

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Meddelelser

angående

de højere almenskoler i Danmark

for

skoleårene 1948–49 til 1957–58

Bind A

Udgivet på foranstaltning af

Undervisningsministeriet

København

Gyldendalske Boghandel

1963

Meddelelser

angående

de højere almenskoler i Danmark

for

skoleårene 1948–49 til 1957–58

Bind A

Udgivet på foranstaltning af

Undervisningsministeriet

København

Gyldendalske Boghandel

1963

Forord

I udsendelsen af »Meddelelser angående de højere almenskoler i Danmark« er der opstået en standsning, idet det sidst udsendte bind er for skoleåret 1947-48. Medvirkende hertil har været dels en række nye presserende opgaver, dels at henlægningen af de højere almenskoler under ministeriets 1. departement i 1953 og den nye skolelovgivning i 1958 og dennes gennemførelse har givet anledning til overvejelser af, under hvilken form meddelelserne fremtidig burde udsendes.

Bestræbelserne har en tid været rettet på udsendelse af en ny udgave af K. Glahn: Retsregler vedrørende det højere skolevæsen, beregnet på at bringe alle stadigt gældende retsregler, og kun sådanne, fra de tidligere bind og årene derefter. Betydelige forarbejder hertil var gjort og nyt sagregister udarbejdet, men efter vedtagelsen af de nye skolelove 1958 måtte dette arbejde foreløbig stilles i bero.

Ministeriet har herefter bestemt sig for, indtil en mere omfattende reform af ministeriets meddelelsetjeneste kan ske, at fortsætte »Meddelelser angående de højere almenskoler i Danmark« ved som afdeling A i sædvanlig kronologisk orden at bringe de i perioden 1948-58 udstedte love, anordninger, bekendtgørelser og cirkulærer samt skrivelser af mere almindelig interesse og senere i 1963 at udsende de tilsvarende bestemmelser for perioden 1. august 1958-31. juli 1962, hvortil manuskript er færdigt.

I nærværende bind, der blev sendt til trykning i 1961, men hvis udsendelse måtte stilles i bero på grund af begrænsningen i adgangen til at opnå genbevilling i finansåret 1962-63, bringes endvidere et sagregister over stadigt gældende bestemmelser i Glahns retsregler bind I-VII og efterfølgende meddelelser indtil 1958.

De øvrige i »Meddelelser angående de højere almenskoler i Danmark« hidtil bragte oplysninger om eksamener, skoler og statstilskud påregnes i begrænset omfang senere udsendt som afdeling B for de samme perioder.

Fuldmægtig Gerda Birkelund og sekretær Ernst Goldschmidt har samlet bestemmelserne og udarbejdet sagregistret.

Skrivelse af 9. august 1948 til N. N. angående tilladelse til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

I en gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt skrivelse af 7. f. m. har De, der er født d. 26. november 1913, ansøgt om tilladelse til efter en sædvanlig to-årig forberedelse på et stats-
anerkendt studenterkursus at indstille Dem som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

Til støtte for Deres andragende har De anført, at De har bestået følgende prøver, alle med 1. karakter:

Handelsskolernes statskontr. afgangseksamen i tysk,
Handelsskolernes statskontr. afgangseksamen i engelsk,

bogholdereksamen fra translatorkolen,

Købmandsskolens adgangsprøve i bogføring,

Handelshøjskolens diplomprøve (H. D.),

at De ved selvstudium har erhvervet noget kendskab til fransk, og at De endelig har bestået latinprøven til mellemskoleeksamen.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet bevilger det ansøgte.

Cirkulære af 13. august 1948 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademiske skole angående nedsættelse af det pligtige timetal paa grund af hjemmearbejde med rettelser af opgaver i bogføring og stenografi samt af referatstille.

I tilslutning til undervisningsministeriets cirkulære af 5. februar 1948 angående nedsættelse af det pligtige timetal på grund af hjemmearbejde med stil- og opgaverrettelse fastsætter ministeriet herved følgende:

Timenedsættelse (henholdsvis overtime- og timebetaling) for hjemmearbejde med rettelser af opgaver i sagerne bogføring og stenografi i realklassen beregnes med henholdsvis 0,05 og 0,09 ugentlig time pr. elev.

Under hensyn til, at der ved nogle skoler kun gives undervisning i bogføring og stenografi til elever, der ikke læser fransk, og at elevtallet i bogføring og stenografi på grund af afgang i fransk ofte forøges i skoleårets løb, bemyndiger man rektorerne til på grundlag af elevtallet den 1. januar at regulere den på grundlag af elevtallet den forudgående 1. september foretagne beregning af timenedsættelsen for hjemmearbejde i bogføring og stenografi.

Den i ministeriets cirkulære af 5. februar 1948 fastsatte særberegning for rettelser af engelsk og tysk referatstil kommer kun til anvendelse i III. gymnasieklasse.

Skrivelse af 13. august 1948 til N. N. angående afslag på et andragende om tilladelse til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

I skrivelse af 27. f. m. har hr. kursusederen forespurgt ministeriet, hvorvidt en elev på A. A. katedralskole, der ved skolens eksamen i år ikke blev oprykket i 3. G. mat.-nat., vil kunne indstille sig til studentereksamen af matematisk-naturvidenskabelig retning med begrænset pensum i eksamenstermin maj-juni 1949 under forudsætning af, at han i skoleåret 1948/49 deltager i undervisningen i adgangsklassen på fyns studenterkursus.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet ikke kan bevilge det ansøgte.

Skrivelse af 16. august 1948 til N. N. bank angående spørgsmålet om en privat tilskudsberettiget realskole kan give transport vedrørende det skolen tilkommende statstilskud.

I anledning af den med bankens skrivelse af 10. d. m. hertil indsendte, hoslagt tilbagefølgende transport fra bestyreren af A. A. realskole i A vedrørende de skolen tilkommende statstilskud skal man herved meddele, at ministeriet ikke anser det for foreneligt med de i lov af 15. marts 1947 om statstilskud til private eksamensberettigede realskoler m. v. fastsatte betingelser, ligesom det heller ikke er foreneligt med lovens forudsætninger og hensigt, at anerkende nogen anden end den til enhver tid værende skoleleder, der har ansvaret for tilskudsbetingelsernes opfyldelse, som berettiget til at oppebære fremtidig forfalden tilskudsbeløb, men at der efter omstændighederne intet vil være at erindre imod, at ministeriet foranlediger de omhandlede tilskudsbeløb indbetalt på en for skolen oprettet konto i banken, idet der dog heller ikke i så fald vil være skabt nogen ret for banken umiddelbart over for ministeriet.

Skrivelse af 20. august 1948 til N. N. byråd angående efterbetaling til en lærer som i to år efter det fyldte 55. år har haft fuldt timetal.

I skrivelse af 7. f. m. har byrådet forelagt ministeriet et fra en lærer ved N. N. kommunale gymnasium modtaget andragende om efterbetaling i anledning af, at han i skoleårene 1946/47 og 1947/48 har undervist 3 ugentlige timer mere, end han efter bestemmelserne i

tjenestemandsløven af 6. juni 1946 § 872, stk. 2, jfr. lærerlønningsskoven af 12. juli 1946 § 35 mener sig forpligtet til under hensyn til, at han fyldte 55 år den 21. oktober 1944.

Det fremgår af andragendet, at læreren i de nævnte skoleår har undervist 30 ugentlige timer, og at han først nu er blevet opmærksom på, at den for andre faste lærere ved statens højere almenskoler bestående adgang til timenedsættelse ved det fyldte 55. år ved lærerlønningsskoven af 12. juli 1946 er udvidet til også at omfatte de tilsvarende lærere ved kommunale gymnasieskoler.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet kan tiltræde, at den pågældendes pligtige timeantal fra 1. august 1946 nedsættes til 27, og at der fra denne dato tillægges ham overtimebetaling for de timer, han læser udover 27 ugentlige timer, samt at ministeriet vil deltage i overensstemmelse med de sædvanlige regler i afholdelsen af den heraf følgende udgift.

Skrivelse af 23. august 1948 til rektor for N. N. kommunale gymnasium vedr. adgangen for en elev til at gå III gymnasieklasse om, uanset at den pgl. har bestået studentereksamen.

Med påtegning af 13. d. m. har hr. rektoren fremsendt et andragende fra hr. A. A. om, at der meddeles hans søn tilladelse til at gå III. gymnasieklasse, matematisk-naturvidenskabelig linie, i N. N. gymnasium om.

Det fremgår af andragendet, at eleven i den nu afsluttede eksamenstermin har bestået studentereksamen, men ikke opnået et eksamensresultat, som er tilstrækkeligt til at give adgang til veterinærstudiet ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet kan bifalde andragendet.

Skrivelse af 3. september 1948 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademiske skole vedrørende fastsættelsen af de godtgørelser, der oppebæres under tjenesterejser i udlandet.

Finansministeriet har under 24. f. m. tilskrevet undervisningsministeriet således:

»På given foranledning skal man i tilslutning til finansministeriets cirkulærskrivelse af 3. juni 1947 angående fastsættelsen af de godtgørelser, der i stedet for ydelserne efter tjenestemandsløvens § 996 stk. 5, oppebæres under tjenesterejser i udlandet, meddele følgende:

Den i nævnte cirkulærskrivelse omhandlede faste godtgørelse ydes pr. påbegyndt halve klokkedøgn fra ankomsten til det fremmede land (bestemmelseslandet) og til afrejsen fra dette, medens der for den del af rejsen, der tilbagelægges på dansk grund eller om bord på dansk skib, gælder de almindelige regler i tjenestemandsløvens § 966 om beregning af time- og dagpenge

for indenlandske tjenesterejser. Tilsvarende gælder for den tid, der medgår til transitering af fremmed land, såfremt der ikke i stedet er stillet fremmed valuta til rådighed specielt for denne del af rejsen.

Hvad angår det beløb, der stilles til disposition efter regning bemærkes, at dette kun bør benyttes til dækning af udgifter til hotelværelse, incl. betjeningsafgift vedrørende værelset og eventuelle rimelige sædvanemæssige drikkepenge til hotelkarl og portier, samt af sådanne rimelige sædvanemæssige drikkepenge til sovevognskonduktor og kabytsjomfru, der nødvendigvis må afholdes i fremmed valuta. Disse udgifter bør dokumenteres ved hotelregninger i videst muligt omfang samt iøvrigt nøje specificeres.

Alle andre udgifter i det fremmede land, herunder til fortæring, befordring (taxa, omnibus m. m.) og indskrivning af rejsegods etc. må afholdes af den faste godtgørelse.

Det tilføjes, at den tiloversblevne del af den tildelte fremmede valuta – også for så vidt angår den faste godtgørelse – efter hjemkomsten skal afleveres til finanshovedkassen, idet tjenestemanden – foruden time- og dagpenge for rejser på dansk grund etc. samt godtgørelse for de udgifter, der er afholdt i dansk mønt, og som efter almindelige regler kan godtgøres – vil kunne få udbetalt den ubrugte del af den ham tillagte faste godtgørelse, omregnet til dansk mønt.«

Skrivelse af 4. september 1948 til N. N. kommunale skolevæsen vedrørende lempelser ved mellemkoleeksamen for en elev, der på grund af sygdom kun i stærkt begrænset grad er i stand til at bruge sine hænder.

I anledning af, at skolevæsenet i skrivelse af 19. juni d. å. har andraget om, at elev i N. N. kommunale skolevæsens IV. eksamensmellemkoleklasse, N. N., der på grund af sygdom (morbus little) kun i stærkt begrænset grad er i stand til at bruge sine hænder, indstilles til mellemkoleeksamen med en række lempelser, skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne herved meddele, at man kan bifalde, at den pågældende elev til mellemkoleeksamen fritages for at aflægge prøve i og for karakterer i skrivning, tegning, håndarbejde og gymnastik samt for at løse opgaver i geometri, således at karakteren i regning og matematik foruden på grundlag af skriftlig og mundtlig regning gives efter elevens standpunkt i aritmetik (skriftlig og mundtlig) og mundtlig geometri.

Det bifaldes ligeledes, at eleven anvender skrivemaskinen ved renskriften af besvarelsen af de skriftlige opgaver til eksamen under forudsætning af, at hun under prøverne anbringes i et særligt lokale under særligt opsyn, hvorhos man bifalder, at den pågældende fritages for års- og eksamens karakterer for orden for skriftlige arbejder.

Om de ovennævnte fritagelser må der ske påtegning på elevens eksamensbevis.

Endelig kan man bifalde, at der – efter nærmere forhandling med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne og efter dennes godkendelse – gives

eleven en passende forlængelse af fristen for besvarelse af de skriftlige opgaver til mellemskoleeksamen.

Skrivelse af 7. september 1948 til N. N. angående tilladelse til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

I et gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt andragende af 23. f.m. har De, der er gymnastik-, svømme- og boldspillærerinde, ansøgt om ministeriets tilladelse til at blive optaget på statens og hovedstadskommunernes kursus til studentereksamen på samme betingelser som de øvrige elever på dette kursus.

Det fremgår af sagen, at De, der er født i 1921, i 1937 har bestået mellemskoleeksamen, i 1941 handelsmedhjælpereksamen, i 1946-47 har gennemgået et 4 måneders kursus på Danmarks højskole for legemsøvelser og i 1947-48 gennemgået et årskursus sammesteds, samt at De har bestået handelsskolernes statskontrollerede prøve i engelsk og tysk.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet bifalder det ansøgte.

Det af Dem i samme andragende rejste spørgsmål om tildeling af friplads afgøres ikke af ministeriet, men af vedkommende kursus, hvortil De må rette henvendelse.

Skrivelse af 7. september 1948 til N. N. angående tilladelse til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

I et gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt andragende af 10. f.m. har De, der som privatist agter at deltage i undervisningen til studentereksamen af nysproglig retning på I. studenterkursus ansøgt om tilladelse til at måtte indstille Dem til nævnte eksamen med begrænset pensum, uagtet De ikke har bestået realeksamen. Som begrundelse har De anført, at De har bestået mellemskoleeksamen i 1942, og at De vil komme til at deltage i undervisningen på studenterkursus i ialt 3 år.

I denne anledning skal man herved meddele Dem, at ministeriet bifalder det ansøgte.

Skrivelse af 15. september 1948 til skoleinspektøren for N. N. kommuneskole vedrørende en elevs fritagelse for at aflægge prøve i visse fag ved mellemskoleeksamen på grund af sygdom.

I en gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne hertil indsendt skrivelse af 20. f.m. har hr. skoleinspektøren næst at indberette, at en elev på N. N. kommuneskole, der var oppe til mellemskoleeksamen i maj-juni eksamenstermin d.å., kort før eksamen pådrog sig en hjernerystelse, hvilket havde til følge, at han måtte afbryde eksamen uden at have aflagt prøve i mundtlig dansk og naturhistorie, indstillet, at den pågældende, der endnu lider af følgerne af hjernerystelsen, fritages for at aflægge prøve i de nævnte fag til sygeeksamen, således at årskaraktererne i disse

fag også kommer til at gælde som eksamenskarakterer.

I denne anledning skal man herved meddele Dem, at ministeriet efter omstændighederne kan bifalde det ansøgte.

Cirkulærskrivelse af 22. September 1948 til samtlige private Gymnasieskoler og til de private Mellem- og Realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte angående Statstilskud efter Lov nr. 192 af 15. Marts 1947.

I. Betingelser for Tilskud.

a) Skolen maa i sin Undervisning og hele Organisationsform staa Maal med den offentlige Skole og ikke ved særlige Adgangsbetaelinger udover Kundskabsprøver have Præg af at være bestemt for særlige Samfundslag.

b) Skolen maa have opnaaet *Eksamensret* (jfr. herved Bekendtgørelser af 2. Marts 1908 og 12. Juni 1915) og i Henhold hertil have afholdt den paagældende Eksamen mindst een Gang - Mellemskoleeksamen dog mindst to Gange - i de sidst forløbne to Aar.

Tilskud ydes fra 1. April i det Aar, i hvilket Dimissionsbetingelserne er opfyldt.

c) For at en Skole skal kunne opnaa og bevare Retten til Tilskud, skal *Elevtallet* have været gennemsnitlig mindst 16 pr. Klasse i Mellemskoleklasserne, mindst 8 pr. Klasse i Real- og Gymnasieklasserne og i Mellem- og Realskoler uden Gymnasieklasser mindst 10 pr. Klasse.

Elevtallet beregnes som et Gennemsnit for de sidst forløbne 3 Aar, og dobbeltliniede Klasser regnes som enkeltliniede, naar der undervises samlet i alle Fællesfag.

d) Skolen maa underkaste sig pædagogisk Tilsyn og økonomisk Kontrol fra Statens Side og herved godtgøre at opfylde de af Ministeriet fastsatte Betingelser med Hensyn til Lærertilskud og Regnskabsaflægning.

Med Hensyn til *Lærertilskud* bemærkes følgende: Paa *Lærere ved private Gymnasieskoler* (herunder Rektorer, Timelærere og Vikarer, men ikke de nedennævnte ikke-adjunktlønnede Lærere) anvendes de for Statens højere Almenskoler til enhver Tid gældende Lønsetser og Regler om Aspiranttid, Beregning af Tjenestealder, pligtigt Timetal, herunder dettes Nedsættelse paa Grund af Alder eller Stil- og Opgaverrettelse samt Betaelning for Overtimer (Statstjenestemandsløven af 6. Juni 1946 §§ 863-72, Ministeriets Cirkulærer af 21. Juli og 27. September 1947, 5. Februar 1948 samt 9. April 1948).

Honorarerne for henholdsvis Inspektion, Regnskabsføring, Tilsyn med Bibliotek og Samlinger og andre særlige Ydelser skal ligeledes beregnes efter de for Statskolerne gældende Regler (Ministeriets Cirkulære af 27. Juni 1947), for saa vidt angaar Regnskabsførerhonorar de for Statsskoler uden for Storkøbenhavn gældende Regler; men den nærmere Fordeling af de paagældende Beløb overlades til Skolerne.

Paa *Lærere ved private Mellem- og Realskoler* i Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner finder de for Københavns kommunale Skolevæsen gældende Lønsetser og Regler i ovennævnte Henseender (Vedtægt for

Bestyrelsen af Staden Københavns kommunale Anliggender og Skoleplan for Københavns kommunale Skolevæsen) Anvendelse. Det samme gælder *ikke-adjunktlønnede Lærere* ved private Gymnasieskoler med Underskoler i disse Kommuner, dog at de med Hensyn til Honorarer indgaar under den for Gymnasieskolen gældende Ordning. En Fjerdedel af Løntimerne besørger saa vidt muligt af Overlærere; Udnævnelse af Overlærere skal godkendes af Ministeriet.

Lærernes Lønningsanciennitet fastsættes af Ministeriet. De i Lov om Statens Tjenestemænd af 6. Juni 1946 § 93, Stk. 2, fastsatte Regler om Beregning af samgitte Tjenestemænds Reguleringstillæg finder tilsvarende Anvendelse paa Lærere ved de i nærværende Cirkulære omhandlede Skoler.

Ovennævnte Lønningsregler finder Anvendelse fra 1. April 1946 at regne.

e) De ved Skolen ansatte Lærere maa være Medlemmer af vedkommende *Pensionskasse* og Skolen svare vedtægtsmæssigt Indskud for Lederen og Lærerne.

Afgaar en Lærer i Funktion ved Døden efterladende sig Enke eller uforsørgede Børn under 18 Aar, betaler Skolen i 3 Maaneder saa stort et Tilskud til den af Pensionskassen udrede Pension, at de efterladte opnaar et til *Efterindtægt* beregnet efter Tjenestemandslovens Regler svarende Beløb.

f) Skolen maa i Tilfælde af *Sygd*om blandt Lærerpersonalet følge de Regler, der gælder for offentlige Skoler.

Ved Skoler i København, Frederiksberg og Gentofte følges de for Københavns kommunale Skolevæsen gældende Regler, iøvrigt de for Statsskolerne gældende Regler.

g) Der maa senest 1. April 1949 være indført *Skolelægeordning* ved Skolerne i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Lov Nr. 413 af 12. Juli 1946 og Ministeriets Cirkulære af 17. Marts 1947 bestaaende enten i, at Skolen gaar ind under den for vedkommende Kommune eller Amt gældende Ordning eller selv indfører en Skolelægeordning efter samme Regler og af samme Omfang som ved de offentlige Skoler.

II. Tilskuddet og dets Størrelse.

Tilskud ydes kun til Undervisningen i Gymnasie, Real- og Mellemskoleklasserne samt de dertil svarende Pigeskoleklasser (6.-11. Klasse, men ikke til Undervisningen i de til Skolerne knyttede Underskoler. Timerne i disse kan derfor ikke medtages i Tilskudsberegningen.

1. Tilskuddet til de private *Gymnasieskoler* beregnes for hver Time til $\frac{2}{3}$ af Bruttoudgiften – derunder Forrentning og Afskrivning – pr Time i det paagældende Finansaar ved Driften af samtlige af Stat eller Kommune drevne Gymnasieskoler i Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner.

For Timer i Mellemskolen eller de dertil svarende Pigeskoleklasser (6.-10. Klasse) ydes dette Tilskud (*»Gymnasietilskud«*) dog ikke for mere end 2 Klasser paa hvert Klassetrin; for Timer i overskydede Klasser beregnes Tilskuddet efter nedennævnte Regler om Tilskud til private Mellem- og Realskoler (*»Mellemskoletilskud«*).

Tilskuddet beregnes efter det ugentlige Timetal pr. 1. September omfattende alene *egentlige* Undervisnings-

timer, men ikke Hjemmearbejdstimer, Inspektions-timer, Vikartimer eller Timer, som fremkommer ved Deling af Klasser til Øvelser. Til Gengæld medtages saadanne Timer ikke ved Beregningen af det Timetal, i Forhold til hvilket Bruttoudgiften pr. Time ved Statens og Kommunernes Skoler beregnes.

For Aar, i hvilke Skolen har mindre end gennemsnitlig 14 Elever pr. Klasse i Real- og Gymnasieklasserne eller mindre end gennemsnitlig 20 Elever pr. Klasse i Mellemskolen og de dertil svarende Pigeskoleklasser, nedsættes det samlede Tilskud efter Forholdet mellem det fastsatte og det krævede Elevtal. Overskud i Elevtal kan ikke overføres fra den ene Skoleafdeling til den anden.

2. Tilskuddet til de private *Mellem- og Realskoler* i Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner beregnes for hver Time til $\frac{2}{3}$ af Bruttoudgiften – derunder Forrentning og Afskrivning – pr. Time i det paagældende Finansaar ved Driften af samtlige af de tre Kommuner drevne Mellem- og Realskoler.

Tilskuddet beregnes efter det ugentlige Timetal (egentlige Undervisningstimer) pr. 1. September. For Aar, i hvilke Skolen har mindre end gennemsnitlig 14 Elever pr. Klasse, nedsættes Tilskuddet efter Forholdet mellem det faktiske Gennemsnitselevtal og det krævede Elevtal.

3. De under 1 og 2 nævnte Regler om forholdsmæssig Nedsættelse af Tilskuddet paa Grund af Elevtallets Størrelse kommer først til Anvendelse for Finansaaret 1947-48. Ved Beregningen af Gennemsnitselevtallet bortses der fra selvstændige Klasser paa den klassisk-sprogslige Linie.

4. Det forudsættes ved Tilskudsberegningen, at Timerne er af 50 Minutters Varighed; dog vil en week-end Ordning som den ved Statsskolerne tilladte ikke medføre nogen Nedsættelse af Tilskuddet. Hvis der anvendes Lektioner af kortere Varighed, nedsættes Tilskuddet forholdsmæssigt.

5. Det samlede Tilskud til en Skole kan ikke overstige den virkelige Nettoudgift ved Driften af vedkommende Skole og en eventuelt til denne knyttet Underskole.

Beregning af eventuelt Overskud, som medfører Nedsættelse af Statstilskuddet, foretages for en Periode af 3 Aar. Beregningen for Institutioner, der rummer to Skoler, som begge faar Tilskud efter ovennævnte Regler, foretages under eet for begge Skoler.

6. Den hidtil bestående Adgang til af Overskuddet at henlægge 10 pCt. af Lærerløn og Bestyrerløn til en Pensionerings- og Reservefond bortfalder fra Begyndelsen af Regnskabsaaret 1946-47.

III. Ansøgning om og Udbetaling af Tilskud.

Inden 15. September indsender Skolen i to Eksemplarer Ansøgning om Tilskud paa det dertil bestemte Skema, indeholdende Oplysning om Skolens Elevtal og det ugentlige Antal egentlige Undervisningstimer pr. 1. September. Paa Grundlag heraf anvises der Skolen Forskud paa Tilskuddet med $\frac{1}{12}$ maanedlig forud, medens den endelige Beregning af Tilskuddet sker, naar den i Lovens § 4 omhandlede Beregning af Bruttoudgiften pr. Time i de offentlige Skoler i det paagældende Finansaar har fundet Sted.

Udbetalingen af Tilskud sker med Forbehold af saadanne Ændringer, som Revisionen af Skolens Regnskab for det paagældende Skoleaar maatte give Anledning til.

IV. Regnskab og Revision.

Aflæggelse af Skolens Regnskab og Revisionen af dette sker i Overensstemmelse med en af Ministeriet udfærdiget Instruks.

Ved Revisionen paases særlig,

at Lærernes Lønninger har været i Overensstemmelse med Bestemmelserne i nærværende Cirkulære I. d.,

at Fordelingen af Indtægter og Udgifter, som har været fælles for Skolen og en dertil knyttet Underskole eller anden Institution, Afskrivninger og Forrentning har været i Overensstemmelse med de herfor fastsatte Bestemmelser.

at det samlede Tilskud til Skolen ikke har overstegtet den virkelige Nettoudgift ved Driften af Skolen og en eventuelt til denne knyttet Underskole, jfr. Lovens § 3, Stk. 3.

Instruks af 22. september 1948 for de private Gymnasieskoleers Regnskabsaflæggelse.

Kapitel I.

Om Regnskabspligt og Regnskabsbøger.

§ 1.

Det paahviler private Gymnasieskoler og private Mellem- og Realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte, der faar Tilskud i Henhold til Lov Nr. 192 af 15. Marts 1947 om Statstilskud til private Gymnasieskoler og til private Mellem- og Realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte, at føre og aflægge et Regnskab, der opfylder de i nærværende Instruks fastsatte Regler.

§ 2.

Regnskabet skal føres efter det dobbelte Bogholderis Principper og i Overensstemmelse med den i nærværende Instruks Kapitel II nævnte Kontoplan. Det er tilladt at forøge Kontienes Antal efter Skolens Behov, idet det dog i saa Fald maa iagttages, at de Konti, hvorved Regnskabet forøges, falder inden for den i Kapitel II nævnte Kontoplans Grupper.

§ 3.

Regnskabsbøgerne: Kassebog og Hovedbog skal være autoriserede.

Benyttes Gennemskrivningsbogføring er Autorisationspligten opfyldt, naar Kassebogen, der benyttes ved Gennemskrivningen autoriseres, og de i et Regnskabsaar benyttede Kontokort indbindes, gennemdrages og forsynes med Skolens Revisors Segl og Paategning om, at de saaledes sammenhæftede Kort udgør samtlige til Skolens Regnskab for det paagældende Aar hørende Kontokort.

§ 4.

Regnskabsaaret gaar fra den 1. August til den 31. Juli.

Kapitel II.

Om Kontoplan og Regnskabsføring.

§ 5.

Om Overskolens særlige Driftsindtægter.

a. Skolepenge. Kontoen skal udvise den til enhver Tid forfaldne Skoleafgift vedrørende det løbende Skoleaar.

b. Indmeldelsespenge.

c. Brændelsespenge.

d. Sløjdpenge.

e. Musikpenge.

f. Keramikpenge. Saafremt Skolen opkræver Afgift for Indmeldelser, Brændsel, Sløjdundervisning eller anden Særundervisning, oprettes der Konti for hver af disse Afgifter. Disse Konti skal udvise den til enhver Tid forfaldne Afgift vedrørende det løbende Skoleaar.

g. Eksamensafgifter.

h. Statstilskud. Kontoen krediteres for de i et Skoleaar fra Staten modtagne Tilskud, uanset for hvilke Aar de paagældende Tilskud maatte være beregnet.

i. Amtstilskud.

k. Kommunetilskud.

l. Fradrag for Tjenestebolig.

§ 6.

Om fælles Driftsindtægter.

(Driftsindtægter, der vedrører flere af Virksomhedens Afdelinger, og som fordeles mellem disse efter et af Undervisningsministeriet fastsat Fordelingstal).

a. Husleje.

b. Renter. Kontoen krediteres for indvundne Renter og for Kursusfortjeneste ved Salg eller Udtræk af Obligationer og debiteres for Kurstab.

c. Andre Indtægter. Disse Konti skal udvise de til enhver Tid forfaldne Afgifter og Indtægter vedrørende det løbende Skoleaar.

§ 7.

Om Underskolens særlige Driftsindtægter.

Indenfor denne Gruppe oprettes de fornødne Konti.

§ 8.

Om Overskolens særlige Driftsudgifter.

a. Lønning til Rektor (Bestyrer).

b. Lærerlønninger.

c. Repræsentationstillæg.

d. Skolens Bidrag til Pensionskasser.

e. Pensioner.

f. Honorarer til Lærere.

g. Honorarer til Kontormedhjælp, Regnskabsfører og Revisor. Honorar til Regnskabsfører maa højst debiteres Kontoen med Beløb, der svarer til de for de udenbys Statskoler fastsatte Regnskabsførerhonorarer med almindeligt Honorartillæg.

Honorar til Revisor maa højst debiteres Kontoen med et Grundbeløb paa Kr. 200.000 pr. Skole plus Kr. 0.50 pr. Elev plus almindeligt Honorartillæg.

h. Eksamensudgifter.

i. Skolekøkken.

k. Udgift til Overskolens Samlinger.

l. Afskrivninger af uerholdelig Skoleafgift.

§ 9.

Om fælles Driftsudgifter.

(Driftsudgifter, der vedrører flere af Virksomhedens Afdelinger, og som fordeles mellem disse efter et af Undervisningsministeriet fastsat Fordelingstal).

a. *Vedligeholdelse af Inventar.* Kontoen debiteres for Udgifter til Vedligeholdelse af Inventar, for Eksempel Reparation og Maling af Borde, Stole, Skabe m. v.

b. *Vedligeholdelse og andre Udgifter ved Samlinger og Biblioteker m. m.*

Paa Kontoen posteres Udgift til Anskaffelse, Fornyelse og Reparation af Undervisningsmateriel, Sportsrekvisitter, Bøger, Indbinding m. v.

c. *Vederlag til juridisk og bygningskyndig Bistand.* Om juridisk og bygningskyndig Bistand ved Nybygninger og Køb af Ejendom se § 11 a.

d. *Andre Kontorudgifter.* Paa Kontoen posteres Udgifter til Telefon, Porto, Protokoller, Tryksager og lignende andre Artikler, men ikke eventuel Husleje til Kontor.

e. *Rengøring (og Pedel, Portner).* Paa Kontoen posteres Udgifter til Rengøringsmidler og Rengøringspersonale (og Løn til Pedel, Portner).

f. *Brændsel og Belysning.* Paa Kontoen posteres Udgifter til Elektricitet, elektriske Pærer, Gas, Kul m. v., men ikke Anskaffelse af Lysekroner og Belysningslegemer, der paa Grund af deres Varighed maa henføres til Konto II, 11. c. Inventar.

g. *Fester.* Paa Kontoen posteres Udgifter, der er foranlediget af Festligheder, som Skolen afholder.

h. *Annoncer.*

i. *Forskellige Udgifter.* Paa Kontoen posteres Udgifter, som ikke kan henføres under andre af de i nærværende Paragraf nævnte Konti saasom Abonnement paa Redningskorps, Udgift til Skolenavn og Forældremøder o. s. v.

k. *Husleje.* Huslejen vil, saafremt Undervisningen foregaar i Bygninger, som ejes af Personer, Selskaber eller Institutioner, der tillige har økonomisk Samarbejde med eller forestaar andre Virksomheder, være at fastsætte som en Del af Bygningsudgifterne. Der vil i saadanne Tilfælde være at føre et Bygningsregnskab i Lighed med Regnskabsinstruksens § 9.1.m.n.o.p.q.r.s. og § 11. a. b. samt § 15.a. som indsendes sammen med Skolens øvrige Regnskab.

l. *Vedligeholdelse af Grund og Bygninger.* Paa Kontoen posteres Udgifter til Bygnings Vedligeholdelse af en saadan Art, som kun tjener til at sikre Bygningernes og Grundens Brugsværdi saasom Maling, Hvidtning, Reparationer af det elektriske Anlæg eller af Kedelanlæg o. s. v.

m. *Hovedstandsættelse.* Paa Kontoen posteres Udgifter, der uden at kunne henføres til Udgifter, der bør posteres paa Konto II.9.1. Vedligeholdelse af Grund og Bygninger, ikke i betydelig Grad forøger Bygningernes Værdi saasom mindre Lokaleforandringer o. lign.

n. *Skatter, Afgifter og Forsikring vedrørende Ejendomme og Grund.* Paa Kontoen posteres Udgifter til Ejendoms- og Grundskatter, Brandforsikring, Brandvæsensafgifter, Skorstensfejning, Snekastning o. lign.

(Personlige Skatter er Skolens Regnskab uvedkommende).

o. *Renter af Prioritetsgæld.* Paa Kontoen posteres Udgifter til Renter og Administrationsgebyr vedrørende Prioritetsgæld.

p. *Forrentning af de i Skolen udover Prioritetsgæld bundne Midler.* Kontoen maa aarlig debiteres for 4% af det Beløb, som Ejendomme, Anlæg og Inventar, jfr. § 11 a, b og c efter Fradrag af Afskrivning staar bogført for.

q. *Afskrivning paa Bygninger.* Paa Bygninger, der udelukkende anvendes til Undervisning, kan aarlig afskrives 2% af anskaffelsesværdien, herunder Udgifter, som Bygningernes Konto er belastet med i Anledning af foretagne Forbedringer. For Bygninger, der alene anvendes til Beboelse, er ingen Afskrivning tilladt, med mindre der i hvert enkelt Tilfælde maatte foreligge særlig Tilladelse fra Skattemyndighederne.

r. *Afskrivning paa faste Anlæg.* Paa Varmeanlæg kan aarlig afskrives 4% af Anlægsudgifterne. Til Anvendelse af en højere Afskrivningssats kræves Undervisningsministeriets Godkendelse.

s. *Afskrivning paa Inventar.* Kontorinventar, Skoleborde, Laboratorier og Skolekøkkeninventar, der ikke ved Anskaffelsen er posteret paa Konto II.9.a. Vedligeholdelse af Inventar og b. Vedligeholdelse og andre Udgifter ved Samlinger og Biblioteker m. m. kan afskrives over 10 Aar med lige store aarlige Beløb.

t. *Andre Renter.* Paa Kontoen posteres Udgifter til Forrentning af Laan (uden Pant), som Skolen maatte have optaget.

§ 10.

Om Underskolens særlige Driftsudgifter.

Indenfor denne Gruppe oprettes de fornødne Konti.

§ 11.

Om Anlægsmidler.

a. *Ejendomme.*

1. Skolebygninger.

2. Tjenesteboliger.

Der oprettes en Konto for hver Ejendom, Skolen ejer, Kontoen debiteres for Udgifter, der er foranlediget ved Opførelsen eller Køb af Ejendomme (Købesum plus Udgifter til Sagfører, Arkitekt o. s. v.). Endvidere for Ombygningsarbejder, der er af en saadan Karakter, at de i væsentlig Grad forøger Bygningernes Værdi.

Kontoen krediteres for Afskrivninger, jfr. Konto II.9.q. Afskrivning paa Bygninger.

b. *Faste Anlæg.* Kontoen debiteres for Udgifter, der foranlediger Nyanskaffelser og Fornyelser af faste Installationsanlæg, f. Eks. Varmeanlæg, elektriske Anlæg o. s. v.

Kontoen krediteres for Afskrivning paa Anlæggene, jfr. Konto II.9.r. Afskrivning paa faste Anlæg.

c. *Inventar.* Kontoen debiteres for Anskaffelsesbeløbet ved Køb af Kontorinventar, Skoleborde, Laboratorier og Skolekøkkeninventar.

Kontoen krediteres for Afskrivning, jfr. Konto II.9.s. Afskrivning paa Inventar.

d. *Obligationskonto.* Kontoen debiteres for Indkøbsprisen ved Erhvervelsen af Obligationer (Kursværdi plus Kurtage. Renten debiteres Rentekontoen).

For Skoler, der maatte være Aktieselskaber, optages

Obligationsbeholdningen ved Status efter de for Aktieselskaber gældende Regler.

Kontoen krediteres den ved Salg opnaaede Salgspris (Kursværdi ÷ Kurtage).

§ 12.

Konto for Husholdning.

Konto for Landbrug. Skolen kan efter sit Behov indenfor denne Gruppe oprette de fornødne Konti.

§ 13.

Om Omsætningsmidler.

a. *Kassekonto.*

b. *Bankkonto.*

c. *Postgirokonto.*

d. *Varebeholdning.*

Kontoen skal ved Regnskabsaarets Afslutning udvise Værdien af Skolens Varebeholdninger.

Ved Postering af Varekøb kan anvendes en af følgende to Fremgangsmaader:

1. Varekontoen debiteres ved Køb for Regningsbeløbet. Ved Aarets Slutning optages Varebeholdningen til Indkøbspris eller Dagspris. Det udregnede Forbrug i Aarets Lob krediteres derefter Varekontoen og debiteres den Driftskonto, hvor det efter sin Beskaffenhed hører hjemme, f. Eks. Brændselskontoen.

2. Varekøbene afholdes i Aarets Løb over den paa-gældende Driftskonto, hvorefter der ved Aarsafslutningen forholdes saaledes: En ved Regnskabsaarets Afslutning konstateret Forøgelse i Forhold til den ved forrige Regnskabsaars Slutning optagne Beholdning debiteres Beholdningskontoen og krediteres de Konti, hvoraf Indkøbene er afholdt. En Formindskelse krediteres Beholdningskontoen og debiteres de Driftskonti, hvor Driftsudgifterne efter deres Natur hører hjemme.

e. *Debitorer.*

1. *Vedrører Skole- og Opholdsafgifter.*

Kontoen debiteres for den fastsatte Afgift, og Konto II. 5. a. Skolepenge krediteres. Ved Betaling krediteres Kontoen, og den Konto, hvor Beløbet indgaar – (Kassekonto – Bankkonto – Postgirokonto) – debiteres. Kontoen skal saaledes til enhver Tid udvise den skyldige Skole- og Opholdsafgift.

2. *Andre Debitorer.*

Kontoen debiteres, naar Tilgodehavende opstaar og krediteres ved Afregning af Beløb.

Saafermt Skolen for Debitorkontiernes Vedkommende ikke fører en Specifikation i en Bibog – Kartotek – skal Hovedbogen indeholde Konti for hver Debitor.

§ 14.

Legatmidler.

Kontoen omfatter Legatmidler, som bestyres ved Skolen.

§ 15.

Om fremmed Kapital.

a. *Prioritetsgæld.*

1.

2.

3.

Der oprettes en Konto for hvert Laan. Kontoens Navn skal give Udtryk for Panterettens Rækkefølge.

Kontoen debiteres for Afdrag.

b. *Banklaan.* Der oprettes Konto for hvert Banklaan, (faste Laan, Kassekredit).

c. *Andre Laan.* Der oprettes Konto for hvert Laan.

d. *Andre Kreditorer.* Kontoen krediteres, naar en Forpligtelse opstaar og debiteres ved Afregning.

e. *Legater.* Jfr. § 14.

§ 16.

Om egne Midler.

a. *Henlæggelser til særlige Formaal.*

b. *Reservefonds Konti.*

1. *Lovmæssig Reservefond.*

2. *Andre Reserver.*

c. *Kapitalkonto, (Nettoformue – Aktiekapital).*

Kapitel III.

Om Regnskabs Indsendelse.

§ 17.

Gymnasiets Regnskab for det sidst afsluttede Regnskabsår indsendes til Undervisningsministeriet inden Udgangen af den nærmest følgende November Maa-ned.

§ 18.

Det indsendte Regnskab skal være enten:

a. en af Gymnasiets Revisor verificeret Udskrift af Skolens Hovedbog, bilagt Revisors Erklæring om, at Regnskabet er talrevideret, og Bogføringen sket i Overensstemmelse med de i nærværende Instruks givne Regler, og omfattende:

1. en Statusoversigt ved Begyndelsen af Regnskabsaaret (forrige Regnskabsaars Slutstatus),

2. Driftsregnskab for det forløbne Skoleaar med Bilag,

3. En Statusoversigt ved Regnskabsaarets Udlob,

4. et særligt Driftsregnskab for Skolens statsunderstøttede Afdelinger samt

5. Skolens Revisors Erklæring om, at Elevtallet i de forskellige Klasser mindst har andraget de i Tilskudsloven fastsatte Minimumstal, *eller*

b. 1. Skolens Bøger med Bilag og

2. et særligt Driftsregnskab for Skolens statsunderstøttede Afdelinger.

§ 19.

Det indsendte Regnskab (Statusoversigt og Driftsregnskabet) skal være dateret og underskrevet af Skolens Styrelse og Revisor.

§ 20.

Sammen med Regnskabet vil være at indsende:

1. En Lærerlønningbog, der for hver enkelt Lærer tillige indeholder Oplysning om Vedkommendes Fødselsaar og -dag, Lønningsanciennitet, Forsørgerforhold, Antal af Timer henholdsvis i Over- og Underskolen (for Melleskolelæreres Vedkommende Angivelse af Timernes Art og Omregningsforhold) eventuel Aldersreduktion og Stil- og Opgaveretningstimer samt

Lønkategori og Løntrin, eventuelle Timer ved andre Skoler.

2. En samlet Opgørelse over udbetalte Lønninger med Redegørelse for eventuelle Afvigelser fra Lønregulativet.

Kapitel IV.

Om Regnskabs Revision.

§ 21.

Regnskabs Revision sker i to Afsnit:

1. Den bogholderi- og talmæssige Revision, der sker ved Skolens egen Foranstaltning.
2. *Den kritiske Revision*, der sker paa Undervisningsministeriets Foranstaltning.

§ 22.

Den i § 21. 1. nævnte bogholderi- og talmæssige Revision har at paase:

1. at Bogføring er sket i Overensstemmelse med de i nærværende Instruks Kapitel II givne Regler,
  2. at Bogerne talmæssigt er i behørig Orden.
- Det paahviler ogsaa denne Revision lejlighedsvis og mindst en Gang aarlig at foretage Aktivfetersyn (herunder Kassefetersyn).

§ 23.

Den i § 21. 2. af Undervisningsministeriet udnævnte kritiske Revisor har:

1. at efterse, at det indsendte Regnskab er aflagt i Overensstemmelse med den i Kapitel II nævnte Kontoplan,
2. at efterse, at de i Kapitel III givne Regler er efterkommet,
3. at efterse, at der i det afsluttede Driftsregnskab kun findes Udgifter, der maa medtages ved Opgørelsen af den virkelige Nettoudgift, som Statstilskuddet ikke kan overstige, jfr. Bestemmelserne i § 3 Stk. 3 i Lov Nr. 192 af 15. Marts 1947 om Statstilskud til private Gymnasieskoler og til private Mellem- og Realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte.
4. at sammenholde Skolens Driftsresultat med Status,
5. at foretage Afstemning af de paa Driftsregnskabet som Afskrivning opførte Beløb med de paagældende Statuskonti,
6. at efterse, at Fripladsbetingelserne er overholdt.
7. at efterse, at Skolens Lønninger og Honorarer er uret i Overensstemmelse med de derom fastsatte Bestemmelser.

§ 24.

Den kritiske Revisor har Ret til at foretage en fuldstændig Efterrevision af Skolens Regnskab.

§ 25.

Skolen er pligtig at meddele den kritiske Revisor alle Oplysninger og fremlægge alle saadanne Aktstykker, som er af Betydning for Udførelsen af hans Hverv.

§ 26.

Udsættelser, hvortil den i § 21, 1. nævnte Revision giver Anledning, decideres af Skolens Styrelse.

§ 27.

Udsættelser, hvortil den i § 21. 2. nævnte Revision giver Anledning, rettes til Skolens Styrelse og forelægges i de Tilfælde, i hvilke Skolens Styrelse eller den kritiske Revisor finder det paakrævet, for Undervisningsministeriet til Decision.

§ 28.

Revisionen skal være tilendebragt senest 6 Maaneder efter Regnskabs Modtagelse, og der skal i alle Tilfælde gives saavel Ministeriet som Skolen Meddelelse om Revisionens Udfald.

Cirkulære af 27. september 1948 til Rektorerne for Statens højere Almenskoler og Sorø Akademis Skole angaaende Timebetalingssatser m.v.

Det meddeles herved, at Overtimebetaling for fast ansatte Lærere og Timebetaling til Timelærere ved Statens højere Almenskoler og Sorø Akademis Skole samt Timebetalingen til Vikarer ved de nævnte Skoler fra 1. Oktober 1948 at regne vil være at beregne efter følgende Satser i Stedet for de i Ministeriets Cirkulære af 27. September 1947 anførte:

I. Statens højere Almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte Lektorer og Adjunkter.
32 Kr. 11 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
8 - 03 - pr. Time for enkelte Timer.
- b. Andre fast ansatte Lærere.
27 Kr. 11 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
6 - 78 - pr. Time for enkelte Timer.
- c. Adjunkter paa Prove.
  1. Gifte.
23 Kr. 74 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
5 - 94 - pr. Time for enkelte Timer.
  2. Ugifte.
20 Kr. 62 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
5 - 15 - pr. Time for enkelte Timer.
- d. Andre Lærere paa Prove.
  1. Gifte.
20 Kr. 47 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
5 - 12 - pr. Time for enkelte Timer.
  2. Ugifte.
17 Kr. 66 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
4 - 41 - pr. Time for enkelte Timer.

B. Timebetaling til Timelærere.

- a. 1. 23 Kr. 74 Øre, 24 Kr. 74 Øre, 25 Kr. 74 Øre, 26 Kr. 74 Øre, 27 Kr. 74 Øre (28 Kr. 74 Øre).
5 Kr. 94 Øre, 6 Kr. 19 Øre, 6 Kr. 44 Øre, 6 Kr. 69 Øre 6 Kr. 94 Øre (7 Kr. 19 Øre).
2. 20 Kr. 62 Øre, 21 Kr. 62 Øre, 22 Kr. 62 Øre, 23 Kr. 62 Øre, 24 Kr. 62 Øre (25 Kr. 62 Øre).
5 Kr. 15 Øre, 5 Kr. 40 Øre, 5 Kr. 65 Øre, 5 Kr. 90 Øre, 6 Kr. 15 Øre (6 Kr. 40 Øre).

- b. 1. 20 Kr. 47 Øre, 21 Kr. 47 Øre, 22 Kr. 47 Øre, 23 Kr. 47 Øre, 24 Kr. 47 Øre (25 Kr. 47 Øre – 26 Kr. 47 Øre).
5 Kr. 12 Øre, 5 Kr. 37 Øre, 5 Kr. 62 Øre, 5 Kr. 87 Øre, 6 Kr. 12 Øre (6 Kr. 37 Øre – 6 Kr. 62 Øre).
2. 17 Kr. 66 Øre, 18 Kr. 66 Øre, 19 Kr. 66 Øre, 20 Kr. 66 Øre, 21 Kr. 66 Øre (22 Kr. 66 Øre – 23 Kr. 66 Øre).
4 Kr. 41 Øre, 4 Kr. 66 Øre, 4 Kr. 91 Øre, 5 Kr. 16 Øre, 5 Kr. 41 Øre (5 Kr. 66 Øre – 5 Kr. 91 Øre).

C. Timebetaling til Vikarer.

- a. For Vikarer, der udfører et Arbejde, svarende til en Adjunks. 22 Kr. 49 Øre maanedlig for hver ugentlig Time, saafremt Vikariatets Varighed er over 3 Maaneder, iøvrigt 5 Kr. 19 Øre pr. læst Time.

- b. For andre Vikarer.
19 Kr. 26 Øre maanedlig for hver ugentlig Time, saafremt Vikariatets Varighed er over 3 Maaneder, iøvrigt 4 Kr. 44 Øre pr. læst Time.

Honoraret for Tilsyn med Eftersiddere og ved de i Cirkulære af 1. November 1916 omhandlede Prøver samt Tilsyn med rejsende og med ikke-syngende Elever fastsættes til 5 Kr. 15 Øre pr. Tilsynstime (20 Kr. 62 Øre maanedlig pr. ugentlig Time) for fastansatte Lektorer, Adjunkter paa Prøve samt Timelærere og Vikarer, der udfører et Arbejde, svarende til Adjunkters. For alle andre Lærere udgør Honoraret 4 Kr. 41 Øre pr. Tilsynstime (17 Kr. 66 Øre maanedlig pr. ugentlig Time.)

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 26 Kr. 76 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
6 Kr. 69 Øre pr. Time for enkelte Timer.
b. 22 Kr. 59 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
5 Kr. 65 Øre pr. Time for enkelte Timer.
c. 1. 19 Kr. 78 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
4 Kr. 95 Øre pr. Time for enkelte Timer.
2. 17 Kr. 18 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
4 Kr. 30 Øre pr. Time for enkelte Timer.
d. 1. 17 Kr. 06 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
4 Kr. 27 Øre pr. Time for enkelte Timer.
2. 14 Kr. 72 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
3 Kr. 68 Øre pr. Time for enkelte Timer.

B. Timebetaling til Timelærere.

- a. 1. 19 Kr. 78 Øre, 20 Kr. 78 Øre, 21 Kr. 78 Øre, 22 Kr. 78 Øre, 23 Kr. 78 Øre (24 Kr. 78 Øre).
4 Kr. 95 Øre, 5 Kr. 20 Øre, 5 Kr. 45 Øre, 5 Kr. 70 Øre 5 Kr. 95 Øre (6 Kr. 20 Øre).
2. 17 Kr. 18 Øre, 18 Kr. 18 Øre, 19 Kr. 18 Øre, 20 Kr. 18 Øre, 21 Kr. 18 Øre (22 Kr. 18 Øre).
4 Kr. 30 Øre, 4 Kr. 55 Øre, 4 Kr. 80 Øre, 5 Kr. 05 Øre, 5 Kr. 30 Øre (5 Kr. 55 Øre).
b. 1. 17 Kr. 06 Øre, 18 Kr. 06 Øre, 19 Kr. 06 Øre, 20 Kr. 06 Øre, 21 Kr. 06 Øre, (22 Kr. 06 Øre – 23 Kr. 06 Øre).
4 Kr. 27 Øre, 4 Kr. 52 Øre, 4 Kr. 77 Øre, 5 Kr.

02 Øre, 5 Kr. 27 Øre (5 Kr. 52 Øre – 5 Kr. 77 Øre).

2. 14 Kr. 72 Øre, 15 Kr. 72 Øre, 16 Kr. 72 Øre, 17 Kr. 72 Øre, 18 Kr. 72 Øre, (19 Kr. 72 Øre – 20 Kr. 72 Øre).
3 Kr. 68 Øre, 3 Kr. 93 Øre, 4 Kr. 18 Øre, 4 Kr. 43 Øre, 4 Kr. 68 Øre (4 Kr. 93 Øre – 5 Kr. 18 Øre).

C. Timebetaling til Vikarer.

- a. 18 Kr. 74 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
4 Kr. 33 Øre pr. læst Time.

- b. 16 Kr. 05 Øre maanedlig for hver ugentlig Time.
3 - 70 Øre pr. læst Time.

Iøvrigt henvises til Bestemmelserne i Ministeriets Cirkulære af 21. Juli 1947.

Skrivelse af 1. oktober 1948 til Rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole vedrørende varsel til hjemmet når en elev på grund af uegnethed ikke kan opflyttes i gymnasiet.

På dertil given foranledning skal man herved udtale, at undervisningsministeriet finder det ønskeligt, at der ikke alene, når der er tale om, at en elev skal være oversidder, gives hjemmet varsel herom som nærmere i ministeriets cirkulærskrivelse af 28. september 1926 angivet, men at dette også finder sted, når spørgsmålet gælder elevens ikke-opflytning i gymnasiet på grund af uegnethed.

Cirkulærskrivelse af 1. oktober 1948 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående 5% fradrag i lønnen til adjunktlønnede timelærere.

Da ministeriet er blevet opmærksomt på, at der i adskillige tilfælde ved anvendelse herfra af lønning til timelærere, der ved ministeriets resolution har fået tillagt lønning, svarende til adjunkters begyndelsesløn (adjunktlønnede timelærere), ikke er sket fradrag i lønningen med 5% af grundlønnen og det almindelige pensionsgivende tillæg i overensstemmelse med bestemmelsen i tjenestemandsløvens § 6, stk. 5, skal man – idet henvises til ministeriets cirkulærskrivelse af 24. februar f.å. – anmode om, at det iagttages, at der ved fremtidige lønudbetalinger til adjunktlønnede timelærere sker fradrag efter den nævnte bestemmelse i de tilfælde, hvor skolerne ikke selv måtte have iagttaget denne.

Skrivelse af 4. oktober 1948 til bestyrelsen for dansklærerforeningen vedr. benyttelsen af små og store bogstaver ved fremtidige udgaver af litteraturværker, som er bestemt til at bruges ved undervisningen i skolerne.

I skrivelse af 19. august d.å. har dansklærerforeningen forelagt ministeriet spørgsmålet om, hvorledes foreningen ved fremtidige udgaver af litteraturværker, som

er bestemt til at bruges ved undervisningen i skolerne, skal forholde sig med hensyn til iagttagelsen af de i ministeriets bekendtgørelse af 22. marts d.å. fastsatte regler for benyttelsen af små og store bogstaver i undervisningen. Foreningen har i forbindelse hermed henvist til de såkaldte droit moral regler, i hvilken henseende lov nr. 149 af 26. april 1933 om forfatter- og kunstnerret, § 9, 4. og 5. stykke bestemmer følgende:

»Uafhængigt af forfatterens økonomiske rettigheder og selv efter afhændelsen af disse bevarer han retten til at hævde sit forfatternavn i forbindelse med værket såvel som retten til at modsætte sig enhver forvanskning eller beskæring eller anden ændring, der må anses at være en væsentlig forringelse af hans værk.

Efter forfatterens død overgår sidstnævnte ret til undervisningsministeriet og bortfalder ikke med forfatterrettens ophør«.

I denne anledning skal ministeriet herved meddele, at undervisningsministeriet for sit vedkommende må hævde den opfattelse, at benyttelsen af små bogstaver efter reglerne i fornævnte bekendtgørelse af 22. marts 1948 i intet tilfælde, selv ikke hvor det måtte dreje sig om ældre litteraturværker, kan anses for en ændring, der medfører en »væsentlig forringelse« af det pågældende værk. Forsåvidt ville der intet være til hinder for undtagelsesfrit at bringe reglerne i ovennævnte bekendtgørelse af 22. marts 1948 til anvendelse på de af dansk lærerforeningen med henblik på undervisningen udgivne bøger, men ministeriet skal dog ikke indvende noget imod, at brugen af store bogstaver efter de tidligere gældende regler i overensstemmelse med dansk lærerforeningens ønske opretholdes i sådanne ældre værker, der af særlige grunde også hidtil er trykt efter en svunden tids ortografi, og som eventuelt fremtræder i latidens typografiske udstyr.

Skrivelse af 6. oktober 1948 vedrørende bemærkninger til ministeriets cirkulærskrivelse af 22. september 1948 angående statstilskud til private gymnasieskoler og til private mellem- og realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte.

Efter stedfundne forhandlinger med repræsentanter for De private Gymnasieskolelærere og De private Gymnasieskolelærere angående udarbejdelse af de nærmere regler for gennemførelse af lov nr. 192 af 15. marts 1947 om statstilskud til private gymnasieskoler og til private mellem- og realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte skal man hoslagt tilstille Dem et eksemplar af den af ministeriet udarbejdede cirkulærskrivelse angående statstilskud efter den nævnte lov, se p. 000. Nogle skemaer til brug for skolens ansøgning til ministeriet om statstilskud i henhold til loven vil senere blive fremsendt.

I tilslutning til de således førte forhandlinger med rektorerne og lærernes repræsentanter skal ministeriet i forbindelse med cirkulærskrivelsen gøre følgende bemærkninger:

ad I. Ministeriet har under overvejelse at gennemføre nye regler til afløsning af cirkulæret af 8. november 1935 angående udnævnelse af adjunkter og lektorer ved de private eksamensskoler under hensyn til de for

tiden foreliggende advancementsforhold ved statsskolerne. Indtil videre vil det i almindelighed ikke kunne forventes, at ministeriet vil anerkende lektorer, medmindre de pågældende har mindst 14 års lønningsanciennitet som adjunkter.

ad I, stk. 2. Uagtet der for statsskolelærernes vedkommende kun er hjemmel for nedsættelse af de pligtige ugentlige timetal til $\frac{2}{3}$ eller halvdelen, jfr. tjenestemandslovens § 16, medens der for overskydende timer ydes overtimebetaling, vil ministeriet være sindet at godkende noget smidigere reduktionsregler for de private eksamensskoler under hensyn til, at disse i langt større omfang end statsskolerne anvender kvotalønnede lærere.

ad I d, stk. 4. Da der ved flere af de efter ovennævnte lov tilskudsberettigede skoler består ordninger angående udførelsen af inspektion, regnskabsføring m.m. og afløsningen af sådant arbejde, som ikke fuldt ud opfylder cirkulærets krav, vil ministeriet tage ansøgninger fra skolerne om afvikling af bestående forhold på dette område under velvillig overvejelse.

Hvad angår det for de private kostskoler særlige spørgsmål, om lærernes inspektionstimer ved disse skoles kostafdeling kan medregnes i det tilskudsberettigede timetal, skal ministeriet oplyse, at dette spørgsmål må besvares derhen, at timetallet for lærere på kostskoler, der har alumnatsinspektion i overensstemmelse med de for statens kostskoler efter tjenestemandslovens § 872, stk. 1, gældende regler, kan fastsættes til 24 timer ugentlig som fuldt pligtigt timetal.

ad I d, stk. 5. Bestemmelsen om, at lærernes lønningsanciennitet fastsættes af ministeriet, vil blive gennemført således, at ancienniteter for alle lærere, som er ansat efter tidspunktet for lovens ikrafttræden den 1. april 1946, vil være at fastlægge af ministeriet. Indstilling om beregning af anciennitet for disse lærere må derfor indsendes til ministeriet. For lærere ansat før den 1. april 1946 udbeder ministeriet sig indberetning om den for disse fastsatte anciennitet med en kort redegørelse for beregningsgrundlaget. Af disse ancienniteter vil kun sådanne blive regulerede, som måtte afvige særlig meget fra det i cirkulæret hjemlede.

ad II. Det kan til orientering for skolerne oplyses, at tilskudstallene beregnet i overensstemmelse med den nye lov for finansåret 1946/47 er beregnet til 660,34 kr. pr. time i gymnasieskolerne og 626,92 kr. pr. time i mellem- og realskolerne.

ad II 5. Den anførte bestemmelse om at beregning af eventuelt overskud, som medfører nedsættelse af statstilskuddet, foretages for en periode af 3 år, vil for den periode, i hvilken skolerne får udbetalt en ekstraordinær efterbetaling for finansåret 1946/47 på grund af overgangen fra beregning af statstilskud efter de gamle tilskudsregler, kunne medføre uheldige konsekvenser. Ministeriet vil derfor føre den nævnte efterbetaling tilbage til det finansår, det vedrører, finansåret 1946/47, således at et eventuelt overskud føres i ny regning.

Ministeriet har endvidere udarbejdet en ny regnskabsinstruks, som vedlægges i 3 eksemplarer til brug for skolens ledelse og dens regnskabsfører. Endvidere medfølger et skema til indberetning om udbetaling af løn m. v. se p. 9.

Bekendtgørelse af 12. oktober 1948 angående skolerne højtideligholdelse af Forenede Nationers dag den 24. oktober.

Forenede Nationers generalforsamling vedtog den 31. oktober 1947 énstemmigt en resolution om, at den 24. oktober, den dato, på hvilken Forenede Nationers pagt trådte i kraft, fremtidig skal benævnes og fejres som Forenede Nationers dag. I samme resolution udtales, at dagen skal anvendes til at oplyse landenes befolkninger om organisationens formål og virksomhed og til at vinde folkenes støtte for Forenede Nationers arbejde. I resolutionen opfordres medlemsstaterne til at medvirke til, at dagen bliver fejret på en sådan måde, at den går ind i befolkningens bevidsthed som en mærkedag.

På foranledning af Dansk Samråd for Forenede Nationer – en organisation, som er dannet af en række faglige og kulturelle foreninger, og som bl. a. har tilslutning fra samtlige politiske partier – er der til skolerne udsendt nogle tryksager angående Forenede Nationer og de derunder virkende organer, og samrådet har under henvisning til den store betydning, som der fra alle sider er enighed om at tillægge den almindelige forståelse af og tilslutning til de ideer, som danner grundlaget for Forenede Nationer, anmodet ministeriet om at henlede opmærksomheden på dagen og de store forhåbninger for menneskeheden, som må knytte sig til det nye verdenssamfunds bestræbelser.

Idet ministeriet kan tiltræde tanken i samrådets henvendelse, skal man herved henstille, at lejligheden benyttes til at give eleverne oplysning om Forenede Nationers formål og virksomhed i det omfang og under den form, som skoleledelsen i det enkelte tilfælde måtte finde formålstjenligt.

Da den 24. oktober i indeværende år falder på en søndag, vil mandag den 25. oktober, eventuelt en efterfølgende dag, kunne benyttes til det anførte formål.

Hvilket herved bringes til almindelig kundskab.

Skrivelse af 10. november 1948 til lederen af N. N. studenterkursus angående elevtal som betingelser for statstilskud til private statsanerkendte studentereksamenkursus.

I skrivelse af 23. august d.å. har hr. kursuslederen forelagt ministeriet spørgsmålet om forståelsen af de i lov nr. 273 af 24. maj 1948 indeholdte bestemmelser om visse minimums- og maksimumsgrænser i henseende til elevtal som betingelser for statstilskud eller fuldt statstilskud til private statsanerkendte studentereksamenkursus, idet De har oplyst, at der på Århus akademis toårige studenterkursus foruden de med fuldt fagantal læsende elever findes enkelte elever, der på grund af en i forvejen bestået anden eksamen end præliminær- eller realeksamen f.eks. lærereksamen, kun har et indskrænket fagantal og deraf følgende nedsat timental.

Endvidere har De under henvisning til de gældende elevgrænser forespurgt, hvorvidt der også for fremtiden i kursus' normale matematisk-naturvidenskabelige

kursusklasser vil kunne optages elever, der på grundlag af forud bestået præliminær- eller realeksamen nu ved en yderligere gennemgang af det i naturfagene krævede pensum ønsker at forberede sig til adgangseksamen ved polyteknisk læreanstalt og andre højere læreanstalter end universiteterne.

For begge elevgruppers vedkommende har De derhos udbedt Dem oplysning om den talværdi, hvormed sådanne elever eventuelt vil være at medregne i de samlede elevtal.

I den anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele Dem, at elever, der forbereder sig til studentereksamen på grundlag af andre eksaminer end præliminær- og realeksamen, og som kun deltager i undervisningen i et indskrænket fagantal med deraf følgende nedsat timental, ved beregning af de i loven af 24. maj 1948 omhandlede elevtal kun vil være at medregne med den brøkværdi, der fremkommer ved forholdet mellem de undervisningstimer, hvori de faktisk deltager, og det samlede antal timer for vedkommende hold.

Denne beregningsmåde vil være at følge såvel ved beregningen efter tilskudslovens § 2c) som ved beregningen i henhold til lovens § 4 stk. 1 b) in fine og samme paragrafs stk. 2 og stk. 3.

Ministeriet skal i forbindelse hermed henlede opmærksomheden på, at kursusafgiften for de heromhandlede elever kun vil blive godkendt som et beløb beregnet forholdsmæssigt af fuld kursusafgift efter forholdet mellem holdets fulde timental og det timental, i hvilket disse elever deltager i undervisningen.

Cirkulære af 18. november 1948 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående timebetalingssatser m.v.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. oktober 1948 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 27. september 1948 anførte:

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
  - 33 kr. 22 øre månedlig for hver ugentlig time.
  - 8 - 31 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
  - 28 kr. 22 øre månedlig for hver ugentlig time.
  - 7 - 06 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
  1. Gifte.
    - 24 kr. 76 øre månedlig for hver ugentlig time.
    - 6 - 19 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
    - 21 kr. 30 øre månedlig for hver ugentlig time.
    - 5 - 32 - pr. time for enkelte timer.

d. Andre lærere på prøve.

1. Gifte.

21 kr. 39 øre månedlig for hver ugentlig time.

5 - 35 - pr. time for enkelte timer.

2. Ugifte.

18 kr. 27 øre månedlig for hver ugentlig time.

4 - 57 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 24 kr. 76 øre, 25 kr. 76 øre, 26 kr. 76 øre, 27 kr. 76 øre, 28 kr. 76 øre (29 kr. 76 øre).
6 kr. 19 øre, 6 kr. 44 øre, 6 kr. 69 øre, 6 kr. 94 øre, 7 kr. 19 øre, (7 kr. 44 øre).
2. 21 kr. 30 øre, 22 kr. 30 øre, 23 kr. 30 øre, 24 kr. 30 øre, 25 kr. 30 øre (26 kr. 30 øre).
5 kr. 32 øre, 5 kr. 57 øre, 5 kr. 82 øre, 6 kr. 07 øre, 6 kr. 32 øre (6 kr. 57 øre).
- b. 1. 21 kr. 39 øre, 22 kr. 39 øre, 23 kr. 39 øre, 24 kr. 39 øre, 25 kr. 39 øre (26 kr. 39 øre, 27 kr. 39 øre).
5 kr. 35 øre, 5 kr. 60 øre, 5 kr. 85 øre, 6 kr. 10 øre, 6 kr. 35 øre (6 kr. 60 øre, 6 kr. 85 øre).
2. 18 kr. 27 øre, 19 kr. 27 øre, 20 kr. 27 øre, 21 kr. 27 øre, 22 kr. 27 øre (23 kr. 27 øre, 24 kr. 27 øre).
4 kr. 57 øre, 4 kr. 82 øre, 5 kr. 07 øre, 5 kr. 32 øre, 5 kr. 57 øre (5 kr. 82 øre, 6 kr. 07 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkts.
23 kr. 23 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverigt 5 kr. 36 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
19 kr. 93 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverigt 4 kr. 59 øre pr. læst time.
- Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 5 kr. 32 øre pr. tilsynstime (21 kr. 30 øre månedlig pr. ugentlig time) for fastansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 4 kr. 56 øre pr. tilsynstime (18 kr. 27 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 27 kr. 69 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 92 - pr. time for enkelte timer.
- b. 23 - 52 - månedlig for hver ugentlig time.
5 - 88 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 20 kr. 63 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 16 - pr. time for enkelte timer.
2. 17 kr. 75 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 44 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 17 - 82 - månedlig for hver ugentlig time.
4 - 46 - pr. time for enkelte timer.
2. 15 - 23 - månedlig for hver ugentlig time.
3 - 81 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 20 kr. 63 øre, 21 kr. 63 åre, 22 kr. 63 øre, 23 kr. 63 øre, 24 kr. 63 øre (25 kr. 63 øre).
5 kr. 16 øre, 5 kr. 41 øre, 5 kr. 66 øre, 5 kr. 91 øre, 6 kr. 16 øre (6 kr. 41 øre).
2. 17 kr. 75 øre, 18 kr. 75 øre, 19 kr. 75 øre, 20 kr. 75 øre, 21 kr. 75 øre (22 kr. 75 øre).
4 kr. 44 øre, 4 kr. 69 øre, 5 kr. 94 øre, 5 kr. 19 øre, 5 kr. 44 øre (5 kr. 69 øre).
- b. 1. 17 kr. 82 øre, 18 kr. 82 øre, 19 kr. 82 øre, 20 kr. 82 øre, 21 kr. 82 øre (22 kr. 82 øre, 23 kr. 82 øre).
4 kr. 46 øre, 4 kr. 71 øre, 4 kr. 96 øre, 5 kr. 21 øre, 5 kr. 46 øre (5 kr. 71 øre, 5 kr. 96 øre).
2. 15 kr. 23 øre, 16 kr. 23 øre, 17 kr. 23 øre, 18 kr. 23 øre, 19 kr. 23 øre (20 kr. 23 øre, 21 kr. 23 øre).
3 kr. 81 øre, 4 kr. 06 øre, 4 kr. 31 øre, 4 kr. 56 øre, 4 kr. 81 øre (5 kr. 06 øre, 5 kr. 31 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 19 kr. 36 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 47 - pr. læst time.
- b. 16 kr. 61 øre månedlig for hver ugentlig time.
3 - 83 - pr. læst time.
- Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Skrivelse af 23. november 1948 til N. N. byråds vedrørende en adjunkts adgang til at stå uden for nummer.

I fortsættelse af ministeriets skrivelse af 1. juli d.å. skal ministeriet herved meddele, at man med finansministeriets tilslutning på tillægsbevillingsloven for finansåret 1948-49 vil søge bevillingsmæssig hjemmel for, at adjunkt ved B. B. kom. gymnasium A. A. kan stå uden for nummer i 3 år fra 1. august 1948 at regne for at varetage en stilling som »Det danske Selskabs« kulturelle udsending i Chicago, samt for at den tid, i hvilken den pågældende for at varetage nævnte hverv står uden for nummer, medregnes ved fastsættelsen af hans lønningsanciennitet og pensionsanciennitet.

Det er en forudsætning for medregningen af pensionsancienniteten, at den pågældende, medens han står uden for nummer, indbetaler sædvanligt pensionsbidrag.

Bekendtgørelse af 29. november 1948 angående dispensation fra de anordnede bestemmelser om eksamenspena ved studentereksamen.*)

Det af undervisningsministeriet nedsatte udvalg til undersøgelse af betimeligheden af en ændring af de gældende oestemmelser angående undervisningen i gymnasiet og fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen har ikke kunnet afslutte sit arbejde så betids, at mulige ændringer kan gennemføres allerede

*) Denne bekendtgørelse er i praktisk talt uændret skikkelse fornyet hvert år indtil 1953.

ved studentereksamen i sommeren 1949, og ministeriet har derfor anset det for rettest, at de dispensationer fra de anordnede bestemmelser om eksamenspena ved studentereksamen, som i en årrække har været indrømmet under hensyn til de vanskelige arbejdsforhold under og umiddelbart efter besættelsesårene, opretholdes endnu i 1949.

Ministeriet har derfor i henhold til bestemmelserne i kgl. anordning af 2. december 1935 angående fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen § 13 og kgl. anordning af 25. marts 1938 angående studentereksamen for privatister § 16 bemyndiget undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne til ved eksamen i sommeren 1949 – både for skoleelever og for privatister – at indrømme dispensation fra de anordnede bestemmelser om eksamenspena ved studentereksamen i lighed med den i de foregående år truffene ordning i overensstemmelse med nærmere af ministeriet givne direktiver.

Skrivelse af 30. november 1948 til Dansk Røde Kors vedrørende et foreslået samarbejde med skolerne.

I skrivelse af 5. april d. å. har Dansk Røde Kors som led i dette arbejde for større udbredelse af kendskabet til og forståelse af hygiejnens betydning anmodet om undervisningsministeriets godkendelse af, at Dansk Røde Kors indleder et arbejde indenfor skolevæsenets rammer efter nogle i nævnte skrivelse nærmere angivne retningslinier.

I anledning heraf skal man herved meddele, at ministeriet vil kunne tillade, at Dansk Røde Kors gennem de stedlige skolemyndigheder (kommunalbestyrelsen og skolekommission) og skolernes ledere indleder et samarbejde med skolerne, herunder ungdomsskolerne, med hensyn til benyttelse i skolernes undervisning af det af Dansk Røde Kors fremstillede undervisningsmateriale, men det må herved være en forudsætning, at de enkelte lærere – som nævnt i Dansk Røde Kors' skrivelse af 5. april d. å. – stilles frit med hensyn til materialets benyttelse, og at samarbejdet iøvrigt kan iværksættes uden nogen tilsidesættelse af skolernes hovedopgave.

Det bemærkes, at et propagandaarbejde, bestående i systematisk hvervning af medlemmer til Røde Kors ikke må finde sted i skolerne.

Skrivelse af 1. december 1948 til rektorerne for statens højere almenkoler samt Sorø Akademis Skole angående vederlæggelse af vikartimer i anledning af en eller flere læreres deltagelse i lejrskole eller ekskursion for eleverne.

Det meddeles herved, at undervisningsministeriets praksis, hvorefter lærere er pligtige at vikariere for hinanden uden vederlag i indtil 1 uge, ikke er til hinder for, at vikartimer, der i anledning af en eller flere læreres deltagelse i lejrskole eller ekskursion for elever besørges af lektorer, adjunker eller andre fast ansatte lærere og faste timelærere ved statens højere almenkoler og Sorø

Akademis Skole, lønnes med overtimebetaling, for så vidt vikartimernes antal overstiger det antal timer, som den vikarierende lærer efter skemaet skulle have læst i samme tidsrum.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 9. december 1948 om ændring af bekendtgørelse af 20. juli 1920 om ferie- og fridage ved statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole.

Efter undervisningsministeriets derom nedlagte forestilling er det ved kongelig resolution af 1. maj 1948 fastsat, at Hendes Majestæt dronning Ingrid's fødselsdag den 28. marts fremtidig skal være almindelig fridag ved statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole, og at Valdemarsdagen den 15. juni samtidig fra og med året 1949 bortfalder som skolefridag.

Kgl. konfirmation af 20. december 1948 på fundats for »Jens Bonnesens Rejselegat til Fordel for en Elev i Gjentofte Statsskoles Realklasse«.

Legatets kapital, som er skænket af fru Ellen Bonnesen til minde om hendes søn, Jens Bonnesen, der omkom ved M/S »Kina« forlis ved Philippinerne juledag 1947, udgør 10.000 kr.

Legatets formål er uden forudgående ansøgning at tildele den årlige renteindtægt til en vågen og opvakt elev i Gjentofte statsskoles realklasse til anvendelse til en rejse såvidt muligt udenfor Danmarks grænser. Legatet uddeles sidste dag før juleferien, dog at udbetalingen først må ske umiddelbart inden sommerferien. Legatnyderne skal, før beløbet udbetales, have udarbejdet en kortfattet rejseplan, der er godkendt af legatbestyrelsen. Legatet uddeles fortrinnsvis til drenge, dog således at også piger kan komme i betragtning.

Legatets bestyrelse består af rektor for Gjentofte statsskole, og to af de af skolens lærere, der underviser i realklassen. Skolens rektor er født medlem af legatbestyrelsen og fungerer som dennes formand. De to lærere vælges af lærerkollegiet, og nyvalg finder sted ved hvert skoleårs begyndelse.

Legatets regnskabsår er finansåret. Regnskabet revideres af en af undervisningsministeriet udnævnt revisor og decideres af undervisningsministeriet.

Cirkulærskrivelse af 30. december 1948 til rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole angående sommerferien i 1949.

I medfør af den undervisningsministeriet ved kgl. resolution af 6. februar 1943 meddelte bemyndigelse til at fravige de i henhold til kgl. resolution af 8. juli 1920 ved ministeriets bekendtgørelse af 20. s. m. fastsatte regler angående ferie- og fridage ved statens højere almenkoler og Sorø akademis skole fastsætter ministeriet herved, at sommerferien i 1949 begynder lørdag den 25. juni og varer til lørdag den 13. august (begge dage medregnet).

Hvilket herved meddeles.

Skrivelse af 12. januar 1949 til rektor for N. N. statsskole om afslag på andragende om fri vikar til censor ved seminariernes eksaminer.

Efter at lektor ved N. N. statsskole A. A. var blevet beskikket som censor ved seminariernes eksaminer, og det var aftalt, at lektoren skulle fungere som censor i perioden 4. maj–11. juni f. å., har hr. rektoren i skrivelse af 28. april s. å. indstillet, at der i nævnte periode bevilges lektoren orlov med fri vikar fra sit arbejde ved statsskolen.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med ministeriets 1. departement og undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at man ikke ser sig i stand til i det foreliggende tilfælde at ændre den ved skolerne og universiteterne gældende praksis, hvorefter der ikke ydes censorer ved skolerne og universiteternes eksaminer fri vikar.

Lektor A. A. vil dog have adgang til på sædvanlig måde at stille vikar til laveste vikarbetalning, uanset om hans timer er blevet besørget af hans kolleger mod højere betaling.

Skrivelse af 13. januar 1949 til rektor for N. N. statsskole angående afslag på et andragende fra adjunkt B. B. om orlov med fri vikar for at fuldende udarbejdelsen af en dansk litteraturhistorie til brug for gymnasieundervisningen.

Under henvisning til tidligere stedfunden brevveksling angående det af adjunkt B. B. hertil indgivne andragende om orlov med fri vikar i tiden 1. januar–1. juli d. å. for at fuldende udarbejdelsen af en dansk litteraturhistorie til brug for gymnasieundervisningen, senest den med rektors påtegningserklæring hertil indsendte skrivelse af 26. f. m. fra adjunkt B. B. med redegørelse for de økonomiske vilkår for bogens udgivelse, skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele Dem, at medens ministeriet bevilger den ansøgte tjenestefrihed, ser man sig ikke i stand til at imødekomme andragerens ønske om, at der må blive tilstået ham fri vikar under hans fravær.

Det tilføjes, at man i tidligere sager af lignende art, hvor en statsskolelærer har søgt orlov for at udarbejde en lærebog til brug ved skoleundervisningen, har indtaget samme standpunkt og bevilget den ønskede orlov under forudsætning af, at udgiften til vikar afholdtes af den pågældende selv. Alene i tilfælde, hvor formålet med orloven har været udarbejdelse af bøger af overvejende videnskabelig karakter, der selv om de har haft betydning for gymnasieskolen, dog ikke har været bestemt til lærebøger for eleverne, har ministeriet bevilget orlov med fri vikar.

Statsministeriets cirkulærskrivelse af 17. januar 1949 til samtlige øvrige ministerier om stednavnes retskrivning.

Da der efter udsendelsen af statsministeriets bekendtgørelse af 2. juli 1948 om anvendelse i statens tjeneste af det ved undervisningsministeriets bekendt-

gørelse af 22. marts 1948 indførte retskrivningssystem i de under undervisningsministeriet hørende skoler m.v. i mange offentlige kontorer er opstået usikkerhed med hensyn til stednavnenes skrivemåde, skal statsministeriet i overensstemmelse med indstilling fra stednavneudvalget meddele, at de ved statsministeriets ovennævnte bekendtgørelse indførte regler om brugen af små bogstaver i navneord ikke får nogen indflydelse på de af statsministeriet autoriserede fortegnelser over stednavne (Sjællands stednavne 1932, Stednavne på Lolland, Falster, Fyn og Bornholm 1938, Stednavne i de sønderjydske landsdele 1948), idet alle stednavne skrives med stort begyndelsesbogstav. Dette gælder også, hvor navnet består af flere adskilte ord, f. eks. Ny-Hellebæk, Kirke-Helsing, Lille-Linde, Det Plessenske Overdrev, Stenstrup Skovvange, Køge Bugt, Klosterris Hegn, Gevnø Mark, Edelgave Huse, Davids Sogn, Kalundborg Købstads Landdistrikt.

De i listerne anførte staveformer er stadig gældende med de ændringer, der er anført i fortegnelse over stednavne på Lolland, Falster, Fyn og Bornholm p. 183 flg. Endvidere vil navnet Turø ifølge statsministeriets kundgørelse af 8. maj 1947 være at stave *Thurø*.

Fremdeles er det i forordet til »Fortegnelse over stednavne i de sønderjydske landsdele«, 1948, bemærket, at navne, hvori indgår ordene bjerg, jern, hjelm og fjæld, i denne fortegnelse staves med *e* (ikke bjærg, jærn, hjælm, fjæld), og at dette også vil blive indført ved nyudgivelse af de allerede autoriserede navnelister. Man skal imidlertid henstille, at denne ændrede skrivemåde for alle de pågældende navne benyttes allerede nu.

Med hensyn til brugen af *a* skal henvises til statsministeriets ovenfor nævnte bekendtgørelse, hvorefter der indtil videre gives adgang til at benytte »Aa« og »aa« i stednavne. Det har senere vist sig, at et større antal kommunalbestyrelser har udtalt sig for vedvarende at benytte den tilvante stavemåde, og i de autoriserede fortegnelser vil indtil videre formerne med Aa og aa blive bibeholdt.

Yderligere eksemplarer af cirkulærskrivelsen kan rekvireres i statsministeriet.

Skrivelse af 7. februar 1949 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående afleveringen af de af skolerne udgivne publikationer til »Danmarks Institut for international Udveksling af videnskabelige Publikationer«.

Fra rigsbibliotekaren har nærværende ministerium modtaget et forslag om, at der til fremme af det internationale videnskabelige samarbejde søges gennemført en ordning, hvorefter de af centraladministrationen og de denne underlagte institutioner udgivne skrifter, herunder periodiske publikationer, såvel som skrifter, til hvis udarbejdelse eller udgivelse der er ydet statsunderstøttelse, gøres til genstand for pligtaflevering til »Danmarks Institut for international Udveksling af videnskabelige Publikationer« for herigennem at kunne tjene som basis for en udveksling med udlandet.

Rigsbibliotekarens forslag gik oprindelig ud på gennemførelse af en lovordning af forholdet, men er nu

foreløbig begrænset til aflevering af tryksager fra centraladministrationen og de den underlagte institutioner, hvorefter det i hvert fald som et første skridt skulle være tilstrækkeligt at søge afleveringen iværksat ved en aftale med de enkelte ministerier.

Udvekslingen tænkes iøvrigt gennemført således, at der direkte fra det benyttede trykkeri indsendes et antal eksemplarer af de omhandlede tryksager til udvekslingsinstituttet, adr. Bredgade 60, København, telefon Palæ 6521.

Under henvisning hertil skal man efter omstændighederne snarest belejligt anmode hr. rektoren om at ville tilstille udvekslingsinstituttet 5 eksemplarer af ethvert skrift, herunder periodiske publikationer, der siden 1. januar 1948 er udgivet fra skolen.

I tvivlstilfælde vil der kunne forhandles direkte med udvekslingsinstituttet under ovenstående adresse og telefonnummer.

Skrivelse af 16. februar 1949 til N. N. angående deltagelse i undervisningen i et på læseplanen for 4. mellemskoleklasse og realklassen optaget valgfrit fag.

I anledning af Deres i en den 1. d.m. hertil indkommet skrivelse fremsatte forespørgsel skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne herved meddele Dem, at det ifølge ministeriets bekendtgørelse af 20. januar 1921 er hjemmet, der afgør, om en elev skal deltage i undervisningen i et på læseplanen for 4. mellemskoleklasse og realklassen optaget valgfrit fag, dog således at skolen kan nægte sådanne elever deltagelse, som den af pædagogiske eller hygiejniske grunde anser for uskikket til at deltage i undervisningen.

Når deltagelse i faget een gang er valgt, kan eleven i henhold til fornævnte bekendtgørelse som ændret ved ministeriets bekendtgørelse af 28. februar 1931 ikke træde tilbage fra undervisningen og undlade at indstille sig til eksamen efter den 15. december ved skoler med forårseksamen og efter 20. februar ved skoler med sommerekksamen.

Hvis det tillades en elev, som indenfor den fastsatte frist ønsker sig fritaget for at indstille sig til eksamen i et valgfrit fag, fortsat at deltage i undervisningen, kan der ikke på dette grundlag gives ham årskaraktet i faget.

Skrivelse af 17. februar 1949 til rektor for N. N. statsskole vedrørende beregning af lejeafgiften for skolens benyttelse af skolekøkkenet på en nærliggende kommuneskole.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 19. f.m. skal man herved meddele, at ministeriet godkender, at lejeafgiften for N. N. statsskoles benyttelse af skolekøkkenet på B. B. kommuneskole i overensstemmelse med B. B. kommunes forslag i skrivelse af 17. juni f.å. fra 1. august 1948 at regne beregnes således, at staten betaler 7,5% pro anno af skolens højeste bogførte værdi for den brøkdæl, som skolekøkkenet udgør af hele skolebygningen og i forhold til den lejede skoles timetal og det samlede timetal, hvori lokalet benyttes.

Skrivelse af 28. februar 1949 til rektor for N. N. Statsskole vedrørende leje af lokale til opførelse af skolekomedie.

I skrivelse af 6. f.m. har hr. rektoren meddelt, at N. N. Statsskole til brug ved elevernes opførelse af skolekomedie d. 27. og 29/1 d.å. på grund af skolens lokaleforhold har måttet leje lokaler i handels- og kontoristforeningen, hvorhos De har ansøgt om en bevilling på 300 kr. til dækning af den hermed forbundne lejeudgift.

I denne anledning bemyndiger ministeriet Dem efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved til at afholde det nævnte beløb af skolens udgiftskonto h.3. Forskellige udgifter, idet tilføjes, at ministeriet agter at søge et tilsvarende beløb bevilget på finansloven for finansåret 1950/51 og på tillægsbevillingsloven for finansåret 1949/50.

Skrivelse af 4. marts 1949 til rektor for N. N. Statsskole vedrørende rektors fritagelse for undervisning i forbindelse med et rektorskifte den 1. marts.

I skrivelse af 19. f.m. har hr. rektoren ansøgt om ministeriets godkendelse af, at De under hensyn til, at De først kan tiltræde Deres embede som rektor for N. N. Statsskole fra 1. marts d.å. at regne, fritages for undervisning i resten af indeværende skoleår, idet et lærerskifte på dette tidspunkt af skoleåret vil være uheldigt for eleverne, ligesom det bør undgås, at lærere ved afgivelse af timer på nuværende tidspunkt mister en indtægt, de har påregnet for hele skoleåret.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet under de foreliggende omstændigheder bifalder det ansøgte.

Skrivelse af 4. marts 1949 til rektor for N. N. Statsskole angående statens erstatningspligt ved en ulykke i forbindelse med en af skolen arrangeret orienteringsøvelse.

I skrivelse af 6. f.m. har hr. rektoren indstillet, at der ydes en kostelev i l.g. på N. N. Statsskole en erstatning på 130 kr. i anledning af, at den pågældende under en af skolen en nat i september f.å. arrangeret orienteringsøvelse ved et fald havde fået slået en fortand ud.

Det fremgår af Deres ovennævnte skrivelse, at tanden er blevet erstattet med en stifttand, og at udgifterne ved tandlægebehandlingen, 130 kr., ikke har kunnet refunderes af den pågældendes sygekasse.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet ikke kan anerkende, at staten er erstatningspligtig for den skete skade, som efter det oplyste må betragtes som hændelig, men at man efter omstændighederne ikke skal modsætte sig, at der af skolen som en billighedsgodtgørelse udbetales den pågældende elev det nævnte beløb af 130 kr.

Skrivelse af 12. marts 1949 til rektor for N. N. Statsskole vedrørende det gensidige vikariat.

I skrivelse af 24. januar d.å. har hr. rektoren meddelt, at lektor B. B. har været sygemeldt fra den 17. til den 22. januar d.å. og adjunkt A. A. fra den 10. til den 15. s.m., samt ansøgt om tilladelse til at honorere de for dem af deres kolleger ved skolen læste timer med den for tiden gældende overtimebetaling.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevkæsling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet ikke finder grundlag for at betragte to læreres fraværelse på grund af sygdom i sammenhængende perioder som en sygeperiode i relation til reglen om læreres pligtige gensidige vikariat, og at man derfor ikke kan tiltræde, at der udbetales skolens lærere overtimebetaling for de timer, de har overtaget under de 2 fraværende læreres sygdom.

Cirkulærskrivelse af 28. marts 1949 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående Store Bededagsferie i 1949*).

Da der endnu ikke er truffet nogen afgørelse med hensyn til højtideligholdelse af 5. maj-dagen som almindelig fridag, har kirkeministeriet meddelt, at Store Bededag endnu i år vil være at højtideligholde som helligdag på samme måde som hidtil.

I denne anledning meddeles det herved, at der ved statens højere almenskoler og Sorø akademis Skole endnu i år holdes Store Bededagsferie i overensstemmelse med bestemmelsen i ministeriets bekendtgørelse af 20. juli 1920, således at lørdag den 14. maj d.å. er skolefridag.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 13. april 1949 angående statstilskud til private, eksamensberettigede realskoler, mellem- og realskoler og pigeskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte.

I henhold til lov. nr. 102 af 15. marts 1947 om statstilskud til private eksamensberettigede realskoler, mellem- og realskoler og pigeskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte og i medfør af nævnte lovs § 11 meddeles herved følgende:

Almindelige tilskudsbetingelser.

§ 1.

For at en skole skal kunne oppebære tilskud efter fornævnte lov kræves:

- a. At skolen er opbygget med 4 sammenhængende klasser, afsluttende med almindelig forberedelseseksamen, eller med 4 sammenhængende mellem-skoleklasser og eventuelt derefter en realklasse, afsluttende med henholdsvis mellemkoleeksamen eller realeksamen, eller med 6 sammenhængende klasser, afsluttende med pigeskoleeksamen,

- b. at skolen har eksamensret til en af de foran nævnte eksaminer og i henhold hertil har afholdt den pågældende eksamen mindst 1 gang – eller forsåvidt det drejer sig om mellemkoleeksamen 2 gange – i de sidst forløbne 2 år,
- c. at elevtallet i de foran nævnte klasser i hvert af de foregående 3 år har været i gennemsnit mindst 10 pr. klasse, dog at ministeriet i særlige tilfælde kan tillade mindre afvigelse fra denne regel.
- d. at skolen udbetaler lærerne (overlærerne) den i lovens § 4 nævnte månedsløn samt – bortset fra grundlønstillæg og alderstillæg fra staten – den fulde løn til fastlønnede bestyrere. Månedslønnen skal være udbetalt til lærerne inden månedens udgang,
- e. at skolen er medlem af vedkommende pensionskasse, samt at der til denne ved skolens foranstaltning vedtægtsmæssigt betales indskud for lærere (overlærere) og bestyrer,
- f. at skolen er medlem af en vikarkasse, hvis vedtægter er godkendt af ministeriet efter forud indhentet erklæring fra »Den private Realskoles Bestyrerforening« og »Den private Realskoles Lærerforening«, og at de til kassen vedtægtsmæssigt fastsatte bidrag for lærere (overlærere) og bestyrer fuldtud udredes af skolen. Af denne kasses midler afholdes vikarudgifter, således at lærere og bestyrer har ret til fri vikar i samme omfang, som til enhver tid er fastsat for den offentlige folkeskole.

Med hensyn til det under c. omtalte elevtal vil der blive regnet med elevtallet hvert års 1. januar.

§ 2.

Tilskuddene til skolerne ydes som:

- a. Driftstilskud.
- b. Lønningstilskud, nemlig:
  1. Tilskud til grundløn,
  2. alderstillæg,
  3. tilskud til almindeligt pensionsgivende løntillæg,
  4. tilskud til reguleringstillæg og
  5. tilskud til vedkommende skolers pensionskasse.
- c. Tilskud til fripladser, nedsættelse af skolepengebetalingen eller anden hjælp til børn af mindre velstillede forældre.

§ 3.

Stk. 1. Medens udbetalingen af de bestyrere tilkommende grundlønstilskud og alderstillæg samt de overlærere og lærere tilkommende alderstillæg, almindeligt pensionsgivende tillæg og reguleringstillæg sker periodisk ved statens foranstaltning, er skolerne pligtige månedsvis at udbetale fuld grundløn + stedtillæg + for landskoler (de i lønningsmæssig henseende under landsbyskoleordning henførte skoler) ledertillæg, alt for normalt pligtigt timetal, heri medregnet omregningstimer i overensstemmelse med reglerne i nærværende bekendtgørelse § 8 og § 9.

Stk. 2. Med hensyn til skolernes forpligtelse i så henseende gælder følgende:

- a. For skoler beliggende i købstæder skal månedslønnen svare til den til enhver tid i henhold til lovgivningen gældende grundløn for lærere ved de kommu-

*) Ligelydende cirkulærskrivelser er udsendt i 1950, 1951 og 1952.

nale folkeskoler i købstæderne plus det for vedkommende købstad gældende stedtillæg. Det tages her ved i betragtning, at der for hver 144 ugentlige normaltime – heri medregnet omregningstimer – der er tildelt lærerne ved den pågældende skole, oprettes en overlærerstilling, der lønnes på samme måde som tilsvarende stillinger ved de kommunale folkeskoler i købstæderne. Ved beregningen af lærertimerne efter foranstående medregnes også de timer (inklusive omregningstimer), der er tillagt eventuelt oprettet viceinspektørstilling og bestyreren udover de i nærværende bekendtgørelses § 8 nævnte henholdsvis 30 og henholdsvis 20 eller 15 ugentlige timer.

- b. Ovennævnte beregning af månedslønnen gælder også for skoler beliggende i landkommuner, i hvilke købstadskoleordning efter den af undervisningsministeriet approberede kommunale skoleplan helt eller delvis måtte være indført, samt for andre land-skoler, for så vidt disse ønsker at indføre købstadordnede lønningsforhold.
- c. For skoler, beliggende i landkommuner, hvori der ikke er indført købstadordnet skolevæsen, fastsættes månedslønnen – for så vidt skolen ikke efter eget ønske har indført købstadordnede lønningsforhold – således, at den svarer til den til enhver tid i henhold til lovgivningen gældende grundløn for første- og enelærere ved kommunale skoler plus ledertillæg for to klasser og det for stedet eventuelt gældende stedtillæg.

Stk. 3. Ved stedtillægget forstås det stedtillæg, der gælder for det sted, hvor skolen er beliggende.

Stk. 4. Den første fastsættelse af overlærerantallet sker på grundlag af timetallet pr. 1. december 1946 eller timetallet på det tidspunkt, en skole bliver tilskudsberettiget som købstadskole, og regulering af overlærerantallet sker kun ved begyndelsen af et skoleår. Ved nyoprettelse af en overlærerstilling betragtes stillingen som midlertidig det første skoleår, således at det først er næste skoleårs timetal, der er afgørende for stillingens opretholdelse.

Stk. 5. I tilfælde af nedgang i timetallet gælder følgende:

Antallet af overlærerstillinger kan nedsættes fra 1 til 0, fra 2 til 1, fra 3 til 2, fra 4 til 3 o. s. v., når det timetal, der dannede grundlaget for sidste fastsættelse af overlærerantallet, er gået ned med henholdsvis mindst 36, 54, 72, 90 o. s. v., altså med et timetal svarende til 1, $1\frac{1}{2}$, 2, $2\frac{1}{2}$ o. s. v. faste lærerstillinger.

Skolerne er dog berettiget til at opretholde overlærerantallet uændret i de pågældende overlæreres funktionstid ved skolen.

Stk. 6. Den enkelte skole (skolebestyrer) træffer selvstændig afgørelse med hensyn til, hvilke af skolens lærere der skal udnævnes til overlærere, men ministeriet vil dog finde det naturligt, at ældre lærere under iøvrigt lige forhold fortrinvis kommer i betragtning ved besættelsen af disse stillinger.

Der bør tildeles overlærere fuldt ugentlig timetal, for så vidt de ønsker dette.

§ 3.

Driftstilskud.

Stk. 1. Den samlede driftstilskudsbevilling for det enkelte finansår, jfr. tilskudslovens § 5, stk. 1. fremkommer således:

- a. 1.500 kr. pr. skole, beregnet efter forholdene den nærmest foregående 1. januar.
- b. 20 kr. pr. elev i overskolen, beregnet efter forholdene den nærmest foregående 1. januar.

Ved udtrykket *overskolen* forstås de i § 1a nævnte klasser samt ved realskolerne øverste underskoleklasse.

- c. 10 kr. pr. ugentlig overskoletime beregnet efter forholdene den nærmest foregående 1. januar.

For hver fulde 12 points, pristallet stiger udover 291 eller falder under dette tal, forhøjes eller nedsættes satsen 10 kr. med 1 kr. Reguleringen af satsen i overensstemmelse hermed finder sted pr. 1. januar.

- d. 20 pct. af skolernes nettoudgift til husleje, vedligeholdelse, renholdelse og undervisningsmidler i henhold til skolernes ejendomsregnskaber for det nærmest foregående finansår.

Disse regnskabs rigtighed skal bekræftes af en statsautoriseret revisor.

Stk. 2. Den således for det enkelte finansår tilvebragte bevilling fordeles efter følgende hovedlinier:

Af kontoen for driftstilskud tillægges der hver skole et fast tilskud på 1.000 kr. Resten af bevillingen fordeles under hensyn *dels* til skolens udgifter til skoleejendommen (husleje, vedligeholdelse og renholdelse) samt til undervisningsmidler i det forløbne skoleår, *dels* til antallet af dimittender i forhold til elevtallet og *dels* til forholdet mellem elevtal og timetal med særlig hensyntagen til skoler med et forholdsvis lille antal elever pr. klasseafdeling.

Angående de nærmere regler for fordelingen henvises til den i bilaget til nærværende bekendtgørelse givne fremstilling.

Af bevillingen vil der blive udbetalt et forskud på ca. halvdelen hvert år i begyndelsen af juni måned. Resten vil blive uddelt i første halvdel af december måned.

Stk. 3. Har en skole kun været tilskudsberettiget en del af året, foretages der en forholdsmæssig nedsættelse af dens tilskud for dette år.

§ 5.

Lønningstilskud.

A. Lønningstilskud for faste lærere.

Stk. 1. Ved faste lærere forstås lærere, der – uden at være vakancelærere eller vikarer – har fået tildelt timer, der er fastsat i skolens godkendte time- og læseplaner. Der stilles således ikke krav om et minimumstimetal, for at en lærer skal kunne betragtes som fast lærer. En aspirantordning i henseende til lønning findes ikke ved de heromhandlede skoler.

Stk. 2. Som grundlønstilskud yder staten 20 pct. af den for den enkelte lærer (overlærer) fastsatte grundløn, d. v. s. månedslønning ÷ stedtillæg og (for land-skolers vedkommende) en løndel, som svarer til det i lærerlønningens § 33a hjemlede tillæg for skolens ledelse.

Det normale grundlønstilskud på 20 pct. til lærerlønninger ved den enkelte skole kan forhøjes med indtil $\frac{1}{20}$ som tilskud til forhøjet lønning til særlig kvalificerede lærere, dog at der for den enkelte lærer ikke kan medregnes en forhøjelse af månedslønnen over 20 pct. af vedkommendes normale grundløn for de lønningstilskudgivende timer.

For bestyrerens vedkommende yder staten et grundlønstilskud på 804 kr. årlig.

Stk. 3. a. Alderstillæg til faste lærere, herunder overlærere, ydes af staten med samme årlige satser, som til enhver tid gælder for fast ansatte lærere og overlærere ved de kommunale folkeskoler i Købstæderne.

Alderstillægget udgør for tiden følgende årlige beløb for almindelige lærere såvel ved købstadskoler som ved landskoler:

0 kr. for lærere med under 3 års anciennitet, aldersklasse 1.

420 kr. for lærere med under 3 års anciennitet, aldersklasse 2.

840 kr. for lærere med under 6 års anciennitet, aldersklasse 3.

1.260 kr. for lærere med under 9 års anciennitet, aldersklasse 4.

1.680 kr. for lærere med under 12 års anciennitet, aldersklasse 5.

og

0 kr. for overlærere med under 3 års anciennitet, aldersklasse 1.

600 kr. for overlærere med under 3 års anciennitet, aldersklasse 2.

1.200 kr. for overlærere med under 6 års anciennitet, aldersklasse 3.

og

0 kr. for viceinspektører med under 3 års anciennitet, aldersklasse 1.

600 kr. for viceinspektører med under 3 års anciennitet, aldersklasse 2.

1.200 kr. for viceinspektører med under 6 års anciennitet, aldersklasse 3.

Med hensyn til anciennitetsberegningen gælder ligeledes de til enhver tid fastsatte regler for folkeskolens lærere, jfr. for tiden § 43 i lærerlønningsloven af 12. juli 1946, herunder at der altid fradrages 2 år i den i betragtning kommende lærervirksomhed.

b. Alderstillæg til bestyrere ydes af staten med de samme årlige satser og efter samme anciennitetsberegning, som til enhver tid i henhold til lovgivningen gælder for skoleinspektører ved de kommunale folkeskoler i købstæderne.

Alderstillægget andrager for tiden følgende årlige beløb:

0 kr. for bestyrere med under 3 års anciennitet, aldersklasse 1.

600 kr. for bestyrere med under 3 års anciennitet, aldersklasse 2.

1.200 kr. for bestyrere med under 6 års anciennitet, aldersklasse 3.

1.800 kr. for bestyrere med under 9 års anciennitet, aldersklasse 4.

c. Foranstående regler om beregning af lønningsanciennitet kommer til anvendelse ved første ansættelse

eller genansættelse i lærer- og bestyrerstillinger ved de heromhandlede skoler fra 1. december 1946 at regne, hvorimod lønningsancienniteten for de før nævnte dato ansatte lærere og bestyrere beregnes efter de hidtil gældende regler.

d. Lønningsancienniteten beregnes fra den 1. i en måned ligesom for folkeskolens lærere.

e. Lærere, der er ansat før 1. december 1946 og som har fået tillagt en anciennitet, der ligger efter 1. december 1948, får ancienniteten ændret til 1. december 1948.

f. Angående anciennitetsberegningen for faste lærere, der har et ugentlig timetal, der er lavere end 24, gælder følgende særlige regler:

1. De lærere, der før 1. december 1946 har været opført på lønstilskudskemaerne og allerede har fået deres anciennitet beregnet, beholder den fastsatte anciennitet.

2. For de lærere, der har haft lærerstilling af heromhandlede art ved de under nærværende bekendtgørelse hørende skoler før 1. december 1946, men som ikke har været opført på tilskudskemaerne, beregnes ancienniteten efter reglen i ministeriets bekendtgørelse af 31. maj 1928, og de skal for tiden efter 1. december 1946 have alderstillæg i henhold til den således fastsatte anciennitet, men der tillægges dem ikke alderstillæg for tiden før 1. december 1946.

3. Ancienniteten for lærere af den heromhandlede art, der ikke tidligere har haft timer ved disse skoler, eller som genansættes, beregnes i overensstemmelse med den ovenstående almindelige regel, således at der altid fradrages 2 år i den i betragtning kommende lærervirksomhed.

Stk. 4. Der skal ydes de faste lærere (herunder overlærere) almindeligt pensionsgivende løntillæg samt reguleringstillæg efter de for folkeskolens lærere og overlærere til enhver tid gældende regler. Af disse tillæg afholder staten et beløb, svarende til de til enhver tid på staten og skolefonden faldende andele af de tilsvarende tillæg til folkeskolens lærere. Resten afholdes af skolerne selv.

Ved tilskudsberegningen udbetaler statskassen periodisk de fulde pensionsgivende løntillæg og reguleringstillæg til lærere, således at de efter foranstående på skolerne faldende andele af disse tillæg med en for samtlige skoler ensartet procent – beregnet i forhold til hver enkelt skoles refusionsberettigede grundløn – refunderes statskassen ved modregning i de skolerne iøvrigt tilkomende ydelser i henhold til nærværende lov.

Når samlevende ægtefæller begge er berettiget til reguleringstillæg, opbeholder den af ægtefællerne, der har den mindste pensionsgivende lønning, halvt forsørgertillæg, og den anden ægtefælle fuldt forsørgertillæg.

B. Vakancelæreres lønning og lønningstilskud.

Stk. 1. Ved vakancelærere forstås lærere, der midlertidigt har overtaget ledige faste lærerstillinger. Det bemærkes herved, at ledige stillinger bør besættes snarest muligt.

Stk. 2. Vakancelærere lønnes af skolerne med tilskud af staten efter de for faste lærere gældende regler, dog

at den normale grundløn nedsættes med 10 pct. og det almindelige pensionsgivende løntillæg med 5 pct., hvorimod de oppebærer sædvanligt reguleringstillæg, men intet alderstillæg.

Stk. 3. Overtages vakante timer af skolens faste lærere, honoreres disse timer som lærernes øvrige timer både med hensyn til grundløn og tillæg.

Stk. 4. Overtages vakante timer af skolens bestyrer, ydes der refusion med 20 pct. af normal lærergrundløn, hvorhos der tillægges ham almindeligt pensionsgivende løntillæg og reguleringstillæg, som om han var fast lærer på laveste løntrin.

C. Lønning af vikarer.

Ved vikarer forstås lærere, der midlertidigt har overtaget faste læreres eller bestyreres timer under disses midlertidige fraværelse.

Vikarer lønnes i overensstemmelse med vedtægterne for den under § 1.f. omhandlede vikarklasse.

Til denne lønning yder staten intet bidrag.

§ 6.

Hvis en fast lærer af andre grunde end sygdom eller anden ham utilregnelig årsag er fraværende fra sin stilling, uden at fraværelsen er af rent forbigående karakter, vil ydelsen af lønningstilskud for vedkommende lærer afhænge af, om ordningen i forvejen er godkendt af ministeriet.

§ 7.

Stk. 1. Når en skole er af et omfang som det, der i henhold til lov om lønninger for folkeskolens lærere kræver oprettelse af en viceinspektørstilling, oprettes en sådan stilling ved skolen. Disse regler er for tiden følgende, jfr. § 32, stk. 1. c. i lærerlønningssloven af 12. juli 1946:

Ved enhver skole, der normalt har dobbelt klasserække hele skolen igennem, bortset fra de to ældste klasser i eksamensskolen, normeres der en stilling som viceinspektør for hver dobbelt klasserække, dog at der altid normeres en stilling som viceinspektør for hver 500 børn.

Stk. 2. Ønsker en skole, der er af mindre omfang end det i stk. 1 nævnte, at oprette en viceinspektørstilling, kan oprettelse kun finde sted med ministeriets godkendelse.

Stk. 3. Viceinspektører aflønnes af skolerne og staten efter samme princip, som anvendes for faste lærere, og lønningen er den samme som den, der til enhver tid er gældende for viceinspektører i den kommunale folkeskole.

Stk. 4. Nedlæggelse af en viceinspektørstilling kan kun finde sted, når en væsentlig ændring i skolens klasse- og elevtal gør det påkrævet, og da kun med ministeriets godkendelse.

§ 8.

Stk. 1. Det pligtige timetal udgør for de faste læreres og overlæreres vedkommende 36 ugentlige normaltimer og for viceinspektører 30 ugentlige timer. I timetallet indgår omregningstimer under hensyn til hjemmearbejde med stil- og opgaveretelse og særlig krævende undervisning i visse klasser i overskolen efter de regler,

der til enhver tid er gældende for folkeskolens lærere. Disse regler findes for tiden i ministeriets bekendtgørelse af 28. september 1946 angående de i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere § 37, stk. 1, omhandlede bestemmelser om det pligtige timetal for folkeskolens lærere. For timetal, der er lavere eller højere end 36 (eller for viceinspektører 30) nedsættes eller forhøjes de i henhold til nærværende bekendtgørelses § 5, A., stk. 2-4 beregnede beløb forholdsmæssigt. Viceinspektørers løndelev er proportionale med 36 for højere eller lavere timetal end 30.

Stk. 2. For bestyrernes vedkommende er det pligtige ugentlige timetal 20, heri medregnet omregningstimer. Har overskolen to klasserækker for mindst tre klassers vedkommende, kan det ugentlige timetal nedsættes til 15. For lavere timetal nedsættes statens ydelse forholdsmæssigt.

§ 9.

Inspektionstimer.

Stk. 1. Disse timer medregnes i det lønpligtige og tilskudsberettigede timetal efter følgende regler:

Stk. 2. A. *Skoler, der ikke er kostskoler.*

1. Ved disse skoler kan ikke medregnes inspektionstimer for bestyrerne.
2. I timetallet for lærerne medregnes den tid, de uden for de egentlige undervisningstimer og de almindelige frikvarterer skal tilbringe på skolen med udførelsen af inspektionsarbejde, dog at inspektion, hvis varighed er ialt 50 minutter, kun regnes lig med $\frac{3}{5}$ normaltime, og at antallet af de ugentlige omregningstimer, der fremkommer for inspektion udført af lærerne ved den enkelte skole, ikke må overstige 5 pct. af det samlede ugentlige antal normaltimer (undervisningstimer + omregningstimer) for disse lærere (almindelige lærere, overlærere og viceinspektører).
3. Til inspektion henregnes følgende hverv:
  - a. Tilsyn med elever i mellemtimer,
  - b. Tilsyn med tilreisende elever før og efter skoletiden.
  - c. Tilsyn i et større dagligt frikvarter.
  - d. Tilsyn i tiden for den daglige undervisning begynder. Medregning heraf kan dog kun ske i henhold til særlig begrundelse og efter derom af ministeriet truffen afgørelse for den enkelte skole i det enkelte skoleår.
4. Inspektionstimer regnes for overskoletimer eller underskoletimer, eftersom de falder i overskolen eller i underskolen. Førers der tilsyn under eet med overskoleelever og underskoleelever, henregnes timerne til den skoleafdeling, hvoraf der er flest elever.
5. Tilsyn med skriftlige prøver, der regelmæssigt indgår som led i undervisningen, regnes for undervisningstimer og omregnes således ikke til inspektionstimer.

B. *Kostskoler.*

1. Bestyrernes inspektionstimer kan medregnes.
2. Der kan godkendes et højere procenttal end det under A.2. nævnte procenttal.
3. Foruden inspektion af de under A.3. nævnte arter kan medregnes tilsyn med kostelever.

4. Ministeriet træffer efter indstilling fra skolen afgørelse i hvert enkelt tilfælde med hensyn til spørgsmålet om medregning af de under 1-3 nævnte in-pek-tionstimer.

Stk. 3. De her angivne regler finder anvendelse fra 1. august 1949 at regne.

§ 10.

Stk. 1. Lønningstilskuddene beregnes tertialsvis med april-juli som første tertial.

Stk. 2. Pr. den 1ste i hver af månederne januar, februar, marts, april, maj, juni, september, oktober, november og december udbetales et à conto beløb på omkring fjerdedelen af tertialbeløbet. Pr. 1. juli udbetales à conto ca. halvdelen af tertialbeløbet, medens der pr. 1. august ikke finder à conto udbetaling sted.

Samtlige nævnte à conto beløb modtages på skolebestyrerens ansvar og fordeles af ham straks efter samråd med lærerrepræsentanten (om denne se § 11) til de forskellige lærere og bestyreren. Snarest gørligt efter tertialernes slutning foretages udbetaling af restbeløbene i henhold til den af ministeriet foretagne endelige beregning af tilskudsskemaerne for det pågældende tertial. Viser det sig, at forskuddene til den enkelte skole har været for store, finder tilbagebetaling sted eller beløbet modregnes i skolens fremtidige tilskud. Ved restbeløbets udbetaling har lærerne ret til at gøre sig bekendt med det af ministeriet beregnede lønningstilskudsskema.

§ 11.

Lærerrepræsentanten.

Stk. 1. Ved hver skole skal der vælges en lærerrepræsentant, som på lærernes vegne skal underskrive de tilskudsskemaer, der af skolen indsendes til ministeriet som grundlag for beregningen af statens lønningstilskud til bestyrere og lærere. Samtidig vælges en suppleant, der træder i funktion, såfremt lærerrepræsentanten forlader skolen eller midlertidigt måtte blive forhindret i at udføre sit hverd.

Stk. 2. Lærerrepræsentanten og suppleanten vælges af og blandt skolens faste lærere på et møde, som afholdes på skolen i skoleårets første måned efter indkaldelse med 8 dages varsel. Mødet indkaldes af skolens leder, der ikke deltager i mødet. Stemmeafgivningen, der normalt sker mundtlig, skal, såfremt en trediedel af de stemmeberettigede forlanger det, ske skriftligt. Stemmeafgivning kan ske ved en med skriftlig fuldmagt forsynet fuldmægtig, der selv er stemmeberettiget. Lærerrepræsentanten og suppleanten vælges hver for sig ved simpel stemmeflerhed af de afgivne stemmer. Om valgets udfald skal lærerrepræsentanten give skolens bestyrer skriftlig meddelelse.

Valgene gælder for det skoleår, i hvilket de finder sted.

Stk. 3. Ved sin underskrift på tilskudsskemaet bekræfter lærerrepræsentanten, at de på skemaet anførte løn- og timetal er i overensstemmelse med de af lærerne opgivne løn- og timetal, og at de på skemaet opførte data er i overensstemmelse med de af lærerne opgivne data.

Forinden underskriften på tilskudsskemaet meddeles, skal lærerrepræsentanten have haft lejlighed til i et tidsrum af 3 dage at gennemgå skemaet.

Stk. 4. Ministeriet forbeholder sig i påkommende tilfælde at kræve dokumentation for, at den i nærværende bekendtgørelses § 1.d. fastsatte tilskudsbetingelse er opfyldt. Som følge heraf påhviler der skolens ledere forpligtelse til at føre lønningkvitteringsbøger, som på forlangende kan forelægges ministeriet til gennemsyn.

§ 12.

Timeberegningen.

Stk. 1. Det lønpligtige og tilskudsberettigede timetal er summen af det ugentlige antal undervisningstimer og det ugentlige antal omregningstimer.

Stk. 2. Ved timer forstås normaltimer. En normaltime er på 50 minutter (+ frikvarter), medmindre ministeriet har godkendt timer af kortere varighed som normaltimer for den enkelte skoles vedkommende.

§ 13.

Tilskud til pensionskasserne.

Staten yder til pensionskasserne et beløb, svarende til summen af de bidrag, som pensionskassernes medlemmer har indbetalt.

§ 14.

Fripladstilskud.

Stk. 1. Staten yder erstatning til skolerne for friplads – hel eller delvis – ydet til børn i overskolen af mindre bemidlede forældre. Fripladser, der ydes for tilskud fra amt, kommune, institutioner, legater eller private erstattes således ikke.

Stk. 2. Afgørelsen af spørgsmålet, om forældrene kan betegnes som mindre bemidlede, træffes af skolebestyrelsen på grundlag af oplysninger om de pågældendes indtægts- og formuesforhold, som regel attesteret af det lokale skattevæsen.

Stk. 3. Forsåvidt der gives fripladser til bestyrerens egne børn og til børn af lærere eller funktionærer ved skolen, må der altid med indstillingen til ministeriet om fripladser, for hvilke der søges erstatning, medfølge oplysning om forældrenes indtægts- og formuesforhold samt børnetal.

Stk. 4. For fripladser til kostskoleelever må ligeledes sådanne oplysninger medfølge. Desuden må det oplyses, om der er tilstået nedsættelse af betalingen som kostelev.

Stk. 5. Fripladser til irregulære elever (kursusclever), der skal indstilles som privatister, må ikke opføres.

Stk. 6. Går en fripladsnydende elev, efter at fripladstilskuddet er modtaget, ud af skolen, skal der indsendes meddelelse herom til ministeriet sammen med fripladsindstillingen for det følgende halvår, og der vil da under hensyn til, om skolen har oppebåret fuld friplads-erstatning eller ej, blive taget bestemmelse om, hvor meget der vil være at refundere.

Stk. 7. Fripladsbeløb, der bringer betalingen ned under skoleafgiften ved statsskolerne, kan dog ikke tages i betragtning; det samme gælder friplads til elever, hvis alder i forhold til klassen ikke svarer til, at de var mindst 10 år ved indtrædelsen i 1. mellemskoleklasse (eller den tilsvarende klasse i realskolen og pigeskolen).

Stk. 8. Normeret søskendemoderation må ikke opføres som delvis friplads.

Stk. 9. Ved siden af eller i stedet for ovennævnte fripladsordning kan der anvendes en ordning med en af ministeren godkendt glidende skolepengeskala.

Stk. 10. Fripladstilskuddet for den enkelte skole for det enkelte skoleår udgør et beløb, svarende til 80 kr. pr. elev i overskolen; dog kan tilskuddet ikke overstige $33\frac{1}{3}$ pct. af de normerede skolepenge i overskolen i vedkommende skoleår, beregnet som om alle eleverne var fuldt betalende.

Stk. 11. For hver fulde 12 points, pristallet stiger ud over 291 eller falder under dette tal, forhøjes eller ned sættes satsen 80 kr. med 1 kr. 50 øre. Dog kan satsen ikke sættes lavere end til 65 kr. Reguleringen af satsen finder sted pr. 1. januar.

§ 15.

Boghjælp til trængende elever.

Stk. 1. Der ydes årlig af staten et beløb, svarende til 2 kr. pr. overskoleelev, at fordele som boghjælp til trængende elever.

Stk. 2. Det principielle formål med denne ydelse er at medvirke til fremskaffelse ved hver skole af en bogsamling, bestående af skolebøger. Disse bøger udlånes til trængende elever enten gratis eller for en beskedent betaling. Efter brugen skal de pågældende elever tilbagelevere bøgerne til skolebogsamlingen. Ved indsendelse af ansøgning om tilskud til friplads indsendes dokumentation for anvendelse af det sidst tildelte tilskud til boghjælp, som regel bekræftet af skolens revisor.

Stk. 3. Foretrækker en skole at anvende det pågældende beløb som hjælp til trængende elever til indkøb af skolebøger, som skal være deres ejendom, kan denne fremgangsmåde også anvendes.

§ 16.

Udbetaling af fripladstilskud og boghjælp.

Stk. 1. Fripladstilskuddet og boghjælpsbeløbet for et skoleår udbetales i 2 rater.

Stk. 2. Omkring 1. maj udbetales erstatning for fripladserne i sidste halvdel af det udløbne (udløbende) skoleår, og omkring 1. oktober udbetales erstatning for fripladser i det nye skoleårs 1. halvdel. Ved udbetalingen af de to rater udbetales tillige boghjælpsbeløb for vedkommende halvår.

§ 17.

Ved beregning af driftstilskud og lønningstilskud tages hensyn til forholdene i hele skolen, men ved beregningen af fripladstilskud medregnes kun elever i overskolen. Timer i børnehaver, fortsættelsesklasser o. lign. kan ikke medregnes.

§ 18.

Salg af skole eller bestyrerskifte ved skole.

Stk. 1. I tilfælde af salg af en skole er det en betingelse for fortsat ydelse af tilskud, at salgsvilkårene er godkendt af et navn, bestående af en repræsentant for undervisningsministeren, den kgl. bygningsinspektør samt en realskoleleder, udpeget af undervisningsministeren efter indstilling af realskolelederne.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af skolens salgsværdi kan statstilskuddet ikke medregnes.

Stk. 3. Anmeldelse om salg i de her omhandlede tilfælde må indgives til undervisningsministeriet, hvis repræsentant vil fungere som formand for nævnet. Anmeldelsen må indeholde udtømmende angivelse af vilkårene for handelen og være bilagt med ejendommens papirer, oplysning om brandforsikring, skyldvurdering, prioriteter, skatter og afgifter, fortegnelse over medfølgende inventar og samlinger samt med andre oplysninger, som skønnes at være af interesse for fastsættelse af salgsvilkårene, herunder navnlig salgssummens størrelse.

Stk. 4. Den, der agter at overtage en skole af den heromhandlede art for som bestyrer – for egen eller andres regning – at drive skolen videre som eksamensskole, må, forinden endelig aftale træffes, sikre sig, at han vil kunne forvente at få eksamensret, idet ministeriet må fastholde, at betingelserne for at få eksamensret må være opfyldt, og at eksamensretten og skolens ledelse skal være hos samme person. Da dernæst eksamensretens meddelelse ikke er afhængig af bestyrerens forhold alene, må der i alle tilfælde, når der pålænkes bestyrerskifte – altså også når den nye bestyrer hidtil har haft eksamensret ved en anden skole – i forvejen indgives anmeldelse til ministeriet, der snarest gørligt vil give meddelelse om, hvorvidt eksamensret kan forventes meddelt den pågældende. Undlades sådan anmeldelse, vil meddelelse af eksamensretten, selv om betingelserne iøvrigt foreligger, ikke kunne forventes det første år.

Stk. 5. De betingelser for ydelse af statstilskud, der vedrører udbetaling af lønning til lærerpersonalet og indbetaling af lærer- og bestyrerindskud til pensionskassen samt skolens bidrag til vikarkassen, stilles til skolen som sådan, således at det i tilfælde af ejerskifte vil blive krævet, at disse betingelser er opfyldt, uanset om eventuelle restancer måtte stamme fra tiden før ejerskiftet. Et eventuelt mellemværende mellem køber og sælger i denne henseende er statstilskuddet uvedkommende.

§ 19.

Bestemmelserne i denne bekendtgørelse gælder fra 1. december 1946 (jfr. dog § 9, stk. 3).

Bilag.

Den i bekendtgørelsens § 4 stk. 2, omtalte fordeling af den for det enkelte finansår beregnede bevilling til driftstilskud foretages efter følgende nærmere regler:

1. Der ydes et fast tilskud på 1.000 kr. pr. skole.
2. Der ydes et ejendomstilskud pr. skole beregnet som produktet af antallet af skolens ugentlige normaltimer i fordelingsåret og (indtil videre) ca. 40 pct. af den gennemsnitlige nettoejendomsudgift pr. ugentlig normaltimestime for samtlige skoler i det nærmest foregående finansår.

Eks.: Skolernes samlede nettoejendomsudgift i 1946-47 androg 1.407.426 kr., og skolernes samlede ugentlige timetal (heri medregnet samtlige undervisningstimer og omregningstimer) androg i samme år 30.547. Ejendomsudgiften blev herefter 46 kr. 07 øre pr. time. 40 pct. heraf udgjorde afrundet 18 kr.

En skole med f. eks. 317 timer fik herefter på denne konto 5.706 kr. for finansåret 1947-48.

3. Af resten af årsbevillingen anvendes:

- a. Ca. 20 pct. som supplerende ejendomstilskud. Der ydes den enkelte skole 10 pct. af de første 3.000 kr.s nettoudgift til hus- og inventarleje, vedligeholdelse og renholdelse for det nærmest foregående finansår og 4 pct. af resten af den nævnte udgift, idet der dog fastsættes en maksimumsgrænse for det beløb, hvoraf tilskuddet beregnes under hensyn til størrelsen af det beløb, der skal fordeles.

Eks.: I finansåret 1947-48 var der efter denne bestemmelse 65.476 kr. til rådighed til uddeling af det supplerende ejendomstilskud. En skole med en nettoejendomsudgift på 9.400 kr. fik herefter 300 + 256 kr. = 556 kr.

Maksimumstilskuddet androg i finansåret 1947-48: 780 kr.

- b. Ca. 55 pct. som tilskud på grundlag af forholdet mellem det samlede ugentlige timetal og det samlede relevant ved de enkelte skoler i fordelingsåret. Forholdstallet beregnes med en decimal.

Følgende fordelingskala anvendes som *grundskala*:

Er forholdstallet 1, 1 el. derunder, er tilskuddet 1.000 kr.			
-	-	1,2	- 1.100 -
-	-	1,3	- 1.215 -
-	-	1,4	- 1.345 -
-	-	1,5	- 1.490 -
-	-	1,6	- 1.650 -
-	-	1,7	- 1.825 -
-	-	1,8	- 2.015 -
-	-	1,9	- 2.220 -
-	-	2,0	- 2.440 -
-	-	2,1	- 2.675 -
-	-	2,2	- 2.925 -
-	-	2,3	- 3.190 -
-	-	2,4	- 3.470 -
-	-	2,5	- 3.765 -
-	-	2,6	- 4.075 -
-	-	2,7 el. derover	- 4.400 -

Maksimumstilskuddet pr. skole er dog 1.152 kr. pr. 36 ugentlige timer, d. v. s. 32 kr. pr. uge-time.

Såfremt det samlede tilskudsbeløb, beregnet efter den anførte skala, er mindre eller større end det til rådighed stående fordelingsbeløb, forhøjes eller nedsættes skalaens satser med samme procent som rådighedsbeløbet ligger over eller under det i første omgang beregnede samlede tilskudsbeløb, og fordelingen foretages derefter på grundlag af den forhøjede eller nedsatte grundskala.

Maksimumstilskuddet 1.152 kr. reguleres tilsvarende som skalaens satser.

I finansåret 1947-48 uddeltes på denne konto 184.733 kr. til samtlige skoler.

Af ovennævnte skala ses det, at der ved beregningen af dette tilskud tages hensyn til det i loven opstillede krav om, at der ved fordelingen vil være at tage særligt hensyn til de mindre skoler,

idet disse har et større timetal i forhold til eleverne end skoler med mange elever.

En middelstor skole med f. eks. 317 timer og 171 elever (forholdstal 1,9) vil således på denne konto opnå et tilskud på 2.220 kr.

- c. Ca. 4 pct. som delvis refusion for de enkelte skolars udgift til anskaffelse og vedligeholdelse af undervisningsmidler i det nærmest foregående finansår. Tilskuddet udgør 33 $\frac{1}{3}$ pct. af pågældende udgift, idet der dog fastsættes en maksimumsgrænse for tilskuddet under hensyn til størrelsen af fordelingsbeløbet.

I finansåret 1947-48 anvendtes på denne konto 10.917 kr. Maksimumstilskuddet androg 200 kr.

- d. Ca. 21 pct. som tilskud på grundlag af forholdet mellem gennemsnittene af dimittentantallene og relevantallene ved de enkelte skoler i de sidste 2 år. Tilskudssatsen fastsættes under hensyn til størrelsen af det beløb, der skal fordeles, og der fastsættes et maksimumstilskud både pr. skole og pr. dimittend.

I finansåret 1947-48 anvendtes på denne konto 72.274 kr. Tilskuddet ydedes med 61 kr. pr. procent dimittender i de to sidste år i forhold til skolens samlede elevtal dog ikke over 976 kr. pr. skole og ikke over 100 kr. pr. dimittend.

4. Har en skole kun været tilskudsberettiget en del af året, foretages der en forholdsmæssig nedsættelse af dens tilskud for dette år.

Cirkulære af 22. april 1949 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående timebetalingssatser m. v.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1949 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 18. november 1948 anførte:

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunker.
33 kr. 89 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 47 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
28 kr. 89 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 22 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunker på prøve.
1. Gifte.
25 kr. 28 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 32 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
21 kr. 68 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 42 - pr. time for enkelte timer.
  - d. Andre lærere på prøve.
    1. Gifte.
21 kr. 85 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 46 - pr. time for enkelte timer.

2. Ugifte.

18 kr. 61 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 65 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 25 kr. 28 øre, 26 kr. 28 øre, 27 kr. 28 øre, 28 kr. 28 øre, 29 kr. 28 øre (30 kr. 28 øre).
6 kr. 32 øre, 6 kr. 57 øre, 6 kr. 82 øre, 7 kr. 07 øre, 7 kr. 32 øre (7 kr. 57 øre).
2. 21 kr. 68 øre, 22 kr. 68 øre, 23 kr. 68 øre, 24 kr. 68 øre, 25 kr. 68 øre (26 kr. 68 øre).
5 kr. 42 øre, 5 kr. 67 øre, 5 kr. 92 øre, 6 kr. 17 øre, 6 kr. 42 øre (6 kr. 67 øre).
- b. 1. 21 kr. 85 øre, 22 kr. 85 øre, 23 kr. 85 øre, 24 kr. 85 øre, 25 kr. 85 øre, (26 kr. 85 øre, 27 kr. 85 øre).
5 kr. 46 øre, 5 kr. 71 øre, 5 kr. 96 øre, 6 kr. 21 øre, 6 kr. 46 øre (6 kr. 71 øre, 6 kr. 96 øre).
2. 18 kr. 61 øre, 19 kr. 61 øre, 20 kr. 61 øre, 21 kr. 61 øre, 22 kr. 61 øre (23 kr. 61 øre, 24 kr. 61 øre).
4 kr. 65 øre, 4 kr. 90 øre, 5 kr. 15 øre, 5 kr. 40 øre, 5 kr. 65 øre (5 kr. 90 øre, 6 kr. 15 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkts, 23 kr. 65 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 5 kr. 46 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
20 kr. 30 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 4 kr. 69 øre pr. læst time.
- Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 5 kr. 42 øre pr. tilsynstime (21 kr. 68 øre månedlig pr. ugentlig time) for fastansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunktens. For alle andre lærere udgør honoraret 4 kr. 65 øre pr. tilsynstime (18 kr. 61 øre pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 28 kr. 24 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 06 - pr. time for enkelte timer.
- b. 24 kr. 07 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 02 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 21 kr. 06 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 27 - pr. time for enkelte timer.
2. 18 kr. 07 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 52 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 18 kr. 21 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 55 - pr. time for enkelte timer.
2. 15 kr. 51 øre månedlig for hver ugentlig time.
3 - 88 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 21 kr. 06 øre, 22 kr. 06 øre, 23 kr. 06 øre, 24 kr. 06 øre, 25 kr. 06 øre (26 kr. 06 øre).

5 kr. 27 øre, 5 kr. 52 øre, 5 kr. 77 øre, 6 kr. 02 øre, 6 kr. 27 øre (6 kr. 52 øre).

2. 18 kr. 07 øre, 19 kr. 07 øre, 20 kr. 07 øre, 21 kr. 07 øre, 22 kr. 07 øre (23 kr. 07 øre).
4 kr. 52 øre, 4 kr. 77 øre, 5 kr. 02 øre, 5 kr. 27 øre, 5 kr. 52 øre (5 kr. 77 øre).
- b. 1. 18 kr. 21 øre, 19 kr. 21 øre, 20 kr. 21 øre, 21 kr. 21 øre, 22 kr. 21 øre (23 kr. 21 øre, 24 kr. 21 øre).
4 kr. 55 øre, 4 kr. 80 øre, 5 kr. 05 øre, 5 kr. 30 øre, 5 kr. 55 øre (5 kr. 80 øre, 6 kr. 05 øre).
2. 15 kr. 51 øre, 16 kr. 51 øre, 17 kr. 51 øre, 18 kr. 51 øre, 19 kr. 51 øre (20 kr. 51 øre, 21 kr. 51 øre).
3 kr. 88 øre, 4 kr. 13 øre, 4 kr. 38 øre, 4 kr. 63 øre, 4 kr. 88 øre (5 kr. 13 øre, 5 kr. 38 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 18 kr. 71 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 55 - øre pr. læst time.
- b. 16 - 92 - månedlig for hver ugentlig time.
3 - 91 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Cirkulærskrivelse af 30. april 1949 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående skolefrihed for elever, som sælger Danmarks-Samfundets Dannebrogslag.

Efter at Valdemarsdagen den 15. juni er bortfaldet som almindelig fridag for skolerne, har ministeriet fra Danmarks-Samfundet modtaget andragende om, at det må tillades, at der gives skoleelever fri fra skole nogle timer den 15. juni for at medvirke ved salg af Danmarks-Samfundets Dannebrogslag.

Til støtte for dette andragende har Danmarks-Samfundet anført, at det gennem 40 år har benyttet Valdemarsdagen som indsamlingsdag for Danmarks-Samfundet ved salg af Dannebrogslag, at det, da Valdemarsdagen hidtil har været almindelig skolefridag, stedse har kunnet regne med skoleelever som sælgere og derfor kun i ringe grad har knyttet forbindelse med voksne sælgere, og at de indsamlede midler anvendes til anskaffelse af faner til ungdomsorganisationer og flag til sønderjydske hjem og til støtte af nationalt og kulturelt arbejde.

Ministeriet vil for sit vedkommende ikke modsætte sig, at der gives elever, som ønskes benyttet som sælgere, og som er villige hertil - dog med undtagelse af elever i de egentlige eksamensklasser, 4. mellemskoleklasse, realklassen og III. gymnasieklasse - fri fra skole i nogle timer den 15. juni for at sælge Danmarks-Samfundets Dannebrogslag, og kan under henvisning til det anførte anbefale, at skolerne stiller sig imødekomende overfor anmodninger om, at elever, der er antaget som flagsælgere den 15. juni, får fri fra skole efter nærmere aftale mellem skolens rektor og den lokale leder af flagsalget.

Skrivelse af 24. maj 1949 til rektor for N. N. Stats-skole vedrørende afslag på andragende fra adjunkt B. B. om orlov med fri vikar i 4 måneder for at deltage i et kursus for ungdomsledere i U. S. A.

I en gennem hr. rektoren hertil indsendt skrivelse af 6. f.m. har adjunkt ved N. N. Statsskole B. B. ansøgt om orlov med fri vikar i tidsrummet fra 1. maj til 1. september d.å. for efter indbydelse at deltage i et kursus for ungdomsledere i U.S.A. mod senere at føre et hold amerikanske studenter gennem en række europæiske lande. Det fremgår af de foreliggende oplysninger, at deltagelsen i det omhandlede kursus gives som et stipendium af American Youth Hostel, men at arrangementet iøvrigt menes at ville påføre adjunkt B. B. en udgift på 1.500 kr.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet bevilger adjunkt B. B. orlov i det nævnte tidsrum, men at man under hensyn til, at rejsen ikke i første række foretages med henblik på hans skolearbejde, men som et led i hans arbejde indenfor vandre- og spejderbevægelsen, ikke ser sig i stand til at imødekomme andragendet om fri vikar.

Skrivelse af 9. juni 1949 til rektor for N. N. Stats-skole angående spørgsmålet om skolen i skoleårets løb af pædagogiske eller hygiejniske grunde kan nægte en elev ret til fortsat deltagelse i et valgfri fag i mellemskoleklassen.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 7. marts d.å. angående spørgsmålet om forståelsen af reglen i punkt 2 i bekendtgørelsen af 20. januar 1921 angående valgfri fag i 4. mellemskoleklasse og realklassen samt i pigeskoler med pigeskoleeksamen skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele Dem, at der efter den nævnte bekendtgørelse intet er til hinder for, at skolen også i skoleårets løb af pædagogiske eller hygiejniske grunde nægter elever ret til fortsat deltagelse i det pågældende valgfri fag.

Skrivelse af 16. juni 1949 til rektor for N. N. Stats-skole vedrørende orlov til en adjunkt, for at han kan færdiggøre et videnskabeligt arbejde.

I et gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne med hr. rektorens skrivelse af 15. f.m. hertil indsendt andragende har adjunkt ved N. N. Statsskole B. B. ansøgt om orlov med fri vikar i tiden 1. august 1949-31. juli 1950, for at han kan foretage en studierejse til udlandet med det formål at fuldende sine studier inden for anglistiken og den sammenlignende sprogvidenskab, herunder færdiggøre et arbejde om de germanske konjugationer.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet under forudsætning af, at en forsvarlig vikarordning kan træffes, bevilger adjunkt B. B. den an-

søgte orlov med løn i tiden 1. august 1949-31. juli 1950, men således at der kun gives ham fri vikar i tiden 1. august 1949-31. januar 1950. For den resterende del af den tilståede orlov må vikarudgiften afholdes af ansøgeren.

Kgl. konfirmation af 28. juni 1949 på fundats for Hella og Anna Breunings mindelegat.

Legatet er oprettet i henhold til afdøde direktør Høther Emil Vilhelm Breunings testamentariske bestemmelser.

Legatkapitalen, der vil blive udlagt legatet i legatstifterens dødsbo, vil antagelig udgøre ca. 200.000 kr.

Legatbestyrelsen består af 3 medlemmer, nemlig en københavnsk højesterechts- eller landsretssagfører, den til enhver tid værende formand for Københavns understøttelsesforening samt den til enhver tid værende rektor for Sorø akademis skole.

Af legatets årlige renteindtægt med fradrag af administrationsomkostninger henlægges 25% til legatkapitalen, indtil denne har nået en størrelse af 1 million kr., regnet efter kursværdi. Af resten uddeles $\frac{1}{3}$ hvert år umiddelbart inden jul til trængende enker med hjemmenværende umyndige børn, medens $\frac{2}{3}$ uddeles som legater til elever med gode evner, som er børn af mindre bemidlede forældre, og som er optaget på Sorø akademis skole, Birkerød statsskole eller Rungsted stats-skole, dog således at mindst halvdelen af det til legater til kostskoleelever disponible beløb skal komme elever på Sorø akademis skole til gode. Fundatsen fastsætter fortrinsret til legatet for nærmere angivne grupper af elever. Beløb, som der det enkelte år ikke måtte være anvendelse for til uddeling, tillægges legatkapitalen, indtil denne udgør 1 million kr. og overføres derefter til uddeling inden for den pågældende gruppe i senere år. De første uddelinger af legatet finder sted i 1950.

Legatets regnskabsår er kalenderåret. Det årlige regnskab revideres af en af undervisningsministeriet udpeget statsautoriseret revisor og decideres af ministeriet.

Skrivelse af 6. juli 1949 til rektor for N. N. private gymnasiekostskole vedr. spørgsmålet om de lektioner, der på skolens undervisningsplan er opført til legemsarbejde samt til udarbejdelse af skriftlige opgaver m.m., kan anses for tilskudsberettigede.

Efter ikrafttræden af den nye lov af 15. marts 1947 om tilskud til private gymnasieskoler og til private mellem- og realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte har hr. rektoren overfor ministeriet rejst spørgsmålet om, hvorvidt 1) lektionerne i det på skolens undervisningsplan opførte legemsarbejde, 2) den tid som anvendes til morgensang på skolen samt de ugentlige timer, i hvilke eleverne i eksamensklasserne i en stor del af skoleåret udarbejder skriftlige opgaver, kan medregnes i det timetal, som er tilskudsberettiget i henhold til nævnte lov.

I denne anledning skal man efter modtagelsen af Deres skrivelse af 6. november 1948 og efter stedfunden

brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at de ovennævnte lektioner i legemsarbejde ikke vil kunne medregnes i det tilskudsberettigede timetal efter tilskudsloven, idet arbejdet efter det oplyste ikke har den fornødne karakter af undervisning.

Endvidere skal man meddele, at ministeriet heller ikke ser sig i stand til at yde tilskud til den tid, der medgår til morgensang på skolen, når denne, som det efter det oplyste er tilfældet, ligger udenfor den egentlige undervisningstid.

De timer, som anvendes til de ugentlige skriftlige prøver i eksamensklasserne, vil ministeriet derimod efter omstændighederne kunne betragte som tilskudsberettigede med brøken $\frac{4}{5}$ svarende til de øvrige lektioner på skolen.

Skrivelse af 9. juli 1949 til N. N. amts skoleråd angående flyttegodtgørelse ved forflyttelse fra et førstelærerembede i folkeskolen til et midlertidigt timelærerembede ved et kommunalt gymnasium.

Efter at førstelærer ved A. A. komm. skole fra 1. februar 1948 var blevet forflyttet til et embede som midlertidigt timelærer ved V. V. gymnasium, udbetalte skolerådet den pågældende flyttegodtgørelse med 292,24 kr. beregnet efter ministeriets cirkulære af 30. september 1946 med fradrag af $\frac{1}{5}$ og uden ydelse af procentgodtgørelse.

I et med skolerådets skrivelse af 7. februar d. å. hertil indsendt andragende har lærer X. X. ansøgt om fuld godtgørelse med procenttillæg under henvisning til, at den skete forflyttelse efter ansøgerens formening må betragtes som en forfremmelse.

I denne anledning skal man til efterretning og videre bekendtgørelse for den pågældende herved meddele, at forflyttelse fra et førstelærerembede i folkeskolen til et midlertidigt timelærerembede ved et kommunalt gymnasium ikke kan anses som en forfremmelse, hvorfor der ikke vil kunne ydes den pågældende yderligere flyttegodtgørelse.

Skrivelse af 11. juli 1949 til rektor for N. N. stats-skole angående attestation af de enkelte bilag, der medfølger skolens regnskab.

I anledning af, at 4. hovedrevisorat under 16. oktober 1948 som udsættelse til N. N. statsskoles regnskab for finansåret 1947-48 under henvisning til § 8, stk. 2 i finansministeriets regnskabsinstruks og vejledning af 22. maj 1931 har bemærket, at man må anmode om, at bilagene fremtidig i videst muligt omfang er attesteret, har hr. rektoren med bemærkning, at skolens regnskab altid er underskrevet af rektor, og at en yderligere påtegning på samtlige bilag vil give et stærkt forøget besvær og være af ringe nytte, gennem kurator for Københavns universitet henstillet, at spørgsmålet i henhold til § 19 i lov af 31. marts 1926 om statens regnskabsvæsen og revision indankes for undervisningsministeriet til endelig afgørelse.

Således foranlediget skal man herved meddele, at ministeriet må anse det for rettest, at statsskolernes regnskabsbilag i videst muligt omfang attesteres ved påtegning af rektor.

Skrivelse af 12. juli 1949 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole vedrørende publikationen »Official Bulletin« udgivet af Unesco.

Fra generaldirektøren for Unesco har ministeriet modtaget sålydende skrivelse af 10. f. m.:

»Calendar of international and Regional Conferences.

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization has the honour to call the attention of the Government of Denmark to the following Resolution adopted by the General Conference at its Third Session:

The General Conference

Instructs the Director-General to publish the bi-monthly Official Bulletin already planned, in accordance with the budgetary provision made for it, and to include in it, as far as possible, notification of coming events in the fields of education, science and culture.

In accordance with the above Resolution, the publication of the Unesco »Official Bulletin« was started in January 1949.

In future, to enable interested Governments and Agencies to prepare, well in advance, their plans for representation at conferences and meetings, it is proposed to include a list of all forthcoming international and regional events in the fields of education, science and culture; a first list, based on currently available information, will therefore be included in the »Official Bulletin« No. 4.

In order to ensure the inclusion of all possible information on such conferences and meetings, it would be appreciated if the Government of Denmark would forward to the Secretariat as soon as possible, and at the latest before 1 August 1949, information about any events to be held under their auspices or within their country during the remainder of the calendar year. In future, this information would be welcome as soon as the dates of any such events are established.

Hvilket herved meddeles, idet man skal anmode om, at oplysninger om planlagte konferencer og møder af den omhandlede art må blive sendt direkte til Unesco.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 3. august 1949 om inspektionen ved statens højere almenskoler.

§ 1.

Det lønnede inspektionsarbejde ved statens højere almenskoler omfatter:

Udvendig inspektion: Honorar 450 kr. + 0,45 pr. elev + midlertidigt tillæg.

Indvendig inspektion: Honorar 450 kr. + 0,90 kr. pr. elev + midlertidigt tillæg.

Skriftlig inspektion: Honorar 450 kr. + 0,90 kr. pr. elev + midlertidigt tillæg.

Kvindelig inspektion: Honorar 240 kr. + 0,90 kr. pr. kvindelig elev + midlertidigt tillæg.

Hvor bygnings- eller legepladsforholdene gør det påkrævet, at det overdrages 2 lærere at varetage den udvendige eller den indvendige inspektion, kan der inden for hver af de 2 inspektionsformer stilles 2 grundbeløb à 450 kr. til rådighed for skolen, medens elevbeløbet fordeles imellem de i inspektionen deltagende 2 lærere efter antallet af elever, der henhører under hver af dem.

§ 2.

Under den *udvendige inspektion* henhører tilsynet med eleverne under deres færden på skolens område uden for bygningerne – på legepladsen, i gårdtoiletter, cykleparkeringspladser o.l. – i frikvartererne og i tiden før og efter den ordinære skoletids begyndelse og afslutning.

Inspektor bestemmer, hvilke elever der må have deres cykler bragt på skolens grund.

Den inspektionshavende er pligtig at være til stede efter rektors nærmere bestemmelse indtil et kvarter før den ordinære skoletids begyndelse og indtil de sidste elever efter den ordinære skoletids afslutning har forladt skolen. Tilsynet med eftersiddere og elever, der på skolen afventer togs afgang, falder uden for udvendig inspektors arbejde.

§ 3.

Under den *indvendige inspektion* henhører tilsynet med eleverne under deres færden i skolens bygninger i frikvartererne og i tiden før og efter den normale skoletids begyndelse og afslutning.

Den inspektionshavende er pligtig at være til stede efter rektors nærmere bestemmelse indtil et kvarter før den ordinære skoletids begyndelse og indtil de sidste elever, der ikke skal sidde efter eller afvente togs afgang, har forladt hans inspektionsområde.

Han påser, at eleverne møder rettidigt om morgenen, samt at der hersker god orden i alle klasselokaler, faglokaler, gange, garderober og indvendige toiletter. For skoleårets begyndelse udarbejder han en plan over klassernes fordeling på lokaler og bordenes anbringelse i disse. Han fører kontrol med fraværelser, opbevarer og udleverer glemte ting, fører fortegnelse over elever, der har tilladelse til at møde efter den ordinære skoletids begyndelse eller forlade skolen før skoletidens afslutning. Han fører tilsyn med skolens inventar, ordner elevernes og inventarets placering ved skriftlige prøver og eksaminer samt ved skolens fester.

§ 4.

Under den *skriftlige inspektion* henhører

1) indretning og førelse af alle protokoller – med undtagelse af matriklen og journalen – udregning af alle karakterer ved årsprøver og eksaminer, førelse af vidnesbyrdbøger m.m.

2) udfærdigelse af alle eksamensbeviser,

3) udfyldning af alle skemaer, der skal indsendes til ministeriet, det statistiske departement eller undervisningsinspektøren,

4) udarbejdelse af eksamensskemaer,

5) renskrivning af forslaget til fag- og timefordelingsplan, fortegnelsen over lærerpersonalet og forslaget til inspektionsfordeling.

6) læsning af 1. korrektur på det årlige program.

§ 5.

Såfremt forholdene ved den enkelte skole måtte gøre det ønskeligt at fratage den ved paragrafferne 2–4 angivne fordeling af inspektionsarbejdet, kan dette ske efter forhandling mellem rektor og de i inspektionsarbejdet deltagende lærere og under forudsætning af, at honoraret fordeles i overensstemmelse med fordelingen af arbejdet.

Som hovedregel bør inspektionsarbejdet inden for hver af de angivne 3 inspektionsområder tildeles een lærer, men hvor forholdet gør det ønskeligt, kan rektor, ligeledes efter forhandling med de pågældende fordele arbejdet – og det dermed forbundne honorar – inden for hvert område mellem flere lærere.

§ 6.

Ved fællesskoler antages der en kvindelig inspektor, der fører tilsyn med de kvindelige elever i alt, hvad der angår disses særlige forhold i skolen. Hun har bemyndigelse til under ansvar over for skolens rektor og regelmæssigt efter forudgående forhandling med ham at meddele de kvindelige elever fritagelse for undervisning i legemsøvelser, enten i enkelte timer eller for længere tid. Hun er i det hele rektors rådgiver med hensyn til de kvindelige elevers behandling og har ret til at foreslå rektor forholdsregler, som hensynet til deres særlige interesser efter hendes skøn kræver. Kvindelig inspektor fører tilsyn med de kvindelige elevers omklædningsrum og toiletter, hun skal kunne yde dem samariterhjælp og lede skolehygiejniske foranstaltninger for dem.

Den kvindelige inspektor har desuden pligt til at deltage i andet forefaldende inspektionsarbejde, som ikke ved denne bekendtgørelse er henlagt til de øvrige inspektorer.

§ 7.

Mindre arbejder, som efter deres natur hører ind under inspektionen ved skolen, kan, selv om de ikke er nævnt i det foregående, pålægges den af de inspektionshavende, under hvem de naturligt henhører, eller den kvindelige inspektor.

§ 8.

Indberetning om fordelingen af inspektionen og inspektionshonorarerne i det følgende skoleår indsendes til ministeriet senest 1. sept. hvert år.

§ 9.

Tidligere bestemmelser vedrørende inspektionsordningen ved statens højere alment skoler bortfalder.

§ 10.

De i nærværende bekendtgørelse indeholdte regler finder anvendelse fra og med begyndelsen af skoleåret 1949–50.

Skrivelse af 17. august 1949 til rektorerne for statens højere alment skoler og Sorø Akademis Skole om forskellige enkeltheder i forbindelse med flagning med forskellige nationers flag.

Statsministeriet har under 5. d.m. tilskrevet nærværende ministerium således:

»I skrivelse herfra af 15. december 1948 meddelte statsministeriet, at der ved anbringelse af Dannebrog i forbindelse med andre nordiske staters flag bør anvendes følgende rækkefølge:

1. Danmark,
2. Sverige,
3. Norge,
4. Finland,
5. Island.

Der sigtes herved til den vedtagne rangmæssige orden.

Når Dannebrog hejses i forbindelse med andre staters flag, bør det altid anbringes på den fornemste plads.

Denne er, når kun 2 flagstænger findes, pladsen til heraldisk højre, d.v.s. den, der for den foran stående beskuer ses på dennes venstre hånd. Hvor flere flagstænger findes i ulige antal, er den fornemste plads stangen i midten. Den næstfornemste er til heraldisk højre herfor og den trediefornemste den til heraldisk venstre o.s.v. Hvis et lige antal stænger findes, er de to midterste de fornemste og af disse den til heraldisk højre den fornemste.

Ordningen med det fornemste flag i midten anvendes, når der er tale om et mindre antal flag, således når alene de nordiske staters flag benyttes.

Opstillingen vil altså for disse sidste blive:

4	2	1	3	5
Finland,	Sverige,	Danmark,	Norge,	Island.

Skal tillige enkelte ændre staters flag hejses, rangeres – idet Danmark beholder den fornemste plads – de fremmede staters flag (herunder også de andre nordiske staters) i alfabetisk orden efter sædvanlig international sprogbrug, hvorved staternes betegnelse på fransk lægges til grund. Ved et lige antal flag vil opstillingen i alfabetisk orden f.eks. blive:

5	3	1	2
Norge,	Grande-Bretagne,	Danmark,	Finland,
	4	6	
	Island,	Sverige.	

ved et ulige antal f.eks.

6	4	2	1
Norge,	Grande-Bretagne,	Finland,	Danmark,
	3	5	7
	France,	Island,	Sverige.

Rækkefølgen er altså ved et ulige antal flag:

2, 1, 3; 4, 2, 1, 3, 5; 6, 4, 2, 1, 3, 5, 7

og ved et lige antal:

1, 2; 3, 1, 2, 4; 5, 3, 1, 2, 4, 6; 7, 5, 3, 1, 2, 4, 6, 8.

Såfremt der er tale om en længere række af forskellige staters flag, d.v.s. over otte, anvendes en anden orden, hvorefter Dannebrog står længst til heraldisk højre, efterfulgt af de øvrige staters flag (herunder de andre nordiske staters) i den nævnte alfabetiske orden.

Når et fremmed statsoverhoved er til stede, bør vedkommende stats flag dog *altid* anbringes på den næstfornemste plads.«

Hvilket herved meddeles.

Anordning af 7. september 1949 angående ændrede betingelser for optagelse på Danmarks tandlægehøjskole.

§ 1.

Stk. 1. Undervisningsministeriet bemyndiges til at udfærdige bestemmelser, der forsøgsvis fra begyndelsen af undervisningsåret 1950–51 at regne gør optagelse på Danmarks tandlægehøjskole afhængig af, at vedkommende – udover enten at opfylde de i kgl. anordning nr. 357 af 25. juni 1940 § 1, stk. 1 og 3 fastsatte betingelser eller at have bestået en sproglig studentereksamen – har gennemgået et ved højskolen indrettet forprøvekursus og som afslutning af dette med tilstrækkelig resultat bestået en eksamen i fagene anatomi, fysiologi, kemi, tandmorfologi og praktisk teknologi.

Stk. 2. Ingen kan indstille sig til denne eksamen mere end 2 gange.

§ 2.

Stk. 1. Det har iøvrigt sit forblivende ved de i den fornævnte kgl. anordning nr. 357 af 25. juni 1940 indeholdte bestemmelser vedrørende tandlægehøjskolen, herunder bestemmelsen om, at undervisningsministeriet på grund af pladsmangel kan begrænse optagelsen i det enkelte år på tandlægehøjskolen efter indstilling af højskolens leder og på grundlag af almindelige regler, der fastsættes af ministeriet.

Stk. 2. På tilsvarende måde kan optagelse på forprøvekursus begrænses af ministeriet efter indstilling af kursusbestyrelsen.

§ 3.

De nærmere regler for Danmarks tandlægehøjskoles forprøvekursus og for den ved forprøvekursus afholdte eksamen fastsættes af undervisningsministeriet, som også iøvrigt bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser til ordningens gennemførelse samt til i ganske særlige tilfælde at indrømme dispensation fra betingelserne for optagelse på kursus.

Hvorefter alle vedkommende sig har at rette.

Kgl. konfirmation af 8. september 1949 på fondats for »Struer Statsgymnasiums Stipendiefond.

Legatet er oprettet ved hjælp af bidrag, der – særlig i årene omkring Struer Statsgymnasiums oprettelse i 1938 – er blevet skænket af en række institutioner og privatpersoner.

Legatets kapital udgjorde pr. 31. december 1948 15.612,74 kr. kontant og 700 kr. i kreditforeningsobligationer.

Legatet bestyres af gymnasiets skolenævn, der efter indstilling fra skolerådet 2 gange årligt uddeler legatets årlige renteindtægt til en eller flere elever eller til fra skolen udgæede elever i deres første studieår indtil bestået 1. del.

Legatets regnskabsår er kalenderåret. Det årlige regnskab revideres og decideres af undervisningsministeriet.

Skrivelse af 9. september 1949 til Landsforeningen for ordblindesagen i Danmark vedrørende lempelser ved eksaminer for ordblinde elever.

I skrivelse af 9. maj 1947 har landsforeningen rejst spørgsmålet om, hvorvidt der måtte kunne indføres særlige lempelser ved eksaminer for ordblinde elever, bl. a. på den måde, at man ved bedømmelsen af deres stile så bort fra ortografien og alene tog hensyn til indhold, sprog og tegnsætning, samt at man ved sprogundersøgningens ekstemporallæsning gav de ordblinde elever bedre tid end de øvrige elever til gennemlæsning af teksterne; endvidere har landsforeningen fremsat ønske om, at der ved optagelse på læreranstalter, som kræver særlig adgangsprøve bestået med minimumskarakter eller studentereksamen bestået med minimumskarakter, for ordblindes vedkommende fortrinsvis blev lagt karaktererne i de fag til grund, som den ordblinde hovedsagelig får anvendelse for ved uddannelsen.

Endelig har landsforeningen henstillet, at undervisningsministeriet nedsætter et udvalg til behandling af de omhandlede spørgsmål.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne, rektor for Københavns universitet, bestyrelsen for Århus universitet, rektor for den polytekniske læreanstalt, rektor for Danmarks farmaceutiske højskole, rektor for tandlægehøjskolen og ministeriet for landbrug og fiskeri herved meddele, at ministeriet ikke finder tilstrækkelig anledning til at nedsætte et udvalg som af foreningen foreslået, idet man må finde det rimeligt, at spørgsmålet om behandlingen af ordblinde elever i de ovenfor nævnte relationer ikke afgøres efter generelle regler, men at der træffes en individuel afgørelse af hvert enkelt tilfælde.

Det kan oplyses, at ministeriet allerede på nærværende tidspunkt i et vist omfang tager hensyn til ordblindhed hos skoleelever; således har man i adskillige tilfælde optaget ordblinde elever i 1. mellemskoleklasse, selvom de ved optagelsesprøven til denne klasse ikke havde opnået den i anordning af 1. november 1939 § 6 omhandlede gennemsnitskarakter af 4,66.

For folkeskolens vedkommende er der endvidere givet regler om særundervisning for læsesvage og ordblinde børn i cirkulære af 26. juni 1943, afsnit V, hvoraf et eksemplar vedlægges.

Med hensyn til den af landsforeningen foreslåede særlige beregning for ordblinde af kvotienten ved adgangseksaminer har ministeriet allerede praktiseret en sådan for så vidt angår optagelse på polyteknisk læreanstalt, idet man i visse tilfælde har beregnet optagelseskvotienten alene på basis af karaktererne i oldtidskundskab, historie, naturfag, mundtlig og skriftlig matematik, fysik, astronomi, kemi og legemsøvelser og herved har skaffet ordblinde elever optagelse på læreanstalten.

Skrivelse af 12. september 1949 til rektor for N. N. Statsskole hvorefter det indskræpes at fag- og timestfordelingsplanen forelægges skolerådet.

Efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne godkender ministeriet

herved det af hr. rektoren hertil indsendte forslag til fag- og timestfordelingsplan for N. N. Statsskole for skoleåret 1949/50. . . .

For så vidt angår den af lektor B. B. anførte klage imod fordelingen på fag- og timeplanen for skoleåret 1949/50, gående ud på, at den pågældende uden forudgående drøftelse af planen på et skolerådsmøde er blevet forbigået med hensyn til tildeling af overtimer, skal man under henvisning til tidligere brevveksling, senest Deres skrivelse af 17. august 1949, udtale, at man i overensstemmelse med den af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne i sagen afgivne indstilling ikke har fundet aldeles tilstrækkelig anledning til at ændre det foreliggende skoleplansforslag, der er udarbejdet af Dem og uanset den kritik, der er fremkommet mod forslaget på det efter klagens indgivelse på ministeriets foranledning afholdte skolerådsmøde, fastholdt af Dem. Ministeriet ser sig herefter ikke i stand til at imødekomme lektor B. B.s ønske om ændring af planen på visse punkter.

Den af lektoren indgivne klage over forslaget findes imidlertid berettiget, for så vidt som den af Dem anvendte fremgangsmåde med hensyn til at gøre lærerkollegiet bekendt med forslaget ikke yder tilstrækkelig sikkerhed for, at lærernes ønsker og forslag kommer frem, og man skal derfor indskærpe hr. rektoren, at de i reglement af 23. juli 1920 § 5 indeholdte bestemmelser vedrørende forelæggelse af fag- og timestfordelingsforslag for skolerådet fremtidigt må efterfølges.

Skrivelse af 17. september 1949 til lektor N. N. vedrørende godtgørelse for censorrejser.

I anledning af hr. lektorens skrivelse af 16. juli d.å. angående den foretagne beregning af de Dem som medlem af eksamenskommissionen for studentereksamen tilkommende time- og dagpenge for censorrejser til København skal man efter stedfunden brevveksling med eksamenskommissionen for studentereksamen herved meddele, at ministeriet under hensyn til affattelsen af det af eksamenskommissionen udsendte cirkulære og iøvrigt af reale grunde må fastholde den foretagne beregning af time- og dagpenge, idet de omtalte rejser ikke er egentlige tjenesterejser for hvilke tjenestemandsløvens derom fastsatte regler, jfr. lovens § 966 er gældende, men må betragtes som rejser foretagne i forbindelse med Deres særlige hverv som medlem af eksamenskommissionen for studentereksamen, for hvilket de nærmere regler er indeholdt i eksamenskommissionens nævnte cirkulære.

Skrivelse af 22. september 1949 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademi Skole hvorefter opmærksomheden henledes på fængselsvæsenets arbejdsdrift.

Justitsministeriet, direktøren for fængselsvæsenet, har under 14. d. m. tilskrevet undervisningsministeriet således:

»På dertil given foranledning skal kontoret for fængselsvæsenets arbejdsdrift henlede opmærksomheden på, at fængselsvæsenets arbejdsdrift til statsinstitu-

tioner fra sine kurvemagerier kan påtage sig at levere kurvemøbler, papirkurve, klædekurve etc. samt affaldskurve og transportkurve af enhver art.

Idet man anmoder om, at eventuelle bestillinger må blive indsendt hertil, tilføjes, at nærmere oplysninger vedrørende leveringer kan gives ved henvendelse til kontoret for fængselsvæsenets arbejdsdrift, C. 11.650.«

Hvilket herved meddeles.

Skrivelse af 30. september 1949 til rektor for N. N. kommunale gymnasieskole vedr. spørgsmål om de kommunale gymnasieskoler er forpligtet til at følge de for statens højere almenskoler gældende feriebestemmelser.

I anledning af, at hr. rektoren i skrivelse af 24. november 1948 har forespurgt, om lærerlønningslovens § 35 er at opfatte således, at også de for tjenestemænd ved statsskolerne til enhver tid gældende regler om ferier finder anvendelse på tjenestemænd ved de kommunale gymnasier, skal man herved meddele, at der ikke i lærerlønningslovens § 35 eller andetsteds er foreskrevet nogen pligt for de kommunale gymnasieskoler til at følge de for statens højere almenskoler gældende feriebestemmelser.

Skrivelse af 1. oktober 1949 til N. N. angående afslag på andragende om tilladelse til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

I en hertil indsendt skrivelse af 31. f.m. har De andraget om, at De, der har gennemgået I. gymnasieklasse af nysproglig retning i statsgymnasiet Schneekloth skole, men som ikke har kunnet oprykkes i skolens II. gymnasieklasse, må indstille Dem til studentereksamen som privatist efter en sædvanlig 2-årig undervisning på et anerkendt kursus.

Det fremgår af sagen, at De ved oprykningsprøven fra I. til II. gymnasieklasse opnåede et eksamensresultat af 12,14, nemlig 12,40 som kvotient for årskarakterne og 11,87 som kvotient for eksamenskaraktererne.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og med bemærkning, at der ifølge ministeriets praksis kræves en kvotient på mindst 12,00 for såvel årskarakter som eksamenskarakter, for at den aflagte oprykningsprøve mellem I. og II. gymnasieklasse kan ligestilles med realeksamen i henseende til opnåelse af begrænset pensum til studentereksamen, herved meddele, at man ikke ser sig i stand til at imødekomme Deres andragende.

Cirkulære af 14. oktober 1949 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademi Skole angående skolernes højtideligholdelse af Forenede Nationers dag den 24. oktober.*).

På foranledning af en henvendelse fra Forenede Nationers generalsekretariat skal ministeriet herved hen-

lede opmærksomheden på den herfra under 12. oktober 1948 udfærdigede bekendtgørelse angående skolernes højtideligholdelse af Forenede Nationers dag den 24. oktober, idet man skal henstille, at den omhandlede dag som angivet i bekendtgørelsen benyttes til at give eleverne oplysning om Forenede Nationers formål og virksomhed i det omfang og under den form, som rektor i det enkelte tilfælde måtte finde formålstjenlig.

Det tilføjes, at der også i år med henblik på højtideligholdelsen af den nævnte dag gennem Dansk Samråd for Forenede Nationer vil kunne forventes udsendt nogle tryksager til skolerne angående Forenede Nationer.

Skrivelse af 3. december 1949 til rektor for N. N. Statsskole angående befordringsgodtgørelse til en lektor, som efter et ulykkestilfælde var i stand til at genoptage sit arbejde tidligere end antaget, dersom han blev befordret i taxa til skolen.

Efter at ministeriet under 21. november d.å. havde godkendt en af hr. rektoren foreslået vikarordning for lektor ved N. N. statsskole, B. B., der den 26. oktober d.å. ved et ulykkestilfælde pådrog sig et dobbelt brud på det ene ben, har De i skrivelse af 16. november s.å. meddelt, at lektor B. B., skønt han skal beholde sin gipsbandage indtil ca. 15. december, mener at kunne genoptage sin undervisning fra den 25. november, dersom han vil kunne blive kørt i taxa mellem sit hjem og skolen. Under henvisning til at den etablerede vikarordning ikke kan betragtes som fuldt tilfredsstillende, har De herefter anmodet om bemyndigelse til at udbetale befordringsgodtgørelse til lektoren i nævnte tidsrum, idet De har oplyst, at det hertil fornødne beløb, ca. 8 kr. om dagen i 18 dage, i alt ca. 144 kr., ligger betydeligt under den vikarbetalning, der ellers måtte ydes i de tre uger, og at den nævnte ordning må betragtes som en stor fordel for skolen.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet godkender den foreslåede ordning, således at udgiften derved afholdes af skolens vikarudgiftskonto.

Skrivelse af 3. januar 1950 til rektor for O. Gymnasium angående erstatning for tyveri på skolen.

I en af rektor for O. Gymnasium hertil fremsendt skrivelse af 11. november 1949 har De ansøgt om, at der må blive tillagt Deres datter, der er elev i O. Gymnasiums 3. mellemskoleklasse, erstatning i anledning af, at en hende tilhørende mappe med indhold er bortkommet fra skolegangen på 1. sal, hvor Deres datter havde anbragt den, inden hun gik til gymnastik.

Af sagen fremgår, at de i mappen beroende bøger senere er blevet tilbagesendt, og at De herefter opgjver det lidte tab til 120 kr.

I denne anledning skal man herved meddele Dem, at der efter de for ministeriet foreliggende oplysninger ikke fra skolens side er udvist forsømmelighed, der efter

*) Ligegyldende cirkulærer er udsendt hvert år siden,

almindelige retsregler kan pådrage staten et erstatningsansvar, og at man derfor ikke ser sig i stand til at bevilge det ansøgte.

Bekendtgørelse af 12. januar 1950 om fælleslærerråd og lærerråd ved kommunale skoler uden for København.

Undervisningsministeriet fastsætter herved i henhold til § 37 i lov nr. 200 af 21. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn følgende regler for fælleslærerrådene og lærerrådene virksomhed ved kommunale skoler uden for København.

I.

Fælleslærerrådet.

§ 1.

Stk. 1. Samtlige skoleinspektører, (rektorer), fast ansatte lærere, aspiranter, timelærere og faste vikarer i en kommune danner et fælleslærerråd. Lærerpersonalet ved de kommunale eksamensskoler, herunder de kommunale gymnasieskoler, er medlemmer af fælleslærerrådet og undergivet de almindelige for fælleslærerrådet gældende regler.

Stk. 2. *Skoledirektøren*, hvis en sådan er ansat i kommunen, er *ikke* medlem af fælleslærerrådet.

§ 2.

Stk. 1. Fælleslærerrådets erklæring skal af skolekommissionen indhentes om følgende forhold:

1. Forslag til *skoleplan* og *ændringer* i skoleplanen, herunder forslag om oprettelse eller nedlæggelse af lærerembeder.

Lærerpersonalet ved en kommunal *gymnasieskole* deltager ikke i fælleslærerrådets behandling af forslag til skoleplan for den kommunale folkeskole og de til denne knyttede mellem- og realskoleklasser og ændringer i denne, herunder oprettelse og nedlæggelse af embeder. Fælleslærerrådet har på den anden side ingen ret til at udtale sig om forslag til skoleplan for en kommunal gymnasieskole og ændringer i denne, herunder oprettelse og nedlæggelse af embeder ved gymnasieskolen.

2. Forslag til *undervisningsplan*, når denne er *fælles* for alle kommunens skoler.

3. *Planer og tegninger* til alle *nyoprettede* skoler, herunder centralskoler i landkommunerne, der skal afløse een eller flere af kommunens skoler.

4. De nærmere regler om *skolelægeordning*, *skoletandlægeordning* og *skolebespisning*.

5. Forslag til *instrukser* for viceinspektører, skoleinspektører, rektorer, stadsskoleinspektører og skoledirektører.

Stk. 2. Der skal forhandles med fælleslærerrådet om det *ordensreglement* for skolerne, der i henhold til folkeskoleloven af 18. maj 1937 § 28 skal udfærdiges af skolekommissionen, og om den *vedtægt*, der i henhold til folkeskolelovens § 57 af kommunalbestyrelsen kan udfærdiges for anvendelse af skolepligtige børn til erhvervs-mæssigt arbejde.

Denne forhandling kan forme sig som en forhandling mellem skolekommissionen eller en delegation af

denne, henholdsvis kommunalbestyrelsen eller en delegation af denne, og det samlede fælleslærerråd, således at den pågældende delegation deltager i fælleslærerrådets møde om spørgsmålet. Det vil dog altid være tilstrækkeligt, at udkastet til de pågældende aktstykker forelægges fælleslærerrådet til erklæring.

Stk. 3. Fælleslærerrådet er *forpligtet* til at udtale sig om enhver sag, der forelægges det af formanden eller de kommunale myndigheder, herunder skoledirektøren eller stadsskoleinspektøren.

Stk. 4. Fælleslærerrådet har *ret* til at indgive forslag til skolekommissionen eller skolenævnet eller gennem disse til kommunalbestyrelsen.

Stk. 5. Fælleslærerrådets erklæringer og forslag – med mulige mindretalserklæringer – fremsendes til skolekommissionen; er der ved kommunens skolevæsen ansat en skoledirektør eller en stadsskoleinspektør, fremsendes erklæringerne gennem denne. Afskrift af skoledirektørens erklæring i sagen skal tilstilles fælleslærerrådet.

Fælleslærerrådets erklæring skal *medfølge* ved sagens forelæggelse for højere myndighed.

§ 3.

Fælleslærerrådets formand deltager sammen med skoledirektøren eller stadsskoleinspektøren i *skolekommissionens* møder og forhandlinger; findes der ingen skoledirektør eller stadsskoleinspektør i kommunen, deltager en af lederne af kommunens skoler udpeget repræsentant; valg af denne foretages på et møde, indkaldt af den efter tjenesteanciennitet ældste skoleleder. Lærerrepræsentanterne har ret til at stille forslag og deltager i forhandlingerne indtil disses afslutning ved sagens afgørelse. De har ingen stemmeret, men kan forlange særmeninger kortelig tilført forhandlingsprotokollen.

Lærerrepræsentanterne deltager dog ikke i forhandlingerne om embedsbesættelser.

II.

Lærerrådet.

§ 4.

Stk. 1. Ved enhver skole med mere end 2 fast ansatte lærere danner de fast ansatte lærere – skoleinspektøren (rektoren) herunder indbefattet – aspiranter, timelærere og faste vikarer et lærerråd.

Stk. 2. Er en skole delt i en hovedskole og en eller flere forskoler, er lærerrådet fælles for den samlede skole, når forskolen har lokale i samme bygningskompleks som hovedskolen, eller der i henhold til særlig truffen bestemmelse er overdraget førstelæreren lederforretninger med hensyn til forskolen (forskolerne). Enhver købstadskole med sin egen skoleinspektør skal have eget lærerråd; der kan kun oprettes eet lærerråd ved en skole, selv om denne omfatter flere afdelinger.

§ 5.

Stk. 1. Lærerrådet træffer bestemmelse om, hvorvidt et barn skal rykkes op i næste klasse eller være oversidder eller henvises til særundervisning; herhenhørende spørgsmål kan dog indankes for skolekommissionen, henholdsvis skolenævnet, til endelig afgørelse. Beslut-

ningen træffes efter indstilling af de lærere, der har undervist det pågældende barn.

I *eksamenskolen* har skolens leder afgørelsen af, om et barn er kvalificeret til optagelse i eksamenskolens 1. klasse eller senere klasser eller til opflytning i klasserne; anerkendes flere børn som kvalificerede til optagelse, end skolen kan optage, træffes valget mellem de pågældende børn af skolekommissionen (skolenævnet). Skolelederens beslutning med hensyn til opflytning i klasserne træffes efter forudgående forhandling med de ved eksamenskolen virkende lærere på et møde, der indkaldes og ledes af skolelederen.

Stk. 2. Lærerrådets erklæring skal af den myndighed – skolekommissionen eller skolenævnet – som efter de for kommunen gældende regler behandler de pågældende forhold, indhentes om følgende:

a. Forslag til *undervisningsplan*, der kun gælder den pågældende skole.

b. Indførelse af nye *undervisningsmidler* i skolen.

c. *Årsprøvens ordning og omfang* i de af skolens klasser, der ikke slutter med nogen statskontrolleret eksamen. Til klasser, der slutter med en statskontrolleret eksamen, henregnes i folkeskolen kun 4. mellemskoleklasse og realklassen.

For så vidt angår de af skolens klasser, der slutter med en *statskontrolleret* eksamen, skal lærerrådets erklæring indhentes om prøvens ordning og omfang på de punkter, hvor prøven i disse klasser ikke er fastlagt af undervisningsinspektionen.

d. Forslag om *udvidelse og forbedring af skolelokalerne* og disses forsyning med *materiel*.

e. *Planer og tegninger* til nye bygninger for eller ombygning af og tilbygning til den pågældende skole.

Skal den nye skole afløse flere af kommunens skoler, skal planerne forelægges fælleslærerrådet.

f. Skolelokalernes *anvendelse til andet formål* end skolens undervisning.

g. *Arbejdets fordeling* mellem lærerne, for så vidt dette ikke er fastsat i undervisningsplanen, samt den ugentlige arbejdsplan.

Indstilling om disse forhold afgives for *købstadordnede* skoler af *skoleinspektøren efter samråd med lærerrådet* og for *landsbyordnede* skoler af *lærerrådet*.

h. Forslag om tilladelse til, at børn søger skolen i et andet skoledistrikt i kommunen end det, hvortil de hører, jfr. folkeskoleloven af 18. maj 1937, § 50, stk. 1.

i. Opslag af ledige embeder ved en *eksamenskole* – kommunal mellem- og realskole (realskole) eller kommunal gymnasieskole – med hensyn til, med hvilke fag embedet skal opslås.

Stk. 3. Lærerrådet ved en kommunal gymnasieskole skal høres om forslag til *skoleplan* for *gymnasieskolen* og *ændringer* i denne, herunder oprettelse og nedlæggelse af embeder ved gymnasieskolen.

Stk. 4. Lærerrådet er *forpligtet* til at udtale sig om enhver sag, der forelægges det af formanden, skolens leder eller de kommunale myndigheder, herunder skoledirektøren eller stadsskoleinspektøren.

Stk. 5. Lærerrådet har *ret* til at indgive forslag til skolekommissionen eller skolenævnet eller gennem disse til kommunalbestyrelsen.

Stk. 6. Lærerrådets erklæringer og forslag – med mulige mindretalserklæringer – fremsendes gennem sko-

lens leder til skolekommissionen henholdsvis skolenævnet; er der ved kommunens skolevæsen ansat en skoledirektør eller en stadsskoleinspektør fremsendes erklæringerne gennem denne. Knytter de fremsendende myndigheder bemærkninger til lærerrådets erklæringer, skal dette have afskrift af disse bemærkninger.

Lærerrådets erklæring skal *medfølge* ved sagens forelæggelse for højere myndighed.

§ 6.

Lærerrådets formand og skolens leder deltager i *skolenævnets* møder og forhandlinger; har en skole ikke mere end 2 lærere deltager de begge. Lærerepræsentanterne har ret til at stille forslag og deltager i forhandlingerne indtil disses afslutning ved sagens afgørelse. De har ingen stemmeret, men kan forlange særmeninger kortelig tilført forhandlingsprotokollen.

Lærerepræsentanterne deltager ikke i forhandlingerne om embedsbesættelser.

§ 7.

Har en skole kun een eller to fast ansatte lærere, træder erklæring fra enhver af disse i stedet for lærerrådets erklæring, og de har hver for sig de lærerrådet efter foranstående tillagte rettigheder og pligter.

III.

Almindelige bestemmelser.

§ 8.

Stk. 1. Fælleslærerrådet og lærerrådet vælger selv hver for sig sin formand og fastsætter sin forretningsorden. Til varetagelse af formandsforretningerne under formandens forfald kan der vælges en næstformand og til udførelse af sekretærforretningerne en sekretær.

Stk. 2. Fælleslærerrådet kan nedsætte et forretningsudvalg, der kan afgive erklæring på rådets vegne efter derom i forretningsordenen fastsatte regler.

Stk. 3. Valgene gælder, hvis ikke andet er fastsat i forretningsordenen, for eet år.

§ 9.

Stk. 1. Fælleslærerrådet og lærerrådet holder møde, når formanden finder det fornødent, eller de kommunale myndigheder – herunder for lærerrådets vedkommende skolens leder – begærer det, eller, hvis ikke andet er bestemt i forretningsordenen, det forlanges af en trediedel – ved købstadordnede skoler en femtedel – af det pågældende råds medlemmer.

Stk. 2. Formanden sammenkaldes det pågældende råd og fastsætter dagsordenen; på denne kan, hvis andet ikke er bestemt i forretningsordenen, en trediedel – ved købstadordnede skoler en femtedel – af det pågældende råds medlemmer forlange optaget forslag til behandling af ethvert skolerne (skolen) vedkommende spørgsmål.

Er der ikke truffet anden bestemmelse i forretningsordenen, sker indkaldelsen ved opslag på skolen, for fælleslærerrådsmøders vedkommende gennem lærerrådernes formænd som regel med 14 dages varsel og for lærerrådsmøders vedkommende som regel med 8 dages varsel; dagsordenen opslås på skolen som regel 2 dage før mødet, og forslag til dagsordenen skal indgives til formanden senest 5 dage før mødet.

Stk. 3. Medlemmerne har pligt til at deltage i vedkommende råds møder; eventuelt forfald skal med angivelse af grunden til samme forud skriftligt meddeles formanden.

Stk. 4. Møderne holdes som regel uden for skoletiden.

§ 10.

Stk. 1. Fælleslærerrådets og lærerrådets beslutninger tages ved stemmeflerhed. Ved afgivelse af erklæringer anføres de stillede forslag med angivelse af det antal medlemmer, der har stemt for hvert enkelt.

Stk. 2. Over forhandlingerne og beslutningerne optages en protokol, der føres af formanden med bistand af sekretæren.

Mindretal kan forlange særmeninger kortelig tilføjet protokollen.

Inden mødets afslutning oplæses protokollen og underskrives af formanden på rådets vegne.

§ 11.

Denne bekendtgørelse, der træder i stedet for bekendtgørelse af 13. februar 1934, træder i kraft den 1. april 1950.

Cirkulære af 19. januar 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående kvindelige tjenestemænds fravær på grund af svangerskab eller barnefødsel.

I overensstemmelse med et af lønningskommissionen af 1943 fremsat forslag, hvorefter kvindelige tjenestemænds fraværelse fra tjenesten på grund af tjenestdygtighed som følge af svangerskab eller barnefødsel skulle dokumenteres ved lægeattester, som er udarbejdet efter et fast skema, der indeholder de til forholdets bedømmelse i almindelighed nødvendige spørgsmål, har finansministeriet efter forhandling med sundhedsstyrelsen og den almindelige danske lægeforenings attestudvalg ladet udarbejde en lægeattest til dokumentation af kvindelige statstjenestemænds arbejdsdygtighed i tilslutning til fødsel, hvoraf man hoslagt fremsender et antal eksemplarer.

Attesten vil endvidere i henhold til aftale med dansk handels- og kontormedhjælperforbund være at bringe til anvendelse i tilfælde, hvor regulativ- eller overenskomstlønede kvindelige kontormedhjælpere meldes arbejdsdygtige i tilslutning til fødsel.

Opmærksomheden henledes på, at attesten kun skal anvendes i tilfælde, hvor arbejdsdygtigheden vedvarer udover 1 måned efter fødslen eller påny indtræder efter udløbet af den første, men inden udløbet af den anden måned efter fødslen. I alle tilfælde af arbejdsdygtighed før fødslen, herunder også som følge af svangerskab, samt i tilfælde af arbejdsdygtighed, der indtræder senere end 2 måneder efter fødslen, vil sædvanlige lægeerklæringer om sygdommelding fortsat kunne anvendes.

Den nye lægeattest, som man skal anmode styrelserne om at udlevere til alle kvindelige tjenestemænd og kontormedhjælpere, der måtte være uarbejdsdygtige inden for ovennævnte tidsrum, skal – ligeledes i over-

ensstemmelse med lønningskommissionens forslag – af den udstedende læge sendes direkte til finansministeriets lægekyndige konsulent, Slotsholmsgade 10, eller såfremt den kvindelige tjenestemand eller kontormedhjælper er ansat i en af de i tjenestemandslovens § 6, stk. 7, 2. pkt., omhandlede styrelser, til de til disse styrelser knyttede specielle personalelæger. Styrelserne vil herefter fra finansministeriet, henholdsvis vedkommende personalelæge, modtage meddelelse om, hvorvidt attesten giver anledning til bemærkninger.

Det bemærkes endelig, at gebyret for attesten – 15 kr. – vil være at betale af styrelsen.

Yderligere eksemplarer vil kunne fås ved henvendelse til J. H. Schultz' bogtrykkeri, Niels Juelsgade 12, K.

Cirkulære af 23. januar 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående forbud mod visse kemiske forsøg m.v.

Da der ved kemiske forsøg, som går ud på at udvikle og opsamle brint ved hjælp af natrium eller kalium, som er *nedsænket i vand*, undertiden – trods forskriftsmæssig rigtig fremgangsmåde – kan opstå eksplosioner, der ved deres uberegnelighed indebærer en risiko og i et enkelt tilfælde har voldet en elev alvorlig legemsbeskadigelse, har ministeriet, efter at have indhentet en udtalelse i sagen fra Københavns universitet, besluttet at forbyde sådanne eksperimenter ved undervisningen i skolerne.

Af samme grund forbydes det ligeledes ved undervisningen at anvende blandinger af flydende luft og brændbare vædske.

Til forsøg, hvorved der anvendes små stykker natrium eller kalium *på overfladen af vand*, bør der – ud fra den almindelige regel, at glasapparatur søges undgået, hvis der er mulighed for farlige eksplosioner – benyttes kar, der som f.eks. et blikvandfad er fremstillet af sprængsikkert og splintfrit materiale og frembyder en så tilpas stor overflade, at eleverne kan komme til at se, hvad der foregår på den. Skal i et følgende forsøg den udviklede luftart påvises, bør pladen, som det anvendte kar dækkes med, ikke være af glas, men f.eks. af papir eller pap. – Hvis forholdene skulle gøre det ønskeligt, at det omhandlede forsøg foretages i glaskar, skal der mellem eleverne og eksperimentet være anbragt en svær beskyttelsesplade af splintfrit glas.

Idet ministeriet indskærper skolerne at udvise omtanke og forsigtighed, så eleverne ikke udsættes for unødigt risiko ved de kemiske og fysiske eksperimenter, skal man af yderligere sikkerhedsforanstaltninger henlede opmærksomheden på, at eleverne må anbringes i passende afstand fra demonstrationsbordet og gøres opmærksom på faremomentet, således at de er parate til, om fornødent, hurtigt at dække øjnene. Elevvælsel i mellem skolen må aldrig være af en sådan art, at børnene får stoffer i hænde, der kan give anledning til farlige eksplosioner, er stærkt giftige eller kan medføre ondartede ætsninger; som eksempler kan nævnes svovl og kaliumklorat, gult fosfor, koncentreret svovlsyre, natrium og kalium. I gymnasiet, hvor der som følge af elevernes højere alder og større modenhed kan tillade,

mere krævende øvelser, søges disse dog udvalgt og gennemført under størst mulig hensyntagen til elevernes sikkerhed; f. eks. bør man ved luftudviklinger og -opsamlinger undgå unødvendige haner, som kan forøge risikoen for utilsigtede trykforekomster, og ved bestemmelse af tins smeltepunkt bør eleverne benytte automobilbriller, således at de kan skærme øjnene mod følgerne af eventuelt brud på termometret, idet det sættes ned i det smeltede metal.

Ministeriets skrivelse af 24. januar 1950 til rektor for B. Statsskole angående erstatning til lærer for skade overgået ham i en gymnastiktime.

I skrivelse af 13. f.m. har hr. rektoren forespurgt, hvorvidt ministeriet er erstatningspligtigt overfor adjunkt på prøve P. P., som i en gymnastiktime den 9. f.m. ved et hændeligt uheld fik slået nogle fortænder ud, da han under en redskabsøvelse »tog imod« for en dreng.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet ikke anser sig som erstatningspligtig i anledning af det indtrufne hændelige uheld.

Derimod vil erstatning kunne opnås i henhold til lov nr. 183 af 20. maj 1933 om forsikring mod følgerne af ulykkestilfælde, jfr. denne lovs § 2, hvorfor man skal anmode Dem om at ville anmelde ulykkestilfældet for direktoratet for ulykkesforsikringen med forklaring om årsagen til anmeldelsens sene fremkomst.

Om, hvad der videre passerer i sagen, forventer man sig underrettet.

Cirkulære af 25. januar 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole vedrørende nedsættelse af det pligtige timetal i henhold til tjenestemandslovens § 872, stk. 2, for lektorer, adjunkter og andre lærere, der er fyldt 55 år.

Med henvisning til, at der ved bestemmelsen i tjenestemandslovens § 872, stk. 2, er givet undervisningsministeriet adgang til for adjunkter og lektorer samt for andre lærere ved statens højere almenskoler samt Sorø akademis skole at nedsætte det pligtige timetal fra henholdsvis 27 og 30 til henholdsvis 24 og 27 ugentlig, når forholdene iøvrigt taler derfor, skal ministeriet herved meddele, at man er betænkt på fra 1. august 1949 at regne at gøre brug af denne beføjelse således, at den omhandlede nedsættelse af det pligtige timetal i de enkelte tilfælde ordentligvis indrømmes på grundlag af en indstilling fra vedkommende skoles rektor, og således at de til nedsættelsen knyttede virkninger indtræder fra den 1. i den måned, der følger umiddelbart efter, at den pågældende lærer er fyldt 55 år. De timer, som det måtte vise sig nødvendigt eller ønskeligt indtil videre at lade ham fortsætte med udover det nedsatte pligtige timetal, bliver herefter fra samme dato at betragte som overtimer.

Indstillinger om ordningen af ovennævnte forhold skal af rektor så vidt muligt forelægges ministeriet i for-

bindelse med forslaget til skolens time- og fagfordeling for det skoleår, i hvilket læreren fylder 55 år, og må være ledsagede af oplysninger om tilstedeværelsen af betingelserne i henhold til det ovenfor anførte, for at en timetalsnedsættelse kan finde sted.

Cirkulære af 26. januar 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler angående aflønning af lærere, der deltager i hjemmeværnets befalingsmandskursus.

På dertil givet foranledning skal man meddele, at der i tilfælde, hvor der gives tjenestemænd eller andre i statens tjeneste ansatte tjenestefrihed for at udføre tjeneste i hjemmeværnet eller for at deltage i kursus på hjemmeværnets befalingsmandsskole, ikke på grund af den således ydede tjenestefrihed bør ske afkortning i de pågældendes lønning, idet denne dog bør reduceres med det beløb, som deltagere i hjemmeværnets befalingsmandsskole oppebærer til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Hvilket herved meddeles.

Bekendtgørelse af 6. marts 1950 angående ændringer i og tilføjelser til ministeriets bekendtgørelse nr. 378 af 6. september 1947 om eksamensordningen ved de højere almenskoler og offentlige kontrollerede eksaminer.

§ 1.

I bekendtgørelse nr. 378 af 6. september 1947 foretages følgende ændringer og tilføjelser:

I) § 2. b. 2. stk. affattes således:

Den skriftlige eksamen begynder omkring midten af maj måned. Der gives læseferie de to sidste hverdage før den skriftlige eksamens begyndelse, og læseferien omfatter, afbrudt af den skriftlige eksamen, tiden indtil den mundtlige eksamens begyndelse.

II) § 8. b. 4. stk. affattes således:

Ved studentereksamen får eksaminanderne 4 timer pr. fag, dog at tiden til besvarelse er

- a. 3 timer for skriftlig tysk og skriftlig engelsk.
- b. 5 timer for skriftlig dansk.

Endelig indrømmes der som en afvigelse fra den under a. nævnte bestemmelse dem, der ved den skriftlige prøve i engelsk og tysk ved studentereksamen vælger at skrive referatstil, 4 timer til besvarelsens udarbejdelse.

III) Der gives § 17, stk. 2 sålydende affattelse:

For studentereksamens vedkommende sender undervisningsinspektøren skolerne meddelelse om skemaet for den mundtlige eksamen og om de beskikkede censorer, således at meddelelsen modtages den sidste skoledag før den skriftlige eksamen.

§ 2.

Denne bekendtgørelse træder i kraft straks, således at den får virkning første gang fra og med studentereksamen sommeren 1950.

Cirkulærskrivelse af 6. marts 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående tidspunktet for undervisningsophør ved statsskolerne og Sorø Akademis Skole.

I forbindelse med undervisningsministeriets bekendtgørelse af 6. marts 1950 angående ændringer i og tilføjelser til ministeriets bekendtgørelse nr. 378 af 6. september 1947 om eksamensordningen ved de højere skolars kontrollerede eksaminer fastsætter ministeriet herved følgende regler til afløsning af de ved ministeriets cirkulærskrivelse af 12. marts 1938 truffene bestemmelser om tidspunktet for undervisningsophør før eksamen:

1. For III. gymnasieklasses vedkommende gives der læseferie de to sidste hverdage før den skriftlige eksamens begyndelse, og læseferien omfatter, afbrudt af skriftlig eksamen, tiden indtil den mundtlige eksamens begyndelse. For realklassens og II. pigeskoleklasses vedkommende fortsættes undervisningen efter afbrydelse ved skriftlig eksamen indtil 4 hverdage og for 4. mellemskoleklasses og 10. pigeskoleklasses vedkommende indtil 2 hverdage før den mundtlige eksamens begyndelse.

2. For så vidt man af særlige grunde ønsker at opføre tidligere med undervisningen i de fire sidstnævnte klasser, må ministeriets tilladelse dertil indhentes.

3. For de øvrige klassers vedkommende gælder følgende regler: Undervisningen i II. gymnasieklasser varer i det mindste til og med 2. juni, dog at undervisningen i de afslutningsfag, i hvilke prøve bortfalder, ophører umiddelbart efter modtagelsen af skemaet over mundtlig eksamen, og de herved friblevne timer fordeles efter rektors skøn på andre fag. Undervisningen i I. gymnasieklasser, 3. mellemskoleklasse og 9. og 8. pigeskoleklasse varer i det mindste til og med den 7. juni og i 2. og 1. mellemskoleklasse og 7. og 6. pigeskoleklasse i det mindste til og med den 9. juni. Fra de i nærværende stykke omhandlede regler med undtagelse af reglen om undervisningsophør i II. gymnasieklasser i de anførte afslutningsfag kan skolerne træffe afvigelse under særlige forhold i det omfang, i hvilket det gøres nødvendigt.

4. Falder de under punkt 3 nævnte datoer på en helligdag, varer undervisningen i det mindste til og med dagen før de anførte datoer.

Cirkulære af 22. marts 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø akademis skole angående ændring af loven om ulykkesforsikring.

Ved lov nr. 176 af 12. april 1949 er der med virkning fra den 1. oktober f.å. sket den ændring med hensyn til den lovpålagte ulykkesforsikring, at retten til dagpenge ved arbejdsudygtighed som følge af ulykkestilfælde for personer, der kommer til skade den 1. oktober eller senere, indtræder fra den 7. dag efter ulykkens indtræden mod tidligere fra den 14. uge.

I tilfælde, der vedrører personer ansat i statens tjeneste, påhviler behandlingen af erstatningssager i henhold til ulykkesforsikringsloven direktoratet for ulykkesforsikringen, hvortil tilfældene som hidtil vil være at an-

melde, men pligten til at foretage anmeldelse er således udvidet til at gælde i alle tilfælde, hvor et ulykkestilfælde skønnes at ville medføre en arbejdsudygtighed ud over 6 dage.

Sådanne tilfælde bør derfor altid anmeldes, medmindre det drejer sig om personer, der under sygdom oppebærer fuld løn, i hvilket tilfælde anmeldelse dog også bør ske, når tilfældet har medført døden, eller det skønnes at ville medføre invaliditet, eller arbejdsudygtigheden skønnes at ville vare – eller allerede har varet – mere end 8 uger.

Den omstændighed, at der således nu kun er levnet administrationen en ganske kort tid til at træffe foranstaltning til udbetaling af dagpenge, nødvendiggør derhos, at den i ulykkesforsikringslovens § 45 fastsatte frist for anmeldelse overholdes i alle tilfælde, hvor dagpenge efter loven skal udbetales.

Det tilføjes, at der med gyldighed fra 1. oktober f.å. af socialministeriet er godkendt nye formularer til anmeldelse af ulykkestilfælde. Disse blanketter kan rekvireres fra direktoratet for ulykkesforsikringen.

Cirkulærskrivelse af 5. april 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående sommerferien i 1950.

I medfør af den undervisningsministeriet ved kgl. resolution af 6. februar 1943 meddelte bemyndigelse til at fravige de i henhold til kgl. resolution af 8. juli 1920 ved ministeriets bekendtgørelse af 20. s.m. fastsatte regler angående ferie- og fridage ved statens højere almenskoler og Sorø akademis skole fastsætter ministeriet herved, at sommerferien i 1950 begynder mandag den 26. juni og varer til mandag den 14. august (begge dage medregnet).

Hvilket herved meddeles.

Ministeriets skrivelse af 14. april 1950 til rektor for K Statsskole angående feriegodtgørelse til pedelmedhjælpere.

I anledning af hr. rektorens af kurator for Københavns universitet hertil indsendte skrivelse af 22. f.m. vedrørende udbetaling af feriepenge m.v. til den tidligere pedelmedhjælper ved K. Statsskole A. A. skal man herved meddele, at der i henhold til bestemmelserne i ferieloven af 13. april 1938 tilkommer den pågældende feriegodtgørelse i form af feriemærker til en værdi af 4% af kontantlønnen i tiden 1. april 1949–31. marts 1950.

Da det fremgår af sagen, at den pågældende pedelmedhjælper, der ansattes ved skolen den 1. marts 1948 og i 1948 og 1949 har haft ferie med løn, skal man hende Deres opmærksomhed på, at der efter ministerierens overenskomst med Dansk Gartnerforbund skal ydes feriegodtgørelse til de af overenskomsten omfattede personer i overensstemmelse med ferielovens regler og derfor ikke tilkommer de pågældende lønning i ferien.

Det tilføjes, at ministeriets anvisning ikke er forøden ved overenskomstmæssige forhøjelser af dyrtidstillæg for pedelmedhjælpere og rengøringspersonale.

Et gennemslag af nærværende skrivelse vedlægges til brug for skolens regnskabsfører.

Ministeriets skrivelse af 17. april 1950 til undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne angående forhøjelse af honorarerne til censorerne og tilsynsførende ved skriftlig eksamen.

Under henvisning til hr. undervisningsinspektørens skrivelse af 2. januar 1947 skal man efter stedfunden brevveksling med finansministeriet og folketingets finansudvalg herved meddele, at man kan bifalde, at honorarerne til censorerne ved skolernes eksaminer fra 1. april 1948 at regne forhøjes fra 4,40 kr. + procenttillæg til 7 kr. + procenttillæg pr. time, samt at honorarerne for eksamenstilsyn ved statsskolerne forhøjes fra 1,55 kr. pr. time + procenttillæg for almindeligt tilsyn og 1,90 kr. pr. time + procenttillæg for overtilsyn til en fælles sats på 2 kr. i timen + procenttillæg.

Ministeriets skrivelse af 24. april 1950 til rektor for P. Gymnasium ang. orlov i anledning af deltagelse i Rotary-kongres.

Under henvisning til tidligere brevveksling, senest hr. rektorens skrivelse af 16. f. m., skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet bevilger Dem orlov i tiden fra 4. juni til 22. juli d. å. for at De, der er nomineret til »governør« for Rotary International's 81 distrikt for året 1. juli 1950 til 1951, kan give møde ved bevægelsens »assembly« i Chicago i juni måned d. å. Det bemærkes, at De selv må afholde alle de af orloven følgende vikarudgifter.

Ministeriet godkender derhos, at lektor C. C. under Deres orlov varetager rektoratsforretningerne ved P. Gymnasium.

Ministeriets skrivelse af 28. april 1950 til rektor for H. Gymnasium angående særlig adgang til at træde tilbage fra valgfri fag efter den 20. februar.

Med oplysning om, at eleverne i realklassen ved en fejltagelse fra skolens side ikke i tide er blevet underrettet om, at fransk er et valgfrit fag ved realeksamen, har hr. rektoren i en gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt skrivelse af 11. d. m. andraget om bemyndigelse til at meddele de forældre, der måtte fremsætte ønske herom, tilladelse til, at deres børn fritages for franskundervisningen, uanset at et sådant andragende i henhold til ministeriets bekendtgørelse af 20. januar 1921, således som den er ændret ved bekendtgørelse af 28. februar 1931, burde være fremsat inden den 20. februar.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet efter omstændighederne kan godkende det ansøgte.

Ministeriets cirkulære af 1. maj 1950 om anvendelse af internationale tog ved skoleudflugter.

Under 15. april d. å. har ministeriet for offentlige arbejder, generaldirektoratet for statsbanerne, i anled-

ning af en herfra fremsat forespørgsel meddelt undervisningsministeriet, at man principielt må holde på, at bl. a. de i danske statsbanernes personbefordringsreglement § 26 indeholdte bestemmelser om skoleudflugter i studieøjemed under lærerledsagelse ikke kan finde anvendelse, når befordringen finder sted med de internationale eksprestog, men at man dog ikke på forhånd vil udelukke hverken de omhandlede befordringer efter de ovennævnte reglementsbestemmelser eller skolerejser i henhold til undervisningsministeriets bekendtgørelse om fribefordring af skoleelever, såfremt befordringerne foregår med de i den forestående sommer forud for de internationale eksprestog løbende dubleringstog til disse tog.

Disse dubleringstog er planlagt til at løbe således:

Dubleringstog for	Afgår fra København	Ankommer til København
Nordekspres	dagl. $10/6-10/9$	dagl. $11/6-11/9$
Skandinavien-Holland-ekspres	dagl. $1/7-2/9$	dagl. $2/7-3/9$
Skandinavien-Schweiz-Italien-ekspres	onsd. + sønd. $14/6-13/8$	sønd + torsd. $18/6-17/8$

Det er herved en forudsætning, at befordringen ikke finder sted på lørdage, søndage og mandage, samt at der er plads i de pågældende tog.

Pladsreservering kan finde sted indtil 28 dage forud for rejsedagen i danske statsbaners rejsebureau i København mod erlæggelse af sædvanligt pladsbestilling-gebyr.

Vognene i disse tog føres ikke over Storebælt.

Afskrift af de foran omhandlede bestemmelser i statsbanernes personbefordringsreglement vedlægges.

Afskrift af Statsbanernes Personbefordringsreglement.

Stk. 5. Skoleudflugter.

(Gælder ikke ved befordring med lyntog eller ved lokale rejser på Københavns bybane.)

§ 26.

Ved skoleudflugter på fællesklassen, der i studieøjemed foretages af skoleelever under lærerledsagelse, og hvori deltager mindst 5 elever (eller betales for dette antal) samt en lærer eller lærerinde, beforders

A. Elever – uden aldergrænse – fra egentlige skoler med almen undervisning og

B. Elever under 18 år fra andre undervisningsanstalter, såsom universiteter, højskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler, håndværksskoler og andre fagskoler

for halv enkeltbilletspris eller ved rejse frem og tilbage inden for gyldighedstiden for dobbeltbilletter for halv dobbeltbilletspris.

C. Elever over 18 år fra de under punkt B. nævnte undervisningsanstalter for halv enkeltbilletspris for hver rejse, altså ved rejse frem og tilbage for 2 gange halv enkeltbilletspris.

Rejseafbrydelse på mellemstationer kan foretages efter reglerne i § 10*). Ved befordring med hurtigtog erlægges halvt hurtigtogstillæg.

For hvert påbegyndt antal af 9 elever befordres en lærer eller lærerinde for samme betaling, som skal erlægges for en elev.

Aftale om befordring skal i betimelig tid i forvejen træffes med afrejsestationen.

Rejsegods befordres efter de almindelige bestemmelser. Hver deltager i udflugten har ved indskrivning af egentligt rejsegods, se § 12**) ret til at få indskrevet 12 kg mod betaling af halvt indskrivningsgebyr.

Cirkulærskrivelse af 2. maj 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole om flagning den 9. april og den 5. maj.

Efter at spørgsmålet om den officielle flagning på mindededagene for besættelsestiden har været optaget til fornyet overvejelse, er det besluttet, at den i en årrække fulgte regel om flagning den 9. april og 5. maj, nemlig:

9. april: der flages på halv stang til kl. 12, derefter på hel stang.

5. maj: der flages på hel stang hele dagen, skal opretholdes og indgå som led i statens flagningsreglementer, dog således at reglerne for flagning på folkekirkens helligdage bliver afgørende, når 9. april og 5. maj falder på en sådan dag. 29. august udgår som flagdag.

Denne ordning er godkendt af Hans Majestæt Kongen.

Ministeriets skrivelse af 2. maj 1950 til skoleinspektøren for kommuneskole C om optagelse af husgerning for drenge som valgfrit fag i realklassen.

I anledning af hr. skoleinspektørens gennem undersøgelsesinspektøren for mellem- og realskolerne hertil indsendte skrivelse af 13. f.m. godkender ministeriet herved, at husgerning for drenge er optaget som valgfrit fag i kommuneskole C's realklasse, jfr. alment skolelovens § 5, stk. 4, i hvilket tilfælde karakteren i det nævnte fag iflg. ministeriets bekendtgørelse angående valgfri fag i 4. mellemskoleklasse og realklassen samt i pigeskoler med pigeskoleeksamen af 20. januar 1921 må medtages ved udregning af gennemsnittallet såvel af årskaraktererne som af eksamenskaraktererne.

Bekendtgørelse af 3. maj 1950 om fribefordring af skoleelever m.v.

Skolesøgende børn i statsskoler, kommunale skoler, friskoler med tilskud efter reglerne i lov nr. 416 af 12. juli 1946, private eksamensberettigede skoler, elever i statsseminarier, privatseminarier og forskoleseminarier samt børn og unge mennesker, der er optaget i de i lov om offentlig forsorg af 20. maj 1933, kap. XI, omhandlede *opdragelsehjem*, har adgang til fribefordring på fællesklasse på stats- og privatbanerne samt på færgeruten Esbjerg-Nordby Fanø, efter følgende nærmere regler.

*) Med hensyn til rejseafbrydelse gælder de samme regler som for almindelige billetter,

**) Det samme er tilfældet med rejsegodsindskrivningen.

I. Ferierejser.

A. Almindelige ferierejser.

§ 1.

Adgang til fribefordring på ferierejser har skolesøgende børn, der er hjemmehørende i følgende kommuner, når forældrene efter kommunalbestyrelsens skøn er ubemidlede, uanset hvor den skole, de søger, er beliggende:

1) København, Frederiksberg og Gentofte med følgende omegnskommuner: Ballerup-Måløv, Birkerød, Brøndbyvester-Brøndbyøster, Dragør, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Herstedvester-Herstedøster, Hvidovre, Hørsholm, Lyngby-Tårnby, Rødovre, Søllerød og Tårnby.

2) Alle købstæder og følgende til købstæder grænsende kommuner eller dele af kommuner, som har samme stedstillæg som den pågældende købstad: Åby km., Næsby stationsby i Allesø-Næsbyhoved -Broby km., Benløse km., Dalum km., Dronningborg landsogns km., Frederiksborg slots sogns km., Gammelsgn km., Hasle sogn i Hasle-Skejby-Lisbjerg km., Hasseris km., Herlufsholm km., Skåde, Kragelund, Tranbjerg og Holme skoledistrikter i Holme-Tranbjerg km., Grejsdalen, Grejsdal stationsby, Uhre Bakker, Frederikshøj og Trædballe i Hover km., Kristrup skoledistrikt i Kristrup km., Lumby km., Frederiksberg i Lyngby km., Nørre Tranders km., Tarup skoledistrikt i Pårup km., Rødekro skoledistrikt i Rise km., Rørbæk og Reersø by i Saksøbing landsogns km., Ladegårde skoledistrikt i Skanderup-Stilling km., Slagelse Skt. Peders landsogns km., Lendemærk i Stege landsogns km., skoledistrikterne for Gl. Lindholm skole, Thistedvejens skole og Nr. Uttrup skole i Sundby-Hvorup km., Kraghave by i Tingsted km., Vejlbjby-Risskov km. Viby km., Vorup km.

Andre landdistrikter med bymæssig bebyggelse, der grænser op til en købstad og har samme stedstillæg som denne, kan med undervisningsministeriets anerkendelse opnå adgang til fribefordring. Ansøgning om anerkendelse må hvert år inden udgangen af april indsendes gennem skoledirektionen til undervisningsministeriet og må indeholde nøjagtig angivelse af, hvilke dele af kommunen (eventuelt hvilke skoledistrikter) der opfylder betingelserne for anerkendelse. Undervisningsministeriet giver statsbanerne meddelelse om givne anerkendelser.

3) Marstal, Brande stationsby samt de sønderjydske flækker (Løgumkloster, Augustenborg, Nordborg, Højer og Christiansfeld).

Indtil videre kan børn fra København med tilgrænsende kommuner (gruppe 1) *alene benytte de indlagte børnesærløge*; herfra vil der kun kunne dispenseres i tilfælde af *lægebekræftet sygdom*. Børn fra de andre fribefordringsberettigede områder (gruppe 2 og 3) kan kun undtagelsesvis få udstedt billetter til andre tog end *persontog*.

Ved skolesøgende børn forstås sådanne, som på rejseens tidspunkt er elever i skolen, eller som er udskrevet af denne umiddelbart før sommerferien. Elever, der er udskrevet ved udgangen af marts måned af en skole med forårsskoleår, kan således ikke deltage i ferierejser i den følgende sommerferie.

§ 2.

For så vidt angår børn i statsskoler, friskoler og private eksamensberettigede skoler sender skolens leder til den pågældende kommunalbestyrelse (kommunalbestyrelser) en fortegnelse over de børn, for hvilke der ønskes fribefordring. Fortegnelsen skal indeholde en angivelse af børnenes navne, forsørgernes navne og bopæl samt rejsens mål.

Kommunalbestyrelserne rekvirerer herefter de fornødne billetter for de i kommunen hjemmehørende børn hos statsbanernes 1. distrikt, København, for børn, hjemmehørende øst for Storebælt, og hos statsbanernes 2. distrikt, Århus, for børn, hjemmehørende vest for Storebælt, uanset om det drejer sig om rejser med stats- eller privatbaner (herunder færgeruten Esbjerg-Nordby Fanø).

Rekvitionen må være statsbanerne i hænde senest 1 måned, før billetterne ønskes leveret.

§ 3.

Børn og unge mennesker, der er anbragt i de i lov om offentlig forsorg af 20. maj 1933, kap. XI, omhandlede opdragelseshjem, har adgang til fribefordring på ferierejser efter de ovenfor givne regler. De fornødne billetter rekvireres af hjemmets forstander direkte hos statsbanernes 1. distrikt i København eller 2. distrikt i Århus (jfr. § 2, 2. stk.).

B. Ferierejser til sommerlejre.

§ 4.

Stk. 1. Adgang til fribefordring på ferierejser til sommerlejre er betinget af mindst 8 dages ophold i en fast sommerlejr, i en teltlejr med betryggende hygiejniske forhold med hensyn til vand og renovation, eller under privat indkvartering i en købstad. Ferierejse til sommerlejr med ud- eller hjemrejse på lørdage, søndage eller mandage kan kun forventes bevilget i stærkt begrænset omfang i særdeleshed i tiden 17. juni–14. august Såfremt der i forbindelse med en ferierejse til sommerlejr ønskes foretaget en *vandretur*, må *særlig ansøgning herom indsendes til undervisningsministeriet*.

Stk. 2. Fribefordring tilstås:

- 1) Skolesøgende børn (jfr. § 1 in fine) i statsskoler, kommunale skoler, friskoler og private eksamensberettigede skoler, uanset om den kommune, hvor skolen er beliggende, har adgang til fribefordring efter § 1.
- 2) Børn og unge mennesker på opdragelseshjem, jfr. § 3.
- 3) Ikke skolesøgende unge mennesker, som er over den undervisningspligtige alder, men under 16 år, når de udsendes til lejren af en i henhold til § 5 anerkendt landsorganisation.

Endvidere gives ved deltagelse af mindst 9 børn eller unge mennesker fra *samme kommune* for hvert påbegyndt antal af 9 børn eller unge mennesker fribefordring for 1 ledsager. Antallet af ledsagere ved rejser med skolesøgende børn og de i stk. 2, pkt. 3, nævnte ikke-skolesøgende unge mennesker undet 16 år kan regnes særskilt for hver af de nævnte kategorier.

Stk. 3. Såfremt der til befording møder et mindre antal børn eller unge mennesker end det, på hvilket rej-

sehjemlen lyder, vil antallet af ledsagere blive nedsat i henhold til den under stk. 2, pkt. 3, anførte bestemmelse. De herefter overskydende ledsagere må for at kunne deltage i rejsen være forsynet med almindelig rejsehjemmel (billet eller kort).

Stk. 4. Det er en betingelse for fribefordringen, at børnenes og de unge menneskers forældre er ubemidlede.

Stk. 5. Fribefordring på ferierejser til sommerlejre uden for Danmark kan tilstås til dansk grænse dog ikke på overfarterne København-Malmø, Helsingør-Helsingborg og Gedser-Warnemünde.

§ 5.

Stk. 1. En landsorganisation, der ønsker at benytte sig af reglerne i § 4, skal *hvert år* inden udgangen af april måned søge undervisningsministeriets godkendelse af, at den har ret til på denne måde at udsende unge mennesker til sommerlejre. Godkendelsen gælder kun for *eet finansår*.

Ansøgningen må indeholde:

- 1) Landsorganisationens navn og adresse.
- 2) Angivelse af styrelsens medlemmer (navn, stilling og bopæl).
- 3) Angivelse af landsorganisationens formål.
- 4) Oplysning om feriekolonien beskaffenhed og beliggenhed og udtrykkelig oplysning om ordningen af dens hygiejniske forhold efter § 4, stk. 1.

Stk. 2. Undervisningsministeriet giver statsbanerne meddelelse om den givne godkendelse.

C. Fællesregler for ferierejser.

§ 6.

De pågældende kommuner refunderer banerne 10 pct. af billetprisen for de under »Almindelige ferierejser« nævnte børn og for de under »Ferierejser til sommerlejr« i § 4, stk. 2, pkt. 1) nævnte børn og ledsagere.

Landsorganisationerne refunderer banerne 10 pct. af billetprisen for de under »Ferierejser til sommerlejr« i § 4, stk. 2, pkt. 3) nævnte unge mennesker og ledsagere.

Beløbene opkræves af statsbanerne – uanset om befordingen er sket med stats- eller privatbanerne (herunder færgeruten Esbjerg-Nordby Fanø) – som en samlet sum efter sommerferiens udløb, og må ikke af kommunen kræves refunderet af børnene eller deres forældre.

Der opkræves ingen betaling hos hjemstedskommunerne for befording af børn og unge mennesker på opdragelseshjem.

§ 7.

Stk. 1. De i henhold til §§ 2 og 3 rekvirerede rejsehjemler tilstilles kommunalbestyrelsen henholdsvis hjemmets forstander af statsbanerne enten direkte eller gennem den pågældende afrejsestation.

Kommunalbestyrelsen henholdsvis hjemmets forstander foranlediger rejsehjemlerne udfyldt med elevens og skolens henholdsvis hjemmets navn, elevens alder og bestemmelsessted samt underskrevet enten på kommunalbestyrelsens henholdsvis hjemmets vegne eller af vedkommende skoles leder. For stats- og privatskoler-

nes vedkommende videresender kommunalbestyrelsen billetterne til skolens leder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen henholdsvis hjemmets forstander foranlediger, at der på skemaer, der udsendes af statsbanerne, føres en nøjagtig fortegnelse over de udstedte rejsehjemler.

Når det drejer sig om et mindre antal billetter, udsendes der ingen skemaer, men kommunalbestyrelsen henholdsvis hjemmets forstander må i så fald udfærdige en fortegnelse over de benyttede billetter med oplysning om de pågældende elevs alder og bestemmelsesstation.

Skemaerne (fortegnelsen) sendes sammen med eventuelt ubenyttede eller fejlskrevne billetter til statsbanernes 1. distrikt, København, henholdsvis 2. distrikt Århus, inden udgangen af august måned.

Stk. 3. Til ansøgning om ferierejser til sommerlejr, jfr. § 4, benyttes en særlig formular nr. A 277c, som udleveres på jernbanestationerne, og for børn, bosat i Københavns kommune, på Københavns skoledirektions depot, Nyropsgade 21. Ansøgningerne, bilagt en fortegnelse over deltagernes navne, alder, bopæl og evt. skole, afleveres senest 1 måned før rejsen skal foregå, således:

Ansøgninger omfattende skolesøgende børn: til kommunalbestyrelsen eller i København til skoledirektionen.

Ansøgninger omfattende børn og unge mennesker på opdragelseshjem: til hjemmets forstander.

Ansøgninger omfattende ikke skolesøgende unge mennesker under 16 år: til den pågældende landsorganisation eller dennes underafdelinger.

De nævnte myndigheder påser, at den ansøgte fribefordring er berettiget efter de gældende regler, jfr. bl. a. § 10, forsyner ansøgningen med attest herom og sender ansøgningen til afrejsestationen. For rejser, der udgår fra København H., sendes ansøgningen dog til statsbanernes 1. distrikt, København.

For rejser, der arrangeres af en landsorganisation, og hvori deltager både skolesøgende børn og unge mennesker under 16 år, må der udfærdiges en ansøgning for hver af disse to kategorier. For rejser, hvori deltager skolesøgende børn bosiddende i forskellige kommuner, må der udfærdiges en ansøgning for hver kommune.

Stk. 4. Ved afholdelse af større lejre (landslejre, korpslejre) må den pågældende organisation ved forhandling med øvrige organisationer tilrettelægge tidsrummet for lejrens afholdelse således, at ud- og hjemrejse til og fra lejren ikke falder sammen med ud- og hjemrejse til og fra lignende lejr, arrangeret af en anden organisation.

Den pågældende organisation må endvidere, forinden arrangementet påbegyndes, træffe aftale med statsbanerne om, hvorvidt befordringerne til og fra lejren vil kunne gennemføres.

§ 8.

Rejsehjemler i henhold til § 4 udstedes af den jernbanestyrelse, hvorunder afrejsestationen hører, og sendes direkte til ansøgeren.

§ 9.

Lyntog, motor-eksprestog, motor-iltog samt Nord-Express, Skandinavien-Holland-Express, Skandnavi-

en-Schweiz-Italien-Express kan ikke benyttes og andre hurtigtog kun, når særlig lang rejsevej og mangel af andre passende tog måtte gøre befordring med hurtigtog nødvendig.

Såfremt befordring med hurtigtog er tilladt, vil dette være angivet på fornævnte blanketter (rejsehjemler), der kun er gyldige til fællesklasse og iøvrigt ikke ved tilkøb kan gøres gyldige til hurtigtog eller højere klasse.

Håndbagage kan i det omfang, som er tilladt efter de gældende regler, frit medtages i kupeerne; ønskes bagagen undtagelsesvis indskrevet som rejsegods, må betalingen herfor erlægges af eleven selv.

På ferierejse til sommerlejr skal ledsageren på hele rejsen med tog, færges og skibe samt under ophold føre tilsyn med børnene.

§ 10.

Der kan kun tilstås hvert barn eller ungt menneske een ferierejse om året, og der kan således ikke gives fribefordring både på en almindelig ferierejse og på en ferierejse til sommerlejr.

Skolemyndighederne, forstanderne på opdragelseshjemmene samt landsorganisationerne påser, at dette overholdes.

II. Skolerejser.

A. Almindelige skolerejser.

§ 11.

De i foranstående bestemmelser omhandlede skoler og opdragelseshjem samt statsseminarier, private seminarier og forskoleseminarier har – uanset beliggenhed – med nedennævnte begrænsninger adgang til fribefordring på en skolerejse een gang i hvert finansår med en af skolens klasser, der normalt består af børn over 10 år; ved skoler med parallelklasser forstås herved alle elever på samme klassetrin, selv om de er fordelt i flere afdelinger og på flere linier, således at realklassen kan rejse samme år som 1. gymnasieklasse og 1. mellem-skoleklasse samme år som 6. klasse.

I tiden 17. juni til 14. august samt iøvrigt på lørdage, søndage og mandage kan rejserne kun ventes bevilget i meget stærkt begrænset omfang. Fribefordring gives iøvrigt kun til rejser, der strækker sig over flere dage, og kun efter statsbanernes bestemmelse i hvert enkelt tilfælde om togbenyttelse og deltagerantal.

Rejsen kan strække sig over indtil 14 dage og kan foregå som en rundrejse.

Fribefordring på skolerejser til udlandet kan tilstås til dansk grænse dog ikke på overfarterne København-Malmö, Helsingør-Helsingborg og Gedser-Warnermünde. Rejsen kan i disse tilfælde strække sig over indtil 3 uger.

§ 12.

Rejsen skal ledes af skolens førstelærer (skoleinspektør, rektor, forstander) eller en anden af skolens lærere, hvem skolelederen – for kommunale skoler med skolekommissionens tilslutning – måtte udpege dertil.

Deltager elever af begge køn i rejsen, skal der som ledsagere deltage mindst 1 lærer og 1 lærerinde. Såfremt der ikke er ansat en lærerinde ved skolen, kan en lærerhustru eller en anden voksen kvindelig ledsager for de kvindelige elever medtages. Er der ikke ansat nogen lærer ved skolen kan lærerindens ægtefælle eller

en anden voksen mandlig ledsager for de mandlige elever medtages. Lederen har ansvaret for rejsen og må på denne være ledsagerens foresatte. Ledsagerne skal på hele rejsen med tog, færger og skibe samt under ophold føre tilsyn med eleverne.

Ved deltagelse af mindst 9 elever har for hvert påbegyndt antal af 9 elever 1 ledsager adgang til fribefordring.

Er elevtallet i den pågældende skoleklasse mindre end 9, kan der dog altid, når alle klassens elever deltager, gives fribefordring til en ledsager.

Såfremt der til befording møder et mindre antal elever end det, på hvilket rejsehjemmen lyder, vil antallet af lærere eller lærerinder blive nedsat i henhold til de foranstående bestemmelser om antal ledsagere.

De herefter overtallige lærere eller lærerinder må for at kunne deltage være forsynet med almindelig rejsehjemmel (billet eller kort).

§ 13.

For landsbyskoler med kun 2 klasser er der kun adgang til at foretage en skolerejse hvert 3. år, og for landsbyskoler med kun 3 eller 4 klasser kun hvert 2. år.

B. Rejser til lejrskoler.

§ 14.

De i § 11 nævnte skoler, opdragelseshjem og seminarier har endvidere adgang til fribefordring på rejse til og fra en lejrskole. Rejserne kan tilstås udover den i § 11 hjemlede adgang til skolerejser og for flere af skolens klasser i samme finansår. Rejserne skal strække sig over flere dage og kan kun bevilges til og fra den station, som ligger nærmest lejrskolen. Med hensyn til fribefordring af ledsagerne gælder bestemmelserne i § 12. Rejserne kan ikke foretages i tiden 17. juni–14. august og kan kun i stærkt begrænset omfang foregå på lørdage, søndage og mandage.

C. Fællesregler for skolerejser.

§ 15.

Stk. 1. *Fribefordring på skolerejser tilstås kun elever, der endnu på tidspunktet for rejsens foretagelse er elever i skolen.*

Stk. 2. Rejserne vil kun kunne foretages efter banernes lejlighed; befording kan ikke ske med lyntog, Nord-Express, Skandinavien–Holland-Express, Skandinavien–Schweiz–Italien-Express og motor-eksprestog og med eksprestog og motor iltog kun, når særlig lang rejsevej og mangel af passende tog af lavere kategori gør sådan benyttelse ønskelig.

Stk. 3. Begæring om rejsehjemmel til foretagelse af en skolerejse – hvortil formular nr. A 277 a udleveres af jernbanestationerne – må indgives senest $1\frac{1}{2}$ måned før rejsens foretagelse, a) for så vidt angår skoler på landet gennem skolekommission og kommunalbestyrelse til skoledirektionen, b) for så vidt angår skoler i købstæderne gennem skolekommissionen til byrådet.

Stk. 4. Skoledirektionen eller byrådet påser, at skolen efter de givne oplysninger er berettiget til skolerejse efter de gældende regler, forsyner ansøgningen med attest herom og sender ansøgningen til afrejsestationen senest 1 måned før afrejsen.

Stk. 5. For statskolernes, privatskolernes, seminarierne og opdragelseshjemmenes vedkommende indgives sådan ansøgning af rektor eller forstander direkte til afrejsestationen senest 1 måned før afrejsen.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen henholdsvis lederen af de i stk. 5 nævnte skoler har ansvaret for, at kun frirejseberettigede deltager i de nævnte rejser og *hæfter for udgiften til løsning af sædvanlig rejsehjemmel for uberettiget deltagelse.*

Stk. 7. Alle ansøgninger om skole- og lejrskolerejser, der udgår fra København H, sendes, efter at være atterteret, direkte til statsbanernes 1. distrikt, København.

Stk. 8. Rejsehjemlerne, der kun er gyldige til fællesklasse og iøvrigt ikke ved tilkøb kan gøres gyldige til en højere klasse eller til hurtigtog, udstedes af den jernbanestyrelse, hvorunder afrejsestationen hører.

III. Skovture og andre 1 dags udflugter.

§ 16.

De i § 11 omhandlede skoler m. v. har med de i § 17, stk. 2, punkt 6–7, nævnte begrænsninger adgang til fribefordring med banerne en gang årligt på en rejse af 1 dags varighed, således at hen- og tilbagerejsen må finde sted samme dag.

§ 17.

Stk. 1. Ansøgning om fribefordring i henhold til § 16 udfærdiges på en særlig formular (nr. A 277 b), som udleveres på jernbanestationerne, og som må afleveres på afrejsestationen senest 3 uger før rejsedagen. I København må ansøgningen afleveres til statsbanernes 1. distrikt.

Stk. 2. For den heromhandlede fribefordring gælder følgende regler:

1. I rejserne må kun deltage elever, der på rejsens tidspunkt er elever i skolen.
2. Rejsen skal altid foregå under ledelse af en af skolens lærere (lærerinder).

Når der i rejsen deltager elever af begge køn, skal der deltage mindst 1 lærer og 1 lærerinde. Såfremt der ikke er ansat en lærerinde ved skolen, kan en lærerhustru eller en anden voksen kvindelig ledsager for de kvindelige elever medtages. Er der ikke ved skolen ansat nogen lærer, kan lærerindens ægtefælle eller en anden voksen mandlig ledsager for de mandlige elever medtages. Lederen har ansvaret for rejsen og må på denne være ledsagerens foresatte. Lærerpersonalet skal på hele rejsen med tog, færger og skibe samt under ophold føre tilsyn med eleverne.

3. Ved deltagelse af mindst 9 elever har for hvert påbegyndt antal af 9 elever 1 ledsager adgang til fribefordring.

4. Dersom der til befording møder et mindre antal børn end det, på hvilket rejsehjemmen lyder, vil antallet af de tilsynsførende ledsagere blive nedsat i henhold til den under punkt 3 anførte bestemmelse. De herefter overtallige tilsynsførende ledsagere må for at kunne deltage i rejsen være forsynet med almindelig rejsehjemmel (billet eller kort).

5. For hver enkelt navngiven skole kan kun søges fribefordring en gang hvert finansår. Dog kan det tillades skoler, der ønsker at foretage udflugter særskilt med

de større og med de mindre børn, at foretage 2 udflugter i samme finansår under forudsætning af, at intet barn derved får fribefordring på udflugt mere end een gang i hvert finansår.

6. Fribefordring gives kun, når banernes lejlighed tillader det, og kan i almindelighed kun foregå med persontog. Der gives ikke fribefordring på overfarterne København-Malmø, Helsingør-Helsingborg og Gedser-Warnemünde.

Banerne træffer iøvrigt nærmere bestemmelse om, hvilke tog der kan benyttes.

I tiden 17. juni-14. august samt iøvrigt på lørdage, søndage og mandage kan rejserne kun forventes bevilget i stærkt begrænset omfang. Rejser over korte afstande vil fortrinsvis blive bevilget.

7. Rejsehjemlerne, der kun er gyldige til fællesklasse og iøvrigt ikke ved tilkøb kan gøres gyldige til en højere klasse eller til hurtigtog, udstedes af den jernbanestyrelse, hvorunder afrejsestationen hører.

8. Lederen af de omhandlede skoler m. v. har ansvaret for, at kun frirejseberettigede deltager i de nævnte rejser og hæfter for udgiften til løsning af sædvanlig rejsehjemmel for uberettiget deltagelse.

Ministeriets skrivelse af 9. maj 1950 til B. B. angående studenterkursus' ret til selvstændigt at afgøre, om elever kan indstilles til eksamen.

I en gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt skrivelse af 4. f. m. har De klaget over, at Deres søn . . . . ., der er elev på afgangsholdet på A. A. studenterkursus, ikke er blevet indstillet til afsluttende studentereksamen i den nu forestående eksamenstermin.

I denne anledning skal man herved meddele Dem, at ministeriet efter de gældende regler ikke har nogen beføjelse til at pålægge kursuslederen mod sin vilje at indstille bestemte elever til eksamen.

Ministeriets skrivelse af 9. maj 1950 til rektor for K. Gymnasium angående læreres pligt til at føre tilsyn under skriftlig eksamen.

I skrivelse af 2. d. m. har hr. rektoren forelagt ministeriet en fra lektor ved K. Gymnasium D. D. modtaget skrivelse af 1. d. m. med anmodning om ministeriets afgørelse af det af lektoren i denne skrivelse rejste spørgsmål om, hvorvidt han, der uden for skoletiden er optaget af privat arbejde, er forpligtet til at overtage nogle ham af Dem tildelte, uden for ordinær skoletid faldende tilsynstimer ved skriftlig real- og mellemskoleeksamen.

I denne anledning skal man, idet henvises til § 10 i ministeriets bekendtgørelse af 6. september 1947 om eksamensordningen ved de højere almenkolors offentlig kontrollerede eksaminer, anmode Dem om at ville tilkendegive lektor D. D. at hans embedsmæssige forpligtelser over for skolen ikke er begrænsede af den ordinære skoletid, og at han er pligtig at efterkomme Deres påbud om overtagelse af de omhandlede tilsynstimer om eftermiddagen ved skriftlig eksamen.

Cirkulære af 11. maj 1950 til rektorerne for statens højere almenkolor og Sorø Akademis Skole angående Statens Annonce- og Reklamekontors virksomhed.

I forbindelse med finansministeriets skrivelse af 22. april 1937, 14. juni 1937 og 17. december 1942 angående statens annonce- og reklamebureau skal man herved meddele, at bureauets betegnelse fremtidig vil være Statens Annonce- og Reklamekontor.

Kontorets opgaver er uforandrede, hvorved særlig fremhæves, at det påhviler kontoret fortsat at modtage alle annoncer, der for statens regning (dog med undtagelse af statsbanerne) indrykkes i dagblade, fagblade, ugeblade, tidskrifter etc. til ekspedition til disse, idet det er kontorets opgave at søge annoncer placeret på den mest hensigtsmæssige måde i såvel reklamemæssig som økonomisk henseende, ligesom kontoret er rådgivende med hensyn til annoncerens udformning.

Udenfor den egentlige annoncering påhviler det kontoret at være rådgivende for statsinstitutionerne (med undtagelse af statsbanerne) med hensyn til alle former for reklame, herunder tilrettelæggelse af reklamekampagner, plakater og andre tryksager af reklamemæssig karakter, der udføres for statens regning.

Det forudsættes, at henvendelse til private reklamebureauer ikke finder sted, medmindre der herom i forvejen er truffet særlig aftale med finansministeriet, idet den fornødne assistance af denne art, herunder også eventuelle forudgående beregninger over udgifter, som hovedregel bør ydes af statens annonce- og reklamekontor.

Idet man derhos endvidere henleder opmærksomheden på den under kontoret etablerede avisudklipstjeneste, jfr. finansministeriets skrivelse af 2. oktober 1946, henstilles det, at styrelsen, såfremt sådan tjeneste benyttes, alene lader sig betjene af nævnte kontor, der leverer udklippene uden refusion fra styrelserne.

Det bemærkes endeligt, at kontoret for annoncevirksomhed m. v. fremtidig vil afregne med bladene og andre leverandører gennem finanshovedbogholderiet, der ved postering vil debitere de enkelte styrelser for de afholdte udgifter.

Ministeriets skrivelse af 17. maj 1950 til rektor for S. Katedralskole angående overflytning af elever, der har gennemgået 1. klasse på et 2-årigt studenterkursus til 2. gymnasieklasse.

I anledning af hr. rektorens andragende af 31. marts d. å. om tilladelse til fra næste skoleårs begyndelse at måtte optage F. F., der til den tid vil have gennemgået 1. klasse på Y. studenterkursus' 2-årige hold, som elev i III. g. ns. skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet under hensyn til, at første kursuspensum ikke fuldt ud omfatter 2 fulde gymnasieklassers pensum, kun kan godkende overflytningen under forudsætning af, at eleven optages i II. g.

Ministeriets skrivelse af 17. maj 1950 til X amts skoleråd angående refusion af løn til vikar for lærer, som er fraværende p. gr. a. politisk arbejde.

I en med skolerådets erklæring af 21. januar d. å. her-til fremsendt skrivelse har rektor for H. Gymnasium i anledning af, at en adjunkt ved nævnte skole af et politisk partis bestyrelse er blevet udpeget til medlem af et af partiet nedsat udvalg, som holder sine møder i København på rigsdagen, forespurgt, om eventuelle vikarudgifter ved den pågældendes deltagelse i udvalgets møder vil kunne forventes dækket af skolefonden.

I denne anledning skal man herved meddele, at da der i det foreliggende tilfælde ikke er tale om overtage af borgerligt ombud, efter ministeriets formening ikke i lærerlønningssloven af 12. juli 1946 § 47 er hjemmel til refusion fra skolefonden og staten af udgifter til vikar under den pågældende lærers fraværelse.

Bekendtgørelse af 27. maj 1950 angående skolenes forhold i tilfælde af smitsomme sygdomme.

I.

Sygdomme, der ikke er under offentlig behandling.

§ 1.

Stk. 1. Når en af følgende sygdomme har vist sig i en husstand, i hvilken der findes skolesøgende børn, skal den behandelende læge meddele skolen underretning derom: *Tyfus* (febris typhoidea), *paratyfus* (paratyfus A og B), *paradysenteri* (paradysenteria) eller en med disse beslægtet sygdom, *difteri* (diphtheria), *skarlagensfeber* (scarlatina), *smitte hjernerygmarvsbetændelse* (meningitis epidemica meningococcica), *børnelammelse* (poliomyelitis ant. acuta).

Stk. 2. Får en læge en af de i stk. 1 nævnte sygdomme under behandling i en skolebygning, skal han straks anmelde det for embedslægen.

§ 2.

Stk. 1. Et barn, der selv har været angrebet af en af de i § 1, stk. 1, nævnte sygdomme, må ikke søge skolen, førend det medbringer lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede smitte.

Stk. 2. Et barn, i hvis hjem en af de nævnte sygdomme er forekommet, uden at det selv har været angrebet, må ikke søge skolen, førend det medbringer lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede smitte.

Lægeattesten bør udtrykkelig oplyse følgende:

I tilfælde af *tyfus*, *paratyfus*, *paradysenteri* eller en med disse beslægtet sygdom, at de syge er blevet forsvarligt isolerede, og fornøden desinfektion foretaget (latrin-desinfektion, hvor w. c. ikke findes),

i tilfælde af *difteri*, at der er forløbet mindst 5 dage efter, at de syge er blevet forsvarligt isolerede,

i tilfælde af *skarlagensfeber*, at der er forløbet mindst 5 dage efter, at de syge er blevet forsvarligt isolerede, og at vedkommende barn ikke selv lider af mistænkelige tilfælde, f. eks. fra svelg, næse, ører eller hud,

i tilfælde af *smitte hjernerygmarvsbetændelse*, at der er forløbet 8 dage efter, at de syge er blevet forsvarligt isolerede,

i tilfælde af *akut børnelammelse*, at der er forløbet 10 dage efter, at de syge er blevet forsvarligt isolerede.

Stk. 3. En lærer eller lærerinde, der angribes af, eller i hvis husstand der forekommer tilfælde af de i § 1, stk. 1, nævnte sygdomme, må ikke undervise i skolen, førend det ved lægeattest godtgøres, at den pågældende ikke kan antages at udbrede smitte.

Om lægeattestens indhold gælder tilsvarende regler som i stk. 2 angivet.

Stk. 4. Forekommer der tilfælde af tyfus, paratyfus, paradysenteri eller børnelammelse blandt skolesøgende børn, skal de benyttede skolelatriner og pissoires desinficeres; såfremt der findes w. c., er desinfektion af disse ikke nødvendig. Henvendelse om desinfektion rettes til epidemikommisionen gennem embedslægen.

§ 3.

Stk. 1. Et barn, der lider af *mæslinger* (morbilli), må ikke modtages i skolen før mindst 10 dage efter sygdommens begyndelse.

Stk. 2. Et barn, der lider af *hightoste* (tussis convulsiva), må ikke modtages i skolen før 4 uger efter det konvulsive stadiums begyndelse.

Stk. 3. Et barn, der lider af *røde hunde* (rubeolæ), *skoldkopper* (variceller), *rosen* (erysipelas), *influenza*, *fåresyge* (parotitis epidemica) eller *halsbetændelse* (tonsillitis acuta) må ikke modtages i skolen, så længe det akutte stadium varer.

Stk. 4. Et barn, der lider af *ægyptisk øjensygdom* (trachoma) eller *smittefulde hudsygdomme* såsom *fnat* (scabies) eller udbredte børnesår (impetigo), må ikke modtages i skolen, før sygdommen er overstået, eller det medbringer lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede smitte.

Stk. 5. De i stykke 1-4 angivne regler kommer tilsvarende til anvendelse på lærere og lærerinder.

Stk. 6. Det kan pålægges børn, der er stærkt befængt med *utøj*, at holde sig borte fra skolen, indtil behørig rensning har fundet sted.

§ 4.

Stk. 1. Enhver lærer eller lærerinde ved en offentlig eller privat skole, som kommer til kundskab om, at et skolesøgende barn lider af *tuberkulose*, skal ufortøvet gennem skolens leder gøre anmeldelse derom til epidemikommisionen.

Stk. 2. Enhver læge, som konstaterer, at et skolesøgende barn er smittefarligt som lidende af tuberkulose, er forpligtet til uopholdelig at anmelde dette til vedkommende embedslæge, der atter underretter epidemikommisionen.

Stk. 3. Epidemikommisionen træffer bestemmelse om, hvorvidt barnet vedblivende må søge skolen. Også uden for de tilfælde, hvor anmeldelse finder sted, kan epidemikommisionen bestemme, at et barn, der er lidende af smittefarlig tuberkulose, ikke må søge offentlige eller private skoler.

Stk. 4. For så vidt det bestemmes, at et barn på grund af smittefare ikke må søge skolen, anmeldes dette såvel for købstadkommunernes som for landkommunernes vedkommende til skolekommisionen, der drager omsorg for, at der gives barnet en til forholdene svarende passende undervisning. Udgiften herved bæres af ved-

kommende kommune, hvem statskassen godtgør de tre fjerdedele, når et af de kommunale revisorer revideret regnskab indsendes til indenrigsministeriet.

Stk. 5. Enhver læge, der konstaterer, at en lærer eller lærerinde ved en offentlig eller privat skole lider af smittefarlig tuberkulose, skal uopholdelig anmelde dette til vedkommende embedslæge, der atter underretter epidemikkommissionen og vedkommende skolemyn- dighed.

II.

Sygdomme, der er under offentlig behandling.

§ 5.

Stk. 1. Følgende sygdomme er altid genstand for offentlig behandling: *pest, asiatisk kolera, gul feber, dysenteri, plettyfus, kopper og spedalskhed* samt sygdomme, med hensyn til hvilke bestemmelserne i andet afsnit i lov nr. 53 af 10. marts 1938 om foranstaltninger mod smitsomme sygdommes indførelse i riget er sat i kraft, jfr. lovens § 51.

Andre smitsomme sygdomme med undtagelse af tuberkulose og veneriske sygdomme, for hvis behandling de i de særlige love om disse sygdomme indeholdte regler gælder, kan, når de optræder på ondartet måde eller med en større udbredelse eller iøvrigt under forhold, der kan give særlig anledning dertil, af overepidemi- kommissionen – i København kommunalbestyrelsen – erklæres for at være genstand for offentlig behandling. Under særlige forhold kan sådan beslutning tages af indenrigsministeren.

Stk. 2. Når en sygdom, der er genstand for offentlig behandling, har vist sig i en husstand, i hvilken der findes skolesøgende børn, skal den behandlende læge meddele skolen underretning derom. De pågældende børn må ikke søge skolen, førend de medbringer lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede smitte.

Stk. 3. En lærer eller lærerinde, der selv er angrebet af sygdommen, eller i hvis husstand den forekommer, må ikke undervise i skolen, førend det ved lægeattest godtgøres, at vedkommende ikke kan antages at udbrede smitte.

Stk. 4. Lægeattesterne skal – for så vidt ikke særlige bestemmelser måtte blive trufne i de enkelte tilfælde – på tilsvarende måde som i § 2 angivet give udtrykkelig oplysning om, at der er gennemført betryggende isole- ring af de syge og foretaget forskriftsmæssig desinfek- tion.

III.

Udstedelse af lægeattester.

§ 6.

De i afsnit I og II omhandlede lægeattester kan for- langes udstedt af epidemilægen – i København af ved- kommende kommunelæge – uden betaling.

IV.

Lukning af skolerne.

§ 7.

Stk. 1. Epidemikkommissionen kan bestemme, at en offentlig eller privat skole lukkes, så længe en af de i § 1, stk. 1, omhandlede sygdomme eller kighoste eller mæslinger optræder enten hos en i skolebygningen

boende person eller hos et større antal af skolens elever.

Stk. 2. I kommuner, i hvilke en af de i § 5, stk. 1, om- handlede sygdomme, der er genstand for offentlig be- handling, optræder, samt i nabokommunerne kan epi- demikkommissionen bestemme, at offentlige og private skoler skal lukkes.

Stk. 3. Under særlige omstændigheder kan skolekom- missionen foreløbig lukke en skole, men skal i så fald uopholdelig give meddelelse herom til epidemikom- missionen, der tager bestemmelse om, hvorvidt og i hvilket omfang denne foranstaltning skal opretholdes.

Stk. 4. Holdes et privat skolelokale efter epidemikom- missionens forlangende lukket i så lang tid, at der der- ved er forvoldt ejeren eller brugeren påviseligt ind- tægtstab, vil der kunne ydes erstatning herfor.

Ministeriets skrivelse af 1. juni 1950 til rektor for A Statsskole angående timenedsættelse på grund af alder for andre faste lærere.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 26. marts d. å. vedrørende nedsættelse af det pligtige timetal for lærerinde ved A. statsskole frk. K. K. fra 27 til 24 ugentlige timer på grund af alder skal man herved meddele, at den i tjenestemandslovens § 872, stk. 2, hjem- lede adgang til timenedsættelse fra 27 til 24 ugentlige timer for lektorer og adjunker på 55 år og derover ikke omfatter »andre lærere«, der med hjemmel i tekstan- mærkning nr. 5 til finanslov for finansåret 1927–28 har opnået timenedsættelse fra 30 til 27 ugentlige timer, og at ministeriet herefter ikke ser sig i stand til at bevilde det ansøgte.

Finansministeriets bekendtgørelse af 12. juni 1950 om, hvilke betalingsmidler der kan anvendes ved indbetalinger til statens kasser.

Ved samtlige statens kasser – bortset fra sådanne, der sorterer under generaldirektoratet for Statsbanerne eller generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, for hvilke særlige regler gælder, samt under klasselotteriet – kan, foruden de almindelige indenlandske betalings- midler: Pengesedler, udstedte af nationalbanken i Kø- benhavn, og guld- og skillemønt, præget af Den kgl. Mønt i København, anvendes følgende betalingsmid- lerne:

- 1) Nationalbankens sola-veksler, noterede checks og bankanvisninger, trukne på indenlandske banker eller sparekasser og disses filialer, recipisser, udstedte af sådanne og udvisende, at beløbet er indbetalt for finansministeriets regning, samt såvel noterede som unoterede checks, trukne af stats- og kommunale myndigheder og institutioner eller af de nævnte pengeinstitutter*).
- 2) Postanvisninger, enten udstedt til kassen eller ud- stedt til den indbetalende og kvitteret af denne, samt, såfremt kassen har postgirokonto, indbetaling eller girering til denne.

*) Det bemærkes, at noteringspåtegningen på en check er uden gyldighed, hvis checken ikke forevises til betaling inden udlø- bet af 20 dage efter udstedelsesdagen.

- 3) Unoterede checks, trukne af andre end de under 1) nævnte myndigheder m.v. på indenlandske banker eller sparekasser eller disses filialer, samt postvæsenets giro- eller udbetalingskort, når indbetaling sker til afregning af skyldforhold, således at der ikke udleveres effekter, dokumenter eller andet, der tjener kassen som sikkerhed for beløbets betaling.
- 4) Sådanne unoterede checks og giro- eller udbetalingskort vil endvidere kunne modtages som betalingsmidler ved indbetalinger, ved hvilke der skal udleveres de betalende effekter, dokumenter eller lignende, når samtlige efternævnte betingelser opfyldes:
- a) Checken (kortet) er udstedt af den, for hvem betalingen foretages, eller checken er endosseret til kassen af denne,
  - b) checken (kortet) ikke lyder på væsentlig større beløb end det, der skal indbetales, og i intet tilfælde på over 20.000 kr.,
  - c) checken (kortet) er dateret tidligst 8 dage før indbetalingen finder sted,
  - d) den person eller det firma, for hvem indbetalingen sker, er kassen bekendt, eller den pågældende har stillet fuld bankgaranti overfor kassen, eller den pågældende producerer et legitimationskort (se nedenfor).
- Kravet om, at den person eller det firma, for hvem indbetalingen finder sted, skal være kassen bekendt, kan dog frafaldes, hvor det kun drejer sig om indbetalinger på under 100 kr., når blot den pågældendes adresse er kassen bekendt.
- 5) De i punkterne 1-4 omhandlede betalingsmidler skal såvidt muligt haves eller indbetales i bank henholdsvis indsendes til postgirokontoret samme dag, de indgår i kassen, og senest dagen efter. Afgivne kvitteringer for sådanne betalingsmidler skal angive, på hvilken måde betalingen har fundet sted.

De i punkt 4)d) omhandlede legitimationskort – hvortil blanketter erholdes i finanshovedbogholderiet – kan udstedes af enhver af statens kasser, der omfattes af nærværende bekendtgørelse, med gyldighed for et år, og vil være at indsende til finanshovedbogholderiet til notering.

Kortet kan udstedes til de personer eller firmaer, hvis unoterede checks (giro- eller udbetalingskort) den pågældende kasse selv vil modtage i henhold til bestemmelsen i punkt 4)d) 1. stk., når det endvidere af kassen er konstateret, at vedkommende har konto hos den af ham opgivne bank. Kortet skal udtrykkelig indeholde angivelse af, at det kun kan benyttes overfor kasser i den by, hvor den udstedende kasse er beliggende (København, Frederiksberg og Gentofte kommuner tages som enhed).

Såfremt kortindehaveren flytter, skifter bank, går konkurs, standser sine betalinger eller afgår ved døden vil kortet uopholdelig være at tilbagelevere til fornyelse eller annullation, og det påhviler kassen, når de ændrede forhold bliver den bekendt, eller den iøvrigt betingelserne for at få et nyt kort udleveret, at drage omsorg for, at kortet inddrages. Såfremt kortet ikke bliver

tilbageleveret på kassens forlangende, vil indberetning være at foretage til finanshovedbogholderiet, hvortil alle tilbageleverede og inddragne kort må indsendes til annullation og afnotering.

Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. juli 1950, fra hvilket tidspunkt finansministeriets bekendtgørelse af 3. februar 1934 om, hvilke betalingsmidler der kan anvendes ved indbetalinger til statens kasser, bortfalder.

Cirkulære af 21. juni 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole om timebetalingssatser m.v.

Det meddeles herved, at timebetalingen for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1950 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære nr. 100 af 22. april 1949 anførte:

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
36 kr. 48 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 12 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
31 kr. 48 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 87 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
1. gifte.
26 kr. 96 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 74 - pr. time for enkelte timer.
2. ugifte.
22 kr. 80 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 70 - pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærer på prøve.
1. gifte.
23 kr. 18 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 80 - pr. time for enkelte timer.
2. Ugifte.
19 kr. 50 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 88 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 26 kr. 96 øre, 27 kr. 96 øre, 28 kr. 96 øre, 29 kr. 96 øre, 30 kr. 96 øre (31 kr. 96 øre).
6 kr. 74 øre, 6 kr. 99 øre, 7 kr. 24 øre, 7 kr. 49 øre, 7 kr. 74 øre (7 kr. 99 øre).
2. 22 kr. 80 øre, 23 kr. 80 øre, 24 kr. 80 øre, 25 kr. 80 øre, 26 kr. 80 øre (27 kr. 80 øre).
5 kr. 70 øre, 5 kr. 95 øre, 6 kr. 20 øre, 6 kr. 45 øre, 6 kr. 70 øre (6 kr. 95 øre).
- b. 1. 23 kr. 18 øre, 24 kr. 18 øre, 25 kr. 18 øre, 26 kr. 18 øre, 27 kr. 18 øre (28 kr. 18 øre, 29 kr. 18 øre).
5 kr. 80 øre, 6 kr. 05 øre, 6 kr. 30 øre, 6 kr. 55 øre, 6 kr. 80 øre (7 kr. 05 øre, 7 kr. 30 øre).
2. 19 kr. 50 øre, 20 kr. 50 øre, 21 kr. 50 øre, 22 kr. 50 øre, 23 kr. 50 øre (24 kr. 50 øre, 25 kr. 50 øre).
4 kr. 88 øre, 5 kr. 13 øre, 5 kr. 38 øre, 5 kr. 63 øre, 5 kr. 88 øre (6 kr. 13 øre, 6 kr. 38 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkts, 24 kr. 87 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 5 kr. 74 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
21 kr. 27 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 4 kr. 91 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 5 kr. 70 øre pr. tilsynstime (22 kr. 80 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 4 kr. 88 øre pr. tilsynstime (19 kr. 50 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 30 kr. 40 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 60 - pr. time for enkelte timer.
- b. 26 kr. 23 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 56 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 22 kr. 47 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 62 - pr. time for enkelte timer.
2. 19 kr. 00 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 75 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 19 kr. 32 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 83 - pr. time for enkelte timer.
2. 16 kr. 25 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 07 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 22 kr. 47 øre, 23 kr. 47 øre, 24 kr. 47 øre, 25 kr. 47 øre, 26 kr. 47 øre (27 kr. 47 øre).
5 kr. 62 øre, 5 kr. 87 øre, 6 kr. 12 øre, 6 kr. 37 øre, 6 kr. 62 øre (6 kr. 87 øre).
2. 19 kr. 00 øre, 20 kr. 00 øre, 21 kr. 00 øre, 22 kr. 00 øre, 23 kr. 00 øre (24 kr. 00 øre).
4 kr. 75 øre, 5 kr. 00 øre, 5 kr. 25 øre, 5 kr. 50 øre, 5 kr. 75 øre (6 kr. 00 øre).
- b. 1. 19 kr. 32 øre, 20 kr. 32 øre, 21 kr. 32 øre, 22 kr. 32 øre, 23 kr. 32 øre (24 kr. 32 øre, 25 kr. 32 øre).
4 kr. 83 øre, 5 kr. 08 øre, 5 kr. 33 øre, 5 kr. 58 øre, 5 kr. 83 øre (6 kr. 08 øre, 6 kr. 33 øre).
2. 16 kr. 25 øre, 17 kr. 25 øre, 18 kr. 25 øre, 19 kr. 25 øre, 20 kr. 25 øre (21 kr. 25 øre, 22 kr. 25 øre).
4 kr. 07 øre, 4 kr. 32 øre, 4 kr. 57 øre, 4 kr. 82 øre, 5 kr. 07 øre (5 kr. 32 øre, 5 kr. 57 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 20 kr. 73 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 78 - pr. læst time.
- b. 17 kr. 73 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 09 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947

Ministeriets skrivelse af 27. juni 1950 til P byråd angående lønningsdel, som indgår i en enkes efterindtægt.

I skrivelse af 6. d.m. har byrådet forespurgt, hvorvidt der ved beregningen af efterindtægt til enken efter lektor ved P. gymnasium X. X. helt eller delvist vil være at medregne, dels den del af afdødes tjenesteindtægt, der hidrørte fra hans overtimebetaling, og dels et den pågældende gennem flere år udbetalt honorar for tilsyn med skolens samlinger.

I denne anledning skal man herved meddele, at der efter tjenestemandens lov af 6. juni 1946 savnes hjemmel for at medtage indtægter hidrørende fra overtimebetaling i beregningen af efterindtægten, idet en sådan indtægt ikke kan betragtes som varig, jfr. tjenestemandens lovs § 79, stk. 1.

Derimod kan honoraret for tilsyn med skolens samlinger henregnes til afdødes tjenesteindtægt, således at beregningen for dette honorars vedkommende foretages efter reglen i tjenestemandens lovs § 80, stk. 2.

Ministeriets skrivelse af 30. juni 1950 til skoledirektøren i J. kommune angående skolenævn ved kommunale gymnasier oprettet før ikrafttrædelsen af skoletilsynsloven af 12. april 1949.

I skrivelse af 21. februar d.å. (j. nr. U. 870-49) har hr. skoledirektøren forelagt ministeriet et af skolenævnet ved V. gymnasium rejst spørgsmål om, hvorvidt nævnet, som er oprettet i henhold til ministeriets skrivelse af 18. december 1942, fortsat kan virke, efter at lov af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn er trådt i kraft.

I denne anledning skal man herved meddele, at de nye bestemmelser om oprettelse af skolenævn i skoletilsynsloven af 12. april 1949 ikke berører den i ovennævnte skrivelse herfra i henhold til et af de kommunale skolemyndigheder anbefalet andragende meddelte tiladelse til, at der ved V. gymnasium oprettes et skolenævn i analogi med reglerne om forældremøder og skolenævn ved statens højere almenskoler, nu fastsat i kgl. anordning af 16. juni 1944.

Ministeriets skrivelse af 7. juli 1950 til rektor for S. Statsskole angående erstatning til lærer, der er kommet til skade i glat føre.

I skrivelse af 10. juni d.å. har hr. rektoren forespurgt, om der er mulighed for at yde lærerinde ved S. statsskole frk. L. L. erstatning bl.a. for udgifterne til lægehjælp som følge af et armbud, som hun har pådraget sig ved at glide på en trærist, der i anledning af snevejr var anbragt ved indgangen til skolens hovedbygning.

I denne anledning skal man herved meddele, at såfremt ulykkestilfældet er opstået ved den pågældendes arbejde eller ved de forhold, hvorunder det foregik, vil der kunne være spørgsmål om erstatning efter ulykkesforsikringslovens bestemmelser (lovbekendtgørelse nr. 149 af 23. marts 1948), hvorom anmeldelse bør indgives til direktoratet for ulykkesforsikringen, jfr. lovens §§ 45-46. Er uheldet derimod sket på vej til eller fra

arbejdet, vil erstatningsspørgsmålet være afhængigt af, om der fra skolens side er udvist et til erstatning forpligtende forhold – fejl eller forsømmelse – hvorom man måtte udbede sig nærmere redegørelse.

Kgl. konfirmation af 11. juli 1950 på fundats for »Ole Ruggaard Hauberg Jensen og Hedvig Hauberg Jensens legat til minde om Den danske Modstandsbevægelse 1940–45«.

Legatet er oprettet af gårdejer Hauberg Jensen og hustru, født Ruggaard.

Legatkapitalen 2.000 kr., skal stedse være anbragt efter reglerne for anbringelse af umyndiges midler. Kapitalen indbetales til kurator for Københavns universitet og forvaltes af denne som en for sig bestående formue, men i øvrigt på samme måde som universitetets legatmidler.

Den årlige rente anvendes til uddeling til en student, mandlig eller kvindelig, udgående fra Århus katedralskole. Den pågældende skal have udvist gode karakteregenskaber, godt kammeratskab og ved sin færd have bidraget til at fremme den gode ånd i skolen, hvorved også skal tages hensyn til, om vedkommende har vist interesse for sit fædreland, dets historie og kultur.

Tildeling sker uden ansøgning ved skolens årlige translokation og foretages af rektor i samråd med skolerådet.

Ministeriets skrivelse af 13. juli 1950 til redaktionen af P. Dagblad angående offentliggørelse af en af de ved studentereksamen skrevne danske stile.

I anledning af redaktionens skrivelse af 28. f. m. skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet intet har at erindre imod, at den af student fra S. Katedralskole N. N. ved dette års studentereksamen skrevne danske stil udlånes til redaktionen med offentliggørelse som kronik i P. Dagblad for øje.

Kgl. konfirmation af 27. juli 1950 på et tillæg til den under 26. januar 1720 kgl. konfirmerede fundats for »Jan Mules Legat«.

Ifølge fundatstillægget indgår de i den oprindelige fundats, post 5, ommeldte $\frac{2}{5}$ af den årlige legatrente, hvilke midler hidtil er fordelt mellem de 4 »øverste Hørere« ved Odense katedralskole, fremtidigt i det under 6. oktober 1947 kgl. konfirmerede »O. K. Legat«'s renteindtægter til fordeling blandt elever i Odense katedralskoles mellemkole, real- og gymnasieklasser i overensstemmelse med de for uddelingen af »O. K. Legat«s årlige renter fastsatte bestemmelser.

Kgl. konfirmation af 10. august på vedtægter for rektor Herluf Møllers fond.

Fondet er oprettet af Øregaard-Samfundet i anledning af rektor Herluf Møllers 70-års fødselsdag den 13. april 1950.

Fondets kapital udgør foreløbig godt 5.000 kr. og søges forøget ved indsamling m. m.

Fondens bestyrelse består af rektor Herluf Møller, rektor for Øregaard gymnasium, samtlige medlemmer af Øregaard samfundets bestyrelse og formanden for dette samfunds personalhistoriske råd.

Når fondens kapital har nået et beløb af 10.000 kr., anvendes dens renteindtægter dels til støtte for sådanne opgaver i forbindelse med Øregaard gymnasiums arbejde, hvis løsning af fondsbestyrelsen skønnes af værdi, og til hvilke der ikke ad anden vej har kunnet stilles tilstrækkelige midler til rådighed, dels til støtte for nuværende eller tidligere elever til uddannelsesformål.

Fondets regnskabsår løber fra 1. marts til ultimo februar. Det årlige regnskab revideres ved undervisningsministeriets foranstaltning og decideres af undervisningsministeriet.

Ændring af vedtægterne forudsætter samtykke fra Øregaard-Samfundets generalforsamling, rektor Herluf Møller og Øregaard gymnasiums rektor.

Ministeriets skrivelse af 15. august 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademi Skole angående civilforsvarets sanitetstjeneste.

Civilforsvarsstyrelsen har under 26. juli d.å. tilsendt undervisningsministeriet følgende meddelelse om oprettelse af en beredkabsafdeling under sundhedsstyrelsen:

»Ifølge § 2, stk. 1, 2. punktum i lov nr. 152 af 1. april 1949 om civilforsvaret varetages civilforsvarets sanitetstjeneste efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse helt eller delvis af sundhedsstyrelsen.

I medfør heraf har indenrigsministeriet bestemt, at nedennævnte opgaver inden for civilforsvarets sanitetstjeneste indtil videre varetages af sundhedsstyrelsen:

fordeling af samtlige medicinalpersoner til katastrofemæssige opgaver,

udfærdigelse af retningslinier for omfanget af den for medicinalpersoner påkrævede ekstra uddannelse,

rådgivning ved udpegning af de specialsagkyndige medicinalpersoner, der knyttes til civilforsvarsstyrelsen,

udstedelse af anvisninger til de lokale myndigheder om udfærdigelse af planer for evakuering, udflytning og udbygning af sygehus og lazaretter samt for oprettelse af hjælpe- og reservelazaretter, idet sundhedsstyrelsen under hensyntagen til de oplysninger, der modtages om værnens og civilforsvarsstyrelsens taktiske overvejelser, angiver retningslinier for sygehus og lazaretters behandlingsmæssige beredskab og i forbindelse dermed med fornøden sagkyndig bistand drager omsorg for tilvejebringelse, fordeling, opbevaring og vedligeholdelse af det hertil fornødne sygehusmateriel samt

udfærdigelse af retningslinier for anvendelse af frivilligt plejepersonel på sygehus og lazaretter.

Under henvisning hertil skal man meddele, at sundhedsstyrelsen til varetagelse af disse opgaver har oprettet en afdeling, hvis betegnelse og postadresse er:

SUNDHEDSSTYRELSEN; beredkabsafdelingen, Stockholmsgade 27, København Ø. –

Afdelingen har telefon C. 16345 og daglig ekspeditionstid kl. 10–17.

De under civilforsvarets sanitetstjeneste iøvrigt henhørende opgaver, herunder den lokale sanitetstjeneste, jfr. civilforsvarslovens § 22 nr. 1, bedriftsforanstaltninger på sygehuse samt alle sanitetsmæssige forhold under civilforsvarskorpset, varetages fortsat af civilforsvarsstyrelsen.«

Hvilket herved meddeles institutionerne under undervisningsministeriets 2. departement.

Ministeriets skrivelse af 19. august 1950 til rektor for K. Katedralskole angående nedsættelse af det for »andre lærere« fastsatte pligtige timetal.

I anledning af hr. rektorens andragende af 6. f. m. om nedsættelse af det pligtige timetal for mellemskolelærerinde frk. C. og mellemskolelærer A., begge K. Katedralskole, fra 27 til 24 timer ugentlig på grund af alder skal man herved meddele, at en sådan nedsættelse ikke i almindelighed kan gives mellemskolelærere, der har 27 timer som pligtigt timetal, ej heller under de af Dem anførte omstændigheder, men kun kan forventes i ganske særlige tilfælde af helbredshensyn og kun med finansministeriets samtykke.

I overensstemmelse hermed vil ministeriet kunne tage det fremsatte ønske under overvejelse såfremt de pågældendes helbredstilstand taler for en timenedsættelse, hvorom man i så fald udbeder sig attest fra en læge.

Bekendtgørelse af 23. august 1950 angående fastsættelse af skoleafgiften ved statens højere almen-skoler m. v. i henhold til lov nr. 385 af 30. juni 1919.

Med hjemmel i tekstanmærkning til finanslov for finansåret 1. april 1950 til 31. marts 1951 (nr. 60 ad § 21 X. A. 16.) fastsættes skoleafgiften i henhold til lov nr. 385 af 30. juni 1919 § 1 efter følgende skala:

Af forsørgere med en afgiftspligtig indtægt af	Skoleafgift	
	I gymnasiet og realklasserne mdl. for hver elev: kr.	I mellem-skoleklasserne mdl. for hver elev: kr.
6 050– 7 000 kr. inkl. svares..	3,75	2,50
7 050– 8 000 - - - ..	5,00	3,75
8 050– 9 000 - - - ..	6,25	5,00
9 050–10 000 - - - ..	7,50	6,25
10 050–11 000 - - - ..	8,75	7,50
11 050–12 000 - - - ..	10,00	8,75
12 050–13 000 - - - ..	11,25	10,00
13 050–14 000 - - - ..	12,50	11,25
14 050–15 000 - - - ..	13,75	12,50
15 050–16 000 - - - ..	15,00	13,75
16 050–16 000 - - - ..	16,25	15,00
17 050–18 000 - - - ..	17,50	16,25
18 050–19 000 - - - ..	18,75	17,50
19 050–20 000 - - - ..	20,00	18,75
20 050–21 000 - - - ..	21,25	20,00
21 050–22 000 - - - ..	22,50	21,25
22 050–23 000 - - - ..	23,75	22,50
23 050 og derover - ..	25,00	24,00

Har en forsøger flere end 1 barn, som er under 16 år, eller som er over denne alder og nyder undervisning i en af de offentlige højere almen-skoler, nedsættes skatteindtægten med 1 500 kr. for hvert barn udover det første; dog kan ingen skatteindtægt over 7 000 kr. bringes ned under 6 050 kr.

For elever, der forsøger sig selv, er undervisningen vederlagsfri, såfremt elevens skatteindtægt ikke overstiger 2 500 kr. Elever, hvis skatteindtægt overstiger dette beløb, udreder en skoleafgift, der beregnes således, at der til elevens skatteindtægt lægges et beløb af 3 500 kr., hvorefter afgiften fastsættes efter den ordinære skala.

Foranstående bestemmelser, der i henhold til nævnte lov kommer til anvendelse ved statens højere almen-skoler, Sorø Akademis Skole og Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuners gymnasie-, real-, pige- og mellemskoleklasser, vil være gældende også udover finansåret 1950–51, indtil der måtte blive fastsat ændrede bestemmelser. Bestemmelsen om fradrag i den afgiftspligtige indtægt for børn under 16 år har først virkning fra 1. august 1950; indtil dette tidspunkt beregnes fradrag kun for børn under 15 år.

Bortset fra de af foranstående bestemmelser følgende ændringer opretholdes de i ministeriets bekendtgørelser af 18. juli og 25. august 1919 indeholdte regler angående beregning og opkrævning af skoleafgift henholdsvis for elever i skoler i Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner og for elever i statens højere almen-skoler uden for de forannævnte kommuner samt i Sorø Akademis skole.

Cirkulære af 30. august 1950 til rektorerne for statens højere almen-skoler angående pedellernes stilling og tjenesteforhold.

Ministeriet fastsætter herved følgende almindelige regler vedrørende pedellernes stilling og tjenesteforhold. Desuden kan der ved de enkelte skoler udarbejdes en instruks, hvori der tages hensyn til de særlige forhold, der findes ved skolen.

1. Pedellen ansættes og afskediges af undervisningsministeriet. Rektor er pedellens stedlige foresatte. I den enkelte instruks kan det fastsættes, på hvilke punkter der overdrages rektors stedfortræder tilsyn med pedellen.

2. Pedellen er skolens portner og bud og desuden i al almindelighed til rektors disposition ved det daglige arbejde med at holde skolens grund, bygninger og lokaler i orden og stand. Det påhviler ham således at holde uvedkommende borte fra skolens grund, stadig at føre tilsyn med denne og bygningerne, at meddele til rektor eller dennes stedfortræder enhver uorden, beskadigelse af skolens ejendele eller brøst på bygninger og inventar, som han bliver opmærksom på, at føre tilsyn med rengøringen af skolens lokaler – for hvilken han har ansvaret over for rektor – at besørge renholdelsen af gårdspads og gade, at sørge for, at undervisningslokalerne er i orden til undervisningens begyndelse (udluftede, afstøvede, forsynede med blæk, kridt og svampe o.l.), at modtage skolens brændsel og kontrollere, at det rigtige kvantum leveres, at sørge for, at

de fornødne belysningsdele er til stede og i orden, at besørge arbejdet med skolens opvarmning, om fornødent med assistance, samt i det hele at udføre enhver tjeneste i skolens interesse, som rektor anser for fornøden. Pedellen må kun i undtagelsestilfælde udføre håndværksmæssigt arbejde for skolen mod særligt vederlag.

3. Der tilstås hvert år pedellen en ferie på 14 dage, normalt faldende i skolens sommerferie efter rektors nærmere bestemmelse. I denne pedellens ferie er det skolens sag at sørge for og afholde udgiften til den fornødne hjælp i pedellens sted.

4. Bortset fra denne ferie skal pedellen være til stede på skolen i skoletiden og under rengøringen samt iøvrigt, når skolens tarv efter rektors skøn gør det påkrævet. Lørdag aften skal pedellen dog såvidt muligt holdes fri for ekstraarbejde.

Da der ikke er fastsat nogen bestemt arbejdstid for pedellerne, har disse ikke krav på honorar for assistance eller tilstedeværelse ved sammenkomster, møder o. lign., der arrangeres af skolen som værende i dennes interesse, selvom disse finder sted om aftenen. Ved benyttelsen af skolens lokaliteter til skolebatter, skolekomedier o. lign. festligheder, til hvilke der betales kontingent, samt til elevforeningsmøder skal der dog af den pågældende festkomité eller bestyrelse efter forhandling med rektor ydes pedellen et af rektor godkendt, passende honorar, fastsat under hensyntagen til den tid, hvori pedellen må være til rådighed, og det ekstraarbejde, arrangementet iøvrigt måtte give ham. For den af pedellen ved sådanne lejligheder ydede medhjælp, der består i andet end hans blotte tilstedeværelse, kan vederlaget til pedellen af rektor bestemmes til at udgøre et til sædvanlig betaling til tjenestemænd for overarbejde svarende beløb, dog at der ikke bliver spørgsmål om ydelse af natpenge.

Når skolens lokaler overlades fremmede til afbenyttelse, og pedellens tilstedeværelse efter rektors skøn er påkrævet, skal der ydes pedellen vederlag for hans arbejde i anledning heraf efter de for statens tjenestemænd til enhver tid gældende satser for overarbejde, dog at man ikke i almindelighed vil finde det rimeligt, at natpenge ydes, selv om lokalerne benyttes ud over kl. 21. Når forholdene måtte gøre det påkrævet, kan pedellen med rektors godkendelse antage medhjælp til tariffmæssig betaling til besørgelse af ekstraarbejde.

Pedellen må ikke uden undervisningsministeriets samtykke påtage sig andet lønnet arbejde. Han skal have rektors tilladelse til bortrejse, også i ferierne, og må under sin fraværelse – undtagen i sin egen ferie – på egen bekostning stille en anden voksen, af rektor godkendt person, til at udføre pedelarbejdet.

Under forfald på grund af sygdom eller af anden lovlige grund afholder skolen udgiften til besørgelse af de pedellen som tjenesteplygt – altså uden særlig betaling – pålagte forretninger, og den ham tilkommende lønning udbetales ham uden afkortning, hvorimod pedellen selv må afholde udgiften til besørgelse af de ham mod særligt vederlag overdragne hverv.

5. Ministeriets cirkulære af 14. november 1940 ophæves herved.

Ministeriets skrivelse af 4. september 1950 til Formanden for Q. skolekommission angående tilbagetræden fra valgfri fag til alm. forberedelseseksamen.

I anledning af, at hr. provsten i skrivelse af 24. f.m. har forespurgt, om hjemmet i skoleårets løb kan forlange, at en elev træder tilbage fra undervisningen i det valgfri fag fransk til almindelig forberedelseseksamen, skal man herved meddele, at ministeriet må mene, at der på det omhandlede tilfælde må anvendes tilsvarende regler som de i bekendtgørelse af 20. januar 1921 om valgfri fag til mellemskole-, real- og pige-skoleeksamen indeholdte, således at hjemmet i et tilfælde som det foreliggende må kunne forlange, at en elev træder tilbage fra den nævnte undervisning.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 9. september 1950 om svømmeprøver for skoleelever.

§ 1.

Stk. 1. Ved folkeskoler og eksamensberettigede højere almenskoler skal der kunne afholdes følgende prøver i svømning:

- I. Den danske skoles svømmeprøve.
- II. Den danske skoles frisvømmeprøve (for elever, der er fyldt 11 år).
- III. Den danske skoles livredderprøve (for elever, der er fyldt 13 år).

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte prøver kan også afholdes ved ungdoms- og efterskoler samt ved friskoler, der oppebærer tilskud i henhold til lov nr. 416 af 12. juli 1946.

§ 2.

Den danske skoles svømmeprøve omfatter:

- a) Brystsvømning eller crawl 150 m.
- b) Rygsvømning eller rygcrawl 50 m.
- c) Flydning (små armbevægelser tilladt).
- d) Dykning efter genstand fra udspring på hovedet; dybde ca. 2 m.
- e) Vandtrædning I minut.
- f) Bjærgning af forestillet bevidstløs svømmer 15 m.

§ 3.

Stk. 1. Den danske skoles frisvømmeprøve omfatter:

- a) Brystsvømning eller crawl 350 m.
- b) Rygcrawl eller rygsvømning med overtag 75 m.
- c) Undervandssvømning (udspring iberegnet) 10 m.
- d) Dykning efter genstand fra vandtrædning; dybde ca. 2,5 m.
- e) 25 m svømning efterfulgt af bjærgning af forestillet bevidstløs svømmer 25 m.
- f) Bjærgning af forestillet trætsvømmer 25 m.
- g) Seks frigørelsestag i vandet; eet af dem efterfulgt af bjærgning af forestillet urolig svømmer 5 m.
- h) Udspring på hovedet, højde 1 m.
- i) Oplivningsforsøg (H.N.-metoden).

Stk. 2. Ved den i stk. 1 under e) nævnte prøve må bjærgeren ikke røre bunden, når mediet gribes.

Stk. 3. Ved den i stk. 1 under h) nævnte prøve bør springet så vidt muligt udføres fra 1 m vippe. Hvor forholdene ikke tillader dette, kan springet foretages fra fast bro eller lign. i tilsvarende højde. Springet skal være strakt (arme, hofter, knæ og vriste), afsættet som til stående svanhop.

§ 4.

Stk. 1. Den danske skoles livredderprøve omfatter:

- a) Brystsvømning eller crawl 600 m.
- b) Rygcrawl 100 m.
- c) Undervandssvømning (udspring iberegnet) 12 m.
- d) Svømning i fuld påklædning 25 m.
- e) Afklædning i vandet.
- f) 35 m svømning efterfulgt af bjærgning af forestillet bevidstløs svømmer 35 m. (Redningsmanden i badedragt, mediet i fuld påklædning).
- g) Bjærgning af forestillet træt svømmer 25 m.
- h) 20 m svømning, dykning fra vandtrædning (dybde 3 m) efter sandpose (5 kg), som derefter bjærges 20 m.
- i) Syv frigørelsestag i vandet; eet af dem efterfulgt af 15 m bjærgning (10 m af forestillet urolig svømmer og 5 m af forestillet bevidstløs svømmer).
- j) Udspring på hovedet.
- k) Forklaring og demonstration af livredning på land.

Stk. 2. Ved den i stk. 1 under d) nævnte prøve forstås ved fuld påklædning for drengenes vedkommende badedragt, skjorte, benklæder (ikke gymnastikbukser), strømper og sko, og for pigernes vedkommende badedragt, benklæder, almindelig kjole (eller liv og nederdel), strømper og sko.

Stk. 3. Den i stk. 1 under e) nævnte prøve foregår på en vanddybde, hvor eleven ikke kan bunde. Han må såvel under prøven som under indøvelsen iagttages af en lærer eller observatør, der straks kan træde til, dersom et klædningsstykke snærrer sig om lemmer eller hoved.

Stk. 4. Ved den i stk. 1 under f) nævnte prøve må bjærgeren ikke røre bunden, når mediet gribes.

Stk. 5. Ved den i stk. 1 under j) nævnte prøve (svanhop) udføres springet, hvor forholdene tillader det, fra en 3 m vippe.

§ 5.

Stk. 1. I øvelser, hvor der er *valgfrihed mellem 2 svømmeformer*, skal den påbegyndte svømmeform gennemføres under hele øvelsen.

Stk. 2. Eleverne bør under træningen i brystsvømning, rygsvømning med overtag, crawl og rygcrawl lære at udføre *korrekte vendinger*.

Stk. 3. I alle svømmearter skal der lægges vægt på *god stil og korrekt åndedragt*.

Stk. 4. Øvelser i *dykning og undervandssvømning* bør altid foregå i begyndelsen af timen og under lærerens personlige tilsyn. Der bør kun foretages nogle få forsøg i hver lektion. Under særlige forhold (uklart vand, strøm, bølgegang m.m. bør læreren sikre eleven ved en line om livet. – Ved dykning benyttes en genstand, der er let at skelne, f.eks. et lille malet trækors, der ved hjælp af snor og jernlod kan indstilles til den rigtige dybde.

Stk. 5. Ved prøver i *bjærgning og frigørelsesgreb* skal

mediet være af samme størrelse som bjærgeren. Kravene til disse prøver og til prøverne i oplivningsforsøg bør være af et omfang som angivet i »*Livredning for skoleungdommen*«, udgivet af Dansk Livredningsforbund. Til frisvømmerprøven forlanges de 6 første af de beskrevne frigørelsestag, til livredderprøven hele bogens stof. Prøver i H. N.-metoden og demonstration af livredning på land kan aflægges uden for svømmesæsonen.

Stk. 6. *Udspring på hovedet* må kun foregå, hvor vanddybden er forsvarlig. Under en fjedrende 1-m vippe bør vanddybden være mindst 3 m, og under en fjedrende 3-m vippe mindst 3,5 m.

Stk. 7. De enkelte øvelser inden for en prøve kan aflægges hver for sig i løbet af svømmesæsonen.

Stk. 8. En prøve er kun bestået, når samtlige øvelser er godkendt. Elever, der af helbredshensyn ikke kan gennemføre en eller flere af de forlangte øvelser, kan ikke bestå prøven.

Stk. 9. For aflæggelse af prøverne udstedes *beviser*, der underskrives af skolens leder og den pågældende lærer i svømning.

§ 6.

Denne bekendtgørelse træder i stedet for bekendtgørelse af 24. marts 1939 om svømmeprøver for skoleelever.

Cirkulærskrivelse af 19. september 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående efterårsferien i 1950.

I tilslutning til skrivelse herfra af 5. april d.å. angående ferie- og fridage ved statens højere almenskoler og Sorø akademis skole i 1950 fastsætter ministeriet herved følgende:

I skoleåret 1950–51 begynder efterårsferien mandag den 16. oktober og varer til lørdag den 21. oktober (begge dage medregnede).

Om juleferien vil der senere fremkomme meddelelse.

Hvilket herved meddeles.

Cirkulære af 23. september 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole om timebetalingssatser m. v.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. oktober 1950 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 21. juni 1950 anførte:

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunker.
37 kr. 37 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 34 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
32 kr. 37 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 09 - pr. time for enkelte timer.

- c. Adjunkter på prøve.
 1. Gifte.
 27 kr. 77 øre månedlig for hver ugentlig time.
 6 - 94 - pr. time for enkelte timer.
 2. Ugifte.
 23 kr. 34 øre månedlig for hver ugentlig time.
 5 - 84 - pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
 1. Gifte.
 23 kr. 92 øre månedlig for hver ugentlig time.
 5 - 98 - pr. time for enkelte timer.
 2. Ugifte.
 19 kr. 99 øre månedlig for hver ugentlig time.
 5 - 00 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 27 kr. 77 øre, 28 kr. 77 øre, 29 kr. 77 øre, 30 kr. 77 øre, 31 kr. 77 øre (32 kr. 77 øre).
 6 kr. 94 øre, 7 kr. 19 øre, 7 kr. 44 øre, 7 kr. 69 øre, 7 kr. 94 øre (8 kr. 19 øre).
 2. 23 kr. 34 øre, 24 kr. 34 øre, 25 kr. 34 øre, 26 kr. 34 øre, 27 kr. 34 øre (28 kr. 34 øre).
 5 kr. 84 øre, 6 kr. 09 øre, 6 kr. 34 øre, 6 kr. 59 øre, 6 kr. 84 øre (7 kr. 09 øre).
- b. 1. 23 kr. 92 øre, 24 kr. 92 øre, 25 kr. 92 øre, 26 kr. 92 øre, 27 kr. 92 øre (28 kr. 92 øre, 29 kr. 92 øre).
 5 kr. 98 øre, 6 kr. 23 øre, 6 kr. 48 øre, 6 kr. 73 øre, 6 kr. 98 øre (7 kr. 23 øre, 7 kr. 48 øre).
 2. 19 kr. 99 øre, 20 kr. 99 øre, 21 kr. 99 øre, 22 kr. 99 øre, 23 kr. 99 øre (24 kr. 99 øre, 25 kr. 99 øre).
 5 kr. 00 øre, 5 kr. 25 øre, 5 kr. 50 øre, 5 kr. 75 øre, 6 kr. 00 øre (6 kr. 25 øre, 6 kr. 50 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkts, 25 kr. 47 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverigt 5 kr. 88 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
 21 kr. 81 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverigt 5 kr. 03 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 5 kr. 84 øre pr. tilsynstime (23 kr. 34 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde svarende til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 5 kr. 00 øre pr. tilsynstime (19 kr. 99 øre månedlig pr. ugentlig time).

1. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 31 kr. 14 øre månedlig for hver ugentlig time.
 7 - 78 - pr. time for enkelte timer.
- b. 26 kr. 97 øre månedlig for hver ugentlig time.
 6 - 74 - pr. time for enkelte timer.

- c. 1. 23 kr. 14 øre månedlig for hver ugentlig time.
 5 - 78 - pr. time for enkelte timer.
2. 19 kr. 45 øre månedlig for hver ugentlig time.
 4 - 87 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 19 kr. 93 øre månedlig for hver ugentlig time.
 4 - 98 - pr. time for enkelte timer.
2. 16 kr. 66 øre for hver ugentlig time.
 4 - 17 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 23 kr. 14 øre, 24 kr. 14 øre, 25 kr. 14 øre, 26 kr. 14 øre, 27 kr. 14 øre (28 kr. 14 øre).
 5 kr. 78 øre, 6 kr. 03 øre, 6 kr. 28 øre, 6 kr. 53 øre, 6 kr. 78 øre (7 kr. 03 øre).
 2. 19 kr. 45 øre, 20 kr. 45 øre, 21 kr. 45 øre, 22 kr. 45 øre, 23 kr. 45 øre (24 kr. 45 øre).
 4 kr. 87 øre, 5 kr. 12 øre, 5 kr. 37 øre, 5 kr. 62 øre, 5 kr. 87 øre (6 kr. 12 øre).
- b. 1. 19 kr. 93 øre, 20 kr. 93 øre, 21 kr. 93 øre, 22 kr. 93 øre, 23 kr. 92 øre (24 kr. 93 øre). 25 kr. 93 øre).
 4 kr. 98 øre, 5 kr. 23 øre, 5 kr. 48 øre, 5 kr. 73 øre, 5 kr. 98 øre (6 kr. 23 øre, 6 kr. 48 øre).
 2. 16 kr. 66 øre, 17 kr. 66 øre, 18 kr. 66 øre, 19 kr. 66 øre, 20 kr. 66 øre (21 kr. 66 øre, 22 kr. 66 øre).
 4 kr. 17 øre, 4 kr. 42 øre, 4 kr. 67 øre, 4 kr. 92 øre, 5 kr. 17 øre (5 kr. 42 øre, 5 kr. 67 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 21 kr. 22 øre månedlig for hver ugentlig time.
 4 - 90 - øre pr. læst time.
- b. 18 kr. 17 øre månedlig for hver ugentlig time.
 4 - 19 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Cirkulære af 27. september 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående fornyet lægeattest ved fortsat tjenesteudtygtheden i forbindelse med barnefødsel.

Under henvisning til undervisningsministeriets skrivelse af 24. februar d. å. - journ. nr. 136/49 - angående dokumentation af kvindelige statstjenestemænds tjenstedtygtheden som følge af svangerskab eller barnefødsel skal man meddele, at der efter fødslen normalt vil kunne hengå indtil en måned, før fortsat tjenstedtygtheden forlanges dokumenteret ved (ny) lægeerklæring, jfr. note 3 til § 16 i den kommenterede udgave af tjenstemandsloven af 1946, men at der iverigt såvel før som efter fødslen må tilvejebringes tilfredsstillende attestation for tjenstedtygtheden, i hvilken forbindelse man særligt skal henlede opmærksomheden på den med finansministeriets cirkulærskrivelse ad 12. januar 1950 fremsendte lægeattest til dokumentation af uarbejdsdygtighed i tilslutning til fødsel.

Man skal endvidere meddele, at bestemmelserne i tjenstemandslovens § 16, stk. 1, ifølge finansministeriets praksis vil kunne bringes til anvendelse på kvindelige

aspiranter, der har haft mindst 1 års ansættelse, dog således at der kun ydes aspiranter fuld lønning under fraværelse på grund af svangerskab og fødsel i indtil ialt 3 måneder, og at de pågældendes utjenstedygtighed må dokumenteres i overensstemmelse med de foran angivne bestemmelser.

Hvilket herved meddeles.

Ministeriets skrivelse af 5. oktober 1950 til rektor for R. Statsskole angående bevilling til skole-tandpleje for statsskoleelever.

Efter at ministeriet, senest ved skrivelse af 9. februar d. å., havde meddelt hr. rektoren, at man ikke kunne fremme et forslag om tilvejebringelse af en bevilling til gratis tandpleje for elever i R. Statsskole, har De i skrivelse af 15. juni d. å. på foranledning af et tilbud fra R. byråd om at afholde udgifterne ved tandplejen for de af statsskolens elever, der er udgået fra den kommunale skole i R., påny rejst denne sag, idet det er en forudsætning for byrådets tilbud, at staten påtager sig tandplejeudgifterne for de af skolens elever, der er udgået fra statsseminariets øvelsesskole.

I anledning heraf skal man meddele, at ministeriet i overensstemmelse med sin tidligere stilling til dette spørgsmål ikke for tiden ser sig i stand til at søge bevilling tilvejebragt til gratis tandpleje for elever ved skolen.

Ministeriets skrivelse af 19. oktober 1950 til M. byråd angående fastansættelse af en adjunkt-aspirant uden ministeriets godkendelse.

Under henvisning til byrådets skrivelse af 24. august d. å. (j. nr. 851.122.4) vedrørende fast ansættelse af adjunkt på prøve ved M. gymnasium frøken N. N. skal man herved meddele, at da den pågældende med ministeriets godkendelse er ansat som aspirant til et fast embede, skal sagen om hendes faste ansættelse ikke ved aspiranttidens udløb forelægges ministeriet, såfremt skolekommissionen med alle stemmer indstiller den pågældende til fast ansættelse, jfr. ministeriest cirkulære af 26. marts 1934 VII. 6.

Under den angivne forudsætning vil frk. N. kunne ansættes af byrådet, når helbredsattest foreligger godkendt. Er der derimod ikke enighed i skolekommissionen, vil sagen være at forelægge ministeriet ledsaget af skolekommissionens erklæring.

Cirkulære af 4. november 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående flagning med nordiske flag.

Statsministeriet har under 17. oktober d. å. tilstillet undervisningsministeriet følgende bekendtgørelse:

»Bekendtgørelse om behandling og afgørelse af visse sager vedrørende flagning med svensk, norsk, finsk og islandsk flag.

I henhold til kongelig resolution af 26. juli 1950 bemyndiger statsministeriet herved indtil videre politimestrene, i København politidirektøren, til på ministeriets

vegne at behandle og afgøre andragende om tilladelse til flagning med svensk, norsk, finsk og islandsk flag ved en bestemt lejlighed eller på enkelte, forud angivne dage indenfor det løbende kalenderår.

Hvilket herved bekendtgøres.

Ministeriets skrivelse af 6. november 1950 til rektor for F. Katedralskole angående optagelse i en statsskoles 1. mellemkoleklasse af elever, der allerede er optaget i 1. mellemkoleklasse i en kommuneskole med forårs-skoleår.

I skrivelse af 6. f. m. har hr. rektoren med henblik på forhandlinger i nær fremtid om fælles optagelsesprøve for de kommunale skoler i F. og for F. Katedralskole forespurgt, om bestemmelsen i undervisningsministeriets skrivelse af 15. februar 1928 (Glahn VI pag. 156) om elevs overgang fra den kommunale mellemkole til statsskolen, hvorefter elever, der om foråret er optaget i den kommunale mellemkoles 1. mellemkoleklasse, normalt ikke kan optages i statsskolens 1. ml. ved optagelsesprøven om sommeren, også gælder, når der i kommuneskolens 1. mellemkoleklasse er rigelig plads til optagelse af alle, der er egnede dertil.

I denne anledning skal man herved meddele, at De, jfr. den nævnte skrivelser sidste afsnit, i tilfælde af, at skolekommissionen anbefaler overførsel, kan tillade optagelsen uden at forelægge sagen for ministeriet. Såfremt skolekommissionen derimod modsætter sig overførsel, skal sagen forelægges ministeriet til afgørelse, men elever kan eventuelt foreløbigt underkastes optagelsesprøven i afventning af ministeriets afgørelse.

Cirkulærskrivelse af 9. november 1950 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående juleferien 1950.

I tilslutning til skrivelse herfra af 19. september d. å. angående ferie- og fridage ved statens højere almenskoler og Sorø akademis skole i 1950 fastsætter ministeriet herved følgende:

I skoleåret 1950/51 begynder juleferien lørdag den 23. december og varer til lørdag den 6. januar 1951 (begge dage medregnede, således at første skoledag efter juleferien bliver mandag den 8. januar).

Det tilføjes, at der til gengæld for, at juleferien i år er forlænget, vil blive afkortet 1 dag i sommerferien i august måned 1951.

Ministeriets skrivelse af 6. november 1950 til rektor for R. Statsskole angående løn og dagpenge til rengøringsassistent, der var sygemeldt p. g. a. tilskadekomst i tjenesten.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 23. september d. å. vedrørende den lønmæssige stilling for den ved R. Statsskole ansatte rengøringsassistent N. N. under hendes fraværelse fra arbejdet på skolen på grund af tilskadekomst under tjenesten, skal man herved meddele, at der fra 1. september d. å. at regne og indtil sygdommens ophør vil være at udbetale dag-

penge til den pågældende i overensstemmelse med ministeriets cirkulære af 28. august d. å. Det tilføjes, at de dagpenge, der måtte være udbetalt regningsassistent N. N. af direktoratet for ulykkesforsikring i tiden 24. juli-31. august, bør fradrages i den pågældende i overensstemmelse med ministeriets skrivelse af 24. august d. å. for dette tidsrum udbetalte lønning.

Ministeriets skrivelse af 13. november 1950 til rektor for S. Gymnasium angående forsøgsundervisning i stenografi.

I et med hr. rektorens anbefaling gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil fremsendt andragende af 13. september d. å. har lærer O. O. anmodet om tilladelse til forsøgsvis at anvende skrivetimerne i 3. og 4. mellemskoleklasse til undervisning i stenografi.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevsveksling med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne herved meddele, at undervisningsministeriet kan tiltræde, at stenografiundervisning som et led i undervisningen i skrivning forsøgsvis indføres i de nævnte klasser i en del af skrivetimen, således at den almindelige skriveundervisning stadig bevares, og således at kun denne danner grundlaget for karaktergivning i skrivning til mellemskoleeksamen.

Det tilføjes, at man intet finder at erindre mod en ordning, hvorefter skolen uden for eksamensbeviset giver de elever, der har deltaget i stenografiundervisningen, attestation herfor eventuelt ledsaget af en udtalelse om deres færdighed heri.

Ved skoleårets slutning udbeder man sig indberetning om den stedfundne stenografiundervisning.

Ministeriets skrivelse af 16. november 1950 til rektor for S. Statsskole angående lovpligtig ulykkesforsikring til rengøringspersonalet.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 30. august d. å. angående spørgsmålet om tegning af lovpligtig ulykkesforsikring for skolens rengøringspersonale skal man herved oplyse, at det ikke påhviler skolen at tegne sådan forsikring, idet staten er selvforsikrer i den nævnte henseende, jfr. lov af 20. maj 1933 § 14. Det tilføjes, at rengøringspersonalet ved statsskolerne har samme krav på godtgørelse i henhold til ulykkesforsikringsloven som privat ansat rengøringspersonale.

Kgl. stadfæstelse af 17. november 1950 på fundats for »Rektor Bøghs fond«.

Legatet er i anledning af rektor Frederik Bøghs afgang fra Christianshavns gymnasium oprettet af midler, tilvejebragt ved indsamling blandt nuværende og forhenværende elever, forældre og lærere.

Legatets kapital, som ved stiftelsen udgør 6.000 kr., skal stedse være anbragt efter reglerne for anbringelse af umyndiges midler og må ingensinde angribes.

Bortset fra renter tilskrives kapitaltilgang af enhver form grundkapitalen.

Legatet forvaltes af en bestyrelse, bestående af rektor Bøgh som formand, så længe han lever, rektor ved Christianshavns gymnasium samt formændene for skolens lærerråd, skolens forældreråd og Christianshavner-samfundet. Efter rektor Bøghs død er skolens rektor formand for bestyrelsen.

Legatets årlige renter med fradrag af eventuelle administrationsudgifter skal uden forudgående ansøgning ved Christianshavns gymnasiums årlige afslutnings-højtidelighed overrækkes en af skolens elever – fortrinsvis en gymnasieelev – eller undtagelsesvis en fra skolen dimitteret student. Ved uddelingen skal der udover trang tages hensyn til dygtighed, flid og karakteregenskaber i øvrigt. Legatet uddeles af bestyrelsen efter indstilling fra skolens lærerråd.

Legatets regnskabsår er kalenderåret.

De årlige regnskaber revideres af en af Københavns kommunes skoledirektion udpeget revisor og decideres af Københavns kommunes skoledirektion.

Ministeriets skrivelse af 22. november 1950 til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole angående benyttelse af statsbanernes rejsebureau.

Ministeriet for offentlige arbejder har under 14. d. m. tilskrevet undervisningsministeriet således:

»Udstedelse af billetter til jernbane-, skibs- og luft-ruter«.

Under henvisning til skrivelse herfra af 23. januar 1948, j. nr. II Aæ5/47, samt finansministeriets cirkulære af 30. september d. å. om besparelse i statsholdningen skal man på given foranledning atter henlede opmærksomheden på, at der af danske statsbaners rejsebureau i København (Banegårdspladsen 2) samt af de af statsbanerne efter udsendelsen af ovennævnte skrivelse åbnede rejsebureauer i Aarhus, Aalborg og Esbjerg udstedes billetter til jernbane-, skibs- og luft-ruter i samme omfang og til samme priser som af private rejsebureauer.

Man finder det naturligt, at statsinstitutionerne til rejser, der foretages i tjenstligt øjemed, køber billetterne i danske statsbaners rejsebureau i de tilfælde, hvor billet-køb m. v. gennem et rejsebureau anses for ønskeligt. Som anført i den nævnte skrivelse sparer staten herved, for så vidt angår rejser over danske statsbaner, provision til de private bureauer, medens statsbanernes rejsebureauer ved salg af billetter til andre befordringsmidler end jernbanen opnår en provision til gunst for staten.

Man tillader sig at henstille, at alle vedkommende inden for ministeriets område må blive gjort bekendt med foranstående.«

Hvilket herved meddeles.

Ministeriets skrivelse af 8. januar 1951 til rektor for R. Statsskole angående flyttegodtgørelse til adjunkt, der er blevet forflyttet fra kursus til statsskole.

I et med hr. rektorens skrivelse af 13. november f. å. hertil indsendt andragende har adjunkt ved R. Stats-

skole H. H. forespurgt, om der kan ydes ham flyttegodtgørelse fra København til R. under hensyn til, at han forud for sin ansættelse ved R. Statsskole i 5 år har været ansat ved K. kursus til studentereksamen med fuldt timetal.

I denne anledning skal man herved meddele, at finansministeriet i en derfra indhentet udtalelse har tiltrådt, at der ydes den pågældende flyttegodtgørelse efter reglerne i tjenestemandslovens § 967, og at man herefter forventer at modtage andragende fra den pågældende om flyttegodtgørelse efter reglerne i nævnte bestemmelse, jfr. finansministeriets cirkulære af 25. juni 1946, hvoraf 1 eksemplar vedlægges.

Ministeriets skrivelse af 23. januar 1951 til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademi-skole angående rejsetilladelse til kgl. udnævnte tjenestemænd.

Ministeriet skal herved meddele, at man vil have de hidtidige regler om rejsetilladelse for de under ministeriets område hørende kgl. embedsmænd, der agter at foretage rejser til udlandet, ændret således, at sådanne rejsetilladelser fremtidig meddeles af den pågældende institutions styrelse eller chef – for statsskolernes vedkommende af skolens rektor – for såvidt den ansøgte tilladelse kun drejer sig om rejser af indtil 2 ugers varighed, som ikke medfører udgift for statskassen.

Forsåvidt angår institutionscheferne – herunder rektorerne – sker der ingen ændring i de hidtil gældende regler, så at der for disses vedkommende fremdeles i hvert enkelt tilfælde må indhentes tilladelse til udenlandsrejser hos ministeriet.

Det tilføjes, at man ved Københavns universitet må ønske indberetning som for institutionscheferne både for rektor og kurator.

Bekendtgørelse af 27. januar 1951 om de kommunale skolemyndigheders stilling til de kommunale eksamensskoler.

I henhold til § 56 i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn fastsætter undervisningsministeriet herved for de kommunale eksamensskolers vedkommende følgende særlige regler om skolekommissionens, skolevæsenets, skoledirektionens, skolelederens, lærerrådets og fælleslærerrådets beføjelser, som følger af disse skolers stilling som eksamensskoler og det tilsyn, som staten gennem sin undervisningsinspektion fører med deres arbejde.

A. Eksamensskoler udenfor København.

§ 1.

Skolekommissionen og skolenævnet har overfor eksamensskolerne de i lovens §§ 5-8 og §§ 11-13 samt § 15 omhandlede beføjelser med følgende ændringer:

- a) Undervisningsmidler til eksamensskoler skal godkendes af den pågældende undervisningsinspektør.
- b) Arbejdets fordeling mellem lærerne skal godkendes af den pågældende undervisningsinspektør.

- c) Med hensyn til optagelse af børn i skolen gælder – for såvidt der ikke på skoleplanen eller på anden måde, jfr. for Frederiksberg og Gentofte kgl. anordning af 1. november 1939, er fastsat særlige regler om en for alle eksamensskoler i kommunen fælles optagelsesprøve – følgende:

Spørgsmålet om, hvorvidt et barn overhovedet er kvalificeret til optagelse i en eksamensskoles 1. klasse eller senere klasser, må afgøres af skolens leder. Anerkendes flere børn som kvalificerede til optagelse, end skolen kan optage, træffes valget mellem de pågældende børn derefter af skolekommissionen (skolenævnet.)

Om et barn kan opflyttes i højere klasse, afgøres af skolens leder efter forhandling med de ved eksamensskolen virkende lærere på et møde, der indkaldes og ledes af skolelederen, for gymnasieskolernes vedkommende under iagttagelse af reglerne i reglementet for skolerådene ved statens højere almen-skoler af 23. juli 1920 § 4, således som dette er ændret ved bekendtgørelse af 7. november 1940.

- d) Bestemmelse om årsprøvens ordning og omfang skal tages efter indstilling fra skolens leder. For de statskontrollerede eksaminer gælder de for disse fastsatte sætte regler.
- e) Udkast til undervisningsplaner for eksamensskoler skal udarbejdes efter forhandling med skolens leder, hvis erklæring skal medfølge ved sagens forelæggelse for undervisningsinspektøren og den stadfæstende myndighed.
- f) Indstilling om besættelse af lærerembeder ved en eksamensskole skal ske efter forud indhentet erklæring fra skolens leder. Denne erklæring skal medfølge ved sagens forelæggelse for undervisningsinspektøren og for den indstillende og den kaldende myndighed. Skolenævnet deltager ikke i indstillinger med hensyn til rektor-, lektor- eller adjunktembeder samt embeder som anden fastansat lærer ved en kommunal gymnasieskole.

§ 2.

Skoledirektionen stadfæster undervisningsplanerne for eksamensskolerne på landet, men de skal forinden forelægges den pågældende undervisningsinspektør til erklæring.

§ 3.

Skolelederen har som indehaver af eksamensretten det pædagogiske ansvar for en eksamensskoles hele undervisning.

I tilfælde af uoverensstemmelse mellem skolelederen og de kommunale myndigheder i pædagogiske spørgsmål vil sagen være at forelægge ministeriet.

§ 4.

Lærerrådet ved en kommunal eksamensskole – kommunal mellem- og realskole (realskole) eller kommunal gymnasieskole – har ret til at blive hørt om,

- 1) med hvilke fag et ledigt embede skal opslås,
- 2) årsprøvens ordning og omfang i de af skolens klasser, der ikke slutter med en statskontrolleret eksamen,
- 3) prøvens ordning og omfang i de af skolens klasser, der slutter med en statskontrolleret eksamen, i det omfang prøven i disse klasser ikke er fastlagt af den pågældende undervisningsinspektør.

For lærerrådet ved en *kommunal gymnasieskole* gælder særligt, at det har ret til at blive hørt om forslag til skoleplan for gymnasieskolen og ændringer i denne, herunder oprettelse og nedlæggelse af embeder ved gymnasieskolen samt om ordensregler og regler for skolelægeordningen, skoletandlægeordningen og skolebespisningen ved gymnasieskolen. I skolekommissionens behandling af sager, der vedrører en kommunal gymnasieskole, deltager dennes rektor og lærerrådsformand. På den anden side deltager den kommunale gymnasieskoles lærerpersonale ikke i fælleslærerrådets behandling af forslag til skoleplan for den kommunale folkeskole og de til denne knyttede mellem- og realskoleklasser og ændringer i denne, herunder oprettelse og nedlæggelse af embeder, eller i behandlingen af de øvrige i første punktum nævnte forhold, for så vidt angår den kommunale folkeskole og dertil knyttede eksamensskoleklasser. Iøvrigt har lærerrådene de samme beføjelser ved kommunale eksamensskoler som ved andre kommunale skoler, jfr. dog § 1 c.

§ 5.

Fælleslærerrådet har ikke ret til at udtale sig om forslag til skoleplan for en kommunal gymnasieskole og ændringer i denne, herunder oprettelse eller nedlæggelse af embeder. Det har heller ikke ret til at udtale sig om gymnasieskolens ordensregler.

Det har iøvrigt de samme beføjelser overfor kommunale eksamensskoler som overfor andre kommunale skoler.

B. Eksamensskoler i København.

§ 6.

Med hensyn til *skoledirektionen* og *skolenævnene* i København gælder ikke særlige regler for eksamensskolerne.

§ 7.

Undervisningsinspektoren har de samme beføjelser med hensyn til de i § 1 og § 2 omhandlede forhold som ved eksamensskoler udenfor København.

§ 8.

Skolelederen har samme stilling som ved eksamensskoler udenfor København, jfr. dog kgl. anordning af 1. november 1939.

§ 9.

Med hensyn til *lærerråd* gælder ikke særlige regler for eksamensskolerne. *Fælleslærerrådet* har ikke ret til at udtale sig om undervisningsmidler og undervisningsplan for eksamensskolerne, men har iøvrigt samme myndighed som med hensyn til de andre kommunale skoler.

C. Almindelige bestemmelser.

§ 10.

I tilfælde af uoverensstemmelse mellem den pågældende undervisningsinspektør og de kommunale myndigheder vil sagen være at forelægge ministeriet.

Cirkulærskrivelse af 30. januar 1951 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående sommerferien i 1951.

I medfør af den undervisningsministeriet ved kgl. resolution af 6. februar 1943 meddelte bemyndigelse

til at fravige de i henhold til kgl. resolution af 8. juli 1920 ved ministeriets bekendtgørelse af 20. s. m. fastsatte regler angående ferie- og fridage ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole fastsætter ministeriet herved, at sommerferien i 1951 begynder mandag den 25. juni og slutter lørdag den 11. august (begge dage medregnet).

Ministeriets skrivelse af 30. januar 1951 til rektor for P. Gymnasium angående bedriftsværnsledere ved skolerne.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 15. f. m. angående den hoslagt tilbagefølgende henvendelse fra civilforsvarsforbundet på B. skal man efter stedfunden underhåndsforhandling med indenrigsministeriet herved meddele Dem, at der ikke er nogen pligt til at udpege bedriftsværnsledere på almindelige skoler.

Det er iøvrigt af indenrigsministeriet oplyst, at civilforsvarsstyrelsen i nærmere fremtid agter at træde i forbindelse med undervisningsministeriet med henblik på fastsættelsen af regler for, hvilke civilforsvarsforanstaltninger der bør træffes på skoler.

Ministeriets skrivelse af 17. februar 1951 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående beregning af censorhonorar.

Foranlediget af en indstilling fra Statsskolernes Lærerforening bifalder ministeriet herved, at honoraret til de beskikkede censorer ved skolernes sygeeksamen fremtidig, uanset eksaminandernes antal, beregnes for ikke mindre end en time.

Cirkulærskrivelse af 26. februar 1951 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående kongens fødselsdag og Store bededagsferien.

Da Hans Majestæt Kongens fødselsdag den 11. marts i år falder på en søndag, skal ministeriet meddele, at mandag den 12. marts bliver fridag i statsskolerne til erstatning for den mistede fridag på Kongens fødselsdag.

Endvidere skal man meddele, at da der endnu ikke er truffet afgørelse med hensyn til ophævelse af Store bededag som almindelig helligdag, vil Store bededag fremdeles i år (20. april 1951) være at højtidelig holde som helligdag på samme måde som hidtil, og der vil herefter ved statens højere skoler og Sorø akademis Skole endnu i år være at holde bededagsferie i overensstemmelse med bestemmelsen i ministeriets bekendtgørelse af 20. juli 1920, således at lørdag den 21. april d. å. er skolefridag.

Endelig skal man meddele, at man må ønske iagttaget, at undervisningen på årsdagen for Danmarks befrielse den 5. maj ophører kl. 12 formiddag, efter at skolen på passende måde har fremhævet dagens betydning for børnene.

Ministeriets skrivelse af 8. marts 1951 til rektor for Z. Katedralskole. angående eksamenslempler for blind elev.

I anledning af hr. rektorens gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendte andragende om pensaltet for den blinde elev i Z. katedralskoles II. gymnasieklasse af nysproglig retning N. N. der skal til eksamen i forprøvefagene i sommeren 1951, skal man herved meddele, at ministeriet godkender, at den pågældende fritages for eksamination i mineralogi, forsåvidt angår redegørelse for mineralernes ydre egenskaber, men derimod ikke for disse kemiske forhold, forvitring o. l.

Cirkulære af 9. marts 1951 til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole om honorar til fremmede tilsynsførende for tilsyn ved skriftlig eksamen.

Honoraret for fremmede tilsynsførende for tilsyn ved skriftlig eksamen, der hidtil i henhold til undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 9. april 1932 har udgjort 1,55 kr. pr. time, hvortil ydedes det til enhver tid gældende honorartillæg, er fra 1. april 1951 at regne fastsat til 2,00 kr. pr. time, hvortil kommer midlertidigt tillæg, for tiden 55 pct.

Statsministeriets bekendtgørelse af 14. marts 1951 om takster for kundgørelser i Statstidende og om prisen for abonnement på Statstidende.

I medfør af § 2 i lov nr. 106 af 10. maj 1912 fastsættes herved følgende takster for optagelse af kundgørelser i Statstidende:

1. For *almindelige kundgørelser* betales for hver optagelse 25 øre pr. mm.
2. For *kundgørelser i skematisk form* betales for hver optagelse 40 øre pr. mm.
3. For *kundgørelser og anmeldelser m. v.* (herunder indkaldelser og udslettelser) til handelsregistre, Aktieselskabs-Registeret, Forsikrings-Registeret, Forenings-Registeret og priskontrolrådet betales for hver optagelse 25 øre pr. mm.
4. For hver optagelse af de under 1-3 nævnte kundgørelser leveres efter bestilling et eksemplar af det pågældende nummer uden betaling.

Endvidere fastsættes i medfør af § 2 i lov nr. 10 af 23. januar 1903 prisen for *abonnement på Statstidende* til kr. 6,00 pr. kvartal, kr. 2,00 pr. måned, postpenge iberegnet. Prisen for *løssalg* fastsættes til 15 øre pr. eksemplar.

Foranstående bestemmelser gælder fra 1. april 1951. Fra samme dato sættes bekendtgørelse nr. 142 af 16. marts 1943 og bekendtgørelse nr. 365 af 15. august 1950 ud af kraft.

Hvilket herved bekendtgøres til efterretning for alle vedkommende.

Ministeriets skrivelse af 20. marts 1951 til mrs. Q. angående udenlandske børns adgang til danske skoler.

I anledning af Deres skrivelser af 1. november f. å. og 16. februar d. å. angående muligheden for, at Deres søn, der er engelsk statsborger, kan søge skolegang i Danmark, skal man for så vidt angår undervisningen i folkeskolen herved meddele, at i medfør af bestemmelserne i folkeskolelovens § 45, jfr. § 43, og grundlovens § 83, har ethvert barn i undervisningspligtig alder her i landet pligt til at søge folkeskolen, for så vidt der ikke på anden måde gives det en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og hvis forældrene ikke selv har evne til at sørge for dets oplæring, har det ret til fri undervisning.

Disse bestemmelser gælder også for børn af fremmede statsborgere, for så vidt børnene har varig fast ophold her i landet; er de derimod kun midlertidigt anbragt her i landet, er skolemyndighederne ikke forpligtet til at sørge for deres undervisning, og de kan ikke anses for undervisningspligtige.

Med hensyn til den højere undervisning, fra 11-18 års alderen, kan man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne oplyse, at barnet, uanset at det ikke har dansk indfødsret, godt kan optages i statsskoler eller private skoler. Hvad særlig kostskoler angår, driver staten 3 sådanne, nemlig Sorø Akademis Skole, Rungsted og Birkerød statsskoler, men af disse har kun den første kostelever i mellemskolen. Afgørelse om optagelse af alumner ligger hos ministeriet efter indstilling fra rektor. Også i henseende til opnåelse af alumneplads er den manglende statsborgerret ikke nogen absolut hindring, men det er muligt, at dette forhold vil bevirke, at barnet under iøvrigt lige vilkår vil stå tilbage for andre ansøgere, som har dansk statsborgerret.

Cirkulærskrivelse af 28. marts 1952 til lederne af samtlige eksamensberettigede skoler og kursus, ved hvilke der afholdes eksamen efter 1. april 1951 angående forhøjelse af eksamensgebyrerne.

Ved den under dags dato udstedte finanslov for finansåret 1951-52 er gebyrerne for indmeldelse til eksamen ved de eksamensberettigede skoler og kursus forhøjet fra 15 kr. til 24 kr. pr. elev for indmeldelse til studentereksamen (for kursister, der indstiller sig til studentereksamen, at indbetale med 8 kr. ved 1. indmeldelse og med 16 kr. ved 2. indmeldelse det påfølgende år), fra 10 kr. til 16 kr. pr. elev for indmeldelse til realeksamen, almindelig forberedelseseksamen og pige-skoleeksamen og fra 5 kr. til 8 kr. pr. elev for indmeldelse til mellemskoleeksamen.

Hvilket herved meddeles, idet tilføjes, at gebyrerne for indmeldelse til eksamen i sommeren 1951 vil være at forhøje i overensstemmelse hermed, dog at der senere vil fremkomme meddelelse om, hvorvidt der også skal forholdes således, forsåvidt angår privatister til eksamen i sommeren 1951, for hvilke indmeldelsesfristen er udløbet inden 1. april 1951 i henhold til derom udfærdigede offentlige bekendtgørelser, hvori det er pålagt eksaminanderne at erlægge eksamensgebyrer efter de ældre satser.

Bekendtgørelse af 4. april 1951 angående de almindelige betingelser for ydelse af statstilskud til private statsanerkendte studentereksamenkursus.

I medfør af § 8 i lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statstilskud til private statsanerkendte studentereksamenkursus fastsættes følgende nærmere regler for meddelelse af statsanerkendelse og om kursernes leder- og lærerlønninger samt regnskabsførelse m. v.:

§ 1.

Stk. 1. Kursus skal være statsanerkendt.

Hertil kræves:

- Kursus skal som regel have dimitteret mindst eet elevhold med tilfredsstillende resultat.
- Kursus skal have en tilfredsstillende læseplan, tilfredsstillende lokaler, samlinger og undervisningsmateriel.
- Lederen og lærerne skal have en fyldestgørende uddannelse og undervisningsdygtighed og for lederens vedkommende tillige en tilstrækkelig lang undervisningspraksis.
- Kursus skal vise tilstrækkeligt ansvar med hensyn til indstilling af dimittender.
- Der skal efter undervisningsministeriets skøn være trang til et kursus på det pågældende sted.

Stk. 2. Statsanerkendelse af et kursus meddeles for indtil 3 år ad gangen, regnet fra et undervisningsårs begyndelse, af undervisningsministeren efter indstilling af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne.

Stk. 3. Et kursus, der ønsker statsanerkendelse, må senest ved begyndelsen af det skoleår, for hvilket anerkendelse ønskes, indsende meddelelse herom til undervisningsinspektøren, ledsaget af undervisningstimeplan, timeplan, fortegnelse over lærerne med angivelse af disses timetal og fagfordeling samt angivelse af samlinger og undervisningsmateriel. Endvidere må der medfølge oplysning om lederens og lærernes uddannelse, om omfanget af lederens hidtidige undervisningspraksis samt om lokaleforholdene for det pågældende kursus.

Stk. 4. Undervisningsinspektøren er berettiget til selv og gennem sine medhjælpere at inspicere undervisningen på såvel anerkendte kursus som kursus, der søger anerkendelse, ligesom kursus er forpligtet til at give undervisningsinspektionen de oplysninger, denne måtte ønske.

Stk. 5. Anerkendte kursus må til undervisningsinspektøren indsende time- og fagfordelingsplan ved begyndelsen af hvert skoleår.

§ 2.

Kursus må ikke ved særlige adgangsbetingelser udover kundskabsprøver have præg af at være bestemt for særlige befolkningsgrupper.

§ 3.

Kursus skal i de 3 sidste kursusår have haft et gennemsnitligt elevtal af mindst 8 pr. hold.

Parallellklasser af forskellig retning, der undervises sammen i samtlige timer i alle fællesfag, regnes for eet hold.

Det gennemsnitlige elevtal beregnes på grundlag af elevtallet den 1. november hvert år.

§ 4.

Kursus skal yde følgende lederlønninger:

a) For kursusledere, der er ansatte som tjenestemænd i staten, folkekirken eller folkeskolen, såvel som for kursusledere, der enten har varig ansættelse som ledere eller lærere ved kommunale eller private skoler og undervisningsanstalter, støttede ved tilskud af staten, eller som forestår andre kursus i forbindelse med studentereksamenkursus, fastsætter ministeriet i hvert enkelt tilfælde et lederhonorar som en efter ministeriets skøn passende kvotadel af begyndelseslønnen inclusive sædvanlige tillæg for statsskolernes rektorer. Ministeriet fastsætter samtidigt hvilket timetal, der berettiger lederne til at oppebære det nævnte lederhonorar, og hvilken lønafkortning, der skal finde sted, såfremt lederne læser mindre end dette timetal, hvorhos ministeriet træffer bestemmelse om, i hvilket omfang de kan have overtimer. Sådanne vederlægges efter de for statsskolerne gældende overtimebetalingssatser.

b) For ledere af kursus, hvis elevtal er under 50, beregnet som gennemsnit over 3 år efter reglerne i § 3, forholdes der som under a) anført med hensyn til fastsættelse af lederhonorar og timetal m. v. dog, at lederlønnen efter indstilling vil kunne fastsættes til lærerlønnen efter reglerne i § 5 med et efter ministeriets skøn passende løntillæg for lederforretningerne.

c) Iøvrigt beregnes lederløn efter de for statsskolernes rektorer gældende regler, idet lederens timetal til fuld lønning ansættes således:

50- 55 elever	24 timer (løntimer)		
56- 62 -	23	-	-
63- 70 -	22	-	-
71- 79 -	21	-	-
80- 89 -	20	-	-
90-100 -	19	-	-
101-115 -	18	-	-
116-134 -	17	-	-
135-157 -	16	-	-
158-184 -	15	-	-
185-215 -	14	-	-
216-249 -	13	-	-
over 249 -	12	-	-

Elevtallet beregnes som gennemsnit over 3 år efter reglerne i § 3.

For ledere, hvis timetal er mindre end det foran anførte, nedsættes lønnen for hver manglende time med $\frac{1}{30}$ af den samlede lønning for en statsskolerektor.

En kursusleder må kun have overtimer, når dette undtagelsesvis nødvendiggøres af skemamæssige grunde. Bortset fra overtimer i kortere perioder under sygdom eller anden vakance blandt lærerpersonalet skal ministeriets godkendelse indhentes, og sådan godkendelse kan normalt ikke forventes for mere end 4 ugentlige overtimer.

Overtimer honoreres efter de for statsskolerne gældende overtimebetalingssatser. Timereduktion eller overtimebetaling for hjemmearbejde med stile- og op-

gaveretning ydes efter de for statsskolerne gældende regler og iøvrigt som nærmere nedenfor i § 5 d) bestemt.

Kursuslederens tjenestealder regnes fra det tidspunkt, da den pågældende tiltræder som leder med ministeriets godkendelse, idet der bortses fra aspiranttid. En tidligere virksomhed som rektor ved gymnasieskoler eller leder af anerkendte studenterkursus medregnes i tjenestealderen.

For de ved lovens ikrafttræden anerkendte kursusledere fastsættes tjenestealderen i hvert enkelt tilfælde af ministeriet.

§ 5.

Kursus skal yde følgende lærerlønninger:

a) Kursuslærere, der er ansat som adjunktaspiranter, adjunkt-lønnede timelærere, adjunkter, lektorer eller rektorer ved gymnasieskoler, lønnes efter de ved statsskolerne til enhver tid gældende overtimebetings-satser.

b) Alle andre lærere lønnes som adjunkter (adjunktaspiranter) ved statsskoler, således at 27 ugentlige timer berettiger til fuld lønning. Undervisning af mindre omfang end 27 ugentlige timer lønnes med en efter tallet fastsat kvotadel af adjunkt-lønning, og timer udover 27 lønnes med de til enhver tid ved statsskolerne for adjunkter gældende overtimebetings-satser.

Ministeriet kan efter indstilling i hvert enkelt tilfælde fastsætte, at der i stedet for adjunkt-lønning anvendes lektorlønning, idet ligestilling i denne henseende med statsskolenes lærere tilstræbes, såvidt forholdene gør det muligt. Lektorlønning vil i almindelighed ikke kunne godkendes som grundlag for lønningsberegningen, medmindre den pågældende har haft mindst 14 års tjeneste med adjunkt-lønning.

c) For lærere, der er fyldt 55 år, beregnes lønning og eventuel overtimebetaling i forhold til et pligtigt ugentligt timetal af 24 fra den første i den måned, der følger umiddelbart efter, at den pågældende lærer er fyldt 55 år.

d) Timereduktion for hjemmearbejde med stule- og opgaveretning ydes efter de for statsskolerne gældende regler, jfr. undervisningsministeriets cirkulære af 5. februar 1948 med den dertil knyttede tabel, med den ændring, at der for fysik m. m. pr. elev, som på 2 år forberedes til studentereksamen, regnes efter satsen 0,08 og 0,07 timer, henholdsvis det første og det andet år, medens man pr. elev, der på 1 år forberedes til studentereksamen med fuldt pensum, regner efter satsen 0,15 timer. I overensstemmelse med de for statsskolerne i statstjenestemandlovens § 872, stk. 2, fastsatte bestemmelser kan der ydes kursuslærere timereduktion for indtil 5 ugentlige timer. Der bortses ved beregningen fra timereduktion, som den pågældende eventuelt måtte have opnået ved anden undervisningsvirksomhed. Det elevtal, der anvendes ved timereduktionsberegningen, er elevtallet pr. 1. november.

e) Der regnes med timer af 50 minutter. Ved aftenhold kan undervisningstimeres varighed dog nedsættes til 45 minutter. For undervisningstimer af kortere varighed foretages forholdsmæssig lønreduktion.

f) For skriftlig inspektion og skrivehjælp for lederen kan beregnes følgende honorarer:

Elevantal	Skriftlig inspektion		Skrivehjælp		Regnskabsføring	
	Grundbeløb	Tillæg pr. elev pr. 1. nov.	Grundbeløb	Tillæg pr. elev pr. 1. nov.	Grundbeløb	Tillæg pr. elev pr. 1. nov.
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
under 50 . . .	0	7,00	0	3,60	0	12,00
50-100 . . .	210	2,80	100	1,60	200	8,00
101-150 . . .	330	1,60	160	1,00	400	6,00
151-200 . . .	390	1,20	220	0,60	700	4,00
over 200 . . .	450	0,90	240	0,50	900	3,00

Forsåvidt der ved et kursus som et særligt hverv udføres indvendig inspektion eller føres tilsyn med bibliotek, fysisk-kemiske og naturhistorisk-geografiske samlinger, kan ministeriet i de enkelte tilfælde fastsætte honorar herfor. For tilsyn med fysisk-kemiske og naturfagssamlinger kan der ydes de i forhold til arbejdets omfang rimelige vederlag.

Til de nævnte honorarbeløb kommer det til enhver tid i staten gældende honorartillæg.

Vederlagenes nærmere fordeling blandt lærerne bestemmes af lederen. Eventuel andel heraf til lederen skal dog godkendes af ministeriet.

g) For lærere, der lønnes efter b), fastsætter ministeriet tjenestealder som kursuslærere, idet tidligere undervisningsvirksomhed medregnes i overensstemmelse med reglerne i statstjenestemandlovens § 870.

§ 6.

Om alle ansættelser af ledere og lærere skal der gives indberetning til undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne.

I sygdomstilfælde oppebærer leder samt lærere lønning efter de for statsskolenes lærere gældende regler.

Lønning med overtimebetaling efter § 4 og § 5, b) samt vederlag for særligt arbejde (§ 5, f)) bortfalder i det omfang, timerne eller arbejdet ikke udføres af den pågældende, selv om dette skyldes sygdom.

Vikarer vederlægges efter de for statsskolerne gældende bestemmelser.

Orlov uden for sygdomstilfælde med hel eller delvis bevarelse af lønning eller anciennitet skal godkendes af ministeriet.

§ 7.

Kursus undergives pædagogisk tilsyn af undervisningsinspektionen for gymnasieskolerne.

Kursus skal derhos underkaste sig økonomisk kontrol af ministeriet. I henhold hertil er kursus pligtigt at føre regnskab i overensstemmelse med en af ministeriet udfærdiget regnskabsinstruks, der er aftrykt som bilag til nærværende bekendtgørelse.

§ 8.

Kursus skal være medlem af pensionskassen af 1925 for de private eksamensskoler og følge pensionskassens vedtægter, herunder med hensyn til indskud for ledere og lærere.

Afgår en leder eller lærer i funktion ved døden, efterladende sig enke eller uforsørgede børn under 18 år, betaler kursus i 3 måneder så stort et tilskud til den af pensionskassen udrede pension, at de efterladte opnår et til efterindtægt, beregnet efter statstjenestemandslovens regler, svarende beløb.

§ 9.

Kursus skal have faste bestemmelser for elevbetalingen, der ikke må være mindre end betalingen ved statskolerne, samt for tildelingen af fripladser, hvortil skal afsættes et beløb, mindst svarende til 30 pct. af fuldt kontingent for samtlige elever.

Bestemmelserne herom og ændringer heraf skal godkendes af ministeriet.

§ 10.

Ved opgørelsen af statstilskuddet for den fra lovens ikrafttræden til begyndelsen af kursusåret 1951-52 forløbne periode kan ministeriet tilstå afvigelser fra de foran fastsatte bestemmelser.

Regnskabsinstruks for private statsanerkendte studentereksamenskursus.

Kapitel I.

Om regnskabspligt og regnskabsbøger.

§ 1.

Det påhviler private statsanerkendte studentereksamenskursus, der får statstilskud i henhold til lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statstilskud til private statsanerkendte studentereksamenskursus, at føre og aflægge et regnskab, der opfylder de i nærværende instruks fastsatte regler.

§ 2.

Regnskabet affattes i overensstemmelse med den i kapitel II nævnte kontoplan. Det er tilladt at forøge kontienes antal efter kursus' behov, idet det dog i så fald må iagttages, at de driftskonti, hvormed regnskabet forøges, falder inden for den i kapitel II nævnte kontoplans grupper.

§ 3.

Kassebog og hovedbog skal være autoriserede. Benyttes gennemskrivningsbogføring, er autorisationspligten opfyldt, når kassebogen, der benyttes ved gennemskrivningen, er autoriseret, og de i et regnskabsår benyttede kontokort indbindes, gennemdrages og forsynes med segl og påtegning om, at de således sammen hæftede kort udgør samtlige til kursus' regnskab for det pågældende år hørende kontokort.

§ 4.

Regnskabsåret går fra 1. august til 31. juli.

Kapitel II.

§ 5.

Udgifter, herunder fripladser.

A. Repræsentation.

B. Eksamensudgifter.

Kontoen debiteres for de eksamensgebyrer, der indsendes til eksamenskommissionen for privatister.

C. Vedligeholdelse af inventar.

Kontoen debiteres for udgifter til vedligeholdelse af inventar, f.eks. reparation, maling af borde, stole, skabe m.v.

D. Vedligeholdelse og andre udgifter ved samlinger og undervisningsmateriel.

Kontoen debiteres for udgifter til anskaffelse og reparationer.

E. Vedligeholdelse af grund og bygninger m.v.

Kontoen debiteres for udgifter til bygningernes vedligeholdelse af sådan art, som kun tjener til at sikre bygningernes og grundens brugsværdi, såsom maling, hvidtning, reparationer af elektriske anlæg o.s.v. Endvidere kan kontoen debiteres for udgifter foranlediget af mindre lokaleforandringer, der ikke i betydelig grad forøger bygningernes værdi.

F. Bibliotek.

G. Tryksager.

H. Annoncer.

I. Kontorudgifter.

Kontoen debiteres for udgifter til telefon, porto, kontormateriel o.l., men ikke eventuel husleje.

J. Brændsel.

Kontoen debiteres for kul, tørv og gas til opvarmning af lokaler.

K. Belysning.

Kontoen debiteres for udgifter til elektricitet, elektriske pærer m.v., men ikke anskaffelse af lysekroner og belysningslegemer, der på grund af deres varighed må afholdes af en inventarkonto, som er genstand for afskrivning, jfr. konto S. Afskrivning på inventar.

L. Rengøring og eventuel pedel.

Kontoen debiteres for udgifter til rengøringsmidler, rengøringspersonale og løn til eventuel pedel.

M. Husleje.

N. Skatter, afgifter og forsikring vedrørende ejendomme og grund.

Kontoen debiteres for udgifter til ejendoms- og grundskatter, brandforsikring, brandvæsen, afgifter, skorstensfejning, snekastning o.l. (personlige skatter er regnskabet uvedkommende).

O. Renter af prioritetsgæld.

Kontoen debiteres for udgifter til renter og administrationsgebyr til kredit- og hypotekforeninger vedrørende prioritetsgæld og udgifter til forrentning af anden pantegæld.

P. Forrentning af de i bygninger udover prioritetsgæld bundne midler.

Kontoen må årlig debiteres for et beløb, der – med benyttelse af den ved det pågældende regnskabsårs begyndelse gældende nationalbankdiskonto som rentesats – beregnes som renten af forskellen mellem på den ene side det beløb, som ejendomme, anlæg og inventar

har kostet at anskaffe med fradrag af de af ejeren og tidligere ejere foretagne afskrivninger, og på den anden side den til enhver tid værende prioritetsgæld.

Q. Afskrivning på bygninger.

På bygninger, der udelukkende anvendes til undervisning, kan årlig afskrives 2 pct. af anskaffelsesværdien, herunder udgifter, som bygningernes konto er belastet med i anledning af foretagne forbedringer.

R. Afskrivning på faste anlæg.

På varmeanlæg kan årlig afskrives 4 pct. af anlægsudgifterne.

S. Afskrivning på inventar.

Kontorinventar, skoleborde, skabe m. v. og laboratorieinventar kan afskrives over 10 år med lige store årlige beløb.

T. Afskrivning af uerholdelig kursusafgift.

Såfremt ledelsen af kursus skønner, at en kursusafgift er uerholdelig, kan den afskrive det skyldige beløb; men en sådan afskrivning må ikke have karakter af en friplads.

U. Andre udgifter.

Af kontoen afholdes udgifter, som ikke kan henføres under andre af de i nærværende instruks nævnte konti, såsom abonnement på redningskorps o. s. v.

V. Honorarer til kontormedhjælp, regnskabsfører (revisor).

W. Løn til leder.

X. Løn til lærere.

Y. Vikarudgifter.

Z. Inspektionshonorar.

Æ. Fripladser.

Kontoen debiteres for det beløb, som de fripladser repræsenterer, der gives af kursus (den konto, der ved en sådan debitering er genstand for kreditering, må enten være kursusafgift-kontoen eller, såfremt den samlede kursusafgift ved forfald er krediteret kursusafgift-kontoen og debiteret en debitorkonto eller restancekonto for kursusafgift, en af de sidstnævnte konti).

§ 6.

Indtægter.

a. Kursusafgift.

Kontoen skal udvise den til enhver tid forfaldne kursusafgift vedrørende det forløbne kursusår. Den kursusafgift, som eleverne betaler, skal omfatte såvel betaling for undervisning som brændsel m. m. Det er ikke tilladt at afkræve eleverne yderligere betaling, f. eks. indmeldelsespenge eller eksamensafgifter, som overstiger de af ministeriet fastsatte afgifter, og som skal posteres på eksamensafgiftskontoen.

b. Eksamensafgifter.

Kontoen krediteres for det beløb, som eleverne skal betale i eksamensafgift. Såfremt der udover det gebyr, der i henhold til undervisningsministeriets bekendtgørelse vil være at erlægge ved indstilling til eksamen, af kursus opkræves et beløb, f. eks. til afholdelse af en festlighed i forbindelse med eksamen, skal det af den kvittering, som kursus ved en sådan indbetaling afgiver, tydeligt

fremgå, hvor stor en del af det indbetalte beløb der udgør det egentlige eksamensgebyr, og til hvilket formål det øvrige beløb er indbetalt.

c. Amtstilskud.

d. Kommunitilskud.

e. Andre indtægter.

f. Statstilskud.

Kontoen krediteres for de af et kursus fra staten modtagne tilskud, uanset for hvilket år de pågældende tilskud måtte være beregnet.

§ 7.

Stk. 1. Såfremt et kursus drives af personer, selskaber eller institutioner, som tillige har økonomisk samarbejde med eller forestår andre virksomheder, der foranlediger, at disse virksomheder har udgifter af samme art som de, der vil være at postere på konti som nævnt i § 5, og såfremt disse andre virksomheders udgifter ikke kan holdes adskilt fra kursus' udgifter, vil de beløb, der vedrører kursus, være at fastsætte som en del af den samlede virksomheds udgifter eller at fiksere til et særligt beløb. Fordelingsmåden eller de fikserede beløb skal godkendes af undervisningsministeriet.

Stk. 2. Udgifter, som kun vedrører anden virksomhed, der drives i forbindelse med kursus, kan ikke belastes kontiene.

Stk. 3. Såfremt lederens bolig forsynes med lys, varme m. m. fra kursus' anlæg, bliver de respektive under § 5 nævnte udgiftskonti at kreditere med lederens betaling for de pågældende ydelser.

§ 8.

Om anlægsmidler, omsætningsmidler, fremmed- og egenkapital.

Det påhviler kursus at oprette sådanne konti inden for de nævnte grupper, som de af ministeriet beskikkede revisorer måtte finde påkrævet for udførelsen af deres hverv.

Kapitel III.

Om regnskabs indsendelse.

§ 9.

Kursus' regnskab for sidst afsluttede regnskabsår indsendes til de af undervisningsministeriets beskikkede revisorer inden udgangen af den førstfølgende november måned.

§ 10.

Det indsendte regnskab skal være en udskrift af skolens hovedbog omfattende

- 1) driftsregnskab for det forløbne skoleår og,
- 2) hvis revisorerne måtte forlange det, en statusoversigt ved begyndelsen af regnskabsåret og en statusoversigt ved regnskabsårets udløb.

§ 11.

Det indsendte driftsregnskab (driftsregnskab og status) skal være dateret og underskrevet af kursus' leder.

§ 12.

Sammen med regnskabet vil være at indsende:

- 1) En lærerlønningbog, der for hver enkelt lærer indeholder oplysning om vedkommendes fødselsår og -dag, løn - specificeret i de forskellige lønningsbestanddele - anciennitet, forsørgerforhold, antal timer, eventuelt aldersreduktion eller stille- og opgaveretningstimer samt lønningskategori og lønningstrin, lærernes indbetaling til pensionskassen samt oplysning om anden undervisningsvirksomhed.
- 2) En samlet opgørelse over udbetalte lønninger.
- 3) En af lederen underskrevet specifikation over de forskellige klassers elevtal pr. 1. november.

Kapitel IV.

Om regnskabets revision.

§ 13.

Det kan pålægges kursus at lade regnskabet revidere bogholderi- og talmæssigt. Den hertil af kursus antagne revisor har at påse,

- 1) at bogføringen er sket i overensstemmelse med de i nærværende instruks givne regler,
- 2) at bilag og bøger talmæssigt er i behørig orden og
- 3) lejlighedsvis og mindst een gang årligt at foretage aktiveftersyn (herunder kasseftersyn). Meddelelse om resultatet af et foretaget kasseftersyn tilsendes de af undervisningsministeriet beskikkede revisorer.

§ 14.

De af undervisningsministeriet beskikkede revisorer har

- 1) at efterse, om det indsendte regnskab er aflagt i overensstemmelse med den i kapitel II nævnte kontoplan,
- 2) at efterse, om de i kapitel III givne regler er efterkommet,
- 3) at efterse, at der i det indsendte driftsregnskab kun findes udgifter, der må medtages ved opgørelsen af den virkelige nettoudgift, som statsliskuddet ikke kan overstige, jfr. bestemmelserne i § 4, stk. 2, i lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statsliskud til private statsanerkendte studentereksamenskursus og
- 4) at efterse, at skolens lønninger og honorarer er udrædet i overensstemmelse med de derom fastsatte bestemmelser.

§ 15.

De af undervisningsministeriet beskikkede revisorer har ret til at foretage en fuldstændig efterrevision af kursus' regnskab.

§ 16.

Kursus er pligtigt at meddele de af ministeriet beskikkede revisorer alle oplysninger og fremlægge alle sådanne aktstykker, som er af betydning for udførelsen af deres hverv.

§ 17.

Udsættelser, hvortil den i § 14 nævnte revision giver anledning, rettes til kursus' ledelse og forelægges i de tilfælde, i hvilke kursus' ledelse eller de beskikkede revisorer finder det påkrævet, undervisningsministeriet til decision.

§ 18.

Revisionen skal være tilendebragt senest 6 måneder efter regnskabets modtagelse, og der skal i alle tilfælde gives såvel kursus som ministeriet meddelelse om revisionens udfald.

Bilag til regnskabsinstruks.

<i>Driftsregnskab</i> for	
Ifølge regnskabsinstruksens:	
§ 5. A. Repræsentation	kr.
§ 5. C. Vedligeholdelse af inventar. Fordeling	-
§ 5. D. Vedligeholdelse og andre udgifter ved samlinger og undervisningsma- teriel. Fordeling	-
§ 5. E. Vedligeholdelse af grund og bygnin- ger m. v. Fordeling	-
§ 5. F. Bibliotek. Fordeling	-
§ 5. G. Tryksager. Fordeling	-
§ 5. H. Annoncer. Fordeling	-
§ 5. I. Kontorudgifter. Fordeling	-
§ 5. J. Brændsel. Fordeling	-
§ 5. K. Belysning. Fordeling	-
§ 5. L. Rengøring og eventuel pedel. Fordeling	-
§ 5. M. Husleje. Fordeling	-
§ 5. N. Skatter, afgifter og forsikring ved- rørende ejendomme og grund. Fordeling	-
§ 5. O. Renter af prioritetsgæld. Fordeling	-
§ 5. P. Forrentning af de i bygninger udover prioritetsgæld bundne midler. Fordeling	-
§ 5. Q. Afskrivning på bygninger. Fordeling	-
§ 5. R. Afskrivning på faste anlæg. Fordeling	-
§ 5. S. Afskrivning på inventar. Fordeling	-
§ 5. T. Afskrivning af uerholdelig kursusaf- gift	-
§ 5. U. Andre Udgifter. Fordeling	-
§ 5. V. Honorarer til kontormedhjælp, regnskabsfører (revisorer) Fordeling	-

---

Bruttoudgift i henhold til lovens § 4a.	kr.
§ 5. W. Løn til leder	kr.
§ 5. X. Løn til lærere	-

§ 5. Y. Vikarudgifter	kr.	
§ 5. Z. Inspektionshonorarer	-	
	Ialt . .	kr.
§ 6. a. Kursusafgift	kr.	
§ 5. Æ. Fripladser	÷ -	
	kr.	
§ 6. b. Eksamensafgifter	kr.	
§ 5. B. Eksamensudgift	÷ -	
	kr.	
§ 6. c. Amtstilskud	-	
§ 6. d. Kommunitilskud	-	
§ 6. e. Andre indtægter	-	
Fordeling	-	
	Ialt . .	kr.
§ 6. f. Statstilskud	-	
	Forskel . .	kr.

Ministeriets skrivelse af 7. april 1951 til lederen af H. skole angående indstilling af elev med lange sygeperioder, som privatist.

I en gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne hertil indsendt skrivelse af 15. f.m. har De forespurgt, hvorledes De skal forholde Dem med hensyn til indstilling til mellemskoleeksamen i sommeren 1951 af N. N., der tidligere har været elev i G. skole, men som med ministeriets godkendelse blev optaget i H. skoles 4. mellemskoleklasse den 1. november f.å., idet De oplyser, at den pågældende elev siden sin optagelse i skolen har haft så mange forsømmelser, at det er vanskeligt for skolen at bedømme hende til en års karakter.

I denne anledning skal man herved meddele, at den pågældende elev i betragtning af de mange forsømmelser ikke vil kunne indstilles til mellemskoleeksamen som ordinær skoleelev, men at ministeriet intet vil have at erindre imod, at hun indstilles til den nævnte eksamen som privatist med Dem som dimissor, såfremt De mener at kunne indstille hende således.

Ministeriets skrivelse af 13. april 1951 til lærer S. angående oprettelse af præliminærkursus i tilknytning til friskole, statstilskud til kursus og materialebevilling.

I skrivelse af 9. december f.å. har De udbedt Dem oplysning om, hvorvidt der i forbindelse med den af Dem ledede friskole vil kunne oprettes et præliminærkursus, og hvorvidt De uden at skulle indhente godkendelse herfra vil kunne foretage en om- og tilbygning til friskolen, når De ikke hertil søger statslån, hvorhos De har udbedt Dem oplysning om betingelserne for anerkendelse m.m. af præliminærkursus og betingelserne for ydelse af statstilskud til kursus.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med ministeriets l. departement og undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne herved meddele Dem, at der efter friskoleloven intet er til hin-

der for til en tilskudsberettiget friskole at knytte et præliminærkursus, og at der ikke herfra vil kræves særlig godkendelse af skolebyggeri, hvortil der ikke søges lån i henhold til friskoleloven, hvorimod skolen må henvises til på sædvanlig måde at søge materialebevilling gennem boligministeriet.

Man vedlægger derhos et eksemplar af ministeriets bekendtgørelse af 30. september 1944 angående almindelig forberedelseksamen for privatister, idet man henleder Deres opmærksomhed på §§ 3 og 4, hvoraf de ønskede oplysninger om statsanerkendelse og eksaminationsret for egne lærere fremgår. Det bemærkes, at der ikke tildeles præliminærkursus egentlig eksamensret, men alene dimissionsret.

Forsåvidt angår betingelserne for ydelse af statstilskud til kursus, skal man tilføje, at tilskud vil kunne forventes ydet til det hold, der dimitteres første gang efter anerkendelsen af kursus, og at selve tilskuddet ydes i form af et pristalsreguleret beløb af 400 kr. pr. 2-årig dimittend under forudsætning af, at de ved kursus ydede lærerlønninger, der mindst skal svare til lønningerne for faglærere på landet, kan godkendes af ministeriet.

Ministeriets skrivelse af 25. april 1951 til rektor for Y. Statsskole angående optagelse af elev i 1. gymnasieklasse på grundlag af tidligere skolegang i Tyskland.

I en gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt skrivelse af 6. d.m. har hr. rektoren indstillet, at J. J. optages på prøve i Y. Statsskoles I gymnasieklasse fra det ny skoleårs begyndelse.

Det fremgår af sagen, at den pågældende er søn af bogholder NJ der hidtil har boet i Kiel, men nu er flyttet til Nordslesvig, og at han har bestået untersecundaeksamen og er oprykket i obersecunda, hvorefter han i løbet af 3 år skulle kunne tage tysk studentereksamen.

I anledning heraf bifalder ministeriet herved det ansøgte.

Cirkulære af 26. april 1951 om timebetalingssatser m.v. til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1951 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 23. september 1950 anførte:

I. Statens højere almen-skoler.

A. Overtimebetaling.

- Fast ansatte lektorer og adjunker.
39 kr. 14 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 79 - pr. time for enkelte timer.
- Andre fast ansatte lærere.
34 kr. 14 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 54 - pr. time for enkelte timer.

c. Adjunkter på prøve.

1. Gifte.

29 kr. 40 øre månedlig for hver ugentlig time.

7 - 35 - pr. time for enkelte timer.

2. Ugifte.

24 kr. 43 øre månedlig for hver ugentlig time.

6 - 11 - pr. time for enkelte timer.

d. Andre lærere på prøve.

1. Gifte.

25 kr. 38 øre månedlig for hver ugentlig time.

6 - 35 - pr. time for enkelte timer.

2. Ugifte.

20 kr. 97 øre månedlig for hver ugentlig time.

5 - 24 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

a. 1. 29 kr. 40 øre, 30 kr. 40 øre, 31 kr. 40 øre, 32 kr. 40 øre, 33 kr. 40 øre (34 kr. 40 øre).

7 kr. 35 øre, 7 kr. 60 øre, 7 kr. 85 øre, 8 kr. 10 øre, 8 kr. 35 øre (8 kr. 60 øre).

2. 24 kr. 43 øre, 25 kr. 43 øre, 26 kr. 43 øre, 27 kr. 43 øre, 28 kr. 43 øre (29 kr. 43 øre).

6 kr. 11 øre, 6 kr. 36 øre, 6 kr. 61 øre, 6 kr. 86 øre, 7 kr. 11 øre (7 kr. 36 øre).

b. 1. 25 kr. 38 øre, 26 kr. 38 øre, 27 kr. 38 øre, 29 kr. 38 øre (30 kr. 38 øre, 31 kr. 38 øre).

6 kr. 35 øre, 6 kr. 60 øre, 6 kr. 85 øre, 7 kr. 10 øre, 7 kr. 35 øre (7 kr. 60 øre, 7 kr. 85 øre).

2. 20 kr. 97 øre, 21 kr. 97 øre, 22 kr. 97 øre, 23 kr. 97 øre, 24 kr. 97 øre (25 kr. 97 øre, 26 kr. 97 øre).

5 kr. 24 øre, 5 kr. 49 øre, 5 kr. 74 øre, 5 kr. 99 øre, 6 kr. 24 øre (6 kr. 49 øre, 6 kr. 74 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkt, 26 kr. 65 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverigt 6 kr. 15 øre pr. læst time.

b. For andre vikarer.

22 kr. 87 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverigt 5 kr. 28 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 6 kr. 11 øre pr. tilsynstime (24 kr. 43 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunktens. For alle andre lærere udgør honoraret 5 kr. 24 øre pr. tilsynstime (20 kr. 97 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

a. 32 kr. 62 øre månedlig for hver ugentlig time.

8 - 15 - pr. time for enkelte timer.

b. 28 kr. 45 øre månedlig for hver ugentlig time.

7 - 11 - pr. time for enkelte timer.

c. 1. 24 kr. 50 øre månedlig for hver ugentlig time.

6 - 13 - pr. time for enkelte timer.

2. 20 kr. 36 øre månedlig for hver ugentlig time.

5 - 09 - pr. time for enkelte timer.

d. 1. 21 kr. 15 øre månedlig for hver ugentlig time.

5 - 29 - pr. time for enkelte timer.

2. 17 kr. 47 øre månedlig for hver ugentlig time.

4 - 37 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

a. 1. 24 kr. 50 øre, 25 kr. 50 øre, 26 kr. 50 øre, 27 kr. 50 øre, 28 kr. 50 øre (29 kr. 50 øre).

6 kr. 13 øre, 6 kr. 38 øre, 6 kr. 63 øre, 6 kr. 88 øre, 7 kr. 13 øre (7 kr. 38 øre).

2. 20 kr. 36 øre, 21 kr. 36 øre, 22 kr. 36 øre, 23 kr. 36 øre, 24 kr. 36 øre (25 kr. 36 øre).

5 kr. 09 øre, 5 kr. 34 øre, 5 kr. 59 øre, 5 kr. 84 øre, 6 kr. 09 øre (6 kr. 34 øre).

b. 1. 21 kr. 15 øre, 22 kr. 15 øre, 23 kr. 15 øre, 24 kr. 15 øre, 25 kr. 15 øre (26 kr. 15 øre, 27 kr. 15 øre).

5 kr. 29 øre, 5 kr. 54 øre, 5 kr. 79 øre, 6 kr. 04 øre, 6 kr. 29 øre (6 kr. 54 øre, 6 kr. 79 øre).

2. 17 kr. 47 øre, 18 kr. 47 øre, 19 kr. 47 øre, 20 kr. 47 øre, 21 kr. 47 øre (22 kr. 47 øre, 23 kr. 47 øre).

4 kr. 37 øre, 4 kr. 62 øre, 4 kr. 87 øre, 5 kr. 12 øre, 5 kr. 37 øre, (5 kr. 62 øre, 5 kr. 87 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

a. 22 kr. 21 øre månedlig for hver ugentlig time.

5 - 12 - pr. læst time.

b. 19 kr. 06 øre månedlig for hver ugentlig time.

4 - 40 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Ministeriets skrivelse af 26. april 1951 til overinspektionen for børneforsorg angående tilsynet med elevhjem.

I skrivelse af 12. november 1949 (j. nr. 8028) har overinspektionen for børneforsorgen forespurgt, hvorvidt et på —vej i K. oprettet kostskolehjem for drenge i alderen 8–18 år, alle elever i A. skole i K, kan anses for at være en afdeling af den eksamensberettigede A. skole, idet det pågældende hjem i benægtende fald i medfør af forsorgslovens § 164 må være underkastet tilsyn af det stedlige børneværnsudvalg.

Således foranlediget skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og med rektor for A. skole herved meddele, at den i undervisningsinspektørens instruks af 8. september 1906, I, indeholdte bestemmelse om, at undervisningsinspektøren skal danne sig en begrundet forestilling om hver enkelt skoles undervisnings- og opdragelsesforhold, stedse har været fortolket på den måde, at inspektionens tilsyn med kostgymnasierne også omfatter tilsyn med alumnernes bolig- og forplejningsforhold.

Hvad det her omhandlede hjem angår, er der næppe tvivl om, at det må anses for at høre til kostskolen, og undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne har erklæret sig indforstået med at have at udføre det omhandlede tilsyn, der også omfatter det relativt ganske uvæsentlige antal alumner, der ikke søger eksamensskolens klasser, men er elever i underskoleklasserne.

Ministeriets skrivelse af 28. april 1951 til Statsministeriet og Grønlandsdepartementet angående optagelse af elever fra Færøerne og Grønland på statens kostskoler.

Under henvisning til stedfunden brevveksling, senest 1) skrivelse af 30. september fra Grønlands styrelse (j. nr. 200/1948) 2) statsministeriets skrivelse af 17. januar 1949 (j. nr. F. 234/48) vedrørende optagelse på statens kostskoler af dels færøske børn dels børn, hvis forældre er bosiddende og tjenestgørende i Grønland, skal man efter om sagen at have brevvekslet med rektorerne for de 3 statskostskoler og undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet er sindet fremtidig at ville følge nedennævnte retningslinier ved optagelse på statsskolerne af de omhandlede børn:

Færøske børn fra skolerne i Thorshavn, Klaksvig, Tveraa og Vaag vil kunne optages som skolesøgende elever på statens kostskoler uden optagelsesprøve på grundlag af den færøske skoles udtalelser, når de er behørigt tilmeldt inden 1. april. Optagelsen vil dog være afhængig af pladsforholdene og af rektors vurdering af de foreliggende udtalelser.

Optagelsesklassen kan være 3. eller 4. mellem eller I. gymnasieklasse. Dog kan – bortset fra sjældne undtagelsestilfælde – ingen optages direkte i I gymnasieklasse uden forud at have bestået realklassen eller alm. forberedelseksamen (præliminæreksamen).

Ved optagelsen eller oprykningen i gymnasiet vil ved hver af de tre kostskoler 1 eller 2 færingar have fortrinnsvis adgang til alumneplads, når de anses for kvalificerede til gymnasiet.

Børn fra Grønland (indfødte eller danskfødte) bør forud for eventuel optagelse underkastes optagelsesprøven til 1. mellemskoleklasse ved den skole, hvor de ønskes optaget. Da kun Sorø Akademis Skole har alumnatpladser for mellemskoleelever, vil disse børn på Birkerød og Rungsted statskoler kun kunne blive optaget som skolesøgende elever i den tid, de går i mellemskolen.

Derimod vil man på Sorø Akademis Skole søge at skaffe disse børn alumneplads i så vidt udstrækning som muligt.

Under henvisning til det således anførte skal man, forinden videre foretages, udbede sig en udtalelse fra 1) statsministeriet med hensyn til ordningen for de færøske børn.

2) statsministeriet, Grønlandsdepartementet, med hensyn til ordningen for børnene fra Grønland.

Ministeriets skrivelse af 7. maj 1951 til B. studenterkursus angående eksamenslempelser for blinde elever.

I et gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt andragende af 9. marts d. å. har hr. rektoren ansøgt om, at eksamensordningen for studentereksamen for privatister må blive fraveget på en række punkter for blinde elever, der alle er optaget som elever på statens og hovedstadskommunernes kursus til studentereksamen den 15. august 1950 på 2-årigt hold til studentereksamen af nysproglig retning.

For eleverne ansøges om, at de i faget matematik må fritages for alt, hvad der kræver skriftlig fremstilling og tegning, d. v. s. geometri (analytisk geometri, grafisk afbildning, funktioner og trigonometri), således at de kun eksamineres i det rent aritmetiske, at de i faget geografi med naturlære må fritages for eksamination i astronomi, petrografi og mineralogi samt fritages for at udarbejde de obligatoriske rapporter over fysiske øvelser, at de i naturhistorie må fritages for eksamination i palæontologi, at de i fagene historie og oldtidskundskab fritages for eksamination i billedstof, at de til skriftlig eksamen i dansk stil må anvende 2 timer mere end de seende elever, således at de må anvende indtil 7 timer til opgavens udarbejdelse, og at de til de engelske og tyske opgaver må anvende 1 time mere end de seende elever, således at de må anvende indtil 4 timer til opgavernes udarbejdelse, at de må fritages for ordenskarakter, at de, da de ikke selv kan se, hvad de skriver på skrivemaskinen, ved overførelsen af den punktskrevne kladde til maskinskrift må få lov til at henvende sig til den tilsynsførende for at få oplyst de sidste ord, de skrev på maskinen, at der må gives tilladelse til, at den enkelte elev inden afleveringen af de skriftlige besvarelser i enrum får læst den maskinskrivne besvarelse højt i sammenhæng af rektor eller en af rektor dertil udpeget lærer, for at eleven kan konstatere, om han skulle have glemt et eller flere ord i besvarelsen, at ektemporalteksterne i de forskellige sprog må gives kursus i så god tid, at de kan overføres til blindskrift, og at eleven må få lejlighed til under behørigt tilsyn at læse teksterne igennem umiddelbart for eksaminationen.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet bifalder det ansøgte.

Ministeriets skrivelse af 23. maj 1951 til rektor for N. Gymnasium angående eksamenslempelser for døv elev.

I anledning af hr. rektorens gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendte andragende af 9. d. m. godkender ministeriet herved, at der ved realklassen i indeværende eksamenstermin tilstås elev i N. Gymnasiums realklasse R. R., der lider af en medfødt, næsten total nervedøvhed, følgende lempelser:

1. En pensumreduktion på 15% i samtlige mundtlige fag.
2. Krav om korrekt udtale bortfalder, specielt hvad angår egennavne.
3. Udtalen i fremmedsprogene unddrages bedømmelse.
4. Forestående bedømmelse af den sproglige form samt for fremmedsprogens vedkommende af ortografiske fejl.

Hvilket herved meddeles, idet man skal anmode Dem om at ville gøre den pågældendes forældre bekendt med ministeriets afgørelse.

Finansministeriets cirkulære af 4. juni 1951 angående takster for tjenestemænds benyttelse af eget befordringsmiddel på tjenesterejser.

I henhold til § 965 i lov om statens tjenestemænd fastsættes taksterne for tjenestemænds benyttelse af eget befordringsmiddel på tjenesterejser herved med virkning fra 1. april 1951 indtil videre således:

For automobil	47 øre pr. km		
- motorcykle	20 - - -		
- " med sidevogn	25 - - -		
- cykle med påhængsmotor	15 - - -		
- almindelig cykle	15 - - -		
- hestekøretøj	30 - - -		

Kørsel med eget automobil for staten udover 7000 km, med egen motorcykle eller motorcykle med sidevogn udover 6000 km og med cykle med påhængsmotor udover 3000 km i eet finansår godtgøres dog kun med følgende satser:

Automobil	30 øre pr. km
motorcykle	13 - - -
- " med sidevogn	16 - - -
cykle med påhængsmotor	8 - - -

For brug af almindelig cykle godtgøres højst 210 kr. pr. finansår.

Godtgørelse for benyttelse af eget befordringsmiddel på tjenesterejser kan der for såvel lejlighedsvis som regelmæssig benyttelse kun ydes, såfremt der foreligger forudgående godkendelse fra den pågældende styrelse. Forsåvidt angår den mere regelmæssige benyttelse bør der af styrelsen samtidig fastsættes en nærmere afgrænsning af de rejser eller den kørselsmængde, som vil kunne foretages.

Kgl. confirmation af 18. juni 1951 på fundats for »Rektor Oluf Thomsen og hustrus legat«.

Legatet er oprettet af midler, der er tilvejebragt ved bidrag fra lærere ved og tidligere elever fra Lyngby Statskole samt fra en kreds af forældre, der står skolen nær.

Legatets formue, som ved stiftelsen består af 5014 kr., og som stedse skal forblive urørt, vil være at anbringe efter reglerne om anbringelse af umyndiges midler.

Legatets bestyrelse består af rektor for Lyngby Statskole, der er bestyrelsens formand, et af skolerådet udpeget medlem, som kan være en af forældrerepræsentanterne i nævnet, og to af skolerådet udpegede medlemmer, af hvilke det ene skal være en af skolens tidligere elever og det andet en fast lærer ved skolen.

Legatets årlige renter tildeles en elev i Lyngby Statskole som samvittighedsfuldt, stadigt og energisk passer sit skolearbejde med lyst til og anlæg for videre studier, idet der ved uddelingen lægges vægt både på udsigten til, at den pågældende vil kunne bestå studentereksamen med i hvert fald hæderligt resultat, og på hjemmets økonomi.

Legatets regnskabsår er finansåret.

De årlige regnskaber revideres og decideres af undervisningsministeriet.

Ministeriets skrivelse af 27. juni 1951 til rektor for O. Gymnasium angående fordelingen af inspektionshonorarer til skolens lærere.

I skrivelse af 1. d. m. har hr. rektoren ansøgt om, at der i det kommende skoleår må blive bevilget O. Gymnasium et tredje grundbeløb til indre inspektion, idet De til støtte herfor har anført, at det er uoverkommeligt for 2 lærere at varetage hele den indre inspektion.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, der for sit vedkommende har anbefalet andragendet, herved meddele, at ministeriet bl. a. af hensyn til konsekvenserne ikke ser sig i stand til at søge bevillingsmæssig hjemmel for udbetaling af et sådant yderligere grundbeløb.

I det man henviser til § 5, stk. 2, i ministeriets bekendtgørelse af 3. august 1949, tilføjes det, at De efter forhandling med de pågældende lærere vil kunne fordele den indre inspektion mellem flere end 2 lærere, således at de i inspektionen deltagende lærere tilsammen og i forhold til den enkelte arbejdsoppebærer de til rådighed stillede 2 grundbeløb og det pr. elev beregnede beløb.

Arbejds- og socialministeriets cirkulære af 3. juli 1951 om den offentlige skolebespisning.

Ved lov nr. 280 af 18. juni 1951 er der indført nye regler vedrørende den offentlige skolebespisning. Loven, der findes aftrykt som bilag til nærværende cirkulære, træder i kraft den 1. juli 1951.

Efter den oprindelige formulering af forsorgslovens regler om skolebespisning, jfr. §§ 286-288, kunne skolebespisning alene ydes til børn fra ubemidlede hjem og kun i månederne november-marts. Ved en række midlertidige love har der i årene siden 1941 været gennemført forskellige udvidelser, senest ved lov nr. 142 af 31. marts 1950, der gjaldt for tiden indtil den 31. marts 1951. Den ordning, der gjaldt indtil denne dato, gik ud på, at der ikke stilledes transgbetingelser for deltagelse i skolebespisningen, og at der var adgang til at yde skolebespisning i form af et måltid mad hele året. Der var derhos stillet et beløb på 4 mill. kr. årlig til rådighed af den fælleskommunale udligningsfond til refusion af kommunernes udgifter til skolebespisning, dog således at ingen kommune kunne få dækket mere end en trediedel af sine udgifter.

Ved loven af 18. juni 1951 er der ikke sket nogen ændring forsåvidt angår spørgsmålet om transgbetingelser. Skolebespisning ydes således fortsat til skolebørn uden hensyn til forældrenes kår. Endvidere har kommunerne fortsat pligt til indenfor den almindelige bespisningsperiode at yde et måltid tilstrækkelig nærende mad i skoletiden til skolesøgende børn, der lider under utilstrækkelig ernæring, jfr. nærmere § 287. Derimod er der på anden måde sket en ændring i adgangen til at yde skolebespisning. Denne ændring, der må ses på baggrund af ønsket om under de herskende økonomiske forhold at begrænse det offentlige udgifter, består for det første i, at bespisningen fremtidig alene kan finde sted i månederne november-april. Heri ligger ikke blot, at der ikke er adgang til at opnå refusion af

udgifter ved skolebespisning ud over den nævnte periode, men at kommunerne ikke er beføjede til ud over denne periode at iværksætte skolebespisning. Loven giver således et maksimum for kommunernes ydelse på dette område. Skolebespisningen er dernæst blevet begrænset til alene at omfatte skolebørn i de seks første skoleklasser. Børn fra de øvrige klasser kan dog deltage i bespisningen efter henvisning fra skolelægen, når denne af hensyn til det enkelte barns helbredstilstand finder det ønskeligt. Endvidere kan der til børn i 7. klasse gives en mælkeydelse, jfr. nedenfor.

Efter den hidtil gældende ordning har skolebespisning alene kunnet ydes i form af et måltid mad. Efter de nu givne regler er kommunerne frit stillet overfor, om de vil yde skolebespisningen i form af et tilstrækkelig nærrende måltid mad daglig eller i form af ydelse af $\frac{1}{4}$ liter sødmælk i forbindelse med fornødent vitamintilskud. Såfremt en kommune vælger at yde et egentligt måltid mad, i hvilket som hidtil kan indgå mælk, vil der til de børn, der ikke ønsker at deltage i denne form for skolebespisning, kunne ydes mælk med vitamintilskud. I tilfælde af, at kommunen iøvrigt har iværksat skolebespisning, skal børn i 7. klasse endvidere have adgang til at få $\frac{1}{4}$ liter sødmælk daglig. Til børn i 7. klasse skal der ikke ydes supplerende vitamintilskud.

Da det er af betydning, at skolebespisningen tilrettelægges under hensyn til dens sundhedsmæssige værdi for børnene, vil der af arbejds- og socialministeriet efter forhandling med sundhedsstyrelsen blive udarbejdet fornøden vejledning til de sociale udvalg om de nærmere retningslinier for bespisningen, herunder for vitamintilskuddet til mælkeydelsen.

Udgifterne til skolebespisningen refunderes som hidtil af den fælleskommunale udligningsfond, og der gælder fremdeles den begrænsning, at ingen kommune kan oppebære mere end $\frac{1}{3}$ af sine udgifter til skolebespisning i vedkommende regnskabsår. Derimod er der ikke i loven fastsat noget maksimumsbeløb for udligningsfondens ydelse, men en begrænsning er fastlagt derved, at der til refusion ikke kan anmeldes udgifter ud over 65 øre pr. måltid mad (incl. eventuelt mælk) og 20 øre pr. mælkeydelse. Disse beløb må i almindelighed antages at være tilstrækkelige til dækning af de faktiske udgifter. De kan imidlertid ændres af arbejds- og socialministeren efter forhandling med folketingets finansudvalg, såfremt prisudviklingen gør det påkrævet.

Refusion af udgifterne til den skolebespisning, der har været gennemført i tiden fra den 1. april til den 30. juni 1951, vil ifølge lov af 18. juni 1951 blive ydet efter samme regler, som var fastsat i lov nr. 142 af 31. marts 1950, der havde gyldighed indtil 31. marts 1951. Kommunerne vil herefter kunne kræve de direkte udgifter til skolebespisning i det omhandlede tidsrum refunderet med en efter kommunens udgift afpasset forholdsvis andel i et beløb på 1 mill. kr., der stilles til rådighed af den fælleskommunale udligningsfond. Ingen kommune kan dog oppebære mere end $\frac{1}{3}$ af sin udgift til skolebespisning i nævnte tidsrum.

Bilag.

Lov nr. 280 af 18. juni 1951 om ændring i Lov om offentlig forsorg (vedrørende den offentlige skolebespisning).

§ 1.

Forsorgslovens § 286 affattes således:

Stk. 1. En kommunalbestyrelse kan i månederne november-april iværksætte eller foranledige iværksat vederlagsfri skolebespisning for børn i skolernes seks første klasser samt for børn i skolernes øvrige klasser, når dette af hensyn til det enkelte barns helbredstilstand efter skolelægens skøn må anses for ønskeligt.

Stk. 2. Skolebespisningen kan enten ydes i form af et måltid tilstrækkelig nærrende mad eller i form af ydelse af $\frac{1}{4}$ liter sødmælk i forbindelse med fornødent vitamintilskud.

Stk. 3. I skoler, hvor vederlagsfri skolebespisning er iværksat eller foranlediget iværksat i medfør af stk. 1, skal børn i 7. klasse have adgang til $\frac{1}{4}$ liter sødmælk daglig.

Stk. 4. En kommunalbestyrelse kan yde bidrag til foreninger, som vederlagsfrit iværksætter skolebespisning i det i stk. 1-3 angivne omfang.

§ 2.

I forsorgslovens § 287 udgår ordene »af ubemidlede forældre«, og ordene »november-marts« ændres til: »november-april«.

§ 3.

Forsorgslovens § 288, stk. 2, affattes således:

En kommune er berettiget til at kræve sine direkte udgifter til skolebespisning i henhold til §§ 286-87, dog ikke udover 65 øre pr. måltid mad og 20 øre pr. mælkeydelse, erstattet af den fælleskommunale udligningsfond. Ingen kommune kan dog af udligningsfondens oppebære mere end $\frac{1}{3}$ af sine nævnte udgifter i vedkommende regnskabsår.

Som nyt stk. 3 indsættes:

»Arbejds- og socialministeren er bemyndiget til efter forhandling med folketingets finansudvalg at ændre de i stk. 2 nævnte ørebeløb, hvis forholdene under hensyn til prisudviklingen gør det påkrævet.«

Stk. 3 ændres til stk. 4.

§ 4.

Nærværende lov optages til revision senest 2 år efter dens ikrafttræden.

§ 5.

Denne lov træder i kraft den 1. juli 1951. I tiden fra 1. april 1951 til udgangen af juni 1951 kommer bestemmelserne i lov nr. 142 af 31. marts fortsat til anvendelse, dog således at det beløb, der stilles til rådighed af den fælleskommunale udligningsfond, ikke må overstige 1 mill. kr.

Ministeriets skrivelse af 7. juli 1951 til Den private realskoles bestyrelser angående godkendelse af overenskomst mellem Den private realskoles bestyrelser og Den private realskoles lærerforening.

I den senest med skrivelse af 23. januar d.å. indsendte sag har foreningen andraget om ministeriets godkendelse af et udkast til en overenskomst oprettet mellem »Den private realskoles lærerforening« og »Den private realskoles bestyrelser« om retsforholdet mellem skolebestyrelserne og de faste lærere ved de tilskudsberettigede private mellem- og realskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte.

Den pågældende overenskomst tilsigter at bidrage til fasthed og klarhed i retsforholdet mellem parterne og særligt at give lærerne ved de private realskoler en sådan retsstilling, at de kan føle sig sikrede mod vilkårligheder.

Til afgørelse af tvistigheder, specielt vedrørende afskedigelser og iøvrigt som rådgivende organ ønskes nedsat et nævn, hvortil ministeriet udpeger en af sine embedsmænd som formand og medlem.

I anledning heraf skal man meddele, at ministeriet, der om sagen har brevvekslet med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne, ikke ser sig i stand til at tillægge overenskomsten ministeriets godkendelse, men må have de 2 foreninger henvist til inden for lovgivningens rammer at ordne forholdet ved privat overenskomst eventuelt ved udarbejdelse af en standardkontrakt for læreransættelser.

Ministeriets skrivelse af 21. juli 1951 til rektor for M. Gymnasium angående forsøgsundervisning i historie.

I to af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendte skrivelser af 30. juni f.å. og 27. marts d.å. har hr. rektoren indstillet, at den adjunkt ved M. gymnasium, J. J. ved ministeriets skrivelse af 27. januar 1950 meddelte tilladelse til gennemførelse for tiden indtil udgangen af skoleåret 1949/50 af en forsøgsundervisning med gruppearbejde i historie i I gymnasieklasse, nysproglig retning, en tilladelse, der faktisk også er benyttet i parallelklassen af klassisk-sproglig retning, forlænges indtil udgangen af skoleåret 1951/52.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet kan bifalde, at den omhandlede forsøgsundervisning fortsættes som indstillet indtil afslutningen af det kommende skoleår med de klasser, i hvilke den som foran angivet er påbegyndt, dog under iagttagelse af følgende betingelser:

Der må gives en fyldig gennemgang af historiens hovedlinier efter år 1700 som baggrund for det derefter stedfindende gruppearbejde.

Det må påses, at flere elever end de, der holder foredrag eller indleder en diskussion, har sat sig ind i de pågældende emner.

Der må i videre udstrækning end hidtil gribes ind i foredrag og diskussioner, både sagligt og formelt, således at alle elever bliver klare over det væsentlige og lærer at udtrykke sig i en akademisk form.

Ved brug af en for gymnasiet skrevet lærebog må det iagttages, at eleverne bliver klare over de væsentlige begreber og fænomener inden for samfundslæren.

Samtidig skal man anmode hr. rektoren om ved begyndelsen af skoleåret 1951/52 hertil at ville indsende indstilling vedrørende formen for studentereksamen i historie for de pågældende klasser.

Det tilføjes, at ministeriet på given anledning ikke kan undlade at indskærpe, at de stillede betingelser for forsøgsundervisningen helt må overholdes, og at dette nøje må overvåges også fra rektors side.

Cirkulære af 23. juli 1951 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole om sikkerhedsmæssig kontrol med gymnastiksalenes udstyr.

Foranlediget af et på en af statsskolerne indtruffet uheld, der dog ikke fik alvorlige konsekvenser, henleder ministeriet herved rektorerne opmærksomhed på det heldige i, at der etableres en sikkerhedsmæssig kontrol med udstyret i gymnastiksalene ved statsskolerne og Sorø Akademis Skole, en kontrol, der ifølge det for ministeriet oplyste allerede udøves ved en del af skolerne, idet disse har sluttet kontrakt desangående med et af de firmaer, der fungerer som leverandører af gymnastikmateriel til skolerne.

Selv om der er truffet aftale med et firma om en sådan kontrol, bør skolernes gymnastiklærere under alle omstændigheder med regelmæssige mellemrum efterse, at ståltrådsikringerne over de i salene ophængte bommes wirekroge er intakte. Ligeledes bør rektorerne foranledige, at eventuelle fremmede brugere af gymnastiksalene ikke tager bomstykkerne ned ved boldspil el. lign., da dette kun kan ske ved at fjerne de ovennævnte ståltrådsikringer.

Cirkulærskrivelse af 3. september 1951 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående efterårsferien og juleferien 1951.

I tilslutning til tidligere skrivelser herfra angående ferie- og fridage ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole fastsætter ministeriet herved følgende:

1. Efterårsferien begynder mandag den 15. oktober og varer til lørdag den 20. oktober (begge dage medregnet).
2. Juleferien begynder mandag den 24. december 1951 og varer til lørdag den 5. januar 1951 (begge dage medregnet).

Cirkulære af 17. september 1951 om timebetalingsætser m. v. til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. oktober

ber 1951 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 26. april 1951 anførte:

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
40 kr. 48 øre månedlig for hver ugentlig time.
10 - 12 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
35 kr. 48 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 87 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
  1. Gifte.
30 kr. 63 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 66 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
25 kr. 24 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 31 - pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
  1. Gifte.
26 kr. 48 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 62 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
21 kr. 70 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 43 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 30 kr. 63 øre, 31 kr. 63 øre, 32 kr. 63 øre, 33 kr. 63 øre, 34 kr. 63 øre (35 kr. 63 øre).
7 kr. 66 øre, 7 kr. 91 øre, 8 kr. 16 øre, 8 kr. 41 øre, 8 kr. 66 øre (8 kr. 91 øre).
2. 25 kr. 24 øre, 26 kr. 24 øre, 27 kr. 24 øre, 28 kr. 24 øre, 29 kr. 24 øre (30 kr. 24 øre).
6 kr. 31 øre, 6 kr. 56 øre, 6 kr. 81 øre, 7 kr. 06 øre, 7 kr. 31 øre (7 kr. 56 øre).
- b. 1. 26 kr. 48 øre, 27 kr. 48 øre, 28 kr. 48 øre, 29 kr. 48 øre, 30 kr. 48 øre (31 kr. 48 øre, 32 kr. 48 øre).
6 kr. 62 øre, 6 kr. 87 øre, 7 kr. 12 øre, 7 kr. 37 øre, 7 kr. 62 øre (7 kr. 87 øre, 8 kr. 12 øre).
2. 21 kr. 70 øre, 22 kr. 70 øre, 23 kr. 70 øre, 24 kr. 70 øre, 25 kr. 70 øre (26 kr. 70 øre, 27 kr. 70 øre).
5 kr. 43 øre, 5 kr. 68 øre, 5 kr. 93 øre, 6 kr. 18 øre, 6 kr. 43 øre, (6kr. 68 øre, 6 kr. 93 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkt, 27 kr. 54 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverigt 6 kr. 36 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
23 kr. 67 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverigt 5 kr. 46 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 6 kr. 31 øre pr. tilsynstime (25 kr. 24 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vi-

karer, der udfører et arbejde, svarende til adjunkter. For alle andre lærere udgør honoraret 5 kr. 43 øre pr. tilsynstime (21 kr. 70 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 33 kr. 73 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 43 - pr. time for enkelte timer.
- b. 29 kr. 57 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 39 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 25 kr. 52 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 38 - pr. time for enkelte timer.
2. 21 kr. 04 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 26 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 22 kr. 07 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 52 - pr. time for enkelte timer.
2. 18 kr. 08 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 52 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 25 kr. 52 øre, 26 kr. 52 øre, 27 kr. 52 øre, 28 kr. 52 øre, 29 kr. 52 øre (30 kr. 52 øre).
6 kr. 38 øre, 6 kr. 63 øre, 6 kr. 88 øre, 7 kr. 13 øre, 7 kr. 38 øre (7 kr. 63 øre).
2. 21 kr. 04 øre, 22 kr. 04 øre, 23 kr. 04 øre, 24 kr. 04 øre, 25 kr. 04 øre (26 kr. 04 øre).
5 kr. 26 øre, 5 kr. 51 øre, 5 kr. 76 øre, 6 kr. 01 øre, 6 kr. 26 øre (6 kr. 51 øre).
- b. 1. 22 kr. 07 øre, 23 kr. 07 øre, 24 kr. 07 øre, 25 kr. 07 øre, 26 kr. 07 øre (27 kr. 07 øre, 28 kr. 07 øre).
5 kr. 52 øre, 5 kr. 77 øre, 6 kr. 02 øre, 6 kr. 27 øre, 6 kr. 52 øre, (6 kr. 77 øre, 7 kr. 02 øre).
2. 18 kr. 08 øre, 19 kr. 08 øre, 20 kr. 08 øre, 21 kr. 08 øre, 22 kr. 08 øre (23 kr. 08 øre, 24 kr. 08 øre).
4 kr. 52 øre, 4 kr. 77 øre, 5 kr. 02 øre, 5 kr. 27 øre, 5 kr. 52 øre (5 kr. 77 øre, 6 kr. 02 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 22 kr. 95 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 74 - pr. læst time.
- b. 19 kr. 73 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 93 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Bekendtgørelse af 12. oktober 1951 om lærernes deltagelse i inspektions- og tilsynsarbejde ved statens højere almenskoler.

På dertil givent foranledning bekendtgøres herved følgende:

Ved undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 360 af 3. august 1949 om inspektionen ved statens højere almenskoler, hvilken bekendtgørelse som anført i § 1 omhandler det *lønnede* inspektionsarbejde ved nævnte skoler, er der ikke gjort nogen ændring i den hidtil gældende ordning, hvorefter rektor i det omfang, hvori det skønnes fornødent, kan pålægge enhver ved skolen ansat lærer og lærerinde uden særligt honorar at

deltage i tilsynet med eleverne inden for den normale skoletid. Efter sagens natur kan de tilfælde, i hvilke rektor kan gøre brug af denne beføjelse, ikke udtømmende opregnes, men rent eksempelvis kan følgende anføres:

I de tilfælde, hvor det er nødvendigt, at eleverne i spisefrikvarteret spiser i klasseværelserne under sådanne forhold, at tilsynet hermed ikke udelukkende kan udøves af den indvendige inspektor (eller de indvendige inspektorer), kan rektor overdrage tilsynet på omgang mellem de øvrige lærere, uden at de skal have noget vederlag herfor.

I tilfælde af inspektors forfald på grund af sygdom og bortrejse og lignende kan skolens rektor overdrage vedkommendes inspektionshverv til en anden lærer, hvis honorar, for såvidt han ønsker at betinge sig et sådant, må afholdes af inspektor efter nærmere aftale mellem denne og stedfortræderen, eventuelt ved rektors mellemkomst.

Ligeledes kan rektor i fornødent omfang pålægge skolens lærere uden for den normale skoletid at deltage i tilsyn med rejsende elever og tilsyn med eftersiddere. Der tilkommer herfor læreren den til enhver tid for sådant tilsyn fastsatte timebetaling.

Ordene i § 4 1) i ovennævnte bekendtgørelse af 3. august 1949 »udregning af alle karakterer ved årsprøver og eksaminer, førelse af vidnesbyrdbøger m.m.« erstattes af ordene »og udregning af alle karakterer ved årsprøver og eksaminer m.m.« Det påhviler lærerne under inspektors tilsyn at indføre elevernes karakterer (og vidnesbyrd) i karakterbøger og protokoller.

Bekendtgørelse af 2. november 1951 om gennemførelse af lov nr. 413 af 12. juli 1946 om skolelæger ved statsskolerne.

I medfør af § 12, stk. 1, i lov nr. 413 af 12. juli 1946 om skolelæger fastsætter undervisningsministeriet efter forhandling med sundhedsstyrelsen følgende bestemmelser vedrørende lovens gennemførelse ved statsskolerne:

§ 1.

Stk. 1. Skolelægeordning skal indføres, så snart ske kan i løbet af skoleåret 1951-52.

Stk. 2. Skolelægeordningen kan gennemføres enten som en selvstændig ordning, omfattende een eller flere statsskoler, eller ved skolens tilslutning til vedkommende kommunale skolelægeordning, eller ved skolens tilslutning til den af skoledirektionen truffe fælles ordning for vedkommende amt.

Stk. 3. Efter indhentet erklæring fra skolenævn og skoleråd gør rektor indstilling til ministeriet om, hvilken af de i stk. 2 nævnte ordninger der ønskes gennemført. Den endelige bestemmelse træffes af ministeriet. Som hovedregel bør af praktiske grunde skolelægeordningen søges tilknyttet den kommunale eller amtsmæssige ordning.

§ 2.

Selvstændig skolelægeordning.

Stk. 1. Ordningen af skolelægetilsynet fastsættes ved et reglement, hvortil udkast udarbejdes af rektor efter

indhentet erklæring fra skolenævnet, skolerådet og amtslægen. Angående reglementets nærmere indhold henvises til det som bilag I til nærværende bekendtgørelse optrykte normalreglement. Endvidere udarbejder rektor efter forhandling med skolenævnet, skolerådet og amtslægen udkast til instrukser for skolelægen og skolesundhedsplejersken (evt. medhjælper for skolelægen). Angående instruksens nærmere indhold henvises til de bilag II og III trykte mønsterinstrukser. Reglementet og instrukser skal godkendes af undervisningsministeriet efter forhandling med sundhedsstyrelsen. Skal reglementet og instrukserne gælde for mere end een statsskole, indsender rektorerne, efter at hver rektor har indhentet erklæring fra vedkommende skoleskolenævn og skoleråd, i fællesskab forslag til reglement og instrukser, ledsaget af erklæring fra amtslægen.

Stk. 2. Når reglement og instrukser er godkendt, oplås stillingerne som skolelæge og skolesundhedsplejerske (eventuelt kun medhjælper for skolelægen) af ministeriet efter indstilling fra rektor (eller rektorerne). Stillingerne besættes af ministeriet efter forhandling med rektor (eller rektorerne) og sundhedsstyrelsen.

§ 3.

Skolelægeordning fælles for statsskolen og vedkommende kommune.

Stk. 1. Efter aftale med kommunalbestyrelsen kan statsskolen med undervisningsministeriets godkendelse tilsluttes kommunens skolelægeordning.

Stk. 2. Ordningen etableres ved oprettelsen af en overenskomst mellem vedkommende rektor og kommunalbestyrelse, efter at rektor har indhentet en erklæring fra skolenævn og skoleråd. Overenskomsten indsendes til approbation af ministeriet.

Stk. 3. Ved overenskomsten træffes der bestemmelse om, hvilke afvigelser der af hensyn til udøvelsen af skolelægevirkomheden på statsskolen bør foretages i det for vedkommende kommune stadfæstede reglement, idet der herved tilstræbes, at ordningen kommer til at svare til normalreglementet for en statsskole med selvstændig skolelægeordning anførte ordning. Navnlig må der træffes bestemmelse om, at rektor skal have lejlighed til at udtale sig om ansøgningerne til stillingen som skolelæge, forinden denne besættes, for så vidt stillingens indehaver skal udøve skolelægegerning ved statsskolen. Et eksemplar af det for kommunen gældende reglement vedhæftes overenskomsten.

Stk. 4. For den kommunale skolelæge og skolesundhedsplejerske, der herefter får deres gerning helt eller delvis henlagt til en statsskole, udfærdiges der en selvstændig instruks efter den i § 2, stk. 1, nævnte fremgangsmåde og med et indhold i det væsentlige som angivet i de i bilag II og III optagne mønsterinstrukser.

Stk. 5. Omkostningerne ved indrettelse på statsskolen af undersøgelseslokale, eventuelt venterum, herunder udstyr, afholdes af staten. De med driften af skolelægeordningen på statsskolen forbundne udgifter udredes forlofts af kommunen, men refunderes fuldt ud af staten ved udgangen af hvert finansår. Refusion sker ved skolens kasse ifølge opgørelse indsendt af kommunen inden hvert års 15. april.

§ 4.

Skolelægeordning fælles for statsskolen og de sognekommunale skoler i vedkommende amt.

Stk. 1. Efter aftale med skoledirektionen for vedkommende amt kan statsskolen med undervisningsministeriets godkendelse tilsluttes den af skoledirektionen etablerede fællesordning for skolerne i sognekommunerne.

Stk. 2. Ordningen etableres ved oprettelse af en overenskomst mellem vedkommende rektor og skoledirektionen, efter at rektor har indhentet en erklæring fra skolenævn og skoleråd. Overenskomsten indsendes til approbation af ministeriet, der indhenter erklæring fra sundhedsstyrelsen.

Stk. 3. Ved overenskomsten træffes der bestemmelse om, hvilke afvigelser der af hensyn til udøvelsen af skolelægevirksomheden på statsskolen bør foretages i det for vedkommende amt stadfæstede reglement, idet det herved tilstræbes, at ordningen kommer til at svare til den i normalreglementet for en statsskole med selvstændig skolelægeordning fastsatte. Navnlig må der træffes bestemmelse om, at rektor skal have lejlighed til at udtale sig om ansøgningerne til stillingen som skolelæge, forinden den besættes, for så vidt stillingens indehaver skal udøve skolelægegerning ved statsskolen. Et eksemplar af det for amtet gældende reglement vedhæftes overenskomsten.

Stk. 4. For den af skoledirektionen ansatte skolelæge og skolesundhedsplejerske, der herefter får deres gerning helt eller delvis henlagt til en statsskole, udfærdiges der en selvstændig instruks efter den i § 2, stk. 1, nævnte fremgangsmåde og med et indhold i det væsentlige som angivet i de i bilag II og III optagne mønsterinstrukser.

Stk. 5. Omkostningerne ved indrettelse på statsskolen af undersøgelseslokale, eventuelt venterum, herunder understyr, afholdes af staten. De med driften af skolelægeordningen på statsskolen forbundne udgifter udredes forlods af amtskolefonden, men refunderes fuldt ud af staten ved udgangen af hvert finansår. Refusion sker ved skolens kasse ifølge opgørelse indsendt af skolefonden inden hvert års 15. april.

Særlige bestemmelser.

§ 5.

De helbredskort, som efter de derom gældende reglementariske bestemmelser skal føres for hvert skole-søgende barn, vil kunne fås ved henvendelse til a/s Olaf O. Barfod & co., Gyldenløvesgade 10, under henvisning til formular 2950 for drenges vedkommende og 2951 for pigers vedkommende.

Der må ikke anvendes andre helbredskort end sådanne, der er udarbejdet i nøje overensstemmelse med disse formularer.

§ 6.

I medfør af lovens § 1 skal børn, som ønskes fritaget for undersøgelse af skolelægen, årligt præstere attest fra en praktiserende læge om at være under tilsyn af denne af mindst samme omfang som det skolelægen påhviler. En sådan attest skal være udstedt på et af sundhedsstyrelsen hertil godkendt skema. Dette skema vil kunne fås ved henvendelse til det i § 5 nævnte firma under henvisning til formular 2952.

Med hensyn til attestens benyttelse vil følgende fremgangsmåde være at iagttage: Attesten sendes ved skoleårets begyndelse af skolelægen til den læge, som barnets forældre (værge) har ønsket at anvende. Attesten vil derefter af lægen, efter at denne har udfyldt og a jourført den og på bagsiden forsynet de dertil bestemte rubrikker med dato for undersøgelsen, underskrift og stempel, være at tilbagesende til skolelægen i lukket kuvert.

Det påhviler skolelægen at påse, at attesten modtages rettidigt tilbage, og at det foreskrevne skema er benyttet.

§ 7.

Stk. 1. Skolelægen står under tilsyn af amtslægen. Hvis den pågældende statsskole er tilsluttet en kommunal eller amtsmæssig ordning med skoleoverlæge, har denne det direkte tilsyn med skolelægen.

Stk. 2. Der tillægges amtslægerne for deres virksomhed ved skolelægetilsynet et årligt bestillingstillæg efter reglerne i skolelægelovens § 11, stk. 3. Ved beregningen af det i nævnte lovbestemmelse anførte maksimumshonorar sammenlægges elevantallet i kommuneskolerne og statsskolen.

Den på statsskolen herefter eventuelt faldende del af honoraret udbetales af vedkommende skoles kasse efter finansårets udgang.

§ 8.

Angående spørgsmålet om antagelse af medhjælpere for skolelægerne henvises til indenrigsministeriets cirkulære af 27. september 1948 og undervisningsministeriets cirkulære af 19. september 1949, der er optrykt som bilag IV og V til nærværende bekendtgørelse.

§ 9.

Angående spørgsmålet om de nærmere regler for embedslægers og skolelægers indbyrdes virksomhed henvises til den som bilag VII optrykte, af sundhedsstyrelsen under 14. februar 1947 udfærdigede instruks.

Bilag I.**Undervisningsministeriets normalreglement for skolelægeordning ved en statsskole med selvstændig skolelægeordning.**

I henhold til § 10 i lov nr. 413 af 12. juli 1946 om skolelæger fastsættes følgende reglement for skolelægeordningen ved . . . . .

§ 1.

Ved skolen (skolerne) ansættes af undervisningsministeriet en skolelæge til udøvelse af den i skolelægelovens § 1 omhandlede kontrol med sundhedstilstanden i skolen og til foretagelsen af den i samme lovbestemmelse omtalte regelmæssige undersøgelse af eleverne.

§ 2.

Som skolelæge ansættes en læge, der har gennemgået det i skolelægelovens § 7 omhandlede kursus i skolehygiejne, medmindre sundhedsstyrelsen meddeler dispensation herfra.

Amtslægen kan ikke ansættes som skolelæge.

Læger, som er fyldt 70 år, kan ikke ansættes eller genansættes som skolelæger, medmindre særlige omstændigheder taler derfor.

Stillingen som skolelæge besættes for højst 6 år ad gangen, eller, såfremt skolelægen forinden udløbet af ansættelsesperioden fylder 70 år, indtil dette tidspunkt.

§ 3.

Stillingen som skolelæge opslås af undervisningsministeriet efter indstilling fra rektor i ugeskrift for læger med en ansøgningsfrist af 4 uger.

Undervisningsministeriet forelægger gennem sundhedsstyrelsen de indkomne ansøgninger for amtslægen, der udarbejder en skematisk oversigt over ansøgerens kvalifikationer og udtaler sig om disse, hvorefter rektors erklæring indhentes på dette grundlag. Valget af skolelæge træffes derefter af undervisningsministeriet, hvis beslutning bilagt samtlige ansøgninger og amtslægens oversigt og erklæringer samt rektors erklæring forelægges sundhedsstyrelsen til godkendelse.

§ 4.

En skolelæge kan genansættes uden fornyet opslag af stillingen, såfremt amtslægen og rektor tiltræder dette. Undervisningsministeriet afgiver indberetning herom til sundhedsstyrelsen. Kan amtslæge og rektor ikke begge tiltræde genansættelse, eller er skolelægen fyldt 70 år, vil stillingen være at opslå ledig og besætte i overensstemmelse med de i § 3 givne regler.

§ 5.

Skolelæger, der er ansat før 1. august 1951, kan ansættes i henhold til skolelægeoven i overensstemmelse med reglerne i ovennævnte § 4.

§ 6.

Skolelægens honorar fastsættes af undervisningsministeriet til et årligt beløb pr. elev, hvorhos der vil kunne fastsættes et honorar til et bestemt årligt beløb pr. person af det til skolen hørende personale for det arbejde, som skolelægen har ved kontrollen med eller medvirken ved tuberkuloseundersøgelsen af skolens lærere og øvrige personale. Honoraret udbetales ved skolens kasse.

Hvor omstændighederne måtte tale derfor, kan der ydes befordringsgodtgørelse efter de for den kommunale skolelægeordning gældende regler.

§ 7.

Efter forhandling med amtslægen fastsætter rektor efter indhentet erklæring fra skolenævnet og skolerådet i en instruks omfanget af skolelægens virksomhed og tjenesteplicht.

Instruksen skal godkendes af undervisningsministeriet efter indhentet erklæring fra sundhedsstyrelsen.

§ 8.

Skolelægen står under tilsyn af amtslægen, jfr. skolelægeovens § 9.

§ 9.

Skolelægen fører tilsyn med elevernes sundhedsstand.

Skolelægen er kredslægen behjælpelig med tilsynet med skolens hygiejniske forhold og som rådgiver for rektor og lærerpersonalet.

For skolelægens forhold til amtslægen, herunder hans tilsyn med de hygiejniske forhold i skolen og foranstaltninger til bekæmpelse af epidemiske sygdomme, gælder de af sundhedsstyrelsen i instruks af 14. februar 1947 om embedslægers og skolelægers indbyrdes virksomhed fastsatte regler.

Skolelægen bør endvidere i fornødent omfang søge at vække interesse for og forståelse af hygiejniske spørgsmål hos skolepersonale, forældre og elever.

I alle sager vedrørende skolehygiejniske forhold skal skolelægens erklæring indhentes, forinden rektor tager stilling til sagen eller eventuelt forelægger den for undervisningsministeriet. Skolelægens erklæring fremsendes gennem kredslægen.

§ 10.

På skolen skal der, hvor forholdene tillader det, indrettes et særligt undersøgelseslokale og eventuelt venteværelse til brug for helbredsundersøgelserne af eleverne.

Undersøgelseslokalet forsynes med det for undersøgelsen fornødne udstyr.

Skolelægens undersøgelser af eleverne foretages – medmindre undervisningsministeriet under særlige omstændigheder tillader en afvigende ordning – i den normale skoletid i overensstemmelse med bestemmelserne i den for ham fastsatte instruks.

Rektor yder skolelægen bistand ved tilsynet med elevernes sundhedstilstand. Det påhviler skolens rektor til skolelægen at henvise sådanne børn, som frembyder vanskeligheder med hensyn til opførsel eller har vanskeligt ved at følge med i undervisningen, eller som virker sløje og uoplagte, hyppigt forsømmer eller viser tegn på forkert ernæring eller klager over legemlig utilpashed eller lignende eller frembyder tegn herpå, når tilfældet er af en sådan karakter, at undersøgelsen kan opsættes til skolelægens næste regelmæssige besøg på skolen.

Skolelægen skal i betimelig tid af tale tidspunktet for den årlige undersøgelse med rektor.

Forældrene har adgang til at være til stede ved undersøgelsen af eleven på skolen. For drengenes vedkommende har en mandlig rektor eller en af ham udpeget lærer og for pigernes vedkommende en kvindelig rektor eller en af hende udpeget lærerinde ret til at overvære undersøgelsen.

Den i skolelægeovens § 3 omhandlede årlige tuberkuloseundersøgelse og den eventuelle Calmette-vaccination af elever, lærere og det øvrige personale tilrettelægges efter aftale mellem rektor, skolelæge og med nærmeste tuberkulosestation og foretages i samarbejde med denne. Skolelægen er pligtig at foretage tuberkulinprøverne, såfremt ikke anden aftale er truffet med tuberkulosestation og skole. Såvel tuberkuloseundersøgelsen som vaccinationerne foretages såvidt muligt i den normale skoletid.

§ 11.

Ingen elev kan forlanges undtaget fra skolelægens undersøgelse eller fra den i skolelægeovens § 3 omhandlede tuberkuloseundersøgelse, medmindre den pågældende ved hvert skoleårs begyndelse møder med en at-

test fra en praktiserende læge, udstedt på et af sundhedsstyrelsen hertil godkendt skema; det samme gælder den årlige tuberkuloseundersøgelse af skolens lærere og øvrige personale.

Gentagen udeblivelse fra undersøgelserne kan efter undervisningsministeriets bestemmelse medføre vedkommende elevs udvisning af skolen.

§ 12.

Skolelægen eller hans medhjælper modtager inden en måned efter skoleårets begyndelse fra skolen oplysninger om elevernes fordeling i klasserne med angivelse af, hvilke der er nyoptagne, samt hver måned melding om elevernes til- og fraflytning.

§ 13.

For nyoptagne elevers vedkommende rekvirerer skolelægen eller hans medhjælper de af de pågældende elevers tidligere skolelæge førte helbredskort eller afskrift deraf.

For så vidt en elev ikke tidligere er blevet undersøgt af en skolelæge (d. v. s. hvis intet helbredskort foreligger), sender skolelægen forældrene et spørgeskema, som udfyldes af forældrene (eller deres læge) og tilbagesendes til skolelægen. Forældrene skal anmodes om så vidt muligt at være til stede ved den første undersøgelse på skolen.

§ 14.

For hver elev skal der føres et helbredskort i overensstemmelse med et af sundhedsstyrelsen udarbejdet standardkort.

Helbredskortene opbevares på skolen under sådanne forhold, at kun skolelægen, den person, der bistår ham ved undersøgelserne, samt rektor har adgang til dem. Helbredskortene skal opbevares på den skole, hvorfra eleven endeligt udskrives, mindst 5 år efter det tidspunkt, hvor udskrivning har fundet sted.

For opbevaring af attester vedrørende undersøgelser, der er foretaget af praktiserende læger i henhold til § 11, stk. 1, gælder tilsvarende regler som for helbredskortenes opbevaring.

Helbredskort vil dog altid være at udlåne til amtslægen.

§ 15.

Bortset fra foranstaltninger til aflusning er egentlig lægebehandling og profylaktiske vaccinationer skolelægen uvedkommende, men han bør dog i fornødent omfang yde første hjælp ved ulykkestilfælde og sygdomstilfælde, som måtte indtræffe, medens han er på skolen.

Viser skolelægens undersøgelse, at en elev trænger til lægebehandling, eller skønnes en mere detaljeret undersøgelse påkrævet, henvises eleven ved en dertil indrettet blanket til at søge hjemmets egen læge.

§ 16.

Skolelægen sender hvert år inden udgangen af januar måned på et af sundhedsstyrelsen udarbejdet skema en oversigt over sin virksomhed i det foregående skoleår til amtslægen. Genparten af skemaet tilstilles rektor, ministeriet og skoleoverlægen.

§ 17.

Til bistand for skolelægen kan rektor ansætte en sundhedsplejerske.

Som skolesundhedsplejerske ansættes autoriserede sygeplejersker med fornøden supplerende uddannelse. Hvis kvalifikationerne iøvrigt er lige, bør sygeplejersker med kursus fra Aarhus universitet foretrækkes.*) Sundhedsstyrelsen kan dispensere.

Stillingen besættes efter opslag i tidsskrift for sygepleje og i den lokale presse efter en ansøgningsfrist af 4 uger. Rektor forelægger de indkomne ansøgninger for amtslægen, der udarbejder en skematisk oversigt over ansøgernes kvalifikationer og udtaler sig om disse. Valget af skolesundhedsplejerske træffes derefter af rektor, hvis beslutning bilagt samtlige ansøgninger og amtslægens skematiske oversigt og erklæringer forelægges sundhedsstyrelsen til godkendelse.

Skolesundhedsplejerskens lønningsvilkår fastsættes af undervisningsministeriet.

§ 18.

Skolelægen er skolesundhedsplejerskens nærmeste overordnede, og hun er pligtig at rette sig efter de af ham givne forskrifter. Omfanget af hendes virksomhed fastsættes i en instruks, der udarbejdes af rektor efter indhentet erklæring fra skolelægen.

§ 19.

Dette reglement træder i kraft . . . . .

Bilag II.

Mønsterinstruks for skolelæger.

Instruks for skolelægen ved . . . . .

§ 1.

Skolelægen fører tilsyn med elevernes helbredstilstand og med skolens hygiejniske forhold.

Skolelægen bør endvidere i fornødent omfang søge at vække interesse for og forståelse af hygiejniske spørgsmål hos skolepersonale, forældre og elever.

I alle sager vedrørende skolehygiejniske forhold skal skolelægens erklæring indhentes, forinden sagen af rektor eventuelt forelægges undervisningsministeriet. Skolelægens erklæring fremsendes gennem kredslægen.

§ 2.

Skolelægen skal foretage den første undersøgelse af en elev inden et halvt år efter elevens optagelse på skolen.

§ 3.

Skolelægen eller dennes medhjælper modtager inden en måned efter skoleårets begyndelse fra skolen oplysninger om elevernes fordeling i klasserne med angivelse af, hvilke der er nyoptagne, samt hver måned melding om elevernes til- og fraflytning.

§ 4.

For nyoptagne elevers vedkommende rekvirerer skolelægen eller hans medhjælper de af de pågældende ele-

*) jfr. dog de i cirkulærer af 27. september 1948, 19. september 1949 og 27. august 1951 anførte retningslinier for antagelse af medhjælpere for skolelægerne (bilag IV, V og VI).

vers tidligere skolelæge førte helbredskort eller afskrift deraf.

For så vidt en elev ikke tidligere er blevet undersøgt af en skolelæge (d. v. s. hvis intet helbredskort foreligger) sender skolelægen forældrene et spørgeskema, som udfyldes af forældrene (eller deres læge) og tilbagesendes til skolelægen. Forældrene skal anmodes om så vidt muligt at være til stede ved den første undersøgelse på skolen.

Undersøgelser af eleven skal – medmindre undervisningsministeriet under særlige omstændigheder tillader en afvigende ordning – foretages i den normale skoletid.

For drengenes vedkommende har en mandlig rektor eller en af ham udpeget lærer og for pigernes vedkommende en kvindelig rektor eller en af hende udpeget lærerinde ret til at overvære undersøgelsen.

Skolelægen skal i betimelig tid aftale tidspunktet for den årlige undersøgelse med rektor.

§ 5.

Skolelægen foretager årlige undersøgelser af alle elever i det omfang, som er angivet på et af sundhedsstyrelsen autoriseret helbredskort, herunder undersøgelse for farvesans. Resultatet af undersøgelsen indføres på dette.

§ 6.

Udover den årlige undersøgelse foretager skolelægen hyppigere kontrolundersøgelser af de elever, hvis legemlige eller sjælelige sundhedstilstand skønnes at udkræve særlig kontrol, og desuden af de elever, som han har noteret til kontrol. Disse undersøgelser foretages på skolen efter aftale med rektor eller i skolelægens faste træffetid på skolen, der fastsættes til en bestemt dag 1 gang om måneden til et nærmere angivet klokkeslet.

§ 7.

Den i skolelægelovens § 3 omhandlede årlige tuberkuloseundersøgelse og den eventuelle Calmette-vaccination af elever, lærere og skolens øvrige personale tilrettelægges efter aftale mellem rektor, skolelægen og nærmeste tuberkulosestation og foretages i samarbejde med denne. Skolelægen er pligtig at foretage tuberkulinprøverne, såfremt ikke anden aftale er truffet med tuberkulosestation og skole.

§ 8.

Helbredskortene opbevares på skolen således, at kun skolelægen, den person, der bistår ham ved undersøgelserne, samt rektor har adgang til dem. Kortene må ikke fjernes fra kartoteket. Helbredskort vil dog altid være at udlåne til amtslægen.

Helbredskortene skal opbevares på den skole, hvorfra eleven endelig udskrives, mindst 5 år efter det tidspunkt, hvor udskrivning har fundet sted.

§ 9.

Bortset fra foranstaltninger til aflusning er egentlig lægebehandling og profylaktiske vaccinationer skolelægen uvedkommende, men han bør dog i fornødent omfang yde førstehjælp ved ulykkestilfælde og sygdomstilfælde, som måtte indtræffe, medens han er på skolen.

Viser skolelægens undersøgelse, at en elev trænger til lægebehandling, eller skønnes en mere detaljeret undersøgelse påkrævet, henvises eleven ved en dertil indrettet blanket til at søge hjemmets egen læge med anmodning om, at denne, efter at eleven er taget under behandling, giver blanketten eller en til afrivning bestemt del af denne påtegning herom og tilstiller skolelægen blanketten.

Skolelægen påser, at henvisningen efterkommes, og skal, såfremt dette ikke sker, drage omsorg for, at forældrene underrettes om betydningen heraf.

Skolelægen henleder i en skriftlig indberetning skolens opmærksomhed på de hos eleverne forefundne sygelige tilstande, herunder mangler med hensyn til syn, hørelse og farvesans, som kræver, at der tages særlige hensyn ved undervisningen.

§ 10.

Ingen elev kan forlanges undtaget fra skolelægens undersøgelse, ligesom ingen elev eller lærer eller nogen af det ved skolen ansatte øvrige personale kan forlanges undtaget fra den årlige tuberkuloseundersøgelse, medmindre den pågældende ved hvert skoleårs begyndelse møder med en af en praktiserende læge på det af sundhedsstyrelsen hertil godkendte skema udstedt attest.

§ 11.

Skolelægen er til rådighed for rektor ved dennes tilsyn med alle hygiejniske forhold på skolen.

Denne virksomhed omfatter skolens opvarmnings- og ventilationsforhold, bade- og toiletforhold, gymnastiksalen og omklædningsværelsernes indretning, klasseværelsernes indretning, belysningsforholdene, drikke- og spiseforholdene, elevernes opholdssted under spisning samt skolens renholdelse.

Skolelægen skal være rådgivende med hensyn til ordning og tilrettelæggelse af eventuel skolebespisning.

Skolelægen skal påse, at eleverne i klasseværelserne sidder ved borde, som passer til deres størrelse, samt at svagtseende og svagthørende børn er anbragt på hensigtsmæssig måde i klasseværelserne.

Skolelægen indfører i en dertil indrettet protokol de antegnelser om skolens hygiejniske forhold, som han finder anledning til.

Det påhviler skolelægen i overensstemmelse med bestemmelserne i sundhedsstyrelsens instruks af 14. februar 1947 for embedslægers og skolelægers indbyrdes virksomhed til kredslægen at afgive indberetninger om forefundne mangler i hygiejnisk henseende ved skolen, som det ikke er lykkedes for rektor og skolelægen i forening at afhjælpe. Afskrift af skolelægens indberetning til kredslæge sendes til skolens rektor.

§ 12.

Skolelægen står, for så vidt angår hans virksomhed som sådan, under tilsyn af amtslægen i henhold til bestemmelserne i sundhedsstyrelsens instruks af 14. februar 1947 for embedslægers og skolelægers indbyrdes virksomhed

§ 13.

Skolelægen udarbejder på et af sundhedsstyrelsen godkendt skema en oversigt over sin virksomhed som

skolelæge og indsender denne til amtslægen, eller hvor der er ansat en særlig skoleoverlæge, gennem denne til amtslægen, inden udgangen af januar måned i det følgende år.

Genparter af skemaet tilstilles rektor og undervisningsministeriet.

§ 14.

Som bistand for skolelægen kan der ansættes en skolesundhedsplejerske, der i sin virksomhed, hvis omfang fastsættes i en instruks for skolesundhedsplejersker, er pligtig at rette sig efter de af skolelægen givne forskrifter.

§ 15.

Denne instruks træder i kraft den . . . . .

Bilag III.

Mønsterinstruks for skolesundhedsplejersker.

§ 1.

Skolesundhedsplejersken er skolelægens nærmeste medarbejder. Hun deltager i det sygdomsforebyggende og hygiejniske arbejde blandt eleverne efter skolelægens anvisning. Hun skal efter aftale med skolelægen og rektor have fast træffetid på skolen, som falder indenfor den normale skoletid.

§ 2.

Det påhviler skolesundhedsplejersken at forberede til og assistere i skolelægens træffetid samt på hans vegne træffe aftale med rektor om undersøgelse af klasser og enkelte elever.

§ 3.

Skolesundhedsplejersken skal efter aftale med skolelægen og rektor besøge de hjem, hvor børnenes sundhedstilstand gør det ønskeligt. Under besøgene skal hun iagttage og søge foranlediget, at lægehenvisningerne bliver fulgte.

Hun skal i det hele ved disse besøg virke for forbedringer i hygiejnen og være hjemmene behjælpelige hermed. Det er besøgenes hensigt at skabe kontakt mellem skolelægeinstitutionen og hjemmene, således at helbreds kontrollen med børnene kan blive så effektiv som mulig.

Erfaringerne fra disse besøg indføres på helbreds kortene, og hvis det skønnes at have interesse for rektor, orienteres denne herom.

§ 4.

Skolesundhedsplejersken har ansvaret for, at skolens samling af helbreds kort er i orden. Foruden skolesundhedsplejersken og skolelægen har kun rektor adgang til kortene, som ikke må fjernes fra kartoteket. Helbreds kort vil dog altid være at udlåne til amtslægen.

Senest en måned efter skoleårets begyndelse modtager hun til brug for skolelægen en liste over elevernes fordeling i klasserne med angivelse af, hvilke der er nyoptagne, og hver måned modtager hun fra skolens kontor en liste over af- og tilgang. Hun rekvirerer de tilflyttede elevers helbreds kort fra de tidligere skoler.

§ 5.

Skolesundhedsplejersken har ansvar for, at beholdningen af medicin, forbindsstoffer og lignende er i orden. Alle regninger skal attesteres af skolelægen og anvises af rektor.

§ 6.

Skolesundhedsplejerskens nærmeste foresatte er skolelægen, gennem hvem klager og ønsker kan fremsættes.

§ 7.

Denne instruks træder i kraft den . . . . .

Bilag IV.

Indenrigsministeriets cirkulære af 27. september 1948 til samtlige skoledirektioner uden for København, skoleråd og kommunalbestyrelser samt ledere af private skoler vedrørende antagelse af medhjælpere for skolelægerne.

Efter gennemførelsen af lov nr. 413 af 12. juli 1946 om skolelæger har spørgsmålet om, hvem der bør antages som medhjælpere for skolelægerne, og hvorledes disse medhjælpere bør aflønnes, været under overvejelse i undervisningsministeriet, indenrigsministeriet og sundhedsstyrelsen og har derefter været genstand for en drøftelse på et møde i indenrigsministeriet med repræsentanter for undervisningsministeriet, sundhedsstyrelsen, de kommunale organisationer, skoledirektionerne udenfor København og Dansk Sygeplejeråd. Man skal herom meddele følgende:

I henhold til skolelægelovens § 2, stk. 1, kan der for hver skolelæge ansættes en skolesundhedsplejerske, hvorved ifølge lovens motiver skal forstås en sygeplejerske, der har gennemgået det særlige kursus for sundhedsplejersker ved Aarhus universitet.

Der var på det nævnte møde fra alle sider enighed om, at det er nødvendigt at sikre skolelægerne medhjælp, og at denne medhjælp, for at skolelægeloven fuldtud skal kunne virke efter sin hensigt, må bestå af sygeplejersker med uddannelse fra Aarhus universitet, idet kun sådanne sygeplejersker vil besidde de fornødne forudsætninger for – bl. a. ved besøg i hjemmene – at tilvejebringe den for skolesundhedsplejen meget vigtige forbindelse mellem skolen og skolelægen på den ene side og hjemmene på den anden side i alle spørgsmål vedrørende børnenes sundhed.

Gennemførelse af en ordning, hvorved der sikres skolelægerne bistand af sygeplejersker med den særlige uddannelse fra Aarhus universitet (egentlige skolesundhedsplejersker) støder imidlertid på den vanskelighed, at antallet af sygeplejersker med den nævnte uddannelse er meget begrænset. Hertil kommer, at det ud fra almindelige sundhedsmæssige hensyn bør tilstræbes, at sygeplejersker med uddannelse fra Aarhus universitet først og fremmest knyttet til spædbørnsundhedsplejen (jfr. lov nr. 85 af 31. marts 1937 om bekæmpelse af sygelighed og dødelighed blandt børn i det første leveår).

Hvad dernæst angår spørgsmålet om antagelse af sygeplejersker uden den særlige uddannelse fra Aarhus universitet som medhjælpere for skolelægerne, må det

først fremhæves, at sådanne sygeplejersker på den ene side vil mangle de nødvendige forudsætninger for udøvelse af egentlig skolesundhedsplejerskegerning (hjemmebesøg m.v.) og på den anden side vil være i besiddelse af en uddannelse, som kun i mindre grad kan anses for påkrævet ved den bistand, der skal ydes skolelægerne ved undersøgelser af børnene m.v., og som derfor langt bedre vil blive udnyttet ved egentlig sygeplejerskegerning. Under hensyn til de vanskeligheder, der som følge af den almindelige mangel på sygeplejersker i længere tid har været forbundet med at få sygeplejerskestillingerne på landets sygehuse besat og med iøvrigt at sikre befolkningen den nødvendige sygeplejerskehjælp, må det derfor ud fra et samfundsmæssigt synspunkt anses for uheldigt for tiden, at sygeplejersker uden den særlige uddannelse fra Aarhus universitet overføres til skolelægearbejdet fra andre områder af syge- og sundhedsplejen.

Indtil den herskende mangel på sygeplejersker med uddannelse fra Aarhus universitet kan anses for afhjulpet, således at landets behov for spædbørnsundhedsplejersker kan dækkes, bør der herefter som medhjælpere for skolelægerne som hovedregel antages ikke sygeplejerskeuddannede personer, f.eks. klinikdammer, der dels kan bistå ved undersøgelserne af børnene, dels som sekretærer for lægerne kan udføre det nødvendige kartoteksarbejde m.v. Ved mindre skoler vil der kunne træffes aftale med den lærer eller lærerinde, der efter normalreglementet bør være til stede ved undersøgelsen (jfr. normalreglementet for købstæderne § 10 in fine og normalreglementet for amter § 11 in fine) om at være skolelægen behjælpelig ved kartoteksarbejde og lign. Aftale om vederlaget herfor må træffes i hvert enkelt tilfælde under hensyn til skolens størrelse og arbejdets omfang. I tilfælde, hvor arbejdet som medhjælper for skolelægen kun vil lægge beslag på en mindre del af den pågældendes arbejdstid, vides der dog intet at erindre imod, at der, hvor det under hensyn til de lokale forhold måtte være muligt og hensigtsmæssigt, træffes aftale med en hjemme- eller menighedssygeplejerske om overtagelse af arbejdet som medhjælper for skolelægen, idet det dog må være en forudsætning for en sådan ordning, at arbejdet kan tilrettelægges således, at det ikke griber forstyrrende ind i den pågældendes almindelige sygeplejerskegerning. Endelig vil der – som hidtil – kunne forekomme tilfælde, hvor det er praktisk at gennemføre en kombineret spædbørns- og skolesundhedsplejerskeordning, og sådanne ordninger – med antagelse af sygeplejersker med uddannelse fra Aarhus universitet – vil fremdeles kunne forventes godkendt under forudsætning af, at spædbørnsundhedsplejerskearbejdet, hvortil må anvendes mindst halvdelen af den pågældendes arbejdstid, kan forventes udført på betrygende måde.

De anførte synspunkter blev på det ovennævnte møde fremført fra sundhedsstyrelsens side, og der var blandt undervisningsministeriets, indenrigsministeriets, de kommunale organisationers og skoledirektionernes repræsentanter på mødet ubetinget enighed om ønskeligheden af, at disse synspunkter indtil videre følges ved fremtidig antagelse af medhjælperne for skolelægerne. Der var blandt de nævnte repræsentanter endvidere enighed om, at sygeplejersker, hvor sådanne undtagel-

sesvis måtte blive antaget som heldagsbeskæftigede medhjælpere for skolelægerne, ikke burde aflønnes med en højere løn end den for sygeplejerskeassistenter på provinsens sygehuse gældende (grundløn 2 200 kr., stigende hvert 3. år med 210 kr. indtil 2 850 kr.), og at dette burde gælde uanset, om de pågældende havde gennemgået den særlige uddannelse fra Aarhus universitet eller ikke.

Under henvisning hertil, og idet det bemærkes, at indenrigsministeriet under hensyn til den bestående mangel såvel på almindelige sygeplejersker som på sygeplejersker med den særlige uddannelse fra Aarhus universitet må lægge megen vægt på, at kun sådanne sygeplejersker (med eller uden Aarhus-uddannelse), som har en ganske særlig interesse for arbejdet blandt skolebørn, bliver knyttet til skolelægearbejdet, skal man henstille,

at der indtil videre som heldagsbeskæftigede medhjælpere for skolelægerne hverken søges ansat sygeplejersker med uddannelse fra Aarhus universitet eller andre sygeplejersker, og

at der, hvis sådanne sygeplejersker (såvel sygeplejersker med Aarhus-uddannelse som andre sygeplejersker) antages, ikke tillægges de pågældende højere løn end den for sygeplejerskeassistenter ved provinsens sygehuse gældende (grundløn 2 220 kr. stigende hvert 3. år med 210 kr. indtil 2 850 kr., hvortil kommer almindeligt pensionsgivende tillæg, regulerings-tillæg og stedtillæg efter de for statens tjenestemænd til enhver tid gældende regler samt det for statens sygeplejersker særligt fastsatte arbejdsledertillæg).

Med hensyn til aflønningen i andre tilfælde af den for skolelægen antagne medhjælp bemærkes:

I tilfælde, hvor en kombineret spædbørns- og skolesundhedsplejerskeordning måtte blive godkendt, vil den pågældende sundhedsplejerske, der forudsættes at have gennemgået den særlige uddannelse ved Aarhus universitet, kunne aflønnes med den for spædbørnsundhedsplejersker i indenrigsministeriets cirkulære af 20. oktober 1947, jfr. cirkulære af 23. marts 1948, anførte løn (grundløn 2 700 kr., stigende hvert 3. år med 360 kr. indtil 3 420 kr. og efter yderligere 3 år med 390 kr. indtil 3 810 kr., hvortil kommer almindeligt pensionsgivende tillæg, reguleringsstillæg og stedtillæg efter de for statens tjenestemænd til enhver tid gældende regler samt – foreløbig indtil udgangen af finansåret 1948/49 – et midlertidigt, ikke pensionsgivende tillæg på 600 kr. årlig. Lønningsancienniteten regnes fra sundhedsplejerskens autorisation som sygeplejerske i henhold til lov nr. 140 af 26. april 1933 om autoriserede sygeplejersker; såfremt den pågældendes sygeplejerskeuddannelse var afsluttet inden sidstnævnte lovs ikrafttræden den 1. januar 1934, regnes ancienniteten dog fra tidspunktet for uddannelsens afslutning). Indenrigsministeriet forbeholder sig i hvert enkelt tilfælde at tage stilling til, hvor stor en del af lønningsudgiften der i tilfælde af denne art skal anses for at vedrøre den pågældendes virksomhed som spædbørnsundhedsplejerske og dermed kunne kræves forholdsmæssigt refunderet efter reglerne i loven af 31. marts 1937 om bekæmpelse af sygelighed og dødelighed blandt børn i det første leveår, og hvor stor en del der vedrører skolelægeordningen og således vil kunne forventes refunderet med

halvdelen inden for det i skolelægeoven fastsatte maksimum (jfr. lov af 12. juni 1946 § 11, stk. 2.)

I tilfælde, hvor der til medhjælp for skolelægen antages klinikdamer, kontoruddannede sekretærer el. lign. bør vederlaget til de pågældende fastsættes efter de for aflønning af kommunens kontormedhjælper gældende regler. Hvor den nødvendige medhjælp for skolelægen ydes af skolens lærer eller lærerinde, bør vederlaget fastsættes til et mindre beløb pr. barn efter arbejdets omfang.

I tilfælde, hvor skolelægearbejdet søges gennemført under bistand af hjemme- eller menighedssygeplejersker, der stiller en mindre del af deres arbejdstid til rådighed for arbejdet, bør spørgsmålet om vederlagets størrelse – efter nærmere forhandling med de pågældende – fastsættes som timebetaling eller som et bestemt beløb pr. barn, der omfattes af ordningen. Om de retningslinier, der i så henseende bør følges, vil der kunne forventes indledet forhandlinger mellem de kommunale organisationer og Dansk Sygeplejeråd.

Det tilføjes, at man ved drøftelserne angående de ovennævnte retningslinier for antagelse og aflønning af medhjælperne for skolelægerne har været opmærksom på, at der efter forudsætningerne for bestemmelserne i skolelægeovens § 11 kun vil kunne ydes refusion af udgifterne til medhjælp for skolelægen, såfremt der ansættes en egentlig skolesundhedsplejerske (sygeplejerske med en særlige uddannelse fra Aarhus universitet), men at det kan forventes, at undervisningsministeriet vil søge hjemmel til, at sådan refusion i en overgangstid af 3 år fra 1. april 1947 at regne vil kunne ydes, når der til hjælp for skolelægen antages anden, for købstadkommuner af undervisningsministeriet, for amtskommuner af skoledirektionen godkendt medhjælp.

Bilag V.

Undervisningsministeriets cirkulære af 19. september 1949 til samtlige skoledirektioner uden for København, skoleråd og kommunalbestyrelser vedrørende medhjælperne for skolelægerne.

I indenrigsministeriets cirkulære af 27. september 1948 er det af hensyn til manglen såvel på sundhedsplejersker (sygeplejersker med særlig uddannelse ved Aarhus universitet) som på autoriserede sygeplejersker henstillet til kommunerne, at der indtil videre ikke søges ansat sundhedsplejersker og autoriserede sygeplejersker som heldagsbeskæftigede medhjælperne for skolelægerne. I forbindelse hermed er der efter forhandling med undervisningsministeriet stillet i udsigt, at undervisningsministeriet ville søge hjemmel for, at der i en overgangstid af 3 år fra 1. april 1947 at regne ydes tilskud efter skolelægeoven af 12. juni 1946 § 11 også til anden medhjælp (klinikdamer, kontoruddannede sekretærer etc.), og denne hjemmel er nu tilvejebragt ved tekstanmærkning til finansloven for finansåret 1949-50.

Efter forhandling bl. a. med indenrigsministeriet og sundhedsstyrelsen fastsætter undervisningsministeriet herefter følgende regler for antagelse og lønning af medhjælperne for skolelægerne samt for tilskud til deres lønning.

1. Antagelse.

Antagelse af sundhedsplejersker og sygeplejersker, der er autoriserede i henhold til lov nr. 140 af 26. april 1933, skal godkendes af sundhedsstyrelsen. Anden medhjælp kan antages af skoledirektionerne og kommunalbestyrelserne uden godkendelse af undervisningsministeriet eller sundhedsstyrelsen.

2. Lønning.

Det overlades til skoledirektionerne og kommunalbestyrelserne at fastsætte lønningen til medhjælperne for skolelægerne, idet der dog herved bør tages hensyn til de i indenrigsministeriets ovennævnte cirkulære af 27. september 1948 angivne retningslinier.

3. Tilskud.

Statens tilskud til den samlede skolelægeordning ydes som angivet i skolelægeovens § 11, stk. 2, med 50 pct. af udgiften, dog højest i forhold til følgende beløb:

- a) 5 kr. pr. person + det til enhver tid gældende tillæg til statens honorarer, hvis der er ansat en af sundhedsstyrelsen godkendt sundhedsplejerske eller autoriseret sygeplejerske.
- b) 4 kr. pr. person + tillæg, hvis der er antaget anden medhjælp for skolelægen.
- c) 3 kr. pr. person + tillæg, hvis ingen medhjælp antages.

Bilag VI.

Indenrigs- og boligministeriets cirkulære af 27. august 1951 til samtlige skoledirektioner uden for København, skoleråd og kommunalbestyrelser samt ledere af private skoler vedrørende antagelse af medhjælperne for skolelægerne.

I cirkulære af 27. september 1948 henstillede indenrigsministeriet under hensyn til den da herskende mangel såvel på almindelige sygeplejersker som på sygeplejersker med særlig uddannelse fra kursus for sundhedsplejersker ved Aarhus universitet, at der indtil videre ikke antoges sådanne som heldagsbeskæftigede medhjælperne for skolelægerne, og at der, hvis sådanne sygeplejersker (såvel sygeplejersker med Aarhus-uddannelse som andre sygeplejersker) antoges, ikke blev tillagt de pågældende højere løn end den for sygeplejerskeassistenter ved provinsens sygehuse gældende.

Da den nævnte mangel på Aarhus-uddannede sygeplejersker (sundhedsplejersker) nu ikke længere er til stede, og da det som fremhævet i cirkulæret under normale omstændigheder må anses for nødvendigt, såfremt lov nr. 413 af 12. juli 1946 om skolelæger fuldt ud skal kunne virke efter sin hensigt, at der som medhjælperne for skolelægerne antages Aarhus-uddannede sygeplejersker, skal man efter forhandling med undervisningsministeriet meddele, at indenrigsministeriet ikke mere har noget imod, at Aarhus-uddannede sygeplejersker ansættes som heldagsbeskæftigede medhjælperne for skolelægerne, og at indenrigsministeriets henstilling om ikke at aflønne eventuelle sygeplejersker i de pågældende stillinger højere end sygeplejerskeassistenter ved provinsens sygehuse derfor ligeledes bortfalder.

Det tilføjes, at den i undervisningsministeriets cirkulære af 19. september 1949 vedrørende medhjælpere for skolelægerne, jfr. undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 11. august 1950, omhandlede adgang til i en overgangstid at opnå tilskud fra statskassen til dækning af udgifter ved aflønning af almindelige sygeplejersker eller anden medhjælp for skolelægerne bortfalder den 31. marts 1952; statens tilskud til kommunernes udgifter til skolelægeordningen kan herefter ikke beregnes i forhold til et højere beløb end et årligt beløb på 5 kr. + det sædvanlige honorartillæg, hvis der er ansat en særlig skolesundhedsplejerske, og 3 kr. + honorartillæg, hvis der ikke er ansat en særlig skolesundhedsplejerske, jfr. § 11, stk. 2, i skolelægeoven.

Bilag VII.

Sundhedsstyrelsens instruks af 14. februar 1947 for embedslægers og skolelægers indbyrdes virksomhed.

I medfør af § 9 i lov nr. 143 af 12. juli 1946 om skolelæger fastsættes efter forhandling med undervisningsministeriet følgende retningslinier angående skolelægers forhold til embedslægen.

§ 1.

Bestemmelserne i lov af 21. april 1914 om embedslægevesenets ordning samt instruks for kredslæger af 31. marts 1915 og instruks for amtslæger af 31. marts 1915 om embedslægers tilsyn med skoler består uforandret.

§ 2.

Udenfor København står skolelægen under tilsyn af amtslægen. Tilsynet udøves i overensstemmelse med instruks for amtslæger.

Tilsynet omfatter eftersyn af skolelægens lokaler, undersøgelsesmateriale m. v. samt tilsyn med skolelægens journalføring og arkivalier.

Amtslægen kan endvidere overvære skolelægens undersøgelser af børnene. Da skolelægen bør være til stede ved amtslægens eftersyn af skolelægens lokaler, bør eftersynet foretages i skolelægens træffetid.

Amtslægen bør, når forholdene tilsiger det, samle amtslægekredsens skolelæger til en konference, ligesom amtslægen er pligtig at bistå skolelægerne med råd og vejledning.

Hvor der er ansat en skoleoverlæge, danner denne mellemled mellem amtslægekredsens skolelæger, således at skoleoverlægen udøver et umiddelbart tilsyn med skolelægernes virksomhed og samler disse til konference.

Skoleoverlægen afgiver indberetning til amtslægen om sin tilsynsvirksomhed.

§ 3.

Den af skolelægen for skoleåret udarbejdede skematisk oversigt over hans virksomhed indsendes på et af sundhedsstyrelsen godkendt skema senest den 31. januar til amtslægen, eller, hvor der er ansat en skoleoverlæge, gennem denne til amtslægen. Skoleoverlægen og amtslægen samler og bearbejder de indkomne indberetninger og fremsender disse til sundhedsstyrelsen sammen med medicinalberetningen.

§ 4.

Skolelægen skal, når han ved sit eftersyn af skolens hygiejniske forhold bliver opmærksom på bygningstekniske mangler, uhensigtsmæssigt inventar o. lign., give indberetning (eventuelt gennem skoleoverlægen) herom til kredslægen, der eventuelt efter foretagens besigtigelse i samråd med skolelægen retter henvendelse til skolekommission, skoledirektion eller ved private skoler skolens ejer.

§ 5.

Vedrørende forekomst af epidemiske sygdomme i skolerne forholdes som fastsat i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 15. marts 1916*) om skolernes forhold over for tilfælde af smitsomme sygdomme.

Ministeriets skrivelse af 13. november 1951 til P. P. angående fritagelse af hans søn for deltagelse i undervisning i boldspil på grund af gentagne uheld under denne undervisning.

I anledning af Deres andragende af 20. september d. å. om, at Deres søn H., der er elev i K. Gymnasiums IV. ml., må blive fritaget for at deltage i klassens boldspilundervisning under hensyn til, at han nogle gange er kommet til skade under denne undervisning, skal man efter stedfunden brevveksling med K. Gymnasiums rektor og undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet ikke ser sig i stand til at bifalde det ansøgte.

Med bemærkning, at man ikke kan anerkende noget erstatningsansvar for staten i anledning af det passede, tilføjes, at ministeriet på grundlag af nærmere derom gennem rektor for K. gymnasium hertil indsendt ansøgning vil være villigt til at tage under overvejelse som en billighedsgodtgørelse at yde et passende beløb til hjælp til dækning af læge- og tandlægeregning vedrørende det den 13. september d. å. indtrufne uheld.

Ministeriets skrivelse af 14. november 1951 til rektor for K. Gymnasium angående flyttegodtgørelse til lærer, der forflyttes fra Dansk Skoleforening i Sydslesvig til statsskole.

I en med hr. rektorens påtegning af 17. august d. å. hertil indsendt skrivelse har timelærer ved K. Gymnasium, cand. mag. J. J. forespurgt om muligheden for at opnå flyttegodtgørelse. Det fremgår af sagen, at cand. mag. J. J. efter i tiden 1. december 1947-31. juli 1951 at have været ansat som lærer under »Dansk skoleforening« fra 1. august d. å. at regne er blevet ansat som timelærer ved K. Gymnasium i O.

I denne anledning skal man herved meddele Dem, at der vil kunne tillægges den pågældende en efter reglerne i tjenestemandsløvens § 967 beregnet flyttegodtgørelse, hvorfor man under henvisning til det vedlagte eksemplar af finansministeriets cirkulære af 25. juni 1946 angående flyttegodtgørelse skal anmode hr. rektoren om at foranledige, at timelærer J. J. gennem Dem indsender et på sædvanlig måde opstillet og dokumenteret andragende om flyttegodtgørelse.

*) nu bekendtgørelse af 27. maj 1950.

Ministeriets skrivelse af 19. november 1951 til rektor for R. Statsskole angående statsskolers erstatningspligt overfor elever og adgangen til at tegne kollektiv ulykkesforsikring for eleverne.

I skrivelse af 27. f. m. har hr. rektoren forespurgt ministeriet, om der af skolen (staten) i noget tilfælde ydes erstatning for udgifter til lægehjælp m. m. eller for invaliditet som følge af et hændeligt ulykkestilfælde, der rammer en elev i skoletiden inden for skolens område, på vej til og fra skole eller under forhold, hvor skolen er ansvarlig for eleverne, f. eks. under udflugter eller sportsarrangementer. De har endvidere forespurgt om, hvorvidt ministeriet i benægtende fald vil have noget at erindre imod, at det foreslås forældrene at tegne en kollektiv ulykkesforsikring, der dækker de nævnte tilfælde.

I denne anledning skal man herved meddele, at det i de ministeriet forelagte sager vedrørende elevs tilskadekomst har været ministeriets standpunkt, og at der kun kan være spørgsmål om ydelse af erstatning fra skolens side, såfremt der har foreligget nogen skyld hos denne, medens ansvar for hændelig skade ikke kan påhvile skolen, dog at ministeriet i tilfælde, hvor erstatningsansvaret ikke har kunnet siges at påhvile skolen, men hvor elevens forældre har siddet i små kår, har ydet hel eller delvis dækning af udgifter til læge eller hospital, uden at der heri har ligget nogen anerkendelse af erstatningsansvaret fra skolens side.

Det tilføjes, at ministeriet intet har at erindre imod, at skolen foreslår elevernes forældre at tegne en kollektiv ulykkesforsikring, der dækker de af Dem nævnte tilfælde.

Finansministeriets cirkulære af 22. november 1951 om anskaffelse m. v. af tjenesteautomobiler samt om lån til anskaffelse af motorkøretøjer til tjenstligt brug.

I. Anskaffelse af tjenstemotorkøretøjer.

Samtlige forslag om anskaffelse af tjenstemotorkøretøjer til personbefordring vil være at forelægge for finansministeriet. Til brug ved dettes bedømmelse af sagen må samtidig gives nedenstående oplysninger:

1. Formålet med motorkøretøjets anvendelse, herunder oplysning om grunden til, at offentlig befordringsmiddel, lejet befordring eller anden befordring ikke med fordel kan anvendes.
2. Hvorvidt det ønskede køretøj skal indgå:
  - a. Som erstatning for et kassabelt tjenstekøretøj.
  - b. Som erstatning for et privat køretøj, der tidligere mod godtgørelse har været stillet til rådighed til tjenstekørsel.
  - c. Som tjenstekøretøj på et kørselsområde, hvor til der ikke tidligere har været benyttet tjenstevogn eller har været stillet privat motorkøretøj til rådighed til tjenstlig kørsel.
3. Den sandsynlige årlige kørselsmængde i kilometer.
4. Størrelsen af de hidtidige årlige udgifter til den pågældende befordring.
5. Antallet af personmotorkøretøjer, som allerede er i brug i pågældende styrelse (herunder såvel tjenste-

motorkøretøjer som private motorkøretøjer, der mod godtgørelse er stillet til rådighed til tjenstekørsel) samt for hvert enkelt motorkøretøj, kørsels art og omfang, herunder om det fortrinsvis drejer sig om bykørsel eller kørsel over længere afstand. For tjenstemotorkøretøjers vedkommende må oplyses type, årgang og fabrikat.

6. Hvorvidt køretøjet skal stilles til rådighed for en enkelt person, eller om det skal benyttes af flere, samt om køretøjet kan påregnes ført af brugeren eller af særlig chauffør.
7. Hvorvidt der i overvejende grad er tale om befordring af en enkelt person, eller der normalt kan påregnes flere passagerer under kørsel.
8. Mulighederne for pasning og tilsyn af køretøjet samt oplysning om garageringsforholdene for dette.
9. Fabrikat og størrelse af det køretøj, som påtænkes anskaffet samt anskaffelsesprisen.

De under 1-8 nævnte oplysninger vil dog ikke være fornødne for så vidt angår anskaffelser til hæren, søværnet, rigspolitiet og post- og telegrafvæsenet.

II. Forsikring af tjenstemotorkøretøjer.

Under hensyn til at staten normalt er selvforsikrer, bør statens motorkøretøjer i almindelighed ikke være kaskoforsikret, og løbende forsikringer af denne art bør derfor bringes til ophør. På tilsvarende måde bør der forholdes med hensyn til tegning eller opretholdelse af ansvarsforsikringer, idet dog sådanne ganske undtagelsesvis kan tegnes eller opretholdes, når særlige forhold gør det ønskeligt.

III. Lån til anskaffelse af motorkøretøjer til tjenstligt brug.

Finansministeren er bemyndiget til efter nærmere undersøgelse i hvert enkelt tilfælde at yde lån til statskassen til tjenstemænd til anskaffelse af motorkøretøjer, hvor dette ud fra et tjenstligt synspunkt skønnes at være en rimelig og velbegrunder foranstaltning. Lånene, der ikke kan udgøre mere end 90 pct., af købesummen og ikke overstige 15 000 kr., ydes mod pant i motorkøretøjet og vil ved tilbageholdelse i den pågældendes lønning være at forrente med 5 pct. p. a. og at afdrage over et tidsrum af højst 8 år efter omfanget af den tjenstlige kørsel.

Ved fastsættelsen af lånet til 90 pct. af anskaffelsesprisen er det forudsat, at tjenstemandens egen interesse i vognens brug skønsmæssigt vil udgøre 10 pct. Såfremt den private kørsel i de enkelte tilfælde vil overstige denne andel af den samlede kørselsmængde, ned sættes lånet forholdsmæssigt.

Hvor ganske særlige forhold iøvrigt måtte tale derfor, er finansministeren bemyndiget til ligeledes at yde lån af statskassen til andet personale i statens tjeneste til anskaffelse af motorkøretøjer.

Ansøgninger om de omhandlede lån må gennem vedkommende styrelse indsendes til finansministeriet. Ansøgningerne bør foruden oplysninger om køretøjets fabrikat og pris og størrelsen af det lån, der ønskes opnået, indeholde de oplysninger, der vil være nødvendige til bedømmelse af den pågældende anskaffelse, jfr. navnlig de under afsnit I, punkt 1 og 2 nævnte oplysninger.

IV.

Angående benyttelse m.v. af statens tjenestemotorkøretøjer henvises til finansministeriets regulativ nr. 306 af 11. december 1948 og skrivelse af samme dato til samtlige ministerier og styrelser. Vedrørende takster for tjenestemænds benyttelse af eget befordringsmiddel henvises til finansministeriets cirkulære nr. 116 af 4. juni 1951.

Finansministeriets cirkulære af 9. maj 1949 angående anskaffelse m.v. af tjenesteautomobiler samt angående lån til anskaffelse af motorkøretøjer til tjenstligt brug ophæves.

Anordning af 27. november 1951 om ændring i kgl. anordning af 10. marts 1938 angående karaktergivning ved de højere almenkoler og censuren ved disse skolers afsluttende eksaminer.

§ 1.

Anordningens § 3 affattes således:

Årskaraktererne fastsættes af faglærerne; de gives i alle fag undtagen i religion, samt for orden med skriftlige arbejder.

I gymnasiet gives dog tilsammen kun en årskarakter for geografi og naturhistorie på den matematisk-naturvidenskabelige linie, for geografi med naturlære og naturhistorie på de sproglige linier, for engelsk og tysk (når begge disse fag læses) på den klassisk-sproglige og på den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Årskaraktererne fremkommer på følgende måde:

I december for de skolers vedkommende, som har sommereksamen, og i 1. halvdel af oktober for de skolers vedkommende, som har forårseksamen, gives der en terminskarakter, som udtrykker lærerens foreløbige bedømmelse af elevens standpunkt. Med støtte i terminskarakteren gives ved undervisningens ophør en årskarakter, som udtrykker lærerens endelige bedømmelse af elevens standpunkt. Umiddelbart før fastsættelsen af de enkelte termins- og årskarakterer i gymnasiet drøftes elevernes standpunkt i de enkelte fag på et møde af den pågældende elevs faglærere under rektors foræde.

For nedenstående fag gælder følgende særlige regler:

a) I hvert af fagene skriftlig dansk, skriftlig (regning og) matematik, praktisk regning for piger, skriftlig engelsk, skriftlig tysk og latinsk version afholdes i afgangsklasserne, for så vidt der vil blive holdt eksamen i vedkommende skriftlige fag, en prøve under skolens kontrol, umiddelbart før der gives termins- og årskarakterer; for hver af de to prøver i hvert af fagene gives der en karakter, der tjener læreren til støtte ved fastsættelsen af terminskarakteren og årskarakteren i faget.

b) Årskarakteren for geografi og naturhistorie på den matematisk-naturvidenskabelige linie, for geografi med naturlære og naturhistorie på de sproglige linier og for engelsk og tysk på den klassisk-sproglige og på den matematisk-naturvidenskabelige linie udregnes på grundlag af særkarakterer for de enkelte fag, som gives efter de i nærværende paragraf foran anførte almindelige regler. Årskarakteren for geografi og naturhistorie (henholdsvis geografi med naturlære og naturhistorie) er

gennemsnittet af særkaraktererne; ved beregningen af årskarakteren for engelsk og tysk gælder særkarakteren i forhold til fagets ugentlige timetal i de to år i I g. og II g. tilsammen. Fremkommer der ved udregningen et tal, som ikke svarer til et af tallene i den i § 2 a) nævnte række, fastsættes resultatet efter de nedenfor i c) angivne regler.

c) For orden med skriftlige arbejder giver hver af faglærerne i de under a) nævnte skriftlige fag en terminskarakter og en årskarakter. Af de af faglærerne givne årskarakterer udregner skolens styrer den endelige årskarakter i orden ved addition og derpå følgende division af summen med karakterernes antal; fremkommer der herved et tal, som ikke svarer til et af tallene i den i § 2 a) nævnte række, forhøjes tallet til det nærmest liggende højere tal i rækken, ifald det er lig med eller ligger over middeltallet mellem det nærmeste lavere og det nærmeste højere tal i rækken, medens i modsat fald det nærmeste lavere tal i rækken angiver årskarakteren.

Termins- og årskaraktererne indføres i en dertil indrettet protokol.

§ 2.

Denne anordning træder straks i kraft.

Ministeriets skrivelse af 7. december 1951 til rektor for P. Katedralskole angående tjenestefrihed til timelærerinde på grund af barnefødsel.

Under henvisning til stedfunden brevveksling, senest ministeriets skrivelse af 10. oktober d.å. vedrørende spørgsmålet om ydelse af løn til timelærerinde fru C. C. under hendes fraværelse på grund af barnefødsel, skal man efter brevveksling med finansministeriet herved meddele, at den pågældende har ret til løn under fraværelse af den nævnte årsag efter reglerne om sygedage, dog ikke ud over 3 måneder, og ministeriet bemyndiger herefter hr. rektoren til at udbetale fru C. C. løn i overensstemmelse med foranstående.

Cirkulære af 6. januar 1952 til rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole om karaktergivning i mellemskolen, realklassen og pigeskoledykkerne.

Det meddeles herved, at det i ministeriets cirkulære af 5. januar 1920, som ændret ved ministeriets cirkulære af 19. august 1930, fastsatte antal af årlige standpunkt-karakterer i mellemskolen, realklassen og pigeskoledykkerne med virkning fra og med skoleåret 1951-52 vil være at nedsætte fra 7 til 4.

Bekendtgørelse af 8. januar 1952 angående ændring af undervisningsministeriets bekendtgørelse af 29. september 1944 angående almindelig forberedelseseksamen ved eksamensberettigede skoler.

§ 1.

§ 50 i bekendtgørelse af 29. september 1944 angående almindelig forberedelseseksamen ved eksamensberettigede skoler affattes således:

Årskaraktererne fastsættes således:

1. I december for de skolers vedkommende, som har sommereksamen, og i 1. halvdel af oktober for de skolers vedkommende, som har forårseksamen, gives der en terminskarakter, som udtrykker lærerens foreløbige bedømmelse af elevens standpunkt. Med støtte i terminskarakteren gives ved undervisningens ophør en årskarakter, som udtrykker lærerens endelige bedømmelse af elevens standpunkt.

2. For nedenstående fag gælder dog følgende særlige regler:

- a. I hvert af fagene skriftlig dansk, skriftlig regning, skriftlig aritmetik, skriftlig geometri og skriftlig engelsk afholdes i afgangsklassen en prøve under skolens kontrol, umiddelbart før der gives termins- og årskarakterer; for hver af de to prøver i hvert af fagene gives der en karakter, der tjener læreren til støtte ved fastsættelsen af terminskarakteren og årskarakteren i faget.
- b. For orden med skriftlige arbejder giver hver af faglærerne i de under a. nævnte skriftlige fag en terminskarakter og en årskarakter. Af de af faglærerne givne årskarakterer udregner skolens leder den endelige årskarakter i orden ved addition og derpå følgende division af summen med karakterernes antal; fremkommer der herved et tal, som ikke svarer til et af tallene i den anordning af 5. juli 1944 § 12, punkt 2 a, nævnte række, forhøjes tallet til det nærmest liggende højere tal i rækken, ifald det er lig med eller ligger over middeltallet mellem det nærmest lavere og det nærmest højere tal i rækken, medens i modsat fald det nærmest lavere tal i rækken angiver årskarakteren.

3. Termins- og årskaraktererne indføres i en dertil indrettet protokol.

§ 2.

Denne bekendtgørelse træder straks i kraft.

Skrivelse af 18. januar 1952 til rektor for N. N. Statsskole angående statens erstatningspligt i forbindelse med et ulykkestilfælde i en gymnasstiktime.

I skrivelse af 15. december f.å. har hr. rektoren i anledning af, at elev i II gymnasieklasse på N. N. statsskole P. P. 2 gange har pådraget sig en hjerne-rystelse under gymnastikundervisningen og derfor nu er indlagt på Århus kommunehospitals neurologiske afdeling, forespurgt ministeriet, om der er nogen mulighed for gennem staten at få refunderet de udgifter, der er forbundet med hospitalsopholdet.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevsveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet efter de foreliggende oplysninger må mene, at der ikke ved undervisningen er begået fejl eller forsømmelse eller i øvrigt foreligger forhold, der medfører noget ansvar for staten i anledning af de passerede ulykkestilfælde, der må anses for hændelige, men at man desuagtet er villig til på grundlag af nærmere indstilling fra hr. rektoren at tage under overvejelse som en billighedsgodtgørelse at

vide et passende mindre beløb til hjælp til dækning af de med lægebehandlingen og hospitalsopholdet forbundne udgifter.

Cirkulærskrivelse af 21. januar 1952 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående sommer-, efterårs- og juleferien i 1952.

I tilslutning til tidligere skrivelser herfra angående ferie- og fridage ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole fastsætter ministeriet herved følgende:

1. Sommerferien 1952 begynder den 25. juni og varer til tirsdag den 12. august (begge dage medregnet).
2. Efterårsferien begynder mandag den 20. oktober og varer til lørdag den 25. oktober (begge dage medregnet).
3. Juleferien begynder tirsdag den 23. december 1952 og varer til mandag den 5. januar 1953 (begge dage medregnet).

Endvidere skal man meddele, at da der endnu ikke er truffet afgørelse med hensyn til ophævelse af store bededag som almindelig helligdag, vil store bededag fremdeles i år (9. maj 1952) være at højtidelig holde som helligdag på samme måde som hidtil, og der vil herefter ved statens højere skoler og Sorø Akademis Skole endnu i år være at holde Store bededagsferie i overensstemmelse med bestemmelsen i ministeriets bekendtgørelse af 20. juli 1920, således at lørdag den 10. maj d.å. er skolefridag.

Endelig skal man meddele, at man må ønske iagttaget, at undervisningen på årsdagen for Danmarks frielse mandag den 5. maj ophører kl. 12. formiddag, efter at skolen på passende måde har fremhævet dagens betydning for børnene.

Skrivelse af 26. februar 1952 til lærer ved N. N. kommunale gymnasium angående de teoretiske og praktiske prøver i pædagogik og undervisningsfærdighed som betingelse for fast ansættelse ved den pgl. skole.

Efter at ministeriet i skrivelse af 31. oktober 1951 til B. B. byråd havde godkendt, at De fast ansættes som lærer ved B. B. kommunale gymnasium fra den 1. maj 1951 at regne, har De i en gennem B. B. skolekommission og byråd hertil indsendt skrivelse af 15. december 1951 andraget om, at spørgsmålet om datoen for Deres faste ansættelse må blive taget op til fornyet overvejelse.

De har i sagen oplyst, at De i forsommeren 1950 søgte stillingen som lærer ved B. B. kommunale gymnasium, at De derefter modtog en udskrift af byrådets forhandlingsprotokol vedrørende byrådsmødet den 6. juni 1950, hvorefter De ville blive kaldet til embedet pr. 1. august 1950, og at De omkring 20. juli 1950 modtog et af byrådet den 19. juli 1950 udstedt kaldsbrev, hvorefter De måtte anse Dem for fast ansat i stillingen pr. 1. august 1950 at regne.

I denne anledning skal man herved meddele, at B. B. byråd i en herfra indhentet fornyet erklæring af

29. januar d.å. har udtalt, at der af byrådet den 19. juli 1950 er udfærdiget kaldsbrev for Dem som fast ansat lærer fra den 1. august 1950 at regne, men at De næppe kan have været i tvivl om, at udfærdigelsen af kaldsbrevet hidrørte fra en fejlekspedition fra byrådets side, idet der ved kaldsbrevets fremsendelse til Dem medfulgte en afskrift af undervisningsministeriets skrivelse af 12. juli 1950, hvorefter ministeriet godkendte, at De ansattes som aspirant i den pågældende lærerstilling fra 1. august 1950 at regne.

Ministeriet må under henvisning hertil fastholde sin i skrivelse af 31. oktober 1951 trufne afgørelse, hvorefter Deres faste ansættelse ved B. B. kommunale gymnasium vil være at regne fra den 1. maj 1951. Man skal hertil føje følgende:

Når ministeriet i sin skrivelse af 12. juli 1950 kun kunne godkende, at De ansattes som aspirant, skyldtes det, at det iflg. kgl. anordning af 28. juli 1944, jfr. ministeriets bekendtgørelse af 2. marts 1908 er en betingelse for at kunne fast ansættes ved et kommunalt gymnasium, at de i nævnte anordning omhandlede prøver er bestået, eller at der af undervisningsministeriet er meddelt fritagelse herfor. Under hensyn hertil udtalte ministeriet i sin oftnævnte skrivelse af 12. juli 1950, at De efter nærmere forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne måtte indstille Dem til prøven i praktisk undervisningsfærdighed, men at man i henhold til bestemmelsen i § 14 i kgl. anordning af 28. juli 1944 efter derom indgivet ansøgning ville kunne fritage Dem for prøven i pædagogik og undervisningsfærdighed.

Sidstnævnte fritagelse meddeltes i henhold til Deres ansøgning af 30. august 1950 ved ministeriets skrivelse af 16. september 1950. Den praktiske prøve i undervisningsfærdighed bestod De først den 13. april 1951, og som følge heraf kunne Deres faste ansættelse først regnes fra den 1. maj 1951.

Skrivelse af 6. marts 1952 til rektor for N. N. Statsskole vedr. tyveri på skolen.

Under henvisning til tidligere brevveksling, senest rektors skrivelse af 26. f.m., angående eventuel erstatning til en elev i N. N. Statsskole, der kort tid efter juleferien har mistet et penhalus med ret kostbart indhold på skolen, bemyndiger ministeriet Dem herved til at statsskolernes udgiftskonto 15.d. Forskellige udgifter, at udbetale den pågældende elevs fader en billigheds-godtgørelse på 100 kr.

Det bemærkes, at ministeriet normalt må holde på, at der må ske politianmeldelse i sager angående bortkomst af effekter på skolen under sådanne omstændigheder, at der må formodes at være tale om tyveri, men at man efter fornyet overvejelse af den foreliggende sag efter omstændighederne har anset det for forsvarligt undtagelsesvis at frafalde kravet.

Skrivelse af 20. marts 1952 til forstanderen for N. N. kursus vedrørende uddeling af fripladser.

Ved skrivelse af 16. oktober f.å. har hr. kursusforstanderen ansøgt om ministeriets godkendelse af, at

uddelingen af elevfripladser på N. N. kursus finder sted på følgende grundlag:

Alle elever gøres bekendt med, at der kan søges friplads. Ansøgere udfylder er skema, hvoraf et eksemplar medfulgte. Ved uddelingen tages der særlig hensyn til søskendeantal, forældrenes økonomi samt elevens flid og dygtighed. Egne sammensparede midler (skemaets punkt 6a) er snarere et plus end et minus, når afgørelsen træffes.

Således foranlediget skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og revisorerne af de statsanerkendte studentkursers regnskaber herved udtale, at man intet finder at erindre hverken mod ansøgningsskemaet eller grundlaget, hvorpå uddelingen af elevfripladser finder sted på N. N. studenterkursus.

Finansministeriets cirkulære af 1. april 1952 vedrørende rensning m. v. af statens skrivemaskiner.

Ved cirkulæreskrivelse af 28. juli 1950 meddelte finansministeriet, at spørgsmålet om nødvendigheden af periodiske rensninger af kontormaskiner ville blive overdraget forvaltningsnævnets sekretariat til nærmere undersøgelse, og at løbende abonnementsaftaler vedrørende periodisk rensning og smøring af kontormaskiner kunne opretholdes, indtil resultatet af denne undersøgelse forelå.

Ved de af forvaltningsnævnets sekretariat foranstaltede tekniske undersøgelser er det nu foreløbig fastslået, at det er tilstrækkeligt, at rensning og smøring af skrivemaskiner foretages med 2 måneders mellemrum, og de pågældende undersøgelser fortsættes med henblik på mulighederne for en yderligere nedsættelse af antallet af de årlige eftersyn.

Efter den for tiden mest anvendte ordning er der for statens skrivemaskiner tegnet abonnement på månedlige rensninger og smøringer, og for at opnå de økonomiske fordele, der vil være forbundet med en overgang til 2-måneders eftersyn, skal man henstille, at alle abonnementsaftaler, der omfatter flere end 6 årlige tilsyn, opsiges til det tidligst mulige tidspunkt og erstattes af abonnementsaftaler omfattende 2-måneders eftersyn. Finansministeriets anvisningskontor vil være i stand til, såfremt det ønskes, at meddele oplysning om de normale priser for abonnementsordninger omfattende sådanne tilsyn.

Af hensyn til indgåelsen af nye abonnementsaftaler skal det iøvrigt anføres, at et eftersyn af skrivemaskiner bør omfatte følgende operationer: Maskinens dæksel aftages og typerne renses og smøres, idet hver enkelt type afprøves. Vognen aftages og føringen for vognen renses, børstes og smøres, Valsen renses og hele maskinen aftørres og efterpoleres. Ved eftersynet gøres opmærksom på detaljer, der eventuelt trænger til reparation. Det bemærkes, at det beskrevne eftersyn svarer til de eftersyn, der normalt udføres efter de for tiden gældende abonnementsaftaler.

Det forudsættes iøvrigt, at brugeren af en skrivemaskine selv jævnligt foretager rensning (afbørstning) af maskinen.

De almindeligt forekommende hovedeftersyn af skrivemaskiner er ikke berørt af den foretagne undersøgelse, og sådanne eftersyn bør foretages med mellemrum under hensyntagen til maskinens udnyttelsesgrad dog således, at eftersyn kun i ganske særlige tilfælde bør foretages oftere end een gang årligt.

Man skal iøvrigt henlede opmærksomheden på, at det også af økonomiske grunde vil være ønskeligt, at styrelserne ved indkøb af kontormaskiner søger at standardisere deres maskinpark, således at man til ensartede formål anskaffer maskiner af samme fabrikat.

Indkøb af kontormaskiner påregnes som hidtil foretaget gennem stats indkøb af kontormaskiner (statsbanernes handelsafdeling).

Cirkulære af 30. maj 1952 om statstilskud efter lov nr. 192 af 15. marts 1947.

(Til samtlige private gymnasieskoler og til de private mellem- og realskoler i Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner).

I tilslutning til undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 22. september 1948 angående statstilskud efter lov nr. 192 af 15. marts 1947 fastsætter ministeriet herved, at følgende nærmere bestemmelser vil være at iagttage som grundlag for beregningen af statstilskud til ovennævnte skoler.

I. Gymnasieskolerne.

§ 1.

Rektorernes timetal som grundlag for beregningen af fuld rektorlønning som for statskolernes rektorer er 12 (kostskolerektorer 10) ugentlige timer (løntimer) i overskolen. For hver manglende time fradrages i rektorlønningen et beløb, svarende til overtimebetaling efter de for rektorer og adjunkter gældende regler. Overtimer bør kun læses af rektor, når tvingende skemæssige grunde nødvendiggør dette, og vederlægges da med sædvanlig overtimebetaling som for statskolernes rektorer.

§ 2.

Stk. 1. For timer, der af rektor læses i en til gymnasieskolen knyttet underskole, kan der beregnes rektor en timebetaling svarende til kvotabetaling for en overlærer på ældste løntrin i den stedlige kommunale grundskole. For skoler i Frederiksberg, Gentofte og Søllerød regnes der dog med overlærerløn på ældste løntrin i Københavns kommunes skolevæsen. Ligger skolen i en sognekommune, hvor der ikke findes købstadordnet skolevæsen, udgør timebetalingen en kvotadel af lønningen for en overlærer på ældste løntrin i henhold til § 32, stk. 1. d. i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. for folkeskolens lærere.

Stk. 2. For ledelse af en til gymnasieskolen knyttet underskole kan der beregnes rektor et honorar af højst 200 kr. årlig + sædvanligt honorartillæg, for tiden 75 pct., for hver underskoleklasse. Der kan ikke beregnes særskilt repræsentationstillæg for underskolens ledelse.

§ 3.

Stk. 1. Som lærere ved gymnasieskolen (overskolen) tilkommer der lektorer, adjunkter og endvidere andre

lærere (mellem-skolelærere), for såvidt disse ikke falder ind under den i stk. 4 nedenfor indeholdte bestemmelse, den til enhver tid for de tilsvarende tjenstemandsklasser ved statskolerne fastsatte aflønning, imod at de pågældende undervisning omfatter pligtigt timetal i det for statskolernes lærere af de nævnte kategorier bestemte omfang, nemlig:

for lektore og adjunkter under 55 år	27 timer ugentlig.		
for lektorer og adjunkter over 55 år	24	-	-
for andre lærere under 55 år	30	-	-
for andre lærere over 55 år	27	-	-
for lærere på kostskoler, der har alumnatspektion som på statskostskoler	24	-	-

Stk. 2. Underviser vedkommende lærer i et mindre antal timer end i stk. 1 anført, vederlægges han efter de for statskolerne gældende regler for lønning af time-lærere, dog at han af den efter stk. 1 beregnede lønning som lektor, adjunkt eller mellem-skolelærer oppebærer en kvotadel, svarende til forholdet mellem det faktiske antal af hans faste undervisningstimer (løntimer) ved gymnasiet og det for ham efter hans stilling og alder pligtige timetal, såfremt de pågældende faste timer udgør mindst $\frac{2}{3}$ af det pligtige timetal. Til udbringelsen af dette minimumstimetal som betingelse for opnåelse af kvotaløn ved gymnasieskolen kan hans faste timer ved denne sammenlægges med faste timer, som han måtte undervise ved andre under samme institutions ledelse henlagte skoleafdelinger, derunder også et seminarium og en til et sådant knyttet øvelsesskole, men ikke en underskole. — Lærere, der før 1. august 1946 har oppebåret kvotaløn for mindre timetal end ovenfor krævet, kan fortsat lønnes på denne måde, for såvidt deres lærervirksomhed har været uden afbrydelse siden det pågældende tidspunkt for 1. august 1946.

Stk. 3. Timer, der læses udover det pligtige timetal, lønnes efter de for statskolerne fastsatte overtimebetalingssatser.

Stk. 4. For ikke-adjunkt-lønnede lærere ved private gymnasieskoler med underskoler i Københavns, Frederiksberg og Gentofte samt Søllerød kommuner finder ovenstående regler anvendelse med den ændring, at de for Københavns kommunes skolevæsen gældende løn-satser og andre bestemmelser lægges til grund ved beregningen.

§ 4.

For de lærere, på hvilke de i statskolen gældende regler om timereduktion efter alder kommer til anvendelse, vil læsetimer, bortset fra overtime, kunne omregnes til løntimer ved multiplikation med den brøkdelt, som det reducerede pligtige timetal udgør af fuldt pligtigt timetal. For de af sådanne lærere læste timer i underskolen samt for ikke-adjunkt-lønnede lærere ved skoler i Københavns, Frederiksberg og Gentofte samt Søllerød kommuner beregnes timetalsreduktioner efter alder som nedenfor under II. angivet.

§ 5.

Stk. 1. For lærere i overskolen, der tillige læser timer i underskolen, kan der som lønning for disse timer højst beregnes et beløb, svarende til kvotabetaling for lærere,

for lektors vedkommende dog svarende til kvotabetaling for overlærere, i vedkommende kommune efter de pågældendes lønningsanciennitet i overskolen. Ligger skolen i en sognekommune, hvor der ikke findes købstadordnet skolevæsen, udgør beløbet kvotadelen af henholdsvis lønningen for en lærer i henhold til lærerlønningslovens § 32, stk. 1. e. og lønningen (for lektorer) for en overlærer i henhold til samme lovs § 32, stk. 1. d.

Stk. 2. For de øvrige lærere ved underskolen (herunder vikarer) kan lønningen højst beregnes efter de for vedkommende kommunes skolevæsen gældende bestemmelser, herunder med hensyn til beregning af tjenestealder, pligtigt timetal, timetalsreduktion efter alder, overtimebetaling og sygdomsforhold. Lønningen vil dog altid kunne beregnes i overensstemmelse med lærerlønningslovens regler om lønning af købstadlærere. Skoler i Frederiksborg, Gentofte og Søllerød kan sidestilles med skoler i København.

§ 6.

Ved underskolen kan der ydes honorarer som i cirkulærskrivelse af 22. september 1948 under I. d.) stk. 4, anført, dog højst efter de sætser som gælder for overskolen. Over- og underskole anses som en helhed med hensyn til beregning af grundbeløb.

II. Mellem- og realskolerne.

§ 7.

Stk. 1. For lederen (bestyreren) kan der beregnes lønning efter bestemmelserne for skoleinspektører i København (3. lønklasse).

Stk. 2. Lederens timetal som grundlag for beregningen af fuld skoleinspektørløn er følgende:

Ved skoler med mindst 275 elever pr. 1. september i den samlede skole 18 ugentlige timer (løntimer).

Ved skoler med 274–250 elever pr. 1. september i den samlede skole 20 ugentlige timer (løntimer).

Ved skoler med 249–225 elever pr. 1. september i den samlede skole 22 ugentlige timer (løntimer).

Ved skoler med 224–200 elever pr. 1. september i den samlede skole 24 ugentlige timer (løntimer).

Ved skoler med 199–175 elever pr. 1. september i den samlede skole 26 ugentlige timer (løntimer).

Ved skoler med 174–150 elever pr. 1. september i den samlede skole 28 ugentlige timer (løntimer).

Ved skoler med 149–125 elever pr. 1. september i den samlede skole 30 ugentlige timer (løntimer).

Ved skoler med 124–100 elever pr. 1. september i den samlede skole 32 ugentlige timer (løntimer).

Ved skoler med 99 og derunder pr. 1. september i den samlede skole 34 ugentlige timer (løntimer).

Stk. 3. Såfremt lederen læser et timetal, der er mindre end ovennævnte, fradrages ved lønberegningen et beløb, svarende til kvotabetaling pr. time for en overlærer på ældste løntrin i København.

Stk. 4. Overtimer bør kun læses af lederen, når tvungene skemamæssige grunde nødvendiggør dette, og vederlægges da med en timebetaling, svarende til kvotabetaling for en overlærer på ældste løntrin i København.

Stk. 5. Der kan ikke beregnes lederen særskilt honorar for ledelse af undervisningsskole.

Stk. 6. De af lederen i underskolen læste timer – indenfor hans samlede timetal – kan vederlægges og føres til udgift på underskolens driftsregnskab med en timebetaling, svarende til kvotabetaling pr. time for en overlærer på ældste løntrin i København.

Stk. 7. For lærerne finder de i cirkulærskrivelse af 22. september 1948 herom fastsatte lønningsbestemmelser anvendelse, således at kvotalønning beregnes efter tilsvarende regler som foran i § 3, stk. 4, for ikke-adjunkt-lønnede lærere ved private gymnasieskoler fastsat.

§ 8.

Ved beregning af timetalsreduktion efter alder vil de for Københavns skolevæsen gældende regler være at anvende*).

*) Efter disse regler vil antallet af løntimer (t) kunne udregnes på følgende måde, idet

c = læsetimer i overskolen i dansk, fremmede sprog, regning og matematik samt i observationsklasser.

b = læsetimer i overskolen i kristendomsundskab, historie, geografi, naturhistorie og fysik samt i alle hjælpeklasser, tung-høre- og taleklasser, svagsynsklasser og læseklasser.

a = andre læsetimer.

For lærere mellem 55 og 60 år:

$$t = \frac{12}{11} a + \frac{5}{4} b + \frac{4}{3} c.$$

For lærere, der er fyldt 60 år:

$$t = \frac{6}{5} a + \frac{11}{8} b + \frac{22}{15} c.$$

Brøker på $\frac{1}{2}$ og derover medregnes med næste hele tal, men bortkastes iøvrigt.

§ 9.

Stk. 1. Honorarerne for særlige hverv kan ikke beregnes med højere beløb end følgende:

For skriftlig inspektion og medhjælp for skolelederen et grundbeløb på 200 kr. samt 1 kr. 35 øre pr. elev den 1. september.

For ydre inspektion et grundbeløb på 200 kr. samt 1 kr. 40 øre pr. elev den 1. september.

For regnskabsføring et beløb efter de for honorar for regnskabsføring ved statsskoler udenfor København gældende regler.

For tilsyn med samlinger og skolebiblioteker kan der beregnes passende honorarer i forhold til arbejdets omfang.

Til honorarerne kan der ydes de til enhver tid gældende honorartillæg, for tiden 75 pct.

Stk. 2. Underskolernes evental kan indgå i honorarberegningen, dog således at der ikke beregnes særskilt grundbeløb.

Stk. 3. Andre honorarer, herunder eventuelt klasselærerhonorar kan ikke medregnes.

III. Flyttegodtgørelse m. m.

§ 10.

Stk. 1. Forflyttes en ved de heromhandlede skoler fast ansat lærer eller en under staten, folkeskolen, Københavns kommunale skolevæsen eller folkekirken ansat tjenestemand til en efter loven tilskudsberettiget skole, kan der beregnes flyttegodtgørelse efter de for statsskolernes tjenestemænd gældende regler, dog med den undtagelse, at godtgørelse ikke kan ydes, hvis ved-

kommende indenfor de sidste 5 år har oppebåret flyttegodtgørelse, med mindre forflyttelsen er sket i forbindelse med forfremmelse, og at der ikke kan ydes godtgørelse for dobbelt husførelse eller for huslejetab. Flyttegodtgørelse kan ikke beregnes ved første ansættelse ved en skole indenfor undervisningsområdet.

Flyttegodtgørelse udbetales af den skole, hvortil flytningen er sket.

Stk. 2. Afgår en lærer ved døden efterladende sig enke eller uforsørgede børn under 18 år, der efter tjenestemandreglerne ville være berettigede til efterindtægt, kan der medregnes et tilskud fra skolen til den af pensionskassen udrede pension, således at de efterladte ialt kommer til at oppebære et til efterindtægten svarende beløb i den pågældende periode.

Stk. 3. Hvis der måtte blive pålagt en lærer et borgerligt ombud eller et rigsdagsmandat anvendes ved beregningen af eventuel ydet vikargodtgørelse m. v. de for statskolernes tjenestemænd gældende bestemmelser, jfr. tjenestemandlovens § 43, stk. 2.

Stk. 4. I tilfælde af en lærers indkaldelse til militærtjeneste anvendes lønningsregler, svarende til de i tjenestemandlovens § 14 indeholdte bestemmelser.

Stk. 5. For ikke-adjunktlohnede lærer ved de i Københavns, Frederiksberg og Gentofte samt Søllerød kommuner beliggende gymnasieskoler samt for ledere og lærere ved private mellem- og realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte kommuner træder de for Københavns kommunes tjenestemænd gældende regler i stedet for de i stk. 1, 2 og 3 nævnte statstjenestemandsbestemmelser.

§ 11.

Ved opgørelsen af statstilskuddet for den fra lovens ikrafttræden til begyndelsen af skoleåret 1952-53 forløbne periode kan ministeriet tilstå afvigelse fra de foran fastsatte bestemmelser.

Lov nr. 218 af 7. juni 1952 om statens overtagelse af Vestjydsk Gymnasium, Tarm.

§ 1.

Der oprettes en statsskole i Tarm. Undervisningsministeren bemyndiges til på statens vegne i dette øjemed pr. 1. august 1953 at erhverve den den selvejende institution Vestjydsk Gymnasium tilhørende ejendom i Tarm, matr. nr. 8s, 8ø, 8ab, 8ad, 38s, 38x, 5ac af Tarm by, Egvad sogn.

§ 2.

Staten får skøde på gymnasiets grund og bygninger mod at overtage de i ejendommen indestående prioriteter, der pr. 1. august 1953 vil andrage 378 771 kr. 61 øre.

Ved overtagelsen medfølger vederlagsfrit gymnasiets samlinger og inventar, ligesom institutionens kontante nettoformue, der pr. 1. august 1953 anslås at ville andrage ikke under ca. 25 000 kr., tilfalder staten. Til de efter statsovertagelsen påkrævede byggearbejder ydes der fra lokal sogne- og amtskommunal side et tilskud til statskassen på 200 000 kr., der forfalder til betaling ved overtagelsen.

§ 3.

Omkostningen ved gymnasiets overtagelse afholdes af statskassen.

§ 4.

Ved gymnasiet ansættes en rektor og det fornødne antal lærere samt 1 pedel, hvilke stillinger søges oprettet ved normeringsloven.

§ 5.

Udgiften ved skolens drift efter statsovertagelsen belignes på de årlige finanslove.

Forslag til lov om statens overtagelse af »Vestjydsk Gymnasium«, Tarm.

§ 1.

Der oprettes en statsskole i Tarm. Undervisningsministeren bemyndiges til på statens vegne i dette øjemed pr. 1. august 1953 at erhverve den den selvejende institution »Vestjydsk Gymnasium« tilhørende ejendom i Tarm, matr. nr. 8s, 8ø, 8ab, 8ad, 38s, 38x, 5ac af Tarm by, Egvad sogn.

§ 2.

Staten får skøde på gymnasiets grund og bygninger mod at overtage de i ejendommen indestående prioriteter, der pr. 1. august 1953 vil andrage 378 771 kr. 61 øre.

Ved overtagelsen medfølger vederlagsfrit gymnasiets samlinger og inventar, ligesom institutionens kontante nettoformue, der pr. 1. august 1953 anslås at ville andrage ikke under ca. 25 000 kr., tilfalder staten. Til de efter statsovertagelsen påkrævede byggearbejder ydes der fra lokal sogne- og amtskommunal side et tilskud til statskassen på 200 000 kr., der forfalder til betaling ved overtagelsen.

§ 3.

Omkostningen ved gymnasiets overtagelse afholdes af statskassen.

§ 4.

Ved gymnasiet ansættes en rektor og det fornødne antal lærere samt 1 pedel, hvilke stillinger søges oprettet ved normeringsloven.

§ 5.

Udgiften ved skolens drift efter statsovertagelsen belignes på de årlige finanslove.

Bemærkninger til lovforslaget.

Fra den selvejende institution »Vestjydsk Gymnasium«, Tarm, der oppebærer statstilskud i henhold til lov nr. 192 af 15. marts 1947 om statstilskud til private gymnasieskoler og til private mellem- og realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte, modtog undervisningsministeriet i efteråret 1948 et andragende om, at gymnasiet med tilhørende kostafdeling måtte blive overtaget af staten og fremtidig drevet som statsskole. Andragendet, der er optrykt som bilag 1 til nærværende bemærkninger, var ledsaget af en skrivelse fra bestyrelsen for foreningen »V.G.T.s Venner«, bilag 2,

og en udtalelse, bilag 3, fra sognerådet i Egvad kommune, i hvilken Tarm gymnasium er beliggende.

Andragendet blev sendt til erklæring i undervisningsministeriets »Udvalg til Overvejelse af Gymnasieforholdene«, der består af følgende medlemmer: ekspeditionssekretær i Statistisk departement Chr. Bonde, undervisningsinspektør, dr. phil. Højberg Christensen, fhv. landstingsmand og borgmester C. E. Christiansen, Maribo, rektor frk. A. Dickmeiss, afdelingschef i finansministeriet Fr. Grünfeld og kontorchef i undervisningsministeriet Th. Gimsing.

Det pågældende udvalgs erklæring forelå i juni 1951 og er optrykt som bilag 4 til nærværende bemærkninger.

Hovedtrækkene i denne erklæring er følgende:

Det foreliggende andragende er begrundet med, at det synes rimeligt, at også den vestjydske befolkning får adgang til at sende sine børn til en statsskole, således at de kan nyde godt af den deraf følgende billiggørelse af skole- og opholdsafgifter. I forbindelse hermed, er der i andragendet henvist til, at skolen ved sit stigende elevtal har dokumenteret, at der er et behov for et gymnasium på denne gymnasieløse egn. Skolen tilbydes staten vederlagsfrit mod overtagelse af prioriteterne. Staten har allerede ydet skolen sin støtte i form af garanti for 3 prioritetslån på tilsammen oprindelig 415 000 kr. Skolen, hvis bygninger og grunde ifølge den almindelige ejendomskylvurdering pr. 1. oktober 1950 er vurderet til 460 000 kr., er et såkaldt dobbeltsporet gymnasium (med både nysproglig og matematisk-naturvidenskabelig linie); sidstnævnte linie samt mellemskolen har to parallelklasser. De fornødne klasselokaler er tilstede, men der er kun en gymnastiksal, idet pigerne gør gymnastik i kommunens gymnastiksal. Antallet af elever har været stigende og andrager pr. 1. september 1950 331, hvoraf 142 i gymnasielklasserne (de tilsvarende tal pr. 1. september 1951 er henholdsvis 348 og 144). Skolen har kostafdeling (for drenge) og havde i 1950 -51 70 kostelever boende (disse elever var hjemmehørende i 13 forskellige amter). Kostafdelingens økonomi volder skolen nogen bekymring. Opholdsafgiften er sat så lavt som muligt, men hindrer mange ubemidlede hjem i at sende deres børn til kostskolen, og man forudser endog nødvendigheden af at forhøje kostpengene. Der ydes ikke af staten tilskud til kostafdelinger ved private gymnasijskoler. Bygningens tilstand er tilfredsstillende, og lokalerne er velholdte, således at hovedstiansættelser ikke i øjeblikket er nødvendige. Ligeledes er skolens samlinger stort set i orden. Udvalget indstiller, at der, for en eventuel statsovertagelse sker, foretages følgende arbejder: Opførelse af en gymnastiksal, et samlingsværelse for kostelever, et sløjdløkkale samt nye værelser til køkkenassistenterne, ligesom det ville være ønskeligt at udvide alumnatet med nogle værelser (12-20 pladser). Udgiften herved er i marts 1950 med forbehold anslået til ca. 360 000 kr. Skolens økonomi anses for sund. Skolens ejendomme er i forhold til den bogførte værdi behæftet med en ikke ubetydelig prioritetsgæld, men ejendommens brugsværdi i dag er langt større end den bogførte værdi. Skolen oppebærer i øjeblikket tilskud i henhold til lov nr. 192 af 15. marts 1947 om tilskud til private gymnasie-

skoler, og dette tilskud andrager ca. 300 000 kr. årlig. Statens overtagelse af skolen påregnes at ville påføre staten en merudgift på ca. 150 000 kr. Trangen til flere kostskolepladser for drenge i Jylland kan i nogen grad imødekommes ved en statsovertagelse og påfølgende udvidelse af Vestjydske gymnasium, ligesom udvalget fremhæver betydningen af, at staten får en kostskole i Jylland på dette sted på fordelagtige vilkår. Udvalgets flertal anbefaler derfor statsovertagelsen dog med det forbehold, at skolen afleveres til staten i tilborlig stand, efter at de nødvendige byggearbejder er foretaget. Skolen bør efter udvalgets opfattelse gå over til kun at have en enkeltsporet mellemskole og til, at alumnatet efterhånden forbeholdes gymnasieeleverne.

ad § 1. Da man af de af gymnasieudvalget anførte grunde må finde det ønskeligt, at »Vestjydske Gymnasium« overtages af staten, har man i nærværende lovforslag foreslået, at der gives undervisningsministeren den hertil fornødne bemyndigelse.

ad § 2. Efter stedfundne forhandlinger med gymnasiets bestyrelse, Egvad og omliggende kommuner har man - i modsætning til gymnasieudvalgets indstilling - ment, at der ikke bør stilles noget krav om, at statsovertagelsen først finder sted, efter at de i gymnasieudvalgets indstilling nævnte byggearbejder er foretaget. Skolen, som den er i øjeblikket, vil meget vel kunne drives som statsskole, og skolen foreslås derfor overtaget allerede fra 1. august 1953 at regne. Udgifterne ved de byggearbejder, der kan give skolen og kostafdelingen forskellige ønskelige udvidelser, er af gymnasieudvalget med forbehold anslået til 360 000 kr., men vil formentlig andrage et noget større beløb. Disse udgifter vil blive søgt bevilget på de årlige finanslove, når nærmere projekt er udarbejdet og godkendt af statens bygningsdirektorat. Til hjælp til afholdelse af disse udgifter foreligger der et garantitilsagn fra Egvad kommune om et kontant tilskud på 300 000 kr. Angående dette beløbs fordeling på Egvad kommune, de omliggende kommuner, Ribe og Ringkjøbing amters skoleråd, føres der i øjeblikket forhandlinger indbyrdes mellem disse parter.

Skolen med grund, bygninger og inventar har i øjeblikket en værdi af anslået 1 800 000 kr., hvis der skulle regnes med priser og opførselsudgifter pr. i dag. Skolen overtages vederlagsfrit af staten mod overtagelse af prioriteterne, der pr. 1. august 1953 vil andrage 378 771 kr. 61 øre. Endvidere tilfalder institutionens kontante nettoformue pr. 1. august 1953 staten; denne nettoformue kan i dag ikke endelig opgøres, men antages at ville beløbe sig til ca. 25 000 kr.

Det er overfor ministeriet gjort gældende, at der foreligger muligheder for oprettelse af en klassisk-sproglig linie ved gymnasiet.

ad § 4. Skolens personale består i øjeblikket af

- 1 rektor
- 4 lektorer
- 10 adjunkter
- 2 »andre faste lærere«
- 1 pedel.

Det er hensigten at ansætte disse personer som tjenestemænd under statsskolerne, såfremt de ønsker sådan ansættelse og opfylder de almindelige betingelser herfor. Oprettelsen af disse stillinger vil blive søgt på normeringsloven.

ad § 5. Udgifter ved statsskolens årlige drift herunder udredelse af lønninger vil kunne anslås til ca. 450 000 kr. og vil blive søgt bevilget på de årlige finanslove under statsskolernes budget.

Som yderligere bilag (nr. 5) til nærværende bemærkninger er optrykt skolens regnskab for 1950-51 med status pr. 1. august 1951.

Bilag 1.

KOSTSKOLEN VESTJYDSK GYMNASIUM Tarm

Bestyrelsen

Tarm, den 28. Oktober 1948.

Til undervisningsministeriet.

I ca. 50 år, indtil 1938, har skolen, hvor Vestjysk Gymnasium, Tarm, nu har til huse, bestået som kostrealskole, de sidste år tillige som studenterkursus.

Skolen har nu i 10 år bestået som normalt gymnasium med kostafdeling, og det har i disse år vist sig, at der var trang til skolen, både som oplandsskole og som kostskole for et større område. Der har været en jævn stigning i elevantallet, således at der nu er ialt 316 elever, heraf ca. 80 kostelever.

Under henvisning til medfølgende henvendelser fra Bølling-Nr. Horne Herreders kommunalforening, »VGTs venner« og Egvad sogneråd tillader bestyrelsen sig herved at ansøge om, at kostskolen Vestjysk Gymnasium, Tarm, må overgå til statsskole, således at staten overtager driften af såvel gymnasiet som kostskolen.

Bestyrelsen tillader sig navnlig at fremhæve, at der ikke i Jylland findes nogen statskostskole, hvorfor der herved kunne afhjælpes et betydeligt savn.

Angående de nærmere betingelser for overdragelsen vil bestyrelsen gerne søge en mundtlig forhandling med undervisningsministeren, ligesom der da formentlig vil være lejlighed til at give nærmere oplysninger, som måtte ønskes.

P. b. v.

P. B. Gadegaard.
Provst.
Formand for bestyrelsen.

For enhver, der er fortrolig med den vestjyske befolknings kår, er det klart, at en højere uddannelse for ungdommen pålægger forældrene byrder, der er større end i de fleste andre egne af landet. Således må de relativt store afstande, der gør daglige skolerejser med tog og rutebil på 40-60 km til en almindelig foreteelse, alene betyde en særdeles mærkbar udgift for hjemmene.

Hertil kommer imidlertid, at for den mellemste vestkysts vedkommende betyder manglen på statsskoler, at skolepengene er langt højere end i egne, hvor sådanne findes. For forældre med flere skolesøgende børn har dette forhold ofte betydet en knugende byrde. At VGT i sin 10-årige historie trods dette har kunnet fremvise et voksende elevtal turde vidne om, at behovet for en højere undervisning i høj grad er til stede, ligesom alumnetalet på kostafdelingen og alumnernes umiskendeligt jyske præg må tages som et sikkert udtryk for, at en jysk gymnasie-kostskole har berettigelse.

De ovenfor nævnte forhold er årsagen til, at vi henvender os til den ærede bestyrelse med anmodning om, at man vil undersøge mulighederne for en statsovertagelse af VGT.

Det bør stærkest muligt fremhæves, at bestyrelsen for VGTs venner ikke med denne henvendelse giver udtryk for manglende forståelse af den store uegennyttige indsats, VGTs bestyrelse har gjort, men da alle medlemmer af bestyrelsen for VGTs venner er nøje fortrolige med de vanskeligheder, adgang til højere undervisning frembyder, ikke mindst for vestjyske småkårsfolk, har vi ansat det for rigtigt at forelægge spørgsmålet for den ærede bestyrelse på et tidspunkt, hvor det efter 10 års erfaring kan siges med sikkerhed, at VGT har slået dybe rødder hos en befolkning, der trods alle ofre trofast har stået sammen om skolen.

Vi er klare over, at det spørgsmål vil rejse sig, om ikke en privat skole som VGT vil have lettere ved at fortsætte de engang skabte traditioner end en statskole. Over for et sådant spørgsmål må der med rette kunne henvises til undervisningsministeriets bekendtgørelse af 13. marts 1935, hvor det stærkt pointeres, at formålet er inden for skolens rammer at skabe selvstændigt tænkende unge.

Det er vort håb, at den ærede bestyrelse ved behandlingen af dette spørgsmål vil gøre vort ønske til sit; at lette adgangen til højere undervisning for den vestjyske ungdom.

Tarm, den 8. oktober 1948.

Med højagtelse.

C. Klitgaard, J. Dalgaard Knudsen.
Carl Edvard Larsen. A. Arndal. Jens J. Jacobsen.
H. Buhl Nielsen. G. M. Jensen.

Bilag 3.

Til bestyrelsen for Vestjysk Gymnasium, Tarm.

Da sognerådet er blevet bekendt med, at kommunalforeningen for Bølling m.fl. herreder til den ærede bestyrelse skriftlig har fremsendt en forespørgsel om muligheden af at få staten til at overtage Vestjysk gymnasium med kostafdeling, således at skolen bliver statskole, og da der i nævnte forespørgsel samtidig blev

Bilag 2.

Til bestyrelsen for Vestjysk Gymnasium.

Bestyrelsen for foreningen VGTs venner, der blandt andet har til formål at knytte en levende forbindelse mellem skolen og dens opland, tillader sig herved at henvende sig til den ærede bestyrelse for Vestjysk Gymnasium angående følgende spørgsmål.

henstillet til bestyrelsen om muligt at arbejde med dette mål for øje, har spørgsmålet været drøftet på sogneråds-mødet den 9. ds.

Man er bekendt med, at det udvalg, som i sin tid tog opgaven op og fik gennemført, at skolen blev bevaret for egnen, havde det mål at få staten til at overtage skolen. Den gang var sådanne muligheder ikke til stede. Det er måske muligt, at forholdene i så henseende siden har ændret sig, og sognerådet har vedtaget at udtale ønsket om, at det sikkert var formålstjenligt at opfordre bestyrelsen til at undersøge sagen og om muligt at arbejde henimod at få skolen omdannet til statsskole. Man føler, at bestyrelsen måske burde fremme sagen så hurtigt som det er muligt, idet man har begrundet formodning om, at der også fra anden side arbejdes stærkt for oprettelse af statsgymnasium.

Som begrundelse for statens overtagelse af skolen, finder sognerådet at måtte have lov til at anføre:

Gymnasiet oprettedes i 1938 ikke som udtryk for nogen særlig religiøs eller pædagogisk retning, men udelukkende fordi man erkendte, at egnen hårdt trængte til et gymnasium.

Et udtryk for, at staten delte denne opfattelse, har man i den usædvanlige stillingtagen, man kunne glæde sig over fra statens side, idet staten ikke alene overtog hele kautionsforpligtelsen, men også meddelte skolen eksamensret med det samme (og ikke efter 3 års forløb), hvorved skolen straks opnåede fuld gymnasietilskud.

Ved sit stadig stigende elevtal både på dagskolen og kostafdeling, har gymnasiet i de 10 år, der er gået siden 1938, ført beviset for, at der virkelig var behov for et gymnasium på dette sted. Efter foreliggende oplysninger fra skolens årsskrift er der fra 1941 til 1948 gennemsnitlig dimitteret 30 studenter årlig (1941 22, 1947 52, og skolen oplyser, at der 1948 bliver dimitteret 36 studenter).

Hertil kommer, og det synes retfærdigt og rimeligt, at også den vestjydske befolkning burde have lejlighed til at sende deres børn til et statsgymnasium, idet skoleudgifterne her er betydelig billigere, hvilket skatteyderne andet sted nyder godt af. Her i vestjylland vil de billigere skoleudgifter være af endnu større betydning end andre steder, idet man må tage de store rejseudgifter i betragtning (ca. 70 pct. af eleverne kommer tilrejsende). De noget store skoleudgifter i forbindelse med de betydelige rejseudgifter føles særlig trykkende.

Man har ment, at et udtryk også fra sognerådets side for den interesse, der her på egen naturlig måde vil være for denne sag, måske kunne styrke bestyrelsen i de bestræbelser den måtte finde det muligt og rimeligt at sætte ind mod dette mål, og sognerådet tilsiger den ærede bestyrelse al den støtte til et sådant arbejde, som man vil være i stand til at yde.

Egvad sogneråd, den 12. marts 1948.

Brink Nielsen.

Bilag 4.

Erklæring af juni 1951 fra undervisningsministeriets »Udvalg til overvejelse af gymnasieforholdene« i spørgsmålet om statens overtagelse af »Vestjysk Gymnasium«.

Spørgsmålet om statens overtagelse af Vestjysk gymnasium er rejst på foranledning af henvendelser fra

Bølling-Nr. Horne herreders kommunalforening »VGT's venner«, Egvad sogneråd og skolens bestyrelse, og andragendet begrundes med, at det synes rimeligt, at også den vestjyske befolkning får lejlighed til at sende deres børn til en statsskole, således at de kan nyde godt af de billigere skole- og opholdsafgifter. Det anføres, at skolen ved sit stigende elevtal har ført bevis for, at der virkelig er behov for et gymnasium på denne egn, samt at de billigere skolepenge ved et statsgymnasium i Vestjylland vil være af større betydning end andre steder, da man her har meget store rejseudgifter for skolebørnene (ca. 70 pct. af børnene kommer tilrejsende).

Skolen tilbydes staten vederlagsfrit, men mod overtagelse af prioriteterne.

Skolens historie er i korte træk følgende:

I 1887 oprettedes den private Tarm kost- og real-skole, der dimitterede til præliminæksamen. I 1928 oprettedes der i forbindelse hermed et studenterkursus. Efter daværende skolebestyrer Strunges død i 1938 forelå der en økonomisk nødsituation for skolen, og forskellige udveje til videreførelse af skolen – herunder statsovertagelse – blev overvejet. Imidlertid ordnedes forholdet således, at skolen blev overtaget af den selvejende institution »Vestjysk gymnasium« og omdannet til et gymnasium med mellem- og realskole.

Ved skolebestyrer Strunges død var skolens ejendom behæftet med 244 595 kr., kreditforeningsvurderingen af bygning plus inventar var 250 000 kr. og ejendoms-skyldvurderingen 150 000 kr.

Efter institutionens overtagelse af skolen har staten ved flere lejligheder ydet garanti for lån til skolen med prioritet i denne og under forudsætning af, at Egvad kommune sammen med oplandskommunerne har skullet yde garanti for dækning af eventuelt driftsunderskud, herunder forrentning og afdragning af lånene; således har staten første gang umiddelbart efter institutionens overtagelse ydet garanti for et lån på 170 000 kr., der fik 1. prioritet, anden gang i 1942 for et lån på 110 000 kr., der fik 2. prioritet og tredje gang i 1948 for et lån på 135 000 kr., der fik 3. prioritet.

I henhold til vurdering af 1950 er skolen vurderet til 460 000 kr. i ejendomsskyld, 32 100 kr. i grundskyld og 427 900 kr. i bygningssværdi.

Skolen er normeret med dobbelt gymnasium (matematisk-naturvidenskabelig og nysproglig retning); fra 1944-45 har der været en ekstra gymnasieklasse (matematisk-naturvidenskabelig) for hvert klassetrin og delte mellemsskoleklasser. Klasserne rummes i en 2-etages bygning med 12 normale klasseværelser med fagllokaler (gymnasiekemi, gymnasiefysik, mellemsskolefysik, geografi, naturhistorie-biologi samt kombineret sang-, håndgerning- og tegnelokale), men kun een gymnastiksal (pige-gymnastik er midlertidigt henlagt til kommuneskolens gymnastiksal). For at undgå vandreklasser har 1 matematikklasse ophold i et af fysiklokalerne og en anden i naturhistorie-geografilokalet; et lokale, der egentlig skulle anvendes som bibliotek, bruges også som klasseværelse.

Alle klasseværelser er så store, at de kan rumme 24 gymnasieelever eller 32 mellemsskoleelever.

Antallet af elever i skolen er vokset fra 185 (66 gymnasieelever og 119 mellem- og realskoleelever) i 1938-

39 til 331 (156 gymnasieelever og 175 mellem- og realkoleelever) pr. 1. september 1950.

Skolepengene udgør pr. år for

1. mellem.....	192 kr.
2. -	216 -
3. -	240 -
4. -	264 -
realklassen.....	300 -
I g.....	300 -
II g.....	336 -
III g.....	360 -

Hertil kommer brændselspenge; der er ingen graduation efter forsørgernes indtægter, men til ubemidlede dygtige og flittige elever kan der gives delvis, halv eller hel friplads. I 1949 er der således blevet givet moderationer til en samlet værdi af 26 000 kr.

For et enkelt år har Vestjysk gymnasium opgjort skolepengene til ca. 32 700 kr. årlig i mellemskolen og ca. 29 500 kr. årlig i gymnasiet, hvor de tilsvarende beløb, hvis skolen havde været statsskole, ville have udgjort henholdsvis ca. 6 800 kr. og ca. 7 700 kr.

Kostafdelingen, der har til huse i 3 flove, har 71 værelser, hvoraf 2 bruges som dobbeltværelser, resten som enkeltværelser. Af de 71 værelser bruges 6 til 3 kostinspektører (den fjerde bebor en 4 værelses lejlighed med 2 kamre, hvoraf der eventuelt ville kunne indvindes nogle elevværelser). Spisesalen har 86 pladser, køkkenet tilsvarende kapacitet. Siden 1. august 1947 er der ikke optaget piger til forplejning på kostafdelingen.

Antallet af kostelever var i 1938-39 33 (20 i gymnasiet og 13 i mellemskolen), i 1949-50 66 (40 i gymnasiet og 26 i mellemskolen) og i 1950-51 70 (42 i gymnasiet og 28 i mellemskolen). På kostafdelingen er der elever fra 13 forskellige amter.

Opholdsafgiften på kostafdelingen er nu 1 000 kr. årlig plus 60 pct. midlertidigt dyrtidstillæg (for mellemkoleelever dog kun 50 pct.).

For et enkelt år, hvor opholdsafgiften var 1 000 kr. årlig plus 40 pct. dyrtidstillæg for gymnasieelever og 30 pct. dyrtidstillæg for mellemkoleelever, har Vestjysk gymnasium opgjort kostskoleafdelingen til ca. 36 000 kr. årlig for mellemskolen og realklassen og ca. 63 300 kr. årlig for gymnasiet, hvor de tilsvarende beløb for en statskostskole ville have udgjort henholdsvis ca. 16 200 kr. og ca. 33 400 kr. årlig.

Skolen havde i 1947-48 en nettoudgift til bespisning af kostelever på 56 084 kr. med en udgift pr. kostskoledag på 2,30 kr. Den tilsvarende udgift pr. kostskoledag ved statens kostskoler, Birkerød statsskole, Rungsted statsskole og Sorø akademis skole var henholdsvis 2,85 kr., 2,28 kr. og 2,56 kr.

Kostafdelingens økonomi volder skolen nogen bekymring; opholdsafgiften er sat så lavt som muligt, men hindrer ikke desto mindre mange ubemidlede hjem i at få deres velkvalificerede børn optaget som alumnier. Som bekendt er der ikke i tilskudsloven af 15. marts 1947 (nr. 192) hjemmel til at yde tilskud til kostafdelingen.

Det vil i nær fremtid blive nødvendigt for skolen at forhøje opholdsafgiften, hvilket vil resultere i, at det

økonomiske vil blive en endnu mere fremtrædende kvalifikation for dem, der søger optagelse, end tilfældet er nu. Allerede nu mærker man på grund af de vanskelige økonomiske forhold en noget mindre tilgang end tidligere år.

I november 1949 foretog udvalget ledsaget af kgl. bygningsinspektør V. Norn et besøg på Vestjysk gymnasium, dels for at bese skolebygningerne, dels for at drøfte overtagelesspørgsmålet med skolens bestyrelse.

Skolen bærer præg af at have udviklet sig fra en mindre bygning, der i tidens løb har fået tilbygninger, hvilket i nogen grad er gået ud over helheden; der mangler således til en vis grad forbindelse mellem de ældre og de nyere bygninger. Selve bygningernes tilstand er tilfredsstillende, lokalerne gør et velholdt indtryk, og der vil ikke være øjeblikkelig brug for større beløb til hovedindsatset.

Af hensyn til muligheden for fremtidige udvidelser ville det være ønskeligt at udvide skolens areal noget ved erhvervelse af enkelte omliggende grunde.

Der er i de senere år foretaget et stort arbejde for at komplettere skolens samlinger; fysik- og kemisamlingerne er nu i orden og de andre samlinger stort set også. Der mangler imidlertid et tilfredsstillende bibliotek, også med håndbøger til laboratorieundervisning.

Der er i udvalget enighed om, at der - før en eventuel statsovertagelse sker - bør foretages følgende arbejder:

- opførelse af en gymnastiksal,
- et samlingslokale for kosteleverne,
- et sløjdelokale samt
- nye værelser til skolens køkkenassistenter.

Endvidere var det ønskeligt, at alumnatet blev udvidet med nogle værelser.

Bestyrelsen for Vestjysk gymnasium har i denne anledning forelagt en plan for udvidelse af skolen, der medfølger som bilag 1 til nærværende erklæring.

Bygningsinspektøren har i denne anledning fremsat en erklæring, som medfølger som bilag 2.

Udgifterne til de nødvendige nybygninger (gymnastiksal og funktionærbolig m.m.) vil således kunne anslås til ca. 300 000 kr., hvorudover der kunne være tale om at udvide elevpladsernes antal med ca. 12-20 pladser, hvilket vil medføre en yderligere udgift på ca. 40 000-60 000 kr. De nævnte udgifter har dog kun kunnet anslås tilnærmelsesvis, og udvalget tager forbehold med hensyn til deres størrelse, ligesom det ikke med sikkerhed kan siges, hvilke arbejder det herudover bliver nødvendigt at foretage.

Til belysning af skolens økonomi har udvalget indhentet regnskaber fra skolen for tiden 1. august 1945 til 31. juli 1948 og har bedt kontorchef i kvæsturen O. Christiansen og fhv. rektor Fr. Bogh om at give en redegørelse for disse. Det fremgår af denne redegørelse at skolens økonomi er sund, og at den under uændrede forhold (uforandrede indtjeningsmuligheder for egnens befolkning, samme tilskudsregler og frihed for konkurrence m.v.) skulle kunne klare sig. Skolens ejendomme er i forhold til den bogførte værdi behæftet med en ikke ubetydelig prioritetsskuld, men den bogførte værdi er lille i forhold til ejendommens brugsværdi i dag.

Som foran anført vil en statsovertagelse af skolen betyde en nedgang i skoleafgiften på ca. 50 000 kr. og en nedgang i opholdsafgiften på ca. 50 000 kr. Herudover må der ved statsdrift af kostafdelingen regnes med udgifter til lønninger til økonomiinspektør, skolelæge, oldfrue, assistent og vaskerassistenter på ca. 18 000 kr. årlig. Hertil kommer, at en statsovertagelse på flere punkter vil medføre forøgede udgifter, således at man ialt må regne med en merudgift på mellem 120 000 og 150 000 kr. ved en statsovertagelse. Statens tilskud til skolen ifølge lov nr. 192 af 15. marts 1947 andrager omkring 300 000 kr. årlig. Skolens regnskab for 1949-50 medfølger som bilag.

De foreliggende oplysninger om, at et stort antal elever med hjemsted i Jylland søger de sjællandske kostskoler, dokumenterer, at der er trang til flere kostskolepladser for drenge i Jylland; denne trang kan i nogen grad foreløbig imødekommes ved en overtagelse af og påfølgende udvidelse af *Vestjysk gymnasium, Tarm*, medens udvalget må finde det betænkeligt nu at foreslå oprettelse af en helt ny kostskole i Jylland, også under hensyn til, at der efter godsejer Uttentals død indenfor en overskuelig tidsperiode kan ventes oprettet en stor privat kostskole for drenge på Løvenholm.

For en statsovertagelse af Vestjysk gymnasium taler endvidere det berettigede ønske blandt egnens befolk-

ning om en mere lige adgang til gymnasieundervisning for børn, uanset deres forældres økonomiske kår, som statens skoleafgiftsregler vil betyde. Endvidere må man heller ikke underkende den betydning, det har, at staten får en kostskole i Jylland på dette sted og på fordelagtige vilkår (jfr. at skolen er tilbudt vederlagsfrit mod overtagelse af prioriteterne), hvortil kommer, at skolen såvel undervisningsmæssigt som økonomisk er i god drift.

Udvalgets flertal mener derfor, at man må anbefale statsovertagelse af Vestjysk gymnasium, dog med det forbehold, at skolen afleveres til staten i tilbørlig stand, efter at de nødvendige bygningsarbejder er foretaget, eventuelt ved hjælp af tilskud fra lokal side; endvidere vil man lægge vægt på, at skolen efter en eventuel statsovertagelse går over til enkeltsporet mellemskole, hvorved man kan undgå vandreklasser, samt at alumnatet efterhånden går over til at blive forbeholdt gymnasieeleverne, idet der for disses vedkommende er større trang til kostskolepladser end for mellemskoleeleverne, ligesom dette vil bevirke en mere effektiv udnyttelse af gymnasiet.

Finansministeriets repræsentant i udvalget, afdelingschef Grünfeld, har dog under hensyn til den nuværende vanskelige statsfinansielle situation taget forbehold med hensyn til afholdelse af den ved en statsovertagelse af skolen forbundne udgift.

Bilag 5.

I. Gymnsiets driftsregnskab 1950-51.

Konto	Specialsummer	Hovedsummer	
		indtægt	udgift
<i>II. 5.a. Skolepenge :</i>			
Indgåede skolepenge	64 020,00		
Overført til status	183,50		
(Moderationer: kr. 26 802,00).			
		64 203,50	
<i>II. 5.c. Brændselspenge :</i>			
Indgåede brændselspenge	7 896,00		
Overført til status	48,00		
		7 944,00	
<i>II. 5.g. Eksamensafgifter . . . . .</i>			
		2 137,00	
<i>II. 5.h. Statstilskud :</i>			
Statstilskud a conto	273 200,08		
Retsstatstilskud	0,00		
		273 200,08	
<i>II. 5.i. Amtstilskud :</i>			
Modtaget fra Ringkøbing amt	2 525,00		
Modtaget fra Ribe amt	660,00		
		3 185,00	
Udbetalt til elever			3 115,00
<i>II. 5.l. Leje af tjenestebolig :</i>			
Rektor A. Arndal		1 796,00	
<i>II. 6.b. Indvundne renter . . . . .</i>			
		315,08	
<i>II. 8.a. Lønning til rektor :</i>			
Løn ifølge opgørelse	22 688,24		
I henhold til revisionens bemærkning	÷ 1 200,00		
I henhold til revisionens bemærkning	+ 834,08		
			22 322,32

Konto	Specialsummer	Hovedsummer	
		indtægt	udgift
<i>II. 8. b. Lærerlønninger :</i>			
Lønninger ifølge opgørelse.....	235 776,85		
I henhold til revisionens bemærkning (E. Munk Nielsen).....	292,00		
			236.068,85
<i>II. 8. c. Repræsentationstillæg.....</i>			1 800,00
<i>II. 8. d. Pensionskassen.....</i>	6 347,40		
Indbetalt af lærerne.....	÷ 6 347,40		
			0,00
<i>II. 8. f. Ekstrahonorarer.....</i>			6 371,23
<i>II. 8. g. Regnskabsførere.....</i>	2 968,75		
Revisor.....	125,00		
			3 093,75
<i>II. 8. h. Eksamensudgifter.....</i>			1 863,80
<i>II. 8. k. Samlinger og undervisningen.....</i>			4 232,10
<i>II. 9. a. Vedligeholdelse af inventar.....</i>	2 292,17		
Overført til status.....	÷ 1 400,00		
			892,17
<i>II. 8. l. Afskrivning på uerholdelig skoleafgift.....</i>			239,00
<i>II. 9. b. Vedligeholdelse af samlinger og bibliotek :</i>			
1. Samlinger (2 176,31 ÷ 3,75).....	2 172,56		
2. Biblioteket.....	3 210,63		
			5 383,19
<i>II. 9. d. Andre kontorudgifter :</i>			
Telefon (390,35 ÷ 8,10).....	382,25		
Porto (247,74 ÷ 0,80).....	246,94		
Tryksager (heri årsberetning).....	1 613,30		
Andre udgifter.....	1 651,26		
			3 893,75
<i>II. 9. e. Pedel og rengøring :</i>			
1. Pedelløn.....	7 984,00		
2. Rengøringspersonale.....	11 550,00		
Refusion fra kostafdelingen.....	÷ 1 800,00		
3. Rengøringsmidler.....	2 403,05		
4. Andre udgifter.....	385,63		
			20 522,68
<i>II. 9. f. Brændsel, belysning m. m. :</i>			
1. Brændsel.....	19 427,89		
Overført til kostafdelingen (1/2).....	÷ 9 713,94		
2. Elektricitet.....	1 839,30		
3. Vandafgift.....	460,00		
4. Gas.....	36,25		
5. Elektriske pærer.....	122,05		
6. Forskelligt.....	57,50		
			12 229,05
<i>II. 9. g. Fester.....</i>			1 801,62
<i>II. 9. h. Annoncer.....</i>			993,83
<i>II. 9. i. Forskellige udgifter :</i>			
1. Forsikringer.....	844,63		
2. Bestyrelsesudgifter.....	882,60		
3. Forskelligt.....	1 012,34		
			2 739,57

Konto	Specialsummer	Hovedsummer	
		indtægt	udgift
<i>II. 9.k. Husleje :</i>			
Overført fra ejendomskonto:			
63 pct. af kr. 43.015,21			27 099,58
<i>II. 9.s. Afskrivning på samling og inventar :</i>			
(10 pct. af 78 360,00).....			7 836,00
Gymnasiets Driftsunderskud 1950-51 (overført til status).....		9 716,83	
		<u>362 497,49</u>	<u>362 497,49</u>

II. Kostafdelingens driftsregnskab 1950-51.

Konto	Specialsummer	Hovedsummer	
		indtægt	udgift
<i>II. 12.a. Kostpenge :</i>			
Indgåede kostpenge	109 522,00		
Overført til status	<u>1 600,00</u>		
		111 122,00	
<i>12.b. Andre indtægter :</i>			
<i>II. 1. Kostinspektørerne og økonoma ref. for kost og bolig</i>	7 730,00		
<i>2. Kostgængere betalt .....</i>	2 530,00		
<i>3. Salg af madvarer .....</i>	<u>245,00</u>		
		10 505,00	
<i>II. 12.c. Lønninger :</i>			
<i>1. Rektor, lederløn .....</i>	1.000,00		
<i>2. Inspektionslærerne .....</i>	7 625,00		
<i>3. Økonoma .....</i>	6 131,04		
<i>4. Kokkepige .....</i>	<u>2 430,00</u>		
			17 186,04
<i>II. 12.d. Afskrivning på kostpenge :</i>			
Overført fra Status			190,42
<i>II. 12.e. Regnskabsfører og revisor :</i>			
<i>1. Regnskabsfører .....</i>	1 116,25		
<i>2. Revisor .....</i>	<u>125,00</u>		
			1 241,25
<i>II. 12.f. Kontorudgifter m.m. :</i>			
<i>1. Telefon (452,35 ÷ 158,95) .....</i>	293,40		
<i>2. Porto .....</i>	<u>238,50</u>		
			531,90
<i>II. 12.g. Personalelønninger :</i>			
<i>1. Løn til piger og medhjælp .....</i>	9 690,50		
<i>2. Godtgjort gymnasiet .....</i>	<u>1 800,00</u>		
			11 490,50
<i>II. 12.g. Rengøringsmidler .....</i>			
			1 136,01
<i>II. 12.h. Brændsel og belysning :</i>			
<i>1. Brændsel .....</i>	997,59		
Overført fra gymnasiet	<u>9 713,94</u>		
	10 711,53		
<i>2. Elektricitet .....</i>	959,70		
<i>3. Vandafgift .....</i>	480,00		
<i>4. Gas .....</i>	185,50		
<i>5. Elektriske pærer .....</i>	<u>50,10</u>		
			12.386,83

Konto	Specialsummer	Hovedsummer	
		indtægt	udgift
II. 12.i. Fester			247,00
II. 12.j. Forskellige udgifter			915,32
II. 12.k. Annoncer			10,60
II. 12.l. Husleje :			
1. Overført fra ejendomskonto	15 915,63		
2. Husleje i byen	2 715,00		
			18 630,63
II. 12.m. Inventarkonto :			
1. Vedligeholdelse af inventar	1 305,73		
2. Køkkeninventar	1 398,52		
3. Brandforsikring	93,60		
4. Bidrag fra eleverne	÷ 1 270,00		
5. Afskrivning 10 pct. af kr. 36 180,00)	3 613,00		
			5 145,85
II. 12.n. Køb af madvarer			44 059,07
II. 12.o. Mellemregning med eleverne :			
1. Udlæg for eleverne	19 166,24		
2. Indgået fra eleverne	÷ 17 338,39		
3. Overført til status	÷ 1 827,85		
			0,00
II. 12.p. Mellemregning med kostinspektørerne og økonoma		22 399,62	22 399,62
Underskud 1949-50 overført fra status	5 463,05		
Overskud 1950-51 overført til status	2 922,53		
Overskud 1950-51			8 455,58
		144 026,62	144 026,62

III. Institutionens driftsregnskab 1950-51.

Konto	Indtægt	Udgift
III.a. Forskellige indtægter :		
1. Renter af egenkapital	3 614,13	
2. Tilskud fra Egvad kommune	1 000,00	
3. Værnpenge	1,00	
III.d. Forskellige udgifter :		
1. Løn til inspektøren		1 900,00
2. Bestyrelsesudgifter m.m.		1 333,28
3. Forskelligt		226,63
Institutionens driftsoverskud 1950-51		1 555,22
	4 615,14	4 615,14

IV. Ejendomskontoen 1950-51.

Konto	Indtægt	Udgift
II. 9.l. Vedligeholdelse af bygninger m.m.		9 657,30
II. 9.q. Afskrivning på bygninger (2 pct. af kr. 526 300)		10 526,00
II. 9.h. Afskrivning på faste anlæg (4 pct. af kr. 56 700)		2 268,00
II. 9.n. Afgifter, forsikringer m.m. :		
1. Renovationsafgift		269,60
2. Skorstensfejning		112,35
3. Forsikringer vedrørende grund og bygninger		662,54
II. 9.p. Renter af egenkapital		3 614,13
II. 9.o. Renter af prioritetsgæld		15 905,29
Overført til gymnasiets driftsregnskab	27 099,58	
Overført til kostafdelingens driftsregnskab	15 915,63	
	43 015,21	43 015,21

V. Beregning af egenkapital.

Ejendommens værdi efter afskrivninger.....	446 866,00
Sportspladsens værdi.....	3 000,00
Værdien af faste anlæg efter afskrivninger.....	50 207,00
Inventarets værdi efter afskrivning, kostafdelingen.....	5 434,00
Inventarets værdi efter afskrivning, gymnasiet.....	21 615,00
	<hr/>
Prioritetsgældskonto 1. august 1951.....	527 122,00
Ikke-tinglyst gæld (forskud staten).....	÷ 395 868,34
	÷ 40 900,33
	<hr/>
Egenkapital.....	90 353,33
	<hr/>
4 pct. af egenkapitalen andrager.....	3 614,13

Status pr. 1. august 1951.

Aktiver:	
Ejendommens værdikonto 1. august 1950.....	526 300,00
÷ Afskrivningskonto 1. august 1950.....	68 908,00
Afskrivninger 1950-51 (2 pct. af 526 300,00).....	10 526,00
	<hr/>
	79 434,00
	<hr/>
	446 866,00
Konto for faste anlæg 1. august 1950.....	50 000,00
Overført fra vedligeholdelseskontoen.....	6 700,00
	<hr/>
	56 700,00
÷ Afskrivningskonto 1. august 1950.....	4 225,00
Afskrivning 1950-51 (4 pct. af 56 700,00).....	2 268,00
	<hr/>
	6 493,00
	<hr/>
	50 207,00
Sportspladsen.....	3 000,00
Inventarets værdi:	
1. Kostafdelingen 1. august 1950.....	36 180,00
÷ afskrivningskonto 1. august 1950.....	27 128,00
Afskrivning 1950-51 (10 pct. af 3 6180,00).....	3 618,00
	<hr/>
	30 746,00
	<hr/>
	5 434,00
2. Gymnasiet 1. august 1950.....	76 960,00
Overført fra gymnasiets driftsregnskab.....	1 400,00
	<hr/>
	78 360,00
÷ afskrivningskonto 1. august 1950.....	48 909,00
Afskrivning 1950-51 (10 pct. af 78 360,00).....	7 836,00
	<hr/>
	56 745,00
	<hr/>
	21 615,00
Tilgodehavender:	
Skolepenge m.m. 1. august 1950.....	3 535,08
Restancer 1950-51.....	3 659,35
	<hr/>
	7 194,43
Afskrevet: skolepenge.....	239,00
kostpenge m.m.....	190,42
Indgåede restancer 1950-51.....	2 354,65
	<hr/>
	2 784,07
Restancer 1. august 1951.....	4 410,36
Legatfonds (jfr. specifikation).....	5 059,37
Byggefond (jfr. specifikation).....	19 457,78
Beholdninger:	
1. Kassebeholdning pr. 1. august 1951.....	11 903,99
2. Indestående i banken 1. august 1951.....	10 748,28
3. Indestående på giro 1. august 1951.....	11 291,95
	<hr/>
	33 944,22
	<hr/>
I alt aktiver.....	589 993,73

Passiver:			
1. Prioritet, Forsikrings-A/S »Skandinavia«	140 463,88		
2. Prioritet, Skjern sparekasse	94 675,00		
3. Prioritet, Skjern bank	128 892,60		
4. Prioritet, Kongeriget Danmarks Hypotekbank	29 750,00		
5. Prioritet, skyldige renter Egvad kommune	3 478,10		
÷ Eftergivet renter	1 391,24		
		2 086,86	
Byggefonden			395 868,34
Legatfonds:			19 457,78
Legatfonden	436,65		
Frk. Nielsens mindelegat	2 003,34		
Skolekomedielegatet	1 598,80		
÷ Overført til særlig legatbestyrelse	1 598,80		
		0,00	
M. Strunges mindelegat		1 193,89	
Kostlegatet		1 425,49	
			5 059,37
Forskud til staten: gymnasiets overskud 1947-48		88 542,99	
÷ gymnasiets underskud 1948-49	23 521,71		
÷ gymnasiets underskud 1949-50	24 120,95		
÷ gymnasiets underskud 1950-51	9 716,83		
		57 359,49	
			31 183,50
Kapitalkonto: status pr. 1. august 1950		127 422,70	
Kostafdelingens underskud 1949-50 overført til driftsregnskabet	5 463,05		
Kostafdelingens overskud 1950-51	2 992,53		
Institutionens overskud 1950-51	1 155,22		
Egvad kommune eftergivet renter	1 391,24		
		11 002,04	
Kapitalkonto 1. august 1951			138 424,74
			589 993,73

Lov nr. 219 af 7. juni 1952 om midlertidig ændring af lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere alment skoler m. m.

§ 1.

Stk. 1. Undervisningsministeren bemyndiges til indtil videre for højere alment skoler, som måtte ønske at iværksætte et forsøgsarbejde i de 3 eet-årige gymnasieklasser eller i den eet-årige realklasse, at godkende sådanne hertil sigtende afvigelser fra de i lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere alment skoler m. m. indeholdte bestemmelser angående undervisningens ordning, som ikke har til følge, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende forringes.

Stk. 2. Andragende om dispensationer af den i stk. 1 nævnte art skal, forsåvidt det drejer sig om en kommunal eksamensskole, forelægges ministeriet af vedkommendes skoles leder gennem de stedlige skolemyndigheder med erklæring om disses stilling til sagen.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

Forslag til lov om midlertidig ændring af lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere alment skoler m. m.

§ 1.

Stk. 1. Undervisningsministeriet bemyndiges til indtil videre for højere alment skoler, som måtte ønske at iværksætte et forsøgsarbejde i de 3 eet-årige gymnasieklasser eller i den eet-årige realklasse, at godkende sådanne hertil sigtende afvigelser fra de i lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere alment skoler m. m. indeholdte bestemmelser angående undervisningens ordning, som ikke har til følge, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende forringes.

Stk. 2. Andragende om dispensationer af den i stk. 1 nævnte art skal, forsåvidt det drejer sig om kommunal eksamensskole, forelægges ministeriet af vedkommende stedlige skolemyndigheder med erklæring om disses stilling til sagen.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

Bemærkninger til lovforslaget.

Fra en række organisationer inden for den danske skoleverden har undervisningsministeriet modtaget den som bilag 1 til nærværende forslag aftrykte henvendelse om, at der som en naturlig konsekvens af den udvikling, der i de senere år har fundet sted på det pædagogiske område, må blive åbnet adgang for en forsøgsvirksomhed, der kan give skolen lejlighed til at gøre nye erfaringer.

Hjemmel for etablering af en sådan pædagogisk forsøgsvirksomhed er allerede tilvejebragt forsåvidt angår seminarierne og folkeskolen, jfr. henholdsvis lov nr. 244 af 24. maj 1948 og lov nr. 263 af 27. maj 1950; ved den sidste lov er der foruden en ændring af folkeskoleloven gennemført en ændring af lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere almenskoler m.m., hvorved undervisningsministeren bemyndiges til i forsøgsøjemed at tildele, at bestemmelserne om mellemskolen i almenskoleloven fraviges i det omfang, hvori det kan ske uden tilsidesættelse af de mellemskolen ved nævnte lovs §§ 2 og 3, jfr. § 11, pålagte opgaver, herunder i forholdet til realklassen og gymnasiet. Denne bestemmelse blev — som lovens § 4 — indsat på foranledning af det folketingsudvalg, der behandlede det af undervisningsministeriet fremsatte forslag, som alene tog sigte på ændringer i folkeskoleloven.

Uagtet der efter den gældende ordning og praksis i vidt omfang allerede ad administrativ vej kan åbnes adgang for undervisningsforsøg i gymnasiet og realklassen, må man dog anse det for en naturlig videreførelse af den ovennævnte lovgivning at udvide adgangen til undervisningsmæssigt forsøgsarbejde til at omfatte også disse klasser, således som de lærerorganisationer, der har fremsat den vedføjede henvendelse, har ønsket det.

Med hensyn til udformningen af det foreliggende lovforslag bemærkes, at man for at give plads for rimelig bevægelsesfrihed har foretrukket en generel dispensationsbemyndigelse fremfor en opregning af enkeltbestemmelser i almenskoleloven, fra hvilke dispensationen kan meddeles. Sikkerheden for, at realeksamen og studentereksamen ikke forringes, må søges deri, at ingen skole uden for almenskolelovens rammer kan iværksætte et forsøgsarbejde, som ikke er godkendt af ministeren. Endvidere er det ved formuleringen af nærværende forslags § 1 tilkendegivet, at der ikke må ske brud på den nuværende ordning, hvorefter gymnasiet er 3-årigt og realklassen 1-årig, og det har under de stedfundne forhandlinger stedse været ministeriet magtpåliggende at understrege, at ingen forsøgsordning må bevirke, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende — f.eks. som adgangsgivende til ansættelse i offentlig virksomhed — forringes. Dette hovedsynspunkt har også fundet udtryk i lovforslagets ord, ligesom tilsvarende synspunkter er fremhævet i de ovennævnte love nr. 244 af 24. maj 1948, § 1 og nr. 263 af 27. maj 1950, § 4.

Det er af de forslagsstillende lærerorganisationer indstillet, at der som overste myndighed for den i indstillingen af 20. november 1947 nævnte forsøgsskole med ansvar overfor ministeriet nedsættes en kommission på 11 medlemmer, bistået af en konsulent for forsøgsskolen. Ministeriet har imidlertid anset det for mest hen-

sigtsmæssigt, at det fornødne tilsyn med forsøgenes gennemførelse og resultat udøves gennem undervisningsministeriets sædvanlige tilsynsorganer, og det er ministeriets tanke, at forsøgene skal foregå inden for de bestående skoler og ikke i særlige forsøgsskoler.

Adgangen til at iværksætte forsøgsarbejdet i gymnasiet og realklassen ønskes givet indtil videre, jfr. også lov nr. 244 af 24. maj 1948 om ændring af seminarieloven, idet man først, når resultatet af forsøgsarbejdet foreligger, kan tage stilling til, om ordningen ønskes gjort permanent.

Det fremhæves, at en række bestemmelser det højere skolevæsen vedrørende er fastsat i kgl. anordning eller ministeriel bekendtgørelse, således regler om skolens årsprøver, karaktergivning, eksamenspensum m.v., hvorfor afvigelse fra disse bestemmelser ikke kræver lovhjemmel. Ej heller udkræves lovændring for at gøre afvigelse fra bestemmelserne om alm. forberedelseksamen, der har sin hjemmel i en kgl. anordning.

Endelig bemærkes, at man har anset det for rigtigst i loven at understrege de kommunale skolemyndigheders kompetence i de heromhandlede sager; for statskolors og private skolors vedkommende har alene skolens leder indstillingsretten med hensyn til etablering af forsøgsundervisning i den pågældende skole.

Som bilag 2-5 til nærværende bemærkninger aftrykkes ministeriets skrivelse af 20. maj 1948 til statskolornes lærerforening og Danmarks realskoleforening samt disse foreningers skrivelser af henholdsvis 2. juli 1948, 16. september 1948 og 29. september 1949.

Bilag 1.

AFSKRIFT

20. november 1947.

Til undervisningsministeren.

Mens Staten opretholder Forsøgsvirksomheder paa en Række Omraader af Betydning for Borgernes Sundhed eller Næringsvejenes Udvikling, har den ikke givet Skolen, der dog griber ind i hver eneste Borgers Tilværelse, tilsvarende Muligheder for Fornyelse. Der var en Tid, hvor private Skoler paa afgørende Maade kunde tage Initiativ til Eksperimenter til Gavn for hele vor Skole. Men den mægtige Udvikling, den offentlige Skole har gennemgaaet, og som paa mange Maader har betydet Fremskridt og Landvinding, har føleligt begrænset Mulighederne for privat Initiativ paa det pædagogiske Omraade. Staten har saaledes dobbelt Grund til at aabne Adgang for en Forsøgsvirksomhed, der kan give Skolen Lejlighed til gennem Eksperimenter at gøre nye Erfaringer og derved holde trit med Udviklingen.

Krigens Oplevelser har givet nyere pædagogiske Tanker Aktualitet Verden over. Det mærkes ogsaa hos os. Men vi kan ikke leve paa fremmede Eksperimenter. Vi har vor egen Skoletradition og maa gøre vore Erfaringer ud fra vort eget Udgangspunkt.

Det vil saaledes være værdifuldt for skolen at faa gjort Forsøg over f.Eks.:

1. Elevernes Selvvirksomhed.
2. Differentiering af Eleverne, dens Art og Omfang.
3. Delt — udelt Skole.
4. Undervisningsplaners Bestemmelser.

5. De manuelle Fags Stilling.
6. Generelle Metoder, f. Eks.: Klasseundervisning, individuel Undervisning, Gruppeundervisning. – Fagdelt Undervisning, Emneundervisning, Periode-læsning. – Metodekombinationer.
7. Undervisningsmetoder i de enkelte Fag.

Med Henblik til ovenstaaende tillader undertegnede sig at foreslaa, at Staten ved Anerkendelse og økonomisk Støtte af Forsøgsarbejdet inden for Skolen skaber Rammerne for Forsøgsskolen, der tænkes at være en Fællesbetegnelse for de Skoler inden for de forskellige Skoleformer (til og med 3. Gymnasieklasse samt Ungdomsskolen og Seminarieret), der paatager sig at iværksætte kontrollerede Forsøg efter forud godkendte Planer.

Som Forsøgsskolens øverste Myndighed med Ansvar over for Ministeriet foreslaas en Kommision paa 11 Medlemmer.

Statskonsulenten for Folkeskolen, Undervisningsinspektørerne for Mellem- og Realskolerne og for Gymnasieskolerne, Statskonsulenten for Ungdomsskolen samt 7 Medlemmer, der udpeges af Ministeriet, deraf 2 efter Indstilling af Danmarks Lærerforening, 1 efter indstilling af Københavns Kommunelærerforening og Københavns Kommunelærerforening, 1 efter Indstilling af Danmarks Realskoleforening, 1 efter Indstilling af Gymnasieskolernes Lærerforening, 1 efter Indstilling af Dansk Seminarierforening og 1 Skolepsykolog efter indstilling af Foreningen af Skolepsykologer i Danmark. – Kommissionen vælger selv sin Formand.

Til at bistaa Kommissionen ansætter Undervisningsministeren for 6 Aar ad Gangen en Konsulent for Forsøgsskolen og Medhjælpere for denne, repræsenterende de forskellige Skoleformer; Ansættelserne sker efter Indstilling af Kommissionen.

Kommissionen faar Forsøgsplanerne forelagt til Godkendelse. Baade Statsskoler, kommunale Skoler og private Skoler kan anerkendes som Forsøgsskoler. Anerkendelsen kan omfatte hele Skolen eller Dele (Aldersklasser, Undervisningsfag) af en Skole. Den gives paa Aaremaal efter Forsøgets Art, men kan fornyes. Statskassen udreder de Merudgifter til Driften, Forsøgsvirksomheden medfører, og yder efter Kommissionens Indstilling Tilskud til nødvendige Anlægsudgifter.

Kommissionen drager Omsorg for, at Resultaterne af Forsøgene bearbejdes og vurderes af et Udvalg af Pædagoger og Skolepsykologer.

N. Nielsen,
Formand for Danmarks
Lærerforening

Herluf Jensen,
Formand for Dansk
Seminarieforening.*)

Sigurd Højby,
Formand for Gymnasie-
skolernes Lærerforening.

Disa Christjansen,
Formand for Københavns
Kommunelærerforening.

W. Stenberdt,
Formand for Danmarks
Realskoleforening

Georg Christensen,
Frit Danmarks Lærerguppe

Knud Fauring,
Formand for Københavns
Kommunelærerforening.

Joh. Marie Mathiesen,
Formand for Pædagogisk Selskab.

*) Seminarierforeningen tager Forbehold med Hensyn til den i 3. sidste Stykke nævnte Konsulent.

Bilag 2.

UNDERVISNINGSMINISTERIET

København, den 20. maj 1948

Gymnasieskolernes lærerforening, Statsskolernes rektorforening og Danmarks realskoleforening.

I skrivelse af 20. november f.å., hvoraf afskrift vedlægges, har Danmarks lærerforening, Dansk seminarierforening, Gymnasieskolernes lærerforening, Københavns kommunelærerforening, Danmarks realskoleforening, Frit Danmarks lærergruppe, Københavns kommunelærerforening og Pædagogisk selskab rettet henvendelse til ministeriet om etablering af en forsøgsvirksomhed indenfor skolen, således at staten ved anerkendelse og økonomisk støtte af forsøgsarbejdet skaber rammerne for forsøgsskolen, der tænkes at være en fællesbetegnelse for de skoler indenfor de forskellige skoleformer (til og med 3. gymnasieklasse samt ungdomsskolen og seminarieret), der påtager sig at iværksætte kontrollerede forsøg efter forud godkendte planer.

Med denne skrivelse som foranledning, men uden at man på nærværende tidspunkt har taget stilling til deri indeholdte enkeltheder, skal man udbede sig en udtalelse fra foreningen om, hvilke afvigelser fra bestemmelserne i almenskoleloven af 24. april 1903 – derunder om undervisningsfagene i mellemskolen, realklassen og på gymnasiets forskellige linier – det efter foreningernes skøn må findes ønskeligt at søge lovhjemlet, for at der kan åbnes plads for et planmæssigt forsøgsarbejde i eksamensskolen, uden at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende forringes.

Hartwig Frisch.

| A. Vøhtz.

Bilag 3.

STATSSKOLERNES REKTORFORENING

Hillerød, den 2. Juli 1948.

Til Undervisningsministeriet.

Idet jeg takker for Ministeriets Forespørgsel af 20. Maj d. A., J. Nr. 795/47, vedrørende Forsøgsskolen, skal jeg som Resultat af et Rundspørg blandt vore Kolleger og Forhandling i Foreningens Styrelse meddele, at der efter vort Skøn ikke behøves vidtgaaende Ændringer i Almenskoleloven af 1903, for at de af Lærerforeningerne fremførte Ønsker om Mulighed for Forsøg indenfor Skolens Virksomhed kan imødekommes. Kun med Hensyn til Faggrupperne i de forskellige Afdelinger af Gymnasieskolen kunde vi ønske, at der blev givet Ministeriet en vis Dispensationsret, saaledes at enkelte Fag kunde erstattes med andre ikke hidtil prøvede eller helt udgaa. Der er overfor os fra flere Sider fremsat Forslag om, at Matematik paa den nysproglige Linie i Gymnasiet skulde kunne bortfalde, og vi finder dette Ønske berettiget. Fra en enkelt Skole foreligger et udførligt udarbejdet Forslag om at erstatte Historie i Realklassen med Samfundslære i en praktisk tilrettelagt Form, og den Tanke, at indføre Samfundslære i Gymnasiet som selvstændigt Fag og lade Oldtids-

kundskab indgaa som Underafdeling af Historie har ogsaa tidligere været fremsat. Vi mener derfor, at det ved en Tilføjelse til Loven bør gøres muligt for Administrationen at foretage saadanne Ændringer i Fagkombinationerne, som ikke forringer den paagældende Uddannelses Værdi.

Til Lærerforeningernes Forslag om, at ogsaa Problemet delt og udelt Skole skal gøres til Genstand for Forsøg skal vi bemærke, at der ikke overfor os er fremført noget Ønske i den Retning, og at vi heller ikke selv finder Anledning til at fremsætte det, idet vi mener, at Forsøg af denne Art maa foretages udenfor og ikke indenfor den bestaaende Skoles Rammer. Af samme Grund stiller vi ikke Forslag om at tillade Ophævelse af Mellemkoleksamen.

Med Hensyn til Anvendelsen af Timer, der bliver ledige ved, at Fag udgaar af Læseplanen, mener vi, at der bør gives Skolerne en vis Valgfrihed. Det er et udbredt Ønske, at enkelte Timer skal kunne anvendes til orienterende Foredrag eller Elevøvelser over Emner, som ikke skal gøres til Genstand for Eksamen, f. Eks. Kunsthistorie eller Verdenslitteraturhistorie.

En Undersøgelse af, hvilke Ændringer i kgl. Anordninger og ministerielle Bestemmelser der maatte være ønskelige af Hensyn til Undervisningsforsøg, har vi ikke foretaget, men haaber, at vi maa faa Lejlighed til senere at udtale os om dette for hele Forsøgsvirksomheden meget væsentlige Spørgsmaal.

Allerærbødigst

H. M. Jensen.

Bilag 4.

GYMNASIESKOLERNES LÆRERFORENING

København V, den 16. september 1948.

Til undervisningsministeriet.

Som svar på ministeriets skrivelse af 20. maj d. a., journ. nr. 795/47, hvori man udbeder sig en udtalelse fra foreningen om, hvilke afvigelser fra bestemmelserne i almenkoleloven af 24. april 1903 det efter foreningens skøn må findes ønskeligt at søge lovhjemlet, for at der kan åbnes mulighed for et planmæssigt forsøgsarbejde i eksamensskolen, skal vi tillade os at stille følgende forslag:

Primært indføjelse af følgende bestemmelse, der har sit forbillede i den norske lov af 10. maj 1935 om højere Almenskoler, § 8 (se bilag):

Undervisningsministeren kan efter forhandling med undervisningsinspektørerne dispensere fra bestemmelserne om fagkredsen og målet for undervisningen i de enkelte fag, når skolekursets længde for flertallet af skolens elever ikke derved afkortes, når fagkredsen ikke indskrænkes væsentlig, og målet for den samlede undervisning med hensyn til elevernes dygtiggørelse ikke nedsættes. Ligeledes skal der med ministerens samtykke være adgang til at anstille forsøg med metoder, organisationsformer og undervisningsplaner, når forsøgene kan foregå under betryggende forhold, når de er af interesse for skolen, og de til afgangseksamen knyttede rettigheder kan opretholdes. Ministeren kan endvidere dispensere fra de

gældende optagelsesbetingelser til de forskellige skoleformer, hvor forsøgsarbejde gør det ønskeligt.

Subsidiært nedenstående ændringer:

§ 2, stk. 1 ændres til: *Mellemskolen* er en barneskole, som meddeler sine elever en for det givne alderstrin egnet højere almenundervisning, der føres frem til en passende afslutning. Undervisningen tilrettelægges således, at den kan gennemføres på 4 år af det store flertal af skolens elever.

§ 3, stk. 1 ændres til: Gymnasiet giver i tilslutning til mellemskolen sine elever en fortsat højere almenundervisning, som tillige afgiver det nødvendige grundlag for videregående studier. Undervisningen tilrettelægges således, at den kan gennemføres på 3 år af det store flertal af skolens elever.

§ 5, sidste punktum stilles som et særligt stykke, der står i relation til hele den øvrige del af paragraffen, og ændres til: Undervisningsplanerne, der foruden de nævnte fag kan omfatte andre fag, bliver for hver enkelt skoles vedkommende at fastsætte af undervisningsministeren.

§ 6, stk. 2 ændres til: Med ministerens samtykke kan forekomme afvigelser fra bestemmelserne om fagkredsen på de enkelte linier.

§ 15, som stk. 2 indføres: Ved skoler med særlige undervisningsformer kan ministeren efter skolens anmodning dispensere fra optagelsesprøven.

Nuværende stk. 2 kommer til at stå som stk. 3, og i følgende formulering: For at nogen kan optages som elev i en af mellemskolens højere klasser, må vedkommende bestå en optagelsesprøve, ved hvilken han (hun) skønnes at have forudsætninger for hurtigt at blive i stand til at deltage i undervisningen på lige fod med eleverne i den klasse, hvori han (hun) ønskes optaget.

§ 17, stk. 1, der tilføjes: Ved skoler med særlige undervisningsformer kan ministeren dispensere fra ovennævnte fordeling af arbejds- og fritid.

Til hver enkelt af nedennævnte kgl. anordninger tillader vi os endvidere at foreslå følgende tilføjelse: »Undervisningsministeren bemyndiges til i særlige tilfælde, efter forhandling med undervisningsinspektørerne, at tillade afvigelser fra de givne regler.«

1. Kgl. anordning af 26. maj 1904 om undervisning i mellem-skolen.
2. Kgl. anordning af 3. august 1906 angående fordringerne ved og eksamensopgivelserne til mellemkoleksamen m. m.
3. Kgl. anordning af 16. november 1906 angående undervisningen i realklassen.
4. Udkast til anordning (indeholdt i cirk. af 19. november 1906) angående fordringerne ved og eksamensopgivelserne til realeksamen.
5. Kgl. anordning af 4. marts 1922 om årsprøver i mellem-skolen.
6. Kgl. anordning af 10. marts 1938 om karaktergivning ved de højere almenskoler og censuren ved disse skolers afsluttende eksaminer.

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Medens det primære ændringsforslag til selve loven kun tager sigte på een enkelt paragraf, henholder det subsidiære forslag sig til adskillige paragraffer. Vi til-

lader os derfor at forme vore motiveringer, der er de samme for begge forslag, som bemærkninger til det subsidiære forslag.

Ændringsforslagene til §§ 2 og 3 tilsigter at skabe mulighed for forsøg med skoler, der ikke er klassedelte, men hvor eleverne f. eks. gennem individuel undervisning eller gruppearbejde alt efter den enkelte elevs eller gruppes dygtighed føres hurtigere eller langsommere frem til det tilsigtede mål, dog således, at det store flertal af elever føres frem på samme tid som i den normale skole.

Medens § 5 i sin nuværende skikkelse kun for realklassens vedkommende tillader afvigelser fra bestemmelserne om fagkredsen, vil den foreslåede ændring udstrække nævnte frihed til også at gælde mellemskolen. En lignende frihed er tilsigtet for gymnasiets vedkommende med ændringsforlaget til § 6.

Ved forsøgsskoler, der arbejder med trindeltd undervisningsmateriel, er det hensigten at prøve den enkelte elev, hver gang et bestemt trin er gennemarbejdet. En særlig prøve ved optagelse i 1. mellemskoleklasse kan herved blive overflødig og vil kunne virke forstyrrende i arbejdet. Derfor det ene ændringsforslag til § 15. Af lignende grunde kan termins- og årsprøver blive overflødig og derfor uønskede, hvorfor tilføjeisen er foreslået til punkterne 5 og 6. Det andet ændringsforslag til § 15 har til formål at muliggøre flytning af en elev fra en forsøgsskole til en normal skole, selv om eleven ikke er i besiddelse af de samme kundskaber som eleverne i den klasse, hvori han (hun) ønskes optaget, når blot den fornødne modenhed og arbejdstilvænning er til stede.

Ændringsforlaget til almenskolelovens § 17 tilsigter at give forsøgsskolernes elever mulighed for gennem længere tids individuelt arbejde eller gruppearbejde at nå en større fordybelse i stoffet uden på tvungne tidspunkter at skulle rives bort fra emnet.

Den mulighed kan komme til at foreligge, at en forsøgsskole vil ønske skriftlige prøver på områder, hvor sådanne normalt ikke afholdes. Derfor ønskes den foreslåede tilføjelse til punkterne 2 og 4, der foruden at foreskrive, i hvilke fag der afholdes skriftlig prøve, indeholder så faste bestemmelser angående såvel mundtlige som skriftlige prøvers form, omfang og varighed, at de uden dispensationsregel let vil kunne lægge hindringer i vejen for forsøg. Da kgl. anordning af 2. december 1935 angående fordringer ved og eksamensopgivelser til studentereksamen allerede nu indeholder den ønskede dispensationshjemmel, er der ikke stillet ændringsforslag hertil.

Selv om en forsøgsskole ved forsøgenes begyndelse skulle ønske at behandle de samme emner for undervisningen, som er foreskrevet i de kgl. anordninger (punkterne 1 og 3), foreligger den mulighed, at de senere indvundne forsøgsresultater kunne gøre større eller mindre ændringer i emnerne ønskelige, herunder måske også forskydninger af nogle emner fra en skoleform til en anden. Derfor den foreslåede tilføjelse.

Allerærbødigst

Sigurd Højby.

Bilag 5.

DANMARKS REALSKOLEFORENING
Formanden.

Til undervisningsministeriet.

I anledning af ministeriets fornyede forespørgsel vedrørende sag 11058, journal nr. 795/47, skal jeg oplyse, at efter min mening skulle der foreligge et brev herfra, dateret 10. juni 1948. Jeg vedlægger kopi af skrivelse*), som er udfærdiget efter forudgående forhandlinger i hovedstyrelsen. Desværre er jeg ikke i stand til at forklare grunden til, at skrivelsen ikke er nået frem til bestemmelsesstedet.

Danmarks realskoleforening er som tidligere nævnt interesseret i, at der skabes mulighed for at gennemprøve nye metoder og ideer, forsøg, der måske kan få betydning for hele skolen, og vi er i den henseende på linie med de øvrige skoleorganisationer, men det er nødvendigt, at disse forsøg underkastes en saglig og alvorlig kontrol fra myndighedernes side, forinden man bygger noget alment på dem.

Selvom vi ikke har nogen egentlig forsøgsskole, vil jeg tro, at man rundt omkring ved skolerne er levende optaget af at finde nye veje, og det er således interessant at se, hvorledes lejrskoleideen er slået an mange steder i den sidste halve snes år. Fra de forskellige lærerorganisationer vil der også snart foreligge et fælles forslag i retning af det, som er antydet i medfølgende skrivelse, et forslag, som antagelig ved sin gennemførelse vil kunne få betydning for hele den danske skole.

Ærbødigst

W. Stenberdt.

*) Nævnte kopi er sålydende:

DANMARKS REALSKOLEFORENING

Til undervisningsministeriet.

Brev nr. 11058, journal 795/48.

Som svar på undervisningsministeriets skrivelse af 20. maj 1948 skal Danmarks Realskoleforening udtale følgende:

Foreningen kunne ønske, at det gøres muligt ved afslutningen af mellemskolen at undlade afholdelse af mundtlig prøve i indtil 4 fag, således at der – efter forsøgenes art og omfang – kan træffes beslutning om bortfald af prøve ved et hvilket som helst klassetrins begyndelse.

Under hensyn til fremmedsprogenes særlige karakter af færdighedsfag samt deres betydning for videregående uddannelser ønsker vi dog prøven bevaret i disse fag, blot der kan dispenseres fra anordning og bekendtgørelse om dens form.

Hvad det iøvrigt skulle være ønskeligt at ændre ved undervisningen i mellemskoleklasserne og realklassen og de tilsvarende eksaminer, kan efter vor mening ske ved dispensation fra anordninger og bekendtgørelser.

Vi tilføjer, at vi lægger overordentlig vægt på, at der ikke gennemføres forsøg, der på nogen som helst måde kan forringe eksaminernes værdi for den enkelte elev, der søger ind ved etaterne, gymnasieskolerne o. s. v.

Det bør udtrykkeligt fastslås, at gymnasieskolerne ved optagelsesprøven ikke må afholde prøve i de fag, der er bortfaldet ved mellemkoleeksamen. Uden en sådan bestemmelse vil forsøgene næppe kunne gennemføres, og eksamens værdi vil være forringet.

Med ærbødighed

W. Stenberdt.

Skrivelse af 12. juni 1952 til N. N. angående afslag på et andragende om tilladelse til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

I et gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt andragende af 24. januar d. å. har De, der i 1949 ved Handelshøjskolen i København har bestået H.D.-eksamen i bankvæsen, og som siden august f. å. har været elev på 2-årigt hold på statens og hovedstadskommunernes kursus til studentereksamen, under henvisning til Deres H.D.-eksamen ansøgt om at måtte indstille Dem til studentereksamen principalt med samme lempelser, som er hjemlet for eksaminander med højere handelseksamen, subsidiært med fritagelse for at aflægge prøve i latin.

I denne anledning skal man herved meddele Dem, at ministeriet ikke ser sig i stand til at bevilge Deres principale andragende, hvorimod man kan bifalde, at De fritages for at aflægge prøve i latin.

Cirkulære af 18. juni 1952 om timebetalingssatser m. v.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1952 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 17. september 1951 anførte:

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
42 kr. 88 øre månedlig for hver ugentlig time.
10 - 72 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
37 kr. 88 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 47 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
1. Gifte.
32 kr. 46 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 12 - pr. time for enkelte timer.
2. Ugifte.
26 kr. 47 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 62 - pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
1. Gifte.
28 kr. 32 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 08 - pr. time for enkelte timer.
2. Ugifte.
22 kr. 92 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 73 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 32 kr. 46 øre, 33 kr. 46 øre, 34 kr. 46 øre, 35 kr. 46 øre, 36 kr. 46 øre (37 kr. 46 øre).
8 kr. 12 øre, 8 kr. 37 øre, 8 kr. 62 øre, 8 kr. 87 øre, 9 kr. 12 øre (9 kr. 37 øre).
2. 26 kr. 47 øre, 27 kr. 47 øre, 28 kr. 47 øre, 29 kr. 47 øre, 30 kr. 47 øre (31 kr. 47 øre).
6 kr. 62 øre, 6 kr. 87 øre, 7 kr. 12 øre, 7 kr. 37 øre, 7 kr. 62 øre (7 kr. 87 øre).
- b. 1. 28 kr. 32 øre, 29 kr. 32 øre, 30 kr. 32 øre, 31 kr. 32 øre, 32 kr. 32 øre (33 kr. 32 øre, 34 kr. 32 øre).
7 kr. 08 øre, 7 kr. 33 øre, 7 kr. 58 øre, 7 kr. 83 øre, 8 kr. 08 øre (8 kr. 33 øre, 8 kr. 58 øre).
2. 22 kr. 92 øre, 23 kr. 92 øre, 24 kr. 92 øre, 25 kr. 92 øre, 26 kr. 92 øre (27 kr. 92 øre, 28 kr. 92 øre).
5 kr. 73 øre, 5 kr. 98 øre, 6 kr. 23 øre, 6 kr. 48 øre, 6 kr. 73 øre (6 kr. 98 øre, 7 kr. 23 øre).

C. Timebetaling for vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkt, 22 kr. 88 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 6 kr. 66 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
25 kr. 01 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 5 kr. 77 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 6 kr. 62 øre pr. tilsynstime (26 kr. 47 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 5 kr. 73 øre pr. tilsynstime (22 kr. 92 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 35 kr. 73 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 93 - pr. time for enkelte timer.
- b. 31 kr. 57 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 89 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 27 kr. 05 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 76 - pr. time for enkelte timer.
2. 22 kr. 06 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 52 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 23 kr. 60 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 90 - pr. time for enkelte timer.
2. 19 kr. 10 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 78 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 27 kr. 05 øre, 28 kr. 05 øre, 29 kr. 05 øre, 30 kr. 05 øre, 31 kr. 05 øre (32 kr. 05 øre).
6 kr. 76 øre, 7 kr. 01 øre, 7 kr. 26 øre, 7 kr. 51 øre, 7 kr. 76 øre (8 kr. 01 øre).
2. 22 kr. 06 øre, 23 kr. 06 øre, 24 kr. 06 øre, 25 kr. 06 øre, 26 kr. 06 øre (27 kr. 06 øre).
5 kr. 52 øre, 5 kr. 77 øre, 6 kr. 02 øre, 6 kr. 27 øre, 6 kr. 52 øre (6 kr. 77 øre).

- b. 1. 23 kr. 60 øre, 24 kr. 60 øre, 25 kr. 60 øre, 27 kr. 60 øre (28 kr. 60 øre 29 kr. 60 øre).
5 kr. 90 øre, 6 kr. 15 øre, 6 kr. 40 øre, 6 kr. 65 øre, 6 kr. 90 øre (7 kr. 15 øre, 7 kr. 40 øre).
2. 19 kr. 10 øre, 20 kr. 10 øre, 21 kr. 10 øre, 22 kr. 10 øre, 23 kr. 10 øre (24 kr. 10 øre, 25 kr. 10 øre).
4 kr. 78 øre, 5 kr. 03 øre, 5 kr. 28 øre, 5 kr. 53 øre, 5 kr. 78 øre, (6 kr. 03 øre, 6 kr. 28 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 24 kr. 06 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 02 - pr. læst time.
- b. 20 kr. 84 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 21 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Skrivelse af 23. juni 1952 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole vedrørende skolebespising ved statsskolerne.

I fortsættelse af ministeriets skrivelse af 15. juni 1950 vedrørende spørgsmålet om indførelse af skolebespising ved statsskolerne skal man herved meddele, at arbejds- og socialministeriet, foranlediget af nogle gennem undervisningsministeriet modtagne forespørgsler fra statsskoler i København om indførelse af skolebespising, i skrivelse af 12. maj 1952 har udtalt, at en kommune kan iværksætte skolebespising inden for de ved lov nr. 280 af 18. juni 1951 om ændring i forsorgsloven (vedrørende den offentlige skolebespising) givne rammer på de i kommunen værende skoler, herunder også statsskoler, og at det således efter arbejds- og socialministeriets opfattelse må være overladt til kommunalbestyrelsen at afgøre, hvorvidt skolebespising på statsskoler kan etableres. Samtidig har arbejds- og socialministeriet henvist til samme ministeriums cirkulære af 3. juli 1951, hvoraf et eksemplar vedlægges.

Under henvisning hertil skal man meddele, at man såfremt den af Dem ledede skole, efter at sagen har været forelagt for skolenævnet, ønsker indført skolebespising inden for de angivne rammer, må have det overladt til skolen selv at rette henvendelse til vedkomende kommunalbestyrelse.

Man udbeder sig i tilfælde af, at skolebespising indføres, til sin tid nærmere indberetning om de i det første år indvundne erfaringer på dette område.

Skrivelse af 3. juli 1952 til skoleinspektøren for F. skole angående en af 2 elever under mellem-skoleeksamen i skriftlig regning og matematik begået uregelmæssighed.

I en gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne hertil indsendt skrivelse af 15. f.m. har hr. skoleinspektøren indberettet, at to elever ved F. skole, N. N. og O. O., under afholdelsen af skriftlig mellemskoleeksamen i maj-juni eksamenstermin d. å. har overtrådt eksamensreglerne.

Det fremgår af sagen, at der ved censuren af opgaverne i skriftlig regning og matematik hos den pågæl-

dende censor opstod formodning om, at en af eleverne, N. N., ad uretmæssig vej havde skaffet sig hjælp til besvarelsen, at eleven under en derpå følgende afhøring tilstod at have fået slutresultaterne i tre af opgaverne meddelt af en kammerat O. O., og at nævnte O. O. har erkendt at have hjulpet N. N. som anført, idet han havde meddelt resultaterne ved hjælp af fingertegn.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet – uanset bestemmelserne i bekendtgørelse af 6. september 1947 § 12 g og h – efter omstændighederne til at der gives de pågældende elever tilladelse til at underkaste sig mundtlig eksamen i den normale eksamenstermin og til eventuelt at påbegynde skolegang i 1. gymnasieklasse eller realklassen, men at de må indstille sig til ekstraordinær eksamen i alle de skriftlige fag i september d. å., således at eksamensbeviset først vil kunne udfærdiges, når de har underkastet sig sidstnævnte prøve.

Bekendtgørelse af 8. juli 1952 om ændring i reglerne for beregning og opkrævning af skoleafgift.

§ 2, stk. 2, i ministeriets bekendtgørelser nrr. 453 og 482 henholdsvis af 18. juli og 25. august 1919 angående beregning og opkrævning af skoleafgift i henhold til lov nr. 385 om skoleafgift m.m. af 30. juli 1919 ændres til følgende affattelse:

»Ved selvforsørgende elever forstås elever, der er selvstændigt skatteansat af en indtægt, der er mindst af en sådan størrelse, at den pågældende elev efter de til enhver tid gældende skattelove betragtes som havende *midler til eget underhold*, jfr. således for skatteåret 1952–53 lov bekendtgørelse nr. 512 af 21. december 1951 § 4, stk. 2.

Elever, for hvem der ikke findes en af de i skoleafgiftslovens § 2 nævnte forsørgere, anses dog altid som selvforsørgende«.

I ministeriets bekendtgørelse nr. 372 af 23. august 1950 angående fastsættelse af skoleafgiften ved statens højere almenskoler m.v. affattes 3. afsnit således:

»Har en forsøger flere end 1 barn, som er under 16 år, eller som er over denne alder og nyder undervisning i en af de offentlige højere almenskoler, nedsættes skatteindtægten med 1 500 kr. for hvert barn udover det første; dog kan ingen skatteindtægt over 7 000 kr. bringes ned under 6 050 kr., og der kan ikke foretages nedsættelse af skatteindtægten for børn, der i medfør af reglen i § 2, stk. 2, i ministeriets bekendtgørelser af 18. juli og 25. august 1919 angående beregning og opkrævning af skoleafgift vil være at behandle som selvforsørgende elever i afgiftsmæssig henseende«.

De således ændrede regler kommer i deres helhed første gang til anvendelse ved beregning af skoleafgiften for skoleåret 1952–53, medens det endnu for skoleåret 1951–52 har sit forblivende ved den på grundlag af de herhenhørende bestemmelser i skoleafgiftsloven og de fornævnte bekendtgørelser hidtil praktiserede ordning, derunder med hensyn til det forhold, at skoleelever i almindelighed først i henhold til skatteansættelse efter deres fyldte 18. år kan betragtes som selvforsørgere i skoleafgiftslovens forstand.

Skrivelse af 11. juli 1952 til N. N. byråd vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt skolekommissionerne vil kunne få forelagt resultaterne af de inspektioner, der af faginspektørerne foretages ved landets skoler.

I en med byrådets påtegning af 19. februar d. å. (j. nr. 851/53) hertil indsendt skrivelse har et medlem af N. N. skolekommission forespurgt, hvorvidt skolekommissionerne vil kunne få forelagt resultaterne af de inspektioner, der af faginspektørerne foretages ved landets skoler.

Den pågældende har til støtte herfor henvist til, at disse oplysninger vil være af betydning for skolekommissionernes bedømmelse af de enkelte kommuners skolevæsen.

I denne anledning skal man herved meddele byrådet til efterretning og videre bekendtgørelse, at man må have skolekommissionerne henvist til, såfremt det måtte ønskes i det enkelte tilfælde, at rette henvendelse til undervisningsinspektionen om tilladelse til at se de faglige medhjælperes erklæringer om deres inspektioner på skolerne, hvorefter inspektionen vil tage stilling til, om et sådant andragende vil kunne imødekommes.

Skrivelse af 14. august 1952 til skolebestyrer A. A. vedrørende overflytning af hans datter til ig i N. N. Statsskole efter at hun i et år har været elev på et toårig studentkursus.

I skrivelse af 3. f. m. har hr. skolebestyreren for Deres datter B. B. ansøgt om, at hun efter i et år på grundlag af realeksamen at have været elev på C. C. kursus to-årige studentkursus må blive optaget i N. N. Statsskoles II. g. ns.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, rektor for N. N. Statsskole og lederen af C. C. studentkursus herved meddele, at ministeriet godkender, at den pågældende elev optages foreløbig på prøve i N. N. Statsskoles II. g. ns.

Skrivelse af 22. august 1952 til lederen af N. N. Studentkursus vedrørende tilladelse for elev til at overføre de af ham på et kommunalt gymnasium opnåede forprøvekarakterer til studentereksamen for privatister med begrænset pensum.

Efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne i anledning af Deres ansøgning af 6. d. m. om tilladelse for hr. A. A., der den 4. d. m. er optaget på N. N. Studentkursus' to-årige matematiske aftenhold, til at overføre de af ham på B. B. kommunale gymnasium i sommeren 1947 opnåede forprøvekarakterer til studentereksamen i sommeren 1954, skal man herved meddele, at der ikke ses at være anledning til at bevilge den ansøgte tilladelse, og at dette desuden ville være i strid med ministeriets cirkulære af 20. februar 1940.

Kongelig anordning af 11. september 1952 om optagelsesprøve til eksamensmellemsskolen ved statens og de kommunale skoler i Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner.

§ 1.

Optagelsesprøven til 1. eksamensmellemsskoleklasse omfatter fagene: Dansk, mundtlig og skriftlig, regning, mundtlig og skriftlig, skrivning, historie, geografi og naturhistorie, alt i det omfang, der angives i kgl. anordning af 19. juni 1903.

§ 2.

Undervisningsministeriet nedsætter et prøveudvalg, bestående af en repræsentant for staten, udpeget af undervisningsministeriet, en repræsentant for hver af de 3 kommuner, udpeget for København af skoledirektionen, for Frederiksberg og Gentofte af vedkommende skolekommission, undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne, statskonsulenten for undervisningsministeriet i sager vedrørende folkeskolen og seminarierne, en særlig skolepsykologisk sagkyndig, udpeget af undervisningsministeriet, en rektor, en skoleinspektør samt en lærer, der repræsenterer grundskolen, udpegede af henholdsvis rektorerne, skoleinspektørerne og fælleslærerrådene i de tre kommuner.

Valget gælder for 3 år. Den af ministeriet for staten udpegede repræsentant fungerer som udvalgets formand. Ministeriet antager efter prøveudvalgets indstilling den fornødne lønede medhjælp.

§ 3.

Prøveudvalget forestår afholdelsen af prøven og bedømmelserne ved denne i det omfang, der er fastsat i nærværende anordning.

Til bistand for prøveudvalget i så henseende beskikker undervisningsministeriet for 3 år efter indstilling af prøveudvalget det fornødne antal lærere fra de offentlige eksamensskoler i Storkøbenhavn. Herved tages så vidt muligt hensyn til, at staten og de 3 kommuner får en i forhold til elevtallet i de pågældende skolars eksamensmellemsskoleklasser ligelig repræsentation.

§ 4.

For afholdelsen af optagelsesprøven til 1. eksamensmellemsskoleklasse gælder følgende under A. og B. anførte regler.

A. For de skoler (offentlige og anerkendte private undskoler, jfr. § 8), der vælger at gå ind under denne ordning.

1. I begyndelsen af skoleåret afholder hver skole et møde for forældrene til 5. klassernes elever. Til dette møde har tillige interesserede forældre til elever i 4. klasse og 1. eksamensfri mellemsskoleklasse adgang. På mødet gives en almindelig orientering om de to mellemsskoleformer, og om mulighederne for en senere overgang fra en mellemsskoleform til en anden og om overgangen fra 4. eksamensmellemsskoleklasse til realklassen eller til 1. gymnasieklasse, og der redegøres for spørgsmålet om elevernes fordeling mellem skolerne og om prøvens form. Det meddeles udtrykkeligt på mødet, at forældrene til enhver tid

vil kunne henvende sig til skolen, og at de på et nærmere angivet tidspunkt i sidste halvdel af februar har adgang til at få en samtale med klasselæreren om deres barns muligheder.

2. Begæring om optagelse i 1. eksamensmellem-skoleklasse af elever fra 4. klasser og 1. eksamensfri mellem skoleklasser skal rettes til skolen inden juleferien.
3. Omkring midten af januar gives der hvert barn i 5. klasserne en indstillingskarakter i dansk (skriftlig og mundtlig), regning (skriftlig og mundtlig), skrivning, historie, geografi og naturhistorie. Disse indstillingskarakterer fastsættes på lærermøder, indkaldt af skolens leder. Indstillingskaraktererne skal gives under hensyntagen til barnets almindelige orienterings- og opfattelsesevne, dets koncentrations- evne og arbejdsmæssige indstilling for hvert af fagene og skal være udtryk for skolens opfattelse af barnets egnethed til at modtage undervisning i eksamensmellem-skolen. På tilsvarende møder for lærerne for 4. klasser og 1. eksamensfri mellem-skoleklasser, fra hvilke elever rettidigt er begæret optaget i 1. eksamensmellem-skoleklasse, gives der indstillingskarakterer for sådanne elever. På grundlag af de 8 indstillingskarakterer udregnes indstillingskvotienten.
4. I første halvdel af februar og i første halvdel af marts afholdes efter prøveudvalgets nærmere bestemmelse på skolerne skriftlige standpunktsprøver i dansk og regning. I dansk prøves i diktat (eventuelt orddiktat) og genfortælling eller læsestil; i regning prøves i talbehandling og tekstopgaver. Prøveudvalget udarbejder opgaverne. Disse prøver er et led i skolens daglige arbejde og fungerer tillige som optagelsesprøve til 1. eksamensmellem-skoleklasse for de børn, der af hjemmet ønskes optaget i eksamensmellem-skolen. Prøverne ligger i undervisningstiden og aflægges af alle elever i 5. klasserne samt af de elever i 4. klasserne og i 1. eksamensfri mellem-skoleklasse, der er begæret optaget i 1. eksamensmellem-skoleklasse. Bedømmelsen af 1. prøve foretages af faglæreren sammen med en anden af skolens lærere; bedømmelsen af 2. prøve foretages af faglæreren sammen med en af prøveudvalget beskikket censor. Besvarelsene fra de to skriftlige prøver opbevares på skolen og er til enhver tid til disposition for prøveudvalget, og skolen må kun oplyse karaktererne til det enkelte barns hjem, såfremt hjemmet anmoder derom.
5. Karaktererne for de to skriftlige prøver sammenregnes af skolen til en kvotient for skriftlig dansk og en kvotient for skriftlig regning; af de to således fremkomne kvotienter udregnes en hovedkvotient for de skriftlige prøver, der vil være at sammenlægge med den i stk. 3 omtalte indstillingskvotient i forholdet 1:1. Det således fremkomne materiale tilstilles prøveudvalget.
6. Efter 2. prøve meddeler skolen forældrene, at de ved henvendelse til skolen kan få oplysning om, hvilken skoleafdeling deres børn kan få adgang til at fortsætte i. I forbindelse med denne henvendelse gives der de forældre, hvis børn har bestået optagelsesprøven, lejlighed til på en af prøveudvalget udfærdiget blanket at begære deres børn optaget i 1. mellem-skoleklasse og til at fremsætte deres ønsker med

hensyn til barnets optagelse i en bestemt skole. Forældrene kan her nævne flere skoler i et antal, der fastsættes af prøveudvalget, således at rækkefølgen angiver forældrenes principale og subsidiære ønsker. Der fastsættes en frist for begæringens indsendelse. Såfremt blanketten ikke er tilbagesendt i udfyldt stand senest den nævnte dato, vil barnet blive optaget i 1. eksamensfri mellem-skoleklasse.

Bestemmelserne under ovenstående nr. 1-6 vil være at revidere senest om fem år.

B. For de skoler, der ikke kommer ind under den under A. nævnte ordning, og for hjemmeunderviste elever:

1. Optagelsesprøven afholdes i marts måned.
2. Eleverne prøves i alle de i § 1 anførte skriftlige og mundtlige fag.
3. Inden for skriftlig dansk gives en karakter for genfortælling (eller eventuelt andre former for skriftlig øvelse) og en for diktat, der regnes sammen til en karakter. På grundlag af genfortællingsstilen gives en karakter for skrivning.

Karaktererne i skriftlig dansk og skriftlig regning og de øvrige karakterer, regnede sammen til en karakter, lægges sammen, og ved division af summen med 3 fremkommer elevens gennemsnitskarakter.

§ 5.

Ved bedømmelserne benyttes characterskalaen og (6), ug ÷ (5²/₃), mg + (5¹/₃), mg (5), mg ÷ (4²/₃), g + (4¹/₃), g (4), g ÷ (3²/₃), tg + (3¹/₃), tg (3), tg ÷ (2²/₃), mdl + (2¹/₃), mdl (2), slet (1).

§ 6.

Til at bestå de i denne anordning omhandlede prøver kræves mindst 4,67 som gennemsnitskarakter.

I særlige tilfælde kan dog en elev med lavere kvotient af undervisningsministeren erklæres for at have bestået, såfremt eleven fra den pågældende skole eller undervisningens leder overfor prøveudvalget erklæres for skikket til at modtage eksamensmellem-skolens undervisning.

§ 7.

Inden sommerferien eller ved det følgende skoleårs begyndelse kan der i fornødent omfang afholdes særlige prøver for elever, der på grund af sygdom eller af anden dem utilregnelig grund ikke har kunnet deltage i de normale prøver.

§ 8.

Anerkendelse af private underskoler som betingelse for, at disse kan følge den under § 4 A. nævnte ordning, forudsætter, at skolerne underkaster sig tilsyn fra prøveudvalgets side. Undervisningsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om anerkendelsen og meddeler denne.

§ 9.

Prøveudvalget foretager fordelingen til de enkelte skoler af de elever, der har bestået prøven. Ved denne fordeling tages der så vidt muligt hensyn til hjemmenes

ønsker. For så vidt der af de elever, som har meldt sig til en skole, består flere, end skolen kan optage, foretages fordelingen under hensyntagen til elevernes bopæl og til elevernes gennemsnitskarakter, idet elever, hvis søskende går i den pågældende skole, har fortrinit.

§ 10.

Elever, der har gennemgået den eksamensfri mellem-skoles tre første klasser, kan efter derom indgivet anmeldelse til prøveudvalget optages i eksamensmellem-skolens 3. klasse (jfr. § 12) efter følgende regler:

1. Skolen giver inden 1. april på samme måde som beskrevet ovenfor i § 4 A. nr. 3 og med benyttelse af den i § 5 nævnte karakterskala hver elev en indstillingskvotient, der bygger på fagene skriftlig dansk, mundtlig dansk, skriftlig regning, mundtlig regning, engelsk (tysk), historie, geografi, naturhistorie og fysik.
2. Eleverne aflægger 2 skriftlige prøver i dansk (diktat og genfortælling eller fri stil) og regning. Opgaverne udarbejdes af prøveudvalget, som også fastsætter tidspunkterne for de skriftlige prøver og beskikker det fornødne antal censorer, der bedømmer de heromhandlede besvarelser uden medvirken af skolens egne lærere. Ved bedømmelsen benyttes den i § 5 nævnte karakterskala.
3. Karaktererne for de 2 prøver i skriftlig dansk og skriftlig regning sammenregnes til en hovedkarakter for hvert af fagene. Disse 2 hovedkarakterer lægges sammen med indstillingskvotienten og ved division af summen med 3 fremkommer elevens gennemsnitskarakter, der skal udgøre mindst 4,67, for at eleven kan betragtes som havende bestået.
4. Ved afgivelsen af indstillingskvotienten og ved udformningen af opgaverne tages hensyn til, hvad man normalt kan forlange af elever, der i den eksamensfri mellem-skole har vist lyst til og anlæg for en videregående undervisning i eksamensmellem-skolens 3. klasse.
5. I ganske særlige tilfælde kan undervisningsministeren dispensere fra de i nærværende paragraf under 1-3 fastsatte regler.

§ 11.

1. For hver af de elever, der optages i 3. eksamensmellem-skoleklasse efter de i § 10 givne regler udfærdiger skolen en oversigt over, hvad den pågældende i den eksamensfri afdeling har gennemgået i de enkelte fag.
2. Karaktererne, der er givet sådanne elever ved udgangen af 3. eksamensfri mellem-skoleklasse i skrivning, tegning, sløjd (dreng) og håndarbejde (piger), indføres umiddelbart i eksamensprotokollen for 4. eksamensmellem-skoleklasse.

§ 12.

Elever, der optages i 3. eksamensmellem-skoleklasse fra den eksamensfri mellem-skole samles i særlige klasser, hvori der undervises efter en af undervisningsministeriet særlig godkendt plan.

§ 13.

Udgifterne ved de i nærværende anordning omhandlede prøver afholdes for de i de tre kommuner hjemmehørende elever med $\frac{2}{5}$ af staten, $\frac{3}{5}$ af kommunerne; censurudgifterne for elever hjemmehørende i andre kommuner, bæres alene af staten. Den kommuner påhvilende andel i udgifterne fordeles mellem disse efter antallet af de i hver kommune hjemmehørende elever.

§ 14.

Denne anordning træder straks i kraft.

§ 15.

Kgl. anordning nr. 393 af 1. november 1939 om optagelsesprøve til 1. mellem-skoleklasse ved statens og de kommunale skoler i København, Frederiksberg og Gentofte kommuner med senere ændringer ophæves ved denne anordnings ikrafttræden.

Cirkulære af 21. september 1952 om timebetalings-satser m. v. til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. oktober 1952 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 18. juni 1952 anførte:

I. Statens højere almen-skoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunker.
43 kr. 32 øre månedlig for hver ugentlig time.
10 - 83 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
38 kr. 32 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 58 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunker på prøve.
1. Gifte.
32 kr. 87 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 22 - pr. time for enkelte timer.
2. Ugifte.
26 kr. 74 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 68 - pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
1. Gifte.
28 kr. 68 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 17 - pr. time for enkelte timer.
2. Ugifte.
23 kr. 17 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 79 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 32 kr. 87 øre, 33 kr. 87 øre, 34 kr. 87 øre, 35 kr. 87 øre, 36 kr. 87 øre (37 kr. 87 øre).
8 kr. 22 øre, 8 kr. 47 øre, 8 kr. 72 øre, 8 kr. 97 øre, 9 kr. 22 øre (9 kr. 47 øre).
2. 26 kr. 74 øre, 27 kr. 74 øre, 28 kr. 74 øre, 29 kr. 74 øre, 30 kr. 74 øre (31 kr. 74 øre).
6 kr. 68 øre, 6 kr. 93 øre, 7 kr. 18 øre, 7 kr. 43 øre, 7 kr. 68 øre (7 kr. 93 øre).

- b. 1. 28 kr. 68 øre, 29 kr. 68 øre, 30 kr. 68 øre, 31 kr. 68 øre, 32 kr. 68 øre (33 kr. 68 øre, 34 kr. 68 øre).
7 kr. 17 øre, 7 kr. 42 øre, 7 kr. 67 øre, 7 kr. 92 øre, 8 kr. 17 øre (8 kr. 42 øre, 8 kr. 67 øre).
2. 23 kr. 17 øre, 24 kr. 17 øre, 25 kr. 17 øre, 26 kr. 17 øre, 27 kr. 17 øre (28 kr. 17 øre, 29 kr. 17 øre).
5 kr. 79 øre, 6 kr. 04 øre, 6 kr. 29 øre, 6 kr. 54 øre, 6 kr. 79 øre (7 kr. 04 øre, 7 kr. 29 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkt, 29 kr. 17 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 6 kr. 73 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
25 kr. 27 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 5 kr. 83 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 6 kr. 88 øre pr. tilsynstime (26 kr. 74 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 5 kr. 79 øre pr. tilsynstime (23 kr. 17 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 36 kr. 10 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 03 - pr. time for enkelte timer.
- b. 31 kr. 93 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 98 - pr. time for enkelte timer.
5. 1. 27 kr. 39 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 85 - pr. time for enkelte timer.
2. 22 kr. 28 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 57 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 23 kr. 90 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 98 - pr. time for enkelte timer.
2. 19 kr. 31 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 83 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 27 kr. 39 øre, 28 kr. 39 øre, 29 kr. 39 øre, 30 kr. 39 øre, 31 kr. 39 øre (32 kr. 39 øre).
6 kr. 85 øre, 7 kr. 10 øre, 7 kr. 35 øre, 7 kr. 60 øre, 7 kr. 85 øre (8 kr. 10 øre).
2. 22 kr. 28 øre, 23 kr. 28 øre, 24 kr. 28 øre, 25 kr. 28 øre, 26 kr. 28 øre (27 kr. 28 øre).
5 kr. 57 øre, 5 kr. 82 øre, 6 kr. 07 øre, 6 kr. 32 øre, 6 kr. 57 øre (6 kr. 82 øre).
- b. 1. 23 kr. 90 øre, 24 kr. 90 øre, 25 kr. 90 øre, 26 kr. 90 øre, 27 kr. 90 øre (28 kr. 90 øre, 29 kr. 90 øre).
5 kr. 98 øre, 6 kr. 23 øre, 6 kr. 48 øre, 6 kr. 73 øre, 6 kr. 98 øre (7 kr. 23 øre, 7 kr. 48 øre).
2. 19 kr. 31 øre, 20 kr. 31 øre, 21 kr. 31 øre, 22 kr. 31 øre, 23 kr. 31 øre (24 kr. 31 øre, 25 kr. 31 øre).
4 kr. 83 øre, 5 kr. 08 øre, 5 kr. 33 øre, 5 kr. 58 øre, 5 kr. 83 øre (6 kr. 08 øre, 6 kr. 33 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 24 kr. 31 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 61 - pr. læst time.
- b. 21 kr. 06 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 86 - pr. læst time.
- Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Kgl. konfirmation af 3. oktober 1952 på fundats for »Mag. scient. Poul Helvig Jespersens mindelegat«.

Legatet er oprettet af pensioneret overtoldvagtimester Christian Frederik Jespersen og hustru Marie Jespersen, født Hansen.

Legatets kapital, der ved stiftelsen består af 3.000 kr., skal altid være anbragt efter reglerne for anbringelse af umyndiges midler.

Legatets bestyrelse består af den til enhver tid værende rektor ved Odense katedralskole som formand og lektorerne Frederik Andersen og Gert Bolvig, sålænge disse er lærere ved skolen. Bestyrelsen supplerer sig til sin tid med 2 af de af skolens lærere, der i gymnasieklasserne underviser i respektive naturfag og dansk.

90% af den årlige renteindtægt uddeles til 2 af årets studenter, der i skoletiden har vist udpræget i sans og interesse for henholdsvis de biologiske fag og dansk.

Regnskabet revideres og decideres af undervisningsministeriet.

Regnskabsåret er kalenderåret.

Cirkulærskrivelse af 23. oktober 1952 til rektorerne for samtlige gymnasieskoler angående overflytning af elever fra en gymnasieskole til en anden.

Spørgsmål om overflytning af elever fra en gymnasieskole til en anden - hvad enten det drejer sig om statslige, kommunale eller private eksamensberettigede skoler - vil fremtidig ikke være at forelægge til ministeriets eller undervisningsinspektionens afgørelse i de tilfælde, hvor en elev uden afbrydelse i skolegangen går over i samme klasse ved den anden skole eller iøvrigt umiddelbart fortsætter sin hidtidige skolegang, end-sige hvis han fortsætter denne på et lavere trin ved den nye skole, og hvor begge skolers rektorer efter forelagte oplysninger om elevens standpunkt i det hele og i de enkelte fag finder en sådan overflytning ubetænkelig af pædagogiske grunde, samt hvor den er praktisk gennemførlig efter pladsforholdene i den klasse, hvori eleven skal optages.

Såfremt det drejer sig om overflytning af en elev i en eksamensklasse (3. gymnasieklasser, realklassen eller 4. mellemskoleklasse) i sidste halvdel af skoleåret, vil spørgsmålet dog altid være at forelægge for undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, der - såfremt ham måtte være i tvivl om dets rette løsning - vil forelægge ministeriet sagen til endelig afgørelse.

Nærværende cirkulære træder straks i kraft.

Cirkulærskrivelse af 29. oktober 1952 til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole om juleferien i 1952.

I tilslutning til ministeriets skrivelse af 21. januar d. å. angående ferie- og fridage ved statens højere almen-skoler og Sorø akademis skole skal man herved meddele, at juleferien 1952 ændres således, at ferien begynder mandag den 22. december 1952 og varer til lørdag den 3. januar 1953 (begge dage medregnet).

Skrivelse af 2. december 1952 til lederen af N. N. Studenterkursus angående tilladelse for en elev til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

I anledning af hr. kursuslederens forespørgsel i skrivelse af 6. oktober d. å. om, hvorvidt maskinmester A. A. på grundlag af »den almindelige maskinisteksamen« og »den udvidede maskinisteksamen« vil kunne få tilladelse til at indstille sig til studentereksamen med begrænset pensum, idet han hverken har bestået præliminær- eller realeksamen eller mellemskoleeksamen, men i 1943 er udgået af B. B. Kommuneskole med gennemsnitskarakteren mg, skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet efter omstændighederne kan godkende, at den pågældende efter en sædvanlig 2-årig forberedelse på et anerkendt kursus vil kunne indstilles til studentereksamen med begrænset pensum.

Skrivelse af 16. december 1952 til statsskolernes lærerforening vedrørende honorarberegning for tillægsprøver i latin og fransk.

I skrivelse af 5. december 1951 har statsskolernes lærerforening indstillet, at den ved undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 23. april 1947 gennemførte ordning, hvorefter honorarerne til eksaminator og censor ved skolernes tillægsprøver i latin og fransk udredes efter de for de normale censorhonorarer ved skolernes eksaminer til enhver tid gældende regler, ændres således, at der regnes med et mindre antal eksaminationer pr. time ved tillægsprøverne i de nævnte fag end ved de tilsvarende eksamensprøver, der afholdes som normal bestanddel af eksamen ved slutningen af III. gymnasieklasse af nysproglig retning, af realklassen eller af 4. mellemskoleklasse.

Som begrundelse for indstillingen anføres, at det må forekomme urimeligt, at tillægsprøverne honoreres efter de almindelige regler for censor ved skoleeksaminer, idet det i praksis har vist sig, at tillægsprøverne for alle de nævnte skolestadiers vedkommende kræver betydelig mere tid end de normale skoleprøver på grund af eksaminators og censors ukendskab til eleverne, hvortil kommer, at der for den lille latinprøves vedkommende i 4. mellemskoleklassens pensum stilles betydelig større krav til omfanget af prøvelsen af elevernes kundskaber end ved de almindelige skoleprøver.

Lærerforeningen har derfor indstillet, at eksaminationernes antal ved den tillægsprøve i latin, der svarer til prøven ved studentereksamen af nysproglig retning, beregnes til 2 i stedet for til 3 pr. time, og ved de tillægsprøver, der svarer til latinprøverne ved realeksamen og ved mellemskoleeksamen tilsvarende beregnes til 3 i stedet for som hidtil til 5 henholdsvis 6 pr. time, samt at der ved tillægsprøven i fransk i realklassens pensum regnes med 4 i stedet for 5 eksaminationer pr. time, og at der endelig i alle tilfælde ikke må blive beregnet honorar for mindre end een hel time, selv om der skulle være så få eksaminander ved den enkelte lejlighed, at beregning efter foranstående kun ville udbringe betaling for en del af en time.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet godkender, at der med virkning fra 1. april 1952 ved honorarberegning for tillægsprøver i latin og fransk går frem i overensstemmelse med det således af lærerforeningen fremsatte forslag både med hensyn til beregning af eksaminationernes antal pr. time og med hensyn til, at der i alle tilfælde mindst beregnes honorar for een time.

Ministeriets skrivelse af 9. januar 1953 til lederen af M. private skole angående tilskud til inspektionstimer varetaget af ikke-lærer.

I anledning af Deres skrivelse af 1. november f. å. skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne herved meddele Dem, at ministeriet vil være indet at yde sædvanligt tilskud til de inspektionstimer, der varetages af bestyrerinden for skolens kostafdeling, uanset at den pågældende ikke har egentlige undervisningstimer, i det omfang, i hvilket inspektionstimerne kan medregnes som tilskudsberettigede efter § 9, B, i bekendtgørelse af 13. april 1949, hvorom man forventer en nærmere indstilling fra skolen.

Ministeriets skrivelse af 10. januar 1953 til skolekommissionen i N. angående refusion af udgifterne ved hjemmeundervisning af polioramt elev.

I skrivelse af 25. oktober 1952 har skolekommissionen indstillet til ministeriets godkendelse, at der i henhold til bestemmelsen i folkeskolelovens § 51, stk. 2, 3. afsnit, foranstaltes hjemmeundervisning, foreløbig omfattende een times daglig undervisning, for X. X., der er elev i N. gymnasiums 2. mellemskoleklasse, og som på grund af eftervirkningerne af børnelammelse ikke er i stand til at deltage i den normale skoleundervisning.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og ministeriets 1. departement herved meddele, at ministeriet kan godkende, at der etableres hjemmeundervisning for den pågældende som indstillet, således at skolefonden med refusion fra statskassen bidrager med $\frac{1}{3}$ af de dermed forbundne udgifter indtil udgangen af det skoleår, hvori barnet fylder 14 år.

Kgl. konfirmation af 12. januar 1953 på fundats for »Rektorerne J. Ingwersen og H. M. Ellbrechts legat til fordel for tidligere lærerinder i den højere skole«.

Legatet er oprettet i henhold til rektorerne frøken Hedvig Magdalene von Ellbrecht og frøken Johanne Ingwersens testamentariske bestemmelser. Legatkapitalen udgør 60.679 kr. 48 øre og skal stedse være anbragt efter reglerne for anbringelse af myndiges midler.

Af legatets årlige bruttoindtægt med fradrag af administrationsudgifter henlægges $\frac{1}{10}$ til legatkapitalen. Resten tilfalder efter nærmere i fundatsen fastsatte regler descendenter efter godsejer Johannes Peter Ingwersen til Aggersbøl og hustru Camilla, født Jacobsen, så længe der findes sådanne descendenter, der er født inden 27. oktober 1947. Derefter tildeles legatet trængende tidligere lærerinder, hvis egentlige livsgerning har været at give undervisning i en højere skole i Danmark.

Legatet bestyres af to af legatsifterne udpegede personer, der selv udpeger deres efterfølgere, hvis valg skal godkendes af ministeriet.

Legatets regnskabsår er kalenderåret. Det årlige regnskab revideres af en af undervisningsministeriet udpeget revisor og decideres af undervisningsministeriet.

Ministeriets skrivelse af 19. januar 1953 til rektor for Q. Statsskole angående overskridelse af skolens vedligeholdelsesbevilling.

I skrivelser af 12. og 22. f.m. har regnskabsføreren ved Q. Statsskole næst at indsende de i ministeriets skrivelse af 4. f.m. udbedte nærmere oplysninger om den foreløbigt 11.338,04 kr. store overskridelse af skolens vedligeholdelseskonto for indeværende finansår oplyst, at de foretagne vedligeholdelsesarbejder er udført i henhold til den kgl. bygningsinspektors synsforretning på skolen den 24. april f.å.

I denne anledning skal man herved meddele, at den årlige synsforretning ikke berettiger til foretagelse af vedligeholdelsesarbejder til et beløb, der overstiger den til skolen for det pågældende finansår givne bevilling til dette formål. Man gør yderligere opmærksom på, at ministeriet i skrivelse af 21. maj f.å. har indskærpet, at såfremt udgifterne til et eller flere vedligeholdelsesarbejder, hvis udførelse anses for absolut påkrævet, ikke måtte kunne afholdes indenfor de givne bevillinger, må spørgsmålet forelægges ministeriet, før arbejderne udføres. Man skal i overensstemmelse hermed anmode Dem om i den resterende del af indeværende finansår at forelægge ministeriet alle vedligeholdelsesplaner, før de bringes til udførelse, hvorhos man påny må indskærpe Dem, at vedligeholdelsesarbejde i finansåret 1953-54, der ikke vil kunne bekostes af den bevilling, der vil blive stillet til rådighed for nævnte finansår, ikke må igangsættes, før ministeriets beslutning hertil er indhentet.

Kgl. konfirmation af 20. januar 1953 på Fundats for »Erik Storrs mindelegat til fordel for elever i Stenhus kostskoles realklasse«.

Legatet er oprettet af grosserer Einar Storr. Legatkapitalen består af 5% Østifternes kreditforeningsobligationer til samlet pålydende 3.000 kr.

Legatet bestyres af rektor for Stenhus kostskole, der i samråd med lærere, der har undervist i realklassen i det pågældende skoleår, hvert år ved skoleårets afslutning uddeler renterne af legatets kapital til den elev i realklassen, der i det forløbne skoleår har udvist de bedste personlige karakteregenskaber.

Legatets regnskabsår er kalenderåret. Regnskabet revideres af undervisningsministeriet.

Kgl. konfirmation af 20. januar 1953 på fundats for »Erik Storrs mindelegat til fordel for elever i Gl. Hellerup gymnasiums 3. eller 4. mellem-skoleklasse«.

Legatet er oprettet af grosserer Einar Storr. Legatkapitalen består af 5% Østifternes kreditforeningsobligationer til samlet pålydende 3.000 kr.

Legatet bestyres af rektor for Gl. Hellerup gymnasium, der i samråd med de lærere, der har undervist i skolens 3. og 4. mellem-skoleklasse i det pågældende skoleår, hvert år ved skoleårets afslutning uddeler renterne af legatets kapital til den elev i 3. eller 4. mellem-skoleklasse, der i det forløbne skoleår har udvist de bedste personlige karakteregenskaber.

Legatets regnskabsår er kalenderåret.

Regnskabet revideres af undervisningsministeriet.

Ministeriets skrivelse af 21. januar 1953 til rektor for B. Gymnasium angående tjenestefrihed til langvarigt beskæftiget vikar på grund af barnefødsel.

I anledning af hr. rektorens skrivelser af 26. november f.å., der er indsendt hertil gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, og 1. december f.å. angående:

- 1) cand. mag. fru K. K.s lønmæssige stilling under hendes fravær siden 8. november f.å. på grund af sygdom i forbindelse med svangerskab og fødsel, og
- 2) den under hendes fravær truffene vikarordning, skal man herved meddele:

ad 1) at ministeriet under hensyn til, at fru K. er månedslønnet vikar og har virket ved skolen uden afbrydelse siden 1. august 1949, vil kunne godkende, at der udbetales hende løn i indtil 3 måneder under fraværet i forhold til et timetal af 24 timer mdl. – men ikke for hjemmearbejdstimer – dog således, at betalingen helt eller delvis ophører, såfremt vikariatet helt eller delvis måtte bortfalde inden udløbet af den omhandlede periode. Det vil dog under alle omstændigheder være en forudsætning, at tjenestedygtigheden nærmere dokumenteres i overensstemmelse med ministeriets cirkulære af 27. september 1950, i hvilken forbindelse man henleder opmærksomheden på, at den fremsendte, hoslagt tilbagefølgende, lægeerklæring intet indeholder om, at den pågældende ikke er i stand til at passe sit skolearbejde.

ad 2) at ministeriet kan godkende denne vikarordning, hvorhos man bemyndiger Dem til at anvise de nedennævnte lærere vikarbeting.

Ministeriets skrivelse af 3. februar 1953 til Dansk magisterforening angående betaling til vikar for ferie, der falder umiddelbart efter vikariatets ophør.

I anledning af magisterforeningens skrivelse af 20. september f.å. vedrørende en henvendelse fra cand. mag. N. N. om betaling for skematimerne i pinseferien 1952, skal man herved meddele, at ministeriet må fastholde den trufne afgørelse, hvorefter der ikke udbetales vikaren godtgørelse for pinseferien, idet det omhandlede vikariat rent faktisk ophørte den 31. maj 1952 ved adjunkt X. X.s raskmelding fra 1. juni s.å. at regne, og det må i denne forbindelse anses for værende uden betydning, at pinseferien tilfældigt faldt sammen med dagen for denne raskmelding.

Det bemærkes iøvrigt herved, at ministeriet ikke kan være enig med magisterforeningen i, at det skulle være fastslået praksis, at der som almindelig regel vil være at udbetale en månedslønnet vikar løn for en umiddelbart efter vikariatets ophør faldende ferie, men at praksis med hensyn til løn i ferier og på fridage alene vedrører de indenfor vikariatet faldende sådanne, og at ministeriet ikke finder grundlag for at gennemføre en udvidelse af praksis på det her omhandlede punkt.

Ministeriets skrivelse af 4. februar 1953 til rektor for T. Gymnasium angående timereduktioner.

I skrivelse af 15. f. m. har hr. rektoren udbedt sig forskellige oplysninger angående nedsættelse af det pligtige timetal i visse fag ved statsskolerne.

I denne anledning skal man oplyse, at der ikke ved statsskolerne gives nedsættelse af det pligtige timetal i faget sløjd, idet et i sin tid af statsskolernes lærerforening herom fremsat andragende er blevet afslået efter forhandling med finansministeriet, at der, for så vidt angår husgerningstimer, følges den praksis, at 2 sådanne timer regnes = 3, samt at der iøvrigt ikke gives nedsat timetal i noget fag udover, hvad der følger af ministeriets cirkulære af 8. februar 1948 om timereduktion for hjemmearbejde med stilretning m. v.

Cirkulærskrivelse af 13. marts 1953 til rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole angående sommer-, efterårs- og juleferien i 1953.

I tilslutning til tidligere skrivelser herfra angående ferie- og fridage ved statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole, jfr. undervisningsministeriets bekendtgørelse af 20. juli 1920, fastsætter ministeriet herved følgende:

1. Sommerferien 1953 begynder torsdag den 25. juni og varer til onsdag den 12. august (begge dage medregnet).
2. Efterårsferien begynder mandag den 19. oktober og varer til lørdag den 24. oktober (begge dage medregnet).

3. Juleferien begynder onsdag den 23. december 1953 og varer til tirsdag den 5. januar 1954 (begge dage medregnet).

Det tilføjes, at man må ønske jagttaget, at undervisningen på årsdagen for Danmarks befrielse tirsdag den 5. maj ophører kl. 12 formiddag, efter at skolen på passende måde har fremhævet dagens betydning for børnene.

Cirkulære af 20. marts 1953 om timebetalings-satser m. v. til rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1953 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 21. september 1952 anførte:

I. Statens højere almenkoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
44 kr. 84 øre månedlig for hver ugentlig time.
11 - 21 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
39 kr. 84 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 96 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
  1. Gifte.
33 kr. 53 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 38 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
27 kr. 18 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 80 - pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
  1. Gifte.
29 kr. 28 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 32 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
23 kr. 56 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 89 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 33 kr. 53 øre, 34 kr. 53 øre, 35 kr. 53 øre, 36 kr. 53 øre, 37 kr. 53 øre (38 kr. 53 øre).
8 kr. 38 øre, 8 kr. 63 øre, 8 kr. 88 øre, 9 kr. 13 øre, 9 kr. 38 øre (9 kr. 63 øre).
2. 27 kr. 18 øre, 28 kr. 18 øre, 29 kr. 18 øre, 30 kr. 18 øre, 31 kr. 18 øre (32 kr. 18 øre).
6 kr. 80 øre, 7 kr. 05 øre, 7 kr. 30 øre, 7 kr. 55 øre, 7 kr. 80 øre (8 kr. 05 øre).
- b. 1. 29 kr. 28 øre, 30 kr. 28 øre, 31 kr. 28 øre, 32 kr. 28 øre, 33 kr. 28 øre (34 kr. 28 øre, 35 kr. 28 øre).
7 kr. 32 øre, 7 kr. 57 øre, 7 kr. 82 øre, 8 kr. 07 øre, 8 kr. 32 øre (8 kr. 57 øre, 8 kr. 82 øre).
2. 23 kr. 56 øre, 24 kr. 56 øre, 25 kr. 56 øre, 26 kr. 56 øre, 27 kr. 56 øre, (28 kr. 56 øre, 29 kr. 56 øre).
5 kr. 89 øre, 6 kr. 14 øre, 7 kr. 39 øre, 6 kr. 64 øre, 6 kr. 89 øre (7 kr. 14 øre, 7 kr. 39 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkts, 29 kr. 65 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, ellers 6 kr. 84 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
25 kr. 71 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, ellers 5 kr. 93 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 6 kr. 80 øre pr. tilsynstime (27 kr. 18 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunktens. For alle andre lærere udgør honoraret 5 kr. 89 øre pr. tilsynstime (23 kr. 56 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 37 kr. 37 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 34 - pr. time for enkelte timer.
- b. 33 kr. 20 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 30 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 27 kr. 94 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 99 - pr. time for enkelte timer.
2. 22 kr. 65 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 66 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 24 kr. 40 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 10 - pr. time for enkelte timer.
2. 19 kr. 64 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 91 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 27 kr. 94 øre, 28 kr. 94 øre, 29 kr. 94 øre, 30 kr. 94 øre, 31 kr. 94 øre (32 kr. 94 øre).
6 kr. 99 øre, 7 kr. 24 øre, 7 kr. 49 øre, 7 kr. 74 øre, 7 kr. 99 øre (8 kr. 24 øre).

2. 22 kr. 65 øre, 23 kr. 65 øre, 24 kr. 65 øre, 25 kr. 65 øre, 26 kr. 65 øre (27 kr. 65 øre).
5 kr. 66 øre, 5 kr. 91 øre, 6 kr. 16 øre, 6 kr. 41 øre, 6 kr. 66 øre (6 kr. 91 øre).
- b. 1. 24 kr. 40 øre, 25 kr. 40 øre, 26 kr. 40 øre, 27 kr. 40 øre, 28 kr. 40 øre (29 kr. 40 øre, 30 kr. 40 øre).
6 kr. 10 øre, 6 kr. 35 øre, 6 kr. 60 øre, 6 kr. 85 øre, 7 kr. 10 øre (7 kr. 35 øre, 7 kr. 60 øre).
2. 19 kr. 64 øre, 20 kr. 64 øre, 21 kr. 64 øre, 22 kr. 64 øre, 23 kr. 64 øre (24 kr. 64 øre, 25 kr. 64 øre).
4 kr. 91 øre, 5 kr. 16 øre, 5 kr. 41 øre, 5 kr. 66 øre, 5 kr. 91 øre (6 kr. 16 øre, 6 kr. 41 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 24 kr. 71 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 70 - pr. læst time.
- b. 21 kr. 42 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 94 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Cirkulærskrivelse af 23. marts 1953 til rektorerne for de højere almenskoler angående normaltimeplan m. m. for undervisningen i gymnasiet.

Da der endnu vil hengå en kortere tid, inden de under trykning værende anordninger m.v. vedrørende gennemførelsen af en nyordning af undervisningen og eksamensfordringerne ved gymnasier kan udsendes, har ministeriet til brug ved skolernes overvejelser med hensyn til udarbejdelsen af fag- og timefordelingsplanen for skoleåret 1953-54, fra hvis begyndelse nyordningen skal træde i kraft, fundet det ønskeligt nu at angive den timeplan, som danner grundlag for de krav, der vil blive stillet under den nye ordning, og som ministeriet vil have fastsat som gældende normaltimeplan, idet man yderligere hertil skal føje nogle bemærkninger angående undervisningens tilrettelæggelse:

Klassisk-sproglig linie				Nysproglig linie			Matematisk-naturvidenskabelig linie				
	I	II	III		I	II	III		I	II	III
Religion.....	1	1	1	Religion.....	1	1	1	Religion.....	1	1	1
Dansk.....	4	4	4	Dansk.....	4	4	4	Dansk.....	4	4	4
Historie.....	3	3	4	Historie.....	3	3	4	Historie.....	3	3	4
Græsk.....	6	6	6	Engelsk.....	5	6	5	Matematik.....	6	6	6
Latin.....	6	6	6	Tysk.....	5	4	4	Naturlære.....	6	6	6
Oldtidskundskab..	-	-	1	Fransk.....	5	5	4	Engelsk eller tysk.	2	2	-
Eng. el. (og) tysk .	3	3	-	Latin.....	4	4	3	Fransk.....	5	5	4
Fransk.....	5	5	4	Oldtidskundskab..	1	1	1	Oldtidskundskab..	1	1	1
Geografi m. naturlære.....	2	2	-	Geografi med naturlære.....	2	2	-	Geografi.....	2	2	-
Naturhistorie.....	-	-	4	Naturhistorie.....	-	-	4	Naturhistorie.....	-	-	4
	30	30	30		30	30	30		30	30	30
Legemsøvelser, sang (musik) etc.....	6	6	6	Legemsøvelser, sang, (musik) etc.....	6	6	6	Legemsøvelser, sang, (musik) etc.....	6	6	6

Planen er beregnet på undervisningstimer på 50 minutter.

Den er som angivet tænkt som en normaltimeplan, således at mindre afvigelser kan finde sted, hvor disse efter forholdene er ønskelige og forenelige med opfyldelsen af de stillede undervisningsmæssige krav.

På den klassisk-sproglige linie bestemmer skolen – såvidt muligt dog under hensyntagen til de enkelte elevers ønsker – om vedkommende klasse skal have undervisning i enten begge sprogene engelsk og tysk eller i et af disse sprog.

På den nysproglige linie overlades det skolen at bestemme i hvilken klasse (I eller II G.) den vil lægge den efter ovenstående tilkomne nye time i engelsk og tysk.

På den matematisk-naturvidenskabelige linie giver skolen hver enkelt elev valget mellem undervisning i engelsk eller tysk. Det herefter trufne valg er bindende for den enkelte elev for undervisningen i de to gymnasieklasser, hvori den heromhandlede sprogundervisning foregår.

For så vidt man måtte ønske afvigelser fra normaltimeplanen, må der ved forelæggelsen af de årlige fag- og timefordelingsplaner gøres nærmere rede herfor, ligesom der må gives fornøden begrundelse herfor.

Undervisningen bør tilrettelægges således, at krav om hjemmearbejde af eleverne til om mandagen indskrænkes det mest mulige. Aflevering af skriftligt hjemmearbejde bør således ikke kræves om mandagen, og hvor lektielæsning til denne dag ikke helt kan undgås, bør den dog indskrænkes i videst muligt omfang, f. eks. ved at henlægge ekstemporallæsning i sprog, fysiske øvelser, gennemgang af stile, legemsøvelser, sang m. m. til mandagstimerne.

Den tid, der medgår til ekskursioner (naturvidenskabelige og historiske), museumsbesøg og lign., der arrangeres til støtte for undervisningen, medregnes i undervisningstiden. Hertil henregnes også arbejdet i lejrskoler. Ved statsskolerne kan der efter rektors bestemmelse i sådant øjemed anvendes indtil 6 dage årlig for hver klasse; til længere tids anvendelse hertil kræves ministeriets samtykke.

Finansministeriets regulativ af 30. marts 1953 om de for statens tjenestemænd og aspiranter til tjenestemandstilling gældende ferieregler.

§ 1.

I hvert ferieår tilkommer der statstjenestemænd samt elever, medhjælpere og andre aspiranter ferie som angivet i §§ 2 og 3.

Ved ferieåret forstås tiden fra 1. april til 31. marts. For tjenesteområder, hvor ferieåret hidtil har svaret til kalenderåret, kan denne ordning opretholdes.

§ 2.

For elever, medhjælpere og andre aspiranter fastsættes ferien efter følgende regler:

- Såfremt de pågældende er antaget efter – eller samtidig med – ferieårets begyndelse, ydes ingen ferie, medmindre de pågældende ved anden beskæftigelse i eller udenfor staten har erhvervet ferieret for tiden forud for ferieårets begyndelse, ider der i så fald

gives dem adgang til at holde tilgodehavende ferie mod afgivelse af 1/30 af månedslønnen for hver dag, den således erhvervede ferie andrager.

- Såfremt de pågældende er antaget inden for 12 måneder for ferieårets begyndelse, ydes der dem 1½ feriedag med løn for hver måned, tjenesten i staten inden ferieårets begyndelse andrager. Har de pågældende forinden antagelsen som elev, medhjælper eller aspirant erhvervet ferieret ved anden beskæftigelse i eller udenfor staten, gives der vedkommende adgang til i overensstemmelse med det under a) anførte at holde disse feriedage i forbindelse med den i staten indtjente ferie.
- Såfremt de pågældende har været antaget i statens tjeneste mere end 12 måneder for ferieårets begyndelse, ydes der dem ferie med løn af samme længde som fastsat for den stilling, til hvilken der aspireres.

§ 3.

Den statstjenestemænd tilkommende årlige ferie med løn udgør:

- for tjenestemænd med grundløn 7 800 kr. og derover..... 24 arbejdsdage,
- for tjenestemænd med grundløn under 7 800 kr. .... 18 arbejdsdage.

Tjenestemænd, der har opnået en levealder af 53 år inden udgangen af det pågældende ferieår, vil dog, uanset om deres grundløn er under 7 800 kr., have ret til ferie i 24 arbejdsdage.

Ingen af de omhandlede 18 eller 24 feriedage kan samtidig betragtes som leverede fridage eller helligdage uden for søndage.

§ 4.

Tjenestemændenes årlige ferie bør i videst muligt omfang gives samlet og i tidsrummet 2. maj–30. september.

Såfremt der af tjenstlige grunde ikke har kunnet tildeles en tjenestemand mindst 12 feriedage ved udløbet af den nævnte ferietid, forhøjes antallet af den pågældendes feriedage med 1 dag for hver påbegyndt ferieuge (6 arbejdsdage), den tilgodehavende ferie andrager. Feriedage, som af tjenstlige grunde har måttet tildeles en tjenestemand forinden 2. maj, kommer i betragtning ved beregning af ekstra feriedage på tilsvarende måde som feriedage, der resterer ved udløbet af perioden 2. maj–30. september.

Ferie, der henlægges til vinterhalvåret, bør normalt ikke deles i mindre afsnit end 1 uge.

Ved tilrettelæggelsen af ferierne overensstemmende med reglerne i stk. 1 bør det af styrelserne tilstræbes, at der tages hensyn til den almindelige samfundsmæssige interesse i, at der sker en passende spredning af ferierne inden for tidsrummet 2. maj–30. september.

§ 5.

For så vidt ganske særlige tjenstlige forhold gør sig gældende, kan en tjenestemand's ferie bortfalde et enkelt ferieår. Det bør da i det følgende ferieår gives vedkommende et ferietillæg af samme længde som den bortfaldne ferie, opgjort efter de foran under §§ 3 og 4 anførte regler. Såfremt sådan ferieførlængelse ikke har kunnet skaffes tjenestemanden, ydes der ham ved ud-

løbet af det ferieår, inden for hvilket den bortfaldne ferie skal ydes som tillægsferie, en pengeerstatning. Denne erstatning fastsættes for hver tilgodehavende feriedag til et beløb svarende til den for vedkommende tjenestemand umiddelbart efter udløbet af det sidstnævnte ferieår gældende betalingsssats for mistede fridage.

§ 6.

Sygedage, der falder i en tjenstemands ferie, vil i almindelighed ikke kunne erstattes med tilsvarende ferie.

Styrelsen er dog berettiget til undtagelsesvis at foretage suspension af ferien uden en tjenstemands sygdom, når særlige omstændigheder taler herfor. Det bør i denne forbindelse bl. a. tages i betragtning, om tjenstemanden er sygemeldt ved feriens begyndelse, om sygdommen er aflængere varighed, om den er af alvorligere karakter, om den kan karakteriseres som en enkelt alvorlig sygdom, der efter sin art vil kunne fritage for notering af sygedage efter reglerne i finansministeriets sygereglement af 30. juni 1947, om sygdommen hindrer tjenstemanden i at benytte tjenestefriheden på rimelig måde som ferie, og om sygdommen skyldes tjenstlig tilskadecomst.

I styrelser, ved hvilke der er ansat egentlige etatslæger, træffes afgørelsen af styrelsen efter indhentet udtalelse fra vedkommende etatslæge, idet dog sagen i særlige tvivlstilfælde forelægges for finansministeriet. Af andre styrelser forelægges samtlige sager for finansministeriet, der indhenter den fornødne lægelige udtalelse fra finansministeriets lægekyndige konsulent.

I tilfælde af suspension af ferien noteres fraværelsen som sygedage, og en senere erstatningsferie kan gives på et for afløsningen belejligt tidspunkt uden tillæg af ekstra feriedage, selv om ferien må tildeles i vinterhalvåret.

§ 7.

Tjenestemænd, der afskediges med pension, bør så vidt muligt forinden holde både den i det forudgående ferieår indtjente ferie og tilgodehavende ferie fra det løbende ferieårs begyndelse til afskedigelsestidspunktet. Såfremt dette undtagelsesvis ikke kan ske, vil der kunne udbetales tjenstemanden en godtgørelse svarende til forskellen mellem pensionen og den lønning, som vedkommende tjenestemand, såfremt han var forblevet i tjenstemandsstillingen, ville have oppebåret i den tilgodehavende ferieperiode, idet den umiddelbart forud for afskedigelsen oppebårne lønning lægges til grund ved beregning af den fornævnte godtgørelse, der udbetales kontant.

Sygedage, der ligger umiddelbart forud for afskedigelsen, vil dog ikke kunne tages i betragtning ved beregning af den ferie, der tilkommer en tjenestemand i afskedigelsesåret, og såfremt tjenstemanden har været syg over $\frac{1}{2}$ år umiddelbart før afskedigelsen, vil der ikke kunne udbetales den pågældende godtgørelse for manglende ferie.

Feriegodtgørelse vil ikke kunne udbetales til enker efter tjenestemænd, der ved dødsfaldet havde ferie til gode, eller til andre til efterindtægt berettigede arvinger. Såfremt den afdøde tjenestemand derimod havde

erhvervet ret til den i § 5 omhandlede kontante godtgørelse for mistet ferie, og denne godtgørelse ikke var kommet til udbetaling ved tjenstemandens død, vil beløbet dog kunne udbetales hans arvinger.

§ 8.

For tjenestemænd, der træder uden for nummer i mindst 1 år, forholdes der med hensyn til udbetaling af feriegodtgørelse på samme måde, som nedenfor anført under § 9, stk. 2, med hensyn til tjenestemænd, der forlader statstjenesten uden pension. Ved senere genindtræden i statstjenesten fastsættes de pågældende feriemæssige stilling i overensstemmelse med det i § 2, stk. a. og b. anførte.

For tjenestemænd, der træder uden for nummer i kortere periode end 1 år, sker der ikke afbrydelse af de pågældendes feriemæssige stilling i staten. Der vil derfor ikke være at udbetale de pågældende nogen feriegodtgørelse, men efter genindtræden i tjeneste gives der dem den sædvanlige for vedkommende stilling fastsatte ferie.

For tjenestemænd, der indkaldes til militærtjeneste, sker der ikke afbrydelse af de pågældendes ferieindtjening i staten, således at der ved genoptagelse af tjenesten vil kunne ydes dem normal årlig ferie.

§ 9.

Ved afgang fra statstjenesten, inden tjenstemandsansættelse er opnået, ydes der aspiranter feriegodtgørelse som $6\frac{1}{2}$ pct. af lønnen for den periode, den på fratrædelsestidspunktet tilgodehavende ferie vedrører.

På tilsvarende måde forholdes for så vidt angår tjenestemænd, der forlader statstjenesten uden pension.

Styrelsen bør dog drage omsorg for, at en aspirant eller tjenestemand, der fratræder statstjenesten, har holdt den i det foregående ferieår indtjente ferie inden fratrædelsen, medmindre ganske særlige tjenstlige grunde har været til hinder herfor.

Feriegodtgørelse, der tilkommer personale, der fratræder statstjenesten, bør kun ydes i form af feriebeviser eller feriemærker indklæbet i feriemærkebog.

§ 10.

Det er en forudsætning for udbetaling af funktionsvederlag under ferie i henhold til reglerne i tjenstemandslovens § 12, stk. 2, at der faktisk sker funktion i den højere stilling under tilsvarende *arbejds*mæssige forhold, som under sygdom eller ledighed måtte berettige til ydelse af funktionsvederlag.

Det bør ved tilrettelæggelse af ferierne under passende hensyntagen til de arbejdsmæssige forhold tilstræbes, at der ikke skabes grundlag for udbetaling af funktionsvederlag.

§ 11.

Foranstående bestemmelser får virkning fra 1. april 1953.

Tjenestemænd, der er fastansat senest den 1. april 1953 samt aspiranter, der den nævnte dato opfyldte betingelserne for tjenstemandsansættelse, bevarer dog den dem i henhold til hidtidige regulativer eller gældende praksis tillagte ferie, uanset om de pågældende

efter deres lønnings- og aldersmæssige placering ikke opfylder forudsætningerne for opnåelse af sådan ferie i henhold til de foran under § 3 omhandlede regler.

Det samlede årlige antal ordinære fridage, skæve helligdage og feriedage (arbejdsdage) for tjenestemænd, som efter de den 31. marts 1953 gældende regler havde opnået ret til 3 ugers ferie, må ikke være lavere end antallet af arbejdsfrie dage efter de hidtidige regler.

§ 12.

De nærmere regler om ferietildeling m.v. i de enkelte styrelser fastsættes i et af vedkommende styrelse udarbejdet ferieregulativ, der forelægges lønningsrådet til godkendelse overensstemmende med reglerne i tjenestemandlovens § 48, stk. 4. For centraladministrationen udarbejdes ferieregulativet ved statsministeriets foranstaltning.

Under hensyn til de specielle tjenestetidsforhold, der foreligger for sygeplejerskepersonalet ved statens hospitaler, vil der ved udfærdigelsen af ferieregulativer for de pågældende tjenestemænd kunne gøres afvigelse fra bestemmelserne i nærværende regulativ. Tilsvarende gælder for udsendte tjenestemænd i udenrigstjenesten.

Finansministeriets bekendtgørelse af 31. marts 1953 om kasseeftersyn, sikkerhedsstillelse m. m. vedrørende statens kassebetjente.

Under hensyn til de efter udstedelsen af bekendtgørelse nr. 163 af 31. marts 1942 om kasseeftersyn, sikkerhedsstillelse m.m. vedrørende statens kassebetjente stedfundne administrative omlægninger og øvrige indtrådte ændringer i kasseforholdene ophæves nævnte bekendtgørelse med tillægsbekendtgørelse nr. 142 af 31. marts 1944 og erstattes af nærværende bekendtgørelse.

Nedenstående i §§ 1-5 givne bestemmelser er gældende som almindelige regler med hensyn til kasseeftersyn, sikkerhedsstillelse m.m. vedrørende de under de forskellige ministerier hørende kassebetjente, idet dog ikke herved ophæves de særlige bestemmelser i § 46 i forordningen om amtsstueoppebørsler af 8. juli 1840, i § 17 i forordning om cancelliets kasse- og regnskabsvæsen af samme dato, i finansministeriets bekendtgørelse nr. 121 af 3. juni 1927 om afholdelse af kasseeftersyn hos statens kassebetjente, nr. 122 af samme dato om sikkerhedsstillelse af statens kassebetjente (jfr. nr. 327 af 8. december 1934 om værdien af de af statens kassebetjente som sikkerhed stillede værdipapirer m.v. og nr. 13 af 15. januar 1951), nr. 1 af 4. januar 1938 angående meddelelse af kvittance på de af statens kassebetjente aflagte regnskaber og nr. 550 af 12. december 1941 om anerkendelse af forsikringsselskabers forsikringsbreve som sikkerhed for statens kassebetjente m. m. samt i statsministeriets cirkulære af 16. juli 1930. Ligeledes bliver de for Danmarks Nationalbank, Statsanstalten for Livsforsikring, Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Overformynderiet gældende særlige bestemmelser ikke ophævede ved nærværende bekendtgørelse.

§ 1.

Hos *egentlige* kassebetjente, c: kassebetjente, der er underkastet de i lov om statens regnskabsvæsen og revision – se lovbekendtgørelse nr. 178 af 21. maj 1937 –

§§ 28-38 fastsatte særlige bestemmelser, afholdes som hovedregel de i lovens § 36 foreskrevne kasseeftersyn af den reviderende myndighed, således at det påhviler vedkommende administration at foretage kasseeftersyn, dersom revisionen i henhold til lovens § 14 udøves af denne, medens kasseeftersynene ellers foretages af hovedrevisoraterne (jfr. instruks for disse af 12. november 1936, L.T.A. nr. 242). Hvor særlige forhold taler derfor, kan der ved aftale med finansministeriet om en særordning indføres afvigelser fra foranstående regler, således at administrationen, selv om revisionen ikke udøves af denne, kan overdrage kasseeftersynet til særlige kasseinspektører eller til foretagelse på anden måde.

Ved kasseeftersyn forstås i denne forbindelse eftersyn af penge og værdipapirer. Eftersynene foretages i overensstemmelse med forskrifterne i finansministeriets ovennævnte bekendtgørelse nr. 121 af 3. juni 1927 vedrørende afholdelse af kasseeftersyn hos statens kassebetjente (for statsbanernes samt post- og telegrafvæsenets vedkommende, jfr. dog lovbekendtgørelse nr. 178 af 21. maj 1937 § 36 in fine).

For så vidt angår eftersynet af varebeholdninger o.l. fastsættes særlige regler, og eftersynet vil i almindelighed – efter nærmere aftale med vedkommende hovedrevisorat – være at foretage ved den pågældende administrations foranstaltning, selv om revisionen af regnskaberne måtte påhvile hovedrevisoratet.

Det kan bestemmes, at en tjenestemand kun er at anse som kassebetjent med hensyn til bestyrelse af visse obligations- og aktivbeholdninger, således at kasseeftersynet indskrænkes til at angå disse beholdninger.

§ 2.

For så vidt angår kassebetjente, der i henhold til regnskabs- og revisionslovens § 27, 2. stk., er *undtagne* fra de særlige bestemmelser om egentlige kassebetjente, skal der også foretages kasseeftersyn eller anden passende kontrol med de dem underlagte midlers tilstedeværelse.

For de enkelte herhenhørende kassebetjentes vedkommende bestemmer finansministeriet efter forhandling med vedkommende styrelse og hovedrevisorat, hvorvidt

- a) hovedrevisoratet skal foretage kasseeftersynet. Dette foregår i så fald i overensstemmelse med ovennævnte bekendtgørelse nr. 121 af 3. juni 1927.
- b) den pågældende centralstyrelse skal foranledige kasseeftersyn afholdt. Når talen er om kontorholdskasser i centraladministrationen og dermed ligestillede mindre kasser, der bestyres af en anden end kontorchefen eller lederen, påhviler tilsynet vedkommende kontorchef eller leder, der skal påse, at kasseforretningerne udføres forsvarligt, lejlighedsvis efterse kassebeholdningen samt gennemgå regnskabet for den pågældende kasse og sammenholde det med bilagene. Skulle der under tilsynet vise sig forhold, der giver anledning til bemærkning, skal der herom uophødelig ske meddelelse til den pågældende styrelses chef.
- c) egentlige kasseeftersyn kan undlades. Der skal i så tilfælde udøves anden kontrol med midlernes tilstedeværelse, f.eks. ved regnskabsaflæggelse for de

tidligere udbetalte beløb ved enhver begæring om nye kassemidler.

§ 3.

For så vidt der findes personer, der i henhold til § 27 i lov om statens regnskabsvæsen og revision er at anse som kassebetjente, og som ikke findes opført i § 5 i nærværende bekendtgørelse, påhviler der vedkommende styrelse snarest muligt efter bekendtgørelsens dato at give meddelelse derom til finansministeriet og hovedrevisoratet.

Ingen ny kasse må etableres uden finansministeriets samtykke. Ophæves en af de nedenfor i § 5 nævnte kasser, skal der straks gives meddelelse herom til finansministeriet og vedkommende hovedrevisorat. Såfremt ændring af nogen af bestemmelserne i § 5 bliver påkrævet, f. eks. som følge af ministeriets deling eller sammenlægning, skal der af den pågældende styrelse straks rettes henvendelse til finansministeriet desangående.

Samtlige de nedenfor opførte kasser skal være optaget i de pågældende ministeriers og institutioners regnskaber. Der skal for hver enkelt kasse aflægges månedsregnskab til det ministerium eller den institution, i hvis regnskab kassen er optaget, jfr. dog lovbekendtgørelse nr. 178 af 21. maj 1937 om statens regnskabsvæsen og revision, § 7, stk. 3.

Undtaget fra ovenstående bestemmelser er – foruden de kasser og kassebetjente, der sorterer under de i indledningen til nærværende bekendtgørelse, stk. 2i.f., nævnte institutioner – mindre kasser, der oprettes midlertidigt for et kort tidsrum. Viser det sig imidlertid ønskeligt at opretholde en sådan kasse udover et tidsrum af 1 år, vil meddelelse herom med angivelse af den sandsynlige varighed være at tilstille finansministeriet og vedkommende hovedrevisorat, hvorefter finansministeriet tager stilling til, hvorvidt der kan indrømmes kassen fortsat dispensation fra bestemmelserne. Indtil anden bestemmelse måtte blive truffet, påhviler det

vedkommende centralstyrelse at foranledige, at der føres tilsyn med en sådan midlertidig kasse.

§ 4.

For følgende kassebetjente kræves sikkerhedsstillelse:

Under justitsministeriet.

Samtlige underretsdommere udenfor København.
Samtlige statsansatte dommerfuldmægtige ved underretterne udenfor København.

De to som fogeder fungerende dommere i Københavns byret.

Chefen for skiftekontoret under Københavns byret.

Sorenskriveren (dommeren) på Færøerne.

Sysselmændene på Færøerne.

Sognefogeden i Vaag.

Auktionsledere i henhold til lov nr. 132 af 16. april 1935 (med undtagelse af tjenestemænd under statskovvæsenet, der beskikkes til afholdelse af sttsskovauktioner.)

Under kirkeministeriet.

Samtlige stiftskasserere.

Under landbrugsministeriet.

Kassererne ved Palsgaard og Silkeborg skovkasser.

Under finansministeriet.

Samtlige stempelpapirforhandlere.

Samtlige klasselotterikollektører.

Størrelsen af sikkerhedsstillelsen fastsættes af vedkommende minister efter forhandling med finansministeren. Med hensyn til sikkerhedsstillelsens form m.v. henvises til finansministeriets ovennævnte bekendtgørelse nr. 122 af 3. juni 1927 med tilsluttende bestemmelser.

§ 5.

I overensstemmelse med foranstående almindelige regler bestemmes følgende for de enkelte kassebetjentes vedkommende.

Kasser.	Egentlige kassebetjente i h. t. regnskabslovens § 27, 1.	Kassebetjente, undtagne i h. t. regnskabslovens § 27, 2.	Kasseeftersyn foretages:
<i>Undervisningsministeriet.</i>			
Ministeriets kasse	Kassereren	.....	Af 4. hovedrevisorat.
Statskonsulenten vedrørende folkeskolen og seminarierne.	Konsulenten	.....	Af 4. hovedrevisorat.
Gymnastikinspektionen	Gymnastikinspektøren.	.....	Af 4. hovedrevisorat.
Skolekøkkeninspektionen	Skolekøkkeninspektøren.	.....	Af 4. hovedrevisorat.
Sanginspektionen	Sanginspektøren	.....	Af 4. hovedrevisorat.
Håndarbejdsinspektionen	Håndarbejdsinspektøren.	.....	Af 4. hovedrevisorat.
Tegneinspektionen	Tegneinspektøren	.....	Af 4. hovedrevisorat.
Statskonsulenten vedrørende ungdomsundervisningen.	Konsulenten	.....	Af 4. hovedrevisorat.
Tilsynet med husholdningsskoler	.....	Den tilsynsførende	Jfr. ovenf. i § 2 c.
8 statsseminarier og forskoleseminarier i Vejle.	Forstanderne (for Haderslev og Tønders vedkommende dog regnskabsføreren).	.....	Af 4. hovedrevisorat.

Kasser.	Egentlige kassebetjente i h. t. regnskabslovens § 27, 1.	Kassebetjente, undtagne i h. t. regnskabslovens § 27, 2.	Kasseeftersyn foretages:
Danmarks højskole for legemsøvelser	Bestyreren af kassen		Af 4. hovedrevisorat.
Dansk sløjd lærerskole	Regnskabsføreren		Af 4. hovedrevisorat.
Specialkursus i husholdning	Lederen		Af 4. hovedrevisorat.
Statens pædagogiske studiesamling .	Bibliotekaren af 1. grad.		Af 4. hovedrevisorat.
Statsskoler udenfor København . . .	22 regnskabsførere		Af 4. hovedrevisorat.
Skoler i Storkøbenhavn	11 regnskabsførere		Af universitetets kurator.
Undervisningsinspektionen for de højere almen-skoler.		2 undervisningsin- spektører.	Jfr. ovenf. i § 2 c.
Faglærerinde- og faglærereksamen.	Kassereren		Af 4. hovedrevisorat.
Prøveudv. for optagelsesprøven til mellemskolens 1. kl.		2 sekretærer	Jfr. ovenf. i § 2 c.
Den naturvidenskabelige fordelings- central.	Bestyreren		Af 4. hovedrevisorat.

Ministeriets skrivelse af 8. april 1953 til rektor for K. Gymnasium angående forsøgsundervisning i latin.

I et gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt andragende af 9. september f. å. har hr. rektoren ansøgt om tilladelse til, at adjunkt ved K. Gymnasium H. H. gennemfører en forsøgsundervisning i latin i I. gymnasieklasse af nysproglig retning fra begyndelsen af skoleåret 1953/53 til samme klasses studentereksamen i 1955, hvorefter fagets læsepen-sum nedsættes fra 180 til 130 normalsider, og fagets eksamenspen-sum nedsættes fra 70 til 50 sider. Det er i forbindelse hermed hensigten, at hovedvægten i den daglige undervisning skal ligge på opøvelsen af elevernes selvstændige læsefærdighed på linie med den forsøgsundervisning i latin, der har været gennemført ved S. Statsgymnasium for nogle år siden.

I denne anledning godkender ministeriet herved, at der som en forsøgsmæssig ordning dispenseret fra anordningerne af 9. marts og 2. december 1935 angående henholdsvis undervisningen i gymnasiet og fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen, dels således, at det i anordning af 9. juli 1935 § 7 B fastsatte læsepen-sum i latin på den nysproglige linie nedsættes fra 180 til 130 sider og det i anordning af 2. december 1935 § 6 B angivne eksamenspen-sum nedsættes fra 70 til 50 sider under forudsætning af, at den derved indvundne tid benyttes til at sikre elevernes forståelse af det læste pen-sum både i sproglig og indholdsmæssig henseende, dels således, at eksaminationen i latin ved studentereksamen ved afslutningen af denne nye undervisningsform kommer til at omfatte 2 spørgsmål, eet i læst tekst og eet i ulæst tekst, i stedet for som nu kun at omfatte eksamination i læst tekst.

Den her godkendte forsøgsundervisning omfatter indeværende skoleårs I, gymnasieklasse af nysproglig linie til og med samme klasses eksamensafslutning i sommeren 1955.

Man forventer at modtage indberetning om udfaldet af resultaterne af den omhandlede forsøgsordning.

Anordning af 8. april 1953 angående undervisningen i gymnasiet.

1. Bestemmelser angående de enkelte fag.

§ 1.

Religion.

Herom gælder indtil videre de i kgl. anordning af 1. december 1906 indeholdte bestemmelser.

§ 2.

Dansk.

Formålet for undervisningen er at gøre eleverne bekendt med den danske litteratur og med betydningsfulde sider af det åndsliv, der har givet sig udtryk deri, og i forbindelse dermed at give dem indblik i de øvrige nordiske landes litteratur, endvidere at meddele dem indsigt i og forståelse af deres modersmål, således som det nu tales og skrives, at give dem de nødvendige sproglige forudsætninger for at læse svensk og norsk litteratur og endelig at give dem færdighed i mundtlig og skriftlig brug af modersmålet. I overensstemmelse hermed skal undervisningen omfatte 1) litteraturlæsning med litteraturhistorie, 2) dansk grammatik, 3) svensk og norsk, 4) mundtlig og skriftlig fremstilling.

Af litteratur læses mindst 9 hovedværker, heraf 3 statarisk, resten kursorisk. 1 af værkerne skal være norsk (dansk-norsk), og indtil 2 af de kursoriske kan være fra verdenslitteraturen. Et passende udvalg litteraturprøver (f. eks. folkeviser, salmer, litterær kritik, noveller, eventyr, essays) kan ækvivalere med et hovedværk.

Endvidere læses statarisk mindst 150 sider litteraturprøver; alle centrale perioder og hovedforfatterne skal være repræsenteret; endvidere oldnordisk litteratur i oversættelse og norsk (dansk-norsk) litteratur fra nyere tid. Kursorisk læses mindst 250 sider litteraturprøver (herunder eventuelt også kortere værker) fra de forskellige perioder. Den læste litteratur må ikke udelukkende være af skønlitterær art; også andre sider af nationallitteraturen skal være repræsenteret.

Laboratoriegennemgang af eet hovedværk eller ca. 25 sider litteraturprøver (et stof, som ikke behøver at være ens for hele klassen) kan finde sted.

I tilknytning til litteraturlæsningen meddeles der på grundlag af en kortere lærebog eleverne en *oversigt over den danske litteraturs historie* og de allervæsentligste punkter af den oldnordiske og den nyere norske litteraturs historie.

Eleverne skal øves i *skriftlig og mundlig fremstilling*. Emnerne skal være dels af faglig art, dels friere opgaver fra elevernes erfarings- og iagttagelsesområde.

Som grundlag for både tekstlæsningen og fremstillingsøvelserne skal der ved hjælp af en kort systematisk lærebog gives eleverne et sikkert kendskab til hovedtrækkene i den danske grammatik (lydlære, formlære og ordføjningslære). Der skal gives eleverne kendskab til de forskellige stillag i rigssproget (tale- og skriftsproget i deres forskellige afskygninger) og til forholdet mellem rigssprog og dialekter; de skal have en kort oversigt over de indoeuropæiske sprogs indbyrdes slægtskab og det danske sprogs område gennem tiderne.

Af *svensk* poesi og prosa læses mindst 50 sider statarisk og 50 sider kursorisk. Af *norsk* (dansk-norsk, bogmål og nynorsk) læses mindst 10 sider statarisk og 25 sider kursorisk. Det danske sprogs slægtskab med svensk og norsk påvises i hovedtræk. Også teksternes indhold må være tilegnet i hovedtræk.

§ 3.

Engelsk.

A. Den nysproglige linie.

Formålet for undervisningen er dels gennem læsning af dertil egnet stof at give eleverne et for deres almindelige åndsdannelse betydningsfuldt indblik i karakteristiske sider af engelsk kultur, dels videre at udvikle den i mellemkolen opnåede sprogfærdighed.

Engelsk kan, i forhold til tysk, efter skolens valg klassevis være hovedfag eller bifag; hvis engelsk er hovedfag, kan tysk være bifag; hvis engelsk er bifag, skal tysk være hovedfag.

Der læses herefter:

I. Som hovedfag:

- a. 175 sider, omfattende dels et drama af Shakespeare, hvoraf dog enkelte mindre væsentlige scener kan udelades, dels et udvalg af poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.
- b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.
- c. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær, prosa af middelsværdighed, egnet til at give eleverne kendskab til det levende nutidssprog.
- d. Et enkelt værk eller flere værker eller dele af værker af een eller flere af det 19. eller 20. århundredes hovedforfattere (ialt ca. 250 sider), som skal læses af eleverne på egen hånd, kun med vejledning af læreren for de vanskeligste steders vedkommende. Hvis læreren ønsker det, kan der gives de enkelte elever valgfrihed med hensyn til dette stof.

II. Som bifag:

- a. 75 sider poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.
- b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.
- c. 250 sider moderne, væsentlig skønlitterær, prosa af middelsværdighed, egnet til at give eleverne kendskab til det levende nutidssprog.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Amerikanske tekster vil i et passende omfang kunne læses i stedet for engelske.

Med undervisningsinspektørens godkendelse kan et afsnit af stoffet gennemgås laboratoriemæssigt. Hvis dette sker, kan det samlede sidetal nedsættes i et sådant omfang, som undervisningsinspektøren i ethvert tilfælde måtte finde passende.

Der skal meddeles eleverne litteraturhistorisk kundskab, væsentlig dog kun om de forfattere, der læses.

Hjælpebidler ved undervisningen i litteraturhistorie, samfundslære o. l. må ikke indgå i de krævede pensa.

Grammatik læres i det omfang, som hensynet til den sikre sproglige forståelse af teksterne og færdigheden i skriftlig og mundtlig benyttelse af sproget nødvendiggør.

Eleverne skal øves i skriftlig brug af sproget gennem stile af bunden og friere art og i mundtlig brug af sproget gennem samtale, genfortællings- og referatøvelser i tilknytning til læsestoffet, hvor dette egner sig dertil, eventuelt også gennem oversættelse fra dansk, friere fremstillinger o. l.

B. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Formålet for undervisningen er at vedligeholde en god udtale og at befæste og udvikle læsefærdigheden.

Der læses ialt et pensum, der svarer til 2 sider pr. læsetime.

§ 4.

Tysk.

A. Den nysproglige linie.

Formålet for undervisningen er dels gennem læsning af dertil egnet stof at give eleverne et for deres almindelige åndsdannelse betydningsfuldt indblik i karakteristiske sider af tysk kultur, dels videre at udvikle den i mellemkolen opnåede sprogfærdighed.

Tysk kan, i forhold til engelsk, efter skolens valg klassevis være hovedfag eller bifag; hvis tysk er hovedfag, skal engelsk være bifag; hvis tysk er bifag, skal engelsk være hovedfag.

Der læses herefter:

I. Som hovedfag:

- a. 600 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende
  1. et helt værk af Lessing, et af Goethe og et af Schiller (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);

2. et udvalg af episke og lyriske digte;
3. sværere, lodig prosa, deraf mindst 150 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

b. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær, prosa af middelsværd, egnet til at give eleverne kendskab til det levende nutidssprog.

c. Et enkelt værk eller flere værker eller dele af værker af een eller flere af det 19. eller 20. århundredes hovedforfattere (ialt ca. 250 sider), som skal læses af eleverne på egen hånd, kun med vejledning af læreren for de vanskeligste steders vedkommende. Hvis læreren ønsker det, kan der gives de enkelte elever valgfrihed med hensyn til dette stof.

II. Som bifag:

a. 400 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende

1. Et helt værk af Goethe og et af Schiller eller Lessing (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);

2. et udvalg af episke og lyriske digte;

3. sværere, lodig prosa, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

b. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær, prosa af middelsværd, egnet til at give eleverne kendskab til det levende nutidssprog.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Med undervisningsinspektørens godkendelse kan et afsnit af stoffet gennemgås laboratoriemæssigt. Sker dette, kan det samlede sidetal nedsættes i et sådant omfang, som undervisningsinspektøren i ethvert tilfælde måtte finde passende.

Den tyske litteraturs historie gennemgås i kort omrids fra og med Lessing, væsentlig vedrørende de læste forfattere. Hjælpebidler ved undervisningen i litteraturhistorie, parlorer o.l. må ikke indgå i de krævede pensu.

Grammatik læres i det omfang, som hensynet til den sikre sproglige forståelse af teksterne og færdigheden i skriftlig og mundtlig benyttelse af sproget nødvendiggør.

Eleverne skal øves i skriftlig brug af sproget gennem stile af bunden og friere art, og i mundtlig brug af sproget gennem samtale, genfortællings- og referatøvelser i tilknytning til læsestoffet, hvor dette egner sig dertil, eventuelt også gennem oversættelse fra dansk, friere fremstillinger o. lign.

B. Den klassisk-sproglige linie og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Formålet for undervisningen er at vedligeholde en god udtale og at befæste og udvikle læsefærdigheden.

Der læses ialt et pensum, der svarer til 2 sider pr. læsetime.

§ 5.

På den matematisk-naturvidenskabelige linie giver skolen hver enkelt elev valget mellem undervisning i engelsk eller tysk. Det herefter truffne valg er bindende for den enkelte elev for undervisningen i de to gymnasieklasser, hvori den heromhandlede sprogundervisning foregår.

På den klassisk-sproglige linie bestemmer skolen – såvidt muligt dog under hensyntagen til de enkelte elevs ønsker – om vedkommende klasse skal have undervisning i enten begge sprogene engelsk og tysk eller i eet af disse sprog.

§ 6.

Fransk.

Formålet for undervisningen er at lære eleverne at forstå og med god udtale at oplæse en moderne fransk tekst, som ikke frembyder særlige vanskeligheder. Grammatiske kundskaber skal meddeles i det omfang, der er nødvendigt for det angivne øjemed.

§ 7.

Græsk.

Formålet for undervisningen er at bibringe eleverne evne til på egen hånd at kunne læse let poesi (Homer) og nogenlunde let prosa samt at give dem et indblik i væsentlige og betydelige partier af den klassisk-græske kultur.

Forfatterlæsningen er almindeligvis kun statarisk; dog kan man, når forholdene tillader det, også anvende passende tid til ektemporallæsning, særlig af Homer.

Der skal statarisk læses så meget af græsk poesi, som svarer til mindst 3000 vers af Homer (mindst 2000 vers af Homer selv) og af græsk, ikke særlig svær prosa mindst 135 sider, væsentlig af Xenofon, Herodot og Platon, af den sidstnævnte mindst 50 sider, jfr. oldtidskundskab på den klassisk-sproglige linie.

§ 8.

Latin.

På grundlag af den kundskab, der skal være erhvervet ved elevernes indtræden i gymnasiet, fortsættes læsningen af latinske forfattere.

A. Den klassisk-sproglige linie.

Formålet med latinundervisningen på denne linie kan bestemmes, som det ovenfor er angivet for græskundervisningen, dog således at den sproglige side af faget drages noget mere i forgrunden. Der må særlig lægges vægt på, at eleverne, samtidig med at de får deres ordforråd mere og mere udvidet, vinder større kundskaber og indsigt i sprogets formlære og syntaks.

Der skal statarisk læses et pensum i prosa, som ialt svarer til mindst 210 sider, hvori Cæsar og Cicero skal være vægtigt og nogenlunde ligeligt repræsenteret. Af poesi skal der læses ialt mindst 1800 vers af forskellige digtere, særlig Horats.

I III. gymnasieklasse bør der anvendes så megen tid, som svarer til een ugentlig time, til ektemporallæsning af lettere tekststykker.

Eleverne skal øves i at skrive lettere versioner.

B. Den nysproglige linie.

Formålet for undervisningen på denne linie er dels at opøve og udvikle elevernes evne til med sikker grammatikalsk forståelse at læse lettere latinske tekster, dels at give dem et førstehåndskendskab til nogle mindesmærker af den antikke litteratur og gøre dem bekendt med vigtige sider af den romerske kultur.

Der læses statarisk mindre skrifter i deres helhed eller afsnit af større skrifter af klassiske prosaforfattere; lettere poetiske stykker kan dog medtages. I de tre klasser tilsammen skal der ialt læses mindst 150 sider, i hvilke Cæsar og Cicero skal være vægtigt og nogenlunde lige- ligt repræsenteret. Formlære og syntaks skal tilegnes i det omfang, der er nødvendigt, for at det læste kan opfattes og forstås med virkelig grammatisk sikkerhed.

§ 9.

Oldtidskundskab.

A. Den nysproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Formålet for undervisningen er at give eleverne indblik i hovedsager af den klassiske oldtids kultur. Dette skal ske væsentlig gennem læsning i oversættelse af en række hovedværker (eller dele af hovedværker) af græske forfattere og tillige ved gennemgang af værker indenfor græsk (romersk) billed- og bygningskunst.

Der læses statarisk af græske forfattere i oversættelse mindst 2000 vers af Homer, 2 dramaer, hvoraf det ene kan være en komedie, og mindst 125 sider af prosaforfattere, deraf mindst halvdelen af Platon; resten skal være typiske partier, særlig af historikere. Ved siden af den statariske læsning bør kursorisk læsning anvendes i så stort et omfang, som det er muligt.

Der skal gennemgås et udvalg af kunstværker, der er tilstrækkeligt til at belyse hovedperioderne i den græske kunsts udvikling og give et begreb om dens karakter som helhed.

B. Den klassisk-sproglige linie.

Undervisningen skal give eleverne et supplement til det billede af den klassiske oldtids kultur, som de får gennem undervisningen i originalsprogene. Det anbefales særlig at læse prøver af sådanne forfattere, som ikke læses i originalsprogene. For så vidt Platons Apologi ikke læses på græsk, skal den læses i oversættelse. Endvidere skal eleverne undervises i græsk (romersk) kunsts historie i samme omfang som foreskrevet under punkt 1.

§ 10.

Historie.

Formålet for undervisningen er på objektiv måde at meddele eleverne kendskab til hovedtrækkene af menneskehedens økonomiske, politiske, sociale og kulturelle udvikling fra de ældste tider til nutiden.

Dette skal ske gennem samlede oversigter i lærebøger. Danmarks og det øvrige Nordens historie skal behandles mere indgående end verdenshistorien og så vidt muligt sættes i forbindelse med denne. Den nyeste tid skal behandles udførligt, d. v. s. for verdenshisto-

riens vedkommende tiden fra ca. 1870, for Nordens historie fra 1864.

Desuden skal eleverne gennem en særlig lærebog i samfundskundskab gøres bekendt med Danmarks nuværende statsforfatning, dets stats- og kommunestyre, hvortil føjes en oversigt over de økonomiske og sociale forhold i nutidens Danmark. I tilknytning hertil gives en almindelig fremstilling af nutidens økonomiske, sociale og politiske organisation, herunder organerne for mellemfolkeligt samarbejde.

Omfanget af det positive lærestof må ikke overskride 700 sider, deraf ca. 375 til verdenshistorien, ca. 225 til Nordens historie og ca. 100 til samfundskundskab.

Dernæst skal der i tilslutning til lærebøgerne oversigter som et integrerende led i undervisningen gennemgås historisk tekst- og billedstof (herunder også lysbilleder), statistiske tabeller og oversigter samt, såvidt forholdene tillader det, monumenter og samlinger. Hertil anvendes ca. en femtedel af det samlede timetal. Omkring 25 timer af den tid, der er udset til arbejdet med nysnævnte materiale, kan dog anvendes til behandling af et naturligt afgrænset stof som speciale. Andre 25 timer kan anvendes til endnu et speciale; men kun eet speciale må falde inden for tiden 1815–1938. Læses der to specialer, bør arbejdsstoffet være af forskellig art.

Ved undervisningen skal der til stadighed benyttes kort, såvel fysiske som politiske, og billeder (lysbilleder).

§ 11.

Geografi og Naturhistorie.

I. Geografi.

A. De sproglige linier (geografi med naturlære).

Formålet for undervisningen er at give eleverne viden om og forståelse af nogle af de vigtigste afsnit af geografin på grundlag af elementære forudsætninger i naturlære, astronomi og geologi i forbindelse med en oversigtsmæssig orientering på kortet.

Undervisningen skal omfatte.

Natlære, der skal give det nødvendigste fysiske og kemiske grundlag for forståelse af de emner, der behandles i geografi og naturhistorie i gymnasiet, herunder en gennemgang af de vigtigste mineraler og bjergarter af betydning for Danmark;

astronomi, der gennemgås i det omfang, som er nødvendigt for forståelse af den fysiske geografi og for opfattelsen af verdensbilledet gennem tiderne;

geologi, der skal give de nødvendigste forudsætninger i dynamisk og historisk geologi for en meget kort oversigt over de danske prækvartære dannelser og for en mere udførlig gennemgang af Danmarks kvartærdannelser, terræn og jordbund;

jordens klima- og plantebælter i kort oversigt – og kultur- og erhvervsgeografi, hvor produktionens og omsætningens afhængighed af geografiske forhold skal belyses ved grundig gennemgang af en enkelt verdenshandelsvare.

B. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Formålet for undervisningen er at give eleverne almen viden om og forståelse af kendsgerninger og metoder inden for geologien og geografin med støtte af gymnasiets andre fag, navnlig naturlære, og i forbindelse med en oversigtsmæssig orientering på kortet.

Undervisningen skal omfatte:

Geologi, herunder mineralogi, med fremhæven af sådanne forhold, der har betydning for geografien, og hovedtræk af den fysiske geografi, biogeografien og kultur- og erhvervsgeografien, således at der overalt lægges vægt på årsagssammenhængen.

II. Naturhistorie.

Formålet for undervisningen er at give eleverne indblik i sammenhængen i den levende natur, give dem kendskab til menneskelegemet og dets hygiejne, orientere dem med hensyn til vigtige biologiske teorier og spørgsmål af almen interesse og øve dem i at iagttage og ræsonnere.

Faget skal omfatte:

Eksempler på en- og flercellede organismers bygning og livsyttringer, specielt grundtræk af menneskelegemets bygning og funktioner med elementer af sundheds læren, en historisk oversigt over nedstamningen støttet ved gennemgang af et begrænset antal emner fra den sammenlignende anatomi, palæontologien og embryologien, valgt inden for een eller to systematiske grupper, således at der bliver mulighed for forståelse af den naturvidenskabelige opfattelse af organismernes indbyrdes samhørighed og deres biologiske tilpasning; desuden arvelighedslære.

§ 12.

Naturlære.

(Den matematisk-naturvidenskabelige linie).

Undervisningens formål er at give eleverne et sådant kendskab til naturen og dens love, at de kan forstå og følge naturvidenskabens betydning såvel i nutidens praksis som for nutidens åndsliv, og samtidig gennem kombination af eksperimenter og ræsonnement indøve dem i den naturvidenskabelige arbejds metode.

Nye betydeligere opdagelser på naturvidenskabens områder bør drages ind under det stof, der er genstand for undervisning.

Undervisningen skal omfatte:

A. Fysik med astronomi.

1. *Mekanisk fysik.* Legemers ligevægt og bevægelse, herunder bevægelse under påvirkning af en konstant kraft, centralbevægelse, cirkelbevægelse. Energi, bevægelsesmængde, målesystemer, gnidning, elasticitet, elastiske svingninger, pendul. Tryk i vædske og luftarter. Bølgebevægelse, lyd lære. Den almindelige tiltrækning. Molekularkræfter.

2. *Varmelære.* Temperatur, varmeudvidelse, luftarternes tilstandsligning. Varmefylde, smeltevarme, fordampningsvarme. Damptryk, fugtighedsmåling. Luftarters fortætning. Kinetisk teori.

3. *Lyslære.* Lysets tilbagekastning, spejle. Lysets brydning, prismer, linser. Mikroskop, astronomisk kikkert, sekstant. Spektre. Lysets hastighed. Lys som bølgebevægelse.

4. *Elektricitetslære.* Magnetisme, elektrostatik. Elektrisk strøm, Ohms lov, elektrisk energi. Elektrolyse, elementer, akkumulator. Elektromagnetisme. Induktion. Vekselstrøm. Elektriske målinger. Elektrisk strøm i luft, elektriske strålearter. Elektriske svingninger. Elektromagnetiske bølger, det elektromagnetiske spektrum. Radioaktivitet, atomets opbygning.

5. *Astronomi.* Stjernehimlen. Solens, månens og planeternes bevægelser. Tids- og stedsbestemmelser. Himmellagemernes fysiske forhold. Stjerneverdenen.

Undervisningen drives eksperimentelt i så stort omfang som muligt. Til elevernes praktiske øvelser anvendes en tid, der svarer til 2 timer ugentlig i et år.

B. Kemi.

1. *Uorganisk kemi.* Med benyttelse af det kemiske tegnsprog gennemgås brint, ilt, halogenerne, svovl, kvælstof, fosfor, kulstof, silicium og nogle af de vigtigste forbindelser af disse grundstoffer. Endvidere de vigtigste metaller og nogle af deres forbindelser. Der tages især hensyn til sådanne stoffer, som har betydning i tekniken eller det daglige liv, samt til sådanne, der kan tjene til belysning af almindelige love og teorier.

2. *Organisk kemi.* Typiske eksempler fra de vigtigste grupper af alifatiske forbindelser: kulbrinter, alkoholer, aldehyder, syrer, estere, kulhydrater. Nogle cykliske forbindelser.

3. *Fysisk og teoretisk kemi.* De vigtigste almindelige teorier og fysisk-kemiske love i det omfang, som kræves for en dybere og sammenfattende forståelse af de kemiske processer, der omtales under gennemgangen af de enkelte stoffer.

Fremstillingen grundlægges, hvor stoffets art gør det muligt, på forsøg, og elevøvelser indgår som en nødvendig bestanddel af den eksperimentelle undervisning.

§ 13

Matematik.

(Den matematisk-naturvidenskabelige linie).

Formålet for undervisningen er at bibringe eleverne kendskab til et fundamentalt område af matematikken og gennem arbejdet hermed at udvikle og skole deres evne til stringent tænkning og prægnant udtryksform samt hos eleverne at opøve sikkerhed og færdighed i brugen af det matematiske formelsprog og i udførelsen af numeriske beregninger.

Undervisningen skal omfatte følgende emner:

- 1) De reelle tal. Angivelse af deres egenskaber (regnearter, ordningsregler og kontinuitet) i et sådant omfang, at læren om de reelle tal kan danne grundlag for funktionslæren. Talfølgebegrebet. Ulighedsregning og regning med numeriske værdier.
- 2) Hele tal; herunder deres eentydige opløsning i primfaktore, restsætninger og største fælles mål.
- 3) Induktionsbeviset.
- 4) Permutationer og kombinationer.
- 5) Differens- og kvotientrækker. Uendelige kvotientrækker.
- 6) Sammensat rente og annuiteter.
- 7) Polynomier; herunder division og sætningen om bestemmelse af resten, når divisor er af første grad. Højeste antal forskellige rødder i et polynomium af n^{te} grad. Flerdobbelte rødder. Rationale rødder i et polynomium med hele koefficienter.
- 8) Binomialformlen.
- 9) Fortegnsdiskussion af polynomier af første og anden grad. Eksempler på fortegnsdiskussion af polynomier af højere grader og af brudne rationale funktioner.

- 10) Løsning af een ligning med een ubekendt: Andengradsligningen (diskussion); røddernes sum og produkt. Eksempler på ligninger, der kan henføres til andengradsligningen. Eksempler på algebraiske ligninger af højere grad. Eksempler på ligninger, hvor den ubekendte forekommer under kvadratrodtegn. Simple trigonometriske ligninger og eksempler på diskussion af sådanne, deriblandt af ligningerne $a \sin x + b \cos x = c$ og $a \sin^2 x + b \sin x \cos x + c \cos^2 x = 0$. Eksponentielle ligninger.
- 11) Løsning af ligningssystemer med flere ubekendte: To ligninger af første grad med to ubekendte (diskussion). Eksempler på tre ligninger af første grad med tre ubekendte. Een ligning af første grad og en ligning af anden grad med to ubekendte (diskussion). Eksempler på to ligninger af anden grad med to ubekendte, hvor den ene ligning er algebraisk og den anden trigonometrisk eller begge er trigonometriske.
- 12) Komplekse tal. Løsning af andengradsligningen og den binome ligning.
- 13) Det retvinklede koordinatssystem og parallelforskydning af dette.
- 14) Funktionsbegrebet i det reelle talområde (grafisk afbildning). Ligeffrem og omvendt proportionalitet. Funktionerne $y = ax + b$ og $y = ax^2 + bx + c$.
- 15) Grænseværdi for en funktion. Regneregler for grænseværdier. Asymptoter.
- 16) Kontinuerte funktioner. Kendskab til hovedsætningerne om kontinuerte funktioner og bevis for sætningen om, at en i et interval kontinuert funktion, der antager to forskellige værdier, antager alle mellemliggende værdier. Omvendt funktion.
- 17) Differentiable funktioner. Differentiationsreglerne for flerleddet størrelse, produkt, kvotient, sammensat og omvendt funktion. Middelværdisætningen. Funktioners voksen og aftagen. Maksimum og minimum samt største- og mindsteværdi. Anvendelse på undersøgelse af kurver, der kan fremstilles ved en ligning af formen $y = f(x)$.
- 18) Det ubestemte integral. Integration af flerleddet størrelse. Integration ved substitution. Delt integration. Det bestemte integral med anvendelse på bestemmelse af plane områders areal og omdrejningslegemers volumen.
- 19) Genstand for funktionsanalysen er de nedenfor under a), b), c), d) og e) nævnte funktionstyper samt simple funktioner, der kan opbygges ved kombination af disse.
- Rationale funktioner.
  - De trigonometriske funktioner $\sin x$, $\cos x$, $\tan x$ og $\cot x$.
  - Logaritmefunktionerne $\ln x$ og $\log x$.
  - Eksponentialfunktionerne a^x med hovedvægten lagt på e^x .
  - Potensfunktionerne x^α ($x > 0$) med særligt henblik på $x^n = \sqrt[n]{x}$ ($x \geq 0$) for $n \geq 2$ og hel.
- For n ulige behandles tillige $\sqrt[n]{x}$.
- 20) Deling af et givet liniestykke i et givet forhold. Harmonisk forbundne punkter.
- 21) Den almindelige lighedannede lærer. Lighedannede polygoners arealer. To cirklers lighedspunkter.
- 22) Længde af cirkel og cirkelbue. Areal af cirkel, cirkeludsnit og cirkelafsnit.
- 23) Konstruktion på grundlag af:
- De fra mellemskolen kendte geometriske steder.
  - Det geometriske sted for de punkter, hvis afstande fra to givne punkter har et givet forhold.
  - Det geometriske sted for de punkter, hvis afstande fra to givne linier har et givet forhold.
  - Læren om lighedannede figurer.
- 24) De trigonometriske funktioner ($\sin$, $\cos$, $\tan$ og $\cot$) af vilkårlige vinkler. Relationer mellem de trigonometriske funktioner. Formler for funktionerne af summen og differensen af to vinkler, for funktionerne af den dobbelte og den halve vinkel. Kordeberegning.
- 25) Grundformler for den retvinklede og den skævvinklede trekant. De til trekantens opløsning sædvanligt benyttede logaritmiske formler. Beregning af trekantens højder, medianer og vinkelhalveringslinier samt radius i trekantens omskrevne cirkel og i dens røringcirkler. Beregninger, der kan henføres til trekantens opløsning.
- Aralet af en trekant bl.a. udtrykt ved 1) to sider og den mellemliggende vinkel og 2) siderne alene.
- 26) Hovedformerne for den rette linies ligning (herunder normalformen) med anvendelser. Parameterfremstilling af den rette linie. Liniebundter.
- 27) Ligning og parameterfremstilling for cirklen. Ligning for tangenten. Et punkts potens med hensyn til en cirkel. To cirklers radikalakse.
- 28) Ligning og parameterfremstilling for parabeln henført til symmetriaksen og toppunktstangenten som koordinataks. Ligning for tangent, normal og den til et givet kordesystem svarende diameter. Hovedsætninger om tangenten med anvendelse på konstruktioner.
- 29) Ligning for ellipse og hyperbel henført til symmetriakserne som koordinataks. Ligning for tangent, normal, hyperblens asymptoter og den til et givet kordesystem svarende diameter. Konjugerede diametre. Hovedsætninger om tangenten med anvendelse på konstruktioner. Parameterfremstilling af ellipsen. Ledelinier.
- 30) Geometriske steder i analytisk behandling; herunder ellipsen og hyperblen som geometrisk sted for de punkter, hvis afstande fra et givet punkt og en given ret linie har et givet forhold.
- 31) Diskussion af andengradsligningen $ax^2 + by^2 + cx + dy + e = 0$.
- 32) I rumgeometrien behandles hovedsætninger om ret linie og plan. Det tresidede hjørne; konvekse hjørner.
- 33) Kongruens, symmetri og lighedannede i rummet.
- 34) Polyedre, herunder prisme, pyramide og pyramidestub samt de fem regulære polyedre med udførlig behandling af tetraeder, terning og oktaeder. Cylinder, kegle og keglestub. Kuglen.
- 35) Sfærisk geometri med henblik på behandling af sfæriske trekanter. De trigonometriske grundform-

ler for den retvinklede trekant samt cos- og sinusætningen for den skævvinklede trekant.

- 36) Arealet af omdrejningscylinderens, omdrejningskeglens og omdrejningskeglestubbens krumme overflade samt af kuglefladen, kuglebæltet og kuglekalotten.
- 37) Rumfang af prisme, pyramide, pyramidestub, omdrejningscylinder, omdrejningskegle, omdrejningskeglestub, kugle, kugleudsnit og kugleafsnit.
- 38) Bestemmelse af plane snit i omdrejningscylinderflade og omdrejningskegleflade.

§ 14.

Legemsøvelser.

Formålet for undervisningen er at fremme en harmonisk legemsudvikling hos eleverne samt at opøve elevernes herredomme over deres bevægelsessystem og udvikle deres fysiske kraft og udholdenhed. Endvidere skal man, i det omfang, det lader sig gøre, udnytte legemsøvelsernes muligheder for at skabe en naturlig disciplin og udvikle værdifulde psykiske egenskaber som beslutsomhed, samarbejdsevne, initiativ og selvstændighed.

Undervisningen bør omfatte følgende former for legemsøvelser:

Gymnastik, lege og boldspil samt, hvor forholdene tillader det, atletik og svømning.

Endvidere kan lejlighedsvis øves vinteridrætter, navnlig skøjteløb.

§ 15.

Sang (Musik).

Formålet for undervisningen er at delagtiggøre eleverne i de musikalske værdier på en sådan måde, at de får mulighed for at opleve forskellige tiders musik som udtryk for noget fællesmenneskeligt. Undervisningen må derfor stræbe mod at styrke og udvikle evnen til og den umiddelbare glæde ved at synge og ved at lytte til eller dyrke musik.

De naturlige stof- og undervisningsområder, der må ses som dele af en helhed, bliver enstemmig sang, korsang, stemmepleje, musiklære, indføring i musikværker samt sammenspil.

§ 16.

Sløjd.

(Fakultativt fag).

Undervisningen skal tilstræbe en almen udvikling af elevernes praktiske evner og anlæg og give dem interesse og respekt for det legemlige arbejde.

Undervisningen omfatter træsløjd, eventuelt metal-sløjd.

II. Almindelige bestemmelser.

§ 17.

Ved sider forstås overalt i sprogene i nærværende anordning normalsider. En normalside prosa omfatter 1 300 bogstaver, en normalside poesi 30 fire- eller femfodede verslinier eller et dertil svarende antal verslinier med færre eller flere fædder.

§ 18.

Undervisningsministeren bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser til gennemførelse af denne anordning og til i særlige tilfælde, efter forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, at til-lade afvigelser fra de givne regler.

§ 19.

Foranstående bestemmelser træder i kraft fra begyndelsen af skoleåret 1953-54, således at der dimitteres første gang efter nærværende anordning i sommeren 1956.

Bekendtgørelse af 9. april 1953 om undervisningen i gymnasiet.

I henhold til den undervisningsministeren ved § 18 i kgl. anordning af 8. april 1953 angående undervisningen i gymnasiet givne bemyndigelse til at træffe de fornødne bestemmelser til gennemførelse af nævnte anordning fastsættes herved følgende:

I. Bestemmelser angående de enkelte fag.

§ 1.

Religion.

Herom gælder indtil videre de i bekendtgørelse af 4. december 1906 fastsatte bestemmelser.

§ 2.

Dansk.

Dansk er et mangesidigt fag. Da det dels omfatter et *spragligt* område: dansk grammatik, svensk og norsk sprog, mundtlig og skriftlig fremstilling, dels et *litterært* område: litteraturlæsning og litteraturhistorie, bliver det en vigtig opgave for læreren at få disse discipliner arbejdet sammen til et organisk hele, så at de griber ind i og støtter hinanden. På de forskellige stadier af undervisningen kommer de forskellige sider til at fremtræde stærkere eller svagere: momenter, som har en fremtrædende plads i begyndelsen, tildeles på et senere tidspunkt en mindre betydningsfuld rolle - og omvendt.

Hoveddisciplinen er *litteraturlæsningen*. Den skal give eleverne kundskab om værkernes historiske betydning, deres plads inden for det enkelte forfatterskab og den samlede danske litteratur. Eleverne får herunder en oversigt over stilens og genrenes udvikling, de konstaterer den gradvise opdagelse af den danske natur og den vekslende opfattelse af det menneskelige sind, og de får kendskab til de forskellige tiders kulturideal. Arbejdet med værkerne bør rettes mod de til alle tider gyldige menneskelige værdier, så at eleverne får belyst de betydelige digteres og tænkeres syn på liv og død, kærlighed og venskab, fædreland og natur, politiske og sociale forhold o. s. v. Drøftelsen af disse fællesmenneskelige problemer kan udvikle eleverne ved at give dem forståelse af sig selv og af andre mennesker og af livet i fortid og nutid.

En væsentlig side ved litteraturlæsningen er at give eleverne interesse for at læse god litteratur og vænne dem til at fordybe sig i læsningen. Det gælder derfor om at gøre elevernes læsning så omfattende som muligt, samtidig med at man ved grundig gennemgang af ud-

valgte tekster lader dem stifte bekendtskab med litteraturfortolkningens metoder. Man må på den ene side lære eleverne, at mange digterværker rummer mennesskelige og kunstneriske værdier, der kun lader sig tilægge gennem et indtrængende arbejde, men man må på den anden side være opmærksom på, at elevernes udbytte af tekstgennemgangen helt eller delvis kan ødelægges, hvis kommenteringen eller fortolkningen ikke gennemføres med skønsomhed.

Efter graden af gennemgangens grundighed falder pensum i en mindre, statarisk og en større, kursorisk del.

Den *statariske* litteraturlæsning tilsigter fuld forståelse af det læste stof i dets helhed og af de væsentlige enkeltheder; denne læsemåde anvendes med fordel på de i kunstnerisk og menneskelig henseende værdifulde tekster.

En virkelig forståelse af værker af denne art kræver et ikke ringe arbejde og et vist fond af positiv viden. Gennemgangen indledes naturligt med, at der gives en historisk baggrund – lettest gennem lærebogen i litteraturhistorie –; men også en vis realviden er nødvendig, hvis væsentlige værdier ikke skal gå tabt. Det er en selvfølge, at læreren ved litteraturhistorielæsningen og under ord- og realkommentaren ikke bør fordybe sig i uvæsentlige detaljer. I skolebogsudgaver og trykte kommentarer bør der på dette punkt tilstræbes korthed og præcision; oplysninger, der ikke har betydning for tilegnelsen af værket, bør undgås.

Selve *fortolkningen* omfatter en æstetisk og en historisk del: værkets form (stil, komposition, genre), indhold (f.eks. menneske-, milieu- og naturskildring, idé og betydning (forhold til digteren selv og hans samtid, forudsætninger og eftervirkninger, den almenmenneskelige værdi). Dette skema har dog kun relativ gyldighed; alle synspunkter kan og skal ikke anlægges på enhver tekst; fortolkningen må variere fra tekst til tekst, men må fastholde vedkommende teksts ejendommelighed og ikke forme sig som en række mere eller mindre tilfældige bemærkninger, der bryder helhedsindtrykket.

Hvad enten det drejer sig om en litteraturprøve eller et hovedværk, bør eleverne kende teksten i sin helhed, førend den fortolkes. Det kan i begyndelsen være rimeligt, at læreren meddeler eleverne de synspunkter, der lægges til grund for fortolkningen; på et senere stadium sker dette bedst i drøftelse mellem lærer og elever. Gennemgangen af et hovedværk som »En dansk Students Eventyr« kan da foregå på den måde, at eleverne til en fastsat dag har læst hele værket igennem, således at de tilegner sig det umiddelbart i den udstrækning, deres evner og modenhed giver dem mulighed for. Herefter anlægges de ledende synspunkter konsekvent på værket som helhed: foruden at de forskellige mennesketyper karakteriseres, beskrives og vurderes Poul Møllers syn på kærligheden, selvrefleksionen, stilen o. s. v.; på samme vis gennemgås værkets kunst. Hvad enten det gælder en tekstprøve eller et hovedværk, bør man således søge at give den enkelte times stof et helhedspræg. Det lønner sig iøvrigt ofte at karakterisere de kunstneriske virkemidler tilsidst, da eleverne som regel bedst ser deres ejendommelighed og værdi, efter at de har fået den fulde forståelse af indholdet.

Den *kursoriske læsning* bidrager yderligere til at udbygge kendskabet til de betydeligste forfatterskaber, og denne læsemåde tillader en hurtig gennemgang af forfattere og perioder af mindre betydning. Læreren får herved mulighed for at vælge stoffet efter sit bedste skøn og efter klassens interesse og dygtighed.

Alt det kursoriske stof skal ikke gennemgås med samme udførlighed; læreren kan efter skøn fremdrage flere eller færre hovedejendommeligheder eller lade det læste virke ved sig selv. Den under den statariske læsning anviste læsemåde: at gennemgå stoffet efter ledende synspunkter, har også sin fulde berettigelse her; under en kursorisk fortolkning af »En Sjæl efter Døden« kan man således springe de mange hentydninger til de daværende aktuelle forhold over og koncentrere sig om om hovedsagen: Himmerig, Elysium og Helvede. De samme synspunkter gælder værkerne fra verdenslitteraturen.

Det må stærkt anbefales, at læreren tager i det mindste en enkelt tekstprøve op til *laboratiemæssig behandling*. Står de fornødne håndbøger ikke til rådighed på skolen, kan de rekvireres fra et bibliotek, eventuelt kan øvelsen foregå her. Eleverne får da lejlighed til under lærerens vejledning og kontrol at lære fagets arbejds metode at kende, at benytte håndbøger og i det hele taget at orientere sig på et bibliotek.

Undervisningen i dansk litteratur stiller relativt store krav til elevernes modenhed; man må derfor i hvert enkelt tilfælde nøje overveje, hvad eleverne kan klare på egen hånd under hjemmearbejdet, og hvad der må gennemgås på skolen under lærerens ledelse. Det egentlige kundskabsstof, litteraturhistorien og den saglige kommentar, kan eleverne med få anvisninger lære hjemme. Litteraturhistorien skal de kunne fremstille selv, og den sproglige og reale kommentar kan på et forholdsvis tidligt trin indskrænkes til en hurtig overhøring, f.eks. ved at læreren stiller nogle få spørgsmål. Skal fortolkningen give det rette udbytte, må eleverne have klare direktiver, der nøje angiver arten og omfanget af deres hjemmearbejde; ellers vil flertallet af eleverne blot læse teksten flygtigt igennem, og timen vil let forme sig planløs. Under gennemgangen bør eleverne vænne sig til at dokumentere enhver udtalelse ud fra teksten, og at skrive hovedpunkterne ned; det sidste forudsætter, at der – særlig i begyndelsen – gives eleverne god tid, og at man opøver dem i at skelne mellem væsentligt og uvæsentligt. Et hovedpunkt ved undervisningen er det at give eleverne frimodighed og videlyst, så at de selv ser problemerne, gør deres iagttagelser, spørger og kommer med indvendinger. Læreren bør ikke fremelske nogen falsk autoritetstro på, at alt i de læste værker er ypperligt, at f.eks. enhver karaktertegn er lykkedes. Man bør først og fremmest fremdrage de positive værdier, men man må på den anden side ikke være ængstelig for at vække elevernes sunde kritik.

Det er en selvfølge, at læreren i så stor udstrækning, som tiden tillader, gør eleverne bekendt med værdifuld dansk og fremmed litteratur, f.eks. ved oplæsning, og at han opmuntrer og støtter den hjemmelæsning på egen hånd, der naturligt knytter sig til litteraturundervisningen.

Litteraturhistoriens væsentligste opgave er at støtte literaturlæsningen; den skal derfor påvise sammenhængen og give oversigten. Hvis man ønsker det, vil det være muligt at opsætte en samlet kronologisk gennemgang af litteraturhistorien, til eleverne gennem literaturlæsning har erhvervet et førstehåndsindtryk af en del af det i litteraturhistorien behandlede stof.

Grammatikken skal omfatte lyd lære, formlære og ordføjningslære i et omfang som til realeksamen. En lærebog i systematisk grammatik skal danne grundlag for undervisningen, der tilsigter at give eleverne et sikkert kendskab til sprogets lydige og formelle bygning. Denne indsigt bør i det væsentlige nås i løbet af I. g., for at den i II. og III. g. kan tjene som hjælpemiddel ved behandling af de i disse klasser læste tekster og derved vinde i dybde. Det er af vigtighed, dels at eleverne på grundlag af analyseøvelser er med til at diskutere regler og definitioner, dels at de indser, at et sikkert kendskab til moderne dansk skærper deres tekstforståelse, er en nødvendig forudsætning for en sproglig karakteristik af en litterær tekst og støtter deres mundtlige og skriftlige sprogbehandling.

Kendskabet til de forskellige stillag i rigssproget og til forholdet mellem rigssprog og dialekter indøves bedst på den måde, at de tekster, der anvendes som grundlag for sproglig iagttagelse og analyse, har forskelligt stilpræg; på denne måde bliver grammatik, stilbestemmelse og kendskab til dialekterne organisk forbundne.

Den oversigt, som eleverne skal have over de vigtigste ejendommeligheder ved de danske dialekter, gives naturligst i slutning til den litterære gennemgang.

Svensk. Vægten ligger på oversættelsen, på forståelsen af det læste og på konstateringen af de vigtigste forskelle mellem det danske og svenske sprog. Af grammatik indøves de få punkter, der belyser hovedforskellene mellem dansk og svensk, og som er nødvendige af hensyn til forståelsen. Oplæsning kræves ikke til eksamen, men nogen indøvelse heri er nødvendig af hensyn til gennemgangen af de vigtigste forskelle mellem dansk og svensk sproglyd. De læste prøver skal gennemgås indholdsmæssigt; man bør fremdrage det specielt svenske og det menneskeligt værdifulde; hvor der er lejlighed dertil, drages der sammenligninger mellem den danske og den svenske litteratur. Det vil være naturligt at indøve læsefærdigheden på det lettere stof i I. g. og udskyde gennemgangen af de sværere og lodigere tekster til de følgende klasser. Det statarisk opgivne stof skal omfatte poesi og prosa og være af en passende sværhedsgrad. Det vil være rimeligt, at hovedperioderne i det 19. århundredes svenske litteratur (romantik, realisme, nyromantik) er repræsenteret i dette pensum.

Gennemgangen af norsk indledes med en kort oversigt over det norske sprog i det 19. og 20. århundrede, der giver eleverne de nødvendige forudsætninger for at forstå den aktuelle sproglige situation i Norge; iøvrigt gælder de om svensk fremførte betragtninger også norsk.

Øvelse i mundlig fremstilling sker normalt ved, at man lader eleverne selv fortælle deres litteraturhistorieaktuelle eller i sammenhæng redegøre for et af de spørgsmål, der knytter sig til gennemgangen af en tekst; en ensidig klasseundervisning vil let vænne eleverne af med at give en samlet fremstilling. Man kan også give eleverne små opgaver angående ting, de selv har ønsket oplys-

ning om, og som må undersøges på skolebiblioteket; referatet kan da gives i løbet af 5-10 minutter; store udarbejdede foredrag tager for lang tid. Læreren må stadig gribe ind over for slet sprog, påvise mangel på logiske mellemlid o. lign. og i så stort omfang som muligt lade eleverne selv rette deres fejl. Under alle mundtlige præstationer bør læreren rette ukorrekt udtale og påtale utydelig artikulation. I denne forbindelse må lærerens opmærksomhed være rettet mod oplæsningen; man må kunne stille det krav til eleverne, at de med sikkerhed og forståelse kan læse en litterær tekst op. Sikkerhed i oplæsningen indøves bedst på den måde, at eleverne før eller efter fortolkningen læser de mindre ting, som de har forberedt sig på hjemme, op i deres helhed; drejer det sig om større tekster, kan man udvælge mindre, afrundede afsnit. Efter oplæsningen rettes eventuelle fejl. Herved er der naturligvis ikke tænkt på øvelse i kunstnerisk deklamation.

Den skriftlige fremstilling øves ved hjemmearbejder og skolestile. Emnerne må søges afpasset efter elevernes modenhed, således at de i den første tid særlig appellerer til iagttagelsesevnen, hukommelsen og fantasien, senere til dømmekraften og på det ældste alderstrin også til abstraktionsevnen. Vægten lægges på en god ordning af stoffet og sprogrigtig fremstilling. I I. g. er forudgennemgang ofte påkrævet; den kan bl. a. finde sted på den måde, at eleverne udarbejder deres dispositioner til en bestemt time, i hvilken de drøftes på grundlag af elevernes egne forslag; på et senere tidspunkt kan man mere og mere overlade arbejdet til eleverne selv. Under gennemgangen af de rettede stile må man koncentrere sig om de typiske fejl, dem, der skønnes at være af interesse for klassen som helhed. Eleverne skal vænnes til at behandle forskelligartede emner. Det vil være naturligt i I. g. hver gang kun at give dem en enkelt opgave til besvarelse; i de følgende klasser kan de få to, evt. tre opgaver at vælge imellem. Et passende antal stile for henholdsvis I., II. og III. g vil være 14, 12 og 9 (heri medregnet eventuelle terminstile). Et foredrag eller en laboratorieøvelse, der er skriftligt udarbejdet, kan for den enkelte elevs vedkommende træde i stedet for en stil.

§ 3.

Engelsk.

A. Den nysproglige linie.

Mellemskolens arbejde med opøvelsen af en god udtale må fortsættes i gymnasiet. Især i begyndelsen kan specielle fonetiske øvelser være tiltrængt, men normalt vil arbejdet med udtalen foregå i forbindelse med oplæsning. Også ud over det rent fonetiske formål må der imidlertid tillægges oplæsningen den allerstørste betydning, idet sproget herigennem vil kunne indprente sig umiddelbart. Det anbefales derfor at lade eleverne regelmæssigt læse længere afsnit højt med vægt på ordernes sammenhæng og rette betoning. Talefærdigheden udvikles ved samtale, væsentlig i tilknytning til teksten. Her er det af vigtighed, at man ikke for tidligt tilstræber forståelsen af helt fri talefærdighed, men i stor udstrækning lader eleverne tilegne sig tekstens ord og udtryk og sætter dem i stand til at benytte disse under samtalen. Først når en sådan tilegnelse af tekstens sprog-

form og dermed en udvidelse af elevens udtryksmuligheder har fundet sted, kan man gradvis gå frem til friere samtale. Det bør fra første færd være reglen, at lettere tekster og i det hele taget de sider af undervisningsstoffet, der ikke frembyder større forståelsesmæssige vanskeligheder, behandles på engelsk. Under den eksgetiske gennemgang af det tungere stof (Shakespeare, vanskeligere poesi og den ræsonnerende prosa) kan kravet til eleverne om udelukkende benyttelse af det engelske sprog kun delvis opretholdes, da man først og fremmest må sikre sig, at de fuldtud har tilegnet sig indholdet. For at give eleverne øvelse i sammenhængende fremstilling kan det, navnlig på undervisningens første trin, anbefales at lade dem genfortælle mindre afsnit af dagens lektie på engelsk, ligesom der til stadighed bør gives alle elever lejlighed til referater og kortere foredrag, idet hvad der er sagt foran under dansk om øvelse i mundtlig fremstilling med de nødvendige modifikationer også har gyldighed i engelsk. Sådanne referatøvelser, som må tilstræbe at udvikle evnen hos eleverne til at frugtbar gøre sproget, de allerede er fortrolige med, til friere gengivelse af det væsentligste indhold af en tekst, vil kunne danne et naturligt bindeled mellem den daglige undervisning og referatstilen. Enkelte af disse referater vil forøvrigt i skriftlig udarbejdelse kunne træde i stedet for de sædvanlige stilopgaver. Gennemgang af ny lektie, som kan være nødvendig i begyndelsen af gymnasiet, bør foregå på engelsk, eventuelt med oversættelse af enkelte sværere steder; en sådan gennemgang tilsigter ikke at fritage eleverne for ethvert hjemmearbejde. Også på et mere fremskredent undervisningstrin vil en forberedende gennemgang af ny lektie i form af oplæsning fra lærerens side virke fremmende for elevens fortrolighed med sproget.

Visse sider af undervisningen (stiløvelse, stilgennemgang og grammatik) kan drives på dansk, navnlig til at begynde med; disse undervisningsdiscipliner bør, efterhånden som undervisningen skrider frem, optage en stadig mindre del af undervisningstiden, så at eleverne i stigende grad mærker, at den umiddelbare sprogændelse er målet. Det forudsættes, at eleverne ejer et engelsk leksikon og benytter det ved hjemmeforbereelsen. Vejledningen bør på dette område tilsigte at lære eleverne en forstandig anvendelse af ordbogen, således at de ikke bliver for afhængige af denne, men bruger den til kontrol af og hjælp ved opbygningen af en aktiv sprogbeherskelse. Læreren bør instruere eleverne i at anlægge og føre optegnelsesbøger systematisk og overskueligt.

Ved den egentlige forfatterlæsning tilstræbes det at udvikle elevernes interesse for selvstændig læsning af litteraturen.

Teksterne skal gennemgås efter indholdsmæssige og litterære synspunkter. Heraf følger, at de enkelte tekststeder ikke må benyttes som udgangspunkter for irrelevante sproglige eller kulturelle betragtninger. De til teksten knyttede *kommentarer* bør indskrænkes til det mindst mulige. Den sproglige kommentering har kun til formål at hjælpe eleverne til at fikserne betydningen og valøren af de af den læste forfatter valgte gloser og udtryk, medens den reale kommentering ikke bør gå ud over, hvad forståelsen af teksten nødvendiggør. Trykte skolebogskommentarer bør kun anvendes og

følges i undervisningen, for så vidt som de begrænser sig til disse opgaver; så snart de går ud over dette mål, virker de ikke længere på eleverne som et hjælpemiddel for forståelsen, men som en ekstra lektiebyrde og tjener til i højere grad, end det er pædagogisk påkrævet, at sætte skel mellem skolens tekstbehandling og elevernes private læsning. Heller ikke de i anordningen under punkt b nævnte tekster, der skal tjene som grundlag for indførelse i engelsk historie, samfundsforhold og politiske institutioner, bør tynges af et massivt apparat af kommentarer, knyttet til de enkelte tekststeder. En kort indledende oversigt over det emne, der i hvert enkelt tilfælde søges belyst gennem den valgte tekst, er mere oplysende end megen spredt kommentering.

Fortolkningen af digterværker skal fremdrage teksterens almindelige almenmenneskelige og litterære værdier. Det er en selvfølge, at fortolkningens omfang må være bestemt af tekstens art. Enkeltheder i teksterne bør kun behandles, såfremt de kan føjes ind i større linjer. Da det meget ofte drejer sig om værker, hvis psykologiske og tankemæssige forudsætninger ligger udenfor elevernes erfaringsområde, er det nødvendigt, at fortolkningen foretages på en så præcis og livsnær måde som muligt.

Det er af vigtighed, at læreren ved siden af den eksgetiske gennemgang og fortolkning ikke forsømmer ved oplæsning el.lign. at lade digtningen øve sin *umiddelbare virkning* på eleverne. Under gennemgangen bør man søge at give også den enkelte times stof et helhedspræg; således bør man stræbe efter, at elevernes lektie ikke slet og ret udmåles mere eller mindre mekanisk efter omfang, men så vidt muligt danner en helhed. Dette vil bidrage til, at eleverne vænnes til at se på teksten ud fra æstetiske synspunkter, og vil også være af betydning for deres private læsning.

I I. gymnasieklasse må arbejdet hovedsagelig være rettet mod den sproglige side af undervisningen. Målet er gennem tekstlæsning og de dermed organisk forbundne øvelser at udvide elevernes sproglige erfaring. Arbejdet med stiløvelser og grammatik, som er nødvendigt for på systematisk måde at sikre elevernes elementære grammatiske kundskaber, bør være en hjælpedisciplin og må ikke indtage en dominerende plads i undervisningen. Det vil ikke være rigtigt at læse for meget af det sværere stof allerede i denne klasse.

Også det under punkt c. nævnte pensum bør vælges med hensyntagen til teksternes litterære værdi. Stof af udelukkende underholdende art må henvises til elevernes private læsning, idet disse bør opmuntres til engelsk hjemmelæsning gennem alle tre gymnasieklasser.

Gennemgangen af de forskellige sider af engelsk samfundsliv bør ske i tilknytning til de tekster, som illustrerer dem. En lignende fremgangsmåde bør følges ved gennemgang af litteraturhistorien. Læreren bør tillige benytte lejligheden til at læse prøver af den ypperste litteratur op for eleverne og derved ansøre dem til frivillig læsning. Her vil et elevbibliotek, omfattende de betydeligste forfattere, være til nytte.

Til vejledning for den i anordningen omtalte laboriemæssige undervisning, som bør falde i slutningen af II. eller begyndelsen af III. gymnasieklasse, skal anføres følgende:

Der udvælges et i sproglig henseende ikke udpræget vanskeligt værk eller afsnit af et værk på ca. 50 sider. Trykt kommentar benyttes ikke. Det forudsættes, at skolen råder over et for eleverne let tilgængeligt håndbibliotek, som i hvert fald omfatter et større leksikon, en større grammatik, en større litteraturhistorie, en englandshistorie, en samfundslære og en mindre engelsk encyklopædi. Det er ønskeligt, at disse bøger findes opstillet i et særligt filologisk laboratorium. Når undervisningen foregår i andre lokaler, må de nødvendige håndbøger være til stede. Eleverne medbringer selv leksika. De første timer går med at forberede eleverne til arbejdet. Læreren sætter dem ind i brugen af de forskellige håndbøger; dernæst påbegyndes gennemgangen, således at eleverne under lærerens vejledning selv klarer sproglige og reale vanskeligheder ved hjælp af håndbøgerne.

Når læreren skønner, at fremgangsmåden er nogenlunde forstået, begynder eleverne arbejdet på egen hånd, idet læreren stadig er parat med råd, når en elev ikke selv kan klare en vanskelighed. Læreren må for de punkters vedkommende, hvor de almindelige håndbøger ikke strækker til, give klassen oplysninger. Sandsynligvis vil eleverne i første omgang kun magte at klare de sproglige vanskeligheder; man kan derfor ansætte et vist antal timer til et afrundet afsnit, og når dette er arbejdet sprogligt igennem, atter afsætte et par timer til en ny gennemgang, hvor de reale forhold klarer. Før afslutningen af arbejdet må eleverne gennem en litteraturhistorie gøre sig bekendt med forfatterens liv og personlighed. Resultatet af arbejdet prøves ved skriftlige besvarelser af forskellige spørgsmål, som fordeles mellem eleverne: oversættelse af et stykke tekst, realforklaring til nogle steder, gengivelse af noget af værkets indhold, skildring af en person etc.

Formålet med stilskrivningen er gradvis at opøve eleverne i skriftlig udtrykkevne, efterhånden som tekstlæsningen skaber grundlag herfor. De skriftlige arbejder bedømmes efter den større eller mindre grad af frihed og utvungethed, hvormed eleven formår at forme perioderne og i det hele taget udtrykke sig på det fremmede sprog. Der kræves korrekthed i ortografi og elementær formål og syntaks.

B. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Skønt hovedformålet er læsefærdighed, anbefales det at lade undervisningen foregå på engelsk i videst muligt omfang.

Teksterne bør vælges med hensyntagen til deres sproglige og indholdsmæssige lodighed.

§ 4.

Tysk.

A. Den nysproglige linie.

Mellemskolens arbejde med opøvelsen af en god udtale må fortsættes i gymnasiet. Især i begyndelsen kan specielle fonetiske øvelser være tiltrængt, men normalt vil arbejdet med udtalen foregå i forbindelse med oplæsning. Også udover det rent fonetiske formål må der imidlertid tillægges oplæsningen den allerstørste betydning, idet sproget herigennem vil kunne indprente sig

umiddelbart. Det anbefales derfor at lade eleverne regelmæssig læse længere afsnit højt med vægt på ordenes sammenhæng og rette betoning. Talefærdigheden udvikles ved samtale, væsentlig i tilknytning til teksten. Her er det af vigtighed, at man ikke for tidligt tilstræber opnåelsen af en helt fri talefærdighed, men i stor udstrækning lader eleverne tilegne sig tekstens ord og udtryk og sætter dem i stand til at benytte disse under samtalen. Først når en sådan tilegnelse af tekstens sprogform og dermed en udvidelse af elevens udtryksmuligheder har fundet sted, kan man gradvis gå frem til en friere samtale. Det bør fra første færd være reglen, at lettere tekster og i det hele taget de sider af undervisningsstoffet, der ikke frembyder større forståelsesmæssige vanskeligheder, behandles på tysk. Under den eksperimentiske gennemgang af det tungere stof (den klassiske digtning og den ræsonnerende prosa) kan kravet til eleverne om udelukkende benyttelse af det tyske sprog kun delvis opretholdes, da man først og fremmest må sikre sig, at de fuldtud har tilegnet sig indholdet. For at give eleverne øvelse i sammenhængende fremstilling kan det, navnlig på undervisningens første trin, anbefales at lade dem genfortælle mindre afsnit af dagens lektie på tysk, ligesom der til stadighed bør gives alle elever lejlighed til referater og kortere foredrag, idet hvad der er sagt foran under dansk om øvelse i mundtlig fremstilling med de nødvendige modifikationer også har gyldighed i tysk. Sådanne referatøvelser, som må tilstræbe at udvikle evnen hos eleverne til at frugtbar gøre sproget, de allerede er fortrolige med, til friere gengivelse af det væsentligste indhold af en tekst, vil kunne danne et naturligt bindeled mellem den daglige undervisning og referatstilen. Enkelte af disse referater vil forøvrigt i skriftlig udarbejdelse kunne træde i stedet for de sædvanlige stilopgaver. Gennemgang af ny lektie, som kan være nødvendig i begyndelsen af gymnasiet, bør foregå på tysk, eventuelt med oversættelse af enkelte sværere steder; en sådan gennemgang tilsigter ikke at fritage eleven for ethvert hjemmearbejde. Også på et mere fremskredet undervisningstrin vil en forberedende gennemgang af ny lektie i form af oplæsning fra lærerens side virke fremmende for elevens fortrolighed med sproget.

Visse sider af undervisningen (stiløvelse, stilgennemgang og grammatik) kan drives på dansk, navnlig til at begynde med; disse undervisningsdiscipliner bør dog, efterhånden som undervisningen skrider frem, optage en stadig mindre del af undervisningstiden, så at eleverne i stigende grad mærker, at den umiddelbare sprog anvendelse er målet. Det forudsættes, at eleverne ejer et tysk leksikon og benytter det ved hjemmeforberedelsen. Vejledningen bør på dette område tilsigte at lære eleverne en forstandig anvendelse af ordbogen, således at de ikke bliver for afhængige af denne, men bruger den til kontrol af og til hjælp ved opbygningen af en aktiv sprogbeherskelse. Læreren bør instruere eleverne i at anlægge og føre optegnelsesbøger systematisk og overskueligt.

Ved den egentlige forfatterlæsning tilstræbes det at udvikle elevernes interesse for selvstændig læsning af litteraturen.

Teksterne skal gennemgås efter indholdsmæssige og litterære synspunkter. Heraf følger, at de enkelte tekst-

steder ikke må benyttes som udgangspunkter for irrelevante sproglige eller kulturelle betragtninger. De til teksten knyttede *kommentarer* bør indskrænkes til det mindst mulige. Den sproglige kommentering har kun til formål at hjælpe eleverne til at fiksere betydningen og valøren af de af den læste forfatter valgte gloser og udtryk, medens den reale kommentering ikke bør gå ud over, hvad forståelse af teksten nødvendiggør. Trykte skolebogscommentarer bør kun anvendes og følges i undervisningen, for så vidt som de begrænser sig til disse opgaver; så snart de går ud over dette mål, virker de ikke længere på eleverne som et hjælpemiddel for forståelsen, men som en ekstra lektiebyrde og tjener til i højere grad, end det er pædagogisk påkrævet, at sætte skel mellem skolens tekstbehandling og elevernes private læsning. Heller ikke de i anordningen under punkt a. 3 nævnte tekster, der skal tjene som grundlag for indførelse i tysk liv og kultur, derunder også tysk historie, bør tynges af et massivt apparat af kommentarer knyttet til de enkelte tekster. En kort indledende oversigt over det emne, der i hvert enkelt tilfælde søges belyst gennem de valgte tekst, er mere oplysende end megen spredt kommentering.

Fortolkningen af digterværker skal fremdrage teksterne almenmenneskelige og litterære værdier. Det er en selvfølge, at fortolkningens omfang må være bestemt af tekstens art. Enkeltheder i teksterne bør kun behandles, såfremt de kan føjes ind i større linier. Da det meget ofte drejer sig om værker, hvis psykologiske og tankemæssige forudsætninger ligger uden for elevernes erfaringsområde, er det nødvendigt, at fortolkningen foretages på en så præcis og livsnær måde som muligt.

Det er af vigtighed, at læreren ved siden af den eksegnetiske gennemgang og fortolkning ikke forsømmer ved oplæsning el. lign. at lade digtningen *ove sin umiddelbare* virkning på eleverne. Under gennemgangen bør man søge at give også den enkelte times stof et vist helhedspræg; således bør man stræbe efter, at elevernes lektie ikke slet og ret udmåles mere eller mindre mekanisk efter omfang, men så vidt gørligt danner en helhed. Dette vil bidrage til, at eleverne vænnes til at se på teksten ud fra æstetiske synspunkter, og vil også være af betydning for deres private læsning.

I I. gymnasieklasse må arbejdet hovedsagelig være rettet mod den sproglige side af undervisningen. Målet er gennem tekstlæsning og de hermed organisk forbundne øvelser at udvide elevernes sproglige erfaring. Arbejdet med stiløvelser og grammatik, som er nødvendigt for på systematisk måde at sikre elevernes elementære grammatiske kundskaber, bør være en hjælpedisciplin og må ikke indtage en dominerende plads i undervisningen. Det vil ikke være rigtigt at læse for meget af det sværere stof allerede i denne klasse.

Også det under punkt b. nævnte pensum må vælges med hensyntagen til teksternes litterære værdi. Stof af udelukkende underholdende art må henvises til elevernes private læsning, idet disse bør opmuntres til tysk hjemmelæsning gennem alle tre gymnasieklasser.

Gennemgangen af litteraturhistorien bør i vid udstrækning ske i tilknytning til de tekster, der illustrerer den. Læreren bør tillige benytte lejligheden til at læse prøver af den ypperste litteratur op for eleverne og derved anspore dem til frivillig læsning. Her vil et for ele-

verne let tilgængeligt håndbibliotek, omfattende de betydeligste forfattere, være til nytte.

De for engelsk givne anvisninger for laboratorieundervisningen finder tilsvarende anvendelse for tysk.

Formålet med stilskrivningen er gradvist at opøve eleverne i skriftlig udtrykevne, efterhånden som tekstlæsningen skaber grundlag herfor. De skriftlige arbejder bedømmes efter den større eller mindre grad af frihed og utvungethed, hvormed eleven formår at forme perioderne og i det hele taget udtrykke sig på det fremmede sprog. Der kræves korrekthed i ortografi og elementær formålre og syntaks.

B. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Skønt hovedformålet er læsefærdighed, anbefales det at lade undervisningen foregå på tysk i videst muligt omfang.

Teksterne bør vælges under hensyntagen til deres sproglige og indholdsmæssige lodighed.

§ 5.

Fransk.

I løbet af det første år gennemgås der først et elementarkursus, derunder også et passende antal lydskriftstykker til indøvelse i udtalen. Som en forberedelse til den egentlige forfatterlæsning anbefales det derefter at læse mindst 40 sider lette læsestykker. Den egentlige forfatterlæsning må begynde straks i II. gymnasieklasse, og stoffet til den må vælges ud fra det i anordningen angivne formål, d.v.s. inden for moderne fransk litteratur i normal sprogform fra det 19. og 20. århundrede. Stoffet bør vælges således, at det giver typiske udtryk for fransk kultur og tænkemåde; det bør være dels skønlitterært, dels – især i det sidste undervisningsår – af belærende, tankevægtigt indhold, der bl.a. belyser fransk historie og samfundsliv. Der vil formentlig kunne læses ca. 500 sider.

Det anbefales fra første færd ikke at slå af på kravet om en nøjagtig udtale; lydskriftteksterne i begynderbogen må udnyttes rationelt ved hele den første undervisning. Også ved den fortsatte undervisning bør der til stadighed drives øvelser i udtale og oplæsning. For opnåelse af den nødvendige læsesikkerhed kræver også denne side af faget hjemmeforberedelse.

Skønt hovedformålet er læsefærdighed, bør læreren desuden til stadighed arbejde på at bibringe eleverne følelse af, at fransk er et levende sprog. De ved undervisningen i engelsk og tysk anvendte metoder finder derfor med de nødvendige modifikationer også i vid udstrækning anvendelse på undervisningen i fransk. Således har bemærkningerne foran under engelsk og tysk om gennemgang af ny lektie og brug af leksikon også gyldighed for fransk. Fremdeles bør læreren ikke forsømme i hver time at læse længere stykker op på fransk for eleverne. Elevernes evne til at opfatte sproget gennem øret kan også udvikles derved, at læreren i vid udstrækning giver sine tekstcommentarer på fransk.

Det er en selvfølge, at der gives eleverne de til forståelse af teksten nødvendige reale oplysninger.

Indøvelse i grammatik sker dels ved iagttagelse under læsningen, dels på grundlag af en kort lærebog i

grammatik; ikke blot formlæren, men også de væsentligste dele af sprogets syntaks bør tilegnes i det omfang, den nøjagtige forståelse af teksterne kræver.

Navnlig i III. gymnasieklasse bør eleverne ansøres til frivillig læsning. Her vil et for dem let tilgængeligt bibliotek, omfattende dertil egnede bøger af betydelige forfattere, være til nytte.

§ 6.

Græsk.

De i anordningen opstillede formål søges nået væsentlig på følgende måde:

Ved læsningen af en elementarbog, som strengt skal holde sig inden for det almindeligt forekommende ordforråd, skal eleverne først vinde kendskab til dette såvel som til hovedtrækkene af den attiske formlære. Fra det øjeblik, da den egentlige forfatterlæsning begynder, skal hovedvægten lægges på, at eleverne grundigt tilegner sig de læste skrifers indhold og opnår virkelig forståelse af dem i deres helhed og i alle væsentlige enkeltheder. Til formlære og syntaks kræves kendskab i det omfang, der er nødvendigt for at trænge ind i teksterne. Der skal meddeles eleverne fyldigere litterærhistorisk kendskab om de forfattere, der læses prøver af, og ligeledes skal de gores bekendt med de allermost fremtrædende forfattere i de forskellige grene af den græske litteratur til Aleksanders tid for at lære at forstå de læste værkers stilling inden for hele litteraturudviklingen. Af antikviteter, religionshistorie og mytologi skal der meddeles dem så meget, som er nødvendigt til forståelse af de læste skrifter.

§ 7.

Latin.

Det betragtes som en forudsætning, at eleverne ved deres indtræden i gymnasiet har erhvervet sig sikkerhed i den elementære formlære og kendskab til formernes betydning og de almindelige sætningstyper samt et snævert, men fast gennearbejdet ordforråd. Gennem hele gymnasietiden må der på begge linier våges over, at intet af det elementære sprogkendskab går tabt, og der må arbejdes hen til, at eleverne får deres ordforråd udvidet, får større og større indsigt i sætningens bygning og øvelse i på egen hånd at løse dens vanskeligheder.

Jævnsides med den sproglige gennearbejdelse af det enkelte tekststykke må gå arbejdet med forståelsen af dets indhold, stilling i sammenhængen og kulturelle forudsætninger.

A. Den klassisk-sproglige linie.

Valget af prosaforfattere ud over Cæsar og Cicero overlades til læreren; dog bør det altid påses, at der læses virkelig værdifulde stykker og ikke udelukkende af historisk indhold. Også i latinsk poesi skal man kunne vælge stoffet frit; dog bør oder og breve af Horats ikke savnes i pensum.

Fordelingen af stoffet på de enkelte klasser overlades ligeledes til læreren; han må også selv råde for sin undervisningsmåde. Anvendes oversættelse fra dansk til latin som undervisningsmiddel, særlig til at fæstne den

grammatiske kundskab, bør dette ske i tilknytning til de tekster, der læses.

Af hensyn til opnåelse af læsefærdighed i latin og til versionskrivningen anbefales det så vidt muligt, hvor teksterne ikke er for svære, dels at lade eleverne selv gennemgå teksten under lærerens vejledning, dels i stigende omfang at overlade til eleverne selv ved hjemmeforberedelsen at finde ud af i alt fald lettere partier af lektien.

Man påpeger betydningen af et samarbejde med græsk, både på det sproglige og navnlig på det kulturelle område.

B. Den nysproglige linie.

Valget af forfattere ud over Cæsar og Cicero overlades til læreren. Eleverne bør både ved gennemgangen af nyt statarisk stof og ved ektemporallæsning af lettere stykker vænnes til selv at finde ud af sætninger og hele perioder gennem systematisk arbejde med syntaks og ordforråd, således at de kan nå til en selvstændig og sikker forståelse af alt, hvad de læser. I tilknytning til teksterne bør læreren i størst muligt omfang belyse de sider af den latinske litteratur og kultur, som ikke direkte kan indgå i pensum, påpege den rolle, den klassiske kultur har spillet for den senere kulturudvikling, og drøfte dens betydning for moderne samfundsliv og tankegang med eleverne. Denne almindelige orientering bør, ligesom de specielle oplysninger, der kræves for at forstå teksterne, gives i tilknytning til det læste stof og således ikke skilles ud som en selvstændig disciplin.

§ 8.

Oldtidskundskab.

Ved undervisningen i litteraturværkerne bør der lægges vægt på, at eleverne vinder fuld forståelse af værkerne i deres helhed og i de vigtigste enkeltheder; ligeledes bør elevernes opmærksomhed henledes på værkernes indbyrdes sammenhæng, deres forudsætninger og kulturelle betydning. Hvor det er nødvendigt, må læreren sørge for at give det enkelte værk den fornødne almindelige baggrund ved kursorisk læsning eller oplæsning, ligesom han overalt i så vid udstrækning som muligt bør inddrage billedstof i undervisningen.

Ved gennemgang af kunstværkerne bør man ikke alene bruge de almindelige lære- og håndbøgers billedmateriale, men så vidt muligt også lysbilleder eller andre større gengivelser.

Både ved værker af litteraturen og af billed- og bygningskunsten bør eleverne vænnes til selv at finde det væsentlige og ejendommelige og klart at gøre rede for, hvad de har læst og set.

§ 9.

Historie.

Det er et hovedøjemed for historieundervisningen at lære de unge at forstå deres egen tid, men af vigtighed er det også, at de lærer at forstå andre tider og andre tiders mennesker ud fra disses egne forudsætninger.

I modsætning til historieundervisningen i mellemskolen, der episodisk giver begivenheder, billeder af de forskellige tiders liv og kultur og store personligheders værk, bør historieundervisningen i gymnasiet overalt

fremhæve årsagsforbindelse og sammenhæng. Det vil således som indledning til historien være rimeligt i forbindelse med de geologiske og antropologiske grundspørgsmål at gøre opmærksom på de geografiske forholds betydning for historien. Det må ligeledes anbefales også på andre områder i almindelighed at påpege den historiske betydning af helt fundamentale forhold, ikke mindst de økonomiske i alle deres former, idet man dog tillige viser, at der er faktorer i den historiske udvikling, der ikke lader sig udlede heraf.

Kendskab til den historiske udvikling skal opnås dels gennem uilegnelse af lærebøgerens fremstilling, dels gennem en uddybelse af stoffet på en række punkter, hvor eleverne arbejder med det i anordningen omtalte speciale, tekst- og billedstof, hvorved eleverne opøves i at iagttage, drage slutninger og finde det væsentlige i den givne sammenhæng.

Medens læreren ikke er bundet af detaljer, stoffordeling eller synspunkter i en lærebog, har han ansvar for, at alle væsentlige sider af historiens gang bliver gennemgået, og at det samlede stof holdes indenfor de fastsatte rammer. Det i anordningen fastsatte omfang af stoffet drejer sig kun om det positive lærestof, mens det står læreren frit for at bruge de gængse lærebogers bredere fremstilling til at udvikle elevernes forståelse, og han kan ud fra bøgerne vælge det stof, der skal uddybes.

I *lærebøgerne* skal der gives en oversigt over væsentlige sider af den økonomiske, sociale, politiske og kulturelle udvikling fra de ældste tider til vore dage. Den må i hovedsagen ordnes efter tidsfølgen og efter de forskellige lande, dog således, at overalt de ting betones og uddybes, hvorved de forskellige tider og folk har bragt noget væsentligt nyt ind i den historiske udvikling, og således at sammenhængen i udviklingen stadig, så vidt muligt, fastholdes uden for meget at afbrydes af begivenheder og enkeltheder, der kun har forbigående betydning.

Da det historiske stof er stadig voksende både i dybden på grund af forskningens nye resultater og i længden ved nye begivenheder, vil det være nødvendigt, at nogle afsnit af den ældre historie læses oversigtsmæssigt. Visse hovedsider af udviklingen i tiden for 1915 bør dog behandles mere indgående, f. eks. de ældste storstaters opståen, Athen i 5. århundrede, det romerske imperium, den kristne kirke i middelalderen, feudalismen, opdagelserne og deres følger, renaissance, eksempler på nationalstaters dannelse, cnevælden, den industrielle revolution, de politiske ideers udvikling i 18. århundrede, kolonirigernes opbygning og den franske revolution. Det må blive lærernes opgave ved behandlingen af disse emner overalt at sørge for at vise sammenhængen. I tiden efter 1915 må hovedvægten også lægges på de almene træk og førende ideer, f. eks. parlamentarismen, socialismen og storstaternes magtkamp; men det vil være naturligt at behandle hele denne periode fyldigere. I skildringen af den allernyeste historie vil det på grund af vor videns usikkerhed, og fordi stoffet ofte er ubearbejdet, være nødvendigt i højere grad at holde sig til de ydre fakta, medens hovedlinier vanskeligere kan trækkes.

Nordens historie behandles efter de samme principper. For at undgå, at det samme eksamenstof går igen

år efter år, bør skolerne sørge for, at alle væsentlige perioder i såvel Nordens som verdens historie i løbet af en årrække efterhånden bliver opgivet til eksamen, og for, at det samme speciale ikke læses til stadighed. Ved udtagelsen af eksamenspensum bør læreren sørge for at udtage stof, der udgør et brugbart grundlag for eksaminationen. De fastsatte sider er sider i de gængse lærebøger, og hvor meget man opgiver inden for de bestemte rammer, fastsættes under hensyntagen til de benyttede lærebogers sværhedsgrad.

Undervisningen i *samfundslære* bør i videst muligt omfang knyttes til det aktuelle og lokale, bl. a. ved at eleverne vænnes til brug af statistiske værker, politiske og økonomiske håndbøger og tidsskrifter og eventuelle lokale publikationer.

Af det samlede antal timer, som vil være til rådighed for faget, skal ca. $\frac{1}{5}$ d. v. s. 65–70 timer, anvendes til i tilslutning til lærebogernes oversigter og som et integrerende led i undervisningen at gennemgå historisk *kildestof*, nemlig billeder, tekster, statistiske tabeller og oversigter samt, så vidt forholdene tillader det, monumenter og samlinger.

Medens det må forlanges, at alle de nævnte områder behandles, må det stå læreren frit for, om han vil lægge mere vægt på det ene eller det andet af dem, idet han tager hensyn til sine og elevernes interesser, det til hans rådighed stående materiale og de muligheder, som byen og egnen rummer. For de skolers vedkommende, der læser speciale, indskrænkes ovenfor nævnte antal timer (65–70) med den hertil beregnede tid (ca. 25 timer). De lærere, der måtte ønske at læse endnu et speciale, kan hertil anvende andre ca. 15 timer.

Arbejdet med *speciale* bør ikke have karakter af lærebogslæsning i udvidet form, men skal væsentligt bygge på kildemateriale som tekster, tal, billeder, monumenter og museumsgenstande. Der bør dog altid tilvejebringes et skrevet eller trykt grundlag til støtte for eleverne. Et passende område inden for samfundslæren vil kunne anvendes som speciale. Såfremt der læses to specialer, bør arbejdsstoffet være af forskellig art. Læreren skal i hvert enkelt tilfælde indhente undervisningsinspektørens godkendelse af speciale.

I så vidt udstrækning som muligt bør der anvendes kort og billeder til at gøre det læste anskueligt; men man må i undervisningen, så vidt det lader sig gøre, skelne mellem anvendelse af tekst- og billedstof eller statistik materiale, der blot tjener til at illustrere lærebogsfremstillingen, og på den anden side den indgående gennemgang, der forudsætter et virkeligt arbejdsstof og kræver forberedelse, eventuelt også af mere selvstændig art i form af små opgaver til mundtlig eller skriftlig besvarelse.

Hvad arbejdet med kildestof angår, vil det formentlig være muligt for den lærer, der lægger lige megen vægt på billeder og tekster, i løbet af gymnasiet at gennemgå tekster i et omfang som 2 eller 3 af de af historielærerforeningen udgivne hæfter eller dog væsentlige partier deraf. Vælger man f. eks. hæfter som Rosenbergs »Udvalg af den yngre Plinius' Brevveksling«, Plesners »Middelalderlige Historiekrivere«, Th. A. Müllers udvalg af kildetekster i hæftet om Frederik den Store, vil man kunne overkomme mere, end hvis man f. eks. vælger Bundgaards »Athen i Storhedstiden« eller

Wendts »Den franske Revolution«. Det må stå den enkelte lærer frit for selv at sammensætte sit tekstudvalg. Her vil et samarbejde med lærerne i fremmedsprogene og dansk være naturligt og nyttigt.

Billeder og monumenter bør først og fremmest betragtes som historisk kildestof. Den, der ikke læser speciale, bør kunne nå at læse ca. 100-200 sider tekster efter disses sværhedsgrad og at arbejde med ca. 30 billeder.

En gruppe *statistisk materiale* som i 2. afdeling af Holts »Tekster og Tal« vil formentlig som arbejdsstof svare til et af de fyldigere af de ovennævnte hæfter. Grafiske fremstillinger og statistiske tabeller bør tjene som grundlag for betragtninger over årsager til og følger af talmæssige forskydninger. Ved gennemgang af det statistiske stof vil det ofte være nødvendigt ikke blot at vise, hvortil det med sikkerhed kan bruges, men også at gøre opmærksom på dets begrænsede værdi.

Så stor en del af historieundervisningen som muligt bør foregå i et faglokale med kortmateriale, lysbilledapparat, håndbibliotek etc., således at eleverne kan vænnes til at arbejde på egen hånd. Som led i undervisningen bør foretages museumsbesøg, byvandring eller ekskursioner.

Eleverne bør vænnes til en kritisk indstilling over for stoffet, og de skal have lejlighed til på enkelte punkter at se, hvorledes den historiske fremstilling bliver til. De bør i timen øves i at samtale og ræsonnere over de foreliggende emner og i selv at kunne fremstille i sammenhæng, således at det væsentlige pointeres, og logiske mellemlid ikke mangler.

Historieundervisningen bør klarlægge værdien af den frie tankes ret, tolerancen, den enkeltes forståelse af sit ansvar over for samfundet og af den mellemfolkelige forståelse.

§ 10.

Geografi og naturhistorie.

I. Geografi.

A. De sproglige linier (geografi med naturlære.)

Undervisningen i naturlære må være elementær og anskuelig og skal i passende omfang efter lærerens valg støttes af simple demonstrations- og elevforsøg. Den skal give eleverne forståelse af det kemiske tegnsprog og færdighed i at bruge det til de elementære kemiske forbindelser og omsætninger, som er kendt fra mellem-skolen, og som får betydning ved gennemgangen af det geografiske og naturhistoriske stof i gymnasiet. Eksempler, der oplyser om naturen af blandinger, specielt opløsninger, og af ioner, må have tilknytning til geografi og naturhistorie. En oversigt over energiformer og varmelære skal orientere eleverne i begreber som kalorie, varmfylde, smeltevarme og fordampningsvarme m. m. og derved hjælpe dem til forståelse af vigtige fænomener inden for geografien (f. eks. de fysiske forhold i atmosfæren) og naturhistorien. De vigtigste danske mineraler, bjergarter og jordarter gennemgås ved iagttagelse og beskrivelse. Stoffet i naturlæren må afpasses således, at det i hvert fald ikke lægger beslag på mere end halvdelen af undervisningstimerne i I. gymnasieklasse.

Undervisningen i astronomi bør arbejde med rumlige demonstrationer, ikke blot med tegninger i bøger og på tavler. Den skal give et anskueligt og elementært kendskab til de bevægelser i solsystemet, der har betydning for geografien, til geografisk stedsbestemmelse, til jordens inddeling i astronomiske zoner og til de forskellige tiders opfattelse af verdensbygningen.

Undervisningen i geologi skal støttes ved iagttagelser på ekskursioner og ved studium af målebordsblade m. m. Den korte oversigt over danske prækvartære dannelser skal kun medtage de aflejringer, der har interesse for erhvervslivet, og ved behandlingen af Danmarks kvartærdannelser, terræn og jordbund skal betydningen for næringslivet fremhæves. Der gives et elementært overblik over de dele af den dynamiske og historiske geologi, der danner de nødvendige forudsætninger for forståelse af dette stof.

Gennemgangen af jordens klima- og plantebælter må omfatte klima- og vejrforhold i Danmark og bl. a. gøre brug af klimadiagrammer og vejrkort.

Kulturgeografien skal være et hovedpunkt i undervisningen. Mennesket i istiden og menneskeracer i nutiden omtales som indledning til en grundig gennemgang af kulturformer. En enkelt vares erhvervsgeografi behandles fyldigt; der må her vælges et emne af betydning for Danmarks næringsliv og samtidig egnet til at belyse de vigtigste sider af verdensproduktionens og omsætningens geografi. Kultur- og erhvervsgeografien skal bygge på den viden og de færdigheder, der er tilgængelig ved undervisningen i naturlære, astronomi, klima- og plantebælter og geologi, og man må ved gennemgangen af alle disse grene af faget fremhæve den forbindelse, de har med hinanden.

B. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Mineraler og bjergarter gennemgås ved iagttagelse og beskrivelse, idet der ikke tilsigtes kendskab til mange forskellige, men indgående viden om de vigtigste og almindeligste. Under dynamisk geologi gennemgås hovedtræk af geomorfologien og jordbundslæren og kun så meget om de endogene processer, at der skabes grundlag for forståelse af jordoverfladen. Der gives en kort oversigt over jordens geologiske udviklingshistorie med omtale af ganske få af de mest almindelige ledefor- stninger. I nær forbindelse med den almindelige geologi gennemgås Danmarks geologi, især kvartærgeologien, mere udførligt, i så vid udstrækning som muligt støttet af iagttagelser på ekskursioner og anvendelse af målebordsblade og andre kort. På grundlag af en elementær astronomisk og fysisk orientering og i det hele af den viden, eleverne har erhvervet i naturlære, gives en redogørelse for forholdene i atmosfæren og en oversigt over jordens klima- og plantebælter med støtte af klimadiagrammer og vejrkort. Der lægges navnlig vægt på sammenhængen mellem klimaet og de geologiske processer og mellem den fysiske geografi, biografien og kulturgeografien. Under kulturgeografien omtales mennesket i istiden og menneskeracer i nutiden. Ved den fyldige gennemgang af de forskellige former for erhvervskultur og af flere udvalgte eksempler, der skal belyse produktionens, industriens, trafikken og handelens geografi, skal man overalt benytte de kundskaber, der er tilegnet i andre dele af faget.

C. Fællesbestemmelser.

Både på de sproglige linier og på den matematisk-naturvidenskabelige linie skal geografiundervisningen, hvor det er muligt, hvile på de kundskaber og den forståelse, eleverne får gennem deres egne iagttagelser i naturen og deres metodiske undersøgelse dels af materiale, de selv har tilvejebragt, dels af skolens samlinger. Det er ikke tilstrækkeligt blot at benytte lærebogernes billedstof. Elevernes atlas i forbindelse med skolens vægkort skal bruges i alle dele af faget, så man kan vedligeholde den orienteringsevne og hovedpunkterne af den viden, der bygger på melleskolens geografiundervisning, og tilføje nødvendige oplysninger om de nyeste vigtige forskydninger i politiske og økonomiske forhold. Videnskabelige fremskridt på geografis område indtages i undervisningen, hvis de har betydning for de behandlede emner. Den stigende indbyrdes afhængighed mellem alle jordens folkeslag og betydningen af øget samarbejde omtales, og det fremhæves, at alle grupper af mennesker, uanset hvor de bor, og hvilken race de tilhører, kan opøve evnen til produktion og derved bedre levevilkårene, som for folk på lavere trin af erhvervskultur i mere udpræget grad bestemmes af naturforholdene. Grænsen for, hvad der kan medtages af botanisk, teknologisk og nationaløkonomisk stof m. m., må drages ud fra en vurdering af dette stofs betydning for forståelse af udbredelse, produktionsintensitet og andre geografiske kendsgerninger. Statistiske kort og tabeller kan bruges til opøvelse af geografisk ræsonneren og til at give eleverne begreb om størrelsesforhold og vækst eller aftagen i produktion; men nøje talangivelser er uvæsentlige, og eleverne behøver ikke at fremstille statistiske kort. Forståelse af helhed og sammenhæng mellem fagets discipliner er vigtigere end tilegnelse af et stort hukommelsesstof med mange enkeltheder, og fagudtryk må kun betragtes som en nødhjælp, der kan overflødiggøre gentagelser af en længere forklaring. Eleverne skal med sikkerhed beherske et begrænset, elementært lærestof og derved få en basis for behandling af spørgsmål, der kræver mere færdighed og modenhed, og de skal øves i at finde frem til det væsentlige i ethvert emne og i at udtrykke sig klart og sprogligt korrekt.

Hver skole skal være forsynet med fyldestgørende samlinger af mineraler og bjergarter med klassesæt af de almindeligste genstande, produktsamlinger, kemikalier, apparater, billeder, herunder lysbilleder og en lille samling ganske korte undervisningsfilm, vægkort og andre kort, herunder også målebordsblade og vejkort samt statistisk materiale. Der må i faglokalerne være plads til, at samlingerne fuldt ud kan benyttes til elevøvelser. Antal og art af øvelser bestemmes af de enkelte skoler.

Skolerne skal i passende omfang give mulighed for, at eleverne under geografilærerens ledelse og efter hans ønske og evne kan foretage ekskursioner og lejrskolearbejde, museums- og institutionsbesøg o. lign. inden for undervisningen. Iagttagelser på ekskursioner m. m. skal navnlig støtte tilegnelsen af kvartærgeologien og kulturgeografien, men kan også have tilknytning til andre emner indenfor faget.

Hvis referathæfter benyttes ved øvelser og ekskursioner, skal de tjene til at give samling på stoffet og fremme

præcision i iagttagelserne. De skal gengive den enkelte elevs egne indtryk, hvorved man undgår, at de bliver ensrettede, og de må ikke give anledning til øget hjemarbejde.

Lærebøgerne i faget skal være et middel, ikke et mål for undervisningen. De skal indeholde alt det lærestof, der kræves, og bør ikke bringe et billede, et diagram eller et kort uden forklaring eller med en så ufuldstændig forklaring, at man tvinges til at bruge tiden til kommentering. De begreber, der skal arbejdes med, og de få fagudtryk, der skal anvendes, må omhyggeligt defineres. For at tilegnelsen og vedligeholdelsen af det elementære navnestof kan fremmes, bør lærebøgerne knytte beskrivelsen af geografiske emner og metoder til regionalgeografiske eksempler, navnlig inden for de afsnit, hvor der kræves oversigter (f.eks. geologi, klimatologi, kulturgeografi), og eksemplerne bør hentes fra alle de forskellige verdensdele og særlig fra Danmark. Når disse krav sker fyldest, og erhvervelse af viden således støttes, kan undervisningen i højere grad samles om anvendelse af de tilegnede kundskaber. Læreren skal ikke være bundet af lærebogernes valg af emner og eksempler. Ud over eller inden for det stof, som de indeholder, kan man behandle visse geografiske emner (afsnit af geologien, klimatologien, oceanografien, kulturgeografien eller eksempler udover de pligtige på verdensproduktion og omsætning) mere indgående. Inden for anordningens og bekendtgørelsens rammer kan man lægge mindre vægt på andre dele af lærebogens stof, uden at hovedafsnit af dette udgår, og uden at det elementære lærestof, man hyppigt får brug for, udelades.

Medens det ved tilegnelsen af det almindelige stof gælder om at bevare helheden, kan man ved anvendelsen, med støtte af lærebøger, ekskursioner eller elevøvelser, lægge hovedvægten på flere danske landskaber (f.eks. Vest-Jylland, Bornholm) tillige med flere områder udenfor Danmark, repræsentrende forskellige klimabælter (f.eks. Afrika, U.S.A., Vest-Europa), og opgive disse regionalgeografiske områder til eksamen. Eksamensopgivelserne fra den enkelte skole skal skifte, således at de væsentlige regionalgeografiske områder i løbet af en passende årrække kan blive anvendt som grundlag for eksaminationen.

II. Naturhistorie.

Undervisningen i naturhistorie skal, hvor det er muligt, hvile på elevernes egne iagttagelser og deres selvstændige deltagelse i arbejdet. De bør, alt eftersom forholdene tillader det, foretage undersøgelser i naturen, fremskaffe studiemateriale, gennemføre forsøg og benytte mikroskoper til iagttagelse af små organismer og væv fra planter og dyr. Arbejdet bør suppleres ved brug af billedmateriale m. m.; men det er ikke tilstrækkeligt kun at anvende lærebogens billeder og skolens billedtavler. Der kræves ikke et stort hukommelsesstof med mange enkeltheder, og fagudtryk bør indskrænkes til de tilfælde, hvor de overflødiggør gentagelse af en længere forklaring. Et begrænset elementært lærestof må dog tilegnes med sikkerhed, og det må benyttes af eleverne under deres bestræbelser for at finde frem til det væsentlige i det emne, de behandler. De må øves at udtrykke sig klart og sprogligt korrekt, og de må indstilles på at ræsonnere ud fra deres iagttagelser og på at

skelne mellem det, som ud fra de givne forudsætninger kan fastslås, og det, der indtil videre er muligheder. Videnskabelige fremskridt på naturhistoriens område bør inddrages i undervisningen, hvis de er af almen interesse og vedrører de spørgsmål, der gennemgås. Der må lægges vægt på erkendelse af sammenhængen mellem fagets forskellige dele, f. eks. på forbindelsen mellem menneskets fysiologi og det øvrige biologiske stof, og indsigt og forståelse af helheden skal fremmes gennem solid kundskabstilegnelse.

Enhver skole må have fyldestgørende samlinger af plante- og dyremateriale, anatomiske, embryologiske og histologiske præparater, forstørrelser og aftryk, kemikalier og apparatur til mikroskopisk iagttagelse og til biologiske og fysiologiske forsøg samt billedstof, herunder lysbilleder og en samling ganske korte undervisningsfilm.

På øvelsesholdene skal elevernes antal begrænses rimeligt, således at læreren kan give effektiv hjælp til selvhjælp, og således at der er rigelig og velegnet arbejdsplads.

Lærebøgerne i faget skal være et middel, ikke et mål for undervisningen, og de skal indeholde alt det lærestof, som kræves. De skal ikke kunne opfylde de enkelte krav blot ved at bringe et billede, et diagram el. lign. uden forklaring eller med en ufuldstændig forklaring, således at læreren tvinges til at bruge tiden til kommentering. De begreber, der skal arbejdes med, og de få fagudtryk, der skal anvendes, må omhyggeligt defineres. Lærebøgerne må samtidig give rimelig mulighed for at vælge mellem eksempler til belysning af det stof, der tages igennem. Det betones, at lærerne ikke skal være bundet til de af lærebogen fremførte eksempler.

Ved gennemgangen af en- og flercellede organismers bygning og livsyttringer skal eksemplerne vælges efter sted og årstid, således at hensynet til brugbart arbejdsmateriale er mere afgørende end hensynet til, hvad der står i lærebogen. Under »livsyttringer« skal medtages: ernæring hos planter og dyr og i forbindelse hermed assimilation, dissimilation, vækst, bevægelse og formering.

Ved undervisningen i menneskets fysiologi gives en oversigt over legemets vigtigste organer, det nødvendige kendskab til deres histologi og anatomi og en nogenlunde udførlig redelegelse for deres normale funktioner. Der gives herunder oplysning om kønsorganerne, deres funktioner samt om kønslig hygiejne. I tilslutning til fysiologien behandles grundtrækkene af sundheds-læren med gennemgang af mikroorganismernes betydning og bekæmpelse og af alkoholens og andre giftstoffers virkninger.

Emner i den sammenlignende anatomi, palæontologien og embryologien skal belyses ved eksempler, der kan bruges som grundlag for den historiske oversigt over nedstamningsteorien. Eksemplerne bør vælges fra een eller højst to systematiske grupper. Man skal ved valget tage hensyn til det anskuelsesmateriale, skolen råder over eller let kan anskaffe, og deres antal må ikke være så stort eller de enkelte eksempler så sammensatte, at elevernes fulde forståelse besværliggøres ved, at der er for meget lærestof, for mange vanskelige enkeltheder, eller ved, at det er nødvendigt at bruge en udviklet terminologi. Når disse praktiske fordringer opfyldes, er

læreren iøvrigt frit stillet ved valget af eksempler. Det gælder blot om på et enkelt eller et par områder at gå i dybden, således at eleven får en tydelig forestilling om en rækkefølge fra det lidet differentierede til det mangfoldigt differentierede, om tilpasningsformer på de forskellige udviklingsstrin og om embryologiens betydning for nedstamningsteorien. Som typer på systematiske grupper, hvorfra eksempler kan vælges, anføres hvirveldyrene og plantesystemet.

1) Hvirveldyrenes udvikling inden for de geologiske tidsafsnit gennemgås, idet tidsfølgen overensstemmelse med systemet påpeges. Der kan her lægges vægt på gennemgangen af nogle enkelte organer, et enkelt organ eller på dele deraf, f. eks. skelet eller skeletdele, idet de enkeltheder, der efterhånden kommer til, stilles i relation til den forskellige bevægelsesmekanik. Fosterudviklingen gennemgås sammenfattende til og med det udviklingsstrin, da chorda og rygmarv er dannet. Derefter følges den embryologiske udvikling af et enkelt eller enkelte organer (f. eks. hjerte med karsystem, åndedrætsredskaber m. m.) under sammenligning med de forskellige hvirveldyrgrupper.

2) Planternes udvikling gennem de geologiske tidsafsnit gennemgås, idet tidsfølgen overensstemmelse med systemet påpeges. Både palæontologisk og embryologisk kan udviklingen af enkelte organer følges, f. eks. af stængel, blad, rod, frø og frugtknude, og man kan påvise disse organers specialisering til forskellige funktioner. Planternes individudvikling, herunder de forskellige former for generationsskifte, stilles i relation til systemet.

Naturligvis er der mulighed for valg af eksempler indenfor andre systematiske grupper end de her nævnte.

Ved den sammenfattende oversigt over nedstamningsteorien tilrådes det, at hypoteser og teorier tages i deres historiske rækkefølge, således at man ser dem i sammenhæng med den viden, der stod til rådighed på den tid, da de blev fremsat. Man bør drøfte den kritik, der i forbindelse med fornyede iagttagelser og deraf følgende fremskridt i erkendelse er blevet rettet mod de forskellige forklaringer.

Fremstillingen af arveligheds læren må gives i nøje sammenhæng med fænomenerne ved den enkelte celledeling, således at de nødvendige skemaer over arveanlæggene får en reel baggrund af forståelse.

Læreren har inden for rammen af de bestemmelser, der her er givet, en meget stor frihed til at udskytte emner og eksempler, som lærebøgerne bringer, og til at behandle visse hovedafsnit mindre indgående, men dog således, at han af de pågældende hovedafsnit, navnlig af deres mest elementære lærestof, tager så meget med, at sammenhængen i faget bevares. Dette giver mulighed for, at han mere udførligt kan gennemarbejde et passende afgrænset afsnit af naturhistorien, som kan knyttes til fagets øvrige indhold, og hvor der f. eks. kan lægges vægt på elevernes eget arbejde.

§ 11.

Naturlære.

(Den matematisk-naturvidenskabelige linie).

Undervisningen samles så vidt muligt på een lærers hånd, og timerne fordeles med $\frac{2}{3}$ til fysik med astronomi og $\frac{1}{3}$ til kemi.

A. Fysik med astronomi.

Undervisningsstoffets fordeling på de tre klasser kan i det hele overlades til skolerne; dog må det tilrådes at begynde med afsnit af varmelæren og lyslæren, da dette stof er let tilgængeligt og byder på mange øvelser, især fællesøvelser. Derved vænnes eleverne til at arbejde selvstændigt, og fagets eksperimentelle karakter indprentes dem fra første færd.

Allerede i første klasse bør eleverne vænnes til at betragte stjernehimlen, så at de lærer dennes tilsyneladende omdrejning og månens faser og bevægelser i forhold til fiksstjernerne at kende gennem selvsyn, for den egentlige astronomiundervisning begynder. Til denne anbefales brug af Skriv- og Rejse-Kalender.

Man må i gymnasiet i almindelighed være forsigtig med matematisk behandling af fysiske problemer; thi når den matematiske tænkning er i sin vorden, er en formel ikke gennemsigtig; men den kan læres udenad. Et forsøgsresultat, diskussion af dette og derefter et fysisk ræsonnement er langt bedre i stand til at knytte iagttagelse og tænkning sammen. Dog vil i de højere klasser matematikken undertiden kunne lette fremstillingen, og fysikken bør ikke undlade at drage nytte af elevernes kendskab til infinitesimalregning. Selv om eleverne kan udlede en formel, kan de stå hjælpeløse overfor anvendelsen af den, både hvad angår problemstillingen og måleenhederne. Man bør derfor ikke forlade en formel uden at have belyst den ved simple tal-eksempler.

Hovedvægten i undervisningen må lægges på de grundlæggende og afklarede afsnit af fysikken, så eleverne kan erhverve sig sikker viden og klare forestillinger som fundament for fortsatte studier. De nyere og på dette trin mindre gennemsigtige dele af faget samt mere periferiske afsnit vil ofte passende kunne belyses ved en friere behandling, f. eks. ved gennemgang i samtaleform under benyttelse af eksperimenter uden egentlig eksamination eller ved at gøres til genstand for elevforedrag og studiekredsarbejde. Som emner kan nævnes: molekular kræfter, lys som bølgebevægelse, elektromagnetiske bølger, radioaktivitet, atomets opbygning, himmellegemernes fysiske forhold, stjerneverdenen.

Undervisningen skal i alle hovedafsnit bygge på såvel demonstrationer som elevernes egne øvelser, så at den praktiske og teoretiske undervisning altid står i nøje indbyrdes sammenhæng. Eleverne skal skrive rapporter over de udførte øvelser, og der må kræves god orden og korrekt dansk.

Godkendelse af rapporterne sker ved lærerens underskrift og datering. Der føres protokol over elevernes øvelser med angivelse af datoerne for deres udførelse og for rapporternes godkendelse.

Protokollen opbevares på skolen mindst 5 år efter sidste indførelse.

B. Kemi.

Fordelingen af undervisningsstoffet på de tre klasser foretages af skolerne, idet der tages hensyn til undervisningen i geografi og naturhistorie.

Undervisningsstoffet belyses ved demonstrations- og elevforsøg. For områder, der egner sig dertil, anbefales det at begynde med elevforsøgene.

Disse kan f. eks. omfatte de enkelte stoffers specielle egenskaber og reaktioner, forsøg til belysning af almindelige love og eksempler på stoffers adskillelse og påvisning.

§ 12.

Matematik.

(Den matematisk-naturvidenskabelige linie).

Undervisningen bør i så høj grad som muligt tilstræbe en sammenhæng mellem de forskellige dele af stoffet, og funktionsbegrebet træder herved naturligt i forgrunden.

Indførelsen af de irrationale tal omtales, men der kræves ikke nogen konstruktiv irrationalitetsteori. Angående talfølger fordes intet ud over kendskab til definition, monotoni og konvergens, medmindre andet vedrørende talfølger benyttes i det følgende.

Under sammensat rente og annuiteter behandles kun ganske simple opgaver.

Ved behandlingen af ligninger og uligheder bør der lægges vægt på forståelsen af frem- og tilbageregningens betydning, ligesom den rolle, analysen og syntesen spiller ved behandling af konstruktionsopgaver og bestemmelse af geometriske steder, bør fremhæves i undervisningen.

Regnereglerne for funktionsgrænseværdier bør kendes, men man kan indskrænke sig til at føre bevis for et passende udvalg af dem, f. eks. sum- og produktreglen.

Sætningen om grænseværdien af en brøk, hvis tæller og nævner er differentiable funktioner, som begge er lig 0 for samme argument, behøver ikke at medtages.

Behandlingen af cirkelbuers længde, plane områders og krumme fladers areal samt legemers rumfang kan baseres på postulater om eksistensen af additive måltal. Der kræves ingen udledning af formelen for rektanglets areal og kassens rumfang, når disse har irrationale sider og kanter.

Der bør lægges vægt på at udvikle elevernes rumsans blandt andet ved eksempler fra læren om retvinklet projektion.

Ved opgaveløsning bør der lægges vægt på en omhyggelig og klar fremstilling og ved konstruktionsopgaver tillige på en tydelig og nøjagtig figur. I konstruktionslæren og ved analytisk bestemmelse af geometriske steder kan der kun stilles krav om en udtømmende behandling ved opgaver af forholdsvis simpel karakter.

Eleverne må beherske det formelsystem, der er af særlig betydning for opgaveløsning. Som hjælpemiddel til beregninger indøves brugen af 4-cifret logaritmetabel, 4-cifrede tabeller over de trigonometriske funktioner og deres logaritmer, kvadrattals- og rentetabel.

Et samarbejde med de fag, specielt fysik, hvor matematikken kan komme til anvendelse, bør tilstræbes, og undervisningen bør planlægges under hensyn hertil.

Det vil for forståelsen af kultursammenhængen være af betydning, om der af matematikkens historie medtages træk, der har almenmenneskelig interesse, samt at der gennemgås illustrerede eksempler fra epoker inden for den matematiske tænkningens historie, tjenende til at vise, hvorledes fundamentale problemer er opstået og løst.

§ 13.

Legemsøvelser.

Om de enkelte former for legemsøvelser bemærkes følgende:

Gymnastik.

a. *Drenge.*

Undervisningen bør omfatte en række alsidigt virkende, formgivende fritstående øvelser og eventuelt ribbeøvelser. Endvidere ligevægtsøvelser og såvel lette som kraftige hævøvelser, gang og løb samt spring og behændighedsøvelser. De formgivende øvelser skal væsentligst omfatte bevægelser, men bør også indeholde øvelser af overvejende statisk karakter. I redskabsøvelserne bør anvendes såvel fællesundervisning, hvor alle elever er beskæftiget med samme øvelse, som individuel undervisning i troppe, hvor hver enkelt elev arbejder med øvelser, der svarer til hans standpunkt. Tropsøvelser bør foregå efter omhyggelig instruktion i modtagning, således at risikomomentet nedsættes til det mindst mulige.

b. *Piger.*

Undervisningen bør omfatte en række formgivende fritstående øvelser, der giver en passende alsidig motion. Desuden ligevægtsøvelser, såvel fritstående som øvelser på redskab, gang og løb samt hævøvelser og spring.

De fritstående øvelser skal væsentligst forme sig som bevægelser, men bør også omfatte øvelser af overvejende statisk karakter. Redskabsøvelserne bør for en væsentlig del øves i troppe; lejlighedsvis kan øves folke-danse. Om tropsøvelser gælder det under a. anførte.

Boldspil.

Drenge og piger.

Følgende boldspil må anses for egnede: basketball, fodbold (kun drenge), håndbold, hockey og langbold. Undervisningen bør omfatte såvel træning i de færdige boldspil som specialøvelser af teknisk art, også sådanne, hvorunder klassen er delt i små hold.

Atletik.

a. *Drenge.*

Løb øves over 60, 80 og 100 meter – både som enkeltmands- og stafetløb. Endvidere øves højde- og længdespring med og uden tillob samt stangspring. Af kasteøvelser er boldkast, diskokast, kuglestød og spydkast anvendelige. Ligesom i gymnastikundervisningen bør størst mulig alsidighed tilstræbes, således at der for samtlige deltagende elever skal lægges ligelig vægt på træning i løb, kast og spring.

b. *Piger.*

I begrænset omfang kan øvelserne i gang, løb, spring og kast med udbytte anvendes som en afveksling i øvelsesstoffet. Men da en del af de egenskaber, der udvikles gennem atletikkens øvelser, ikke hører til dem, hvis opøvelse i første række er formålet for pigernes legemsøvelser, vil det ikke være hensigtsmæssigt at anvende tiden på en videregående træning i disse øvelser.

Svømning.

Drenge og piger.

Svømning må anses for en særdeles nyttig og harmonisk udviklende idræt, og svømmeundervisning bør gives overalt, hvor der er mulighed for det. Det bør tilstræbes, at eleverne opnår de færdigheder, der er forlangt i »Den danske skoles livredderprøve.« Skoler, der ikke har lejlighed til svømmeundervisning, bør dog give undervisning i kunstigt åndedræt efter H.-N.-metoden.

Almindelige bestemmelser.

Uden for vintertiden bør undervisningen i legemsøvelser, når vejret tillader det, foregå i det fri. Når undervisningen henlægges til salen, bør der fortrinnsvis øves i gymnastik. Tillige kan anvendes lege samt forskellige forøvelser til atletik og boldspil.

Hver undervisningstime i legemsøvelser afsluttes med varmt og koldt brusebad.

§ 14.

Sang (Musik).

Den enstemmige sang er grundlaget for faget musik i gymnasiet. Sangstoffet bør vælges så alsidigt som muligt og omfatte såvel dansk enstemmig folke- og kirkesang som nordiske og andre fremmedsprogede lodige sange.

Valget af korsange til såvel den enkelte time som sammensangstimen og den frivillige korsang bør ligeledes være alsidigt og om muligt også omfatte værker fra den internationale korlitteratur.

I sangen bør der lægges vægt på det klanglige arbejde, og den fornødne stemmepleje kan naturligt ske i tilknytning til sangstoffet.

I begyndelsen af gymnasiet gives, støttet til musik-eksempler, en almindelig orientering i den elementære musiklære omfattende bl.a. akustik, interval-, rytme-, form-, stil-, harmoni- og instrumentlære samt notation.

Foruden gennem sangstoffet søges eleverne delagtiggjort i de musikalske værdier ved indføring i musikværker, der kan demonstreres på klaver og gramofon med lejlighedsvis støtte af noder (partiturer). Værkerne bør repræsentere typiske former, karakteristiske stilarter og betydelige komponister inden for den levende musik.

Musikkens samhørighed med de øvrige fag bør betones og forbindelserne fagene imellem udbygges i undervisningen, således at eleverne fornemmer musikken som led af et kulturhele.

Ved de skoler, hvor der er mulighed derfor, bør der drives sammenspil på frivillig basis. En forudsætning for et tilfredsstillende resultat af dette arbejde vil det dog oftest være, at skolen støtter en undervisning i instrumentspil og råder over en samling af de mindre almindelige orkesterinstrumenter til udlån til eleverne.

§ 15.

Sløjd.

I gymnasiet må arbejdet hvile på det grundlag, som er lagt ved undervisningen i træsløjd i mellemsskolen. Det bør tilstræbes, at eleverne lærer at udarbejde og benytte en arbejdstegning og at bruge det til rådighed

værende værktøj efter dettes hensigt og på en rationel måde, ligesom der bør gives dem forståelse af værdien af at gennemføre arbejdet i hensigtsmæssige arbejdsstillinger.

For yderligere at stimulere interessen for faget kan der arbejdes i hårdere, bedre og mere krævende træsorter, ligesom der – indenfor de givne rammer – kan gives eleverne lejlighed til at yde en personlig indsats med hensyn til arbejdets form og udsmykning.

Der bør efter omstændighederne gives eleverne adgang til at løse større opgaver både hvad omfang og sværhedsgrad angår; dog bør opgaverne ikke være så omfattende, at de frister til at lade dele af arbejdet udføre af andre end eleven selv.

Hvis eleverne ikke tidligere har haft sløjdundervisning, må man i hovedsagen gå frem efter de i mellem-skolen og realklassen gældende bestemmelser.

Alle elever bør orienteres i slibning og vedligeholdelse af de almindeligste værktøjer som sav, kniv, høvl og stemmejern; de elever, der selv er i besiddelse af sådanne værktøjer, bør under lærerens vejledning have lejlighed til at sætte dem i stand.

Hvor der forefindes udstyr til metalarbejde, kan der gives undervisning i metalsløj, evt. kombineret med fysiksløj.

§ 16.

Denne bekendtgørelse træder i kraft fra begyndelsen af skoleåret 1953–54, således at der på grundlag af den dimitteres første gang i sommeren 1956.

Ministeriets skrivelse af 13. april 1953 til skoleinspektøren for S. kommunale mellem- og realskole angående anerkendelse af prøve i latin som egentlig tillægsprøve.

I en gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne fremsendt skrivelse af 16. januar 1953 har hr. skoleinspektøren meddelt, at der i indeværende skoleår på S. kommunale mellem- og realskole har været arrangeret frivillig undervisning i latin for eleverne i skolens realklasse og 4. mellemskoleklasse, hvilken undervisning tænkes afsluttet med en prøve der afholdes på skolen, og hvortil S. Statsskole har lovet at stille en kvalificeret censor til rådighed. Under henvisning hertil har De derhos forespurgt, hvorvidt denne prøve ville kunne godkendes som tillægsprøve, og hvorvidt skolens udgifter til censor og eksaminator ville kunne refunderes skolen i overensstemmelse med det i undervisningsministeriets skrivelse af 16. december 1952 anførte.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne og gymnasieskolerne meddele, at den omhandlede prøve efter de foreliggende oplysninger vil kunne godkendes som tillægsprøve, uanset at den afholdes på S. kommunale mellem- og realskole, der ikke har faget latin på sin læseplan.

Det bemærkes, at det, for at prøven kan betragtes som en egentlig tillægsprøve, yderligere vil være en forudsætning, at de i ministeriets cirkulære af 23. april 1923 angående afholdelse af tillægsprøver ved eksa-

mensberettigede skoler fastsatte betingelser er opfyldt, i hvilken forbindelse man navnlig henleder opmærksomheden på, at den, der har forberedt eksaminanderne til tillægsprøven, ikke kan fungere som eksaminator eller censor.

Det tilføjes, at skolen vil kunne forvente udgifterne til censor og eksaminator refunderet i overensstemmelse med det i undervisningsministeriets skrivelse af 16. december 1952 anførte.

Ministeriets skrivelse af 16. april 1953 til skoleinspektøren for T. kommuneskole angående karaktergivning i maskinskrivning ved realeksamen.

I anledning af hr. skoleinspektørens gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne fremsendte skrivelse af 2. f.m. skal man herved meddele Dem, at der ikke findes bestemmelser om afholdelse af prøve i maskinskrivning ved realeksamen, ligesom der ikke ved andre skoler afholdes egentlige prøver i dette fag, hvorfor man må have Dem henvist til at give eleverne årskaracter i faget samt en eksamenskaracter på grundlag af de i årets løb på skolen udførte til eksamen fremlagte arbejder på samme måde, som det er tilfældet med skrivning, tegning, håndarbejde, sløj m.m. til mellemskoleeksamen, jfr. anordning af 3. august 1906 angående fordringerne ved og eksamensopgivelserne til mellemskoleeksamen.

Anordning af 18. april 1953 om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen.

I. Bestemmelser angående de enkelte fag.

§ 1.

Dansk.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en stil; der gives frit valg mellem flere opgaver. Til besvarelsen gives 5 timer.

2. Ved den mundtlige prøve opgives mindst 3 hovedværker (hvoraf det ene kan være dansk-norsk) og de statarisk læste litteraturprøver (150 sider). Eet hovedværk eller 25 sider litteraturprøver, der er gennemgået på laboratoriet, kan for en enkelt elev eller gruppe af elevers vedkommende indgå i dette pensum.

Af litteraturhistorien opgives tiden efter 1700; iøvrigt opgives kun den til forståelse af den opgivne litteratur nødvendige litteraturhistorie.

Af svensk og norsk opgives det statarisk læste stof.

Der eksamineres:

- litterært*: i en opgivet tekst; eksaminationen i litteraturhistorie skal i videst muligt omfang ske med udgangspunkt i den forelagte tekst.
- sprogligt*: i en opgivet svensk eller norsk tekst. Teksten oversættes, sprogformen sammenlignes med dansk, og indholdet kommenteres i store træk. Der prøves ganske kort i dansk grammatik med udgangspunkt i en af de forelagte tekster.

De litteratursteder, der forelægges, må af censor være valgt således, at de belyser væsentlige træk af forfatteren og tiden.

§ 2.

Engelsk.

A. Den nysproglige linie.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en oversættelsesstil og en referatstil. Ved besvarelsen af referatstilen er benyttelse af ordbøger, som er godkendt af undervisningsinspektionen, fra dansk til engelsk og fra engelsk til dansk tilladt.

Opgaverne skal i sværhedsgrad affattes under hensyntagen til, om faget er hovedfag eller bifag.

Til besvarelse af oversættelsesstilen gives 3 timer, til referatstilen 4 timer.

2. Til den mundtlige prøve udtager læreren 150 sider, hvis faget er hovedfag, 120 sider, hvis det er bifag, af det efter punkterne a. og b. i § 3 A i kgl. anordning af 8. april 1953 i de to sidste år læste stof.

Ved prøven oplæses og oversættes et stykke på ca. $\frac{1}{2}$ side. Foruden den sproglige forståelse skal eleven vise fuld real og litteraturhistorisk forståelse af teksten.

Der prøves i et ulæst, ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side, som læses op og oversættes.

Der prøves i engelsk samtalefærdighed i tilknytning til et sted i den læste eller ulæste tekst, der afgiver et passende udgangspunkt herfor.

B. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Prøven er mundtlig. Den afholdes ved udgangen af II. gymnasieklasse.

Der prøves i oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst på ca. $\frac{3}{4}$ side af passende sværhedsgrad.

§ 3.

Tysk.

A. Den nysproglige linie.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en oversættelsesstil og en referatstil. Ved besvarelsen af referatstilen er benyttelse af ordbøger, som er godkendt af undervisningsinspektionen, fra dansk til tysk og fra tysk til dansk tilladt. Opgaverne skal i sværhedsgrad affattes under hensyntagen til, om faget er hovedfag eller bifag.

Til besvarelse af oversættelsesstilen gives 3 timer, til referatstilen 4 timer.

2. Til den mundtlige prøve udtager læreren 150 sider, hvis faget er hovedfag, 120 sider, hvis det er bifag, af det under punkt a. i § 4 A i kgl. anordning af 8. april 1953 i de to sidste år læste stof.

Ved prøven oplæses og oversættes et stykke på ca. $\frac{1}{2}$ side. Foruden den sproglige forståelse skal eleven vise fuld real og litteraturhistorisk forståelse af teksten.

Der prøves i et ulæst, ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side, som læses op og oversættes.

Der prøves i tysk samtalefærdighed i tilknytning til et sted i den læste eller ulæste tekst, der afgiver et passende udgangspunkt herfor.

B. Den klassisk-sproglige linie og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Prøven er mundtlig. Den afholdes ved udgangen af II. gymnasieklasse.

Der prøves i oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst på ca. $\frac{3}{4}$ side af passende sværhedsgrad.

§ 4.

Fransk.

Prøven er mundtlig.

Der prøves i to ulæste prosatekster, hver på ca. $\frac{1}{2}$ side, den ene omtrent svarende til det kulturelle læsestof, der er gennemgået i sidste klasse, den anden – noget lettere – af skønlitterært indhold. Teksterne oplæses og oversættes. De grammatiske kundskaber prøves ved en kort redegørelse for ordformer og deres syntaktiske anvendelse, herunder eventuelt orddannelse og fraseologi, i tilknytning til den forelagte tekst og tillige ved omsætningsprøve af nogle i teksten forekommende sætninger eller nogle lettere spørgsmål og svar på fransk, ligeledes i tilknytning til teksten.

§ 5.

Græsk.

Den klassisk-sproglige linie.

Prøven er mundtlig.

Der opgives 1600 vers poesi og 65 sider prosa, deraf omtrent halvdelen af Platon.

Der prøves som regel kun i et enkelt prosaisk eller poetisk sted; dog kan der, hvis eksaminator eller censor ønsker det, prøves i to steder, et prosaisk og et poetisk. Eksaminanden skal foruden i oversættelse prøves i grammatik i tilknytning til stedet og i de historiske bidiscipliner inden for det omfang, som angives ved de for undervisningen gældende bestemmelser, jfr. oldtidskundskab.

§ 6.

Latin.

A. Den klassisk-sproglige linie.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Til skriftlig prøve gives der to versioner. Den ene skal i omfang være lidt over 1 side og må ikke være vanskeligere end de prosatekster, der læses i ældste klasse. Eksaminanderne må benytte deres latinsk-danske ordbog. Der gives 4 timer til udarbejdelsen.

Den anden skal i omfang være ca. 1 side og noget lettere end den første. Intet hjælpemiddel må anvendes. Der gives ligeledes 4 timer til udarbejdelsen.

2. Til mundtlig prøve opgives 60 sider prosa af forskellige forfattere samt 800 vers poesi; Horats' oder og breve skal være repræsenteret i eksamenspensum.

Der prøves som regel kun i et enkelt prosaisk eller poetisk sted; dog kan der, hvis eksaminator eller censor ønsker det, prøves i to steder, et prosaisk og et poetisk. Eksaminanden skal foruden i oversættelse prøves i grammatik i tilknytning til stedet og i de historiske bidiscipliner inden for det omfang, som angives ved de for undervisningen gældende bestemmelser, jfr. oldtidskundskab.

B. Den nysproglige linie.

Prøven er mundtlig.

Der opgives 60 sider af forskellige forfattere, udtaget nogenlunde ligeligt af hele det læste stof.

Hver eksaminand prøves i et enkelt sted af det opgivne pensum; foruden i oversættelse prøves der i sproglig og real forståelse af det forelagte sted samt i kendskab til værkets forfatter, indhold og kulturelle forudsætninger.

§ 7.

Oldtidskundskab.

A. Den nysproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Prøven er mundtlig.

Der opgives af græsk poesi mindst 1200 vers af Homer og et drama (tragedie eller komedie), af græsk prosa mindst 100 sider, deraf mindst halvdelen af Platon, resten især typiske partier af græske historikere.

Desuden opgives et udvalg af typiske prøver af græsk (romersk) billed- og bygningskunst. Som et passende udvalg anføres: den kretisk-mykeniske tid, Delfi og Olympia, Akropolis (med tempelbygninger og stilarter) teatret og ca. 10 værker af billedkunst.

Ved hver eksamination lægges et sted af det opgivne litteraturpensum til grund. Dette bør vælges således, at det giver lejlighed til at komme ind på virkelig betydende spørgsmål. Ved prøven skal eksaminanden kunne gøre rede for det oplæste steds indhold og væsentlige enkeltheder; som væsentlige må sådanne opfattes, der er af betydning for forståelsen af sammenhængen, af skriftet i dets helhed eller af vigtige sider af antik kultur og tænkemåde. Eksamination i billedstof sker i tilslutning til teksten eller gennem korte selvstændige spørgsmål. Eksaminanden bør ikke alene være fortrolig med det enkelte kunstværk, han opgiver, men også være i besiddelse af så stor almindelig viden, at han nogenlunde kan karakterisere og placere andre typiske værker fra det område, der er behandlet.

B. Den klassisk-sproglige linie.

Der afholdes ikke særlig eksamen i dette fag, og der opgives ikke noget litteraturpensum, men kun et udvalgt billedstof, som på de to andre linier.

Ved eksaminationen i græsk kan der stilles eksaminanden spørgsmål fra kunsthistorien, og lejlighedsvis kan der under eksaminationen i græsk og latin stilles spørgsmål, der viser, hvilket udbytte eksaminanden har fået af tekstundervisningen i oldtidskundskab.

§ 8.

Historie.

Prøven er mundtlig.

Der opgives:

- 1) En række af læreren udvalgte perioder inden for verdenshistorien og Nordens historie, således at ca. halvdelen falder i tiden for 1815, ca. halvdelen i den øvrige historie, foreløbig til 1939, og at både verdenshistorie og Nordens historie er repræsenteret på begge områder. Det samlede sidetal skal efter de anvendte lærebøgers karakter og sværhedsgrad være ca. 200–250 side.
- 2) Halvdelen af samfundslæren efter lærerens valg, dog skal Danmarks statsforfatning altid opgives.

- 3) Efter lærerens valg et af de nedenfor under a) og b) nævnte områder:

a) Som normalregel 12 billeder og tekster i et omfang, der under hensyntagen til stoffets sværhedsgrad fastsættes til mindst 25 og højst 40 tekstsider. Indenfor det samlede pensum for de nævnte 2 grupper af stof – billeder og tekster – kan dog størrelsesforholdet forskydes, således at enten billedstoffet eller tekststoffet formindskes med indtil halvdelen af det ovennævnte normalpensum, imod at der sker en tilsvarende forøgelse af den anden stofgruppes pensum.

Teksterne kan delvis erstattes med eget statistisk materiale.

- b) Specialet eller, såfremt det pågældende hold har læst 2 specialer, eventuelt begge disse. Opgives der 2 specialer, fritages holdet for at opgive lærebogsstof fra tiden før 1815. Den samme ret opnår et hold, der til eksamen opgiver både et speciale og billeder og tekster i det under 3 a) angivne omfang.

Der eksamineres i to spørgsmål, hvoraf det ene skal falde i det historiske lærebogsstof.

Til nærmere forståelse af ovennævnte bestemmelser 1–3 bemærkes:

De *perioder* eller sider af udviklingen, der opgives til eksamen, kan enten være tidsafsnit, f. eks. Rom ca. 60 f. Kr. – 180 e. Kr., Europa 1871–1914, Norden i unions-tiden eller en stat gennem hele historien, f. eks. Athen, England eller Norge, eller en åndelig bevægelse, f. eks. renaissancen eller arbejdet for mellemskellig forståelse. Det vil være naturligt så vidt muligt at lægge en periode fra verdenshistorien og en fra Nordens historie inden for samme tidsrum, f. eks. 18. årh., eller samme område, f. eks. reformationen, og der er intet til hinder for at lægge to perioder i forlængelse af hinanden, f. eks. revolutionstiden og restaurationen.

Det forudsættes, at der både hvad angår tekster og billeder vælges lodige ting, der udgør værdifulde undervisnings- og eksaminationsobjekter.

Som *billeder* af sådan art kan nævnes: kong Narmer-Menes' sminkepalet, Aspeberghelleristningen, Rafael: Skolen i Athen, van Wijk: Perspekt af København 1611, Constantin Hansen: Den grundlovgivende rigsforsamling. I stedet for sådanne enkeltbilleder kan også opgives billedgrupper, d. v. s. mindre flerbilleder af billeder, som tilsammen viser noget væsentligt og typisk, f. eks. et par assyriske relieffer, hof- og solkultbilleder fra Amenhotep IV.s tid, billeder af det romerske hus, Danevirke (plan og prospekter), middelalderlige kirker, slottet i Versailles, prøver på stilarter. En sådan billedgruppe kan alt efter sit indhold og omfang erstatte indtil tre af ovennævnte enkeltbilleder.

De opgivne *teksters* sidetal bør inden for de ovenfor angivne rammer rette sig efter indholdets sværhedsgrad. Man vil enten kunne opgives fritstående, hinanden uvedkommende enkelttekster eller samle teksterne i grupper, der belyser et emne fra forskellige sider eller følger en udvikling. Det bemærkes endvidere, at de opgivne tekster bør være egentlige historiske tekster.

Læreren udtager selv sit billed- og tekststof, og det vil være naturligt, om dette bliver knyttet til de til eksamen opgivne perioder. Han kan selv afgøre, om

han vil lægge hovedvægten på billeder eller tekster, blot begge stofformer bliver repræsenteret som fattsat ovenfor. Opgives minimum af billeder, d. v. s. 6, bør der opgives ca. 40-60 sider tekst, medens den, der opgiver maksimum af billeder, d. v. s. 18, kun behøver at opgives ca. 15-20 sider tekst. Det står læreren frit for, om han til eksamen vil opgives nogle af de gennemgåede *statistiske oversigter og tabeller* som særligt stof, der i så fald i begrænset omfang kan indsættes i stedet for nogle af de ovenfor omtalte tekster.

§ 9.

Geografi og naturhistorie.

I. Geografi.

(på de sproglige linier geografi med naturlære).

A. De sproglige linier.

Prøven er mundtlig.

Den afholdes ved udgangen af II. gymnasieklasse i det i I. og II. gymnasieklasse læste pensum.

Ved eksaminationen skal den viden og de færdigheder, som eleven har tilegnet sig, prøves gennem anvendelse på de regionalgeografiske områder, man ved skolen har lagt vægt på. Hovedemnet for eksaminationen skal være geografisk (geologisk) eller være hentet fra astronomiens afsnit om verdensbilledet. Det øvrige under astronomien og alt det under naturlæren gennemgåede stof skal fremdrages ved eksaminationen i alle de tilfælde, hvor det kan bringes i forbindelse med hovedemnet, men må ikke alene udgøre et eksaminations-emne.

B. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Prøven er mundtlig.

Den afholdes ved udgangen af II. gymnasieklasse i det i I. og II. gymnasieklasse læste pensum.

Ved eksaminationen skal den viden og de færdigheder, som eleven har tilegnet sig, prøves gennem anvendelse på de regionalgeografiske områder, man ved skolen har lagt vægt på.

II. Naturhistorie.

Prøven er mundtlig.

Der prøves i det læste pensum.

Eksaminationsemnerne må ikke ensidigt være begrænset til kemiske eller fysiske forhold.

§ 10.

Naturlære.

A. De sproglige linier.

Se under geografi.

B. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

a. Fysik med astronomi.

Prøven er mundtlig.

Der opgives et pensum på ca. $\frac{2}{5}$ af alt det læste og desuden 15 af de udførte praktiske øvelser. Det tilstræbes, at eksamenspensum udvælges ligeligt af det læste stof og med en vis afveksling fra år til år, men dog således, at den mekaniske fysiks grundbegreber ikke udelades.

De opgives øvelser, som skal være af en passende lodighed, vælges fortrinnsvis uden for det opgives pensum. – Samtlige rapporter fremlægges til eksamen.

Der gives to spørgsmål, et i det opgives pensum og et i de fysiske øvelser. Eksaminationen i øvelserne sker på grundlag af de benyttede apparater og de fremlagte rapporter.

b. Kemi.

Prøven er mundtlig.

Der opgives et pensum, som udgør ca. halvdelen af det læste, sådan at alle hovedafsnit af kemien bliver repræsenteret.

Der gives et spørgsmål i det opgives pensum. Dog kan censor desuden som bispørgsmål stille eksaminanden en lille praktisk opgave som f. eks. udfældning af et hydroksyd, påvisning af kloridon, genkendelse af et præparat. Opgaver, der ikke behøver at have tilknytning til hovedspørgsmålet, skal tjene til at vise elevens praktiske kendskab til stofferne.

§ 11.

Matematik.

(Den matematisk-naturvidenskabelige linie.)

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Til den skriftlige prøve gives 2 sæt opgaver. Mindst halvdelen af opgaverne skal være umiddelbare anvendelser af det læste stof. Tillige skal mindst een af opgaverne give lejlighed til at prøve eksaminandernes færdighed og sikkerhed i numerisk beregning. Til hvert opgavesæt gives 4 timer.

2. Til den mundtlige prøve opgives et pensum, som omtrent er halvdelen af det læste.

Den mundtlige prøve, ved hvilken der gives 2 spørgsmål, skal i særlig grad tjene til at undersøge, om eksaminanden har opnået både en grundig forståelse og et almindeligt overblik over faget; man bør derfor ikke i begge spørgsmål indskrænke sig til at eksaminere i et snævert afgrænset område.

§ 12.

Der afholdes ingen prøve i

- 1) Religion,
- 2) Legemsøvelser, i hvilket fag der slutes med en opvisning,
- 3) Sang (musik), i hvilket fag der i forårshalvåret afholdes en opvisning eller koncert,
- 4) Sløjd, i hvilket fag de på skolen udførte arbejder fremlægges til bedømmelse.

II. Almindelige bestemmelser.

§ 13.

Eksamensopgivelserne skal godkendes af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne.

§ 14.

Undervisningsministeren bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser til gennemførelse af denne anordning og til i særlige tilfælde, efter forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, at tillade afvigelse fra de givne regler.

§ 15.

Der dimitteres første gang efter nærværende anordning i sommeren 1956.

§ 16.

Bestemmelserne i §§ 2 og 3 om formen for den skriftlige prøve i engelsk og tysk ved studentereksamen tages op til fornyet overvejelse, når nyordningen har virket i 5 år.

Ministeriets skrivelse af 27. april 1953 til Statskolernes lærerforening og Statsskolernes rektorforening angående overenskomst mellem de 2 foreninger.

I skrivelse af 29. januar d. å. har statsskolernes lærerforening og rektorforening meddelt, at der er indgået følgende overenskomst om samarbejdet mellem foreningerne:

- 1) Som hovedregel gælder, at spørgsmål vedrørende rektors og lærers lønninger og andre spørgsmål af økonomisk art, der berører deres ansættelsesforhold, rejses af SL. overfor de bevillende myndigheder.
- 2) Heraf følger, at hvis SR ønsker sådanne spørgsmål fremmet, indsendes de af SR til SL, og såfremt denne styrelse eller repræsentantskab går ind for forslaget indsender SL det til ministeriet. SR kan dog mundtlig henvende sig til myndighederne om en sådan sag og skal, såfremt det er muligt, have en repræsentant med, når SL mundtlig forhandler sagen med myndighederne.
- 3) Kan SL's styrelse eller repræsentant ikke gå ind for at fremme et af SR til SL indsendt forslag, kan SR alligevel henvende sig til myndighederne om sagen.
- 4) Denne overenskomst træder i kraft den 1. januar 1953 og kan opsiges af hver af parterne med 3 måneders varsel.

I denne anledning skal man, idet man tager den trufne ordning til efterretning, under henvisning særlig til overenskomstens punkter 2 og 3 henlede opmærksomheden på, at rektorforeningen ikke har søgt eller fået forhandlingsret.

Ministeriets skrivelse af 4. maj 1953 til samtlige byråd, skoledirektioner og sogneråd angående ordblinde elevers adgang til de højere almenkoler.

Ministeriet har under dags dato tilskrevet rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole samt de private gymnasieskoler, de private mellem- og realskoler, samtlige anerkendte studentereksamenkursor og de anerkendte private kursor således:

»Ministeriet har haft anledning til at anstille en principiel overvejelse af spørgsmålet om ordblinde elevers forhold med henblik på adgangen til den højere skole og indstillingen til eksamen inden for denne.

Spørgsmålet frembyder bl. a. vanskelighed som følge af, at diagnosen for ordblindhed er vanskelig at stille med sikkerhed, og som følge af, at ordblindhed har

mange grader. Begge disse spørgsmål vil blive taget op til forhandling med arbejds- og socialministeriet, således at der kan opnås større fasthed og garanti med hensyn til diagnosen.

Ministeriet ønsker imidlertid allerede på indeværende tidspunkt at udtale følgende:

Skolerne bør yde deres medvirken til, at en elev ikke som følge af ordblindhed afskæres fra uddannelsen i den højere skole. Dette bør navnlig være genstand for opmærksomhed ved optagelsesprøven til mellemskolen og ved oprykning i gymnasiet. Der kan dog ikke ved karaktermålingen til daglig eller ved fastsættelsen af års- eller eksamenkarakterer tages hensyn til tilstedeværelsen af ordblindhed, og karaktererne kan således ikke lempes i overensstemmelse med en muligt foreliggende specialisterklæring, men man henviser skolerne til den mulighed, såfremt fornøden attest for ordblindhed foreligger, at udfærdige en attestation som bilag til det udstedte eksamensbevis, for at det ved vurderingen af karaktererne i nærmere angivne fag kan have for øje, at den pågældende elev er lidende af ordblindhed.«

Hvilket herved meddeles til efterretning og videre bekendtgørelse.

Ministeriets skrivelse af 2. juni 1953 til rektor for S. Gymnasium angående indstilling af elev, der er blevet indlagt på sanatorium, til realeksamen.

I en gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt skrivelse har hr. rektoren forespurgt om elev i realklassen i S. gymnasium N. N. vil kunne indstille sig til realeksamen i september måned d. å., uanset at hun i januar måned d. å. blev indlagt på K. sanatorium, hvor hun fremdeles er under behandling, og hvorfra hun ikke kan forventes udskrevet foreløbig. Det fremgår af sagen, at den pågældende elev fra sanatoriet har stået i forbindelse med skolen og arbejdet skriftligt med de fag, hvor dette har kunnet lade sig gøre.

I denne anledning godkender ministeriet herved, at N. N. indstiller sig til realeksamen i sygeeksamensterminen til september d. å., således at hendes årskarakterer fastsættes på grundlag af standpunktskaraktererne i oktober og terminskaraktererne i december f. å.

Anordning af 8. juni 1953 om studentereksamen for elever, der dimitteres af Lagtingets Studenterkursus, Thorshavn.

Studentereksamen for elever, der dimitteres af Lagtingets Studenterkursus, Thorshavn, afholdes efter de for studentereksamen for privatister til enhver tid gældende regler med følgende afvigelser:

§ 1.

Eksamen afholdes ved kursus for en af undervisningsministeren i henhold til lov nr. 62 af 24. april 1903 § 19 i dette øjemed beskikket særlig eksamenskommission, således at bedømmelsen i hvert fag foretages af en beskikket censor i forbindelse med den eksaminerende lærer.

§ 2.

Der gives i faget færøsk 2 karakterer, een i skriftlig og een i mundtlig, således at disse karakterer medregnes i eksamensresultatet.

§ 3.

Dansk.

A.

Kravene for privatister med fuldt pensum er følgende:

a. *Litteraturlæsning*: Der læses mindst 7 hovedværker, heraf 3 statarisk, resten kursorisk. Eet af værkerne skal være norsk, og eet af de kursoriske værker kan være fra verdenslitteraturen. Et passende udvalg litteraturprøver (f. eks. folkeviser, salmer, litterær kritik, noveller, eventyr, essays) kan træde i stedet for et hovedværk.

Endvidere læses statarisk mindst 100 sider litteraturprøver fra forskellige perioder, herunder norsk litteratur fra nyere tid. Den læste litteratur må ikke udelukkende være af skønlitterær art; også andre sider af litteraturen skal være repræsenteret. Kursorisk læses mindst 150 sider (herunder evt. også kortere værker) fra de forskellige perioder. I det samlede litterære pensum skal alle centrale perioder og hovedforfatterne være repræsenteret.

Laboratorie gennemgang af eet hovedværk eller ca. 25 sider litteraturprøver (et stof, som ikke behøver at være ens for hele klassen) kan finde sted.

b. *Litteraturhistorie*: I tilknytning til litteraturlæsningen meddeles der på grundlag af en kortere lærebog eleverne en oversigt over den danske litteraturs historie og de allervigtigste punkter af den nyere norske litteraturs historie.

c. Eleverne skal øves i skriftlig og mundtlig fremstilling. Emnerne skal være dels af faglig art, dels friere opgaver fra elevernes erfarings- og iagttagelsesområde.

B.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en stil. Der gives frit valg mellem flere opgaver. Til besvarelsen gives 5 timer.

2. Ved den mundtlige prøve forelægges der eksaminanderne er spørgsmål i en opgivet tekst. Eksaminatoren i litteraturhistorie skal i videst muligt omfang ske med udgangspunkt i den forelagte tekst. De litteraturtekster, der forelægges, må af censor være valgt således, at de belyser væsentlige træk af forfatteren og tiden.

C.

For de eksaminander, der har ret til at indstille sig til eksamen med begrænset pensum, opgives til prøven følgende pensum:

a. *Litteraturlæsning*: 2 litteraturværker og 100 sider litteraturprøver.

b. *Litteraturhistorie*: Tiden efter 1700; iøvrigt kun den til forståelse af den opgivne litteratur nødvendige litteraturhistorie.

§ 4.

Færøsk.

A.

Kravene for privatister med fuldt pensum er følgende:

a. *Litteraturlæsning*: Der læses mindst 5 hovedværker, hvoraf 2 statarisk, resten kursorisk. Et passende udvalg litteraturprøver kan gælde for et hovedværk. Endvidere læses statarisk og kursorisk 260 sider litteraturprøver, hvoraf kursorisk mindst 75 sider (herunder eventuelt også kortere værker). I det samlede pensum skal de centrale perioder og hovedforfatterne være repræsenteret.

Laboratorie gennemgang af et hovedværk eller ca. 25 sider litteraturprøver (et stof, som ikke behøver at være ens for hele klassen) kan finde sted.

b. *Litteraturhistorie*: Der meddeles eleverne i tilknytning til litteraturlæsningen en oversigt over den færøske og de allervigtigste punkter af den norrøne litteraturs historie.

c. *Sproghistorie*: Af norrøn litteratur læses mindst 80 sider støttet af et kort grammatisk skema, som indeholder hovedtrækkene af lyd- og bøjningslæren. Desuden læses der 20 sider prøver af færøsk sprog fra de ældste tider til ca. 1800 og 20 sider dansk, deraf 10 sider efter 1700. De færøske og danske tekster bør i videst muligt omfang være prøver, der tillige indgår i det litterære pensum. Endvidere læses 20 sider nysjandsk, 20 sider norsk landsmål og 50 sider svensk (deraf $\frac{1}{4}$ poesi). På grundlag af de læste tekster gives der en såvidt muligt sammenhængende oversigt over de nordiske sprogs udvikling.

B.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en stil. Der gives frit valg mellem flere opgaver. Til besvarelsen gives 5 timer.

2. Ved den mundtlige prøve forelægges der eksaminanderne:

a. Et spørgsmål i en opgaven litteraturtekst. Eksamination i litteraturhistorie ud fra den forelagte tekst.

b. Et spørgsmål i det sproglige pensum.

De litteratursteder, der forelægges, må af censor være valgt således, at de belyser væsentlige træk af forfatteren og tiden.

C.

For de eksaminander, der har ret til at indstille sig til eksamen med begrænset pensum, opgives til prøven følgende pensum:

a. *Litteraturlæsning*: 1 litteraturværk og 75 sider litteraturprøver.

b. *Litteraturhistorie*: Den til forståelse af den opgivne litteratur nødvendige litteraturhistorie.

c. *Sproghistorie*: 35 sider oldnordisk, 15 sider færøsk, 15 sider dansk, 10 sider nysjandsk, 10 sider landsmål og 25 sider svensk (deraf mindst $\frac{1}{4}$ poesi).

Ministeriets skrivelse af 15. juni 1953 til rektor for N. private gymnasium angående fritagelse af 2 lærerinder for pædagogiske prøver.

I 2 gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendte andragender har De ansøgt om, at lærerinde fru M. M. må blive fritaget for at gennemgå kursus i praktisk undervisningsfærdighed og få lov til at underkaste sig en prøve heri i overværelse af den faglige medhjælper i dansk og rektor samt om, at lærerinde fru E. E. må blive fritaget for prøven i teoretisk pædagogik og skolehygiejne og for kursus i praktisk undervisningsfærdighed, således at hun får tilladelse til at underkaste sig en prøve i praktisk undervisningsfærdighed i overværelse af den faglige medhjælper i dansk og rektor.

Det fremgår af sagen, at begge de to lærerinder har bestået lærereksamen med mg+ i pædagogik og undervisningsfærdighed, og at de begge har undervist i flere år på N. private gymnasium, hvor de nu har bestået de ovenomhandlede prøver i praktisk undervisningsfærdighed.

I anledning heraf skal man herved meddele, at ministeriet kan bifalde, at de 2 lærerinder fritages for de nævnte prøver og kursus som ansøgt.

Ministeriets skrivelse af 18. juni 1953 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående oprettelse af hold i tysk og engelsk i det matematisk-naturvidenskabelige gymnasium.

I anledning af en hertil rettet forespørgsel om, hvorvidt der skal oprettes hold i tysk på den matematisk-naturvidenskabelige linie ved et gymnasium uden hensyn til, at størsteparten af eleverne vælger engelsk, og der således kun kan regnes med ringe tilgang til tyskholdene, har ministeriet under 9. d. m. overfor den pågældende rektor udtalt, at skolen i henhold til § 5 i kgl. anordning af 8. april 1953 angående undervisningen i gymnasiet er pligtig at give undervisning i både engelsk og tysk på den matematisk-naturvidenskabelige linie uden hensyn til, hvor små holdene i det ene af disse sprogfag måtte blive.

Hvilket herved meddeles.

Ministeriets skrivelse af 24. juni 1953 til Gymnasieskolernes Lærerforening angående nedsættelse af det pligtige timetal for lærer, der er formand for foreningen.

I fortsættelse af ministeriets skrivelse af 15. maj d.å. angående nedsættelse af det pligtige timetal for foreningens formand lektor ved S. Statsgymnasium M. M. til 12 ugentlige skoletimer for skoleåret 1953/54 skal man meddele, at den vikarbetalning, som foreningen vil have at indbetale til nævnte statsskole for den i anledning af formandskabet tilståede timenedsættelse, (foreløbig for 11 ugentlige timer) vil være at beregne efter laveste vikarsats.

Ministeriets skrivelse af 24. juni 1953 til rektor for N. Gymnasium angående nedsættelse af det pligtige timetal for lærer, der fungerer som forretningsfører for lærerorganisation.

Med skrivelse af 11. f. m. har hr. rektoren hertil fremsendt andragende fra adjunkt ved N. Gymnasium O. O. om nedsættelse af adjunktens pligtige ugentlige timetal med indtil 6 ugentlige timer uden tilsvarende reduktion af lønnings- og pensionsanciennitet, så længe han bestrider hvervet som forretningsfører for Gymnasieskolernes Lærerforening.

I denne anledning skal man til underretning og videre bekendtgørelse for den pågældende herved meddele Dem, at ministeriet godkender, at adjunkt O. får timenedsættelse som ansøgt på vilkår, at Gymnasieskolernes Lærerforening afholder de med timenedsættelsen forbundne vikarudgifter.

Ministeriets skrivelse af 25. juni 1953 til De eksamensberettigede mellem- og realskoler angående beregning af honoraret til censorer ved tillægsprøver.

Under henvisning til ministeriets skrivelse af 16. december 1952 angående honorarerne til eksaminator og censor ved skolernes tillægsprøver i latin og fransk skal man foranlediget ved en henvendelse fra Danmarks realskoleforening og efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektørerne for gymnasieskolerne og for mellem- og realskolerne samt med statsskolernes lærerforening herved meddele, at den i nævnte skrivelse bl. a. omhandlede regel, hvorefter der ved tillægsprøverne i latin og fransk i alle tilfælde mindst beregnes honorar for een time, med virkning fra 1. april 1953 udstrækkes til at gælde for honorarberegningen ved tillægsprøver også i andre fag end de nævnte.

Ministeriets skrivelse af 26. juni 1953 angående adgangen til at bortvise elev i 4. mellemskoleklasse af disciplinære grunde.

Idet man hoslagt tilbagesender den med 1. departements skrivelse af 9. april d.å. (journal nr. 631/53) til erklæring modtagne sag (3 aktstykker) angående en forespørgsel af 12. marts d.å. fra skoledirektøren i L., skal man under vedlæggelse af afskrift af en fra undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne indhentet erklæring af 19. f. m. herved udtale, at nærværende departement må holde for, at de stedlige skolemyndigheder er berettigede til – i givet fald mod forældrenes ønske – at bortvise en elev i eksamensmellemskolen, der er over den undervisningspligtige alder, når den pågældende elev har gjort sig skyldig i grove disciplinærforseelser.

Det tilføjes, at § 5 i ministeriets bekendtgørelse af 6. september 1947 om eksamensordningen ved de højere almenskoler offentlig kontrollerede eksaminer, hvorefter skolen, når en elev er opflyttet i 4. mellemskoleklasse, realklassen, øverste pigeskoledklasse eller 3. gymnasieklasse, ikke mod hans forældres eller værgers ønske kan nægte at indstille ham til eksamen, alene tager sigte

på bortvisning af rent faglige og pædagogiske grunde og derfor ikke udelukker en skoles adgang til at bortvise en elev af disciplinære grunde.

Cirkulærskrivelse af 9. juli 1953 til samtlige rektorer angående psykiske lidelser.

Landsforeningen for Mentalhygiejne har anmodet undervisningsministeriet om at drage omsorg for, at der gives eleverne i de højere skoler en elementær, rent definitions-mæssig belæring om de psykiske lidelser og disses karakter.

Det, som man ønsker, at eleverne skal vide, udtrykker foreningen således:

»at *åndssvag* er en medfødt eller i de tidligste barneår opstået intelligensmangel, at denne intelligensmangel er uheldbredelig, men at en vis opøvnning af åndsevnerne kan afbøde de alvorligste følger. Der er en jævn overgang fra de normalt begavede, over de dårligt begavede og sinkerne til de åndssvage,

at *sindssygdom* er en senere i livet opstået sygdom, der medfører en alvorlig forvrængning af personens opfattelse af omgivelserne eller den måde, hvorpå den syge opfatter og vurderer sine samlede indtryk. Sindssygdom har intet med personens intelligensniveau at gøre. Sindssygdom, navnlig visse former af den, kan i stadiet stigende omfang helbredes,

at *psykopati* er en afvigelse fra det normale i en persons karakter, følelsesliv eller temperament af en sådan styrke, at den pågældende eller hans omgivelser lider derunder. Selv om nogle forbrydere er psykopater, er kun et mindretal af psykopaterne forbrydere. Psykopati har intet med intelligensen at gøre. Psykopati kan som overvejende hovedregel ikke helbredes, men der kan være tale om påvirkning i gunstig eller ugunstig retning.

at *nervøsitet* er en indre spændingstilstand opstået ved sjælelige konflikter i barnealderen eller senere. Nervøsitet kan særlig give sig udslag i rastløshed, irritabilitet og mangel på evne til følelsesmæssig tilknytning til andre (kontakthæmning). Nervøsitet er uafhængig af intelligensen og af de medfødte karakteranlæg. Der foreligger som regel mulighed for helbredelse eller dog bedring af nervøse tilstande ved hensigtsmæssig behandling.»

Efter indhentet erklæring fra undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne skal undervisningsministeriet henstille, at eleverne på passende modenhedstrin gøres bekendt med de ovennævnte definitioner, hvilket formentlig mest hensigtsmæssig kan ske i forbindelse med undervisningen i dansk eller/og naturhistorie.

Skrivelse af 9. juli 1953 til rektor for N. N. Stats-skole vedrørende honorar for udarbejdelse af tekst og musik til en kantate.

I skrivelse af 19. f. m. har hr. rektoren ansøgt om, at der må blive tillagt skolens tidligere elev, digteren X, og skolens sanglærer, organist Y, et honorar i anledning af, at de har skrevet henholdsvis tekst og musik til en kantate til skolen.

Under henvisning hertil skal man herved meddele, at ministeriet bevilger de pågældende et vederlag af 100 kr. til hver.

Det samlede beløb, 200 kr., vil være at føre til udgift under finanslovskonto § 21. X. A. 15. d. Forskellige udgifter, for indeværende finansår.

Cirkulære af 13. juli 1953 til statsskolerne m. fl. angående indkøb af kontormaskiner.

Statsministeriet har under 15. juni d. å. tilskrevet nærværende ministerium således:

»Den i 1929 indførte ordning med hensyn til fællesindkøb af kontormaskiner til brug i statstjenesten indeholder bestemmelse om, at der altid skal anskaffes 1. classes skrivemaskiner med standardklaviatur og regnemaskiner af anerkendt fabrikat, i konstruktion og system velegnet til det arbejde, hvortil de skal benyttes. For at den tilsigtede besparelse fuldt kan indvindes, er valget af fabrikatet overladt til den kommitterede, dog således at mulige ønsker om et særligt fabrikat imødekommes, for så vidt dette kan forenes med den for indkøbene lagte plan, jfr. statsministeriets skrivelse til samtlige øvrige ministerier af 18. marts 1929.

Under hensyn til mangel på kontormaskiner har det i en årrække ikke været muligt at anvende disse bestemmelser, men efter at importen af kontormaskiner fra de lande, der er medlemmer af den europæiske betalingsunion, nu er frigivet, således at der er mulighed for at vælge mellem en række mærker, hvis udsalgspris varierer mere end tidligere, skal man henlede opmærksomheden på de i statsministeriest fornævnte skrivelse fastsatte bestemmelser, idet bemærkes, at indkøbet og valget af fabrikat nu foretages af »Statens Indkøb af Kontormaskiner,« Sølvgade 40, hvortil henvendelse må rettes forinden ethvert maskinindkøb.

Itet man endvidere henviser til finansministeriets cirkulære af 1. april 1952 bl. a. vedrørende spørgsmålet om en standardisering af styrelsernes beholdning af de heromhandlede maskiner, skal man tilføje, at statsindkøbet, under fornøden hensyntagen til maskinernes anskaffelsespris, vil søge standardiseringen fremmet, således at man til ensartede formål så vidt muligt vælger maskiner af samme fabrikat.«

Cirkulære af 13. juli 1953 til samtlige eksamensberettigede skoler angående elevers fritagelse for legemsøvelser.

Da det er forebragt ministeriet, at de lægeattester, som skolerne modtager angående elevers fritagelse for deltagelse i undervisningen i legemsøvelser, ikke altid synes tilstrækkeligt begrundede i vedkommende elevs helbredstilstand, skal ministeriet – efter at have brevkædet med sundhedsstyrelsen, der i sagen har indhentet erklæringer fra »Dansk skolelægeforening« og »Den almindelige danske Lægeforening«s attestudvalg – henstille, at skolen søger vedkommende elev fremstillet for skolelægen med henblik på, at denne søger samråd med den praktiserende læge, der har udstedt attesten, hvorved bl. a. overvejes muligheden for en tidsbegrænsning af attesten f. eks. til kun at omfatte 3 måneder i stedet

for eet år. Det er en bestemt forudsætning, at den praktiserende læges attest ikke ensidigt kan tilsidesættes af skolelægen, og at førstnævnte læges skøn fortsat bør være afgørende for spørgsmålet om elevens fritagelse for legemsøvelser. Det må ligeledes fremhæves, at det ikke kan påbydes skolelægen at påtage sig den i foranvænte ordning forudsatte opgave, men det må ganske bero på skolelægen, om han vil have med sagen at gøre.

Det tilføjes, at den i sagen omhandlede lægeattest i alle tilfælde vil være at udfærdige på den af skolen udleverede trykte blanket »Lægeattest til fritagelse for legemsøvelser«.

Skrivelse af 3. august 1953 til bestyrelsen for dansklærerforeningen vedr. brugen af store og små bogstaver i de af foreningen udgivne litteraturværker.

I sommeren 1948 rettede dansklærerforeningen en henvendelse til undervisningsministeriet, hvori der forespurgtes, hvorledes foreningen ved fremtidige udgaver af litteraturværker, som er bestemt til at bruges ved undervisningen i skolerne, skulle forholde sig med hensyn til iagttagelse af de i ministeriets bekendtgørelse af 22. marts 1948 fastsatte regler for benyttelse af små og store bogstaver i undervisningen. Foreningen henviste herved til de såkaldte *droit moral* regler i § 9, 4. og 5. stykke i lov nr. 149 af 26. april 1933 om forfatter- og kunstnerrettigheder.

Denne henvendelse besvarede ministeriet i en skrivelse af 4. oktober 1948 derhen, at en anvendelse af reglerne i bekendtgørelsen af 22. marts 1948 på samtlige de af dansklærerforeningen med henblik på undervisningen udgivne bøger herunder også ældre litteraturværker efter ministeriets opfattelse ikke ville stride imod de foran nævnte *droit moral* regler, men at ministeriet intet ville indvende imod, at brugen af store bogstaver efter de tidligere gældende regler i overensstemmelse med dansklærerforeningens ønske opretholdtes i sådanne værker, der af særlige grunde også hidtil er trykt efter en svunden tids ortografi, og som eventuelt tillige fremtræder i datidens typografiske udstyr.

Ministeriet ønsker imidlertid de i den foranvænte skrivelse af 4. oktober 1948 fremsatte udtalelser opfattet således, at de kun har hensyn til det rejste spørgsmål set i relation til forfatterlovens retsregler. Denne skrivelse kan derfor ikke tages som udtryk for tilslutning af nogen art til en udgivelse med ny retskrivning af klassiske danske litteraturværker, og en tilkendegivelse, der sigtede herpå, ville forøvrigt heller ikke have været på sin plads allerede af den grund, at ministeriets befojelse til at ove indflydelse på retskrivningen indskrænker sig til at træffe bestemmelse om ordenes skrivemåde ved skolernes undervisning i dansk ortografi.

De misforståelser, som affattelsen af ministeriets skrivelse af 4. oktober 1948 mulig kan have givet anledning til, har man så meget mere ønsket at berigtige, som man nødigt ser, at der skulle danne sig den opfattelse, at undervisningsministeriet savner blik for, at anvendelsen af den nye retskrivning ved udgivelse af ældre dansk litteratur i mange tilfælde vil have til følge, at værkerne skæmmes alvorligt.

Skrivelse af 13. august 1953 til lederen af N. N. Studenterkursus angående fritagelse til studentereksamen for eksamination i fagene matematik, fysik og kemi på grundlag af afgangseksamen fra Teknikum i Odense.

I en hertil indsendt skrivelse af 8. f. m. har hr. kursuslederen forespurgt, hvorvidt P. P., der agter at indstille sig til studentereksamen af matematisk-naturvidenskabelig retning på 1-årigt hold på kursus, kan opnå fritagelse for eksamination i fagene matematik, fysik og kemi.

Det fremgår af sagen, at den pågældende, der er født den 26. juni 1922, i 1939 har bestået realeksamen, i 1948 har bestået afgangseksamen fra teknikum i Odense og senere i 2 vinterhalvår har deltaget i Ingeniørnæringslønningens kursus i driftsorganisation i København.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektoren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet ikke ser sig i stand til at tilstå den pågældende elev fritagelse for prøver i fagene matematik, fysik og kemi, da teknikumuddannelsen i disse fag ikke er fuldt så omfattende som gymnasieuddannelsen, ligesom den ej heller sigter mod de samme mål som denne.

Cirkulærskrivelse af 13. august 1953 om statsstilskud efter lov nr. 192 af 15. marts 1947.

Efter at de for Københavns kommune gældende lønningsvcdtægter af 31. marts 1920 er blevet ændret derhen, at overlærerstillinger ved det kommunale skolevæsen kan oprettes i det omfang, det er nødvendigt, for at lærere med mindst 18 års lønningsanciennitet kan opnå overlærerrudnævnelse, vil ministeriet herved have den i cirkulærskrivelse herfra af 22. september 1948 afsnit I. d. stk. 5 in fine indeholdte regel: »En fjerdedel af løntimerne besorges så vidt muligt af overlærere; udnævnelse af overlærere skal godkendes af ministeriet«, ændret til følgende: »Lærere med mindst 18 års lønningsanciennitet kan udnævnes til overlærere; sådan udnævnelse kræver ministeriets godkendelse«.

Den i nærværende cirkulærskrivelse omhandlede lønningsregel finder anvendelse fra 1. april 1946 at regne. Ministeriet forventer at modtage indstilling fra skolerne om godkendelse af de herefter ønskede overlærerdudnævnelser.

Der henvises til cirkulærskrivelse af 20. august 1953.

Cirkulærskrivelse af 20. august 1953 om statsstilskud efter lov nr. 192 af 15. marts 1947.

I forbindelse med ministeriets cirkulærskrivelse af 13. august 1953 om statsstilskud efter lov nr. 192 af 15. marts 1947 meddeles, at det beror på en beklagelig fejltagelse, når det i cirkulærskrivelsen er anført, at den omhandlede lønningsregel finder anvendelse fra 1. april 1946 at regne, idet der rettelig skulle have stået, at reglen finder anvendelse fra 1. august 1952 at regne, svarende til, at den af Københavns kommune indførte lønningsregel er trådt i kraft fra sidstnævnte dato.

Man tilføjer iøvrigt, at udnævnelser af overlærere ved skolerne kun vil blive godkendt med virkning fra et skoleårs begyndelse, således at f. eks. en lærer, der har opnået 18-års lønningsanciennitet den 1. oktober 1953, først vil få overlærerudnævnelse fra 1. august 1954.

Skrivelse af 22. august 1953 til rektor for N. N. Gymnasium vedrørende elevs oprykning på prøve i 4. ml.

Efter at ministeriet i skrivelse af 24. f. m. havde udtalt, at man efter omstændighederne fandt det rigtigst, at Y. Y. oprykkes på prøve i skolens 4. mellemskoleklasse, har hr. rektoren i skrivelse af 13. d. m. anmodet om, at sagen påny må blive taget under overvejelse, idet De til støtte herfor har henvist til en udtalelse fra skolerådet, hvoraf fremgår, at samme finder det uheldigt, at rådets eenstemmigt truffne beslutning om oversidning omstødes, så meget mere som dette eventuelt vil få konsekvenser for to andre oversiddere i samme klasse.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet må henholde sig til den i skrivelse herfra af 24. f. m. truffne afgørelse, hvorefter den pågældende elev oprykkes på prøve i 4. mellemskoleklasse. Det bemærkes herved, at ministeriet begrundet sit standpunkt med følgende:

1. Den pågældende elev har ikke været varslet i skoleårets løb.
2. I Y. Y.'s klasse har der været et betydeligt tilbagelag fra årskaraktererne til eksamenskaraktererne, medens dette forhold stiller sig ganske anderledes i parallelklassen.
3. Afgørelsen skønnes ikke at burde medføre konsekvenser for de to oversiddere V. V. og P. P., som begge er en del yngre end Y. Y., og af hvilke den ene har været varslet.

Skrivelse af 27. august 1953 til rektor for N. N. Statsskole angående orlov med henblik på studierejse.

I skrivelse af 19. juni d. å. har hr. rektoren andraget om orlov i tiden 1. september 1953 til 30. april 1954 med henblik på foretagelse af en studierejse til Grækenland og i tilslutning hertil et længere ophold i Frankrig, det sidste sted med henblik på gennemførelsen af et større latinsk oversættelsesarbejde samt et leksikografisk arbejde, ligeledes inden for latin.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet bevilger det ansøgte, således at de med denne orlov forbundne vikarudgifter for tiden 1. september til 30. november 1953 vil blive afholdt af staten, medens De selv må afholde vikarudgifterne under den resterende del af Deres orlov.

Skrivelse af 3. september 1953 til rektor for P. P. Statsskole vedrørende forsøgsundervisning i latin.

I anledning af et gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil fremsendt andragende fra lektor ved P. P. statsskole X. X. meddeler ministeriet herved den pågældende tilladelse til i den nye I. gymnasieklasse af nysproglig retning at anlægge undervisningen i latin således, at den stiler mod en ektemporalprøve ved studentereksamen.

Det forudsættes dog, at lektor X. X. anlægger sit forsøg med det mål at nå det anordningsmæssige pensum. Skulle det ved udgangen af indeværende skoleår vise sig umuligt eller meget vanskeligt at nå det foreskrevne pensum, må man henvise ham til på dette tidspunkt at søge om nedsættelse, hvilket vil kunne opnås, hvis forsøget er forsvarligt gennemført og har givet udbytte.

Man forventer efter afholdt studentereksamen at modtage en skriftlig redegørelse fra lektor X. X. for forsøgets forløb og dets resultater.

Cirkulærskrivelse af 10. september 1953 om statstilskud til kommunale eksamensberettigede realskoler og mellem- og realskoler uden for Storkøbenhavn.

Under finanslovskonto § 21. X. B. 3. for indeværende finansår er der opført en bevilling på 780.000 kr. til ydelse af statstilskud til kommunale eksamensberettigede realskoler og mellem- og realskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte kommuner.

Betingelserne for opnåelse af andel i denne bevilling er følgende:

a) At skolen har dimissionsret til mellemskoleeksamen, realeksamen eller almindelig forberedelseseksamen og i medfør heraf har dimitteret mindst een gang til en af nævnte eksaminer.

b) At skolen, såfremt der opkræves skolepenge, og disse ikke fastsættes efter de for skoleafgiften ved statsgymnasierne gældende eller eventuelt for eleverne gunstigere regler, yder friplads til mindst $\frac{1}{3}$ af det samlede antal indenbys elever i eksamensklasserne samt efter ministeriets nærmere bestemmelse, hvor omstændighederne ikke taler derimod, yderligere yder friplads til børn fra ubemidlede hjem i andre kommuner indtil et beløb af $\frac{1}{3}$ af statstilskuddet, såfremt der melder sig kvalificerede ansøgere til så mange fripladser, og der ikke ved optagelsen af sådanne børn nødvendiggøres oprettelsen af en ny klasseafdeling. Hvor skolegangen er gratis, regnes en friplads til 150 kr. årlig.

Tilskud beregnes efter følgende regler:

1) Et beløb af 20 kr. pr. elev i skolens 2 øverste klasser, hvorved forstås 4. mellemskoleklasse og realklasse i mellem- og realskoler og de 2 øverste klasser i realskoler.

2) Et beløb af 450 kr. pr. klasseafdeling i eksamensskolen, hvorved forstås i mellem- og realskoler de 4

mellemskoleklasser og realklassen og i realskoler de egentlige realklasser, således at der ved sidstnævnte skoler bortses fra de til folkeskolen hørende klasser, selv om der i disse gives særundervisning for de vordende realister.

3) Et beløb af 225 kr. pr. folkeskoleklasse, i hvilken der ydes særundervisning for de vordende realklasselever i samme skole.

4) Et beløb af 50 kr. for hver een, hvormed det gennemsnitlige elevtal pr. klasse i eksamensskolens klasser ligger under det gennemsnitlige elevtal pr. klasse i samtlige de i betragtning kommende skoler.

Ved beregningen lægges elevtal og klasseantal pr. 1. oktober 1953 til grund.

Til brug ved tilskudsberegningen bedes det vedlagte spørgeskema indsendt til ministeriet i udfyldt stand og med de supplerende oplysninger, som der måtte findes anledning til at fremsætte.

Søges der tilskud til mere end een eksamensberettiget skole i samme kommune, må de begærede oplysninger gives på særskilt spørgeskema for hver enkelt skole.

Skemaet bedes tilbagesendt snarest muligt efter den 1. oktober og i hvert fald inden den 20. oktober 1953

Skrivelse af 11. september 1953 til rektor for Y. Statsskole vedrørende rejsegodtgørelse til timelærer.

I anledning af den med hr. rektorens anbefaling af 22. f. m. fremsendte ansøgning fra timelærer ved Y. Statsskole, cand. mag. B. B., der endnu ikke har kunnet skaffe sig nogen lejlighed i Y., om godtgørelse for udgifterne til den daglige rejse Y.-Z., skal man meddele, at der efter ministeriets sædvane ikke ydes rejsegodtgørelse, når den pågældende er fast knyttet til skolen som timelærer, hvorfor man af principielle grunde ikke kan imødekomme andragendet.

Skrivelse af 16. september 1953 til Statsskolernes Lærerforening om omlægning af bevillingen til kontormedhjælp for rektorer.

I anledning af foreningens skrivelser af 23. februar f. å. og 8. september d. å. skal man herved meddele, at der på finansloven for indeværende finansår er tilvejebragt hjemmel for en omlægning af bevillingen til kontormedhjælp for rektorer, således at der er afsat et særligt beløb til skemalægning beregnet efter et honorar på 12 kr. pr. klasse + sædvanligt honorartillæg. Samtidig er foretaget en mindre regulering i nedadgående retning af de egentlige honorarbeløb til kontormedhjælp, således at satsen for disse er fastsat til 150 kr. pr. skole + 50 øre pr. elev, hvortil kommer sædvanligt honorartillæg.

Skrivelse af 16. september 1953 til rektorerne for statens højere almenskoler vedrørende adgangen til plombering af radiatorer i tjenesteboliger.

Finansministeriet har under 9. d. m. tilskrevet undervisningsministeriet således:

»I overensstemmelse med en fra lønningsrådet indhentet udtalelse skal man meddele, at den i finansministeriets skrivelse af 20. august 1940 omhandlede adgang til plombering af radiatorer i tjenesteboliger med den virkning, at de pågældende værelser udgår med $\frac{2}{3}$ af det rumfang, hvorefter varmebidraget normalt betales, er ophævet med fremtidig virkning.

Det tilføjes, at den ved finansministeriets skrivelse af 14. februar 1941 truffene ordning vedrørende radiatorer, der måtte forefindes i de til statens boliger hørende forstuer, trappegange eller køkkener (bortset fra spise- og opholdskøkkener) foreløbig opretholdes.«

Hvilket herved meddeles.

Skrivelse af 18. september 1953 til rektor for N. N. Statsskole vedrørende orlov med fri vikar til timelæreriinde.

I skrivelse af 7. f. m. har hr. rektoren forespurgt, hvorvidt ministeriet fastholder det i skrivelse herfra af 10. juli d. å. udtalte, hvorefter der bevilges timelæreriinde ved N. N. Statsskole fru P. P. orlov med løn og fri vikar i perioden 1.-31. januar 1954, i hvilket tidsrum den pågældende agter at foretage en studierejse til Norge. Til begrundelse af denne forespørgsel har De henvist til, at ministeriet i en anden skrivelse af samme dato har meddelt, at overtimebetalingen til lærer A. A. under dennes orlov i samme tidsrum vil være at inddrage.

I denne anledning skal man herved meddele Dem, at ministeriet under hensyn til, at fru P. P. har 15 års anciennitet som timelæreriinde, har fundet det rimeligt at bevilge hende orlov med løn og fri vikar.

Det tilføjes, at det er sædvanlig praksis, at overtimebetaling til faste lærere inddrages under orlov med fri vikar.

Undervisningsministeriets cirkulære af 23. september 1953 om timebetalingssatser m. v.

(Til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademi skole).

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademi skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. oktober 1953 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 20. marts 1953 anførte:

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
44 kr. 40 øre månedlig for hver ugentlig time.
11 - 10 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
39 kr. 40 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 85 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
1. Gifte.
33 kr. 13 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 28 - pr. time for enkelte timer.

2. Ugifte.

29 kr. 91 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 73 - pr. time for enkelte timer.

d. Andre lærere på prøve.

1. Gifte.

28 kr. 91 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 - 23 - pr. time for enkelte timer.

2. Ugifte.

23 kr. 32 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 83 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 33 kr. 13 øre, 34 kr. 13 øre, 35 kr. 13 øre, 36 kr. 13 øre, 37 kr. 13 øre (38 kr. 13 øre).
8 kr. 28 øre, 8 kr. 53 øre, 8 kr. 78 øre, 9 kr. 3 øre, 9 kr. 28 øre (9 kr. 53 øre).
2. 26 kr. 91 øre, 27 kr. 91 øre, 28 kr. 91 øre, 29 kr. 91 øre, 30 kr. 91 øre (31 kr. 91 øre).
6 kr. 73 øre, 6 kr. 98 øre, 7 kr. 23 øre, 7 kr. 48 øre, 7 kr. 73 øre (8 kr. 98 øre).
- b. 1. 28 kr. 91 øre, 29 kr. 91 øre, 30 kr. 91 øre, 31 kr. 91 øre, 32 kr. 91 øre (33 kr. 91 øre, 34 kr. 91 øre).
7 kr. 23 øre, 7 kr. 48 øre, 7 kr. 73 øre, 7 kr. 98 øre, 8 kr. 23 øre (8 kr. 48 øre, 8 kr. 73 øre).
2. 23 kr. 32 øre, 24 kr. 32 øre, 25 kr. 32 øre, 26 kr. 32 øre, 27 kr. 32 øre (28 kr. 32 øre, 29 kr. 32 øre).
5 kr. 83 øre, 6 kr. 08 øre, 6 kr. 33 øre, 6 kr. 58 øre, 6 kr. 83 øre (7 kr. 08 øre, 7 kr. 33 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkt, 29 kr. 36 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 6 kr. 78 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
25 kr. 44 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 5 kr. 87 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 6 kr. 73 øre pr. tilsynstime (26 kr. 91 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 5 kr. 83 øre pr. tilsynstime (23 kr. 32 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 37 kr. 00 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 - 25 - pr. time for enkelte timer.
- b. 32 kr. 83 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 - 21 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 27 kr. 60 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 90 - pr. time for enkelte timer.
2. 22 kr. 43 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 61 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 24 kr. 09 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 - 02 - pr. time for enkelte timer.
2. 19 kr. 43 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 86 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 27 kr. 60 øre, 28 kr. 60 øre, 29 kr. 60 øre, 30 kr. 60 øre, 31 kr. 60 øre (32 kr. 60 øre).
6 kr. 90 øre, 7 kr. 15 øre, 7 kr. 40 øre, 7 kr. 65 øre, 7 kr. 90 øre (8 kr. 15 øre).
2. 22 kr. 43 øre, 23 kr. 43 øre, 24 kr. 43 øre, 25 kr. 43 øre, 26 kr. 43 øre (27 kr. 43 øre).
5 kr. 61 øre, 5 kr. 86 øre, 6 kr. 11 øre, 6 kr. 36 øre, 6 kr. 61 øre (6 kr. 86 øre).
- b. 1. 24 kr. 09 øre, 25 kr. 09 øre, 26 kr. 09 øre, 27 kr. 09 øre, 28 kr. 09 øre (29 kr. 09 øre, 30 kr. 09 øre).
6 kr. 02 øre, 6 kr. 27 øre, 6 kr. 52 øre, 6 kr. 77 øre, 7 kr. 02 øre (7 kr. 27 øre, 7 kr. 52 øre).
2. 19 kr. 43 øre, 20 kr. 43 øre, 21 kr. 43 øre, 22 kr. 43 øre, 23 kr. 43 øre (24 kr. 43 øre, 25 kr. 43 øre).
4 kr. 86 øre, 5 kr. 11 øre, 5 kr. 36 øre, 5 kr. 61 øre, 5 kr. 86 øre (6 kr. 11 øre, 6 kr. 36 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 24 kr. 46 øre månedlig for hver ugentlig time.
5 - 65 - pr. læst time.
- b. 21 kr. 20 øre månedlig for hver ugentlig time.
4 - 89 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære nr. 148 af 21. juli 1947.

Undervisningsministeriets cirkulære af 29. september 1953 om badning under skoleudflugter.

(Til samtlige gymnasieskoler og private mellem- og realskoler).

For at forhindre, at der under skoleudflugter indtræffer drukneulykker, er badning under sådanne udflugter forbudt, hvis den ikke kan foregå under fuldt betryggende forhold.

Lederne af udflugten må, inden badning tillades, have erhvervet sig sikkerhed for, at bund- og strømforhold på det pågældende sted under de foreliggende vejrforhold ikke frembyder nogen fare.

Badning må kun foregå på et for eleverne nøje afgrænset område, som tillige er let at overskue. Der bør normalt ikke findes andre badende på det pågældende sted.

Der skal være mindst to voksne ledsagere, af hvilke een skal opholde sig på land på et sted, hvorfra han har et sikkert overblik over alle de badende, medens en anden deltager i badningen og markerer ydergrænsen for det tilladte område. Kun dertil kvalificerede lærere må lede sådanne udflugter; mindst een af ledsagerne skal kunne svømme og foretage livredning.

Det skal strengt overholdes, at der ikke på een gang er flere i vandet, end at den på land værende leder under vanskelighed kan holde øje med dem alle, og til yderligere betryggelse skal de badende være instrueret om at holde sammen parvis og passe på partneren.

De ledsagende lærere skal, inden skolerejsen tiltrædes, overfor skolens leder skriftligt bekræfte, at de er bekendt med indholdet af nærværende cirkulære.

De heromhandlede bestemmelser gælder også for elevrejser, arrangeret af skolen eller dens lærere i ferier.

Skrivelse af 2. oktober 1953 til lederen af X. private mellem- og realskole angående tilskudsmæssig refusion for skolelederens overtagelse af vakante timer.

I skrivelse af 19. juni d. å. har De ansøgt om, at 24,4 ugentlige undervisningstimer, som på lønningstilskudsskemaet for april-juli tertial 1953 er opført som vakante og som besørget af Dem, må blive anerkendt som tilskudsberettiget med tilbagevirkende kraft fra skoleårets begyndelse, idet De oplyser, at det ikke har været muligt at få en lærer til disse timer.

I denne anledning skal man herved meddele, at der vel i tilskudsbekendtgørelse af 13. april 1949 § 5 B, stk. 4, er hjemmel for at yde en skolebestyrer tilskudsmæssig refusion for overtagelse af vakante timer, men at forudsætningen herfor er, at der som angivet i bestemmelsens stk. 1 er tale om en midlertidig overtagelse af timer, der knytter sig til en ledig fast stilling, der iøvrigt må søges besat hurtigst muligt.

Da det af de for ministeriet foreliggende oplysninger fremgår, at de som vakante opførte 24,4 timer har været besørget af Dem i hvert fald også i skoleårene 1950-51 og 1951-52, kan ministeriet ikke anse den ovenfor angivne forudsætning om ordningens midlertidige karakter for opfyldt, hvorfor man ikke på nuværende tidspunkt ser sig i stand til at betragte disse timer som tilskudsberettigede.

Ministeriet vil dog, såfremt ordningen fortsættes i skoleåret 1953-54 og det dokumenteres, at skolen har udfoldet bestræbelser for at få ansat en lærer til disse timer, være villigt til at tage spørgsmålet om ydelse af tilskud op til fornyet overvejelse.

Cirkulære af 5. oktober 1953 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående skolernes højtideligholdelse af Forenede Nationers dag, den 24. oktober 1953.

På foranledning af en henvendelse fra Forenede Nationers generalsekretariat skal ministeriet herved henstille, at den 24. oktober i lighed med tidligere år markeres for eleverne som Forenede Nationers dag, idet der den første skoledag efter efterårsferien gives eleverne oplysning om Forenede Nationers formål og virksomhed i det omfang og under den form, som rektor i det enkelte tilfælde måtte finde formålstjenlig.

Det tilføjes, at der forventes udsendt en tryksag angående Forenede Nationer gennem Dansk samråd for Forenede Nationer.

Skrivelse af 12. oktober 1953 til rektor for Y. Statsgymnasium vedrørende statens erstatningspligt for hændelige uheld overgået statsskolelærere.

I skrivelse af 3. f. m. har hr. rektoren på foranledning af lektor N. N., der på lejrskoleophold under badning med eleverne den 28. august d. å. har fået to fortænder knækket, anmodet om, at der må blive tillagt ham er-

statning for de dermed forbundne udgifter, i alt kr. 400,00.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet ikke anser sig som erstatningspligtig i anledning af det indtrufne hændelige uheld.

Derimod vil erstatning muligvis kunne opnås i henhold til lov nr. 183 af 20. maj 1933 om forsikring mod følgerne af ulykkestilfælde, jfr. denne lovs § 2, hvorefter man skal anmode Dem om at ville anmelde ulykkestilfældet for direktoratet for ulykkesforsikring med forklaring om årsagen til anmeldelsens sene fremkomst.

Skrivelse af 16. oktober 1953 til rektor for P. Statsgymnasium angående beregning af skolelægens honorar.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 23. f. m. skal man herved meddele, at skolelægens honorar beregnes og udbetales efter samme regler som de øvrige af skolen udbetalte honorarer, der beregnes på grundlag af elevtallet.

Skrivelse af 21. oktober 1953 til skoleinspektøren for X. kommunale folke- og realskole vedrørende valgfri fag i realklasse.

I anledning af hr. skoleinspektørens gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne fremsendte skrivelse af 5. d. m. vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt de af realklassens elever, der bortvælger et valgfrit fag, skal beskæftiges på anden måde på skolen eller skal have fri i de timer, i hvilke der undervises i det pågældende fag, skal man herved meddele, at afgørelsen heraf må være overladt til skolens bestemmelse.

Skrivelse af 27. oktober 1953 til Z. kommunalbestyrelse angående fritagelse for deltagelse i skolekøkkenundervisning af religiøse grunde.

I anledning af det med kommunalbestyrelsens skrivelse af 7. f. m. derom indsendte andragende fra P. P., godkender ministeriet herved, at den pågældendes dotre, der er elever i 4. ml. i Y. kommune skole, fritages for at deltage i skolens skolekøkkenundervisning under hensyn til, at de som medlemmer af det mosaiske trosamfund er afskåret fra at tilmage eller spise den mad, der tilberedes i skolekøkkenet.

Skrivelse af 12. november 1953 til afgiftsrådet ved X. Statsskole angående elevs anerkendelse som selvforsørger.

I skrivelse af 2. september d. å. har afgiftsrådet anbefalet, at alumne i 1. gymnasieklasse på X. Statsskole B. B. med hensyn til beregningen af skole- og opholdsaftigt betragtes som selvforsørger.

Det fremgår af sagen, at B. B.'s moder i august 1948 afgav forældremyndigheden til Z. børneværn samtidigt med, at drengen blev optaget på Det kgl. Opfostringshus, men at han i 1952 blev optaget som alumne i 4. mellemklasse på X. statsskole og i år er blevet op-

rykket i 1. gymnasieklasse. Det er endvidere oplyst, at skole- og opholdsafgiften er blevet beregnet efter moderens »samgifte« indtægt, idet hun i 1951 har indgået nyt ægteskab, men at afgifterne hidtil er blevet afholdt af et beløb, som drengen har stående på en bankkonto. Disse midler vil imidlertid vanskeligt kunne strække til til en fortsat dækning af skole- og opholdsafgiften, og stedfaderen og moderen, i hvis nye hjem drengen ikke har ophold i ferier eller lignende, har ikke ønsket at bidrage økonomisk til hans kostskoleophold.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet under hensyn til de foreliggende ganske særlige forhold og i betragtning af, at B. B. nu på andet år er elev på skolen som kostgænger, rent ekstraordinært kan tiltræde, at han ved afgiftsberegningen anses som selvforsørger.

Skrivelse af 17. november 1953 til P. P. angående berettigelsen i, at en gymnasieskole afholder optagelsesprøve for visse elever.

I skrivelse af 4. september d. å. har De fremført klage over den behandling, der er blevet Deres søn A. P. til del ved hans ansøgning om optagelse i 1. gymnasieklasse (nysproglig retning) i K. private gymnasium.

Det fremgår af Deres skrivelse og de dermed fulgte bilag, at Deres søn i eksamensterminen sommeren 1953 har bestået mellemskoleeksamen ved den kommunale Y. skole med 14,11 i gennemsnit, hvorefter han har søgt optagelse i 1. gymnasieklasse i K. private gymnasieskole. Gymnasiets rektor forlangte imidlertid, at elever med mellemskoleeksamen fra Y. skole skulle aflægge en særlig optagelsesprøve, medens en sådan prøve ikke forlangtes af elever fra den anden mellemskoleafdeling ved A. kommunes skolevæsen, X. skole.

Efter prøven blev Deres søn betegnet som uegnet til at blive optaget i 1. gymnasieklasse.

I denne anledning skal man meddele, at ministeriet efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, der i samarbejde med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne nøje har undersøgt sagen, må anse den af K. gymnasium fulgte fremgangsmåde med hensyn til optagelse af elever i skolens 1. gymnasieklasse for fuldt forsvarlig, herunder at gymnasiet forlanger optagelsesprøve af elever, der er dimmitteret fra skoler, til hvis bedømmelse af eleverne det ikke har kendskab gennem et flerårigt samarbejde (det gælder således ikke Y. skole, der i år dimmitterede til mellemskoleeksamen for første gang), medens elever fra skoler (således X. skole), hvis vurdering gymnasiet er fuldt fortrolig med gennem et sådant længere samarbejde, optages alene på grundlag af den beståede mellemskoleeksamen og vidnesbyrd fra den dimmitterende skoles leder.

Ministeriet forstår fuldt ud, at resultaterne af optagelsesprøven i engelsk, tysk og naturhistorie (henholdsvis tg, tg og tg÷) har måttet forekomme Dem overraskende, idet Deres søn til mellemskoleeksamen i de fag havde henholdsvis mg, mg+ og ug÷. Man ser sig imidlertid ikke i stand til at foretage videre i sagen, men skal henstille, at Deres søn enten fortsætter sin

skolegang i Y. skoles realklasse, eller at De retter henvendelse til rektor for K. gymnasium om muligheden for Deres søns overflytning til denne skoles realklasse.

Skrivelse af 20. november 1953 til Journalistforbundet om tilladelse til at blive gjort bekendt med eksamensopgavernes ordlyd.

I skrivelse af 18. d. m. har journalistforbundet overfor undertegnede minister rejst spørgsmålet om tilvejebringelse af en ordning, hvorefter opgaverne ved gymnasiernes og realskolernes afsluttende eksaminer bliver gjort tilgængelige for pressen efter udløbet af den for opgavernes løsning fastsatte frist.

I anledning heraf skal man efter forhandling med undervisningsinspektionen herved meddele, at repræsentanter for pressen mod behørig legitimation vil få adgang til at gøre sig bekendt med opgavernes ordlyd – og i det omfang oplag haves få opgaveteksten udleveret – ved henvendelse på undervisningsinspektionens kontor, Frederiksholms Kanal 26, K., efter det klokkeslet, der er fastsat som frist for elevernes aflevering af de løste opgaver.

Skrivelse af 23. november til M. byråd om honorering af overtimer.

I anledning af den med byrådets påtegning af 13 f. m. hertil indsendte skrivelse fra rektor for M. kommunale gymnasium angående honorering af visse overtimer skal man herved meddele, at den i ministeriets skrivelse af 9. november 1945 (se »Meddelelser« 1945–46) truffne afgørelse alene udtaler, at overtimer for adjunkters og lektors vedkommende i henhold til bestemmelserne i lærerlønningens § 35 skal betales efter de for statsskolerne til enhver tid gældende regler. Disse indeholdes nu i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947 med senere ændringer, senest cirkulære af 25. september 1953. At det i ovennævnte skrivelse af 9. november parantetisk er anført, at betalingen på daværende tidspunkt androg 19,04 kr. månedlig pr. ugentlig time, tilsigter alene at give oplysning om betalingsstørrelse samt om den almindeligst forekommende betalingsmåde, men ministeriets herhenhørende regler, hvortil skrivelserne i det hele henviser, indeholder tillige timebetalingssatser for enkelte timer, hvilke sidste anvendes i tilfælde af ganske kortvarige vikariat og i det hele, hvor der ikke ydes en regelmæssig undervisning i en vis periode.

Den ved ministeriets skrivelse af 7. september 1953 truffne afgørelse, hvorved det må have sit forblivende, er således ikke i strid med de i skrivelse af 9. november 1945 angivne retningslinier.

Skrivelse af 28. november 1953 til Statsskolernes Lærerforening om det gensidige vikariat.

I anledning af Statsskolernes Lærerforenings skrivelse af 29. oktober d. å. bekræfter ministeriet herved, at reglen om læreres pligtige gensidige vikariat ikke gælder, hvis en lærer fravær strækker sig ud over 6 dage, og vikar derefter antages; i såfald anvises overtimebetaling for alle de læste timer.

Skrivelse af 10. december 1953 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående personale- og sygestatistik.

Finansministeriet har under 23. f. m. tilskrevet undervisningsministeriet således:

»Ved cirkulærskrivelse af 26. september 1953 anmodede finansministeriet om, at der til brug ved udarbejdelsen af en personale- og sygestatistik for de i staten ansatte tjenestemænd og aspiranter, herunder elever og medhjælpere, samt kontormedhjælpere, der lønnes i henhold til finansministeriets regulativ af 19. maj 1953, måtte blive indsendt visse nærmere angivne oplysninger angående de nævnte personalegrupper.

På foranledning af forskellige statsstyrelser har statistisk departement henstillet, at personale- og sygestatistiken udvides til også at omfatte de ikke-tjenestemænd, der aflønnes med vederlag beregnet på tilsvarende måde som de for tjenestemænd fastsatte lønninger (grundløn, alderstillæg, almindeligt pensionsgivende tillæg, reguleringstillæg etc.), og da finansministeriet kan tiltræde gennemførelsen af en sådan udvidelse af statistikken, skal man anmode ministeriet om at indsende tilsvarende oplysninger for de pr. 1. oktober 1953 ansatte ikke-tjenestemænd, der aflønnes som anført.

Oplysningerne, der afgives på det i ovennævnte cirkulærskrivelse omhandlede skema A, idet der foruden stillingsbetegnelsen anføres »ikke-tjenestemand«, bedes indsendt til det statistiske departement inden 1. januar 1954, medmindre ministeriet har medtaget det nævnte personale på de allerede indsendte skemaer.

Endvidere skal man anmode om, at den i nærværende skrivelse omhandlede personalegruppe medtages ved udarbejdelsen af de månedlige indberetninger om personaleændringer og om sygedage (skema B, C og D).«

Hvilket herved meddeles under henvisning til undervisningsministeriets skrivelse af 23. oktober d. å., idet man skal anmode hr. rektoren om at ville foranledige, at de ved skolen ansatte timelærere medtages i de oplysninger, der afgives til Det statistiske Departement til brug ved udarbejdelse af sygestatistikken.

Skrivelse af 21. december 1953 til frk. N. N. angående tilbageførsel af oplagspenge til statskassen.

I skrivelse af 4. oktober d. å. har De ansøgt om, at det oplagsstipendium, som tildeltes Dem ved Y. Statskole i december 1946, må blive udbetalt til Dem nu, efter at De i et par år har deltaget i undervisningen på Tegne- og Kunstindustriskolen i København.

I den anledning skal man efter stedfunden brevveksling med rektor for Y. Statsskole herved meddele, at undervisningsministeriet ikke ser sig i stand til at imødekomme det ansøgte, da oplagspengene efter bestemmelsen i ministeriets bekendtgørelse af 18. august 1922, § 6, er faldet tilbage til statskassen, idet der er forløbet 7 år, siden oplagspengene tildeltes Dem, og De ikke har godtgjort at have haft antagelig hindring for påbegyndelsen af en videre uddannelse.

Skrivelse af 23. december 1953 til rektor for Z. Statsskole angående bevilling af orlov med fri vikar til en adjunkt, der agter at fuldføre et som doktordisputats tænkt videnskabeligt arbejde.

I et med hr. rektorens skrivelse af 17. f. m. hertil indsendt andragende har adjunkt ved Z. Statsskole P.P. ansøgt om orlov med fri vikar i tiden 1. januar–30. april 1954 til fuldførelse af et som doktordisputats tænkt, større videnskabeligt arbejde.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet bevilger det ansøgte, dog under forbehold af en tilfredsstillende ordning af vikarspørgsmålet.

Skrivelse af 30. december 1953 til rektor for X. Katedralskole om installation af køleskab i rektorboligen.

I skrivelse af 16. f. m. har hr. rektoren indstillet, at der installeres et køleskab i X. Katedralskoles rektorbolig.

Ministeriet har i den anledning forelagt sagen for boligministeriet, som i skrivelse af 15. d. m. udtaler, at boligministeriet ikke kan tiltræde, at udgifter til installation af køleskabe i rektorboliger afholdes af staten.

Boligministeriet har i denne forbindelse oplyst, at udgiften til køleskabe ikke for tiden tillades medregnet i den byggesum, hvoraf statslån beregnes, samt at anmodninger fra amtmænd om installation af køleskabe i amtsgårde er blevet afslået.

Under de således foreliggende omstændigheder finder undervisningsministeriet herefter ikke, at der er grundlag for at søge Deres indstilling imødekommet.

Skrivelse af 8. januar 1954 til skoleinspektøren for X. skole angående eksamination af en hørevækket elev.

I anledning af hr. skoleinspektørens gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne fremsendte skrivelse af 16. f. m. godkender ministeriet herved efter omstændighederne, at den mundtlige eksamination til mellemskoleeksamen af Z., der lider af stærkt nedsat hørelse, suppleres med nogle af censor og lærer i de pågældende fag stillede skriftlige spørgsmål, der med en efter opgavens art afpasset tidsfrist besvares af eleven under tilsyn før den sædvanlige mundtlige eksamination, der derefter søges gennemført.

Skrivelse af 14. januar 1954 til rektor for K. Gymnasium angående eksamenslettelser for polio-ramt elev.

I overensstemmelse med hr. undervisningsinspektørens indstilling i skrivelse af 22. f. m. godkender ministeriet herved efter omstændighederne, at elev i K. Gymnasiums III. gymnasieklasse P. P., der er senge-liggende efter i sommeren 1952 at være blevet angrebet af børnelammelse, indstilles til studentereksamen af

matematisk-naturvidenskabelig retning i eksamensterminen maj-juni 1954, således at hans årskarakterer fastsættes af hans lærere efter det indtryk, de har af ham på grundlag af kontrolbesøg hos ham under hans læsning og ud fra det kendskab, de efter de forudgående års undervisning har til hans evner, og således at den skriftlige eksamen foregår under iagttagelse af de sædvanlige kontrolforanstaltninger i sygdomstilfælde samt endelig, således at de 15 øvelser i fysik og kemi, som skal opgives til eksamen, omfatter nogle af de øvelser, som den pågældende har udført i I. gymnasieklasse.

Bekendtgørelse af 14. januar 1954 om dispensationer fra bestemmelser om eksamenspensa ved studentereksamen.

Indtil der i eksamensterminen 1956 kan dimitteres til studentereksamen i henhold til kgl. anordning af 18. januar 1953 anser man det for rettest, at de dispensationer fra de anordnede bestemmelser om eksamenspensa ved studentereksamen, som i en årrække har været indrømmet under hensyn til de vanskelige arbejdsforhold under og umiddelbart efter besættelsesårene, opretholdes.

Ministeriet har derfor i henhold til bestemmelserne i kgl. anordning af 2. december 1935 angående fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen, § 13, og kgl. anordning af 25. marts 1938 angående studentereksamen for privatister, § 16, be myndiget undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne til ved eksamenerne i 1954-1955 - både for skoleelever og for privatister - at indrømme dispensation fra de anordnede bestemmelser om eksamenspensa ved studentereksamen i lighed med den i de foregående år truffene ordning i overensstemmelse med nærmere af ministeriet givne direktiver.

Skrivelse af 19. januar 1954 til rektor for N. N. kostskole angående ændring af beregningsgrundlaget for statstilskuddet.

I skrivelse af 18. september d. å. har hr. rektoren med henblik på en forhøjelse af statstilskuddet til N. N. kostskole anmodet om, at de beløb, som i 1948 er lagt til grund for forrentning af de i skolen udover prioritetsgæld bundne midler, må blive forhøjet i anledning af, at skolens samlede ejendomsskyldværdi fra 1. august 1950 er blevet forhøjet fra 335.000 kr. til 404.000 kr.

I denne anledning skal ministeriet herved meddele, at man ikke ser sig i stand til at forhøje de som forrentningsgrundlag anvendte beløb, men kan tiltræde, at det beløb, hvormed Deres formueskat er steget på grund af forhøjelsen af ejendomsskylden, opføres blandt de tilskudsberettigede udgifter med tilbagevirkende kraft fra 1. august 1950.

Skrivelse af 24. januar 1954 til rektor for N. N. kommunale gymnasium om, hvorvidt kursus i latin kan betragtes som en del af mellemskoleeksamen.

I skrivelse af 10. april 1953 har hr. rektoren næst at meddele, at N. N. kommunale skolevæsen for at skaffe

kommunens elever lejlighed til latinundervisning i 4. mellemskoleklasse har etableret et latinkursus på N. N. gymnasium, hvor eleverne undervises af gymnasiets lærere, forespurgt om, hvorvidt den prøve, eleverne aflægger efter afslutningen af kursus, bør betragtes som en tillægsprøve til mellemskoleeksamen eller som en del af de pågældende elevers mellemskoleeksamen.

I denne anledning skal man efter indhentet erklæring fra de stedlige skolemyndigheder og efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og statskonsulenten for undervisningsministeriet i sager vedrørende folkeskolen og seminarierne herved meddele, at den omhandlede prøve må anses for en tillægsprøve til mellemskoleeksamen, hvoraf følger, at de i ministeriets cirkulære af 23. april 1923 angående afholdelse af tillægsprøver ved eksamensberettigede skoler fastsatte betingelser er gældende, hvilket bl. a. medfører, at de lærere, der har undervist de pågældende elever, ikke kan fungere som eksaminatorer eller censorer ved prøvens afholdelse.

Skrivelse af 2. februar 1954 til Gymnasieskolernes Lærerforening om honorering af rektorer for ekstraarbejde i forbindelse med afholdelse af tillægsprøver i latin.

Ved skrivelse af 27. november 1953 har Gymnasieskolernes Lærerforening andraget om, at den ved ministeriets skrivelse af 1. december 1952 truffene ordning vedrørende statsskolerektorernes honorering for ekstraarbejde i forbindelse med afholdelse af tillægsprøver i latin og fransk udstrækkes til også at gælde for rektorerne ved kommunale og private gymnasieskoler.

I anledning heraf skal man meddele, at ministeriet, der om sagen har brevvekslet med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, bifalder det ansøgte, således at der - første gang for indeværende skoleår - vil blive tillagt de rektorer for kommunale og private gymnasieskoler, der har en uforholdsmæssig stor arbejdsbyrde ved disse prøver, godtgørelse af finanslovsbevillingen til censur, tryksager m. v., svarende til statsskolerektorernes vederlag for det heromhandlede arbejde.

Man vedlægger et eksemplar af ministeriets cirkulærskrivelse af dags dato til rektorerne for de kommunale og private gymnasieskoler.

Cirkulærskrivelse af 2. februar 1954 til rektorerne for de kommunale og private gymnasieskoler.

Ved cirkulærskrivelse af 1. december 1952 til rektorerne for statens højere almen skoler og Sorø Akademi Skole udtalte ministeriet, at man ikke så sig i stand til i almindelighed at tillægge statsskolernes rektorer et særligt vederlag for deres virksomhed i egenskab af skoleledere ved afholdelse af tillægsprøver i latin og fransk, men ville tillægge de rektorer, der måtte have båret en uforholdsmæssig stor arbejdsbyrde i forbindelse med disse prøver, en skønsmæssig fastsat godtgørelse af statsskolernes konto for vederlag een gang for alle.

Efter andragende fra Gymnasieskolernes Lærerforening vil ministeriet være sindet - første gang for indeværende skoleår - at tillægge rektorerne for de kom-

munale og private gymnasieskoler tilsvarende godtgørelser, således at de heromhandlede udgifter afholdes af finanslovbevillingen til censorer, tryksager m. v.

I denne anledning anmoder man de pågældende rektorer om inden hvert års 1. september at indsende oplysning om antallet af prøvearrangementer og eksaminander ved tillægsprøver i latin og fransk i det foregående skoleår.

Skrivelse af 4. februar 1954 til rektor for X. kommunale gymnasium angående undervisningsplaner for kommunale gymnasier.

I en hertil indsendt skrivelse af 2. november 1953 har rektor for X. kommunale gymnasium forespurgt om, der for et kommunalt gymnasium kræves en undervisningsplan, således som det er tilfældet for en kommunal mellem- og realskole.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet må være af den opfattelse, at der efter de herhenhørende regler vil være at udarbejde såvel skoleplansbestemmelser som undervisningsplan for de til kommunale skolevæsenere hørende gymnasieskoler, men at der intet vil være til hinder for i undervisningsplanen at indskrænke sig til i hovedsagen at henvise til de angående optagelse af elever, undervisningen og dennes afslutning til enhver tid gældende anordninger m. v., jfr. for gymnasiets vedkommende kgl. anordninger af 8. og 18. april 1953 og bekendtgørelse af 9. april s. å.

Skrivelse af 4. februar 1954 til formanden for opgavekommissionen til studentereksamen angående fri vikar til kommissionens medlemmer.

Som det er hr. undervisningsinspektøren bekendt, har Statsskolernes Lærerforening fremsat andragende om, at medlemmer af opgavekommissionen til studentereksamen må få fri vikar i den tid, de på grund af deres deltagelse i kommissionens møder må forsømme deres undervisning.

Under henvisning hertil skal man herved meddele, at ministeriet intet finder at erindre imod, at der til opgavekommissionens medlemmer foruden diæter og rejseudgifter ydes godtgørelse for vikarudgifter efter de for deltagelse i kommissionsarbejde almindeligt gældende regler, jfr. også den ved opgavekommissionen for mellemskole- og realeksamen anvendte praksis.

Det bemærkes, at ministeriet kan tiltræde, at denne ordning træder i kraft, forsåvidt angår vikarudgifter ved kommissionsmøder i anledning af den nu forestående eksamen.

Skrivelse af 5. februar 1954 til rektor i Z. Statskole vedrørende statens erstatningspligt ved hændelige uheld overgået statsskolelærere.

Af en med hr. rektorens påtegning af 19. december 1953 fremsendt indberetning fremgår det, at der under elevovelsler i en kemitime på Z. Statskole er indtruffet et uheld, hvorved adjunkt A. A. fik forskellige beklædningsstykker ødelagt af svovlsyre. – Adjunkt A. A. har

samtidig ansøgt ministeriet om erstatning for det ødelagte tøj, idet skaden er opgjort til 286 kr.

Undervisningsministeriet har om sagen brevvekslet med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, og selv om staten efter de foreliggende oplysninger ikke kan anses for juridisk forpligtet til at erstatte den indtrufne skade, godkender man dog bl. a. under hensyn til, at uheldet ikke kan lægges adjunkt A. A. til last, at der efter omstændighederne udbetales denne 250 kr. som billighedsgodtgørelse.

I overensstemmelse hermed bemyndiges hr. rektoren til at udbetale det omhandlede beløb, således at udgiften afholdes under finanslovkonto § 21. X. A. 15. d. Forskellige udgifter, for indeværende finansår.

Cirkulærskrivelse af 5. februar 1954 til statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt statsseminarierne. (Angående institutionen »Kunst i Skolen«).

Man skal herved meddele, at ministeriet kan bifalde, at de statskoler og statsseminarier, der måtte ønske dette, indtegner sig som medlemmer af institutionen »Kunst i Skolen«, og at eengangskontingentet (5 øre pr. elev i vedkommende skole eller seminarium, dog mindst 10 kr.) samt 100 kr. til køb af 2 indrammede farvelitografier vil blive stillet til rådighed af en sum af tipsmidlerne for finansåret 1954/55.

Indmeldelse samt bestilling af litografier sker ved direkte henvendelse til institutionen »Kunst i Skolen«, Ellemarksvej 35, Århus, der efter det for ministeriet oplyste har sendt brochurer og vedtægter bl. a. til alle statskoler og statsseminarier og giver eventuelle ønskede nærmere oplysninger.

Afregning af indmeldelseskontingenterne samt beløbene for de ovennævnte 2 litografier vil ske direkte fra ministeriet til institutionen »Kunst i Skolen«, som man har anmodet om inden 1. april d. å. at tilstille ministeriet en samlet opgørelse over indmeldelser og køb fra statskolerne og statsseminarierne.

De pågældende skoler og seminarier anmodes derhos om inden 1. juli d. å. at sende ministeriet indberetning om, hvorvidt man er interesseret i fortsatte indkøb fra institutionen, idet ministeriet i bekræftende fald agter at tage spørgsmålet om bevilling under finanslovkontiene til overvejelse.

Skrivelse af 10. februar 1954 til de katolske eksamensskoler vedrørende ny tilskudsordning.

Efter stedfunden brevveksling med finansministeriet og folketingets finansudvalg fastsætter ministeriet herved følgende ny tilskudsordning for de katolske eksamensskoler:

Til de katolske eksamensskoler kan der fremtidig med virkning fra 1. april 1952 at regne beregnes tilskud på samme måde som til andre tilskudsberettigede private eksamensskoler alene med en nedsættelse, svarende til $\frac{1}{3}$ af udgifterne til gejstlige læreres lønninger, beregnet efter gennemsnitslønnen for ugifte lærere i Københavnskommune.

Skrivelse af 20. februar 1954 til Statsskolernes Lærerforening angående statsskolelæreres pligt til at føre tilsyn ved skriftlige eksaminer udenfor skoletiden.

I skrivelser af 21. januar 1950 og 1. april 1952 har foreningen udbedt sig en udtalelse fra ministeriet med hensyn til spørgsmålet om, i hvilket omfang der påhviler lærerne ved statsskolerne pligt til at føre tilsyn ved skriftlige eksaminer udenfor skoletiden.

I denne anledning skal man hermed fremsende afskrift af ministeriets skrivelse af 9. maj 1950 til rektor for B. statsskole, hvortil man kan henholde sig (jfr. side 000).

Foreningen har endvidere forespurgt, om ministeriets cirkulære af 23. april 1889, hvorefter de lærere, der fungerer som tilsynsmænd ved skriftlig eksamen, har krav på særlig betaling, forsåvidt deres arbejdstid under eksamen derved kommer til at overstige deres sædvanlige timeantal, stadig gælder.

Idet man vedlægger en afskrift af den pågældende cirkulærskrivelse, skal man meddele, at ministeriet ikke uden videre kan betragte de deri indeholdte bestemmelser, der er udfærdiget i tilslutning til helt andre tjenestetids- og lønningsmæssige regler end de nugældende, som fortsat havende gyldighed.

Forsåvidt spørgsmålet om særlig betaling for tilsynstimer ved skriftlig mellemskoleeksamen herefter er til genstand for ny overvejelse, finder ministeriet, at den ved nogle skoler forekommende arbejdsforøgelse som følge af dette tilsyn efter de af Statsskolernes Lærerforening meddelte oplysninger er af så beskedent et omfang, at man ikke finder tilstrækkelig anledning til fastsættelse af særligt vederlag herfor, især når henses til, at eksamensperioden som helhed medfører bortfald af yderligere et betydeligt antal lærertimer.

Cirkulærskrivelse af 22. februar 1954 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademi Skole angående ferier i 1954.

Sommerferien, efterårsferien og juleferien ved statens højere almenskoler og Sorø Akademi Skole i det kommende skoleår fastsættes herved således, de nævnte dage medregnet:

Sommerferie fra fredag den 25. juni 1954 til torsdag den 12. august 1954.

Efterårsferie fra mandag den 18. oktober 1954 til lørdag den 23. oktober 1954.

Juleferie fra torsdag den 23. december 1954 til onsdag den 5. januar 1955.

Skrivelse af 24. februar 1954 til lederen af Y. friskoles præliminærkursus angående dispensationer ved mundtlig eksamen for elev med talelidelse.

I en gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne hertil indsendt skrivelse af 17. f. m. har hr. kursusbestyreren under hensyn til, at en elev på Y. friskoles præliminærkursus afgangshold lider af talevanskeligheder, indstillet, at den pågældende elev får

tiladelse til i de mundtlige fag at besvare de stillede spørgsmål skriftligt i et lokale for sig og under opsyn.

I den anledning skal man herved meddele, at ministeriet ikke ser sig i stand til at bevilge det ansøgte, men at man vil finde det rimeligt, at der ved tilrettelæggelsen af de mundtlige eksaminationer af eleven tages et vist hensyn til den omhandlede lidelse, f.eks. kan eksaminationen i sprog således ske på den måde, at eleven i stedet for at begynde med at læse de forelagte tekster højt får lov til at gennemlæse dem for sig selv, hvorefter han oversætter samt eksamineres på sædvanlig måde på grundlag af teksten, idet han til slut anmodes om at læse et mindre stykke højt. Censorerne vil derved, for oplæsningen finder sted, have haft lejlighed til at danne sig et indtryk af elevens standpunkt i faget, og dette indtryk vil da naturligt påvirke censorernes bedømmelse.

Det tilføjes, at man intet har at indvende imod, at der gives eleven længere tid til de mundtlige eksaminationer.

Skrivelse af 5. marts 1954. Til P. byråd om statsunderstøttelse af kostelev tilhørende det danske mindretal i Sydslesvig.

I en med byrådets påtegning af 15. f. m. hertil indsendt skrivelse af samme dato har P. købstads skolekommission forespurgt, om en kvindelig elev i T. danske skole i Sydslesvig, hvis forsøger tilhører det danske mindretal, vil blive godkendt som berettiget til statsunderstøttelse, såfremt hun optages på P. gymnasiums kostafdeling for piger.

I denne anledning skal man med bemærkning, at ministeriet efter det oplyste forudsætter, at den pågældende er tysk statsborger, herved meddele, at det er praksis, at de særlige beneficier såsom alumnepladser og stipendier m. m. forbeholdes danske statsborgere, og at man af principielle grunde ikke har ment at kunne fravige dette princip i det foreliggende tilfælde.

Man henleder imidlertid opmærksomheden på, at spørgsmål om økonomisk støtte til unge sydslesvigeres uddannelse i Danmark sædvanligvis formidles gennem Dansk Skoleforening, hvorfor man henviser til eventuel direkte henvendelse til denne forening angående muligheden for derfra at opnå støtte til det omhandlede formål.

Skrivelse af 8. marts 1954 til rektor for X. Statskole angående statens erstatningspligt ved hændeligt uheld overgået en elev i frikvarteret.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 15. februar d. å., hvori De forespørger, om der er nogen mulighed for at refundere elev i I g C. C. de udgifter, ialt 37 kr., hun har haft som følge af, at hun har brækket et fodrodsben ved sammenstød med en anden elev under leg i frikvarteret, skal man herved meddele, at ministeriet, da uheldet må betegnes som hændeligt, ikke anser sig for erstatningspligtig, og at man under hensyn til konsekvenserne heller ikke ser sig i stand til at yde den pågældende elev en billighedsgodtgørelse.

Cirkulære af 15. marts 1954 angående medhjælpere for skolelægerne.

Til samtlige skoledirektioner, kommunalbestyrelser og skoleråd.

Efter at den ved undervisningsministeriets cirkulære af 19. september 1949 fastsatte midlertidige ordning angående medhjælpere for skolelægerne er udløbet med udgangen af finansåret 1952-53, har ministeriet opnået bevillingsmyndighedernes tilslutning til en ny midlertidig ordning af disse forhold, gældende indtil den i skolelægelovens § 13 foreskrevne revision af loven i rigsdagssamlingen 1956-57.

Ved denne ordning forlænges den hidtil gældende midlertidige ordning med den ændring, at der fra 1. april 1953 at regne ydes refusion efter skolelægeloven af 12. juli 1946 med halvdelen af udgiften til lønning af skolesundhedsplejersker med uddannelse ved *Aarhus universitet*, uden den i lovens § 11, stk. 2, pkt. 2, fastsatte begrænsning. Denne refusionsordning gælder, hvad enten skolesundhedsplejersken virker i kombineret spædbørns- og skolesundhedsplejerskeordning eller alene som skolesundhedsplejerske.

I henhold hertil fastsætter ministeriet herved med virkning fra 1. april 1953 følgende midlertidige bestemmelser om statens tilskud til skolelægeordningen:

1. a. Ved kombinerede spædbørnssundhedsplejerske- og skolesundhedsplejerskeordninger yder staten tilskud med halvdelen af kommunens udgift til den del af spædbørnssundhedsplejerskens lønning, befordrings- og beklædningsgodtgørelse samt bidrag til pensionering og eventuelt honorar til lægetilsyn med spædbørnssundhedsplejerskerne, som falder på skolelægeordningen.

b. Udenfor de kombinerede spædbørnssundhedsplejerske- og skolesundhedsplejerskeordninger yder staten på tilsvarende måde tilskud med halvdelen af kommunernes udgift til skolesundhedsplejerskens lønning, når der som skolesundhedsplejerske er ansat en af sundhedsstyrelsen godkendt sygeplejerske, der har gennemgået kursus for spædbørnssundhedsplejersker ved Aarhus universitet.

c. Til skolelægeordningen iøvrigt i de under a. og b. nævnte tilfælde yder staten tilskud efter skolelægeloven af 12. juli 1946 § 11, stk. 2, med 50 pct. af kommunernes øvrige udgifter, dog højst i forhold til 3 kr. årligt pr. person + det til enhver tid gældende procenttillæg til honorarer til statstjenestemænd.

2. Udenfor de under pkt. 1 nævnte ordninger yder staten tilskud til den samlede skolelægeordning efter skolelægelovens § 11, stk. 2, med 50 pct. af udgiften, dog højst i forhold til følgende beløb:

a. 5 kr. årligt pr. person + det til enhver tid gældende procenttillæg til honorarer til statens tjenestemænd, hvis der som skolesundhedsplejerske er ansat en af sundhedsstyrelsen godkendt autoriseret sygeplejerske, der ikke har gennemgået kursus for spædbørnssundhedsplejersker ved Aarhus universitet.

b. 4 kr. årligt pr. person + tillæg, hvis der er antaget anden medhjælp for skolelægen.

c. 3 kr. årligt pr. person + tillæg, hvis ingen medhjælp antages.

Cirkulærskrivelse af 26. marts 1954 til rektorerne for statens højere almenskoler om budgetforslag for finansåret 1955/56.

Efter forventet vedtagelse af finansloven vil der omkring 1. april d. å. blive tilstillet skolen meddelelse om givne bevillinger for finansåret 1954/55.

Man anmoder om, at skolerne snarest muligt derefter og *senest 1. maj 1954* indsender meddelelse om, hvorvidt der – bortset fra lønningskontoen – for *finansåret 1955/56* ønskes ændringer i skolens budget.

Det bemærkes herved, at det for ministeriet vil være nødvendigt allerede til dette tidspunkt at tage alle forslag om ekstraordinære bevillingsforhøjelser og nybevillinger under behandling, således at sådanne forslag i forståelse med bevillingsmyndighederne kan være færdigbehandlede til *samlet* optagelse på det forslag til finanslov for finansåret 1955/56, der udarbejdes i sommeren 1954 til forelæggelse for folkettinget. Dette gælder ikke mindst forslag om bygningsforbedringer, inventaranskaffelser m.v.

Den hidtidige praksis, hvorefter en række forslag blev fremsat i tilslutning til 2. eller 3. behandling af finanslovsforslaget eller som forslag til tillægsbevillingsloven vil i forbindelse hermed blive begrænset, således at kun ganske ekstraordinære, påtrængende og ved budgettets udarbejdelse uforudseelige bevillingsforslag, i så henseende kommer i betragtning. Iøvrigt vil sådanne senere fremsatte forslag blive udskudt til optagelse på finanslovsforslaget for finansåret 1956/57.

Der bør ved budgetforslagets udarbejdelse foretages en nøje gennemgang af alle konti med gennemførelse af de størst mulige besparelser for øje.

Lov nr. 96 af 31. marts 1954 om oprettelse af en statsskole i Rødovre.

§ 1.

Undervisningsministeren bemyndiges til at oprette en statsskole (gymnasieskole) i Rødovre.

§ 2.

Anlægsudgifterne tilvejebringes således:

1) Rødovre kommune overdrager vederlagsfrit det fornødne grundareal for skolen til staten.

2) 25 pct. af udgifterne ved opførelse af bygningerne, herunder rektor- og pedelboliger, anskaffelse af inventar, samlinger og undervisningsmateriel, anlæg af sportsplads m.v. afholdes af statskassen.

3) De restende 75 pct. af de under 2) nævnte udgifter afholdes af Brøndbyerne, Glostrup, Herstederne, Hvidovre, Høje-Taastrup, Rødovre og Vallensbæk kommuner efter indbyrdes overenskomst, der godkendes af undervisningsministeren.

§ 3.

Udgifterne ved skolens drift bevilges på de årlige finanslove. Ved normeringslov oprettes det fornødne antal tjenestemandstillinger for rektor, lærerpersonale og pedel.

Forslag til lov om oprettelse af en statsskole i Rødovre.

§ 1.

Undervisningsministeren bemyndiges til at oprette en statsskole (gymnasieskole) i Rødovre.

§ 2.

Anlægsudgifterne tilvejebringes således:

1) Rødovre kommune overdrager vederlagsfrit det fornødne grundareal for skolen til staten.

2) 25 pct. af udgifterne ved opførelse af bygningerne, herunder rektor- og pedelboliger, anskaffelse af inventar, samlinger og undervisningsmateriel, anlæg af sportsplads m. v. afholdes af statskassen.

3) De resterende 75 pct. af de under 2) nævnte udgifter afholdes af Brøndbyerne, Glostrup, Herstederne, Hvidovre, Høje-Taastrup, Rødovre og Vallensbæk kommuner efter indbyrdes overenskomst, der godkendes af undervisningsministeren.

§ 3.

Udgifterne ved skolens drift bevilges på de årlige finanslove. Ved normeringslov oprettes det fornødne antal tjenstemandsstillinger for rektor, lærerpersonale og pedel.

Bemærkninger til lovforslaget.

Igennem en årrække har man i Københavns vestlige-omegnskommuner haft store og stadigt stigende vanskeligheder ved at skaffe kvalificerede elever adgang til gymnasieskolerne.

Forældre og skoler i disse kommuner, der ønsker børnene gymnasieuddannet, er henvist til at benytte statsgymnasierne i hovedstadskommunerne. På grund af pladsmangel i disse er betingelserne for optagelse imidlertid meget strenge og hertil kommer, at afstanden til disse gymnasier med deraf følgende transportudgifter må afholde mange kvalificerede elever fra at søge optagelse. Dette er en tilstand, der med rette føles urimelig i betragtning af den store og stadigt voksende befolkningsgruppe, der her er tale om.

Forholdene har derfor været gjort til genstand for undersøgelser såvel i undervisningsministeriets udvalg til overvejelse af gymnasieforholdene (gymnasieudvalget) som i et særligt af kommunalbestyrelserne i Brøndbyerne, Glostrup, Herstederne, Hvidovre, Høje-Taastrup, Rødovre og Vallensbæk nedsat udvalg. Som resultat heraf fremsatte de nævnte 7 kommuner i 1952 andragende om oprettelse af et statsgymnasium indenfor disse kommuners område (bilag 1), hvilket andragende gymnasieudvalget tilsluttede sig i sin betænkning af 13. november 1952 (bilag 2), hvori udvalget anbefaler oprettet ialt 3 nye gymnasieskoler i Københavns omegn, nemlig i Lyngby-Taarbæk, Hvidovre-Rødovre og på Amager.

Oprettelsen af en ny gymnasieskole på Amager beror bl.a. på nærmere forhandlinger med Københavns kommune, medens finansudvalgets tilslutning er opnået til oprettelse af et nyt statsgymnasium i Lyngby-Taarbæk kommune (med beliggenhed i Virum), idet det herved er tilkendegivet som en forudsætning, at nye statsgymnasier fremtidig søges oprettet ved lov.

I henhold hertil fremsættes nærværende lovforslag.

Til § 1.

Den her foreslåede gymnasieskole, der tænkes at skulle omfatte gymnasium med nysproglig linie og matematisk-naturvidenskabelig linie (2 klasserækker), realklasse samt mellemklasse med 2 klasserækker, er særlig beregnet på at betjene de ovenfor nævnte kommuner.

Der har været forelagt undervisningsministeriet tilbud om grund fra Rødovre, Hvidovre, samt Brøndbyernes kommuner og efter indgående forhandlinger, hvorunder kommunerne anmodede undervisningsministeriet om at træffe afgørelsen med hensyn til gymnasiets placering, og efter indhentede udtalelse fra boligministeriet, har man valgt at søge skolen opført på den af Rødovre kommune tilbudte grund. Kommunerne er i skrivelse af 9. juni 1953 underrettet om denne afgørelse, der har dannet grundlaget for de siden da førte forhandlinger om gymnasiets opførelse.

Til § 2.

Den foreslåede fordeling af anlægsudgifterne mellem stat og kommune svarer til den med Lyngby-Taarbæk kommune truffene ordning vedrørende opførelsen af statsgymnasiet i Virum.

Kommunerne har tiltrådt den nævnte udgiftsfordeling mellem stat og kommune og har med hensyn til den indbyrdes udgiftsfordeling indgået den i bilag 3 omhandlede overenskomst, som er godkendt af Københavns amtsråd, og som også undervisningsministeriet kan godkende. Kommunernes bidrag forudsættes stillet til disposition, når byggeriet er påbegyndt.

Til § 3.

Skolens driftsudgifter må afholdes fuldt ud af statskassen efter de for statsskolerne almindeligt gældende regler. Skolens oprettelse vil nødvendigvis en forhøjelse af det ved statsskolerne på normeringsloven fastsatte antal tjenstemandsstillinger.

HVIDOVRE SOGNERÅD Gymnasieudvalget

Bilag 1.

den 20. maj 1952.

Til undervisningsministeriet.

Sognerådene og skolekommissionerne i nedennævnte 7 kommuner har været samlet til møde og drøftet et fælles ønske om oprettelse af statsgymnasier indenfor disse kommuners område.

Da det er kommunerne bekendt, at det høje undervisningsministerium påtænker at oprette 2 nye statsgymnasier i den nærmeste fremtid, er nævnte kommuner enige i at rette nærværende henvendelse til den højtærede undervisningsminister om at se med velvilje på kommunernes ønske om, at disse nye statsgymnasier bliver placeret i de vestlige kommuners område.

Kommunerne har nedsat et udvalg på 7 medlemmer repræsenterende samtlige kommuner til at arbejde videre med spørgsmålet, og udvalget anmoder herved den højtærede minister om tilladelse til at forelægge sagen for ministeren ved et møde i den nærmeste fremtid.

Til foreløbig orientering for ministeren kan udvalget oplyse, at der for tiden fra vore kommuner deltager 102 elever i gymnasieklasser og 95 elever i gymnasiemellem-skolen.

Imødesende den højtærede ministers svar, tegner vi med højagtelse.

P. U. V.
Sv. Aagesen,
formand.

f. Hvidovre kommune <i>Sv. Aagesen,</i>	f. Rødovre kommune <i>Jens Poulsen,</i>
f. Glostrup kommune <i>Vald. Hansen,</i>	f. Høje Taastrup kommune <i>Ingemann Pedersen,</i>
f. Herstedernes kommune <i>Johs. Olsen,</i>	f. Vallensbæk kommune <i>Ellen Hansen,</i>
f. Brøndbyernes kommune <i>K. E. Andersen,</i>	

Bilag 2.

UDVALGET TIL OVERVEJELSE AF GYMNASIESKOLEFORHOLDENE

København, den 13. november 1952.

Til undervisningsministeriet.

Blandt de nærværende udvalg af undervisningsministeriet til erklæring oversendte sager har udvalget haft lejlighed til på en række møder særskilt at behandle de af ministeriet oversendte henvendelser angående oprettelse af statsgymnasier i Hvidovre, Rødovre og Virum i forbindelse med fortsatte overvejelser i udvalget angående det stadig stærkere behov for et nyt gymnasium på Amager, jfr. herom udvalgets forrige betænkning af juni 1951, pag. 25, og udvalget har ment, at stærke grunde taler for allerede på nærværende tidspunkt at afgive en erklæring om disse sager vedrørende behovet for nye gymnasieskoler i Københavns umiddelbare omegn.

Idet udvalget foreløbig tilbagesender henvendelserne angående nye statsgymnasier i Hvidovre, Rødovre og i Virum, skal man angående disse sager og angående behovet for en ny gymnasieskole på Amager udtale følgende:

Af det medfølgende kort i størrelsesforholdet 1:40000 over København og omegn fremgår det umiddelbart, at Københavns vestlige omegn og Amager er meget dårligt dækket med gymnasieskoler, jfr. kortets angivelser om de nu eksisterende gymnasieskolels beliggenhed. Denne erkendelse forstærkes i høj grad af en undersøgelse af befolkningstal og specielt børnetal i de omhandlede distrikter, ligesom en sådan undersøgelse umiddelbart godtgør, at der også er et stærkt behov for yderligere gymnasiedækning i Lyngby-Taarbæk kommune og kommunerne omkring denne.

I så henseende henviser man til indholdet af de medfølgende statistiske oversigter mærket A-D.

Til almindelig orientering medgives hosfølgende skema A, hvoraf det fremgår, at antallet af levendefødte børn i hele landet har været stærkt stigende indtil 1946, og at fødselstallene i årene 1943 til 1948 har været særlig store. Dette har allerede været særdeles mærkbart i folkeskolens første klasser og vil også meget snart mær-

kes i eksamensmellemskolen (fra ca. 1955) med en særlig stor belægning af mellemskolen allerede i årene 1958-62, ligesom det vil mærkes i gymnasieklasserne og realklassen allerede fra 1959.

Af skema B vedrørende folketallet i hovedstadskommunerne fremgår det dernæst, at det samlede folketal i byens indre distrikter i årene 1945-51 i det store og hele har været stationært eller endog har udvist en ringe tilbagegang, og at nærmest kun Valby distrikt med 15,7 pct. stigning og i nogen grad Brønshøj distrikt med 7,8 pct. stigning er vokset i højere grad. Befolkningstilvæksten er i dette tidsrum har gennemsnitlig for alle 3 hovedstadskommuner været 4,5 pct., omtrent svarende til befolkningstilvæksten i landet som helhed. Disse 4,5 pct. fordeler sig med 4,3 på Københavns kommune, 4,0 pct. på Frederiksberg kommune og 7,2 pct. på Gentofte kommune.

Når imidlertid disse oplysninger sammenholdes med oplysningerne i skema C om de tilsvarende og andre tal for omegnskommunerne, fremgår det klart, at udviklingen i høj grad er løbet fra den nuværende placering af næsten alle hovedstadsområdets gymnasieskoler i hovedstadskommunernes inderdistrikter. Skema C viser, at befolkningstallet i vestkommunerne (Hvidovre, Rødovre m.v.) i årene 1945-51 var steget med ikke mindre end 44 pct. til 76 015 og i årene 1945-52 med 54 pct. til 81 244, samt at de tilsvarende tal for nordvestkommunerne var steget med henholdsvis 34 pct. til 77 602 og 40 pct. til 80 892, og at befolkningstallet for kommunerne Herlev og Gladsaxe tilsammen var steget med henholdsvis 57 pct. til 50 019 og 72 pct. til 54 571 og for Taarnby, Dragør og St. Magleby tilsammen med henholdsvis 54 pct. til 27 685 og 72 pct. til 30 992. Selv om ganske vist de 2 sidstnævnte kommunegrupperes totale indbyggertal endnu er væsentlig ringere end de 2 førstnævnte grupper, fremgår det allerede af alle disse tal, at der med god grund kan tales om gymnasienød i omegnskommunerne. Yderligere oplysende i så henseende er det imidlertid af skema C at se, at antallet af skolepligtige børn i årene 1945-51 procentmæssigt er steget endnu langt stærkere i omegnskommunerne end det absolutte folketal i disse kommuner, hvad der har sammenhæng med, at det overvejende er unge familier, der flytter ud, et forhold, som udvalget har anledning til at understrege stærkt.

Medens stigningen i børnetallet (skolepligtige børn) i de 3 hovedstadskommuner i den betragtede årrække var gennemsnitlig 30 pct., var den 56 pct. i vestkommunerne, 49 pct. i nordvestkommunerne og henholdsvis 73 pct. og 52 pct. i de mindre talstærke Herlev-Gladsaxe kommuner og Amagerkommunerne.

Som det fremgår af skema D, som udvalget har foranlediget opstillet efter et rundspørge til samtlige gymnasieskoler og studenterkursus i hovedstadsområdet, afspejler disse forhold sig tydeligt i det billede, som disse oplysninger fra skolerne giver af, i hvilket omfang børn fra omegnskommunerne søger gymnasieskoler i de 3 hovedstadskommuner (+ de 3 studenterkursus i hovedstaden og Lyngby statsskole samt Holte private gymnasium). Fra vestkommunerne søger ikke mindre end 229 elever ind til gymnasieskoler i hovedstaden, hvortil kommer 12 elever på studenterkursus. Allerede nu er pladssituationen på de offentlige københavnske gym-

nasieskoler en sådan, at situationen på disse med det stadig stigende børnetal må tilsige, at der på en eller anden måde bør rådes bod på pladsmangelen, og der er ikke for udvalget nogensomhelst tvivl om, at man, når man tager det nævnte tal på 229 elever i betragtning og yderligere tager hensyn til den overordentlig stærke tilvækst i vestkommunerne foruden til et nyoprettet gymnasiums egen behovskabende virkning, straks vil have rigelig elevtilslutning til en ny gymnasieskole i vestkommunerne.

For nordvestkommunernes vedkommende fremgår det af skema D, at der allerede nu er ikke mindre end 176 elever, der søger gymnasieskole i hovedstadskommunerne. Selv om man kun ser på Lyngby-Tårnbæk kommune, er forholdet det, at 130 elever må søge ind til hovedstadskommunerne og 87 elever til Holte gymnasium (samt 19 til studenterkursus). Den allerede eksisterende statsskole i Lyngby må ganske vist modtage 83 elever, hvoraf henholdsvis 55 og 26 velkvalificerede elever fra Gladsaxe og Værløse kommuner, og ville man foretage en opgørelse af gymnasienoden i Lyngby-Taarbæk kommune på den måde, at man trak disse 83 elever fra de 130 + 87 elever i Lyngby-Taarbæk kommune, der må søge andre gymnasieskoler, ville der for Lyngby-Taarbæk kommune fremkomme et underskud på 134 elever (+ 19 kursuslever). Det må imidlertid forekomme udvalget tvivlsomt, hvorvidt det er berettiget i denne henseende at fradrage de 83 elever (væsentligst fra Værløse og fra Gladsaxe), der ganske naturligt vil være henvist til Lyngby statsskole, ikke mindst, hvis man tænkte sig opført et nyt gymnasium i Virum, der vokser overordentlig stærkt, og som må formodes at vokse særdeles stærkt på grund af de gode kommunikationsforhold mange år fremover, og udvalget vil således skønne, at det var begrundet i det foreliggende materiale at gå ind for oprettelse af en ny gymnasieskole i den nordlige del af Lyngby-Taarbæk kommune i en ikke for fjern fremtid.

Af de sidste linier i oversigten på skema D fremgår det, at der ialt er 657 elever bosat i den del af Københavns kommune, der ligger på Amager, som søger gymnasieskolerne i hovedstadskommunerne (hvertil kommer 17 elever på studenterkursus). Af disse 657 elever kan kun 330 modtages på Christianshavns gymnasium, og de resterende 327 elever ville, rent bortset fra det stadig stærkt voksende børnetal på Amager, kunne fylde en ny gymnasieskole. Udvalget kan ikke nære tvivl om, at der fuldt ud er den fornødne begrundelse for oprettelsen af en sådan ny skole.

Forsåvidt angår sagen om en ny gymnasieskole på Amager er der imidlertid den vanskelighed, at eleverne i meget væsentlig udstrækning kommer fra distrikter, der hører til Københavns kommune. Det måtte derfor uden videre være på sin plads, at der, forinden videre foretoges, i henseende til dennes side af sagen forhandles med Københavns kommune bl.a. angående spørgsmålet om en sådan ny gymnasieskoles beliggenhed. Dette ville imidlertid kræve nogen tid, og udvalget kan ikke anse det for rigtig at lade de andre her behandlede sager, der i hvert fald delvis må siges at være af presserende karakter, bero på sådanne yderligere undersøgelser. Man må således, forsåvidt angår Amager-spørgsmålet, forbeholde sig at fremkomme

med mere definitiv indstilling på et lidt senere tidspunkt.

Idet udvalget henviser til de foran givne oplysninger og specielt ønsker at understrege, at de trafikmæssige forhold skønnes i den nærmeste periode fremover kun at ville underbygge det i nærværende indstilling tagne standpunkt yderligere, skal man uden forbehold henstille, at ministeriet allerede nu tager sagen om oprettelse af en ny gymnasieskole i Hvidovre-Rødovre kommuner med nabokommuner op til definitiv løsning.

Det bemærkes, at udvalget under sit arbejde med de foreliggende planer har drøftet det spørgsmål, hvorvidt det vil være naturligt, at de nye skoler oprettes som statsskoler eller som kommunale gymnasieskoler, et spørgsmål, hvis konsekvenser det imidlertid er vanskeligt for udvalget at tage stilling til, så længe man ikke kender den under forberedelse værende betænkning om de kommunale eksamensskolers tilskudsforhold. Der har dog ikke i udvalget været tvivl om, at det i og for sig vil være mest rationelt, at de nye skoler som hovedregel bliver statsskoler, bl.a. fordi de i udpræget grad skal dække ikke alene den kommune, i hvilken de er beliggende, men også omliggende distrikter. Men der har været almindelig enighed om, at det vil være naturligt, at de interesserede kommuner yder et endog meget væsentligt bidrag til afholdelsen af byggeomkostningerne, foruden at de stiller den fornødne grund gratis til rådighed, Forskellige anskuelser har været fremsat indenfor udvalget med hensyn til det kontante bidrags rimelige størrelse. Et flertal har fundet det rimeligt, at det fastsættes til 75 pct. af byggeomkostningerne incl. inventaranskaffelserne i overensstemmelse med, hvad der er stillet i udsigt som rimeligt krav fra statens side med hensyn til det planlagte byggeri af en statsskole i Aarhus og i Aalborg, hvilken analogi også kunne synes naturlig bl.a. på baggrund af, at situationen er omtrent den samme med hensyn til befolkningstal. Repræsentanten for »Den danske Købstadsforening«, der iøvrigt har påpeget, at han finder fordelingen af statslige og kommunale skoler omkring i landet noget tilfældig, har dog forbeholdt sig sin stilling i så henseende. Det samme gælder finansministeriets repræsentant i udvalget, som er af den opfattelse, at spørgsmålet om fordelingen af udgifterne mellem stat og kommune bør underkastes en nøjere undersøgelse. Udvalget må imidlertid finde, at hele dette spørgsmål efter sin karakter meget må bero på nærmere forhandling mellem ministeriet og de interesserede kommuner.

Det skal anføres, at udvalget har haft lejlighed til at se den grund, som Hvidovre kommune har tilbudt at stille til disposition for opførelsen af et statsgymnasium, og at man for sit vedkommende må finde grunden såvel som dens beliggenhed velegnet for formålet.

Endvidere tilføjes det, at udvalget ikke har kunnet undgå under sine drøftelser at strejfe spørgsmålet om nødvendigheden eller betimeligheden af en strengere praksis med hensyn til optagelsen i gymnasieklasserne, men dels må man anse det for tvivlsomt, at det vil være muligt eller rigtigt at gennemføre forandringer i så henseende, og dels anser man sig ikke for kompetent til at tage stilling til dette spørgsmål.

P. U. V.
Th. Ginsing.

E. Drostby,
sekr.

Bilag 3.

RØDOVRE KOMMUNE

Kommunalbestyrelsen.

Den 10. december 1953.

Til undervisningsministeriet, Frederiksholms Kanal 21, K.

I overensstemmelse med resultatet af de forhandlinger, der fandt sted ved det på foranledning af undervisningsministeren indvarslede møde i undervisningsministeriet den 20. f.m., i hvilket deltog repræsentanter for de 7 vestlige omegnskommuner (Brøndbyerne, Glostrup, Herstederne, Hvidovre, Høje-Taastrup, Vallensbæk og Rødovre) angående sagen om opførelse af en statsskole i Rødovre, skal man herved meddele, at der på foranledning af herværende kommunalbestyrelse den 9. ds. afholdtes møde i Rødovre med de i gymnasiesagen interesserede kommuner angående fordelingen af de udgifter, der er forbundne med opførelsen af et statsgymnasium i Rødovre.

Ved forhandlingerne opnåedes enighed om at imødekomme de af undervisningsministeren på mødet den 20. f.m. fremsatte betingelser om kommunalt tilskud til hjælp til opførelse af en statsskole i Rødovre kommune, således at de interesserede kommuner i fællesskab bidrager med 75 pct. af opførelsesudgifterne, herunder udgifter til rektorbolig, inventar og sportsplads.

Man blev enige om at foretage udgiftsfordelingen mellem kommunerne efter følgende regler:

- 1) Rødovre kommune stiller den af undervisningsministeriet udpegede grund til rådighed uden vederlag.
- 2) Hvidovre og Rødovre kommuner afholder forlods hver 5 pct. af det beløb, kommunerne tilsammen skal udrede. De resterende kommunale opførelsesudgifter fordeles på samtlige 7 interesserede kommuner efter disses befolkningstal.
- 3) Til bestridelse af de for kommunerne med opførelsen af statsgymnasiet forbundne opførelsesudgifter optager kommunerne et fælleslån, der forrentes og amortiseres således, at den årlige ydelse reguleres efter hver enkelt kommunes indbyggerantal hvert års 1. april.
- 4) Kommunernes byrdefordeling optages til revision, hvis der inden låneperiodens udløb opføres yderligere et statsgymnasium i en af de omhandlede kommuner.

Man forventer, at det høje undervisningsministerium kan tiltræde den vedtagne fordeling af udgifterne kommunerne imellem.

P. k. v.
Gustav Jensen.

Johs. Pedersen.

Undervisningsministeriets cirkulære af 13. april 1954 angående friluftsrådets vejledning i »hensynsfuld optræden i naturen«.

(Til samtlige skoledirektioner, kommunalbestyrelser, skolekommissioner, skolenævn og skoler).

For at skabe større forståelse i befolkningen og i særdeleshed hos den opvoksende slægt for betydningen af en hensynsfuld optræden under færden i naturen har et

af friluftsrådet nedsat turistkulturudvalg til brug for lærerne ved undervisningen i skolerne udarbejdet en vejledning under titlen »Hensynsfuld optræden i naturen«. Udvalget har samtidig udarbejdet nogle anvisninger på vejledningens benyttelse i undervisningen og ladet forfærdige nogle oblater til opklæbning på det løse omslag om naturhistoriebøgerne. Vejledningen med anvisningerne og oblaterne vil ved friluftsrådets foranstaltning blive udsendt til samtlige skoler i landet.

Ministeriet ser med megen sympati på friluftsrådets bestræbelser for at vække befolkningens interesse for bevarelse af naturens kulturelle værdier og tillægger det stor betydning, at der allerede i skolen gøres et arbejde for at lære børnene såvel respekt for naturen som for landets historiske og kulturelle mindesmærker. Den foreliggende vejledning anses for vel egnet til at danne grundlag for et oplysende arbejde blandt børnene, og det kan derfor meget anbefales, at lærerne på passende steder i undervisningen gennemgår materialet med børnene.

Ministeriet skal derfor – som ved tidligere lejligheder – anmode skoledirektionerne og byrådene om gennem de stedlige skolemyndigheder at ville henlede lærernes opmærksomhed på den forestående udsendelse af friluftsrådets vejledning og på betydningen af, at den gøres til genstand for omtale i undervisningen, når lejlighed dertil gives.

Ministeriet kan ligeledes anbefale, at de af udvalget udsendte oblater med tekst: »vær god mod naturen« under lærerens opsyn klæbes på de løse omslag på naturhistoriebøgerne.

Skrivelse af 13. april 1954 til rektor for N. N. statsskole vedrørende lønningforsku.

I anledning af det med hr. rektorens anbefaling hertil indsendte andragende af 16. marts d. å. fra lektor P. P. om lønforsku, stort kr. 3.000,00 til hjælp ved anskaffelse af personautomobil, skal ministeriet efter indhentet oplysning fra finansministeriet herved meddele, at det ikke vil være muligt at yde lønforsku til nævnte formål. Man må henvise lektor P. P. til at indsende ansøgning om statslån til anskaffelse af motorkøretøj efter reglerne i vedlagte cirkulære af 22. november 1951 fra finansministeriet og, for det tilfælde at finansministeriet ikke kan tiltræde ydelsen af et sådant lån, til at indsende ansøgning om tjenestemandslån efter tjenestemandslovens § 34.

Skrivelse af 1. maj 1954 til De private gymnasieskolars rektorforening vedrørende regulering af statstilskuddet.

I et hertil fremsendt andragende af 12. januar d. å. har foreningen ansøgt om, at der må blive gennemført en ændret fremgangsmåde ved reguleringen af statstilskuddet til de private gymnasieskoler og de private mellem- og realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte efter den i cirkulærskrivelse af 22. september 1948 II, 5 indeholdte regel, hvorefter beregningen af et eventuelt oversku, som medfører nedsættelse af statstilskuddet, foretages for en periode af 3 år.

Foreningen har herved henvist til, at den af ministeriet ved denne regulering hidtil anvendte fremgangsmåde, hvorefter bl. a. de skolerne anviste a conto tilskud fik indflydelse på den endelige regulering, i praksis har vist sig at føre til et for de fleste skoler ugunstigere resultat end ved en årlig regulering, hvilket foreningen går ud fra er i modstrid med den trufne ordnings forudsætninger.

Under henvisning hertil har foreningen ansøgt om, at opgørelsen for 3-årsperioden i overensstemmelse med det princip, som måtte gælde ved en endelig opgørelse af det enkelte år for sig, må blive foretaget således, at tilskuddet til en skole for 3-året udgør den mindste af følgende to størrelser, nemlig det regelberegnete tilskud eller underskuddet i den pågældende periode; det endelige tilskud for det enkelte år vil herefter være at opgøre til det samlede tilskud for 3-årsperioden efter foranstående med fradrag af de endelige tilskud for de to foregående år.

I den anledning skal man herved meddele, at ministeriet kan tiltræde de af foreningen fremførte synspunkter, og at man vil foranledige den hidtil anvendte praksis ved tilskudsregningen ændret i overensstemmelse med de anførte principper.

Det tilføjes, at man vil foranledige de allerede anviste tilskud for årene 1946-47 til 1950-51 efterreguleret i overensstemmelse hermed, hvilket vil ske i forbindelse med den endelige regulering af statstilskuddet for skoleåret 1951-52, der vil blive anvist i den nærmeste fremtid.

Skrivelse af 4. maj 1954 til lederen af N. N. realskole vedrørende beregning af lønningsanciennitet.

I anledning af Deres skrivelse af 20. f. m. vedrørende lærerinde fru B. B.'s lønningsanciennitet skal man herved meddele Dem, at årsagen til, at fru B. B.'s lønningsanciennitet ved hendes genansættelse pr. 1. august er ændret i forhold til den anciennitet, hun havde under sin tidligere ansættelse ved skolen, er den i forbindelse med den ændrede statstilskudsordning efter lov af 15. marts 1947 indførte regel om, at lønningsanciennitet for lærere ved de tilskudsberettigede skoler beregnes efter de for folkeskolens lærere gældende regler, herunder at der altesid fradrages 2 år i den i betragtning kommende lærervirksomhed, jfr. § 5, stk. 3. a. i tilskudsbekendtgørelsen af 13. april 1949.

Skrivelse af 7. maj 1954 til rektorerne for statens højere almenskoler vedrørende tjenestetelefoner.

Efter at telefonselskaberne har påbegyndt fuldautomatisering af telefoncentralerne, skal man meddele, at der af udgifterne til tjenestemænds boligjenestetelefoner under fuldautomatiserede centraler, hvilke udgifter vil bestå dels af en grundtakst dels af en afgift beregnet på grundlag af tidsenheder, indtil videre af statskassen vil kunne betales den til enhver tid fastsatte årlige grundtakst for vedkommende telefon med tillæg af afgiften for 850 tidsenheder årligt.

Skrivelse af 8. maj 1954 til lederen af N. N. præliminærkursus vedrørende eksamenslættelser for blinde elever.

I anledning af hr. kursusbestyrerens gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne hertil indsendte andragende af 23. november 1953 bifalder ministeriet herved, at 3 kursus elever, der alle på grund af blindhed kun er i stand til at læse punktskrift, indstilles til almindelig forberedelseseksamen i maj-juni eksamenstermin 1954 med følgende lempelser:

1. Fritagelse for såvel skriftlig som mundtlig prøve i geometri.
2. Fritagelse for skriftlig prøve i aritmetik.
3. Tilladelse til at benytte punktskriftmaskiner til kladderne og skrivemaskiner ved indførelsen af de skriftlige opgaver.
4. Fritagelse for ordenskarakter samt
5. Tildeling – om fornødent – af en ekstra time til besvarelsen af de skriftlige prøver ud over den på eksamensskemaet fastsatte tid.

Skrivelse af 1. juni 1954 til rektor for N. N. Statskole om medregning af sygdomsperiode i adjunkts lønningsanciennitet.

I anledning af det med hr. rektorens anbefaling hertil indsendte andragende af 3. april d. å. fra adjunkt ved N. N. statsskole A. A. om, at der må blive tillagt ham lønningsanciennitet fra 1. oktober 1940 i stedet for fra 1. april 1942, skal man herved meddele, at ministeriet ikke har fundet grundlag for at ændre sin ved skrivelse af 13. februar 1945 trufne afgørelse, hvorefter der af principielle grunde og af hensyn til konsekvenserne ikke ved fastsættelse af lønningsanciennitet for adjunkt A. A. vil kunne tages hensyn til den periode på 1½ år, i hvilken han har været fraværende på grund af tuberkulose.

Man vil derimod ved fremtidige lektorudnævnelser i det omfang, hvori det skønnes muligt og rimeligt, søge at tage hensyn til de særlige omstændigheder, som har medført, at adjunkt A. A. lønningsanciennitet først har kunnet regnes fra 1. april 1942.

Skrivelse af 5. juni 1954 til rektor for N. N. Statskole vedr. tjenestefrihed med fri vikar til studierejse.

I anledning af det med hr. rektorens anbefaling hertil indsendte andragende af 26. maj d. å. fra lektor B. B. om, at der må blive ydet hende orlov med fri vikar i skoleåret 1955-56 til en rejse til Afrika, hvor hun vil gøre studier, dels af geologisk art, dels af botanisk-zoologisk art samt undersøge det folk, som lever på grænsen af Tanganyika-Nyasaland, skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren

ren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet vil være sindet at bevilge orlov i skoleåret 1955-56 på betingelse af, at der kan etableres en tilfredsstillende vikarordning for frøken B. B., samt at bifalde, at der ydes hende fri vikar i 6 måneder, og at hun i den resterende del af skoleåret til statskassen indbetaler vikarbetalning efter sædvanlig vikarsats for sine timer. Man forventer sagen forelagt påny med oplysning om en tilfredsstillende vikarordning, når tiden for rejsen er nærmere forestående (foråret 1955).

Skrivelse af 9. juni 1954 til T. T. byråd angående udnævnelse af to adjunkter til lektorer forud for kolleger med større anciennitet.

I skrivelse af 16. februar d. å. har byrådet indstillet, at et ved T. T. gymnasium ledigtblevet embede som fast lærer omdannes til et adjunktur, samt at to adjunktembeder ved skolen omdannes til lektorater, hvilke stillinger foreslås besat med de ved skolen tjenstgørende adjunkter A. A. og B. B., der har lønningsanciennitet som adjunkter fra henholdsvis 1. april 1944 og 1. september 1944.

Af en af ministeriet forelagt brevveksling mellem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og rektor for T. T. gymnasium vedrørende besættelsen af de to lektorater fremgår, at der ved skolen er ansat to adjunkter med højere lønningsanciennitet som adjunkter end de indstillede, nemlig adjunkt C. C. med anciennitet fra 1. august 1941 og adjunkt D. D. med anciennitet fra 1. april 1942, men at man fra skolens side har foretrukket at søge adjunkterne A. A. og B. B. udnævnt først, idet det for de i anciennitet ældre adjunkter gælder, at deres anciennitet delvis er opnået ved undervisning i andre skoleformer end gymnasieskoler, hvortil kommer, at de pågældende først er blevet knyttet til T. T. gymnasium i henholdsvis 1949 og 1950.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet godkender, at et fast lærerembede ved T. T. gymnasium omdannes til et adjunktur og ligeledes ville kunne godkende, at to adjunktembeder omdannes til lektorater. Derimod må man af principielle grunde og af hensyn til konsekvenserne nære betænkelighed ved at imødekomme byrådets indstilling vedrørende besættelsen af lektoraterne, idet man forudsætter siden at skulle modtage indstillinger om oprettelse af ekstraordinære lektorater for adjunkterne C. C. og D. D., når de har opnået 14 års lønningsanciennitet, jfr. skoleplanens § 8, og hvis sådanne indstillinger da skønnes at burde tages til følge, vil skolen have opnået en normering af lektorater, der dels ligger uden for forudsætningerne for de ved skoleplanens § 8 godkendte bestemmelser, dels ikke vil være stemmende med den for fremmelse af adjunkter til lektorer ved statsskolerne fulgte praksis og de for tiden rådende muligheder for sådanne forfremmelser.

Ministeriet må derfor ønske, at spørgsmålet om udnævnelse af adjunkterne A. A. og B. B. til lektorer udskydes, indtil spørgsmålet kan overvejes i forbindelse med indstilling om udnævnelse til lektorer af adjunkterne C. C. og D. D.

Cirkulære af 9. juni 1954 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående nedsættelse af det pligtige timetal på grund af hjemmearbejde med rettelse af referatstile.

I tilslutning til undervisningsministeriets cirkulære af 5. februar 1948 angående nedsættelse af det pligtige timetal på grund af hjemmearbejde med stil- og opgaverettelse og ministeriets cirkulære af 13. august 1948 vedrørende nedsættelse af det pligtige timetal på grund af rettelse af opgaver i bogholderi og stenografi samt af referatstile meddeler ministeriet herved følgende:

Under hensyn til, at det i kgl. anordning af 8. april 1953 §§ 3 og 4 er fastsat, at gymnasieelever af den nysproglige linie skal øves i skriftlig brug af det engelske og det tyske sprog også gennem stile af friere art, vil en gradvis opøvelse af elevernes evne til at skrive referatstil nødvendigvis gøre, at der allerede i II. gymnasieklasse lægges øget vægt på den fortællende opgave. Dette vil medføre en forøgelse af vedkommende læreres arbejde med rettelse af stile fra elever i disse klasser.

Som følge heraf vil ovennævnte cirkulære af 13. august 1948, sidste stykke, fra den 1. august 1954 at regne være at ændre derhen, at den i ministeriets cirkulære af 5. februar 1948 fastsatte særberegning for rettelse af engelske og tyske referatstile kommer til anvendelse fra begyndelsen af II. gymnasieklasse.

Skrivelse af 11. juni 1954 til adjunktaspirant A. A. vedrørende tjenestefrihed med fri vikar under studierejse.

I anledning af Deres skrivelse af 3. maj d. å., hvori De anmoder om orlov med fri vikar for hele skoleåret 1954-55, idet De har modtaget et Fulbright-stipendium til 6 måneders studieophold i U.S.A., skal man efter brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet bevilger Dem orlov med fri vikar fra ca. 20. august d. å. i 6 måneder, hvortil kommer den tid, der medgår til rejsen til og fra U.S.A., dog at der ikke ydes Dem fri vikar for eventuelle overtimer.

Det tilføjes, at ministeren ikke for øjeblikket ser sig i stand til at udtale sig om spørgsmålet om eventuel forlængelse af orloven og om de vilkår, hvorunder en eventuel forlængelse vil blive givet, idet man forudsætter fornyet andragende herom til sin tid.

Lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenskoler.

§ 1.

Undervisningen i de af staten og kommunerne drevne højere almenskoler er vederlagsfri.

Undervisningen er ligeledes vederlagsfri i de til den eksamensfri afdeling af folkeskolen knyttede klasser for børn over den undervisningspligtige alder og de i henhold til folkeskoleloven af 18. maj 1937 § 2, stk. 2, oprettede fortsættelsesklasser og kursus til almindelig forberedelseseksamen ved folkeskolen på landet.

§ 2.

Læremidler, der benyttes ved undervisningen i de i § 1 nævnte skoler, stilles til rådighed for eleverne, således at de hermed forbundne udgifter for statsskolernes vedkommende afholdes af statskassen, for de kommunale skolers vedkommende af kommunen.

§ 3.

For elever, der efter meddelelse til hjemstedkommunen optages i en af de i § 1 nævnte kommunale skoler m. v. udenfor denne, kan den del af udgiften til undervisning og læremidler, der normalt afholdes af kommunen, kræves refunderet af hjemstedskommunen efter nærmere af undervisningsministeren efter forhandling med indenrigs- og boligministeren fastsatte bestemmelser.

§ 4.

For ophold på statens kostskoleafdelinger betales en afgift, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med folketingets finansudvalg.

Forfaldne afgifter kan inddrives ved udpantning efter de for personlige skatter til staten gældende bestemmelser.

§ 5.

Lov nr. 169 af 20. marts 1918 § 4 og lov nr. 385 af 30. juni 1919 om skoleafgift m. m. som ændret ved lov nr. 138 af 29. marts 1924 ophæves.

Skoleafgiften i henhold til nævnte lovbestemmelser for børn i undervisningspligtig alder i Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuners eksamensskoleklasser opkræves sidste gang med de den 31. maj 1953 for kvartalet maj-juli 1953 forfaldne beløb, jfr. skoleafgiftslovens § 10.

Skoleafgiften for børn over undervisningspligtig alder i nævnte kommuners eksamensskoleklasser samt for børn i statens højere almenkoler opkræves sidste gang med de den 31. maj 1954 for kvartalet maj-juli forfaldne beløb.

Andre kommuners adgang til at opkræve skoleafgift for børn over undervisningspligtig alder bortfalder senest 1. august 1954.

Bestemmelserne i nærværende lovs § 2 træder i kraft fra begyndelsen af skoleåret 1954-55.

§ 6.

Undervisningsministeren bemyndiges til - for så vidt angår skolerne i hovedstadskommunerne efter forhandling med kommunalbestyrelserne - at træffe de nærmere bestemmelser angående lovens gennemførelse.

Forslag til lov om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenkoler.

§ 1.

Undervisningen i de af staten og kommunerne drevne højere almenkoler er vederlagsfri.

Undervisningen er ligeledes vederlagsfri i de til den eksamensfri afdeling af folkeskolen knyttede klasser for børn over den undervisningspligtige alder og de i henhold til folkeskoleloven af 18. maj 1937 § 2, stk. 2, oprettede fortsættelsesklasser og kursus til almindelig forberedelseseksamen ved folkeskolen på landet.

§ 2.

Læremidler, der benyttes ved undervisningen i de i § 1 nævnte skoler, stilles til rådighed for eleverne, således at de hermed forbundne udgifter for statsskolernes vedkommende afholdes af statskassen, for de kommunale skolers vedkommende af kommunen.

§ 3.

For ophold på statens kostskoleafdelinger betales en afgift, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med folketingets finansudvalg.

Forfaldne afgifter kan inddrives ved udpantning efter de for personlige skatter til staten gældende bestemmelser.

§ 4.

Lov nr. 169 af 20. marts 1918 § 4 og lov nr. 385 af 30. juni 1919 om skoleafgift m. m. som ændret ved lov nr. 138 af 29. marts 1924 ophæves.

Skoleafgiften i henhold til nævnte lovbestemmelser for børn i undervisningspligtig alder i Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuners eksamensskoleklasser opkræves sidste gang med de den 31. maj 1953 for kvartalet maj-juli 1953 forfaldne beløb, jfr. skoleafgiftslovens § 10.

Skoleafgiften for børn over undervisningspligtig alder i nævnte kommuners eksamensskoleklasser samt for børn i statens højere almenkoler opkræves sidste gang med de den 28. februar 1954 for kvartalet februar-april forfaldne beløb.

Andre kommuners adgang til at opkræve skoleafgift for børn over undervisningspligtig alder bortfalder senest med udløbet af skoleåret 1953-54.

Bestemmelserne i nærværende lovs § 2 træder i kraft fra begyndelsen af skoleåret 1954-55.

§ 5.

Undervisningsministeren bemyndiges til - for så vidt angår skolerne i hovedstadskommunerne efter forhandling med kommunalbestyrelserne - at træffe de nærmere bestemmelser angående lovens gennemførelse.

Bemærkninger til lovforslaget.

Medens den tidligere grundlovs § 83, stk. 1, indeholdt bestemmelser om, at »børn, hvis forældre ikke har evner til at sørge for deres børns oplærelse, har ret til fri undervisning i folkeskolen«, bestemmer Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1953 i § 76, 1. punktum, at »alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen«.

Betydningen af den ændrede affattelse af denne grundlovsbestemmelse, hvorefter adgangen for undervisningspligtige børn til fri undervisning i folkeskolen, herunder eksamensmellemkolen, gøres uafhængig af forældrenes økonomiske kår, er i det væsentlige en sikring af en i praksis allerede gennemført og efter de godkendte skoleplaner gældende ordning; de enkelte afvigelser fra denne ordning, som endnu ved grundlovens ikrafttræden måtte findes, er nu uden gyldighed og iøvrigt uden økonomisk rækkevidde.

For statsskolernes mellem-, real- og gymnasieklasser og for de tilsvarende klasser ved de kommunale skoler

i København, Frederiksberg og Gentofte, der omfattes af lov nr. 385 af 30. juni 1919 om skoleafgift m. m., som ændret ved lov nr. 318 af 29. marts 1924, jfr. for hovedstadskommunerne lov nr. 169 af 20. marts 1918 § 4, har der dog været opkrævet en skoleafgift efter en progressiv skala i forhold til forsørgerens indtægt, nærmere fastsat på de årlige finanslove.

Efter at adgangen til at opkræve skoleafgift for undervisningspligtige børn i de kommunale eksamenskoler nu er bortfaldet med grundloven af 5. juni 1953, anser man det for en nødvendig konsekvens heraf også at lade afgiften for de børn i tilsvarende aldersklasser, der undervises i statsskolerne, bortfalde.

Man må tillige ønske, at der sikres adgang til vederlagsfri undervisning også for unge *over undervisningspligtig alder*, således at de ikke af skoleafgiftskravet hindres i at tage den uddannelse, hvortil deres evner kvalificerer dem. Man foreslår derfor i overensstemmelse med ungdomskommissionens forslag i betænkning I, Gymnasiet, pag. 53, at skoleafgiftslovens bestemmelser om opholdsafgift ved statens kostskoler -, og at i det hele al skoleafgift ved de offentlige skoler, såvel de højere almenskoler som folkeskolen, bortfalder.

Disse skoleafgifter for børn udover den undervisningspligtige alder betyder en stor byrde for mange forsørgere, men udgør kun ubetydelige indtægtsbeløb for stat og kommuner i sammenligning med udgifterne til skolernes drift. For finansåret 1952-53 udgjorde indtægten for staten ialt 1 329 265 kr. og for hovedstadskommunerne 426 948 kr.

Endelig foreslår man, ligeledes i overensstemmelse med de af ungdomskommissionen fremførte synspunkter, se betænkning I, Gymnasiet, pag. 52, at også de nødvendige *læremidler* stilles gratis til rådighed for elever i de offentlige højere almenskoler.

Den gældende ordning, hvorefter læremidlerne for de heromhandlede børn principielt bekostes af forældrene, når bortses fra, hvad der følger af folkeskolelovens § 14, jfr. nedenfor ad § 2, er for en stor del forladt ved kommunalbestyrelsernes initiativ og føles i det hele urimelig, ikke mindst for statsskolernes mellemkoleelever, men også for eleverne i de højere klasser, hvor bogudgifterne ofte er en hård belastning af forældrenes økonomi.

De i forslaget indeholdte bestemmelser om statens højere almenskoler gælder også for Sorø akademiske Skole.

Ad § 1.

Bestemmelsen, der omfatter alle de offentligt drevne eksamenskoler, fastslår vederlagsfrihed for alle børn i disse skoler, såvel i som over undervisningspligtig alder, jfr. nærmere de almindelige bemærkninger foran.

Tilsvarende vederlagsfrihed må naturligvis også gælde for alle børn i folkeskolen unde hensyn til alderstrin.

Ad § 2.

Efter denne bestemmelse fritages eleverne i de foran nævnte skoler, der efter § 1 skal have vederlagsfri undervisning, også for udgiften til de nødvendige læremidler, idet disse stilles til rådighed for dem. Det forudsættes, at dette forsvædigt angår skolebøger o. lign. sker som lån.

Medens læremidler i folkeskolen, herunder den kommunale eksamensmellemkole, stilles gratis til rådighed for børnene i henhold til bestemmelserne i folkeskoleloven (lov nr. 160 af 18. maj 1937 § 14, jfr. § 1), har skolebøger, undervisningsmateriel og i det hele alle læremidler i statens højere almenskoler principielt måt- telsest bekostes af eleverne og deres forældre. Det samme gælder de kommunale skolars eksamensklasser udover 4. mellemkoleklasse.

Eleverne i de 11 statsskoler i Storkøbenhavn samt i de storkøbenhavnske kommuneskolars eksamensklasser har dog adgang til mod en afgift at låne bøgerne i et bogdepot fælles for de pågældende skoler.

Til 6 af de 24 statsskoler udenfor Storkøbenhavn yder kommunerne boghjælp til de i kommunen bosiddende statsskoleelever, og en del kommuner stiller bøger m. v. vederlagsfrit til rådighed for elever i kommunale real-, præliminær- og gymnasieklasser.

Et gratis bogudlån til alle statsskoleelever vil efter en skonsmæssig beregning medføre en merudgift for staten på 500 000 kr. årlig. For kommunernes vedkommende vil merudgifterne ved den foreslåede udvidelse af den allerede bestående ordning næppe andrage væsentlige beløb, hvorved også må henses til, at den ovenfor nævnte kommunale boghjælp til 6 statsskoler må forudsættes at ophøre.

Ad § 3.

Da reglerne om opholdsafgift ved statens kostskoleafdelinger har været indeholdt i skoleafgiftsloven, jfr. dennes § 17, må der i forbindelse med skoleafgiftslovens ophævelse træffes bestemmelse om den fremtidige opkrævning af opholdsafgift. Forslaget tilsigter ingen ændring i den hidtil gældende ordning, men det må anses for praktisk, at de mere detaljerede regler om afgiftens opkrævning, som hidtil var fastsat i lov, fremtidig kan fastsættes administrativt, samt at afgiftssatserne, der hidtil har skullet hjemles ved de årlige bevillingslove, på lignende måde som det gælder for understøttelser til elever på folkehøjskoler, landbrugsskoler m. v., jfr. § 13, stk. 2, i lovbekendtgørelse af 16. september 1947, kan fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med folketingets finansudvalg.

Ad § 4.

Denne paragraf indeholder den rent formelle bestemmelse om skoleafgiftslovens ophævelse, jfr. dog nærværende lovforslags § 3 og bemærkningerne foran hertil.

Ved den nærmere udformning af bestemmelserne vedrørende ophævelsen af skoleafgiftsloven må der tages hensyn til, at skoleafgiften for de af loven omfattede børn i undervisningspligtig alder i Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuners eksamensklasser allerede må bortfalde med grundlovens ikrafttræden. Det må anses stemmende hermed, at afgifterne sidste gang opkræves med det inden grundlovens ikrafttræden forfaldne kvartalsbeløb.

Lovrigt vil det være rimeligt at lade afgiften bortfalde fra den sidste forfaldstermin i finansåret 1953-54. Der må herved henses til, at skoleafgiften ved statsskolerne er opkrævet og indbetalt også for de efter 5. juni 1953 indtrådte betalingsterminer, hvorimod hovedstadskommunerne som følge af grundlovsbestemmelsen har und-

ladt at opkræve skoleafgiften for børn i undervisningspligtig alder i kommuneskolerne for disse terminer.

Udover de storkøbenhavnske kommuner, der har opkrævet skoleafgift med hjemmel i skoleafgiftsloven, har kun enkelte kommuner efter bestemmelse på skoleplanen opkrævet skoleafgift for børn over undervisningspligtig alder. Det vil være ønskeligt at fastsætte en samlet bestemmelse om disse afgifters bortfald, således at tidspunktet for ophævelsen falder sammen med udløbet af skoleåret 1953-54.

Bestemmelsen i § 2 angående vederlagsfri læremidler anser man det for mest praktisk at lade træde i kraft fra begyndelsen af skoleåret 1954-55.

Ad § 5.

Det foreslås overladt til undervisningsministeren – forsåvidt angår skolerne i hovedstadskommunerne efter forhandling med kommunalbestyrelserne – at fastsætte de nærmere regler, som vil være nødvendige til lovens gennemførelse. Det bemærkes herved, at udgifterne ved driften af de højere almenkoler i hovedstadskommunerne er fordelt mellem staten og kommunerne efter en i henhold til lov af 20. marts 1918 angående overtagelsen af disse skoler afsluttet overenskomst (8. august 1919), der også omfatter fordeling af skoleafgiften; denne er nu i medfør af grundloven allerede delvis bortfalden og vil ved nærværende lovs gennemførelse helt bortfalde.

Man er opmærksom på de spørgsmål, der kan opstå med hensyn til betalingen for udenbys børn i de kommunale skoler. Der foreligger dog herom ofte eller vil kunne tilvejebringes særlig overenskomst mellem de pågældende kommuner.

Skrivelse af 12. juni 1954 til landsretssagfører N.N. vedrørende transport af det en privat mellem- og realskole tilkommende statstilskud.

Med skrivelse af 24. april d. å. (H. 141/1) har De her til indsendt en transport fra realskolebestyrer A. A., B. B. private mellem- og realskole, til A/S F. F., på det ham som leder af ovennævnte realskole tilkommende statstilskud til driften og friplads.

I denne anledning skal man, idet man vedlægger transporterklæringen, herved meddele, at ministeriet ikke anser det for foreneligt med de i lov nr. 102 af 15. marts 1947 om statstilskud til private eksamensberettigede realskoler, mellem- og realskoler og pigeskoler udenfor København, Frederiksberg og Gentofte fastsatte betingelser, ligesom det heller ikke er foreneligt med lovens forudsætninger og hensigt at anerkende nogen anden end den til enhver tid værende skoleleder, der har ansvaret for tilskudsbetingelsernes opfyldelse, som berettiget til at oppebære fremtidigt forfaldne tilskudsbeløb, men at der efter omstændighederne intet vil være at erindre imod, at den nuværende leder forinden tilskudsansøgningen kan begære tilskudsbeløbet indbetalt på en for skolen oprettet konto i en bank eller sparekasse, idet der dog heller ikke i så fald vil være skabt nogen ret for vedkommende pengeinstitut umiddelbart overfor ministeriet.

Undervisningsministeriets cirkulære af 14. juni 1954 om timebetalingssatser m. v.

(Til rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole).

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1954 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulærskrivelse af 19. marts 1954, jfr. cirkulære af 20. marts 1953 anførte:

I. Statens højere almenkoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
47 kr. 49 øre mdl. for hver ugentlig time.
11 - 87 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
42 kr. 49 øre mdl. for hver ugentlig time.
10 - 62 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
  1. Gifte.
35 kr. 72 øre for hver ugentlig time.
8 - 93 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
29 kr. 16 øre mdl. for hver ugentlig time.
7 - 29 - pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prov.
  1. Gifte.
31 kr. 25 øre mdl. for hver ugentlig time.
7 - 81 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
25 kr. 34 øre mdl. for hver ugentlig time.
6 - 34 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 35 kr. 72 øre, 36 kr. 72 øre, 37 kr. 72 øre, 38 kr. 72 øre, 39 kr. 72 øre (40 kr. 72 øre).
8 kr. 93 øre, 9 kr. 06 øre, 8 kr. 43 øre, 9 kr. 68 øre, 9 kr. 93 øre (10 kr. 18 øre).
2. 29 kr. 16 øre, 30 kr. 16 øre, 31 kr. 16 øre, 32 kr. 16 øre, 33 kr. 16 øre (34 kr. 16 øre).
7 kr. 29 øre, 7 kr. 54 øre, 7 kr. 79 øre, 8 kr. 04 øre, 8 kr. 29 øre (8 kr. 54 øre).
- b. 1. 31 kr. 25 øre, 32 kr. 25 øre, 33 kr. 25 øre, 34 kr. 25 øre, 35 kr. 25 øre (36 kr. 25 øre, 37 kr. 25 øre).
7 kr. 81 øre, 8 kr. 06 øre, 8 kr. 31 øre, 8 kr. 56 øre, 8 kr. 81 øre (9 kr. 06 øre, 9 kr. 31 øre).
2. 25 kr. 34 øre, 26 kr. 34 øre, 27 kr. 34 øre, 28 kr. 34 øre, 29 kr. 34 øre (30 kr. 34 øre, 31 kr. 34 øre).
6 kr. 34 øre, 6 kr. 59 øre, 6 kr. 84 øre, 7 kr. 09 øre, 7 kr. 34 øre (7 kr. 59 øre, 7 kr. 84 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkts, 31 kr. 81 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 7 kr. 34 øre pr. læst time.

- b. For andre vikarer.
27 kr. 65 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iverjagt 6 kr. 38 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 7 kr. 29 øre pr. tilsynstime (29 kr. 16 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunktens. For alle andre lærere udgør honoraret 6 kr. 34 øre pr. tilsynstime (25 kr. 34 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø akademis skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 39 kr. 57 øre mdl. for hver ugentl. time.
9 - 89 - pr. time for enkelte timer.
- b. 35 kr. 41 øre mdl. for hver ugentl. time.
8 - 85 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 29 kr. 76 øre mdl. for hver ugentl. time.
7 - 44 - pr. time for enkelte timer.
2. 24 kr. 30 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 - 07 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 26 kr. 04 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 - 51 - pr. time for enkelte timer.
2. 21 kr. 12 øre mdl. for hver ugentl. time.
5 - 28 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 29 kr. 76 øre, 30 kr. 76 øre, 31 kr. 76 øre, 32 kr. 76 øre, 33 kr. 76 øre (34 kr. 76 øre).
7 kr. 44 øre, 7 kr. 69 øre, 7 kr. 94 øre, 8 kr. 19 øre, 8 kr. 44 øre (8 kr. 69 øre).
2. 24 kr. 30 øre, 25 kr. 30 øre, 26 kr. 30 øre, 27 kr. 30 øre, 28 kr. 30 øre (29 kr. 30 øre).
6 kr. 07 øre, 6 kr. 32 øre, 6 kr. 57 øre, 6 kr. 82 øre, 7 kr. 07 øre (7 kr. 32 øre).
- b. 1. 26 kr. 04 øre, 27 kr. 04 øre, 28 kr. 04 øre, 29 kr. 04 øre, 30 kr. 04 øre (31 kr. 04 øre, 32 kr. 04 øre).
6 kr. 51 øre, 6 kr. 76 øre, 7 kr. 01 øre, 7 kr. 26 øre, 7 kr. 51 øre (7 kr. 76 øre, 8 kr. 01 øre).
2. 21 kr. 12 øre, 22 kr. 12 øre, 23 kr. 12 øre, 24 kr. 12 øre, 25 kr. 12 øre (26 kr. 12 øre, 27 kr. 12 øre).
5 kr. 28 øre, 5 kr. 53 øre, 5 kr. 78 øre, 6 kr. 03 øre, 6 kr. 28 øre (6 kr. 53 øre, 6 kr. 78 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 26 kr. 51 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 - 12 - pr. læst time.
- b. 23 kr. 04 øre mdl. for hver ugentl. time.
5 - 32 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 21. juli 1947.

Skrivelse af 17. juni 1954 til P. byråd om forsøgsundervisning i historie ved P. Gymnasium.

I en med byrådets påtegning af 22. januar 1953 hertil fremsendt skrivelse har rektor for P. Gymnasium under

henvisning til lov nr. 219 af 7. juni 1953 om forsøgsarbejde i gymnasiet og realklassen ansøgt om dispensation fra de i henhold til almenskolelovens § 5, jfr. kgl. anordning af 16. november 1906 § 1. pkt. 7. fastsatte læse- og eksamenspena i historie for realklassen, idet man i stedet ville prøve at læse udelukkende samfundslære med nogen vægt på laboratoriearbejde, medens undervisningen i den egentlige historie udgår.

Angående eksamen foreslås følgende form :

1. Eleven eksamineres som hidtil i ca. 10 minutter i lærebogens stof, hvoraf dog kun $\frac{1}{2}$ eller $\frac{3}{4}$ opgives til eksamen.
2. Lærer og elev fører en kortere samtale om rapporten, således at eleven får lejlighed til at vise, at han er inde i dens stof og kan redegøre for, hvorfor han har dette, og hvordan han har behandlet det. Rapporten fremlægges for censor i tilknytning hertil.
3. På grundlag af censurs og eksaminators indtryk af elevens samlede præstation gives der en karakter, idet der tages et vist hensyn til omfanget af det arbejde, eleven har lagt i arbejdet med rapporten.

I denne anledning skal man, efter at sagen har været forelagt for forsøgsudvalget vedrørende gymnasieskolerne, herved meddele, at ministeriet kan godkende, at det omhandlede forsøg iværksættes i skoleåret 1954/55 i overensstemmelse med de fremsendte planer, dog med det forbehold, at elevernes rapportarbejde ikke gøres til genstand for vurdering i forbindelse med eksamenskarakteren, men kun vedrørende årskarakteren. Man forventer ved skoleårets slutning at modtage en kort beretning fra skolen vedrørende forsøgets forløb.

Det tilføjes, at andrægendet har beroet på nedsættelsen af det omhandlede forsøgsudvalg og visse principielle overvejelser.

Skrivelse af 17. juni 1954 til rektor for Z. Gymnasium angående forsøgsundervisning i naturfag i det nysproglige gymnasium.

I anledning af den gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne indsendte ansøgning fra rektor ved Z. Gymnasium K. K. om tilladelse til som en forsøgsordning at lade naturfagsundervisningen i gymnasiets nysproglige linie omfatte såvel geografi med naturlære som naturhistorie gennem alle 3 gymnasieklasser, dog således at der fortsat holdes afsluttende eksamen i geografi med naturlære i 2. gymnasieklasse, skal man efter forhandling med forsøgsudvalget vedrørende gymnasieskolerne herved meddele, at den ønskede forsøgsordning kun vil kunne godkendes under forudsætning af, at den afsluttende eksamen i 3. gymnasieklasser omfatter såvel geografi med naturlære som naturhistorie.

Cirkulærskrivelse af 19. juni 1954 til rektorerne ved statens højere almenskoler og Sorø Akademi Skole vedrørende gratis læremidler til eleverne i de nævnte skoler.

I henhold til lov af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenskoler,

jfr. ministeriets bekendtgørelse af 26. juni 1954 vedrørende gennemførelse af denne lov, vil fra begyndelsen af skoleåret 1954-55 læremidler, der benyttes ved undervisningen i de af staten drevne højere almen-skoler, være at stille vederlagsfrit til rådighed for eleverne i det i bekendtgørelsen angivne omfang.

I overensstemmelse med bekendtgørelsens § 4 fastsætter ministeriet herved følgende regler for ordningens nærmere gennemførelse ved statsskolerne:

1. Lærebøger m.v.

a. Lærebøger, atlas, leksika o. lign. stilles til rådighed for eleverne som *lån* i overensstemmelse med den for skolen godkendte bogliste. Bøgerne anskaffes ved skolens foranstaltning.

Ved ordningens etablering foretages dog – bortset fra, hvad der måtte følge af allerede bestående boglån ordninger, jfr. nedenfor – ikke sådanne anskaffelser, som eleverne har skullet foretage på et tidligere klassetrin. I skoleåret 1954-55 anskaffes således samtlige bøger til eleverne i 1. ml., realklassen og 1. g. samt de for hvert af de øvrige klassetrin nødvendige nye bøger.

Hvor der hidtil har været etableret særlige boglånsordninger, må det tilstræbes, at de bestående beholdninger af lærebøger m.v. indgår under nyordningen. Rektor anmodes derfor om at rette henvendelse herom til de for den tidligere ordning ansvarlige myndigheder eller lign. og at gøre indstilling til ministeriet om de eventuelle betingelser for overtagelsen af de bestående beholdninger af lærebøger.

Hvis de endelige forhandlinger om sådanne eventuelle overtagelsesbetingelser ikke kan afsluttes inden det nye skoleårs begyndelse, må det tilstræbes, at overtagelsen finder sted under forbehold af senere overenskomst mellem staten og vedkommende myndighed. For de tre hovedstadskommuners vedkommende vil de fornødne forhandlinger om overtagelsesbetingelserne blive ført direkte mellem ministeriet og kommunerne.

Der vides øvrigt fra ministeriets side intet at erindre imod, at skolen, hvis det skønnes hensigtsmæssigt, indgår under en kommunal boglånsordning med fornøden refusion af statens andel i udgifterne.

b. Overgang fra et lærebogssystem til et andet eller indførelse af nye lærebøger vil som hidtil være at forelægge ministeriet til godkendelse gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne. Man forudsætter, at der som hidtil tages hensyn til forsvarlig økonomi ved sådanne dispositioner.

c. Ministeriet vil nærmere overveje det hensigtsmæssige i en centraliseret depotordning eller lign. med hensyn til udskiftede eller overskydende bøger, som fortsat måtte kunne anvendes ved en anden skole.

d. Eleverne må gøres bekendt med følgende regler for udlånet:

1. Bøgerne forbliver skolens ejendom.
2. Eleven er økonomisk ansvarlig for de af ham/hende lånte bøger.
3. Enhver bog skal af eleven – på forreste blad – straks efter modtagelsen forsynes med navn.

4. Bøgerne skal forsynes med omslag; eventuel mishandling vil medføre erstatningsansvar.
5. Der må ikke i bøgerne anføres notater eller tilføjelser.
6. Afbrydelse af undervisningen i årets løb, må de udlånte bøger straks tilbageleveres til skolen.

Det overlades iøvrigt til den enkelte skole at fastsætte sådanne yderligere regler, som skolen måtte finde hensigtsmæssige.

Ministeriet vil nærmere overveje, om der kan tilvejebringes en ordning, hvorefter eleverne har mulighed for efter endt skolegang at erhverve de udlånte lærebøger til ejendom.

e. Det forudsættes, at skolerne ved bogindkøb gennem den almindelige boghandel opnår samme rabat som de kommunale skoler i henhold til den mellem de kommunale organisationer og boghandlerorganisationerne indgåede overenskomst. (I København 15 %, uden for København indtil 10 %).

Såfremt vanskeligheden måtte opstå i så henseende, bedes indberetning sendt til ministeriet.

2. Andre læremidler.

Stile- og rapporthefter m.v., som af eleven afleveres til læreren til rettelser eller gennemsyn, udleveres af skolen.

Kladdehefter, tegneblokke og andre rekvisitter til tegneundervisningen udleveres i rimeligt omfang efter skolens afgørelse. *Tegnebestik* bør efter derom fremsat begæring til skolens leder stilles til rådighed som lån i særlige tilfælde.

De til undervisningen i *sløjd, husgerning og håndgerning* påkrævede materialer stilles til disposition af skolen, og der må normalt ikke opkræves særlig betaling af skolen for sådanne materialer. Ministeriet vil tage spørgsmålet om eventuel regulering af de gældende bevillinger til sløjd og husgerning op til nærmere overvejelse tillige med spørgsmålet om en særlig bevilling til håndgerning; nærmere meddelelse herom, herunder om det omfang, hvori de ved håndgerning og sløjd forarbejdede genstande kan udleveres gratis til eleverne, vil fremkomme senere.

4. Boginspektør (læremiddelinsektor).

Som bistand for rektor kan der ved hver skole udpeges en boginspektør, der varetager ordningens administrative gennemførelse. Der vil blive søgt tillagt den pågældende et efter forhandling med Statsskolernes Lærerforening og de bevilgende myndigheder fastsat honorar.

Ministeriet må af hensyn til nyordningens tilfredsstillende gennemførelse anse det for ønskeligt, at der snarest søges udpeget en egnet lærer til dette hverv.

5. Regnskab m.v.

De med ordningen forbundne udgifter vil for finansåret 1954/55 være at afholde på forventet tillægsbevilling under finanslovskonto § 21. X. A. 15. nyt bogstav f. Udgifter til læremidler:

1. Lærebøger m.v.
  2. Andre læremidler (hæfter, tegnerekvisitter m.v.).
- Materialer til sløjd og husgerning opføres indtil videre under den særlige konto til disse formål (konto 15. a. 2) tilligemed materialer til håndgerning.

Man forventer inden 1. oktober at modtage en kort oversigt over de hidtidige udgifter til hver af de angivne læremiddelsposter samt de anslåede udgifter for den resterende del af finansåret. I forbindelse hermed udledes en kort redegørelse for ordningens praktiske forløb og eventuelle særlige bemærkninger, som skolen måtte finde anledning til.

Ministeriet er iøvrigt sindet på grundlag af de i det første år indvundne erfaringer at optage de her givne regler til eventuelt fornøden revision.

Eksemplarer af loven og bekendtgørelsen vil blive tilstillet skolerne, så snart de er trykt; men de angiver iøvrigt kun ordningens hovedprincipper, som enten er anført eller fulgt i ovenstående cirkulærskrivelse, der fremsendes i 5 eksemplarer.

Skrivelse af 24. juni 1954 til skoledirektøren i X-købing angående omdannelse af et 3-årigt præliminærkursus til en 2-årig eksamensmellemskole for elever, der har gennemgået den eksamensfri mellemskoles 3 første klasser.

Ved skrivelse af 23. januar 1954 har hr. skoledirektøren forespurgt, hvorvidt det ved X-købing kommunale skolevæsen oprettede 3-årige præliminærkursus vil kunne omdannes til en 2-årig eksamensmellemskole med efterfølgende realklasse for elever, der har gennemgået den eksamensfri mellemskoles tre første klasser, og som har aflagt en tilfredsstillende prøve og af lærerne er fundet velegnede.

I denne anledning skal man herved meddele, at den ønskede ændring af kommunens skoleplan vil kunne forventes godkendt, når et af de stedlige skolemyndigheder og fælleslærerrådet tiltrådt forslag herom indsendes, under forudsætning af at skolevæsenets normale eksamensafdeling er opbygget i overensstemmelse med almenskoleloven af 24. april 1903, at der ved skolevæsenet, heri indbefattet de stedlige statsskoler og private realskoler, hvert år oprettes så mange 1. eksamensmellemskoleklasser, som der efter optagelsesprøven til 1. eksamensmellemskoleklasse er behov for, samt at den omhandlede undervisning gives i særskilte 3. og 4. eksamensmellemskoleklasser, hvori eleverne optages efter at have gennemgået den eksamensfri mellemskoles tre første klasser og efter at have bestået en optagelsesprøve.

Det tilføjes, at der ved indsendelsen af eventuelt forslag til skoleplansændring i overensstemmelse med foranstående bør medfølge udkast til nærmere regler for ordningens gennemførelse, herunder regler om optagelsesprøven samt udkast til undervisningsplan for de særskilte 3. og 4. mellemskoleklasser.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 26. juni 1954 om gratis læremidler i de offentlige højere almenskoler i henhold til § 2 i lov nr. 194 af 11. juni 1954.

§ 1.

Læremidler, der benyttes ved undervisningen i de af staten og kommunerne drevne højere almenskoler vil være at stille vederlagsfrit til rådighed for eleverne.

§ 2.

Stk. 1. Til læremidler henregnes i denne henseende:

- a) Lærebøger, atlas, leksika o. lign. i det omfang disse er opført på skolens bogliste.
- b) Stile- og rapporthæfter m. v., som afleveres til læreren til gennemsyn eller rettelse samt – i rimeligt omfang – kladdehæfter, tegneblokke og andre rekvisitter til tegneundervisningen. Tegnebestik o. lign. bør efter derom fremsat begæring til skolens leder stilles til rådighed i særlige tilfælde.
- c) De til undervisningen i sløjd, husgerning og håndgerning påkrævede materialer.

Stk. 2. Lærebøger m. v., jfr. stk. 1 a), forudsættes stillet til rådighed for eleverne som lån, ligesom en låneordning også iøvrigt forudsættes etableret, hvor dette naturligt kan gennemføres.

§ 3.

Stk. 1. Læremidlerne stilles i det foran angivne omfang af vedkommende skole til rådighed for alle dens elever, uanset om de måtte have hjemsted i en anden kommune, jfr. herved § 6.

Stk. 2. Forældre eller værger kan dog ved meddelelse herom til skolen selv overtage anskaffelsen helt eller delvis.

§ 4.

Det overlades til den enkelte kommune at fastsætte de nærmere regler for ordningens gennemførelse ved de kommunale skoler. For statsskolerne fastsættes de nærmere regler i et af undervisningsministeriet udfærdiget cirkulære.

§ 5.

Ovenstående bestemmelser træder i kraft fra begyndelsen af skoleåret 1954-55, således at herefter samtlige lærebøger m. v., som ikke har skullet erhverves på et tidligere klasseset, stilles vederlagsfrit til elevernes disposition.

§ 6.

Efter forhandling med indenrigs- og boligministeren vil der blive fastsat nærmere regler angående godtgørelse til skolekommunen af udgiften til læremidler til udenbys elever i kommunale skoler.

Undervisningsministeriets cirkulære af 3. juli 1954 om tuberkuloseattester for vikarer og timelærere.

(Til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole).

Ved skolelæge-loven nr. 413 af 12. juli 1946 § 3 er det påbudt, at der i samarbejde med den nærmeste tuberkulosestation skal foretages en årlig tuberkuloseundersøgelse i skolerne ikke alene på børnene, men også på lærerpersonalet og det øvrige til skolerne knyttede personale. Under hensyn hertil fastsætter ministeriet efter brevveksling med sundhedsstyrelsen herved, at vikarer og timelærere fremtidig ikke kan antages til undervisning i statens højere almenskoler eller Sorø Akademis Skole, forinden vedkommende vikar eller timelærer

fremskaffer attest fra en tuberkulosestation om, at der ved en indenfor det sidste år foretaget tuberkuloseundersøgelse ikke er fundet noget til hinder for, at den pågældende af hensyn til smittefare kan undervise i en skole. Samtidig ophæves den i henhold til ministeriets cirkulærskrivelse af 23. april hidtil gældende ordning med hensyn til vikarers tuberkuloseattester.

Undervisningsministeriets cirkulære af 5. juli 1954 angående elevers fritagelse for religionsundervisning m.v.

I henhold til § 7 i lov af 24. april 1903 om højere almenskoler m. m. skal elever, der ikke tilhører folkekirken, helt eller delvis fritages for undervisning i religion, når deres forældre eller værger fremsætter forlangende derom.

Medens andragender om sådan fritagelse hidtil har været forelagt ministeriet til resolution, bemyndiger man herved skolernes ledere til fremtidig selv at træffe de herhenhørende afgørelser, når det er behørigt godtgjort, at de pågældende elever ikke tilhører folkekirken.

På samme måde overlades det fremtidig til skolernes ledere selv at bevilge sådanne fritagelser for lørdags-skolegang for elever, der tilhører syvendedsadventisternes trossamfund, som hidtil er blevet bevilget af ministeriet, og at bevilge fritagelse for skolegang om lørdagen og på de særlige jødiske helligdage for elever, der tilhører det jødiske trossamfund, i begge tilfælde under forudsætning af, at tilhørsforholdet til det pågældende trossamfund er klart oplyst. Det bør gøres til et vilkår for disse fritagelser, at elevernes forældre forpligter sig til at lade eleverne få så megen ekstraundervisning uden for skoletiden, som skolen finder nødvendig til afbødelse af de mangler, som de regelmæssige forsømmelser måtte medføre i hensende til elevernes standpunkt.

Det tilføjes, at eventuelle almene spørgsmål om fritagelser af denne art fortsat vil være at forelægge for ministeriet til afgørelse, og at det også i forekommende enkelttilfælde står skolerne frit at søge vejledning hos ministeriet, ligesom de af skolerne i medfør af nærværende cirkulære truffene afgørelser i givet fald vil kunne påankes hertil.

Cirkulære af 5. juli 1954 angående genbeskæftigelse i folkeskolen af de ved den ekstraordinære tjenstemandsdomstol og den ekstraordinære undersøgelseskommission afskedigede lærere.

Til samtlige skoledirektioner, byråd og skolekommissioner.

§ 1.

Stk. 1. Tidligere lærere i folkeskolen, der er afskediget ved kendelse af den i henhold til lov nr. 322 af 7. juli 1945 oprettede ekstraordinære tjenstemandsdomstol eller efter indstilling fra den i 1945 nedsatte ekstraordinære undersøgelseskommission, kan genantages i folkeskolens tjeneste som konstituerede lærere i faste lærerembeder og som timelærere, faste vikarer, vinter-

lærere og løse vikarer. Fast ansættelse i egentlig tjenstemandsstilling kan ikke finde sted.

Stk. 2. Ved indgivelse af ansøgning om genantagelse påhviler det vedkommende lærer at gøre de ansættende myndigheder bekendt med grunden til afskedigelsen. De ansættende myndigheder kan forlange sig den af tjenstemandsdomstolen afsagte kendelse forelagt. Det vil af de ansættende myndigheder kunne betragtes som en forudsætning for antagelsen, at vedkommende lærer forinden antagelsen har givet fuldstændig og nøjagtig oplysning om sine forhold.

§ 2.

Stk. 1. Ved konstitution i en fast lærerstilling tillægges der vedkommende lærer den fulde for stillingen normerede løn uden fradrag af pensionsbidrag med tillæg af alderstillæg beregnet efter de for lærere med fast ansættelse gældende regler, således at konstitutionsvederlaget bliver af samme størrelse som den samlede løn (grundløn, alderstillæg, almindeligt pensionsgivende løntillæg, ledertillæg og øvrige tillæg), han ville have oppebåret ved fast ansættelse i stillingen. Under konstitutionen tillægges der den pågældende de for stillingen fastsatte alderstillæg beregnet efter de for fast ansatte lærere gældende regler.

Stk. 2. Ved genantagelse i stillinger som timelærere, faste vikarer, vinterlærere og løse vikarer tillægges der vedkommende lærer lønning efter de almindelige for aflønning i de pågældende stillinger gældende regler. I timelærerstillinger og stillinger som faste vikarer oppebærer den pågældende, dersom han i sin tid er afskediget fra en fast lærerstilling, straks fuld løn som timelærer, henholdsvis fast vikar, jfr. lærerlønningensloven af 12. juli 1946 § 32, stk. 2. I vinterlærerstillinger tillægges der vedkommende lærer alderstillæg efter de for vinterlærere gældende regler.

§ 3.

Stk. 1. Oppebærer vedkommende lærer pension fra sin tidligere stilling, inddrages pensionen under genbeskæftigelsen. Dersom månedslønnen i den stilling, i hvilken han har fået genbeskæftigelse, er mindre end det månedlige beløb, han oppebærer i pension fra sin tidligere stilling, bevarer han den del af pensionen, der svarer til forskellen mellem løn og pension. Denne del af pensionen fordeles ved skolefondens refusionsopgørelse med statskassen forholdsmæssigt mellem skolefonden og staten.

Stk. 2. Inddragelse af pensionen foretages iøvrigt efter følgende regler:

- a) Under konstitution i en fast lærerstilling med lønning efter § 2, stk. 1, inddrages pensionen fra konstitutionsdatoen.
- b) Ved antagelse i timelærerstillinger, stillinger som faste vikarer og vinterlærerstillinger med lønning efter § 2, stk. 2, inddrages pensionen fra antagelsesdatoen. Betalingen for tilfældige overtimer i en måned medregnes ikke ved beregning af den del af pensionen, der opretholdes efter reglerne i stk. 1.

- c) Under antagelse som løs vikar med betaling efter de for løse vikarer sædvanlige vikarbetalingssatser foretages inddragelse af pensionen kun, når vikariatet strækker sig over så stor en del af en kalendermåned, at der udbetales en fuld måneds vikarbetalning. For sommerferiemåneden, i hvilken der ikke udbetales vikarbetalning, sker der ikke inddragelse eller nedsættelse af pensionen. Betalingen for tilfældige timer i en måned udover det almindelige for vikariatet fastsatte timetal medregnes ikke ved beregning af den del af pensionen, der opretholdes efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Det påhviler den ansættende myndighed straks ved den pågældende lærers genantagelse at give vedkommende skoleråd – for lærere, der er pensioneret fra Københavns skolevæsen, Københavens magistrat – der udbetaler pensionen, underretning om antagelsen og at meddele alle oplysninger til beregning af den del af pensionen, der eventuelt skal opretholdes efter reglerne i stk. 1. Regulering af pensionsindeholdelsen kan om fornødent ske ved tilbageholdelse i lønning eller vikarbetalning under senere ansættelse.

Skrivelse af 6. juli 1954 til Pensionskassen af 1925 for de private eksamensskoler om gensidighed i pensionsmæssig henseende v. overgang for visse under kirkeministeriet hørende tjenestoområder, henhørende under Pensionskassen af 1950.

Efter at undervisningsministeriet ved skrivelse af 23. marts 1954 havde udbedt sig en udtalelse fra Pensionskassen af 1925 for de private eksamensskoler vedrørende en fra kirkeministeriet modtagen skrivelse af 10. marts 1954 om tilvejebringelse af en ordning om overførelse af pensionsrettigheder på basis af gensidighed ved overgang fra visse under kirkeministeriet hørende tjenestoområder til lærerstillinger, henhørende under Pensionskassen af 1925, har bestyrelsen i skrivelse af 2. maj 1954 meddelt, at den for sit vedkommende kan godkende en overførselsordning efter de i kirkeministeriets skrivelse angivne retningslinier.

Under henvisning hertil godkender undervisningsministeriet i medfør af § 7, stk. 3, i pensionskassens vedtægter, at de i vedtægtens § 7 indeholdte regler bringes til anvendelse ved overgang til et under pensionskassen hørende undervisningsområde fra en stilling som tjenestemand i folkekirken eller fra en stilling, der har været forbundet med medlemskab i »Pensionskassen af 1950 for forskellige private kirkelige Institutioner«.

På tilsvarende måde godkender man i pensionsstemmelse med vedtægtens § 8, stk. 3, at de i § 8 indeholdte regler bringes til anvendelse ved overgang fra et under pensionskassen hørende undervisningsområde til en stilling som tjenestemand i folkekirken eller til en stilling, der er forbundet med medlemskab i »Pensionskassen af 1950 for forskellige private kirkelige Institutioner«.

Cirkulære af 7. juli 1954 om advarsel til skoleelever mod eksperimentering med farlige kemikalier.

Til samtlige skoledirektioner udenfor København, kommunalbestyrelser og skolekommissioner.

I en til justitsministeriet rettet henvendelse har de storkøbenhavnske politichefer henledt opmærksomheden på, at børns og unge menneskers afbrænding af fyrværkerisager, navnlig i tiden omkring nytårsskifte i de senere år i Storkøbenhavn har antaget et sådant omfang og sådanne former, at det undertiden fremkalder betydelige forstyrrelser af den offentlige ro og orden og i en række tilfælde har givet anledning til alvorlige såvel materielle som personlige skader. Justitsministeriet har forelagt denne henvendelse for undervisningsministeriet med henblik på muligheden for, at der i forbindelse med undervisningen i skolerne bibringes børnene den fornødne forståelse af farligheden og forkasteligheden af eksperimenter af den omhandlede art.

Undervisningsministeriet må finde det ønskeligt, at skolerne yder deres medvirken til, at ulykker som følge af mindreåriges eksperimenteren med sprængstoffer i videst muligt omfang undgås.

Ministeriet skal derfor herved indskærpe, at eleverne i kemiundervisningen bør advares mod at sammenblande og opvarme stoffer, som de ikke er fortrolige med, ligesom det bør indprentes dem, at andre blandskforhold og andre mængder end de i lærebøgerne anførte kan føre til uventede virkninger og alvorlige ulykker. Disse advarsler bør gives så ofte, som der i undervisningen naturligt bliver anledning dertil, og på en sådan måde, at der ikke derved gives eleverne anvisning på og lyst til fremstilling af sprængstoffer.

Da specielt kaliumklorat ofte er bestanddel af de eksplosive stofblandinger, bør man ved forsøg, hvorved man anvender dette stof til iltfremstilling, indskærpe eleverne forsigtighed med omgang med dette stof – ikke ved at forklare eller demonstrere, hvordan det kan bruges til eksplosioner (som f.eks. i minimale mængder sammenblandet med svovl til at give heftige knald), men ved at fremhæve, at kaliumklorat både er en farlig gift og ved sammenblanding med brændbare stoffer kan give anledning til voldsomme forbrændinger.

Hvis elever enkeltvis søger råd hos læreren om kemiske emner, som de beskæftiger sig med, må han i sin vejledning altid have for øje elevens tarv og forebyggelse af ulykker.

Skrivelse af 15. juli 1954 til undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne om honorarer for administration af den offentlige skolebespisning.

Socialministeriet har under den 5. d. m. meddelt at have tilskrevet Statsskolernes Lærerforening således:

»I en til undervisningsministeriet stilet, hertil oversendt skrivelse af 26. juni 1953 har foreningen andraget om, at der må blive tillagt lærerne ved statsskolerne et honorar for deres arbejde med administrationen af den offentlige skolebespisning ved disse skoler.

Foreningen har herved anført, at det af et af foreningen indsamlet materiale fremgår, at skolebespisningen er organiseret på en fra skole til skole meget varierende måde, og at foreningen derfor anser det for mest hensigtsmæssigt, at en honorering af det omhandlede arbejde gennemføres ved en bevilling til skolen, således at dennes rektor foretager den nærmere fordeling mellem de implicerede lærere.

Da arbejdets omfang ikke synes at stå i et simpelt forhold til antallet af elever, som i hver klasse deltager i bespisningen, men snarere synes at afhænge af det antal klasser, der efter den pågældende skoles ordning har adgang til bespisning, og da arbejdet med uddeling af mælk og vitaminpiller (smørrebrødsuddeling forekommer for tiden ikke ved statsskolerne) synes at være af samme omfang, har foreningen indstillet, at der bevilges hver skole et grundbeløb af 20 kr. årlig for hver klasse, hvis elever efter den pågældende skoles ordning har adgang til at modtage enten mælk eller vitaminpiller, og 40 kr. årlig for hver klasse, hvis elever har adgang til både mælk og piller. Til de nævnte honorarer, der svarer til en skolebespisning af mindst 8 måneders varighed pr. skoleår, skulle ydes de til statens honorarer til enhver tid gældende procenttilæg. For bespisningsperioder mindre end 8 måneder skulle foretages en hertil svarende forholdsmæssig nedsættelse af beløbet.

Ved sagens oversendelse hertil har undervisningsministeriet udtalt, at samme for sit vedkommende vil kunne anbefale, at de med skolebespisningens administration beskæftigede lærere modtager et mindre vederlag for dette arbejde, og at ministeriet intet finder at erindre imod, at dette vederlag fastsættes som af foreningen foreslået.

Undervisningsministeriet har endvidere i den senere herfra indhentede erklæring udtalt, at undervisningsministeriet rent principielt ikke anser det for en naturlig del af lærernes pligtmæssige arbejde at medvirke ved foranstaltninger som den omhandlede. Imidlertid fremgår det af oplysninger, som undervisningsministeriet i sagens anledning har indhentet fra statsskolerne, at organiseringen af det ved skolebespisningen nødvendiggjorte administrationsarbejde er meget forskellig ved de forskellige skoler, men at det skulle være muligt at få truffet en tilfredsstillende ordning, uden at der herved pålægges lærerne nogen væsentlig pligtmæssig medvirken.

I denne anledning skal man meddele, at udgifterne af den omhandlede art ikke er genstand for refusion i henhold til forsørgsloven, og at socialministeriet derfor allerede af denne grund ikke finder grundlag for at foretage videre.

Det tilføjes, at undervisningsministeriet herfra er underrettet om foranstående.◀

Hvilket herved meddeles hr. undervisningsinspektøren under henvisning til skrivelse herfra af 9. f. m.

Skrivelse af 15. juli 1954 til De private Realskolelærere ang. udbetaling af feriepenge til afdød realskolelærers enke.

I anledning af foreningens skrivelse af 16. f. m., hvori ministeriet anmodes om en udtalelse i forbindelse med en af Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet truffen afgørelse, hvorefter der tilkommer enken efter realskolelærer K. K., R. private Realskole, feriepenge for tiden 1. april 1953 indtil 11. marts 1954, da realskolelærer K. K. afgik ved døden, skal man herved meddele, at ministeriet må henholde sig til den af direktoratet truffene afgørelse.

Man henstiller imidlertid til foreningen, om den i betragtning af den fremgangsmåde, der følges og i henhold til gældende lovgivning må følges af de private eksamensskoler med hensyn til aflønning af deres lærere som lærere inden for det offentlige skolevæsen, herunder specielt også med hensyn til normal løn i den sædvanlige ferieperiode, måtte ønske med Den private Realskoles Lærerforening at tilvejebringe en overenskomst, hvori der under redegørelse for situationen med hensyn til ligestilling af lærerne inden for den private realskole og de tilsvarende offentlige skoler med hensyn til lønmæssig stilling i al almindelighed og med hensyn til ferie med løn i særdeleshed udtales fælles ønske om, at den gældende ferieordning må erstatte den, der ville følge af lov nr. 65 af 31. marts 1953 om ferie med løn. På en sådan overenskomst vil man da være sindet herfra at søge approbation fra arbejds- og socialministeriet i henhold til nævnte lovs § 6, 2. stk.

Skrivelse af 17. juli 1954 til rektor for D. Stats-skole ang. undervisning i såvel engelsk som tysk i det matematiske gymnasium.

Efter at ministeriet i skrivelser af 2. og 28. juli 1953 havde meddelt hr. rektoren, at man ikke så sig i stand til at meddele dispensation fra bestemmelserne i § 5 i kgl. anordning af 8. april 1953 derhen, at der på D. statskole gives eleverne på den matematisk-naturvidenskabelige linie undervisning i begge fagene engelsk og tysk – principalt således, at skemaet for fransk afkortes med 1 ugentlig time, og subsidiært således, at der uden nedsættelse af timetallet i fransk gives 1 ugentlig times undervisning i henholdsvis engelsk og tysk i stedet for 2 ugentlige timer i det ene af disse sprog – har De i en gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil fremsendt skrivelse af 14. f. m. gentaget Deres principale ønske om tilladelse til at lade de pågældende elever undervise i både engelsk og tysk, således at skemaet for fransk afkortes med 1 ugentlig time, subsidiært ansøgt om, at der må blive bevilget det fornødne beløb til en frivillig tyskundervisning i II. m. med 2 ugentlige timer uden for normal skoletid.

De har henvist til, at spørgsmålet har været drøftet på et forældremøde i oktober måned f. å., og at sagen påny rejses overfor ministeriet efter ønske fra forældre-kredsen, der har tilsluttet sig Deres standpunkt. De har endvidere henvist til, at et rundspørge til de forældre, hvis børn i det kommende skoleår oprykkes i II. m., har vist, at det overvejende antal forældre har erklæret, at de ønsker, at deres børn i givet fald deltager i den frivillige tyskundervisning udenfor skoletiden.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet med hensyn til Deres principale andragende må henholde sig til sin afgørelse i skrivelse af 2. juli, – jfr. skrivelse af 28. juli 1953, hvorefter man ikke ser i sig stand til at imødekomme det ansøgte. Forsåvidt angår det subsidiære andragende om tilladelse til at etablere en frivillig tyskundervisning, skal man meddele, at udgifterne ved en sådan frivillig undervisning ikke kan afholdes af statskassen.

Skrivelse af 20. juli 1954 til rektor for P. Katedralskole angående feriegodtgørelse til rengøringspersonale.

Fra tidligere rengøringsassistent ved P. Katedral-skole, fru A. A., har ministeriet modtaget et andragende om, at der måtte blive udbetalt hende og en anden rengøringsassistent feriegodtgørelse for tiden fra 1. april 1953 og indtil de fratrådte deres stillinger henholdsvis pr. 1. maj og 1 juni d. å.

Ministeriet har i sagen fra Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet, som afgør tvivlsspørgsmål vedrørende forståelsen af loven om ferie med løn, indhentet en så- lydende udtalelse:

»Ved hosløgt at tilbagesende den med det høje ministeriums skrivelse af 4. juni 1954 fulgte sag, j. nr. 50/53, (1 aktstykke) skal man meddele, at de pågældende rengøringsassistenter, såfremt de under ansættelsen har fået tillagt ferie med løn efter samme regler som gæl- dende for tilsvarende grupper af tjenestemænd (f. eks. pedeller ved statsskolerne), efter direktoratets mening har været omfattet af undtagelsesbestemmelsen i ferie- loven af 31. marts 1953, § 1, stk. 2, nr. 1. Det bemærkes herved, at de pågældende i medfør af nævnte bestem- melse har krav på feriegodtgørelse i samme omfang, som hvis de har været omfattet af loven, jfr. nedenfor.

Såfremt de pågældende ikke har haft ferie med løn efter samme regler som tjenestemænd og derfor ikke kan anses for at have været omfattet af nævnte un- dtagelsesbestemmelse, vil de efter direktoratets mening have været omfattet af ferielovens almindelige regler og har krav på feriegodtgørelse i overensstemmelse her- med.

De pågældende vil selvfølgelig, såfremt de ikke inden deres fratræden har holdt den dem for ferieåret 1953/54 tilkommende ferie, have krav på feriegodtgørelse for såvel ferieåret 1953/54 som for ferieåret 1954/55 indtil fratrædelsesdatoen at regne.

Fru A. A. er underrettet om foranstående.«

Det tilføjes, at den de pågældende rengøringsassisten- ter for ferieåret 1953/54 tilkommende ferie ifølge ferie- loven skal gives dem indenfor tidsrummet 2. maj-30. september 1954, og forsåvidt dette ikke er sket inden deres fratræden, skal man herved bemyndige Dem til at udlevere de to rengøringsassistenter feriemærker, sva- rende til 6½ % af den af dem i tiden 1. april 1953 og indtil fratrædelsesdatoen indtjente løn.

Skrivelse af 24. juli 1954 til Gymnasieskolernes Lærerforenings angående indførelse af et euro- pæisk kulturelt identitetskort.

Undervisningsministeriet har på grundlag af en hen- stilling fra Europarådets forsamling i Strasbourg med- virket til indstiftelsen af et europæisk kulturelt iden- titetskort, som giver indehaveren visse begunstigelser i udlandet såsom fri adgang til museer, biblioteker, uni- versiteter, skolebesøg, teater- og koncertbilletter samt i nogle tilfælde jernbanebilletter til nedsat pris og un- dertiden mulighed for en fordelagtig ordning med hen- syn til kost og logi. Lærere ved eksamensskoler i Dan- mark kan indsende ansøgning til ministeriet om erhver- velse af et sådant identitetskort til brug for studierejser

til udlandet. Ansøgning herom affattes på et særligt an- søgningskema, som fås ved henvendelse til ministeriets betjentstue.

Ansøgningerne vil blive bedømt under hensyn til for- målet med studierejsten og dens betydning fra et kul- turelt synspunkt.

Skrivelse af 19. august 1954 til N. N. vedrørende afslag på andragende om fritagelse for at opgive faget fransk til studentereksamen for privatister fa matematisk - naturvidenskabelig retning på grund af døvhed.

I anledning af Deres skrivelse af 29. juni d. å., hvori De ansøger om fritagelse for at opgive faget fransk til studentereksamen for privatister af matematisk-natur- videnskabelig retning mod i stedet at opgive faget tysk med udvidet pensum, idet De som begrundelse henviser til, at De er totalt døv og aldrig, for Deres døvhed indtrådte, har beskæftiget Dem med det fran- ske sprog, skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele Dem, at ministeriet ikke ser sig i stand til at bevilge fritagelse for faget fransk til studentereksamen, men at man bifalder, at der ved eksamen i faget gives Dem følgende lempelser:

Dårlig udtale under oplæsning af og samtale på fransk unddrages bedømmelse.

Ortografiske fejl, udtale af navne og den sproglige form bedømmes forstående.

Tilsvarende betragtninger vil kunne anlægges for så vidt angår eksamen i det andet fremmedsprog (engelsk eller tysk).

Nærværende skrivelse vil til sin tid være at afgive til det indstillede kursus til forevisning for eksamenskom- missionens medlemmer ved eksamen i de to sprog.

Cirkulære af 3. september 1954 til rektorerne for statens højere almenskoler angående 3-årig be- villing til anskaffelse af radio-, grammofon- og båndoptagerudstyr m.m.

På finansloven for indeværende finansår er der under statsskolernes konto § 15. a. Samlinger, inventar, kon- torudgifter m. v., bevilget 80.000 kr. som 1. del af en 3-årig bevilling på ialt 219.000 kr. til anskaffelse af radioudstyr, grammofonudstyr, og båndoptagere samt til anskaffelse af en grundbestand i et musikbibliotek ved statsskolerne.

Endvidere er der første gang for indeværende finansår stillet et årligt beløb af 200 kr. + tillæg, for tiden 60 %, til rådighed for de enkelte statsskoler til vedligeholdelse og supplering af musikbibliotek.

Med hensyn til anskaffelsen af *radio-, grammofon- og båndoptagerudstyr* overvejer ministeriet at foretage fælles- indkøb til statsskolerne, således at leverancerne alt efter behov og bevillingernes tilstrækkelighed finder sted i løbet af indeværende og næste finansår.

Til brug herfor beder man rektorerne udfylde og indsende hosfølgende skema, hvoraf et ekstra eksem- plar vedlægges til skolens arkiv. (Er ikke optaget her.)

Skemaet bedes indsendt snarest muligt og inden 20. september.

Med hensyn til indkøb til *musikbibliotek* er ministeriet sindet at overlade dette til de enkelte skolars foranstaltning. Meddelelse om, hvilke beløb skolerne hertil vil have til rådighed udover den fornævnte årlige bevilling samt vejledning til indkøb, vil senere efter nærmere forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne blive udsendt. Det bemærkes dog herved, at der af den 3-årige bevilling først vil blive afholdt og afsat de fornødne beløb til ovennævnte materielanskaffelser, og at anskaffelser til musikbiblioteket udover, hvad der kan anskaffes for den årlige bevilling til vedligeholdelse og supplerung først kan påregnes foretaget i finansårene 1955-56 og 1956-57.

Cirkulærskrivelse af 6. september 1954 til Rektorerne for statsskolerne uden for København angående honorar til regnskabsførerne.

Med hjemmel på finansloven er der fastsat et særligt honorar til regnskabsførerne ved statsskolerne uden for København for arbejdet med skoleafgiften på 3 kr. ÷ tillæg pr. elev (kostskolerne 4,50 kr. + tillæg pr. elev).

Efter at skoleafgifterne i henhold til lov af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m.v. i de offentlige højere almenskoler er bortfaldet fra 1. august 1954, og forudsætningerne for honorarets udbetaling derved er ændret, vil ministeriet tage den derved opståede situation under nærmere overvejelse.

Man vil imidlertid – bl. a. under hensyn til, at der må formodes at være en del afviklingsarbejde med skoleafgifterne – kunne godkende, at honoraret udbetales regnskabsførerne uforandret indtil 31. marts 1955, men det forudsættes herved, at de pågældende lærere i det omfang, hvori de aflastes ved skoleafgifternes bortfald, stiller sig til rådighed for andre opgaver.

Skrivelse af 16. september 1954 til Den private Realskoles Bestyrelse om, hvorvidt en amtskonsulent for særundervisning i amtet kan afvise en elev, som af den private realskole er henvist til under- søgelse og vejledning hos ham.

I skrivelse af 9. februar d. å. har Den private Realskoles Bestyrelse forespurgt om, hvorvidt en amtskonsulent for særundervisning i amtet kan afvise en elev, som af den private realskole er henvist til undersøgelse og vejledning hos ham.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne herved meddele, at de konsulenterne for særundervisningen ifølge lov af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn pålagte opgaver består i at bistå skoledirektionen, amtskolekonsulent og de kommunale skoler i vedkommende amtsrådsreds ved spørgsmål om undervisning af børn i disse skoler, der ikke kan følge den almindelige undervisning, hvorimod der ikke påhviler disse konsulenter en sådan pligt overfor private skoler, der ikke er underlagt skoledirektionen.

Cirkulærskrivelse af 21. september 1954 til rektorerne for statens højere almenskoler angående en 3-årig bevilling til boganskaffelser.

På finansloven for finansåret 1954-55 er der som 1. del af en 3-årig bevilling på ialt 225.000 kr. stillet 75.000 kr. til rådighed til forbedring af statsskolernes biblioteker. I tilslutning til forslaget fremsættelse har ministeriet derhos overfor bevillingsmyndighederne forbeholdt sig antagelig om få år at fremkomme med et forslag om en betydelig forhøjelse af bibliotekernes årlige bevillinger, således at den stedfundne ajourføring af bibliotekerne nogenlunde kan opretholdes.

Forud for ministeriets henvendelse til bevillingsmyndighederne om denne sag havde ministeriet, som det vil være rektorerne bekendt, modtaget et andragende fra statsskolernes rektorforening, i hvilket andragende var optaget en fortegnelse bl. a. med angivelse af, hvilke beløb de enkelte statsskoler fandt nødvendige for at bringe skolens bibliotek i en nogenlunde forsvarlig stand. Disse beløb udgjorde ialt 254.770 kr.

Ministeriet agter ved administrationen af den opnåede bevilling i videst muligt omfang at tage hensyn til de af de enkelte skoler således tidligere fremsatte forslag.

Da bevillingens størrelse imidlertid nødvendiggør en reduktion af rektorernes forslag, og ministeriet derhos må ønske, at fordelingen i samråd med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne sker efter en vis fælles afvejelse af forholdene ved de enkelte skoler, herunder den forhåndenværende bogbestand, skal man herved anmode rektorerne om at ville indsende oplysning om, hvorledes det af skolen opgjorte beløb er fremkommet, såvidt muligt med oplysning om dets fordeling på hovedkategorier.

Endvidere udbeder man sig skønmæssig oplysning om, hvor mange bind skolens bibliotek omfatter – fordelt efter hovedkategorier – og hvormange heraf, der kan antages at være kurant litteratur. Det understreges, at det i begge henseender kun drejer sig om en summarisk opgørelse. Til kurant litteratur henregnes, hvad der med udbytte kan bruges af lærere og/eller elever, såvel af:

- 1) Alle faglige værker – håndbøger, fremstillinger, behandlinger og tidsskrifter – som af
- 2) Skønlitteratur fra alle perioder.

Oplysningerne bedes indsendt snarest muligt og inden 4 uger.

Universitetets Kurators skrivelse af 27. september 1954 til rektor for N. N. Statsskole angående oppebæring af efterindtægt for faste årlige honorarer som regnskabsfører og inspektør til enken efter lektor Y.

I forbindelse med skrivelse herfra af 31. august d. å. og under henvisning til skolens skrivelse af 11. ds. vedrørende udbetaling af efterindtægt til enken efter lektor Y for månederne september, oktober og november d. å. af den af hendes ægtefælle oppebårne lønning som lektor ved skolen, skal man anmode om, at der yderligere må blive anvist enken efterindtægt i oven-

nævnte måneder af de af lektor Y oppebårne faste årlige honorarer som regnskabsfører og inspektør ved skolen.

Udgiften bedes debiteret § 25. I. B. efterindtægt.

Skrivelse af 28. september 1954 til skoleinspektøren for S. kommunale skole vedrørende afslag på andragende fra en elev, der har gået i skole i Canada, om optagelse i realklassen.

I en gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne hertil indsendt skrivelse af 7. d. m. har hr. skoleinspektøren forespurgt, om N. N. vil kunne optages i S. skoles realklasse.

Det fremgår af sagen, at drengen i skoleåret 1950/51 var elev i S. skoles 1. mellemskoleklasse, hvorfra han oprykkedes til 2. mellemskoleklasse, men at han her efter rejste med sin familie til Canada, hvor han indtil august måned d. å. har gået i Vancouver secondary school og der klaret sig tilfredsstillende.

I denne anledning skal man meddele, at ministeriet ikke finder, at den pågældende på grundlag af sin skolegang i Canada, der bl. a. ikke har omfattet undervisning i faget tysk, bør optages i realklassen uden mellemskoleeksamen, men at man intet har at erindre imod, at han optages i S. skoles 4. mellemskoleklasse.

I bilag følger hoslagt tilbage.

Skrivelse af 29. september 1954 til tidsskriftet »Grønland«.

Man skal herved meddele, at finansministeriet og folketingets finansudvalg har givet tilslutning til, at der på forventet efterbevilling ved lov om tillægsbevilling for indeværende finansår stilles et beløb af ialt 2.540 kr. til rådighed til tegning af abonnement på tidsskriftet »Grønland« til statsskolerne og statsseminarierne. Under henvisning hertil skal man herved anmode om, at tidsskriftet med virkning fra 1. april 1954 må blive tilstillet følgende statsskoler og statsseminarier:

.....
Det ovenanførte beløb vil blive anvist efter nærmere herom overfor ministeriet fremsat anmodning.

Det tilføjes, at folketingets finansudvalg har udbedt sig et par eksemplarer af tidsskriftet tilsendt for fremtiden.

Skrivelse af 1. oktober 1954 til forstanderen for N. N. studenterkursus vedrørende opnåelse af statslån til gennemførelse af overgang til selveje af det afden pgl. ejede og ledede studenterkursus.

I skrivelse af 19. januar 1954 har hr. forstanderen forespurgt om muligheden for at opnå statslån til gennemførelse af overgang til selveje af det af Dem ejede og ledede N. N. studenterkursus.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet ikke har hjemmel for ydelse af et statslån som ønsket, og at man ikke i det oplyste finder grundlag for nærmere overvejelse af spørgsmålet om tilvejebringelse af lån ved særlig hjemmel, der dels måtte

forudsætte omdannelse af institutionen til selvejende institution, dels lånets anvendelse til byggeforanstaltninger, anskaffelser til kursusvirksomhed m. m., og om hvis tilvejebringelse ministeriet ganske måtte tage forbehold.

Skrivelse af 2. okt. 1954 til rengøringsassistent fru N. N. vedrørende spørgsmålet om der kan ydes lønning til rengøringsassistenter ved statsskolerne under fravær på grund af svangerskab.

I anledning af Deres af socialministeriet oversendte andragende af 15. f. m. skal man meddele Dem, at der i henhold til de gældende cirkulærer af 26. januar 1944 og 28. august 1950 ikke kan ydes lønning til rengøringsassistenter ved statsskolerne under fravær på grund af svangerskab.

Cirkulærskrivelse af 14. oktober 1954 til rektorerne for de af statens højere almenskoler, som har forstanderskaber, angående ændring i forstanderskabernes stilling.

I overensstemmelse med det på rektormødet den 28. april 1954 passerede skal man herved meddele, at bemyndigelse fra ministeriet til anvisninger på skolens konti fremtidig vil blive meddelt rektorerne og ikke som hidtil skolernes forstanderskaber.

Overensstemmende hermed vil meddelelse til forstanderskaberne om meddelte bevillinger, tildelinger af dispositionsbeløb m. v. fremtidig bortfalde, idet man vil anse det for tilstrækkeligt, at genpart af skrivelser til rektorerne medsendes til brug for skolens regnskabsfører.

Skrivelse af 19. oktober 1954 til rektor for N. N. statsskole vedrørende inddragelse af overtimer under en lærers orlov med fri vikar.

I skrivelse af 11. juni d. å. bevilgede ministeriet adjunkt A. A. orlov med fri vikar fra ca. 20. august d. å. til ca. 1. marts 1955 dog med det forbehold, at der ikke ydes ham fri vikar for eventuelle overtimer. Foranlediget af, at ministeriet i skrivelse af 14. f. m. meddelte rektor, at anvisning af overtimebetaling til adjunkt A. A. vil være at inddrage under orloven, meddeler De i skrivelse af 17. f. m., at De har udlagt ovennævnte forbehold således, at adjunkt A. A. selv skal betale vikaren for det antal timer, der ligger over 27, og således kan oppebære differencen mellem fuld betaling for overtimer og vikarbetalingen for disse (efter laveste sats). I henhold hertil har De pr. 1. september d. å. udbetalt adjunkt A. A.s hustru fuld betaling ÷ vikarbetaling for overtimerne.

Under henvisning hertil, samt til at adjunkt A. A.s studierejse kræver store økonomiske afsavn for ham og hans familie, henstiller De til ministeriet, om ikke Deres fortolkning af ministeriets skrivelse af 11. juni d. å. kan bifaldes.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet af principielle grunde og af hensyn til konse-

kvenserne over for de lærere, som i samme anledning og på samme vilkår har fået bevilget orlov med fri vikar, må fastholde den almindeligt gældende praksis, hvorefter overtimbetalingen vil være at inddrage, når en lærer som i det foreliggende tilfælde får tilstået tjenestefrihed med fri vikar.

Anordning af 28. oktober 1954 om ændring af anordning 28. juli 1944 om prøve i pædagogik og undervisningsfærdighed for lærere ved statens højere almenskoler.

Anordningens § 14 affattes således:
 »Undervisningsministeriet fastsætter de fornødne bestemmelser til gennemførelse af denne anordnings regler og kan indrømme undtagelser fra disse i foreliggende særlige tilfælde.«

Skrivelse af 30. oktober 1954 til lederforeningen for de statsanerkendte studenterkursus vedr. undervisning i tysk og engelsk i begynderklasserne på den matematisk-naturvidenskabelige retning.

I skrivelse af 1. oktober d. å. har lederforeningen for de statsanerkendte studenterkursus udbedt sig ministeriets vejledning med hensyn til, om disse kursus i indeværende kursusår ligesom gymnasieskolerne er pligtige at foranstalte undervisning i tysk, henholdsvis engelsk for enkelte elever i begynderklasserne på den matematisk-naturvidenskabelige retning, såfremt det forlanges af blot en enkelt elev, der foretrækker undervisning i et andet af de to nævnte sprog end det, hans klassekammerater har valgt.

I anledning heraf skal man herved meddele, at det i den nye anordning om studentereksamen for privatister, som vil blive udstedt i allernærmeste fremtid, er forudsat, at der på den matematisk-naturvidenskabelige linie tilkommer hver enkelt elev valgfrihed mellem engelsk og tysk ligesom ved gymnasieskolerne, jfr. herved kgl. anordning af 8. april 1953, og at man finder det ønskeligt, at denne valgfrihed indrømmes eleverne allerede fra indeværende kursusår, for hvilket anordningen iøvrigt vil få gyldighed med studentereksamen i maj-juni 1956 for øje.

Skrivelse af 3. november 1954 til N. N. vedrørende lettelse til matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen under hensyn til at den pågældende har bestået adgangseksamen til Søværnets officersskole.

I et gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt andragende af 15. oktober d. å. har De ansøgt om lettelse til matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen, til hvilken De agter at indstille Dem som privatist, under henvisning til at De i april 1953 har bestået adgangseksamen til Søværnets officersskole, der omtrentlig svarer til afgangseksamen fra Forsvarets gymnasiums 2. afdeling og endvidere på nævnte skole har bestået mellempøven i klasse B i juni 1954.

I denne anledning meddeler ministeriet Dem herved efter omstændighederne fritagelse for eksamen i fagene engelsk, fransk, fysik og astronomi, historie, matematik og oldtidskundskab, således at prøven for Deres vedkommende alene kommer til at omfatte dansk, kemi, naturhistorie og geografi.

Anordning af 4. november 1954 om studentereksamen for privatister.

1. Almindelige bestemmelser.

§ 1.

Studentereksamen for privatister afholdes ved en i henhold til lov nr. 62 af 24. april 1903 § 19 nedsat eksamenskommission, som består af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne som formand og det fornødne antal med gymnasieundervisningen i de pågældende fag fortlørlige faglærere, der beskikkes af undervisningsministeren for et tidsrum af 3 år ad gangen.

§ 2.

Den, som ønsker at underkaste sig studentereksamen for privatister, må være fyldt 18 år inden eksamens afslutning; eksamenskommissionens formand kan dog undtagelsesvis meddele dispensation fra alderskravet, når den pågældende dimittend fylder 18 år inden udgangen af det kalenderår, i hvilket han indstiller sig til prøven.

Dimittenden skal almindeligvis indstilles til eksamen af den eller dem, som har ledet hans undervisning, jfr. dog de i § 9 indeholdte regler for indstilling til studentereksamen som tillægsprøve til visse tidligere beståede eksaminer. De nærmere bestemmelser om indstilling fastsættes af undervisningsministeren.

§ 3.

1. Ved studentereksamen for privatister skal enhver bedømmelse udtrykkes ved en af følgende karakterer: ug, ug ÷, mg +, mg, mg ÷, g +, g, g ÷, tg +, tg, tg ÷, mdl +, mdl. Dersom et flertal af bedømmere er enige om, at eksaminanden overhovedet ikke har lagt kundskaber i det pågældende fag for dagen, gives dog karakteren slet.

Der tillægges disse karakterer følgende talværdier:

a) Ved udregning af den enkelte eksamenskarakter på grundlag af flere bedømmes særkarakterer: ug = 6, ug ÷ = 5²/₃, mg + = 5¹/₃, mg = 5, mg ÷ = 4²/₃, g + = 4¹/₃, g = 4, g ÷ = 3²/₃, tg + = 3¹/₃, tg = 3, tg ÷ = 2²/₃, mdl + = 2¹/₃, mdl = 2, slet = 1.

b) Ved udregning af gennemsnittallet af eksamenskaraktererne: ug = 15, ug ÷ = 14²/₃, mg + = 14¹/₃, mg = 14, mg ÷ = 13¹/₃, g + = 12²/₃, g = 12, g ÷ = 10²/₃, tg + = 9¹/₃, tg = 8, tg ÷ = 5¹/₃, mdl + = 2²/₃, mdl = 0, slet = ÷ 16.

2. Der gives følgende karakterer:

På den klassisk-sproglige linie: i skriftlig dansk, mundtlig dansk, engelsk eller (og) tysk, fransk, græsk, latinsk version (2 prøver), mundtlig latin, historie, geografi med naturlære og naturhistorie, orden med skriftlige arbejder. I alt 10 (11) karakterer.

På den nysproglige linie: i skriftlig dansk, mundtlig dansk, skriftlig engelsk (2 prøver), mundtlig engelsk,

skriftlig tysk (2 prøver), mundtlig tysk, fransk, latin, oldtidskundskab, historie, geografi med naturlære og naturhistorie, orden med skriftlige arbejder. I alt 12 karakterer.

På den matematisk-naturvidenskabelige linie: i skriftlig dansk, mundtlig dansk, engelsk eller tysk, fransk, historie, oldtidskundskab, geografi og naturhistorie, fysik med astronomi, kemi, skriftlig matematik (2 prøver), mundtlig matematik, orden med skriftlige arbejder. I alt 12 karakterer.

For de eksaminander, der ikke tidligere har bestået enten realeksamen, pigeskoleeksamen, almindelig forberedelseksamen eller mellemskoleeksamen, gælder, at indstilling til studentereksamen ikke kan ske, før end de pågældende har dokumenteret i følgende fag at besidde kundskaber, mindst svarende til kravene ved mellemskoleeksamen: for eksaminander af sproglig retning matematik, for eksaminander af matematisk-naturvidenskabelig retning samt for de eksaminander af klassisk-sproglig retning, der ikke opgiver både engelsk og tysk, det af disse fag, der ikke opgives til studentereksamen.

3. Eksamenskarakteren i geografi og naturhistorie på den matematisk-naturvidenskabelige linie og i geografi med naturlære og naturhistorie på de sproglige linier er gennemsnittet af særkaraktererne for de enkelte fag.

4. Karakteren for orden med skriftlige eksamensarbejder udregnes på følgende måde:

I hvert af de skriftlige fag gives en fagkarakter i orden, og af fagkaraktererne udregnes den endelige karakter i orden ved addition og derpå følgende division af summen med karakterernes antal; fremkommer der ved denne division et tal, som ikke svarer til et af tallene i den i stk. 1 a nævnte række, forhøjes tallet til det nærmest liggende højere tal i rækken, hvis det er lig med eller ligger over middeltallet mellem det nærmeste lavere og det nærmeste højere tal i rækken, medens i modsat fald det nærmeste lavere tal i rækken angiver karakteren.

5. Af de givne eksamenskarakterer udregnes et gennemsnitstal med to decimaler, idet der tillægges karaktererne de i stk. 1 b angivne talværdier; dette gennemsnitstal angiver eksamensresultatet.

Ved siden af eksamensresultatet opføres den dertil svarende karakterbetegnelse efter stk. 1 b; for så vidt eksamensresultatet ikke falder sammen med nogen af de i stk. 1 b nævnte talværdier, benyttes karakterbetegnelsen for det nærmeste højere tal i skalaen, hvis eksamensresultatet er lig med eller ligger over middeltallet mellem det nærmeste højere og det nærmeste lavere tal i skalaen; i modsat fald benyttes karakterbetegnelsen for det nærmeste lavere tal i skalaen.

6. Til at bestå eksamen kræves, at den pågældende skal have opnået et eksamensresultat af mindst 11,25.

§ 4.

Med hensyn til undervisningsformål i de enkelte fag gælder bestemmelserne i kgl. anordning af 8. april 1953, ligesom de i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 9. april 1953 om undervisningen i gymnasiet angivne almindelige principper finder tilsvarende anvendelse.

II. Studentereksamen for privatister med fuldt pensum.

§ 5.

Kravene er i de forskellige fag følgende:

A. Dansk.

(Fælles for alle 3 linier).

a. Litteraturlæsning: 9 hovedværker, heraf 4 statarisk, resten kursorisk. 1 af værkerne skal være norsk (dansk-norsk), og indtil 2 af de kursoriske kan være fra verdenslitteraturen. Et passende udvalg litteraturprøver (f. eks. folkeviser, salmer, litterær kritik, noveller, eventyr, essays) kan ækvivalere et hovedværk. Endvidere opgives som statarisk læst mindst 185 sider litteraturprøver; alle centrale perioder og hovedforfatterne skal være repræsenteret, herunder oldnordisk litteratur i oversættelse og norsk (dansk-norsk) litteratur fra nyere tid. Som kursorisk læst opgives mindst 215 sider litteraturprøver (herunder eventuelt også kortere værker) fra de forskellige perioder. Den læste litteratur må ikke udelukkende være af skønlitterær art; også andre sider af nationallitteraturen skal være repræsenteret.

b. Litteraturhistorie: Der opgives tiden efter 1700; af tiden før 1700 opgives kun den til forståelse af den opgivne litteratur nødvendige litteraturhistorie.

c. Dansk grammatik: På grundlag af en kort systematisk lærebog forlanges der et sikkert kendskab til hovedtrækkene i den danske grammatik (lydlære, form-lære og ordføjningslære). Endvidere kræves der kendskab til de forskellige stillag i rigssproget (tale- og skriftsproget i deres forskellige afskygninger) og til forholdet mellem rigssprog og dialekter; endelig en kort oversigt over de indoeuropæiske sprogs indbyrdes slægtskab og det danske sprogs område gennem tiderne.

d. Svensk og norsk: Af svensk poesi og prosa opgives mindst 50 sider som statarisk læst og 50 sider som kursorisk læst. Af norsk (dansk-norsk, bogmål og ny-norsk) opgives mindst 10 sider som statarisk læst og 25 sider som kursorisk læst. Det danske sprogs slægtskab med svensk og norsk skal kunne påvises i hovedtræk. Også tekstens indhold må være tilegnet i hovedtræk.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en stil; der gives frit valg mellem flere opgaver. Til besvarelsen gives 5 timer.

2. Ved den mundtlige prøve eksamineres der:

a) *litterært*: i en statarisk læst tekst; eksaminationen i litteraturhistorie skal i videst muligt omfang ske med udgangspunkt i den forelagte tekst. I tilslutning til eksaminationen i den statarisk læste tekst eller i litteraturhistorien prøves der i store træk i det kursorisk læste stof.

b) *sprogligt*: i en statarisk læst svensk eller norsk tekst. Teksten oversættes, sprogformen sammenlignes med dansk, og indholdet kommenteres i store træk. Der prøves ganske kort i dansk grammatik med udgangspunkt i en af de forelagte tekster.

De litteratursteder, der foreslås, må af censor være valgt således, at de belyser væsentlige træk af forfatteren og tiden.

B. Engelsk.

I. Den nysproglige linie.

Engelsk skal i forhold til tysk vælges som hovedfag eller bifag; hvis engelsk vælges som hovedfag, skal tysk være bifag; hvis engelsk vælges som bifag, skal tysk være hovedfag.

Kravene er:

1. Som hovedfag:

1. 175 sider, omfattende dels et drama af Shakespeare, hvoraf dog enkelte mindre væsentlige scener kan udelades, dels et udvalg af poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.

b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eksaminanderne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.

c. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær, prosa af middelsværdighed, egnet til at give eksaminanderne kendskab til det levende nutidssprog.

d. Et enkelt værk eller flere værker eller dele af værker af een eller flere af det 19. eller 20. århundredes hovedforfattere (ialt ca. 250 sider).

2. Som bifag:

a. 75 sider poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.

b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eksaminanderne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.

c. 250 sider moderne, væsentlig skønlitterær, prosa af middelsværdighed, egnet til at give eksaminanderne kendskab til det levende nutidssprog.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Amerikanske tekster vil i et passende omfang kunne læses i stedet for engelske.

Der kræves litteraturhistorisk kundskab, væsentlig dog kun om de forfattere, der læses.

Hjælpemidler ved undervisningen i litteraturhistorie, samfundslære o. l. må ikke indgå i de krævede pensum.

Grammatik må være læst i det omfang, som hensynet til den sikre sproglige forståelse af teksterne og færdigheden i skriftlig og mundtlig benyttelse af sproget nødvendiggør.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en oversættelsesstil og en referatstil. Ved besvarelsen af referatstilen er benyttelse af ordbøger, som er godkendt af undervisningsinspektionen, fra dansk til engelsk og fra engelsk til dansk tilladt.

Opgaverne skal i sværhedsgrad affattes under hensyntagen til, om faget er hovedfag eller bifag.

Til besvarelse af oversættelsesstilen gives 3 timer, til referatstilen 4 timer.

2. Ved den mundtlige prøve oplæses og oversættes et stykke af det opgivne pensum på ca. $\frac{1}{2}$ side. Foruden den sproglige forståelse skal eksaminanden vise fuld real og litteraturhistorisk forståelse af teksten.

Der prøves i et ulæst, ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side, som læses op og oversættes.

Der prøves i engelsk samtalefærdighed i tilknytning til et sted i den læste eller ulæste tekst, der afgiver et passende udgangspunkt derfor.

II. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Eksaminanden skal kunne oversætte samt flydende og med god udtale oplæse en moderne engelsk tekst. Prøven er mundtlig. Der prøves i oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst på ca. $\frac{3}{4}$ side.

På den klassisk-sproglige linie kan der prøves enten i både engelsk og tysk eller i kun eet af fagene. Der kræves læst 400 sider prosa, hvis der prøves i engelsk alene, og 200 sider prosa i hvert af fagene, hvis der prøves både i engelsk og tysk.

På den matematisk-naturvidenskabelige linie prøves enten i engelsk eller tysk. Der kræves læst 275 sider prosa.

Teksterne må vælges under hensyntagen til den sproglige og indholdsmæssige lodighed.

C. Tysk.

I. Den nysproglige linie.

Tysk skal i forhold til engelsk vælges som hovedfag eller bifag; hvis tysk vælges som hovedfag, skal engelsk være bifag; hvis tysk vælges som bifag, skal engelsk være hovedfag.

Kravene er:

1. Som hovedfag:

a. 600 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende

1. et helt værk af Lessing, et af Goethe og et af Schiller (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);

2. et udvalg af episke og lyriske digte;

3. sværere, lodig prosa, deraf mindst 150 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eksaminanderne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

b. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær prosa af middelsværdighed, egnet til at give eksaminanderne kendskab til det levende nutidssprog.

c. Et enkelt værk eller flere værker eller dele af værker af een eller flere af det 19. eller 20. århundredes hovedforfattere (i alt ca. 250 sider).

2. Som bifag:

a. 400 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende

1. et helt værk af Goethe og et af Schiller eller Lessing (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);
2. et udvalg af episke og lyriske digte;
3. sværere, lødig prosa, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eksaminanderne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

b. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær prosa af middelsværd, egnet til at give eksaminanderne kendskab til det levende nutidssprog.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Der kræves kendskab til den tyske litteraturs historie fra og med Lessing, væsentlig vedrørende de læste forfattere.

Hjælpemidler ved undervisningen i litteraturhistorie, parlører o. lign. må ikke indgå i de krævede pensa.

Grammatik læres i det omfang, som hensynet til den sikre sproglige forståelse af teksterne og færdigheden i skriftlig og mundtlig benyttelse af sproget nødvendiggør.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en oversættelsesstil og en referatstil. Ved besvarelsen af referatstilen er benyttelse af ordbøger, som er godkendt af undervisningsinspektionen, fra dansk til tysk og fra tysk til dansk tilladt. Opgaverne skal i sværhedsgrad affattes under hensyntagen til, om faget er hovedfag eller bifag.

Til besvarelse af oversættelsesstilen gives 3 timer, til referatstilen 4 timer.

2. Ved den mundtlige prøve oplæses og oversættes et stykke af det opgivne pensum på ca. $\frac{1}{2}$ side. Foruden den sproglige forståelse skal eksaminanden vise fuld real og litteraturhistorisk forståelse af teksten.

Der prøves i et ulæst, ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side, som læses op og oversættes.

Der prøves i tysk samtalefærdighed i tilknytning til et sted i den læste eller ulæste tekst, der afgiver et passende udgangspunkt derfor.

II. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Eksaminanden skal kunne oversætte og flydende og med god udtale oplæse en moderne tysk tekst. Prøven er mundtlig. Der prøves i oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst på ca. $\frac{3}{4}$ side.

På den klassisk-sproglige linie kan der prøves enten i både tysk og engelsk eller i kun eet af fagene. Der kræves læst 400 sider prosa, hvis der prøves i tysk alene, og 200 sider prosa i hvert af fagene, hvis der prøves både i tysk og engelsk.

På den matematisk-naturvidenskabelige linie prøves enten i tysk eller engelsk. Der kræves læst 275 sider prosa.

Teksterne må vælges under hensyntagen til den sproglige og indholdsmæssige lodighed.

D. Fransk.

(Fælles for alle 3 linier).

Eksaminanden skal kunne oversætte en moderne fransk tekst, som ikke frembyder særlige vanskeligheder, oplæse den flydende og med god udtale og have så megen grammatisk kundskab, som er nødvendig for forståelse af en sådan tekst.

Der kræves læst 500 sider. Stoffet bør vælges således, at det giver typiske udtryk for fransk kultur og tænkemåde; det bør være dels skønlitterært, dels af belærende, tankevægtigt indhold, der belyser fransk historie og samfundsliv.

Prøven er mundtlig.

Der prøves i to ulæste prosatekster, hver på ca. $\frac{1}{2}$ side, den ene svarende til det kulturelle læsestof, den anden – noget lettere – af skønlitterært indhold. Teksterne oplæses og oversættes. De grammatiske kundskaber prøves ved en kort redegørelse for ordformer og deres syntaktiske anvendelse, herunder eventuelt ord-dannelse og fraseologi, i tilknytning til den forelagte tekst og tillige ved omsætningsprøve af nogle i teksten forekommende sætninger eller nogle lette spørgsmål og svar på fransk, ligeledes i tilknytning til teksten.

E. Græsk.

(Den klassisk-sproglige linie).

Kravene er 1) af poesi så meget, som svarer til mindst 3000 vers af Homer (mindst 2000 vers af Homer selv); 2) af ikke særlig svær prosa mindst 135 sider, væsentlig af Xenofon, Herodot og Platon, af den sidstnævnte mindst 50 sider. Til formlære og syntaks kræves kendskab i det omfang, der er nødvendigt for at trænge ind i teksterne. De læste skrifter skal være forstået i deres helhed og i alle væsentlige enkeltheder. Der kræves fyldigere litteraturhistorisk kundskab om de forfattere, der opgives prøver af, og iøvrigt kendskab til de aller mest fremtrædende forfattere indtil Alexanders tid, således at eksaminanden forstår de læste værkers stilling indenfor hele litteraturudviklingen. Af antikviteter, religionshistorie og mytologi kræves de til forståelse af de læste skrifter nødvendige hovedtræk. Eksaminanden skal være bekendt med mindesmærker fra den klassiske oldtidskunst i samme omfang, som kræves i oldtidskundskab på de to andre linier.

Prøven er mundtlig. Der prøves som regel kun i eet enkelt sted.

F. Latin.

I. Den klassisk-sproglige linie.

Kravene er 1) af prosa 210 sider, hvori Cæsar og Cicero skal være vægtigt og nogenlunde ligeligt repræsenteret; 2) af poesi mindst 1800 vers af forskellige digtere, særlig Horats. Fordringerne til den sproglige og litterære tilegnelse svarer til ovenstående bestemmelser vedrørende græsk, dog således, at den sproglige side af faget drages noget mere i forgrunden.

Prøven er skriftlig og mundtlig. Til skriftlig prøve gives to versioner. Den ene version skal i omfang være lidt over 1 side og ikke vanskeligere end de prosatekster, der opgives til eksamen. Eksaminanderne må benytte deres latinsk-danske ordbog. Der gives 4 timer til ud-

arbejdelsen. Den anden skal være ca. 1 side og noget lettere end den første. Intet hjælpemiddel må anvendes. Der gives ligeledes 4 timer til udarbejdelsen.

Ved mundtlig prøve eksamineres i eet eller to forfattersteder, i sidste tilfælde et prosaisk og et poetisk.

II. Den nysproglige linie.

Der opgives mindst 150 sider, i hvilke Cæsar og Cicero skal være vægtigt og nogenlunde ligeligt repræsenteret. Formlære og syntaks skal være tilegnet i det omfang, der er nødvendigt, for at det læste kan opfattes og forstås med virkelig grammatisk sikkerhed.

Prøven er mundtlig. Hver eksaminand prøves i et enkelt sted. Foruden i oversættelse prøves der i sproglig og real forståelse af det forelagte sted og i kendskab til værkets forfatter, indhold og kulturelle forudsætninger.

G. Oldtidskundskab.

(Den nysproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie).

Der skal være læst af græske forfattere i oversættelse mindst 2000 vers Homer, 2 dramaer, hvoraf det ene kan være en komedie, og mindst 125 sider af prosaforfattere, deraf mindst halvdelen af Platon; resten skal være typiske partier, særlig af historikerne. Der skal være gennemgået et udvalg af kunstværker, der er tilstrækkeligt til at belyse hovedperioderne i den græske kunsts udvikling og give et begreb om dens karakter som helhed.

Prøven er mundtlig.

Ved eksaminationen lægges et sted af litteraturpensummet til grund. Dette bør vælges således, at det giver lejlighed til at komme ind på virkelig betydende spørgsmål. Eksaminanden skal kunne gøre rede for det oplæste steds indhold og væsentlige enkeltheder; som væsentlige må sådanne opfattes, der er af betydning for forståelsen af sammenhængen, af skriftet i dets helhed eller af vigtige sider af antik kultur og tænkemåde. Eksamination i billedstof sker i tilslutning til teksten eller gennem korte selvstændige spørgsmål. Eksaminanden bør ikke alene være fortrolig med det enkelte kunstværk, han opgiver, men også være i besiddelse af så stor almindelig viden, at han nogenlunde kan karakterisere og placere andre typiske værker fra det område, der er behandlet.

H. Historie.

(Fælles for de tre linier).

a. Verdenshistorie og mere indgående Danmarks og det øvrige Nordens historie fra de ældste tider til nutiden, således at den nyeste tid skal være behandlet udførligt, d. v. s. for verdenshistoriens vedkommende tiden fra ca. 1870, for Nordens historie fra 1864.

b. Samfundskundskab: Danmarks nuværende statsforfatning, dets stats- og kommunestyre samt en oversigt over de økonomiske og sociale forhold i nutidens Danmark. I tilknytning hertil en almindelig fremstilling af nutidens økonomiske, sociale og politiske organisationer, herunder organerne for mellemfolkeligt samarbejde.

Omfanget af det positive lærestof må ikke overskride 700 sider, deraf ca. 375 til verdenshistorien, ca. 225 til Nordens historie og ca. 100 til samfundskundskab.

c. I tilknytning til lærebogernes oversigter som et integrerende led i forberedelsen historisk tekst- og billedstof, statistiske tabeller og oversigter samt, såvidt forholdene tillader det, monumenter og samlinger. Hertil forudsættes anvendt ca. en femtedel af den samlede undervisningstid. Af den til dette arbejde ansatte tid kan ca. $\frac{1}{3}$ anvendes til behandling af et naturligt afgrænset stof som speciale. Lige så lang tid kan anvendes til endnu et speciale, men kun eet speciale må falde inden for tiden 1815–1939. Læses der to specialer, bør arbejdsstoffet være af forskellig art.

Prøven er mundtlig. Der eksamineres i to spørgsmål, hvoraf det ene skal falde i det historiske lærebogsstof.

I. Geografi og naturhistorie

a. Geografi.

I. *De sproglige linier* (geografi med naturlære).

Natlære: De nødvendige kemiske og fysiske forudsætninger for forståelsen af de emner, der behandles under geografi og naturhistorie, herunder kendskab til de vigtigste mineraler og bjergarter af betydning for Danmark.

Astronomi: Kendskab til den del af astronomien, der er nødvendig for forståelsen af den fysiske geografi og for opfattelsen af verdensbilledet gennem tiderne.

Geologi: En oversigtsmæssig viden om danske prækvartære dannelser og et mere omfattende kendskab til Danmarks kvartærdannelser, terræn og jordbund, bygget på de nødvendige forudsætninger i dynamisk og historisk geologi og blandt andet på anvendelsen af Geodætisk Instituts kort.

Jordens klima- og plantebælter med benyttelse af klimadiagrammer og vejrkort.

Kulturgeografi.

Erhvervsgeografi: Grundigt kendskab til produktion og omsætning af en enkelt verdenshandelsvare i relation til de geografiske forhold.

Orientering på kortet med hensyn til et begrænset antal lokaliteter.

Prøven er mundtlig.

Ved eksaminationen skal den viden og de færdigheder, som eksaminanden har tilegnet sig, prøves gennem anvendelse på forskellige geografiske emner. Hvis eksaminanden ved sin forberedelse har lagt vægt på visse regionalgeografiske områder eller andre specialer, skal eksaminationen fortrinsvis tage sit udgangspunkt og hente sine eksempler fra disse. Hovedemnet for eksaminationen skal være geografisk (geologisk) eller være hentet fra astronomiens afsnit om verdensbilledet. Det øvrige under astronomien og alt det under naturlæren gennemgæede stof skal fremdrages ved eksaminationen i alle de tilfælde, hvor det kan bringes i forbindelse med hovedemnet, men må ikke alene udgøre et eksaminationsemne.

II. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Geologi: Geologi med mineralogi med fremhæven af sådanne forhold, der har betydning for geografin, for den danske kvartærgeologis vedkommende støttet bl. a. på anvendelse af Geodætisk Instituts kort.

Fysisk geografi og biogeografi, hvor bl. a. klimadiagrammer og vejrkort benyttes.

Kulturgeografi.

Erhvervsgeografi: Grundigt kendskab til produktion og omsætning af flere udvalgte verdenshandelsvarer i relation til de geografiske forhold.

Orientering på kortet med hensyn til et begrænset antal lokaliteter.

Proven er mundtlig.

Ved eksaminationen skal den viden og de færdigheder, som eksaminanden har tilegnet sig, prøves gennem anvendelse på forskellige geografiske emner. Hvis eksaminanden i sin forberedelse har lagt vægt på visse regionalgeografiske områder eller andre specialer, skal eksaminationen fortrinsvis tage sit udgangspunkt og hente sine eksempler fra disse.

b. Naturhistorie.

En- og flercellede organismers bygning og livsyttringer, specielt menneskelegemets bygning og funktioner med elementer af sundhedslæren.

Arvelighedslære.

Nedstammingslæren og dens historie, støttet til gennemgang af et begrænset antal emner fra den sammenlignende anatomi, palæontologi og embryologi, valgt inden for een eller to systematiske grupper.

Proven er mundtlig.

Eksaminationsemnerne må ikke ensidigt være begrænset til kemiske eller fysiske forhold.

J. Naturlære.

I. De sproglige linier.

Se under geografi.

II. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

a) Fysik med astronomi.

1. *Mekanisk fysik*. Legemers ligevægt og bevægelse, herunder bevægelse under påvirkning af en konstant kraft, centralbevægelse, cirkelbevægelse. Energi, bevægelsesmængde, målesystemer, gnidning, elasticitet, elastiske svingninger, pendul. Tryk i vædsker og luftarter. Bølgebevægelse, lydlære. Den almindelige tiltrækning. Molekular kræfter.
2. *Varmelære*. Temperatur, varmeudvidelse, luftarternes tilstandsligning. Varmefylde, smeltevarme, fordampningsvarme. Damptryk, fugtighedsmåling. Luftarters fortætning. Kinetisk teori.
3. *Lyslære*. Lysets tilbagekastning, spejle. Lysets brydning, prismer, linser. Mikroskop, astronomisk kikkert, sekstant. Spektre. Lysets hastighed. Lys som bølgebevægelse.
4. *Elektricitetslære*. Magnetisme, elektrostatik. Elektrisk strøm, Ohms lov, elektrisk energi. Elektrolyse, elementer, akkumulator. Elektromagnetisme. Induktion. Vekselstrøm. Elektriske målinger. Elektrisk strøm i luft, elektriske strålearter. Elektriske svingninger. Elektromagnetiske bølger, det elektromagnetiske spektrum. Radioaktivitet, atomets opbygning.

5. *Astronomi*. Stjernehimlen. Solens, månens og planeterne bevægelser. Tids- og stedsbestemmelser. Himmellegemernes fysiske forhold. Stjerneverdenen.

Undervisningen drives eksperimentelt i så stort omfang som muligt. Eleverne skal skrive rapporter over de af dem udførte øvelser, og der må kræves god orden og korrekt dansk.

Godkendelse af rapporterne sker ved lærerens underskrift og datering. På kursus føres protokol over elevernes øvelser med angivelse af datoerne for deres udførelse og for rapporternes godkendelse. – Protokollen bevares mindst 5 år efter sidste indførelse.

Til prøven, som er mundtlig, opgives det anordnede pensum og desuden 20 elevøvelser, der skal være af en passende lodighed og være udtaget fra hele det i fysik gennemgåede stof.

En fortegnelse over øvelserne skal vedlægges pensumopgivelserne, og samtlige rapporter medbringes til prøven.

Der gives 3 selvstændige spørgsmål fra forskellige områder af det opgivne pensum, det ene i de fysiske øvelser. Eksaminationen i disse sker på grundlag af rapporterne og – og så vidt muligt – de benyttede apparater.

b) Kemi.

1. *Uorganisk kemi*. Med benyttelse af det kemiske tegnsprog gennemgås brint, ilt, halogenerne, svovl, kvælstof, fosfor, kulstof, silicium og nogle af de vigtigste forbindelser af disse grundstoffer. Endvidere de vigtigste metaller og nogle af deres forbindelser. Der tages især hensyn til sådanne stoffer, som har betydning i teknikken eller det daglige liv, samt til sådanne, der kan tjene til belysning af almindelige love og teorier.
2. *Organisk kemi*. Typiske eksempler fra de vigtigste grupper af alifatiske forbindelser: kulbrinter, alkoholer, aldehyder, syrer, estere, kulhydrater. Nogle cykliske forbindelser.
3. *Fysisk og teoretisk kemi*. De vigtigste almindelige teorier og fysisk-kemiske love i det omfang, som kræves for en dybere og sammenfattende forståelse af de kemiske processer, der omtales under gennemgangen af de enkelte stoffer.

Fremstillingen grundlægges, hvor stoffets art gør det muligt, på forsøg, og elevøvelser indgår som en nødvendig bestanddel af den eksperimentelle undervisning.

Proven er mundtlig (og til dels praktisk).

Der gives et spørgsmål i det opgivne pensum. Dog kan censor desuden som bispørgsmål stille eksaminanden en lille praktisk opgave som f. eks. udfældning af et hydroksyd, påvisning af kloridion, genkendelse af et præparat. Opgaven, der ikke behøver at have tilknytning til hovedspørgsmålet, skal tjene til at vise elevens praktiske kendskab til stofferne.

K. Matematik.

(Kun for den matematisk-naturvidenskabelige linie).

- 1) De reelle tal. Angivelse af deres egenskaber (regne-regler, ordningsregler og kontinuitet) i et sådant omfang, at læren om de reelle tal kan danne grundlag for funktionslæren. Talfølgeregnet. Ulighedsregning og regning med numeriske værdier.

- 2) Hele tal; herunder deres centrydige opløsning i primfaktorer, restsætninger og største fælles mål.
- 3) Induktionsbeviset.
- 4) Permutationer og kombinationer.
- 5) Differens- og kvotientrækker. Uendelige kvotientrækker.
- 6) Sammensat rente og annuiteter.
- 7) Polynomier; herunder division og sætningen om bestemmelse af resten, når divisor er af første grad. Højeste antal forskellige rødder i et polynomium af nte grad. Flerdobbelte rødder. Rationale rødder i et polynomium med hele koefficienter.
- 8) Binomialformlen.
- 9) Fortegnsdiskussion af polynomier af første og anden grad. Eksempler på fortegnsdiskussion af polynomier af højere grader og af brudne rationale funktioner.
- 10) Løsning af een ligning med een ubekendt: Andengradsligningen (diskussion); røddernes sum og produkt. Eksempler på ligninger, der kan henføres til andengradsligningen. Eksempler på algebraiske ligninger af højere grad. Eksempler på ligninger, hvor den ubekendte forekommer under kvadratrodstegn. Simple trigonometriske ligninger og eksempler på diskussion af sådanne, deriblandt af ligningerne $a \sin x + b \cos x = c$ og $a \sin^2 x + b \sin x \cos x + c \cos^2 x = 0$. Eksponentielle ligninger.
- 11) Løsning af ligningssystemer med flere ubekendte: To ligninger af første grad med to ubekendte (diskussion). Eksempler på tre ligninger af første grad med tre ubekendte. Een ligning af første grad og een ligning af anden grad med to ubekendte (diskussion). Eksempler på to ligninger af anden grad med to ubekendte. To symmetriske ligninger med to ubekendte. Simple eksempler på to ligninger med to ubekendte, hvor den ene ligning er algebraisk og den anden trigonometrisk eller begge er trigonometriske.
- 12) Komplekse tal. Løsning af andengradsligningen og den binome ligning.
- 13) Det retvinklede koordinatsystem og parallelforskydning af dette.
- 14) Funktionsbegrebet i det reelle talområde (grafisk afbildning). Ligefrem og omvendt proportionalitet. Funktionerne $y = ax + b$ og $y = ax^2 + bx + c$.
- 15) Grænseværdi for en funktion. Regneregler for grænseværdier. Asymptoter.
- 16) Kontinuerede funktioner. Kendskab til hovedsætningerne om kontinuerede funktioner og bevis for sætningen om, at en i et interval kontinuert funktion, der antager to forskellige værdier, antager alle mellemliggende værdier. Omvendt funktion.
- 17) Differentiable funktioner. Differentiationsreglerne for flerleddet størrelse, produkt, kvotient, sammensat og omvendt funktion. Middelværdisætningen. Funktioners voksen og aftagen. Maksimum og minimum samt største- og mindsteværdi. Anvendelse på undersøgelse af kurver, der kan fremstilles ved en ligning af formen $y = f(x)$.
- 18) Det ubestemte integral. Integration af flerleddet størrelse. Integration ved substitution. Delt integration. Det bestemte integral med anvendelse på bestemmelse af plane områders areal og omdrejningslegemers volumen.
- 19) Genstand for funktionsanalysen er de nedenfor under a), b), c) d) og e) nævnte funktionstyper samt simple funktioner, der kan opbygges ved kombination af disse.
  - a) Rationale funktioner.
  - b) De trigonometriske funktioner $\sin x$, $\cos x$, $\tan x$ og $\cot x$.
  - c) Logaritmefunktionerne $\ln x$ og $\log x$.
  - d) Eksponentialfunktionerne a^x med hovedvægten lagt på e^x .
  - e) Potensfunktionerne x^a ($x > 0$) med særligt henblik på $x^n = \sqrt[n]{x}$ ($x \geq 0$) for $n \geq 2$ og hel. For n ulige behandles tillige $\sqrt[n]{-x}$.
- 20) Deling af et givet liniestykke i et givet forhold. Harmonisk forbundne punkter.
- 21) Den almindelige ligedannedhedslære. Ligedannede polygoners arealer. To cirklers lighedspunkter.
- 22) Længde af cirkel og cirkelbue. Areal af cirkel, cirkeludsnit og cirkelafsnit.
- 23) Konstruktion på grundlag af:
  - a) De fra mellemskolen kendte geometriske steder.
  - b) Det geometriske sted for de punkter, hvis afstande fra to givne punkter har et givet forhold.
  - c) Det geometriske sted for de punkter, hvis afstande fra to givne linier har et givet forhold.
  - d) Læren om ligedannede figurer.
- 24) De trigonometriske funktioner ($\sin$, $\cos$, $\tan$ og $\cot$) af vilkårlige vinkler. Relationer mellem de trigonometriske funktioner. Formler for funktionerne af summen og differensen af to vinkler, for funktionerne af den dobbelte og den halve vinkel. Kordeberegning.
- 25) Grundformler for den retvinklede og den skævvinklede trekant. De til trekantens opløsning sædvanligt benyttede logaritmiske formler. Beregning af trekantens højder, medianer og vinkelhalveringslinier samt radius i trekantens omskrevne cirkel og i dens røringcirkler. Beregninger, der kan henføres til trekantens opløsning. Arealet af en trekant bl. a. udtrykt ved 1) to sider og den mellemliggende vinkel og 2) siderne alene.
- 26) Hovedformerne for den rette linies ligning (herunder normalformen) med anvendelser. Parameterfremstilling af den rette linie. Liniebundter.
- 27) Ligning og parameterfremstilling for cirklen. Ligning for tangenten. Et punkts potens med hensyn til en cirkel. To cirklers radikalakse.
- 28) Ligning og parameterfremstilling for parabeln henført til symmetriaksen og toppunktstangenten som koordinataks. Ligning for tangent, normal og den til et givet kordesystem svarende diameter. Hovedsætninger om tangenten med anvendelse på konstruktioner.

- 29) Ligning for ellipse og hyperbel henført til symmetriakserne som koordinataksler. Ligning for tangent, normal, hyperblens asymptoter og den til et givet kordesystem svarende diameter. Konjugerede diametre. Hovedsætninger om tangenten med anvendelse på konstruktioner. Parameterfremstilling af ellipsen. Ledelinier.
- 30) Geometriske steder i analytisk behandling; herunder ellipsen og hyperblen som geometrisk sted for de punkter, hvis afstande fra et givet punkt og en given ret linie har et givet forhold.
- 31) Diskussion af andengradsligningen $ax^2 + by^2 + cx + dy + e = 0$.
- 32) I rumgeometrien behandles hovedsætninger om ret linie og plan. Det tresidede hjørne; konvekse hjørner.
- 33) Kongruens, symmetri og ligedannethed i rummet.
- 34) Polyedre, herunder prisme, pyramide og pyramidestub samt de fem regulære polyedre med udførlig behandling af tetraeder, terning og oktaeder. Cylinder, kegle og keglestub. Kuglen.
- 35) Sfærisk geometri med henblik på behandling af sfæriske trekanter. De trigonometriske grundformler for den retvinklede trekant samt cos- og sinsætningen for den skævvinklede trekant.
- 36) Arealet af omdrejningscylinderens, omdrejningskeglens og omdrejningskeglestubbens krumme overflade samt af kuglefladen, kuglebæltet og kuglekalotten.
- 37) Rumfang af prisme, pyramide, pyramidestub, omdrejningscylinder, omdrejningskegle, omdrejningskeglestub, kugle, kugleudsnit og kugleafsnit.
- 38) Bestemmelse af plane snit i omdrejningscylinderflade og omdrejningskegleflade.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Til den skriftlige prøve gives 2 sæt opgaver. Mindst halvdelen af opgaverne skal være umiddelbare anvendelser af det læste stof. Tillige skal mindst een af opgaverne give lejlighed til at prøve eksaminandernes færdighed og sikkerhed i numerisk beregning. Til hvert opgavesæt gives 4 timer.

2. Den mundtlige prøve, ved hvilken der gives 2 spørgsmål i det opgivne pensum, skal i særlig grad tjene til at undersøge, om eksaminanden har opnået både en grundig forståelse og et almindeligt overblik over faget; man bør derfor ikke i begge spørgsmål indskrænke sig til at eksaminere i et snævert afgrænset område.

III. Studentereksamen for privatister med begrænset pensum.

§ 6.

Ret til at indstille sig til studentereksamen med en nærmere begrænsning af det i § 5 omhandlede pensum har eksaminander, der, efter at have bestået realeksamen eller pigeskoleeksamen eller almindelig forberedelseksamen, har nydt en toårig skolemæssig undervisning på et af undervisningsministeren anerkendt kursus i hele det ovenfor i § 5 krævede pensum.

I særlige tilfælde kan undervisningsministeren – eller efter hans bemyndigelse formanden for eksamenskommissionen – anerkende også en anden uddannelse end

den, der afsluttes med de ovennævnte eksaminer, som berettigende til at opnå begrænset pensum samt tillade, at en eksaminand, som er optaget på et anerkendt kursus efter den toårige undervisnings begyndelse, indstilles med begrænset pensum.

Med hensyn til reglerne angående anerkendelse af kursus henvises til § 3 i lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statsliskud til private anerkendte studentereksamenskursus.

§ 7.

Hvor intet andet bemærkes, er kravene ved og formerne for eksamen de samme som ved eksamen efter afsnit II.

Kursuslærere, der eksaminerer egne elever, deltager i bedømmelsen af disse elever. I fagene engelsk, tysk og geografi med naturlære på den klassisk-sproglige linie, geografi med naturlære på den nysproglige linie, engelsk/tysk og geografi på den matematisk-naturvidenskabelige linie afholdes eksamen et år før den endelige studentereksamen.

I de enkelte fag er eksamensopgivelserne følgende:

A. Dansk.

- a) Litteraturlæsning: der opgives det statarisk læste pensum (4 hovedværker og 185 sider litteraturprøver).
- b) Litteraturhistorie, dansk grammatik, svensk og norsk som under II § 5, A, b-d.

B. Engelsk og C. Tysk.

1. Den nysproglige linie.

- a. som hovedfag: 200 sider af det i II § 5 henholdsvis B I 1 a og b og C I 1 a læste stof. Heraf udtager kursus 135 sider.
- b. som bifag: 150 sider af det i II § 5 henholdsvis B I 2 a og b og C I 2 a læste stof. Heraf udtager kursus 100 sider.

2. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Fordringerne er de samme som i II § 5 B og C.

D. Fransk.

Fordringerne er de samme som i II § 5 D.

E. Græsk.

1600 vers poesi og 80 sider prosa, deraf omtrent halvdelen af Platon. Af dette pensum udtager kursus 1100 vers og 50 sider prosa.

F. Latin.

1. Den klassisk-sproglige linie: 75 sider prosa af forskellige forfattere, 1000 vers poesi. Horats oder og breve skal være repræsenteret i det opgivne pensum. Kursus udtager 700 vers poesi og 50 sider prosa.
2. Den nysproglige linie: 75 sider af forskellige forfattere, udtaget nogenlunde ligeligt af hele det læste stof. Kursus udtager 50 sider.

G. Oldtidkundskab.

1200 vers af Homer, 1 drama (tragedie eller komedie), 100 sider prosa, deraf mindst halvdelen Platon, resten især typiske partier af de græske histori-

kere. Kursus bestemmer, hvilket af de to læste dramaer der skal opgives, og udtager 800 vers af Homer og 60 sider prosa. Desuden opgives et udvalg, udtaget af kursus, af typiske prøver af græsk (romersk) billed- og bygningskunst.

H. Historie.

- 1) En række perioder indenfor verdenshistorien og Nordens historie, således at ca. halvdelen falder i tiden før 1815, halvdelen i den øvrige historie, foreløbig til 1939, og at både verdenshistorie og Nordens historie er repræsenteret på begge områder. Det samlede sidetal skal efter de anvendte lærebogers karakter og sværhedsgrad være ca. 250–310 sider. Kursus udtager $\frac{2}{3}$ af perioderne.
- 2) To trediedele af samfundslæren, heraf halvdelen, hvorunder altid Danmarks statsforfatning, udtaget af kursus.
- 3) Efter kursus valg et af de nedenfor under a) og b) nævnte områder:

a) Som normalregel 15 billeder og tekster i et omfang, der under hensyntagen til stoffets sværhedsgrad fastsættes til mindst 30 og højst 50 tekstsider. Indenfor det samlede pensum for de nævnte to grupper af stof – billeder og tekster – kan dog størrelsesforholdet forskydes, således at enten billedstoffet eller tekststoffet formindskes med indtil halvdelen af det ovennævnte normalpensum, imod at der sker en tilsvarende forøgelse af den anden stofgruppes pensum. Teksterne kan delvis erstattes med egnet statistisk materiale.

b) Specialet, eller, såfremt det pågældende hold har læst to specialer, eventuelt begge disse.

Opgives til specialer, fritages holdet for at opgive lærebogsstof fra tiden før 1815. Det samme opnår et hold, der til eksamen opgiver både et speciale og billeder og tekster i det under 3 a) angivne omfang.

I. Geografi og naturhistorie.

(naturlære på de sproglige linier).

Fordringerne er de samme som i II § 5 I.

J. Naturlære.

(Den matematisk-naturvidenskabelige linie).

a) *Fysik med astronomi.*

Til elevernes praktiske øvelser anvendes en tid, der svarer til 2 timer ugentlig i et år. En fortegnelse over samtlige øvelser vedlægges pensumopgivelserne, og samtlige rapporter fremlægges til eksamen.

Prøven er mundtlig.

Der opgives ca. halvdelen af det anordnede pensum og 20 af de udførte elevøvelser. Kursus udvælger selv $\frac{2}{3}$ af eksamenspensum og alle de 20 øvelser. Disse opgivne øvelser, som skal være af en passende lodighed, vælges af kursus fortrinsvis uden for det af dette valgte eksamenspensum.

Der gives 2 spørgsmål, et i det opgivne pensum og et i de fysiske øvelser. Eksaminationen i disse sker på grundlag af de benyttede apparater og de fremlagte rapporter.

b) *Kemi.* Prøven som i § 5 J II b; dog opgives kun ca. $\frac{3}{5}$ af det anordnede pensum. Af eksamenspensum udtager kursus $\frac{2}{3}$.

K. Matematik.

$\frac{3}{5}$ af det i II § 5 K nævnte pensum, idet de $\frac{2}{5}$ opgives af kursus.

§ 8.

Overalt, hvor der i de enkelte fag til eksamen kan opgives et pensum, der er mindre end det, der kræves læst i § 5, opgives det begrænsede pensum af eksamenskommissionens formand den 10. februar, efter at han senest 1. januar forinden har modtaget opgivelse af hele det læste pensum og det af vedkommende kursus udtagne stof.

IV. Letteiser for privatister, der, forinden de indstiller sig til studentereksamen, har bestået andre eksaminer.

§ 9.

De, der har bestået en af de i de følgende bestemmelser omhandlede eksaminer, kan opnå studentereksamen ved at bestå prøve som nedenfor anført, således at prøverne i de pågældende fag i forbindelse med den allerede beståede eksamen tilsammen omfatter, hvad der normalt kræves gennemgået for at opnå studentereksamen.

Fordringerne ved eksamen er de i afsnit II omhandlede, og prøverne i de pågældende fag aflægges som tillægsprøver uden dimissor for eksamenskommissionen, dog at eksaminanden, der i de pågældende fag til studentereksamen har fulgt en toårig undervisning på et anerkendt kursus i de krævede fag, kan indstille sig til eksamen med begrænset pensum og med vedkommende kursusforstander som dimissor og i det hele på samme vilkår, som gælder for kursets øvrige elever.

Til at bestå studentereksamen som tillægsprøve til en tidligere bestået eksamen, jfr. §§ 10–15, kræves karakterer, hvis gennemsnit er mindst g (12,00).

§ 10.

Adgangseksamen til Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske højskole.

De, der har bestået adgangseksamen til Danmarks tekniske Højskole eller dermed ligestillede kontrollerede prøver i matematik, fysik med astronomi og kemi, jfr. anordning af 25. juni 1940, kan opnå studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige linie ved at aflægge prøve i skriftlig dansk, mundtlig dansk, engelsk eller tysk, fransk, historie, oldtidskundskab og geografi.

§ 11.

Den afsluttende prøve for lærere i folkeskolen.

Den, der har bestået lærereksamen i henhold til undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 72 af 29. februar 1940, og som foruden den ved lærereksamen krævede obligatoriske prøve i et fremmed sprog (engelsk eller tysk) har aflagt tillægsprøver i 2 andre fremmede sprog (tysk eller engelsk samt fransk) – jfr. dog nedenfor under a – i overensstemmelse med § 55 c i bekendt-

gørelsen af 29. februar 1940 med mindst karakteren g i hvert sprog, kan ved derefter at bestå en af følgende prøver opnå studentereksamen som nedenfor angivet:

- a. *Studentereksamen af klassisk-sproglig retning* på grundlag af en prøve i latin og græsk i omfang som til studentereksamen efter den klassisk-sproglige retning.
- b. *Studentereksamen af nysproglig retning* på grundlag af en prøve i engelsk, tysk og latin i omfang som til studentereksamen efter den nysproglige retning, hvilken prøve da i tysk eller engelsk kan træde i stedet for en tillægsprøve i samme fag, hvor en sådan i henhold til foranstående regel skulle aflægges. Den, der har bestået seminariernes udvidede sprogprøve i tysk eller engelsk, jfr. bekendtgørelse af 10. juli 1951, fritages for skriftlig prøve til studentereksamen i det pågældende fag.
- c. *Studentereksamen af matematisk-naturvidenskabelig retning* på grundlag af en prøve i matematik, fysik og kemi i omfang som til studentereksamen efter den matematisk-naturvidenskabelige retning eller adgangseksamen til Danmarks tekniske Højskole i henhold til kgl. anordning nr. 357 af 25. juni 1940.

De under a-c nævnte prøver aflægges for eksamenskommissionen for studentereksamen for privatister eller ved en gymnasieskole, adgangseksamen til Danmarks tekniske Højskole dog for den i kgl. anordning af 25. juni 1940 § 3, 2. stk. nævnte særlige eksamenskommission.

Undervisningsministeren træffer nærmere bestemmelse med hensyn til reglernes anvendelse, forsåvidt angår dem der består lærereksamen efter lov nr. 220 af 11. juni 1954.

§ 12.

Faglærereksamen.

De, der har bestået faglærereksamen, fritages for prøver i de pågældende fag til studentereksamen, hvadenten indstilling til denne sker efter reglerne i § 11 som følge af tidligere bestået lærereksamen eller efter andre af nærværende anordnings bestemmelser.

§ 13.

Højere handelseksamen.

De, der har bestået højere handelseksamen i henhold til lov af 23. juni 1920 (jfr. handelsministeriets bekendtgørelse af 17. april 1953), kan opnå studentereksamen af nysproglig retning ved at bestå prøve i følgende fag: skriftlig og mundtlig dansk, historie, mundtlig engelsk, mundtlig tysk, oldtidskundskab, naturhistorie (biologi og fysiologi) og fransk. Prøven i fransk bortfalder dog, såfremt eksaminanden ved højere handelseksamen har bestået en prøve i fransk i et omfang, som svarer til fordringerne ved studentereksamen eller har bestået den statskontrollerede prøve i fransk, jfr. handelsministeriets bekendtgørelse af 2. oktober 1953. For at indstille sig til universitetseksaminer, ved hvilke der som forudsætning kræves en tillægsprøve i latin af studenter af den matematisk-naturvidenskabelige retning, må de her omhandlede studenter underkaste sig samme tillægsprøve.

I mundtlig dansk kræves ikke grammatik og kendskab til det danske sprogs slægtskab med svensk og norsk.

I historie kræves ikke samfundskundskab.

Af engelsk og tysk vælges det ene fag som hovedfag, det andet som bifag. Fordringerne til statarisk læsning i disse fag er følgende, hvadenten den pågældende i de øvrige fag indstiller sig til eksamen med fuldt pensum eller med begrænset pensum, jfr. § 9:

Engelsk.

I. Som hovedfag:

- a. 175 sider, omfattende dels et drama af Shakespeare, hvoraf dog enkelte mindre væsentlige scener kan udelades, dels et udvalg af poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.
- b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.

II. Som bifag:

- a. 75 sider poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.
- b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Amerikanske tekster vil i et passende omfang kunne læses i stedet for engelsk.

Der kræves litteraturhistorisk kundskab, væsentlig dog kun om de forfattere, der læses.

Hjælpemidler ved tilegnelsen af litteraturhistorie, samfundslære o. l. må ikke indgå i de krævede pensum.

Tysk.

I. Som hovedfag:

600 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende:

1. et helt værk af Lessing, et af Goethe og et af Schiller (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);
2. et udvalg af episke og lyriske digte;
3. sværere, lodig prosa, deraf mindst 150 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

II. Som bifag:

400 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende:

1. Et helt værk af Goethe og et af Schiller eller Lessing (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);
2. et udvalg af episke og lyriske digte;
3. sværere, lødig prosa, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Der kræves kendskab til den tyske litteraturhistorie fra og med Lessing, væsentlig vedrørende de læste forfattere.

Hjælpe midler i litteraturhistorie, parlører o. l. må ikke indgå i de krævede pensu.

§ 14.

Afgangseksamen ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Den, der har bestået afsluttende prøver ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole i henhold til de ved nærværende anordnings ikrafttræden gældende bestemmelser, kan opnå studentereksamen, således at han fritages for visse fag ved denne eksamen i overensstemmelse med nedenstående skema. Undervisningsministeren fastsætter, hvorvidt bestemmelserne opretholdes ved eventuelle ændringer i reglerne for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles prøver.

Studentereksamen aflægges herefter som en tillægsprøve i de øvrige krævede fag, jfr. § 9.

Højskolens eksaminer:

Alle studieretninger.

Fysik.

Mundtlig og praktisk-skriftlig kemi.

Studentereksamen:

Fysik med astronomi.

Kemi.

Veterinæreksamen

Botanik, zoologi, anatomi, fysiologi og bakteriologi.

Studentereksamen:

Naturhistorie.

Landbrugs- og mejeribrugseksamen.

Geologi og jordbundslære, zoologi, botanik (systematisk og fysiologisk, mikrobiologi og arvelighedslære), husdyrenes anatomi og fysiologi samt landbrugsgeografi.

Studentereksamen:

Geografi og naturhistorie.

Landinspektoreksamen.

Skriftlig matematik.

Mundtlig matematik.

Studentereksamen:

Skriftlig matematik.

Mundtlig matematik.

Havebrugseksamen.

Geologi og jordbundslære, havebrugszoologi, botanik (systematisk og fysiologisk, mikrobiologi og arvelighedslære).

Studentereksamen:

Naturhistorie.

Skovbrugseksamen.

Skriftlig matematik.

Mundtlig matematik.

Geologi og jordbundslære, zoologi, botanik (systematisk og fysiologisk, mikrobiologi og arvelighedslære).

Studentereksamen:

Skriftlig matematik.

Mundtlig matematik.

Naturhistorie.

§ 15.

Matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen på grundlag af tidligere bestået sproglig studentereksamen.

Studenter af den klassisk-sproglige eller den nysproglige retning kan opnå rettigheder som studenter af den matematisk-naturvidenskabelige retning ved at underkaste sig en tillægsprøve i mundtlig og skriftlig matematik, mundtlig fysik samt kemi i omfang som for matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen fastsat.

V. Almindelige bestemmelser.

§ 16.

Ved sider i sprogfagene forstås i nærværende anordning normalsider. En normalside prosa omfatter 1300 bogstaver, en normalside poesi 30 fire- eller femfodede verslinier eller et detal svarende antal verslinier med færre eller flere fødder.

§ 17.

Nærværende anordning træder i kraft fra og med studentereksamen i maj-juni 1956, således at der allerede i maj-juni 1955 aflægges prøve i forprøvefagene efter reglerne i nærværende anordning.

§ 18.

Undervisningsministeren bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser til gennemførelse af denne anordning og til i særlige tilfælde, efter forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne at tildele afvigelse fra de givne regler.

Cirkulære af 11. november 1954 om undervisningen i matematik af blinde elever.

I. Elever, der forbereder sig til mellemskoleeksamen.

Blinde elever følger den almindelige undervisning, men kan af skolens leder fritages for udarbejdelsen af skriftlige geometriske opgaver.

I mundtlig geometri må eleven have kendskab til de almene geometriske begreber, som pensummet omfatter, men fritages for bevis- og konstruktionsopgaver. De aritmetiske opgaver løses i den daglige undervisning ved hjælp af punktskriftmaskine. Eksamen er mundtlig, dog må punktskriftmaskinen benyttes, og der »regnes højt«, så censor og lærer kan følge med.

Såfremt skolen foretager fornøden anmeldelse til vedkommende undervisningsinspektør senest et halvt år før eksamens påbegyndelse, vil der ved eksamen blive forelagt den pågældende elev opgaver, der ikke forudsætter beherskelse af det geometriske pensum. Dette gælder også regning. På det anførte grundlag gives der iøvrigt års- og eksamens karakterer på sædvanlig måde.

II. Elever, der forbereder sig til realeksamen, almindelig forberedelseseksamen og pigeskoleeksamen.

Blinde elever gennemgår normalt det fulde matematiske pensum i særundervisning arrangeret ved foranstaltning af Det kgl. Blindeinstitut i København ved en i hvert enkelt tilfælde af vedkommende undervisningsinspektør godkendt lærer. Eksamen er mundtlig. Med hensyn til geometri ved almindelig forberedelseseksamen og pigeskoleeksamen og til fremgangsmåden ved eksamen gælder det under melleskoleeksamen anførte.

III. Fritagelse for eksamen.

Fremsetter eleven ønske om at blive fritaget også for mundtlig eksamen i matematik, og skønner læreren, at forståelsen og tilegnelsen af det matematiske pensum ved de nævnte eksaminer i urimelig grad er besværliggjort på grund af blindheden, vil en af vedkommende lærer gennem den pågældende undervisningsinspektør til ministeriet derom i hvert enkelt tilfælde fremsat indstilling normalt kunne forventes tiltrådt af ministeriet. På samme måde vil en elev efter derom af læreren fremsat indstilling kunne fritages for eksamen i enkelte afsnit af det matematiske pensum, hvis tilegnelse efter forholdene i det konkrete tilfælde skønnes urimeligt besværliggjort af blindheden. Det bemærkes her, at regning og matematik er valgfri fag for piger ved realeksamen.

For elever, der fritages for mundtlig eksamen i matematik, afgiver vedkommende lærer på tro og love en erklæring om, at det til den pågældende eksamen krævede pensum i matematik har været taget forsvarligt igennem med eleverne, og han giver på sædvanlig måde disse elever en årskarakter i faget, for så vidt en sådan efter almindelige bestemmelser er foreskrevet. De pågældende elever får derimod ingen eksamens karakter.

IV. Elever, der forbereder sig til studentereksamen af matematisk-naturvidenskabelig retning.

Ministeriet forbeholder sig at tage stilling til eventuelt forekommende tilfælde af denne art individuelt på grundlag af nærmere indstilling fra skolen, indsendt inden et halvt år efter gymnasie- eller kursusundervisningens begyndelse.

Skr. af 25. november 1954 til rektor for N. N. Stats-skole vedrørende erstatning til elever som har været ude for et hændeligt uheld i en kemitime.

I skrivelse af 26. f. m. har hr. rektoren indberettet, at der den 29. september d. å. i en kemitime på N. N. stats-skole indtraf et uheld, hvorved 3 elever fik diverse beklædningsgenstande delvis odelagt af flussyre. De pågældende elevers forældre har overfor skolen fremsat krav om erstatning på henholdsvis 256, 87 og 62,35 kr. Idet De har karakteriseret den skete skade som hændelig, har De dog anbefalet, at de rejste krav imødekommes.

Efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne bemyndiger ministeriet Dem herved til efter omstændighederne at lade udbetale erstatning til de 3 skadelidte elever som følger:

X.....	200 kr.
Y.....	80 »
Z.....	60 »
Ialt.....	340 kr.

Det tilføjes, at der ikke i den hermed gitte bemyndigelse ligger nogen erkendelse af, at der i det foreliggende tilfælde påhviler staten noget egentligt erstatningsansvar.

Cirkulære af 26. november 1954 om sikkerheds eftersyn af gymnastiksalenes udstyr m.v.

Da der ved forskellige statsskoler ved brugen af gymnastiksalenes udstyr er forekommet uheld – som dog ikke har fået alvorlige følger – skal man herved anmode rektorerne om at drage omsorg for, at der fremtidig afholdes eftersyn af udstyret i gymnastiksalene efter følgende regler:

1. Eftersyn skal foretages ved en af skolens gymnastiklærere efter rektors nærmere bestemmelse mindst en gang hver måned og hver gang det iøvrigt er begrundet såsom efter ferier, reparationer, nyanskaffelser, anvendelse af salen til skolekomedie, fester, møder o. lign.

2. Der foretages endvidere et større eftersyn mindst een gang årligt efter aftale (kontrakt) med et af de firmaer, der leverer gymnastiksalsredskaber til skoler. Dette eftersyn skal foretages sammen med en af skolens gymnastiklærere efter rektors nærmere bestemmelse.

3. Eftersynene skal særlig omfatte snore, kroge, og wirer, der bærer de nedennævnte hængende redskaber, der benyttes ved deres op- og nedhejsning, og hvor fejl kan medføre fare for nedstyrtning.

Bomme.

Det kontrolleres, om der er brud på enkelte tråde i den bærende stålwire, og om ståltrådssikringerne over de i salen ophængte bommes wirekroge er intakte.

Opmærksomheden må være henledt på, at op- og nedhejsningen af bomme foregår let og jævnt, idet enhver uregelmæssighed kan medføre stærkt slid på et begrænset sted af wiren. Det bør erindres, at beviklingen omkring splejsningen for enden af wiren slides hurtigere end selve wiren.

Ringe og trapez.

Det kontrolleres, om der er brist på enkeltfibre i de bærende tove og snore. Den krog, hvortil kæden fastes ved væg eller ribbe, efterses.

Tove.

Ved »Gardinophængning« kontrolleres det, om den bærende snor har brist på enkeltfibre.

4. Alle ved eftersynet konstaterede fejl skal omgående foranlediges afhjulpnet, og de pågældende redskaber må ikke benyttes, før den fornødne reparation er foretaget og kontrolleret ved særligt eftersyn.

5. Der føres en protokol for eftersyn, hvori noteres datoen for hvert eftersyn, de eventuelt konstaterede mangler og den pågældende lærers underskrift. Endvidere tilføres det protokollen, hvornår reparationen er henholdsvis beordret, udført og kontrolleret.

6. Brugernes opmærksomhed må specielt henledes på, at midterstolpen i et sæt bomme normalt ikke er sikret mod at glide tilbage ad bomskinnen. Hvis kun den ene sides bomme ønskes benyttet, skal derfor den eller de bomme, der sidder på samme side af midterstolpen som bomskinnen, anvendes.

7. Fremmede brugere af gymnastiksalen må gores opmærksom på den fare, der er forbundet med mindre omhyggelig betjening af gymnastikredskaberne. Endvidere skal det pålægges sådanne brugere, at bommene under ingen omstændigheder må fjernes fra deres op-hængning.

Nærværende cirkulære, der ikke overflødiggor, at enhver lærer ved sin undervisning i gymnastiksalen udviser sædvanlig agtpågivenhed over for eventuelle brist eller mangler, der måtte opstå fra dag til dag, træder i stedet for ministeriets cirkulære af 23. juli 1951 om sikkerhedsmæssig kontrol med gymnastiksalenes udstyr.

Skrivelse af 6. december 1954 til Bestyrelsen for faglærereksamen vedrørende censorhonorarerne ved faglærer eksamen.

Under henvisning til bestyrelsens skrivelse af 16. marts d. å. vedrørende et andragende fra censorerne ved faglærereksamen om forhøjelse af deres honorar skal man efter stedfunden brevveksling med finansministeriet og folketingets finansudvalg herved meddele, at følgende nyordning af censorhonorarerne ved faglærereksamen iværksættes fra 1. april 1955 at regne:

1. Censorhonoraret forhøjes i almindelighed til 60 kr. pr. fag og kandidat + tillæg.
2. Der ydes yderligere et honorar på 40 kr. + tillæg pr. kandidat for censurering af skriftlige speciale - arbejder i dansk og historie.
3. Der indføres en minimumsbetaling, som udgør det honorar, der betales for 2 kandidater, for specialearbejderne dog kun for een, og som udbetales altid, hvis censorerne på eksamensbestyrelsens anmodning har udarbejdet skriftlige opgaver, selvom de anmeldte kandidater senere trækker sig tilbage.

Skrivelse af 21. december 1954 til rektor for N. N. Statskole vedrørende musikledsagelse til pige-gymnastik.

I skrivelse af 4. f. m. har hr. rektoren forespurgt, om der i indværende skoleår vil kunne ydes bevilling til betaling af musikledsagelse til pige-gymnastik i 2 ugentlige timer, hvorhos De har uddedt Dem oplysning om, hvilken timebetaling der i bekræftende fald vil kunne ydes.

I denne anledning skal man efter stedfunden for-handling med undervisningsinspektøren for gymnasie-skolerne herved meddele, at ministeriet vil kunne god-kende betaling for musikledsagelse til pige-gymnastik-ken i et omfang, der højst svarer til 1 ugentlig time i 20 uger for hvert på skolens timeplan opført pigehold, der udgøres af eller omfatter eleverne i II. og III. gymnasieklasse samt realklassen.

Timebetalingen, for hvilken der ikke er faste regler, men som fastsættes i hvert enkelt tilfælde inden for rimelige grænser, udgør i almindelighed 5 à 5,50 kr. pr. time.

Man forventer at modtage en indstilling, forinden endelig ordning træffes.

Tillæg af 10. januar 1955 til instruks for de private gymnasieskoleers regnskabsaflæggelse.

Som tillæg til de i instruksen givne regler for poste-ring af udgifter til og afskrivning på faste anlæg fast-sættes herved følgende regler angående postering og afskrivning af udgifter til installation af oliefyriings-anlæg.

§ 9 m. Hovedindsættelse.

På kontoen posteres udgifter, der uden at kunne henføres til udgifter, der bør posteres på konto II. 9.1. Vedligeholdelse af grund og bygninger, ikke i betydelig grad forøger bygningernes værdi såsom mindre lokale-forandringer, udgifter til oliefyriingsapparater og lig-nende.

§ 9 r. Afskrivning på fast anlæg.

På varme-anlæg kan årlig afskrives 4 % af anlægs-udgifterne, dog at udgifter til olietanke kan afskrives med 10 %. Til anvendelse af højere afskrivningssatser kræves undervisningsministeriets godkendelse.

§ 11 b. Faste anlæg.

Kontoen debiteres for udgifter, der foranlediger ny-anskaffelser og fornyelser af faste installationsanlæg, f. eks. varme-anlæg (med hensyn til oliefyriingsapparater se dog konto II. 9. m.), elektriske anlæg o. s. v.

Kontoen krediteres for afskrivning på anlæggene, jfr. konto II. 9. r. Afskrivning på faste anlæg.

Ministeriets skrivelse af 13. januar 1955 til F. skolekommission angående skolekommissioners kompetence med hensyn til optagelse af elever i eksamensskolen.

I anledning af skolekommissionens i skrivelse af 29. oktober 1954 derom fremsatte forespørgsel skal man herved meddele, at det ifølge ministeriets bekendtgørelse af 27. januar 1951 om de kommunale skolemyn-digheders stilling til de kommunale eksamensskoler

§ 1. c. er tillagt skolekommissionen som den for hele kommunen fælles myndighed at træffe den endelige afgørelse af, hvilke af de iøvrigt kvalificerede børn, som vil kunne optages i kommunens eksamensskoler, men at det er overladt til skolekommissionen selv nærmere at afgøre, under hvilken form den vil udøve denne beføjelse, herunder i hvilket omfang den ønsker at overlade den nærmere udvælgelse og placering af eleverne til skolelederne.

Ministeriet ser sig derfor ikke i stand til at meddele oplysning om, hvorledes skolekommissionerne i almindelighed praktiserer deres beføjelser.

Bekendtgørelse af 24. januar 1955 i henhold til § 3 i lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenkoler.

I henhold til § 3 i lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenkoler fastsættes efter forhandling med indenrigs- og boligministeren herved følgende regler vedrørende elever med hjemsted i en anden kommune end skolekommunen i de i lovens § 1 omhandlede kommunale højere almenkoler m. v. udenfor København, Frederiksberg og Gentofte.

§ 1.

Kommuner, der oppebærer særligt statstilskud til eksamensskoler (realskoler, mellem- og realskoler samt gymnasieskoler), har *pligt* til som en forudsætning for dette tilskud – i det omfang pladsforholdene tillader det – at optage elever med bopæl udenfor kommunen til undervisning i de nævnte eksamensskoleafdelinger. Dette gælder dog ikke, forsåvidt elevens hjemstedskommune selv har indrettet en tilsvarende undervisning.

§ 2.

En kommune har *ret* til med *adgang til refusion* i overensstemmelse med bestemmelserne nedenfor i § 3 at modtage elever med bopæl udenfor kommunen til undervisning i de i § 1 omhandlede eksamensskoleafdelinger samt på kommunale kursus til almindelig forberedelseksamen, forudsat at elevens hjemstedskommune ikke selv har indrettet eksamensskole eller kursus til almindelig forberedelseksamen.

§ 3.

Undervisningsministeriet er sindet snarest at søge gennemført en mere hensigtsmæssig ordning af tilskudsforholdene for de kommunale eksamensskoler, herunder af spørgsmålet om betaling for udenbysboende elever. Indtil 1. august 1956 fastsættes følgende:

For elever optaget i overensstemmelse med §§ 1 og 2 kan skolekommunen hos hjemstedskommunen kræve refunderet et beløb, svarende til skolekommunens gennemsnitlige nettoudgift pr. elev ved kommunens samlede skolevæsen, bortset fra udgiften til forrentning og afskrivning af fast ejendom. Tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond vil være at holde udenfor opgørelsen.

For elever i et kommunalt gymnasiums gymnasieklasser kan der foretages en forhøjelse af det efter foranstående beregnede udgiftsbeløb med 30 pct.

Det er en forudsætning for adgangen til refusion, at skolekommunen i forbindelse med optagelsen tilstiller hjemstedskommunen en meddelelse herom.

Skolekommunen har adgang til – indtil den endelige beregning af tilskudstallet efter foranstående kan foreligge – hos hjemstedskommunen som a conto-vederlag at opkræve et beløb, svarende til gennemsnitsudgiften pr. elev ifølge det senest afsluttede regnskab, dog højst for et kvartal ad gangen, medmindre anden aftale måtte være truffet med hjemstedskommunen.

For elever, som måtte skifte hjemstedskommune i løbet af et skoleår, men som med skolekommunens til-ladelse forbliver i skolen skoleåret ud, bevares adgangen til refusion for hele skoleåret, uanset om hjemstedskommunen selv måtte have indrettet eksamensskole. Tilsvarende gælder for elever, som herefter måtte fortsætte i en afsluttende eksamensklasse.

§ 4.

De i §§ 2 og 3 indeholdte bestemmelser kan fraviges ved særlig aftale mellem skolekommunen og hjemstedskommunen. Allerede indgåede aftaler, herunder aftaler om skoleforbund, bortfalder ikke umiddelbart ved udstedelsen af nærværende bekendtgørelse, men først ved ny aftale.

Det må iøvrigt, forsåvidt angår elever, der i overensstemmelse med de gældende optagelsesbetingelser optages i *den til kommunalt gymnasium knyttede mellemskole*, anses for ønskeligt, at der ved særlig aftale gives skolekommunen adgang til refusion, uanset om hjemstedskommunen selv måtte have indrettet eksamensmellemskole eller kursus til almindelig forberedelseksamen.

§ 5.

Ved skoleforbund om en eksamensskole betragtes elever bosat inden for de af skoleforbundet omfattede områder ikke som udenbys elever, men udgifterne vil være at dele efter de for skoleforbundet fastsatte regler.

§ 6.

Adgangen til at opkræve *skoleafgift af forældrene* i de omhandlede skoler er bortfaldet fra 1. august 1954 at regne.

Undtaget herfra er dog tilfælde, hvor en skolekommune efter derom af elevens forældre eller værge fremsat anmodning måtte optage en elev med bopæl i en anden kommune uden at opnå adgang til refusion i henhold til § 2.

§ 7.

De i nærværende bekendtgørelse indeholdte refusionsbestemmelser træder i kraft med virkning fra begyndelsen af skoleåret 1954–55. Bestemmelserne vil blive optaget til revision med virkning fra skoleåret 1956–57 at regne.

Cirkulære af 25. januar 1955 til lederne af de private eksamensberettigede mellem- og realskoler m. v. udenfor København, Frederiksberg og Gentofte angående vederlagsfri undervisning.

I det m. h. oslag fremsender et eksemplar af ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 angående vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere

almenskoler, skal man på dertil givne anledning meddele, at en kommune som hidtil vil kunne træffe aftale med en privat eksamensskole om optagelse af børn, således at kommunen helt eller delvis afholder udgiften til skolepenge.

En sådan aftale fritager dog ikke vedkommende kommune for refusionspligten i henhold til bekendtgørelsen af 24. januar 1955 for børn, som uanset en sådan ordning forlanges optaget i en anden kommunes eksamensskole.

Et eksemplar af nærværende cirkulære er tilsendt samtlige kommunalbestyrelser.

Ministeriets cirkulære af 27. januar 1955 angående fordelingen af stoffet i de i henhold til kgl. anordning af 11. september 1952 oprettede særlige 3. og 4. mellemskoleklasser.

Undervisningsstoffet i de særlige 3. og 4. eksamensmellemskoleklasser, som er oprettet for elever, der overgår fra den eksamensfri mellemskoles 3. klasse til eksamensmellemskolen, dels – med hjemmel i kgl. anordning af 11. september 1952 – i hovedstadskommunerne, dels i enkelte andre kommuner, er noget større end det, der skal gennemgås de to sidste år i den ordinære eksamensmellemskole.

Der må regnes med som en nærliggende mulighed, at for stor en del af det samlede undervisningsstof henlægges til 3. klasse, og ministeriet finder derfor anledning til at understrege betydningen af, at der tilstræbes en passende fordeling af undervisningsstoffet på 3. og 4. klasse.

På grundlag af skolernes indberetning til undervisningsinspektionen om, hvilket stof der herefter gennemgås i 4. klasse, vil undervisningsinspektionen i god tid (senest 3 måneder før begyndelsen af eksamen) give skolerne meddelelse om, hvilken del af stoffet der skal opgives til mellemskoleeksamen, og det vil herved blive iagttaget, at det pensum, som skal opgives, ikke bliver større end det normale pensum til mellemskoleeksamen.

Ministeriets skrivelse af 1. februar 1955 til Den private Realskoles Læreforening angående timereduktion for opgaveretning i real- og mellem-skoleklasser.

I skrivelse af 6. oktober 1953 har man i en ministeriet forelagt sag om beregningen af timereduktion for opgaveretning for realskolelærer N. N. meddelt lederen af M. private realskole, at bestemmelsen i § 5 b. 3 i ministeriets bekendtgørelse af 28. september 1946 om det pligtige timetal for folkeskolens lærere skal forstås således, at gennemsnitselevtallet for de klasser, der medregnes, også når realklasseelever omregnes til mellemskoleklasseelever, stadig skal udgøre 18 elever eller derover, jfr. § 5 b. 2.

Med henvisning til denne afgørelse har foreningen i skrivelse af 6. maj 1954 anmodet ministeriet om at ville godkende en anden beregningsmåde, idet foreningen hævder, at bestemmelsen af skolerne praktiseres

således, at den lærer, der har både mellemskoleklasser og realklasser, hvorefter realklasseelever omregnes til mellemskoleklasseelever, får beregnet reduktionstimer, som om de sammenregnede klasser var een klasse.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet ikke kan godkende den af foreningen foreslåede fortolkning af bestemmelserne i ovennævnte bekendtgørelse, men må fastholde sin foran trufne afgørelse som stemmende med bekendtgørelsens § 5 b. 3, jfr. 2.

Ministeriets skrivelse af 4. februar 1955 til R. byråd angående udgifterne til obligatoriske ekskursioner i relation til loven om vederlagsfri undervisning.

I skrivelse af 30. september f. å. har rektoren for R. kommunale gymnasium forespurgt, hvorvidt det i henhold til lov af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenkoler påhviler R. kommune at afholde de med en obligatorisk ekskursion i faget naturhistorie for R. kommunale gymnasiums 2. gymnasieklasse forbundne udgifter til kørsel, ophold og fortæring.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at elevernes personlige udgifter til befording og ophold i forbindelse med deltagelse i ekskursioner ikke kan anses for omfattet af loven af 11. juni 1954, og at der derfor ikke af loven kan udledes nogen forpligtelse for kommunen til at dække disse udgifter.

I anledning af, at rektoren har forespurgt, hvorledes udgifter som de ovenfor omhandlede dækkes ved statens højere almenkoler, skal man oplyse, at der i øjeblikket til hver af disse skoler til foretagelse af ekskursioner ydes et samlet årligt tilskud på 6–700 kr., varierende efter skolens elevtal. Dette beløb anvendes i første række til dækning af de positive udgifter for de lærere, der som ledere deltager i ekskursioner, og såfremt der herefter måtte være noget beløb til rådighed, gives der tilskud til eleverne.

Ministeriet har imidlertid ansøgt de bevilgende myndigheder om tilslutning til, at denne ordning ændres derhen, at der ydes såvel lærerne som elever i gymnasieklasserne – derimod ikke elever i mellemskole- og realklasserne – godtgørelse for befordringsudgifter, og at der yderligere ydes lærerne time- og dagpenge under ekskursioner.

Cirkulærskrivelse af 7. februar 1955 til rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole angående sommer-, efterårs- og juleferien i 1955.

Sommerferien, efterårsferien og juleferien ved statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole i det kommende skoleår fastsættes herved således, de nævnte dage medregnet:

Sommerferie fra fredag den 24. juni 1955 til torsdag den 11. august 1955.

Efterårsferie fra mandag den 17. oktober 1955 til lørdag den 22. oktober 1955.

Juleferie fra fredag den 23. december 1955 til torsdag den 5. januar 1956.

Man henleder opmærksomheden på undervisningsministeriets hoslagt medfølgende bekendtgørelse af 27. januar 1955, hvorefter 10-års dagen for Danmarks befrielse, den 5. maj 1955, er ekstraordinær fridag i samtlige skoler.

Bekendtgørelse af 8. februar 1955 om retskrivningen.

I forbindelse med undervisningsministeriets bekendtgørelse af 22. marts 1948 om ændringer i de indtil da gældende retskrivningsregler for de under undervisningsministeriet hørende offentlige skoler (kursus), private eksamensberettigede skoler (kursus), statsseminarier og private seminarier, hvorefter bl. a. Aa og aa fremtidig skulle skrives Å og å, fastsættes det herved, at Å og å har deres plads sidst i alfabetet.

Cirkulærskrivelse af 7. marts 1955 til rektorerne for statsskolerne udenfor Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner angående tilvejebringelse af mulighed for optagelse af alle kvalificerede elever i I gymnasieklasse.

Da det efter de for ministeriet foreliggende oplysninger må forudses, at der ved statsskolernes optagelse af nye elever i *sommeren 1955* vil kunne opstå visse vanskeligheder med hensyn til optagelsen af tilmeldte *kvalificerede* elever til såvel mellem-skole- som gymnasieklasser, må ministeriet finde det ønskeligt snarest muligt at kunne tage stilling til de vanskeligheder, som måtte skønnes at opstå ved den enkelte skole, hvorved bemærkes, at ministeriet principielt må ønske, at alle *kvalificerede* elever, som ikke skønnes at have nærmere liggende mulighed for optagelse i anden tilsvarende skole, kan optages.

Såfremt der måtte foreligge pladmæssige vanskeligheder, udbeder man sig en udtalelse fra skolen angående de muligheder, der måtte være eller kunne overvejes til overvindelse heraf, såsom anvendelse af faglokaler til almindelig undervisning, etablering af vandreklasser og lignende, leje eller lån af andre lokaler etc. – Såfremt det uanset den yderste forsvarlige udnyttelse af de lokalemæssige muligheder i særlige tilfælde måtte skønnes uundgåeligt at foretage en begrænsning i tilgangen, må ministeriet være af den opfattelse, at optagelsen af gymnasieelever bør gå forud for optagelsen af mellem-skoleelever udover *een* klasserække (som en af den foreliggende situation betinget særforanstaltning).

Med hensyn til udnyttelsen af de lokalemæssige muligheder vil ministeriet velvilligt overveje eventuelle forslag om bygningsforanstaltninger, herunder eventuelle lejemål, der lader sig foretage med kort varsel uden materialebevilling og mod mindre væsentlig bekostning (såsom flytning af skillerum eller lignende).

For at få mulighed for den fornødne overvejelse af de forventede vanskeligheder og af iværksættelse af

eventuelle foranstaltninger vil det være nødvendigt, at der snarest sker indberetning om forholdene med ledsagende indstilling om mulighederne for sagens løsning; man anmoder derfor om en sådan indstilling, såsnart skolen kan anstille sit skøn over situationen og senest inden 1. april d. å.

Cirkulære af 7. marts 1955 om skolernes festlighed af 150-års dagen for digteren H. C. Andersens fødsel.

I anledning af, at det den 2. april 1955 er 150 år siden, digteren H. C. Andersen fødtes, finder ministeriet det naturligt, at skolerne på passende måde mindes dagen med fremhævelse af digterens betydning for dansk åndsliv.

Man må derhos ønske, at skolernes undervisning denne dag sluttes kl. 12 formiddag, og at dagen fejres med flagning fra skolernes bygninger.

Anordning af 9. marts 1955 om ændring i kgl. anordning af 10. marts 1938 angående karaktergivningingen ved de højere almen-skoler og censuren ved disse skolers afsluttende eksaminer.

§ 1.

I anordningens § 3 affattes 1. punktum af det afsnit, der begynder med ordene »I december...«, således:

Inden 1. februar for de skolers vedkommende, som har sommereksamen, og inden 15. november for de skolers vedkommende, som har forårseksamen, gives der en terminskarakter, som udtrykker lærerens foreløbige bedømmelse af elevens standpunkt.

§ 2.

Denne anordning træder straks i kraft.

Ministeriets skrivelse af 14. marts 1955 til De private Realskolelærere angående vederlag for overtimer, der skyldes bestridelse af timer hidrørende fra ledige lærerembeder.

I skrivelse af 12. oktober 1954 har De private Realskolelærere henvisning til ministeriets cirkulære af 20. juli 1954 om vederlag for overtimer, der skyldes bestridelse af timer hidrørende fra ledige lærerembeder, anmodet om en udtalelse om, hvorvidt den i nævnte cirkulære omhandlede beregning af betaling for overtimer i folkeskolen også vil kunne finde anvendelse ved betalingen for overtimer ved de tilskudsberettigede private mellem- og realskoler.

Man skal i den anledning herved meddele, at ministeriets cirkulære af 18. maj 1953 ikke – som formentlig antaget af foreningen – går ud på, at der som en almindelig ordning ydes statstilskud til overtimer i folkeskolen, men alene hjemler adgang til at yde statstilskud i de særligt fremhævede tilfælde, hvor ledige eller nyoprettede lærerembeder ved de købstadordnede skoler for at afhjælpe manglen på lærere i landsbyskolen bestrides ved, at de til sådanne embeder henlagte timer fordeles

på det eksisterende lærerpersonale som overtimer, og at den særlige regel i ministeriets cirkulære af 20. juli 1954 om omregning af sådanne timer har en tilsvarende begrænsning.

Da de forudsætninger, der har medført disse fra den iøvrigt gældende tilstand afvigende regler, og som har været bestemmende for disse undtagelsesreglers nærmere udformning, ikke umiddelbart kan betragtes som foreliggende ved de private mellem- og realskoler, må ministeriet være af den opfattelse, at der ikke er grundlag for at imødekomme foreningens ønske om en ændret beregning af overtimebetalingen ved de private mellem- og realskoler.

Ministeriets skrivelse af 17. marts 1955 til Rektor for P. Statsgymnasium angående oprettelse af en gymnasielinie med musik som hovedfag.

I skrivelse af 15. november 1954 til udvalget vedrørende forsøgsundervisning i gymnasieskolerne har rektor søgt om tilladelse til at oprette en gymnasielinie med musik som hovedfag ved P. Statsgymnasium fra begyndelsen af skoleåret 1955/56, og efter stedfunde forhandlinger med udvalget er det ifølge skolens skrivelse af 12. januar d. å. meningen, at de til musikundervisningen fornødne timer – 6 ugentlige timer i hver af de 3 gymnasieklasser – skal indvindes ved en reduktion af engelsk, tysk, latin, naturfags- og gymnastiktimerne på den nysproglige linie, således at musikliniens læseplan i de fag, hvor den adskiller sig fra det nysproglige gymnasiums, får følgende udseende:

	Musik	Engelsk	Tysk	Latin	Natur- fag	Gymna- stik
I....	6	5	4	4	0	3
II...	6	3	3	4	2	3
III..	6	4	4	0	4	3

Det er endvidere meningen, at skriftlige arbejder i fagene engelsk og tysk i 2. og 3. gymnasieklasse på grund af det reducerede timetal bortfalder, således at 1. gymnasieklasse afsluttes med et skriftligt arbejde i de 2 fag, svarende til, hvad der kræves ved skriftlig realeksamen ligesom disciplinerne uorganisk kemi, mineralogi, forvitring, geologi og astronomi udgår af naturfag, der ikke læses i 1. gymnasieklasse, medens der i faget latin, som kun læses i 1. og 2. gymnasieklasse, gennemgås et pensum, svarende til det, der kræves ved universitetets tillægsprøve for studenter med matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen.

I denne anledning skal ministeriet herved meddele, at man kan godkende, at der oprettes en gymnasielinie med musik som hovedfag ved P. Statsgymnasium som foreslået.

Det tilføjes, at ministeriet må ønske at forelægge Københavns universitet spørgsmålet om, hvorvidt det filosofiske fakultet vil anerkende latinundervisningen i den foreslåede form med den virkning, at studenter af musiklinien, som ønsker at studere ved fakultetet, ikke behøver at aflægge den ovenfor nævnte tillægsprøve. Man udbeder sig med henblik herpå en læseplan for latinundervisningen ved den nye linie indsendt hertil.

Cirkulærskrivelse af 17. marts 1953 til rektorerne for samtlige gymnasieskoler angående dækning af vikarudgifterne for gymnasielærere, der beskikkes som censorer udenfor gymnasieskolerens almindelige eksamensterminer.

Fra Statsskolerens lærerforening har undervisningsministeriet modtaget andragende om, at lærere, der uden for den normale tid for mundlig eksamen ved gymnasieskolerne beskikkes til censorer, må få deres vikarudgifter dækket.

Undervisningsministeriet har om sagen brevvekslet med finansministeriet og folketingets finansudvalg, som har tilrådt, at der fra 1. april 1955 ydes lærere, der beskikkes som censorer ved studentereksamen ved eksamenkommissionen og ved sygeeksamen, godtgørelse for eventuelle vikarudgifter, således at der hertil kan anvendes et beløb af indtil 10.000 kr. årlig.

Da det anførte størsteløb for bevillingen kan nødvendiggøre en vis begrænsning i ydelsen af vikargodtgørelse, vil der foreløbig for hver lærer kun kunne regnes med en gennemsnitlig godtgørelse for 4 timer pr. censurdag og med 10 kr. pr. time. Vikarbetalingen kan normalt kun ydes for perioden 22. maj-4. juni.

Efter afslutningen af den pågældende eksamensperiode bedes en samlet oversigt over de af almindelige regler følgende vikarudgifter indsendt til eksamenkommissionens formand, undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, hvorefter ministeriet vil foretage anvisning af beløbene efter eventuelt fornøden regulering af disse.

Cirkulære af 18. marts 1955 om timebetalings-satser m.v. til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1955 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære nr. 92 af 14. juni 1954 anførte:

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunker.
  - 48 kr. 73 øre mdl. for hver ugentlig time.
  - 12 - 18 - pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
  - 43 kr. 73 øre mdl. for hver ugentlig time.
  - 10 - 93 - pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunker på prøve.
  1. Gifte.
    - 36 kr. 75 øre mdl. for hver ugentlig time.
    - 9 - 19 - pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
    - 30 kr. 02 øre mdl. for hver ugentlig time.
    - 7 - 51 - pr. time for enkelte timer.

d. Andre lærere på prøve.

1. Gifte.

32 kr. 18 øre mdl. for hver ugentlig time.
8 - 05 - pr. time for enkelte timer.

2. Ugifte.

26 kr. 12 øre mdl. for hver ugentlig time.
6 - 53 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til Timelærere.

- a. 1. 36 kr. 75 øre 37 kr. 75 øre 38 kr. 75 øre 39 kr. 75 øre 40 kr. 75 øre (41 kr. 75 øre).
9 kr. 19 øre 9 kr. 44 øre 9 kr. 69 øre 9 kr. 94 øre 10 kr. 19 øre (10 kr. 44 øre).
2. 30 kr. 02 øre 31 kr. 02 øre 32 kr. 02 øre 33 kr. 02 øre 34 kr. 02 øre (35 kr. 02 øre).
7 kr. 51 øre 7 kr. 76 øre 8 kr. 01 øre 8 kr. 26 øre 8 kr. 51 øre (8 kr. 76 øre).
- b. 1. 32 kr. 18 øre 33 kr. 18 øre 34 kr. 18 øre 35 kr. 18 øre 36 kr. 18 øre (37 kr. 18 øre 38 kr. 18 øre).
8 kr. 05 øre 8 kr. 30 øre 8 kr. 55 øre 8 kr. 80 øre 9 kr. 05 øre (9 kr. 30 øre 9 kr. 55 øre).
2. 26 kr. 12 øre 27 kr. 12 øre 28 kr. 12 øre 29 kr. 12 øre 30 kr. 12 øre (31 kr. 12 øre, 32 kr. 12 øre).
6 kr. 53 øre, 6 kr. 78 øre, 7 kr. 03 øre, 7 kr. 28 øre, 7 kr. 53 øre (7 kr. 78 øre, 8 kr. 03 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, der udfører et arbejde, svarende til en adjunkt, 32 kr. 75 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 7 kr. 56 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
28 kr. 49 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 6 kr. 58 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftermiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 7 kr. 51 øre pr. tilsynstime (30 kr. 02 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, der udfører et arbejde, svarende til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 6 kr. 53 øre pr. tilsynstime (26 kr. 12 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 40 kr. 61 øre mdl. for hver ugentl. time.
10 - 15 - pr. time for enkelte timer.
- b. 36 kr. 44 øre mdl. for hver ugentl. time.
9 - 11 - pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 30 kr. 63 øre mdl. for hver ugentl. time.
7 - 66 - pr. time for enkelte timer.
2. 25 kr. 02 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 - 26 - pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 26 kr. 82 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 - 71 - pr. time for enkelte timer.
2. 21 kr. 77 øre mdl. for hver ugentl. time.
5 - 44 - pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 30 kr. 63 øre, 31 kr. 63 øre, 32 kr. 63 øre, 33 kr. 63 øre, 34 kr. 63 øre (35 kr. 63 øre).
7 kr. 66 øre, 7 kr. 91 øre, 8 kr. 16 øre, 8 kr. 41 øre, 8 kr. 66 øre (8 kr. 91 øre).
2. 25 kr. 02 øre, 26 kr. 02 øre, 27 kr. 02 øre, 28 kr. 02 øre, 29 kr. 02 øre (30 kr. 02 øre).
6 kr. 26 øre, 6 kr. 51 øre, 6 kr. 76 øre, 7 kr. 01 øre, 7 kr. 26 øre (7 kr. 51 øre).
- b. 1. 26 kr. 82 øre, 27 kr. 82 øre, 28 kr. 82 øre, 29 kr. 82 øre, 30 kr. 82 øre (31 kr. 82 øre, 32 kr. 82 øre).
6 kr. 71 øre, 6 kr. 96 øre, 7 kr. 21 øre, 7 kr. 46 øre, 7 kr. 71 øre (7 kr. 96 øre, 8 kr. 21 øre).
2. 21 kr. 77 øre, 22 kr. 77 øre, 23 kr. 77 øre, 24 kr. 77 øre, 25 kr. 77 øre (26 kr. 77 øre, 27 kr. 77 øre).
5 kr. 44 øre, 5 kr. 69 øre, 5 kr. 94 øre, 6 kr. 19 øre, 6 kr. 44 øre (6 kr. 69 øre, 6 kr. 94 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 27 kr. 29 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 - 30 - pr. læst time.
- b. 23 kr. 74 øre mdl. for hver ugentl. time.
4 - 48 - pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære nr. 148 af 21. juli 1947.

Ministeriets skrivelse af 22. marts 1955 til Rektor for S. Statsskole angående omfanget af det gensidige vikariat.

I anledning af hr. rektorens i skrivelse af 22. f. m. fremsatte forespørgsel skal man herved meddele følgende:

ad spørgsmål 1: Timelærere deltager principielt i det gensidige vikariat på lige fod med fast ansatte lærere, jfr. herved ministeriets cirkulære af 25. maj 1934. Undertaget herfra er der timelærere med et ganske ringe timetal, hvorved bemærkes, at det i Statsskolernes lærerforenings skrivelse til ministeriet nævnte eksempel netop synes at vedrøre en sådan timelærer.

ad spørgsmål 2: Skolens lærere, der vikarierer for rektor under dennes tjenesterejser, har krav på betaling for disse timer.

ad spørgsmål 3: De vikarierende lærere har krav på sædvanlig betaling fra vikariatets begyndelse, når en fraværelse på grund af sygdom strækker sig ud over 6 skoledage.

Ministeriets cirkulære af 23. marts 1955 til de katolske eksamensskoler angående statstilskud til disse.

Som meddelt ved ministeriets skrivelse af 10. februar 1954 har folketingets finansudvalg givet sin tilslutning til optagelse af følgende tekstanmærkning til finanslovens § 21. X. B. 4. og 7.:

»Til de katolske eksamensskoler kan der beregnes tilskud på samme måde som til andre tilskudsberettigede private eksamensskoler alene med en nedsættelse, svarende til $\frac{1}{3}$ af udgifterne til gejstlige læreres

lønninger, beregnet efter gennemsnitslønnen for ugifte lærere i Københavns kommune.

Denne ordning har virkning fra og med tilskudsåret 1. august 1951-31. juli 1952.

På dertil given anledning skal man meddele, at den omhandlede regel ved beregningen af statens tilskud til de pågældende skoler vil blive praktiseret således:

I. *Beregning af fradrag for gejstlige lærere i det i lov nr. 192, 15. marts 1947 § 3 hjemlede regelberegnedes tilskud.*

a) Lærere og bestyrere ved mellem- og realskoler.

Eksempel:

Regnskabsåret 1952/53.

En skole har 167 tilskudsgivende timer. Det regelberegnedes tilskud ville herefter på grundlag af tilskudstallet for skoleåret 1952/53 blive $(636,07 \text{ kr.} \times \frac{8}{12}) 167 + (687,99 \text{ kr.} \times \frac{4}{12}) 167 = 109.113,90 \text{ kr.}$

Herfra går reduktion på grund af 1) *gejstlige lærere* 1761,02 kr. og 2) *gejstlig bestyrer* 3099,24 kr. Fradragene beregnes således:

ad 1) Den i tekstanmærkningen nævnte gennemsnitslønnen for ugifte lærere i Københavns kommune beregnes som gennemsnittet af begyndelseslønnen for en ugift lærer under 30 år og slutlønnen for en ugift overlærer i det regnskabsår, for hvilket tilskuddet er beregnet.

Der er i eksemplet regnet med 16 gejstlige løntimer. Gennemsnittet af begyndelseslønnen for en ugift lærer under 30 år og slutlønnen for en ugift overlærer beregnet efter et ugentligt timetal på 36 har i regnskabsåret 1952/53 udgjort 11.886,90 kr. 16 løntimer giver herfter en samlet lønmasse på

$$11.886,90 \text{ kr.} \times 16 = 5283,07 \text{ kr.}$$

36

$$\frac{1}{3} \text{ af } 5283,07 \text{ kr.} = 1761,02 \text{ kr.}$$

ad 2) I stedet for den i § 7, stk. 1., i undervisningsministeriets cirkulære af 30. maj 1952 anførte lønning anvendes gennemsnitslønnen for skoleinspektører (efter satserne for ugifte) i Københavns kommune, som pligtigt ledertimetal anvendes de i cirkulærets § 7, stk. 2, anførte timetal.

For manglende timetal fradrages i overensstemmelse med cirkulærets § 7, stk. 3, et beløb, svarende til kvotabetaling pr. time for en ugift overlærer på ældste løntrin i Københavns kommune.

Den i tekstanmærkningen nævnte $\frac{1}{3}$ beregnes herfter af den efter ovenstående regler fremkomne lønning således:

For en skole, der f. eks. har haft 83 elever, er lederens pligtige timetal 34 ugentlige løntimer. Den pågældende forudsættes imidlertid kun at have haft 13 ugentlige løntimer, og der bliver derfor i gennemsnitsskoleinspektørlønnen efter foranstående, 17.964,83 kr. at fradrage

$$21 \times 412,72 \text{ kr.} = 8667,12 \text{ kr.}$$

$$17.964,83 \text{ kr.} \div 8667,12 \text{ kr.} = 9297,71 \text{ kr.}$$

$$\frac{1}{3} \times 9297,71 \text{ kr.} = 3099,24 \text{ kr.}$$

Det regelberegnedes tilskud bliver således 109.113,90 kr. $\div (1761,02 \text{ kr.} + 3099,24 \text{ kr.}) = 104.253,64 \text{ kr.}$

b) Lærere og rektorer ved gymnasieskoler.

For de ikke-adjunktlønnede gejstlige lærere gælder de samme regler som for lærere ved mellem- og realskoler, jfr. a.

For gejstlige rektorer, lektorer og adjunkter er de ovennævnte regler ligeledes gældende i princippet, idet man dog ved beregningen af fradraget i det regelberegnedes tilskud i stedet for en gennemsnitslønning anvender den individuelle lønning for hver enkelt af de pågældende fastsat efter samme regler som for tilsvarende statstjenestemænd og på grundlag af en af undervisningsministeriet fastsat lønningsanciennitet.

For gejstlige timelærere, der falder ind under reglerne for aflønning af cand. mag.er, sker lønfastsættelsen ligeledes individuelt, men således at spørgsmålet om anciennitetsfastsættelsen ikke vil være at forelægge for undervisningsministeriet, men påses af skolens revisor.

II. Opgørelse af underskuddet.

I det til grund for tilskudsberegningen liggende regnskab kan lønningerne til de gejstlige lærere, bestyrere og rektorer optages med et beløb, svarende til det dobbelte af det beløb, der vil være at fradrage i det regelberegnedes tilskud (idet lønningerne efter det i tekstanmærkningen fastslåede princip ansættes til $\frac{2}{3}$ af de ovenfor under I. a.-b. fikserede lønninger).

Cirkulære af 5. april 1955 om vaccination mod børnelammelse (polio) til samtlige skoledirektioner, kommunalbestyrelser, skolekommissioner og skolenævn samt lederne af private, eksamensberettigede mellem- og realskoler og lederne af friskoler.

I.

Fra indenrigs- og boligministeriet har undervisningsministeriet modtaget meddelelse om, at der på statens seruminstitut i København nu er fremstillet sådanne mængder af vaccine mod børnelammelse (polio), at man kan påbegynde en vaccination mod polio. Da der endnu kun er en begrænset mængde af vaccine til rådighed her i landet, har statens seruminstitut og sundhedsstyrelsen ment, at denne første vaccine kun bør anvendes til vaccination af en bestemt befolkningsgruppe, og at det som denne gruppe vil være mest hensigtsmæssigt at vælge visse årgange af skolebørn.

Endvidere er det oplyst, at der er fremstillet vaccine nok til, at man kan vaccinere alle børnene i de første fem skoleårgange over hele landet, samt at det vil være ønskeligt, at vaccinationen, som gives ved tre injektioner, to med ca. een måneds mellemrum og en tredje ca. et år efter, for de to første injektioners vedkommende kan være gennemført, inden sommerferien i 1955 begynder. For at dette kan nås, er det nødvendigt, at vaccinationen foregår på skolerne under lærernes medvirken. Herved vil man tillige opnå, at der uden oprettelse af et særligt kartoteksystem kan foretages en registrering af de børn, der er blevet vaccineret, hvilket sundhedsmyndighederne med henblik på en bedømmelse af vaccinationens holdbarhed anser for meget ønskeligt.

Endelig er det oplyst, at det kun er denne første vaccination, bestående af ialt tre injektioner, der ønskes

foretaget på skolerne, idet fortsat vaccination mod polio agtes gennemført på samme måde som vaccinationen mod difteri hos de praktiserende læger.

Ved en forhandling i indenrigs- og boligministeriet, hvor repræsentanter for danske lærerorganisationer, de kommunale skolemyndigheder samt undervisningsministeriet var til stede, var der enighed om, at der rettes en henvendelse til skolerne og lærerne med opfordring til disse om at medvirke ved gennemførelsen af denne første vaccination mod polio her i landet.

II.

Om den nærmere tilrettelæggelse af vaccinationen skal iøvrigt oplyses:

Samtidig med nærværende cirkulære er der til skolerne udsendt et antal eksemplarer af en henvendelse fra statens seruminstitut og sundhedsstyrelsen til forældrene til de børn, der ønskes vaccineret. Denne henvendelse er forsynet med en blanket, som skal udfyldes og underskrives af børnenes forældre eller værge, såfremt de ønsker deres børn vaccinerede.

Til vaccinationen kan kun medtages de børn, hvis forældre eller værge har meddelt skriftligt samtykke til vaccinationen.

Skolerne anmodes om umiddelbart efter, at de fra skolemyndighederne har modtaget disse henvendelser, at give dem påtegning om den dato, inden hvilken samtykkeerklæringen fra forældre eller værge skal være skolen i hænde, og derefter foranledige henvendelsen omdelt til vedkommende forældre. For at vaccinationen kan blive iværksat hurtigst muligt, bør samtykkeerklæringerne være tilbage på skolerne *senest 4 dage*, efter at henvendelsen er blevet udsendt fra skolerne. Disse samtykkeerklæringer bedes opbevaret på skolerne indtil 31. december 1956, således at de bl. a. kan være til stede ved foretagelsen af samtlige tre injektioner.

Vaccinationen forestås af embedslægerne, som hver inden for sin lægekreds bliver assisteret af et sådant antal læger, herunder skolelæger, samt sygeplejersker, herunder skolesundhedsplejersker, at de to første injektioner kan blive givet, inden sommerferien i 1955 begynder. Skolerne vil fra embedslægerne modtage meddelelse om, hvilken læge der skal vaccinere på den enkelte skole, og denne læge vil derefter rette henvendelse til skolens ledelse for at træffe nærmere aftale om, på hvilket tidspunkt de pågældende børn på skolen skal vaccineres.

Vaccinationen omfatter ved skoler med sommerkoleår eleverne i skolens fem yngste årgange og ved skoler med skoleår fra 1. april til 31. marts eleverne i 2. til og med 6. årgang. Under hensyn til, at vaccinationen foregår klassevis på skolen, har man ikke anset det for rigtig at medtage børn, der først har begyndt deres skolegang den 1. april 1955, og som således bl. a. ikke har været til undersøgelse hos skolelægen.

Vaccinationen foretages på skolen og i skoletiden. Skolerne anmodes om at foranledige, at de børn, der skal vaccineres, møder op klassevis, ledsaget af den pågældende lærer (lærerinde), på det med den vaccinerende læge aftalte tidspunkt. *Skoleprotokollen (ikke klasseprotokollen) eller skolens hovedkartotek (ikke skolelægens helbredskort) samt samtykkeerklæringerne skal*

være til stede i det lokale, hvor vaccinationen foregår. Lærerne anmodes om for hver gang, et barn bliver vaccineret, og samtidig med, at injektionen finder sted, at notere dette ud for barnets navn i skoleprotokollen eller i hovedkartoteket; notatet sker ved en afstempling med et særligt stempel, som den vaccinerende læge medbringer. Denne afstempling skal finde sted ved hver af de tre injektioner. Endvidere anmodes læreren om samtidig med, at den anden injektion gives, at udfylde de vaccinationsattester, som lægen skal udstede, med barnets navn og fødselsdato eller at kontrollere, at udfyldte attester er rigtige. Det bemærkes, at det arbejde, der påhviler den assisterende sygeplejerske, er af en sådan karakter, at hun ikke samtidig kan assistere ved den nødvendige kontrol under vaccinationen.

Vaccinationsattesterne bør opbevares på skolerne, indtil den tredje injektion har fundet sted. Dog bør attesterne udleveres til hjemmene, hvis forældrene begræder det, eller hvis barnet overflyttes til en anden skole.

Cirkulærskrivelse af 19. april 1955 til samtlige statsanerkendte private kursus til præliminæreksamen, realeksamen og mellemskoleeksamen angående ansøgning om fripladstilskud.

Som tidligere meddelt er den hidtidige dimittendtilskudsordning for de private statsanerkendte kursus, der forbereder til præliminæreksamen, realeksamen eller mellemskoleeksamen, blevet udvidet med en fripladstilskudsordning, hvorefter der med virkning fra kursusåret 1. august 1953-31. juli 1954 vil kunne ydes kursus erstatning for ydede fripladser på samme måde, som de private realskoler får det.

Til brug ved beregningen af fripladstilskuddet for kursusåret 1953/54 fremsender man hoslagt 2 skemaer til ansøgning om fripladstilskud, hvoraf det ene er til kursus eget brug, medens det andet i udfyldt og underskrevet stand bedes tilbagesendt hertil snarest muligt og senest inden 26. april d. å.

Man gør opmærksom på, at skemaerne bør udfyldes så udtømmende og nøjagtigt som muligt.

Til vejledning for kursus skal man særlig anføre følgende:

Punkt 1. Staten yder erstatning til kursus for friplads – hel eller delvis – ydet til elever af mindrebemidlede forældre. Fripladser, der ydes for tilskud fra amt, kommune, institutioner, legater eller private, erstattes således ikke.

Punkt 2. Afgørelsen af spørgsmålet, om forældrene kan betegnes som mindrebemidlede, træffes af kursus på grundlag af oplysninger om de pågældendes indtægts- og formueforhold, som regel attesteret af det lokale skattevæsen.

Punkt 3. For så vidt der er givet fripladser til kursusederens egne børn og til børn af lærere eller funktionærer ved kursus, må der altid med indstillingen til ministeriet om fripladser, for hvilke der søges erstatning, medfølge oplysning om forældrenes indtægts- og formueforhold samt børnetal.

Punkt 4. For fripladser til kostelever må ligeledes sådanne oplysninger medfølge. Desuden må det oplyses, om der er tilstået nedsættelse af betalingen som kostelev.

Punkt 5. Dersom en fripladsnydende elev har forladt kursus inden dettes afslutning, skal der indsendes meddelelse herom til ministeriet sammen med fripladsindstillingen, og der vil da blive taget bestemmelse om, hvor stort et tilskud der kan ydes.

Punkt 6. Normeret søskendemoderation må ikke opføres som delvis friplads.

Punkt 7. Fripladstilskuddet for det enkelte kursus for det enkelte kursusår udgør et beløb, svarende til 80 kr. pr. elev; dog kan tilskuddet ikke overstige $33\frac{1}{3}$ % af den normerede kursusafgift i vedkommende kursusår, beregnet som om alle eleverne var fuldt betalende.

Punkt 8. For hvert fulde 12 points, pristallet stiger ud over 291 eller falder under dette tal, forhøjes eller nedsættes satsen 80 kr. med 1 kr. 50 øre. Dog kan satsen ikke sættes lavere end til 65 kr. Reguleringen af satsen finder sted pr. 1. januar.

Cirkulærskrivelse af 23. april 1955 angående retningslinier for arbejdet i de under 5. december 1953 nedsatte udvalg vedrørende forsøgsundervisning i skolerne.

1. Med det formål at fastlægge fælles retningslinier for a-, b- og c-udvalgenes arbejde og med passende mellemrum at søge fælles orientering om dette afholder fællesudvalget møder efter formandens bestemmelse. Hvert enkelt af udvalgene a, b og c kan over for formanden foreslå fællesmøde afholdt til drøftelse af spørgsmål, der måtte fremkomme, og som er af fælles interesse for underudvalgene.
2. Andragender om tilladelse til forsøgsundervisning indsendes til ministeriet, der i hvert enkelt tilfælde afgør, om det pågældende forsøg skal henlægges under forsøgsudvalgene eller direkte under statskonsulenten eller undervisningsinspektørerne. Hvert af underudvalgene afgiver selvstændigt til ministeriet erklæring i sager, som ministeriet måtte forelægge disse. Såfremt en sag berører flere udvalg, afgiver de pågældende udvalg en fælles erklæring.
3. Det pågældende underudvalg drøfter de forelagte forslag og, såfremt udvalget skønner, at forslagene er hensigtsmæssige og forsvarlige, indstilles disse til ministeriets godkendelse. Herefter følger det pågældende underudvalg forsøgsarbejdet med bistand af fagligt tilsyn. Det faglige tilsyn udpeges af udvalget, der tillige træffer bestemmelse om censurordningen. Formanden kan udpege sekretærhjælp.
4. Når et forsøg, eventuelt en sammenhængende gruppe af forsøg er bragt til afslutning, udarbejder det pågældende underudvalg en beretning om forsøgets forløb bilagt med sagens akter og tilstiller formanden for fællesudvalget denne. Det således tilvejebragte materiale tilstilles ministeriet, der afgør, om en sammenhængende beretning skal udarbejdes med henblik på offentliggørelse.

5. Det påhviler herefter underudvalget at udarbejde en sådan beretning til offentliggørelse ved ministeriets foranstaltning.
6. Hvert af underudvalgene er berettiget til at stille forslag om, at der i bestemte klasser og fag søges gennemført et forsøgsarbejde.
7. Til dækning af udgifter i forbindelse med udvalgenes arbejde, herunder honorar til formændene og fornøden sekretærhjælp, optages der bevillinger på de årlige finanslove.

Ministeriets skrivelse af 26. april 1955 til lederen af N. præliminærkursus angående indstilling af elever fra 2. eller evt. 1. præliminærkursusklasse til optagelse i 1. gymnasieklasse.

I en til undertegnede minister stilet skrivelse af 21. januar d. å. har De, der er leder af et til en friskole knyttet 3-årigt kursus til almindelig forberedelseksamen, forespurgt om muligheden for, at kursuseleverne i givet fald vil kunne indstilles til optagelse i gymnasiet fra 2. eventuelt 1. præliminærklasse, idet De har henvist til, at eleverne fra Deres 3-årige kursus ved optagelse i gymnasiet vil være et år ældre end eleverne fra den offentlige skole.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne herved meddele, at ministeriet ikke ser sig i stand til at give en almindelig tilladelse til, at elever, der har gennemgået 1. eventuelt 2. præliminærklasse på Deres kursus, vil kunne optages i en I. gymnasieklasse, idet der herfor normalt kræves bestået mellemkoleksamen.

Derimod vil de af præliminærkursus' elever, som er egnede til gymnasieundervisning, og som er i besiddelse af de tilstrækkelige kundskaber, i kraft af bestået optagelsesprøve efter kgl. anordning af 11. februar 1907 angående optagelsesprøven til gymnasiets 1. klasse, hvoraf et eksemplar vedlægges, i givet fald kunne optages i I. gymnasieklasse, således at de ikke behøver at bestå præliminæreksamen forinden.

Ministeriets skrivelse af 27. april 1955 til rektorerne for Sorø Akademis Skole, Birkerød Statskole, Rungsted Statsskole og Vestjysk Gymnasium, Tarm, angående helbredsoplysninger om kostelever.

Under henvisning til tidligere brevveksling vedrørende forslag til en ny helbredsattest til brug ved optagelsen som alumne ved statens kostskoler, senest hr. rektorens skrivelse af 26. marts 1955, skal man herved meddele, at der for fremtiden ikke ved optagelsen af alumner skal forlanges udfærdiget særlig lægeattest, idet det vil være tilstrækkeligt at forlange ansørgernes helbreds kort eller en afskrift heraf fra deres hidtidige skole indsendt til gennemsyn. Såfremt det ønskes, har ministeriet intet at indvende imod, at der på ansøgningskemaet til forældrenes eller værgens besvarelse til eksempel optages følgende supplerende spørgsmål, hvis besvarelse ikke fremgår af helbreds kortene:

- 1) kan eleven tåle almindelig kost?
- 2) lider eller har eleven lidt af frivillig vandladning om natten eller nattevandring?
- 3) har eleven lidt af alvorlige sygdomsanfald siden sidste skoleundersøgelse?

Ministeriets skrivelse af 10. maj 1955 til rektor for K. Katedralskole angående afkortning i lønning for afsavnsvederlag udbetalt på hjemmевærnskursus.

I en med hr. rektorens skrivelse af 24. marts d. å. indsendt skrivelse af 16. s. m. har lektor ved K. Katedralskole M. M. forespurgt, om det er med rette, at en lektoren af flyverhjemmевærnets befalingsmandsskole i Kolding udbetalt afsavnsgodtgørelse på 81 kr. er blevet afkortet i den pågældendes lønning, samt om hvorledes timelærer, pastor A. A. vil være at aflønne under sygdom – når han er på hjemmевærnsskole – eller når hans præsteembede forhindrer ham i at varetage sine timer på skolen.

I denne anledning skal man meddele, at finansministeriet i cirkulærskrivelse af 16. januar 1950 har udtalt, at der i tilfælde, hvor der gives tjenestemænd eller andre i statens tjeneste ansatte tjenestefrihed for at udføre tjeneste i hjemmевærnet eller for at deltage i kursus på hjemmевærnets befalingsmandsskole, ikke på grund af den således ydede tjenestefrihed bør ske afkortning i de pågældendes lønning, men at der i denne dog bør ske reduktion med det beløb, som deltagere i hjemmевærnets befalingsmandsskole oppebærer til dækning for tabt arbejdsfortjeneste.

Forsåvidt angår pastor A. A.s lønning bemærkes, at den pågældende er berettiget til fuld løn under sygdom, og når han er på hjemmевærnsskole, men derimod ikke, når forsømmelsen skyldes optagethed i hans præsteembede.

Ministeriets skrivelse af 20. maj 1955 til N. N. angående en kommunes adgang til at opkræve skolepenge uanset lov af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning.

I skrivelse af 2. d. m. har De forespurgt, om H. kommune i henhold til lov om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenkoler kan afkræve Dem, der har bopæl i T. kommune, skolepenge for Deres datter, der for tiden er elev i H. kommunale gymnasiums 1. mellemkoleklasse.

I denne anledning skal man herved meddele Dem, at H. kommune i et tilfælde som det foreliggende har ret til at opkræve skoleafgift for Deres datter.

Loven om vederlagsfri undervisning har til formål at sikre alle børn adgang til gratis undervisning og læremidler i de offentlige eksamensskoler, uanset om der måtte være indrettet eksamensskole i deres hjemstedskommune. Hvis der ikke er indrettet eksamensskole i hjemstedskommunen, er denne pligtig at refundere skolekommunen et nærmere fastsat beløb, men hvis kommunen selv har påtaget sig udgifterne til en sådan undervisning ved sit eget skolevæsen, kan man ikke

med rimelighed pålægge den også at betale for elever, som søger tilsvarende undervisning i en anden kommune.

T. kommune kan derfor ikke tilpligtes at betale for Deres datter, så længe hun er elev i mellemskolen, men derimod for hendes søskende, som er elever i gymnasieklasserne.

Ministeriet har ved udfærdigelsen af bekendtgørelsen været opmærksom på, at særlige hensyn kunne gøre sig gældende ved de til kommunale gymnasier knyttede mellemskoler, jfr. vedlagte bekendtgørelse af 24. januar 1955 § 4, stk. 2, men det beror ganske på de enkelte kommuners egen afgørelse, om de i sådanne tilfælde måtte ønske at fravige den foran anførte almindelige regel.

Såfremt De ønsker at lade Deres datter fortsætte i H. gymnasiums mellemskole, fastsætter H. kommune selv størrelsen af skolepengene, uden at ministeriet har mulighed for at øve indflydelse herpå.

Et bilag følger hoslagt tilbage.

Cirkulære af 2. juni 1955 vedrørende bekendtgørelse af 24. januar 1955 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenkoler.

I undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 vedrørende lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenkoler er det i § 3, stk. 2, fastslået, at skolekommunen for elever optaget i overensstemmelse med bekendtgørelsens §§ 1 og 2 hos hjemstedskommunen kan kræve refunderet et beløb, svarende til skolekommunens gennemsnitlige nettoudgift pr. elev ved kommunens samlede skolevæsen, bortset fra udgiften til forrentning og afskrivning af fast ejendom.

Da udtrykket «kommunens samlede skolevæsen» har vist sig at give anledning til nogen tvivl, skal man herved meddele, at bestemmelsen angiver, at det er udgiften pr. elev ved kommunens samlede folkeskolevæsen med tilsluttede eksamensafdelinger, herunder et eventuelt gymnasium, som vil være at lægge til grund ved den omhandlede refusionsopgørelse og ikke blot gennemsnitsudgiften pr. elev i vedkommende eksamensskoleafdeling. Det ligger således udenfor bekendtgørelsens forudsætninger ved beregningen af den omhandlede gennemsnitsudgift at medtage udgifter til ungdomsskoler, aftenskoler, tekniske skoler, efterskoler, handelsskoler og lign., jfr. »post 13 i det for tiden gældende regnskabskema for købstæderne til brug ved beregningen af tilskud fra den mellemkommunale ud-ligningsfond.

Ministeriets skrivelse af 9. juni 1955 til rektor for J. Statsskole angående oprettelse af en gymnasielinie med musik som hovedfag.

I skrivelse af 2. april d. å. til udvalget vedrørende forsøgsundervisning i gymnasieskolerne har hr. rektoren ansøgt om tilladelse til fra begyndelsen af skoleåret 1955–56 ved J. Statsskole at oprette en gymnasielinie med musik som hovedfag.

Ifølge skolens principielle indstilling indvindes det til musikundervisningen fornødne timer – 6 ugentlige

timer i hver af de 3 gymnasieklasser – ved i overensstemmelse med den af ministeriet for P. Statsgymnasium godkendte undervisningsplan at reducere antallet af timer i fagene engelsk, tysk, latin, naturfag og gymnastik, således at musikliniens læseplan i de fag, hvor den adskiller sig fra det nysproglige gymnasiums, får følgende udseende:

	Musik	Engelsk	Tysk	Latin	Natur- fag	Gymna- stik
I...	6	5	4	4	0	3
II...	6	3	3	4	2	3
III...	6	4	4	0	4	3

Denne læseplan medfører, at skriftlige arbejder i fagene engelsk og tysk i 2. og 3. gymnasieklasse på grund af det reducerede timetal bortfalder, således at 1. gymnasieklasse afsluttes med et skriftligt arbejde i de 2 fag, svarende til, hvad der kræves ved skriftlig realeksamen, ligesom disciplinerne uorganisk kemi, mineralogi, forvitring, geologi og astronomi udgår af naturfag, der ikke læses i 1. gymnasieklasse, mens der i faget latin, som kun læses i 1. og 2. gymnasieklasse, gennemgås et pensum, svarende til det, der kræves ved universitetets tillægsprøve for studenter ved matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen.

Subsidiært har skolen stillet forslag om en ændring af planen, således at den normale læseplan i naturfag opretholdes, mens franskundervisningen reduceres med 1 time i 1. og 2. gymnasieklasse, og latinundervisningen spredes over alle 3 gymnasieklasser.

I denne anledning skal man meddele, at ministeriet i overensstemmelse med forsøgsudvalgets indstilling i sagen godkender, at der fra begyndelsen af skoleåret 1955-56 oprettes en gymnasielinie med musik som hovedfag ved J. statsskole, således at den ovenfor skitserede ved P. Statsgymnasium gældende læseplan lægges til grund ved liniens etablering.

Det bemærkes, at der for tiden forhandles med forsøgsudvalget om nødvendigheden af en udtalelse fra det filosofiske fakultet ved Københavns universitet med hensyn til, om dimittender fra P. Statsgymnasiums musiklinie, som ønsker at studere ved fakultetet, behøver at aflægge den ovenfor nævnte tillægsprøve.

Kgl. konfirmation af 16. juni 1955 på tillæg til fundats for Boghandler Engers Hansens Boglegat til Fordel for Esbjerg Statsskole.

I medfør af lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almen-skoler stilles læremidler, der benyttes ved undervisningen i de nævnte skoler, vederlagsfrit til rådighed for eleverne.

I den under 12. februar 1944 konfirmerede fundats for »Boghandler Engers Hansens Boglegat til Fordel for Esbjerg Statsskole« foretages herefter følgende ændring: § 1: »skolebøger« ændres til »bøger«.

Cirkulærskrivelse af 30. juni 1955 til de private gymnasieskoler angående friplads- og boghjælps-tilskud.

Det meddeles herved, at folketingets finansudvalg har givet sin tilslutning til, at der med virkning fra

skoleåret 1954-55 ydes de i henhold til lov nr. 192 af 15. marts 1947 godkendte private *gymnasieskoler* et årligt tilskud på 100 kr. pr. elev i gymnasie-, real- og mellem-skoleklasserne til anvendelse til fripladser og ned-sættelse af skolepenge samt 24 kr. pr. gymnasieelev og 12 kr. pr. realklasseelev til ydelse af boghjælp til elever i disse klasser. De nævnte tilskudsbeløb vil ikke kunne anvendes til en almindelig nedsættelse af skolepengene eller gennemførelse af en bogordning for samtlige elever i gymnasie- og realklasserne, men vil efter skolens skøn over behovet for hjælp i hvert enkelt tilfælde være at anvende til hele eller delvise fripladser og boghjælp. Der vides fra ministeriets side intet at erindre imod, at boghjælpen ydes i form af udlån af bøger fra et af skolen i dette øjemed etableret bogdepot.

Tilskuddet til den enkelte elev må ikke overstige fuld friagelse for betaling af skolepenge samt gratis lærebøger i omfang som gældende ved de offentlige skoler.

Tilskudsbeløbene skal holdes uden for skolens almindelige tilskudsregnskab og opføres for sig under en særlig konto, der specificeres i:

- Tilskud til fripladser og nedsættelse af skolepenge.
- Tilskud til boghjælp.

Der vil ikke kunne foretages overførsel af beløb fra a til b eller omvendt. Dokumentation for beløbets anvendelse vil være at forelægge de af ministeriet beskikkede tilskudsrevisorer.

Ministeriet vil foranledige tilskuddet anvist for et år ad gangen på grundlag af skolernes indberetning om elevtallet pr. 1. september i det pågældende skoleår. Bepærelser ved udmelding af elever i skoleårets løb må komme de øvrige elever til gode. Ministeriet udbeder sig ved skoleårets udløb en summarisk oversigt over det samlede tilskuds anvendelse.

Ministeriets skrivelse af 1. juli 1955 til C. kommunalbestyrelse angående indførelse af russisk som fag i det nysproglige gymnasium.

I skrivelse af 24. f. m. (Ø. F. 1955/56 j. nr. 2071) har kommunalbestyrelsen hertil indsendt afskrift af skrivelse af 15. marts 1955 fra rektor for F. gymnasium, hvori ansøges om tilladelse til i henhold til lov nr. 219 af 7. juni 1952 om midlertidig ændring af lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere almen-skoler m. v. at gennemføre et forslag med russisk som undervisningsfag i gymnasiets nysproglige linie, samt afskrift af skolekommissionens indstilling af 31. marts 1955 om, at ansøgningen imødekommes, dog således at rektor be-myndiges til at modtage elever fra den matematiske linie, hvis det ønskes, og at forsøget kun gøres med de I. g. klasser, der begynder til august 1955. Kommunalbestyrelsen tiltræder skolekommissionens indstilling.

I denne anledning skal ministeriet meddele, at man i princippet kan godkende indstillingen, idet tilføjes, at man vil tage nærmere stilling til læseplanen, når denne har været forelagt det af ministeriet nedsatte udvalg vedrørende forsøgsundervisning i gymnasiesko-lerne.

Cirkulære af 15. juli 1955 om antagelse og lønning af vikarer ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole.

I.

1. Vikarer ved statsskolerne og Sorø Akademis Skole antages af rektor uden indstilling til og godkendelse af ministeriet. Ved antagelsen iagttages ministeriets cirkulære af 3. juli 1954 om tuberkuloseattest. Rektor foranlediger, at vikarer, der er optaget på undervisningsinspektionens vikarliste, indsender meddelelse til undervisningsinspektionen om vikariatets begyndelse og ophør.
2. Rektor anviser vikarbetalning i overensstemmelse med de til enhver tid gældende satser (senest cirkulære af 18. marts 1955) og øvrige gældende regler (jfr. afsnit II.). Faste lærere, aspiranter og timelærere lønnes for viktimer med sædvanlig overtimebetaling og timebetaling. Pensionerede lektorer, adjunkter og andre lærere lønnes med den for den pågældende lærergruppe sædvanlige overtimebetaling.
3. Til ministeriet indsendes inden den 15. september (første gang 15. september 1956) gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne en skematisk indberetning i 2 eksemplarer om vikariatet i det foregående skoleår. Iøvrigt indberettes fraværelse på grund af sygdom kun til ministeriet, når der skønnes at blive udsigt til anvendelse af finansministeriets syreglement af 30. juni 1947 (udsendt til skolerne 18. september 1947). Opmærksomheden henledes på cirkulærskrivelse af 19. januar 1950 angående særlig attest til dokumentation af utjenstydgtighed efter barnefødsel.

II.

Med hensyn til beregning af vikarbetalning henledes opmærksomheden navnlig på følgende:

1. Fast ansatte lærere, aspiranter og timelærere har som hidtil pligt til at vikariere vederlagsfrit for hinanden under sygdom af ikke over 6 skoledages varighed. Under sygdomsforfald af mindst 7 skoledages varighed anvises vikarbetalning fra vikariatets begyndelse.
2. Betaling for vikariatet af ikke over 13 ugers varighed ydes pr. læst time. For vikariatet af længere varighed ydes betaling pr. måned med virkning fra vikariatets begyndelse, således at omregning eventuelt må foretages. Ved beregningen af de 13 uger medregnes fridage og ferier undtagen sommerferien. For månedslønnede vikariatet anvises betalingen ved hver kalendermåneds udgang. For dele af en kalendermåneds (ved vikariatets begyndelse eller ophør) beregnes forholdsmæssig betaling, idet en kalendermåneds sættes til 30 dage. Ovenstående regler gælder såvel for skolens faste lærere som for særligt antagne vikarer.
3. Den for vikarer, hvis uddannelse svarer til en adjunkt, gældende vikarbetalingssats anvendes tilige for stud. mag. er, der har bestået forprøven eller afgangsprøven ved det etårige kursus på Danmarks Højskole for Legemsøvelser.

4. Såfremt det ved vikariatet af kortere varighed (ikke over et halvt år) skønnes, at vikarens rejseudgifter i anledning af vikariatets tiltrædelse eller fratrædelse er uforholdsmæssigt store i forhold til det økonomiske udbytte, vikaren opnår ved vikariatet, kan rektor uden at forelægge ministeriet sagen anvise den pågældende rejsegodtgørelse.

Skønnes det nødvendigt eller rimeligt, at vikaren daglig rejser frem og tilbage for at varetage vikariatet, kan der ydes ham befordringsgodtgørelse for benyttelse af offentlige befordringsmidler (fællesklasse), i andre tilfælde godtgørelse efter ministeriets godkendelse. Befordringsgodtgørelse kan kun ydes, når skolen ligger i en anden kommune end opholdskommunen og ikke for befordring indenfor Københavns bybaneområde.

5. Betaling for viktimer, der falder på fridage og i ferier under eller i tilslutning til et vikariat, ydes efter følgende regler:

Til vikarer, der lønnes pr. læst time, ydes betaling for sådanne timer, når de falder inden for vikariatet, dog højst i 1 uge for hver inden for vikariatet faldende ferie.

I månedslønnede vikarers lønning sker intet fradrag for timer, der falder på fridage og i ferier inden for vikariatet med undtagelse af juli måned. Vikarierende faste lærere og pensionister oppebærer vikarbetalning for juli måned, såfremt vikariatet har været fra efterårsferien til skoleårets udgang.

Betalingen for månedslønnede vikariatet, der afsluttes til juleferien eller sommerferien, beregnes til udgangen af henholdsvis december og juni måned.

6. Spørgsmål om anvisning af lønning til månedslønnede vikarer under sygdom vil i hvert enkelt tilfælde være at forelægge ministeriet.

Dette cirkulære træder i kraft den 1. august 1955.

Bekendtgørelse af 22. juli 1955 om religionsundervisningen i gymnasiet.

I henhold til den undervisningsministeren ved § 18 i kgl. anordning af 8. april 1953 angående undervisningen i gymnasiet givne bemyndigelse til at træffe de fornødne bestemmelser til gennemførelse af nævnte anordning fastsættes herved følgende bestemmelser for religionsundervisningen i gymnasiet til afløsning af de herom i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 4. december 1906, jfr. kgl. anordning af 1. december 1906, indeholdte bestemmelser:

Undervisningens formål er kundskabsmeddelelse.

Undervisningen gives som en videreførelse af den i mellem skolen meddelte kristendomsundervisning og skal særlig hente sine emner fra de i anordningen nævnte discipliner: bibelkundskab, kirkehistorie og etik. Desuden anbefales det, at man, så vidt tiden tillader det, inddrager stof fra den almindelige religionshistorie, ligesom det vil være naturligt, at emner fra den kristne tros lære behandles.

Både når man beskæftiger sig med emner fra kristendommen og fra fremmede religioner, bør målet for undervisningen være, at eleverne bliver indført i stoffet på en sådan måde, at dets centrale tanker bliver

levende for dem. En af forudsætningerne herfor er, at de tilegner sig visse fundamentale kundskaber, om end undervisningens sigte i dette fag først og fremmest må være almen orientering med hensyn til det stof, man behandler.

Med hensyn til undervisningsmåde skal læreren have fuld frihed. Som muligheder, der kan komme i betragtning, kan særlig nævnes: lærerens eller en elevs foredrag suppleret med tekstillæsning i klassen og fælles drøftelse; gennemgang af en tekst, som eleverne har gennemlæst hjemme; benyttelse af en kortfattet grundbog, hvori alle har læst et afsnit, som drøftes i timen, efter at det er udbygget med et foredrag ved læreren eller en elev (studiekrede-metoden); forberedelse af et emne ved en gruppe elever, som derpå i timen fører en samtale som indledning til en fælles drøftelse. Det kan anbefales, at man skifter mellem disse og lignende metoder, bl. a. også for at finde den for den pågældende klasse eller vedkommende emne bedst egnede fremgangsmåde.

Der kræves ikke i årets løb gennemgået noget bestemt pensum, men læreren bør ved årets begyndelse have lagt en plan for undervisningen.

Ministeriets skrivelse af 25. juli 1955 til skole-direktionen for L. amtsrådsreds angående en kommunes pligt til at betale skolepenge for børn, der er bosat i kommunen, og som er optaget i en anden kommunes eksamensskole, før hjemstedskommunens oprettelse af eksamenskursus.

Ved påtegningsskrivelse af l. f. m. (j. nr. 0. 0. 15/55-8) har skoledirektionen fremsendt en forespørgsel fra Q. kommune, der ønsker oplysning om, hvorvidt kommunen er pligtig at betale for undervisningen af 4 børn fra kommunen, som går i eksamensmellem-skolen i L. kommune, efter at Q. kommune i samarbejde med D. og F. kommuner har oprettet et præliminærkursus ved F. centralskole fra 1. april d. å. at regne.

Ministeriet skal i den anledning herved meddele, at da det omhandlede præliminærkursus først er oprettet fra 1. april 1955, kan fritagelsen for refusionsforpligtelsen kun gælde for elever, som efter dette tidspunkt måtte søge optagelse i den anden kommunes eksamensskole, således at kommunen må anses for fortsat refusionspligtig for de 4 omhandlede elever til den afsluttede mellem-skole- eller realksamen.

Man er med direktionen enig i, at den fremtidige fritagelse for refusionsforpligtelsen må gælde, uanset om børnene er hjemmehørende i det af den egentlige skoleforbundsoverenskomst omfattede X. skoledistrikt eller i den øvrige del af kommunen, men henleder opmærksomheden på, at denne fritagelse ikke kan anses for gældende i sådanne år, hvor der ikke måtte blive oprettet nye hold ved kursuset.

2 bilag følger hoslagt tilbage.

Ministeriets skrivelse af 27. juli 1955 til rektor for M. Katedralskole angående forsøgsundervisning i latin.

Gennem udvalget for forsøgsundervisningen i gymnasieskolerne har lektor ved M. Katedralskole P. P.

med hr. rektorens anbefaling indsendt et andragende af 20. juni d. å. om tilladelse til forsøgsundervisning i latin i den kommende 1. g. ns. med skriftlig eksternopralprøve med studentereksamen for øje.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet kan imødekomme andragendet, således at den mundtlige prøve til studentereksamen i læst tekst erstattes med en skriftlig prøve i ulæst tekst, og således at bearbejdet stof må indgå i det læste pensum, og at hovedvægten indenfor det ubearbejdede stof lægges på Cæsar, alt under forudsætning af, at den kulturelle side af faget ikke forsømmes.

Ministeriets skrivelse af 15. august 1955 til sognerådet for L. kommune angående kommunens krav på refusion af skoleudgifter for elever hjemmehørende i 2 kommuner, der har oprettet eksamenskursus.

I en gennem H. amts skoledirektion hertil indsendt skrivelse af 22. juni d. å. har sognerådet udbedt sig en udtalelse om, hvorvidt L. kommune i medfør af bestemmelseerne i lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almen-skoler § 3, jfr. ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 § 2, har ret til refusion fra hjemstedskommunen, for så vidt angår de i L. kommunale mellem- og realskole optagne elever, der er hjemmehørende i to af omegnens kommuner, som har oprettet præliminærkursus.

Det fremgår af sagen, at L. kommune fra 1. august d. å. har overtaget L. private mellem- og realskole, og at der i den nævnte skole er optaget elever fra en række af omegnens kommuner, herunder fra 2 omegnskommuner, som har oprettet 2 1/4-årige præliminærkursus, der optager elever hvert andet år.

I denne anledning skal man herved udtale, at de to omegnskommuner, som har oprettet præliminærkursus i overensstemmelse med reglerne i ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 må refundere L. kommune udgifterne til undervisningen af de i de pågældende kommuner hjemmehørende elever, for så vidt disse allerede tidligere er optaget eller fremtidig bliver optaget på eksamensskolen i L. i de år, i hvilke hjemstedskommunerne ikke har oprettet et nyt hold på præliminærkursus. For de elever, som er optaget, eller som fremtidig optages i eksamensskolen i L. kommune i de år, hvor de pågældende elevers hjemstedskommune har oprettet nyt hold på præliminærkursus, har hjemstedskommunerne derimod ikke pligt til at yde refusion.

Ministeriets skrivelse af 18. august 1955 til skoleinspektøren for P. private realskole angående fritagelse for religionsundervisning.

I anledning af Deres skrivelse af 25. maj d. å. (j. nr. 54-55/771-1) skal man herved meddele, at P. private realskole som eksamensberettiget mellem- og realskole skal følge almen-skolelovens bestemmelse om elevets fritagelse for deltagelse i religionsundervisningen. Almen-skoleloven har imidlertid kun en regel om reli-

gionsfritagelse for børn, der ikke tilhører folkekirken; men skulle det tilfælde opstå, at et barn ønskes fritaget for deltagelse i religionsundervisningen, skønt det tilhører folkekirken, kan skolen i analogi med folkeskolelovens regler fritage dette barn på samme betingelser som fassat i folkeskolelovens § 52, stk. 1.

Det bemærkes dog, at skulle det stride mod grundlaget for eller formålet med en privat skole at undervise børn, der ikke ønsker at deltage i religionsundervisningen, står det skolen frit for at forlange disse børn udtaget af skolen, medmindre de er optaget i en afgangsklasse.

Ministeriets skrivelse af 25. august 1955 til rektor for T. gymnasium angående aflønning af præster, der fungerer som timelærere.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 16. d. m. skal man meddele, at det er ministeriets sædvanlige praksis, at præsten, der varetager timer i religion ved statskolerne, honoreres med den for lektorer og adjunkter gældende overtimebetaling, for tiden 12,18 kr. pr. læst time, dog at yngre teologer såsom hjælpepræster o. l. aflønnes efter satserne for timebetaling til cand. mag. er (senest cirkulære af 18. marts 1955 afsnit I. B. a.).

Det bemærkes, at spørgsmålet om, hvilket honorar der vil kunne ydes i hvert enkelt tilfælde, af statskolerne forelægges ministeriet.

Ministeriets skrivelse af 11. september 1955 til K. kærnerkontor angående principperne for hvilken kommune, der må betragtes som en elevs hjemstedskommune i relation til reglerne om vederlagsfri undervisning.

I fortsættelse af ministeriets skrivelse af 19. juli d. å. skal man efter stedfunden brevveksling med indenrigsministeriet herved meddele, at ministeriet må være af den opfattelse, at elever, som af hensyn til deres skolegang i skoletiden er tilmeldt skolekommunens folke-register som boende hos familie eller eventuelt i lejet værelse, i overensstemmelse med princippet i ligningslovens § 17, stk. 3, må betragtes som hjemmehørende hos forældrene, og skolekommunen således principielt være berettiget til refusion fra hjemstedskommunen i overensstemmelse med reglerne i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955. Undtagelse herfra må dog efter ministeriets formening gøres, såfremt eleven er selvstændigt ansat til skat af en indtægt, der mindst er af en sådan størrelse, at den pågældende elev efter de gældende skattelove betragtes som havende midler til sit eget underhold, jfr. for skatteåret 1955/56 lov bekendtgørelse nr. 377 af 22. december 1954 § 4, stk. 2, idet det i et sådant tilfælde må anses for mest rimeligt at betragte den kommune, hvortil eleven svarer skat, som hjemstedskommune i den her omhandlede henseende.

For så vidt anbringelse i pleje eller lignende i skolekommunen ikke er sket af hensyn til skolegangen, kan der eventuelt være grundlag for at fratage det foran angivne princip, og sagen bør i så fald – i tilfælde af uoverensstemmelse mellem kommunerne – forelægges ministeriet til afgørelse.

Cirkulære af 16. september 1955 om timebetalingssatser m.v. til rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. oktober 1955 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære nr. 35 af 18. marts 1955 anførte:

I. Statens højere almenkoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
49 kr. 62 øre mdl. for hver ugentlig time.
12 kr. 40 øre pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
44 kr. 62 øre mdl. for hver ugentlig time.
11 kr. 15 øre pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
  1. Gifte.
37 kr. 57 øre mdl. for hver ugentlig time.
9 kr. 39 øre pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
30 kr. 57 øre mdl. for hver ugentlig time.
7 kr. 64 øre pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
  1. Gifte.
32 kr. 91 øre mdl. for hver ugentlig time.
8 kr. 23 øre pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
26 kr. 61 øre mdl. for hver ugentlig time.
6 kr. 65 øre pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til Timelærere.

- a. 1. 37 kr. 57 øre 38 kr. 57 øre 39 kr. 57 øre 40 kr. 57 øre 41 kr. 57 øre (42 kr. 57 øre).
9 kr. 39 øre 9 kr. 64 øre 9 kr. 89 øre 10 kr. 14 øre 10 kr. 39 øre (10 kr. 64 øre).
2. 30 kr. 57 øre 31 kr. 57 øre 32 kr. 57 øre 33 kr. 57 øre 34 kr. 57 øre (35 kr. 57 øre).
7 kr. 64 øre 7 kr. 89 øre 8 kr. 14 øre 8 kr. 39 øre 8 kr. 64 øre (8 kr. 89 øre).
- b. 1. 32 kr. 91 øre 33 kr. 91 øre 34 kr. 91 øre 35 kr. 91 øre 36 kr. 91 øre (37 kr. 91 øre 38 kr. 91 øre).
8 kr. 23 øre 8 kr. 48 øre 8 kr. 73 øre 8 kr. 98 øre 9 kr. 23 øre (9 kr. 48 øre 9 kr. 73 øre).
2. 26 kr. 61 øre 27 kr. 61 øre 28 kr. 61 øre 29 kr. 61 øre 30 kr. 61 øre (31 kr. 61 øre 32 kr. 61 øre).
6 kr. 65 øre 6 kr. 90 øre 7 kr. 15 øre 7 kr. 40 øre 7 kr. 65 øre (7 kr. 90 øre 8 kr. 15 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer hvis uddannelse svarer til en adjunks
33 kr. 34 øre månedlig for hver ugentlig time såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder iøvrigt 7 kr. 69 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
29 kr. 03 øre månedlig for hver ugentlig time såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder iøvrigt 6 kr. 70 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 7 kr. 64 øre pr. tilsynstime (30 kr. 57 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer hvis uddannelse svarer til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 6 kr. 65 øre pr. tilsynstime (26 kr. 61 øre månedlig pr. ugentlig time).

II. Sorø Akademis Skole.

A. Overtimebetaling.

- a. 41 kr. 35 øre mdl. for hver ugentl. time.
10 kr. 34 øre pr. time for enkelte timer.
- b. 37 kr. 18 øre mdl. for hver ugentl. time.
9 kr. 30 øre pr. time for enkelte timer.
- c. 1. 31 kr. 31 øre mdl. for hver ugentl. time.
7 kr. 83 øre pr. time for enkelte timer.
2. 25 kr. 48 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 kr. 37 øre pr. time for enkelte timer.
- d. 1. 27 kr. 43 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 kr. 86 øre pr. time for enkelte timer.
2. 22 kr. 18 øre mdl. for hver ugentl. time.
5 kr. 54 øre pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 31 kr. 31 øre 32 kr. 31 øre 33 kr. 31 øre 34 kr. 31 øre 35 kr. 31 øre (36 kr. 31 øre).
7 kr. 83 øre 8 kr. 08 øre 8 kr. 33 øre 8 kr. 58 øre 8 kr. 83 øre (9 kr. 08 øre).
2. 25 kr. 48 øre 26 kr. 48 øre 27 kr. 48 øre 28 kr. 48 øre 29 kr. 48 øre (30 kr. 48 øre).
6 kr. 37 øre 6 kr. 62 øre 6 kr. 87 øre 7 kr. 12 øre 7 kr. 37 øre (7 kr. 62 øre).
- b. 1. 27 kr. 43 øre 28 kr. 43 øre 29 kr. 43 øre 30 kr. 43 øre 31 kr. 43 øre (32 kr. 43 øre 33 kr. 43 øre).
6 kr. 86 øre 7 kr. 11 øre 7 kr. 36 øre 7 kr. 61 øre 7 kr. 86 øre (8 kr. 11 øre 8 kr. 36 øre).
2. 22 kr. 18 øre 23 kr. 18 øre 24 kr. 18 øre 25 kr. 18 øre 26 kr. 18 øre (27 kr. 18 øre 28 kr. 18 øre).
5 kr. 54 øre 5 kr. 79 øre 6 kr. 04 øre 6 kr. 29 øre 6 kr. 54 øre (6 kr. 79 øre 7 kr. 04 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. 27 kr. 78 øre mdl. for hver ugentl. time.
6 kr. 41 øre pr. læst time.
- b. 24 kr. 19 øre mdl. for hver ugentl. time.
5 kr. 58 øre pr. læst time.

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære nr. 148 af 21. juli 1947.

Ministeriets skrivelse af 20. september 1955 til rektor for T. Statsskole angående reglerne for musikledsagelse af pigegymnastik.

I anledning af hr. rektorens skrivelse af 23. august d. å. vedrørende en bevilling til dækning af udgifterne ved musikledsagelse til pigegymnastik i indeværende skoleår godkender ministeriet herved, at der i et omfang, der for 20 uger om året svarer til indtil 1 time ugentlig pr. hold i realklassen og II og III gymnasie-

klasse, ydes musikledsagelse til pigegymnastikken, hvorved bemærkes, at der ikke kan ydes bevilling til musikledsagelse i I gymnasieklasse.

Det bemærkes endvidere, at honoraret til pianisten ikke bør overstige 7 kr. pr. time.

Cirkulærskrivelse af 21. september 1955 til de private gymnasieskoler angående tilskud til fripladser og boghjælp.

I tilslutning til ministeriets cirkulærskrivelse af 30. juni 1955 vedrørende tilskud til fripladser og nedsættelse af skolepenge samt tilskud til boghjælp for elever i de private gymnasieskoler fremsendes hoslagt tillæg til den for skolerne gældende regnskabsinstruks vedrørende de nævnte tilskuds regnskabsmæssige postering.

Dokumentation for anvendelsen af tilskuddene vil kunne ske ved, at regnskabet bilægges en af skolens leder attesteret fortegnelse over de af tilskuddene understøttede elever med angivelse af understøttelsens størrelse.

Såfremt skolen måtte have etableret en boglånsordning, vil der kunne tillægges boginspektør et honorar, der dog ikke må overstige det for tilsvarende arbejde ved statsskolerne fastsatte beløb. Dette udgør for tiden for en ordning omfattende alle skolens elever et grundbeløb på 240 kr. årlig samt et beløb på 1,80 kr. pr. gymnasieelev og 0,90 kr. pr. elev i mellem- og realklasserne, foruden det til enhver tid gældende honorartillæg. Ved ordninger på de private gymnasieskoler omfattende et mindre antal klasser end normalt ved et statsgymnasium (19) må der også foretages en reduktion af grundbeløbet i forhold til antallet af klasser. Honoraret vil være at kontere under regnskabet § 8. f. Honorarer til lærere.

Det tilføjes, at de for skoleåret 1954-55 herfra anviste tilskudsbeløb må anvendes i overensstemmelse med det i cirkulærskrivelse af 30. juni 1955 og foran anførte. Det må derfor på samme måde som foran angivet dokumenteres, at der er ydet hjælp til elever, som søgte skolen i skoleåret 1954-55, med mindst samme beløb som de af skolen modtagne tilskudsbeløb. Til udgåede elever, som efter skolens skøn burde være understøttet af de modtagne tilskudsbeløb, må understøttelsen udbetales, medens den til elever, som fortsat søger skolen, kan ydes ved nedsættelse af skolepengene for indeværende skoleår ud over den for dette tilståede nedsættelse. Beløbet posteres på skolens regnskab for 1954-55, eventuelt i supplement til dette.

Tillæg af 21. september 1955 til instruks for de private gymnasieskoleers regnskabsaflæggelse.

I tilslutning til ministeriets cirkulærskrivelse af 30. juni 1955 vedrørende tilskud til fripladser og nedsættelse af skolepenge samt tilskud til boghjælp fastsættes herved følgende regler angående posteringer i forbindelse med disse tilskud:

§ 5. h. Statstilskud: Kontoen deles i følgende underkonti:
h. 1. Driftstilskud. Kontoen krediteres for de i et skoleår fra staten modtagne tilskud, uanset for hvilke år de pågældende tilskud måtte være beregnet.

h. 2. Fripladstilskud. Kontoen krediteres for det fra staten i skoleåret modtagne tilskud til fripladser og nedsættelse af skolepenge.

h. 3. Bøghjælp. Kontoen krediteres for det fra staten i skoleåret modtagne tilskud til bøghjælp.

§ 8. *m. Fripladstilskud (ny)* : Kontoen debiteres for de i henhold til undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 30. juni 1955 tilståede fripladser og nedsættelser af skolepenge. (Beløbet krediteres § 13. e. Debitorer. 1. Skole- og opholdsafgifter).

§ 8. *n. Bøghjælp (ny)* : Kontoen debiteres for udgifter til bøghjælp.

§ 13. *e. Debitorer.*

1. Vedrørende skole- og opholdsafgifter :

Kontoen debiteres for den af skolen fastsatte skoleafgift (uden fradrag af fripladser eller nedsættelser hidrørende fra det særlige statstilskud, jfr. § 5. h. 2.). Kontoen krediteres dels for betalte skolepenge dels for overførelsen fra § 8. m. Fripladser.

Cirkulærskrivelse af 22. september 1955 til rektorerne for statens højere almenkoler og Sorø Akademis Skole vedrørende gratis læremidler til eleverne i de nævnte skoler.

Efter at den ved lov af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenkoler indførte ordning, hvorefter læremidler, der benyttes ved undervisningen i de af staten drevne højere almenkoler, stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne i det i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 26. juni 1954 angivne omfang, nu har været i kraft i 1 skoleår, fastsætter ministeriet herved følgende supplerende bestemmelser til de i ministeriets cirkulærskrivelse af 19. juni 1954 givne regler for ordningens nærmere gennemførelse:

1. Lærebøger m. v.

A. Elevernes erstatningspligt.

Ifølge punkt d. 2. i cirkulærskrivelsen af 19. juni 1954 er eleverne økonomisk ansvarlig for de af dem lånte bøger.

Såfremt en lærebog beskadiges eller ødelægges, mens den er udlånt til en elev, kan skolen herefter tilpligte den pågældende at bekoste fornøden reparation eller eventuel anskaffelse af nye bøger. Skolen er berettiget til at lade erstatningspligtens omfang bero på et skøn over graden af elevens skyld i beskadigelsen og kan således også helt frafalde erstatning.

Hvis der er tale om grov vanrøgt eller mishandling af bøgerne, kan skolen efter forgæves advarsel fratage vedkommende elev retten til at låne lærebøger m. v. på skolen.

B. Elevernes adgang til at foretage notater i bøgerne.

Efter punkt d. 5 i cirkulærskrivelsen af 19. juni 1954 må der ikke anføres notater eller tilføjelser i bøgerne. Man mener dog at måtte lempe dette forbud noget, således at det tillades eleverne i gymnasiet og realklassen at foretage notater og tilføjelser i bøgerne efter lærerens anvisning.

C. Elevernes adgang til at købe de udlånte bøger.

Fremsætter en elev ønske om at erhverve en eller flere af de til ham udlånte bøger til ejendom, kan sådant salg af bøger finde sted ved skoleårets slutning eller på et efter skolens skøn passende tidspunkt.

Eleverne kan kun købe egentlige lærebøger, ikke ord-bøger o. l., og bøger må i det hele taget kun afhændes, når det kan ske, uden at skolen kommer til at mangle eksemplarer af bogen, fordi den f. eks. er udsolgt fra forlaget.

Skolen fastsætter den pris, som eleven skal betale for bogen, almindeligvis $\frac{2}{3}$ - $\frac{1}{3}$ af anskaffelsesprisen, alt efter bogens vedligeholdelsestilstand m. v.

2. Andre læremidler.

Foruden de i cirkulærskrivelsen af 19. juni 1954 omhandlede hæfter m. v. udleveres til eleverne i fornødent omfang notesbøger, karakterbøger og til brug ved tegneundervisningen bl. a. farveblyanter.

Materialer til sløjd og håndgerning udleveres gratis til eleverne, men kun til brug ved sådanne arbejder, som skolen anordner, og ikke til arbejder, som går ud over det undervisningsmæssigt normale. Ønskes der f. eks. anvendt stof til en hel kjole, må eleverne selv medbringe dette. Iøvrigt begrænses anvendelsen af materialer til sløjd og håndgerning ved de på finansloven hertil optagne bevillinger. Bevilling til håndgerning vil ligesom bevillingen til sløjd blive opført med et bestemt beløb pr. elevtime. Der vil senere fremkomme meddelelse om størrelsen af dette beløb for så vidt angår finansåret 1955/56.

De forarbejdede genstande skal være elevernes ejendom.

Ministeriets skrivelse af 22. september 1955 til skolekommissionen i F. kommune angående en kommunes pligt til at betale for undervisning i en anden kommunes gymnasium uanset, at der er et statsgymnasium beliggende i den første kommune.

I skrivelse af 28. juli d. å. har skolekommissionen anmodet ministeriet om en udtalelse om, hvorvidt F. kommune efter de i lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenkoler, jfr. bekendtgørelse af 24. januar 1955, indeholdte regler kan anses for refusionsforpligtet over for B. kommune i forbindelse med optagelsen på B. kommunale gymnasium af et barn af forældre boende i F., idet skolekommissionen i denne forbindelse har henvist til, at der er et statsgymnasium beliggende i F., og at det derfor må anses for mindre rimeligt at lade barnet optage i et i en anden kommune beliggende kommunalt gymnasium.

I denne anledning skal man meddele, at man efter de foreliggende oplysninger må forudsætte, at det drejer sig om en elev optaget i en gymnasieklasse, og at F. kommune, da kommunen ikke selv har indrettet gymnasieundervisning, ikke vil kunne fritages for pligten til at refundere skoleudgifter for børn hjemmehørende i F. kommune, som måtte søge optagelse i et kommunalt gymnasiums gymnasieklasser, jfr. herved bekendtgørelse af 24. januar 1955 § 2 i slutningen.

Et bilag tilbagesendes hoslagt.

Cirkulærskrivelse af 22. september 1955 til samtlige statsanerkendte private kursuse, der forbereder til præliminæreksamen, realeksamen eller mellemskoleeksamen angående statstilskud til lærerlønninger.

1. For kursusåret 1. august 1954–31. juli 1955 ydes der til de af kursuse ydede lønninger til kursuselærerne og lederne i deres egenskab af kursuselærere et midlertidigt tillæg og et særligt tillæg, svarende til de for stats tjenestemænd gældende tillæg.

Til lærere, der ikke har fuldt timetal, ydes der en kvotadel af de nævnte tillæg.

Kursuselærere, som i det pågældende tidsrum af kursus er blevet lønnet med mindst samme lønning som en købstadlærer efter folkeskolelovens § 32, stk. 1. e, får ikke udbetalt de her omtalte tillæg, men disse ydes i så tilfælde til kurserne. Det bemærkes herved, at 30 læste kursustimer ugentlig regnes lig med 36 ugentlige købstadlærer-løntimer, således at der må ydes fuld årlig købstadlærerløn for 30 ugentlige kursustimer og en kvotadel heraf for et mindre antal ugentlige kursustimer.

Tillæggene vil kunne udbetales efter indsendelse i udfyldt stand af det hosfølgende skema, der vedlægges i 3 eksemplarer, hvoraf det ene er til kursuse eget brug, medens de 2 andre eksemplarer bedes indsendt hertil (rubrikken for kvitteringer udfyldes ikke).

2. Også for kursusåret 1954–55 er der til ministeriets rådighed stillet en bevilling på 12.000 kr., der vil kunne fordeles til kurserne efter ministeriets skøn efter særlig derom fremsat begrundet ansøgning. Der vil ved bevilningens fordeling navnlig blive taget hensyn til kurser, der ekstraordinært har særlige udgifter (f. eks. udgifter til bygninger eller nyanskaffelser, udgifter som følge af stærkt svingende elevtal eller til elever, der må gå en klasse om o. lign.).

Cirkulære af 26. september 1955 om indførelse af erhvervsvejledning i skolerne.

I medfør af §§ 3 og 4 i lov nr. 86 af 31. marts 1953 om erhvervsvejledning fastsætter undervisningsministeriet efter forhandling med økonomi- og arbejdsministeriet følgende bestemmelser om skolernes medvirken ved den af den offentlige arbejdsanvisning iværksatte erhvervsvejledning for den skolesøgende ungdom, der omfatter dels erhvervsoplysning for ungdommen dels vederlagsfri erhvervsrådgivning.

Erhvervsoplysning.

1.

Erhvervsoplysningen, der tager sigte på at give de unge, der står foran afslutningen af deres skolegang, almindelig oplysning om erhvervslivet og om de forhold, der bør tages i betragtning ved valg af erhverv, forudsættes normalt givet i skolernes afgangsklasser dels ved lærernes gennemgang af et særligt erhvervsoplysende materiale dels ved foredrag af den ved den offentlige arbejdsanvisning ansatte erhvervsvejleder, even-

tuelt ved dennes samtaler med de enkelte elever. Som erhvervsoplysende materiale til brug for skolerne er der ved økonomi- og arbejdsministeriets foranstaltning efter forhandling med undervisningsministeriet udarbejdet hæfterne: »Mit fremtidige arbejde, erhvervsorientering for elever i alderen 13–16 år« og »Mit fremtidige arbejde, erhvervsorientering for elever i gymnasiet« samt »Lærerens hæfte«.

Skolens leder drager omsorg for, at det erhvervsoplysende materiale gennemgås med eleverne. Denne gennemgang kan foretages af skolens leder, klasselæreren eller en lærer, der har tilknytning til de pågældende klasser.

2.

Det erhvervsoplysende materiale stilles til rådighed for skolerne fra vedkommende arbejdsanvisningskontor efter rekvisitioner fra de stedlige skolemyndigheder. Rekvisitionen fra den enkelte skole udfærdiges af skolens leder med angivelse af, hvor mange eksemplarer af elevernes hæfte skolen har brug for som classesæt, og hvor mange eksemplarer af lærerens hæfte, idet der for elevernes vedkommende normalt regnes med eleverne i afgangsklasserne og med de elever, der står foran udskrivning ved den undervisningspligtige alders ophør.

I købstadkommunerne afgiver skolens leder rekvisitionen til skolekommissionen, der påser, at rekvisitionen er rigtig udfyldt med det for skolen nødvendige antal eksemplarer af de forskellige hæfter og med skolens navn og adresse; er der ved skolen valgt skolenavn, afgives rekvisitionen til dette. Skolekommissionen (skolenævnet) indsender rekvisitionen til vedkommende arbejdsanvisningskontor og træffer med dette nærmere aftale om, hvorledes det rekvirerede materiale skal tilsendes skolerne. I landkommunerne afgiver skolens leder ligeledes rekvisitionen til skolekommissionen (skolenævnet), der efter på tilsvarende måde som i købstæderne at have påset, at rekvisitionen er rigtig udfyldt i henseende til antallet af eksemplarer af hæfterne og skolens navn og adresse, indsender denne til skoledirektionen. I skoledirektionen bør rekvisitionen gennemgås af amtsskolekonsulenten, hvorefter direktionen indsender den til vedkommende arbejdsanvisningskontor og træffer nærmere aftale med dette om forsendelsen af materialet til skolerne. Ved udfærdigelsen af rekvisitionen bør det iagttages, at der ikke rekvireres større oplag af det erhvervsoplysende materiale, end skolen med rimelighed kan antages at ville få brug for, idet det herved tages i betragtning, at materialet er bestemt til at indgå i skolens beholdning af undervisningsmateriel til brug i skolens undervisning som andet undervisningsmateriel og ikke kan udleveres til eleverne til eget brug efter udgangen af skolen.

Erhvervsvejledere ved den offentlige arbejdsanvisning vil blive ansat i løbet af indeværende efterår, og skolernes erhvervsoplysning bør samtidig tilrettelægges, så at der kan drages nytte af erhvervsoplysningen for de årgange af unge, der forlader skolen ved indeværende skoleårs udgang. Skolernes rekvisitioner af erhvervsoplysende materiale bør derfor snarest indsendes til skolemyndighederne, der må drage omsorg for at rekvisitionerne indgår til vedkommende arbejdsanvisningskontor – såvidt muligt inden den 15. november d. å.

For statsskolernes vedkommende indsendes rekvisitionen af skolens rektor til arbejdsanvisningskontoret.

En oversigt over de arbejdsanvisningskontorer, ved hvilke der er erhvervsvejledningsafdelinger, er vedhæftet nærværende cirkulære som bilag.

3.

Erhvervsvejlederen ved den offentlige arbejdsanvisning er til rådighed for skolerne til at holde erhvervsoplysende foredrag for og føre samtaler med eleverne, såfremt der af skolen fremsættes ønske derom. Anmodning om erhvervsvejlederens besøg på skolen rettes til det pågældende arbejdsanvisningskontor af skolekommissionen (skolenævnet) efter forhandling med skolens leder, for statsskolernes vedkommende af skolens rektor. Såfremt det ikke er muligt for arbejdsanvisningskontoret at efterkomme alle de af skolerne fremsatte anmodninger om besøg af erhvervsvejlederen, forhandler anvisningskontoret med skolekommissionen og rektor om, på hvilke skoler og i hvilket omfang ønskerne kan efterkommes.

For eksamensskolens vedkommende må der ved tilrettelæggelsen af erhvervsvejlederens besøg tages hensyn til denne skoleforms særlige forhold.

4.

Private skoler, der vil gennemføre erhvervsoplysning for eleverne i afgangsklasserne i samme omfang som den offentlige skole, har adgang til at benytte det for erhvervsoplysningen i skolerne udarbejdede materiale og kan efter rekvisition fra skolens leder få materialet udleveret fra det pågældende arbejdsanvisningskontor. Med rekvisitionen må medfølge erklæring fra skolens ledelse om, at skolen agter at gennemføre erhvervsoplysning for eleverne i samme omfang som den offentlige skole.

Erhvervsvejlederen står kun til rådighed for den private skole til at holde foredrag for og føre samtale med eleverne i det omfang, han kan afse tid dertil for sit arbejde i den offentlige skole.

Erhvervsrådgivning.

5.

Erhvervsrådgivning går ud på at yde den erhvervsøgende individuel vejledning i valget af erhverv. Til dette formål har erhvervsvejlederen adgang til at indhente erklæring fra den skole, hvorfra den erhvervsøgende er udgået, og fra skolelægen. Til brug ved afgivelse af erklæringer til erhvervsvejlederen er der af økonomi- og arbejdsministeriet efter forhandling med undervisningsministeriet udarbejdet spørgeskemaer, som skolens leder og skolelægen i påkommende tilfælde, hvor erhvervsvejlederen måtte fremsætte begæring derom, må udfylde efter de i skemaet givne anvisninger. Erklæringer afgives af skolens leder på skolens vegne efter forhandling med vedkommende elevs klasselærer og skolens lærerråd. Ved større skoler kan med lærerrådets tilslutning erklæringer afgives alene efter forhandling med klasselæreren og de lærere, som har et nærmere kendskab til den pågældende elev.

Erklæringen betragtes som strengt fortrolig og er kun til rådighed for erhvervsvejledningen. Elevens forældre eller værge har dog ret til på forlangende at blive gjort bekendt med besvarelsen.

Bilag.

Erhvervsvejledningsafdelinger ved arbejdsanvisningskontorerne.

Økonomi- og arbejdsministeriet har i medfør af § 7, stk. 2, i lov nr. 86 af 31. marts 1953 om erhvervsvejledning truffet bestemmelse om, at der vil være erhvervsvejledningsafdelinger ved følgende offentlige arbejdsanvisningskontorer:

Centralarbejdsanvisningskontoret for København og Frederiksberg, Nørregade 49, København K.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Roskilde, Munkebrostræde, Roskilde.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Hillerød, Helsingorgade 20, Hillerød.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Holbæk, Blegstræde 10, Holbæk.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Slagelse, Skolegade 8, Slagelse.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Næstved, Rådhuset, Næstved.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Rønne, Ellekongstræde 4, Rønne.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Nykøbing F., Tømmergade 4, Nykøbing F.

Det offentlige arbejdsanvisningskontor i Maribo, Ny Klostergade 15, Maribo.

Det offentlige arbejdsanvisningskontor i Nakskov, Torvet 1, Nakskov.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Svendborg, Møllergade 58, Svendborg.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Odense, Slottet, Odense.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Vejle, Godsbanvej 11-13, Vejle.

Det offentlige arbejdsanvisningskontor i Kolding, Slotsgade 1, Kolding.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Århus, Spanien 63, Århus.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Horsens, Fabrikvej 6, Horsens.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Randers, Frederiksplads 12, Randers.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Aalborg, Nyhavnsgade 12, Aalborg.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Hjørring, Østergade 15 o. g., Hjørring.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Thisted, Storegade 21, Thisted.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Viborg, Dalbergsgade 4, Viborg.

Det offentlige arbejdsanvisningskontor i Skive, Nordbanevej 24, Skive.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Ringkøbing, Norregade 13, Ringkøbing.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Esbjerg, Havnegade 90, Esbjerg.

Amtsarbejdsanvisningskontoret i Haderslev, Hertug Hansgade 11, Haderslev.

Det offentlige arbejdsanvisningskontor i Sønderborg, Skolevej 18, Sønderborg.

Erhvervsvejledningen ved disse afdelinger forestås af en erhvervsvejleder - eventuelt erhvervsvejlederassistent - der er ansat af vedkommende kontorbestyrer

efter forhandling med de stedlige skolemyndigheder og med arbejdsdirektoratets godkendelse. Afdelingerne yder erhvervsvejledning inden for vedkommende arbejdsanvisningskontors område, dog med følgende modifikationer:

- a) Centralarbejdsanvisningskontoret for København og Frederiksberg varetager indtil videre erhvervsvejledningen for de områder, der hører under amtsarbejdsanvisningskontoret i Charlottenlund og det offentlige arbejdsanvisningskontor i Lyngby.
- b) Til amtsarbejdsanvisningskontoret i Nykøbing F. henlægges, for så vidt angår erhvervsvejledningen, Møen og Vordingborg by, hvilke områder iøvrigt henhører under amtsarbejdsanvisningskontoret i Næstved.
- c) Ved de offentlige arbejdsanvisningskontorer i Maribo og Nakskov ansættes indtil videre en fælles erhvervsvejleder.
- d) En erhvervsvejlederassistent ved det offentlige arbejdsanvisningskontor i Kolding har sæde ved det offentlige arbejdsanvisningskontor i Fredericia (adr.: Prinsessegade 72, Fredericia) og har sin virksomhed inden for det under sidstnævnte arbejdsanvisningskontor hørende område.
- e) En erhvervsvejleder ved amtsarbejdsanvisningskontoret i Horsens har sæde ved kontorets filial i Silkeborg (adr.: Drewsensvej 70, Silkeborg) og har sin virksomhed inden for det under nævnte filialkontor hørende område.
- f) Det under det offentlige arbejdsanvisningskontor i Frederikshavn hørende område henlægges i henseende til erhvervsvejledningen under amtsarbejdsanvisningskontoret i Hjørring.
- g) Erhvervsvejledningen inden for det under amtsarbejdsanvisningskontoret i Ringkøbing hørende område varetages af 2 erhvervsvejledere, den ene med sæde i Holstebro (adr.: Grønsøgade 9, Holstebro), og den anden med sæde ved anvisningskontorets filial i Herning (adr.: Enghavevej 1 A, Herning).

Ministeriets skrivelse af 30. september 1955 til Statsskolernes lærerforening angående læreres adgang til fri vikar i visse tilfælde af tjenestefrihed.

I anledning af foreningens skrivelse af 16. november 1953 og under henvisning til senest den 15. d. m. stedfundne drøftelser vedrørende spørgsmålet om statskolelæreres tjenestefrihed med fri vikar i anledning af større fester eller sygdom inden for den nærmeste familie skal man herved meddele, at ministeriets af foreningen fremhævede udtalelse i skrivelse af 2. maj 1950 angående et lignende spørgsmål, rejst af R. kommune, ikke kan betragtes som udtryk for en i alle tilfælde gældende rettesnor, men kun som udtryk for en praksis, hvorefter man - ligesom hidtil for statsskolernes vedkommende - vil tage andragender, der under ganske særlige omstændigheder indgives om tjenestefrihed med fri vikar i sådanne tilfælde, under velvillig overvejelse.

Med hensyn til det af foreningen samtidig rejste spørgsmål om tilståelse af tjenestefrihed med fri vikar

til statsskolelærere, der indkaldes som nævninge eller domsmænd eller som tilfornordnede vælgere ved folketings- og kommunevalg vedlægges til orientering afskrift af skrivelse herfra af 26. maj 1948 til rektor for N. Statsgymnasium. Det bemærkes dog, at de af foreningen foran rejste spørgsmål vedrører ombud af ikke-vedvarende karakter, hvis bestridelse på forhånd må formodes at være uforenelig med besørgelsen af skolearbejdet, og at der under hensyn hertil i disse tilfælde tilkommer vedkommende lærer fri vikar under de i finansministeriets cirkulære af 28. november 1946 angivne betingelser, hvoraf fremhæves, at fri vikar dog ikke kan ydes i følgende tilfælde:

- a) Når hvervet er lønnet, og indtægten er skattepligtig indkomst.
- b) Når der inden for et finansår forlanges tjenestefrihed i et uforholdsmæssigt stort omfang.
- c) Når det af særlige grunde skønnes urimeligt, at staten bærer afløsningsudgiften.

Såfremt det dokumenteres, at et oppebåret vederlag ikke har givet fuld dækning for de beløb, tjenestemanden har betalt for tjenestefriheden, vil forskellen kunne refunderes ham.

Finansministeriets cirkulære af 20. oktober 1955 om anskaffelse m. v. af tjenesteautomobiler samt om lån til anskaffelse af motorkøretøjer til tjenstligt brug.

I. Anskaffelse af tjenestemotorkøretøjer.

Samtlige forslag om anskaffelse af tjenestemotorkøretøjer til personbefordring vil være at forelægge for finansministeriet. Til brug ved dette bedømmelse af sagen må samtidig gives nedenstående oplysninger:

1. Formålet med motorkøretøjets anvendelse, herunder oplysning om grunden til, at offentlig befordringsmiddel, lejet befordring eller anden befordring ikke med fordel kan anvendes.
2. Hvorvidt det ønskede køretøj skal indgå:
  - a. Som erstatning for et kassabelt tjenestekøretøj. I bekræftende fald vedlægges en erklæring fra vedkommende motorsagkyndige.
  - b. Som erstatning for et privat køretøj, der tidligere mod godtgørelse har været stillet til rådighed til tjenestekørsel.
  - c. Som tjenestekøretøj på et kørselsområde, hvor til der ikke tidligere har været benyttet tjenestevogn eller har været stillet privat motorkøretøj til rådighed til tjenstlig kørsel.
3. Hvorvidt der foreligger indkøbstilladelse, idet denne i bekræftende fald vedlægges.
4. Den sandsynlige årlige kørselsmængde i kilometer.
5. Størrelsen af de hidtidige årlige udgifter til den pågældende befordring.
6. Antallet af personmotorkøretøjer, som allerede er i brug i pågældende styrelse (herunder såvel tjenestemotorkøretøjer som private motorkøretøjer, der mod godtgørelse er stillet til rådighed til tjenstekørsel) samt for hvert enkelt motorkøretøj, kørselsart og omfang, herunder om det fortrinsvis drejer sig om bykørsel eller kørsel over længere afstand. For tjenestemotorkøretøjers vedkommende må oplysningstype, årgang og fabrikat.

7. Hvorvidt køretøjet skal stilles til rådighed for en enkelt person, eller om det skal benyttes af flere, samt om køretøjet kan påregnes ført af brugeren eller af særlig chauffør.
8. Hvorvidt der i overvejende grad er tale om befordring af en enkelt person, eller der normalt kan påregnes flere passagerer under kørsel.
9. Mulighederne for pasning og tilsyn af køretøjet samt oplysning om garageringsforholdene for dette.
10. Fabrikat og størrelse af det køretøj, som påtænkes anskaffet, samt anskaffelsesprisen.

De under 1-9 nævnte oplysninger vil dog ikke være fornødne forsåvidt angår anskaffelser til forsvaret, herunder civilforsvaret, rigspolitiet og post- og telegrafvæsenet.

II. Forsikring af tjenestemotorkøretøjer.

Under hensyn til, at staten normalt er selvforsikrer, bør statens motorkøretøjer i almindelighed ikke være kaskoforsikret, og løbende forsikringer af denne art bør derfor bringes til ophør. På tilsvarende måde bør der forholdes med hensyn til tegning eller opretholdelse af ansvarsforsikringer, idet dog sådanne ganske undtagelsesvis kan tegnes eller opretholdes, når særlige forhold går det ønskeligt.

III. Lån til anskaffelse eller udskiftning af motorkøretøjer til tjenstlig brug.

Finansministeren er bemyndiget til efter nærmere undersøgelse i hvert enkelt tilfælde at yde lån af statskassen til tjenstemænd til anskaffelse eller udskiftning af motorkøretøjer, hvor dette ud fra et tjenstligt synspunkt skønnes at være en rimelig og velbegrunder foranstaltning. Lånene, der ikke kan udgøre mere end 90 pct. af købesummen og ikke overstige 15000 kr., ydes mod pant i motorkøretøjet, og vil ved tilbageholdelse i den pågældendes lønning være at forrente med 6 pct. p. a. og at afdrage over et tidsrum af højst 8 år efter omfanget af den tjenstlige kørsel.

Ved fastlæggelsen af lånet til 90 pct. af anskaffelsesprisen er det forudsat, at tjenstemændens egen interesse i vognens brug skønsmæssigt vil udgøre 10 pct. Såfremt den private kørsel i de enkelte tilfælde vil overstige denne andel af den samlede kørselsmængde, ned sættes lånet forholdsmæssigt.

Hvor ganske særlige forhold iøvrigt måtte tale derfor, er finansministeren bemyndiget til ligeledes at yde lån af statskassen til andet personale i statens tjeneste til anskaffelse af motorkøretøjer.

Ansøgninger om de omhandlede lån må gennem vedkommende styrelse indsendes til finansministeriet. Ansøgningerne bør foruden oplysninger om køretøjets fabrikat og pris og størrelsen af det lån, der ønskes opnået, indeholde de oplysninger, der vil være nødvendige til bedømmelse af den pågældende anskaffelse, jfr. navnlig de under afsnit I, punkt 1, 2, 3 og 4 nævnte oplysninger.

Ansøgninger om lån til *udskiftning* af motorkøretøjer må tillige indeholde oplysning om det samlede antal kilometer, som det motorkøretøj, der ønskes udskiftet, har tilbagelagt, samt oplysning om omfanget af den

tjenstlige kørsel, for hvilken der er ydet kilometergodtgørelse. Ved fastsættelsen af lånet vil der blive taget hensyn til, at den for tjenstlig kørsel ydede kilometergodtgørelse indbefatter et afskrivningsbeløb, der for tiden andrager 11,6 øre pr. km, idet det forudsættes, at disse beløb er hensat til fornyelse af køretøjet eller anvendt til afdrag på tidligere ydet anskaffelselån.

IV.

Angående benyttelse m. v. af statens tjenstemotorkøretøjer henvises til finansministeriets regulativ nr. 306 af 11. december 1948 og skrivelse af samme dato til samtlige ministerier og styrelser. Vedrørende takster for tjenstemænds benyttelse af eget befordringsmiddel henvises til finansministeriets cirkulære nr. 116 af 4. juni 1951.

Finansministeriets cirkulære af 22. november 1951 angående anskaffelse m. v. af tjenesteautomobiler samt angående lån til anskaffelse af motorkøretøjer til tjenstligt brug ophæves.

Ministeriets skrivelse af 26. oktober 1955 til skolerådet ved K. Statsgymnasium angående adgangen til at lade en elev sidde over.

I skrivelse af 25. august d. å. har skolerådet besværet sig over, at undervisningsministeriet har omstødt rådets beslutning om at nægte P. P. tilladelse til at rykke op fra 1. til 2. gymnasieklasse uden forinden at give skolerådet lejlighed til at tage sagen under fornyet overvejelse.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevsveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet ved sin afgørelse af sagen har lagt afgørende vægt på, at forskrifterne i ministeriets cirkulærskrivelse af 28. september 1926 om oversiddet ikke kan anses for opfyldt ved den eleven i forbindelse med oprykningen i 1. gymnasieklasse – altså ved skoleårets begyndelse – meddelte tilkendegivelse, og at udfaldet af elevens årsprøve ikke kan begrunde undtagelse fra disse forskrifter efter cirkulærskrivelsens stk. 5, idet bl. a. eksamens karaktererne i hovedfagene er højere – for nogle karakterers vedkommende væsentlig højere – end årskaraktererne.

Under de således foreliggende omstændigheder har ministeriet ikke fundet tilstrækkelig anledning til atter at forelægge sagen for skolen til eventuel fornyet overvejelse i skolerådet.

Cirkulærskrivelse af 18. november 1955 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående ferier i 1956.

Sommerferien, efterårsferien og juleferien ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole i det kommende skoleår fastsættes herved således (de nævnte dage medregnet):

Sommerferie fra mandag den 25. juni 1956 til lørdag den 11. august 1956.

Efterårsferie fra mandag den 15. oktober 1956 til lørdag den 20. oktober 1956.

Juleferie fra mandag den 24. december 1956 til lørdag den 5. januar 1957.

Skrivelse af 23. november 1955 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående bolig tjenestetelefoner uden frisaftaler inkluderet i abonnementsafgiften.

Fra finansministeriet har man under 11. d. m. modtaget en sålydende skrivelse:

»Ved cirkulærskrivelser af 22. marts 1954 og 20. juni 1955 har finansministeriet givet bestemmelser vedrørende statskassens betaling af udgifterne til tjenestemænds boligtelefoner under fuldautomatiske centraler samt bolig tjenestetelefoner, for hvilke der ikke i abonnementsafgiften er inkluderet nogen samtaleret, men hvor lokale samtaler betales stykvis.

På grund af den stadig fremadskridende automatisering af landets telefonnet med deraf følgende forskellige former for ekspedition og taksering er det imidlertid fundet påkrævet at fastsætte bestemmelser for statskassens betaling af udgifterne til bolig tjenestetelefoner under *alle* centraler, hvor abonnementsafgiften ikke omfatter frisaftaler inden for egen central. I forbindelse hermed ophæves den ved finansministeriets skrivelse af 20. juni 1955 bibeholdt adgang for tjenestemænd til ved bolig tjenestetelefon under sådanne centraler at få tjenstlige udenbyssamtaler godtgjort efter samtalekupons.

Med virkning fra 1. januar 1956 fastsættes derfor følgende:

Af udgifterne til tjenestemænds bolig tjenestetelefoner under automatiske centraler og andre centraler med tællerdebitering samt iøvrigt centraler, hvor abonnementsafgiften ikke omfatter frisaftaler inden for egen central, betales af statskassen abonnementsafgiften for vedkommende telefon samt et tillæg af 22 kr. pr. kvartal (88 kr. årlig) til dækning af afgiften for tjenstlige samtaler, herunder eventuelle udenbyssamtaler. Det forudsættes, at det nævnte beløb på 22 kr. pr. kvartal udbetales til vedkommende tjenestemand, uanset samtaleforbrugets størrelse.

I de undtagelsestilfælde, hvor en tjenestemand efter denne regel i væsentlig grad skulle blive unddraget dækning for udgifterne til sine tjenstlige samtaler, vil der dog kunne ydes godtgørelse udover den ovenfor nævnte normale betaling i det omfang, den pågældende tjenestemand ved en erklæring på tro og love og ved specificerede opgørelser gør rede for de af ham førte tjenstlige samtaler.

De ved finansministeriets cirkulærskrivelser af 22. marts 1954 og 20. juni 1955 givne bestemmelser ophæves med udgangen af december måned d. å.»

Hvilket herved meddeles.

Cirkulærskrivelse af 23. november 1955 om sikkerhedseftersyn af gymnastiksalenes udstyr m. v.

Efter at ministeriet ved cirkulære af 26. november 1954 havde fastsat nærmere regler om gennemførelse af sikkerhedseftersyn af gymnastiksalenes udstyr m. v., har Gymnasieskolernes gymnastiklærerforening og Statsskolernes lærerforening rettet henvendelse til ministeriet om en begrænsning af de gymnastiklærerne i henhold til cirkulæret pålagte pligter.

I denne anledning skal ministeriet – efter forhandling med de pågældende foreninger – til nærmere forståelse af de i cirkulæret indeholdte bestemmelser herved meddele, at cirkulærets formål for så vidt angår lærertilsynet alene er at understrege lærernes naturlige tilsynspligt, og at ministeriet herved har lagt vægt på, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at der ved udøvelsen af et sådant ganske naturligt tilsyn er opdaget sådanne brist, som ellers kunne have forårsaget ulykkestilfælde. Det foreskrevne lærereftersyn forudsætter derfor ikke nogen særlig teknisk uddannelse eller erfaring og tilsigter kun en sådan regelmæssig kontrol, som kan udøves uden personlig risiko for lærerne til konstatering af eventuelle fejl og mangler.

Endvidere skal man fremhæve, at cirkulæret, herunder bestemmelserne i punkt 5 om foring af en protokol for eftersynene, ikke medfører noget udvidet ansvar for lærerne ved eventuelt indtræffende ulykkestilfælde, idet spørgsmålet om ansvar som hidtil afgøres efter dansk rets almindelige regler. Det er herefter en forudsætning for at pådrage sig ansvar, at den mangel, der måtte give anledning til et skadevoldende uheld, er af en sådan beskaffenhed, at en normalt agtpågivende lærer burde have opdaget den ved et eftersyn af den ovenfor beskrevne beskaffenhed.

Hvilket herved meddeles skolerne til efterretning.

Grønlandsministeriets bekendtgørelse af 24. november 1955 vedrørende realeksamen fra realskolen i Grønland.

§ 1.

Realeksamen ved realskolen i Grønland, der bygger på en 4-årig undervisning, er en afgangsprøve, ved hvilken eleverne skal godtgøre, at de har tilegnet sig de kundskaber og den modenhed, der er målet for skolens undervisning. Fordringerne ved eksamen er principielt de samme, som er gældende for realeksamen i henhold til lov om højere almenskoler m. m. af 24. april 1903, jfr. kongelig anordning af 27. april 1907.

Herudover skal eleverne godtgøre, at de i passende omfang behersker det grønlandske sprog mundtligt og skriftligt.

§ 2.

Forinden afholdelsen af den i § 1 omhandlede afgangsprøve må det godtgøres, at eleverne har tilegnet sig kundskaber i et omfang, der enten svarer til eller forudsættes ved mellemskole- og realeksamen, jfr. kongelig anordning af 3. august 1906 og kongelig anordning af 27. april 1907.

Realskolens rektor indsender efteråret før afsluttende eksamen en opgørelse til Ministeriet for Grønland over de pensa, der i de forløbne tre år af klassen er læst i de forskellige fag, og de pensa, der forventes læst i tredje klasse. Eksamen kan ikke afholdes, før disse opgørelser af Ministeriet for Grønland i samråd med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne er godkendt.

Samtidig indsendes til ministeriet en liste over, hvad der i hvert eksamensfag opgives til realeksamens mundtlige del. Disse opgivelser skal ligeledes godkendes af de i stk. 2 nævnte myndigheder.

Ingen elev må indstilles til eksamen, uden at lærerrådet har udtalt sig, om eleven er af en sådan modenhedsgrad, at det kan forventes, at han vil bestå.

En liste over de indstillede elever, med angivelse af hver enkelt sidst givne standpunktskarakterer i de forskellige fag samt årskaraktererne i de samme fag fra de foregående tre år, indsendes til ministeriet samtidig med de i stk. 2 og 3 nævnte opgivelser.

§ 3.

Eksamensfordringerne i de enkelte fag, i hvilke prøve afholdes, fastsættes således:

1. Den skriftlige del.

Der prøves i *grønlandsk, dansk, regning og matematik* samt *engelsk*.

Emnerne tilsendes i lukket og forseglede konvolut skoledirektionen i Godthåb, der foranlediger de enkelte opgaver tilstillet skolen dagen før eksamensdagen. Seglet og konvolutten må ikke åbnes for i eksamenslokalet, hvilket skoledirektionen er ansvarlig for sker fyldest.

Grønlandsk fristil.

Der gives 2 emner at vælge imellem.

Emnerne skal i sværhedsgrad svare til, hvad der kræves i dansk fristil ved realeksamen i henhold til almenkoleloven.

Emnerne stilles af Ministeriet for Grønland i samråd med undervisningsinspektørerne.

Der gives eksaminanderne 4 timer til besvarelsen.

Grønlandsk diktat.

For at have et tilstrækkeligt grundlag for bedømmelsen af elevernes beherskelse af den grønlandske ortografi afholdes under eksamensmæssige former i løbet af det sidste skoleår to terminsprøver i grønlandsk diktat. Diktaten gives og bedømmes af realskolens egne faglærere. Den kvotient, der udregnes af karaktererne for de to diktater (efter skalaen i kgl. anordning nr. 55 af 10. marts 1938 § 2 a som ændret ved kgl. anordning af 6. februar 1943 § 1) medregnes højst i forholdet 1:3 ved udregningen af den endelige årskarakter i grønlandsk skriftlig.

Der bør højst gives eleverne $1\frac{1}{2}$ time til besvarelsen af hver af disse terminsdiktater.

Dansk.

Der gives til en fristil 2 emner at vælge imellem. De to emner udvælges af Ministeriet for Grønland i samråd med undervisningsinspektørerne for gymnasieskolerne og mellem- og realskolerne. Sværhedsgraden af emnerne skal være som til realeksamen i henhold til almenkoleloven, men der bør dog i nogen grad tages hensyn til, at den begrebsverden, emnerne repræsenterer, er de grønlandske elever bekendt. Emnerne bør i ringest mulige grad være baseret på præsentation af kundskaber i et enkelt fag.

Eksaminanderne får 4 timer til besvarelsen.

Regning og matematik.

Ved afslutningen af 3. *realklasse* skal eleverne under eksamensmæssige former besvare en beregnings- og konstruktionsopgave i *geometri* af sværhedsgrad som til mellemkoleeksamen i henhold til almenkoleloven. Denne opgave stilles af Ministeriet for Grønland i samråd med undervisningsinspektørerne, og censuren foregår som nedenfor omtalt. Karakteren for besvarelsen samt for ordenen medregnes i eksamensresultatet ved udgangen af 4. *realklasse*, således at karakteren for besvarelsen opføres særskilt, medens ordenskarakteren medregnes i den samlede karakter for orden med skriftlige arbejder.

Eleverne har $1\frac{1}{2}$ time til besvarelsen.

Ved afsluttende eksamen gives 3 opgaver i *aritmetik* af sværhedsgrad som til realeksamen i henhold til almenkoleloven.

Eksaminanderne har 4 timer til besvarelsen.

Desuden gives der 3 opgaver i *praktisk regning* af sværhedsgrad som til realeksamen i henhold til almenkoleloven.

Eksaminanderne har 4 timer til besvarelsen.

Begge sæt opgaver stilles af Ministeriet for Grønland i samråd med de nævnte undervisningsinspektører.

Engelsk.

a. For så vidt engelskundervisningen igennem alle fire skoleår har været drevet uden mundtlig oversættelse af tekster til grønlandsk eller dansk, og stilskrivningen ikke har omfattet oversættelser, afholdes følgende prøve.

Eksaminanderne skal på engelsk give et *referat* af en i ligefremt engelsk sprog een gang oplæst redegørelse for et eller andet ukompliceret handlingsforløb eller af en beskrivelse, ligeledes af ukompliceret art f. eks. et naturfænomen, en fangst- eller fiskerisituation eller lignende. Ord og udtryk, der må formodes at ligge ud over eksaminanderes kundskaber, kan opgives. Et synopsis af stilen kan gives eksaminanderne i hænde. Anvendelse af ordbøger er tilladt.

Opgaven stilles af Ministeriet for Grønland i samråd med de nævnte undervisningsinspektører.

Eksaminanderne har 3 timer til besvarelsen.

b. For så vidt undervisningen har været anlagt efter oversættelsesmetoden, og stilskrivningen har indovet genfortælling og oversættelse, skal følgende skriftlige opgaver besvares.

Genfortælling. Eksaminanderne skal genfortælle en 2 gange oplæst historie, skrevet i naturlig daglig tale. Sværhedsgraden bør være som til realeksamen i henhold til almenkoleloven. Eksaminanderens besvarelse skal så vidt muligt medtage detaljerne i fortællingen, men behøver ikke at være en nøjagtig reproduktion af den ved oplæsningen anvendte sproglige form.

Eksaminanderne får $2\frac{1}{2}$ time til besvarelsen.

Oversættelse til engelsk. Denne oversættelse kan ske fra grønlandsk til engelsk eller fra dansk til engelsk, afhængigt af, hvad eleverne gennem årene har været opøvet i. Der gives en middelsvår tekst på grønlandsk eller dansk at oversætte til engelsk. Eksaminanderne må benytte ordbog og har 2 timer til besvarelsen.

Opgaverne stilles af Ministeriet for Grønland i samråd med undervisningsinspektørerne.

Censur.

Besvarelsene i geometri ved udgangen af 3. klasse og i dansk, aritmetik og regning, samt engelsk ved afsluttende eksamen tilsendes ministeriet snarest muligt efter eksamens afholdelse, alfabetisk ordnet efter eksaminandernes navne og fortløbende nummereret, i forseglede konvolutter, indeholdende 2 enslydende karakterlister over eksaminanderne, ordnet alfabetisk og nummereret i overensstemmelse med besvarelsene. Forseglingen sker umiddelbart efter hver prøves afslutning. Kladderne medsendes nummereret og forsynet med navn og lagt i rækkefølge.

I samråd med undervisningsinspektorerne for gymnasieskolerne og mellem- og realskolerne beskikker Ministeriet for Grønland 2 faglig kvalificerede censorer i hvert fag, der afgiver deres bedømmelse særskilt og indsender den direkte til Ministeriet for Grønland. I samråd med dette ministeriums konsulent i skolesager foretages den endelige censur. Denne meddeles umiddelbart derefter til skolen.

Besvarelsene tilbagesendes snarest muligt efter censuren til skolen, således at den pågældende faglærer kan få lejlighed til at udtale sig, dersom der skulle herske begrundet tvivl om bedømmelsen. Såfremt det af skolen skønnes nødvendigt, at en fornyet bedømmelse foretages, indsendes den pågældende besvarelse med udførlig redegørelse, gennem rektor og skoledirektionen, til ministeriet. Hvis enighed ikke opnås, kan ministeriet beskikke en opmand til at afgøre sagen.

Censuren i skriftlig grønlandsk foretages således:

Skoledirektionen indsender i god tid til afgørelse i Ministeriet for Grønland en begrundet indstilling om, hvorvidt censuren skal afholdes i Grønland eller i Danmark. Samtidig indsendes forslag om to censorer, for så vidt censuren foregår i Grønland. Censorerne beskikkes af Ministeriet for Grønland.

II. Den mundtlige del.

Der prøves i fagene grønlandsk, dansk, regning og matematik, engelsk, tysk, historie, naturhistorie, geografi samt fysik; endvidere i visse tilfælde i fransk.

Dertil kan føjes prøve i latin.

Grønlandsk.

Der eksamineres mundtligt i et pensum omfattende 2 større, mere betydende grønlandske originalarbejder i prosa, hvoraf eet gerne må have dramatisk form (tilsammen ca. 100 normalsider).

Dertil prøver på poesi, både episk, lyrisk, verdslig og religiøs poesi (ialt ca. 80 normalsider).

Eksaminationen skal tage sigte på at konstatere elevens kundskab til den forelagte litteraturprøve og de forhold, der skildres i den, desuden skal kendskabet til forfatteren og hans forudsætninger i almindelighed og specielt i litteraturprøven konstateres kendt.

Sprogligt skal eksaminanden kunne analysere litteraturprøven med hensyn til ordforbindelser (stamord, affikser), syntaks og morfologi.

Elevens læsefærdighed og opfattelsesevne konstateres gennem oplæsning af og kort redegørelse for en ulæst tekst.

Dansk.

Der opgives et pensum som til realeksamen i henhold til almenkoleloven: ca. 80 normalsider litteraturprøver, der i prosa og poesi skal dække væsentlige sider af dansk socialt og kulturelt liv uden at lægge nævneværdig vægt på litteraturhistorie. Endvidere opgives 2 større værker, til hvilke kendskab og forståelse af indholdet og dets forudsætninger samt viden om forfatteren konstateres gennem ordforklaringer (synonymik) og samtale.

Eksaminandens læsefærdighed og sproglige og almindelige opfattelsesevne prøves gennem oplæsning og samtale over en ulæst tekst. Der kan tages stikprøver på eksaminandens teoretiske kundskaber i grammatik.

Eksaminationen foregår udelukkende på dansk.

Regning og matematik.

Der gives 2 opgaver, 1 i praktisk regning, og 1 i aritmetik.

Opgaverne stilles indenfor det opgivne pensum, men må ikke være hentet derfra.

Eksaminationen foregår på dansk.

Engelsk.

For så vidt undervisningen metodisk er foregået på engelsk, gives der eksaminanden en længere ulæst tekst (ca. $\frac{3}{4}$ - $\frac{1}{4}$ normalside), som han efter gennemlæsning for sig selv skal gøre rede for på engelsk. Oplæsningsfærdigheden konstateres ved oplæsning af et stykke af den ulæste tekst. Der opgives således ikke noget egentlig pensum, men forslag til tekster skal indsendes til og godkendes af skoledirektionen i Godthåb. Sværhedsgraden skal ligge nær op ad det i 4. klasse læste, men bør i almindelighed ikke overstige det.

For så vidt undervisningen har været anlagt på oversættelse til dansk eller grønlandsk, skal der opgives et pensum på ca. 75 normalsider varierende tekster af det læste. Eksaminationen konstaterer oversættelsens nøjagtighed, og grammatiske stikprøver tages. Eksaminandens sprogfærdighed konstateres, dels gennem at eksaminationen så vidt muligt anvender det engelske sprog, dels ved oplæsning af og redegørelse på engelsk for en kortere ulæst tekst i lettere sprogform.

Tysk.

Der gives eksaminanden en prøve fra en læst tekst, som han skal gøre rede for indholdsmæssigt på tysk eller ved oversættelse til dansk, og grammatikalsk. Gennem en ulæst tekst konstateres eksaminandens sproglige kundskaber og opfattelsesevne. Færdighed i tale prøves gennem udstrakt brug af sproget under eksaminationen. Pensum bør omfatte mindst 75 normalsider tekster af varierende indhold, men så vidt muligt ensartet sværhedsgrad, dog ikke vanskeligere end de tekster, der anvendes ved realeksamen i henhold til almenkoleloven.

Historie.

Det pensum, der opgives til eksamen, omfatter den almindelige verdenshistorie og Nordens historie fra ca. 1890 og så nær op til nutidens som muligt, den almindelige samfundskundskab (med udeladelser, der skal godkendes, og derfor formuleres klart i eksamensopgivel-

serne), Grønlands historie efter 1850 og den specielle grønlandske samfundskundskab.

Der stilles eksaminanden 2 spørgsmål, et almindelig historisk (som kan omfatte verdenshistorie, Nordens historie eller Grønlands historie) og et i samfundskundskab (enten den almindelige eller den grønlandske).

Eksaminationen foregår på dansk.

Naturhistorie.

Der gives eksaminanden et spørgsmål indenfor følgende discipliner: Menneskets anatomi og fysiologi, den almindelige biologi (cellens opbygning og funktion, ernæring, forplantningen, fosterudviklingen, arvelighed (i almindelighed), ånding, regulering, vitamintæren). Dog kan dele af biologien erstattes af et specielt zoologisk eller botanisk pensum i et noget større omfang. Men de vigtigste dele af biologien må ikke udgå.

Eksaminationen foregår på dansk.

Geografi.

Der gives eksaminanden et spørgsmål i erhvervsgeografi, hvorigennem det foruden det erhvervsgeografiske søges konstateret, om elevens regionalgeografiske kundskaber er præsentet i et rimeligt omfang (det vigtigste navnestof, orientering på kortet).

Eksaminationen foregår på dansk.

Fysik.

Der gives eksaminanden 1 spørgsmål inden for det opgivne pensum, der skal omfatte 2 af følgende områder:

Elektricitet, varmelære, himmellegemerne, mekanik, alt i et omfang som svarende til realeksamen i henhold til almenkoleloven. Eksaminationen skal, hvor det er muligt, støttes på apparatur.

Eksaminationen foregår på dansk.

Der eksamineres ikke i kemi.

III. Almindelige bestemmelser.

Den faglærer, der i det sidste skoleår har undervist eleverne og således fører dem op til eksamen, fungerer som eksaminator. I tilfælde af dennes forfald beskikker skoledirektionen en stedfortræder. Forholdet optages i rektors indberetning vedrørende eksamen til Ministeriet for Grønland.

De spørgsmål, der forelægges eksaminanderne til den mundtlige eksamen, formuleres af den pågældende faglærer og tilstilles censor senest 2 dage, udvalget af de af skoledirektionen godkendte ulæste tekster dog senest 3 dage, før eksaminationen i et antal, der overstiger eksaminandantallet med 5 spørgsmål (eller sæt spørgsmål). Censor har ret til at udskyde indtil 4 spørgsmål (eller sæt) og stille modforslag både med hensyn til spørgsmålenes konkrete indhold og sproglige form.

I tilfælde af tvivl har skoledirektøren eller i dennes fravær rektor den endelige afgørelse.

Ethvert af de mundtlige fag kan, for så vidt der ikke i forvejen er skriftlig eksamen i faget, erstattes af skriftlig prøve efter indsendt udførlig begrundet ansøgning

til og godkendelse fra Ministeriet for Grønland i samråd med undervisningsinspektørerne. Faglæreren har ret til at stille forslag til eksamensspørgsmål. Censuren foregår i så fald som ovenfor anført ved skriftlig eksamen.

Censorer.

Rektor for realskolen tilsender skoledirektøren i Godthåb en liste over censorer til den mundtlige eksamens forskellige fag. Efter eventuel forhandling med rektor i tilfælde af ønskede ændringer tilstilles listen Ministeriet for Grønland (brevligt eller telegrafisk) til godkendelse.

For så vidt censorerne ikke er ansat ved skolevæsenet, ydes der honorar til vedkommende efter nærmere bestemmelse, svarende til honorarer for beskikket censor ved realeksamen i henhold til almenkoleloven.

Fransk.

Elever med dansk som modersmål skal ikke eksamineres i grønlandsk, hverken mundtligt eller skriftligt, men kan underkaste sig en eksamination i fransk forudsat, at de har haft mindst et års regelmæssig undervisning deri. Pensummet skal være i omfang som til realeksamen efter almenkoleloven, og til eksamen opgives ca. 50 normalsider.

Latinprøve.

Prøven omfatter samme pensum som til mellemkoleeksamen og skal aflægges samtidig med den øvrige mundtlige eksamen. Lærer og censor skal begge have en forsvarlig uddannelse i faget.

Består eksaminanden ikke denne prøve, kan der foranstaltes en prøve igen ved det næste skoleårs begyndelse. For at bestå latinprøve kræves mindst 12 (jfr. for tiden kongelig anordning af 7. februar 1907 og kongelig anordning af 10. marts 1938 som ændret ved kongelig anordning af 6. februar 1943, § 3).

§ 4.

Karaktergivning.

Årskarakterer.

Der gives i hvert fag en årskarakter, og i de fag, som har skriftlige discipliner, tillige en årskarakter for hver af disse discipliner. I fag med flere skriftlige discipliner gives dog kun en samlet skriftlig årskarakter. De årskarakterer, som medregnes i eksamensresultatet, fremkommer som en kvotient af de årskarakterer, der ved hver oprykning er givet eleven. Endvidere gives en samlet årskarakter for orden med skriftlige arbejder.

Eksamenskarakterer.

Der gives i hvert skriftligt fag kun en karakter, der fremkommer som en kvotient af samtlige karakterer i det pågældende fags forskellige discipliner med lige vægt for hver enkelt karakter.

For hver skriftlig besvarelse gives der en karakter for ordenen, der mere tager hensyn til opstilling og akkuratethed end til skriftens skønhed. En kvotient af denne ordenskarakter i alle de skriftlige fag meddeles som den endelige karakter på eksamensbeviset. Af protokollen skal det dog fremgå, hvorledes denne kvotient er fremkommet.

Der gives kun een karakter for hvert mundtligt fag. I tilfælde af, at eksaminationen omfatter mere end eet spørgsmål, gives der een samlet karakter for hele præstationen.

For så vidt censor og eksaminator ikke kan blive enige om en fælles karakter, giver hver af disse en særkarakter i talværdi. Af disse særkarakterer tages gennemsnittet, således at censors særkarakter bliver udslagsgivende op eller ned, såfremt kvotienten ikke modsvares af en karakter.

Den til enhver tid i den højere almenkole gældende karakterskala anvendes, således for tiden kongelig anordning af 10. marts 1938, § 2 a og b som ændret ved kongelig anordning af 6. februar 1943, § 1.

For at bestå eksamen kræves således et gennemsnit af års- og eksamenskarakterer på mindst 11.

§ 5.

Eksamensbevis.

Efter endt eksamen overgives hver elev et bevis for bestået eksamen, forsynet med rektors eller hans stedfortræders personlige underskrift og skolens segl. På beviset anføres udskrift af eksamensprotokollen med angivelse af årskaracter og eksamenskaracter i hvert fag.

Endvidere findes her opført årskaracter og eksamenskaracter i eventuelt bestået latinprøve.

På eksamensbeviset anføres kvotientudregning af såvel årskaracterer som eksamenskaracterer og en hovedkvotient med tilhørende angivelse af hovedkarakter.

Årskaractererne i de fag, hvori der ikke er eksamen, anføres på eksamensbeviset og medregnes, bortset fra religion, ved kvotientberegningen.

Afskrift af eksamensprotokollen over samtlige elever tilsendes Ministeriet for Grønland ledsaget af en indberetning om eksamens forløb fra skolens rektor.

§ 6.

Realeksamen fra realskolen i Grønland giver ret til direkte optagelse på Godthåb seminarium. Endvidere giver den de samme muligheder, som realeksamen ved en eksamensberettiget skole i det egentlige Danmark yder. Således kan en elev med bestået realeksamen uden latinprøve optages direkte i det matematisk-naturvidenskabelige gymnasium, med bestået latinprøve i det klassisk-sproglige eller ny-sproglige gymnasium, efter den praksis, der iøvrigt måtte være gældende ved optagelse af elever med realeksamen i gymnasiet og på lige fod med disse elever.

§ 7.

Iøvrigt gælder de regler, der anføres i undervisningsministeriets bekendtgørelse om eksamensordningen ved de højere almenkoleers offentlig kontrollerede eksaminer af 6. september 1947, §§ 10, 11 og 12, for så vidt som der for de pågældende forhold ikke er givet særlige regler i nærværende bekendtgørelse.

§ 8.

Overgangsbestemmelse.

Ministeriet kan, foreløbig indtil udgangen af skoleåret 1960-61, efter indstilling gennem skoledirektionen

fra rektor og lærerråd tillade lempelser i eksamensforordningerne, hvor afvigelser i den daglige undervisning medfører, at eksamensbestemmelserne ikke vil kunne gennemføres i deres fulde omfang.

§ 9.

Nærværende bekendtgørelse vil være at optage til revision senest året 1965.

Cirkulærskrivelse af 6. december 1955 til rektorerne for statens højere almenkoleer og Sorø Akademis skole om tillægsprøve i matematik for elever på gymnasiets sproglige linier.

For sproglige studenter, der i henhold til kgl. anordning af 8. april 1953 angående undervisningen i gymnasiet ikke i gymnasiets sproglige linier har læst matematik, vil adgangen til det medicinske studium i henhold til derom af universiteterne truffen beslutning være betinget af, at de underkaster sig en prøve i faget ved begyndelsen af studiet.

Under hensyn til, at indpasningen af et kursus i matematik i universiteternes studieplan efter fakulteternes opfattelse for de fleste sproglige studenters vedkommende sandsynligvis vil betyde en forlængelse af studietiden med et år, har universiteterne over for ministeriet rejst spørgsmålet om muligheden for at etablere et frivilligt matematikkursus i gymnasiets sproglige linier for de gymnasieelever, der efter studentereksamen agter at påbegynde det medicinske studium.

Da en sådan af universiteterne nævnt mulighed for forlængelse af studietiden ville være meget betænkelig allerede under hensyn til den hermed forbundne økonomiske byrde for hjemmene, har ministeriet ment, at der snarest burde rådes bod på dette forhold. Man har derfor efter forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne ment at kunne godkende, at der indtil anden, endelig ordning kan træffes – hvilket er genstand for nærmere overvejelse i ministeriet – som en midlertidig foranstaltning (jfr. nedenfor § 1) gives de elever, der måtte ønske at gøre brug deraf, adgang til ved et kursus i matematik inden studentereksamen at få en undervisning i faget, der svarer til den af universiteterne ønskede forberedelse af nysproglige studenter.

I henhold hertil meddeles herved følgende retningslinier for gennemførelse af det omhandlede kursus:

§ 1.

Kursus, der strækker sig over 75-90 timer, står åbent for dem, der i skoleåret 1955/56 er elever i II gymnasieklasse og det følgende skoleår fortsætter i III gymnasieklasse, og forudsættes fordelt på passende måde over de to skoleår.

§ 2.

Undervisningen skal omfatte:

1. Andengradsligningen. Andengradspolynomiets fortegn.
2. Det retvinklede koordinatsystem. Afstanden mellem to punkter.

3. Funktionsbegrebet. Funktioners fremstilling og undersøgelse ved hjælp af tabeller og grafisk afbildning, herunder $y = ax^2$ og $y = ax^3$. Eksempler på empiriske funktioner. Simple eksempler på begrebet omvendt funktion.
4. Den lineære funktion og dens grafiske billede. Skæring mellem to rette linier, belyst gennem eksempler. Funktionen $y = \frac{a}{x}$ Ligefrem og omvendt proportionalitet.
5. Logaritmer med 10 som grundtal. Potens. Potenssætningerne. Rod. Beregning af simple udtryk ved fircifret tabel.
6. De trigonometriske funktioner (cos, sin og tg) af vilkårlige vinkler. Simple relationer mellem de trigonometriske funktioner. Den retvinklede trekant. Praktiske anvendelser.
7. Differential- og integralregning: Begrebet differentialkvotient. Differentialkvotienten af følgende funktioner:
  - 1) x^n , hvor n er rationel.
  - 2) de trigonometriske funktioner (sinx, cosx og tgx).
  - 3) $\ln x$.
  - 4) a^x , specielt e^x .

Differentiation af flerleddet størrelse, produkt, kvotient, sammensat funktion og omvendt funktion. Simple eksempler på anvendelsen af differentialkvotientens for tegn til bestemmelse af monotoniintervaller og ekstrema. Ubestemt integral. Integration af funktionerne i 1) og 2) og 4). Integration af flerleddet størrelse. Det bestemte integral med anvendelser.

Stk. 2. Til de under stk. 1 anførte krav bemærkes:

Undervisningen bør i så høj grad som muligt bygge på anskuelsen, og hovedvægten lægges på anvendelserne, hvorfor man ved valg af øvelseseksempler overalt, hvor det er muligt, bør søge tilknytning til det praktiske liv.

ad punkt 5: Det anbefales at forlade den tidligere brugte opbygning af potens, rod og logaritme og lade fremstillingen bygge på logaritmefunktionen.

ad punkt 7: Differential- og integralregningen skal ikke opbygges på et strengt videnskabeligt grundlag; men det vil være rimeligt ved passende lejligheder (uden bevis) at fremhæve de grundlæggende, anskuelige forudsætninger, på hvilke der bygges. Det gælder om, at eleverne gennem karakteristiske eksempler får en sådan forståelse, at de kan løse simple opgaver. Sætningen om differentiation af en funktion af en funktion meddeles uden fuldstændigt bevis. Eleverne skal kunne benytte en tabel over naturlige logaritmer i tilknytning til eksempler hentet fra naturvidenskabernes.

§ 3.

Timerne placeres uden for den ordinære skoletid, og undervisningen, der er gratis for eleverne, tænkes gennemført ved de til skolen knyttede matematiklærere, som herfor af skolens kasse oppebærer et honorar, svarende til den hver enkelt lærer sædvanligt tilkommende overtimebetaling månedlig pr. ugentlig time, jfr. ministeriets cirkulære af 16. september 1955.

§ 4.

Adgang til at deltage i kursus har principielt alle sproglige elever i II gymnasieklasse, men det kan fra skolens side under hensyn til elevens almindelige standpunkt i klassen frarådes en elev at deltage i kursus.

§ 5.

Ved prøven, der er mundtlig, eksamineres eleverne af deres lærer med en af skolens øvrige lærere som censor. Der eksamineres *enten* i et stykke af det læste pensum med en dertil hørende anvendelse på opgaveløsning *eller* i en mere sammensat opgave af en sådan art, at den skal kunne tjene til belysning af eksaminandens forståelse af de grundlæggende sætninger og begreber.

Såfremt elevens præstation mindst svarer til karakteren g, udsteder skolen uden angivelse af karakter et bevis for, at prøven er bestået.

Cirkulærskrivelse af 6. december 1955 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademiske skole angående beregning af inspektionshonorarer.

På given foranledning skal man meddele, at de på de årlige finanslove fastsatte honorarer til statsskolerne inspektorer, regnskabsførere og kontormedhjælp for rektor – hvilke honorarer beregnes med et fast grundbeløb, hvortil kommer et tillæg pr. elev – vil være at beregne på grundlag af antallet af elever pr. 1. september i det skoleår, honorarerne vedrører. Honorarerne for skoleåret 1955/56 udregnes således på grundlag af elevtallet pr. 1. september 1955, og de i ministeriets kommunikation af skolens årlige budget anførte beløb, der er udregnet på grundlag af elevtallet pr. 1. september for det forrige år, gælder derfor kun for tiden indtil 31. juli.

På samme måde vil de under konto 15 a. 1–4 omhandlede bevillinger være at regulere efter skolens elevtal pr. 1. september i det pågældende skoleår.

Det tilføjes, at det i de fremtidige kommunikationer af skolens budget kun vil blive angivet, med hvilket grundbeløb og beløb pr. elev (alt med sædvanligt procenttillæg) de omhandlede honorarer og bevillinger vil være at beregne.

Ministeriets skrivelse af 22. december 1955 til rektor for S. Katedralskole angående tegning af ulykkesforsikring af elever ved skolens foranstaltning.

I en hertil indsendt skrivelse af 1. f. m. har hr. rektoren andraget om, at der til afløsning og udbygning af en for eleverne i S. Katedralskole etableret frivillig ulykkesforsikring med hensyn til skader indtruffet i skoletiden må blive meddelt skolen tilladelse til enten selv at afholde den for forsikringen satte præmie af 1,50 kr. pr. elev eller at opkræve dette beløb hos eleverne som en tvungen ulykkesforsikring.

I denne anledning skal man under hensyn til, at staten, der på det heromhandlede område iøvrigt kun har et stærkt begrænset ansvar, er selvforsikrer, og at man ikke har hjemmel til at pålægge eleverne en tvungen ulykkesforsikring, herved meddele, at ministeriet ikke ser sig i stand til at bifaldet det ansøgte.

Ministeriets skrivelse af 23. december 1955 til kommunalbestyrelsen i N. angående hjemstedskommunes pligt til at betale for elevs undervisning i tidligere hjemstedskommune.

Ved skrivelse af 8. november 1955 har kommunalbestyrelsen forespurgt, hvorvidt N. kommune har pligt til betaling af skolepenge for perioden 1. oktober 1955-31. marts 1956 for realskoleelev K. K., der den 4. juli 1955 ifølge tilmelding til N. folkeregister er tilflyttet N. kommune fra D. kommune. Det fremgår af det oplyste, at drengen hidtil har været elev i realklassen i L. kommunale skole, og at han i overensstemmelse med forældrenes ønske er fortsat i denne skole efter forældrenes flytning til N.

I denne anledning skal man herved meddele, at da den omhandlede elev efter de foreliggende oplysninger hidtil har været elev i realklassen i L. kommunale skole, der efter det oplyste har april-skoleår, er flytningen sket i løbet af skoleåret i en afgangsklasse, uanset om den har fundet sted 4. juli eller 20. september 1955. Ministeriet må derfor anse L. kommune for berettiget til refusion som begæret for tiden 1. oktober 1955-11. marts 1956, jfr. § 3, sidste stk., i ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955.

Det tilføjes i anledning af kommunens bemærkninger om praksis inden for det storkøbenhavnske område med hensyn til flytninger i løbet af et skoleår, at ministeriet er bekendt med, at sådanne ordninger praktiseres, og at de i bekendtgørelsen af 24. januar 1955 indeholdte refusionsregler da også i det hele kan fraviges ved aftaler mellem kommunerne, hvor noget sådant måtte være sigtsmæssigt, jfr. bekendtgørelsens § 4.

Et eksemplar af den nævnte bekendtgørelse vedlægges L. byråds skrivelse af 1. november 1955.

Cirkulære af 6. januar 1956 om anerkendelse af lektorer og adjunkter ved private gymnasieskoler.

Man skal herved meddele, at ministeriet som regel vil stille følgende betingelser for anerkendelse af lærere ved private gymnasieskoler som adjunkter og lektorer:

- A) For anerkendelse som *adjunkt*, at vedkommende
- 1) har bestået skoleembedseksamen eller magisterkonferens,
  - 2) har haft en lærervirksomhed, der efter § 870, stk. 1, i lov om statens tjenestemænd af 6. juni 1946 ved ansættelse som adjunkt ved en statskole kan træde i stedet for aspiranttjeneste,
  - 3) i 2 år har undervist i gymnasieklasser,
  - 4) er fast ansat ved en eller flere private gymnasieskoler med mindst 27 timer om ugen.

- B) For anerkendelse som *lektor*, at vedkommende har mindst 27 timer om ugen ved gymnasieskoler og har opnået mindst 14 års lønningsanciennitet.

Det bemærkes, at ministeriet efter indstilling fra vedkommende skole under særlige omstændigheder vil kunne afvige fra de ovennævnte betingelser, herunder som adjunkter eller lektorer anerkende lærere med mindre timetal end ovenfor anført, jfr. herved ministeriets cirkulære af 30. maj 1952 § 3, stk. 2.

Nærværende cirkulære træder i stedet for ministeriets cirkulære af 8. januar 1935.

Cirkulærskrivelse af 6. januar 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis skole vedrørende ændring af beregningsmåden for visse timebetalingssatser.

Det meddeles herved, at overtimebetalingen til lektorer og adjunkter med virkning fra 1. januar 1956 fastsættes til den for gifte adjunkter på slutløn og med stedtillæg efter sats b gældende kvotaløn, samt at overtimebetalingen til andre fast ansatte lærere med virkning fra samme dato fastsættes til den for gifte lærere på slutløn og med stedtillæg efter sats b gældende kvotaløn.

Fra 1. januar 1956 at regne vil *overtimebetalingen* til de omhandlede kategorier af lærere herefter udgøre følgende beløb i stedet for de i ministeriets cirkulære af 16. september 1955 anførte satser:

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter 52 kr. 76 øre månedlig for hver ugentlig time. 13 kr. 19 øre pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere 45 kr. 60 øre månedlig for hver ugentlig time. 11 kr. 40 øre pr. time for enkelte timer.

Cirkulærskrivelse af 6. januar 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø akademis skole vedrørende anvisning af overtimebetaling under læreres fravær på grund af sygdom.

Det meddeles herved, at betalingen for faste ugentlige overtimer fra den 1. januar 1956 at regne ydes under fravær på grund af sygdom i indtil 3 måneder, dog ikke ud over det pågældende skoleår.

Undervisningsministeriets cirkulære af 11. januar 1956 om anerkendelse af lektorer og adjunkter ved statsanerkendte kursus til studentereksamen.

Ministeriet har besluttet at imødekomme et af Gymnasieskolernes Lærerforening fremsat ønske om, at lærere ved de statsanerkendte kursus til studentereksamen under visse betingelser anerkendes som adjunkter og lektorer. Man vil som regel stille følgende betingelser herfor:

- A. For anerkendelsen som *adjunkt*, at vedkommende
- 1) har bestået skoleembedseksamen eller magisterkonferens,
  - 2) har haft en lærervirksomhed, der efter § 870, stk. 1, i lov om statens tjenestemænd af 6. juni 1946 ved ansættelse som adjunkt ved en statskole kan træde i stedet for aspiranttjeneste,
  - 3) i 2 år har undervist i klasser på et statsanerkendt kursus til studentereksamen (eller i gymnasieklasser),
  - 4) er fast ansat ved et eller flere statsanerkendte kursus eller skoler, der forbereder til studentereksamen, med mindst 27 timer om ugen.
- B. For anerkendelse som *lektor*, at vedkommende tidligere er anerkendt som adjunkt og aflønnes som lektor i henhold til § 5. b. i bekendtgørelse af 4. april 1951 om statsstilskud til private statsanerkendte studentereksamenskursus.

Det bemærkes, at ministeriet efter indstilling fra vedkommende kursus under særlige omstændigheder vil kunne afvige fra de ovennævnte betingelser, herunder som adjunker eller lektorer anerkende lærere med mindre timetal end ovenfor anført.

Skrivelse af 11. januar 1956 til N. N. byråd vedrørende en opholdskommunes pligt til at betale skoleafgift for en dreng, der er elev i en anden kommunes gymnasiums mellemsskole.

I skrivelse af 25. oktober 1955 har byrådet indstillet, at det må blive pålagt entreprenør N. N.s opholdskommune at betale skoleafgift for den pågældendes søn O. O., der er elev i S. kommunale gymnasiums mellemsskole.

Det fremgår af sagen, at eleven er tilflyttet S. kommune den 16. august 1955 og har taget ophold hos en derboende broder, at hans fader indtil den 17. september 1955 boede i V.-V. kommune og derefter flyttede til X. kommune, samt at X. sogneråd har nægtet at yde refusion af skoleafgiften for tiden efter 17. september 1955 under henvisning til, at O. O. aldrig har været tilmeldt det derværende folkerregister.

Med bemærkning, at V.-V. og X. kommuner, der ikke selv har oprettet eksamensskoler, ville have haft pligt til for tiden henholdsvis før og efter 17. september 1955 at yde refusion til skolekommunen i medfør af undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 § 3, stk. 2, såfremt drengen havde boet hos forældrene, men søgte eksamensskole i en anden kommune, skal man herved meddele, at ministeriet må være af den principielle opfattelse, at elever, som af hensyn til deres skolegang i skoletiden er tilmeldt skolekommunens folkerogister som boende hos familie eller eventuelt i lejet værelse, i overensstemmelse med princippet i ligningslovens § 17, stk. 3, må betragtes som hjemmehørende hos forældrene, og skolekommunen således principielt være berettiget til refusion fra hjemstedskommunen i overensstemmelse med reglerne i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955. Undtagelse herfra må dog efter ministeriets formening gøres, såfremt eleven er selvstændigt ansat til skat af en indtægt, der mindst er af en sådan størrelse, at den

pågældende elev efter de gældende skattelove betragtes som havende midler til sit eget underhold, jfr. for skatteåret 1955/56 lovbekendtgørelse nr. 377 af 22. december 1954 § 4, stk. 2, idet det i et sådant tilfælde må anses for mest rimeligt at betragte den kommune, hvortil eleven svarer skat, som hjemstedskommune i den her omhandlede henseende.

For så vidt anbringelse i pleje eller lignende i skolekommunen ikke er sket af hensyn til skolegangen, kan der eventuelt være grundlag for at fravige det foran angivne princip, hvilket dog efter de foreliggende oplysninger ikke skønnes at være tilfældet i den konkret forelagte sag.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 15 af 19. januar 1956 om almindelig forberedelseksamen fra 3-årige kursus.

Ved kgl. anordning af 19. januar 1956, der ændrer anordning af 5. juli 1944 angående almindelig forberedelseksamen, er der givet særlige regler for anerkendte 3-årige kursus til almindelig forberedelseksamen, oprettet i tilknytning til folkeskolens eller en tilskudsberettiget friskoles 7. skoleår og byggende på en 2-årig forberedende undervisning.

Fremtidig gælder det for disse kursus, at fordringerne ved eksamen er de samme som ved eksamensberettigede skoler med almindelig forberedelseksamen (begrænset pensum), jfr. nærmere afsnit III i bekendtgørelse af 29. september 1944 med senere ændringer, at der gives årskarakterer og eksamenskarakterer efter samme regler som de for skolerne gældende, således at eksamenskaraktererne gives af vedkommende faglærer i forbindelse med et af eksamenskommissionens medlemmer, der fungerer som censor, jfr. nærmere afsnit IV i ovennævnte bekendtgørelse af 29. september 1944 med senere ændringer, og at eksaminationen i de mundtlige fag foretages af vedkommende faglærer.

Betingelserne for, at disse anerkendte 3-årige kursus kan opnå ovennævnte særlige rettigheder, er følgende: Den 2-årige forberedende undervisning, som kursus bygger på, skal omfatte engelsk, tysk og matematik.

Kursus skal foruden i de fag, hvori der skal afholdes eksamen, undervise i legemsøvelser. Der kan desuden meddeles undervisning i de øvrige fag, hvori skolerne skal eller kan undervise, nemlig religion, sang, skrivning, tegning, kv. håndarbejde, kv. husgerning, fransk, latin, sløjd, stenografi og bogføring.

Kursus' samlede ugentlige undervisningstid må ikke overstige 36 undervisningstimer à 50 minutter eller et dertil svarende antal timer af kortere varighed. Mellem undervisningstimerne skal der gives fritid.

Ved undervisningsministeriets foranstaltning udarbejdes der til vejledning for kursus en normalttimeplan, og for den 2-årige forberedende undervisning til kursus udarbejdes der på tilsvarende måde en plan.

For den, der ønsker at blive indstillet til almindelig forberedelseksamen ved eksamenskommissionen for privatister fra disse kursus efter tilsvarende regler som de for skoleelever gældende, skal der af kursus' leder efter samråd med hans medlærere udstedes et vidnes-

byrd på tro og love om, at han (hun) efter disses overbevisning er i besiddelse af de dertil fornødne kundskaber med angivelse af, hvor længe dimittenden uafbrudt har modtaget undervisning på det pågældende kursus; dette tidsrum må ikke have været under 2 år. Der må desuden for disse elever forelægges oplysning om, at de i de sidste 3 år før eksamen uden afbrydelse har deltaget i undervisningen på et 3-årigt kursus af denne art. Eksamenkommissionens formand kan, hvor særlige forhold taler derfor, dispensere fra bestemmelsen om undervisningstiden, når ansøgning herom indgives af vedkommende kursusleder, senest 1 måned før indmeldelse til eksamen skal finde sted.

I øvrigt gælder også for de 3-årige kursus de i bekendtgørelse af 30. september 1944 med senere ændringer fastsatte bestemmelser om almindelig forberedelseksamen for privatister.

Anordningen angående almindelig forberedelseksamen, således som den er ændret ved kgl. anordning af 7. juni 1946 og kgl. anordning af 19. januar 1956, er trykt som bilag til nærværende bekendtgørelse. Eksemplarer af bekendtgørelserne af 29. og 30. september 1944 angående almindelig forberedelseksamen henholdsvis ved eksamensberettigede skoler og for privatister kan fås ved henvendelse i undervisningsministeriet, Frederiksholms Kanal 21, København K.

Bilag.

Anordning angående almindelig forberedelseksamen af 5. juni 1944, således som den er ændret ved anordningerne af 7. juni 1946 og 19. januar 1956.

§ 1.

Almindelig forberedelseksamen (præliminæreksamen) kan aflægges enten ved en eksamensberettiget realskole eller for en af undervisningsministeriet beskikket eksamenkommission.

§ 2.

En skole, der forbereder til præliminæreksamen, skal bestå af 4 eventuelt 5 opadstigende realklasser, hvortil kan være knyttet grundskoleklasser.

Normalalderen ved optagelsen i realskolens 1. præliminærklasse er 12, henholdsvis 11 år. Undtagelse herfra kan meddeles af skolens leder.

De nærmere betingelser for at opnå ret til at afholde præliminæreksamen fastsættes af undervisningsministeren.

For anerkendte 3-årige præliminærkursus, der er oprettet i tilknytning til folkeskolens eller en tilskudsberettiget friskoles 7. skoleår og bygger på en 2-årig forberedende undervisning, gælder nedenstående særlige bestemmelser.

§ 3.

Indstilling til eksamen foretages af skolens leder eller – for privatister – af den eller dem, der har ledet den pågældende undervisning.

De nærmere betingelser for at kunne være dimissor samt for anerkendelse af kursus, der forbereder til præliminæreksamen, fastsættes af undervisningsministeren.

§ 4.

Den, der ønsker at blive indstillet til eksamen, skal forinden eksamens afslutning være fyldt 16 år. Undtagelse herfra kan meddeles af skolens leder eller for privatister af eksamenkommissionens formand.

Den, der ønsker at blive indstillet til eksamen ved en skole, skal mindst i de sidste 3 år før eksamen uden afbrydelse have deltaget i undervisningen i en eksamensberettiget skoles realklasser, deraf mindst de 2 sidste ved den skole, ved hvilken han indstilles. Undtagelse herfra kan under særlige omstændigheder meddeles af undervisningsinspektoren for mellem- og realskolerne.

Den, der ønsker at blive indstillet som privatist fra et af de i § 2 omhandlede 3-årige kursus efter tilsvarende regler som de for skoleelever gældende, skal mindst i de sidste 3 år før eksamen uden afbrydelse have deltaget i undervisningen på et kursus af denne art, deraf mindst de 2 sidste ved det kursus, fra hvilket han indstilles. Den, der ønsker at blive indstillet som privatist iøvrigt, skal i mindst 6 måneder forinden den skriftlige eksamens begyndelse have modtaget undervisning af den, der indstiller ham. Undtagelse fra disse bestemmelser kan meddeles af eksamenkommissionens formand.

§ 5.

Undervisningen i skoler, der forbereder til præliminæreksamen, skal omfatte følgende fag:

Religion, dansk (med svensk), engelsk, tysk, historie (med samfundkundskab), geografi, naturhistorie (med organisk kemi), naturlære (med uorganisk kemi), praktisk regning, aritmetik, geometri, sang, skrivning, tegning, legemsøvelser, kvindeligt håndarbejde og kvindeligt husgerning.

Der kan endvidere meddeles undervisning i fagene fransk, latin, sløjd, stenografi og bogføring.

Ved de i § 2 omhandlede 3-årige præliminærkursus skal undervisningen foruden de fag, hvori der skal afholdes eksamen, omfatte legemsøvelser. Der kan desuden meddeles undervisning i de øvrige for skolerne nævnte fag.

Den 2-årige forberedende undervisning, som de omhandlede kursus bygger på, skal omfatte engelsk, tysk og matematik.

Eleverne har adgang til fritagelse for deltagelse i religionsundervisning i overensstemmelse med de for folkeskolen gældende bestemmelser.

§ 6.

Undervisningsministeren bemyndiges til at træffe de nærmere bestemmelser om undervisningens formål og omfang for de enkelte fag samt om eksamenskravene i disse.

§ 7.

Ved eksamensberettigede skoler, der forbereder til præliminæreksamen, må den ugentlige undervisningstid til samtlige fag og øvelser – sang, gymnastik, sløjd, kvindeligt håndarbejde samt kvindeligt husgerning undtagne – ikke overstige 30 undervisningstimer på 50 minutter eller et dertil svarende antal timer af kortere varighed. Mellem undervisningstimerne skal der gives

fritid. Den samlede ugentlige undervisningstid, iberegnet friminutter, må ikke overstige 36 timer.

Ved de i § 2 omhandlede 3-årige kursus må den samlede ugentlige undervisningstid ikke overstige 36 undervisningstimer à 50 minutter eller et dertil svarende antal timer af kortere varighed. Mellem undervisningstimerne skal der gives fritid.

Til vejledning for skoler og de 3-årige kursus udarbejdes på undervisningsministeriets foranstaltning en normaltimeplan, ligesom der udarbejdes en plan for den 2-årige forberedende undervisning til de 3-årige kursus.

§ 8.

Ved præliminæreksamen skal der aflægges prøve i følgende fag:

Dansk (med svensk), mundtlig. 1 karakter.

Dansk, skriftlig. 1 karakter.

Engelsk, mundtlig og skriftlig. 1 karakter (sammenlagt).

Tysk, mundtlig. 1 karakter.

Historie (med samfundskundskab), mundtlig. 1 karakter.

Geografi, mundtlig. 1 karakter.

Naturhistorie (med organisk kemi), mundtlig. 1 karakter.

Naturlære (med uorganisk kemi), mundtlig. 1 karakter.

Praktisk regning, skriftlig. 1 karakter.

Aritmetik, mundtlig og skriftlig. 1 karakter (sammenlagt).

Geometri, mundtlig og skriftlig. 1 karakter (sammenlagt).

Endvidere gives der 1 karakter for orden med skriftlige arbejder.

Der kan aflægges prøve (evt. tillægsprøve) i følgende fag:

Fransk, mundtlig. 1 karakter.

Latin, mundtlig. 1 karakter.

Stenografi, skriftlig. 1 karakter.

§ 9.

De skriftlige opgaver gives ved undervisningsministeriets foranstaltning.

§ 10.

Præliminæreksamen afholdes ved skolerne én gang årligt og ved eksamenskommissionen 2 gange årligt. Desuden afholdes der sygeeksamen.

§ 11.

Ved eksamensberettigede skoler, der forbereder til præliminæreksamen, samt ved de i § 2 omhandlede 3-årige præliminærkursus, foretages eksaminationen i de mundtlige fag af de pågældende faglærere.

De nærmere regler angående eksamensordningen fastsættes af undervisningsministeren.

§ 12.

Om karaktergivningingen ved de eksamensberettigede skoler og ved de i § 2 omhandlede 3-årige kursus gælder følgende regler:

1) Der gives to arter af bedømmelser: årskarakterer og eksamenskarakterer.

2) Enhver bedømmelse skal udtrykkes ved en af følgende karakter: ug, ug÷, mg+, mg, mg÷, g+, g, g÷, tg+, tg, tg÷, mdl+, mdl. Dersom et flertal af bedømmere er enige om, at eksaminanden overhovedet ikke har lagt kundskaber i det pågældende fag for dagen, gives karakteren slet.

Der tillægges disse karakterer følgende talværdier:

a) ved udregningen af den enkelte årskarakter eller eksamenskarakter på grundlag af særkarakterer: ug = 6, ug÷ = $5\frac{2}{3}$, mg+ = $5\frac{1}{3}$, mg = 5, mg÷ = $4\frac{2}{3}$, g+ = $4\frac{1}{3}$, g = 4, g÷ = $3\frac{2}{3}$, tg+ = $3\frac{1}{3}$, tg = 3, tg÷ = $2\frac{2}{3}$, mdl+ = $2\frac{1}{3}$, mdl = 2, slet = 1;

b) ved udregningen af gennemsnittallet af henholdsvis årskaraktererne og eksamenskaraktererne: ug = 15, ug÷ = $14\frac{2}{3}$, mg+ = $14\frac{1}{3}$, mg = 14, mg÷ = $13\frac{1}{3}$, g+ = $12\frac{2}{3}$, g = 12, g÷ = $10\frac{2}{3}$, tg+ = $9\frac{1}{3}$, tg = 8, tg÷ = $5\frac{1}{3}$, mdl+ = $2\frac{2}{3}$, mdl = 0, slet = ÷ 16.

3) Årskaraktererne fastsættes af faglærerne; de gives i alle fag undtagen religion samt for orden med skriftlige arbejder.

4) Eksamenskarakterer gives i alle fag med undtagelse af religion, gymnastik, sang, skrivning, tegning, sløjd, kvindeligt håndarbejde og kvindeligt husgerning samt for orden med skriftlige arbejder.

5) Eksamensresultatet udregnes på grundlag af samtlige års- og eksamenskarakterer undtagen årskaraktererne i sang, skrivning, tegning, sløjd, kvindeligt håndarbejde og kvindeligt husgerning.

6) Til at bestå eksamen kræves et gennemsnit såvel af årskarakterer som af eksamenskarakterer af mindst 11,00.

7) De nærmere regler om censuren og karakterberegningen fastsættes af undervisningsministeren.

§ 13.

Ved eksamen for eksamenskommissionen – bortset fra eksamen fra de i § 2 omhandlede 3-årige kursus – foretages censuren såvel i de skriftlige som i de mundtlige fag af to af eksamenskommissionens medlemmer; disse foretager desuden eksaminationen i de mundtlige fag. Der gives kun eksamenskarakterer, der i øvrigt fastsættes efter samme regler som ved de eksamensberettigede skoler.

Der kan efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse meddeles anerkendte kursus tilladelse til at lade eksaminationen i de mundtlige fag foretage i egne lokaler og af den pågældende faglærer.

§ 14.

For skoler på Færøerne gælder følgende regler:

Ved eksamen aflægges der tillige prøve i færøsk, mundtlig og skriftlig, idet samtidig fransk udgår, medens engelsk og tysk er obligatoriske fag.

Elever, hvis forældre er hjemmehørende i det øvrige kongerige, kan begære sig fritagne for undervisning i færøsk og indstille sig til den pågældende eksamen uden prøve i færøsk, således at eksamen for disse elever vedkommende aflægges i overensstemmelse med reglerne i §§ 1–13.

De nærmere regler om indførelsen af færøsk, herunder om fordringerne i faget samt om fastsættelsen af tidspunktet for ordningens ikrafttræden på Færøerne, fastsættes af undervisningsministeren.

§ 15.

Undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere bestemmelser til gennemførelse af denne anordning og til i særlige tilfælde efter forhandling med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne at tillade afvigelser fra de givne regler samt til at træffe de fornødne overgangsbestemmelser.

Skrivelse af 26. januar 1956 til N. N. angående tilladelse til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

Efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne i anledning af Deres skrivelse af 4. d. m. godkender ministeriet herved, at De, der har bestået mellemkoleeksamen, handelsmedhjælpereksamen og handelsskolernes statskontrollerede prøver i engelsk og tysk, efter sædvanlig 2-årig forberedelse på statens og hovedstadskommunernes kursus, indstiller Dem til nysproglig studentereksamen som privatist med begrænset pensum.

Skrivelse af 13. februar 1956 til N. N. vedrørende tilladelse til at indstille sig som privatist til studentereksamen med begrænset pensum.

I anledning af Deres gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indgivne andragende skal man herved meddele, at ministeriet godkender, at De, der har bestået realeksamen og adgangseksamen til Den polytekniske Læreanstalt, efter regelmæssig læsning på et statsanerkendt kursus fra begyndelsen af indeværende måned, indtil eksamen begynder, indstiller Dem til studentereksamen som privatist med begrænset pensum i maj-juni eksamenstermin 1957.

Skrivelse af 14. februar 1956 vedrørende hjemstedskommunes pligt til refusion af skolepenge til skolekommune.

I en hertil indsendt skrivelse af 3. december 1955 (j. nr. 26-25) har byrådet forespurgt, hvem der i medfør af bestemmelserne i lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere alment skoler, jfr. undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955, skal betale skolepengene for en i en eksamensskole i A. A. optaget elev, der af børneværnet i B. B. er anbragt i pleje i et hjem i C. C.

Det fremgår af en over sagen indhentet udtalelse fra B. B. byråd, at den pågældende elev, hvis forældre er

fraskilte, er inddraget under forsorg af børneværnet i B. B. i medfør af bestemmelserne i forsorgslovens § 130, stk. 1, nr. 2, og at børneværnet i B. B. betaler plejeløn for barnets ophold i Stenum.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet på andre forespørgsler i forbindelse med loven om vederlagsfri undervisning har udtalt som sin opfattelse, at elever, som af hensyn til deres skolegang i skoletiden er tilmeldt skolekommunernes folkeregister som boende hos familie eller eventuelt i lejet værelse, i overensstemmelse med princippet i ligningslovens § 17, stk. 3, normalt må betragtes som hjemmehørende hos forældrene, og skolekommunen således principielt være berettiget til refusion fra hjemstedskommunen i overensstemmelse med reglerne i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955.

For så vidt anbringelse i pleje eller lignende i skolekommunen ikke er sket af hensyn til skolegangen, kan der eventuelt være grundlag for at fravige det foran angivne princip.

Ud fra tilsvarende principper kan undervisningsministeriet ikke være enig med B. B. kommunale skolevæsen i, at det i det foreliggende konkrete tilfælde må tilkomme barnets faktiske opholdskommune, C. C. kommune, at yde A. A. kommune den i ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955, § 3, omhandlede refusion for barnets skolegang i A. A. kommunale eksamensskole, men denne betaling må efter nærværende ministeriums opfattelse udredes af B. B. kommune som indehaver af forældremyndigheden over barnet og dermed ansvarlig for dettes anbringelse og skolegang.

Cirkulærskrivelse af 23. februar 1956 til rektorerne for statens højere alment skoler og Sorø Akademis skole samt til rektorerne for de kommunale og private gymnasieskoler angående polio vaccination.

Ved cirkulære af 5. april 1955 til samtlige skoledirektioner, kommunalbestyrelser, skolekommissioner og skolenævn samt lederne af private, eksamensberettigede mellem- og realskoler og lederne af friskoler gav ministeriet meddelelse om iværksættelse af den første vaccination mod børnelammelse (polio), jfr. vedlagte eksemplar af nævnte cirkulære. Da vaccinen kun fandtes i begrænset omfang, omfattedes kun de 5 første skoleårgange af vaccinationen, som finder sted ved 3 injektioner, 2 med ca. 1 måneds mellemrum, den tredje ca. 1 år efter.

Som det fremgår af det ligeledes vedlagte cirkulære af 21. d. m., skal sidste del af vaccinationen (3. injektion) finde sted i tiden fra 5. marts d. å., således at den så vidt muligt afsluttes inden påskeferien begyndelse 28. s. m.

Da en del af de elever, der omfattes af denne vaccinationskampagne, nu vil være rykket op i mellemskolen ved en gymnasieskole, skal man herved gøre skolen bekendt med bestemmelserne om vaccinationens sidste del og anmode om, at denne udføres efter de givne retningslinier for de elever, der omfattes af bestemmelserne.

Cirkulære af 21. februar 1956 om vaccination mod børnelammelse (polio) til samtlige skoledirektioner, kommunalbestyrelser, skolekommissioner og skolenævn samt lederne af private, eksamensberettigede mellem- og realskoler og lederne af friskoler.

I.

Som meddelt i undervisningsministeriets cirkulære af 5. april 1955 om vaccination mod børnelammelse (polio), gives vaccinationen ved tre injektioner, to med cirka en måneds mellemrum og en tredje cirka et år efter. Ved den i april-juni 1955 gennemførte vaccination på skolerne blev de to første injektioner givet de af vaccinationen omfattede børn.

Undervisningsministeriet har nu fra indenrigsministeriet modtaget anmodning om, at der må blive rettet henvendelse til skolerne og lærerne med opfordring til disse om at medvirke ved afslutningen af den i 1955 påbegyndte vaccination mod polio af skoleelever, således at den tredje injektion af vaccine nu kan gives på skolerne til de børn, som i april-juni 1955 modtog de to første injektioner.

II.

Den afsluttende vaccination (3. injektion) ønskes gennemført i tiden fra den 5. marts 1956, således at den så vidt muligt er afsluttet, inden påskeferien begynder den 28. marts.

Vaccinationen omfatter de børn, som ved vaccinationen på skolerne i 1955 blev vaccineret første og anden gang, herunder også børn, som i mellemtiden er overflyttet fra en anden skole. For de børns vedkommende, som har gået i en anden skole i april-juni 1955, og som må antages at have været omfattet af bestemmelserne i cirkulæret af 5. april 1955, bør skolen rette en henvendelse til barnets hjem for at få oplyst, om barnet er blevet vaccineret 1. og 2. gang mod polio i månederne april-juni 1955 på den skole, hvori barnet gik på dette tidspunkt. Samtidig bør hjemmet anmodes om hurtigst muligt til skolen at fremsende den vaccinationsattest, som blev udleveret til hjemmet samtidig med, at barnet blev udskrevet fra sin tidligere skole. Såfremt denne attest er bortkommet, og såfremt skolen ikke har mulighed for på anden måde, f. eks. ved henvendelse til barnets tidligere skole, at få bekræftet de af hjemmet givne oplysninger, kan skolen lægge disse til grund; oplysningerne bør såvidt muligt foreligge skriftligt.

III.

Når skolen har fået konstateret, hvilke børn der skal vaccineres 3. gang på skolen, bør der iøvrigt forholdes ganske på samme måde med hensyn til vaccinationernes foretagelse m. v. som beskrevet i cirkulæret af 5. april 1955. Man skal dog henlede opmærksomheden på følgende forhold:

Da vaccinationerne er frivillige, bør ethvert ønske fra hjemmets side om, at barnet ikke bliver vaccineret, og som er kommet til skolens kundskab, tages til følge.

For børn, som har skiftet skole, vil de i cirkulæret af 5. april 1955 omtalte samtykkeerklæringer ofte ikke kunne fremlægges samtidig med, at den 3. vaccination foretages, og der kan da, forsåvidt man ikke på anden måde har eller kan få oplysning om forældrenes stilling

til vaccinationen, bortses herfra; i de tilfælde, hvor hjemmets oplysning om, at barnet tidligere er blevet vaccineret mod polio på en anden skole, foreligger skriftligt, må sådanne oplysninger under alle omstændigheder kunne anses for fyldestgørende til erstatning for en samtykkeerklæring.

I de tilfælde, hvor den tidligere udstedte vaccinationsattest er bortkommet, bør en ny blanket til vaccinationsattest udfyldes med barnets navn og fødselsdato samt med notat om, at barnet er blevet vaccineret mod polio *trede* gang.

Cirkulærskrivelse af 2. marts 1956 til samtlige rektorer for statens højere almenskoler og Sorø Akademis skole, kommunale og private gymnasieskoler og statsanerkendte studenterkursus.

I medfør af § 8, stk. 1. litra 1) i kgl. anordning af 18. april 1953 om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen er der hidtil i faget historie opgivet en række af læreren udvalgte perioder inden for verdenshistorien og Nordens historie, således at ca. halvdelen falder i tiden før 1815, ca. halvdelen i den øvrige historie, foreløbig til 1939, og at både verdenshistorie og Nordens historie er repræsenteret på begge områder.

Da ministeriet i overensstemmelse med en fra undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne derom modtaget indstilling må finde det ønskeligt, at tiden efter 1939 nu også indgår i eksamensstoffet, udgår ordene »foreløbig til 1939« i ovennævnte pensumbestemmelse fra skoleåret 1957-58 at regne.

Skrivelse af 2. marts 1956 til N. N. vedrørende spørgsmålet om der tilkommer kommunen refusion for lønnen til timelærere, hvis timetal er så lavt, at der ikke er grundlag for oprettelse af et timelærerembede.

Under henvisning til tidligere brevveksling, senest byrådets skrivelse af 15. f. m., vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt der tilkommer Frederikshavns kommune refusion af udgiften til løn til en af byens præster, der underviser i religion på det kommunale gymnasium i 6 ugentlige timer, skal man herved meddele, at der kun kan ydes refusion fra stat og skolefond af lønnen til embeder, der er optaget på skoleplanen, medens kommunen uden refusion må afholde lønnen til timelærere, hvis timetal som i det foreliggende tilfælde er så lavt, at der ikke er grundlag for oprettelse af et timelærerembede.

Cirkulærskrivelse af 2. marts 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis skole vedrørende bevillinger til sløjf- og håndgerningsundervisning i finansåret 1955-56 samt vedrørende materialer til håndgerningsundervisningen i realklassen.

I fortsættelse af undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 22. september 1955 skal man herved meddele, at der for finansåret 1955-56 er stillet følgende

beløb til rådighed for sløjd- og håndgerningsundervisningen:

3,40 kr. pr. elevtime i mellemskolen og
5,40 kr. pr. elevtime i realklassen og gymnasiet
plus 60 % som ekstraordinær forhøjelse af bevillingen.

Det tilføjes, at der indenfor bevillingens rammer til brug ved håndgerningsundervisningen i realklassen vil kunne indkøbes stof til syning af en kjole pr. elev, idet bemærkes, at der bør anvendes det billigst mulige anvendelige stof.

Cirkulærskrivelse af 16. marts 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole om matematikundervisning for elever i III. gymnasieklasse i gymnasiets sproglige linier i skoleåret 1955-56 samt om vilkårene ved de medicinske fakulteter ved Københavns og Aarhus universiteter for de sproglige studenter, der dimitteres 1956 og 1957.

Ved cirkulærskrivelse af 6. december 1955 godkendte undervisningsministeriet som midlertidig ordning, at der meddeles frivillig matematikundervisning for elever på gymnasiets sproglige linier ved et kursus fordelt over 2 år for dem, der i skoleåret 1955/56 er elever i II. gymnasieklasse og i det følgende skoleår fortsætter i III. gymnasieklasse, idet man samtidig angav de nærmere retningslinier for gennemførelsen af dette kursus.

Ministeriet har imidlertid fra en række gymnasieskoler modtaget meddelelse om, at der ved skolen er etableret et frivilligt matematikkursus også for dem, der i skoleåret 1955/56 er elever i de sproglige III. gymnasieklasser.

Efter at have forhandlet med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og med universiteternes angående en ordning af adgangsforskel til universiteterne også for disse elever skal man herved meddele, at de lægevidenskabelige fakulteter ved Københavns og Aarhus universiteter har erklæret at ville anerkende elever fra de sproglige III. gymnasieklasser som nedenfor ad A anført, når de i III. gymnasieklasse har gennemgået et kursus af følgende omfang og indhold:

Kursuset strækker sig over ca. 50 timer. Ved undervisningen benyttes de lærebøger i matematik, der anvendes i det sproglige gymnasium efter kgl. anordning af 9. marts 1935 med nedennævnte overspringelse:

Cirkulens ligning, rentesregning, annuiteter, sinusrelationerne og den udvidede pythagoræiske læresætning, beregning af de ukendte stykker i en trekant, når 3 er givne. Punkterne 4, 5 og 6 skal erstattes af: Grafisk fremstilling af $y = ax^2$ og $y = ax^3$ samt indførelsen af rodbegrebet, potensbegrebet og potenssætninger. Logaritmer med 10 som grundtal. Beregning af simple udtryk ved hjælp af logaritmer.

Det anbefales at forlade den tidligere brugte opbygning af potens, rod og logaritme og lade fremstillingen bygge på logaritmefunktionen.

Andengradsligningen – som ikke er nævnt i anordningen – bør medtages.

Kursus afsluttes ikke med nogen prøve, men af skolen udstedes til de elever, der har fulgt kursus på til-

redsstillende måde, et bevis for, at det er gennemgået.

Der vil herefter i sommeren 1956 blive dimitteret sproglige studenter:

A. med matematikkundskaber i henhold til foranstående plan.

B. uden i gymnasiet erhvervede matematikkundskaber.

Ad A: Ved de lægevidenskabelige fakulteter ved Københavns og Aarhus universiteter vil denne gruppe studenter blive stillet på samme måde som de sproglige studenter af tidligere årgange, der i henhold til de før den kgl. anordning af 8. april 1953 gældende bestemmelser havde læst matematik i gymnasiet. Der vil således ikke af fakulteterne blive stillet krav om erhvervelse af yderligere matematikkundskaber ved kursus på universitetet.

Tilsvarende stilling får de sproglige studenter, der dimitteres i 1957, når de i henhold til cirkulæret af 6. december 1955 har læst frivillig matematik i II. og III. gymnasieklasse og har modtaget bevis for at have bestået den i cirkulærets § 5 omhandlede prøve.

Ad B: Studenter uden i gymnasiet erhvervede matematikkundskaber vil umiddelbart efter studentereksamen kunne lade sig indskrive ved de medicinske fakulteter, men som et led i undervisningsplanen for det lægevidenskabelige studium vil der ved universiteternes foranstaltning blive afholdt et obligatorisk kursus i matematik. For studenter, dimitteret i sommeren 1956, vil kravene til dette kursus blive fastlagt i overensstemmelse med den foran anførte kursusplan for elever i III. gymnasieklasse i skoleåret 1955-56. Med hensyn til pædagogik, varighed og placering af fremtidige kursus vil der – efter at disse spørgsmål er blevet behandlet i et særligt udvalg, bestående af repræsentanter for universiteterne og gymnasieskolen – senere fremkomme meddelelse.

Det tilføjes, at man bifalder, at der på tilsvarende måde som hjemlet ved undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 6. december 1955 ydes sædvanlig overtimebetaling til de lærere, der varetager undervisningen i matematik på de i overensstemmelse med den foran angivne plan for III. gymnasieklasse tilrettelagte kursus, om hvilke man udbeder sig indberetning fra skolerne. Betaling vil kun blive ydet for de måneder, i hvilke undervisning gives. For så vidt angår kursus for elever i II. gymnasieklasse, vil overtimebetaling under hensyn til kursus' længde også blive ydet for juli måned.

Cirkulærskrivelse af 16. marts 1956 til lederne af de private eksamensberettigede skoler i Storkøbenhavn angående afslutning af mellemskole- og realeksamen.

Ministeriet har fra Udvalget til fordeling af elever til I. gymnasieklasse i offentlige skoler i Storkøbenhavn modtaget underretning om, at såvel mellemskole- som realeksamen ved de offentlige eksamensskoler i Storkøbenhavn i overensstemmelse med et af rektorerne ved de offentlige gymnasieskoler over for udvalget fremsat ønske i sommeren 1956 vil blive søgt tilrettelagt således, at de nævnte eksaminer kan bringes til afslutning senest den 16. juni.

Under henvisning hertil skal ministeriet henstille, at disse eksaminer også ved de private eksamensskoler i

Storkøbenhavn søges tilrettelagt således, at de kan være afsluttet senest den 16. juni. Det bemærkes herved, at det af undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne over for ministeriet er oplyst, at de sidste beskikkede censorer vil blive udsendt omkring den 13. juni.

Cirkulærskrivelse af 17. marts 1956 til rektorerne for de kommunale gymnasieskoler om beregning af refusion af udgifter til matematikundervisning på gymnasiets sproglige linier i skoleårene 1955/56 og 1956/57.

På dertil given foranledning skal man herved meddele, at udgifter ved de kommunale gymnasieskoler til matematikundervisning på gymnasiets sproglige linier i skoleårene 1955/56 og 1956/57, jfr. ministeriets cirkulærskrivelser af 6. december 1955 og 16. marts 1956, er genstand for refusion efter de i ministeriets cirkulære af 15. juni 1949 om beregning af refusion af udgifter til vakancelærere under punkt 3 fastsatte regler, hvilket vil sige, at udgifterne fordeles med halvdelen på staten og halvdelen på kommunen.

Cirkulærskrivelse af 21. marts 1956 til samtlige eksamensskoler angående overførsel af regnskabsførelsen vedrørende det højere skolevæsen fra Københavns Universitets økonomiske forvaltning til undervisningsministeriets bogholderi.

Man skal herved meddele, at regnskabsførelsen vedrørende det højere skolevæsen omfattende statskolerne, tilskud til kommunale og private højere almenskoler samt fællesudgifter vedrørende det højere skolevæsen, der hidtil har været varetaget af Københavns Universitets økonomiske forvaltning, fra 1. april 1956 at regne vil blive overtaget af undervisningsministeriets bogholderi. Dog vil anvisning af bevillingerne på finansloven for indeværende finansår (1955-56), som finder sted efter 31. marts d. å., i den ved afslutningen af statsregnskabet for finansåret 1955-56 etablerede supplementsperiode, (fra og med 1. april til og med 25. maj d. å.), endnu blive foretaget af Københavns Universitets økonomiske forvaltning, medens anvisning af bevillinger på finansloven for finansåret 1956-57 udelukkende vil blive foretaget af undervisningsministeriets bogholderi.

Cirkulærskrivelse af 21. marts 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler angående den fremtidige regnskabsafregning.

Man skal herved meddele, at regnskabsførelsen vedrørende det højere skolevæsen, omfattende statskolerne, tilskud til kommunale og private højere almenskoler samt fællesudgifter vedrørende det højere skolevæsen, der hidtil har været varetaget af Københavns Universitets økonomiske forvaltning, fra 1. april 1956 at regne vil blive overtaget af undervisningsministeriets bogholderi.

Der skal i forbindelse med den heraf følgende ændring i regnskabsafregningen gives følgende vejledning:

1. Regnskabet for marts måned d. å. – omfattende udgifter og indtægter i selve marts måned samt i den sædvanlige supplementsperiode i tiden fra 1. april til 30. april d. å. – vil som hidtil være at aflægge til Københavns Universitets økonomiske forvaltning, som vil varetage den fuldstændige afslutning af statsregnskabet for finansåret 1955-56 for så vidt angår det højere skolevæsens regnskabsområde. Der vil i lighed med tidligere blive fremsendt en særlig skrivelse vedrørende regnskabsafslutningen.

2. Fra og med regnskabet for april måned 1956 vil de månedlige regnskabsoversigter med bilag være at indsende til undervisningsministeriets bogholderi, ligesom alle forespørgsler af regnskabsmæssig karakter fra og med 1. april 1956 – med undtagelse af det under punkt I omhandlede regnskab – vil være at rette til undervisningsministeriets bogholderi.

3. De særlige instrukser, som er givet, udover statsregnskabsloven, den dertil hørende almindelige instruks angående statsforvaltningens regnskabsafregning samt vejledningen til denne, bibeholdes indtil videre uforandret, herunder også indsendelsesfristen for de månedlige regnskaber den 5. i den nærmest følgende måned.

4. Fra og med 1. april 1956 vil rekvisitioner på kassetilskud i løbende regning være at stile til: »Bogholderen i undervisningsministeriet«. Tilskud vil som hidtil være at postere i regnskabet for den måned, i hvilken checken er dateret. Rekvisitioner, som er bogholderiet i hænde inden kl. 12, vil blive ekspederet samme dag.

5. Med hensyn til anvisning og postering af lønninger til tjenestemænd, herunder pensionsbidrag og indeholdelser i lønninger samt pensioner og understøttelser, vil der i de tre første måneder af finansåret 1956-57 være at benytte samme fremgangsmåde som i indeværende finansår, medens der for tiden fra og med 1. juli 1956 vil blive indført en ændret forretningssang, idet lønningsberegning og lønningsanvisning samt anvisning af pensioner og understøttelser fra og med nævnte tidspunkt vil blive overtaget af finansministeriet. Herom vil der senere fremkomme nærmere meddelelse.

Cirkulærskrivelse af 11. april 1956 angående opslag af stillinger ved de højere almenskoler med fagene matematik, fysik og kemi.

Under hensyn til den for tiden rådende knaphed på kandidater med embedseksamen i fagene matematik, fysik og kemi har undervisningsministeriet besluttet, at der ved statens højere almenskoler udvises den størst mulige tilbageholdenhed ved opslag af embeder med de nævnte fag, og man skal i den anledning henstille, at der i de højere almenskoler fælles interesse udvises den samme tilbageholdenhed ved opslag af stillinger ved de kommunale og private gymnasier, således at det bliver muligt at få de mest påkrævede stillinger besat, og således at ledige timer i matematik, fysik og kemi iøvrigt læses som overtimer eller eventuelt ved timelærere, i det omfang det er muligt.

Cirkulære af 13. april 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående timebetalings-satser m.v.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1956 at regne, indtil anden meddelelse fremkommer, vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære nr. 148 af 16. september 1955 og skrivelse af 6. januar 1956 anførte.

I. Statens højere almenskoler.

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
53 kr. 65 øre månedlig for hver ugentlig time.
13 kr. 41 øre pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
46 kr. og 40 øre månedlig for hver ugentlig time.
11 kr. og 60 øre pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
  1. Gifte.
38 kr. 38 øre månedlig for hver ugentlig time.
9 kr. 60 øre pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
31 kr. 11 øre månedlig for hver ugentlig time.
7 kr. 78 øre pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
  1. Gifte.
33 kr. 65 øre månedlig for hver ugentlig time.
8 kr. 41 øre pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
27 kr. 10 øre månedlig for hver ugentlig time.
6 kr. 77 øre pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a.1. 38 kr. 38 øre, 39 kr. 38 øre, 40 kr. 38 øre, 41 kr. 38 øre, 42 kr. 38 øre (43 kr. 38 øre).
9 kr. 60 øre, 9 kr. 85 øre, 10 kr. 10 øre, 10 kr. 35 øre, 10 kr. 60 øre (10 kr. 85 øre).
2. 31 kr. 11 øre, 32 kr. 11 øre, 33 kr. 11 øre, 34 kr. 11 øre, 35 kr. 11 øre (36 kr. 11 øre).
7 kr. 78 øre, 8 kr. 03 øre, 8 kr. 28 øre, 8 kr. 53 øre, 8 kr. 78 øre (9 kr. 03 øre).
- b.1. 33 kr. 65 øre, 34 kr. 65 øre, 35 kr. 65 øre, 36 kr. 65 øre, 37 kr. 65 øre (38 kr. 65 øre), (39 kr. 65 øre).
8 kr. 41 øre, 8 kr. 66 øre, 8 kr. 91 øre, 9 kr. 16 øre, 9 kr. 41 øre (9 kr. 66 øre, 9 kr. 91 øre).
2. 27 kr. 10 øre, 28 kr. 10 øre, 29 kr. 10 øre, 30 kr. 10 øre, 31 kr. 10 øre (32 kr. 10 øre, 33 kr. 10 øre).
6 kr. 77 øre, 7 kr. 02 øre, 7 kr. 27 øre, 7 kr. 52 øre, 7 kr. 77 øre (8 kr. 02 øre, 8 kr. 27 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, hvis uddannelse svarer til en adjunks, 33 kr. 94 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 7 kr. 83 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
29 kr. 56 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 6 kr. 82 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 7 kr. 78 øre pr. tilsynstime (31 kr. 11 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, hvis uddannelse svarer til adjunktens. For alle andre lærere udgør honoraret 6 kr. 77 øre pr. tilsynstime (27 kr. 10 øre månedlig pr. ugentlig time).

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære nr. 148 af 21. juli 1947.

Skrivelse af 18. april 1956 til J. skoledirektion vedrørende tjenestefrihed til en rektor der har modtaget en midlertidig stilling under UNESCO.

I skrivelse af 22. f. m. har skoledirektionen i forbindelse med spørgsmålet om tjenestefrihed til rektor for N. N. gymnasium, der har modtaget en midlertidig stilling i S. S. under UNESCO, anmodet undervisningsministeriet om en udtalelse om dets praksis for så vidt angår statsskolelærere, der modtager tilsvarende stillinger.

I den anledning skal man herved meddele, at undervisningsministeriet har bevilget 2 lektorer, der begge har været ansat i tilsvarende midlertidige stillinger i Liberia under UNESCO, orlov mod selv at afholde udgifterne til vikar henholdsvis i tiden 7. marts 1951–31. oktober 1952 og i tiden 1. december 1953–28. februar 1955.

Disse afgørelser må imidlertid ikke betragtes som udtryk for en fast praksis. Således har man i et andet tilfælde, hvor adjunkt A. A. i flere år virkede som rådgiver i T. T. udsendt af UNESCO, ikke kunnet strække sig videre end til at lade den pågældende stå udenfor nummer uden løn mod bevarelse af lønnings- og pensionsancienniteten.

Man kan herefter sige, at der i hvert enkelt tilfælde foretages en afvejelse af, om og i givet fald på hvilke vilkår, ministeriet ser sig i stand til at bevilge lærere ved statsskolerne tjenestefrihed ved ansættelser som de omhandlede, idet hovedreglen dog må være, at der skal foreligge særlige omstændigheder, for at man kan tilstå mere end tilladelse til at træde uden for nummer.

Sådanne særlige forhold kan efter ministeriets formening foreligge, når der er tale om gæstelærerstillinger, hvor lærervirksomhed og studieformål er kombineret, således at afllønningen ikke dækker stort mere end de faktiske leveomkostninger på stedet; varigheden af den midlertidige ansættelse vil også blive taget i betragtning.

Skrivelse af 20. april 1956 til N. N. byråd vedrørende betaling under sygdom til en månedslønnet vikar.

I en af N. N. amts skoleråd under den 23. marts 1956 hertil til afgørelse fremsendt sag har rektor for R. R. gymnasium rejst spørgsmål, om der vil kunne ydes betaling under sygdom til en månedslønnet vikar på gymnasiet.

Det fremgår af de foreliggende oplysninger, at spørgsmålet vedrører stud. mag. A. A., der i tiden fra 1. november 1955 har været månedslønnet vikar for cand. mag. B. B., og som selv har været sygemeldt 3 dage i februar måned.

I denne anledning skal man herved meddele, at spørgsmålet vil være at afgøre efter de i henhold til lærerlønningssloven af 12. juli 1946 i den omhandlede henseende fastsatte regler, og at den pågældende, der vil være at anse for løs vikar, herefter ikke har noget krav på lønning under sygdom. Såfremt kommunen alligevel måtte påtage sig at udrede betaling til vikaren under hans sygdom, vil der ikke kunne ydes refusion af denne udgift fra staten eller skolefonden.

Anordning af 30. april 1956 om ændring i anordning om karaktergivningningen ved de højere almen-skoler og censuren ved disse skolars afsluttende eksaminer af 10. marts 1955 som ændret ved anordninger nr. 46 af 6. februar 1943, nr. 524 af 27. november 1951 og nr. 55 af 9. marts 1955.

§ 1.

I anordningen foretages følgende ændringer:

§ 3, stk. 2, affattes således:

I gymnasiet gives dog tilsammen kun een årskarakter for geografi og naturhistorie på den matematisk-naturvidenskabelige linie og for geografi med naturlære og naturhistorie på de sproglige linier.

§ 3 b, affattes således:

Årskarakteren for geografi og naturhistorie på den matematisk-naturvidenskabelige linie og for geografi med naturlære og naturhistorie på de sproglige linier udregnes på grundlag af særkarakterer for de enkelte fag, som gives efter de i nærværende paragraf foran anførte almindelige regler. Årskarakteren for geografi og naturhistorie (henholdsvis geografi med naturlære og naturhistorie) er gennemsnittet af særkaraktererne. Fremkommer der ved udregningen et tal, som ikke svarer til et af tallene i den i § 2 a) nævnte række, fastsættes resultatet efter de nedenfor i c) angivne regler.

§ 4, stk. 2.

Slutningsordene: »for engelsk og tysk (når begge disse fag læses) på den klassisk-sproglige og på den matematisk-naturvidenskabelige linie« udgår.

§ 5 c. Følgende ord udgår:

»og i engelsk og tysk på den klassisk-sproglige og på den matematisk-naturvidenskabelige linie«.

§ 2.

Denne anordning træder i kraft straks.

Cirkulærskrivelse af 30. april 1956 til rektorerne for samtlige gymnasieskoler angående procent-tillægget til bestillingstillægget for rektorer.

I tilslutning til undervisningsministeriets meddelelse af 10. d. m. om den ved normeringsloven for finansåret 1956/57 foretagne ændrede aftaltelse af tjenestemand-

lovens § 869, stk. 1, vedrørende bestillingstillæg til rektorerne ved statens kostskoler og øvrige højere almen-skoler skal man herved meddele, at der til de omhandlede bestillingstillæg ydes det til enhver tid gældende honorartillæg med fradrag af 40% for så vidt angår rektorerne for statens kostskoler i Birkerød, Rungsted, Sorø og Tarm, og med fradrag af 95%, for så vidt angår de øvrige rektorer ved statens højere almen-skoler.

Skrivelse af 2. maj 1956 til inspektøren for N. N. skole vedrørende lempelser for en dreng, der har gået 7 år i norsk skole, ved bedømmelsen af hans besvarelse af opgaverne i skriftlig dansk ved mellemkoleeksamen.

I en gennem undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne hertil indsendt skrivelse af 5. f. m. har hr. skoleinspektøren andraget om, at en elev i skolens 4. ml. P., der er født i Oslo, hvor han har gennemgået folkeskolens syv klasser, ved den forestående mellemkoleeksamen må opnå visse lempelser ved bedømmelsen af hans besvarelse af opgaverne i skriftlig dansk. Der ansøges således om, at der ved bedømmelsen må bortses fra de sædvanlige krav til anvendelsen af dansk ortografi, samt at der ved bedømmelsen må blive taget hensyn til, at sætningsdannelse og sprogtonen i nogen grad kan være præget af hans norske modersmål.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet, under hensyn til at den karakter, der påføres den nævnte elevs eksamensbevis i det pågældende fag, skal give pålidelig oplysning om hans standpunkt i dette, ikke ser sig i stand til at bevilge det ansøgte.

Bekendtgørelse af 2. maj 1956 om ændringer af bestemmelserne angående eksamensordningen ved de højere almen-skolers offentligt kontrollede eksaminer.

§ 1.

I bekendtgørelse nr. 378 af 6. september 1947 foretages følgende ændringer og tilføjelser:

a. § 2 b., 1. stk., affattes således:

Studentereksamen afholdes i maj-juni. I henhold til kgl. anordning af 18. april 1953 afholdes eksamen i fagene engelsk og/eller tysk samt geografi med naturlære på den klassisk-sproglige linie, geografi med naturlære på den nysproglige linie, engelsk eller tysk og geografi på den matematisk-naturvidenskabelige linie ved udgangen af II. gymnasieklasse.

b. § 3 f. udgår.

c. § 6 a. affattes således:

Hver skoles styrer skal inden 1. december for forårs-eksamens vedkommende og inden 5. februar for sommer-eksamens vedkommende sende vedkommende undervisningsinspektør anmeldelse af, hvor mange elever skolen agter at indstille til hver af de forskellige eksaminer, herunder til eksamen i de frivillige fag, og hvilke lærere der skal eksaminere i hvert enkelt fag.

d. § 6 b. Følgende ord udgår:

»ledsaget af eksamensafgiften«, »gennem universitetskvæsturen« og »eksamensafgiften for hele eksamen erlægges ved indmeldelsen til eksamen ved udgangen af III gymnasieklasse«.

e. § 12 b., stk. 1, 2 og 3. Følgende parentetiske indskud udgår:

»referatstilene«, »eventuelt referatstil«, »eventuelt referatstilen« og »eventuelt referatstilene«.

Som nyt sidste stykke indføjes:

Særligt vedrørende referatstile bemærkes:

Den lærer, der skal læse referatstilen op, skal være til stede 10 minutter før det for prøvens begyndelse fastsatte klokkeslæt og får da straks opgaven udleveret til gennemlæsning.

På det fastsatte tidspunkt får hver elev tildelt et eksemplar af den blanket, der indeholder overskrift, indholdsoversigt og eventuelle opgivne gloser. Brug af ordbøger er tilladt ved gennemlæsningen af blanketten.

Derpå oplæses overskrift, indholdsoversigt og eventuelle opgivne gloser een gang for eleverne, inden selve opgaven læses op.

Oplæsningen af referatstilen skal foregå i et naturligt læsetempo, ikke for hurtigt, men uden unødige pauser og uden kunstig understregning af enkeltheder. Opgaven læses to gange med en pause af ca. 2 minutter mellem de to oplæsninger. Eleverne har under oplæsningerne lov til at følge med på deres indholdsoversigt, men må ikke foretage nogen som helst skriftlig optegnelse eller konsultation af ordbøger under eller mellem de to oplæsninger.

§ 2.

Denne bekendtgørelse træder i kraft straks.

Lov nr. 131 af 25. maj 1956 om oprettelse af en statsskole i Aalborg.

§ 1.

Undervisningsministeren bemyndiges til at oprette en statsskole (gymnasieskole) i Aalborg.

§ 2.

Anlægsudgifterne tilvejebringes således:

1. Aalborg kommune overdrager vederlagsfrit det fornødne grundareal for skolen til staten.

2. 25 pct. af udgifterne ved opførelse af bygningerne, herunder rektor- og pedelboliger, anskaffelse af inventar, samlinger og undervisningsmateriel, anlæg af sportsplads m. v. afholdes af statskassen.

3. Aalborg amtskommune tilskyder et beløb på 400000 kr. til dækning af de under 2 nævnte udgifter.

4. Den resterende del af de under 2 nævnte udgifter afholdes af Aalborg kommune, Sundby-Hvorup kommune, Hassersis kommune og Nørresundby kommune med henholdsvis 78 pct., 1,7 pct., 13,5 pct. og 6,8 pct.

§ 3.

Udgifterne ved skolens drift bevilges på de årlige finanslove. Ved normeringslov oprettes det fornødne antal tjenestemandstillinger for rektor, lærerpersonale og pedel.

Bemærkninger til lovforslaget.

Igennem flere år har der hersket stigende pladsman- gel på den gymnasieskole, der findes i Aalborg, nemlig katedralskolen. Da denne skole blev opført i 1888, havde den et elevtal på ca. 125, medens tallet nu pr. 1. september 1955 er vokset til 639, således at både klasse- værelser, gymnastiksale og andre faglokaler og lærer- værelse er overfyldt.

En udbygning af katedralskolen støder på flere prak- tiske hindringer og er desuden utilrådelig. Tværtimod er en nedbringelse af de nuværende meget høje elevtal ønskelig, og under denne forudsætning vil skolen ved- blivende kunne gøre god fyldest.

En effektiv afhjælpning af den herskende pladsman- gel og tilfredsstillelse af det fremtidige behov for gym- nasieundervisning i Aalborg og opland, der har et stærkt stigende befolkningstal, kan derfor kun ske ved opførelse af en ny gymnasieskole. Der henvises herved til de som bilag 1 og 2 aftrykte skrivelser af 3. oktober 1945 og 25. juni 1952 fra rektor for Aalborg katedral- skole samt til den som bilag 3 aftrykte statistik over elever på Aalborg katedralskole.

Sagen om opførelse af et nyt gymnasium i Aalborg har været gjort til genstand for forhandling i et af de interesserede kommuner nedsat udvalg, bestående af repræsentanter for amtsrådet samt for kommunalbe- styrelserne i Aalborg, Nørresundby, Hassersis og Sund- by-Hvorup kommuner, ligesom sagen er blevet be- handlet i det af undervisningsministeriet nedsatte ud- valg til overvejelse af gymnasieforholdene (gymnasie- udvalget). Gymnasieudvalget har udtalt, at de af ud- valget foretagne statistiske undersøgelser har givet til resultat, at Aalborg katedralskole i særlig grad er over- fyldt, hvorfor det kan anbefales, at der opføres et nyt gymnasium i denne by.

Også undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne fremhæver meget kraftigt nødvendigheden af en hurtig forbedring af gymnasieforholdene i Aalborg.

I henhold hertil fremsættes nærværende lovforslag, der er tiltrådt af de interesserede kommuner.

Til § 1.

Den her foreslåede gymnasieskole tænkes at skulle omfatte gymnasium med nysproglig linie (1 klasse- række) og matematisk-naturvidenskabelig linie (2 klas- serækker), realklasse samt mellemskole med 2 klasse- rækker med mulighed for senere udvidelse af gymnasiet til 4 klasserækker.

Der har været forelagt ministeriet tilbud om grund fra Aalborg, Hassersis og Sundby-Hvorup kommuner, og efter stedfunden forhandling med kommunerne og besigtigelse af de tilbudte grunde samt efter indhentet udtalelse fra boligministeriet har man valgt at søge skolen opført på en af Aalborg kommune tilbudt grund, beliggende i Sohngårdsholmskvarteret i Aalborg.

Til § 2.

Den foreslåede fordeling af anlægsudgifterne mellem stat og kommuner – hvorefter de 25 pct. afholdes af staten og de resterende 75 pct. tilvejebringes fra lokal side – svarer til den med Lyngby-Taarbæk kommune truffene ordning vedrørende opførelsen af et statsgym-

nasium i Virum og til den med Brøndbyerne, Glostrup, Herstederne, Hvidovre, Høje-Taastrup, Rødovre og Vallensbæk kommuner trufne ordning vedrørende opførelse af et statsgymnasium i Rødovre, blot med den forskel, at amtskommunen her bidrager til dækning af den lokale andel i udgifterne.

Kommunerne har tiltrådt den nævnte udgiftsfordeling mellem staten og kommunerne og mellem kommunerne indbyrdes. Kommunerens bidrag forudsættes stillet til disposition, når byggeriet er påbegyndt.

Til § 3.

Skolens driftsudgifter må afholdes fuldt ud af statskassen efter de for statskolerne almindeligt gældende regler. Skolens oprettelse vil nødvendigvis gøre en forhøjelse af det for statskolerne på normeringsloven fastsatte antal tjenestemandstillinger.

Bilag 1.

REKTOREN FOR AALBORG KATEDRALSKOLE

3. Oktober 1945.

Til Undervisningsministeriet.

Jeg tillader mig at gøre opmærksom paa de vanskelige Pladsforhold i Aalborg Katedralskole.

Nogle Aar efter at Skolen var bygget i 1888, rummede den *c.* 125 Elever; nu er Elevtallet 548 i samme Bygning, hvilket naturligvis vil sige, at Pladsforholdene er yderst indskrænkede. Klasserne maa siges at være overfyldte; ogsaa *Faglokalerne* er for *smaa*, Læsestuen har man maattet tage ind til Klasseværelse, saa Laboratorieøvelser i humanistiske Fag er udelukket; ogsaa Historieklassen er blevet inddraget; Lærerværelset, der oprindelig var beregnet til 12, rummer nu 34, saa det undertiden er umuligt for nogle at faa en Siddeplads til Frokost; noget Arbejdsrum for Lærere findes ikke, ej heller noget Kontor til Inspektionen.

Værst er det med Elevtrængselen i Gymnasiet.

Hvor uheldigt Aalborg er stillet, vil ses ved en Sammenligning. I 1944 var der 63 Gymnasieskoler i hele Landet fordelt paa 22 Amter og med ialt 2300 Elever i III G. I Gennemsnit var der altsaa 3 Gymnasier pr. Amt; i Aalborg kun eet. I Gennemsnit var der eet Gymnasium for hver 61000 Indbyggere; i Aalborg Amt eet pr. 206000. Ved hvert Gymnasium gennemsnitlig 36 Studenter, i Aalborg 96. Aalborg Katedralskole producerede f. Eks. ligesaa mange Studenter som 3 københavnske, ligesaa mange som Kolding, Fredericia og Vejle tilsammen eller som de to i Odense, flere end Rønne, Nykøbing F, Maribo og Nakskov tilsammen. – Odense, der er paa Størrelse med Aalborg, har 2 Skoler, og Aarhus, der er noget større, har i flere Aar virket for Gymnasium No. 3.

At der er noget ufredsstillende ved at virke ved saa stor en Skole, fordi man ikke kan lære Eleverne ordentligt at kende, nævner jeg, men det er, som det vil forstaas, ikke den vigtigste Anke.

I Aar var det særlig galt. Der optoges i I G. 119 Elever, hvoraf 78 matematikere, saa stort et Antal, at vi maatte dele Klassen i 7 Afdelinger (I kl., 2 nsp., 4 mat.) og for at faa Plads tage et Faglokale ind. Dette er det umuligt for os at gentage, og da det kan betragtes

som givet, at Tilbuddet ikke vil dale, og som sandsynligt, at det – som hidtil – vil stige, vil det sige, at vi til næste Aar vil blive nødt til at afvise gymnasieegnede Elever, og da vi nu kun har Plads til een Realklasse, maa vi sandsynligvis afvise en Del af vore egne Elever, der søger Optagelse deri.

For at raade Bod paa denne Misere vilde det ikke være tilstrækkeligt med en Udvidelse af Skolen (den er i Forvejen for stor, og Skolens Grund er for lille, ca. 10000 m²). Det vil være nødvendigt at bygge en ny Skole, saa Aalborg faar to. Derved vilde Skolen her blive aflastet (Bygningen er hensigtsmæssig og fuldt brugbar til et mindre Antal Elever), og det Spild, som det vilde være at nægte egnede Elever Adgang, vilde blive undgaaet.

Jeg har allerede talt med Byens Borgmester og flere Byraadsmedlemmer og fundet dem interesserede i Sagen. Det vil vist ikke blive vanskeligt at faa Byraadet til at stille en egnet Grund til Disposition. Jeg har ogsaa forhandlet med Sogneraadsformanden i Hasleris; det vil vist være muligt ogsaa der at opnaa en god, stor Grund, men den ligger i Skalborg, 4 km fra Aalborg.

Jeg skal tillade mig engang i denne Maaned at drøfte Sagen med det høje Ministerium.

Allerærbødigst

Kjeld Galster.

Bilag 2.

REKTOREN FOR AALBORG KATEDRALSKOLE

Aalborg, den 25. juni 1952.

Til undervisningsministeriet.

Ved et skolerådsmøde d. 21. ds. vedtoges det eenstemmigt at sende det høje ministerium følgende udtalelse:

I anledning af det år for år voksende pres på gymnasiet, som i år har skabt en særlig vanskelig situation, ønsker skolerådet – i tilslutning til vedtagelser af 15. august 1949 og 18. august 1950 og skolenavnets skrivelse af 25. august 1950 samt den af det ordinære forældremøde af 16. november samme år enstemmigt vedtagne resolution og skolens skrivelse af 27. f. m. – at udtale følgende:

Vi beklager, at udviklingen har medført, at det bliver nødvendigt at afvise egnede elever, men vi må konstatere, at det med de lokaler, som den nuværende skolebygning råder over, vil være ugørligt at udvide gymnasiet ud over det punkt, det nu er nået til.

De vigtigste grunde er følgende:

1) Alle bygningens lokaler er overfyldte, således at oprettelse af nye klasser kun vil kunne ske, hvis der etableres vandreklasser.

2) Det matematiske gymnasium kan højest hvert tredje år tage en firedeling og da kun med stor vanskelighed. Laboratoriernes kapacitet er således, at der allerede nu med 4+3+3 klasser må arbejdes i dem hver dag to timer udover normal skoletid, tre af dagene endog med to klasser ad gangen. En eventuel udvidelse af laboratorierne, der vil være meget bekostelig, kan kun ske ved, at der indrettes flere vandreklasser.

3) Allerede nu er humanistisk laboratorium og faglokalet for historie omdannet til almindeligt brug, og skolen råder ikke over noget sanglokale, men må benytte tegnesalen til sangundervisning. I festsalen er der siddeplads til ca. 200 af skolens ca. 570 elever.

4) Forholdene i skolens gymnastiksal for piger, ikke mindst de forhold, under hvilke omklædning og bad-

ning finder sted, er af en sådan art, at det allerede nu må anses for at være uforsvarligt. Salen og omklædningsrummet er beregnet til ca. 25 elever, og nu er der allerede i visse klasser mellem 40 og 50.

Allerærbodigst

Kjeld Galster.

Bilag 3.

Elever på Aalborg Katedralskole optalt efter beretningerne for 1941, 1943-46.

	Aalborg	Nørre Tranders	Hasseriis	Nørre Sundby	Sundby- Hvorup	Amtet	Andre	Ialt
<i>1941:</i>								
Gymnasiet	105	16	41	10	1	61	33	267
Realklassen	11	0	6	0	3	3	0	23
Mellemskolen	125	2	67	19	9	22	0	244
	241	18	114	29	13	86	33	534
<i>1943:</i>								
Gymnasiet	122	12	41	14	6	59	42	296
Realklassen	15	1	6	1	1	0	0	24
Mellemskolen	113	6	57	21	8	17	2	224
	250	19	104	36	15	76	44	544
<i>1944:</i>								
Gymnasiet	128	13	47	20	8	49	37	302
Realklassen	8	0	8	3	0	2	0	21
Mellemskolen	117	4	52	22	8	15	1	219
	253	17	107	45	16	66	38	542
<i>1945:</i>								
Gymnasiet	119	14	39	22	7	49	35	285
Realklassen	15	0	7	2	3	4	0	31
Mellemskolen	115	3	57	21	3	21	0	220
	249	17	103	45	13	74	35	536
<i>1946:</i>								
Gymnasiet	118	15	38	23	6	44	41	285
Realklassen	11	0	9	2	1	2	0	25
Mellemskolen	115	7	53	23	2	22	3	225
	244	22	100	48	9	68	44	535
<i>1941-46:</i>								
Gymnasiet	592	70	206	89	28	262	188	1 345
Realklassen	60	1	36	8	8	11	0	124
Mellemskolen	585	22	286	106	30	97	6	1 132
	1 237	93	528	203	66	370	194	2 691
Gennemsnit	274,4	18,6	105,6	40,6	13,2	74,0	38,8	538,2
Gennemsnit pct.	46,0	3,5	19,6	7,5	2,5	13,7	7,2	100

Elevér på Aalborg Katedralskole optalt efter beretninger for 1947-50.

	Aalborg	Nørre Tranders	Hasseris	Nørre Sundby	Sundby- Hvorup	Amtet	Andre	Ialt
<i>1947:</i>								
Gymnasiet	103	17	33	21	3	57	36	270
Realklassen	14	0	5	1	1	2	0	23
Mellemskolen	120	4	53	23	1	34	2	237
	237	21	91	45	5	93	38	530
<i>1948</i>								
Gymnasiet	118	18	32	22	2	64	29	285
Realklassen	16	0	10	4	1	0	0	32
Mellemskolen	112	3	51	20	0	45	2	233
	246	21	93	46	3	109	31	549
<i>1949:</i>								
Gymnasiet	113	12	38	23	1	60	26	273
Realklassen	11	0	4	1	0	5	1	22
Mellemskolen	120	4	52	20	1	46	3	246
	244	16	94	44	2	111	30	541
<i>1950:</i>								
Gymnasiet	142	7	30	25	1	67	24	296
Realklassen	14	0	4	2	0	4	0	24
Mellemskolen	115	0	56	22	0	44	3	240
	271	7	90	49	1	115	27	560
<i>1947-50:</i>								
Gymnasiet	476	54	133	91	7	248	115	1 124
Realklassen	55	0	23	8	2	11	1	100
Mellemskolen	467	11	212	85	2	169	10	956
	998	65	368	184	11	428	126	2 180
Gennemsnit	249,5	16,25	92	46	2,75	107	31,5	545
Gennemsn. pct.	45,8	3,0	16,9	8,4	0,5	19,6	5,8	100
Gennemsn. i pct. for årene 1941, 1943-1950 vil blive	45,9	3,2	18,3	8,0	1,5	16,6	6,5	100

Finansministeriets cirkulære af 2. juni 1956 om jubilæumsgratiale m.v. til personale i statens tjeneste.

1. Til de i staten ansatte tjenestemænd samt til de i statens tjeneste løst antagne personer ydes der ved 25, 40 og 50 års tjenestejubilæer et gratiale i overensstemmelse med de nedenfor under pkt. 2 og 3 angivne regler.

Endvidere gives der ved de nævnte jubilæer de pågældende et af vedkommende styrelses chef underskrevet diplom med udtryk for styrelsens påskønnelse og tak. Bestemmelse om diplomets udseende og indhold træffes af den enkelte styrelse.

Gratiale og diplom gives kun til personer, der har forrettet god tjeneste, og kan ikke tildeles personer, der i de senere år for jubilæet har begået alvorlige tjeneste-

forseelser. Afgørelse af, om gratiale og diplom skal gives, træffes af vedkommende styrelses chef.

Overleveringen af gratiale og diplom bør ske under passende former, der nærmere fastsættes af den enkelte styrelse.

2. Jubilæumsgratiale udgør 250 kr. ved 25 års jubilæum, 400 kr. ved 40 års jubilæum og 500 kr. ved 50 års jubilæum.

Til personer, der ikke har været heldagsbeskæftiget i hele det tidsrum, der medtages ved beregningen af jubilæumsancienniteten, jfr. pkt. 3, ydes gratialet med foranstående beløb, såfremt den samlede beskæftigelse overstiger $\frac{2}{3}$ af fuld beskæftigelse for hele beskæftigelsesperioden. Har den samlede beskæftigelse overstegt $\frac{1}{2}$, men ikke $\frac{2}{3}$ af fuld beskæftigelse, udgør gratialet 175 kr., 275 kr. og 350 kr. ved henholdsvis 25, 40 og 50 års jubilæum, og har den overstegt $\frac{1}{4}$, men ikke $\frac{1}{2}$ af fuld beskæftigelse, udgør gratialet 125 kr., 200 kr. og 250 kr. ved henholdsvis 25, 40 og 50 års jubilæum.

3. Som jubilæumsdag regnes den dag, da den pågældende har gjort henholdsvis 25, 40 og 50 års tjeneste i den danske stat.

Ved opgørelse af den jubilæumsgivende tjenestetid (jubilæumsancienniteten) regnes for månedslønnede 12 lønningsmåneder, for ugelønnede 52 lønningsuger og for daglønnede 301 lønningsdage lig med 1 år.

Jubilæumsancienniteten regnes fra den første antagelse i den danske stats tjeneste. Er der sket afbrydelse af tjenesten, sammenlægges beskæftigelsesperioderne, medmindre afbrydelsen skyldes afgang på grund af tjenesteforseelse eller strafbart forhold, der har eller ville have medført afskedigelse uden pension. Såfremt den pågældende har været beskæftiget i flere styrelser (herunder også folkeskolen, folkekirken og koncessionerede selskaber, der er overtaget af staten), kan de forskellige beskæftigelsesperioder ligeledes sammenlægges ved anciennitetsopgørelsen under forudsætning af, at varigheden og omfanget af den eller de tidligere beskæftigelser dokumenteres på tilfredsstillende måde.

I tilfælde, hvor en person samtidig har beskæftigelse i forskellige styrelser, betragtes de sideløbende beskæftigelser som en helhed i henseende til anvendelsen af reglerne i nærværende cirkulære, idet de sammenlægges ved fastsættelsen af tjenestens omfang. Gratiale og diplom gives i disse tilfælde af den styrelse, hvor beskæftigelsen har haft det største omfang.

Ved opgørelsen af jubilæumsancienniteten medtages kun tjeneste, der i omfang udgør mindst $\frac{1}{4}$ af normal heldagsbeskæftigelse. Feriedage og sygedage (dokumenteret ved syge- og raskmelding fra læge eller på anden af styrelsens godkendt måde) under beskæftigelsen medtages ved opgørelsen, for sygedages vedkommende dog kun, såfremt der er ydet hel eller delvis løn under sygeperioden, eller – hvis dette ikke har været tilfældet – i et tidsrum af ialt højst 3 måneder inden for et år. Endvidere medtages fraværelse på grund af militærtjeneste, såfremt der er ydet hel eller delvis løn under fraværelsen, eller denne medregnes i den pågældendes tjeneste- eller lønningsanciennitet, ligesom den tid, en tjenestemand står uden for nummer, kan

medtages i det omfang, den medregnes i lønningsancienniteten.

Jubilæumsancienniteten fastsættes af styrelsen. Såfremt denne ikke måtte være i besiddelse af nøjagtige oplysninger om tidspunktet for første antagelse eller om varigheden af tidligere beskæftigelsesperioder for så vidt angår de ved nærværende cirkulæres ikrafttræden beskæftigede personer, fastsættes ancienniteten på grundlag af de for styrelsen foreliggende oplysninger og eventuelt således, at den regnes fra sidste antagelse til uafbrudt beskæftigelse. Iøvrigt vil den anciennitet, der i andet øjemed måtte være tillagt de pågældende, kunne være vejledende ved fastsættelsen af jubilæumsancienniteten.

Personer, der efter de i de enkelte styrelser hidtil gældende regler har fået jubilæumsanciennitet beregnet på anden måde end foran angivet, f. eks. fra ansættelsen som tjenestemand, er berettiget til at få opretholdt den hidtil anvendte beregningsmåde, såfremt de fremsætter ønske herom overfor vedkommende styrelse inden udgangen af året 1956.

4. Til personer, der ved dette cirkulæres ikrafttræden har holdt 50 års jubilæum, eller som har holdt 25 eller 40 års jubilæum og ikke inden deres afskedigelse opnår at holde nyt jubilæum, ydes der ved afskedigelse på grund af alder, svagelighed eller anden dem utilregnelig årsag efter cirkulærets ikrafttræden et gratiale af samme størrelse som det, der efter foranstående regler ville være ydet dem ved det seneste jubilæum. Såfremt der i henhold til en inden for vedkommende styrelse hidtil gældende ordning måtte være ydet dem gratiale eller gave ved det eller de tidligere holdte jubilæer, nedsættes gratialet ved afskedigelsen med et beløb svarende til det gratiale eller værdien af den gave, der er ydet ved det senest holdte jubilæum.

5. Der tilstås jubilæumfrihed med løn på jubilæumsdagen, såfremt denne ikke falder i en syge- eller ferieperiode. Hvis jubilæumsdagen i forvejen er ordinær fridag, gives tjenestefrihed den nærmest forudgående eller følgende arbejdsdag. For personer, der ikke er aflønnet med fast måneds- eller ugeløn, udgør lønnen det beløb, som de pågældende ville have oppebåret, såfremt de havde gjort normal tjeneste på jubilæumsdagen.

6. Udgiften til jubilæumsgratiale afholdes for tjenestemandenes vedkommende af lønningskontoen og for det løst antagne personales vedkommende af medhjælpskontoen.

7. Dette cirkulære træder i kraft den 1. april 1956. Samtidig bortfalder de i forskellige styrelser hidtil gældende ordninger vedrørende ydelse af gratiale el. lign ved tjenestejubilæer.

Cirkulære af 8. juni 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademi Skole angående ændring i rengøringspersonalets aflønningsforhold.

I forbindelse med cirkulære af 25. april d. å. vedrørende dyrtidstillæg m. v. til rengøringspersonalet ved

statens højere almenskoler skal man herved meddele, at der for det i Kvindeligt Arbejderforbund stående rengøringspersonale er sket følgende ændringer i de almindelige fastsatte aflønningsvilkår:

1) *Forhøjelse af timelønninger:*

For kvindelige arbejdere over 18 år forhøjes de overenskomstmæssige normallønninger med 7 øre pr. time.

For arbejdere under 18 år forhøjes de overenskomstmæssige normallønninger med 2 øre pr. time.

Dag-, uge- og månedslønninger forhøjes tilsvarende.

Skalatlæg:

Desuden ydes der til kvindelige arbejdere over 18 år (foruden det generelle tillæg af 7 øre pr. time) følgende tillæg i henhold til nedenstående skala:

Hidtidige lønninger på:

230 øre og derunder incl. dyrtidstillæg forhøjes med 10 øre pr. time.

231–235 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 9 øre pr. t.

236–240 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 8 øre pr. t.

241–245 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 7 øre pr. t.

246–250 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 6 øre pr. t.

251–255 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 5 øre pr. t.

256–257 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 4 øre pr. t.

258 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 3 øre pr. time.

259 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 2 øre pr. time.

260 øre incl. dyrtidstillæg forhøjes med 1 øre pr. time.

Hvis der til den personlige timeløn ydes akkord-afsnitstillæg, personlige tillæg eller specialtillæg af enhver art, medregnes disse tillæg til timelønnen ved beregningen efter ovennævnte skala, derimod medregnes ikke overtidstillæg, skifteholdstillæg, smudstillæg, tøjtillæg eller andre tillæg af lignende karakter. Opgørelsen finder sted hver lønudbetaling for den pågældende lønningperiode.

Hvor der i fag findes lønninger, der er inddelt i begrundelsesløs med eventuelle anciennitetsstigninger, beregnes det særlige tillæg til samtlige satser efter slutlønnen. Denne bestemmelse kommer dog ikke til anvendelse, hvor der mellem hvert enkelt anciennitetstrin er et tidsrum af 1 år og derover.

I fag, hvor kvinder aflønnes med mandsløn, skal kvinderne have forhøjelserne efter reglerne for mænd.

Dag-, uge- og månedslønninger forhøjes tilsvarende.

2) *Dagpenge i ulykkestilfælde:*

De hidtil ydede dagpenge i ulykkestilfælde for voksne kvinder kr. 4,50 og for unge arbejdere under 18 år kr. 2,00 pr. dag forhøjes for voksne kvinder til kr. 9,00 pr. dag og for unge arbejdere til kr. 4,00 pr. dag.

3) *Skifteholdstillæg:*

De nævrende skifteholdstillæg forhøjes således:

for mænd:

for tiden fra kl. 18–kl. 23 med 7 øre pr. time.

for tiden fra kl. 23–kl. 6 med 8 øre pr. time.

for kvinder:

Skifteholdstillægget udgør i alle tilfælde $\frac{3}{4}$ af mændenes skifteholdstillæg, og tillægget er herefter til kvindelige arbejdere:

for tiden fra kl. 18–kl. 23 38 øre pr. time.

for tiden fra kl. 23–kl. 6 64 øre pr. time.

4) *Betaling for søgnehellig dage:*

I de hidtil gældende bestemmelser om betaling for søgnehellig dage foretages følgende ændringer:

A. De hidtil gældende bestemmelser om den såkaldte »A-ordning« afløses af følgende bestemmelser:

»Til arbejdere, der har været ansat i samme virksomhed i 3 måneder forud for en søgnehelligdag, betales følgende beløb pr. søgnehelligdag:

Voksne mandlige arbejdere kr. 25,00 pr. dag.

Voksne kvindelige arbejdere kr. 20,00 pr. dag.

Ungarbejdere under 18 år kr. 10,00 pr. dag.

plus feriegodtgørelse, der fremtidig ikke er indbefattet i beløbet.

Grundlovsdag betragtes som halv søgnehelligdag.

De tre påskehellig dage og de to julehellig dage i forbindelse med 1. nytårsdag betragtes hver for sig anciennitetsmæssigt som en enhed, således at de 3 måneder regnes tilbage fra henholdsvis 2. påskedag 1. nytårsdag.

Efter fravær på grund af sygdom af længere varighed end 2 måneder bortfalder betalingspligten.

Afskedigede arbejdere, der genantages senest 3 uger efter afskedigelsens ikrafttræden, bevarer den ved afgangen opnåede anciennitet. Barselvile i indtil 4 uger før og 4 uger efter fødslen medfører heller ikke fortabelse af opsparret anciennitet.

I anciennitetstiden medregnes den tid, vedkommende arbejder måtte have været beskæftiget som lærling eller ungarbejder i umiddelbar tilknytning til det løbende ansættelsesforhold.

Betingelsen for at få betaling for søgnehelligdagen(e) er, at den pågældende arbejder er i arbejde sidste arbejdsdag før og – for så vidt arbejdsgiveren er villig til at beskæftige vedkommende – første arbejdsdag efter helligdagen(e) og eventuelt tilstødende ferie- og lukkedage. Dokumenteret sygdom eller fravær, som skyldes en arbejderens utilregnelig grund, samt et af arbejdsgiveren godkendt forfald betragtes ikke som arbejdsforsømmelse.

Udbetaling af ovennævnte beløb finder sted samtidig med lønnen for den lønningsuge, hvori søgnehelligdagen(e) falder. I tilfælde, hvor ferie eller lukning forhindrer udbetaling på dette tidspunkt, træffes en lokal aftale, der forhindrer en udskydelse af udbetalingen udover den derefter følgende normale lønningssdag.

I tilfælde af afskedigelse af arbejdere forud for en søgnehelligdag har arbejderorganisationen, hvis den har formodning om, at afskedigelse er foretaget for at undgå betaling, påtaleret.

Dersom der arbejdes på søgnehelligdag, har arbejderen foruden overenskomstmæssig betaling for arbejde på søgnehelligdag krav på den betaling, der er fastsat i henhold til ovennævnte ordning.«

B. I den hidtil gældende såkaldte »B-ordning« ændres betalings-satsen således:

For voksne mænd til 7 øre pr. præsteret arbejdstime.

For voksne kvinder til 5 øre pr. præsteret arbejdstime.

Der tilkommer efter sædvanlige regler arbejderne feriegodtgørelse af de nævnte beløb.

Det tilføjes, at ændringerne for såvidt angår månedslønnen personale gælder fra den 1. marts 1956 at regne og for såvidt angår ugelønnet personale fra og med begyndelsen af den første lønningssuge efter den 31. marts 1956.

Finansministeriets skrivelse af 9. juni 1956 angående jubilæumsgratiale til personer i statens tjeneste.

Det meddeles herved, at folketingets finansudvalg har givet sin tilslutning til, at der gennemføres en ordning, hvorefter der efter nærmere af finansministeriet fastsatte regler kan ydes personale i statens tjeneste et gratiale på indtil 250 kr., 400 kr. og 500 kr. ved henholdsvis 25, 40 og 50 års tjenestejubilæum.

I overensstemmelse hermed har finansministeriet under 2. juni 1956 udstedt et cirkulære indeholdende de nærmere regler for en sådan gratialeordning. Idet man hoslagt fremsender et antal eksemplarer af dette cirkulære, skal man bemærke følgende:

Ordningen, hvorefter der ved de ovennævnte jubilæer kan gives dels et gratiale, dels et diplom til personer, der har forrettet god tjeneste, omfatter såvel tjenestemænd som løst antaget, herunder overenskomstlønnet, personale. Endvidere gælder ordningen for både fuldt beskæftiget og deltidsskæftiget personale, for sidstnævntes vedkommende dog således, at kun tjeneste, der i omfang svarer til mindst $\frac{1}{4}$ af normal heldagsbeskæftigelse, tages i betragtning, og at der eventuelt foretages en nedsættelse af gratialets størrelse i forhold til omfanget af den samlede tjeneste i den periode, der danner grundlag for ydelsen af gratialet, jfr. cirkulærets pkt. 2.

Bestemmelserne om beregningen af jubilæumsancienniteten indeholdes i cirkulærets pkt. 3. Herefter regnes den jubilæumsgivende tjenestetid fra den første antagelse i den danske stats tjeneste, og beskæftigelse i forskellige styrelser samt med visse undtagelser tidsmæssigt adskilte beskæftigelsesperioder kan sammenlægges ved opgørelsen af jubilæumsancienniteten, ligesom der i et vist omfang kan ske medregning af perioder, hvor den pågældende har været fraværende fra tjenesten på grund af sygdom, militærtjeneste, træden uden for nummer og lign. Disse anciennitetsregler gælder både for det ved cirkulærets ikrafttræden beskæftigede personale og for personale, der er eller bliver antaget efter dette tidspunkt. Dog er der overgangsmæssigt åbnet adgang til, at personer, der efter de i de enkelte styrelser hidtil gældende regler har fået deres jubilæumsanciennitet beregnet på anden måde end fastsat i cirkulæret, kan få opretholdt den hidtidige beregningsmåde, såfremt de fremsætter ønske herom overfor styrelsen inden udgangen af året 1956.

Jubilæumsancienniteten for den enkelte person fastsættes af styrelsen på grundlag af de for denne foreliggende oplysninger om den pågældendes beskæftigelse i den danske stats tjeneste. Der bør dog gives de forhandlingsberettigede organisationer, der måtte fremsætte ønske herom, adgang til med styrelsen at drøfte retningslinierne for fastsættelsen af ancienniteten for

de ved cirkulærets ikrafttræden beskæftigede personer, for hvilke der ikke foreligger nøjagtige oplysninger om tidspunktet for første antagelse, tidligere beskæftigelsesperioder m. v.

Gratiale og diplom gives af den styrelse, hvori den pågældende person er beskæftiget på jubilæumsdagen. Såfremt en person på jubilæumsdagen har beskæftigelse i mere end en styrelse, gives gratiale og diplom af den styrelse, hvor beskæftigelsen i den jubilæumsgivende tjenestetid samlet har haft det største omfang. Det skal i denne forbindelse anføres, at der i tilfælde af samtidig beskæftigelse i mere end en styrelse ikke kan ydes gratiale m. v. for jubilæer i den enkelte styrelse, men alene for jubilæer i statens tjeneste, idet de sideløbende beskæftigelser i henseende til gratialeordningen betragtes som en helhed og derfor sammenlægges ved opgørelsen af tjenestens omfang.

Den nye gratialeordning har virkning fra 1. april 1956. Der kan således ikke ved ordningens ikrafttræden gives gratiale m. v. for jubilæer indtrådt før denne dato, hvorimod der til de personer, der har holdt jubilæum inden og afskediges efter nævnte dato, og som ikke inden deres afskedigelse opnår at holde nyt jubilæum, kan ydes et gratiale ved afskedigelse, der sker på grund af alder, svagelighed eller anden dem utilregnelig årsag, jfr. cirkulærets pkt. 4. Der skal i sidstnævnte tilfælde ikke gives de pågældende diplom, hvilket der heller ikke skal i de tilfælde, hvor der finder efterbetaling sted af gratiale for jubilæer, der er indtrådt i tiden fra 1. april 1956 og indtil den nye ordnings gennemførelse i de enkelte styrelser.

Såfremt en beskæftiget, der har haft jubilæum efter 1. april 1956, er afgået ved døden i tiden mellem jubilæet og cirkulærets udstedelse, eller såfremt en af de af cirkulærets pkt. 4 omfattede personer afgår ved døden, kan gratiale ikke ydes den pågældendes efterladte eller bo.

Idet der iøvrigt henvises til cirkulærets bestemmelser, skal man tilføje, at eventuelle tvivlsspørgsmål vedrørende forståelsen af cirkulæret forventes forelagt finansministeriet.

Skrivelse af 7. juli 1956 vedrørende hjemstedskommunes pligt til refusion af skolepenge.

I skrivelse af 15. f. m. (journ. nr. S.U. G 3/56) har R. kommunalbestyrelse anmodet ministeriet om en udtalelse om, hvorledes bestemmelsen i bekendtgørelse af 24. januar 1955 § 3 sidste stykke in fine skal forstås.

Det fremgår af sagen, at R. af en af Københavns andre omegnskommuner er blevet anmodet om at ville refundere de udgifter, der er forbundet med undervisningen i 4. eksamensmellemskoleklasse i denne kommune af en elev, der – indtil forældrene den 1. oktober 1955 tog ophold i R. – havde bopæl i nævnte kommune, samt at elevens skolekommune hævder, at R. som elevens nuværende hjemstedskommune må være refusionspligtig, også for så vidt angår de med den pågældende elevs undervisning i realklassen i det kommende skoleår forbundne udgifter, medens man fra R. kommunes side gør gældende, at refusionspligten må ophøre med elevens udgang af 4. mellemskoleklasse, da mellemskoleeksamen må anses for en afslut-

tende eksamen uafhængig af realeksamen, der formentlig må betragtes som en selvstændig eksamen.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet med kommunalbestyrelsen må være enig i, at mellemskoleeksamen i relation til bestemmelsen i bekendtgørelse af 24. januar 1955 § 3, sidste stykke in fine, må anses for en afsluttende eksamen, og at det herefter ikke kan påhvile R. kommune at refundere de med den pågældende elevs undervisning i realkassen forbundne udgifter.

Skrivelse af 7. juli 1956 til Statsskolernes Lærerforening vedrørende beregning af efterindtægt for enke efter en lektor.

I skrivelse af 29. februar d. å. (Ark. 354) har foreningen forespurgt, om der ved beregningen af den efterindtægt, der i medfør af tjenestemandslovens §§ 79 og 80 tilkommer enken efter lektor ved N. N. statsskole, kan tages hensyn til den betaling, som lektoren indtil sin død oppebar for overtimer.

I denne anledning skal man efter brevveksling med finansministeriet meddele, at undervisningsministeriet kan bifalde, at der udbetales lektorens enke efterindtægt af den af afdøde oppebårne godtgørelse for faste ugentlige overtimer, samt at der i almindelighed udbetales efterindtægt af vederlaget for sådanne overtimer, men ikke af overtimebetaling, der skyldes vikariat eller lignende.

Kgl. konfirmation af 20. juli 1956 på fundats for Overretssagfører S. Høisgaard og Hustru, Signe Høisgaard, født Nielsens Legat til Minde om deres lille Datter, der døde i Viborg 1908.

Legatet er oprettet i henhold til enken efter overretssagfører S. Høisgaard fru Signe Høisgaard, født Nielsens testamentariske bestemmelser. Dets formål er tildeling af legatets årlige renteindtægt i een eller højst to portioner årlig til en (eller 2) flittige elever i Viborg Katedralskole. Legatet træder dog først i kraft efter ophør af en rentenydelsesret, der er tillagt opretternes søn og dennes hustru.

Kapitalen består af nom. 14.000 kr. obligationer, der forvaltes af undervisningsministeriet, som een for sig bestående formue, men iøvrigt på samme måde som andre under undervisningsministeriets forvaltning henlagte legatkapitaler.

Uddelingen af legatet foretages af skolerådet for Viborg Katedralskole, der udgør legatets bestyrelse.

Bekendtgørelse af 22. juli 1956 om forlængelse af bekendtgørelse om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenskoler.

I henhold til § 7 i bekendtgørelse nr. 11 af 24. januar 1955 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenskoler skal de i bekendtgørelsen indeholdte refusionsbestemmelser optages til revision med virkning fra skoleåret 1956-57 at regne.

I henhold hertil fastsættes efter forhandling med indenrigsministeren følgende:

Bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 11 af 24. januar 1955 forbliver i kraft indtil udgangen af skoleåret 1956-57, således at de optages til revision med virkning fra skoleåret 1957-58 at regne.

Skrivelse af 16. august 1956 til N. N. byråd angående refusion af skoleudgifter for udenbys elever.

I skrivelse af 2. juni d. å. har byrådet i fortsættelse af stedfunden brevveksling angående opkrævning af skoleafgift for elever ved N. N. kommunens gymnasium, hjemmehørende i fremmede kommuner, men med ophold i N. N. kommune, forespurgt, om X. X. kommune, som N. N. kommune har afkrævet skoleafgift for to elever, hjemmehørende i X. X. kommune, kan afvise dette krav under henvisning til, at de pågældende elever er ansat til skat af deres indtægter i N. N. kommune.

N. N. kommune har anført, at de pågældende ikke kan betragtes som havende midler til eget underhold, idet de indtægter, hvoraf de er skatteansat til N. N. kommune, er løn fra familieoverhovedet, og man har derfor ment, at X. X. kommune ikke med føje kan afvise kravet om refusion af skoleafgiften for de pågældende elever til N. N. kommune.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet, uanset om de af de pågældende elever oppebårne indtægter skal betragtes som »løn fra familieoverhovedet«, jfr. ligningslovens § 4, stk. 2, eller ej, må anse det for bedst stemmende med principperne i ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 om vederlagsfri undervisning, at de to elever som selvstændig skatteansat i N. N. kommune af en indtægt på over 700 kr. nyder gratis skolegang i N. N. kommune, og at X. X. kommune derfor ikke kan tilpligtes at refundere N. N. kommune skolepengene for de pågældende.

Cirkulære af 24. september 1956 om timebetalingsatsen m.v. til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almenskoler og Sorø akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. oktober 1956 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 21. juni 1956 anførte:

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektore og adjunkter.
56 kr. 33 øre mdl. for hver ugentlig time.
14 kr. 08 øre pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
48 kr. 68 øre mdl. for hver ugentlig time.
12 kr. 17 øre pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
1. Gifte.
40 kr. 87 øre mdl. for hver ugentlig time.

- 10 kr. 22 øre pr. time for enkelte timer.
 2. Ugifte.
 34 kr. 11 øre mdl. for hver ugentlig time.
 8 kr. 53 øre pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
 1. Gifte.
 35 kr. 88 øre mdl. for hver ugentlig time.
 8 kr. 97 øre pr. time for enkelte timer.
 2. Ugifte.
 29 kr. 80 øre mdl. for hver ugentlig time.
 7 kr. 45 øre pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til timelærere.

- a. 1. 40 kr. 87 øre, 41 kr. 87 øre, 42 kr. 87 øre, 43 kr. 87 øre, 44 kr. 87 øre (45 kr. 87 øre).
 10 kr. 22 øre, 10 kr. 47 øre, 10 kr. 72 øre, 10 kr. 97 øre, 11 kr. 22 øre (11 kr. 47 øre).
 2. 34 kr. 11 øre, 35 kr. 11 øre, 36 kr. 11 øre, 37 kr. 11 øre, 38 kr. 11 øre (39 kr. 11 øre).
 8 kr. 53 øre, 8 kr. 78 øre, 9 kr. 03 øre, 9 kr. 28 øre, 9 kr. 28 øre, 9 kr. 53 øre (9 kr. 78 øre).
- b. 1. 35 kr. 88 øre, 36 kr. 88 øre, 37 kr. 88 øre, 38 kr. 88 øre, 39 kr. 88 øre (40 kr. 88 øre, 41 kr. 88 øre).
- b. 1. 35 kr. 88 øre, 36 kr. 88 øre, 37 kr. 88 øre, 38 kr. 88 øre, 39 kr. 88 øre (40 kr. 88 øre, 41 kr. 88 øre).
 8 kr. 97 øre, 9 kr. 22 øre, 9 kr. 47 øre, 9 kr. 72 øre, 9 kr. 97 øre (10 kr. 22 øre, 10 kr. 47 øre).
 2. 29 kr. 80 øre, 30 kr. 80 øre, 31 kr. 80 øre, 32 kr. 80 øre, 33 kr. 80 øre (34 kr. 80 øre, 35 kr. 80 øre).
 7 kr. 45 øre, 7 kr. 70 øre, 7 kr. 95 øre, 8 kr. 20 øre, 8 kr. 45 øre (8 kr. 70 øre, 8 kr. 95 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, hvis uddannelse svarer til en adjunks, 37 kr. 21 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 8 kr. 59 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
 32 kr. 51 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 7 kr. 50 øre pr. læst time.
- Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 8 kr. 53 øre pr. tilsynstime (34 kr. 11 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, hvis uddannelse svarer til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 7 kr. 45 øre pr. tilsynstime (29 kr. 80 øre månedlig pr. ugentlig time).
- Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære nr. 148 af 21. juli 1947.

Cirkulærskrivelse af 6. oktober 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø akademis skole angående en bevilling til musikbibliotek og diskotek.

I forbindelse med tidligere cirkulærskrivelse vedrørende statsskolernes forsyning med radio- og gramfonudstyr m. v. skal man meddele, at der som sidste

del af en flerårig bevilling på ialt 219.000 kr. til hver skole stilles 1.500 kr. til rådighed i indeværende finansår under finanslovskonto § 20.X.A.15.a.2. Tilskud til musikbibliotek og diskotek til anskaffelse af en grundbestand i et musikbibliotek. Til skolernes vejledning ved anskaffelsen heraf vedlægges en af undervisningsinspektøren for gymnasieskolernes faglige medhjælper i sang og musik, lektor Gunnar Heerup, udarbejdet liste over bøger, noder og grammofonplader (bånd).

Forslag til

Et Musikbibliotek for en Gymnasieskole.

Efterfølgende fortegnelse over bøger, noder og musik på plader (eller bånd) er udarbejdet i anledning af, at der er stillet et årligt beløb til rådighed for statsskolerne til vedligeholdelse og nyanskaffelser af et musikbibliotek og af, at der i indeværende skoleår er blevet tildelt statsskolerne et større éngangsbeløb til samme formål. Da fortegnelsen dog også kan være af interesse for de kommunale og private gymnasieskoler, tilstilles den samtlige gymnasieskoler.

Fortegnelsen omfatter værker, der kan danne grundbestanden i et sådant musikbibliotek, den er tænkt som et vejledende forslag og er i ingen henseende at betragte som obligatorisk.

Grundstammen i biblioteket er The New Oxford History of Music, 1-11, med tilhørende pladesamling, kommentar- og nodehæfter The History of Music in Sound (hidtil udkommet bind 2-6, 900-1750). Anskaffes dette værk ikke, må en passende erstatning søges i andre værker og samlinger.

Biblioteket er ikke et udlånsbibliotek, men et undervisnings- og brugsbibliotek for læreren, dets plads bør være i sanglokalet. Klassesæt eller delvise klassesæt, af hvad art være må (sangebøger, partiturer, korstemmer, orkestermateriale m. m.), er ikke medtaget i listen, idet alt elevmateriale må anskaffes over elevbogskontoen.

Bemærkninger til fortegnelsen:

1. Nodebiblioteket må tænkes at omfatte også de værker, der er nævnt under plade (bånd) biblioteket, idet anskaffelsen af et værk på plade (bånd) betyder samtidig anskaffelse af pågældende værk i partitur eller klaverudtog.

2. Kursiveringerne i II (nodebiblioteket) og III (plade(bånd)biblioteket) angiver et mindre, men centralt udvalg af værker.

3. En skråstreg (/) mellem to værker af samme komponist betyder, at i første omgang kun det ene værk anskaffes, senere kan da om fornødent det andet værk anskaffes.

4. I III (plade(bånd)forteignelsen) er kun medtaget få klaverværker, da mange musiklærere selv vil kunne foredrage et udvalg af klavermusik.

NB. Egentlige kammermusikværker (trioer, kvartetter m. m.) i stemmer er ikke medtaget i fortegnelsen. Det vil dog være ønskeligt, for så vidt de økonomiske muligheder derfor skulle være til stede, at sådanne værker fandtes i biblioteket også til udlån til skolens musikdyrkende elever.

Bøger om musik etc.

- Sohlmans musiklexikon, 1-4
 The New Oxford History of Music, 1-11, hidtil kun
 2. bind udkommet
 Würner: Geschichte der Musik
 Jacobsen og Kappel: Musikkens mestre, 2, danske komponister
 Kretzschmar: Führer durch den Konzertsaal, 1-3
 Hamburgers koncertfører
 Reclams Opernführer
 Schepclern: Operabogen
 Stöhr: Formenlehre der Musik
 Knud Jeppesen: Kontrapunkt
 Carl Nielsen: Levende musik
 Schepclern: Instrumenter og partitur
 1 sæt instrumenttavler (afbildninger af instrumenter)

II.

Noder

A. Ikke-nordisk musik

- Davison and Apel: *Historical Anthology of Music*, 1-2
The History of Music in Sound, 1-10, 2-6 hidtil udkommet (tekstbøger)
Graduale romanum
 Folke- og skolemusik, 1 ff., hidtil udkommet 11 bind
 Bach, J. S.: *klaverværker*
 sonater for violin og klaver
 Schemelli-Lieder
 Matthäuspasion/Johannespasion
 Hohe Messe
 Händel: *klaverværker*
 sonater for violin og klaver
 Messias
 Saul/Salomo
 Scarlatti: klaversonater
 Gluck: Orpheus et Euridice
 Haydn: *klaverværker*
 sonater for violin og klaver
 Die Schöpfung
 Schulz: *Lieder im Volkston*
 Mozart: *klaverværker*
 sonater for violin og klaver
 Die Zauberflöte
 Le nozze di Figaro/*Don Giovanni*/Cosi fan tutte
 Lieder
 Beethoven: *klaverværker*
 sonater for violin og klaver
 Lieder
 Fidelio
 Weber: *klaverværker*
 Der Freischütz
 Schubert: *klaverværker*
 Lieder
 sonatiner for violin og klaver
 Mendelssohn: *klaverværker*
 Lieder
 duetter
 Chopin: *klaverværker*

*Schumann: klaverværker**Lieder*

- Wagner: Der fliegende Holländer/Tannhäuser/Lohengrin
 Die Walküre/Die Meistersinger von Nürnberg/Tristan und Isolde
 Verdi: La traviata/Rigoletto, *Aida*/Otello
 Brahms: *klaverværker*
 sonater for violin og klaver
 Lieder
 Ein deutsches Requiem
 Borodin: Fyrst Igor
 Mussorgskij: *Udstillingsbilleder*
 Boris Godunov
 Bizet: Carmen
 Tsjajkovskij: Eugen Onegin/Spar dame
 Puccini: Bohème
 Wolf, Hugo: Lieder
 Debussy: Suite bergamasque
 Pour le piano
 Children's corner
 Préludes, 1-2
 sange
 Pelleas et Mélisande
 Strauss, Richard: Der Rosenkavalier
 Schönberg: klaverstykker
 Ravel: L'enfant et les sortilèges
 Bartók: *klaverstykker for børn*,
allegro barbaro
mikrokosmos
 duetter for 2 violiner
 Stravinsky: 8 lette stykker for firehændigt klaver
 Berg, Alban: Wozzeck
 Honegger: Le roi David
 Prokofjev: *Peter og ulven*
 Orff, Carl: *Carmina burana*
Schulwerk 1-5
 Hindemith: Ludus tonalis

B. Nordisk musik

- Arnholtz, Schiørring, Videra: *gamle danske viser 1-5*
 Svenske folkeviser
 Norske folkeviser
 Folkehøjskolens melodibog
 Berggreen: koralbog
 Bielefeldt: koralbog
 Laub: dansk kirkesang
 Larsen, Wöldike: *Den danske koralbog*
 Buxtehude: klaverværker
 Bellman: *viser och sångar*
 Weyse: *romancer og sange*
 Kuhlau: *klaversonatiner*
 sange
 Elverhøj
 Hartmann: *klaversonater*
 sange
 Liden Kirsten

Rung, Henrik: romancer og sange

Gebauer: romancer og sange

Gade: klaverstykker

romancer og sange

Elverskud

Wennerberg: Gluntarne

Heise: romancer og sange

Drot og Marsk

Grieg: *lyriske klaverstykker*

sonater for violin og klaver

sange

Lange-Müller: romancer og sange

Der var engang

Laub: sange

Sibelius: enkelte klaverstykker og sange

Carl Nielsen: *klaverværker*

romancer og folkelige sange (med Laub)

Saul og David

Maskerade

Hymnus amoris/Fyens forår

Henriques, Fini: klaverstykker

stykker for violin og klaver

Sæverud: enkelte klaverstykker

Mortensen, Otto: sange

Christensen, Koppel: Trompetkvadet

III.

Plade (bånd) samling

A. Ikke-nordisk musik

The History of Music in Sound. 1-10, hidtil udkommet
bind 2-6, hver omfattende 12-13 plader

Bach, J. S.: italiensk koncert (cembalo)

solosonate (violin)

solosonate (viola da gamba)

brandenburgkoncert 3 / 5

orkestersuite

dobbelkoncert d for 2 violiner

Matthäuspassion/Johannespassion

præludium og fuga/*passacaglia c*

Händel: concerto grosso

orgelkoncert

Messias

Gluck: Orpheus et Euridice

Haydn: strygekvartet (tidlig)

strygekvartet (sen)

trompetkoncert

symfoni (tidligere)

symfoni (sen)

Die Schöpfung

Mozart: klaverkvartet

strygekvartet

strygekvintet

klarinetkvintet

klaverkoncert

symfoni haffner/linzer

symfoni g/Es/C

Le nozze di Figaro/*Don Giovanni/Cosi fan tutte*

Die Zauberflöte

Bethoven: klavertrio

strygekvartet fra op. 18

strygekvartet (sen)

septet

ouverture Coriolan

ouverture Egmont

ouverture Leonore 3

symfoni 1 / 2 / 4 / 6 / 7 / 8

symfoni 3 / 5

symfoni 9

violinkoncert

klaverkoncert c / G / Es

An die ferne Geliebte

Weber: *ouverture Freischütz*

ouverture Oberon/Precioza/Euryanthe

Rossini: *ouverture Wilhelm Tell*

Schubert: *Klavertrio B / Es*

strygekvartet a / d / G

strygekvartet C / Follekvintet

symfoni 4 / 5

symfoni 8 h / 9 C

sangudvalg sopran

Erlkönig

Müllerlieder / Winterreise

Glinka: *ouverture Ruslan og Ludmilla*

Berlioz: *sinfonie fantastique*

Mendelssohn: *ouverture Skærsommernatsdrøm*

violinkoncert

symfoni 3 / 4

Chopin: *ballade/scherzo/phantasie/sonate*

etudier/præludier

polonaise

vals/nocturne/mazurka

Schumann: klaverkvintet

symfoni 1 / 2 / 3 / 4

klaverkoncert

Frauenliebe und - leben

Dichterliebe

Die beiden Grénadiere

Liszt: *Ideale*

Wagner: *ouverture Flyvende hollænder/ouverture*

Tannhäuser

forspil Meistersinger

Walküre, 1. akt / *Tristan og Isolde, forspil og uddrag*

Verdi: *Rigoletto*

uddrag av Aida

Offenbach: *ouverture Orfeus i Underverdenen*

Franck, Cesar: *symfoni*

Chorales (orgel)

Smetana; *ouverture Solgte brud*

Moldau

Bruckner: *symfoni*

Strauss, Johann: *ouverture Flagermusen*

valse

Brahms: *klaverkvintet f*

symfoni 1 / 2 / 3 / 4

violinkoncert

klaverkoncert 1 / 2

- Haydn-variationer
Lieder
Ein deutsches Requiem
Alt-Rhapsodie
- Borodin: ouverture fyrst Igor, / *Polovetser-danse av fyrst Igor*
- Mussorgskij: Boris Godunov
Mussorgskij-Ravel: Udstillingsbilleder
- Bizet: Carmen
Tsjajkovskij: ouverture 1812
marche slave
nøddeknekker-suite
symfoni 4 / 5 / 6
klaverkoncert b
- Dvorák: slaviske danse
symfoni 5
- Puccini: Bohème
- Mahler: symfoni / Lied von der Erde
- Wolf: Italiensk serenade (strygerkvartet) Lieder-udvalg
- Debussy: *Prélude à l'après-midi d'un faune*
la mer / nocturnes
strygekvartet
Pelléas et Mélisande
sangudvalg
- Schönberg: *suite for klaver*
Verklarte Nacht (sekstet)
Pierrot lunaire
- Revel: klavertrio
Bolero / L'enfant et les sortilèges
- Bartók: *strygekvartet 2 / 6*
allegro barbaro, rondo over ungarske temaer
sonate/rhapsodi (violin og klaver)
klaverkoncert 3
concerto
- Stravinsky: *Petrusjka*
sacre de printemps
l'histoire du soldat
salmesyfoni
lille suite for orkester
- Berg, Alban: uddrag av Wozzeck
violinkoncert
- Honegger: le roi David
- Prokofjev: *Peter og ulven*
5. symfoni
- Orff, Carl: *Carmina burana*
- Khatsjaturian: *suite av Gagané*
- Sjostakovitsj: symfoni 5 / 7 / 9 / 10
- Britten: *The young person's guide to the orchestra*
- Kuhlau: *ouverture Elverhøj*
- Hartmann: *ouverture, uddrag Liden Kirsten*
gudernes triumfmarch av Trymskviden
- Lumbye: *udvalg av danse og marscher*
- Gade: noveletter
ossian-ouverture
uddrag av Elverskud
polonaise og brudevals av Et folkesagn
- Heise: *romancer i udvalg*
- Svensden, Johan: festpolonaise
- Horneman: *ouverture Aladdin*
musik til Gurre
- Grieg: musik til Peer Gynt
klaverkoncert
norske danse
sange i udvalg
- Lange-Müller: musik til Der var engang
forspil Renaissance
- Sibelius: *Finlandia*
en saga / Karelia-suite
symfoni 2 / 5
violinkoncert
sange i udvalg
- Nielsen, Carl: *thema med variationer for klaver*
strygekvartet f / Es / F
blåserkvintet
klarinetkoncert
ouverture Maskarade, uddrag av operaen
ouverture Helios
suite av Aladdin-musikken
symfoni 3 / 4 / 5
lille suite for strygere
sange i udvalg
- Henriques, Fini: *forspil Vølund Smed* og alfedans
- Alfvén: Midsommarvaka
- Riisager: *Qarrtsiluni / koncertino for trompet og strygere*
suite av Slaraffenland
- Søverud: *Kjempeviseslått*
musik til Peer Gynt
- Høffding: *dialoger for obo og klarinet*
- Holmboe: *strygekvartet*
- Bentzon, Niels Viggo: *partita for klaver*
kammerkoncert

III B.

Nordisk musik

- Buxtehude: *passacaglia d / præludium og fuga g*
kirkesonate
kantate
- Dupuy: *ouverture til Ungdom og galskab*
- Berwald: symfoni

Cirkulærskrivelse af 8. oktober 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående udarbejdelse af lønstatistik for statens løst ansatte arbejdere.

Til brug ved udarbejdelsen af en lønstatistik for statens løst ansatte arbejdere har nærværende ministerium fra finansministeriet modtaget anmodning om at ville udarbejde specificerede oplysninger om størrelsen af de udbetalte lønandele, herunder også feriegodtgørelse m. v., for samtlige løsarbejdere, der er beskæftiget under ministeriet.

Lønstatistikken tænkes udarbejdet kvartalsvis, begyndende med oktober kvartal d. å., d. v. s. med den første lønningsuge i oktober måned.

I den anledning skal man herved anmode d'herrer rektorer om at ville foranledige, at der på vedlagte lønningsskemaer meddeles lønoplysning for hver ved skolen løst ansatte arbejdere (rengøringsassistenter, pedelmedhjælpere, gartnermedhjælpere o. l.) for hver af de 13 uger i kvartalet, i hvilket den pågældende har været beskæftiget ved skolen.

Oplysningsskemaerne bedes indsendt til det statistiske departement senest 14 dage efter kvartalets udløb.

Undervisningsministeriets cirkulære af 8. oktober 1956 angående radioaktive stoffer. (Til rektorerne for gymnasieskolerne, lederne af de anerkendte studenterkursus og forstanderne for seminarierne).

På sundhedsstyrelsens foranledning meddeles det herved, at det i lov nr. 94 af 31. marts 1953 om brug m. v. af radioaktive stoffer er fastsat, at enhver, der ved lovens ikrafttræden er besidder af radioaktive stoffer, skal foretage anmeldelse heraf til sundhedsstyrelsen, og at radioaktive stoffer af enhver art fremtidig kun må indføres og besiddes, såfremt tilladelse er meddelt af sundhedsstyrelsen.

Fra disse almindelige bestemmelser har sundhedsstyrelsen for skolerne, seminarierne og kursus vedkommende allerede dispenseret, for så vidt angår svage præparater, der er fast anbragt i apparater som tågekamre og spintariskoper, hvorfra de ikke fjernes under brugen, og hvori strålingen udadtil er tilstrækkelig afskærmet; det samme gælder for så vidt angår svage præparater til joniseringsforsøg o. lign., såfremt præparaterne er emballeret og opbevaret på en sådan måde, at strålingen udadtil er tilstrækkelig afskærmet, og præparaterne er af en sådan art, at det radioaktive materiale ikke kan løse sig og forstøves, således at enhver optagelse i organismen, f. eks. ved indånding eller igennem forurening af hænderne (f. eks. ved emanation), er udelukket.

Ved udsendelse af denne meddelelse skal man indskærpe skolelederens pligt til at foretage anmeldelse af radioaktive præparater (medmindre de er af den af sundhedsstyrelsen godkendte type, der omfattes af dispensationsbestemmelsen) og til at drage omsorg for hensigtsmæssig og forsvarlig opbevaring og behandling af alt radioaktivt materiale.

Cirkulærskrivelse af 9. oktober 1956 til statens højere almenskoler, Sorø Akademis skole, de private gymnasieskoler, statsseminariene, statsøvelsesskolerne, de private seminarier og de private øvelsesskoler angående oprettelsen af Undervisningsministeriets Båndcentral.

I betragtning af vanskelighederne ved fuldt ud at udnytte statsradiofoniens skoleradioudsendelser har undervisningsministeriet oprettet institutionen »Undervisningsministeriets Båndcentral«.

Centralens opgave er i første række at stille båndoptagelser af skoleradioudsendelser vederlagsfrit til disposition for undervisningen ved statens højere almenskoler, Sorø Akademis Skole, de private gymnasieskoler, statsseminarier og -øvelsesskoler samt de private seminarier og disses øvelsesskoler.

Centralen vil dernæst, inden for rammerne af gældende lovgivning, være skolerne behjælpelig med at fremstille sådanne andre båndoptagelser til undervisningsbrug, som skolerne ikke selv vil kunne optage tilfredsstillende med eget apparatur. Centralen vil også herudover i det omfang, forholdene gør det muligt, kunne yde assistance med hensyn til lokale lydregistreringer til brug for skolen.

Båndcentralen er undergivet tilsyn af et ministerielt udvalg, i hvilket skoleradioen er repræsenteret. Den daglige ledelse forestås af assistent E. F. Happe Jacobsen.

Ordningen er trådt i kraft fra begyndelsen af indværende skoleradiosæson. Nærmere vejledning fra båndcentralen vedrørende den praktiske fremgangsmåde fremsendes samtidig hermed.

I.

Undervisningsministeriets båndcentral er tænkt som et hjælpemiddel for statens højere almenskoler, Sorø Akademis Skole, de private og kommunale gymnasieskoler, de tilskudsberettigede studenterkurser, statsseminariene og disses øvelsesskoler samt de private seminarier og disses øvelsesskoler. Båndcentralens opgave vil i første række være vederlagsfrit at udlåne båndoptagelser af skoleradioens udsendelser, jfr. undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 9. oktober 1956, der er optaget som bilag.

Båndcentralen er undergivet tilsyn af et af undervisningsministeriet nedsat udvalg, bestående af programredaktør ved statsradiofonien Valdemar Christensen, ekspeditionssekretær i undervisningsministeriet Verner Hammer (formand) og ekspeditionssekretær samme sted W. Weincke; som sekretær for udvalget fungerer sekretær i undervisningsministeriet Ernst Goldschmidt. Den daglige ledelse varetages af assistent E. F. Happe Jacobsen.

Båndcentralen optager:

1. Samtlige udsendelser fra Danmarks skoleradio.
2. Andre radioudsendelser end skoleradioens, men anmodning herom skal da være underskrevet af skolens leder eller dennes stedfortræder og må indsendes i god tid inden udsendelsen samt indeholde motivering for, at skolen ikke selv mener at kunne foretage optagelsen.

Over båndcentralens bestand af optagelser vil der med passende mellemrum blive udsendt fortegnelser til skolerne.

Særlige bestemmelser.

A. Benyttelse af båndene.

Båndene må kun anvendes til afspilning, og de må således ikke kopieres. Af forfatter- og kunstnerrettslige hensyn må båndene kun anvendes til undervisningsbrug og kun af den skole, som har rekvireret dem.

B. Bestilling af bånd.

Ved bestilling af båndoptagelser af de skoleradio-udsendelser, som skolerne måtte have brug for, anvendes særlige bestillingskort.

Bestillingskortene anvendes af centralen som kartotekskort og skal derfor altid benyttes ved bestillinger; af samme grund kan der kun bestilles én båndoptagelse på hvert kort.

C. Forsendelse og behandling af bånd.

De bestilte bånd vil normalt kunne afsendes fra centralen 2 à 3 dage efter, at bestillingen er modtaget. Forsendelsen sker i særlige papkassetter, der er indrettet således, at adressen anbringes i en udstansning i kassetten.

De udlånte bånd skal returneres straks efter benyttelsen og senest 3 uger efter modtagelsen. Ved returneringen skal båndet være kørt tilbage på den samme spole, hvorpå den er leveret (spolens nr. står angivet i øverste venstre hjørne af følgesedlen), og den kassette, hvori båndet blev modtaget, skal anvendes ved tilbage-sendelsen. Ved returneringen til centralen vendes kassetten indlæg, så centralens adresse fremtræder i udstansningen. Kassetten med bånd kan sendes som almindeligt brev, og vægten vil sædvanligvis være 500 gr.

Det er en betingelse for udlån, at skolens båndoptager er i forsvarlig teknisk stand. Opmærksomheden henledes på, at båndoptagere bør justeres 2 gange årligt. Skulle et bånd knække eller på anden måde blive beskadiget under brugen, må det omgående returneres og må ikke repareres af skolen. Båndene vil normalt være indspillet i dobbelt spor med $7\frac{1}{2}$ " (19 cm) hastighed.

Cirkulære af 9. oktober 1956 om afholdelse af en »Nordens dag« den 30. oktober 1956 til skoledirektionerne, kommunalbestyrelserne, skolekommissionerne, skolenævnene og skolelederne.

På foranledning af en henvendelse fra foreningen Norden henleder ministeriet opmærksomheden på, at den 30. oktober 1956 vil blive fejret som en »Nordens dag« i de nordiske lande i lighed med, hvad tilfældet var i 1936 og 1951.

Foreningerne Norden har på det fælles delegeret-møde vedtaget at samle offentlighedens interesse den dag i særlig grad om det nordiske samarbejdes betydning. Der vil ske henvendelse til alle skolerne i de nordiske lande og til den nordiske presse, de nordiske statsradiofonier, boghandlere og biblioteker om på hver sin vis at markere dagen. Om aftenen vil foreningen Norden arrangere møder med nordisk program i de fleste byer og større stationsbyer.

Ministeriet finder det naturligt, at »Nordens dag« også fejres i skolerne. Man anmoder derfor skolerne om, at der på denne dag gives eleverne oplysning om de tanker og ideer, som ligger bag afholdelsen af »Nordens dag« i det omfang og under den form, som skolelederen i det enkelte tilfælde måtte finde formålstjenligt.

Foreningen Norden har henstillet, at der gives dagen et festligt præg f. eks. ved, at eleverne samles og synger de nordiske nationalsange som ramme om en rede-

gørelse fra skolelederens (eller en lærers) side for formålet med det nordiske samarbejde efterfulgt af en letfattelig fremstilling af den nære tilknytning mellem Nordens lande (historie, næringsliv, sprog, kultur, fælles lovgivning) eller med oplæsning af et stykke litteratur af en af nabolandenes forfattere eller med et lille foredrag med nordisk emne, forevisning af lysbilleder eller film, aflytning af skoleradioens nordiske udsendelse den dag, præsentation af nordisk musik eller andet lignende. Hvis det er muligt, bør de nordiske flag eller flagenes farver anvendes ved udsmykning af lokalet.

Ministeriet har intet at erindre imod, at eleverne får fri for skolegang for resten af dagen i tilknytning til det af skolen arrangerede program.

Fra foreningen Norden har ministeriet modtaget et af lektor dr. phil. Hakon Stangerup udarbejdet materiale (bilag 1-2), til eventuel brug ved skoleledernes eller lærernes fremstilling af betydningen af det nordiske samarbejde, samt en prisopgave med nordiske emner for dansk skoleungdom (bilag 3), der bedes bekendtgjort i skolerne. (Bilagene ikke optaget).

Cirkulærskrivelse af 12. oktober 1956 til rektorerne for de private gymnasieskoler, bestyrerne for de private eksamensberettigede mellem- og realskoler og forstanderne for de anerkendte private kursus angående langvarigt ubeskæftigede lærere.

På givne foranledning skal man herved anmode skolelederne om ved ansættelse af lærere at have opmærksomheden henvendt til mulige afbrydelser i den forudgående lærervirksomhed og søge disses årsag dokumenteret, idet det er forekommet, at personer, der har været straffet for overtrædelse af straffelovens kap. 24 (forbrydelse mod kønsædeligheden), ved mangel-fulde eller urigtige oplysninger om tidligere lærervirksomhed har skaffet sig ansættelse ved en privat skole, uden at dennes leder har været vidende om disse forhold.

Det tilføjes, at der – for så vidt dommen ikke indeholder noget forbud mod, at den pågældende beskæftiger sig med undervisningsvirksomhed – principielt ikke er noget til hinder for, at en privat skole, der ønsker det, kan ansætte en sådan lærer, men at skolelederen i så tilfælde må være sig sit ansvar bevidst og udvise fornøden agtpågivenhed overfor den pågældendes adfærd på skolen.

Cirkulære af 19. oktober 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis skole angående nedsættelse af det pligtige timetal på grund af hjemmearbejde med stil- og opgaverettelse.

I henhold til bestemmelserne i lov om statens tjenestemænd af 6. juni 1946 § 872, stk. 2, fastsætter ministeriet efter stedfunden forhandling med de bevillende myndigheder herved følgende regler for nedsættelse af det pligtige timetal på grund af hjemmearbejde med stil- og opgaverettelse:

Timenedsættelse (henholdsvis overtime- og timebetaling) tilkommer alle lærere – herunder rektorer samt lærere, hvis pligtige timetal er nedsat på grund af alder – der underviser i fag, hvori der afholdes skriftlig eksamen eller fremlægges skriftlige prøver ved eksamen. Nedsættelsen beregnes som følger:

Gymnasieklasser:

Engelsk og tysk referatstil i 2. og 3. gymnasieklasse	0,18	ugentlig	time	pr.	elev
Matematik	0,15	-	-	-	-
Latin	0,12	-	-	-	-
Dansk	0,10	-	-	-	-
Fysik	0,10	-	-	-	-
Engelsk og tysk genfortælling og oversættelse	0,09	-	-	-	-
Naturlære (klassisk-sprog- lige og ny-sproglige 1. gymnasieklasser)	0,03	-	-	-	-

Realklasser og 11. pigeskoleklasser:

Regning, matematik og stenografi	0,09	ugentlig	time	pr.	elev
Dansk, engelsk, tysk og regning for piger	0,06	-	-	-	-
Bogføring	0,05	-	-	-	-

4. mellemskoleklasser og 10. pigeskoleklasser:

Dansk, regning og matematik	0,06	ugentlig	time	pr.	elev
-----------------------------	------	----------	------	-----	------

Timenedsættelsen fremkommer ved multiplikation af fagbrøken med elevtallet i vedkommende klasse, dog således at hver klasse i hvert fag indgår med mindst $\frac{1}{2}$ ugentlig time ved beregningen af antallet af timer for stil- og opgaverettelse for den enkelte lærer. Til brug ved denne beregning vedlægges en tabel. Af det for den enkelte lærer på basis af elevbrøkerne udregnede antal reduktionstimer for stil- og opgaverettelse medregnes indtil 5 ugentlige timer fuldtud, medens det overskydende antal timer medregnes med $\frac{2}{3}$, og således at det beregnede samlede timetal for hver enkelt lærer i een eller i flere klasser tilsammen derefter afrundes til det nærmest lavere antal halve timer. Af det herefter fremkomne antal timer kan indtil 5 timer ugentlig indgå i det pligtige timetal i henhold til tjenestemandslovens § 872, stk. 2, medens eventuelt resterende timer vederlægges med overtimebetaling.

Under hensyn til, at der ved nogle skoler kun gives undervisning i bogføring og stenografi til elever, der ikke læser fransk, og at elevtallet i bogføring og stenografi på grund af afgang i fransk ofte forøges i skoleårets løb, bemyndiger man rektorerne til på grundlag af elevtallet den 1. januar at regulere den på grundlag af elevtallet den forudgående 1. september foretagne beregning af timenedsættelsen for hjemmearbejde i bogføring og stenografi.

Ovenstående regler vil være at bringe til anvendelse fra 1. april 1956 at regne.

Der vil fra ministeriet fremkomme meddelelse om, hvilken yderligere timenedsættelse eller overtimebetaling (timebetaling), der herefter vil kunne tillægges hver enkelt lærer for skoleåret 1956-57.

Skrivelse af 25. oktober 1956 til N. N. sogneråd vedrørende refusion af skoleafgift.

I en gennem A. amts skoledirektion hertil indsendt skrivelse af 1. f. m. har sognerådet anmodet om en udtalelse om, hvorvidt N. N. kommune har pligt til at betale skoleafgift til B. byråd i anledning af, at en elev, der har bestået præliminæreksamen ved N. N. kommunale realskole, og hvis forældre er bosat i N. N. kommune, pr. 1. august d. å. er blevet optaget i B. kommunale gymnasiums 1. gymnasieklasse og på det til skolen knyttede alumnat.

I den anledning skal man herved meddele, at den omstændighed, at en kommune har egen realskole, ikke kan fritage den for at betale skoleafgift for en i kommunen hjemmehørende elev, som er optaget i en gymnasieklasse i en anden kommunes eksamensskole, og at den omstændighed, at en elev af hensyn til sin skolegang tager ophold i skolekommunen, ikke medfører, at eleven ikke kan betragtes som hjemmehørende hos forældre eller forsørgere i den hidtidige hjemstedskommune.

Efter det ovenfor anførte vil N. N. kommune være forpligtet til at refundere B. kommune skolepengene for S. S.

Cirkulære af 17. november 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående ekskursioner i undervisningsmæssigt øjemed.

Efter forhandling med bevillingsmyndighederne har undervisningsministeriet opnået tilslutning til, at den på finansloven opførte bevilling til ekskursioner for statskolerne forhøjes fra 17.000 kr. til 56.700 kr. fra og med finansåret 1956-57 under forudsætning af, at ekskursionernes antal og omfang lægges ind i faste rammer. Under henvisning hertil fastsætter ministeriet herved følgende foreløbige retningslinier for anvendelsen af bevillingen:

Alle gymnasieelever skal i det mindste have lejlighed til at deltage i 1 flerdages-ekskursion – eller hvor omstændighederne måtte tale derfor i 2 eendags-ekskursioner – indenfor de 3 gymnasieår. Flerdages-ekskursioner skal mindst vare i 3 dage.

Man skal i øvrigt i denne forbindelse henvise til de om ekskursioner fastsatte bestemmelser, dels i ministeriets cirkulærskrivelse af 23. marts 1953 angående normaltidsplan m. m. for undervisningen i gymnasiet in fine, dels i ministeriets bekendtgørelse nr. 130 af 9. april 1953 om undervisningen i gymnasiet under fagene historie (side 14), geografi (side 16) og naturhistorie (side 17).

I ekskursionerne, der kun forventes foretaget i det omfang, undervisningsmæssige hensyn ved den enkelte skole tilsiger det, må kun det for den enkelte ekskursion nødvendige antal lærere deltage.

Fordelingen af den samlede bevilling på de 34 statskoler vil blive foretaget efter elevtallene i gymnasiet.

Af den hver enkelt skole tilfaldende andel af bevillingen kan der ydes time- og dagpenge – men ikke tillæg til fulde dagpenge for 1., 2. og 3. dag – til de lærere, der leder ekskursionerne, dog højest indenfor 30 % af den

Tabel til beregning af timenedsættelse for hjemmearbejde med stil- og opgaverrettelse i statens højere almen- skoler og Sorø Akademis skole.

Gymnasieklasser	Engelsk lysk referatstil	Matem.	Latin	Engelsk lysk overs. og genført.	Dansk		Fysik mn.		Naturalære I. G ks - ns
Realklasser 11. pigeskole- klasse				Regning, matem. og stenografi		Dansk eng., lysk regn. f. pg.		Bogføring	
4. mellemkl. 10. pigeskole- klasse						Dansk regn. og matem.			
1 elev	0,18	0,15	0,12	0,09	0,10	0,06	0,10	0,05	0,03
2 elever	0,36	0,30	0,24	0,18	0,20	0,12	0,20	0,10	0,06
3 -	0,54	0,45	0,36	0,27	0,30	0,18	0,30	0,15	0,09
4 -	0,72	0,60	0,48	0,36	0,40	0,24	0,40	0,20	0,12
5 -	0,90	0,75	0,60	0,45	0,50	0,30	0,50	0,25	0,15
6 -	1,08	0,90	0,72	0,54	0,60	0,36	0,60	0,30	0,18
7 -	1,26	1,05	0,84	0,63	0,70	0,42	0,70	0,35	0,21
8 -	1,44	1,20	0,96	0,72	0,80	0,48	0,80	0,40	0,24
9 -	1,62	1,35	1,08	0,81	0,90	0,54	0,90	0,45	0,27
10 -	1,80	1,50	1,20	0,90	1,00	0,60	1,00	0,50	0,30
11 -	1,98	1,65	1,32	0,99	1,10	0,66	1,10	0,55	0,33
12 -	2,16	1,80	1,44	1,08	1,20	0,72	1,20	0,60	0,36
13 -	2,34	1,95	1,56	1,17	1,30	0,78	1,30	0,65	0,39
14 -	2,52	2,10	1,68	1,26	1,40	0,84	1,40	0,70	0,42
15 -	2,70	2,25	1,80	1,35	1,50	0,90	1,50	0,75	0,45
16 -	2,88	2,40	1,92	1,44	1,60	0,96	1,60	0,80	0,48
17 -	3,06	2,55	2,04	1,53	1,70	1,02	1,70	0,85	0,51
18 -	3,24	2,70	2,16	1,62	1,80	1,08	0,90	0,90	0,54
18 -	3,42	2,85	2,28	1,71	1,90	1,14	1,90	0,95	0,57
20 -	3,60	3,00	2,40	1,80	2,00	1,20	2,00	1,00	0,60
21 -	3,78	3,15	2,52	1,89	2,10	1,26	2,10	1,05	0,63
22 -	3,96	3,30	2,64	1,98	2,20	1,32	2,20	1,10	0,66
23 -	4,14	3,45	2,76	2,07	2,30	1,38	2,30	1,15	0,69
24 -	4,32	3,60	2,88	2,16	2,40	1,44	2,40	1,20	0,72
25 -	4,50	3,75	3,00	2,25	2,50	1,50	2,50	1,25	0,75
26 -	4,68	3,90	3,12	2,34	2,60	1,56	2,60	1,30	0,78
27 -	4,86	4,05	3,24	2,43	2,70	1,62	2,70	1,35	0,81
28 -	5,04	4,20	3,36	2,52	2,80	1,68	2,80	1,40	0,84
29 -	5,22	4,35	3,48	2,61	2,90	1,74	2,90	1,45	0,87
30 -	5,40	4,50	3,60	2,70	3,00	1,80	3,00	1,50	0,90
31 -	5,58	4,65	3,72	2,79	3,10	1,86	3,10	1,55	0,93
32 -	5,76	4,80	3,84	2,88	3,20	1,92	3,20	1,60	0,96
33 -	5,94	4,95	3,96	2,97	3,30	1,98	3,30	1,65	0,99
34 -	6,12	5,10	4,08	3,06	3,40	2,04	3,40	1,70	1,02
35 -	6,30	5,25	4,20	3,15	3,50	2,10	3,50	1,75	1,05
36 -	6,48	5,40	4,32	3,24	3,60	2,16	3,60	1,80	1,08
37 -	6,66	5,55	4,44	3,33	3,70	2,22	3,70	1,85	1,11
38 -	6,84	5,70	4,56	3,42	3,80	2,28	3,80	1,90	1,14
39 -	7,02	5,85	4,68	3,51	3,90	2,34	3,90	1,95	1,17
40 -	7,20	6,00	4,80	3,60	4,00	2,40	4,00	2,00	1,20

Udregnet i overensstemmelse med reglerne i undervisningsministeriets cirkulære af 19. oktober 1956.

tilståede bevilling. Indenfor dette beløb kan der tillige ydes dækning for udgifter til overnatning i de enkelte tilfælde, hvor en ledsagende lærer må betale for sit natophold. Udgiften hertil dækkes efter regning, dog højest med den for nattillæg fastsatte sats.

Den øvrige del af bevillingen er alene beregnet til dækning af udgifterne ved befordring af elever og lærere, herunder godtgørelse til lærere, der benytter egen cykle, med 15 øre pr. km.

Det bemærkes, at den samtidig hermed foretagne fordeling af ekskursionsbevillingen for indværende finansår har forsøgmæssig karakter, og man skal derfor anmode skolen om inden 15. maj 1957 at indsende regnskab og beretning for den eller de i skoleåret 1956-57 foretagne ekskursioner, der er foretaget helt eller delvis med støtte af den tilståede bevilling samt oplysning om, hvilke ekskursioner, lejrskoleophold o. l. skolen i øvrigt måtte have foretaget.

Skrivelse af 17. november 1956 til rektor for X. statsskole angående kiropraktorerklæringer.

I anledning af hr. rektorens forespørgsel af 25. f. m. om tilstrækkeligheden af en udtalelse fra en kiropraktor ved ønske om fritagelse for karakter i gymnastik til studentereksamen skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne meddele, at den foreliggende udtalelse hverken er tilstrækkelig til at fritage eleven for deltagelse i gymnastik eller til fritagelse for karaktergivning i faget, men at hertil må kræves lægeerklæring, jfr. herved ministeriets cirkulære af 13. juli 1953, sidste afsnit.

Kgl. konfirmation af 20. november 1956 på fundats for »Realskolebestyrer og pastor B. Thorlacius-Ussings Mindefond«.

Legatet er oprettet af fru Martha Thorlacius-Ussing. Kapitalen udgør 3.500 kr. Dens årlige renteafkast udeles i 2 lige store portioner til elever, der dimitteres fra realklassen i Fjerritslev.

Legatets bestyrelse består af fru Martha Thorlacius, sognerådsformanden i Fjerritslev kommune og lederen af Fjerritslev kommunale skolevæsen. Legatets regnskabsår går fra 1. juli til 30. juni. Legatet revideres og decideres på samme måde som kommuneregnskabet og de øvrige af kommunalbestyrelsen bestyrede legater.»

Skrivelse af 20. november til udvalget vedrørende skolebøgers udførelse angående fastsættelse af normalsider.

I skrivelse af 19. september d. å. har udvalget anmodet ministeriet om at foranledige, at den i anordning af 5. oktober 1920 om fastsættelse af normalsider ved beregning af pensu for de højere almenskoler vedkommende m. v. indeholdte bestemmelse om, at en normalside prosa skal forstås som en side på 1.300 bogstaver, ændres, således at en normalside i overensstemmelse med det beregningsgrundlag, der benyttes

af bogforlag, bogtrykkere og typografer, fastsættes til 1.550 bogstavenheder.

I denne anledning skal man under henvisning til vedlagte afskrifter af de over sagen indhentedes udtalelser fra undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne meddele, at ministeriet intet vil have at indvende imod, at man udover den gældende normalsideberegning på 1.300 bogstaver tillige anfører den typografiske beregning på 1.550 bogstavenheder.

Det tilføjes, at ministeriet ved fastsættelsen af eventuelle nye pensabestemmelser vil tage under overvejelse, hvorvidt normalsidebegrebet alene vil kunne fastsættes i overensstemmelse med den typografiske beregning.

Skrivelse af 22. november 1956 til K. byråd angående refusion af skolepenge.

I skrivelse af 6. d. m. har byrådet anmodet ministeriet om en udtalelse om, hvem der skal betale skolepenge for en elev, der er i K. kommunale gymnasiums 3. gymnasieklasse, som har ophold i X. kommune, medens hendes forældre den 11. september d. å. er flyttet fra X. til Y. kommune.

I den anledning skal man herved meddele, at ministeriet efter det i sagen oplyste går ud fra, at eleven kun opholder sig i X. kommune af hensyn til tilendebringelsen af sin skolegang i K. gymnasium, og det må herefter påhvile hendes forældres opholdskommune, Y. kommune, at betale skolepenge for hende i K. gymnasium.

Cirkulære af 29. november 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående udbetaling af jubilæumsgratiale til statsansattes dødsbo.

Finansministeriet har den 4. september d. å. tilskrevet undervisningsministeriet således:

»I tilslutning til finansministeriets cirkulærskrivelse af 9. juni d. å. vedrørende gratialeordningen ved tjenestejubilæer skal man efter henstilling fra statstjenestemændenes centralorganisation I meddele, at såfremt en beskæftiget, der har haft jubilæum efter 1. april 1956, dør efter jubilæet, men inden eventuelt gratiale er kommet til udbetaling, vil dette være at udbetale til hans bo.«

Hvilket herved meddeles under henvisning til undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 4. oktober d. å.

Kgl. konfirmation af 30. november 1956 på tillæg til fundats af 27. januar 1927 for »Skoledisciplene Hans og Vilhelm Møllers Legat«.

Ved tillægget er legatkapitalen forøget med 10.000 kr. med fradrag af arveafgiften. Renterne af kapitalforøgelsen kan under de i den oprindelige fundats iøvrigt angivne betingelser uddeles til unge mennesker,

hvad enten de har taget realeksamen eller studenter-eksamen.

Iøvrigt er fundatsens bestemmelser gældende også for kapitalforøgelsen.

Skrivelse af 5. december 1956 til rektor for B. kommunale gymnasium angående refusion af skolepenge.

I skrivelse af 15. f. m. har hr. rektoren anmodet ministeriet om oplysning om, hvorvidt A. kommune, der fra 1. august d. å. at regne har oprettet en fuldt udbygget kommunal mellem- og realskole ved at overtage den stedlige private mellem- og realskole, er berettiget til at nægte refusion af skoleudgifterne for en elev, der er bosat i A., og som er elev i B. gymnasiums 3. mellemskoleklasse. De anfører i denne forbindelse, at De forstår reglerne i § 2 in fine i ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 således, at refusionsadgangen for skolekommunen kun bortfalder, såfremt hjemstedskommunen selv opretter en fra grunden opbygget eksamensundervisning, således at elever, som har påbegyndt eksamensundervisning udenfor kommunen, ikke af økonomiske grunde tvinges til at skifte skole.

I den anledning skal man herved meddele, at der ikke er hjemmel til at anlægge den af Dem antydede fortolkning af § 2 i bekendtgørelse af 24. januar 1955, og at A. kommune herefter i overensstemmelse med nævnte § 2 er berettiget til at nægte refusion af skoleudgifterne for den pågældende elev, dels fordi den har oprettet sin eksamensskole pr. 1. august d. å. eller samtidig med B. gymnasiums skoleårs begyndelse, dels fordi eleven ikke er optaget i en afgangsklasse, jfr. bekendtgørelsens § 3, sidste stykke.

Man skal dog henvisse til det i bekendtgørelsens § 4, stk. 2, anførte.

Skrivelse af 5. december 1956 til N. kommune angående refusion af skolepenge.

I skrivelse af 28. februar d. å. har kommunen anmodet ministeriet om oplysning om, hvorvidt den er pligtig at refundere M. kommune udgiften ved, at 2 i N. kommune hjemmehørende elever søger den kommunale eksamensskole i M., når N. kommune selv har oprettet et præliminærkursus, og når M. kommune ikke som anført i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 § 3, stk. 4, har underrettet N. kommune om elevernes påbegyndte undervisning.

Undervisningsministeriet har i den anledning brevvekslet med M. byråd, T. amts skoledirektion og undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne, og man skal efter det i sagen oplyste herved meddele, at det afgørende må være, om der i det år, hvor de 2 elever, hvis de var forblevet i den stedlige folkeskole, ville være blevet udskrevet af skolen efter 7 års skolegang, er blevet oprettet et nyt hold på kommunens præliminærkursus.

Hvis dette har været tilfældet, er N. kommune ikke refusionspligtig, idet de 2 omhandlede elever så kunne have undladt at søge eksamensskolen i M. og i stedet søgt optagelse på kommunens præliminærkursus umiddelbart efter afslutningen af deres 7. skoleår. Hvis der derimod ikke er blevet oprettet noget nyt hold i de

pågældende år, er kommunen refusionspligtig overfor M. kommune, selv om denne kommune har undladt at give meddelelse i henhold til bekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Cirkulære af 19. december 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående fremmed tilsyn ved skriftlig eksamen.

På foranledning af Statsskolernes Rektorforening skal ministeriet efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at rektor for fremtiden uden forudgående godkendelse af undervisningsinspektøren i fornødent omfang vil kunne antage fremmed tilsyn ved skriftlige eksaminer samt af skolens kasse anviser det i ministeriets cirkulære af 9. marts 1951 for sådant tilsyn fastsatte honorar med 2 kr. pr. time + sædvanligt honorartillæg. Udgiften vil være at afholde af finanslovskonto § 20. X. C. 2. Afholdelse af eksaminer.

Det bemærkes, at det som hovedregel påhviler skolens egne lærere uden særskilt vederlag at føre det fornødne tilsyn ved eksaminer. Ved fordelingen af tilsynstimer må man som hidtil undgå, at en lærer fører tilsyn ved skriftlige afgangseksaminer i de fag, i hvilke han underviser de pågældende elever, jfr. § 10 i ministeriets bekendtgørelse af 6. september 1947 om eksamensordningen ved de højere almenskolars offentlig kontrollede eksaminer.

Cirkulærskrivelse af 19. december 1956 til rektorerne for statens højere almenskoler om anvisning af lønninger og pensioner til de ved statsskolerne ansatte tjenestemænd og aspiranter, indberetning om sygestatistik m.v.

Man skal herved meddele, at den hidtil af kurator for Københavns Universitets økonomiske forvaltning foretagne beregning af lønninger og udarbejdelse af lønninglister for de ved statsskolerne ansatte tjenestemænd fra 1. januar 1957 overtages af finansministeriet, som endvidere fra samme dato overtager anvisningen af pensioner og understøttelser til det til statsskolerne hørende personale. Anvisning vil som hidtil finde sted pr. giro til vedkommendes bank- eller postgirokonto eller til udbetaling på bopæl.

Udbetalingen af lønnen til aspiranter foretages som hidtil af vedkommende skole. Fremtidig vil de fornødne oplysninger om aspirantlønnens størrelse blive givet af undervisningsministeriets bogholderi.

Fra 1. januar 1957 overtager de enkelte skoler videreførelsen af de hoslagt medfølgende lister over sygenumre for det ved skolen ansatte personale, jfr. vedlagte afskrifter af skrivelser af 26. september og 23. november 1953 fra finansministeriet. Meddelelser om ændringer i listerne (jfr. finansministeriets skrivelse af 26. september 1953 afsnit 6) indsendes fremtidig direkte fra skolen til Det statistiske Departement sammen med oplysning om forefaldne sygdomstilfælde.

Det tilføjes, at indberetning i henhold til finansministeriets syreglement af 30. juni 1947 fortsat skal indsendes til undervisningsministeriet.

Cirkulærskrivelse af 17. januar 1957 til rektorerne for statens højere alment skoler og Sorø Akademis Skole angående sommer-, efterårs- og juleferien i 1957.

Sommerferien, efterårsferien og juleferien ved statens højere alment skoler og Sorø Akademis Skole i det kommende skoleår fastsættes herved således, de nævnte dage medregnet:

Sommerferie fra mandag den 24. juni 1957 til lørdag den 10. august 1957.

Efterårsferie fra mandag den 14. oktober 1957 til lørdag den 19. oktober 1957.

Juleferie fra mandag den 23. december 1957 til lørdag den 4. januar 1958.

Cirkulære af 15. marts 1957 om timebetalings-satser m.v. til rektorerne for statens højere alment skoler og Sorø Akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere alment skoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. april 1957 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 24. september 1956 anførte:

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunkter.
57 kr. 68 øre mdl. for hver ugentlig time.
14 kr. 42 øre pr. time for enkelte timer.
- b. Andre fast ansatte lærere.
49 kr. 82 øre mdl. for hver ugentlig time.
12 kr. 45 øre pr. time for enkelte timer.
- c. Adjunkter på prøve.
  1. Gifte.
41 kr. 98 øre mdl. for hver ugentlig time.
10 kr. 49 øre pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
35 kr. 22 øre mdl. for hver ugentlig time.
8 kr. 80 øre pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
  1. Gifte.
36 kr. 88 øre mdl. for hver ugentlig time.
9 kr. 22 øre pr. time for enkelte timer.
  2. Ugifte.
30 kr. 80 øre mdl. for hver ugentlig time.
7 kr. 70 øre pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til Timelærere.

- a. 1. 41 kr. 98 øre, 42 kr. 98 øre, 43 kr. 98 øre, 44 kr. 98 øre, 45 kr. 98 øre (46 kr. 98 øre).
10 kr. 49 øre, 10 kr. 74 øre, 10 kr. 99 øre, 11 kr. 24 øre, 11 kr. 49 øre (11 kr. 74 øre).
2. 35 kr. 22 øre, 36 kr. 22 øre, 37 kr. 22 øre, 38 kr. 22 øre, 39 kr. 22 øre (40 kr. 22 øre).
8 kr. 80 øre, 9 kr. 05 øre, 9 kr. 30 øre, 9 kr. 55 øre, 9 kr. 80 øre (10 kr. 05 øre).

- b. 1. 36 kr. 88 øre, 37 kr. 88 øre, 38 kr. 88 øre, 39 kr. 88 øre, 40 kr. 88 øre (41 kr. 88 øre, 42 kr. 88 øre).
9 kr. 22 øre, 9 kr. 47 øre, 9 kr. 72 øre, 9 kr. 97 øre, 10 kr. 22 øre (10 kr. 47 øre, 10 kr. 72 øre).
2. 30 kr. 80 øre, 31 kr. 80 øre, 32 kr. 80 øre, 33 kr. 80 øre, 34 kr. 80 øre (35 kr. 80 øre, 36 kr. 80 øre).
7 kr. 70 øre, 7 kr. 95 øre, 8 kr. 20 øre, 8 kr. 45 øre, 8 kr. 70 øre (8 kr. 95 øre, 9 kr. 20 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, hvis uddannelse svarer til en adjunkt, 38 kr. 42 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 8 kr. 87 øre pr. læst time.
- b. For andre vikarer.
33 kr. 60 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 7 kr. 75 øre pr. læst time.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 8 kr. 80 øre pr. tilsynstime (35 kr. 22 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, hvis uddannelse svarer til adjunktens. For alle andre lærere udgør honoraret 7 kr. 70 øre pr. tilsynstime (30 kr. 80 øre månedlig pr. ugentlig time).

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære nr. 148 af 21. juli 1947.

Cirkulærskrivelse af 30. marts 1957 til rektorerne for statens højere alment skoler og Sorø Akademis Skole om matematikundervisning for studenter fra gymnasiets sproglige linier under videreuddannelse ved universiteterne og de øvrige højere læreanstalter.

I tilslutning til undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 16. marts 1956 om matematikundervisning for elever i III. gymnasieklasse i gymnasiets sproglige linier i skoleåret 1955-56 samt om vilkårene ved de lægevidenskabelige fakulteter ved Københavns og Århus Universiteter for de sproglige studenter, der dimitteres 1956 og 1957, skal man meddele, at eventuel fornøden undervisning i matematik for sproglige studenter under videregående uddannelse ved universiteterne og de øvrige højere læreanstalter vil blive givet under uddannelsen på vedkommende læreanstalt. Undtagne fra denne undervisning er dog de sproglige studenter, der har gennemgået den frivillige matematikundervisning i gymnasietiden i henhold til bestemmelserne i ministeriets cirkulærskrivelse af 6. december 1955 og 16. marts 1956. Denne undtagelse gælder dog kun i det omfang sproglige studenter, der er dimitteret senest i 1955, hidtil har været fritaget for ekstra matematikundervisning.

Planerne for de kursus, der skal indrettes, er for tiden under udarbejdelse. Nærmere oplysning herom vil til sin tid blive givet i fagplanerne for de forskellige studieretninger ved henholdsvis universiteterne og de øvrige højere læreanstalter, hvortil eventuelle forespørgsler derfor må rettes.

Den ved ministeriets cirkulærskrivelser af 6. december 1955 og 16. marts 1956 indførte midlertidige ordning med en frivillig matematikundervisning for elever på gymnasiets sproglige linier ophører herefter med udgangen af indeværende skoleår.

Det tilføjes på dertil givet anledning, at der ved den prøve, der i indeværende skoleår afholdes i henhold til § 5 i cirkulære af 6. december 1955, ydes sædvanligt honorar til censor med 7 kr. + honorartillæg pr. time, såfremt prøven aflægges på et tidspunkt, hvor der foregår normal undervisning på skolen.

Cirkulære af 1. april 1957 angående kommunale gymnasiers adgang til lån fra Undervisningsministeriets Båndcentral.

Med virkning fra 1. september 1956 oprettede undervisningsministeriet, som det fremgår af vedlagte cirkulærskrivelse af 9. oktober 1956, institutionen »Undervisningsministeriets Båndcentral« (jfr. p. 231).

Båndcentralen var oprindeligt tænkt som et hjælpemiddel for undervisningen ved statens højere almen-skoler, de private gymnasieskoler, statsseminarierne og de private seminarier med dertil hørende øvelsesskoler. Båndcentralens område er senere blevet udvidet til også at omfatte de statsanerkendte studenterkursus. Centralen har imidlertid nu også modtaget anmodninger fra kommunale gymnasieskoler om levering af båndoptagelser, og da de kommunale gymnasier, der ikke på anden måde har mulighed for at blive betjent af en båndcentral, har et tilsvarende behov for båndoptagelser som de øvrige nævnte skoler, har undervisningsministeriet besluttet fra 1. april d. å. at udvide centralens område til også at omfatte kommunale gymnasier, beliggende i kommuner, der ikke selv har etableret båndcentraler.

Ministeriets skrivelse af 2. april 1957 til rektor for X. statsskole angående betaling af vikar under fravær på grund af begrævelse.

I skrivelse af 11. f. m. har hr. rektoren indberettet, at lektor X. og timelærer, cand. mag. Y., hver har haft 2 dages orlov i marts måned d. å. for at kunne være til stede ved en familiebegævelse, og i tilslutning hertil har De anmodet om ministeriets godkendelse af, at der udbetales overtimebetaling til de lærere, der har varetaget de pågældendes timer under deres fravær.

I denne anledning skal man meddele, at ministeriet intet har at erindre imod, at der er bevilget X. og Y. orlov i den nævnte anledning, men at ministeriet ikke kan godkende, at der anvises vikarbetaling til de lærere, der har varetaget de pågældendes timer, da undervisningstimer under tjenestefrihed af den omhandlede art normalt må besørges ved gensidigt vikariat. Kun under ganske særlige omstændigheder, hvis skolen f. eks. samtidig rammes af et større antal vikariater eller lignende, vil vikarbetaling efter nærmere indstilling kunne udredes af staten, men sådanne særlige omstændigheder ses ikke at være til stede i de foreliggende tilfælde.

Ministeriets skrivelse af 6. maj 1957 til skoledirektør A. angående reglerne om vederlagsfri undervisnings betydning for en tidligere mellem X. kommune og X. private realskole indgået overenskomst om optagelse af udenbys elever.

I skrivelse af 4. februar d. å. har hr. skoledirektøren anmodet undervisningsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt den i § 1, d., i overenskomst af 18. marts 1953 mellem X. byråd og X. private real- og forberedelsesskole optagne bestemmelse, hvorefter X. kommunale skolevæsen forpligter sig til maksimalt at optage 25 udenbys elever i eksamensafdelingens klasser, må betragtes som bortfaldet, efter at lov nr. 194 af 11. juni 1954 og bekendtgørelse af 24. januar 1955 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almen-skoler er trådt i kraft.

I den anledning skal man herved meddele, at spørgsmålet om overenskomstens fortsatte uindskrænkede retslige gyldighed i forholdet mellem kommunen og den private realskole henhører under domstolens afgørelse. Ministeriet må imidlertid mene, at X. kommune, da det ifølge § 1 i bekendtgørelsen af 24. januar 1955 er en betingelse for statstilskud til X. kommunale skolevæsens eksamensafdeling, at der må åbnes adgang for udenbys elever fra kommuner uden eksamensordning i et omfang, der kun kan begrænses af den lokale-mæssige kapacitet, må kunne erklære sig løst fra den i overenskomstens § 1, d., nævnte forpligtelse under henvisning til den ved overenskomstens indgåelse ganske uforudsete risiko for statstilskudets bortfald.

Ministeriets skrivelse af 23. maj 1957 til P. byråd angående en elevs kommunale tilhørsforhold i relation til reglerne om vederlagsfri undervisning.

I skrivelse af 11. februar d. å. har byrådet anmodet om oplysning om, hvilken kommune der må anses for pligtig at afholde de med K. B.'s undervisning i P. kommunale gymnasium forbundne udgifter.

Det fremgår af sagen samt de i byrådets skrivelse af 14. marts d. å. yderligere meddelte oplysninger, at K. B. blev optaget i P. kommunale gymnasium den 5. september 1956, og at han samtidig tog fast ophold hos sin bedstemoder fru R. H., P., og blev tilmeldt P. kommunes folkeregister under denne adresse. Hans forældre, som han boede sammen med i X. kommune indtil den 2. september 1956, har siden denne dato haft ophold på et pensionat i Z. kommune, hvor de ikke har mulighed for at have sønnen hos sig. Forældrene står stadig tilmeldt folkeregistret i X., men har foretaget en midlertidig tilmelding til Z. kommunes folkeregister. De agter imidlertid ikke at vende tilbage til X., da de har opløst hjemmet der og har til hensigt at emigrere, idet rejsen dog på grund af fru B.'s sygdom er blevet udsat.

I den anledning skal man herved meddele, at ministeriet under hensyn til de foreliggende omstændigheder, herunder at K. B. er tilmeldt folkeregistret i P., og at hans ophold hos bedstemoderen ikke i første række må antages at have skolemæssige formål, men først

og fremmest synes at skyldes, at forældrene efter opløsningen af hjemmet i X. ikke har været i stand til at have sønnen hos sig, må fastslå, at K. B. har en sådan tilknytning til P., at det ikke vil kunne pålægges andre kommuner at refundere P. kommune udgifterne ved hans skolegang.

Cirkulære af 6. juni 1957 om iværksættelse af forsøgsundervisning i skolerne til samtlige skoledirektioner uden for København, kommunalbestyrelser og skolekommissioner (skolenavn).

I.

Efter at de af undervisningsministeriet nedsatte udvalg vedrørende forsøgsundervisningen i skolerne (udvalg A for forsøgsundervisningen i den kommunale grundskole, hovedskole og eksamensfri mellemskole, udvalg B for forsøgsundervisningen i mellem- og real-skolen og udvalg C for forsøgsundervisningen i gymnasieskolen) er trådt i virksomhed, finder ministeriet anledning til at henlede opmærksomheden på, at skolerne i samråd med de stedlige skolemyndigheder kan søge iværksat forsøg i undervisningsarbejdet i skolerne i det omfang, forholdene inden for skolevæsenet tillader sådanne forsøg. Det kan dog ikke pålægge den enkelte lærer at deltage i forsøgsundervisningen imod hans ønske.

For forsøgsarbejder inden for folkeskolens eksamensfri klasser er ministeriet bemyndiget til at godkende sådanne afvigelser fra bestemmelserne i folkeskoleloven af 18. maj 1937 afsnit II og III om folkeskolens ordning og om undervisningens ordning og omfang, som er forenelige med fastholdelsen af folkeskolens mål, og for forsøgsarbejder i eksamensmellemskolen og realklassen er ministeriet bemyndiget til at godkende sådanne afvigelser fra bestemmelserne i almenskoleloven af 24. april 1903, som for mellemskolens vedkommende kan ske uden tilsidesættelse af de mellemskolen pålagte opgaver i forholdet til realklassen og gymnasiet og for realklassens vedkommende kan ske uden forringelse af elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende.

Andragender om tilladelse til forsøgsundervisning indsendes til undervisningsministeriet, der videresender de indkomne andragender til de pågældende forsøgsudvalg A, B eller C.

Hvert af forsøgsudvalgene kan stille forslag om, at der i bestemte fag og for bestemte klassers eller klassetrins vedkommende søges gennemført et forsøgsarbejde.

II.

Til undervisningsforsøg i forsøgsklasser for elever i det 8. og 9. skoleår kan der forventes tilskud efter reglerne i ungdomsskoleloven af 11. juni 1954 § 29, stk. 1, jfr. den tidligere aftenskolelov af 4. juli 1942 § 9, stk. 1, for så vidt betingelserne for sådant tilskud iøvrigt findes at være til stede.

Ministeriet vil tage under overvejelse at godkende indstilling fra de stedlige skolemyndigheder om timereduktion for lærere ved forsøgsundervisningen, for så

vidt en sådan timereduktion under hensyn til forsøgsundervisningens art og omfang iøvrigt findes at være rimelig. Såfremt timereduktionen under foreliggende særlige omstændigheder ved forsøgsundervisningen ikke kan gennemføres med en effektiv timenedsættelse, vil ministeriet tage under overvejelse at refundere kommunen halvdelen af den med gennemførelsen af timereduktionen forbundne udgift til overtimebetaling efter en bedømmelse af forholdene i det enkelte tilfælde.

Ministeriet vil søge tilvejebragt en bevilling til tilskud til ekstraordinær anskaffelse af undervisningsmateriel ved forsøgsundervisningen efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse og under hensyn til forsøgsundervisningens art og omfang, hvor forholdene iøvrigt måtte tale derfor. Andragende om sådant tilskud må være ledsaget af en nærmere begrundet redegørelse for forholdene og et regnskab over udgifterne til anskaffelse af ekstraordinært undervisningsmateriel, hvortil der søges tilskud.

Skrivelse af 11. juni 1957 til rektor for P. private kostskole angående anvendelsen af statstilskuddet til fripladser og nedsættelse af skolepenge.

Ved en henvendelse i ministeriet i 1955 har hr. rektoren forelagt følgende forslag vedrørende anvendelsen af det P. kostskole i henhold til ministeriets cirkulærskrivelse af 30. juni 1955 tilkommende statstilskud til fripladser og nedsættelse af skolepenge:

For gymnasieelever hjemmehørende i G. kommune ydes et fripladstilskud af 100 kr. pr. elev. Kommunen betaler resten af de normerede skolepenge, således at gymnasieelever fra G. kommune får gratis skolegang.

For gymnasieelever uden for G. kommune, men hjemmehørende i G. amt yder skolen ligeledes et fripladstilskud af 100 kr. pr. elev. Resten af de normerede skolepenge tilvejebringes dels ved nedsættelse af skolepengene med 50 kr. pr. elev, dels ved at G. amts skolefond tilskyder resten, således at også gymnasieelever fra G. amt får gratis skolegang i skolen.

Til andre elever i skolen yder skolen friplads eller nedsættelse af skolepengene efter skøn.

Således foranlediget skal ministeriet herved meddele, at man godkender, at skolen indtil videre anvender fripladstilskuddet som foreslået.

Skrivelse af 11. juni 1957 til bestyrelsen for T. private gymnasium angående anvendelsen af statstilskuddet til fripladser og nedsættelse af skolepenge.

I skrivelse af 27. oktober 1955 har bestyrelsen indsendt følgende nærmere redegørelse for anvendelsen af det beløb på 52.300 kr., der i henhold til ministeriets cirkulærskrivelse af 30. juni 1955 er stillet til rådighed til fripladser og nedsættelse af skolepenge for elever på T. gymnasium i skoleåret 1954/55:

»Af beløbet er det hensigten at anvende dels ca. 31.300 kr. til hel fritagelse for skoleafgift (incl. brændselsafgift) for elever, hvem skoleafgift er blevet pålignet efter afgiftspligtige indtægter på 18.000 kr. og derunder,

dels at anvende efter skolens bestyrelses skøn på grundlag af oplysninger om trang ca. 10.000 kr. til hel eller delvis friplads for elever i mellemskolen og realklasserne der er bosat i andre kommuner, og endelig at anvende ca. 11.000 kr. til en reduktion på 25 % for de elever, hvem skoleafgift er pålignet efter afgiftspligtige indtægter på over 18.000 kr.«

Det er derhos oplyst, at S. kommune, der hidtil gennem ydelse af særtilskud til skolen har opnået, at elever hjemmehørende i kommunen kunne søge skolen for den indtil loven om vederlagsfri undervisning af 11. juni 1954 gældende statskoletakst, fremdeles gennem særtilskud til skolen vil tilvejebringe det beløb, der efter den påtænkte anvendelse af fripladstilskuddet vil mangle, for at den oven for angivne ordning kan gennemføres.

Således foranlediget skal ministeriet herved meddele, at man kan godkende, at bestyrelsen anvender fripladstilskuddet for skoleåret 1954/55 som oven for angivet og indtil videre anvender fripladstilskuddet for de følgende skoleår efter samme retningslinier.

Cirkulærskrivelse af 18. juni 1957 til kommuner med kommunale gymnasier angående bestillingstillæg til rektorer.

Ved normeringslov for finansåret 1956/57 blev tjenestemandslovens § 869 ændret således, at der blev tilvejebragt hjemmel for at udbetale rektorerne ved statens højere almenkoler – bortset fra kostskoler – et bestillingstillæg på 1.200 kr. + det til enhver tid gældende honorartillæg med fradrag af 95 %.

Siden er der blevet rejst spørgsmål om, hvorvidt der også tilkommer rektorerne for de kommunale gymnasier et tilsvarende tillæg.

I denne anledning skal man efter forhandling med Den danske Købstadsforenings skoleudvalg og brevveksling med finansministeriet herved meddele, at man herfra er af den mening, at der må tilkomme rektorerne ved de kommunale gymnasieskoler samme bestillingstillæg som det, der med virkning fra 1. april 1956 er ydet rektorerne ved statens højere almenkoler.

Med hensyn til spørgsmålet om refusion til kommunerne af udgiften til bestillingstillæg agter man efter omstændighederne foreløbig, for så vidt angår finansårene 1956/57 og 1957/58, at søge tilvejebragt bevilingsmæssig hjemmel for, at der af statskassen refunderes kommunerne $\frac{4}{5}$ af den med ydelsen af nævnte bestillingstillæg forbundne udgift. Spørgsmålet om fastsættelse af statskassens andel i den omhandlede udgift for tiden efter 1. april 1958 vil blive optaget til overvejelse i lønningskommissionen i forbindelse med revisionen af lærerlønningens § 44.

Skrivelse af 1. juli 1957 til R. kommune angående refusion af skolepenge for elev over 18 år ved et kommunalt gymnasium.

I skrivelse af maj d. å. har sognerådet anmodet undervisningsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt R. kommune er pligtig at refundere P. kommune udgif-

terne i forbindelse med X.'s undervisning ved P. kommunale gymnasium.

Det fremgår af sagen, at X. er fyldt 18 år, at hendes forældre er bosat i R. kommune, at forældrene yder hende lån til dækning af de med hendes ophold i P. forbundne udgifter, og at hun ifølge oplysninger fra P. byråd ikke er ansat til skat af en indtægt, som efter de gældende skattelove kan betragtes som stor nok til at dække hendes underhold.

Man skal herefter meddele, at X.'s ophold i P. efter de foreliggende oplysninger alene må antages at have skolemæssige årsager, at reglerne om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenkoler ikke er begrænset til at omfatte elever under 18 år, og at den omstændighed, at forældrene foretrækker at yde hende lån til dækning af hendes opholdsudgifter i stedet for at betale for opholdet, må betragtes som et rent internt forhold mellem forældre og datter, som ikke kan få nogen indflydelse på refusionen af skoleudgifterne kommunerne imellem, hvorfor R. kommune må være pligtig at refundere P. kommune de med hendes undervisning forbundne udgifter.

Kundgørelse for forsvaret A. 87 af 20. juli 1957.

1. Hans Majestæt Kongen har resolveret som følger: Under 10. juli 1957:

6. Efter henstilling fra finansministeriet om at stille egnede lærerkræfter til rådighed for visse skoler i matematik, fysik, kemi og tekniske fag for at afhjælpe den eksisterende lærermangel i disse fag har forsvarsministeriet, med henblik på at give gymnasier, seminarier, teknika, Danmarks tekniske højskole m. v. mulighed for også blandt forsvarets personel at antage timelærere i ovenfor nævnte fag, bestemt, at forsvarets tjenestesteder efter anmodning fra pågældende skole m. v. og i den udstrækning, tjenstlige hensyn, herunder særlig det til enhver tid krævede beredskab, overhovedet muliggor det, kan give de i forsvaret fastansatte samt værnepligtige ingeniører, farmaceuter, aktuarer og andre med naturvidenskabelig uddannelse mulighed for enkelte timer om ugen at påtage sig undervisning i ovenfor nævnte fag, idet undervisning inden for normal arbejdstid almindeligvis bør medføre forskydning af den pågældende arbejdstid. Anmodninger om afgivelse af personel til heldagstjeneste vil ikke kunne imødekommes af tjenestestederne, men skal forelægges forsvarsministeriet til afgørelse.

Undervisningsministeriet og handelsministeriet vil udsende cirkulære vedrørende betalingen for undervisningen til sådanne timelærere, der har hovedbeskæftigelse ved anden virksomhed, men som underviser enkelte timer ugentlig i nævnte fag.

Skrivelse af 20. juli 1957 til De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark angående en kommunes betalingspligt i henhold til loven om vederlagsfri undervisning, når den har indrettet 2-årig forberedende undervisning til et 3-årigt præliminærkursus.

I skrivelse af 12. d. m. har De samvirkende Sognerådsforeninger henstillet, at en kommunes betalingspligt for elever, der søger en anden kommunes højere

almenskole, bortfalder i medfør af § 2 i ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almen-skoler, når kommunen har påbegyndt den i kgl. anordning af 19. januar 1956 og ministeriets bekendtgørelse af samme dato omhandlede 2-årige forberedende undervisning i sprog og matematik, eventuelt i forbindelse med sognerådets vedtagelse om, at kommunen – enten alene eller i samarbejde med andre kommuner – agter at etablere et 3-årigt kursus til almindelig forberedelseseksamen, når det første hold elever har gennemgået den forberedende, udvidede undervisning.

I anledning heraf skal ministeriet herved meddele, at man kan tiltræde, at en kommunes betalingspligt for elever, der søger en anden kommunes højere almen-skoler, bortfalder under de nævnte omstændigheder, idet man dog skal understrege, at det må være en betingelse herfor, at kommunen med bindende virkning i forhold til forældrene har påtaget sig oprettelse af 3-årigt kursus til almindelig forberedelseseksamen, eventuelt i samarbejde med andre kommuner.

Cirkulære af 24. juli 1957 til lederne af de statsanerkendte studenterkursus angående ekskursioner ved statsanerkendte studenterkursus.

I skrivelse af 8. maj d. å. har lederforeningen anholdt om tilladelse til på de af de statsanerkendte studenterkursus arrangerede geologisk-historiske ekskursioner at måtte anvende de i ministeriets cirkulære af 17. november 1956 angående ekskursioner i undervisningsmæssigt øjemed fastsatte regler.

Foreningen har bl. a. anført, at man har tænkt sig dækningsreglerne for lærernes udgifter overført umiddelbart på kursernes forhold, og tilskuddet til elevernes udgifter ydet med samme tal pr. elev som i cirkulæret forudsat.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet kan godkende, at studenterkursernes udgifter til ekskursioner – fra begyndelsen af kursusåret 1956–57 at regne – opføres på det tilskudsberettigede regnskab i overensstemmelse med de for statsskolernes ekskursioner gældende begrænsninger, jfr. vedlagte eksemplar af ministeriets ovennævnte cirkulære af 17. november 1956. For kursusåret 1956–57 vil der således maksimalt kunne opføres på det tilskudsberettigede regnskab et beløb, svarende til 9 kr. pr. kursuselev, der læser til studentereksamen. Indenfor dette beløb kan der ydes time- og dagpenge – men ikke tillæg til fuld dagpenge for 1., 2. og 3. dag – til de lærere, der leder ekskursionerne, dog højst inden 30% af det omhandlede maksimumsbeløb. Indenfor dette beløb kan der tillige ydes dækning for udgifter til overnatning i de enkelte tilfælde, hvor en ledsagende lærer må betale for sit natophold. Udgiften hertil dækkes efter regning, dog højst med den for nattillæg fastsatte sats.

Den øvrige del af beløbet er alene beregnet til dækning af udgifter ved befordring af elever og lærere, herunder godtgørelse til lærere, der benytter egen cykle, med 15 øre pr. km.

I ekskursionerne, der kun forventes foretaget i det omfang, undervisningsmæssige hensyn ved det enkelte kursus tilsiger det, må kun det for den enkelte ekskursion nødvendige antal lærere deltage.

Anordning af 1. august 1957 om ændring af anordning om optagelsesprøve til eksamensmellem-skolen ved statens og de kommunale skoler i Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner.

Den i anordningen fastsatte frist for revision af bestemmelserne i § 4, A. pkt. 1–6, forlænges indtil 31. juli 1958.

Skrivelse af 3. august 1957 til rektor for N. N. Statsskole vedrørende erlæggelse af bolig- og varmeafgift for ubeboelig rektorbolig.

Under henvisning til hr. rektorens skrivelse af 4. juni d. å. skal man efter stedfunden brevveksling med finansministeriet herved meddele, at ministeriet kan fritage Dem for erlæggelse af bolig- og varmeafgift, så længe rektorboligen er ubeboelig på grund af arbejdet med opførelse af en ny clevføj.

I denne anledning skal man, forinden videre foretages, udbede sig oplysning om, fra hvilket tidspunkt Deres bolig har været ubeboelig.

Skrivelse af 7. august 1957 vedrørende antallet af telefonabonnementer ved statsskoler.

Det meddeles herved, at finansministeriet ved skrivelse af 30. juli d. å. har tiltrådt indstilling fra nærværende ministerium om, at der ved alle nye statsskoler og sådanne bestående statsskoler, hvor forholdene taler derfor, oprettes 3 af staten betalte telefonabonnementer, beregnet for rektors kontor med omstilling til de øvrige administrationskontorer samt for rektors og pedellens tjenesteboliger.

Samtaler fra lærerværelset forudsættes ført fra en der opsat automattelefon.

Skrivelse af 16. august 1957 til A. A. skolekommission vedrørende refusionspligt for elev under børneforsorg.

I skrivelse af 2. november 1956 har A. A. skolekommission anmodet undervisningsministeriet om at ville ændre sin i skrivelse af 15. februar 1956 til B. B. byråd truffene afgørelse, hvorefter A. A. kommune er pligtig at yde B. B. kommune refusion af skoleudgift i henhold til bestemmelserne i lov nr. 194 af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almen-skoler, jfr. undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955, for en dreng, som er elev i en eksamensskole i B. B., og som af A. A. børneværn er anbragt i pleje i et hjem i S.

I den anledning skal man herved meddele, at ministeriet i overensstemmelse med erklæringer indhentet fra socialministeriet og indenrigsministeriet må fastholde sin i ovennævnte skrivelse truffene afgørelse, da drengen er inddraget under forsorg af A. A. kommune og mod betaling af plejeløn anbragt hos private uden for A. A. kommune.

For så vidt angår de af skolekommissionen fremdragne bestemmelser i folkeskolelovens §§ 44 og 51, stk.

1, hvorpå man vil støtte den opfattelse, at S. kommune skulle være pligtig at refundere B. B. kommune udgiften ved den pågældende elevs undervisning i eksamensskolen, skal man anføre, at disse bestemmelser ikke kan anvendes direkte på det foreliggende tilfælde; bestemmelserne har i denne forbindelse kun relation til undervisning i den eksamensfri folkeskole, som alle kommuner har pligt til at opretholde. For så vidt angår undervisning i eksamensskolen, anser man det imidlertid ikke for rimeligt at pålægge en kommune at betale for undervisning af et barn, som er anbragt i kommunen ved en anden kommunes foranstaltning.

Skrivelse af 24. august 1957 til lederen af A. A. private realskole vedrørende lønningstilskud til lærerindes lønning under orlov med løn for at deltage i et kursus på Danmarks Højskole for Legemsøvelser.

Under henvisning til Deres skrivelse af 17. d. m. skal man herved meddele, at ministeriet godkender, at der ydes sædvanligt lønningstilskud til lærerinde frk. N. N.s lønning under den hende i skoleåret 1957/58 meddelte orlov med løn for at deltage i det etårige kursus på Danmarks Højskole for Legemsøvelser, idet man herved forudsætter, at frk. N. N. under orloven oppebærer også skolens andel i hendes lønning.

Frk. N. N. skal således opføres på sædvanlig måde på tilskudsskemaet med bemærkning om den ved nærværende skrivelse godkendte ordning, medens de for frk. N. N. antagne vikarer ikke skal opføres på tilskudsskemaet.

Det tilføjes, at ministeriet under dags dato har tilstillet rektor for Danmarks Højskole for Legemsøvelser Deres skrivelse af 17. d. m. angående anvisning af frk. N. N.s vikarhjælp til videre foranstaltning under henvisning til § 8, stk. 2, i ministeriets bekendtgørelse af 7. juni 1955.

Cirkulærskrivelse af 29. august 1957 om tjenesterejser. (Til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole).

Efter henstilling fra Statsskolernes rektorforening indføres som en forsøgsvis ordning foreløbig for skoleåret 1957/58 en bemyndigelse for rektorerne til – uden forud indhentet tilladelse i de enkelte tilfælde – af skolens kasse at lade sig udbetale de dem efter finansministeriets regler tilkommende beløb for tjenesterejser.

I denne forbindelse henleder man opmærksomheden på, at det er en forudsætning for foretagelse af tjenesterejser, at rejsens formål nødvendiggøres af embedet som rektor, og at formålet ikke på rimelig måde kan nås ved korrespondance eller telefonisk samtale. Til orientering kan oplyses, at antallet af tjenesterejser i 1955/56 og 1956/57 har udgjort mellem 1 og 2 rejser i gennemsnit om året for hver rektor, men at der er en del rektorer, også uden for Storkøbenhavn, som slet ingen tjenesterejser har foretaget i de pågældende år, således at gennemsnittallet for tjenesterejser for de

rektorer, der har måttet foretage tjenesterejser, har ligget omkring 3 om året.

Godtgørelse for benyttelse af eget befordringsmiddel på tjenesterejser kan efter de almindelige for tjenestemænd gældende regler kun ydes, såfremt der foreligger forudgående godkendelse fra ministeriet.

Skrivelse af 4. september 1957 vedrørende nedsættelse af pligtigt timetal under varetagelse af hvervet som forretningsfører for Gymnasieskolernes lærerforening.

I skrivelse af 18. juli 1957 har De ansøgt om nedsættelse af Deres pligtigt timetal med indtil 6 timer ugentlig uden tilsvarende reduktion af lønnings- og pensionsanciennitet, sålænge de bestrider hvervet som forretningsfører for Gymnasieskolernes lærerforening, idet De samtidig har anmodet om, at foreningens afregning med skolen for de med timenedsættelsen forbundne udgifter sker på grundlag af laveste vikarbetaling.

I denne anledning godkender ministeriet herved, at Deres timetal nedsættes som ansøgt fra begyndelsen af indeværende skoleår under forudsætning af, at Gymnasieskolernes lærerforening dækker de med timenedsættelsen forbundne faktiske vikarudgifter, eller – såfremt disses størrelse ikke kan konstateres – $\frac{6}{27}$ af Deres lønning som adjunkt ved K. Statsskole.

Skrivelse af 12. september 1957 til skoleinspektøren for N. N. skole vedrørende bl.a. eksamensfrihed om lørdagen for børn af adventistiske forældre.

Vedrørende spørgsmålet om børn af adventistiske forældre skal man herved meddele, at skolelederen – under forudsætning af, at forældrene udtrykkeligt ønsker det – må fritage sådanne elever for at møde til eksamen en lørdag, således at de går til eksamen f. eks. om fredagen. Hvis skolen kan aftale med en beskikket censor, at han censorer ved en sådan fredagseksamen, behøver intet videre at foretages. I tilfælde, hvor der ikke kan træffes aftale herom, må skolelederen være bemyndiget til at indbyde en anden censor, og han må så indberette sagen til undervisningsinspektionen.

Cirkulære af 19. september 1957 om timebetalings-satser m. v. til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole.

Det meddeles herved, at overtimebetaling for fast ansatte lærere og timebetaling til timelærere ved statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole samt timebetalingen til vikarer ved de nævnte skoler fra 1. oktober 1957 at regne vil være at beregne efter følgende satser i stedet for de i ministeriets cirkulære af 15. marts 1957 anførte:

A. Overtimebetaling.

- a. Fast ansatte lektorer og adjunker.
  - 58 kr. 12 øre mdl. for hver ugentlig time.
  - 14 kr. 53 øre pr. time for enkelte timer.

- b. Andre fast ansatte lærere.
50 kr. 22 øre mdl. for hver ugentlig time.
12 kr. 55 øre pr. time for enkelte timer.
5. Adjunkter på prøve.
1. Gifte.
42 kr. 38 øre mdl. for hver ugentlig time.
10 kr. 60 øre pr. time for enkelte timer.
2. Ugifte.
35 kr. 49 øre mdl. for hver ugentlig time.
8 kr. 87 øre pr. time for enkelte timer.
- d. Andre lærere på prøve.
1. Gifte.
37 kr. 25 øre mdl. for hver ugentlig time.
9 kr. 31 øre pr. time for enkelte timer.
2. Ugifte.
31 kr. 04 øre mdl. for hver ugentlig time.
7 kr. 76 øre pr. time for enkelte timer.

B. Timebetaling til Timelærere.

- a. 1. 42 kr. 38 øre, 43 kr. 38 øre, 44 kr. 38 øre, 45 kr. 38 øre, 46 kr. 38 øre (47 kr. 38 øre).
10 kr. 60 øre, 10 kr. 85 øre, 11 kr. 10 øre, 11 kr. 35 øre, 11 kr. 60 øre (11 kr. 85 øre).
2. 35 kr. 49 øre, 36 kr. 49 øre, 37 kr. 49 øre, 38 kr. 49 øre, 39 kr. 49 øre (40 kr. 49 øre).
8 kr. 87 øre, 9 kr. 12 øre, 9 kr. 37 øre, 9 kr. 62 øre, 9 kr. 87 øre (10 kr. 12 øre).
- b. 1. 37 kr. 25 øre, 38 kr. 25 øre, 39 kr. 25 øre, 40 kr. 25 øre, 41 kr. 25 øre (42 kr. 25 øre, 43 kr. 25 øre).
9 kr. 31 øre, 9 kr. 56 øre, 9 kr. 81 øre, 10 kr. 06 øre, 10 kr. 31 øre (10 kr. 56 øre, 10 kr. 81 øre).
2. 31 kr. 04 øre, 32 kr. 04 øre, 33 kr. 04 øre, 34 kr. 04 øre, 35 kr. 04 øre (36 kr. 04 øre, 37 kr. 04 øre).
7 kr. 76 øre, 8 kr. 01 øre, 8 kr. 26 øre, 8 kr. 51 øre, 8 kr. 76 øre (9 kr. 01 øre, 9 kr. 26 øre).

C. Timebetaling til vikarer.

- a. For vikarer, hvis uddannelse svarer til en adjunkt, 38 kr. 72 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 8 kr. 93 øre pr. læst itme.
- b. For andre vikarer.
33 kr. 86 øre månedlig for hver ugentlig time, såfremt vikariatets varighed er over 3 måneder, iøvrigt 7 kr. 81 øre pr. læst itme.

Honoraret for tilsyn med eftersiddere og ved de i cirkulære af 1. november 1916 omhandlede prøver samt tilsyn med rejsende og med ikke-syngende elever fastsættes til 8 kr. 87 øre pr. tilsynstime (35 kr. 49 øre månedlig pr. ugentlig time) for fast ansatte lektorer og adjunkter, adjunkter på prøve samt timelærere og vikarer, hvis uddannelse svarer til adjunkters. For alle andre lærere udgør honoraret 7 kr. 76 øre pr. tilsynstime (31 kr. 04 øre månedlig pr. ugentlig time).

Iøvrigt henvises til bestemmelserne i ministeriets cirkulære nr. 148 af 21. juli 1947.

Skrivelse af 20. september 1957 til rektor for N. N. gymnasium vedrørende fritagelse for religionsundervisning.

Med skrivelse af 26. f. m. har hr. rektoren forelagt et andragende fra direktør M. M. om, at hans søn C., der er elev i N. N. gymnasiums 1. gymnasielklasse,

matematisk-naturvidenskabelig retning, må blive fritaget for religionsundervisning.

I den anledning skal man efter brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ifølge almenkolelovens § 7 kan kun elever, som ikke tilhører folkekirken, fritages for religionsundervisning. Da der ikke foreligger oplysninger om, at C. ikke skulle være medlem af folkekirken, vil han derfor ikke kunne fritages for den omhandlede undervisning.

Man skal samtidig henvise til ministeriets bekendtgørelse af 4. december 1906, hvorefter religionsundervisningen i gymnasiet skal være oplysende og belærende og ikke tilsigte nogen opbyggelse.

Skrivelse af 23. september 1957 til K. skoleinspektion vedrørende lov om vederlagsfri undervisning sammenholdt med folkeskolelovens §§ 44 og 51 stk. 1.

I skrivelse af 16. juli 1955 til skoledirektionen har ministeriet fortolket reglen i § 3, sidste stk. i ministeriets bekendtgørelse om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenkoler af 24. januar 1955, således at en skolekommune er berettiget til at rejse refusionskrav mod en anden kommune, når et forældrepar er flyttet fra den første til den anden kommune og har ladet deres undervisningspligtige barn blive boende i skolekommunen for at fortsætte undervisningen i dets hidtidige klasse skoleåret ud eller for at tage en afsluttende eksamen. Skoledirektionen har nu i en skrivelse af 27. marts d. å. (R.J.nr. 57/1955) anmodet om en udtalelse om, hvorvidt denne fortolkning er forenelig med bestemmelsen i folkeskolelovens § 44, hvorefter ansvaret for, at et barn i den undervisningspligtige alder modtager fyldestgørende undervisning, påhviler den, til hvis husstand barnet hører, samt bestemmelsen i samme lovs § 51, stk. 1, hvorefter det påhviler en kommune at drage omsorg for, at alle undervisningspligtige børn inden for kommunens område kan få fyldestgørende undervisning.

I den anledning skal man herved meddele, at det må fastslås, at reglerne om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenkoler gælder alle elever i disse skoler, uanset om eleverne er i eller over den undervisningspligtige alder, og at disse regler, for så vidt angår spørgsmålet om fordelingen af udgifterne ved undervisningen af børn i den undervisningspligtige alder, indskrænker folkeskolelovens regler herom til kun at omfatte børn i folkeskolens eksamensfri afdeling.

For så vidt angår den ovennævnte bestemmelse i folkeskolelovens § 44, skal man udtale, at der ikke herved tages stilling til, hvem der skal afholde udgifterne ved et barns undervisning, da den alene fastlægger ansvaret for, at et barns undervisningspligt bliver opfyldt.

Skrivelse af 1. oktober 1957 til rektor for N. N. Statsskole vedrørende halv lønning under militærtjeneste til timelærer, der ikke har fuldt timetal.

I anledning af at hr. rektoren i skrivelse af 20. f. m. har forespurgt, om en timelærer ved N. N. Statsskole, der ikke har fuldt timetal, vil kunne opnå halv lønning

under militærtjeneste fra næste skoleår at regne, skal man efter forhandling med finansministeriet herved meddele, at man ikke ser sig i stand til at bifalde det ansøgte under hensyn til, at timelærerens undervisningsvirksomhed ved skolen ikke er af samme omfang som en fastansat lærers.

Bekendtgørelse af 3. oktober 1957 af Lov om skolelæger.

Herved bekendtgøres lov nr. 413 af 12. juli 1946 om skolelæger med de ændringer, der følger af lov nr. 117 af 12. april 1957.

§ 1.

Stk. 1. Ved enhver under undervisningsministeriet hørende statsskole og kommunal skole skal der ved en skolelæge føres kontrol med sundhedstilstanden i skolen og foretages regelmæssige undersøgelser af skolebørnene.

Intet skolesøgende barn kan forlanges undtaget fra skolelægens undersøgelse eller fra den i § 3 omhandlede tuberkuloseundersøgelse, medmindre den pågældende ved hvert skoleårs begyndelse møder med attest fra en praktiserende læge om at være under tilsyn af denne af mindst samme omfang som det skolelægen påhviler. Børns udeblivelse fra skolelægens undersøgelse betragtes som skoleforsømmelse og behandles i folkeskolen efter reglerne i lov nr. 160 af 18. maj 1937, § 48.

Stk. 2. Skolelægen fører samme tilsyn som efter stk. 1 med private skoler – friskoler og private eksamensskoler – i sit distrikt, for så vidt de private skoler ikke godtgør, at der allerede føres betryggende tilsyn med skolerne og børnene efter samme regler som for de offentlige skoler.

De pågældende skolers ret til statsstilskud er betinget af, at de underordner sig denne lovs bestemmelser.

Stk. 3. For hjemmeunderviste børns vedkommende kan forældrene forlange, at de undersøges af skolelægen, når de møder på den kommunale skole i skole-distriktet til forud opgivet tid.

Stk. 4. Skolelægen har adgang til alle under hans tilsyn stående skoler og kan forlange sig alle lokaliteter, der benyttes af eleverne, forevist.

§ 2.

Stk. 1. For hver skolelæge kan der ansættes en skole-sundhedsplejerske.

Stk. 2. Hvis en sådan ikke ansættes, men der i kommunen findes sundhedsplejerske i henhold til lov nr. 85 af 31. marts 1937, bistår denne, hvor forholdet ikke ordnes på anden måde, skolelægen i det omfang, hvori hendes arbejde med spædbørnstilsynet tillader det. Sundhedsplejerskens overtagelse af arbejde inden for skolelægeordningen skal godkendes af sundhedsstyrelsen.

§ 3.

Stk. 1. Skolelægen foretager årligt i samarbejde med den nærmeste tuberkulosestation tuberkuloseundersøgelse på alle elever i de under hans tilsyn stående skoler, de til skolerne knyttede lærere og det øvrige ved skolerne ansatte personale.

Stk. 2. Er eleverne ved udgangen af skolen negativt reagerende ved tuberkulinprøven, skal der tilbydes dem gratis calmettevaccination.

§ 4.

Stk. 1. Den første almindelige undersøgelse af børnene skal finde sted i løbet af det første halvår efter børnenes indskrivning i skolen. Senere undersøgelser foretages i det omfang, som bestemmes ved det i § 10, stk. 5, omhandlede reglement.

Stk. 2. Til støtte for skolelægens undersøgelse af de nyindskrevne børn skal forældrene selv eller deres læge udfylde et spørgeskema til oplysning om sygdomme, som barnet måtte have gennemgået inden dets indskrivning i skolen, samt om sådanne andre forhold, som skønnes at være af betydning for bedømmelsen af barnets sundhedstilstand. Forældrene skal derhos anmodes om at være til stede ved undersøgelsen.

§ 5.

Stk. 1. Måling og vejning af børnene skal finde sted mindst 1 gang årlig. Kommunalbestyrelsen – for privatskolers vedkommende skolens leder – drager omsorg for, at der findes måle- og vejeapparater til brug for de pågældende skoler.

Stk. 2. For hvert skolesøgende barn skal der føres et helbredskort, hvorpå skolelægens iagttagelser og resultaterne af måling og vejning af barnet indføres.

§ 6.

Egentlig lægebehandling er skolelægen uvedkommende. Trænger et barn til lægebehandling, henvises det til en praktiserende læge.

§ 7.

Det er en betingelse for ansættelse som skolelæge, at vedkommende har gennemgået et af undervisningsministeriet indrettet kursus i skolehygiejne.

Herfra kan sundhedsstyrelsen meddele dispensation.

§ 8.

Bestemmelse om skolelægeordning i København i overensstemmelse med de i denne lov givne regler træffes af kommunalbestyrelsen med sundhedsstyrelsens godkendelse.

§ 9.

Stk. 1. Skolelægen står uden for København under tilsyn af amtslægen.

Stk. 2. I større byer eller for et amt kan der ansættes en skoleoverlæge, der da fører tilsyn med alle skolelæger i byen eller amtet.

Stk. 3. Skolelægens forhold til embedslægen, herunder med hensyn til kontrollen med de hygiejniske forhold i skolerne og foranstaltninger til bekæmpelse af epidemiske sygdomme, fastsættes af sundhedsstyrelsen efter forhandling med undervisningsministeriet.

Det samme gælder embedslægens forhold til en skoleoverlæge.

§ 10.

Stk. 1. For statens gymnasieskolers vedkommende træffer undervisningsministeren de fornødne bestemmelser om gennemførelsen af skolelægetilsynet.

Stk. 2. I købstadkommunerne træffer kommunalbestyrelsen foranstaltning til ordningen af skolelægetilsynet ved skolerne i kommunen og ansætter det fornødne antal skolelæger, for så vidt kommunen ikke ved

overenskomst med skoledirektionen har sluttet sig til en af denne truffet fællesordning.

Stk. 3. For landkommunerne træffer skoledirektionen en fællesordning af skolelægetilsynet ved skolerne i amtet og ansætter det fornødne antal skolelæger. En sådan ordning omfatter samtlige landkommuner i amtet, dog at undervisningsministeriet under særlige omstændigheder kan tillade, at en kommune har sin særlige skolelægeordning. Kommunalbestyrelsen drager omsorg for den nærmere gennemførelse inden for hver kommune af den af skoledirektionen fastsatte ordning vedrørende skolelægetilsynet.

Stk. 4. Øvelsesskolerne ved statsseminarierne henholder under den for kommunen truffede ordning.

Stk. 5. Ordningen af skolelægetilsynet inden for en kommune eller et amt – herunder honorarer til skolelægen og eventuel ansættelse af en skoleoverlæge – fastsættes ved et reglement, der skal godkendes af undervisningsministeriet efter indhentet erklæring fra sundhedsstyrelsen.

For købstadkommunerne udarbejder skolekommissionen udkast til reglementet efter indhentet erklæring fra fælleslærerrådet og embedslægen og forelægger det for kommunalbestyrelsen.

For amternes vedkommende udarbejder skoledirektionen reglementet efter indhentet erklæring fra amtslægen.

Stk. 6. Antagelse af skolelæger, skoleoverlæger og skolesundhedsplejersker skal godkendes af sundhedsstyrelsen.

§ 11.

Stk. 1. Udgiften ved skolelægeordningen påhviler for statens gymnasieskolars vedkommende staten, for de kommunale skolars, øvelsesskolerne og for de private skolars vedkommende, der ikke i henhold til § 1, stk. 2, er undtaget fra det offentlige skolelægetilsyn, den pågældende kommune, for andre private skolars vedkommende påhviler udgiften skolen selv.

Stk. 2. Som tilskud til kommunernes og de private skolars herhenhørende udgifter yder staten 50 pct. af udgiften.

Statens tilskud kan dog ikke beregnes i forhold til et højere beløb end et årligt beløb pr. person på 5 kr. + et tillæg, svarende til det til enhver tid gældende procenttillæg til honorarer til statsjensestemænd, hvis der som skolesundhedsplejerske er ansat en af sundhedsstyrelsen godkendt autoriseret sygeplejerske; 4 kr. + nævnte tillæg årligt pr. person, hvis der er antaget anden medhjælp for skolelægen; 3 kr. + nævnte tillæg årligt pr. person, hvis ingen medhjælp antages.

Uanset de anførte maksimumssatser kan der, når der som skolesundhedsplejerske er ansat en af sundhedsstyrelsen godkendt sygeplejerske, der har gennemgået kursus for sundhedsplejersker ved Århus universitet, ydes statstilskud med halvdelen af udgiften til skolelægeordningen med halvdelen af udgiften til den på skolelægeordningen faldende del af sundhedsplejerskens lønning, befodrings- og beklædningsgodtgørelse samt bidrag til pensionering og eventuelt honorar til lægetilsyn med de under ordningen ansatte sundhedsplejersker.

Stk. 3. Der tillægges amtslægerne for deres virksomhed med skolelægetilsynet et årligt bestillingstillæg af 10 ore + det i stk. 2 nævnte tillæg for hvert under ordningen hørende barn i amtet, dog ikke over 1200 kr. + tillæg årlig. Beløbet afholdes af statskassen.

Det nævnte bestillingstillæg ydes dog ikke en amtslæge for de under ordningen hørende børn, for hvilke han tillige er skolelæge.

Stk. 4. Bruttoomkostningerne ved skolelægeordningen udredes for Københavns, købstadkommunernes og for de landkommuners vedkommende, der har en særlig skolelægeordning ifølge § 10, stk. 3, af kommunen, således at statens tilskud udbetales som refusion efter finansårets udgang.

Bruttoomkostningerne ved den i § 10, stk. 3, omhandlede fællesordning udredes af skolefonden, således at den statskassen påhvillende halvdel opføres som refusionsberettiget på skolefondens kvartalsafregninger med ministeriet, medens den anden halvdel refunderes skolefonden af kommunerne i forhold til antallet af de i kommunen hjemmehørende børn, der omfattes af skolelægeordningen.

Statstilskud til skolelægeordningen udbetales gennem skolefonden; dog udbetales tilskuddet til Københavns kommune gennem finanshovedkassen.

§ 12.

Stk. 1. Undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med sundhedsstyrelsen de nærmere bestemmelser vedrørende gennemførelsen af nærværende lov.

Stk. 2. Samtlige skemaer og protokoller, der anvendes ved skolelægetilsynet, skal godkendes af sundhedsstyrelsen.

§ 13.

Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland. Den træder i kraft 1. april 1947. Den skal være gennemført for alle kommuner inden 1. april 1949. Den forelægges folketinget til revision senest i folketingssamlingen 1961–62.

Skrivelse af 4. oktober 1957 til hr. N.N. vedrørende studentereksamen med begrænset pensum.

I en gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt skrivelse af 22. august d. å. har De ansøgt om, at De på grund af bestået afgangsprøve fra handelshøjskolen (erhvervsøkonomisk eksamen) ved instilling til studentereksamen med begrænset pensum efter en sædvanlig 2-årig uddannelse på et statsanerkendt kursus må blive fritaget for at aflægge prøve i historie og geografi.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet kan bifalde, at De fritages for at aflægge prøve i samfundslære, hvorimod man ikke ser sig i stand til at fritage Dem for at aflægge prøve i de øvrige historieopgivelser samt i geografi.

Skrivelse af 5. oktober 1957 til hr. M. M. vedrørende studentereksamen med begrænset pensum.

I anledning af Deres gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendte andragende af 21. august d. å. om tilladelse til at indstille Dem til studentereksamen med begrænset pensum efter 2 års

uddannelse på et statsanerkendt kursus skal man her ved meddele, at ministeriet kan bifalde det ansøgte, under forudsætning af at De forinden indstillingen dokumenterer at være i besiddelse af de kundskaber i matematik, som svarer til kravene ved mellemkoleeksamen. En sådan dokumentation vil kunne bestå i en prøve i matematik aflagt for lærere ved et statsanerkendt kursus.

Skrivelse af 18. oktober 1957 til Gymnasieskolernes Lærerforening vedrørende reglerne i reglement af 23. juli 1920 for skolerådene ved statens højere almenskoler § 4 om elevernes opflytning i højere klasser.

I skrivelse af 4. december 1956 har Gymnasieskolernes Lærerforening forelagt undervisningsministeriet en række fortolkningsspørgsmål vedrørende reglerne i reglement af 23. juli 1920 for skolerådene ved statens højere almenskoler § 4 om elevernes opflytning i højere klasser.

Ifølge reglementets § 4 a, 1. stk., tager skolerådet beslutning om elevernes opflytning i højere klasser, »således at hver lærer har lige så mange stemmer, som hans fag har medtællende års- og eksamenskarakterer«. Gymnasieskolernes Lærerforening har ved opstilling af 6 eksempler belyst forskellige tvivlsspørgsmål, som denne regel giver anledning til.

Efter at ministeriet har forhandlet med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne om de pågældende tvivlsspørgsmål, skal man meddele, at de bør afgøres som nedenfor anført:

Foreningens 1. eksempel.

Ved årsprøven efter 2. mellem har eleverne været eksamineret i historie, men ikke i geografi. Har historielæreren i så fald 2 stemmer, men geografilæreren (under hensyn til, at der ved mellemkoleeksamen ikke gives eksamenskarakter i de fag, hvori prøve bortfalder) kun en stemme?

Svar.

Læreren i geografi må, uanset at eleverne ikke har været eksamineret i dette fag, have 2 stemmer ligesom historielæreren, i hvis fag der er blevet eksamineret ved oprykningsprøven. Den omstændighed, at et fag bortfalder ved oprykningsprøven, bør ikke give dette fags lærer mindre indflydelse, end hvis faget havde været prøvet ved oprykningsprøven.

Foreningens 2. eksempel.

Ved samme årsprøve har eleverne været eksamineret i såvel skriftlig som mundtlig matematik og regning. Har matematiklæreren 4 stemmer (2 skriftlige og 2 mundtlige karakterer) eller 5 stemmer (2 skriftlige + 2 mundtlige + $2 \times \frac{1}{2}$ ordenskarakter)?

Svar.

Læreren i matematik og regning må i dette tilfælde have 4 stemmer, nemlig for 2 skriftlige og 2 mundtlige karakterer. Der er derimod ikke nogen grund til at lade denne lærers indflydelse forøges med yderligere 1 stemme, fordi han er med til at give en ordenskarakter.

Foreningens 3. eksempel.

Har religionslæreren og sanglæreren ingen stemme, gymnastiklæreren 1 stemme og (i mellemkolen) skrive-læreren og tegnelæreren hver 2 stemmer?

Svar.

Læreren i de nævnte fag har stemmer i de antal, som hans fag har medtællende års- og eksamenskarakterer, jfr. anordning af 3. august 1906 om fordringerne ved mellemkoleeksamen. I det foreliggende eksempel har religionslæreren herefter ingen stemme, da der hverken gives eksamens- eller årskarakter i dette fag, medens lærerne i sang, gymnastik, skrivning og tegning har hver 1 stemme, idet der for hvert af disse fag gives en fagkarakter, jfr. § 4 i nævnte anordning.

Foreningens 4. eksempel.

Ved årsprøven efter I g har eleverne ikke været eksamineret i historie. Har historielæreren, under hensyn til, at der ved studentereksamen foretages overførelse af årskarakteren som eksamenskarakter i de fag, hvori prøve bortfalder, 2 stemmer, jfr. spørgsmål 1?

Svar.

Historielæreren har 2 stemmer, jfr. besvarelsen ad 1.

Foreningens 5. eksempel.

Til elever af den klassisk-sproglige linie, som læser både engelsk og tysk, gives der for disse fag kun en årskarakter og een eksamenskarakter. Har engelsklæreren og tysklæreren hver $2 \times \frac{1}{2} = 1$ stemme?

Svar.

Såvel tysklæreren som engelsklæreren har 1 stemme hver, nemlig $\frac{1}{2}$ årskarakter og $\frac{1}{2}$ eksamenskarakter.

Foreningens 6. eksempel.

Har ved afstemning om optagelse i I g en lærer det samme antal stemmer, uanset hvilken linie af gymnasiet der er tale om? Har således matematiklæreren 4 (eventuelt 5) stemmer såvel ved afstemning om optagelse i I g ns som ved afstemning om optagelse i I g mn?

Svar.

Det stillede spørgsmål må besvares bekræftende, idet der ikke ses at være hjemmel for, at lærernes antal stemmer ved afstemningen gøres afhængige af, hvilken linie en elev i 4 mellem ønsker at følge efter oprykningen til gymnasiet.

Foreningen har samtidig gjort opmærksom på, at bestemmelsen i reglementets § 4 a, stk. 2, – som ændret ved undervisningsministeriets bekendtgørelse af 7. november 1940 – har givet anledning til de nedennævnte 2 tvivlsspørgsmål, der ligeledes besvares efter stedfunden forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne:

Foreningens 7. eksempel.

Er en lærer med mere end en stemme berettiget til at influere på den vægt, hvormed hans votum indgår i det samlede afstemningsresultat, ved at disponere på forskellig måde over sine enkelte stemmer? Kan en lærer, der underviser i både gymnastik og historie, og derfor har 3 stemmer, således afgive 1 stemme for opflytning og 2 stemmer imod?

Svar.

Der er intet i vejen for, at en lærer ved første afstemning kan afgive forskellige stemmer for en elevs opryk-

ning eller forbliven i klassen i de forskellige fag, i hvilke han underviser den pågældende.

Derimod må de deltagende lærere ved anden afstemning, der giver udtryk for lærernes opfattelse af elevens helhedsstandpunkt, stemme for enten oprykning eller forbliven.

Foreningens 8. eksempel.

I § 4 a, stk. 2, bestemmes det, at »hver af de lærere, der underviser vedkommende elev, giver en motiveret udtalelse om, hvorvidt eleven i hans fag er egnet til opflytning, og afgiver foreløbig sin stemme for eller imod opflytning«. Hvorledes influerer religionslærers manglende ret til stemmeafgivning ved den anden og endelige afstemning på samme lærers ret og pligt til at fremkomme med den omtalte motiverede udtalelse?

Svar.

Religionslæreren må være berettiget til, hvis han ønsker det, at fremkomme med en motiveret udtalelse angående en elevs egnethed for oprykning, men som følge af faget religions særlige stilling må det være udelukket, at religionslærere – også ved anden afstemning – kan have nogen stemme.

Skrivelse af 22. oktober 1957 til rektor for S. Statsskole vedrørende tjenestetefonabonnement.

I skrivelse af 27. f. m. har hr. rektoren henledt ministeriets opmærksomhed på, at der, såfremt det ved skrivelse herfra af 18. f. m. godkendte tjenestetefonabonnement i pedelboligen oprettes, vil være 4 tjenestetefoner ved S. S. statsskole, nemlig en i rektors kontor, en i rektorboligen, en i pedelboligen og en i regnskabsførerens hjem, og De har anmodet om, at skolen må fortsætte med dette antal tjenestetefonabonnementer.

I den anledning skal man herved meddele, at der efter undervisningsministeriets forhandling med finansministeriet i sommer normalt ikke kan være mere end maksimalt 3 tjenestetefoner ved en statsskole, og man må derfor, hvis De fortsat ønsker at oprette en tjenestetefon i pedelboligen, anmode Dem om at foranledige tjenestetefonabonnementet i regnskabsførerens hjem opsagt, idet man skal tilføje, at regnskabsføreren efter ministeriets skøn ikke kan have det samme behov for en tjenestetefon nu, som den gang han havde det krævende arbejde med beregning og oprævning af skoleafgifterne.

For så vidt angår afholdelsen af abonnementsafgifterne og andre regninger vedrørende tjenestetefonerne, skal man oplyse, at disse skal afholdes af skolens kontorholdskonto, om fornødent som overskridelse mod regnskabsmæssig forklaring.

Kgl. konfirmation af 28. oktober 1957. på Lundals for »Lektor K. J. Gemzøe og hustru Elly Gemzøe, født Otterstrøms legat – oprettet til minde om og med tak for syv indholdsrige og gode år i Sønderborg 1920–27«.

Legatet er oprettet i henhold til fru Ellen Margrethe Gemzøe, født Sand Larsens testamentariske disposition.

Legatkapitalen, der ved oprettelsen udgør 12.000 kr., skal stedsvis være anbragt efter reglerne for anbringelse af umyndiges midler.

Legatets bestyrelse består af 5 medlemmer, hvoraf det ene medlem er Sønderborg Statsskoles rektor til enhver tid, medens de 4 andre medlemmer vælges af skolens lærerråd blandt medlemmerne af dette råd.

Renterne af legatkapitalen skal uddeles årligt til en dygtig, værdigt trængende student fra Sønderborg Statsskole.

Legatets regnskabsår er kalenderåret. Det årlige regnskab revideres af en af undervisningsministeriet udpeget revisor og decideres af undervisningsministeriet.

Skrivelse af 15. november 1957 til Gymnasieskolernes lærerforening vedrørende spørgsmål om oppebærelse af overtimebetaling under indkaldelse til efterårsmanøvre.

I en hertil indsendt skrivelse af 9. september d. å. har Gymnasieskolernes lærerforening anmodet ministeriet om en afgørelse af, hvorvidt betalingen for faste ugentlige overtimer falder ind under bestemmelsen i tjenestemandenslovens § 14, stk. 4, således at en lærer, der indkaldes til efterårsmanøvre eller anden kortere indkaldelse, oppebærer sin overtimebetaling ubeskåret i den pågældende periode.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med finansministeriet herved meddele, at ministeriet under hensyn til den ganske særlige karakter af statsskolelærernes faste overtimebetaling kan tiltræde, at der med virkning fra 1. oktober 1957 at regne ydes betaling for faste ugentlige overtimer til lærere ved statsskolerne i de tilfælde, hvor de pågældende i medfør af tjenestemandenslovens § 14, stk. 4, oppebærer fuld lønning under efterårsmanøvre og andre kortere indkaldelser.

Skrivelse af 16. november 1957 til landsretssagfører B. B. vedrørende statens erstatningspligt i anledning af et uheld under sløjdundervisningen ved C. C. Statsskole.

I en hertil indsendt skrivelse af 27. maj 1957 har hr. landsretssagføreren meddelt, at Deres klient gårdejer N. N., som værge for sin søn, der er elev i C. C. Statsskole, over for undervisningsministeriet har rejst krav om en erstatning på 10.000 kr. i anledning af, at sønnen i oktober 1954 under sløjdundervisningen på skolen kom til skade derved, at spændepinden på den sav, han betjente, knækkede og ramte hans højre øje, der beskadigedes så stærkt, at synsevnen er gået tabt.

I denne anledning skal man herved meddele, at den skete skade efter ministeriets opfattelse må betragtes som hændelig i forhold til skolen, da der ikke efter det i sagen foreliggende af læreren eller af andre, for hvem skolen er ansvarlig, er udvist noget til erstatning forpligtende forhold, hvorved bemærkes, at der også fra skolens side er givet eleverne nøje instruktion med hensyn til savens rette brug og behandling.

Ministeriet kan herefter ikke anerkende det rejste erstatningskrav.

Det tilføjes, at ifald kravet desuagtet agtes forfulgt videre ved anlæggelse af retssag, udkræves hertil i medfør af ulykkesforsikringslovens § 4, stk. 2, tilladelse fra direktoratet for ulykkesforsikringen, idet den pgl. elev har fået udbetalt en erstatning på 4.000 kr. i henhold til den af skolen tegnede kollektive ulykkesforsikring.

Skrivelse af 18. november 1957 til rektor for A. A. statsskole vedrørende godtgørelse til pedel for mistede fridage.

I skrivelse af 8. d. m. har hr. rektoren indstillet, at der ydes pedellen ved A. A. statsskole en godtgørelse for mistede fridage, da det på grund af ekstraordinært store reparationsarbejder ved skolen i sommeren 1957 ikke hidtil har været muligt at tilstå ham nogen sommerferie.

I denne anledning skal man herved meddele, at man vil være sindet at give pedellen en godtgørelse efter satsen for mistede fridage, såfremt der ikke vil kunne gives ham et ferietillæg af samme størrelse som den mistede ferie i næste ferieår, men at man efter bestemmelserne i finansministeriets skrivelse af 23. november 1943 først vil kunne udbetale godtgørelse efter udløbet af den periode, indenfor hvilken erstatning af mistet ferie kan ydes i form af supplementferie. Godtgørelsen ydes da efter de betalingssatser for mistede fridage, der er gældende umiddelbart efter ovennævnte periodes udløb.

Man udbeder sig hr. rektorens indstilling til sin tid om udbetaling af eventuel godtgørelse for mistet ferie.

Skrivelse af 18. november 1957 til A. A. kommunalbestyrelse vedrørende refusionspligt.

I skrivelse af 19. september 1956 (j. nr. 188. 56/57) har kommunalbestyrelsen anmodet om en udtalelse om, hvorvidt A. A. kommune er pligtig til at refundere N. kommune udgifterne ved B. B.s undervisning i N. kommunale gymnasier.

Det fremgår af sagen, at B. B., der er forældreløs, fra 1952, da hendes moder blev alvorligt syg og til hun i august 1956 blev optaget på N. kommunale gymnasiums pigealumnat, har haft ophold hos sin faster, der er bosat i A. A. kommune, og at denne faster, så længe der ikke er truffet nogen officiel ordning af spørgsmålet om værgemål for og forældremyndigheden over B. B., tager sig af hendes forhold i forældres sted. Det er således oplyst, at fasteren har foranlediget hende optaget på pigealumnatet i N., og at hun oppebærer understøttelse for forældreløse og deraf afholder de med B. B.s ophold i N. forbundne udgifter. Endelig fremgår det af sagen, at B. B. ikke har indtægter af et sådant omfang, at hun er i stand til at forsørge sig selv.

Man skal herefter og efter brevveksling med indenrigsministeriet meddele, at undervisningsministeriet på grundlag af samtlig i sagen foreliggende oplysninger må anse A. A. kommune for B. B.s hjemstedskommune i henhold til bekendtgørelse af 24. januar 1955, idet tilføjes, at de i nævnte bekendtgørelses § 2 anførte regler gælder uanset afstanden mellem hjemstedskommune og skolekommune.

Skrivelse af 26. november 1957 til hr. N. N. vedrørende faglærereksamen.

I en hertil indsendt skrivelse af 14. oktober d. å. har De ansøgt om tilladelse til, at De ved faglærereksamen alene aflægger prøve i faget engelsk, således at der gives dispensation fra den gældende bestemmelse om, at ikke-seminarieuddannede elever skal aflægge prøve i to fag.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med bestyrelsen for faglærereksamen herved meddele, at ministeriet allerede af hensyn til konsekvenserne ikke ser sig i stand til at meddele dispensation fra den nævnte bestemmelse.

Det tilføjes, at De har ret til at indstille Dem til eksamen uden at have gennemgået et kursus, samt at bestyrelsen ved dispensation kan give tilladelse til, at der hengår mere end eet år mellem eksaminerne i de to fag, der vælges. Endvidere kan man oplyse, at når eksamen i første fag er bestået, vil kandidater, der selv anmoder derom, få tilstillet en udskrift af eksamensprotokollen. Man skal i øvrigt tilråde Dem at rette personlig henvendelse til bestyrelsens formand, rektor Ernst Larsen, Danmarks lærerhøjskole, som vil kunne give Dem nærmere vejledning.

Skrivelse af 29. november 1957 til Dansk Magisterforening vedrørende aflønning af værnepligtige cand. mag.er.

I skrivelse af 23. f. m. har foreningen anmodet ministeriet om at ville ændre sin praksis, således at værnepligtige cand. mag.er, som oppebærer $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{4}$ løn, kan oppebære timebetaling for vikartimer, som de måtte læse under indkaldelsen uden at måtte tåle, at den $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{4}$ løn beregnes af 27. ugentlige timer med fradrag af det faktiske antal timer, som de læser.

I denne anledning skal man herved meddele, at den adgang, der med hjemmel i tjenestemandsløvens § 14 er givet til at udbetale aspiranter, der har udstået 1 år af aspiranttiden, $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{4}$ løn under indkaldelse til aftjening af værnepligt, motiveres med, at man derigennem yder aspiranter, som har fået en vis fastere tilknytning til statens tjeneste, en godtgørelse for afsavn af normal indtægt under indkaldelsen. At der er tale om en afsavngodtgørelse understreges af, at der udbetales forsørgere dobbelt så meget som ikke-forsørgere.

I det omfang værnepligtige adjunktaspiranter opnår vikartimer, reduceres behovet for ydelse af afsavngodtgørelse tilsvarende. Ministeriet kan derfor ikke fravige sin – af finansministeriet tiltrådt – praksis, hvor efter der kun ydes $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{4}$ løn for det antal timer, som en værnepligtig adjunktaspirant faktisk er ude af stand til at læse.

For så vidt angår den af foreningen antydede mulighed af, at værnepligtige adjunktaspiranter for at undgå reduktion af afsavngodtgørelsen vil påtage sig vikartimer ved andre skoler end den, hvor de er ansat, skal man oplyse, at en sådan fremgangsmåde vil være stridende mod den heromhandlede lønordning, og at en værnepligtig adjunktaspirant, som påtager sig vikartimer andetsteds, vil være pligtig at underrette sin skole herom.

Cirkulærskrivelse af 2. december 1957 til rektorerne for statens højere almen-skoler og Sorø Akademis Skole om dagpenge under sygdom til kvindelige arbejdere.

Man skal herved meddele, at undervisningsministeriet efter brevveksling med finansministeriet kan godkende, at der ydes de kvindelige arbejdere, som er antaget af statsinstitutioner under undervisningsministeriets område, og for hvilke der ikke er indgået egentlig overenskomst om løn og arbejdsvilkår, dagpenge under sygdom efter følgende regler:

1.

Ret til dagpenge i sygdomstilfælde opnås efter mindst 48 timers beskæftigelse ved pågældende virksomhed eller institution i løbet af de sidste 6 uger umiddelbart forud for sygdommens indtræden, forudsat at den pågældende ved sygdommens indtræden er beskæftiget i vedkommende virksomhed.

En kvindelig arbejder, som efter ansættelsesforholdets ophør bliver syg inden normal arbejdstids begyndelse den følgende dag, anses i denne henseende uanset afskedigelsen som værende i beskæftigelse og er derfor berettiget til sygehjælp, såfremt hun i øvrigt opfylder betingelserne herfor.

Afskedigelse under sygdom påvirker ikke retten til at oppebære dagpenge, jfr. punkt 7.

2.

Den, som ikke kan møde til arbejde på grund af sygdom, skal snarest meddele virksomheden dette.

Udbetaling af dagpenge kan gøres betinget af, at vedkommende arbejder afgiver erklæring på tro og love om, at hun på grund af sygdom har været ude af stand til at arbejde i det omhandlede tidsrum, eventuelt af, at der fremlægges sygemelding fra læge eller sygekassens kontrolseddel.

3.

Som bidrag til sygclønsordningen tilbageholder skolen fra og med 1. december 1957, jfr. pkt. 11, 1 øre pr. præsteret arbejdstime i den arbejderen tilkommende løn.

4.

Der ydes dagpenge for sygdom, som medfører arbejdsudygtighed, *medmindre*

- a) sygdommen er af en sådan art, at den omfattes af ulykkesforsikringsloven,
- b) der – bortset fra fortsat sygekassehjælp – oppebæres særhjælp i henhold til bestemmelserne herom i lov om offentlig forsørg, afsnit IV,
- c) den syge forsættligt eller groft uagtsomt selv har påført sig sygdommen,
- d) arbejdsudygtigheden skyldes drankersygdomme,
- e) arbejdsudygtigheden skyldes svangerskab og fødsel. Spørgsmålet om, hvorvidt og i hvilket omfang sygdom i forbindelse med svangerskab og fødsel berettiger til dagpenge forelægges finansministeriet.

5.

I sygdomstilfælde, som varer mere end 6 arbejdsdage, udbetales dagpenge pr. tabt arbejdsdag fra og med 7. dag.

Dagpenge ydes dog for søgnehellidage, såfremt den syge ikke oppebærer løn eller søgnehellidagsbetaling ifølge den såkaldte A-ordning.

6.

Dagpengenes størrelse udgør:

For voksne kvindelige arbejdere . . . . . 9,00 kr.
– arbejdere under 18 år . . . . . 6,00 -

Dagpengesatsen finder anvendelse, også når den syge inden sygdommens indtræden arbejdede på nedsat arbejdstid.

7.

Ydelse af dagpenge ophører den dag, hvor pågældende påny er arbejdsdygtig, selv om hun ikke straks træder i arbejde eller undlader at raskmelde sig.

Dagpenge kan højst ydes i 13 uger inden for 12 på hinanden følgende måneder, og der kan for samme sygdomstilfælde ikke ydes dagpenge i mere end 13 uger.

Selvom der i medfør af bestemmelsen i pkt. 9 ikke oppebæres dagpenge efter pkt. 6 fra den 7. dag efter sygdommens indtræden, men først fra et senere tidspunkt, kan der for sygdomstilfældet ikke ydes dagpenge ud over 14. uge fra dets indtræden.

8.

Under strejke og lockout udbetales ikke dagpenge.

Dagpenge udbetales heller ikke for feriedage, for hvilke der er oppebåret feriegodtgørelse.

Der ydes ikke feriegodtgørelse af udbetalte dagpenge.

9.

Dagpengeydelsen i forbindelse med anden pengehjælp, herunder dagpenge fra en sygekasse eller sygeforsikring, eller løn, som den pågældende måtte oppebære under sygdommen, må ikke overstige 80 % af den pågældendes daglige fortjeneste inden for den sidste uge før sygemeldingen. Er dette tilfældet, bortfalder eller nedsættes dagpengeydelsen, således at denne grænse ikke overskrides.

10.

Udbetalte dagpenge skal tilbagebetales:

- a) når den syge ad anden vej får erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og
- b) når dagpenge er oppebåret med urette.

11.

Udbetaling af dagpenge sker fra og med den 1. december 1957, forudsat at betingelserne for at oppebære hjælp er opfyldt. Ved beregning af karenstiden kan sygedage, som indtræder i tiden fra den 23. november 1957, medregnes. Hvis sygdommen er indtruffet før denne dato, regnes den i pkt. 7 omhandlede 13 ugers grænse fra den 1. december 1957.

De i undervisningsministeriets cirkulære af 23. september 1943, jfr. cirkulære af 26. januar 1944, fastsatte bestemmelser om løn under sygdom som følge af tilskadekomst i tjenesten berøres ikke af foranstående.

Cirkulærskrivelse af 9. december 1957 om stats-tilskud til kommunale anerkendte 3-årige kursus uden for hovedstadskommunerne, der dimitterer til almindelig forberedelseseksamen efter bestemmelserne i kgl. anordning af 19. januar 1956 og undervisningsministeriets bekendtgørelse af samme dato.

Undervisningsministeriet har opnået de bevilgende myndigheders tilslutning til, at der ydes statstilskud til kommunale anerkendte 3-årige kursus, der dimitterer til almindelig forberedelseseksamen efter bestemmelserne i kgl. anordning af 19. januar 1956 og undervisningsministeriets bekendtgørelse af samme dato.

For opnåelse af dette tilskud er det en betingelse, at kursus har opnået anerkendelse i henhold til § 3 i bekendtgørelse af 30. september 1944 angående almindelig forberedelseseksamen for privatister; anerkendelse vil herefter først kunne opnås, når kursus har dimetteret mindst én gang til almindelig forberedelseseksamen med tilfredsstillende resultat, men når anerkendelse foreligger, vil kursus kunne opnå tilskud med virkning fra 1. august, når den første dimission er sket i den umiddelbart forudgående maj-juni eksamenstermin, eller fra 1. april, når den første dimission er sket i den umiddelbart forudgående februar-marts eksamenstermin.

Kursus, der oppebærer statstilskud, har pligt til som en forudsætning for dette tilskud – i det omfang pladsforholdene tillader det – at optage elever med bopæl uden for kommunen til undervisning på det nævnte kursus (i de egentlige kursusklasser), medmindre elevens hjemstedskommune selv har indrettet tilsvarende undervisning eller eksamenskoleundervisning.

Tilskud beregnes efter følgende regler:

- 1) Et beløb af 20 kr. pr. elev i de 2 øverste kursusklasser.
- 2) Et beløb af 450 kr. pr. klasseafdeling for de egentlige kursusklasser.
- 3) Et beløb af 225 kr. pr. folkeskoleklasse, i hvilke der ydes forberedende undervisning for de vordende kursuselever. Dette tilskud ydes også til kommuner, i hvis folkeskoler der gives forberedende undervisning til et 3-årigt kursus i en anden kommune.
- 4) Et beløb af 50 kr. for hver én, hvormed det gennemsnitlige elevtal pr. klasse i kursusklasserne ligger under det gennemsnitlige elevtal pr. klasse ved samtlige de i betragtning kommende kursus.

Ved beregningen lægges elevtal og klasseantal pr. 1. oktober 1957 til grund.

Til brug ved tilskudsberegningen bedes det vedlagte spørgeskema indsendt til ministeriet i udfyldt stand og med de yderligere oplysninger, man måtte finde anledning til at fremsætte.

Søges der tilskud til mere end ét anerkendt kursus i samme kommune, må de begærede oplysninger gives på særskilt spørgeskema for hvert enkelt kursus.

Skemaet bedes snarest muligt tilbagesendt.

Kgl. konfirmation af 18. december 1957 på fundats for »Ribe Katedralskoles Jubilæumslegat«.

Legatet er oprettet af Ribe Katedralskoles gamle elever og venner i anledning af skolens 800 års jubilæum den 13. juni 1945.

Legatkapitalen, der udgør 15.400 kr. kreditforeningsobligationer og en sparekassebog på 206,72 kr., er indbetalt til undervisningsministeriets bogholderi, som forvalter midlerne på samme måde som skolens øvrige legatmidler.

Legatets årlige rentebeløb uddeles hvert år ved skolens afslutningshøjtidelighed til elever i skolen og (eller) dimittenter fra det pågældende år.

Legatnyderne udvælges af rektor i samråd med skolerådet.

Skrivelse af 20. december 1957 til kursuslederen af N. N. studenterkursus vedrørende spørgsmålet om fornyet eksamination i et enkelt fag.

I en med hr. kursuslederens anbefaling af 21. f. m. gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt skrivelse har frk. A. A. og frk. B. B., der ved forproven til studentereksamen i maj-juni eksamenstermin d. å. opnåede henholdsvis tg + og tg + i faget engelsk, ansøgt om tilladelse til at indstille sig til forproven i dette fag igen samtidig med, at de indstiller sig til den resterende del af studentereksamen i maj-juni eksamenstermin 1958.

I den anledning skal man meddele, at studentereksamen er at betragte som en helhed, hvorfor man ikke kan indstille sig til fornyet eksamination i et enkelt fag. Ministeriet ser sig derfor ikke i stand til at bevilge det ansøgte.

Cirkulærskrivelse af 13. januar 1958 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående sommer-, efterårs- og juleferien i 1958.

Sommerferien, efterårsferien og juleferien ved statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole i det kommende skoleår fastsættes herved således, de nævnte dage medregnet:

Sommerferie fra mandag den 23. juni 1958 til lørdag den 9. august 1958.

Efterårsferie fra mandag den 20. oktober 1958 til lørdag den 25. oktober 1958.

Juleferie fra mandag den 22. december 1958 til lørdag den 3. januar 1959.

Kongelig konfirmation af 15. januar 1958 på fundats for »Læge Aage Rehfelds Mindelegat ved Randers Statsskole«.

Legatet er oprettet til minde om læge Aage Rehfeld, der som skolelæge i Randers og medlem af skolenævnet ved Randers Statsskole ydede en betydningsfuld indsats.

Legatkapitalen, 3.000 kr., skal anbringes efter reglerne om umyndiges midler. Legatets aktiver deponeres i undervisningsministeriet og forvaltes af dette som en

for sig bestående formue på samme måde som andre under undervisningsministeriets forvaltning henlagte legatkapitaler.

Det årlige rentebeløb tildeles ved skoleårets afslutning en elev (gymnasieelev eller dimittend), der har en god indstilling overfor skolen og som i al sin færd har været en god kammerat.

Legatet bestyres af Randers Statskoles rektor og skoleråd.

Regnskabsåret følger statens finansår.

Skrivelse af 15. januar 1958 til Gymnasieskolerne Lærerforening angående engelsk- og tysk-læreres stemmeafgivning i skoleråd i spørgsmål angående elever i det klassisk-sproglige gymnasium.

Efter at man ved skrivelse af 18. oktober 1957 havde udtalt sig om, hvorledes en række af foreningen rejste fortolkningsspørgsmål vedrørende reglerne i reglement af 23. juli 1920 for skolerådene ved statens højere almen-skoler skulle afgøres, er man blevet opmærksom på, at foreningens 5. eksempel er formuleret og af undervisningsministeriet besvaret uden hensyntagen til den ved anordning af 30. april 1956 gennemførte ændring i anordning af 10. marts 1938 angående karaktergivning ved de højere almen-skoler og censuren ved disse skolars afsluttende eksaminer.

Spørgsmålet gik ud på, om engelsklæreren og tysk-læreren i klassisk-sproglige gymnasieklasser, hvis elever læser både engelsk og tysk, hver har $2 \times \frac{1}{2} = 1$ stemme ved afstemning i skolerådet om elevernes opflytning i højere klasser. Dette blev besvaret bekræftende.

Ved anordning af 30. april 1956 er disse bestemmelser om en fælles karakter i tysk og engelsk på den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie bortfaldet, således at der nu – hvis begge sprog læses – gives selvstændige karakterer for hvert sprog. Herefter har lærerne i disse fag ved afstemning i skolerådet hver 2 stemmer, een for årskarakteren og een for eksamenskarakteren.

Skrivelse af 16. januar 1958 til N. N. angående kommuners pligt til at meddele undervisning i valgfri fag.

»I skrivelse af 1. oktober 1957 har De forespurgt, om det vil kunne pålægges R. kommune at sørge for fyldestgørende undervisning i latin for eleverne i R. kommunale realskole, enten således at denne undervisning gives på skolen, eller således at kommunen afholder udgifter ved privatundervisning af eleverne i dette fag.

Ministeriet har i den anledning forhandlet med M. amts skoledirektion og R. sogneråd, og man skal herfter meddele følgende:

Ifølge anordning af 5. jul 1944 angående almindelig forberedelseseksamen § 5, stk. 3, er det frivilligt for skoler, som forbereder til almindelig forberedelseseksamen, om de vil medtage bl. a. faget latin på undervisningsplanen, idet dette fag ikke er obligatorisk eksa-

mensfag. Man ser sig derfor ikke i stand til at pålægge R. realskole at meddele undervisning i det omhandlede fag, ligesom man heller ikke vil kunne pålægge kommunen at betale for privatundervisning i faget, også af den grund, at reglerne om vederlagsfri undervisning kun omfatter undervisning i statens og kommunernes skoler.«

Skrivelse af 17. januar 1958 til O. O. angående kontraktforholdet mellem ledere og lærere ved private præliminærkursus.

I anledning af Deres den 13. december f. å. her i ministeriet afleverede skrivelse skal man herved meddele, at ministeriet principielt ikke opstiller særlige regler for kontraktforholdet mellem lederen og lærerne ved et privat præliminærkursus, men at det dog er en betingelse for ydelse af dimittendtilskud til et kursus, at lærerne aflønnes med en mindsteløn svarende til timelønnen for faglærere i folkeskolen på landet i 12 måneder, samt at der er sikret dem 1 måneds lønning under fraværelse på grund af sygdom eller anden dem utilregnelig årsag.

Med hensyn til spørgsmålet om opsigelse samt løn under sygdom udover 1 måned må man henvise Dem til at rette henvendelse til Arbejds- og Fabriktilsynet, idet man må mene, at det er funktionærlovens bestemmelser, der er gældende i det omhandlede kontraktforhold.

Cirkulære af 17. januar 1958 til skoledirektioner, byråd og kommunalbestyrelser angående besættelse af lærerembeder ved kommunale eksamenskursus.

På given foranledning skal undervisningsministeriet herved anmode skoledirektionerne, byrådene og kommunalbestyrelserne om ved fremsendelsen af ansøgninger til de indstillende myndigheder at henlede opmærksomheden på, at bestemmelserne i § 38, stk. 3, 2. afsnit i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn vil være at bringe til anvendelse ved besættelsen af stillinger som leder af eller lærer ved kommunale eksamenskursus, således at ansøgninger til sådanne stillinger bør forelægges undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne til udtalelse, inden den indstillende myndighed foretager indstilling.

Skrivelse af 23. januar 1958 til P. P. angående adgangen til at indstille sig til studentereksamen for privatister inden lærereksamen er fuldt bestået.

I en til eksamenskommissionen for studentereksamen for privatister stilet skrivelse af 25. f. m. har De, der i maj-juni eksamenstermin d. å. agter at indstille Dem til den afsluttende lærereksamen, ansøgt om til-ladelse til i samme termin at indstille Dem til studentereksamen efter reglerne i § 11 i kgl. anordning af 4. november 1954 om studentereksamen for privatister.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet ikke ser sig i stand til at bevilge det ansøgte, idet man må kræve, at lærereksamen i sin helhed samt eventuelt nødvendige tillægsprøver til denne skal være bestået, forinden man på grundlag af denne eksamen kan indstille sig til studentereksamen.

Skrivelse af 31. januar 1958 til rektor for R. Statskole angående befordringsgodtgørelse til vikar.

I anledning af hr. rektorens skrivelser af 16. og 17. januar d. å. skal man herved meddele, at ministeriet kan godkende, at der af finanslovskonto § 20. X.A.11.b. Til tjenesterejser, anvises cand. mag. K. K., der bor i L., og som underviser i sang ved R. Statskole 1 à 2 gange ugentlig, indtil skolen får en fastansat sanglærer i dette fag, rejsegodtgørelse med et beløb svarende til prisen for en 2. kl. billet L.-R.-retur.

Skrivelse af 13. februar 1958 til D. D. angående en kommunes adgang til at frigøre sig for forpligtelsen til at betale for eksamensskoleundervisning i andre kommuner ved indførelse af forberedende undervisning i 6. og 7. klasse.

I skrivelse af 30. august 1957 har De sammen med F. F. og G. G. forespurgt, om N. kommune ikke må anses for forpligtet til at betale skolepenge for Deres børn for året 1957-58 og følgende skoleår, indtil de har afsluttet skolegangen i T. kommunale gymnasium, hvor de blev optaget i 1. mellemskoleklasse i august måned 1957.

De oplyser i denne forbindelse, at N. kommune har nægtet at betale for undervisningen i T. gymnasium under henvisning til, at kommunen selv fra april 1957 har indrettet forberedende undervisning til et 3-årigt præliminærkursus, som første gang skal optage elever til april 1959. Endvidere anfører De, at det nævnte kursus med forudgående forberedende undervisning ikke var blevet oprettet, da De meldte Deres børn ind til optagelsesproven på T. gymnasium, og at De først fik meddelelse om, at kursus var blevet godkendt, dagen før skolerne i T. skulle begynde. Endelig finder De, at den forberedende undervisning, som efter 1. april 1957 bliver givet i N. kommune, er utilstrækkelig, idet den kun omfatter undervisning i engelsk i én ugentlig time.

Undervisningsministeriet har i den anledning indhentet udtalelser fra T. amts skoledirektion og N. sogneråd. Det fremgår heraf, at oprettelsen af kursus og den forberedende undervisning blev godkendt i april måned 1957, og at forældre, som påtænkte at sende deres børn til undervisning i T. gymnasiums 1. mellemskoleklasse fra 1. august s. å., umiddelbart derefter fik underretning om, at de nu ikke kunne regne med, at kommunen ville betale for undervisning i T., hvilket kommunen igen understregede overfor forældrene, efter at den ved skrivelse af 30. juli 1957 fra T. amts skoledirektion havde fået bekræftet, at den ved oprettelsen af den forberedende undervisning den 1. april s. å. havde indrettet en sådan eksamensunder-

visning, at den ikke efter reglerne i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 kunne tilpligtes at refundere andre kommuner udgiften ved, at børn fra N. kommune søger disses eksamensmellemskoler. Endvidere fremgår det, at den forberedende undervisning, der er indrettet i overensstemmelse med kravene i undervisningsministeriets cirkulære af 15. august 1956, omfatter 3 ugentlige timer engelsk, som bliver givet i A. skole, idet den første time dog blev givet i B. skole.

Man skal herefter meddele, at ministeriet efter de foreliggende oplysninger ikke ser sig i stand til at pålægge N. kommune at betale skolepenge for elever, der bor i kommunen, og som i skoleåret 1957-58 har påbegyndt eksamensskoleundervisning i T. kommune, idet N. kommune inden skoleåret begyndte i T., havde indrettet en undervisning, som fører frem til almindelig forberedelseseksamen.

Kgl. konfirmation af 21. februar 1958 på fundats for »Speculum Scholae's Fond«.

Legatet er oprettet af elever i Lyngby statsskole. Legatkapitalen 4.084,72 kr. indsættes i Sparekassen for Lyngby og Omegn og sparekassebogen forsynes af undervisningsministeriet med prohibitivpåtegning for hovedstolens vedkommende.

Kapitalens årlige renteaftkast uddeles en gang årligt, såvidt muligt inden jul, til en eller flere flittige og velbegavede elever i Lyngby statsskole, der behøver økonomisk støtte til deres uddannelse i gymnasiet.

Tildeling sker efter ansøgning og skolerådet bestemmer herefter, hvorledes den årlige rente skal uddeles. Til endelig beslutning kræves $\frac{2}{3}$ stemmeflerhed.

Legatets midler administreres af en bestyrelse, der udgøres af Lyngby statsskoles rektor som formand og to andre af og blandt skolerådet valgte medlemmer. Regnskabsåret følger statens finansår.

Det årlige regnskab revideres og decideres af undervisningsministeriet.

Skrivelse af 26. februar 1958 til rektor for K. Statskole angående fordelingen af den til dækning af lærernes rejseudgifter forbeholdte del af ekskursionsbevillingen.

I skrivelse af 30. oktober f. å. har hr. rektoren forespurgt, om bestemmelserne i ministeriets cirkulære af 17. november 1956 angående ekskursioner i undervisningsmæssigt øjemed er at forstå således, at fordelingen af de 30 % af ekskursionsbevillingen, der ifølge cirkulæret kan tildeles de deltagende lærere som dag- og timepenge, skal ske således, at bevillingen skal deles ligeligt mellem de deltagende lærere – uanset om det drejer sig om lærere i naturfag eller lærere i historie – eller om bestemmelserne skal forstås således, at lærerne i naturfag – i kraft af, at ekskursioner i dette fag modsat ekskursioner i historie skulle være obligatoriske – skal have en fortrinsstilling ved fordelingen af ekskursionsbevillingen, således at der skal sikres dem fulde dagpenge for deres ekskursioner, før der bliver tale om at

give historielærerne dagpenge for de historiske ekskursioner.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet må være af den opfattelse, at den del af ekskursionsbevillingen, der årligt kan stilles til rådighed for tildeling af dag- og timepenge for de deltagende lærere, må fordeles mellem disse alene under hensyn til det antal ekskursionsdage, som de hver især har haft uden hensyn til, hvilke fag disse ekskursioner har omfattet, og om ekskursioner i de pågældende fag måtte være obligatoriske eller ikke.

Da det fremgår af hr. rektorens indberetning, at de dagpengebeløb, man har kunnet give lærerne ved E. statsskole, ligger væsentligt lavere end almindelige dag- og timepenge for tjenesterejser, skal man gøre opmærksom på, at det af de i ministeriet modtagne indberetninger om fordelingen af ekskursionsbevillingerne fra samtlige statsskoler fremgår, at man mange steder har måttet nedskære de ordinære dag- og timepengesatser for de i ekskursionerne deltagende lærere; imidlertid fremgår det også af indberetningerne, at skolerne almindeligvis holder nogle af de foretagne ekskursioner og navnlig lejrskoleophold uden for fordelingen af den almindelige ekskursionsbevilling.

Skrivelse af 26. februar 1958 til rektor for S. Stats-skole angående deling af en pedelmedhjælper ferie.

Under henvisning til tidligere brevveksling vedrørende pedelmedhjælper N. N.s ferie i sommeren 1957 skal man efter forhandling med socialministeriet herved meddele hr. rektoren, at der ikke fremtidig efter aftale mellem Dem og pedelmedhjælperen vil kunne ske deling af de 12 dages ferie for pedelmedhjælperen, jfr. dog ferielovens § 4, stk. 5, hvorefter direktøren for arbejdstilsynet under særlige omstændigheder kan give tilladelse til, at ferien deles.

Skrivelse af 28. februar 1958 til G. kommunalbestyrelse angående reglerne om vederlagsfri undervisning i forholdet mellem København, Frederiksberg og Gentofte kommuner på den ene side og landets øvrige kommuner på den anden.

I skrivelse af 11. november 1957 har G. kommunalbestyrelse meddelt, at man af Frederiksberg kommunes kulturelle forvaltning er blevet afkrævet refusion af de med V. V.s skolegang i R. skolens 2. eksamensmellem-skoleklasse forbundne udgifter for perioden 1. november 1954-31. juli 1955, hvor hun var tilmeldt folkeregistret i G.

I denne anledning har man anmodet undervisningsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt G. kommune er pligtig at yde den begærede refusion, samt i bekræftende fald om, hvorvidt København, Frederiksberg og Gentofte kommuner i deres refusionsopgørelser er berettigede til at medregne udgifter til forrentning og afskrivning på bygninger.

Undervisningsministeriet skal i den anledning udtale:

Reglerne i bekendtgørelse af 24. januar 1955 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almen-skoler omfatter ikke det indbyrdes forhold mellem København, Frederiksberg og Gentofte kommuner, men for så vidt angår forholdet mellem en af disse 3 kommuner og en af landets øvrige kommuner har ministeriet statueret, at dette vil være at regulere efter bekendtgørelsens regler. Herefter må G. kommune anses for forpligtet til at refundere Frederiksberg kommunes kulturelle forvaltning de med V. V.s undervisning i tiden 11. november 1954-31. juli 1955 forbundne udgifter. Da refusionen imidlertid vil være at betale efter de i bekendtgørelse af 24. januar 1955 anførte regler, kan G. kommune ikke tilpligtes at refundere nogen del af skolekommunens udgifter til forrentning og afskrivning, jfr. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, men skal refundere et beløb, svarende til skolekommunens gennemsnitlige nettoudgift pr. elev ved kommunens samlede skolevæsen, bortset fra de nævnte udgifter.

Skrivelse af 11. marts 1958 til V. amts skoledirektion angående en kommunes pligt til at betale for forberedende undervisning i en anden kommunes skole.

Med skrivelse af 11. december 1957 har skoledirektionen fremsendt en forespørgsel fra K. kommune om, hvorvidt kommunen er pligtig til at yde refusion af udgifterne ved, at H. kommune har optaget et barn fra K. kommune i H. skole, for at det pågældende barn dér kan følge den 2-årige forberedende undervisning i 6. og 7. skoleår til kommunens 3-årige præliminærkursus.

Det fremgår af sagen, at K. kommune selv driver et 2-årigt præliminærkursus, men at dette kursus kun optager nye elever hvert andet år, og at den ovennævnte elev vil afslutte sin folkeskoleuddannelse i et år, hvor kursus ikke påbegynder noget nyt hold. Grunden til, at elevens forældre har ønsket ham optaget i H. skole, må søges i den omstændighed, at han ikke i hjemstedskommunens skole kan få den for optagelse i det af H. kommune drevne 3-årige præliminærkursus nødvendige forberedende undervisning.

Skoledirektionen anfører endvidere, at man under hensyn til, at K. kommune ville have været forpligtet til at betale for elevens undervisning, hvis han i stedet var blevet optaget i 1. mellemklasse eller 1. realklasse i en kommunal eksamensskole efter udgangen af 5. skoleår, finder at måtte rejse spørgsmålet, om der ikke kan være grund til at anvende reglerne om refusionspligt også i det foreliggende tilfælde, hvor eleven af praktiske grunde er optaget i H. skole.

I denne anledning skal man herved meddele, at der ikke i de gældende bestemmelser om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almen-skoler ses at være hjemmel for at pålægge K. kommune at betale for den forberedende undervisning, som den pågældende i kommunen hjemmehørende elev modtager i H. kommune skolevæsens 6. og 7. folkeskoleklasse, idet

denne undervisning ikke kan betegnes som eksamensskoleundervisning.

Derimod har K. kommune i det omtalte tilfælde pligt til at betale for elevens undervisning i de egentlige kursusklasser ved H. kommunes præliminærkursus.

Skrivelse af 14. april 1958 til rektor for L. Stats-skole angående forsøgsundervisning i erhvervsoplysning.

I en hertil indsendt skrivelse af 20. december 1957 har hr. rektoren andraget om tilladelse til foreløbig i skoleåret 1958/59 med adjunkt fru T. T. som lærer at etablere forsøgsundervisning i erhvervsoplysning i L. statsskoles 4. mellemklasse (2 klasserækker) og II. gymnasieklasse (3 klasserækker) med henholdsvis 15 og 10 timer årlig for hver klasserække, i alt 60 timer årlig, således at timerne tages fra forskellige fag. Herudover foreslår De anvendt 20 timer årlig til individuel vejledning uden for skoletiden.

I denne anledning skal man efter brevveksling med udvalget for forsøgsundervisning ved gymnasieskolerne herved meddele, at undervisningsministeriet kan bifalde det ansøgte, således at det overlades til Dem efter forhandling med de pågældende faglærere at bestemme, hvorledes det fornødne antal timer fremskaffes, idet man herved forudsætter, at de pågældende lærere står til rådighed med hensyn til overtagelsen af andre timer i det omfang, de frigøres ved afgivelse af timer til erhvervsoplysning. Man bifalder endvidere, at adjunkt fru T. T.s undervisning i erhvervsoplysning (herunder timerne i individuel vejledning) enten indgår med 2 ugentlige timer i hendes pligtige timetal, eller at der, såfremt skemamæssige grunde gør det nødvendigt, at timerne ligger uden for hendes pligtige timetal, gives hende overtimebetaling for 2 ugentlige overtimer i skoleåret 1958/59.

Skrivelse af 16. april 1958 til skoleinspektør P. P. angående eksamenslempelser for en spastisk lammet elev.

I anledning af hr. skoleinspektørens gennem undervisningsinspektørens for mellem- og realskolerne hertil indsendte skrivelse af 31. marts 1958 bifalder ministeriet herved, at elev i skolens realklasse, N. N., på grund af spasticitet fritages for karakterer i orden med skriftlige arbejder ved realeksamen samt fritages for at indføre de skriftlige eksamensopgaver med blæk.

Det tilføjes, at der vil være at give elevens eksamensbevis påtegning om den herved meddelte fritagelse.

Skrivelse af 16. april 1958 til Statsskolernes Lærereforening angående lærerrådets kompetence i tilfælde, hvor en lærer fratages timer af pædagogiske grunde.

Under henvisning til den stedfundne brevveksling, senest undervisningsministeriets skrivelse af 18. oktober 1957, angående klagen over, at rektor for N. Katedral-skole har frataget adjunkt C. C. undervisningen i tysk

i en III. gymnasieklasse efter skoleårets begyndelse, har Statsskolernes Lærereforening i skrivelse af 24. februar d. å. givet udtryk for, at et tilfælde som det omhandlede efter foreningens opfattelse bør forelægges i skolerådet, forinden endelig afgørelse træffes, og at en lærer ikke bør kunne fratages timer på grund af manglende kvalifikationer, for spørgsmålet har været forelagt undervisningsinspektionen og ministeriet til godkendelse. I tilslutning hertil har foreningen forespurgt, hvorvidt udtalelsen i Weiss & Hage: »Retsregler for det højere skolevæsen i Danmark« bind 1, side 90, om at »enhver forandring i den fastsatte timeplan kræver ministeriets billigelse«, stadig er gældende.

I den anledning skal man efter brevveksling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne herved meddele, at ministeriet må fastholde, at et tilfælde som det i N. passerende ikke kan behandles i lærerrådet, dels af de menneskelige grunde, som ligger bag ministeriets cirkulære af 13. november 1924 (Glahn VI, side 62), dels fordi en sådan enkeltstående ombytning af undervisningstimer, som anført i ministeriets fornævnte skrivelse af 15. oktober 1957, ikke falder ind under reglen i skolerådsreglementets § 5. Den regel, at enhver forandring i den godkendte timeplan kræver ministeriets godkendelse, er principielt stadig gældende.

Skrivelse af 7. maj 1958 til rektor for S. Statsskole angående udbetaling af feriepenge til en rengøringsassistent ved dennes fratræden.

I anledning af den med hr. rektorens skrivelse af 26. f. m. hertil indsendte hoslagt tilbagefølgende henvendelse fra landsretssagfører X. X. skal man herved meddele, at rengøringsassistent Y. Y. som henhørende under ferieloven ved fratræden har krav på feriepenge med $6\frac{1}{2}\%$ af den fra 1. april 1957 til fratrædelsesdatoen oppebårne løn, herfra dog undtaget den under ferier udbetalte løn.

Bekendtgørelse af 8. maj 1958 om forlængelse af bekendtgørelse om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almen-skoler.

I henhold til bekendtgørelse nr. 214 af 22. juli 1956 skal bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 11 af 24. januar 1955 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almen-skoler forblive i kraft indtil udgangen af skoleåret 1956-57, således at de optages til revision med virkning fra skoleåret 1957-58 at regne.

I henhold hertil fastsættes efter forhandling med indenrigsministeren følgende:

Bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 11 af 24. januar 1955 forbliver i kraft indtil udgangen af skoleåret 1957-58, således at de optages til revision med virkning fra skoleåret 1958-59 at regne.

Skrivelse af 21. maj 1958 til A. R. angående adgangen til at fortsætte i en kommunal eksamensskole efter flytning til en anden kommune.

I skrivelse af 17. december 1957 har De, der den 1. september 1956 flyttede fra L. kommune til K. kommune, klaget over, at Deres søn, R. R., der dengang var elev i L. skoles 1. eksamensmellemklasse,

efter meddelelse fra L. skolekommission i december måned 1957 ikke kan fortsætte sin skolegang i denne skole, men skal overflyttes til K. skole.

I den anledning skal man efter brevveksling med N. amts skoledirektion og undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne herved meddele, at Deres søn i overensstemmelse med § 3 i ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenskoler har kunnet fortsætte sin skolegang i sin hidtidige hjemstedkommunes skole, L. skole, indtil udgangen af det skoleår, hvori flytningen fandt sted, således at den nye hjemstedskommune, K. kommune, var pligtig at refundere L. kommune de dermed forbundne udgifter.

Efter udgangen af det skoleår, hvori flytningen fandt sted, er K. kommune imidlertid ikke pligtig at betale for Deres søns undervisning, da kommunen selv har indrettet eksamenskoleundervisning, og L. kommune er derfor berettiget til at kræve ham overflyttet til K. kommunes skolevæsen.

Såfremt De selv vil betale udgifterne ved Deres søns undervisning i L. skole, og såfremt L. skole mener at have plads til ham, vil der imidlertid ikke være noget til hinder for, at han kan fortsætte i denne skole.

Et eksemplar af ministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 følger vedlagt til Deres orientering.

Skrivelse af 21. maj 1958 til F. kommune angående betaling af skolepenge for elev, hvis forældre er bosat i udlandet.

Med påtegning af 16. november 1957 har F. kæmnerkontor under fremsendelse af en klage fra D. D. over, at man har pålagt ham at betale for hans søn, C. D.'s undervisning i F. kommunale gymnasium i skoleåret 1956/57, anmodet om en afgørelse af, hvem det påhviler at betale for den pågældende elevs undervisning.

Det fremgår af de for ministeriet foreliggende oplysninger, at D. D. har været ansat ved det danske skolevæsen i Sydslesvig fra 1. oktober 1945 til 31. marts 1957, og at han i juli måned 1957 atter tog fast ophold i Danmark, nemlig i G., samt at C. D. i 1956 bestod realeksamen ved en af de danske skoler i Sydslesvig og pr. 1. august 1956 blev optaget i F. kommunale gymnasiums 1. gymnasieklasse samtidig med, at han fik ophold hos sin mormoder i F., hvor han boede, indtil han pr. 1. august 1957 blev optaget i G. Statskoles 2. gymnasieklasse.

I den anledning skal man i overensstemmelse med en fra indenrigsministeriet indhentet udtalelse herved meddele, at undervisningsministeriet finder, at F. kommune må anses for C. D.'s hjemstedskommune i skoleåret 1956/57, da faderen i det samme tidsrum havde bopæl uden for landets grænser, og at F. kommune som følge heraf må afholde udgifterne ved C. D.'s undervisning. Den omstændighed, at faderen tog fast ophold i Danmark i den sidste måned af skoleåret 1956/57, medfører ikke, at F. kommune kan gøre noget krav gældende på refusion for denne måneds vedkommende, idet der efter den af ministeriet fulgte praksis først kan rejses krav fra skole- til hjemstedskommunen på skolepenge fra den 1. i en måned, efter at flytningen har fundet sted.

Lov nr. 165 af 7. juni 1958 om gymnasieskoler.

I.

Om skolernes indretning og formål i almindelighed.

§ 1.

En gymnasieskole består af en 3-årig realafdeling og en 3-årig gymnasieafdeling.

§ 2.

Gymnasieskolens realafdeling giver i tilslutning til folkeskolens 7. skoleår gennem 3 etårige klasser en fortsat almindende undervisning, der slutter med en prøve (realeksamen).

Gymnasieafdelingen giver i tilslutning til 2. realklasse gennem 3 etårige klasser en fortsat almindende undervisning, som tillige giver det nødvendige grundlag for videregående studier og slutter med en prøve (studentereksamen). Undervisningen skal kunne gives på delvis forskellige linjer, som benævnes efter de undervisningsfag, der giver hver enkelt linje dens særpræg.

Undervisningsministeren fastsætter de nærmere regler om linjedelinger.

II.

Om undervisningens indhold i almindelighed.

§ 3.

I gymnasieskolens realafdeling undervises der efter bestemmelserne i § 21 i lov nr. 160 af 18. maj 1937 om folkeskolen som affattet ved senere ændringer.

§ 4.

I gymnasieafdelingen skal der – med forskel efter de forskellige linjer – gives undervisning i religion, dansk med norsk og svensk, engelsk, tysk, fransk, latin, græsk, oldtidskundskab, historie, geografi, biologifysiologi, fysik og kemi, matematik, legemsøvelser og musik. Endvidere gives der eleverne erhvervsorientering.

Undervisningsministeren fastsætter de nærmere regler om de enkelte fags indhold, omfang og placering på de forskellige linjer, ligesom der efter nærmere af ministeren fastsatte regler skal kunne gives undervisning i andre fag.

§ 5.

Elever, der ikke tilhører folkekirken, skal helt eller delvis fritages for undervisning i religion, når deres forældre eller værger fremsætter forlangende derom.

III.

Om prøver og vidnesbyrd.

§ 6.

Realeksamen afholdes efter reglerne i folkeskolelovens § 22.

§ 7.

Ved studentereksamen skal eleverne godtgøre, at de har nået den modenhed og kundskabsfyldte, der er sat som undervisningens mål. Prøven er dels skriftlig, dels mundtlig. Opgaverne til de skriftlige prøver gives af ministeren. Ved de mundtlige prøver, der er offentlige,

eksamineres der af vedkommende lærere, og eksamensspørgsmålene stilles af disse, således at de dog godkendes af censorerne.

For elever, der har bestået studentereksamen, udstedes afgangsbrevs med angivelse af deres årskarakterer og karaktererne i de enkelte fag ved prøven samt karakterernes gennemsnit. Skemaer for afgangsbrevs udfærdiges af ministeren.

§ 8.

Studentereksamen giver ret til indskrivning ved universiteterne og efter de derom gældende regler ret til indskrivning ved andre højere læreanstalter.

§ 9.

Når eleven forlader skolen, skal denne på forlangende meddele dem vidnesbyrd om deres modenhed, kundskaber og forhold i skolen.

Når elever går ud af realafdelingen forinden bestået realeksamen, udfærdiger skolen afgangsbrevs og udtalelser for de pågældende efter reglerne i folkeskolelovens § 13, stk. 2.

IV.

Om elevers optagelse.

§ 10.

Beslutning om elevers optagelse træffes af rektor (jfr. bestemmelserne i §§ 11-14), for de kommunale gymnasieskolels vedkommende under iagttagelse af de til enhver tid gældende bestemmelser om de kommunale skolemyndigheds stilling til de kommunale eksamensskolels.

§ 11.

Optagelse af elever kan i almindelighed kun finde sted ved begyndelsen af et nyt skoleår. Dog kan rektor bevillige undtagelser fra denne regel.

§ 12.

Som almindelige aldersbetingelser for elevernes optagelse fastsættes:

1. At de, som optages i en 1. realklasse, er fyldt eller fylder 14 år senest 6 måneder efter skoleårets begyndelse, og at de, som optages i en 1. gymnasieklasse, er fyldt eller fylder 16 år senest 6 måneder efter skoleårets begyndelse.

2. At deres alder ikke med mere end 2 år overstiger gennemsnitsalderen i den klasse, som de efter deres kundskaber kan optages i.

Ministeren kan fastsætte nærmere regler for undtagelse i særlige tilfælde fra disse bestemmelser.

§ 13.

Optagelse i realafdelingen og afholdelse af oprykningsprøver i denne finder sted efter reglerne i folkeskolelovens § 20.

§ 14.

Optagelse i 1. gymnasieklasse er betinget af, at vedkommende elev med tilfredsstillende resultat har bestået oprykningsprøven fra 2. realklasse og er i besiddelse af en sådan modenhed og kundskabsfyldte, at det kan forventes, at han kan følge undervisningen i

gymnasieafdelingen på tilfredsstillende måde og fuldføre undervisningen på normal tid. Elever, der søger optagelse i en gymnasieafdeling på en anden skole end deres hidtidige, må fremlægge det afgangsbrevs og den særlige udtalelse, som de kan begære af deres hidtidige skole, jfr. § 9, stk. 2, og folkeskolelovens § 13, stk. 2.

Det fastsættes af undervisningsministeren, i hvilke tilfælde optagelse af en elev i 1. gymnasieklasse skal kunne betinges af, at eleven består en optagelsesprøve på den skole, i hvis gymnasieafdeling optagelse søges, og i hvilke tilfælde en elev, som vedkommende skole ikke anser for kvalificeret til optagelse i en 1. gymnasieklasse, skal kunne forlange optagelsesprøve afholdt.

Skolen vil kunne optage en elev, der har bestået realeksamen, i 1. gymnasieklasse.

De elever, der melder sig til optagelse i 1. gymnasieklasse på en klassisk-sproglig eller nysproglig linje, skal underkaste sig en prøve i latin, om hvilken de nærmere regler fastsættes af ministeren.

Elever, der ønskes optaget senere end fra 1. gymnasieklassens begyndelse, eller som hverken har fulgt undervisningen i 2. realklasse eller bestået realeksamen, må bestå en optagelsesprøve, der godtgør, at de i modenhed og kundskaber står på samme trin som eleverne i den klasse, hvori de ønskes optaget.

Ministeren kan i særlige tilfælde meddele undtagelse fra foranstående regler.

V.

Om undervisningstiden.

§ 15.

Den egentlige skoletid må som regel ikke overstige 36 undervisningstimer på 50 minutter eller et dertil svarende antal timer af kortere varighed. Mellem undervisningstimerne skal der gives fritid.

VI.

Andre bestemmelser.

§ 16.

Det er en betingelse for ansættelse – ved private gymnasieskolels: anerkendelse – som adjunkt, lektor eller rektor ved en gymnasieskole, at vedkommende har bestået skoleembedseksamen eller har taget magisterkonferens. Når omstændighederne taler derfor, kan dog ansøgere, der har bestået anden afsluttende embedseksamen fra universiteterne eller fra den polytekniske læreanstalt, Danmarks tekniske højskole, eller som har gennemført anden tilstrækkelig uddannelse, ansættes i disse stillinger.

§ 17.

Varig ansættelse – ved private gymnasieskolels: anerkendelse – som lærer ved en gymnasieskole er betinget af, at den pågældende har bestået en prøve i teoretisk pædagogik med skolehygiejne og i undervisningsfærdighed.

Ministeren kan fastsætte de nærmere regler om prøverne, herunder om fritagelse for disse i særlige tilfælde

§ 18.

Ret til på bestemt åremål at afholde de i loven omhandlede eksaminer med samme virkning som statens gymnasieskoler, Sorø Akademis Skole og Herlufsholm Skole samt til at udstede beviser for disse eksaminer kan på nærmere af ministeren fastsætte betingelser meddeles lederne af kommunale og private gymnasieskoler.

§ 19.

For dem, der ønsker at underkaste sig studentereksamen uden at opfylde betingelserne for at indstilles som skolelever ved en eksamensberettiget skole, afholdes eksamen ved en af ministeren nedsat eksamenskommission.

Statsanerkendelse af private kursus, der forbereder elever til studentereksamen for eksamenskommissionen, meddeles i overensstemmelse med de derom givne regler, for tiden lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statstilskud til private statsanerkendte studentereksamenskursus.

§ 20.

Tilsynet med gymnasieskolernes gymnasieafdelinger og med studentereksamenskursus føres af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne i henhold til nærmere af undervisningsministeren fastsatte bestemmelser.

§ 21.

I gymnasieskolens realafdeling kan der iværksættes forsøgsarbejde efter bestemmelserne i folkeskolelovens § 64, stk. 1.

For så vidt angår iværksættelse af forsøgsarbejde i gymnasieskolens gymnasieafdeling, bemyndiges undervisningsministeren til at godkende sådanne hertil sigtende afvigelser fra de i det foregående indeholdte bestemmelser angående undervisningens ordning, som ikke har til følge, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende forringes.

Andragende om dispensationer af den foranævnte art skal, for så vidt det drejer sig om en kommunal gymnasieskole, forelægges ministeriet af vedkommende skoles leder gennem de stedlige skolemyndigheder med erklæring om disses stilling til sagen.

§ 22.

Undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere bestemmelser angående lovens gennemførelse, herunder:

1. Om linjedelingen og om indholdet og omfanget af undervisningen i hvert enkelt fag i gymnasieafdelingen, jfr. § 2, stk. 3, og § 4, stk. 2.

2. Om fordringerne og eksamensopgivelserne til studentereksamen, om karaktergivning og censur samt om bortfald af prøve i et vist antal fag m. v.

3. Om reglerne for optagelse i 1. gymnasieklasse, jfr. § 14, stk. 2.

§ 23.

Nærværende lov gælder ikke for Færøerne og Grønland. Ved kgl. anordning kan loven bringes til anvendelse på Færøerne med de af forholdenes forskellighed følgende ændringer.

1. realklasse efter nærværende lov oprettes senest fra begyndelsen af skoleåret 1961-62 og 1. gymnasieklasse senest fra begyndelsen af skoleåret 1963-64. 1. mellem-skoleklasse efter lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere almenskoler m. m. kan sidste gang oprettes i skoleåret 1958-59.

§§ 15-17, 19-20 og 22 i nærværende lov træder i stedet for §§ 17 og 19, stk. 2, og de endnu gældende bestemmelser i kap. VIII i almenkoleloven af 1903 fra begyndelsen af skoleåret 1961-62.

De øvrige paragraffer træder i stedet for de øvrige bestemmelser i almenkoleloven af 1903 og i stedet for lov nr. 263 af 27. maj 1950 § 4 og lov nr. 219 af 7. juni 1952 om ændringer af almenkoleloven, efterhånden som de nye klasser, skoleafdelinger og eksaminer afløser de i henhold til almenkoleloven eksisterende.

Pigeskoleeksamen i henhold til almenkolelovens § 18, stk. 2, vil kunne afholdes indtil udgangen af skoleåret 1963-64.

Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere ikrafttrædelses- og overgangsregler.

Forslag til Lov om gymnasieskoler.

I.

Om skolernes indretning og formål i almindelighed.

§ 1.

En gymnasieskole består af en 3-årig realafdeling og en 3-årig gymnasieafdeling.

§ 2.

Gymnasieskolens realafdeling giver i tilslutning til folkeskolens 7. skoleår gennem 3 et-årige klasser en fortsat almindende undervisning, der slutter med en prøve (realeksamen).

Gymnasieafdelingen giver i tilslutning til 2. realklasse gennem 3 et-årige klasser en fortsat almindende undervisning, som tillige giver det nødvendige grundlag for videregående studier og slutter med en prøve (studentereksamen). Undervisningen skal kunne gives på delvis forskellige linier, som benævnes efter de undervisningsfag, der giver hver enkelt linie dens særpræg.

Undervisningsministeren fastsætter de nærmere regler om liniedelingen.

II.

Om undervisningens indhold i almindelighed.

§ 3.

I gymnasieskolens realafdeling undervises der efter bestemmelserne i § 21 i lov nr. 160 af 18. maj 1937 om folkeskolen som affattet ved senere ændringer.

§ 4.

I gymnasieafdelingen skal der - med forskel efter de forskellige linier - gives undervisning i religion, dansk med norsk og svensk, engelsk, tysk, fransk, latin, græsk, oldtidskundskab, historie, geografi, biologi-fysiologi, fysik og kemi, matematik, legemsøvelser og musik. I 3. gymnasieklasse gives der en grundlæggende erhvervsorientering efter de herom gældende

bestemmelser, jfr. lov nr. 86 af 31. marts 1953 om erhvervsvejledning.

Undervisningsministeren fastsætter de nærmere regler om de enkelte fags indhold, omfang og placering på de forskellige linier, ligesom der efter nærmere af ministeren fastsatte regler skal kunne gives undervisning i andre fag.

§ 5.

Elever, der ikke tilhører folkekirken, skal helt eller delvis fritages for undervisning i religion, når deres forældre eller værger fremsætter forlangende derom.

III.

Om prøver og vidnesbyrd.

§ 6.

Realeksamen afholdes efter reglerne i folkeskolelovens § 22.

§ 7.

Ved studentereksamen skal eleverne godtgøre, at de har nået den modenhed og kundskabsfyldte, der er sat som undervisningens mål. Prøven er dels skriftlig, dels mundtlig. Opgaverne til de skriftlige prøver gives af ministeren. Ved de mundtlige prøver, der er offentlige, eksamineres der af vedkommende lærere, og eksamensspørgsmålene stilles af disse, således at de dog godkendes af censorerne.

For elever, der har bestået studentereksamen, udstedes afgangsbrev med angivelse af deres årskarakterer og karaktererne i de enkelte fag ved prøven samt karakterernes gennemsnit. Skemaer for afgangsbeviser udfærdiges af ministeren.

§ 8.

Studentereksamen giver ret til indskrivning ved universiteterne og efter de derom gældende regler ret til indskrivning ved andre højere læreanstalter.

§ 9.

Når elever forlader skolen, skal denne på forlangende meddele dem vidnesbyrd om deres modenhed, kundskaber og forhold i skolen.

Når elever går ud af realafdelingen forinden bestået realeksamen, kan forældrene forlange, at skolen udsteder afgangsbeviser for de pågældende efter reglerne i folkeskolelovens § 13, stk. 2.

IV.

Om elevers optagelse.

§ 10.

Beslutning om elevers optagelse træffes af rektor (jfr. bestemmelserne i §§ 11-14), for de kommunale gymnasieskoler vedkommende under iagttagelse af de til enhver tid gældende bestemmelser om de kommunale skolemyndigheders stilling til de kommunale eksamensskoler.

§ 11.

Optagelse af elever kan i almindelighed kun finde sted ved begyndelsen af et nyt skoleår. Dog kan rektor bevilge undtagelser fra denne regel.

§ 12.

Som almindelige aldersbetingelser for elevernes optagelse fastsættes:

1. At de, som optages i en 1. realklasse, er fyldt eller fylder 14 år senest 6 måneder efter skoleårets begyndelse, og at de, som optages i en 1. gymnasieklasse, er fyldt eller fylder 16 år senest 6 måneder efter skoleårets begyndelse.

2. At deres alder ikke med mere end 2 år overstiger gennemsnitsalderen i den klasse, som de efter deres kundskaber kan optages i.

Ministeren kan fastsætte nærmere regler for undtagelse i særlige tilfælde fra disse bestemmelser.

§ 13.

Optagelse i realafdelingen finder sted efter reglerne i folkeskolelovens § 20.

§ 14.

Optagelse i 1. gymnasieklasse er betinget af, at vedkommende elev har fulgt undervisningen i 2. realklasse og er i besiddelse af en sådan modenhed og kundskabsfyldte, at det kan forventes, at han kan følge undervisningen i gymnasieafdelingen på tilfredsstillende måde. Elever, der søger optagelse i en gymnasieafdeling på en anden skole end deres hidtidige, må fremlægge det afgangsbrev, som de kan begære af deres hidtidige skole, jfr. § 9, stk. 2, og folkeskoleloven § 13, stk. 2.

Det fastsættes af undervisningsministeren, i hvilke tilfælde optagelse af en elev i 1. gymnasieklasse skal kunne betinges af, at eleven består en optagelsesprøve på den skole, i hvis gymnasieafdeling optagelse søges, og i hvilke tilfælde en elev, som vedkommende skole ikke anser for kvalificeret til optagelse i en 1. gymnasieklasse, skal kunne forlange optagelsesprøve afholdt.

Skolen vil kunne optage en elev, der har bestået realeksamen, i 1. gymnasieklasse.

Elever, der ønskes optaget senere end fra 1. gymnasieklassens begyndelse, eller som ikke har fulgt undervisningen i 2. realklasse eller har bestået realeksamen, må bestå en optagelsesprøve, der godtgør, at de i modenhed og kundskaber står på samme trin som eleverne i den klasse, hvori de ønskes optaget.

Ministeren kan i særlige tilfælde meddele undtagelse fra foranstående regler.

V.

Om undervisningstiden.

§ 15.

Den egentlige skoletid må som regel ikke overstige 36 undervisningstimer på 50 minutter eller et dertil svarende antal timer af kortere varighed. Mellem undervisningstimerne skal der gives fritid.

VI.

Andre bestemmelser.

§ 16.

Det er en betingelse for ansættelse - ved private gymnasieskoler: anerkendelse - som adjunkt, lektor eller rektor ved en gymnasieskole, at vedkommende har bestået skoleembedseksamen eller har taget magi-

sterkonferens. Når omstændighederne taler derfor, kan ansøgere, der har bestået anden afsluttende embeds-eksamen fra universiteterne eller fra Den polytekniske Lærestanstalt, Danmarks tekniske Højskole, ansættes i disse stillinger.

§ 17.

Varig ansættelse – ved private gymnasieskoler: anerkendelse – som lærer ved en gymnasieskole er betinget af, at den pågældende har bestået en prøve i teoretisk pædagogik med skolehygiejne og i undervisningsfærdighed.

Ministeren kan fastsætte de nærmere regler om prøverne, herunder om fritagelse for disse i særlige tilfælde.

§ 18.

Ret til på bestemt åremål af afholde de i loven omhandlede eksaminer med samme virkning som statens gymnasieskoler, Sorø Akademi Skole og Herlufsholm Skole samt til at udstede beviser for disse eksaminer kan på nærmere af ministeren fastsatte betingelser meddeles lederne af kommunale og private gymnasieskoler.

§ 19.

For dem, der ønsker at underkaste sig studentereksamen uden at opfylde betingelserne for at indstilles som skoleelever ved en eksamensberettiget skole, afholdes eksamen ved en af ministeren nedsat eksamenskommission.

Statsanerkendelse af private kursus, der forbereder elever til studentereksamen for eksamenskommissionen, meddeles i overensstemmelse med de derom givne regler, for tiden lov nr. 273 af 24. maj 1948 om stats-tilskud til private statsanerkendte studentereksamens-kursus.

§ 20.

Tilsynet med gymnasieskoler og studentereksamens-kursus føres af undervisningsinspektøren for gymnasie-skolerne i henhold til nærmere af undervisningsmi-nisteren fastsatte bestemmelser.

§ 21.

Undervisningsministeren bemyndiges til for gym-nasieskoler, som måtte ønske at iværksætte et forsøgs-arbejde, at godkende sådanne hertil sigtende afvigelser fra de i det foregående indeholdte bestemmelser an-gående undervisningens ordening, som ikke har til følge, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende for-riinger.

Andragende om dispensationer af den forannævnte art skal, for så vidt det drejer sig om en kommunal gymnasieskole, forelægges ministeriet af vedkommende skoles leder gennem de stedlige skolemyndigheder med erklæring om disses stilling til sagen.

§ 22.

Undervisningsministeren bemyndiges til at fast-sætte de nærmere bestemmelser angående lovens gen-nemførelse, herunder:

1. Om liniedelingen og om indholdet og omfanget af undervisningen i hvert enkelt fag i gymnasieafdelingen, jfr. § 2, stk. 3, og § 4, stk. 2.

2. Om fordringerne og eksamensopgivelserne til studentereksamen, om karaktergivning og censur samt om bortfald af prøve i et vist antal fag m.v.

3. Om reglerne for optagelse i 1. gymnasieklasse, jfr. § 14, stk. 2.

§ 23.

Nærværende lov gælder ikke for Færøerne og Grøn-land. Ved kgl. anordning kan loven bringes til anvendelse på Færøerne med de af forholdenes forskellighed følgende ændringer.

1. realklasse efter nærværende lov oprettes senest fra begyndelsen af skoleåret 1961–62 og 1. gymnasieklasse senest fra begyndelsen af skoleåret 1963–64. 1. mellem-skoleklasse efter lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere almenskoler m.m. kan sidste gang oprettes i skoleåret 1958–59.

§§ 15–17, 19–20 og 22 i nærværende lov træder i stedet for §§ 17 og 19, stk. 2, og de endnu gældende bestemmelser i kap. VIII i almen-skoleloven af 1903 fra begyndelsen af skoleåret 1961–62.

De øvrige paragraffer træder i stedet for de øvrige bestemmelser i almen-skoleloven af 1903 og i stedet for lov nr. 263 af 27. maj 1950 § 4 og lov nr. 219 af 7. juni 1952 om ændringer af almen-skoleloven, efter-hånden som de nye klasser, skoleafdelinger og eksa-miner afløser de i henhold til almen-skoleloven eksis-terende.

Pigeskoleeksamen i henhold til almen-skolelovens § 18, stk. 2, vil kunne afholdes indtil udgangen af skole-året 1963–64.

Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere ikrafttrædelses- og overgangsregler.

Bemærkninger til lovforslaget.

Nærværende lovforslag må betragtes i tilslutning til de i de foregående folketingsamlinger fremsatte forslag til lov om gymnasieskoler og de jævnsides hermed fremsatte forslag til lov om ændringer af lov om folke-skolen.

Baggrunden for, at denne sag blev taget op, var især behovet for at finde frem til en skoleordning, hvorunder der er balance mellem de to nuværende skoleafdelinger, den eksamensfri skole og eksamens-skolen, og lige muligheder for børn i byskolen og børn i skolen på landet. I forbindelse hermed ønskede man at opnå en løsning af problemerne omkring den nuværende optagelsesprøve til eksamensmellem-skolen og omkring denne skoleafdelings afslutning samt på spørgsmålet om undervisningspligtens varighed.

Den detaljerede redegørelse for baggrunden for ønskerne om og behovet for ændringer af ordningen af det danske skolevæsen skal ikke gentages her, men man henviser herom til bemærkningerne til de tid-ligere fremsatte lovforslag.

Derimod skal man for oversigtens skyld her give en kort redegørelse for, hvilke lovforslag m. v. der i de sidste år er blevet fremsat med henblik på ændringer af skolevæsenets ordening, for behandlingen af disse lovforslag m. v. og for forslagernes hovedindhold.

Den 29. april 1955 fremsatte daværende undervisningsminister Jul. Bomholt for folketingsrådet et forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen og et forslag til lov om gymnasieskoler (folketingsrådet 1954-55, lovforslag nr. 147 og 148). Forslagene nåede ikke at komme til behandling i folketingsåret 1954-55.

Den 5. oktober 1955 blev forslagene genfremsat med enkelte ændringer af formel karakter (folketingsrådet 1955-56, lovforslag nr. 11 g 12). Ved genfremsættelsen var der som bilag til lovforslagene bl. a. optaget to tilsvarende af det såkaldte Askov-udvalg udarbejdede forslag. Yderligere fremsatte 4 medlemmer af partiet venstre den 21. oktober 1955 et forslag til lov om folkeskolen og et forslag til lov om gymnasieskoler (folketingsrådet 1955-56, lovforslag nr. 17 og 18). De i efteråret 1955 fremsatte lovforslag blev efter første behandling i folketingsrådet henvist til et udvalg, men det viste sig ikke muligt for udvalget af tilendebringe sit arbejde inden folketingsårets udløb. I en beretning af 1. oktober 1956 (folketingsrådet 1955-56, blad nr. 388) gav udvalget en redegørelse for sit arbejde, og som bilag til beretningen er optrykt en række besvarelser af spørgsmål, som udvalget dels skriftligt dels i samråd havde stillet undervisningsministeren.

Den 13. november 1956 fremsatte undervisningsminister Jul. Bomholt på grundlag af undersøgelser og drøftelser af muligheden for at tilvejebringe et forslag til en nyordning af mere samlende karakter et nyt forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen og et nyt forslag til lov om gymnasieskoler (folketingsrådet 1956-57, lovforslag nr. 31. og 32). Forinden havde 10 medlemmer af det konservative folkeparti den 18. oktober s. å. fremsat et forslag til folketingsbeslutning om ændringer i skolevæsenets ordning (folketingsrådet 1956-57, Andre selvstændige forslag nr. IV). De to af undervisningsministeren fremsatte lovforslag og det nævnte forslag til folketingsbeslutning kom samtidig til 1. behandling, der afsluttedes med en henvisning af forslagene til et udvalg. Fra dette udvalg, der ikke nåede at afslutte sit arbejde inden folketingssamlingens slutning, foreligger der en den 11. april 1957 afgivet beretning og bilag hertil (folketingsrådet 1956-57, blad nr. 312 og 329). Som det fremgår af denne beretning, resulterede udvalgets arbejde bl. a. i en række ændringsforslag til de to lovforslag, hvilke ændringsforslag er optrykt i udvalgets beretning. Medens nogle detailspørgsmål ikke nåede at blive færdigbehandlet, var der i øvrigt med de nævnte ændringsforslag blevet tilvejebragt et forslag til en skoleordning, som i princippet blev tiltrådt af socialdemokratiets, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget. Et mindretal bestående af det konservative folkepartis medlemmer af udvalget, kunne ikke slutte sig til flertallets opfattelse, men henviste med nærmere motivering til det af medlemmer af det konservative folkeparti den 18. oktober 1956 fremsatte forslag til folketingsbeslutning om ændringer i skolevæsenets ordning.

De af daværende undervisningsminister Jul. Bomholt i april og oktober 1955 fremsatte lovforslag gik ud på, at folkeskolen fremtidig skulle bestå af en 5-årig grundskole, en 3-årig hovedskole, og en 2-årig realafdeling. Den 3-årige hovedskole skulle ved fuldstændig deling eller ved differentiering af undervis-

ningen inden for klasserne deles i en boglig og en eller flere praktiske linier, og ved hovedskolens afslutning skulle eleverne have adgang til at indstille sig til en afgangsprøve kaldet hovedskoleprøven. Fordelingen af børnene på hovedskolens linier skulle ske efter skolens skøn og under hensyntagen til forældrenes ønsker. Som støtte for skolens skøn skulle der som led i det daglige skolearbejde i 5. skoleår afholdes nogle skriftlige prøver for alle børn i dansk og regning. Hovedskolens linier skulle pege hen imod de efterfølgende ungdomsskoleformer, såsom efterskoler, tekniske skoler, handelsskoler, landbrugsfaglige skoler, husholdningsskoler og real- og gymnasieskoler. Der skulle være adgang til overflytning fra en af hovedskolens linier til en anden, og der skulle kunne oprettes særlige etårige klasser for børn, der efter at have gennemgået en af hovedskolens praktiske afdelinger ønskede optagelse i realafdelinger, idet den normale vej til realafdeling og gymnasium skulle være hovedskolens boglige linie. Gymnasieskolerne skulle bestå af en 3-årig hovedskole, som kunne fortsætte i en 2-årig realafdeling, og af en 4-årig gymnasieafdeling. Gymnasieafdelingen skulle være liniedelt fra 2. gymnasieklasse. Det 8. skoleår skulle være obligatorisk for børnene fra begyndelsen af skoleåret 1965-66.

De af Askovudvalget fremsatte forslag, der ved genfremsættelsen af undervisningsministerens lovforslag i efteråret 1955 var optaget som bilag til disse, gik ud på, at folkeskolen skulle være en 7-årig udelst skole med mulighed for differentieret undervisning af de større børn i særlige fag. Herudover skulle folkeskolen omfatte et 8. skoleår, som imidlertid ikke skulle være obligatorisk for børnene. I det frivillige 8. skoleår skulle børnene deles i linier, og undervisningen skulle med undervisningsministerens godkendelse kunne udbygges til flerårige ungdomsskoler med praktisk eller alment sigte. Efter det 7. skoleår skulle der i øvrigt være adgang til en 3-årig realafdeling og til en 5-årig gymnasieafdeling. Gymnasieskolerne skulle omfatte såvel realafdeling som gymnasieafdeling. Til Askovudvalgets forslag var der knyttet en mindretalsbemærkning om, at hvis folketingsrådet vedtog, at det 8. skoleår skulle være obligatorisk for børnene, burde 8. klasse være et led af folkeskolen, således at alle børn skulle deltage og have en for alderen egnet fortsat differentieret undervisning eller, hvor børnetallet tillader det, opdeles i forskellige klasser. De børn, der måtte ønske at overgå til eksamensskolen, kunne derefter fortsætte i en 2-årig realskole eller et 4-årigt gymnasium.

Efter de af 4 medlemmer af partiet Venstre den 21. oktober 1955 fremsatte lovforslag skulle folkeskolen bestå af en 7- eller 8-årig eksamensfri skole, kaldet hovedskolen, og den skulle desuden kunne omfatte en eksamensafdeling, realafdelingen, bestående af 4 etårige klasser (1.-4. realklasse) i tilslutning til 6. skoleår eller af 3 etårige klasser (2.-4. realklasse) i tilslutning til 7. skoleår. I hovedskolen skulle der fra 6. skoleår gives undervisning i engelsk, og i det 7. skoleår skulle der tilbydes undervisning i tysk og matematik med henblik på, at børnene efter det 7. skoleår skulle kunne overgå til realafdelingens 2. klasse. Gymnasieafdelingen skulle være 3-årig i tilslutning til 3. realklasse.

Gymnasieskolerne skulle omfatte såvel realafdeling som gymnasieafdeling. Undervisningspligten skulle være 7-årig.

Efter det af medlemmer af det konservative folkeparti den 18. oktober 1956 fremsatte forslag til folketingsbeslutning skulle folketinget opfordre undervisningsministeren til at fremsætte sådanne forslag til ændringer i de gældende skolelove og gennemføre sådanne administrative ændringer, som er nødvendige for, at den danske folkeskole kan løse sin karakteropdragende og kundskabsmeddelende opgave efter nogle i forslaget nærmere angivne retningslinier. Det understregedes først, at det er folkeskolens pligt at meddele solide kundskaber i dansk, regning og skrivning, og at undervisningen i kristendomskundskab ikke må indskrænkes. De for folkeskolens ordning ønskede retningslinier går i hovedtræk ud på følgende: Folkeskolen skal i købstæderne bestå af 5 grundskoleklasser og en 3-årig hovedskole. Det i grundskolen tilegnede pensum i dansk, regning og skrivning skal fastholdes og uddybes yderligere i hovedskolen. Der gives i hovedskolen undervisning i begyndelsesgrundene i mindst ét fremmedsprog. Der skal være visse nærmere angivne muligheder for overgang fra hovedskolen til eksamensmellemskolen eller 3-årigt præliminærkursus. Når de praktiske forudsætninger herfor er til stede, gennemføres inden for hovedskolen det obligatoriske 8. skoleår med dispensationsmulighed for de stedlige skolemyndigheder, en sådan ansættelse af klassekvotient og lærernes timetal, at der sikres hovedskolen en med andre skoleformer fuldt ud ligeberettiget stilling i undervisningen, og en sådan tilrettelæggelse af undervisningen, at den uden at være erhvervspræget tager sigte på at gøre de unge til aktive medlemmer af samfundet. Hovedskolen afsluttes med en afgangsprøve, og der gives eleverne et afgangsbrev. For landsbyskolens vedkommende skal folkeskolen udbygges efter folkeskolcloven af 1937 med henblik på det 8. skoleår. Flere kommuner skal i fællesskab kunne oprette en 8. klasse. De anerkendte præliminærkursus videreføres efter kgl. anordning af 19. januar 1956, og bestemmelserne derom fastsættes ved lov. Oprettelsen af nye præliminærkursus varetages af et dertil af undervisningsministeren nedsat udvalg. For så vidt angår eksamensskolen ønskes den nuværende eksamensmellemskole opretholdt sideløbende med den foreslåede hovedskole og byggende på den 5-årige grundskole. Ligeledes ønskes den nuværende 1-årige realklasse og det 3-årige gymnasium bibeholdt, og det ønskes, at enhver, som har bestået studentereksamen, skal have ret til at lade sig indskrive ved et af landets to universiteter eller ved en af de højere læreanstalter; de anføres sluttelig, at den private skoles fortsatte beståen ønskes sikret.

Det af undervisningsministeren den 13. november 1956 fremsatte lovforslag til ændringer af folkeskolcloven gik ud på, at folkeskolen skulle ordnes som en 7- eller 8-årig eksamensfri skole, der betegnes hovedskolen, og som skulle være udelt de første 6 år, men efter nærmere fastsatte regler skulle kunne deles i linier i 7. og 8. skoleår. Foruden hovedskolen skulle folkeskolen efter forslaget omfatte en eksamensafdeling, realafdelingen, der skulle være 4-årig i tilslut-

ning til 6. skoleår eller 3-årig i tilslutning til 7. skoleår eller 2-årig i tilslutning til 8. skoleår.

Med hensyn til undervisningspligtens varighed gik forslaget ud på, at denne lige som efter gældende lov skal være 7 år, men forslaget indeholdt forskellige regler, der tilsigtede at sikre alle børn mulighed for at få undervisning i det 8. skoleår og at lette kommunerne indretningen af sådan undervisning.

De i undervisningsministerens tidligere lovforslag optagne regler om adgang for børnene til ved afslutningen af 8. skoleår at indstille sig til en hovedskoleprøve var ikke medtaget i det den 13. november 1956 fremsatte lovforslag. I stedet omfattede dette regler om adgang for børnene til at få afgangsbrev, når de går ud af skolen ved undervisningspligtens ophør, altså ved udgangen af det 7. skoleår, eller senere, og der var foreslået nærmere regler om indholdet af sådanne afgangsbrev og om bevisernes anvendelse også ved overgang til eksamensskole eller eksamensafdeling ved en anden skole end vedkommende elevs hidtidige skole. Disse bestemmelser er i det væsentlige opretholdt i det nu forelagte lovforslag om ændringer af folkeskolcloven.

For gymnasieskolernes vedkommende gik det den 13. november 1956 fremsatte lovforslag om gymnasieskoler ud på, at disse skoler skulle bestå af en 4-årig realafdeling og en 4-årig gymnasieafdeling i tilslutning til folkeskolens 8. skoleår, efter den nævnte ordning altså i tilslutning til enten 2. realklasse eller 8. hovedskoleklasse. Det var efter lovforslagene en forudsætning for overgang til gymnasieafdelingen efter 8. hovedskoleklasse – såvel som for overgang til 3. realklasse efter 8. hovedskoleklasse – at vedkommende elev havde deltaget i undervisningen i engelsk i 6.-8. skoleår og i undervisning i tysk og matematik i 7. og 8. skoleår.

Som foran nævnt fremkom der under folketingsudvalgets behandling af de den 13. november 1956 fremsatte lovforslag en række i beretningen fra udvalget gengivne ændringsforslag, og med de heri angivne ændringer kunne lovforslagene i princippet tiltrædes af socialdemokratiets, venstres og det radikale venstres repræsentanter i udvalget. Nærværende lovforslag og det forslag til lov om ændringer af folkeskolcloven, som fremsættes samtidig, er udarbejdet på det således under folketingsudvalgets behandling af skoleforslagene i 1956-57 tilvejebragte grundlag. Herudover er der indføjet regler om, at den eksamensfri folkeskole, hovedskolen, også skal kunne omfatte et 9. skoleår, men i øvrigt er lovforslagene med ganske enkelte afvigelser, som vil blive omtalt under bemærkningerne til de pågældende paragraffer, i nøje overensstemmelse med de den 13. november 1956 fremsatte lovforslag efter indarbejdelse af de under folketingsudvalgets arbejde fremkomne ændringsforslag.

Forslagene går herefter i hovedtræk ud på en ordning, hvorefter folkeskolen består af en 7-, 8- eller 9-årig eksamensfri skole, der betegnes hovedskolen, og desuden kan omfatte en eksamensafdeling, der betegnes realafdelingen. Hovedskolen er udelt i de første 7 skoleår, dog således, at børnene ved skoler med mere end 1 klasse pr. årgang fra begyndelsen af 6. skoleår kan fordeles i klasserne på grundlag af deres standpunkt,

evner og interesser. Af hensyn til de børn, der går ud af skolen ved undervisningspligtens ophør, skal der i løbet af det 7. skoleår tilstræbes en afrunding af undervisningen i de fag, i hvilke en sådan afrunding må anses for ønskelig, men nogen eksamensmæssig afslutning er der ikke stillet forslag om. Efter 7. hovedskoleklasse kan eleverne fortsætte i et frivilligt 8. og eventuelt også 9. skoleår i hovedskolen, hvor undervisningen tilrettelægges under hensyntagen til deres fremtidige virksomhed i det praktiske liv og deres fortsatte uddannelse ved almen eller faglig ungdomsundervisning, eller de kan, såfremt de opfylder de derfor fastsatte betingelser, overgå til realafdelingen, der efter forslaget skal være 3-årig og afsluttes med realeksamen ved slutningen af det 10. skoleår. Realeksamen svarer lige som i de tidligere fremsatte lovforslag i det væsentlige til den nuværende realeksamen, men der er i overensstemmelse med et i folketingsudvalgets betretning af 11. april 1957 optaget ændringsforslag åbnet mulighed for, at der i 3. realklasse kan indrettes en teknisk linie med særlig hensyntagen til den matematisk-fysiske faggruppe.

Gymnasieskolernes gymnasieafdeling foreslås bibeholdt som 3-årig, således at overgangen til 1. gymnasieklasse sker efter udgangen af 2. realklasse. Efter forslaget skal en gymnasieskole foruden gymnasieafdelingen omfatte en 3-årig realafdeling for 8.-10. skoleår. Det bemærkes herved, at det i fornævnte folketingsudvalgs betretning af 11. april 1957 bl.a. er anført, at udvalget ikke har færdigbehandlet spørgsmålet om gymnasiets undskole.

Om nærværende forslag til lov om gymnasieskoler fremsættes i øvrigt følgende specielle bemærkninger:

Lov om gymnasieskoler skal afløse lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere almenkoler m. v. Man har valgt betegnelsen »gymnasieskoler« i stedet for »højere almenkoler«, idet lovforslaget kun omfatter gymnasieskoler; bestemmelserne om realskoler må nu søges i forslaget til lov om ændringer af folkeskoleloven, hvortil også nærværende lovforslag henviser med hensyn til bestemmelserne om de til gymnasieskolerne knyttede realafdelinger. Herved er også fjernet den uklarhed, der var opstået om almenkolelovens område, bl.a. som følge af at folkeskoleloven af 1937 inkorporerer den kommunale mellemkole i folkeskolen og giver en række organisatoriske og administrative bestemmelser om mellemkolen ved siden af almenkolelovens bestemmelser om denne.

Lovforslaget omhandler såvel de statslige som de kommunale og private gymnasieskoler, medmindre der udtrykkeligt i den pågældende lovbestemmelse står, at den kun skal gælde enten for statskolerne eller for de kommunale og private skoler.

I udkastet er loven delt i kap. I: om gymnasieskolernes indretning og formål i almindelighed, kap. II: om undervisningen, kap. III: om prøver og vidnesbyrd, kap. IV: om elevers optagelse i de forskellige afdelinger, kap. V: om undervisningstiden og kap. VI: andre bestemmelser, hvori der gives regler om betingelserne for ansættelse som lærer ved en gymnasieskole, om eksamensret for kommunale og private gymnasieskoler, om studentereksamen for privatister, om tilsyn med gymnasieskoler og studentereksamenskursus, om

forsøgsarbejde, om de administrative bestemmelser, der skal udstedes i henhold til loven, og om dennes ikrafttræden.

Om de enkelte paragraffer i lovforslaget bemærkes følgende:

Ad §§ 1 og 2.

I disse bestemmelser fastslås gymnasieskolens opbygning og målet for undervisningen i dens to afdelinger. Medens gymnasieskolen efter almenkoleloven bestod af 4 mellemkoleklasser, 1 realklasse og 3 gymnasieklasser, skal gymnasieskolen efter lovforslaget bestå af 3 realklasser og 3 gymnasieklasser, således at de 3 realklasser tidsmæssigt falder sammen med almenkolelovens 3. og 4. mellemkoleklasse og realklassen, medens almenkolelovens og lovforslaget 3 gymnasieklasser tidsmæssigt falder sammen. Efter lovforslaget vil eleverne først kunne optages på gymnasieskolen efter at have gennemgået 7 skoleår i folkeskolen, medens de efter almenkolelovens ordning som regel blev optaget på gymnasieskolen efter 5 års skolegang.

Medens almenkoleloven i § 3, stk. 2, kun omtalte 3 forskellige gymnasielinier, nemlig den klassisk-sproglige, den ny-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige, skal der efter lovforslaget være adgang til at indføre også andre gymnasielinier end de hidtil kendte. På dette punkt svarer det nu forelagte lovforslag til det den 13. november 1956 forelagte; behandlingen af dette lovforslag i folketingsudvalget 1956-57 resulterede imidlertid i et ændringsforslag, hvorefter bestemmelsen førtes tilbage til den affattelse, den havde i almenkoleloven. Når bestemmelsen nu atter foreslås affattet således, som den var affattet i lovforslaget af 13. november 1956 i dets oprindelige skikkelse, er grunden den, at man må anse det for mest praktisk, at bestemmelsen om gymnasiets liniedeling ikke bindes så fast, at der skal lovændring til for at indføre nye gymnasielinier efter de skiftende tiders behov; man vil dog nok i hvert fald foreløbig begrænse sig til de tre hidtil kendte linier som en fast ordning, således at indførelse af linier med nye fagkombinationer sker forsøgsvis.

Den i almenkolelovens § 4 indeholdte bestemmelse om, at skolerne kan være både drengeskoler, pigeskoler og fællesskoler for drenge og piger, er udeladt i lovforslaget som en selvfølgelig efter nutidens forhold.

Ad § 3.

Ifølge det samtidig forelagte forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen er folkeskolen den kommunale skole for børn i den undervisningspligtige alder samt de klasser, der i medfør af loven slutter sig hertil, og herunder medtaget realklasserne. I folkeskoleloven findes derfor også de nærmere bestemmelser om optagelse og undervisning i realafdelingen og om realeksamen.

For så vidt angår gymnasieskolens realafdeling kan man således begrænse sig til i gymnasie-loven at optage en henvisning til de ovennævnte bestemmelser i folkeskoleloven.

I § 3 i forslaget til gymnasie-loven henvises der om undervisningen i realafdelingen til § 21 i folkeskole-

loven, således som denne bestemmelse er affattet i det samtidig forelagte forslag om ændringer af denne lov.

I realafdelingen skal der herefter undervises i fagene dansk med norsk og svensk, religion, engelsk, tysk, fransk, regning, matematik, historie med samfundskundskab, geografi, naturhistorie, naturlære, skrivning, tegning, sang og gymnastik samt for piger håndarbejde og for drenge sløjd. Undervisning i andre fag kan optages med undervisningsministerens godkendelse. I 3. realklasse kan der indrettes en teknisk linie med særlig hensyntagen til den matematisk-fysiske faggruppe. I 2. og 3. realklasse gives der en grundlæggende erhvervsorientering. Faget fransk er valgfrit, og matematik er valgfrit i 3. realklasse, dog ikke på den tekniske linie. Undervisningen i skrivning, tegning, sang, håndarbejde og sløjd kan afsluttes i 1. realklasse. De nærmere regler om den enkelte fag indhold og omfang fastsættes af undervisningsministeren.

De nævnte bestemmelser svarer på de fleste punkter til de for eksamensmellemskolen og realklassen ifølge almentaleloven gældende bestemmelser.

Danskundervisningen i mellemskolen skulle ifølge almentaleloven omfatte svensk; i forslaget er også medtaget norsk.

Undervisning i religion gives ifølge almentaleloven i mellemskolen, men ikke i realklassen.

Efter forslaget skal der undervises i engelsk og tysk i realafdelingen, medens fransk skal tilbydes eleverne som valgfrit fag. Ifølge almentaleloven kan der tilbydes eleverne undervisning i fransk i 4. mellemskoleklasse, og i realklassen skal der undervises i 2 af sprogene engelsk, tysk og fransk; denne bestemmelse praktiseres ofte således, at engelsk og tysk bliver obligatoriske fag i realklassen, medens fransk bliver valgfrit. Forslaget svarer således til den nuværende normalordning.

Efter almentaleloven er fagene regning og matematik obligatoriske i mellemskolen, men valgfri fag for pigerne i realklassen; efter forslaget skal regning være obligatorisk for samtlige elever i hele realafdelingen, medens matematik skal kunne bortvælges af samtlige elever i 3. realklasse, dog ikke af de elever, der går på den tekniske linie.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 18 i forslaget til lov om ændringer af folkeskoleloven.

Ad § 4.

I denne paragraf gives regler om undervisningen i de tre gymnasieklasser. Ligesom i almentalelovens § 6 opregnes det samlede fagkompleks for hele gymnasiet, men det er selvfølgelig ikke tanken, at der skal undervises i samtlige fag på alle gymnasielinier, ligesom der ikke behøver at undervises i de samme fag gennem alle skoleår på en linie.

Man har fundet det rigtigst ikke i selve loven at give bindende forskrifter om de enkelte fags indhold, omfang og placering på de forskellige linier, men at overlade dette til undervisningsministerens nærmere bestemmelse, således at en tilpasning til skiftende tiders behov derved lettes.

Ligesom for realafdelingens vedkommende har man efter forslag fra Dansk Erhvervsvejlederforening optaget en bemærkning om erhvervsvejledning i gymnasieafdelingen.

Ad § 5.

Bestemmelsen svarer til den i almentalelovens § 7 givne regel.

Ad § 6.

Her henvises der med hensyn til afholdelse af realeksamen til § 22 i folkeskoleloven, således som denne bestemmelse er foreslået affattet ved forslaget til ændringer af nævnte lov. Folkeskolelovens regler følges således både for så vidt angår kravene til denne eksamen og for så vidt angår udstedelse af eksamensbeviser.

Realeksamen foreslås under hensyn til denne eksamens rettighedsgivende karakter opretholdt i samme omfang som nu for så vidt angår de skriftlige prøver. Der skal således afholdes skriftlige prøver i dansk, i engelsk eller tysk samt i regning og matematik; for den tekniske linie i realafdelingen er der givet den specielle bestemmelse, at der ved realeksamen i stedet for skriftlig prøve i et fremmedsprog kan anordnes en særlig prøve i fag under den matematisk-fysiske faggruppe. Mundtlige prøver afholdes kun i 5 af de fag, hvori der i henhold til folkeskolelovens § 21 er undervist i realafdelingen; der kan ikke holdes prøve i religion og sang; der er således sket en begrænsning i forhold til de nugældende regler, idet realeksamen i henhold til kgl. anordning af 27. april 1907 om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til realeksamen m. m. nu omfatter prøve i samtlige fag (undtagen gymnastik), hvori der i henhold til almentalelovens § 5, stk. 4, 1. pkt., skal undervises i realklassen, samt efter ministeriets bestemmelse prøve i de fag, hvori der i henhold til almentalelovens § 5, stk. 4, 2. punktum, jfr. § 1 B i kgl. anordning af 16. november 1906 angående undervisningen i realklassen, kan undervises i denne klasse (dog aldrig i religion og sang).

Efter forslag af Danmarks Lærerforenings og de københavnske lærerorganisationers repræsentanter i udvalget af 12. november 1954 vedrørende en omordning af skolevæsenet bortfalder endvidere karakterernes gennemsnit på beviset for realeksamen, idet man mener, at alene karaktererne i de enkelte fag kan og bør yde vejledning ved bedømmelsen af den pågældende elevs kvalifikationer i forskellige relationer. Skolen kan til internt brug udregne gennemsnittet til afgørelse af, om eleven har bestået eksamen eller ikke.

Medens det under den nuværende ordning er censorerne, der stiller eksamensspørgsmålene ved de mundtlige prøver, har man anset det for rimeligt, at det i lighed med de i lov nr. 220 af 11. juni 1954 om uddannelse af lærere til folkeskolen § 13, stk. 1, for lærereksamen fastsatte regler bliver læreren, der stiller eksamensspørgsmålene, således at de dog skal godkendes af censorerne.

I øvrigt henvises der til den nærmere redegørelse i bemærkningerne til § 19 i lovforslaget om ændringer af folkeskoleloven.

Ad §§ 7-8.

De her fastsatte regler om afholdelse af studentereksamen svarer i det store og hele til de i almen-skolelovens §§ 8-11 indeholdte. Bestemmelsen i almen-skolelovens § 8 om, at der ikke eksamineres i religion og sang, er ikke gentaget i lovforslaget, hvilket dog ikke betyder, at der i fremtiden skal kunne eksamineres i disse fag. Da de nærmere regler om studentereksamens omfang imidlertid foreslås fastsat af undervisningsministeren, har man anset det for rigtigst at henvise også dette spørgsmål til disse bestemmelser, idet man ellers kunne fristes til at drage den modsætningsslutning, at der ved studentereksamen skal prøves i samtlige øvrige fag, hvilket ikke er tanken. Der tilsigtes i det hele taget ikke på noget væsentligt punkt ændringer af de nugældende regler om studentereksamens afholdelse, jfr. kgl. anordning af 18. april 1953 om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen og kgl. anordning af 10. marts 1938 om karaktergivning og ved de højere almen-skoler og censuren ved disse skolers afsluttende eksaminer med senere ændringer, hvorefter eksamen efter undervisningsinspektørens nærmere bestemmelse kan bortfalde i indtil 4 af de mundtlige fag.

Som foreslået for realeksamens vedkommende i folkeskolelovens § 22 skal det også ved studentereksamen være læreren, der stiller eksamensspørgsmålene, således at de dog skal godkendes af censorerne. Man foreslår efter ønske af Gymnasieskolernes Lærerforening, at der vedblivende på beviset for studentereksamen optages gennemsnit af de opnåede årskarakterer og eksamenskarakterer og af disse indbyrdes.

Ligesom hidtil skal enhver, der har bestået studentereksamen, have ret til indskrive sig ved universiteterne som akademisk borger.

Ad § 9.

Paragraffens 1. stk. svarer til § 10, stk. 2, i almen-skoleloven. Elever, der forlader skolen uden eksamen på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af deres undervisningstid i realafdelingen eller gymnasieafdelingen, kan få udstedt et sådant vidnesbyrd.

I folkeskolelovens § 13, stk. 2, således som denne bestemmelse er affattet ved lovforslaget om ændringer af folkeskoleloven, er der imidlertid åbnet adgang for, at elever, som går ud af skolen ved undervisningspligtens ophør eller senere, på forlangende af forældrene af skolen kan få udleveret et afgangsbrev, hvori der gives meddelelse om, hvilke fag undervisningen efter det 5. skoleår har omfattet, og om elevernes standpunkt i skrivning og skriftlig og mundtlig dansk og regning samt yderligere i to af skolen for den enkelte klasse eller gruppe i klassen valgte fag og - for de børn, for hvem det ønskes - tillige i et fremmedsprog. Meddelelsen gives for hvert fag i ord, og den må ikke være resultatet af særlige afgangsprøver i fagene. Der angives ingen gennemsnitskarakter eller hovedkarakter. Foruden meddelelserne om elevens standpunkt i de nævnte fag gives der i afgangsbrevserne en samlet udtalelse om dennes arbejde, standpunkt, flid og opførsel i skolen, og på begæring skal der endvidere gives en særlig udtalelse om, hvorvidt eleven efter skolens skøn er i besiddelse af en sådan moden-

hed og kundskabsfyldte, at det kan forventes, at han kan følge undervisningen i en realafdeling, henholdsvis en gymnasieafdeling, på tilfredsstillende måde.

Da mellemskoleeksamen efter lovforslaget skal bortfalde, kan det være af betydning for de elever, der ikke består realeksamen eller studentereksamen, at have et afgangsbrev til fremvise, når de skal søge sig et erhverv. Endvidere er et sådant bevis nødvendigt for de elever, der søger optagelse i en realafdeling eller gymnasieafdeling på en anden skole end deres hidtidige, jfr. folkeskolelovens § 20, stk. 1, således som denne bestemmelse er affattet ved forslag til ændring af folkeskoleloven, og nærværende lovforslags § 14, stk. 1.

For en elev, der forinden bestået realeksamen går ud af realafdelingen på en gymnasieskole, kan forældrene derfor i stedet for de i § 9, stk. 1, i nærværende lovforslag omtalte vidnesbyrd forlange udstedt et afgangsbrev svarende til det i folkeskolelovens § 13, stk. 2, omtalte og under de i denne bestemmelse anførte forudsætninger. Hvis eleven er gået fra realafdelingen over i 1. gymnasieklasse på sin hidtidige eller en anden skole, men senere må udgå af gymnasieafdelingen inden studentereksamen på grund af manglende evner eller af andre årsager, kan der som supplement til et afgangsbrev fra realafdelingen også forlanges udstedt et vidnesbyrd for ham i henhold til § 9, stk. 1, i nærværende lovforslag, særligt omhandlede hans forhold i gymnasieafdelingen.

Ad §§ 10 og 11.

Disse paragraffer svarer til §§ 12 og 13 i almen-skoleloven, dog at man for de kommunale gymnasieskolers vedkommende henviser til de begrænsninger, der følger af de til enhver tid gældende bestemmelser om de kommunale skolemyndigheders stilling til de kommunale eksamensskoler, jfr. for tiden lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og bekendtgørelse af 27. januar 1951 om de kommunale skolemyndigheders stilling til de kommunale eksamensskoler. Det er herefter skolens leder, der afgør, om en elev overhovedet er kvalificeret til optagelse eller oprykning, men skolekommissionen (skole-nævnet), der træffer valget mellem flere kvalificerede, hvis skolen ikke kan optage dem alle.

Ad § 12.

§ 12, punkt 1, er affattet under hensyn til folkeskolelovens § 43, stk. 1 og 2, som bestemmelserne er foreslået ændret ved det samtidig forelagte lovforslag om ændringer af folkeskoleloven, idet undervisningspligten herefter indtræder ved skoleårets begyndelse for de børn, der på dette tidspunkt er fyldt 7 år, således at dog et barn, der fylder 7 år i skoleårets 6 første måneder, kan forlanges optaget i 1. klasse ved skoleårets begyndelse. Tilsvarende aldersgrænser gælder selvfølgelig for optagelse i andre klasser i gymnasieskolen end de her nævnte.

Punkt 2 i § 12 svarer til punkt 2 i almen-skolelovens § 14, medens punkterne 3 og 4 i almen-skolelovens § 14, der indeholder bestemmelser om, at eleverne ikke må lide af smitsom sygdom eller andet legemligt

onde, der kan virke skadeligt på de øvrige elever, samt at de skal fremlægge tilfredsstillende vidnesbyrd fra den skole, de sidst har besøgt, er udgået som overflødige.

Ad § 13.

For så vidt angår optagelse i gymnasieskolens realafdeling henvises der til folkeskolelovens § 20, således som denne paragraf er affattet ved lovforslaget om ændringer af folkeskoleloven.

Herefter er optagelse i 1. realklasse betinget af, at vedkommende elev er i besiddelse af en sådan modenhed og kundskabsfylde, at det kan forventes, at han kan følge undervisningen i realafdelingen på tilfredsstillende måde. Eleven må have fulgt undervisningen i et fremmedsprog i 6. skoleår og i 2 fremmedsprog og matematik i 7. skoleår. Elever, der søger optagelse i en realafdeling på en anden skole end deres hidtidige, må fremlægge det afgangsbrev, som de ifølge folkeskolelovens § 13 og nærværende lovforslags § 9 kan kræve fra deres hidtidige skole, og hvori det bl. a. kan forlanges anført, om skolen anser dem for egnet for undervisning i realafdelingen.

Almindeligvis skal optagelse i realafdelingen altså finde sted alene på grundlag af udtalelser fra elevens hidtidige skole, men i folkeskolelovens § 20, stk. 2, er det bestemt, at undervisningsministeren fastsætter nærmere regler for, i hvilke tilfælde optagelse af en elev i en realafdeling skal kunne betinges af, at eleven består en optagelsesprøve på den skole, i hvis realafdeling optagelse søges, og i hvilke tilfælde en elev, som man nægter optagelse i en realafdeling, skal kunne forlange optagelsesprøve afholdt.

Det vil være rimeligt at fastsætte, at den optagende skole skal afholde en sådan optagelsesprøve, f. eks. hvor en elevs afgangsbrev giver grund til tvivl om hans egnethed for undervisning i realafdelingen, eller hvor der tilmeldes et større antal elever, der er erklæret for kvalificerede, end skolen af pladshensyn er i stand til at optage.

Endvidere vil det være naturligt at åbne udvej for, at forældre under visse betingelser skal kunne kræve optagelsesprøve afholdt, når deres børn af den afgivende skole er blevet erklæret for uegnede til undervisning i en realafdeling.

Det bemærkes i denne forbindelse, at der adskillige steder i landet med held er blevet etableret fællesordninger mellem gymnasieskoler og andre skoler inden for bestemte områder med hensyn til optagelse af elever i 1. mellemskoleklasse, og en udvikling af sådanne regionalordninger også efter indførelse af nyordningen med henblik på optagelse af elever i realafdelingen må anses for at være af stor betydning som et middel til at sikre den bedst mulige placering af eleverne ved de forskellige skoleformer.

Optagelse i 1. realklasse af en elev, der ikke opfylder de fastsatte betingelser om forudgående undervisning, samt optagelse senere end fra 1. realklasses begyndelse er betinget af, at vedkommende elev ved en optagelsesprøve godtgør, at han i modenhed og kundskaber står på samme trin som eleverne i den klasse, hvori han ønskes optaget.

Der er adgang til, at ministeren i særlige tilfælde kan meddele undtagelser fra disse regler.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 17 i forslaget til lov om ændringer af folkeskolen.

Ad § 14.

Her opstilles betingelserne for optagelse i gymnasieafdelingen.

Elever, der har gennemgået 2. realklasse, kan, såfremt de er i besiddelse af en sådan modenhed og kundskabsfylde, at det kan forventes, at de kan følge undervisningen i gymnasieafdelingen på tilfredsstillende måde, optages i 1. gymnasieklasse. Elever, der søger optagelse på en anden skole end deres hidtidige, må fremlægge et afgangsbrev fra realafdelingen til dokumentation for, at disse betingelser er opfyldt.

Den hidtidige skoles udsagn skulle således som regel være afgørende for, om en elev vil kunne optages i 1. gymnasieklasse, men det er i paragraffens stk. 2 bestemt, at undervisningsministeren skal give regler for, at der i visse tilfælde kan finde en optagelsesprøve sted på den optagende skole. Afholdelse af en sådan prøve ville være rimelig i tilfælde, hvor den afgivende skole ikke med sikkerhed tør sige, om den pågældende elev er kvalificeret eller ikke kvalificeret til optagelse i gymnasieafdelingen, i tilfælde, hvor den afgivende skoles udsagn i øvrigt giver anledning til tvivl, eller i tilfælde, hvor der melder sig flere kvalificerede elever til optagelse, end skolen har plads til. Endvidere bør der under visse betingelser være adgang for forældre, hvis børn af den afgivende skole eller af deres lærere i gymnasieskolen er erklæret for uegnede til optagelse i gymnasieafdelingen, til at forlange optagelsesprøve afholdt.

I almenskolelovens § 11 står, at det bestemmes af ministeren, på hvilke betingelser realeksamen kan give adgang til gymnasiet, og i henhold hertil bestemmes det ved kgl. anordning af 27. september 1920, at skolen er berettiget til at opflytte en elev med bestået realeksamen i 1. gymnasieklasse uden hensyn til udfaldet af vedkommende elevs mellemskoleeksamen, hvis eleven har bestået realeksamen med et vist resultat. Hertil svarer bestemmelsen i det forelagte lovforslag om, at skolen kan optage elever med realeksamen i 1. gymnasieklasse.

Der er således to veje til optagelse i 1. gymnasieklasse, enten efter gennemgang af 2. realklasse eller efter bestået realeksamen, der f. eks. også kan være bestået ved et kursus, således at eleven ikke har gennemgået 2. realklasse. Ved optagelse i 1. gymnasieklasse efter bestået realeksamen vil eleven ligesom hidtil være et år længere om at tage studentereksamen end de elever, der går ind i gymnasiet umiddelbart fra 2. realklasse (hidtil 4. mellemskoleklasse). Der tænkes ikke fastsat særlige betingelser med hensyn til, hvilken karakter en elev skal have opnået til realeksamen, for at en skole skal kunne optage den pågældende i 1. gymnasieklasse, idet dette bør overlades til skolens frie skøn.

Bestemmelsen om optagelse i øvrigt i gymnasieskolen på et senere tidspunkt end begyndelsen af 1. gymnasieklasse svarer ganske til den nugældende, idet eleven nemlig ved en prøve må godtgøre at stå på

højde med eleverne i den klasse, hvori optagelsen ønskes. Denne bestemmelse skal dog ikke være til hinder for, at en elev, der er optaget i 3. realklasse ved skoleårets begyndelse, men nogle måneder ind i skoleåret ønsker at blive overflyttet til gymnasieafdelingen, efter skolens skøn optages i 1. gymnasieklasse, selv om elevens kundskaber, specielt i orienteringsfagene, på enkelte punkter afviger fra de øvrige elevers, såfremt det kan forudses, at han i løbet af kortere tid, eventuelt ved hjælp af ekstraundervisning, vil kunne nå frem til klassens standpunkt.

Elever, der ikke opfylder de i paragraffens stk. 1 opstillede betingelser om forudgående undervisning, vil ligeledes kunne optages i gymnasieafdelingen efter en prøve, der godtgør, at de står på højde med den pågældende klasses elever, jfr. den tilsvarende betingelse i alment skolelovens § 16 med hensyn til optagelse i gymnasiet af elever uden mellemskoleeksamen.

Medens det efter alment skolelovens § 11 var en betingelse for optagelse i gymnasiets klassisk-sproglige eller ny-sproglige linies 1. klasse, at vedkommende elev havde bestået en prøve i latin, er dette krav nu bortfaldet.

Ad § 15.

Medens alment skolelovens § 17 bestemte, at den egentlige undervisningstid til samtlige fag – sang, gymnastik, sløjd eller andet legemsarbejde, samt kvindelig husgerning undtagne – ikke måtte overstige 30 undervisningstimer på 50 minutter eller et dertil svarende antal timer af kortere varighed, og at den daglige skoletid regelmæssigt skulle fastsættes til 6 klokketimer, gives der i det foreliggende lovforslags § 15 alene en bestemmelse om den samlede egentlige undervisningstid. Der vil dog af ministeren kunne fastsættes nærmere regler om fordelingen af timerne på de forskellige fag, og herunder vil det også kunne bestemmes, at timetallet i læsefagene ikke bør overstige et vist ugentligt maksimum.

Bestemmelsen om antallet af ferie- og fridage i et skoleår i alment skolelovens § 17 er bortfaldet, idet det for statsskolernes vedkommende må overlades til undervisningsministeriet, for de kommunale gymnasieskolers vedkommende til de kommunale myndigheder og for de private gymnasieskolers vedkommende til de pågældende skolers ledere at tage bestemmelse herom.

Ad § 16.

Efter de nugældende regler har de lærere, der har underkastet sig skoleembedseksamen, *fortrinsvis* adgang til embeder ved gymnasieskoler, jfr. alment skolelovens § 22. Ifølge det forelagte lovforslags § 16 skal bestået skoleembedseksamen, magisterkonferens eller en dermed ligestillet embedseksamen imidlertid være en *ufraivagelig* betingelse for adgang til embeder som adjunkt, lektor eller rektor ved gymnasieskoler, såvel statslige som kommunale og private. Der har i den forløbne tid kun foreligget yderst få tilfælde, hvor en lærer er blevet udnævnt til adjunkt uden at have bestået en embedseksamen, og paragraffen er formuleret i overensstemmelse med et af statsskolernes lærerforening i

forbund med de kommunale gymnasieskolers lærerforening under 11. september 1954 i anledning af nedsættelsen af lønningskommissionen af 1954 fremsat forslag til ændringer af tjenestemandsløven.

Ad § 17.

Den her optagne bestemmelse om, at varig ansættelse som lærer er betinget af, at den pågældende har bestået prøve i pædagogik med skolehygiejne og i undervisningsfærdighed er i overensstemmelse med de nugældende regler; for tiden findes bestemmelserne om disse prøver i kgl. anordning nr. 257 af 28. juli 1944 som ændret ved kgl. anordning nr. 338 af 28. oktober 1954.

Ad § 18.

Medens statsskolerne, Sorø Akademis Skole og Herlufsholm Skole uden særlig tilladelse kan afholde eksamen på de forskellige afdelinger og linier, er forholdet for de kommunale og private gymnasiers vedkommende som hidtil foreslået ordnet således, at retten til at afholde eksamen af ministeren på årsmål tillægges den pågældende skoles leder under visse af ministeren fastsatte betingelser. Bestemmelserne om eksamensret for de kommunale og private skoler, der afslutter undervisningen alene med realeksamen, findes i forslaget til ændringer af folkeskoleloven. Der vil efter nyordningen kun blive tale om at meddele eksamensret til realeksamen og studentereksamen.

Ad § 19.

I lovforslagets § 19 gives der en bestemmelse om studentereksamen for privatister og statsanerkendelse af studentereksamenskursus, der ikke indfører noget nyt i forhold til de hidtil gældende regler.

Ad § 20.

I § 20 er optaget en bestemmelse om tilsynet med gymnasieskoler og studentereksamenskursus; man har ikke haft en sådan bestemmelse i alment skoleloven, men da tilsvarende bestemmelser om tilsyn findes i § 19 i lov nr. 220 af 11. juni 1954 om uddannelse af lærere til folkeskolen m. fl. love, har man anset det for rimeligt at optage en sådan også i gymnasie-loven.

Nærmere bestemmelser om dette tilsyn kan gives i en instruks for undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne.

Ad § 21.

Lovforslagets § 21 er en gentagelse af lov nr. 219 af 7. juni 1952 om midlertidig ændring af lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere alment skoler m. m. For så vidt angår forsøgsarbejde i folkeskolens realafdeling er en tilsvarende bestemmelse foreslået optaget i folkeskolelovens § 64, stk. 2. Forsøgsarbejdet i gymnasieskolerne er for tiden henlagt under tilsyn af et af undervisningsministeren nedsat udvalg vedrørende forsøg i gymnasieskolen, og dette udvalg vil også føre tilsyn med det fremtidige forsøgsarbejde i gymnasieskolernes realafdeling og gymnasieafdeling.

Ad § 22.

I lovforslagets § 22 gives der en bemyndigelse til undervisningsministeren til at fastsætte de nærmere gennemførelsesbestemmelser for loven; nogle hovedområder er specielt nævnt.

Ad § 23.

Her bestemmes det, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland. Om skolevæsenet i Grønland gælder lov nr. 274 af 27. maj 1950. For Færøernes vedkommende foreslås det fastsat, at loven ved kgl. anordning kan bringes til anvendelse her med de af de særlige forhold følgende ændringer.

I øvrigt fastsætter paragraffen ikrafttrædelsesbestemmelserne; herefter skal 1. realklasse oprettes senest fra begyndelsen af skoleåret 1961-62, 2. realklasse senest fra begyndelsen af skoleåret 1962-63 og så fremdeles, således at de hidtidige mellemkoleklasser m. v. efterhånden afløses. Ifølge forslaget til lov om ændringer af lov om folkeskolen oprettes den ny 6. hovedskoleklasse senest fra begyndelsen af skoleåret 1959-60, hvorfor 1. mellemkoleklasse, som skal afløses af denne klasse, sidste gang kan oprettes i skoleåret 1958-59. Mellemkoleeksamen efter den gamle ordning vil altså normalt afholdes sidste gang i skoleåret 1961-62, realeksamen sidste gang i skoleåret 1962-63, og studentereksamen sidste gang i skoleåret 1964-65. Det bestemmes endvidere, at pigeskoleeksamen i henhold til almenskolelovens § 18, stk. 2, kan afholdes sidste gang i skoleåret 1963-64, nemlig for den klasse, der er begyndt som 6. klasse efter nugældende ordning i skoleåret 1958-59. Pigeskoleeksamen afholdes nu kun ved tre skoler, alle i København, nemlig Marie Kruses skole, N. Zahles skole og Ingrid Jespersens skole, men da denne eksamen nærmest må sidestilles med realeksamen, finder man det ikke tilstrækkeligt begrundet at opretholde den under den foreslåede nyordning, ligesom man som anført i bemærkningerne til lovforslaget om ændringer af folkeskoleloven forudsætter, at almindelig forberedelseksamen skal bortfalde. Senest i skoleåret 1961-62 oprettes således også ved de hidtidige skoler med pigeskoleeksamen en 1. realklasse efter nærværende lov.

De tre nævnte pigeskoler ledere har imidlertid fremsat ønske om, at pigeskolerne som hidtil – uanset at man går over til at afholde realeksamen – vedblivende får mulighed for, om det ønskes, at opretholde en ordning, hvorefter der anvendes en klasse mere end normalt, således at denne klasse henlægges til realafdelingen og tilskudsmæssigt medregnes til denne, jfr. almenskolelovens § 18, stk. 2, hvorefter pigeskoleeksamen er beregnet på ikke at tages før det fyldte 17. år, og ministeriets skrivelse af 24. maj 1904, hvori det udtales, at man ikke vil anse den omstændighed, at en skole, som kun optager kvindelige elever, af hensyn til de særlige kvindelige fag gør sin mellem skole 5-årig, som en hindring for, at skolen opnår eksamensret.

Under hensyn til det anførte mener man, at denne mulighed bør opretholdes for de nu eksisterende skoler med pigeskoleeksamen, også efter at de er overgået til at afholde realeksamen; disse skoler vil derfor kunne opnå eksamensret, skønt de forlænger undervisningen i realafdelingen, således at de anvender et skoleår mere end normalt på at føre eleverne frem til realeksamen og studentereksamen.

Skrivelse af 7. juni 1958 til K. amts skoledirektion angående nedsat pensum for elever ved 2¼-årigt præliminærkursus.

I et med skoledirektionens skrivelse af 16. april d. å. hertil indsendt andragende har skolekommissionen og styrelsen for N. skolen (X. og Y. kommuner) ansøgt om, at eleverne ved skolens 2¼ årige præliminærkursus, der dimitteres i maj-juni eksamenstermin 1958, må få pensumbegrænsning efter reglerne i anordning og bekendtgørelse af 19. januar 1906 på samme måde som eleverne ved anerkendte 3-årige præliminærkursus. I forbindelse med andragendet er det oplyst, at kursus fremtidig overgår til dimission efter ovennævnte bestemmelser, d. v. s. på grundlag af 3-årig kursusundervisning.

I anledning heraf skal ministeriet herved meddele, at man i henhold til de hidtil gældende bestemmelser og af hensyn til konsekvenserne ikke har set sig i stand til at bevilge det ansøgte.

Cirkulærskrivelse af 9. juni 1958 om bortfald af det i § 3 i lov nr. 100 af 14. april 1937 om en fælleskommunal udligningsfond med senere ændringer omhandlede tilskud til kommunale skoleudgifter.

Ved § 50, stk. 4, i lov af 7. juni 1958 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere ophæves med virkning fra 1. april 1958 § 3 i lov nr. 100 af 14. april 1937 om en fælleskommunal udligningsfond med senere ændringer, jfr. senest lov nr. 25 af 5. februar 1958, dog at en fjerdedel af det for *sognekommunerne*, herunder Gentofte kommune og de københavnske omegnskommuner, beregnede statstilskud til skolevæsenet i henhold til de sidstnævnte lovbestemmelser kommer til udbetaling.

Under henvisning til foranstående samt til, at administrationen af det nævnte skoletilskud i henhold til ovennævnte lov nr. 25 af 5. februar 1958 er overgået til undervisningsministeriet fra den 1. april 1958 at regne, skal man herved henlede opmærksomheden på, at den rate af skoletilskuddet for 1958-59, som normalt skulle forfalde til udbetaling den 15. juni 1958, for *købstædernes vedkommende ikke kommer til udbetaling*.

Det bemærkes, at Frederiksberg kommune samt flækkerne i de sønderjydske landsdele i denne henseende er at betragte som købstæder.

Indenrigsministeriets skrivelse af 31. januar 1958 om tilskuddet fra den fælleskommunale udligningsfond for finansåret 1958-59 er herefter annulleret, for så vidt angår *skoletilskuddet til købstæder og dermed ligestillede kommuner*.

Kommuner, for hvis vedkommende likviditetsmæssige hensyn måtte gøre det ønskeligt, at der tilvejebringes kassemidler til erstatning for det tilskud, der var påregnet pr. 15. juni 1958, men som efter foranstående ikke kommer til udbetaling, henvises til gennem vedkommende skolefond at søge udbetalt et ekstra forskud på lærerlønstilskuddet for finansåret 1958-59, jfr. § 7, stk. 1 in fine i undervisningsministeriets cirkulære af 30. juli 1946 om lønningsudbetaling til folkeskolens lærere.

Cirkulærskrivelse af 10. juni 1958 angående ændring i timeberegningen for censur ved mundtlig studentereksamen i fysik for privatister på den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Efter at der ved kgl. anordning af 4. november 1954 om studentereksamen for privatister, (jfr. afsnit J II a), er sket den ændring i forhold til tidligere bestemmelser, at der ved studentereksamen i fysik på den matematisk-naturvidenskabelige linie stilles 3 selvstændige spørgsmål, medens der tidligere stilledes 1 skriftligt og 2 mundtlige spørgsmål, gennemføres med virkning fra eksamensterminen maj/juni 1958 den ændring i antallet af eksaminander, der danner grundlag for censurs timeberegning ved mundtlig studentereksamen i fysik for privatister på den matematisk-naturvidenskabelige linie, at antallet nedsættes fra 2 til $1\frac{1}{2}$ pr. time.

Cirkulærskrivelse af 10. juni 1958 angående ændring i timeberegningen for censur ved mundtlig studentereksamen i kemi på den matematisk-naturvidenskabelige linie.

I § 10 i kgl. anordning af 18. april 1953 om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen er der åbnet adgang til som bispørgsmål ved den mundtlige prøve i kemi at stille eksaminander på den matematisk-naturvidenskabelige linie en lille praktisk opgave.

Da det imidlertid har vist sig, at det tager væsentlig længere tid, når denne eksaminationsform benyttes, indføres med virkning fra eksamensterminen maj/juni 1958 den ændring i antallet af eksaminander, der danner grundlag for censurs timeberegning ved mundtlig studentereksamen i kemi på den matematisk-naturvidenskabelige linie, at antallet nedsættes fra 4 til $2\frac{1}{2}$ pr. time i de tilfælde, hvor der stilles praktiske opgaver ved eksaminationen.

Skrivelse af 10. juni 1958 til rektor for D. Statsskole angående oprettelse af en tredje parallelklasse i 1. mellemskoleklasse.

I skrivelse af 31. maj d. å. har hr. rektoren ansøgt om tilladelse til i skoleåret 1958/59 at oprette tre 1. mellemskoleklasser ved D. Statsskole, således at det bliver muligt for skolen udover allerede optagne 62 elever at optage yderligere 28 elever, som har bestået skolens optagelsesprøve, men må afvises, hvis der ikke oprettes en tredje 1. mellemskoleklasse.

I tilslutning til andragendet har De, dels i skrivelse af 3. d. m., dels på telefonisk forespørgsel oplyst, at af de 28 elever er 9 hjemmehørende i D., resten i andre kommuner, og at de ikke vil kunne finde optagelse i år i de kommunale mellemskoler i D., som begyndte det nye skoleår 1. april d. å., og heller ikke i byens private realskoler, som ikke har plads.

Endvidere har De oplyst, at en betydelig del af de elever, som nu optages og i tidligere år er blevet optaget i D. Statsskoles mellemskole, er forberedt dertil i den private forberedelsesskole i D., men at i øvrigt ekstraordinært mange elever i år er tilmeldt statsskolen og

har bestået denne optagelsesprøve, medens i tidligere år kun et fåtal af beståede elever ikke har kunnet optages i Statsskolen.

I anledning heraf skal ministeriet i overensstemmelse med telefonisk meddelelse den 9. d. m. herved meddele, at man under de foreliggende ganske særlige omstændigheder kan tillade, at der i skoleåret 1958/59 oprettes i alt tre 1. mellemskoleklasser ved D. statsskole.

Det tilføjes, at ministeriet under hensyn til, at man principielt kun tillader dobbeltsporet mellemskole ved statsskolerne, kunne have ønsket at være underrettet om den foreliggende situation, inden optagelse af elever havde fundet sted, således at der havde været grundlag for overvejelse af andre muligheder end den herved godkendte. Endvidere bemærkes, at ministeriet efter at man har fået kundskab om, at en betydelig del af eleverne i statsskolens mellemskole hidrører fra den private forberedelsesskole, må forbeholde sig nærmere overvejelser angående det fremtidige optagelsesgrundlag.

Finansministeriets vejledning af 14. juni 1958 vedrørende anvendelsen af overgangsbestemmelserne i lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m.v. til statens tjenestemænd.

§ 119, stk. 1.

For tjenestemænd, der er ansat før nærværende lovs ikrafttræden, og aspiranter, der ved lovens ikrafttræden har udstået mindst 2 års aspiranttjeneste efter det fyldte 19. år, fastsættes lønningsancienniteten i de i § 84 anførte lønningsklasser, hvortil deres stilling i medfør af bestemmelserne i lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger henføres, efter følgende regler:

Forsørgere, jfr. kapitel 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946:

I 1., 3. og 6.-25. lønningsklasse indplaceres de pågældende tjenestemænd på det løntrin, som i den nye lønningsklasse ligger nærmest over deres bruttoløn (hvortil medregnes grundløn samt eventuelle alderstillæg, almindeligt pensionsgivende tillæg, reguleringstillæg, tillæg i henhold til lov nr. 125 af 25. maj 1956 samt eventuelle personlige pensionsgivende tillæg, bortset fra sådanne, der er ydet i henhold til de til § 28 svarende regler i tidligere love) umiddelbart før nærværende lovs ikrafttræden med tillæg af 20 pct. af den pensionsgivende lønning; for tjenestemænd med mere end 6 års anciennitet i den hidtidige lønningsklasse – i lønningsklasser med femårige alderstillæg: med mere end 5 års anciennitet – fastsættes tillægget til 24 pct. af den pensionsgivende lønning. – I 19. og 24. lønningsklasse sker indplacering dog på grundlag af lønningsanciennitet til og med 18 år i lønningsklasser, der henføres til en af de nævnte nye lønningsklasser, såfremt de pågældende tjenestemænd herved indplaceres på et højere løntrin end efter den foranstående regel. For så vidt angår tjenestemænd med grundløn under 5700 kr. i de hidtidige lønningsklasser, er det dog en betingelse for indplacering i 24. lønningsklasse, at forudsætningerne for oprykning fra 19. til 24. lønningsklasse, jfr. § 84, opfyldes.

I 2., 4. og 5. lønningsklasse sker indplacering på det løntrin, som i den nye skala ligger nærmest over vedkommende tjenestemænds bruttoløn (hvortil medregnes grundløn samt eventuelle alderstillæg, almindeligt pensionsgivende tillæg, reguleringstillæg, tillæg i henhold til lov nr. 125 af 25. maj 1956 samt eventuelle personlige pensionsgivende tillæg, bortset fra

sådanne, der er ydet i henhold til de til § 28 svarende regler i tidligere love) umiddelbart for lovens ikrafttræden.

I 26., 27. og 28. lønningsklasse sker indplaceringen på grundlag af vedkommende tjenestemænds anciennitet i den hidtidige lønningsklasse.

Ikke-forsørgere over 30 år indplaceres på samme løntrin som forsørgere i samme lønningsklasse og med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 27 og 30 år indplaceres ét løntrin lavere end forsørgere i samme lønningsklasse og med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 25 og 27 år indplaceres to løntrin lavere end forsørgere i samme lønningsklasse og med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere under 25 år indplaceres på det løntrin, som ligger nærmest over deres bruttoløn, opgjort som ovenfor anført.

Ikke-forsørgere i 9. lønningsklasse indplaceres dog således:

Ikke-forsørgere over 30 år indplaceres ét løntrin lavere end forsørgere i 9. lønningsklasse med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 27 og 30 år indplaceres to løntrin lavere end forsørgere i 9. lønningsklasse med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 25 og 27 år indplaceres tre løntrin lavere end forsørgere i 9. lønningsklasse med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere under 25 år indplaceres på det løntrin, som ligger nærmest over deres bruttoløn, opgjort som ovenfor anført.

Den lavestlønnede af samgifte tjenestemænd indplaceres i samtlige nye lønningsklasser efter samme regler som ikke-forsørgere.

Ikke-forsørgere under 30 år, der indplaceres efter foranstående regler, henføres ved det fyldte 30. år til det løntrin, på hvilket ikke-forsørgere over 30 år i samme lønningsklasse og med samme anciennitet indplaceredes ved lovens ikrafttræden.

Bemærkninger:

Indplaceringen finder sted på grundlag af den bruttoløn, som blev oppebåret den 1. april d. å., og således at de lønningsmæssige virkninger ved forfremmelse og opnåelse af alderstillæg efter denne dato beregnes efter 1958-lovens regler, jfr. § 119, stk. 3. Som eksempler på anvendelsen af denne regel kan nævnes, at en gift overassistent (lønningsklassen 3.900–4.860 kr.), der den 1. april 1958 stod på 2. løntrin (4.380 kr.), og som opnåede alderstillæg 1. maj 1958, pr. 1. april indplaceres på 3. løntrin i 15. lønningsklasse (løntrinnet 17.100 kr. i lønningsklassen 14.940–18.180 kr.). Pr. 1. maj opnås slutløn (18.180 kr.). Såfremt den pågældende pr. 1. juni er forfremmet til kontrollør (18. lønningsklasse: 17.820–20.700 kr.), henføres han i henhold til § 27, stk. 4, til løntrinnet 19.260 kr., som er det, der ligger nærmest over slutløn i 15. lønningsklasse.

Der sker endvidere indplacering efter stk. 1 for tjenestemænd, hvis arbejdsområde forbliver uændret, men hvis stilling omvurderes. Som eksempler herpå kan nævnes håndværkere, der fra lønningsklassen 2.400–2.850 kr. henføres til 7. lønningsklasse, samt tjenestemænd i lønningsklassen 7.800–9.000 kr., hvis stillingen henføres til 26. lønningsklasse og ligesom andre grupper af tjenestemænd, der indplaceres direkte i 26., 27. eller 28. lønningsklasse, medtager deres anciennitet i den hidtidige lønningsklasse.

Ændringer i lønningsmæssig stilling i tiden efter den 1. april d. å. men inden lovens ikrafttræden (7. juni 1958) medfører dobbelt indplacering i følgende tilfælde:

1. Tjenestemænd, der i nævnte tidsrum er forfremmet fra en lønningsklasse til en anden, hvilke hidtidige lønningsklasser henføres til samme nye lønningsklasse, indplaceres først pr. 1. april d. å. efter foranstående regler, hvorefter der med virkning fra datoen for forfremmelsen sker ny indplacering på grundlag af bruttolønnen efter forfremmelsen. Som eksempel herpå kan nævnes, at en ugift kontorist på 28 år (lønningsklassen 1.680–2.400 kr.), der den 1. april 1958 stod på 4. løntrin (2.040 kr.), og som den 1. maj udnævntes til kontorassistent (af 2. grad) (lønningsklassen 2.310–3.030 kr.), pr. 1. april indplaceres på 6. løntrin i 2. lønningsklasse (løntrinnet 10.380 kr. i lønningsklassen 7.500–12.780 kr.). Ved forfremmelsen den 1. maj er den pågældende henført til begyndelsesløn i lønningsklassen 2.310–3.030 kr., og med virkning fra denne dato sker ny indplacering i den nye 2. lønningsklasse på 7. løntrin (10.980 kr.).
2. Tjenestemænd, der i nævnte tidsrum har opnået forsørgerstatus, indplaceres først pr. 1. april d. å. efter foranstående regler og derefter med virkning fra den 1. i måneden efter ændringen i forsørgerforholdet på grundlag af den bruttoløn, som ydedes forsørgere i samme lønningsklasse og med samme anciennitet, som de pågældende havde den 1. april, således at alderstillæg også i dette tilfælde ydes efter 1958-lovens regler. Som eksempel på anvendelsen af denne regel kan nævnes, at en ugift politibetjent på 26 år (lønningsklassen 2.370–3.300 kr.), som den 1. april 1958 stod på begyndelsesløn, opnåede forsørgerstatus den 15. april og alderstillæg den 1. juni, pr. 1. april indplaceres på begyndelsesløn i 11. lønningsklasse (11.040–15.240 kr.). Pr. 1. maj sker ny indplacering på 3. løntrin (11.880 kr.) i den nye lønningsklasse, og pr. 1. juni opnås alderstillæg (4. løntrin: 12.300 kr.).
3. Ikke-forsørgere, som i nævnte tidsrum opnår en alder, der ville berettigede til en gunstigere indplacering end efter foranstående regler, henføres pr. 1. april d. å. til det løntrin, hvortil deres daværende alder og lønningsmæssige placering berettiger dem, og med virkning fra den 1. i måneden efter den opnåede højere alder til det løntrin, hvorpå tjenestemænd, der den 1. april d. å. havde denne alder i samme lønningsklasse og med samme anciennitet, indplaceres, således at alderstillæg ydes efter 1958-lovens regler. Som eksempel herpå kan nævnes, at en 26-årig ugift portør (lønningsklassen 1.950–2.400 kr.), der den 1. april 1958 stod på 2. løntrin (2.100 kr.), den 15. april fyldte 27 år og den 1. juni opnåede alderstillæg, pr. 1. april indplaceres på 3. løntrin i 3. lønningsklasse (løntrinnet 11.100 kr. i lønningsklassen 10.440–12.780 kr.). Pr. 1. maj sker ny indplacering på 4. løntrin (11.340 kr.) i den nye 3. lønningsklasse, og pr. 1. juni opnås alderstillæg (5. løntrin: 11.580 kr.).
4. Tjenestemænd, der i nævnte tidsrum har opnået et alderstillæg, hvorved deres udbetalte løn er større, end den ville blive ved indplacering efter foran-

stående regler, oppebærer et yderligere alderstillæg efter 1958-lovens sats med virkning fra det tidspunkt, da alderstillæg opnåedes i medfør af 1946-loven.

Ved anden indplacering efter punkterne 2, 3 og 4 ovenfor sker omregning af fradrag i henhold til § 119, stk. 4.

Lønningsancienniteten – herunder lønningsanciennitet i henhold til § 27 samt ekstraordinært tillagt lønningsanciennitet, f. eks. i henhold til normeringslov – er afgørende for opnåelsen af tillægget på 24 pct. af den pensionsgivende lønning. Ved indplacering fra de hidtidige lønningsklasser 1.950–2.400 kr., 2.100–2.550 kr. og 2.400–2.850 kr. medregnes ved fastsættelse af lønningsancienniteten den samlede tjenestealder i de nævnte tre lønningsklasser. Tilsvarende medregnes for fængselsvæsenets vedkommende den samlede tjenestealder i de nævnte tre lønningsklasser samt i lønningsklassen 2.460–3.000 kr. ved fastsættelse af lønningsancienniteten.

Ved indplaceringen i 19. og 24. lønningsklasse medregnes lønningsanciennitet i henhold til 1946-lovens § 27, ekstraordinært tillagt lønningsanciennitet samt den tid, der er forløbet efter udståelsen af to års aspiranttid til en stilling, som henføres til 19. eller 24. lønningsklasse. Tjenestemænd i stillinger, hvis hidtidige grundløn var 5.700 kr. eller derover, og som henføres til 19. eller 24. lønningsklasse, indplaceres straks i 24. lønningsklasse.

Ikke-forsørgere, hvem reguleringstillæg midlertidigt er bevilget efter reglerne i 1946-lovens § 95, indplaceres efter reglerne for ikke-forsørgere, dog således at der for den tilbageværende periode, i hvilken de pågældende er ligestillede med forsørgere, ydes dem et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg svarende til nettoforskellen mellem den løn, de pågældende ville have opnået ved indplacering som forsørgere, og deres nye løn som ikke-forsørgere.

Ved indplacering i 26. lønningsklasse medregnes for så vidt angår tjenestemænd, der ved lovens ikrafttræden var placerede i lønningsklassen 8.700–9.300 kr., og som var forfremmede til denne lønningsklasse fra en stilling, der fra lønningsklassen 7.800–9.000 kr. henføres til 26. lønningsklasse, den samlede anciennitet i disse to lønningsklasser.

Det bemærkes, at reglen i stk. 6 vedrørende tjenestemænd, der i forbindelse med lovens ikrafttræden forfremmes eller oprykkes til højere stilling, også finder anvendelse på tjenestemænd, der forfremmes eller oprykkes til en stilling, som henføres til 26., 27. eller 28. lønningsklasse.

Ved efterbetaling af lønfremgang for april kvartal 1958 sker modregning af vederlag, der er ydet tjenestemænd for funktion i en højere stilling, for hvilken funktion der efter 1958-lovens regler ikke er hjemmel til at yde vederlag. Som eksempler på sådanne funktioner kan nævnes postbude, der har fungeret som overpostbude af 2. grad, etatsassistenter, der har fungeret som fuldmægtige, og fuldmægtige, der har fungeret som ekspeditionssekretærer.

Tjenestemænd, som i henhold til tekstanmærkning på finansloven for finansåret 1958–59 har tjenstgjort i højere stilling, og som ved lovens ikrafttræden udnævnes til vedkommende stilling, indplaceres på grundlag af lønnen i den højere stilling. Også tjenestemænd, som i henhold til tekstanmærkning har tjenstgjort i en højere stilling, der henføres til samme nye lønningsklasse som deres tjenestemandstilling, eller hvortil der fremtidig kan ske oprykning efter anciennitet fra deres hidtidige tjenestemandstilling, indplaceres på grundlag af lønnen i den højere stilling.

Derimod indplaceres tjenestemænd, der på tilsvarende måde har tjenstgjort i højere stilling, men som ikke ved lovens ikrafttræden udnævnes til vedkommende stilling, på grundlag af deres hidtidige, egentlige tjenestemandsløn i den for deres tjenestemandstilling gældende nye lønningsklasse; såfremt funktionen i tekstanmærkningsstillingen fortsætter efter 1. april d. å., ydes der dem et vederlag svarende til forskellen mellem den løn, de ville have opnået ved udnævnelse i den højere stilling, og deres tjenestemandsløn, således som disse lønninger er fastsat i 1958-loven.

§ 119, stk. 2.

Andre aspiranter end de i stk. 1, 1. punktum, omhandlede indplaceres på første løntrin i vedkommende lønningsklasse i nærværende lov, medmindre tjenestemænd på begyndelsesløn med samme forsørgerstatus indplaceres på tredje eller højere trin; i så fald sker indplacering ét trin lavere end de pågældende tjenestemænd.

Bemærkninger:

Aspiranter, der ikke er fyldt 19 år, oppebærer højst 90 pct. af nettolønnen på det løntrin, hvortil de henføres. Der vil blive udsendt et særligt cirkulære angående fastsættelsen af lønnen for aspiranter til 2. lønningsklasse.

§ 119, stk. 2, bringes ikke til anvendelse på de i § 5, stk. 1, omhandlede elever og medhjælpere samt på aspiranter, der vederlægges med mindre end 90 pct. af vedkommende tjenestemandsløn.

§ 119, stk. 3.

Efter indplaceringen i ny lønningsklasse opnås første alderstillæg senest på det tidspunkt, da alderstillæg ville være opnået i den hidtidige lønningsklasse.

Såfremt tjenestemænd på forskellige løntrin i den hidtidige lønningsklasse efter foranstående regler overføres til samme løntrin i den nye lønningsklasse, kan kun de tjenestemænd, der er placeret på det højeste af de pågældende løntrin i den hidtidige lønningsklasse, opnå alderstillæg efter foranstående regel. De øvrige tjenestemænd opnår første alderstillæg efter de almindelige frister herfor i nærværende lov.

Bemærkninger:

Nedenstående oversigt belyser virkningen af reglen i 1. afsnit, hvorefter alderstillæg senest opnås på det tidspunkt, da alderstillæg ville være opnået i den hidtidige lønningsklasse:

Antal år mellem
alderstillæg
hidtidige lkl. ny lkl.

2	2	} Alderstillæg opnås på det tidspunkt, da alderstillæg ville være opnået i den hidtidige lønningsklasse.
2	3	
3	3	
3	2	
5	3	Tjenestemænd, der ville opnå alderstillæg i hidtidig lønningsklasse inden 1. april 1960, opnår dette på det tidspunkt, da de ville have opnået alderstillægget efter 1946-lovens regler. Andre tjenestemænd opnår alderstillæg 1. april 1960.
		Tjenestemænd, der ville opnå alderstillæg i hidtidig lønningsklasse inden 1. april 1961, opnår dette på det tidspunkt, da de ville have opnået alderstillægget efter 1946-lovens regler. Andre tjenestemænd opnår alderstillæg 1. april 1961.

Tjenestemænd, der havde opnået slutløn i hidtidig lønningsklasse, og som indplaceres på et lavere løntrin end slutløn i den nye lønningsklasse, opnår alderstillæg pr. 1. april 1960 i lønningsklasser med to-årige alderstillæg og pr. 1. april 1961 i lønningsklasser med tre-årige alderstillæg.

Tjenestemænd, der indplaceres i 19. eller 24. lønningsklasse på grundlag af deres lønningsanciennitet, opnår alderstillæg på det tidspunkt, da de – inden for 18 års samlet lønningsanciennitet – efter deres anciennitet vil være berettiget dertil. § 119, stk. 3, 2. afsnit, bringes ikke til anvendelse på tjenestemænd, der har mindre end 18 års anciennitet i lønningsklasser, der henføres til 19. og 24. lønningsklasse, og som indplaceres på grundlag af deres anciennitet.

§ 119, stk. 4.

Ingen aspiranter og tjenestemænd med mindre end 10 års tjenestealder kan ved indplaceringen efter foranstående regler opnå en øjeblikkelig fremgang i den udbetalte løn (bortset fra stedtillægget) på mere end 15 pct. af den nettoløn (eksklusiv stedtillæg), som tilkommer dem efter nærværende lov. Den udbetalte løn forhøjes med halvdelen af et eventuelt overskydende beløb pr. 1. april 1959 og halvdelen pr. 1. april 1960.

For tjenestemænd, der ved nærværende lovs ikrafttræden er ikke-forsørgere, men som inden 1. april 1960 ved anvendelse af reglerne i kap. 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 ville blive anset som forsørgere eller dermed ligestillede, forhøjes den udbetalte løn med hele det eventuelle overskydende beløb fra den 1. i måneden efter den stedfundne ændring i deres forsørgerforhold.

Den udbetalte løn til personer, der tjenestemandsansættes inden 1. april 1960, kan ikke overstige den løn, som efter dette stykke kommer til udbetaling til tjenestemænd på samme løntrin og med samme forsørgerstatus.

Bemærkninger :

Ved tjenestealder forstås i denne forbindelse den tid, som er forløbet efter udståelse af to års aspiranttid. Til tjenestealderen kan efter tilsvarende regler medregnes ansættelse i folkeskolen eller folkekirken samt ekstraordinært tillæg lønningsanciennitet. I tvivlstilfælde bedes spørgsmålet forelagt for finansministeriet.

Det kronebeløb, hvormed der foretages lønfradrag for tjenestemænd med mindre end 10 års tjenestealder og for aspiranter, såfremt de pågældende ved indplaceringen ville opnå en lønfremgang på mere end 15 pct. af nettolønnen (excl. stedtillæg) i henhold til 1958-loven, ændres ikke ved opnåelse af alderstillæg eller forfremmelse inden 1. april 1959, henholdsvis 1. april 1960. Ved beregningen af fradraget medregnes i den udbetalte løn og i nettolønnen eventuelt funktionsvederlag og bestillingstillæg, men ikke fradrag for ydede tjenestegoder.

Som eksempel på beregningen af det i § 119, stk. 4, omhandlede fradrag er nedenfor gengivet en talmæssig opstilling for en ugift overfenrik, der den 1. april d. å. var over 30 år, og som havde opnået slutløn i lønningsklassen 3.180–4.020 kr. Den pågældende indplaceres på slutløn i 12. lønningsklasse (13.680–16.080 kr.). Der bortses fra stedtillæg, og det er forudsat, at den pågældende ikke oppebærer særlige tillæg:

Slutløn i 12. lønningsklasse	16.080,00	
÷ pensionsbidrag	643,20	
		15.436,80
Slutløn i lønningsklasse 3.180–4.020 kr.	13.075,56	
÷ pensionsbidrag	261,00	
		12.814,56
Fremgang i udbetalt løn	2.622,24	
÷ 15 pct. af ny nettoløn (15.436,80 kr.) . .	2.315,52	
		Fradrag 306,72

Den udbetalte løn til den pågældende forhøjes med halvdelen af fradraget, 153 kr. 36 øre, den 1. april 1959 og med yderligere 153 kr. 36 øre den 1. april 1960.

Reglen i 2. afsnit, hvorefter fradraget i henhold til § 119, stk. 4, for tjenestemænd, der er ikke-forsørgere, men som inden 1. april 1960 efter 1946-lovens kapitel 5 ville blive anset som forsørgere m. v., bortfalder fra den 1. i måneden efter ændringen i deres forsørgerforhold, bringes også til anvendelse på aspiranter, jfr. dog straks nedenfor.

Reglen i 3. afsnit, hvorefter lønnen til personer, der tjenestemandsansættes inden 1. april 1960, ikke kan overstige lønnen til tilsvarende tjenestemandsansat personale, bringes også til anvendelse på aspiranter, der antages inden denne dato, idet deres løn ikke i denne periode kan overstige den udbetalte løn til tilsvarende aspiranter, der allerede var ansat ved lovens ikrafttræden.

Såfremt lønfradraget i henhold til § 119, stk. 4, udgør mindre end 12 kr. årlig, bortses der fra det ved lønberegningen.

Pensionsbidraget for tjenestemænd, hvis løn i henhold til § 119, stk. 4, nedsættes, beregnes af den fulde løn som fastsat i § 84, jfr. § 87.

§ 119, stk. 4, bringes ikke til anvendelse på de i § 5, stk. 1, omhandlede elever og medhjælpere samt på aspiranter, der vederlægges med mindre end 90 pct. af vedkommende tjenestemandsløn.

Beregning af et eventuelt fradrag sker herefter ved første indplacering, og omregning af fradrag eller fastsættelse af nyt fradrag finder kun sted i følgende tilfælde, for så vidt overgangen til ændret aflønning sker inden 1. marts 1960:

1. For tjenestemænd, for hvilke der sker ny indplacering i medfør af reglen i § 119, stk. 1, sidste afsnit, i henhold til hvilken ikke-forsørgere ved det fyldte 30. år henføres til det løntrin, på hvilket ikke-forsørgere over 30 år i samme lønningsklasse og med samme anciennitet indplaceres ved lovens ikrafttræden.
2. For elever og medhjælpere beregnes ved tjenestemandsansættelse fradrag som for tjenestemænd, der med samme forsørgerstatus som de pågældende den 1. april d. å. indplaceres fra 1. løntrin i lønningsklassen 2.310–3.810 kr. i 8. lønningsklasse (10.440–14.040 kr.).
3. For aspiranter, der ved lovens ikrafttræden er under 19 år, og som aflønnes med mindre end 90 pct. af begyndelseslønnen for vedkommende tjenestemandsstilling, beregnes ved det fyldte 19. år fradrag som for aspiranter, der den 1. april d. å. var fyldt 19 år, og som indplaceres på grundlag af samme forsørgerstatus i samme lønningsklasse som de pågældende.

§ 119, stk. 5.

Såfremt nettolønnen (inkl. stedtillæg) ved indplaceringen bliver mindre end den senest udbetalte løn (inkl. stedtillæg), ydes der et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af lønledningen. Det personlige tillæg bortfalder helt eller delvis ved opnåelse af alderstillæg eller højere lønning.

Bemærkninger :

Ved forflyttelse til et tjenestested, der er henført til en anden stedtillægssats end tjenestestedet den 1. april 1958, sker ingen ændring i personlige tillæg i henhold til § 119, stk. 5.

§ 119, stk. 6.

Tjenestemænd, som ved lovens ikrafttræden forfremmes til højere stilling, eller hvis stilling oprykkes til højere lønningsklasse, indplaceres efter foranstående regler i den hidtidige stillings nye lønningsklasse, hvorefter indplacering i den højere lønningsklasse sker under anvendelse af nærværende lovs § 27, stk. 1–5.

Bemærkninger :

Kriteriet for, om der foreligger *forfremmelse* ved lovens ikrafttræden, er, om der i forbindelse hermed sker overgang til en stilling, som normalt er avancementsstilling i forhold til vedkommende tjenestemandens hidtidige stilling.

Såfremt der foreligger *oprykning* men ikke *forfremmelse*, er der ikke hjemmel for at anvende § 27, stk. 5. Som eksempel på oprykning kan nævnes arbejdslederstillinger, der fra lønningsklassen 2.400–2.850 kr. henføres til 7. lønningsklasse.

Herefter vil f. eks. en tjenestemand, der fra lønningsklassen 6.900–7.500 kr. henføres til en stilling i 26. lønningsklasse, uanset om der sker indplacering i henhold til reglerne i § 119, stk. 1 eller stk. 6, blive indplaceret på begyndelsesløn i 26. lønningsklasse.

§ 119, stk. 7.

Tjenestemænd, der ved anvendelse af foranstående regler indplaceres på et løntrin, som er lavere end det, hvortil tjenestemænd henføres ved tilsvarende udnævnelse (fra samme løntrin i samme lønningsklasse) efter lovens ikrafttræden, kan efter finansministerens bestemmelse indplaceres på et højere løntrin.

Bemærkninger :

I medfør af denne regel vil f. eks. tjenestemænd, der fra slutløn i 1946-lovens lønningsklasse 6.900–7.500 kr. er forfremmet til lønningsklassen 7.800–9.000 kr., og som endnu ikke har opnået 1. alderstillæg i den sidstnævnte lønningsklasse, ved indplacering i 25. lønningsklasse blive henført til 2. løntrin i denne lønningsklasse, da tjenestemænd, der henføres fra slutløn i lønningsklassen 6.900–7.500 kr. til slutløn i 23. lønningsklasse, ved forfremmelse til 25. lønningsklasse henføres til 2. løntrin i 25. lønningsklasse.

I tvivlstilfælde vedrørende anvendelsen af § 119, stk. 7, bedes henvendelse rettet til finansministeriet.

§ 119, stk. 8.

Finansministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler for indplacering af tjenestemænd og tjenestemandsgupper, der ud over den for vedkommende lønningsklasse fastsatte løn efter hidtidige lønningslove med hjemmel på bevillingslov oppebar særlige tillæg, som bortfalder ved nærværende lovs ikrafttræden.

Bemærkninger :

Der henvises til bilagets angivelse af indplaceringen af visse tjenestemandsgupper, der opfylder betingelserne i § 119, stk. 8.

Henvendelse bedes rettet til finansministeriet for så vidt angår andre tjenestemænd eller grupper af tjenestemænd, for hvilke der skønnes at kunne blive anvendt for denne indplaceringsregel.

§ 119, stk. 9.

Finansministeren har den endelige afgørelse af, hvorvidt reglerne i stk. 1 eller stk. 6 finder anvendelse ved indplaceringen af de enkelte tjenestemænd eller grupper af tjenestemænd, samt – i de tilfælde, hvor stk. 6 bringes til anvendelse – om der foreligger forfremmelse eller oprykning til højere lønningsklasse, således at spørgsmål herom ikke kan indbringes for domstolene.

Bemærkninger :

I tvivlstilfælde henstilles det, at der foretages foreløbig indplacering på det laveste løntrin af de mulige, således at der – indtil finansministeriets afgørelse er indhentet – kan ske lønudbetaling på grundlag heraf.

§ 120.

Stk. 1. Finansministeren bemyndiges til at lade personlige tillæg, som er tilstået i henhold til de til § 28 svarende regler i de tidligere love, bestå, uanset den ved denne lov indtrædende lønstigning. Tilsvarende gælder personlige tillæg, som er ydet i henhold til § 831, stk. 4 og 6–8, i lov nr. 98 af 31. marts 1931.

Stk. 2. Finansministeren bemyndiges til efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet at tilstå tjenestemænd i 2. lønningsklasse, der allerede ved lovens ikrafttræden opfylder betingelserne for ansættelse i 9. lønningsklasse, et personligt, ikke-pen-

sionsgivende tillæg. Ved senere ansættelse i en stilling i 9. lønningssklasse finder reglerne i § 27 ikke anvendelse, men de pågældende tjenestemænd indplaceres efter reglerne i § 119 på grundlag af vedkommendes løn ved lovens ikrafttræden, og fra samme tidspunkt medregnes ancienniteten.

Bemærkninger:

Tjenestemænd, der oppebarer personlige tillæg i henhold til de til § 28 svarende regler i tidligere love, indplaceres på grundlag af lønnen i den tjenestemandsstilling, de beklædte den 1. april 1958; det personlige tillæg bevares herefter uforandret og medregnes ved fremtidige lønændringer i henhold til kapital 5 og ved pensionsberegning i henhold til § 51.

Er det pågældende personlige tillæg tilstået i forbindelse med overgang fra en stilling til en laverelønnet stilling, og de to stillinger henføres til samme nye lønningssklasse, bortfalder det personlige tillæg dog helt eller delvis ved opnåelse af alderstillæg.

Det bemærkes, at udnævnelse i de ved loven om normering og klassificering af tjenestemandsstillinger oprettede tjenestemandsstillinger for personer, der var ansat i statens tjeneste den 1. april d. å., kan ske med virkning fra denne dato. Hvor forholdene i det enkelte tilfælde taler derfor, sker udnævnelsen fra et senere tidspunkt.

Opmærksomheden henledes på, at ekstraordinær lønafkortning, der har været afkrævet tjenestemænd med helbredsmangler, med virkning fra den 1. april d. å. sker med halvdelen af de tidligere fastsatte ekstraordinære bidragsprocenter, således at disse regnes i forhold til samme løn som den, hvoraf de ordinære pensionsbidrag beregnes.

Det henstilles, at der ved lønudbetalingen tages generelt forbehold med henblik på eventuelle revisionsantegninger.

Bilag.

Indplaceringen af tjenestemænd og aspiranter under anvendelse af § 119, stk. 1-3.

(Bilaget er ikke optaget her).

Skrivelse af 14. juni 1958 til rektor for T. Stats-skole angående pedellers adgang til at holde ferie uden for skoleferien og til at oppebære godtgørelse for mistet ferie.

I en hertil indsendt skrivelse af 3. juni d. å. har hr. rektoren under henvisning til, at de igangværende bygningsarbejder ved skolen nødvendiggør pedellens tilstedeværelse i sommerferien, indstillet, at der bevilges denne 14 dages ferie med vikar i slutningen af august d. å., samt at der ydermere udbetales ham et beløb som erstatning for den resterende del af den ham tilkommende ferie.

I denne anledning skal man herved meddele, at ministeriet kan godkende, at pedellen holder 12 søgnedages sommerferie i slutningen af august, og at der i dette tidsrum antages en vikar til tarifmæssig løn. idet man til sin tid udbeder sig indstilling om vikarlønnens udbetaling. Man er endvidere sindet at give pedellen

godtgørelse for afsavn af den resterende del af den ham tilkommende ferie, 12 søgnedage, såfremt der ikke i næste ferieår vil kunne gives ham et ferietillæg af samme størrelse som de mistede ferie. Efter bestemmelserne i finansministeriets skrivelse af 23. november 1943 vil man dog først kunne udbetale godtgørelsen efter udløbet af den periode, indenfor hvilken erstatning af mistet ferie kan ydes i form af supplementsferie. Godtgørelse ydes da efter de betalingsbetingelser for mistede fridage, der er gældende umiddelbart efter ovennævnte periodes udløb.

Man udbeder sig rektors indstilling til sin tid om udbetaling af eventuel godtgørelse for mistet ferie.

Skrivelse af 14. juni 1958 til rektor for J. gymnasium angående uregelmæssigheder ved skriftlig eksamen.

I en gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne hertil indsendt skrivelse af 12. f. m. har hr. rektoren anmeldt et tilfælde af formodet eksamenssnyderi ved den skriftlige prøve i matematik til mellemskoleeksamen.

Det fremgår af sagen, at eleven N. N. skriftligt har opfordret sin kammerat P. P. til at hjælpe sig med nogle ligninger, men at det er uvist, om sidstnævnte har foretaget sig noget for at hjælpe kammeraten.

For så vidt angår P. P. mener ministeriet herefter ikke, der er grundlag for at foretage videre; derimod vil N. N.s skriftlige prøver til mellemskoleeksamen såvel i dansk som i matematik være at annullere, således at han henvises til at indstille sig til de skriftlige prøver i sygeeksamensterminen i august-september d. å., såfremt han ønsker at erhverve mellemskoleeksamen.

Skrivelse af 16. juni 1958 til rektor for X. Stats-skole.

I skrivelse af 20. december f. å. har hr. rektoren andraget om ved X Statsskole fra den 1. august 1958 at regne som en forsøgsordning at måtte oprette en biologisk-naturvidenskabelig gymnasielinie efter en nærmere angivet plan.

Andragendet har af ministeriet været forelagt for forsøgsudvalget vedrørende gymnasieskolerne, der atter har udbedt sig udtalelser fra universiteterne og de højere læreanstalter med henblik på, hvilken stilling man herfra vil indtage til optagelse af studenter fra en eventuel biologisk-naturvidenskabelig forsøgslinie.

Efter at ministeriet har modtaget forsøgsudvalgets indstilling i sagen, skal man herved meddele, at man under hensyn til de foreliggende omstændigheder kan bifalde, at den foreslåede biologisk-naturvidenskabelige gymnasielinie etableres ved Gentofte statsskole fra den 1. august 1958 at regne, dog alene som en forsøgsordning begrænset til en enkelt klasse, og således, at der skriftligt gives klassens elever og disses forældre besked om, hvilke muligheder de pågældende elever efter bestået studentereksamen vil have for videregående studier ved universiteterne og de højere læreanstalter. Det bemærkes herved, at Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske Højskole, ikke – heller ikke forsåvidt

angår kemiingeniørstudiet – kan acceptere studenter fra den pågældende linie, at Den farmaceutiske Læreanstalt har udtrykt stor betænkelighed herved, at Landbohøjskolen har meddelt, at den ikke kan optage studenter fra den pågældende linie ved skovbrugs- og landinspektørstudiet, og at endelig det filosofiske fakultet ved Københavns universitet har udtalt betænkelighed ved den foreslåede forsøgsordning.

Afskrift af de fra universiteterne og de andre højere læreanstalter indhentede erklæringer er ifølge derom modtagen underretning allerede indstillet hr. rektoren af forsøgsudvalget.

Det tilføjes, at ministeriet senere skal vende tilbage til spørgsmålet om den af hr. rektoren ønskede bevilning af et beløb på kr. 8.157,25 til undervisningsmateriel til forsøgslinien samt om forhøjelse af den årlige bevilning til vedligeholdelse af samlingerne.

Finansministeriets cirkulære af 17. juni 1958 om stedtillæg til statens tjenestemænd.

A.

I henhold til de ved lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd foretagne ændringer i tjenestemandsløvens stedtillægskapitel er følgende kommuner rykket op til sats a. (948 kr.):

Brøndbyvester-Brøndbyøster.
Gladsaxe.
Glostrup.
Herlev.
Herstedvester-Herstedøster.
Hvidovre.
Lyngby-Tårnbæk.
Rødovre.
Søllerød.
Tårnby.

Endvidere er sats e. afskaffet, og som følge heraf udgår de ved klassificeringen i 1955 på sats e. placerede landkommuner og bymæssige bebyggelser, jfr. finansministeriets cirkulære af 1. april 1955, af stedtillægsklasserne, medmindre de er oprykket til sats d., jfr. nedenfor under punkt B.

For finansårene 1958-59-1960-61 er finansministeren bemyndiget til efter indstilling fra lønningsrådet at fastsætte, hvilke købstæder m. v. der vil være at henføre under stedtillægssatserne b., c. og d.

B.

Efter at have modtaget lønningsrådets indstilling fastsættes det herved, at der med virkning fra 1. april 1958 udover de under punkt A. ommeldte forskydninger vil være at foretage følgende forskydninger i den hidtil gældende stedtillægsklassificering af købstæder m. v.:

Oprykninger:

Til sats b. fra sats c.:
Birkerød kommune.
Dragør kommune.
Herning.
Hillerød.
Hørsholm kommune.
Store Magleby kommune.

Til sats c. fra sats d.:

Ballerup-Måløv kommune.
Høje Tåstrup kommune med Ny Fløng by
Ikast stationsby.
Vårløse kommune.

Til sats d. fra den tidligere sats e.:

Bjerringbro stationsby.
Brørup stationsby.
Byrum-Hals-Vesterø kommune (Læsø).
Christiansfeld.
Farsø stationsby.
Fjerritslev stationsby.
Gedser stationsby.
Hammerum stationsby.
Højer.
Jegindø kommune.
Manø kommune.
Stavning kommune.
Strynø kommune.
Sønderho kommune.
Ådum kommune.

Til sats d. fra intet stedtillæg:

Videbæk stationsby.

Nedrykninger:

Til sats c. fra sats b.:

Holme-Tranbjerg kommune.*)
Rønne.

Til sats d. fra sats c.:

Tønder.
Åbenrå.

Til intet stedtillæg fra sats d.:

Fakse by.
Hover kommune.*)
Kistrup kommune.*)
Lunderskov stationsby.
Rødding by.
Ålsgårde.

C.

Fordelingen i stedtillægsklasserne for finansårene 1958-59, 1959-60 og 1960-61 er herefter følgende:

Allinge-Sandvig (sats d.), Asminderød by (sats d.), Assens (sats d.), Augustenborg (sats d.).

Ballerup-Måløv kommune (sats c.), Birkerød kommune (sats b.), Bjerringbro stationsby (sats d.), Bogen (sats d.), Bov by (sats d.), Bramminge stationsby (sats d.), Brande stationsby (sats c.), Brøndbyvester-Brøndbyøster kommune, (sats a.), Brønderslev (sats d.), Brørup stationsby (sats d.), Byrum-Hals-Vesterø (Læsø) kommune (sats d.).

Christiansfeld (sats d.), Dragør kommune (sats b.), Ebeltoft (sats d.), Esbjerg (sats b.).

Farsø stationsby (sats d.), Farum by og stationsby (sats d.), Fjerritslev stationsby (sats d.), Fredensborg stationsby og Asminderød by (sats d.), Fredericia (sats

*) Forstadsbebyggelserne forbliver på sats b.

b.), Frederiksberg kommune (sats a.), Frederikshavn (sats b.), Frederikssund (sats d.), Frederiksværk (sats d.), Frølev by (sats d.), Fåborg (sats d.).

Gedser stationsby (sats d.), Gentofte kommune (sats a.), Gilleleje stationsby (sats d.), Gladsaxe kommune (sats a.), Glostrup kommune (sats a.), Grenå (sats d.), Grindsted stationsby (sats d.), Gråsten stationsby (sats d.).

Haderslev (sats c.), Hadsten stationsby (sats d.), Hadsund by (sats d.), Hammel stationsby (sats d.), Hammerum stationsby (sats d.), Hasle (sats d.), Hasle-Skejby-Lisbjerg kommune*) (sats c.), Haslev stationsby (sats d.).

Hellebæk stationsby (sats d.), Helsingør (sats b.), Herlev kommune (sats a.), Herning (sats b.), Herstedvester-Herstedøster (sats a.).

Hillerød (sats b.), Hirtshals stationsby (sats d.), Hjørring (sats b.).

Hobro (sats b.), Holbæk (sats b.), Holme-Tranbjerg kommune*) (sats c.), Holstebro (sats c.), Hornbæk stationsby (sats d.), Horsens (sats b.).

Humblebæk stationsby (sats d.), Hundested stationsby med Lynæs fiskerleje (sats d.), Hvidovre kommune (sats a.), Højer (sats d.), Høje Tåstrup kommune med Ny Fløng by (sats c.), Hørsholm kommune (sats b.).

Ikast stationsby (sats c.), Jegindø kommune (sats d.).

Kalundborg (sats d.), Kerteminde (sats d.), Kjellerup stationsby (sats d.), Kolding (sats b.), Korsør (sats c.), Kruså by (sats d.), Kvistgård stationsby (sats d.), Københavns kommune (sats a.), Køge (sats c.).

Langå stationsby (sats d.), Lemvig (sats d.), Lillerød stationsby (sats d.), Lumby kommune (sats b.), Lyngby-Tårnbæk kommune (sats a.), Lynæs fiskerleje (sats d.), Læsø (sats d.), Løgstør (sats d.), Løgumkloster (sats d.), Løkken stationsby, (sats d.).

Manø kommune (sats d.), Mariager (sats d.), Maribo (sats d.), Marstal handelsplads (sats d.), Middelfart (sats c.).

Nakskov (sats c.), Neksø (sats d.), Nibe (sats d.), Nivå stationsby (sats d.), Nordborg (sats d.), Nordby (Fanø) kommune (sats d.), Nyborg (sats c.), Ny

Fløng by (sats c.), Nykøbing Falster (sats c.), Nykøbing Mors (sats d.), Nykøbing Sjælland (sats d.), Nysted (sats d.), Næstved (sats b.), Nørresundby (sats c.).

Odder stationsby (sats d.), Odense (sats b.).

Padborg stationsby med Bov, Frølev og Kruså byer (sats d.), Præstø (sats d.).

Randers (sats b.), Ribe (sats d.), Ringkøbing (sats d.), Ringsted (sats d.), Roskilde (sats c.), Rudkøbing (sats d.), Rødby (sats c.), Rødekro stationsby (sats d.), Rødovre (sats a.), Rønne (sats c.).

Sakskøbing (sats d.), Silkeborg (sats b.), Skagen (sats c.), Skanderborg (sats d.), Skive (sats c.), Skjern (sats d.), Skælskør (sats d.), Skærbæk stationsby (sats d.), Slagelse (sats c.), Sommersted stationsby (sats d.), Sorø (sats d.).

Stavning kommune (sats d.), Stege (sats d.), Store Heddinge (sats d.), Store Magleby kommune (sats b.), Struer (sats c.), Strynø kommune (sats d.), Stubbe-købing (sats d.), Svaneke (sats d.), Svendborg (sats c.), Sæby (sats d.), Søllerød kommune (sats a.), Sønderborg (sats c.), Sønderho kommune (sats d.).

Tarm stationsby (sats d.), Thisted (sats c.), Thorshavn (sats d.), Tinglev stationsby (sats d.), Toftlund by (sats d.), Tønder (sats d.), Tårnby kommune (sats a.).

Vamdrup stationsby (sats d.), Varde (sats c.), Vejen stationsby (sats d.), Vejle (sats b.), Viborg (sats b.), Videbæk stationsby (sats d.), Vojens stationsby (sats d.), Vordingborg (sats c.), Værløse kommune (sats c.).

Ærskøbing (sats d.), Ølgod stationsby (sats d.).

Åbenrå (sats d.), Ådum kommune (sats d.), Åkirkeby (sats d.), Ålborg (sats b.), Århus (sats b.), Års stationsby (sats d.).

D.

I medfør af § 95 i lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd er der, for så vidt angår forstadsbebyggelser, i overensstemmelse med lønningsrådets derom afgivne indstilling fastsat følgende tilføjelser til og ændringer i finansministeriets cirkulære nr. 52 af 1. april 1955 om stedtillæg til statens tjenestemænd:

Købstad	Forstadsbebyggelsen	Bemærkninger
Christiansfeld.....	Tyrstrup Syd i Tyrstrup kommune.....	oprykkes til d.
Fåborg.....	Forstadsbebyggelse i Diernæs kommune.....	henføres til d.
Haderslev.....	Erlev by i Gl. Haderslev sogn.....	henføres til c.
Helsingør.....	Espergærde stationsby.....	oprykkes til b.
	Snekkersten stationsby.....	oprykkes til b.
Hillerød.....	Frederiksborg Slotssogn.....	oprykkes til b.
	Ll. Ullerød i Harløse kommune.....	henføres til b.
Hjørring.....	Skt. Knuds by og Ålborgvej i Skt. Hans-Skt. Olai kommune.....	oprykkes til b.
Hobro.....	Forstadsbebyggelse i Hørby kommune.....	henføres til c.
Horsens.....	Torsvang i Hatting-Torsted kommune.....	henføres til b.
	Bækkelund og Dagnæs villakvarter i Tyrsted-Uth kommune.....	nedrykkes til d.

Købstad	Forstadsbebyggelsen	Bemærkninger
Kalundborg	Elmeby i Årby kommune . . . . . Nyvang i Tommerup kommune	henføres til d. henføres til d.
Kolding	Brandsbjerg og Hestchave i Raklev kommune . . . . . Nyby Strandhuse i Eltang-Sdr. Vilstrup kommune . . . . . Seest by i Seest kommune	henføres til d. henføres til b. henføres til b.
Køge	Hastrup villakvarter i Herfølge kommune	henføres til c.
Maribo	Håred by i Hillested kommune	udgår.
Middelfart	Strib havneby i Vejlbj-Strib kommune	oprykkes til c.
Nordborg	Forstadsbebyggelse i Pøl kommune	henføres til d.
Nyborg	Pilshusekvarteret i Vinding kommune	nedrykkes til intet stedtillæg.
Nykøbing Falster	Øster Toreby og Sundby L. i Toreby kommune	nedrykkes til intet stedtillæg.
Odense	Rikkemindckvarteret i Sanderup kommune	henføres til b.
Præstø	Rødeled, Ny Esbjerg og Nysøhuse i Præstø købstads landdistrikt	nedrykkes til intet stedtillæg.
Rønne	Forstadsbebyggelse i Knudsker kommune	oprykkes til c.
Sakskøbing	Rørbæk by i Sakskøbing landsogn	nedrykkes til intet stedtillæg.
Silkeborg	Funderbakke i Funder kommune	henføres til b.
Skælskør	Hesselby-Smidstrup i Eggeslevmagle kommune	nedrykkes til intet stedtillæg.
Store Heddinge	Bjelkerup i Store Heddinge landsogn	nedrykkes til intet stedtillæg.
Struer	Forstadsbebyggelse i Gimsing kommune	oprykkes til c.
Svendborg	Skovsbostrand i Egense kommune	henføres til c.
Thisted	Dragsbæk, Torp og Tingstrup i Thisted landsogn . . . . . (Dragsbæk i Tilsted kommune har intet stedtillæg).	oprykkes til c.
Vejle	Eskholt, Mølholm og Vindingland i Vinding kommune	nedrykkes til intet stedtillæg.
Århus	Brabrand stationsby i Brabrand-Sdr. Årslev kommune	oprykkes til b.

E.

Tjenestemænd med tjenestested i de ved folketællingen i 1955 (jfr. Statistiske Meddelelser 4. række, 166. bind, 1. hæfte, 1957) som forstadsbebyggelse be-

tegnede områder oppebærer fra den 1. april 1958 at regne det samme stedtillæg, som er fastsat for den pågældende købstad.

For nedennævnte forstadsbebyggelser gælder dog følgende:

Købstad	Forstadsbebyggelsen	Forstadsbebyggelsen henføres til stedtillægssats
Horsens	Bækkelund i Tyrsted-Uth kommune . . . . . Dagnæs villakvarter i Tyrsted-Uth kommune . . . . . Villabebyggelsen »Ved Sundet« i Væhr-Nebel kommune	d. d. c.
Nakskov	Sæby huse i Halsted kommune	intet stedtillæg.
Nyborg	Pilshusekvarteret i Vindinge kommune	intet stedtillæg.
Nykøbing Falster	Bangsebro i Tingsted kommune	d.
Præstø	Østre Toreby, Sundbylille og Nagelsti Brohuse i Toreby kommune	intet stedtillæg.
Præstø	Rødeled, Ny Esbjerg og Nysøhuse i Præstø købstads landdistrikt	intet stedtillæg.
Rudkøbing	Forstadsbebyggelse i Skrøbelev kommune	intet stedtillæg.
Sakskøbing	Rørbæk by i Sakskøbing landsogn	intet stedtillæg.
Skælskør	Hesselby og Smidstrup i Eggeslevmagle kommune	intet stedtillæg.
Store Heddinge	Bjelkerup i Store Heddinge landsogn	intet stedtillæg.
Thisted	Dragsbæk i Tilsted kommune	intet stedtillæg.
Vejle	Eskholt, Mølholm og Vindingland i Vinding kommune Bredballe strandhuse i Hornstrup kommune	intet stedtillæg. d.

Opmærksomheden henledes på, at det særlige, sonderjydske tillæg, jfr. § 89 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd, er ophævet med virkning fra 1. april 1958 at regne, og at der – ligeledes fra 1. april 1958 at regne, – vil være at udbetale fuldt stedtillæg til tjenestestemænd, som har tjenestebolig.

Cirkulærskrivelse af 17. juni 1958 til lederne af de private mellem- og realskoler angående de nye korte uddannelser af teknikere.

Handelsministeriet har anmodet om, at man orienterer skolerne om de nye korte uddannelser af teknikere, der gennemføres i den kommende tid.

Henvendelsen fra handelsministeriet må ses på baggrund af, at der nu går et stort tal unge mennesker ud af skolerne. Man vil meget gerne have, at disse unge får orientering om de foreliggende muligheder. Man skal derfor bede Dem om ved afslutningsfesten eller på anden måde at give de elever, der går ud af skolen, de fornødne oplysninger, og man skal i denne forbindelse anføre følgende:

I august måned påbegyndes der nye uddannelser til *tekniske assistenter* og til *laboranter*. Hensigten med disse uddannelser er i første række at skaffe flere teknikere til industrien, men når de oprettes netop nu, hvor de store årgange melder sig på arbejdsmarkedet, vil de også kunne betyde forbedringer for de unges erhvervs-muligheder. Fælles for de to uddannelser er, at de kan søges af såvel unge kvinder som unge mænd, der har bestået *realeksamen* (for laboranterne dog med fuldt penum i matematik og regning). Videre kan uddannelsen søges af dem, der har bestået en *optagelsesprøve*, som følger efter en undervisning i 8. og 9. skoleår (eller i særlige aftenskoleklasser for voksne). De krav, der stilles i forbindelse med denne forberedelse, er der nærmere redegjort for i cirkulærer udsendt af undervisningsministeriet den 21. april 1958. Eksemplarer af disse cirkulærer vil kunne fås ved henvendelse til undervisningsministeriet.

Hvad angår uddannelsen for tekniske assistenter og laboranter kan oplyses, at det drejer sig om en *2-årig uddannelse*, der er bygget således op:

- a) $\frac{1}{2}$ års teoretisk undervisning,
- b) 1 års praktisk uddannelse, og
- c) $\frac{1}{2}$ års teoretisk undervisning.

Uddannelsen til *tekniske assistenter*, der tilsigter at uddanne tekniske tegnere, beregnere og driftsassistent-ter, gives på de tekniske skoler i København, Odense, Århus, og vil eventuelt tillige blive givet ved andre tekniske skoler, hvor der indmelder sig mindst 15 elever.

Uddannelsen til laboranter, der foregår ved de teknologiske institutter i København og Århus, vil kvalificere til arbejdet på industri- og forskningslaboratorier.

Med hensyn til de *økonomiske vilkår* i forbindelse med uddannelsen kan nævnes, at skolepengene for tekniske assistenter er fastsat til 200 kr. for $\frac{1}{2}$ år; for laboranter kan endnu ikke opgives noget beløb. Der vil være mulighed for, at de unge under den teoretiske del af

uddannelserne kan få tildelt statsstipendier, medens de under den praktiske 1-årige uddannelse vil kunne tjene beløb svarende til, hvad der i almindelighed ydes polytekniske studerende.

Hvad angår *indtjeningsmulighederne* i forbindelse med de stillinger, uddannelsen åbner adgang til, er det svært at sige noget sikkert; men efter hvad der foreligger oplyst, må det antages, at lønnen for en uddannet teknisk assistent fra en begyndelsesløn på 9.–10.000 kr. vil kunne stige til ca. 18.000 kr. De bedste af dem, som søger denne uddannelse, vil have mulighed for yderligere at uddanne sig og herved kunne nå frem til lederstillinger indenfor industrien.

Der er et andet synspunkt, man bør fremføre, og det er dette: Skulle det vise sig i løbet af 8.–9. klasse, at der er elever, som opgiver tanken om at uddanne sig videre på kursus (for de tekniske assistenter m. v.), så vil forberedelsen, de har modtaget i 8.–9. klasse jo ingenlunde være overflodig. Tværtimod må den anses for at være et udmærket grundlag for en faglig uddannelse samtidig med, at den åbner vejen til de uddannelser, der bygger på lærlinguddannelsen som f. eks. teknikeruddannelsen, og antagelig vil det hurtigt vise sig, at elever, der har gennemgået den tekniske forberedelses-uddannelse, vil have øgede chancer på arbejdsmarkedet.

Rettelse af 24. juni 1958 til finansministeriets cirkulære af 17. juni 1958 om stedtillæg til statens tjenestemænd.

I ovennævnte cirkulære foretages på grund af indløbne trykfejl følgende rettelse på side 2, spalte 1, linie 2 f. n.:

»Hobro (sats b.), Holbæk (sats b.),«
rettes til: »Hobro (sats c.), Holbæk (sats c.),«.

Finansministeriets cirkulære af 19. juni 1958 til samtlige ministerier og styrelser om overgangsbestemmelserne i § 71 i lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

I medfør af § 125 i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd træder loven ikraft straks, idet dog de i loven indeholdte lønningsregler og dermed samhørende bestemmelser har virkning fra 1. april 1958 at regne for tjenestemænd m. fl., der var ansat den nævnte dato, og fra ansættelsestidspunktet for tjenestemænd m. fl., der er ansat efter nævnte dato, men for lovens ikrafttræden.

Som følge heraf skal pensionen for nedenstående tjenestemænd m. fl. principielt beregnes efter reglerne i den ny lov:

- a) tjenestemænd, der er afskediget med pension *efter* 1. april 1958,
- b) enker efter tjenestemænd, der har været tjenstgørende *efter* 1. april 1958,

- c) enker efter tjenestemænd, der er afskediget med pension efter 1. april 1958, og som har fået fastsat pensionen i henhold til den ny lov.

Derimod er der endnu ikke fastsat ændrede regler for beregningen af pensionen til tjenestemænd, der er afskediget med pension inden 1. april 1958, d. v. s. senest har fået tillagt pension fra den nævnte dato at regne, samt for enker efter sådanne pensionerede tjenestemænd og iøvrigt for enker efter tjenestemænd, der er afgået ved døden før 1. april 1958. Herom henvises til § 122 i loven om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, hvorefter personer, der oppebærer pension eller ventepenge i henhold til de før 1. april 1958 indenfor staten gældende lønnings- og pensionslove, i finansåret 1958/59 får beregnet pensionen (ventepengene), herunder reguleringstillæg, midlertidigt tillæg og særligt tillæg efter de hidtil gældende regler. Det bemærkes herved, at de pågældende ikke har adgang til at oppebære folkepensionens mindstebeløb, før der ved en særlig lov måtte blive fastsat ændrede regler vedrørende de pågældendes fremtidige pensionsmæssige stilling.

I henhold til § 71 i loven om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd har imidlertid visse af de foran nævnte a), b) og c) nævnte tjenestemænd og pensionister, hvis pension efter det anførte principielt skal beregnes efter de nye regler, adgang til inden 1 år fra lovens ikrafttræden, d. v. s. inden den 7. juni 1959, at vælge at blive pensionsmæssigt stillet, som om de var blevet pensioneret efter de hidtil gældende regler. I så fald kan dog kun lønningsindtægt indtil udgangen af marts måned 1958 lægges til grund ved beregningen af pensionen efter de hidtil gældende regler, hvorimod tjenestetid efter 1. april 1958 medregnes ved fastsættelsen af pensionskvotienten efter de ældre regler.

Sådan adgang til at vælge at blive stillet pensionsmæssigt, som om de var pensioneret efter de ældre regler, har følgende personer:

1) tjenestemænd, der den 7. juni 1958 havde opnået ret til at søge afsked med pension på grund af alder, d. v. s. i almindelighed var fyldt 65 år den nævnte dato. De pågældende, der bevarer deres adgang til at afgå med pension på grund af alder, kan således vælge at få beregnet deres pension efter de ny eller de ældre regler.

2) tjenestemænd, der har fået tillagt pension til første udbetaling den 1. maj eller 1. juni 1958.

3) tjenestemænd, der inden den 7. juni 1958 har fået bevilget afsked med pension på grund af alder eller svagelighed til fratræden efter den 7. juni 1958.

4) enker efter tjenestemænd, der er afgået ved døden i tiden fra 1. april til 7. juni 1958.

5) tjenestemænd, der efter de hidtil gældende regler inden den 7. juni 1959 ville have opnået adgang til at erholde afsked med pension på grund af alder, d. v. s. i almindelighed er fyldt 64 år den 7. juni 1958, har ligeledes inden den ovennævnte frist den 7. juni 1959 ret til at vælge at bevare adgangen til at erholde afsked med pension på grund af alder fra samme tidspunkt som hidtil, d. v. s. i almindelighed fra det 65. år og

senere, men ønsker disse tjenestemænd at bevare adgangen til at afgå med pension på grund af alder fra et tidligere tidspunkt end efter den ny lov hjemlet, vil deres pension altid være at beregne efter de ældre bestemmelser uden adgang til at vælge pension efter de nye regler.

Meddelelse om, at pågældende tjenestemand eller pensionist ønsker sig behandlet efter de hidtil gældende bestemmelser i overensstemmelse med foranstående, indsendes gennem pågældende styrelse til finansministeriets pensionskontor.

Et én gang truffet valg er bindende og kan ikke senere ændres, og valget gælder for en mandlig tjenestemands eller pensionisters vedkommende såvel egenpensionen som den eventuelle enkepension.

Det bemærkes endvidere, at det for at kunne vælge pensionering efter de ældre bestemmelser er en betingelse, at de pågældende under 1)–5) anførte tjenestemænd og pensionister samt deres eventuelle pensionsberettigede ægtefæller hverken under ansættelsen eller efter pensioneringen oppebærer folkepensionens mindstebeløb, idet de dog i denne henseende – såvel som med hensyn til tjenestemandspensionen – er undergivet de ændringer, som fremtidig måtte blive bestemt for de før 1. april 1958 pensionerede tjenestemænd. Det forventes, at der foreligger ændrede bestemmelser for de efter de ældre regler pensionerede tjenestemænd senest den 1. april 1959.

Cirkulære af 26. juni 1958 om indplaceringen af lærere efter lærerlønningsloven af 7. juni 1958, § 48, til samtlige skoledirektioner uden for København, skoleråd, kommunalbestyrelser og skolekommissioner (skolelævn).

I. Almindelige regler.

§ 1.

Stk. 1. Indplaceringen finder sted på grundlag af lønningen pr. 1. april 1958, således at bruttolønnen med de senest pr. denne dato opnåede alderstillæg lægges til grund for indplaceringen. Alderstillæg, der opnås i henhold til lærerlønningsloven af 1946, efter den 1. april 1958, d. v. s. tidligst pr. 1. maj 1958, beregnes efter reglerne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958, jfr. nærmere nedenfor i kapitel IV.

Stk. 2. Datoen den 1. april 1958 er ligeledes afgørende for, hvilket ledertillæg der skal benyttes ved indplaceringen, d. v. s. at grundlaget for beregningen bliver antallet af klasser i skoleåret 1958–59 for skoler med april-skoleår, og antallet af klasser i skoleåret 1957–58 for skoler med august-skoleår.

§ 2.

Stk. 1. Den lønning, der lægges til grund for indplaceringen, består af følgende londele:

Pensionsgivende lønning

grundløn,
alderstillæg,
almindeligt pensionsgivende løntillæg,
ledertillæg samt
stadsskoleinspektørhonorar.

Ovrige lønde

reguleringsstillæg,
midlertidigt løntillæg og særligt tillæg,

beregnet efter de pr. 1. oktober 1957 gældende satser.

Stk. 2. De tidligere første- og enelærere, der i forbindelse med overgangen fra en første- og enelærerstilling til en lærerstilling ved en centralskole eller i øvrigt i henhold til lovens § 19 har fået tillagt et kommunalt løntillæg, der i medfør af tjenestemandsløven af 1946 § 51, stk. 1 c., er gjort pensionsgivende, får ved indplaceringen i den ny lønningsklasse medregnet ovennævnte tillæg, der efter indplaceringen bortfalder.

Stk. 3. Øvrige lærere, der oppebærer personlige tillæg i henhold til lærerlønningens § 19, indplaceres på grundlag af lønnen i den tjenestemandsstilling, de beklædte pr. 1. april 1958. Det personlige tillæg bevares herefter uforandret og ved pensionsberegningen.

Stk. 4. Det amtskolekonsulenter i henhold til tilsynsloven af 12. april 1949 § 21, stk. 4, tillagte bestillingstillæg medtages ikke ved indplaceringen.

II. Indplacering af fast ansatte lærere.

§ 3.

For lærere, der den 1. april 1958 var ansat i en tjenestemandsstilling, og som i henhold til kapitel 5 i tjenestemandsløven af 1946 oppebar reguleringstillæg som forsørgere, sker indplaceringen efter følgende regler:

A. *Lærere, overlærere, viceinspektorer, skoleinspektorer, konsulenter for særundervisningen, stadsskoleinspektorer og amtskolekonsulenter.*

Til den i § 2 nævnte samlede bruttolønning beregnes et tillæg på 20 pct. af den pensionsgivende del af lønningen for tjenestemænd, hvis lønningsanciennitet i den hidtidige lønningsklasse er under 6 år, d. v. s. lønningsanciennitet for tiden 1. maj 1952 til 1. april 1958. For tjenestemænd med lønningsanciennitet for 1. maj 1952 beregnes et tillæg på 24 pct. af den pensionsgivende del af lønnen.

De pågældende lærere indplaceres herefter på det løntrin i den ny lønningsklasse, der ligger nærmest over indplaceringstallet (bruttoløn + procenttillægget).

B. *Forskolelærerinder og småbørnslærerinder.*

Disse indplaceres på det løntrin, der i den nye skala ligger nærmest over deres bruttoløn efter § 2.

C. *Skoledirektorer.*

Disse indplaceres på grundlag af den i den hidtidige lønningsklasse opnåede lønningsanciennitet.

§ 4.

Stk. 1. Ikke-forsørgere og den lavest lønnede af samgifte tjenestemænd indplaceres efter følgende regler:

A. *Lærere over 30 år.*

Indplaceres på samme løntrin som forsørgere med samme anciennitet.

B. *Lærere mellem 27 og 30 år.*

Indplaceres et løntrin lavere end forsørgere med samme anciennitet, dog mindst på begyndelseslønnen.

C. *Lærere mellem 25 og 27 år.*

Indplaceres to løntrin lavere end forsørgere med samme anciennitet, dog mindst på begyndelseslønnen.

D. *Lærere under 25 år.*

Indplaceres på det løntrin, som ligger nærmest over deres bruttoløn efter § 2, dog mindst på begyndelseslønnen.

Stk. 2. Bortset fra de i § 5 nævnte tilfælde finder der ikke nogen fornyet indplacering sted af vedkommende lærere ved oprykning fra én af førnævnte grupper til næste gruppe.

Stk. 3. Ikke-forsørgere, der efter bestemmelsen i tjenestemandsløven af 1946 § 95 midlertidig har fået tillagt reguleringstillæg som forsørgere, indplaceres efter de i § 4 nævnte regler for ikke-forsørgere, dog således at der for disse i den tilbageværende periode, for hvilken det højere reguleringstillæg er bevilget, ydes dem et personligt ikke-pensionsgivende løntillæg, svarende til nettoforskellen mellem den løn, de pågældende ville have opnået ved indplaceringen som forsørgere og deres ny løn som ikke-forsørgere.

§ 5.

I de nedenfor angivne tilfælde foretages der særlig indplacering af lærere:

Stk. 1. Ikke-forsørgere samt den lavest lønnede af samgifte tjenestemænd under 30 år henføres ved udgangen af den måned, hvori de fylder 30 år, til det løntrin, på hvilket ikke-forsørgere over 30 år i samme lønningsklasse og med samme anciennitet indplaceres ved lovens ikrafttræden den 1. april 1958.

Stk. 2. Lærere, der den 1. april 1958 var aflønnet med grundløn 2700 kr.-4440 kr., men som senest fra 1. juni 1958 er udnævnt til en stilling med grundløn 3120 kr.-4800 kr., indplaceres efter lønnen den 1. april 1958, således at der fra udnævnelsesdatoen - d. v. s. enten den 1. maj eller den 1. juni - sker fornyet indplacering af de pågældende. Denne indplacering finder sted efter tilsvarende regler som for de som første- og enelærere aflønnede andre lærere med tilsvarende anciennitet og forsørgerstatus.

Stk. 3. Lærere, der i tiden fra 1. april 1958 indtil lovens ikrafttræden den 7. juni 1958 har opnået forsørgerstatus, indplaceres først pr. 1. april 1958 efter reglerne i § 4 og derefter med virkning fra den 1. i måneden efter ændringen i forsørgerforholdet på grundlag af den bruttoløn, som ydes forsørgere i samme lønningsklasse og med samme anciennitet, som de pågældende havde den 1. april 1958, således at alders-tillæg også i dette tilfælde ydes efter reglerne i lærerlønningens § 19, jfr. nærmere kapitel IV.

Stk. 4. Ikke-forsørgere, som i ovennævnte tidsrum opnår en alder, der ville berettigede dem til en gunstigere indplacering efter foranstående regler, henføres pr. 1. april 1958 til det løntrin, hvortil deres daværende alders- og lønningsmæssige placering berettiger dem, og med virkning fra den 1. i måneden efter den opnåede højere alder til det løntrin, hvorpå tjenestemænd, der den 1. april 1958 havde denne alder i samme lønningsklasse og med samme anciennitet, indplaceres,

således at alderstillæg ydes efter reglerne i lærerlønningssloven af 1958, jfr. nærmere nedenfor i kapitel IV.

Stk. 5. Forskolelærerinder med reguleringsstillæg efter tjenestemandssloven af 1946 § 92 og med lønningsanciennitet fra 1. maj eller 1. juni 1952 opnår et personligt løntillæg fra henholdsvis 1. maj eller 1. juni 1958 til udligning af den ellers stedfundne lønning, jfr. § 21.

§ 6.

Købstadlærere, hvis lønningsanciennitet er fastsat til at gælde for tiden før den 1. maj 1943, vil – såfremt de i øvrigt opfylder betingelserne efter lærerlønningssloven af 7. juni 1958 § 32, ad 2. lønningsklasse – kunne udnævnes til overlærere fra et tidspunkt, der ligger efter lovens ikrafttræden.

Tilsvarende udnævnelse vil kunne ske, når købstadlærere i 3 år har oppebåret slutløn i henhold til § 32, stk. 1, e. i lærerlønningssloven af 1946 og i 2. lønningsklasse i lærerlønningssloven af 7. juni 1958.

§ 7.

Gruppen »Andre lærere« ved de kommunale gymnasieskoler, der med virkning fra 1. april 1958 i henhold til lærerlønningssloven af 1958 aflønnes som købstadlærere, indplaceres som overlærere, såfremt deres grundløn med alderstillæg efter tjenestemandssloven af 1946 udgjorde 5 100 kr. eller derover.

§ 8.

Lærere, der i tiden fra den 1. april 1958 indtil lovens ikrafttræden den 7. juni 1958 er udnævnte til overlærere, indplaceres den 1. april 1958 i 2. lønningsklasse, hvorefter de pågældende fra udnævnelsesdatoen indplaceres som overlærere.

§ 9.

Viceinspektører med lønningsanciennitet for tiden før den 1. maj 1952 indplaceres på 2. løntrin i 5. lønningsklasse.

Der henvises i øvrigt til medfølgende beregninger.

§ 10.

Indtil der fastsættes nye pensionsgivende honorarer til stadsskoleinspektører, hvorom man snarets udbeder sig indsendt indstilling, betragtes de pågældende som tillagt et honorar af samme størrelse som det før 1. april 1958 gældende. Dette honorar lægges til lønningen i 6. lønningsklasse, forinden indplaceringen finder sted.

Efter indstilling fra de pågældende stedlige skolemyndigheder vil ministeriet kunne godkende, at disse honorarer ændres, således at der efter en sådan ændring foretages fornyet indplacering af de pågældende.

III. Indplacering af øvrige lærere.

§ 11.

Lærere ved biskoler og pøgeskoler samt vinterlærere aflønnes efter den i 1. lønningsklasse angivne lønning, således at den bruttolønning, som de pågældende oppebår den 1. april 1958, lægges til grund for indplaceringen, der finder sted efter de for småbørnslærerinder gældende regler, jfr. § 3 B.

§ 12.

Aspiranter, timelærere og faste vikarer indplaceres på første løntrin i vedkommende klasse efter lovens § 32. For tiden indtil 1. april 1960 vil den udbetalte lønning til disse lærere samt til dem, der ansættes i tilsvarende stillinger i samme tidsrum, ikke kunne overstige de beløb, der udbetales til fast ansatte lærere i samme lønningsklasse og med samme alders- og forsørgestatus.

De i nærværende cirkulære indeholdte udbetalingsregler m. v. finder tilsvarende anvendelse på denne gruppe lærere.

IV. Opnåelse af alderstillæg.

§ 13.

Stk. 1. Efter indplaceringen i ny lønningsklasse opnås alderstillæg senest fra det tidspunkt, da alderstillæg ville være opnået i den hidtidige lønningsklasse, jfr. dog bestemmelsen i § 14.

Stk. 2. Småbørns- og forskolelærerinder, der ville have opnået alderstillæg inden 1. april 1960 efter lærerlønningssloven af 1946, opnår dette fra det pågældende tidspunkt. De øvrige opnår alderstillæg den 1. april 1960.

§ 14.

Såfremt flere løntrin i den hidtidige lønningsklasse overføres til samme løntrin i en lønningsklasse i henhold til den nye lov, kan dog kun de lærere, der den 1. april 1958 havde den største anciennitet, opnå alderstillæg efter reglen i § 13.

De øvrige lærere opnår alderstillæg henholdsvis den 1. april 1960, for så vidt angår småbørnslærerinder og dermed ligestillede, og den 1. april 1961 for de øvrige lærere.

§ 15.

Småbørnslærerinder, der havde opnået slutløn i den hidtidige lønningsklasse, opnår alderstillæg pr. 1. april 1960.

Øvrige lærere, der havde opnået slutløn i den hidtidige lønningsklasse, men som indplaceres på et løntrin, der er lavere end slutlønnen i den ny lønningsklasse, opnår alderstillæg pr. 1. april 1961.

§ 16.

Indtil der udsendes fornyet cirkulære om medregning af tidligere undervisningsvirksomhed ved beregning af tjenestealderen i henseende til lønningsanciennitet, vil der være at fradrage 2 år af undervisningsvirksomheden før 1. april 1958.

§ 17.

Fra skolerådet (kommunalbestyrelsen) udsendes der efter indplaceringen af de enkelte lærere til disse en meddelelse om den dem tilkommende nye lønningsanciennitet.

V. Udbetalingsregler.

§ 18.

Stk. 1. Ved indplaceringen kan ingen lærer med mindre end 10 års lønningsanciennitet pr. 1. april 1958, jfr. § 1, opnå en lønfremgang på mere end 15 pct. af den nettoløn (excl. stedtillæg), som tilkommer ham efter den nye lov.

Stk. 2. Ved lønningsanciennitet forstås enten lønningsanciennitet i den hidtidige lønningsklasse eller 12 års samlet undervisningsvirksomhed enten i eller uden for folkeskolen, i sidstnævnte tilfælde dog under forudsætning af, at denne undervisningsvirksomhed har kunnet medregnes ved beregningen af tjenesteaalderen i henseende til lønningsanciennitet for en lærer efter bestemmelserne i § 43 i lærerlønningsloven af 1946.

Stk. 3. Ledertillægget holdes uden for den i stk. 1 nævnte begrænsning.

§ 19.

Stk. 1. Et eventuelt overskydende beløb udbetales med $\frac{1}{12}$ månedlig af halvdelen pr. 1. april 1959 og med $\frac{1}{12}$ månedlig af halvdelen pr. 1. april 1960. Dette fradrag i lønningen ændres ikke ved opnåelse af alders-tillæg eller ved forfremmelse, således at der i begge disse tilfælde foretages samme fradrag i den nye lønning i tiden indtil 1. april 1960, som er foretaget ved indplaceringen pr. 1. april 1958.

Stk. 2. Omregning af fradrag eller fastsættelse af nyt fradrag finder i tiden indtil 1. marts 1960 herefter kun sted i de i § 5, stk. 1-4 nævnte tilfælde.

§ 20.

Lærere, der den 1. april 1958 oppebar regulerings-tillæg som ikke-forsørgere, men som inden 1. april 1960 efter reglerne i statstjenestemandsløven af 1946 ville blive anset for forsørgere, får den fra 1. i måneden efter ændringen af deres forsørgerforhold udbetalt det fulde fradrag.

§ 21.

Såfremt den udbetalte løn til en lærer efter indplaceringen bliver mindre end den før 1. april 1958 oppebårne lønning, udbetales lønforskellen til vedkommende lærer som et personligt, ikke-pensionsgivende løntillæg, der helt eller delvis bortfalder ved opnåelse af alders-tillæg.

I det omfang, hvori et højere stedtillæg kompenserer sådan lønnedgang, bortfalder det personlige tillæg.

Ved forflyttelse til et tjenestested, der er henført til en anden stedtillægssats end tjenestestedet den 1. april 1958, sker ingen ændring i personlige tillæg i henhold til nærværende paragraf.

§ 22.

Stk. 1. De i § 21 fastsatte regler finder tilsvarende anvendelse i de tilfælde, hvor lønnedgangen skyldes bortfaldet af kommunalt løntillæg.

Stk. 2. De i § 21 og nærværende paragraf stk. 1 omhandlede tillæg afholdes af kommunens kasse uden tilskud fra staten.

§ 23.

Pensionsbidraget for lærere, hvis løn er nedsat i henhold til lærerlønningsloven af 1958 § 48, stk. 4, beregnes af den fulde løn som fastsat i lovens § 32.

§ 24.

Alderstillæg opnås med det fulde beløb efter reglerne i lærerlønningsloven af 1958 § 48, jfr. nærværende cirkulæres kapitel IV. Der findes således ingen fradrag sted efter reglerne i lærerlønningslovens § 48, stk. 4, jfr. nærværende cirkulæres § 18.

§ 25.

Stk. 1. Såfremt lønfradraget i henhold til § 18, jfr. § 19, udgør mindre end 12 kr. årlig, bortses der fra det ved lønberegningen.

Stk. 2. Et antal beregninger over indplaceringen af lærere er trykt som bilag til nærværende cirkulære. Der er i skemaerne ikke taget hensyn til eventuelle stedtillæg eller ledertillæg efter 1. april 1958, og beregningerne er foretaget med udgangspunkt i det sædvanlige pensionsbidrag på 4 pct. af lønningen efter lærerlønningsloven af 1958 § 32. Fra 4. til 8. lønningsklasse er beregningen foretaget under hensyn til, at vedkommende lærer har haft 10 års tjeneste i lønningsklassen eller 12 års samlet undervisningsvirksomhed i alt, jfr. § 18.

Skemaernes enkelte grupper dækker følgende løngrupper.

- A. Forsørgere.
- B. Ikke-forsørgere over 30 år.
- C. Ikke-forsørgere mellem 27 og 30 år.
- D. Ikke-forsørgere mellem 25 og 27 år.
- E. Ikke-forsørgere under 25 år.
- F. Samgifte over 30 år.
- G. Samgifte mellem 27 og 30 år.
- H. Samgifte mellem 25 og 27 år.
- I. Samgifte under 25 år.

(Skemaerne er ikke optaget her).

Skrivelse af 27. juni 1958 til rektor for B. private kostskole angående timenedsættelse for lærere, som har alumneinspektion.

I skrivelse af 29. maj 1958 har rektor forespurgt, om der, uanset at kostafdelingerne ved B. kostskole ikke indgår i skolens tilskudsberettigede regnskab, kan ydes de lærere ved gymnasiet, der har alumnatsinspektion, samme timeafkortning som gælder for alumnatsinspektion ved statens kostskoler.

I denne anledning skal man med henvisning til undervisningsministeriets cirkulære af 30. maj 1952 § 3, stk. 1, herved meddele, at ministeriet kan godkende, at der tilkommer de pågældende alumnatsinspektorer fuld lønning som lærere imod et pligtigt timetal på 24 timer ugentlig, forudsat de har alumnatsinspektion i samme omfang som på statens kostskoler.

Cirkulære af 28. juni 1958 vedrørende gennemførelsen af lov om lønninger m.m. til folkeskolens lærere til samtlige skoledirektioner udenfor København, skoleråd, kommunalbestyrelser og skolekommissioner (skolenævn).

Ved hoslagt at fremsende et antal eksemplarer af lov af 7. juni 1958 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere skal ministeriet hertil knytte følgende bemærkninger.

I. Tidspunktet for lovens ikrafttræden m. v.

§ 1.

Ikrafttrædelsestidspunkt og overgangsbestemmelser.

Stk. 1. I henhold til § 50, stk. 1, er loven trådt i kraft straks. De i loven indeholdte lønningsbestemmelser og dermed samhørende bestemmelser har virkning fra 1.

april 1958 at regne for tjenestemænd m. fl., der er ansat efter nævnte dato.

Efter lovens § 48, stk. 4, gælder der dog i en overgangsperiode særlige regler med hensyn til størrelsen af den udbetalte løn for følgende grupper: a) Aspiranter og fastansatte lærere, som pr. 1. april 1958 havde mindre end 10 års tjenesteadler; b) fastansatte lærere, der ved lovens ikrafttræden er ikke-forsørgere, men som inden 1. april 1960 ved anvendelse af reglerne i kap. 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd ville blive anset som forsørgere eller dermed ligestillede, samt c) personer, der tjenestemandsansættes i tidsrummet 1. april 1958–31. marts 1960.

Stk. 2. Ved førstansættelse eller gensættelse i en lærerstilling i folkeskolen, der finder sted efter lovens ikrafttræden, men inden udfærdigelsen af de i lovens § 43, stk. 5, omhandlede nye regler for medregning af tidligere undervisningsvirksomhed ved beregning af læreres lønningsanciennitet, vil spørgsmålet om sådan medregning blive bedømt efter den hidtidige lovgivning, herunder § 43, stk. 7, i lov nr. 414 af 12. juli 1946, og i øvrigt på grundlag af undervisningsministeriets hidtidige praksis.

For lærere, der var fast ansat før lovens ikrafttræden, fastsættes ny lønningsanciennitet efter de særlige indplaceringsregler i lovens § 48.

Stk. 3. Samtidig med lovens ikrafttræden er ophævet lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. for folkeskolens lærere og § 3 i lov nr. 100 af 14. april 1937 om en fælleskommunal udligningsfond, med senere ændringer, senest lov nr. 25 af 5. februar 1958. For sidstnævnte bestemmelsers vedkommende gælder dog den særlige overgangsregel, at en fjerdedel af det *sognekommunerne*, herunder Gentofte kommune og de københavnske omegnskommuner, i henhold til bestemmelsen tilsagte tilskud til skolevæsenet for finansåret 1958–59 kommer til udbetaling pr. 15. juni 1958. Et beløb af i alt samme størrelse afkortes ved modregning i de amtskommunerne for samme finansår tilkommende statsilskud til sygehusvæsenet. Beløbet fordeles på de enkelte amtskommuner i forhold til deres bidrag til skolefonden i regnskabsåret 1957–58. De nærmere regler for gennemførelse af denne afkortning vil blive fastsat af indenrigsministeren efter forhandling med undervisningsministeren.

Sognekommunerne og de dermed ligestillede kommuner må dog indtil videre udfylde de hidtil anvendte indberetningsskemaer til brug ved beregning af skoletilskuddet i henhold til § 3 i loven om en fælleskommunal udligningsfond, uanset at bestemmelsen som nævnt er ophævet, idet indberetningsskemaerne samtidig tjener som specifikationsbilag til kommuneregnskaberne, men amtets revision af skemaerne med henblik på beregning af tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond bortfalder.

For *kobstadkommunerne* vedkommende bortfalder det for finansåret 1958–59 i henhold til § 3 i loven om en fælleskommunal udligningsfond tilsagte tilskud i dets helhed, jfr. undervisningsministeriets cirkulærskrivelse af 9. juni 1958 til samtlige amtsstuer og vedkommende kommunalbestyrelser.

Med hensyn til statsilskud til lærerlønningerne henvises til nærværende cirkulæres § 25.

Stk. 4. Lærernes lønninger vil herefter fra den 1. april 1958 at regne være at udbetale med de beløb, der følger af den nye lovs regler, på grundlag af den i skoleplanerne hidtil angivne normering af stillingerne, uden at det er påkrævet at afvente gennemførelsen af de skoleplansændringer, der bliver nødvendiggjort af den nye lærerlønningslov.

Stk. 5. Om de i lovens § 48 indeholdte regler om indplaceringen i de nye lønningsklasser af de før lovens ikrafttræden ansatte lærere vil der blive udfærdiget et særligt cirkulære, der tillige vil indeholde tabeller til brug ved indplaceringen.

Stk. 6. Om overgangsregler vedrørende afskedigelsesalderen henvises til § 19 i nærværende cirkulære.

Stk. 7. Personer, der oppebærer pension eller ventepenge i henhold til de før 1. april 1958 for folkeskolen gældende lønnings- og pensionslove, får i henhold til lovens § 49 i finansåret 1958–59 pension (ventepenge) beregnet efter de hidtil gældende regler, jfr. nærmere lovbestemmelsen.

§ 2.

Lønningsudbetaling og boligfradrag.

Stk. 1. Udbetaling af de forhøjede lønninger kan under hensyn til det forudgående indplacerings- og beregningsarbejde – der foretages af vedkommende skoleråd eller kommunalbestyrelse, jfr. stk. 3 –, ikke nås ved den første lønudbetaling efter lovens ikrafttræden, men kan *tidligst* gennemføres ved lønudbetalingen den 1. august 1958. Udbetalingen den 1. juli 1958 foregår efter den hidtidige ordning og med de hidtil gældende lønningsbeløb.

Stk. 2. Boligbidrag for tjenesteboliger må indtil videre indeholdes i lønnen med beløb, der mindst svarer til de pr. 31. marts 1958 gældende fradragsbeløb. Opmærksomheden henledes imidlertid på de ændrede regler i lovens § 26 om grundlaget for boligbidragets beregning, hvorefter bidraget fastsættes for hver enkelt tjenestebolig under hensyn til boligens størrelse, alder, kvalitet og udstyr. Når de i bestemmelsen nævnte nærmere regler herom er udarbejdet, vil de nye boligbidrag være at fastsætte, og da der herved må påregnes en væsentlig forhøjelse af de nugældende bidrag, må ministeriet finde det rigtigst, at der med virkning fra 1. april 1958 foretages indeholdelse i lønnen af boligbidrag med det dobbelte af de hidtidige beløb, således at endelig regulering finder sted, når de nye bidrag er endeligt fastsat.

Beregningen af de indeholdte beløb bør *tilkendegives de enkelte lærere ved den første lønningsudbetaling efter den nye lovs regler*, således at der samtidig tages forbehold om senere regulering af boligbidraget.

Stk. 3. Med hensyn til beregning og udbetaling af lønningen gælder de i undervisningsministeriets cirkulære af 30. juli 1946 §§ 1–4 fastsatte retningslinjer.

II. Aspirantordningen og de øvrige betingelser for ansættelse i folkeskolens lærerstilling. Lønningsanciennitet.

§ 3.

Aspirantordningen. Lønningsanciennitet.

Stk. 1. Ved lovens § 42 er aspirantordningen opretholdt i samme omfang som hidtil, idet den første an-

sættelse i en tjenestemandstilling i folkeskolen, jfr. her- ved lovens § 1, vedblivende er betinget af mindst 2 års tilfredsstillende aspiranttjeneste. De nærmere regler om, i hvilket omfang tidligere undervisningsvirksomhed kan træde i stedet for aspiranttjeneste, vil blive fastsat af undervisningsministeriet ved en særlig bekendtgørelse, jfr. lovens § 42, stk. 3 og 4, ligesom der vil blive fastsat nærmere regler for fradrag af sygeperioder m. v. i aspiranttiden. Aspiranttiden vil, selv om den helt eller delvis har ligget efter vedkommendes fyldte 30. år, ikke kunne give grundlag for forøget pensionsanciennitet, ligesom der ved afgang uden pension ikke bliver tale om tilbagebetaling for aspiranttidens vedkommende af differencen mellem den for stillingen gældende bruttoløn og den i aspiranttiden udbetalte nettoløn, idet denne difference ikke er at betragte som et pensionsbidrag.

Stk. 2. I aspiranttiden udgør aspirantens lønning et beløb svarende til nettobegyndelseslønnen for pågældende lærerstilling; for perioden 1. april 1958-31. marts 1960 gælder dette dog med de begrænsninger, der følger af overgangsreglerne i lovens § 48, stk. 4, sidste led.

Stk. 3. Aspirantordningen omfatter vedblivende ikke vinterlærere, timelærere og vikarer, da disse ikke er tjenestemænd, jfr. lovens § 1, stk. 2.

Stk. 4. Med hensyn til fremtidig fastsættelse af lønningsanciennitet bemærkes, at de nærmere regler om medregning af tidligere undervisningsvirksomhed i lønningsancienniteten vil blive udarbejdet af undervisningsministeren efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet, jfr. lovens § 43, stk. 5; indtil reglerne bliver udformet, vil beregning af aspiranttid og lønningsanciennitet ske på grundlag af hidtidig lovgivning og praksis, jfr. nærværende cirkulæres § 1, stk. 2.

Som ny regel er indført, at aspiranttjeneste fremtidig ved senere ansættelse i tjenestemandstilling medregnes i lønningsancienniteten.

§ 4.

Aldersbetingelserne.

Tjenestemandsansættelse i en første- eller enelærerstilling er ikke længere betinget af, at den pågældende er fyldt 25 år; det er derimod vedblivende en betingelse for at få fast ansættelse samt for at blive antaget som aspirant i en første- eller enelærerstilling eller stilling som ovennævnte lærer, at den pågældende ved vidnesbyrd fra skolekommissionen eller anden tilsvarende myndighed godtgør i 2 år at have virket tilfredsstillende i anden lærerstilling i folkeskolen eller anden anerkendt skole.

§ 5.

Helbredsattest.

Stk. 1. Reglen om tilfredsstillende helbredsattest som forudsætning for ansættelse i tjenestemandstilling i folkeskolen gælder uændret, jfr. lovens § 4, stk. 4, 1. og 2. led. ligesom også bestemmelsen i lov nr. 145 af 12. marts 1918 § 10 om, at der ved den første antagelse skal fremlægges attest for, at læreren ikke lider af smittefarlig tuberkulose i lunger eller strubehoved, er opretholdt uændret.

Stk. 2. Om forøget sygeligheds- og/eller pensionsbidrag for lærere med invaliditeter eller helbredsmangler henvises til § 17, stk. 2 og stk. 3, i nærværende cirkulære.

III. Lærerembederne i folkeskolen.

§ 6.

Lærere ved biskoler, pøgeskolelærere samt vinterlærere.

Stk. 1. Biskolelærere lønnes fremtidig efter samme lønningsklasse som småbørnslærere, se herom § 8. Som biskolelærere kan fortsat ansættes ueksaminerede lærere.

Stk. 2. Pøgeskolelærere lønnes som småbørnslærere, se § 8.

Der kan ikke ansættes nye pøgeskolelærere.

Stk. 3. Vinterlærere lønnes fremtidig efter samme lønningsklasse som småbørnslærere, jfr. § 8, altså med en lønning af 935 kr. månedlig for hver måned, de underviser, hvortil kommer alderstillæg og eventuelt stedtillæg. Vinterlæreres tjenestealder beregnes efter reglen i lovens § 43, stk. 1.

§ 7.

Timelærere og faste vikarer.

Stk. 1. Efter lovens § 33, stk. 2, lønnes timelærere og faste vikarer, der er ansat i en på skoleplanen normeret timelærerstilling, henholdsvis fast vikarstilling, for fuldt timetal efter de for aspiranter gældende regler i forhold til lønningen i 2. lønningsklasse.

Stk. 2. Undervises der i et mindre timetal, beregnes lønnen i forhold hertil, dog at lønnen udgør mindst $\frac{3}{4}$ af lønnen for fuldt timetal under forudsætning af, at vedkommende står til rådighed i et timetal svarende hertil.

Stk. 3. Den tidligere hjemmel i lærerlønningsloven af 12. juli 1946 § 33, litra g), til normering af timelærer-(inde)embeder med lønning i forhold til forskolelærerindeløn er herefter bortfaldet. Stilling af denne art, der før lovens ikrafttræden er normeret på skoleplanerne, må ved ledighed søges omdannet enten til faste småbørnslærerindeembeder eller til timelærer-(inde) embeder for eksaminerede lærerkræfter med lønning i forhold til lønningen i 2. lønningsklasse. De ved lovens ikrafttræden ansatte timelærerkræfter med forskolelærerindeløn indplaceres i 1. lønningsklasse efter reglerne i lovens § 48.

Stk. 4. Timelærere ved de kommunale gymnasieskoler lønnes efter regler, fastsat i skoleplanen.

§ 8.

Småbørnslærere.

Disse lønnes efter 1. lønningsklasse med 11.220 kr. årlig, stigende hvert 2. år med 540 kr. indtil 15.000 kr.

§ 9.

Købstadlærere, overlærere samt lærerkræfter, herunder rektorer, ved de kommunale gymnasieskoler.

Stk. 1. Lærere ved de kommunale skoler i købstæderne og de købstadordnede skoler i landkommunerne

lønnes efter 2. lønningsklasse med 12.840 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1.080 kr. indtil 15.000 kr. og derefter hvert 3. år med 1.200 kr. indtil 17.400 kr.

De til denne lønningsklasse henførte lærere oprykkes, såfremt deres tjenstlige forhold i enhver henseende har været tilfredsstillende, til 4. lønningsklasse fra det tidspunkt, da de i 3 år har oppebåret slutløn i 2. lønningsklasse. I tvivlstilfælde afgør undervisningsministeren, om betingelserne for oprykning i 4. lønningsklasse er til stede.

I 4. lønningsklasse er stillingsbetegnelsen overlærer. Lønnen udgør her 18.900 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1.500 kr. indtil 21.900 kr.

De hidtil gældende regler, hvorefter et vist antal af de ved købstadordnede skolevæsener normerede faste lærer(inde)embeder på skoleplanerne har været normeret som overlærerembeder, bortfalder for fremtiden, idet købstadlærer- og overlærerembeder fremtidig må opføres under ét på skoleplanerne for de købstadordnede skolevæsener, dog med specifikation vedrørende fordelingen på kvindelige og mandlige lærerkræfter. Oprykningen til overlærerstilling vil fremtidig alene kunne ske efter tre års tjeneste på slutløn i købstadlærerklassen (2. lønningsklasse); på dette tidspunkt sker oprykning i alle tilfælde, hvor vedkommende lærer(inde)s tjenstlige forhold i enhver henseende har været tilfredsstillende, jfr. lovens § 32.

Stk. 2. Opmærksomheden henledes på, at gruppen »Andre fast ansatte lærere ved de kommunale gymnasieskoler« fremtidig lønnes efter reglerne i lærerlønnslovens 2. og 4. lønningsklasse (købstadlærere og overlærere), og at de pågældende også med hensyn til timetal, betaling for overtimer, aspiranttid og tjenstealderberegning fremtidig følger de almindelige regler for lærere i den købstadordnede folkeskole.

Stk. 3. For rektorer, lektorer og adjunker ved de kommunale gymnasieskoler kommer de for tilsvarende tjenstemænd ved statsskolerne gældende lønsatser og regler om aspiranttid, beregning af tjenstealder, pligtigt timetal og betaling for overtimer fortsat til anvendelse, jfr. lovens § 35, stk. 1.

§ 10.

Lærere ved landsbyordnede skoler.

Ledertillæg.

Stk. 1. Første- og enelærere samt andre lærere på landet – herunder ved landsbyordnede skoler i købstæderne – lønnes efter 3. lønningsklasse med 12.840 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1.080 kr. indtil 15.000 kr., derefter hvert 3. år med 1.200 kr. indtil 17.400 kr. og derefter hvert 3. år med 1.500 kr. til 20.400 kr. årlig.

Stk. 2. Til enelæreren og den førstelærer, der har ledelsen af vedkommende skole, ydes der et personligt løntillæg, der beregnes pr. klasse, parallelklasserne medregnet, med 80 kr. årligt for hver klasse. Tillægget reguleres efter de for finanslovhonorarer gældende regler, og udgør altså for tiden 80 kr. + 110 pct. eller i alt 168 kr. pr. klasse.

Ledertillægget er ikke længere pensionsgivende.

En forskoles klasser medregnes til hovedskolen, når dennes leder også har lederforretningerne for forskolen, enten fordi forskolen har lokale i hovedskolens byg-

ningskompleks, eller i henhold til særlig truffen bestemmelse; i tvivlstilfælde afgør undervisningsministeriet, om betingelserne for at oppebære ledertillæg er til stede.

Ved skoler, der har forskelligt klassetal i en del af året, ydes ledertillægget efter det gennemsnitlige antal klasser i årets løb.

Stk. 3. Ved en ny bestemmelse i lovens § 37, stk. 1, er undervisningsministeren bemyndiget til at indrømme nedsættelse i det pligtige timetal for førstelærere ved landsbyordnede skoler på 7 klasser eller derover.

Stk. 4. Der bør snarest muligt af samtlige kommunalbestyrelser i kommuner med helt eller delvis landsbyordnet skolevæsen afgives indstilling om fastsættelse af det fremtidige ledertillæg med angivelse af klassetallet for hver enkelt af kommunens landsbyordnede skoler. Indstillingen sendes til og behandles af vedkommende skoledirektion, jfr. undervisningsministeriets cirkulære af 5. januar 1950; for så vidt angår landsbyordnede skoler i købstadskommuner sendes indstillingen dog til undervisningsministeriet.

Stk. 5. Til småbornslærerinder ved selvstændige forske-
skoler gives der intet ledertillæg.

§ 11.

Viceinspektorer.

Stk. 1. Efter lovens § 32 er viceinspektorer placeret i 5. lønningsklasse, hvori lønnen udgør 20.400 kr. stigende hvert 3. år med 1.500 kr. til 23.400 kr.

Stk. 2. Stillingen som viceinspektør knyttes til en bestemt skole, og viceinspektørens kaldsbrev skal lyde på ansættelse ved den pågældende skole.

Både lærere og lærerinder kan ansættes i stillinger som viceinspektør.

Stk. 3. Viceinspektørens hverv er at bistå skoleinspektøren ved skolens administration og at være skoleinspektørens stedfortræder, når denne har forfald. Han udfører sit hverv under ansvar over for skoleinspektøren og skolekommissionen. De nærmere bestemmelser om hans virksomhed og beføjelser fastsættes af kommunalbestyrelsen efter indstilling af skolekommissionen i en instruks, der stadfæstes af undervisningsministeren, jfr. lov nr. 200 af 12. april 1949 § 36, stk. 4.

Viceinspektørens timetal fastsættes af undervisningsministeriet ved bestemmelse på skoleplanen.

§ 12.

Skoleinspektorer.

Stk. 1. Skoleinspektorer lønnes efter 6. lønningsklasse med 22.500 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1.500 kr. indtil 27.000 kr.

Stk. 2. Skoleinspektøren er leder af den enkelte skole og har som sådan ansvaret for hele skolens virksomhed, og der tilkommer ham de beføjelser og påhviler ham de pligter, som i § 36, stk. 1, i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn er fastsat for lederen af en købstadordnet skole. Skoleinspektøren deltager i undervisningen med det i skoleplanen fastsatte timetal; de nærmere bestemmelser om hans virksomhed, beføjelser og pligter fastsættes i en instruks, der stadfæstes af undervisningsministeren, jfr. § 36, stk. 4, i ovennævnte lov.

Stillingen som leder af en særlig skoleform (hjelpeklasser, tunghøreklasser, svagtsynsklasser o. lign.) kan normeres som skoleinspektørstilling, selv om denne skoleform ikke er knyttet til en bestemt skole.

Stk. 3. Det kan som hidtil overdrages en af kommunens skoleinspektører i forbindelse med stillingen som skoleleder at bestride forretningerne som leder af kommunens samlede skolevæsen; skoleledere, der på denne måde har fået tillagt ledelsen af det samlede skolevæsen, betegnes stadsskoleinspektører. For virksomheden som stadsskoleinspektør tillægges der den pågældende et pensionsgivende honorar, hvis størrelse fastsættes på skoleplanen under hensyntagen til skolevæsenets størrelse. Der ydes med virkning fra 1. april 1958 af statskassen 85 pct. refusion også af udgiften til stadsskoleinspektørhonorarer, jfr. lovens § 44, stk. 1.

§ 13.

Konsulenter for særundervisningen.

Tjenestemandsansatte konsulenter for særundervisningen lønnes ifølge lovens § 32 efter 5. eller 6. lønningsklasse, alt efter som de pågældende er ansat i en stilling, der er normeret med viceinspektørøn, eller i en stilling, der er normeret som skoleinspektørøn. De nærmere regler om stillingerne som konsulent for særundervisningen findes for amtsråds kredsenes vedkommende i § 25 og for købstædernes vedkommende i § 26 i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn; disse regler er – bortset fra fastsættelse af lønnsens størrelse – ikke ændret ved den nye lærerlønninglov.

§ 14.

Amtsskolekonsulenter.

Disse lønnes ifølge lovens § 32 efter 7. lønningsklasse med 25.800 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 2.100 kr. indtil 30.000 kr. Det amtsskolekonsulenterne hidtil i medfør af § 21, stk. 4, i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn ydede bestillingstillæg af 1.500 kr. årligt bortfalder fra den 1. april 1958 at regne. De øvrige regler i ovennævnte lovs §§ 21–23 om amtsskolekonsulenternes forhold, herunder refusionsbestemmelsen i § 21, stk. 4, sidste led, er fortsat gældende.

§ 15.

Skoledirektører.

Stk. 1. Skoledirektører henføres ifølge lovens § 32 til 8. lønningsklasse med en lønning på 33.000 kr. årlig, stigende efter 3 år til 35.100 kr.

Stk. 2. Skoledirektøren er som hidtil leder af kommunens samlede skolevæsen, og der er ved loven ikke tilsigtet nogen ændring i den hidtil i lærerlønningloven af 12. juli 1946 § 32, stk. 1 a, fastsatte betingelse for oprettelse af en skoledirektørstilling, nemlig at der efter købstadens størrelse og antallet af klasser, fordelt på flere skoler, er brug for en sådan særlig stilling. Stillingen som skoledirektør oprettes på kommunens skoleplan efter indstilling fra de stedlige skolemyndigheder.

IV. De kommunale løntillæg.

§ 16.

Stk. 1. Efter lovens § 36 kan undervisningsministeren – ligesom hidtil – efter indstilling fra kommunalbestyrelsen godkende kommunale ikke-pensionsgivende løntillæg til lærerlønningerne ved en kommunes hele skolevæsen eller dele deraf.

Stk. 2. Det er ved den nævnte lovbestemmelse forudsat, at samtlige i medfør af § 36 i lærerlønningloven af 12. juli 1946 godkendte kommunale løntillæg inddrages i deres helhed samtidig med gennemførelsen af de nye lønninger, således at eventuel fortsat ydelse af sådanne tillæg kun kan ske ved fornyet optagelse på skoleplanen med undervisningsministeriets godkendelse.

Opmærksomheden henledes herved på, at undervisningsministeriet fremtidig vil udvise den størst mulige tilbageholdenhed med godkendelse af kommunale løntillæg efter § 36, og for så vidt det måtte blive aktuelt på ny at søge indført kommunale løntillæg til lærere i de storkøbenhavnske kommuner, vil der ikke alene blive taget hensyn til den nominelle lønforskel i forhold til lønningerne for tilsvarende stillinger under Københavns kommunale skolevæsen, men tillige til andre forhold, som naturligt bør have indflydelse på spørgsmålet om tillæggets ydelse og i givet fald dets størrelse, såsom forskellen i kommuneskat, boligmuligheder og lign.

V. Pensionsbidrag.

§ 17.

Stk. 1. Som bidrag til dækning af udgifterne til pensionering afkortes i henhold til lovens § 41 fra den nye lovs ikrafttræden at regne 4 pct. af den fulde for stillingen fastsatte lønning, herunder eventuelle tillæg efter §§ 87–88 i lov om lønninger og pension m. v. til statens tjenestemænd. Bidrag svares endvidere af eventuelle pensionsgivende personlige tillæg, herunder honorar til stadsskoleinspektører, men ikke af stedtillæg og ledertillæg.

Pensionsbidragene tilfalder fremtidig i deres helhed statskassen, jfr. lovens § 41.

Stk. 2. Ved lovens § 4, stk. 4, er undervisningsministeren bemyndiget til at træffe bestemmelse om ansættelse i tjenestemandstilling i folkeskolen af personer med invaliditeter eller helbredsmangler, der vel ikke er til hinder for, at den pågældende kan bestride stillingen, som dog medfører forøget risiko med hensyn til sygdom og for tidlig afgang fra tjenesten. Sådant ansættelse sker på de i lovens § 47, stk. 5, samt § 39, sammenholdt med lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 50, stk. 2, omhandlede vilkår. Undervisningsministeren er herved bemyndiget til at bestemme, at der til imødegæelse af risiko for tjenesteforsømmelser på grund af sygdom i mere end normalt omfang afkortes et af lønningen procentvis beregnet fradrag, ligesom undervisningsministeren på tilsvarende måde er bemyndiget til at forhøje pensionsbidraget ud over de ordinære 4 pct. under hensyn til den forøgede pensionsrisiko som følge af de pågældende invaliditeter eller helbredsmangler.

Stk. 3. Med hensyn til tjenestemænd, for hvem der for lovens ikrafttræden er fastsat ekstra sygeligheds- og/eller pensionsbidrag, vil procentatsen for det ekstra

bidrag fra den nye lærerlønningsskiftekræfter af regne være at fastsætte til halvdelen af den hidtidige procentatsats, men således, at bidraget fremtidig skal sættes i forhold til den fulde for stillingen fastsatte lønning, jfr. nærværende paragrafs første stykke.

Stk. 4. I de tilfælde, hvor lønningsindtægten er nedsat i henhold til lovens § 8 (suspension), § 10 (indkaldelse til militærtjeneste) og § 11 (nedsat timetal) beregnes afkortningen kun af den lønningsindtægt, der faktisk udbetales.

Stk. 5. Ved lovens § 4, stk. 5, er undervisningsministeren – som hidtil – bemyndiget til at tillade, at lærere, hvis helbredsattest ikke kan godkendes som fyldestgørende til ansættelse i pensionsgivende stilling med normalt eller forhøjet pensionsbidrag, ansættes i lærerstillingen i folkeskolen, uden at der til ansættelsen er knyttet pensionsret.

§ 18.

Stk. 1. Såfremt en tjenestemand afskediges uden pension, udbetales ved fratrædelsen de indbetalte pensionsbidrag med renter 4 pct. p. a. af det ved hvert års begyndelse indestående beløb med tillæg af 2 pct. af de i fratrædelsesåret tilkomne beløb, jfr. dog nærværende paragrafs stk. 3. Renteberegningen sker som hidtil, jfr. cirkulære af 25. september 1946, § 26.

Stk. 2. Fratræder tjenestemanden ifølge eget ønske efter den nye lærerlønningsskiftekræfter og efter at have været ansat mindst 5 år i pensionsberettigende tjenestemandsstilling, kan han dog i stedet for den i stk. 1 nævnte ydelse kræve at få en godtgørelse, der svarer til det dobbelte af de af ham selv indbetalte pensionsbidrag med renter som anført. Sidstnævnte godtgørelse skal – med mindre undervisningsministeriet tillader anden anvendelse – indbetales til en under statsinsyn stående pensionskasse eller den forsikringsmæssige pensionsordning, hvortil den pågældende måtte overgå, eller, hvis dette ikke bliver tilfældet, anvendes som indskud til en tidligst ved det 60. år opsat pensionsforsikring eller livrente i et anerkendt livsforsikringselskab (pensionsforsikringselskab). Pensionsforsikring m. v., der er tegnet for beløb, der således er overført til en pensionskasse eller anden forsikringsmæssig pensionsordning, kan ikke senere tilbagekøbes uden undervisningsministeriets samtykke.

Stk. 3. Som en ny regel er det ved lærerlønningsskifte – jfr. lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 50, stk. 3, tredje led – fastsat, at tilbagebetaling af pensionsbidrag, jfr. nærværende paragrafs stk. 1, eller overførelse af bidrag til en pensionskasse eller pensionsforsikring m. v., jfr. nærværende paragrafs stk. 2, dog ikke kan finde sted ved ansøgt afsked mindre end 5 år før det tidspunkt, hvortil tjenestemanden kan søge sin afsked med pension på grund af alder.

Stk. 4. Genansættes en tjenestemand under sådanne omstændigheder, at genansættelsen er forbundet med pensionsret, må de tilbagebetalte pensionsbidrag eller den udbetalte godtgørelse på ny indbetales med renter, beregnet efter foranstående regler. Såfremt en lærerinde, der ved afsked på grund af ægteskabs indgåelse før den nye lærerlønningsskiftekræfter har fået udbetalt den i lærerlønningsskiftekræfter af 12. juli 1946 § 6,

stk. 8, jfr. lærerlønningsskiftekræfter af 28. april 1931 § 6, stk. 7, omhandlede ydelse, genansættes i folkeskolens tjeneste, må ydelsen tilbagebetales, hvad enten genansættelsen er forbundet med pensionsret eller ikke. Opnås der ikke ved genansættelsen pensionsret, vil der i det beløb, der skal tilbagebetales, dog være at fratrage et beløb, svarende til de af den pågældende under den tidligere tjenestemandsansættelse indbetalte pensionsbidrag med renter.

Stk. 5. Udgiften til tilbagebetaling af pensionsbidrag beregnes og udredes af den skolefond, hvorunder den pågældende lærer ved fratrædelsen er ansat. Af beløb, der hidrører fra tiden før den 1. april 1958, refunderer statskassen halvdelen; beløb, hidrørende fra tiden efter den 1. april 1958, refunderes fuldt ud af statskassen.

Stk. 6. Andragende om tilbagebetaling af pensionsbidrag indgives til den pågældende skolefond.

Stk. 7. For medlemmer af statsunderstøttede pensionskasser eller pensionsfonde, der overgår til tjenestemandsstillingen i folkeskolen, er medregning af medlemstid i en sådan pensionsordning ved fastsættelsen af pensionsalderen i folkeskolens betinget af, at der til vedkommende skolefond overføres beløb, der indtil videre fastsættes efter de hidtil gældende regler, jfr. senest tekstanmærkningerne nr. 2, 3, 4, 5 og 7 til finanslovs-konti § 20 II. A. 1 og 6 på finansloven for finansåret 1958-59, samt § 3, stk. 4, i lovbekendtgørelse nr. 431 af 16. september 1947. Når beløbet er overført til skolefonden, vil et tilsvarende beløb være at kreditere undervisningsministeriet på den løbende mellemregning mellem vedkommende skolefond og ministeriet. Finder omvendt overgang sted fra en tjenestemandsstilling i folkeskolen til en stilling, hvortil er knyttet pensionsret i en statsunderstøttet pensionskasse eller pensionsfond, overføres tilsvarende beløb fra vedkommende skolefond til den pågældende pensionskasse under forudsætning af, at den pensionsgivende tjenestetid i folkeskolen medregnes ved fastsættelsen af pensionsalderen. Når beløbet er overført fra skolefonden, vil et beløb, svarende til halvdelen af bidraget for tiden før 1. april 1958 og det fulde bidrag for tiden efter denne dato, være at debitere undervisningsministeriet på den løbende mellemregning mellem vedkommende skolefond og ministeriet. Undervisningsministeren afgør i disse tilfælde, hvilken pensionsgivende lønning, fastsat i overensstemmelse med principperne for den hidtidige lønning, der vil være at lægge til grund for tjenestetid efter 1. april 1958, jfr. lærerlønningsskiftekræfter § 39, sammenholdt med § 50, stk. 6, i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

VI. Afskedigelsesalderen.

§ 19.

Stk. 1. Enhver tjenestemand er som hidtil forpligtet til at søge sin afsked til fratrædelsen med udgangen af den måned, hvori han fylder 70 år. Som en ny regel er det fastsat, at *ansøgning om afsked til det nævnte tidspunkt* skal indgives senest 3 måneder inden udløbet af den måned, hvori tjenestemanden fylder 70 år.

Stk. 2. Minimumsalderen for adgang til uden dokumentation af svagelighed at søge afsked med pension er ved loven forhøjet fra 65 år til 67 år. Tjenestemænd, som ved lovens ikrafttræden er fyldt 65 år, og som

derved før lovens ikrafttræden har opnået ret til at søge afsked med pension på grund af alder, bevarer dog denne ret. De kan endvidere inden 1 år efter ikrafttrædelsesdagen meddele undervisningsministeriet, at de til sin tid ved pensionering ønsker at blive stillet, som om de var afgået med pension med udgangen af marts måned 1958. I så fald medregnes dog tjenestetid efter 1. april 1958 ved fastsættelsen af pensionskvotienten efter de ældre regler.

Tilsvarende adgang tilkommer endvidere bl. a. tjenestemænd, der inden lovens ikrafttræden har fået bevilget afsked med pension på grund af alder eller svagelighed, samt tjenestemænd, der har fået tillagt pension i tiden fra 1. april 1958 til lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Tjenestemænd, som ved lovens ikrafttræden er fyldt 64 år, bevarer ligeledes retten til at søge afsked med pension på grund af alder når som helst efter det fyldte 65. år *under forudsætning af, at de inden 1 år efter lovens ikrafttræden til undervisningsministeriet indsender meddelelse om, at de ønsker at bevare den nævnte ret.* De stilles da med hensyn til pensionens beregning som nævnt i stk. 2.

VII. Gennemførelse af ligeløn for forsørgere og ikke-forsørgere.

§ 20.

Den nye lov er baseret på princippet om fuld lønmæssig ligestilling mellem forsørgere og ikke-forsørgere. Ved førsteansættelser og genansættelser efter den 1. april 1960 gælder dette ubetinget. For de før 1. april 1958 ansatte aspiranter og tjenestemænd samt for personer, der tjenestemandsansættes i perioden fra 1. april 1958 til 31. marts 1960, gælder særlige indplacerings- og overgangsregler i henhold til lovens § 48. Der henvises herom til lovens ordlyd, til § 1, stk. 1, i nærværende cirkulære samt til undervisningsministeriets cirkulære om indplaceringen m. v.

VII. Løndelene.

§ 21.

Stk. 1. Loven fastsætter lønningerne til et samlet hele, en »bruttoløn«, som efter nærmere i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd fastsatte regler dyrtids- og reallønsreguleres såvel i op- som nedadgående retning. Pensionsbidrag beregnes af hele bruttolønnen. Ud over bruttolønnen ydes stedtillæg.

Stk. 2. Stedtillægssatserne er fra lovens ikrafttræden følgende:

Sats a: 948 kr. årlig.

Sats b: 600 kr. årlig.

Sats c: 420 kr. årlig.

Sats d: 300 kr. årlig.

Stk. 3. Under sats a henhører fra 1. april 1958 ikke blot Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner, men tillige følgende af hovedstadens omegnskommuner: Brøndbyvester-Brøndbyøster, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Herstedvester-Herstedøster, Hvidovre, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, Søllerød og Tårnby.

Under sats b henhører de store købstæder samt de andre by- og landkommuner eller dele af sådanne, som ved den forstående stedtillægsklassificering måtte blive henført til denne sats.

Under sats c henhører de mellemstore købstæder samt de andre kommuner, som ved klassificeringen måtte blive henført til denne sats.

Under sats d henhører alle øvrige købstæder samt de andre kommuner, som måtte blive henført til denne sats.

Den hidtidige stedtillægssats c er bortfaldet ved lovens ikrafttræden.

Stk. 4. Den hidtil ifølge lærerlønnsloven af 12. juli 1946 § 38 gældende særregel for folkeskolens lærere, hvorefter en lærer aldrig har kunnet oppebære højere stedtillæg end det, der ville tilkomme ham efter den kommunes forhold, i hvilken hans bolig er beliggende, er ikke optaget i den nye lov. *Det er herefter alene tjenestestedet, der er afgørende for stedtillægsberegningen.*

IX. Ophævelse af reglerne om »medgift« ved kvindelige tjenestemænds afsked i forbindelse med indgåelse af ægteskab.

§ 22.

Den i lærerlønnsloven af 12. juli 1946 § 6, stk. 8, hjemlede adgang til under visse nærmere angivne betingelser at udbetale en særlig ydelse (»medgift«) til en kvindelig tjenestemand, der efter ansøgning afskediges uden pension som følge af indgåelse af ægteskab, er *ophævet* ved den nye lov.

Om tilbagebetaling af tidligere oppebåret »medgift« ved en lærerindes genansættelse henvises til § 18, stk. 4, i nærværende cirkulære.

X. Afholdelse af udgiften til vikar for en lærer i tidsrummet mellem ansættelsesdatoen og tiltrædelsen.

§ 23.

I medfør af lovens § 22, stk. 2, er en lærer, der ansættes fast i et embede, pligtig at tiltræde dette senest 14 dage efter den dato, fra hvilken ansættelsen regnes. Udgiften til vikar i tidsrummet mellem ansættelsesdatoen og tiltrædelsen udredes som hidtil for de første 3 dage af kommunen, for resten af tiden af læreren selv.

XI. Ændringer af skoleplanerne som følge af den nye lærerlønnslov.

§ 24.

Stk. 1. Forslag til de ændringer i skoleplanerne, som er nødvendige som følge af den nye lærerlønnslov, udarbejdes efter de om skoleplansændringer sædvanligt gældende regler.

Som nævnt i § 1, stk. 4, i nærværende cirkulære er det ikke nødvendigt at afvente gennemførelsen af de skoleplansændringer, der følger af den nye lov, før løn-udbetaling efter denne lov finder sted.

Stk. 2. Om *embedsnormeringen* efter den nye lov bemærkes, at der for de landsbyordnede skolers vedkommende fortsat vil være at opføre første- og enlærerembeder og andre lærer(inde)embeder hver for sig på skoleplanen, uanset at alle disse embeder fremtidig hører til samme lønningsklasse. Om normeringen ved købstadordnede skoler henvises til § 9, stk. 1, i nærværende cirkulære, hvorefter overlærerembeder fremtidig ikke skal opføres særskilt på skoleplanen.

Stk. 3. Med hensyn til afkortning for den til et lærerembede hørende *jordlod* henledes opmærksomheden på

den nye bestemmelse i lovens § 27, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen kan rejse krav om afløsning af en jordlod, også når der ikke er vakance i embedet. Såfremt vedkommende lærer er indforstået med afløsningen og vilkårene for denne, kan afløsningen godkendes af skoledirektionen, men hvis læreren gør indsigelse imod afløsningen, kan spørgsmålet indbringes for undervisningsministeren, der har den endelige afgørelse.

XII. Andre ændringer, der følger af den nye lærerlønningsslov.

§ 25.

Refusion fra statskassen.

Ved lovens §§ 44-46 er indført den nye ordning, at statskassen med virkning fra 1. april 1958 yder refusion med 85 pct. af lærerlønningerne og udgiften til ventepenge samt med den fulde udgift til pensioner, herunder eventuelle børnetillæg.

Med hensyn til de enkelte løn dele, der omfattes af statsrefusionen, henvises til opregningen i lovens § 44. Det bemærkes, at kommunernes udgifter til *vakancevikarer* vil blive betragtet som refusionsberettigede udgifter efter samme procentsats som de øvrige, i loven udtrykkeligt nævnte vikarudgifter (til vikarer under sygdom m. v. samt til faste vikarer m. fl.).

Den del af lærerlønningerne, der ikke efter § 44 betales af statskassen, afholdes ifølge § 45 af kommunerne. Skolefondene bærer herefter ikke mere nogen del af lønnings- og pensionsudgifterne i sidste instans, men skolefondene er udbetalings- og beregningsmyndighed som hidtil.

Udbetaling af statstilskud og forskud på samme sker efter de i undervisningsministeriets cirkulære af 30. juli 1946 § 7 givne regler.

§ 26.

Af de øvrige ved loven indførte helt nye eller ændrede bestemmelser skal man særlig henlede opmærksomheden på følgende:

1) Nye bestemmelser om *opslag* af folkeskolens embeder er den optaget i lærerlønningsslovens § 4. Reglerne svarer dels til de hidtil i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn indeholdte, dels til bestemmelser i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. Reglen i lærerlønningsslovens § 4, stk. 1, andet led, er ny.

De mere detaljerede forskrifter i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn §§ 38-39 om fremgangsmåden ved lærerembeders besættelse gælder stadig ved siden af lærerlønningsslovens regler.

2) Reglen i § 6, stk. 5, er udvidet, således at der nu, forinden *uansøgt afskedigelse* af en fast ansat lærer finder sted, skal gives ikke blot læreren selv, men også vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation lejlighed til at udtale sig i sagen. Såfremt forhor er afholdt i henhold til § 13, skal der dog ikke indhentes yderligere udtalelse.

3) Dersom de stedlige skolemyndigheder ikke finder at kunne give en lærers andragende om at træde *uden for nummer* deres anbefaling, gælder nu ifølge lovens § 7, stk. 1, andet led, at vedkommende lærer kan begære

sagen forelagt for undervisningsministeriet til endelig afgørelse.

4) Reglerne i lærerlønningssloven af 12. juli 1946 § 7, stk. 3-4, om det offentlige afholdelse af *vikarudgifter* under en lærers deltagelse i kursus er ophævet ved § 43, stk. 3, e, i lov nr. 220 af 11. juni 1954 om uddannelse af lærere til folkeskolen. Reglerne i sidstnævnte lovs §§ 38 og 39 er trådt i stedet.

5) Bestemmelserne i lovens § 8, stk. 3, om efterbetaling af løn, der er tilbageholdt under en lærers *suspension*, rækker noget videre end de tilsvarende bestemmelser i lærerlønningssloven af 12. juli 1946, idet der nu er åbnet mulighed for, såfremt forholdene i særlig grad taler derfor, at yde hel eller delvis efterbetaling af mistede, ikke-pensionsgivende ydelser af den i § 9, stk. 4, om handlede art.

6) Reglerne om *funktions- og konstitutionsvederlag*, jfr. § 9, stk. 2, er ændret til gunst for de fungerende.

7) Reglerne i § 10, stk. 2 og stk. 4, om lønning under visse former for *militærtjeneste* er omredigeret. I stk. 5 er som en ny regel fastsat, at det tidsrum, i hvilket en fast ansat lærer er indkladt til pligtig militærtjeneste, medregnes i lønningsancienniteten. Reglerne i § 10 kan efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse bringes til anvendelse også på apiranter, timelærere og faste vikarer. I forbindelse med udarbejdelsen af de i nærværende cirkulæres § 3, stk. 4, omhandlede nye regler for medregning af tidligere undervisningsvirksomhed m. v. ved beregning af lønningsanciennitet for lærere i folkeskolen vil der blive fastsat regler for, i hvilket omfang militærtjeneste forud for en lærers tjenestemandsansættelse fremtidig vil kunne medregnes i lønningsancienniteten. Indtil de pågældende regler måtte blive udfærdiget, vil medregning af militærtjeneste finde sted i overensstemmelse med hidtidig lovgivning og praksis.

8) Reglen om adgang for *gifte lærerinder* til at opnå nedsat timetal, jfr. § 11, stk. 2, er ændret, således at denne adgang fremtidig tillægges alle lærerinder med forsørgerpligt over for børn under 18 år, men til gengæld ikke lærerinder, der er uden sådan forsørgerpligt. For så vidt angår gifte lærerinder, der for lovens ikrafttræden har opnået timetalsnedsættelse i henhold til lærerlønningssloven af 12. juli 1946 § 11, stk. 2, men som ikke opfylder den nye lovs krav om forsørgerpligt over for børn under 18 år, vil der - såfremt de pågældendes forhold i særlig grad er afhængige af, at nedsættelsen bevares i en overgangsperiode - *overgangsmæssigt* kunne gives tilladelse til, at de pågældende bevarer det nedsatte timetal i skoleåret 1958-59. Afgørelse i sager vedrørende anvendelse af lovens § 11, stk. 2, træffes for købstædernes vedkommende af byrådet, for landkommunernes vedkommende af skoledirektionen.

9) Reglerne om lærerinders tjenestefrihed i forbindelse med *barnefødsel* er ændret, jfr. lovens § 12, stk. 1.

10) Reglerne i § 13 om *disciplinær undersøgelse* er på flere punkter ændret. Der henvises navnlig til § 13, stk. 3, om godtgørelse af udgifter til bisidder m. v., til § 13, stk. 4, andet led, om den forhandlingsberettigede lærerorganisations adgang til at blive gjort bekendt med afgørelsen, og til § 13, stk. 7, hvorefter reglerne i stk. 2-6 fremtidig gælder i alle disciplinærsager, altså også i tilfælde, hvor læreren måtte være mistænkt for et

kriminelt forhold. I dette tilfælde kan læreren dog ligesom hidtil selv forlange undersøgelsen henvist til retten.

11) I § 14, stk. 2, er der indsat en tilføjelse om, at lærerens eventuelle *skriftlige tilståelse* for at overflødiggøre forhør og undervisningsministeriets samtykke må være affattet således, at læreren vedgår de faktiske momenter i det påsigtede forhold og erkender sig skyldig i en tjenesteforseelse.

12) I § 15, stk. 1, er fristbestemmelserne for *sagsanlæg vedrørende lønning m. v.* delvis ændret.

13) Som nyt 2. punktum i § 16 er der indføjet regler for hel eller delvis dækning af en lærers eventuelle udgifter i forbindelse med en retssag, som læreren har måttet anlægge efter ministeriets pålæg for at fralægge sig ærerørige beskyldninger.

14) I § 17 om lærerorganisationers *forhandlingsret* er der foretaget nogle ændringer og tilføjelser.

15) Ifølge § 24, stk. 1 og 2, finder de for statstjenestemænd fastsatte regler om *lønforsku*d og *lønforskrivning* (§§ 33 og 34 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd) anvendelse også for folkeskolens lærere. Opmærksomheden henledes derfor på de ændrede regler for statstjenestemænd på dette område. *Lønforsku*d kan herefter ydes med et beløb på indtil $\frac{1}{2}$ års pensionsgivende løn, dog højst 6000 kr. (tidligere 3000 kr.). Den hidtil gældende regel, hvorefter det har været udelukket at opnå lønforsku tidligere end 2 år efter, at et tidligere lønforsku var afbetalt, er lempet, således at der herefter er mulighed for under ganske særlige omstændigheder at yde nyt lønforsku før udløbet af de to år. *Lønforskrivning* kan fremtidig gives med forpligtelse til at afdrage indtil $\frac{1}{8}$ af hele tjenestemandslønnen. Ny er endvidere reglen om, at der nu også kan gives forskrivning på højst $\frac{1}{8}$ af de ved en tjenestemand's fratræden forfaldende pensionsbidrag.

16) *Lærerkrafter* ved landsbyordnede skoler har fortsat ret til *tjenestebolig*, men der behøver ikke længere ubetinget at høre *have* til boligen. Lærere, der før lovens ikrafttræden har fået ansættelse i et embede, hvortil der hører tjenestebolig med have, bevarer dog for embedstid retten til haven; det må endvidere anses for naturligt, at der også fremtidig i almindelighed er knyttet have til tjenesteboliger for lærere på landet.

17) Undervisningsministeren har nu kun hjemmel til at kræve *lederbolig* indrettet ved nyopførte købstadskoler, dersom vedkommende kommunalbestyrelse giver tilslutning dertil, jfr. lovens § 25, stk. 2.

18) Den tidligere regel i lærerlønningsskoven af 12. juli 1946 § 29, hvorefter der *ikke skulle svares boligafkortning* for det tidsrum, i hvilket en lærer i henhold til nævnte paragraf havde ret til *efter sin fratræden* af stillingen fortsat at benytte tjenesteboligen, er ændret, således at der fremtidig principielt vil være at svare samme boligbidrag som for fratrædelsen. Der kan dog, såfremt læreren har måttet afgive dispositionsretten over en del af boligen, indrømmes ham et fradrag i boligbidraget.

19) I reglerne om *flyttegodtgørelse* er der foretaget en del tekniske ændringer, som er en konsekvens af det nye lønningssystem. Den hidtidige forskel mellem forsørgere og ikke-forsørgere over 40 år på den ene side og yngre ikke-forsørgere på den anden side er på dette særlige område bibeholdt, idet de udgifter, som den særlige

procentgodtgørelse tager sigte på, normalt ikke vil forekomme for yngre ikke-forsørgere. Procentgodtgørelsen vil fremtidig være at beregne på grundlag af tjenestemandens fulde bruttolønning, men den administrativt fastsatte procentats forudsættes nedsat tilsvarende. Der vil så snart som muligt blive udarbejdet et nyt cirkulære om flyttegodtgørelse til afløsning af undervisningsministeriets cirkulære af 30. september 1946. Indtil et sådant nyt cirkulære fremkommer, henvises til indholdet af den nye lovs § 30.

§ 27.

Til brug for skoledirektionerne, byrådene og skolerådene og til fordeling blandt kommunalbestyrelserne, skolekommissionerne og skolenævnene vedlægges eksemplarer af lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. m. til statens tjenestemænd, kap. 2-6.

Et antal eksemplarer af nærværende cirkulære medfølger til fordeling blandt kommunalbestyrelserne, skolekommissionerne og skolenævnene.

Finansministeriets cirkulære af 30. juni 1958 angående flyttegodtgørelse.

AFSNIT I.

Lovbestemmelser og bemærkninger hertil.

§ 99 om flyttegodtgørelse i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd er sålydende:

§ 99.

Flyttegodtgørelse.

Stk. 1. Forflyttes en tjenestemand til et andet opholdssted, kan der tilstås ham godtgørelse af befordringsudgifter for egen person og husstand samt af dokumenterede fragtudgifter til jernbanetransport (eventuelt skibstransport) af bohavet, jfr. dog stk. 2. Herudover kan der til bestridelse af de øvrige med bohavets flytning forbundne udgifter til gifte mandlige tjenestemænd, ydes et beløb, der til enhver tid fastsættes af finansministeren, som en procentdel af den af tjenestemanden umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) oppebårne årlige lønning, jfr. §§ 84, 87 og 88, med tillæg af det for det tidligere og det nye opholdssted fastsatte årlige stedtilæg. Tilsvarende gælder andre tjenestemænd, såfremt de pågældende har hjemmeværende børn under 18 år eller er over 40 år – for gifte kvindelige tjenestemænd jfr. dog nedenfor. Såfremt tjenestemandens rimelige flytteudgifter ikke herved kan dækkes, kan efter finansministerens nærmere bestemmelse udgifterne til bohavets flytning godtgøres efter regning. Til tjenestemænd, der ikke opfylder betingelserne for at opnå den forannævnte procentgodtgørelse, ydes på tilsvarende måde godtgørelse efter regning, idet gifte kvindelige tjenestemænd dog altid vil kunne opnå halv procentgodtgørelse. Til gifte kvindelige tjenestemænd ydes de samlede godtgørelser kun med halvdelen. Såfremt flytteudgiften står i misforhold til den efter foranstående regler fastsatte godtgørelse, kan flyttegodtgørelsen nedsættes.

Stk. 2. Sker forflyttelsen efter ansøgning og uden at være forbundet med forfremmelse, vil der ved bereg-

ningen af de i stk. 1 omhandlede godtgørelser bortset fra befodringsudgifter for egen person og husstand være at fradrage $\frac{1}{5}$. Samme regel gælder for forflyttelser samtidig med en tjenestemands tilbagekomst fra militærtjeneste, eller efter at han har stået uden for nummer eller har været på ventepenge eller ved forflyttelser som disciplinær straf. Det nævnte fradrag foretages dog ikke for gifte tjenestemænd, der forflyttes samtidig med hjemsendelsen fra pligtig militærtjeneste.

Stk. 3. For så vidt forflyttelsen skyldes forfremmelse, kan der udover de i stk. 1 omhandlede ydelser til gifte mandlige tjenestemænd samt til andre tjenestemænd, såfremt de sidstnævnte har hjemmевærende børn under 18 år – for gifte kvindelige tjenestemænd jfr. dog nedenfor – tilstås en godtgørelse på 2 pct. af den umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) oppebårne årlige lønning, jfr. §§ 84, 87 og 88. Til andre tjenestemænd, herunder gifte kvindelige tjenestemænd, kan der tilstås en godtgørelse på 1 pct. af det omhandlede lønningsbeløb, jfr. dog stk. 5. Godtgørelse ydes ikke til ugifte under 25 år. Endvidere kan der tilstås godtgørelse for eventuelt huslejetab, dog ikke over 20 pct. af lønningen, jfr. §§ 84, 87 og 88 for vedkommende tidsrum, eller for udgifter foranlediget ved dobbelt husførelse, dog højst $\frac{3}{4}$ af dagpengene for udstationering for vedkommende lønningsklasse og i alt ikke over 20 pct. af et års lønning, jfr. §§ 84, 87 og 88. Godtgørelsen for huslejetab beregnes altid, som om lejemålet var indgået med sædvanligt opsigelsesvarsel, selv om lejemålet er indgået for længere tidsrum. Finansministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra disse begrænsninger.

Stk. 4. Sker forflyttelsen uansøgt og uden at være forbundet med forfremmelse, kan der, bortset fra de i stk. 2, 2. punktum, omhandlede tilfælde, ydes de i stk. 3 nævnte godtgørelser, dog således at den i nævnte stykke omhandlede procentgodtgørelse i stedet for henholdsvis 2 eller 1 pct. fastsættes til 6 eller 3 pct., og at der til ugifte tjenestemænd under 25 år kan ydes en godtgørelse på 1 pct. Er meddelelse om uansøgt forflyttelse uden forfremmelse ikke givet tjenestemanden med 3 måneders varsel, kan der – bortset fra de i stk. 2, 2. pkt., omhandlede tilfælde – til tjenestemænd, der opfylder betingelserne for at oppebære godtgørelse for dobbelt husførelse, i stedet for denne godtgørelse udbetales den pågældende sædvanlig udstationeringsgodtgørelse i tiden fra forflyttelsen og indtil 3 måneder efter varslets meddelelse. Har styrelsen af tjenstlige grunde været afskåret fra at give tjenestemanden det nævnte varsel, kan dette nedsættes, og det tidsrum, i hvilket den pågældende kan oppebære udstationeringsgodtgørelse i stedet for godtgørelse for dobbelt husførelse, nedsættes da tilsvarende.

Stk. 5. Er samlevende ægtefæller begge tjenestemænd, kan hver kun oppebære halvdelen af den i stk. 1, jfr. stk. 2, omhandlede godtgørelse, beregnet efter den højeste lønning. Den i stk. 3, 1. punktum, jfr. stk. 4, hjemlede godtgørelse kan de tilsammen kun oppebære med 2, henholdsvis 6 pct. af den højstlønnes lønning, jfr. §§ 84, 87 og 86. Samgifte tjenestemænd kan ikke oppebære godtgørelse for dobbelt husførelse.

Stk. 6. Flyttegodtgørelse vil ikke kunne tilstås, hvis der er forløbet mindre end 3 år siden den sidste med

flyttegodtgørelse forbundne forflyttelse. Uansøgt forflyttelse, der ikke sker samtidig med vedkommendes forfremmelse, afskærer ikke fra godtgørelse for fremtidig forflyttelse. I tilfælde af uansøgt forflyttelse eller forfremmelse, kan der altid ydes godtgørelse uden hensyn til tidligere flyttegodtgørelser. Finansministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra den forannævnte begrænsning.

Stk. 7. Såfremt en tjenestemand, uden at forflyttelse foreligger, må indflytte i eller udflytte af en anvist tjenestebolig, kan der tilstås ham en godtgørelse i overensstemmelse med for ansættende regler.

Stk. 8. Når en tjenestemand ved sin afgang med pension (ventepenge) eller enken efter en tjenestemand efter dennes død skal fraflytte en tjenestebolig, kan der tilstås en godtgørelse svarende til 35 pct. af det ifølge § 36, stk. 4, fastsatte normale årlige boligfradrag; sådan godtgørelse kan dog ikke oppebæres samtidig med fribefordring for personer og bohavere på statsbanerne.

Stk. 9. De nærmere bestemmelser vedrørende anvendelsen af de i nærværende paragraf omhandlede regler fastsættes af den enkelte styrelse efter forud indhentet godkendelse af finansministeren.

Stk. 10. Reglerne i nærværende paragraf kan efter finansministerens nærmere bestemmelse bringes til anvendelse på elever, medhjælpere, jfr. § 5, stk. 1, og månedslønnede aspiranter, jfr. § 5, stk. 2.

Stk. 11. Foranstående regler kan bringes til anvendelse, når tjenestemænd i folkeskolen eller folkekirken ansættes som tjenestemænd under staten.

Til stk. 1.

Den i lovbestemmelsens stk. 1 hjemlede standard-flyttegodtgørelse fastsættes med virkning fra 1. april 1958 og indtil videre således:

for flytninger over afstande indtil 50 km 1,7 pct.
for flytninger over afstande over 50 km indtil 150 km 1,9 pct.
for flytninger over afstande over 150 km 2,1 pct.
af summen af nedenstående lønningsdeles årlige beløb.

- den af tjenestemanden umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) i henhold til § 84, jfr. §§ 87 og 88, oppebårne bruttoløn.
- eventuelt pensionsgivende personligt tillæg.
- det for det tidligere tjenestested (d. v. s. fraflytnings-tjenestestedet) fastsatte stedtillæg.
- det for det nye tjenestested (tilflytnings-tjenestestedet) fastsatte stedtillæg. Ved den i lovbestemmelsens stk. 7 omhandlede indflytning i eller udflytning af en anvist tjenestebolig, medregnes det for tjenestestedet fastsatte årlige stedtillæg kun een gang.

Afstanden beregnes ad det valgte transportmiddel (jernbanes, skibs eller landevejskøretøjs) nærmeste vej. Ved tjenestemandens husstand forstås hustru, børn, husmedhjælpere og andre personer, der har fast ophold i huset uden at betale derfor.

Til bohavere henregnes eksempelvis ikke flagstænger, drivhuse, lysthuse, køretøjer, både, hønsehuse, landbrugsredskaber eller husdyr. Billetudgiften til en enkelt

tjenestemanden eller hans familie tilhørende hund kan dog refunderes. Godtgørelse ydes ikke for befordring af bohavet som ekspresgods eller – bortset fra håndbagage og lignende genstande, for hvis vedkommende rejsegodsbefordring er almindelig – som rejsegods.

Befordringsudgifter for personer godtgøres kun med billetprisen til offentlig befordringsmiddel (jernbane, skib, rutebil) i tilfælde, hvor sådant har været benyttet, og ikke for højere klasse end den, på hvilken rejsen faktisk har fundet sted.

Forflyttelsesrejsen betragtes ikke som tjenesterejse i henseende til beregning af time- og dagpenge.

For gifte kvindelige tjenestemænd godtgøres halvdelen af befordringsudgifterne for egen person og husstand – herunder ægtefællen. Herudover ydes halvdelen af den for gifte mandlige tjenestemænd hjemlede standardgodtgørelse, eller godtgøres halvdelen af de ifølge regning til bohavets flytning afholdte udgifter.

Godtgørelse kan ikke ydes af udgifter til flytning i anledning af førsteansættelse i statens tjeneste.

Til stk. 2.

Fradraget på $\frac{1}{5}$ foretages såvel i tilfælde, hvor standardgodtgørelsen kommer til udbetaling, som hvor der flyttes efter regning. Ved hjemrejse fra militærtjeneste sker befordring af egen person med militær rejsehjemmel, og billetudgiften godtgøres derfor ikke.

En tjenestemand kan ikke oppebære flyttinggodtgørelse, når han sættes på ventepenge, jfr. dog lovbestemmelsens stk. 8.

Til stk. 3.

Ved forfremmelse forstås ansættelse i højere lønningsklasse samt overgang til en chefstilling eller en stilling med anden benævnelse inden for samme lønningsklasse, når sådan overgang efter pågældende etats (styrelses) forhold må anses som en naturlig oprykning.

Den særlige supplerende procentgodtgørelse, der først kan udbetales, efter at flytning af bohavet har fundet sted, beregnes med 2 pct. henholdsvis 1 pct. af summen af nedennævnte lønningsdeles årlige beløb:

1. den af tjenestemanden umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) i henhold til § 84, jfr. §§ 87 og 88, oppebårne bruttoløn.
2. eventuelt pensionsgivende personligt tillæg.

En tjenestemand kan *ikke for samme tidsrum* oppebære godtgørelse såvel for huslejetab som for udgifter ved dobbelt husførelse. Til huslejetab henregnes centralvarmebidrag o. lign., som tjenestemanden for vedkommende tidsrum ifølge kontraktlig forpligtelse må betale for den fraflyttede lejlighed.

Godtgørelse for huslejetab tilstås også en tjenestemand, der selv ejer den ejendom, i hvilken den fraflyttede lejlighed findes, såfremt ejendommen ikke har kunnet sælges eller lejligheden udlejes, hvorom erklæring skal afgives. Det afgøres i hvert tilfælde af den myndighed, som tilstår godtgørelsen, om den opgivne lejeværdi kan anses for passende. I tvivlstilfælde forelægges spørgsmålet for finansministeriet.

Ved fastsættelsen af godtgørelse for dobbelt husførelse fradrages der for besparelse i hjemmet pr. dag et beløb, som under forudsætning af, at den pågældende ikke skønnes at have handlet uøkonomisk, udgør $\frac{1}{6}$ af de for vedkommende lønningsklasse til enhver tid gældende fulde dagpenge uden nattillæg, altså aldrig nedsatte dagpenge.

Godtgørelsen for dobbelt husførelse ydes i henhold til dokumenteret regning efter fradrag for besparelse i hjemmet og ialt ikke udover $\frac{3}{4}$ af dagpengene for udstationering, heri indbefattet nattillæg samt tillæg for første, anden og tredje dag.

Udbetaling af godtgørelse for udgifter foranlediget af dobbelt husførelse forudsætter, at den forflyttede tjenestemand opretholder husførelse på det tidligere tjenested af hensyn til ægtefællen og eller hjemmenværende børn under 18 år.

Ved udtrykket »et års lønning, jfr. §§ 84, 87 og 88« forstås den højeste pensionsgivende lønning, som den pågældende på et givet tidspunkt har oppebåret i den tid, for hvilken godtgørelse for dobbelt husførelse beregnes.

Efter omstændighederne kan der i stedet for husleje-godtgørelse eller godtgørelse for dobbelt husførelse ydes godtgørelse for udgifter til opmagasinerings af bohavet, indtil passende bolig for tjenestemanden har kunnet tilvejebringes, hvis en sådan ordning bliver billigere for statskassen.

Sker forflyttelsen uansøgt eller i anledning af forfremmelse, kan der udover udgiften til den ved forflyttelsen nødvendiggjorte enkeltrejse for tjenestemanden og hele hans husstand tillige godtgøres billetudgiften til en udført dobbeltrejse for tjenestemanden og hans hustru inden flytningen for at give de pågældende lejlighed til på det nye tjenested at finde en passende bolig eller besigtige den nye bolig.

Når ganske ekstraordinære forhold, såsom isvanske-ligheder ved storebæltsoverfarten el. lign., har forårsaget en upåregnelig forlængelse af bohavets transport med jernbane og derigennem påtvunget tjenestemanden et hotelophold for sig og husstand, kan der, når forflyttelsen er uansøgt eller skyldes forfremmelse, *efter forud indhentet godkendelse fra finansministeriet* godtgøres de derved foranledigede rimelige dokumenterede hoteludgifter for så vidt angår det tidsrum, der må henføres til det upåregnelige forhold, idet der dog for besparelse af husførelse i hjemmet fradrages et beløb, der for hvert af husstandens medlemmer over 18 år beregnes som $\frac{1}{6}$ af fulde dagpenge (uden nattillæg) for tjenestemandens lønningsklasse. For børn i alderen 3–18 år udgør beløbet halvdelen af det for voksne fastsatte.

Som en ekstraordinær og midlertidig foranstaltning under unormale boligforhold kan der, for så vidt tjenesten tillader det, og betingelserne for udbetaling af godtgørelse for dobbelt husførelse er til stede, gives en forflyttet gift tjenestemand for hver fulde 3 uger, der hengår fra forflyttelsestidspunktet og indtil hans familie flytter til det nye tjenested, en frirejse frem og tilbage til besøg hos familien.

Endvidere vil den enkelte styrelse efter et konkret skøn i hvert enkelt tilfælde kunne tilstå en tjenestemand, der forflyttes uansøgt eller ansøgt i forbindelse med forfremmelse, og som ikke opfylder betingelserne for at

oppebære godtgørelse for dobbelt husførelse, frirejse til det tidligere tjenestested, såfremt den pågældende her har fast ejendom eller et ikke opsagt lejemål om en selvstændig lejlighed.

Til stk. 5.

I stk. 5. 1. pkt., er der tilvejebragt hjemmel for en deling af den i stk. 1, jfr. stk. 2, omhandlede standardgodtgørelse, eventuelt godtgørelse efter regning, mellem samlevende ægtefæller, der begge er tjenestemænd, hvorefter hver af disse kan oppebære nævnte godtgørelse med halvdelen, for standardgodtgørelsens vedkommende beregnet efter den højeste lønning, således at de tilsammen kan oppebære den godtgørelse, som den højstlønnede tjenestemand kan oppebære.

For så vidt begge forflytninger ikke hviler på samme grundlag – enten ansøgning (jfr. stk. 2) eller forfremmelse (jfr. stk. 3) eller uden ansøgning og uden forbindelse med forfremmelse (jfr. stk. 4) – beregnes begges flyttegodtgørelse efter den gunstigste regel, som en af ægtefællerne efter reglerne i stk. 1–4 er berettiget til.

Til stk. 7.

Ifølge denne bestemmelse kan der til enhver tjenestemand, som, uden at forflyttelse foreligger, må indflytte i eller udflytte af en anvist tjenestebolig, ydes en godtgørelse af tilsvarende omfang, som hvis ind- eller udflytningen var sket i forbindelse med forflyttelse til et andet opholdssted. Afgørende for godtgørelsens størrelse er herefter anledningen til flytningen: ansøgning, jfr. stk. 2, forfremmelse, jfr. stk. 3 o. s. v.

Ved beregningen af den i stk. 1, jfr. stk. 2, omhandlede standardgodtgørelse medregnes det for tjenestestedet fastsatte årlige stedtillæg, kun een gang.

Til stk. 10.

I tilslutning hertil fastsættes med virkning fra 1. april 1958 og indtil videre følgende regler for beregning af flyttegodtgørelse til tjenestemandspiranter, elever og medhjælpere, jfr. lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 5:

Til gifte mandlige aspiranter, ydes der i tilfælde af forflyttelse godtgørelse af befordringsudgifter for egen person, husstand og bohav, efter de i § 99, stk. 1, jfr. stk. 2, for gifte mandlige tjenestemænd fastsatte regler, således at der af udgifterne til bohavets flytning fradrages $\frac{1}{5}$. Forflyttes de uansøgt og uden forbindelse med tjenestemandsansættelse, ydes flyttegodtgørelse efter de i § 99, stk. 4, for gifte, mandlige tjenestemænd fastsatte regler. Sker forflyttelsen i forbindelse med ansættelse i tjenestemandstilling, ydes flyttegodtgørelse efter de i § 99, stk. 3, for gifte mandlige tjenestemænd fastsatte regler.

Til gifte kvindelige aspiranter ydes flyttegodtgørelse med halvdelen af det efter foranstående regler beregnede beløb.

Til ugifte aspiranter ydes der i tilfælde af forflyttelse godtgørelse efter regning af befordringsudgifter for egen person og bohav, dog at der af udgifterne til bohavets

flytning fradrages $\frac{1}{5}$. Sker forflyttelsen uden ansøgning eller samtidig med ansættelse som tjenestemand, godtgøres udgifterne til bohavets flytning uden fradrag, og der kan eventuelt godtgøres leje af et enkelt værelse i indtil en måned, når fornøden forklaring gives, og kvittering for beløbet vedlægges.

Ved hjemsendelse fra militærtjeneste sker befordring af egen person med militær rejsehjemmel, og billetudgiften godtgøres derfor ikke.

Til elever og medhjælpere, jfr. fornævnte lovs § 5, stk. 1, ydes flyttegodtgørelse efter foranstående regler for tjenestemandspiranter, dog uden fradrag af $\frac{1}{5}$, for så vidt det kun drejer sig om flytning af enkelte indbogenstande.

Godtgørelse kan ikke ydes af udgifter til flytning i forbindelse med eller i anledning af første antagelse i statens tjeneste.

AFSNIT II.

Vejledning for tjenestemanden til opnåelse af flyttegodtgørelse.

I medfør af § 99 i lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, der har virkning fra 1. april 1958, har enhver tjenestemand, der forflyttes til et andet opholdssted, til bestridelse af udgifterne ved den egentlige flytning af bohavet udover selve transporten pr. jernbane (eventuelt skib) ret til at få udbetalt en standard-flyttegodtgørelse til fri rådighed, jfr. nedenfor under A., eller, såfremt de rimelige udgifter ikke derved vil kunne dækkes, godtgørelse efter regning, jfr. nedenfor under 5. Ugifte tjenestemænd under 40 år der ikke har hjemmeværende børn under 18 år er dog alene berettiget til at oppebære godtgørelse af flytteudgifter efter regning. Til gifte kvindelige tjenestemænd ydes begge godtgørelser kun med halvdelen. Såfremt flytteudgiften står i misforhold til tjenestemandens løn, kan flyttegodtgørelsen nedsættes.

Ved ansøgt forflyttelse uden forbindelse med forfremmelse må tjenestemanden selv bære en vis del af flytteudgifterne, jfr. nærmere lovbestemmelsens stk. 2 og nedenfor under A. og B.

Udover foranstående kan der, for så vidt forflyttelsen skyldes forfremmelse, eller den er sket uansøgt og uden at være forbundet med forfremmelse, ydes en supplerende procentgodtgørelse til fri rådighed til dækning af andre med flytningen forbundne udgifter, ligesom der kan tilstås godtgørelse for eventuelt huslejetab eller for udgifter foranlediget ved dobbelt husførelse, jfr. lovbestemmelsens stk. 3 og 4 og nærmere nedenfor under C.

Endvidere er der fastsat særlige regler for beregning af flyttegodtgørelse i lovbestemmelsens stk. 5 for samgifte tjenestemænd, i stk. 7 for indflytning i eller udflytning af tjenestebolig, i stk. 8 for fraflytning af tjenestebolig i forbindelse med afgang med pension (ventepenge), og endelig er der i stk. 6 fastsat visse begrænsninger for, hvor hyppigt flyttegodtgørelse kan ydes.

A. Flytning mod standardgodtgørelse.

For så vidt gifte mandlige tjenestemænd samt andre tjenestemænd, der har hjemmeværende børn under 18

år, eller ugifte tjenestemænd over 40 år, hvis bohavet ikke befordres gratis ved statens (styrelsens) foranstaltning, ønsker at flytte mod den dem i § 99, stk. 1-2, hjemlede standardgodtgørelse til dækning af de udgifter, der er forbundet med bohavets flytning – udover dokumenterede udgifter til befordring med jernbane eller, hvis jernbaneforbindelse ikke haves, med skib – står de frit med hensyn til indhentelse af flyttetilbud, valg af flyttemåde, transportmidler etc.

De kan i så fald oppebære følgende godtgørelser:

- 1) Befordringsudgifter for egen person og husstand.
- 2) Fragtudgifter til bohavets transport pr. jernbane (eventuelt skib, men *ikke* ad landevej), dokumenteret ved fragtbrev eller færgebillet.
- 3) Fragtudgifter til returnering pr. jernbane (eventuelt skib) af den ved bohavets forsendelse anvendte emballage, dokumenteret ved fragtbrev.
- 4) Fragtudgifter, dokumentert ved fragtbrev, til forsendelse med jernbane (eventuelt skib) af flytteomnibus i tom stand i *umiddelbar* tilknytning til flytningen, for så vidt flytteomnibus benyttes, og anvendelsen heraf godkendes som rimelig, jfr. nedenfor under B. Der kan dog ikke refunderes et større beløb end tomfragten mellem til- og fraflytningsstedet.
- 5) Standardgodtgørelsen, der med virkning fra 1. april 1958 og indtil videre beregnes således:

for flytninger over afstande indtil 50 km 1,7 pct.

for flytninger over afstande over 50 km indtil 150 km 1,9 pct.

for flytninger over afstande over 150 km 2,1 pct.

af summen af nedenstående lønningssdeles årlige beløb:

- a) den af tjenestemanden umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) i henhold til § 84, jfr. §§ 87 og 88 oppebårne bruttoløn.
- b) eventuelt pensionsgivende personligt tillæg.
- c) det for det tidligere tjenestested (d. v. s. fraflytnings-tjenestestedet) fastsatte stedtillæg.
- d) det for det nye tjenestested (tilflytningstjenestestedet) fastsatte stedtillæg. Ved beordret indflytning i eller udflytning af en anvist tjenestebolig, uden at forflyttelse foreligger, medregnes det for tjenestestedet fastsatte årlige stedtillæg kun een gang.

Afstanden beregnes ad det valgte transportmiddels (jernbanes, skibs eller landevejskøretøjs) nærmeste vej.

Sker forflyttelsen efter ansøgning og uden at være forbundet med forfremmelse, vil der ved beregningen af de foran (under 2)–5) anførte godtgørelser være at fradrage $\frac{1}{5}$, som tjenestemanden selv må bære, jfr. lovbestemmelsens stk. 2.

Flyttegodtgørelse ydes kun efter derom indgivet andragende, som indsendes ad sædvanlig tjenstlig vej til tjenestemandens styrelse, umiddelbart efter at flytningen er udført, hvilket dokumenteres f. eks. ved indsendelse af fragtbrev for bohavets befordring, flyttere-regning eller attest fra vedkommende lokale foresatte.

Udover foranstående vil der, når standardgodtgørelse oppebæres, ikke kunne godtgøres nogen yderligere udgift til bohavets flytning, transport, forsikring eller lignende.

Om de særlige supplerende godtgørelser, der kan tilstås ved forflyttelser i anledning af forfremmelse, jfr. lovbestemmelsens stk. 3, og ved uansøgte forflyttelser, jfr. lovbestemmelsens stk. 4, se nedenfor under C.

B. Flytning efter regning.

Foruden ugifte tjenestemænd under 40 år, der medmindre de pågældende har hjemmeværende børn under 18 år – udelukkende kan oppebære godtgørelse efter regning, har enhver tjenestemand, der forflyttes, adgang til at flytte efter regning, for så vidt flytningen – udover dokumenterede udgifter til bohavets befordring med jernbane, eller hvis jernbaneforbindelse ikke haves, med skib – ikke vil kunne eller bevisligt ikke har kunnet gennemføres på rimelig måde for standardgodtgørelsen under iagttagelse af de gældende administrative forskrifter, jfr. nedenfor, og anvendelse af fornuftig økonomi.

Sker forflyttelsen efter ansøgning og uden at være forbundet med forfremmelse, fradrages $\frac{1}{5}$ i samtlige regningsudgifter bortset fra befordringsudgifter for egen person og husstand, jfr. lovbestemmelsens stk. 2.

Hvis tjenestemanden ikke straks overdrager statsbanernes transportagentur, jfr. nærmere nedenfor under D., at foranledige flytningen udført, skal han umiddelbart efter modtagelsen af meddelelse om forflyttelse eller dog i god tid forinden flytningen indhente mindst 3 tilbud på flytningen. Dette gælder dog ikke for ugifte under 40 år, der kun flytter med enkelte indbogenstande. Disse tilbud skal indhentes uafhængigt af hinanden og ikke alene fra store flytteforretninger. Eet af tilbudene skal i hvert fald indhentes hos en flytteforretning på det sted, hvorfra eller hvortil tjenestemanden flytter, for så vidt flytteforretninger findes det pågældende sted, og ellers fra en nærliggende by eller en by på transportruten. Tjenestemanden skal selv direkte indhente tilbudene, der skal indeholde oplysning om transportmåde samt betaling for leje og befordring af omnibus, for arbejdsløn til ud- og indpakning, læsning og op- og nedbæring og for eventuelle andre ydelser, der nærmere specificeres, f. eks. forsikring, jfr. nedenfor. Udgifter ved bohavets befordring med jernbane eller skib må ikke være inkluderet i tilbudssummen, idet disse udgifter refunderes særskilt, når de dokumenteres ved medsendelse af fragtbrev eller lignende.

Ved flytning efter regning skal statens transportmidler benyttes, hvor dette er muligt, selv om flytningen udføres af en flytteforretning. For så vidt benyttelse af statens transportmidler f. eks. på grund af kortere afstand mellem fra- og tilflytningsstedet, vil være absolut uøkonomisk, hvilket navnlig må anses at være tilfældet, hvis flytteautomobilets hen- og tilbagetur ad landevej inklusive på- og aflæsningen vil kunne gennemføres inden for samme dag, vil anden befordring dog kunne benyttes. Skønner statsbanernes transportagentur allerede ved tjenestemandens henvendelse inden flytningen, at der er grundlag for benyttelse af andre transportmidler end statens, vil agenturet kunne godkende sådan benyttelse.

Flytteomnibus (flyttevogn, flytteautomobil) – eventuelt transporteret pr. jernbane – kan anvendes, når det

kan betragtes som stemmende med god økonomi samt skik og brug blandt folk af tilsvarende levestandard uden for statens tjeneste, idet herved bl. a. må tages i betragtning, om tjenestemandens indbo har et sådant omfang, at det kan fylde en omnibus, samt adgangen til at få omnibus stillet til rådighed af transportvirksomheder på til- og fraflytningsstedet.

Udgiften til pakmesters rejse kan på tilsvarende måde kun forventes godtgjort, såfremt medsendelse af pakmester kan anses for rimelig begrundet ved indboets omfang og værdi samt mangel på egnet arbejdskraft.

Såfremt udgiften til *almindelig* transportforsikring ikke er inkluderet i tilbudssummen, vil udgiften hertil kunne refunderes særskilt mod behørig dokumentation fra forsikringsselskabet. For flytninger til udlandet, Grønland eller Færøerne godtgøres forsikringspræmie kun efter forud indhentet godkendelse fra finansministeriet. Iøvrigt godtgøres forsikringspræmie ikke.

Udgifter til autoriseret installatør for ophængning og nedtagning af lamper refunderes, hvorimod der ikke ydes godtgørelse af udgifter ved, at elektriske effekter ikke – eller ikke uden ændring – kan anvendes på det nye tjenestested på grund af anden strømstyrke eller strømart.

En tjenestemand, der ønsker at flytte efter regning, er berettiget til at forelægge statsbanernes transportagentur, jfr. herom nedenfor under D., de modtagne flyttetilbud til godkendelse af et af tilbudene. Hvis sådan godkendelse ikke opnås, vil han kunne få fornøden vejledning med hensyn til indhentelse af nyt eller nye tilbud.

Såfremt transportagenturet ikke anser noget af de af tjenestemanden selv indhentede flyttetilbud for rimeligt, eller såfremt tjenestemanden ikke selv ønsker at indhente tilbud, kan han anmode agenturet om at søge fremskaffet et flyttetilbud med den virkning, at han enten kan benytte dette eller, hvis han foretrækker at acceptere et andet højere tilbud, der ikke senere godkendes, selv må betale det overskydende.

I de tilfælde, hvor tjenestemanden benytter et af transportagenturet godkendt eller fremskaffet flyttetilbud, vil senere nedsættelse af flyttegodtgørelsen ikke kunne ske.

For så vidt tjenestemanden undlader at indhente transportagenturets godkendelse af et af de af ham indhentede flyttetilbud, er administrationen berettiget til at nedsætte flyttegodtgørelsen til det beløb, indenfor hvilket flytningen skønnes at have kunnet udføres, eventuelt kun yde standard-flyttegodtgørelse, jfr. foran afsnit II. A.

Såfremt tjenestemanden ikke anser en tilfredsstillende flytning af bohavet for mulig ved den af transportagenturet anviste flyttemåde eller det flyttetilbud, der er indhentet gennem eller godkendt af agenturet, er han berettiget til herom at rette en nærmere motiveret henvendelse til sin styrelse, der, såfremt hans opfattelse støttes, forelægger spørgsmålet for finansministeriet til afgørelse.

Andragende om flyttegodtgørelse må indsendes ad sædvanlig tjenstlig vej til tjenstemandens styrelse umiddelbart efter, at flytningen er udført, bilagt de indhentede flyttetilbud (for så vidt disse ikke tidligere

er indsendt), samt flytteregningen, der altid bør kræves specificeret, og som ikke må indeholde poster, der ikke dækker et udført arbejde eller et afholdt udlæg. Sådanne af flyttefirmaet afholdte udlæg, f. eks. til jernbanefragt eller skibsfragt, almindelig transportforsikring, rampepenge, emballagens eller flytteomnibussens forsendelse i tom stand i umiddelbar tilknytning til flytningen etc., må være behørigt dokumenteret og kan i modsat fald ikke forventes godtgjort. Et eventuelt fra transportagenturet indhentet flyttetilbud eller godkendelse af sådant vedlægges andragendet.

C. De særlige godtgørelser ved forflyttelse i anledning af forfremmelse og uansøgt forflyttelse.

For så vidt forflyttelse skyldes forfremmelse, kan der i henhold til lovbestemmelsens stk. 3 udover de foran omhandlede ydelser – d. v. s. *enten* standardgodtgørelse (A.) eller godtgørelse efter regning (B.) – til fri rådighed ydes en supplerende procentgodtgørelse, som for gifte mandlige tjenestemænd og andre tjenestemænd, såfremt de sidstnævnte har hjemmeværende børn under 18 år – for gifte kvindelige tjenestemænd jfr. dog nedenfor – udgør 2 pct. og for andre tjenestemænd (herunder gifte kvindelige tjenestemænd), undtagen ugifte tjenestemænd under 25 år, udgør 1 pct. af summen af nedennævnte lønningsdeles årlige beløb:

1. den umiddelbart for forflyttelsen (forfremmelsen) i henhold til § 84, jfr. §§ 87 og 88, oppebårne brutto-løn.
2. eventuelt pensionsgivende personligt tillæg.

Sker forflyttelsen uansøgt og uden forbindelse med forfremmelse, kan der på tilsvarende måde ydes en supplerende procentgodtgørelse, der dog i dette tilfælde i overensstemmelse med lovbestemmelsens stk. 4 udgør 6 pct. af summen af de anførte lønningsdele for gifte mandlige tjenestemænd og andre tjenestemænd, såfremt de sidstnævnte har hjemmeværende børn under 18 år – for gifte kvindelige tjenestemænd jfr. dog nedenfor – og 3 pct. for andre tjenestemænd (herunder gifte kvindelige tjenestemænd) undtagen ugifte tjenestemænd under 25 år, til hvem der kan ydes en godtgørelse på 1 pct.

Denne supplerende procentgodtgørelse, ydes på samme måde som standardgodtgørelsen, jfr. foran under A., kun efter derom indgivet andragende og udbetales først efter, at flytningen af bohavet har fundet sted, og dette dokumenteres.

Udover den supplerende procentgodtgørelse kan der i henhold til lovbestemmelsens stk. 3 ved forflyttelser i anledning af forfremmelse og stk. 4 ved uansøgt forflyttelse tilstås godtgørelse for eventuelt huslejetab eller for udgifter foranlediget ved dobbelt husførelse indenfor nærmere angivne begrænsninger.

Godtgørelse for huslejetab ydes kun efter præsteret bevis for, at rettidig opsigelse eller fremleje ikke har kunnet finde sted. Godtgørelse for dobbelt husførelse ydes kun i henhold til dokumenteret regning.

Ved ansøgning om godtgørelse for huslejetab skal endvidere medfølge bekræftet afskrift eller udskrift af lejekontrakt eller andet bevis for lejepligtelse.

D. Statsbanernes transportagentur.

Enhver tjenestemand, der skal forflyttes, er berettiget til at rette direkte skriftlig, personlig eller telefonisk henvendelse til statsbanernes transportagentur i København (adresse: Bernstorffsgade 20, København V., telefon central 400, lokal 661, ekspeditionstid hverdag kl. 8³⁰-16, lørdag dog kl. 8³⁰-13) eller til statsbanernes transportagentur i Århus (adresse: Fredensgade 38, telefon Århus 2 77 77 lokal 172, ekspeditionstid kl. 8³⁰-16 på alle hverdage) for at opnå fornøden vejledning med hensyn til bedste og billigste flyttemåde, herunder angivelse af, hvilke flytteforretninger der eventuelt vil kunne anvises.

Ved henvendelse til transportagenturet må tjenestemanden, for at der gennem hans egne oplysninger kan skabes det fornødne grundlag for bedømmelsen af den flytning, der skal foretages, give oplysning om:

- a) Navn.
- b) Tjenestestilling.
- c) Styrelse.
- d) Størrelsen af bruttoløn samt eventuelt personligt pensionsgivende tillæg umiddelbart for forflyttelsen (forfremmelsen).
- e) Det tidligere tjenestested og bopæl.
- f) Det nye tjenestested og bopæl.
- g) Begge boligens karakter (villabeboelse eller etagehus med angivelse af etage etc.).
- h) Bohavets omfang (antal til beboelse benyttede værelser (henholdsvis kamre samt pulterrum, kælderum og disses indhold)).
- i) Bohavets art, såsom særligt tunge møbler, klaver, flygel, større bogsamling etc.
- j) Havemøbler og haveredskaber.
- k) Brændselsbeholdning, dennes art og omfang.
- l) Dato eller omtrentlig dato for flytningen samt eventuelle ønsker med hensyn til flyttemåde.

AFSNIT III.

Vejledning for styrelsen.

Det påhviler styrelserne at tilstille enhver tjenestemand, der skal forflyttes eller indflytte i eller udflytte af tjenestebolig, et eksemplar af (afsnit II i) nærværende cirkulære, eventuelt – såfremt cirkulæret er optaget i ordresamlingen el. lign. – at henlede hans opmærksomhed derpå i forbindelse med forflyttelsesskrivelsen.

Endvidere påhviler det styrelserne i videst muligt omfang at være behjælpelig med hensyn til oplysning om størrelsen af den standardgodtgørelse, der vil tilkomme tjenestemanden i overensstemmelse med reglerne foran i afsnit II. A., samt – såfremt det måtte ønskes – være mellemed mellem tjenestemanden og statsbanernes transportagentur.

Nævnte agentur i København og Århus, jfr. foran afsnit II. D., står til rådighed for samtlige statsstyrelser og -myndigheder som konsultativt organ med hensyn til bedste og billigste flyttemåde for styrelsens tjenestemand, godkendelse af flytte tilbud etc.

Andragender om standardgodtgørelse efter reglerne i afsnit II. A. og om de i afsnit II. C. omhandlede særlige supplerende godtgørelser vil kunne behandles og afgøres af vedkommende styrelse, hvorimod andragender om flyttegodtgørelse efter regning efter reg-

lerne i afsnit II. B. af vedkommende styrelse skal forelægges finansministeriet til afgørelse, medmindre der foreligger skriftlig bekræftelse på, at statsbanernes transportagentur har godkendt flytteudgiften, og styrelsen kan slutte sig hertil, eller flytningen kun har omfattet enkelte indboeffekter eller kun har foranlediget befordringsudgifter for egen person.

Ved forelæggelse for finansministeriet må sagen være ledsaget af de til bedømmelsen af flytteregegnings rimelighed nødvendige oplysninger, jfr. foran afsnit II. D., punkterne d)–k).

AFSNIT IV.

I krafttrædelsesbestemmelse.

Nærværende cirkulære træder i kraft den 1. april 1958.

Samtidig ophæves finansministeriets cirkulære af 25. juni 1946 angående flyttegodtgørelse, idet dog de deri indeholdte regler om beregning af standard-flyttegodtgørelse (herunder procentsatserne 4,3 – 4,8 – 5,3) og supplerende procentgodtgørelse fortsat finder anvendelse i tilfælde, hvor de nævnte godtgørelser skal beregnes på grundlag af de forud for 1. april 1958 gældende lønninger.

Cirkulære af 1. juli 1958 om pedellernes stilling og tjenesteforhold. (Til rektorerne for statens højere almenkoler og forstanderne for statens seminarier).

Ministeriet fastsætter herved følgende almindelige regler vedrørende pedellernes stilling og tjenesteforhold. Desuden kan der ved de enkelte skoler og seminarier udarbejdes en instruks, hvori der tages hensyn til de særlige forhold, der findes ved skolen/seminariet.

1. Pedellen ansættes og afskediges af undervisningsministeriet. Rektor/forstanderen er pedellens stedlige foresatte. I den enkelte instruks kan det fastsættes, på hvilke punkter der overdrages rektors/forstanderens stedfortræder tilsyn med pedellen.

2. Pedellen er skolens/seminariets portner og bud og desuden i al almindelighed til rektors/forstanderens disposition ved det daglige arbejde med at holde skolens/seminariets grund, bygninger og lokaler i orden og stand. Det påhviler ham således at holde uvedkommende borte fra skolens/seminariets grund, stadig at føre tilsyn med denne og bygningerne, at meddele til rektor/forstanderen eller dennes stedfortræder enhver uorden, beskadigelse af skolens/seminariets ejendele eller brøst på bygninger og inventar, som han bliver opmærksom på, at føre tilsyn med rengøringen af skolens/seminariets lokaler – for hvilken han har ansvaret over for rektor/forstanderen – at besøge renholdelsen af gårdsplads og gade, at sørge for, at undervisningslokalerne er i orden til undervisningens begyndelse (udluftede, afstøvede, forsynede med blæk, kridt, svampe o. lign.), at modtage skolens/seminariets brændsel og kontrollere, at det rigtige kvantum leveres, at sørge for, at de fornødne belysningsdele er til stede og i orden, at besøge arbejdet med skolens/seminariets opvarmning, om fornødent med assistance, samt i det hele at udføre enhver tjeneste i skolens/seminariets interesse,

som rektor/forstander anser for fornøden. Pedellen må kun i undtagelsestilfælde udføre håndværksmæssigt arbejde for skolen/seminariet mod særligt vederlag.

3. Af den ferie, der i henhold til gældende ferieregler tilkommer pedellen, bør normalt mindst 12 dage falde i skolens/seminariets ferie efter rektors/forstanderens nærmere bestemmelse. Såfremt dette af tjenstlige grunde i enkelte tilfælde ikke har kunnet lade sig gøre, skal mindst 12 feriedage dog falde i tiden maj-september. Under pedellens ferie er det skolens/seminariets sag at sørge for og afholde udgiften til den fornødne hjælp i pedellens sted.

4. Bortset fra denne ferie skal pedellen være til stede på skolen/seminariet i skoletiden og under rengøringen samt i øvrigt, når skolens/seminariets tarv efter rektors/forstanderens skøn gør det påkrævet. Lørdag aften skal pedellen dog såvidt muligt holdes fri for ekstraarbejde.

Der er – jfr. finansministeriets bekendtgørelse af 23. september 1949 og bekendtgørelse af 30. marts 1953 – ikke fastsat en bestemt arbejdstid for pedellerne, men kravet til deres arbejde må være af nogenlunde samme omfang som det, der stilles til tjenestemænd i tilsvarende kategorier. Ved bedømmelsen af pedellernes arbejde ses bort fra arbejde, der er vederlagt med særligt honorar.

Pedellen har ikke krav på honorar for assistance eller tilstedeværelse ved sammenkomster, møder eller lign., der arrangeres af skolen/seminariet som værende i dens interesse, selv om disse finder sted om aftenen.

Ved benyttelse af skolens/seminariets lokaliteter til skoleballer, skolekomedier og lign. festligheder, til hvilke der betales kontingent eller erlægges entre, samt til elevforeningsmøder, skal der dog af den pågældende festkomite eller bestyrelse ydes pedellen en af rektor/forstanderen godkendt betaling. Denne betaling fastsættes ved en forhandling mellem rektor/forstanderen og pedellen under hensyntagen til den tid, hvori pedellen må være til rådighed, og det ekstraarbejde, arrangementet i øvrigt måtte give ham, således at den del af tiden, i hvilken pedellen alene er til stede for at være til rådighed, kun medregnes med $\frac{2}{3}$ ved fastsættelse af betalingen.

Når skolens/seminariets lokaler overlades fremmede til af benyttelse, og pedellens tilstedeværelse efter rektors/forstanderens skøn er påkrævet, skal der ydes pedellen vederlag for hans arbejde i anledning heraf efter de for statens tjenestemænd til enhver tid gældende satser for overarbejde, og der skal dertil ydes natpenge for den tid, lokalerne benyttes ud over kl. 21. Når forholdene måtte gøre det påkrævet, kan pedellen med rektors/forstanderens godkendelse antage medhjælp til tariffmæssig betaling til besørgelse af ekstraarbejde.

Pedellen må ikke uden undervisningsministeriets samtykke påtage sig andet lønnet arbejde, jfr. tjenestemandsløvens § 44. Bortset fra rejser i pedellens ferie skal rektor/forstanderen underrettes om pedellens bortrejse. Pedellen skal under fraværelse på de ham i henhold til finansministeriets bekendtgørelse af 23. september 1949 tilkommende fridage (men ikke på feriedage) på egen bekostning stille anden voksen og af rektor/forstanderen godkendt person til at udføre de med pedelarbejdet forbundne og med særligt honorar vederlagte arbejder.

Under forfald på grund af sygdom eller af anden lovlig grund afholder skolen/seminariet udgiften til besørgelse af de pedellen som tjenestepligt – altså uden særlig betaling – pålagte forretninger, og den ham tilkommende lønning udbetales ham uden afkortning, hvorimod pedellen selv må afholde udgiften til besørgelse af de ham mod særligt vederlag overdragne hverv. Skyldes fraværelsen ferie eller sygdom, der ikke strækker sig udover 1 måned uafbrudt, afholdes udgiften ved besørgelsen af de pedellen påhvilende særlige hverv, for hvilke honorar er fastsat på finansloven, dog af skolen/seminariet.

5. Ministeriets cirkulærer af 30. august 1950 og 17. januar 1951 ophæves herved.

Cirkulære af 4. juli 1958 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående tjenestefrihed i forbindelse med barnefødsel.

På dertil af finansministeriet given foranledning skal man herved henlede opmærksomheden på bestemmelsen i § 15 i lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, hvorefter det tidsrum, i hvilket kvindelige tjenestemænd efter barnefødsel er berettiget til tjenestefrihed uden lægattest, er forlænget fra 1 måned til 6 uger samtidig med, at nævnte tjenestefrihed ikke mere noteres som sygedage.

Det tilføjes, at de nye regler finder anvendelse i de tilfælde, hvor fødslen har fundet sted den 7. juni 1958 eller senere.

Cirkulære af 4. juli 1958 til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole angående sygedages medregning i aspiranttiden.

Under henvisning til bestemmelsen om medregning af aspiranttid som anciennetsgivende i § 6, stk. 5, i lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd skal man på dertil af finansministeriet given foranledning henlede opmærksomheden på, at det i lønningskommissionens 1. betænkning side 12 er forudsat, at sygeperioder i aspiranttiden fremtidig medregnes ved opgørelsen af en tjenstemands samlede antal sygedage, jfr. finansministeriets syge-reglement af 30. juni 1947, pkt. 3, idet nævnte medregning dog kun bør finde sted for så vidt angår sygedage i den del af aspiranttiden, der medregnes i pågældende tjenstemands lønningsanciennitet.

Skrivelse af 8. juli 1958 til B. amts skoledirektion angående en kommunes pligt til at betale eksamenskoleundervisning for elever, der af forældrene er anbragt i kommunen af ikke-skolemæssige grunde.

I en med skoledirektionens påtegning af 16. april d. å. hertil indsendt skrivelse har T. kommune forespurgt, om den er pligtig til at betale for undervisningen af V. V., der den 17. november 1957 tilflyttede denne kommune fra S. kommune, hvor hendes forældre fortsat er bosat, og blev optaget i R. kommunes mellem- og realskole.

Det fremgår af sagen, at V. V., der tidligere har været elev i N. kommunale realskole, af sine forældre er blevet sendt til nogle bekendte i T. for at komme på afstand af visse uheldige personlige forhold.

Ministeriet skal herefter meddele, at det påhviler T. kommune at betale for V. V.s undervisning i R. kommunale mellem- og realskole, da hendes ophold i kommunen skyldes hendes forældres ønske om, at hun skulle under andre forhold, og ikke at de ønskede, at hun skulle gå i en bestemt skole.

Cirkulære af 15. juli 1958 til samtlige private gymnasier angående anvendelse af de nye lønnings- og normeringsregler.

Efter at statstjenestemandsløven af 6. juni 1946 er ophævet og med lønningsmæssig virkning fra 1. april 1958 erstattet af lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og lov af samme dato nr. 5 om normering og klassificering af tjenestemandstillinger, skal man under henvisning til § 2 d i lov nr. 192 af 15. marts 1947 om statstilskud til private gymnasieskoler m. v. herved meddele, at det fra den 1. april 1958 at regne er en betingelse for ydelse af statstilskud til de private gymnasieskoler, at disse anvender de nye lovs regler på de områder, hvor de hidtil har fulgt tjenestemandsløven af 6. juni 1946, jfr. ministeriets cirkulærskrivelse af 22. september 1948 I d.

Det tilføjes, at man senere vil fremsende indplaceringskemaer til brug ved overgangen til de nye lønninger.

Cirkulære af 15. juli 1958 til samtlige anerkendte private studenterkursus angående anvendelse af de nye lønnings- og normeringsregler.

Efter at statstjenestemandsløven af 6. juni 1946 er ophævet og med lønningsmæssig virkning fra den 1. april 1958 erstattet af lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og lov af samme dato nr. 5 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger, skal man under henvisning til § 2 d i lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statstilskud til private statsanerkendte studenterkursus herved meddele, at det fra 1. april 1958 at regne er en betingelse for ydelse af tilskud til de private studenterkursus, at der på disse ydes lærerlønninger i henhold til § 5 i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 4. april 1951 efter de nye regler for statsskolernes lærerpersonale.

Det tilføjes, at man senere vil fremsende indplaceringskema til brug ved overgangen til de nye lønninger.

Skrivelse af 16. juli 1958 til Den danske Købstad-forfener Skoleudvalg angående stillinger for lektorer i 26. lønningsklasse.

I henhold til § 241 i lov af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger sammenholdt med § 84 i lov af samme dato om løn-

ninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og med § 35 i lærerlønningsloven, ligeledes af samme dato, vil der ved de kommunale gymnasieskoler være at oprette et antal stillinger for lektorer i 26. lønningsklasse (29.700 kr.-32.100 kr.). Disse stillinger er ifølge bemærkningerne til § 241 i lønningskommissionens 2. betænkning (side 204) beregnet for særligt kvalificerede lærerkræfter f. eks. sådanne lærere, som bestrider specielle opgaver, hvortil særlige pædagogiske kvalifikationer er fornødne. Efter det ved statsskolerne fastsatte forhold, hvorefter ca. 16% af det samlede antal adjunkt- og lektorstillinger normeres som lektorstillinger i 26. lønningsklasse, bliver der ved de kommunale gymnasieskoler efter den pr. 1. august 1958 godkendte embedsnormering at oprette 60 stillinger som lektorer i 26. lønningsklasse.

Besættelsen af disse stillinger må ligesom ved statsskolerne ske ud fra en bedømmelse af de pågældendes kvalifikationer, og den endelige udpegelse vil efter foregående opslag af stillingerne blive foretaget af undervisningsministeriet på grundlag af indstillinger fra rektorerne, de kommunale myndigheder og undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne. Man må efter stedfunden forhandling med Kommunale Gymnasieskole Lærereforening anse det for mest hensigtsmæssigt, at besættelsen af de 60 stillinger som lektorer i 26. lønningsklasse sker under ét for samtlige kommunale gymnasieskole vcdkommende, således at man søger efter samme principper som ved statsskolerne at finde frem til de 60 bedst kvalificerede lektorer eller adjunkter, uafhængig af hvorledes fordelingen af disse stillinger vil blive mellem de forskellige kommunale gymnasier.

I denne anledning og med bemærkning, at ministeriet må finde det mest nærliggende, at hver kommune for sig bærer udgiften til de lektorer i 26. lønningsklasse, der faktisk findes indenfor dens område, skal man, forinden videre foretages, herved udbede sig en udtalelse fra skoleudvalget.

Det tilføjes, at kommunernes merudgift til lønninger ved oprettelsen af disse stillinger kun vil udgøre 15% af løndifferencen, jfr. lærerlønningslovens § 44, 1 stk.

Hvilket herved meddeles foreningen under henvisning til den stedfunde mundtlige forhandling om sagen.

Skrivelse af 17. juli 1958 til R. byråd angående betaling af skolepenge for elev, hvis forældre er bosat på Færøerne.

I skrivelse af 9. januar d. å. har byrådet forespurgt, om R. kommune i medfør af undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. januar 1955 § 2 har adgang til refusion af skoleudgifter fra hjemstedskommunen for en af det stedlige gymnasiums elever, hvis forældre er bosatte på Færøerne.

Det fremgår af sagen, herunder de i byrådets supplerende skrivelse af 6. f. m. meddelte oplysninger, at den pågældende elev er datter af en præst på Færøerne, og at der ikke i forældrenes hjemstedskommune findes nogen eksamensberettiget skole, hvorfor datteren er blevet anbragt hos nogle af forældrenes bekendte, der er bosat i R.

Man skal i den anledning efter brevveksling med indenrigsministeriet herved meddele, at *da* loven af 11. juni 1954 om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenskoler ikke gælder for Færøerne, og *da* der ikke foreligger nogen oplysning om, at eleven har fastere tilknytning til nogen anden kommune i Danmark, end hun i kraft af opholdet har til R., påhviler det R. kommune at afholde de med den pågældende elevs undervisning forbundne udgifter, idet bemærkes, at denne afgørelse er uafhængig af, om hun er over eller under den undervisningspligtige alder.

Cirkulærskrivelse af 21. juli 1958 om rabat ved indkøb af skolebøger. (Til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole).

I ministeriets cirkulærskrivelse af 19. juni 1954 vedrørende gratis læremidler til eleverne i statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole udtales det i afsnit 1, litra e, at man forudsætter, at skolerne ved bogindkøb gennem den almindelige boghandel opnår samme rabat som de kommunale skoler i henhold til den mellem de kommunale organisationer og boghandlerorganisationerne indgæede overenskomst. (I København 15 %, uden for København indtil 10 %). Såfremt der måtte opstå vanskelighed i så henseende, udbad undervisningsministeriet sig indberetning.

I tilslutning hertil skal man efter stedfundne forhandlinger med boghandlerrådet herved meddele, at der fremtidig ved indkøb af skolebøger altid – uanset købs størrelse – vil blive ydet 15 % og 10 % rabat til henholdsvis hovedstadsområdet statskoler og til statskoler uden for dette område, *samt at* hovedstadsområdet betragtes som omfattende ikke alene København og Frederiksberg, men tillige de kommuner, som i henhold til lov nr. 181 af 20. maj 1952 om ændringer i de københavnske omegnskommuners styrelse m. v. har fået status som omegnskommuner. Det drejer sig om følgende kommuner: Gentofte, Ballerup-Måløv, Brøndbyvester-Brøndbyvester, Gladsaxe, Glostrup, Herlev,

Hvidovre, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, Søllerød, Tårnby, Dragør, Høje-Tåstrup, Birkerød og Hørsholm.

Det tilføjes, at i de undtagelsestilfælde, hvor forlagsrabatten til boghandlerne er mindre end 25 %, vil de ovennævnte rabatsatser kunne nedsættes.

Cirkulærskrivelse af 28. juli 1958 om ændrede regler for ansættelse af aspiranter. (Til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole).

I medfør af reglerne i lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, jfr. §§ 5 og 6, kan antagelse af aspiranter fremtidig kun ske i det omfang, hvori det kan påregnes, at der ved aspiranttidens udløb vil være det fornødne antal ledige tjenestemandstillinger, eller der foreligger finansudvalgets tilslutning til forøgelse af det på aspirantvilkår antagne personale. Samtidig er der sket den ændring, at der forud for en aspirants antagelse indhentes en udtalelse fra finansministeriet om, hvorvidt der i den pågældendes alder eller almindelige helbredtstilstand måtte findes nogen hindring for senere ansættelse i pensionsberettigende stilling. Umiddelbart forud for *tjenestemandsansættelsen* skal der forelægges finansministeriet en sygeliste for den pågældende med angivelse af samtlige sygeperioders art og varighed samt tuberkuloseattest.

Cirkulærskrivelse af 28. juli 1958 om tjenesterejser. (Til rektorerne for statens højere almenskoler og Sorø Akademis Skole).

Ved cirkulærskrivelse af 29. august 1957 indførtes forsøgsvis for skoleåret 1957/58 den nyordning, at rektorerne uden forud indhentet tilladelse i de enkelte tilfælde af skolens kasse lader sig udbetale de dem efter finansministeriets regler tilkommende beløb for tjenesterejser.

I tilslutning hertil skal man herved meddele, at denne ordning, der synes at have virket tilfredsstillende, hermed forlænges indtil videre.

REGISTER

G: Glahn: Retsregler vedrørende de højere almenkoler.

M: Meddelelser vedrørende de højere almenkoler i Danmark.

A.

Adgangseksamen til polyteknisk læreanstalt,
se de højere læreanstalter.

Adventister, se religios overbevisning.

Afsavnsvederlag

ved deltagelse i hjemmeværnskursus, skrivelse af 10. maj 1955, p. 192.

Aldersbetingelser.

Ældre elev ikke optaget i gymnasiet, skrivelse af 1. september 1936, G. VII, p. 166.

Almenkoleloven. Se i øvrigt folkeskolen og gymnasiet.

Lov af 24. april 1903 om højere almenkoler m.m. G. I, p. 1.

Lov af 7. juni 1952 med lovforslag, p. 96.

Undervisning i mellemskolen. Anordning af 26. maj 1908, cirkulære af 31. maj 1904, bekendtgørelse af 1. juli 1904, G. I, p. 55, 65, 68.

Mellemskoleeksamen. Anordning af 3. august 1906, G. I, p. 111.

Mellemskoleeksamen for privatister, anordning af 16. april 1907, G. II, p. 12, bekendtgørelse af 18. april 1907, G. II, p. 15.

Cirkulære af 20. januar 1925, G. VI, pag. 64.

Undervisning i realklassen. Anordning af 16. november 1906, cirkulære af 19. november 1906, G. I, p. 138, 142.

Realeksamen, anordning af 27. april 1907, G. II, p. 20.

Realeksamen for privatister, anordning af 30. april 1908, G. II, p. 71, bekendtgørelse af 1. maj 1908, G. II, p. 73.

Valgfri fag ved realeksamen, cirk. af 30. marts 1908, G. II, p. 67.

Latinprøven, anordning af 7. februar 1907, G. I, p. 238.

Pigeskoleeksamen, bekendtgørelse af 15. juli 1907, G. II, p. 31.

Tillægsprøver til real- og pigeskoleeksamen, bekendtgørelse af 28. marts 1908, G. II, p. 65.

Studentereksamen.

Undervisning i gymnasiet, anordning af 8. april 1953, p. 115, bekendtgørelse af 9. april 1953, p. 121.

Optagelsesprøven til 1. gymnasieklasse, anordning af 11. februar 1907, G. I, p. 240.

Tillægsprøver til studentereksamen, anordning af 28. februar 1908, G. II, p. 53.

Alm. forberedelseksamen.

Anordning af 5. juli 1944, M. 1943-44, p. 41.

Bekendtgørelse af 29. september 1944, M. 1944-45, p. 17.

Bekendtgørelse af 8. januar 1952, p. 81.

Anordning af 7. juni 1946, M. 1945-46, p. 42.

Ved eksamensberettigede skoler: Bekendtgørelse af 7. oktober 1947, M. 1947-48, p. 22.

For privatister: Bekendtgørelse af 30. september 1944, M. 1944-45, p. 33.

Bekendtgørelse af 7. oktober 1947, M. 1947-48, p. 23.

Fejl i bekendtgørelse af 7. oktober 1947, skrivelse af 14. februar 1948, M. 1947-48, p. 34.

Anordning og bekendtgørelse af 19. januar 1956 om 3-årigt kursus, p. 210.

Eksamensordningen, bekendtgørelse af 6. september 1947, p. 15.

Bekendtgørelse af 6. marts 1950, p. 37.

Bekendtgørelse af 2. maj 1956, p. 218.

Begrænset pensum i historie for privatister, skrivelse af 27. februar 1947, M. 1946-47, p. 33.

Begrænset pensum ved 2 1/4-årigt kursus, skrivelse af 7. juni 1958, p. 257.

Fritagelse for prøve i matematik på grundlag af landbrugs-kandidatexamen, skrivelse af 7. juni 1948, M. 1947-48, p. 49.

Overførsel af karakterer fra bygningskonstruktørexamen, skrivelse af 30. oktober 1946, M. 1946-47, p. 23.

Omprøve i skriftlig dansk, skrivelse af 5. januar 1958, G. VII, p. 187.

Lempelser på grund af sygdom, se eksamenslempelser. Stilbedømmelse, klager over - cirkulære af april 1924, G. VI, p. 55.

Andersen, H. C. 150-årsdag, cirkulære af 7. marts 1955, p. 186.

Announcing.

Statsministeriets cirkulære af 19. juni 1922, G. V, p. 227.

Cirkulære af 11. maj 1950, p. 44.

Ansvarsforsikring.

Skal ikke tegnes af statsskolerne, skrivelse af 11. november 1939, G. VII, p. 313.

Ansættelsesbetingelser.

Prover i pædagogik og undervisningsfærdighed, anordning af 28. juli 1944, M. 1943-44, p. 49.

Anordning af 28. oktober 1954, p. 171.

Skrivelse af 16. februar 1944, M. 1944-45, p. 47.

Skrivelse af 10. januar 1947, M. 1946-47, p. 29.

Skrivelse af 17. april 1947, M. 1946-47, p. 40.

Tjenestemandsansættelse skal ske i så tidlig en alder som muligt, skrivelse af 23. oktober 1947, M. 1947-48, p. 24.

Skrivelse af 26. februar 1952, p. 82.

Tuberkuloseattest, cirkulære af 3. juli 1954, p. 164.

Ansøgers rettigheder.

Meddelelser af oplysninger, skrivelse af 28. april 1942, M. 1941-42, p. 18.

Aspiranter.

Aspiranttid ækvivaleres af tjeneste ved kommunalt skolevæsen, skrivelse af 10. januar 1947, M. 1946-47, p. 29.

Timenedsættelse for kvindelige – skrivelse af 10. august 1931, G. VII, p. 20.

Sygedages medregning i aspiranttid, cirkulære af 4. juli 1958, p. 296.

Ændrede regler for ansættelse af ..., cirkulærskrivelse af 28. juli 1958, p. 298.

Automobiler.

Lån til anskaffelse af –, cirkulære af 22. november 1951, p. 80.

B.**Badning.**

– under ekskursioner, cirkulære af 29. september 1953, p. 145.

Befordringsgodtgørelse, se også rejsegodtgørelse.

Befordring mellem skole og sportsplads, skrivelse af 7. oktober 1944, M. 1944-45, p. 38.

Kilometergodtgørelse, finansministeriets cirkulære af 4. juni 1951, p. 67.

Pedeller, skrivelse af 12. november 1946, M. 1946-47, p. 24.

Sygdom, skrivelse af 3. december 1949, p. 33.

Vikar, skrivelse af 31. januar 1958, p. 252.

Beskæftigelse uden for statstjenesten.

Skrivelse af 11. juli 1927, G. VI, p. 147.

Skrivelse af 8. sep. 1941, M. 1941-42, p. 4.

Bestillingstillæg.

Procenttillæg til –, cirkulærskrivelse af 30. april 1956, p. 218.

Til kommunale rektorer, cirkulærskrivelse af 18. juni 1957, p. 240.

Betalingsmidler.

Finansministeriets bekendtgørelse af 12. juni 1950, p. 46.

Biblioteker.

Instruks for bibliotekarerne ved statens højere almen-skoler, G. III, p. 8.

Ekstraordinær bevilling til udvidelse af –, cirkulærskrivelse af 21. september 1954, p. 169.

Blinde elever (se iøvrigt Eksamenslempelser.)

Undervisning i matematik, cirkulære af 11. november 1954, p. 181.

Blokskrift. Skrivelse af 16. april 1946, M. 1945-46, p. 37.

Borgerlige ombud.

Angående indeholdelse af nævningegodtgørelse, skrivelse af 28. februar 1940, G. VII, p. 326.

Tjenestefrihed med fri vikar i anledning af – skrivelse af 30. september 1955, p. 201.

Borgerskoleklasser.

– falder ikke ind under begrebet »eksamensskoler«, skrivelse af 20. november 1934, G. VII, p. 79.

Bortvisning, (se også udeblivelse fra undervisning), af elev i 2. mellemskoleklasse, skrivelse af 29. maj 1947, M. 1946-47, p. 45.

af elev i 4. mellemskoleklasse, skrivelse af 26. juni 1953, p. 140.

af elev i II. g. Skrivelse af 21. maj 1946, M. 1945-46, p. 39.

af elev i III g., skrivelse af 28. februar 1947, M. 1946-47, p. 33.

Budgetforslag.

Cirkulærskrivelse af 26. marts 1954, p. 152.

Bygningssyn.

Cirkulære af 11. april 1932, G. VII, p. 29.

Båndcentral.

Cirkulære af 9. oktober 1956, p. 231.

Båndoptagere.

Ekstraordinær bevilling til —, cirkulære af 3. september 1954, p. 168.

Børnelammelse (polio). (Se under Eksamenslempelser og Vaccination)

Censorer. (se også vikarer)

Begrænsning i anvendelse af censorer, anordning af 1. oktober 1940, M. 1940-41, p. 13. Cirkulære af 10. oktober 1940, M. 1940-41 p. 14.

Fri vikar bevilges ikke ved censorvirksomhed ved skoleembedseksamen, skrivelse af 24. januar 1939, G. VII, p. 287, jfr. dog cirkulærskrivelse af 17. marts 1955, p. 187.

Honorarer, skrivelse af 17. april 1950, p. 39, skrivelse af 17. februar 1951, p. 57, skrivelse af 13. april 1953, p. 134.

Som medlem af eksamenskommissionen for studentereksamen for privatister, skrivelse af 23. august 1947, M. 1947-48, p. 14.

ved faglærereksamen, skrivelse af 6. december 1954, p. 183.

Rejsegodtgørelse, skrivelse af 17. september 1949, p. 32.

Censurering.

Anordning af 10. marts 1938, G. VII, p. 195.

Klager over stilbedømmelser, cirkulære af april 1924, G. VI, p. 55.

Ændring af timeberegningen ved eksamen i kemi, cirkulærskrivelse af 10. juni 1958, p. 268.

Ændring af timeberegningen for eksamen i fysik for privatister, cirkulærskrivelse af 10. juni 1958, p. 268.

Civilforsvar.

Bedriftsværnsledere ved skolerne, skrivelse af 30. januar 1951, p. 57.

Sanitetstjeneste, skrivelse af 15. august 1950, p. 49.

Dansk Røde Kors.

Skrivelse af 30. nov. 1948, p. 17.

Danske sydslesvigere.

Adgang til elevhjem og stipendier, skrivelse af 5. marts 1954, p. 151.

De højere læreanstalter. (Optagelsesbetingelser)

Betingelser for optagelse på Danmarks Tandlægehøjskole, anordning af 7. september 1949, p. 31.

Dispensation vedrørende adgangsprøven til tandlægehøjskolen, skrivelse af 22. august 1941, M. 1941-42, p. 3.

Fortolkningsspørgsmål, skrivelse af 21. marts 1941, M. 1941-41, p. 45.

Karakterminimum i dansk stil, skrivelse af 10. september 1940, M. 1940-41, p. 8.

Omfanget af pensum ved tillægsprøven i matematik i henhold til bekendtgørelse af 4. juni 1940, skrivelse af 31. marts 1941, M. 1940-41, p. 47.

Ordblindhed, skrivelse af 9. september 1949, p. 32.

Overførsel af karakterer i fysik og matematik til studentereksamen for privatister, skrivelse af 12. oktober 1946, M. 1946-47, p. 22.

Deling af klasser.

Skrivelse af 25. august 1933, G. VII, p. 59.

Skrivelse af 8. august 1935, G. VII, p. 141.

Under øvelser i kemi, fysik og naturhistorie, cirkulære af 15. juni 1944, M. 1943-44, p. 38.

E.

Efterindtægt.

Til enke, skrivelse af 27. juni 1950, p. 48.

for faste årlige honorarer, skrivelse af 22. maj 1946, nr. 1945-46, p. 40.

skrivelse af 27. sept. 1954, p. 169.

Eftersidning.

Skrivelse af 20. oktober 1930, G. VII, p. 13.

Om lørdagen, skrivelse af 13. maj 1941, M. 1940-41, p. 59.

Tilsyn med eftersiddere, skr. af 28. marts 1944, M. 1943-44, p. 30.

Eksamensgebyrer.

Cirkulærskrivelse af 28. marts 1951, p. 58.

Eksamenslempelser.

Bekendtgørelse af 29. november 1948, p. 16.

Bekendtgørelse af 14. januar 1954, p. 149.

Blinde elever, skrivelse af 2. marts 1936, G. VII, p. 157. , cirkulære af 11. november 1954, p. 181.

skrivelse af 14. maj 1940, G. VII, p. 334.

» » 11. juni 1948, M. 1947-48, p. 49.

» » 8. marts 1951, p. 51.

» » 7. maj 1951, p. 66.

» » 8. maj 1954, p. 157.

Døve elever, skrivelse af 23. maj 1951, p. 66, skrivelse af 19. august 1954, p. 168.

Høresvækket elev, skrivelse af 8. januar 1954, p. 148.

Ordblindhed, skrivelse af 9. september 1949, p. 32.

Polioramte elever, skrivelse af 14. januar 1954, p. 148.

Spastisk lammet, skrivelse af 16. april 1958, p. 254.

Svagtseende elev, skrivelse af 8. januar 1948, M. 1947-48, p. 27.

Syge elever i øvrigt,

skrivelse af 4. september 1948, p. 6.

» » 15. » 1949, p. 7.

Talvidende elever, skrivelse af 24. februar 1954, p. 151.

Udenlandsk skolegang, skrivelse af 2. maj 1956, p. 218.

Eksamensordningen.

Bekendtgørelse af 6. september 1947, M. 1947-48, p. 15.

Bekendtgørelse af 6. marts 1950, p. 37.

Bekendtgørelse af 2. maj 1956, p. 218.

Eksamensret.

Kommunale og private skolars adgang til at afholde de højere almenskolars eksaminer, bekendtgørelse af 2. marts 1908, G. II, p. 57.

Private skolars adgang til at afholde studentereksamen, bekendtgørelse af 12. juni 1915, G. IV, p. 127.

Ekstraordinære bevillinger.

Til radio-, grammofon- og båndoptagerudstyr m. m., cirkulære af 3. september 1954, p. 168.

Ekskursioner.

Cirkulære af 17. november 1956, p. 233.

Anvendelse af internationale tog, cirkulære af 1. maj 1950, p. 59.

Ved studenterkursus, cirkulære af 24. juli 1957, p. 241,

Badning under - cirkulære af 29. september 1953, p. 145.

Angående dækning af lærernes rejseudgifter, skrivelse af 26. februar 1958, p. 252.

Statsskoleelevers pligt til deltagelse, skrivelse af 13. august 1942, M. 1942-43, p. 3.

Vedlagsfri undervisning omfatter ikke - skrivelse af 4. februar 1955, p. 185.

Ekspropriation.

Til offentlige højere almenkoler, lov nr. 170 af 13. april 1942, M. 1941-42, p. 17.

Elevehjem.

Tilsyn med – skrivelse af 26. april 1951, p. 65.

El-installationer.

– til elevovelsere i fysik, cirkulære af 28. februar 1928, G. VI, p. 158.

Embedspligter.

Adgang til beskæftigelse uden for skolen i fritimer, skrivelse af 11. juli 1927, G. VI, p. 147.

Pligt til at undervise i fag, som ikke har været nævnt i embedsopslaget, skrivelse af 25. juli 1914, G. IV, p. 73.

Enker.

Efterindtægt, skrivelse af 27. juni 1950, p. 48.

Erhvervsvejledning.

Cirkulære af 26. september 1955, p. 199.

Forsøgsundervisning, skrivelse af 14. april 1958, p. 254.

Erstatning.

Lovpligtig ulykkesforsikring, cirkulære af 22. marts 1950, p. 38.

Statens erstatningspligt for ulykkestilfælde, cirkulære af 2. marts 1942, M. 1941-42, p. 13.

Statsskoleers erstatningspligt over for elever, skrivelse af 19. november 1951, p. 80.

For uheld i frikvarteret, skrivelse af 8. marts 1954, p. 151.

For fald i glat føre, skrivelse af 7. juli 1950, p. 48.

For uheld under gymnastik, skrivelse af 24. januar 1950, p. 37, skrivelse af 18. januar 1952, p. 82.

For uheld under kemiundervisning, skrivelse af 5. februar 1954, p. 150, skrivelse af 25. nov. 1954, p. 182.

For uheld under lejrskoleophold, skrivelse af 12. oktober 1953, p. 146.

For uheld under orienteringsøvelse, skrivelse af 4. marts 1949, p. 19.

For uheld under sløjdundervisning, skrivelse af 16. nov. 1957, p. 247.

Tyveri fra lærer, skrivelse af 18. september 1946, M. 1946-47, p. 20.

For tyveri, skrivelse af 3. januar 1950, p. 33.

Tyveri, skrivelse af 6. marts 1952, p. 83.

F.

Faglærereksamen, for ikke seminarieuddannede, skrivelse af 26. november 1957, p. 248.

Fag- og timefordeling.

Fordeling af undervisningen på skolens lærerpersonale, skrivelse af 21. september 1940, M. 1940-41, p. 12.

Normaltimeplan for gymnasiet, cirkulære af 23. marts 1953, p. 110.

Rektors ansvar for fordelingen mellem lærerne, cirkulære af 13. november 1924, G. VI, pag. 62.

Fratagelse af timer af pædagogiske grunde, skrivelse af 16. april 1958, p. 254.

Forelæggelse for skolekommissioner, skrivelse af 11. juli 1952, p. 103, skrivelse af 29. juli 1948, M. 1947-48, p. 54.

Forelæggelse for skolerådet, skrivelse af 12. september 1949, p. 32.

Feriegodtgørelse.

Enke efter lærer, skrivelse af 15. juli 1954, p. 157.

Til pedel for afsavn af sommerferie, skrivelse af 18. juli 1942, M. 1941-42, p. 23.

Til pedelmedhjælpere, skrivelse af 14. april 1950, p. 38.

Til rengøringspersonale, skrivelse af 20. juli 1954, p. 168.

Ferier og fridage.

Bekendtgørelse af 20. juli 1920, G. V., p. 157. 9. dec. 1948, p. 17.

Skrivelse af 23. januar 1937, G. VII, p. 171.

Cirkulærskrivelser om årlige ferier af 30. december 1948, p. 17, 28. marts 1949, p. 20, – af 5. april 1950, p. 38; –

19. september 1950, p. 52; – af 9. november 1950, p. 54; – af 30. januar 1951, p. 57; – af 26. februar 1951,

p. 57; – af 3. september 1951, p. 69; – af 21. januar 1952, p. 82; – af 29. oktober 1952, p. 107; – af 13.

marts, p. 109; – af 22. feb. 1954, p. 151; – 7. feb. 1955, p. 185; – af 18. nov. 1955, p. 202; – af 17. jan. 1957,

p. 237; – af 13. jan. 1958, p. 250.

Hendes Majestæt dronning Ingrid's fødselsdag, p. 17. For de kommunale gymnasier, skrivelse af 30. september 1949, p. 33.

Flagning.

Skrivelse af 17. august 1949, p. 30.

På besættelsestidens mindedage, cirkulære af 2. maj 1950, p. 40.

Med nordiske flag, cirkulære af 4. november 1950, p. 54.

På H. C. Andersens 150-årsdag, cirkulære af 7. marts 1955, p. 186.

Flidspræmier.

Anordning af 26. juli 1922, G. V, p. 240.

Bekendtgørelse af 18. august 1922, G. V, p. 244.

Flyttegodtgørelse.

Skrivelse af 9. juli 1949, p. 29.

Ved forflyttelse fra kursus til statsskole, skrivelse af 8. januar 1951, p. 55.

Ved forflyttelse fra Sydslesvig til statsskole, skrivelse af 14. november 1951, p. 79.

Finansministeriets cirkulære af 30. juni 1958, p. 289.

For timelærere, skrivelse af 6. december 1946, M. 1946-47, p. 27.

Foredrag.

Skrivelse af 23. april 1947, M. 1946-47, p. 41.

Forenede nationer.

Bekendtgørelse om FN dag af 12. oktober 1948, p. 15, cirkulære af 14. oktober 1949, p. 33.

Forskrivning af pensionsbidrag.

Skrivelse af 20. maj 1948, M. 1947-48, p. 42.

Forstanderskaber.

Cirkulærskrivelse af 14. oktober 1954, p. 170.

Forsøgsundervisning.

Retningslinier for de vedrørende – nedsatte udvalg, cirkulærskrivelse af 23. april 1955, p. 191, cirkulære af 6. juni 1957, p. 239.

Biologisk-naturvidenskabelig linie, skrivelse af 16. juni 1958, p. 273.

– i erhvervsoplysning, skrivelse af 14. april 1958, p. 254. i historie, skrivelse af 21. juli 1951, p. 69.

Skrivelse af 17. juni 1954, p. 162.

i latin, skrivelse af 8. april 1953, p. 114, skrivelse af 3. september 1953, p. 143, skrivelse af 27. juli 1955, p. 195.

i maskinskrivning, skrivelse af 16. april 1953, p. 134. Musik som hovedfag i gymnasiet, skrivelse af 17. marts 1955, p. 187.

Skrivelse af 9. juni 1955, p. 192.

i naturfag, skrivelse af 17. juni 1954, p. 162.

russisk i gymnasiet, skrivelse af 1. juli 1955, p. 193.

i stenografi, skrivelse af 13. november 1950, p. 55.

Forældremøde.

Anordning af 16. juni 1944, M. 1943-44, pag. 39.

Lærernes pligt til at deltage i klasseforældremøder, skrivelse af 25. juni 1938, G. VII, p. 273.

Fribefordring.

Bekendtgørelse af 3. maj 1950, p. 40.

Friluftsrådet.

Vejledning i hensynsfuld færd i naturen, cirkulære af 13. april 1954, p. 156.

Fripladser.

på kostskolerne, anordning af 26. juli 1922, G. V, p. 240.

Bekendtgørelse af 18. august 1922, G. V, p. 244.

Fripladstilskud.

Til private kursus til præliminær-, real- og mellem-skoleeksamen, cirkulærskrivelse af 19. april 1955, p. 190.

Friskoler.

Præliminærkursus i tilslutning til-, skrivelse af 13. april 1951, p. 64.

Fritagelse for enkelte fag.

kvindelig husgerning, skrivelse af 29. juli 1941, M. 1940-41, p. 70.

af religiøse grunde, skrivelse af 27. oktober 1953, p. 146, se i øvrigt religiøs overbevisning og religionsundervisning.

Fritidssport.

Skrivelse af 28. december 1943, M. 1943-44, p. 19.

Frie timer.

Beskæftigelse af elever, der ikke deltager i valgfri fag, skrivelse af 21. oktober 1953, p. 146.

Adgang til beskæftigelse uden for skolen i disse, skrivelse af 11. juli 1927, G. VI, p. 147.

Fri vikar.

Ekskursion og lejrskole skrivelse af 1. december 1948, p. 17.

På grund af videnskabeligt arbejde skrivelse af 16. juni 1949, p. 28.

På grund af studierejse skrivelse af 5. juni 1954, p. 157.

P. g. a. tildelt Fulbright-stipendium skrivelse af 11. juni 1954, p. 158.

se i øvrigt under tjenestefrihed med fri vikar.

Fundatser. (oprettet efter 1. august 1948).

Jens Bonnesens Rejselæge til fordel for en Elev i Gjentofte Statsskoles Realklasse, p. 17.

Hella og Anna Breunings Mindelegat, p. 28.

Rektor Frederik Bøghs Fond p. 55.

Lektor K. J. Gemzøe og hustru Elly Gemzøe, født Otterstrøms legat, p. 247.

Boghandler Engers Hansens Boglegat til fordel for Esbjerg Statsskole, p. 193.

Overretssagfører S. Høisgaard og Hustru, Signe Høisgaard, født Nielsens Legat til Minde om deres lille Datter, der døde i Viborg i 1909 (Viborg Katedral-skole), p. 226.

Rektorerne J. Ingwersen og H. M. Ellbrechts legat til fordel for lærerinder i den højere skole, p. 108.

Ole Ruggaard Hauberg Jensen og Hedvig Hauberg Jensens legat til minde om Den danske Modstandsbevægelse 1940-45, p. 49.

Mag. scient. Poul Helvig Jespersens Mindelegat (Odense Katedralskole), p. 106.

Jan Mules legat, tillæg, p. 49.

Skoledisciplene Hans og Wilhelm Møllers legat, p. 235.

Læge Aage Renfelds mindelegat ved Randers Statsskole, p. 250.

Rektor Herluf Møllers legat, p. 49.

Ribe Katedralskoles jubilæumslegat, p. 250.

Speculum Scholae's Fond, p. 252.

Erik Storr's mindelegat for elever i Gl. Hellerup Gymnasiums 3. eller 4. mellemskoleklasse, p. 108.

Erik Storr's mindelegat til fordel for elever i Stenhus Kostskoles realklasse, p. 108.

Struer Statsgymnasiums stipendiefond, p. 31.

Rektor Oluf Thomsen og hustrus legat, p. 67.

Realskolebestyrer og Pastor B. Thorlacius Ussings Ussings Mindefond, p. 235.

Fysik.

El-installationer til clevøvelser, cirkulære af 28. februar 1928, G. VI, p. 158.

Radio-aktive stoffer, cirkulære af 8. oktober 1956, p. 231.

Fælleskommunale udligningsfond.

Cirkulærskrivelse af 9. juni 1958, p. 267.

Fødsel, se under svangerskab.

G.**Gensidigt vikariat.**

- i anledning af begravelse, skrivelse af 2. april 1957, p. 238.
- De faglige medhjælperes pligt til at deltage i -, skrivelse af 11. juni 1928, G. VI, p. 170.
- Mellemskolelæreres pligt til at deltage i-, skrivelse af 28. marts 1946, M. 1945-46, p. 33.
- Faste timelæreres pligt til at deltage i-, cirkulære af 25. maj 1934, G. VII, p. 74.
- Skrivelse af 12. marts 1949, p. 20.
- » » 28. november 1953, p. 147.
- » » 22. marts 1955, p. 188.

Gratis læremidler.

- Lov nr. 194 af 11. juni 1954, p. 158.
- Cirkulære af 19. juni 1954, p. 162.
- Bekendtgørelse af 26. juni 1954, p. 164, se i øvrigt vederlagsfri undervisning.

Gymnasiet.

- Aldersbetingelser, se dette.
- Anordning af 8. april 1953, p. 114.
- Bekendtgørelse af 9. april 1953, p. 121.
- Engelsk- og tyskundervisning i det matematiske gymnasium, skrivelse af 18. juni 1953, p. 148, skrivelse af 17. juli 1954, p. 167.
- Linie med musik som hovedfag, skrivelse af 17. marts 1955, p. 187, skrivelse af 9. juni 1955, p. 192.
- Russiskundervisning, skrivelse af 1. juli 1955, p. 193.
- Lov nr. 165 om gymnasieskoler af 7. juni 1958, p. 255.

Gymnastik.

- Erstatning for uheld under -, skrivelse af 24. januar 1950, p. 37.
- Fritagelse for boldspil, skrivelse af 13. november 1951, p. 79.
- Fritagelse for boldspil, cirkulære af 13. juli 1953, p. 141.
- Fritagelse for gymnastik, cirkulære af 5. maj 1916, G. IV, p. 184.
- Cirkulære af 7. december 1936, G. VII, p. 168.
- Karakter i gymnastik indgår ikke i eksamenskvote, når fritagelse for faget, skrivelse af 10. maj 1907, G. II, p. 26.
- Kiropraktoreklæring giver ikke adgang til fritagelse for gymnastik, skrivelse af 17. november 1956, p. 235.
- Musikledsagelse, skrivelse af 20. september 1955, p. 197.
- Sikkerhedseftersyn af gymnastiksalenes udstyr m.v., cirkulære af 23. juli 1951, p. 69 og cirkulære af 23. november 1955, p. 203.

Gymnastikinspektøren:

- Kompetence ved fastsættelse af årskarakterer, skrivelse af 12. april 1932, G. VII, p. 30.

H.**Historie.**

- Forsøgsundervisning i-, skrivelse af 21. juli 1951, p. 69.

Hjemmearbejde.

- Indskrænkning af - til om mandagen. Cirkulære af 24. maj 1930. G. VII, p. 9.
- Med stil- og opgaveretning, se under timenedsættelse.
- Opgaveretning under militærtjeneste, skrivelse af 10. april 1946, nr. 1945-46, p. 35.

Hjemmeundervisning.

- Tilskud til - af polioramt elev, skrivelse af 10. januar 1953, p. 107.

Hjemmeværn.

- Fradrags for afsavnsvederlag, cirkulære af 26. januar 1950, p. 37, skrivelse af 10. maj 1955, p. 192.

Honorarer. (Se også censorer, inspektion m.v.).

- Censorer, skrivelse af 17. april 1950, p. 39.
- Fremmede tilsynsførende ved skriftlig eksamen, cirkulære af 9. marts 1951, p. 58.
- Inspektion ved statens højere almenkoler, bekendtgørelse af 3. august 1949, p. 29, cirkulærskrivelse af 6. december 1955, p. 208.
- Inspektionshonorarer, erstatning for, under konstitution som rektor, skrivelse af 14. september 1945, M. 1945-46, p. 13.
- for eksamination og censur ved tillægsprøver i latin og fransk, skrivelse af 16. december 1952, p. 107.
- til rektor for ekstraarbejde med latinprøven, skrivelse af 2. februar 1954, p. 149.
- For administration af skolebespisning, skrivelse af 15. juli 1954, p. 166.
- Skolelæger, skrivelse af 16. oktober 1953, p. 146.
- Tilsyn med eftersiddere, skrivelse af 28. marts 1944, M. 1943-44, p. 30.

Hovedstandsættelser.

- Cirkulære af 11. april 1932, G. VII, p. 29.

Husgerning.

- for drenge, skrivelse af 13. maj 1948, M. 1947-48, p. 42.
- Undervisning i -, cirkulærskrivelse af 11. oktober 1942, M. 1942-43, p. 8.
- Spørgsmål om vegetarianeres fritagelse for -, skrivelse af 29. juli 1941, M. 1940-41, p. 70.

Håndgerning.

- Bevilling til -, cirkulærskrivelse af 2. marts 1956, p. 214.

I.**Idrætsplads.**

- Indretning af -, skrivelse af 7. maj 1946, M. 1945-46, p. 39.

Indsamlinger.

- Skrivelse af 27. maj 1948, M. 1947-48, p. 48.

Indstilling til eksamen.

- af elev indlagt på sanatorium, skrivelse af 2. juni 1953, p. 138.

til mellemskoleeksamen af elever optaget i 4. mellem, skrivelse af 10. april 1911, G. III, p. 108.
 til studentereksamen fra kursus, skrivelse af 9. maj 1950, p. 44.
 af langvarigt syg skoleelev som privatist, skrivelse af 7. april 1951, p. 64.

Inspektion. (Se også honorarer).

Beregning af inspektionshonorarer, cirkulære af 6. december 1955, p. 208.
 Fordeling af inspektionshonorar mellem flere lærere, skrivelse af 27. juni 1951, p. 67.
 Honorarer til fremmede tilsynsførende ved skriftlig eksamen, cirkulære af 9. marts 1951, p. 58, cirkulære af 19. december 1956, p. 236.
 Pligt til at deltage i – ved skriftlig eksamen, skrivelse af 9. maj 1950, p. 44, skrivelse af 20. februar 1954, p. 151.
 Skolekommissionernes mulighed for at få forelagt resultaterne af faginspektørernes inspektioner, skrivelse af 11. juli 1952, p. 103.
 Ved skriftlige prøver, cirkulære af 31. oktober 1916, G. IV, p. 203, cirkulære af 1. november 1916, G. IV, p. 204.
 Ved statens højere almenskoler, bekendtgørelse af 3. august 1949, p. 29, bekendtgørelse af 12. oktober 1951, p. 70.
 Vikar for inspektør, skrivelse af 4. marts 1948, M. 1947-48, p. 36.

Inventar.

Fængselsvæsenets arbejdsdrift, skrivelse af 22. september 1949, p. 32.
 Indkøb af kontormaskiner, cirkulære af 15. juni 1953, p. 140.
 Rensning m.v. af statens skrivemaskiner, finansministeriets cirkulære af 1. april 1952, p. 83.

J.

Jubilæumsgratiale, cirkulære af 2. juni 1956, p. 222.
 Finansministeriets skrivelse af 9. juni 1956, p. 225.
 Udbetaling af – til afdød tjenestemandso, cirkulære af 29 november 1956, p. 235.

K.

Karaktergivning.

Anordning af 5. januar 1935, G. VII, p. 284.
 Anordning af 10. marts 1938, G. VII, p. 195.
 Kgl. anordning af 6. februar 1943, M. 1942-43, p. 16.
 Kgl. anordning af 6. februar 1943, M. 1942-43, p. 16.
 Anordning af 27. november 1951, p. 81.
 Anordning af 9. marts 1955, p. 186.
 Anordning af 30. april 1956, p. 218.
 Bekendtgørelse af 5. marts 1943, M. 1942-43, p. 18.
 i mellemskolen, realklassen og pigeskoleklasserne, cirkulære af 6. januar 1952, p. 81.
 Krav på afskrift af års- og eksamenskarakter, selv om eksamen ikke er bestået, skrivelse af 21. december 1939, G. VII, p. 318.
 Klager over stilbedømmelser, cirkulære af april 1924, G. VI, p. 55.

Katolske skoler.

Statstilskud til –, skrivelse af 10. februar 1954, p. 150.
 cirkulære af 23. marts 1955, p. 188.

Kemiske forsøg.

Advarsel til elever mod eksperimentering med farlige kemikalier, cirkulære af 7. juli 1954, p. 166.
 Forbud mod visse –, cirkulære af 23. januar 1950, p. 36.
 – opbevaring og anvendelse af æter, skrivelse af 14. september 1946, M. 1946-47, p. 19.

Kilometergodtgørelse.

Finansministeriets cirkulære af 4. juni 1951, p. 67.

Kiropraktorerkklæringer,

– ikke ligestillet med lægerklæringer, skrivelse af 17. november 1956, p. 235.

Kommunale gymnasier.

Adgang til at afholde de højere almenskoleksaminer, bekendtgørelse af 2. marts 1908, G. II, p. 57.
 Fælleslærerråd og lærerråd, bekendtgørelse af 12. januar 1950, p. 34.
 Kompetence ved bortvisning m.v., skrivelse af 17. januar 1947, M. 1946-47, p. 30.
 Feriebestemmelser, skrivelse af 30. september 1949, p. 33.
 Oprettelse af, og tilskud til, skrivelse af 1. februar 1947, M. 1946-47, p. 32.
 Statstilskud, skrivelse af 20. maj 1946, M. 1945-46, p. 39.
 Undervisningsplaner, se dette.

Kommunale mellem- og realskoler.

Eksamensret, bekendtgørelse af 2. marts 1908, G. II, p. 57.
 Fælleslærerråd og lærerråd, bekendtgørelse af 12. januar 1950, p. 34.
 Skolekommissionens myndighed, skrivelse af 1. oktober 1914, G. IV, p. 75.

Kommunale skolemyndigheders stilling til de kommunale eksamensskoler.

Bekendtgørelse af 27. januar 1951, p. 56.

Kommunalt ansatte rektorer, lektorer m.fl.

Godkendelse af adjunktansættelser, skrivelse af 10. december 1934, G. VII, p. 81.
 Godkendelse af ansættelse af adjunktaspirant, skrivelse af 19. oktober 1950, p. 54.
 Lektorer i 26. lønningsklasse, skrivelse af 16. juli 1958, p. 297.
 Overflytning fra kommunalt gymnasium til kommunal grundskole, skrivelse af 14. november 1945, M. 1945-46, p. 19.
 Adjunktens ret til tilbagevenden til samme skole efter at have stået uden for nummer, skrivelse af 22. juli 1948, M. 1947-48, p. 53.

Kontormaskiner.

Indkøb af –, cirkulære af 13. juli 1953, p. 141.
 Rensning af statens skrivemaskiner, cirkulære af 1. april 1952, p. 83.

Kontormedhjælp.

til rektorer, skrivelse af 16. september 1953, p. 144.

Kostskoler.

Fripladser, anordning af 26. juli 1922, G. V, p. 240.

Bekendtgørelse af 18. august 1922, G. V, p. 244.

Optagelse af elever fra Færøerne og Grønland, skrivelse af 28. april 1951, p. 66.

Optagelse af danske sydslesvigere, skrivelse af 5. marts 1954, p. 151.

Helbredsplysninger om kostelever, skrivelse af 27. april 1955, p. 191.

Ikke-inspektionshavende læreres adgang til bespisning, skrivelse af 22. januar 1942, M. 1941-42, p. 11.

Tilsyn med private -, skrivelse af 26. april 1951, p. 65.

Kostskoleinspektører.

Adgang til fri vask, skrivelse af 30. november 1920, G. V, p. 166.

Kulturelt identitetskort.

Skrivelse af 24. juli 1954, p. 168.

Kunst.

Cirkulærskrivelse af 5. februar 1954, p. 150.

Køleskabe.

i tjenesteboliger, skrivelse af 30. december 1953, p. 148.

L.**Latinprøven.**

Anordning af 7. februar 1907, G. I, p. 238.

Anordning af 9. februar 1909, G. III, p. 6.

For farmaceuter m. fl., bekendtgørelse af 22. juni 1911, G. III, p. 113, bekendtgørelse af 22. juli 1932, G. VII.

For farmaceuter m. fl. kan ikke tages $\frac{1}{2}$ år før realeksamen, skrivelse af 23. juni 1914, G. IV, p. 69.

Fritagelse for skrivning og tegning for at deltage i latin, skrivelse af 25. september 1946, M. 1946-47, p. 21.

Honorar til rektorer for ekstraarbejde i forbindelse med latinprøven, skrivelse af 2. februar 1954, p. 149.

Elev tilbagetrådt fra latinundervisningen pligtig at deltage i ikke-latinlæsende elevers undervisning, skrivelse af 14. februar 1940, G. VII, p. 321.

Medregning af karakter i årskarakter til mellemskoleeksamen, skrivelse af 5. marts 1948, M. 1947-48, p. 36.

– som en del af mellemskoleeksamen, skrivelse af 24. januar 1954, p. 19.

for medicinske studerende kan aflægges uden for eksamensterminer, cirkulære af 10. september 1918, G. V, p. 21.

ved 10. pigeskoleklassens årsprøve, cirkulære af 17. januar 1921, G. V., p. 167.

Udsættelse ved overgang fra den matematiske til de sproglige linier, skrivelse af 2. oktober 1907, G. II, p. 50.

Legater.

Legater, som ikke kan tillægges mellemskoleelever, skrivelse af 10. juli 1903, G. I, p. 37.

Legatfundatser, se fundatser.

Legemlig afstraffelse.

Skrivelse af 22. marts 1948, M. 1947-48, p. 38.

Legemsøvelser, se under gymnastik.

Lejeaftale.

Skolekøkken, skrivelse af 17. februar 1949, p. 19.

Lejrskole.

Tilskud til opførelse af hytte, skrivelse af 5. januar 1948, M. 1947-48, p. 27.

Lærebøger (se også vederlagsfri undervisning).

Indførelse af nye -, cirkulære af 11. november 1940, M. 1940-41, p. 24.

Indførelse af nye -, ved kommunale gymnasieskoler, skrivelse af 23. oktober 1941, M. 1941-42, p. 6.

Udskiftning af nylig indført skolebog, skrivelse af 21. august 1944, M. 1944-45, p. 13.

Lærerlønningsloven.

Indplacering, cirkulære af 26. juni 1958, p. 278.

Lærermøder.

Kan ikke protokolleres som skolerådsmøder, skrivelse af 25. juni 1938, G. VII, p. 283.

Lærerorganisationer.

Den private realskoles organisationer, skrivelse af 7. juli 1951, p. 69.

Private gymnasieskoler lærerforenings adgang til forhandling med ministeriet, skrivelse af 26. november 1920, G. V, p. 165.

Overenskomst mellem statsskolernes lærer- og rektorforening, skrivelse af 27. april 1953, p. 138.

Nedsættelse af timetallet for formand og forretningsfører, skrivelse af 24. juni 1953, p. 140, skrivelse af 4. september 1957, p. 242.

Lærerråd og fælleslærerråd,

bekendtgørelse af 12. januar 1950, p. 34.

Se endvidere skoleråd.

Lønningsanciennitet.

Medregning af virksomhed som arbejdsledig cand. mag., skrivelse af 28. januar 1947, M. 1946-47, p. 31.

– virksomhed ved dansk skole i udlandet, skrivelse af 2. december 1939, G. VII, p. 317.

– virksomhed ved privat realskole, skrivelse af 4. maj 1954, p. 157.

– virksomhed som præst, skrivelse af 23. december 1947, M. 1947-48, p. 27.

– af sygeperioder, skrivelse af 1. juni 1954, p. 157.

Lønningsanvisning.

Cirkulærskrivelse af 19. december 1956, p. 236.

Lønningsforskud.

Skrivelse af 7. december 1946, M. 1946-47, p. 27.

» » 13. april 1954, p. 156.

Lønstatistik.

Cirkulærskrivelse af 8. oktober 1956, p. 250.

Maskinskrivning.

Karakter for-, skrivelse af 16. april 1953, p. 134.

Matematik.

for elever i gymnasiets sproglige linier, cirkulærskrivelse af 6. december 1955, p. 207.

cirkulærskrivelse af 16. marts 1956, p. 215.

cirkulærskrivelse af 30. marts 1957, p. 237.

refusion af udgifter ved -, cirkulærskrivelse af 17. marts 1956, p. 216.

Mellemskoleeksamen.

Anordning af 3. august 1906, G. I, p. 111.

Anordning af 11. september 1952, p. 103.

Afslutning af -, cirkulærskrivelse af 16. marts 1956, p. 215.

Eksamensordningen.

Bekendtgørelse af 6. september 1947, M. 1947-48, p. 15.

» » 6. marts 1950, p. 37.

» » 2. maj 1956, p. 218.

Undervisning i bogholderi, skrivelse af 30. januar 1948, M. 1947-48, p. 31.

Mundtlig prøve i dansk, cirkulære af 18. januar 1918, G. V, p. 6. cirkulære af 15. marts 1923, G. VI, p. 2.

Skriftlig dansk, bekendtgørelse af 10. juli 1946, M. 1945-46, p. 51.

Undervisning i hus- og håndgerning for drenge, skrivelse af 13. maj 1948, M. 1947-48, p. 42.

Angående pligt til at indstille elever optaget i 4. mellemskoleklasse til eksamen, skrivelse af 10. april 1911, G. III, p. 108.

Latinprøven del af -, skrivelse af 24. januar 1954, p. 149. Matematikpensum, cirkulære af 23. oktober 1909, G. III, p. 54.

Pensum i særlige 3. og 4. mellemskoleklasse, skrivelse af 27. januar 1955, p. 185.

Bedømmelsen af arbejder i skrivning, tegning, kvindeligt håndarbejde og sløjd, cirkulære af 20. marts 1909, G. III, p. 9.

Karakterkravene ved tillægsprøven i latin eller fransk, bekendtgørelse af 18. maj 1920, G. V, p. 144, cirkulære af 30. juni 1920, G. V, p. 155.

Klager over stilbedømmelser, cirkulære af april 1924, G. VI, p. 55.

Lempelser på grund af sygdom, se eksamenslempelser. Uregelmæssigheder under -, skrivelse af 3. juli 1952, p. 102.

Valgfri fag, skrivelse af 16. februar 1949, p. 19, se i øvrigt valgfri fag.

Militærtjeneste.

Honorarer for opgaveretning under -, skr. af 10. april 1946, M. 1945-46, p. 35.

Løn til timelærer under -, skrivelse af 1. oktober 1957, p. 243. Skrivelse af 29. november 1957, p. 248.

Læreres adgang til at undervise under -, Kundgørelse for forsvaret af 20. juli 1957, p. 240.

Løn under efterårsmanøvre, skrivelse af 15. november 1957, p. 247.

Mosaik trossamfund, se religiøs overbevisning.

Musikbibliotek.

Ekstraordinær bevilling til -, cirkulære af 3. september 1954, p. 168.

Forslag til -, cirkulærskrivelse af 6. oktober 1956, p. 227.

Musikledsagelse.

af pige-gymnastik, skrivelse af 20. september 1955, p. 197, skrivelse af 21. december 1954, p. 193.

Musiklinie.

Skrivelse af 17. marts 1955, p. 187.

Skrivelse af 9. juni 1955, p. 192.

Nationale festdage.

Nordens dag, cirkulære af 9. oktober 1956, p. 252.

Udenlandske elevers frihed på deres hjemlands -, skrivelse af 8. juni 1934, G. VII, p. 75.

Naturhistorie.

Præparater til støtte for undervisningen i -, cirkulære af 20. februar 1920, G. V, p. 117.

Normalsider.

Anordning af 5. oktober 1920, G. V, p. 164.

cirkulære af januar 1922. G. V, p. 184.

Normaltimeplaner.

for gymnaset, cirkulære af 23. marts 1953, p. 110.

O.**Offentlig hverv.**

Cirkulære af 28. november 1946, N. 1946-47, p. 26.

Skrivelse af 26. maj 1948, M. 1947-48, p. 48.

Offentliggørelse.

Af dansk studentereksamenstil, skrivelse af 13. juli 1950, p. 49.

Eksamensopgavers ordlyd, skrivelse af 20. november 1953, p. 147.

Omgænger.

Skrivelse af 23. august 1948, p. 6.

Omprøver.

i dansk stil ved alm. forberedelseksamen, skrivelse af 5. januar 1938, G. VII, p. 187.

Opgavekommissioner.

Funktionstiden for medlemmer, skrivelse af 24. oktober 1942, M. 1942-43, p. 9.

Opholdsafgifter.

Betydning for indgivet klage over skatteansættelsen, skrivelse af 16. november 1935, G. VII, p. 144.
Anerkendelse som selvforsørger, skrivelse af 12. november 1953, p. 146.

Oplagspenge.

Anordning af 26. juli 1922, G. V, p. 240.
Bekendtgørelse af 18. august 1922, G. V, p. 244.
Anordning af 27. december 1934, G. VII, p. 82.
til elev, der agter at uddanne sig til skovfoged, skrivelse af 10. september 1942, M. 1942-43, p. 6.
til studenter, der aftjener værnepligt, skrivelse af 26. juli 1947, M. 1946-47, p. 53.
Tilbageførsel af -, skrivelse af 21. december 1953, p. 148.

Oprettelse af statsskoler.

Lov af 7. juni 1952 om Vestjysk Gymnasium med lovforslag, p. 86.
Lov af 31. marts 1954 om Rødovre Statsskole med lovforslag, p. 152.
Lov af 25. maj 1956 om et statsgymnasium i Ålborg med lovforslag, p. 219.

Oprykning. (se i øvrigt oversidning).

i 1. gymnasieklasse ved kommunalt gymnasium, skrivelse af 5. september 1940, M. 1940-41, p. 7.
i 1. gymnasieklasse ved statsskole, skrivelse af 20. august 1945, M. 1945-46, p. 12.
Varsel til hjemmet ved ikke-oprykning, skrivelse af 1. oktober 1948, p. 13.

Oprykning på prøve.

Skrivelse af 22. august 1953, p. 143.

Opslag af embeder.

- af ledige timer, skrivelse af 29. juli 1948, M. 1947-48, p. 54.
- af stillinger i matematik, fysik og kemi, skrivelse af 11. april 1956, p. 216.
Timelærerstillinger, skrivelse af 8. august 1935, G. VII, p. 140.

Optagelse.

i 1. gymnasieklasse af elever med realeksamen, anordning af 27. september 1920, G. V, p. 163.
i 2. og 3. gymnasieklasse samt realklassen i skoleårets løb, bekendtgørelse af 20. december 1916, G. IV, p. 225.
i 1. gymnasieklasse må ikke betinges af prøve i fransk, cirkulære af 7. juli 1921, G. V, p. 117.
i 1. gymnasieklasse af egne elever, cirkulære af 17. maj 1933, G. VII, p. 48.
i 1. gymnasieklasse af udefra kommende elever, cirkulære af 4. december 1933, G. VII, p. 64.
i 1. gymnasieklasse, cirkulære af 12. marts 1938, G. VII, p. 218.
i 1. gymnasieklasse i Storkøbenhavn, reglement af 1923, G. VI, p. 6.

i I gymnasieklasse i København, Frederiksberg og Gentofte af alle kvalificerede elever uanset pladsmangel - cirkulærskrivelse af 17. marts 1955, p. 186.

i 1. gymnasieklasse af elev, som var sygemeldt ved mellemskoleeksamen, skrivelse af 24. juni 1921, G. V, p. 177.

i gymnasiet af ældre elev, skrivelse af 1. september 1936, G. VII, p. 166.

i 2. gymnasieklasse af kursuslev, skrivelse af 12. oktober 1937, G. VII, p. 183.

af elev i III g.m.n., som har taget nysproglig studentereksamen, skrivelse af 7. september 1942, M. 1942-43, p. 6.

af elev uden mellemskoleeksamen i I g, skrivelse af 22. august 1946, M. 1946-47, p. 17.

af elev, der var nægtet oprykning i kommunalt gymnasiums III g, i privat gymnasiums III g, skrivelse af 30. august 1947, M. 1947-48, p. 15.

af elev i I g efter hjemmeundervisning, skrivelse af 20. april 1948, M. 1947-48, p. 40.

i 2. gymnasieklasse fra studenterkursus 2. hold, skrivelse af 17. maj 1950, p. 44.

i II g.n.s. på grundlag af realeksamen og 1 år på 2-årigt studenterkursus, skrivelse af 14. august 1952, p. 103.

i 1. gymnasieklasse af elever fra 1. og 2. præliminærklasse, skrivelse af 26. april 1955, p. 191.

i 4. mellemskoleklasse af elev fra 3. realklasse skrivelse af 15. november 1937, G. VII, p. 184.

af elev fra Færøernes mellem- og realskole i 4. e.m., skrivelse af 24. januar 1947, M. 1946-47, p. 30.

i realklassen på grundlag af skolegang i Canada, skrivelse af 28. september 1954, p. 170.

af ordblind elever i eksamenskolen, skrivelse af 4. maj 1953, p. 138.

Skolekommissionernes kompetence ved optagelse i eksamenskolen, skrivelse af 13. januar 1955, p. 183.

af børn af udlandsdanske, cirkulære af 27. marts 1924, G. VI, p. 53.

Optagelsesprøver.

- ved optagelse i eksamenmelleskolen i København, Frederiksberg og Gentofte, anordning af 11. september 1952, p. 103, anordning af 1. august 1957, p. 241.

Privatisters optagelse i eksamensberettiget mellemskole, bekendtgørelse af 16. juli 1909, G. III, p. 49, cirkulære af 1. maj 1910, G. III, p. 73.

10. pigeskoleklassens årsprøve ligestillet med optagelsesprøven til 1. gymnasieklasse, skrivelse af 13. april 1908, G. II, p. 70, skrivelse af 28. februar 1910, G. III, p. 68.

til 1. gymnasieklasse, anordning af 11. februar 1907, G. I, p. 240.

til 1. gymnasieklasse for visse elever, skrivelse af 17. november 1953, p. 147.

Ordblindhed. (se i øvrigt eksamenslempelser).

Optagelse af ordblind elever, skrivelse af 4. maj 1953, p. 138.

Orlov. (se tjenestefrihed).**Overflytning.**

fra skole med sommereksamen til skole med forårseksamen, skrivelse af 8. september 1939, G. VII, p. 307.

fra en gymnasieskole til en anden, skrivelse af 23. oktober 1952, p. 106.

fra studenterkursus' 2. hold til 2. gymnasieklasse, skrivelse af 17. maj 1950, p. 44.

Oversidning.

– bør begrænses ved sigtning i 1. gymnasieklasse, skrivelse af 16. juli 1936, G. VII, p. 165.

– bør varsles, cirkulære af 28. september 1926, G. VI, p. 138, skrivelse af 26. oktober 1955, p. 202.

Overtimebetaling. (Se i øvrigt timebetaling).

– medregnes som i efterindtægt, skrivelse af 7. juli 1956, p. 226.

under indkaldelse til efterårsmanøvre, skrivelse af 15. november 1957, p. 247.

– ved kommunalt gymnasium, skrivelse af 9. november 1945, M. 1945–46, p. 19.

under sygdom, cirkulærskrivelse af 6. januar 1956, p. 209 til lærer med timetal nedsat på grund af sygdom, skrivelse af 17. marts 1939, G. VII, p. 293, skrivelse af 23. november 1953, p. 147.

P.

Parallellklasser.

Oprettelse af –, skrivelse af 25. august 1933, G. VII, p. 59.

Tilrettelæggelse af undervisningen med henblik på eventuel sammenlægning, cirkulære af 13. november 1924, G. VI, p. 62.

Tredie parallelklasse i 1. mellemskoleklasse ved statskole, skrivelse af 10. juni 1958, p. 258.

Pedeller.

Afsavnsvederlag for mistet sommerferie, skrivelse af 18. juli 1942, M. 1941–42, p. 23.

Afsavnsvederlag for mistet fridag, skr. af 18. november 1957, p. 248.

Cykelgodtgørelse, skrivelse af 12. november 1946, M. 1946–47, p. 24.

– ferie, skrivelse af 7. november 1946, M. 1946–47, p. 23. ferie uden for skoleferien, skrivelse af 14. juni 1958, p. 279.

Pedellers stilling og tjenesteforhold, cirkulære af 30. august 1950, p. 50; cirkulære af 1. juli 1958, p. 295.

Pedelmedhjælpere.

Deling af ferie, skrivelse af 26. februar 1958, p. 253.

Feriegodtgørelse, skrivelse af 14. april 1950, p. 38.

Lønstatistik, cirkulærskrivelse af 8. oktober 1956, p. 230.

Pensionsforhold.

Anvisning af pensioner. Cirkulærskrivelser af 19. december 1956, p. 236.

Dodsattest bilag til enke- og børnepensionsskemaer, cirkulære af 2. juni 1932, G. VII, p. 32.

Efterindtægt til enke, skrivelse af 27. juni 1950, p. 48.

Pensionsbidrag ved genansættelse, skrivelse af 4. juni 1948, M. 1947–48, p. 48.

Pensionskasser.

Overgang mellem –, skrivelse af 6. juli 1954, p. 166.

Personale- og sygestatistik.

Cirkulære af 10. december 1953, p. 148.

Pigeskoleeksamen.

Bekendtgørelse af 15. juli 1907, G. II, p. 31.

Eksamensordningen, bekendtgørelse af 6. september 1947, M. 1947–48, p. 15, bekendtgørelse af 6. marts 1950, p. 37., bekendtgørelse af 2. maj 1956, p. 218.

Husgerning og syning i stedet for matematik i 5. og 6. klasse, skrivelse af 7. juni 1922, G. V, p. 222.

Lempelser på grund af sygdom, se eksamenslempler. Matematikpensum, cirkulære af 23. oktober 1909, G. III, p. 54.

Regning, undervisning og eksamen, cirkulære af 14. maj 1923, G. VI, p. 21.

Stilbedømmelser – klager over, cirkulære af april 1924, G. VI, p. 55.

Sygeeksamen, skrivelse af 2. juni 1911, G. III, p. 113.

Pladsmangel.

Optagelse uanset – af alle kvalificerede elever i 1. gymnasieklasse i København, Frederiksberg og Gentofte, cirkulærskrivelse af 7. marts 1955, p. 186.

Pligtigt timetal.

Andre læreres, skrivelse af 9. november 1945, M. 1945–46, p. 18.

Nedsættelse af –, skrivelse af 20. august 1948, p. 5.

» » cirkulære af 13. august 1948, p. 5.

» » cirkulære af 9. juni 1954, p. 158.

for rektorer, cirkulære af 9. april 1948, M. 1947–48, p. 40.

Polio. (Se under Eksamenslempler og Vaccination).

Private mellem- og realskoler.

Antagelse af lærere, der gennem længere tid ikke har undervist, cirkulærskrivelse af 12. oktober 1956, p. 232.

i København, Frederiksberg og Gentofte, statstilskud, se dette.

uden for København, statstilskud, se dette.

Adgang til at afholde de højere almenkolors eksaminer, bekendtgørelse af 2. marts 1908, G. II, p. 57.

Bestyrerskifte, bekendtgørelse af 12. februar 1948, M. 1947–48, p. 34.

Private gymnasier.

Anerkendelse af adjunkter og lektorer ved –, cirkulære af 6. januar 1956, p. 209.

Antagelse af lærere, der gennem længere tid ikke har undervist, cirkulærskrivelse af 12. oktober 1956, p. 232. Statstilskud, se dette.

Adgang til at afholde studentereksamen, bekendtgørelse af 12. juni 1915, G. IV, p. 127.

Anvendelse af lovene om lønning og normering af stats-tjenestemænd, cirkulære af 15. juli 1958, p. 318.

Privatister.

Mellemskoleeksamen for –, anordning af 16. april 1907, G. II, p. 12, bekendtgørelse af 18. april 1907, G. II, p. 15, bekendtgørelse af 20. februar 1940, G. VII, p. 323 om latinproven..

Optagelse i eksamensberettiget mellemskole, bekendtgørelse af 16. juli 1909, G. III, p. 49.

Almindelig forberedelseksamen, bekendtgørelse af 30. september 1944, M. 1944-45, p. 33.

Bekendtgørelse af 7. oktober 1947, M. 1947-48, p. 23.

Fejl i bekendtgørelse af 7. oktober 1947, skrivelse af 14. februar 1948, M. 1947-48, p. 34.

Realeksamen for -, anordning af 30. april 1908, G. II, p. 71, bekendtgørelse af 1. april 1908, G. II, p. 73.

Studentereksamen for privatister, skrivelse af 5. december 1946, M. 1945-46, p. 21.

Studentereksamen for privatister dimitteret fra Lagtingets Studenterkursus, Thorshavn, anordning af 8. juni 1953, p. 138.

Med begrænset pensum, anordning af 4. november 1954, p. 171.

Skrivelse af 9. august 1948, p. 5.

Skrivelse af 13. august 1948, p. 5.

Skrivelse af 7. september 1948, p. 7.

Skrivelse af 7. september 1948, p. 7.

Skrivelse af 1. oktober 1949, p. 33.

Skrivelse af 12. juni 1952, p. 101.

Skrivelse af 2. december 1952, p. 107.

Skrivelse af 3. november 1954, p. 171.

Skrivelse af 26. januar 1956, p. 213.

Skrivelse af 13. februar 1956, p. 213.

Skrivelse af 4. oktober 1957, p. 245.

Skrivelse af 5. oktober 1957, p. 245.

Deling af studentereksamen, skrivelse af 30. november 1945, M. 1945-46, p. 20.

Eksamination i et enkelt fag, skrivelse af 20. december 1957, p. 250.

Inden bestået lærereksamen, skrivelse af 23. januar 1958, p. 251.

Korrespondance -, forberedelse af privatister, skrivelse af 12. januar 1943, M. 1942-43.

Overførsel af karakterer i kemi og fysiologi fra husholdningslærerindeeksamen, skrivelse af 13. januar 1947, M. 1946-47, p. 30.

Overførsel af karakterer i matematik og fysik, skrivelse af 12. oktober 1946, M. 1946-47, p. 22.

Indstilling som privatist af langvarigt syg elev, skrivelse af 7. april 1951, p. 64.

Protokoller.

Aflevering i tilfælde af en skoles overdragelse eller nedlæggelse, skrivelse af 29. april 1909, G. III, p. 11.

Indsendelse til landsarkiverne af nedlagte skolars eksamensprotokoller, bekendtgørelse af 31. maj 1911, G. III, p. 112.

til termins- og årskarakter autoriseres ikke, skrivelse af 6. januar 1912, G. III, p. 125.

Udlevering til skoledirektører og stadsskoleinspektører, skrivelse af 12. februar 1915, G. IV, p. 103.

Preliminærkursus, (se i øvrigt alm. forberedelseksamen).

Ansættelse af lærere ved kommunale -, cirkulære af 17. januar 1958, p. 251.

i tilknytning til friskole, skrivelse af 13. april 1951, p. 64.

Omdannelse til 2-årig mellemskole, skrivelse af 24. juni 1954, p. 164.

Kontaktforhold mellem leder og lærere, skrivelse af 17. januar 1958, p. 251.

Psykiske lidelser.

Cirkulærskrivelse af 9. juli 1953, p. 141.

Publikationer.

Danmarks Institut for international udveksling af videnskabelige publikationer, skrivelse af 7. februar 1949, p. 18.

»Official Bulletin«, skrivelse af 12. juli 1949, p. 29.

Pædagogiske prøver.

Anordning af 28. juli 1944, M. 1943-44, p. 49.

Skrivelse af 16. december 1944, M. 1944-45, p. 47.

Skrivelse af 26. februar 1952, p. 82.

Anordning af 28. oktober 1954, p. 171.

Dispensation:

skrivelse af 10. januar 1947, M. 1946-47, p. 29.

skrivelse af 17. april 1947, M. 1946-47, p. 40.

skrivelse af 28. august 1947, M. 1947-48, p. 15.

skrivelse af 15. juni 1953, p. 140.

R.

Radioaktive stoffer.

cirkulære af 8. oktober 1956, p. 251.

Realeksamen.

Anordning af 27. april 1907, G. II, p. 20.

Anordning af 21. januar 1925, G. VI, p. 71.

Afslutning af -, cirkulærskrivelse af 16. marts 1956, p. 215.

Eksamensordningen, bekendtgørelse af 6. september 1947, M. 1947-48, p. 15, bekendtgørelse af 6. marts 1950, p. 37, bekendtgørelse af 2. maj 1956, p. 218.

2. gymnasieklasses årsprøve ikke ligestillet med realeksamen, skrivelse af 26. november 1917, G. V, p. 1.

på Grønland, bekendtgørelse af 24. november 1955, p. 203.

- for privatister, anordning af 30. april 1908, bekendtgørelse af 1. maj 1908, G. II, p. 71, 73.

Bogføring, undervisning i, skrivelse af 3. september 1947, M. 1947-48, p. 15, skrivelse af 30. januar 1948, M. 1947-48, p. 31.

Kvindelige elevers adgang til regning og matematik, cirkulære af 3. december 1908, G. III, p. 1.

Lempelser på grund af sygdom, skrivelse af 9. september 1949, p. 32, se i øvrigt eksamenslempelser.

Indstilling af elev indlagt på sanatorium, skrivelse af 2. juni 1953, p. 138.

Maskinskrivning, karaktergivning for, skrivelse af 16. april 1953, p. 134.

Matematikpensum, cirkulære af 23. oktober 1909, G. III, p. 54.

Mundtlig prøve i dansk, cirkulære af 18. januar 1918, G. V, p. 6, cirkulære af 15. marts 1932, G. VI, p. 2.

Overflytning i 1. gymnasieklasser af elever med -, anordning af 27. september 1920, G. V, p. 163.

Optagelse i realklassen af elev, som har bestået alm. forberedelseksamen, men ikke mellemskoleeksamen, skrivelse af 3. august 1931, G. VII, p. 19.

Proven i regning og matematik, skrivelse af 10. maj 1909, G. III, p. 30.

Skolekøkkenundervisning, skrivelse af 8. maj 1937, G. VII, p. 174.

Stenografi, bekendtgørelse af 24. maj 1943, M. 1942-43, p. 26.

Stilbedømmelse, klager over, cirkulære af april 1924, G. VI, p. 55.

Sygeeksamen, skrivelse af 2. juni 1911, G. III, p. 113. Tillægsprøver, bekendtgørelse af 28. marts 1908, G. II, p. 65.

Karakterkravene ved tillægsprøven i latin og fransk, bekendtgørelse af 18. maj 1920, G. V, p. 144, cirkulære af 30. juni 1920, G. V, p. 155.

Valgfri fag, cirkulære af 30. marts 1908, G. II, p. 67.

Redningskorps.

Abonnementsbetingelser, cirkulære af 11. november 1940, M. 1940-41, p. 24.

Regnskaber.

Attestation af regninger, skrivelse af 11. juli 1949, p. 29. Betalingsmidler, bekendtgørelse af 12. juni 1950, p. 46. Overførsel til undervisningsministeriets bogholderi, cirkulærskrivelser af 21. marts 1956, p. 216.

Regnskabsførere.

Bekendtgørelse af 31. marts 1953, p. 113. Cirkulære af 6. september 1954, p. 169. ved private gymnasier, instruks af 22. september 1948, p. 9, tillæg af 10. januar 1955, p. 183, og tillæg af 21. september 1955, p. 197. Vederlag til vikarer for -, skrivelse af 8. januar 1925, G. VI, p. 63.

Rejsegodtgørelse.

til adjunkt, skrivelse af 26. marts 1947, M. 1946-47, p. 38. til censorer, skrivelse af 17. september 1949, p. 32. til midlertidige timelærere, skrivelse af 14. oktober 1946, M. 1946-47, p. 22. til timelærere, skrivelse af 11. september 1953, p. 144. til vikarer, skrivelse af 4. marts 1936, G. VII, p. 157.

Rejsetilladelse.

til kgl. udnævnte tjenestemænd, skrivelse af 23. januar 1951, p. 56.

Rektorer.

Fritagelse for undervisning i forbindelse med tiltrædelse sidst på skoleåret, skrivelse af 4. marts 1944, p. 19. Funktion i rektorembede, skrivelse af 19. marts 1946. M. 1945/46, p. 32. Inspektionshonorar-erstatning for ved konstitution som rektor, skrivelse af 14. september 1945, M. 1945/46, p. 13. Pligtigt timetal, cirkulære af 9. april 1948. M. 1947/48, p. 40.

Religionsundervisning.

Elevers fritagelse for-, cirkulære af 5. juli 1954, p. 165. Skrivelse af 18. august 1955, p. 195, skrivelse af 20. september 1957, p. 243. Af konfirmander i 4. mellemskoleklasse, skrivelse af 28. august 1940, M. 1940-41, p. 7.

Religiøs overbevisning.

Dispensation fra eksamen om lørdagen, skrivelse af 15. marts 1948, M. 1947-48, p. 36, skrivelse af 12. september 1957, p. 242. Dispensation fra skolegang om lørdagen, skrivelse af 22. august 1946, M. 1946-47, p. 17. Fritagelse for skolekøkkenundervisning, skrivelse af 27. oktober 1953, p. 146.

Rengøringspersonale.

Feriegodtgørelse, skrivelse af 20. juli 1954, p. 168. skrivelse af 7. maj 1958, p. 254. Løn og dagpenge under fravær på grund af tilskadekomst i tjenesten, skrivelse af 6. november 1950, p. 54. Lønstatistik, cirkulærskrivelse af 8. oktober 1956, p. 230. Overenskomst, cirkulære af 8. juni 1956, p. 223. Sygelønsordning, cirkulærskrivelse af 2. december 1957, p. 249. Ulykkesforsikring af -, skrivelse af 16. november 1950, p. 55.

Retskrivning.

Bekendtgørelse af 22. marts 1948, M. 1947-48, p. 37. i Dansk lærerforeningens litteraturudgaver, skrivelse af 3. august 1953, p. 142. skrivelse af 4. oktober 1948, p. 13. cirkulærskrivelse af 17. januar 1949, p. 18. Å og å placering i alfabetet, bekendtgørelse af 8. februar 1955, p. 186.

Russisk.

i gymnasiet, skrivelse af 1. juli 1955, p. 193.

S.

Selvforsørger.

Anerkendelse som -, skrivelse af 12. november 1953, p. 146.

Skoleafgift.

Bekendtgørelse af 23. august 1950, p. 50; Bekendtgørelse af 8. juli 1952, p. 102.

Skolebespisning.

Cirkulære af 3. juli 1951, p. 67. Honorar for administration af -, skrivelse af 15. juli 1954, p. 166. Statsskolerne, skrivelse af 23. juni 1952, p. 102.

Skolebøger.

- tilskud til udgivelse af, skrivelse af 6. november 1946, M. 1946-47, p. 23. Rabat ved indkøb af -, cirkulærskrivelse af 21. juli 1958, p. 298.

Skoledirektører og stadsskoleinspektører.

Kompetence til at kræve enkelte skolars protokoller udleveret, skrivelse af 12. februar 1915, G. IV, p. 103.

Skolekommissioner.

Myndighed over for elever over den undervisningspligtige alder, skrivelse af 8. januar 1915, G. IV, p. 99.
Forelæggelse af faglige medhjælperes erklæringer, skrivelse af 11. juli 1952, p. 103.
Myndighed i en kommunal mellem- og realskole, skrivelse af 1. oktober 1914, G. IV, p. 75.
Kompetence med hensyn til optagelse af elever i eksamenskolen, skrivelse af 13. januar 1955, p. 183.
Afgørelse af timefordeling, skrivelse af 29. juli 1948, M. 1947-48, p. 54.

Skolehøjtideligheder – komedier m.m.

Skrivelse af 19. juli 1946, M. 1945-46, p. 53.
» » 5. april 1946, M. 1945-46, p. 35.
» » 28. februar 1949, p. 19.
» » 9. juli 1953, p. 141.

Skolekøkkenundervisning.

Fritagelse af religiøse grunde, skrivelse af 27. oktober 1953, p. 146.

Skolelæger.

Lovbekendtgørelse af 3. oktober 1957, p. 244.
Bekendtgørelse af 2. november 1951, p. 71.
Beregning af honorar, skrivelse af 16. oktober 1953, p. 146.
– ved privat gymnasium, skrivelse af 4. februar 1948, M. 1947-48, p. 32.
Medhjælpere for –, cirkulære af 15. marts 1954, p. 152

Skolenævn.

Anordning af 16. juni 1944, M. 1943-44, p. 39.
oprettet før skoletilsynsloven af 1949, skrivelse af 30. juni 1950, p. 48.

Skoleradio.

Skrivelse af 25. oktober 1946, M. 1946-47, p. 22.

Skoleråd.

Reglement af 23. juli 1920, G. V, p. 158, Ændring af reglement af 23. juli 1920, bekendtgørelse af 7. november 1940, G. VII, p. 358, skrivelse af 18. oktober 1957, p. 246, skrivelse af 15. januar 1958, p. 251.
Fag- og timefordelingsplaner, skal forelægges, skrivelse af 12. september 1949, p. 32.
Lærermøder kan ikke protokolleres som skolerådsmøder, skrivelse af 25. juni 1938, G. VII, p. 273.
Ministeriel ændring af skolerådsbeslutning om oprykning i 1. gymnasieklasse, skrivelse af 20. august 1945, M. 1945-46, p. 12.
Enkeltstående ombytning af timer, skrivelse af 16. april 1958, p. 254.
Timebetaling til vikarer for deltagelse, skrivelse af 28. november 1942, M. 1942-43, p. 13.

Rektorens ansvar for timefordeling, cirkulære af 13. november 1924, G. VI, p. 62.
Timelærernes optagelse som medlemmer, cirkulære af 8. juli 1937, G. VII, p. 176.

Skoletandpleje.

for statsskoleelever, skrivelse af 5. oktober 1950, p. 54.

Skriftlige prøver.

i løbet af skoleåret i de højere klasser, skrivelse af 1. november 1916, G. IV, p. 204.
Offentliggørelse af eksamensopgaver, skrivelse af 20. november 1953, p. 147.

Sløjd.

Bevilling til –, cirkulærskrivelse af 2. marts 1956, p. 214.

Smitsomme sygdomme.

Bekendtgørelse af 27. maj 1950, p. 45.

Statsskolernes Lærerforening.

Kursuslærernes medlemsskab af –, skrivelse af 7. september 1946, M. 1946-47, p. 18.

Statstidende.

Abonnements- og kundgørelsestakster, statsministeriets bekendtgørelse af 14. marts 1951, p. 58.

Statstilskud.

Transport på –, skrivelse af 16. august 1948, p. 5.
Skrivelse af 12. juni 1954, p. 161.
til hjemmeundervisning af polioramt, skrivelse af 10. januar 1953, p. 107.
Til katolske eksamenskoler :
Skrivelse af 10. februar 1954, p. 150.
Cirkulære af 23. marts 1955, p. 188.
Kommunale eksamenskoler :
Skrivelse af 20. maj 1946, M. 1945-46, p. 8.
Cirkulærskrivelse af 10. september 1953, p. 143.
Kommunalt gymnasium, til løn til timelærer, der ikke er optaget på skoleplanen, skrivelse af 2. marts 1956, p. 214.
Kommunale 3-årige præliminærkursus, cirkulærskrivelse af 9. december 1957, p. 250.
Til private mellem- og realskoler udenfor København :
Bekendtgørelse af 13. april 1949, p. 20.
Til inspektionstimer varetaget af ikke-lærere, skrivelse af 9. januar 1953, p. 107.
Til løn til lærer, som har orlov for at deltage i kursus, skrivelse af 24. august 1957, p. 242.
Beregning af lønningsanciennitet, skrivelse af 4. maj 1954, p. 157.
Til timer overtaget af skoleleder på grund af vakance, skrivelse af 2. oktober 1953, p. 146.
Alumnatinspektion, skrivelse af 27. juni 1958, p. 303.
Til private gymnasieskoler og private mellem- og realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte :
Cirkulærskrivelse med instruks af 22. september 1948, p. 9, skrivelse af 6. oktober 1948, p. 14, skrivelse af 6.

juli 1949, p. 28, cirkulære af 30. maj 1952, p. 84, Cirkulærskrivelse af 13. august 1953, p. 142, Cirkulærskrivelse af 20. august 1953, p. 142, Skrivelse af 1. maj 1954, p. 156.

Angående anvendelse af – til fripladser og nedsættelse af skolepenge, skrivelser af 11. juni 1957, p. 239.

Cirkulære af 21. september 1955, p. 197.

Ændring på grund af forhøjet ejendomsskyld, skrivelse af 19. januar 1954, p. 149.

Friplads- og boghjælpstilskud, cirkulære af 30. juni 1955, p. 193.

Instruks af 22. september 1948, p. 9, Tillæg af 10. januar 1955, p. 183 og tillæg af 21. september 1955, p. 197.

Anvendelse af lovene om lønning og normering af stats-tjenestemænd, cirkulære af 15. juli 1958, p. 297.

Til private studentkurser:

Lov af 24. maj 1948, M. 1947-48, p. 42, skrivelse af 10. november 1948, p. 15.

Bekendtgørelse af 4. april 1951, p. 59.

Anvendelse af lovene om lønning og normering af stats-tjenestemænd, cirkulære af 15. juli 1958, p. 297.

Til private præliminær, real- og mellemskoleksamskursus.

Fripladstilskud, cirkulærskrivelse af 19. april 1955, p. 190.

Til lærerlønninger, cirkulærskrivelse af 22. september 1955, p. 199.

Stenografi.

i 3. og 4. mellemskoleklasse, skrivelse af 13. november 1950, p. 55.

ved realeksamen, bekendtgørelse af 24. maj 1943, M. 1942-43, p. 26.

Studentereksamen.

Gyldighed af, bestået ved danske skoler i Sverige i 1944 og 1945, bekendtgørelse af 12. marts 1946, M. 1945-46, p. 31.

Eksamensordningen, bekendtgørelse af 6. september 1947, M. 1947-48, p. 15, bekendtgørelse af 6. marts 1950, p. 37, bekendtgørelse af 2. maj 1956, p. 218.

Eksamensopgivelser, cirkulærskrivelse af 2. marts 1956, p. 214.

Fordringerne ved –, anordning af 18. april 1953, p. 134.

Fornyset eksamination i et enkelt fag, skrivelse af 20. december 1957, p. 250.

Fritagelse for eksamination i matematik, fysik og kemi, skrivelse af 13. august 1953, p. 142.

Lempelser på grund af sygdom, se eksamenslempelser.

Offentliggørelse af danske stile, skrivelse af 13. juli 1950, p. 49.

Privatist med begrænset pensum, se privatister.

Klager over stilbedømmelser, cirkulære af april 1924, G. VI, p. 55.

Tidspunktet for afholdelse, bekendtgørelse af 22. maj 1917, G. IV, p. 253.

Studenterkurser.

Anerkendelser af lektorer og adjunkter ved –, cirkulære af 11. januar 1956, p. 209.

Antagelse af lærere, der gennem længere tid ikke har undervist, cirkulærskrivelse af 12. oktober 1956, p. 232.

Ekskursioner, cirkulære af 24. juli 1957, p. 241.

Anvendelse af lovene om lønning og normering af statstjenestemænd, cirkulære af 15. juli 1958, p. 297.

Fritagelse for prøve i fransk for elev, der har bestået højere handelseksamen, skrivelse af 6. januar 1948, M. 1947-48, p. 27.

Overførsel af karakterer fra kommunalt gymnasiums forprøve, skrivelse af 22. august 1952, p. 103.

Statslån til overgang til selveje, skrivelse af 1. oktober 1954, p. 170.

Statstilskud, se dette.

Studentereksamen med begrænset pensum, se privatister.

Uddeling af elevfripladser, skrivelse af 20. marts 1952, p. 83.

Undervisning i tysk og engelsk i begynderklassen på den matematisk-naturvidenskabelige linie, skrivelse af 30. oktober 1954, p. 171.

Stævner. (sang-, idræts-).

Dækning af udgifter for elever og lærere, skrivelse af 25. februar 1848, M. 1947-48, p. 35.

Sygeeksamen.

for elev, som blev sygemeldt allerede før den normale eksamenstermin, skrivelse af 31. maj 1938, G. VII, p. 272.

kræves for forbliven i 1. gymnasielklasse for elev sygemeldt ved mellemskoleeksamen, skrivelse af 24. juni 1921, G. V, p. 177.

Real- og pigeskoleeksamen, skrivelse af 2. juni 1911, G. III, p. 113.

Sygdom. Se i øvrigt smitsomme sygdomme.

Befordringsgodtgørelse, skrivelse af 3. december 1949, p. 33.

Godtgørelse for hoteludgifter i anledning af epidemisk sygdom i hjemmet, skrivelse af 20. februar 1942, M. 1941-42, p. 12.

Lempelser på grund af –, skrivelse af 4. september 1948, p. 6, skrivelse af 15. september 1948, p. 7, skrivelse af 9. september 1949, p. 32, skrivelse af 19. august 1954, p. 168.

Lønningsanciennitet, skrivelse af 1. juni 1954, p. 157.

Sygestatistik, cirkulære af 10. december 1953, p. 148.

cirkulærskrivelse af 19. december 1956, p. 236.

Svangarskab.

Tjenestefrihed på grund af –, Cirkulære af 19. januar 1950, p. 36. Cirkulære af 27. september 1950, p. 53, skrivelse af 7. december 1951, p. 81, skrivelse af 21. januar 1953, p. 108, cirkulære af 4. juli 1958, p. 296.

Svømmeprøver.

Bekendtgørelse af 9. september 1950, p. 51.

Cirkulære af 28. juli 1922, G. V, p. 243.

Særundervisning.

Amtskonsulentens pligter, skrivelse af 16. september 1954, p. 169.

T.**Teknikeruddannelse.**

Cirkulærskrivelse af 17. juni 1958, p. 277.

Tidsskrifter.

Abonnement på »Grønland«, skrivelse af 29. september 1954, p. 170.

Tillægsprøver.

Karakterkravene ved fransk- og latinprøven ved mellemkole- og realeksamen, bekendtgørelse af 18. maj 1920, G. V, p. 144, cirkulære af 30. juni 1920, G. V, p. 155.

Til real- og pigeskoleeksamen, bekendtgørelse af 28. marts 1908, G. II, p. 65.

– ved eksamensberettigede skoler, cirkulære af 23. april 1923, G. VI, p. 20.

i fransk må ikke kræves ved optagelse i 1. gymnasieklasse, cirkulære af 7. juli 1921, G. V, p. 177.

Til studentereksamen, anordning af 28. februar 1908, G. II, p. 53, anordning af 13. december 1911, G. III, p. 123, anordning af 15. oktober 1926, G. VI, p. 139, anordning af 23. september 1932, G. VII, p. 39, bekendtgørelse af 21. marts 1924, G. VI, p. 52, bekendtgørelse af 20. oktober 1926, G. VI, p. 140.

Tillægsprøver for studenter af den klassisk-sproglige og den nysproglige retning til at opnå rettigheder som studenter af den matematisk-naturvidenskabelige retning, kgl. anordning af 1. marts 1943, M. 1942-43, p. 18.

– i matematik for elever i gymnasiets sproglige linier, cirkulærskrivelse af 6. december 1955, p. 207.

Tilskadekomst (se i øvrigt under erstatning).

Elevers tilskadekomst inden for skolens område, cirkulære af 23. april 1923, G. VI, p. 19, skrivelse af 11. november 1939, G. VII, p. 313.

Tilsyn (se under inspektion).**Timebetaling.**

cirkulære af 27. september 1948, p. 12;

» » 18. november 1948, p. 15;

» » 22. april 1949, p. 26;

» » 21. juni 1950, p. 47;

» » 23. september 1950, p. 52;

» » 26. april 1951, p. 64;

» » 17. september 1951, p. 69;

» » 18. juni 1952, p. 101;

» » 21. september 1952, p. 105;

» » 20. marts 1953, p. 109;

» » 23. september 1953, p. 144;

» » 14. juni 1954, p. 161;

» » 18. marts 1955, p. 187;

» » 20. marts 1953, p. 109;

» » 18. marts 1955, p. 187;

» » 16. september 1955, p. 196;

» » 6. januar 1956, p. 209.

» » 13. april 1956, p. 217;

» » 24. september 1956, p. 226;

» » 15. marts 1957, p. 237;

» » 19. september 1957, p. 242.

Timelærere.

Løn som adjunkt, skrivelse af 12. oktober 1946, M. 1946-47, p. 22, skrivelse af 21. februar 1948, M. 1947-48, p. 35, cirkulærskrivelse af 1. oktober 1948, p. 130.

Lønstatistik, cirkulærskrivelse af 8. oktober 1956, p. 230.

Løn under militærtjeneste, skrivelse af 1. oktober 1957, p. 243.

Pligt til gensidigt vikariat, cirkulære af 25. maj 1934, G. VII, p. 74.

Opsigelse af –, cirkulære af 28. november 1935, G. VII, p. 145, skrivelse af 10. marts 1936, G. VII, p. 158.

Opsigelsesvarsel, skrivelse af 9. november 1945, M. 1945-46, p. 18.

Opslag af timelærereembeder, skrivelse af 8. august 1935, G. VII, p. 140.

Aflønning af præster, skrivelse af 25. august 1955, p. 196.

Rejsegodtgørelse, skrivelse af 11. september 1953, p. 144.

Optagelse som medlemmer af skoleråd, cirkulære af 8. juli 1937, G. VII, p. 176.

Tuberkuloseattester for –, cirkulære af 3. juli 1954, p. 164.

Timenedsættelse.

på grund af alder, skrivelse af 20. august 1948, p. 5, cirkulære af 25. januar 1950, p. 37; skrivelse af 1. juni 1950, p. 46; skrivelse af 19. august 1950, p. 50.

på grund af hjemmearbejde, cirkulære af 13. august 1948, p. 5, cirkulære af 9. juni 1954, p. 158; cirkulære af 19. oktober 1956, p. 232.

for kvindelige adjunktaspiranter, skrivelse af 10. august 1931, G. VII, p. 20.

for gifte kvindelige tjenestemænd, skrivelse af 16. juni 1948, M. 1947-48, p. 50.

for formand og forretningsfører for lærerorganisation, skrivelse af 24. juni 1953, p. 140, skrivelse af 4. september 1957, p. 242.

for opgaveretning i real- og mellemskoleklasser, skrivelse af 1. februar 1955, p. 185.

Overtimebetaling til lærer med nedsat timetal på grund af sygdom, skrivelse af 17. marts 1939, G. VII, p. 293.

for undervisning i sløjd, skrivelse af 21. januar 1948, M. 1947-48, p. 31, skrivelse af 4. februar 1953, p. 109.

for undervisning i sløjd, skrivelse af 21. januar 1948, M. 1947-48, p. 31, skrivelse af 4. februar 1953, p. 109.

for undervisning i sløjd, skrivelse af 21. januar 1948, M. 1947-48, p. 31, skrivelse af 4. februar 1953, p. 109.

for undervisning i sløjd, skrivelse af 21. januar 1948, M. 1947-48, p. 31, skrivelse af 4. februar 1953, p. 109.

Tjenestefrihed (se også uden for nummer).

mod selv at afholde udgifterne til vikar, skrivelse af 13. september 1947, M. 1947-48, p. 20, skrivelse af 12. januar 1949, p. 18, skrivelse af 13. januar 1949, p. 18, skrivelse af 24. maj 1949, p. 28, skrivelse af 16. juni 1949, p. 28.

mod selv at afholde udgifterne til vikar, skrivelse af 13. september 1947, M. 1947-48, p. 20, skrivelse af 12. januar 1949, p. 18, skrivelse af 13. januar 1949, p. 18, skrivelse af 24. maj 1949, p. 28, skrivelse af 16. juni 1949, p. 28.

mod selv at afholde udgifterne til vikar, skrivelse af 13. september 1947, M. 1947-48, p. 20, skrivelse af 12. januar 1949, p. 18, skrivelse af 13. januar 1949, p. 18, skrivelse af 24. maj 1949, p. 28, skrivelse af 16. juni 1949, p. 28.

Vikarlønnens størrelse, skrivelse af 13. september 1947, M. 1947-48, p. 20.

skrivelse af 5. juni 1954, p. 157, skrivelse af 11. juni 1954, p. 158.

i anledning af borgerligt ombud, familiefester, begyrelse o.l., skrivelse af 30. september 1955, p. 201.

fri vikar bevilges ikke ved censorvirksomhed ved skoleembedseksamen, skrivelse af 24. januar 1939, G. VII, p. 287.

På grund af censorvirksomhed, cirkulærskrivelse af 17. marts 1955, p. 187.

Til arbejde med disputats, skrivelse af 23. december 1953, p. 148.

på grund af deltagelse i hjemmeværnskursus, cirkulære af 26. januar 1950, p. 37.

til inspektorer, skrivelse af 4. marts 1948, M. 1947-48, p. 36.

- under udførelse af offentlige hverv, cirkulære af 28. november 1946, M. 1946-47, p. 26; skrivelse af 26. maj 1948, M. 1947-48, p. 48.

til medlemmer af opgavekommission, skrivelse af 4. februar 1954, p. 150.

Inddragelse af overtimebetaling, skrivelse af 19. oktober 1954, p. 170.

til regnskabsførere, skrivelse af 8. januar 1925, G. VI, p. 63.

Fri vikar bevilges ikke ved deltagelse i Rotary-kongres, skrivelse af 24. april 1950, p. 39.

til studierejse, skrivelse af 27. august 1953, p. 143, skrivelse af 11. juni 1954, p. 158, skrivelse af 5. juni 1954, p. 157.

på grund af svangerskab og fødsel (se også svangerskab), cirkulære af 19. januar 1950, p. 36, cirkulære af 27. september 1950, p. 53, skrivelse af 7. december 1951, p. 81, skrivelse af 21. januar 1953, p. 108, cirkulære af 4. juli 1958, p. 296.

til timelærer, skrivelse af 18. september 1953, p. 144. ikke bevilget lærer under deltagelse i valgkamp, skrivelse af 25. april 1939, G. VII, p. 300.

under ansættelse i UNESCO o.l., skrivelse af 18. april 1956, p. 217.

Tjenesteautomobiler.

Anskaffelse af -, cirkulære af 20. oktober 1955, p. 201.

Tjenestebolig.

Fritagelse for boligfradrag under istandsættelse, skrivelse af 19. marts 1948, M. 1947-48, p. 37, skrivelse af 3. august 1957, p. 241.

Fremleje, skrivelse af 24. august 1944, M. 1944-45, p. 13.

Vedr. indflytning i, brug og vedligeholdelse, tilsyn med samt aflevering af -, regulativ af 7. juli 1948, M. 1947-48, p. 51.

Installation af køleskab, skrivelse af 30. december 1953, p. 148.

Installation af køleskab, skrivelse af 30. december 1953, p. 148.

Radiatorer, plombering af -, skrivelse af 16. september 1953, p. 144.

Vedligeholdelse, skrivelse af 13. september 1946, M. 1946-47, p. 19.

Tjenestemandsansættelse.

- skal ske i så tidlig en alder som muligt, skrivelse af 23. oktober 1947, M. 1947-48, p. 24.

Tjenestemænds lønnings-, normerings- og pensionsforhold.

finansministeriets vejledning af 14. juni 1958, p. 268.

finansministeriets cirkulærer af 17. og 24. juni 1958 om stedtillæg, p. 274 og 277.

finansministeriets cirkulære af 19. juni 1958 om overgangsbestemmelser vedrørende pensionering, p. 277.

Tjenestetelefon.

Skrivelse af 23. november 1955, p. 203.

Skrivelse af 7. august 1957, p. 241.

Skrivelse af 22. oktober 1957, p. 247.

tjenstlige vej, Den.

indsendelse af skrivelser gennem undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, cirkulære af 12. maj 1925, G. VI, p. 76.

Tjenestemandslån.

til indkøb af motorkøretøjer, cirkulære af 22. november 1951, p. 80.

Tjenesterejser.

Censorer, skrivelse af 17. september 1949, p. 32.

Benyttelse af statsbanernes rejsebureau, skrivelse af 22. november 1950, p. 55.

Forudgående meddelelse til udenrigsministeriet, skrivelse af 19. juni 1946, M. 1945-46, p. 25.

Rektorer, cirkulærskrivelse af 29. august 1957, p. 242. cirkulærskrivelse af 28. juli 1958, p. 320.

i udlandet, skrivelse af 3. september 1948, p. 6.

Tobaksrygning.

blandt gymnasieelever, skrivelse af 30. januar 1948, M. 1947-48, p. 31.

Transport.

på statstilskud, skrivelse af 16. august 1948, p. 5, skrivelse af 12. juni 1954, p. 161.

Tuberkuloseattester.

for vikarer og timelærere, cirkulære af 3. juli 1954, p. 164.

Tyveri.

erstatning for -, skrivelse af 3. januar 1950, p. 33.

U.

Udeblivelse fra undervisning.

uden tilladelse, skrivelse af 6. januar 1931, G. VII, p. 15.

skrivelse af 26. maj 1944, M. 1943-44, p. 37.

skrivelse af 17. januar 1947, M. 1946-47, p. 30,

skrivelse af 28. februar 1947, M. 1946-47, p. 33.

Udenlandske elever.

Adgang til danske skoler, skrivelse af 20. marts 1951, p. 58.
Adgang til frihed på nationale festdage, skrivelse af 8. juni 1934, G. VII, p. 75.

Udenlandsrejser (se også tjenesterejser).

Forudgående meddelelse til udenrigsministeriet, skrivelse af 19. januar 1946, M. 1945-46, p. 25.

Udenlandsk skolegang.

Optagelse på grundlag af tysk skolegang, skrivelse af 25. april 1951, p. 64.
Optagelse af udenlandsdanskes børn, cirkulære af 27. marts 1924, G. VI, p. 53.

Uden for nummer.

for at varetage hverv som det danske selskabs udsending, skrivelse af 23. november 1948, p. 16.

Udlejning af lokaler.

Cirkulære af 9. marts 1927, G. VI, p. 143.
Skrivelse af 2. oktober 1946, M. 1946-47, p. 21.

Ulykkesforsikring.

lovpligtig -, cirkulære af 22. marts 1950, p. 33.
af rengøringspersonale, skrivelse af 16. november 1950, p. 55.
af statsskolernes elever, skrivelse af 19. november 1951, p. 80, skrivelse af 22. december 1955, p. 208.

Unational optræden.

Genbeskæftigelse af lærere afskediget på grund af -, cirkulære af 5. juli 1954, p. 165.

Understøttelser.

Anordning af 26. juli 1922, G. V, p. 240, bekendtgørelse af 18. august 1922, G. V, p. 244.

Undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne.

Instruks af 8. september 1906, G. I, p. 121.
Tilsyn med elevhjem, skrivelse af 26. april 1951, p. 65.

Undervisningsmateriel (se i øvrigt vederlagsfri undervisning).

Til støtte for undervisningen i naturhistorie, cirkulære af 20. februar 1920, G. V, p. 117.

Undervisningsplaner.

for kommunale gymnasier, skrivelse af 4. februar 1954, p. 150.
- for realklassen behøver ikke fornyet godkendelse hvert år, skrivelse af 14. juli 1908, G. III, p. 1.
- kan ikke ændres på egen hånd af skoledirektion, skrivelse af 10. juli 1914, G. IV, p. 70.

UNESCO.

»Official Bulletin«, skrivelse af 12. juli 1949, p. 29.

Uregelmæssigheder ved eksamen.

Skrivelse af 3. juli 1952, p. 102.
» » 14. juni 1958, p. 279.

V.**Vaccination.**

Pligt til koppe-, skrivelse af 9. juni 1931, G. VII, p. 18.
- mod polio, cirkulærskrivelse af 23. februar 1956, p. 213.

Valdemarsdag.

Frihed til elever, som sælger Danmarks-Samfundets Dannebrogssflag, cirkulærskrivelse af 30. april 1949, p. 27.

Valgfri fag.

i 4. mellemskoleklasse, realklassen og pigeskolere, bekendtgørelse af 20. januar 1921, G. V, p. 167, bekendtgørelse af 28. februar 1931, (ikke optaget i Glahn).

Skrivelse af 16. februar 1949, p. 19, skrivelse af 9. juni 1949, p. 28.

Kvindelige elevers adgang til regning og matematik i realklassen, cirkulære af 3. december 1908, G. III, p. 2.

i 5. og 6. pigeskoletklasse, husgerning og syning i stedet for matematik, skrivelse af 7. juni 1922, G. V, p. 222.
Husgerning for drenge, skrivelse af 2. maj 1950, p. 40.
Kommunens pligt til at undervise i -, skrivelse af 16. januar 1958, p. 251.

Elever, som ikke deltager i-, skrivelse af 21. oktober 1953, p. 146.

Tilbagetræden fra -, skrivelse af 13. juni 1924, G. VI, p. 58, skrivelse af 28. april 1950, p. 39, skrivelse af 4. september 1950, p. 51.

Til realklassen, cirkulære af 30. marts 1908, G. II, p. 67, skrivelse af 23. marts 1937, G. VII, p. 172.

Undervisning i engelsk og/eller tysk i det matematiske gymnasium, skrivelse af 18. juni 1953, p. 140, skrivelse af 17. juli 1954, p. 167.

Vederlagsfri undervisning.

Lov nr. 194 af 11. juni 1954 med forslag, p. 158.
- omfatter ikke ekskursioner, skrivelse af 4. februar 1955, p. 185.

Gratis læremidler, cirkulære af 19. juni 1954, p. 162, bekendtgørelse af 26. juni 1954, p. 164, cirkulære af 22. september 1955, p. 198.

Mellemkommunal refusion, bekendtgørelse af 24. januar 1955, p. 184, cirkulære af 2. juni 1955, p. 192, bekendtgørelse af 22. juli 1956, p. 226, bekendtgørelse af 8. maj 1958, p. 254, skrivelse af 25. juli 1955, p. 195, skrivelse af 15. august 1955, p. 195, skrivelse af 11. september 1955, p. 196, skrivelse af 22. september 1955, p. 198, skrivelse af 23. december 1955, p. 209, skrivelse af 11. januar 1956, p. 210, skrivelse af 14. februar 1956, p. 213, skrivelse af 7. juli 1956, p. 225, skrivelse af 16. august 1956, p. 226, skrivelse af 25. oktober 1956, p. 233, skrivelse af 22. november 1956, p. 235, skrivelse af 5. december 1956, p. 236, skrivelse af 5. december 1956, p. 236, skrivelse af 23. maj 1957, p. 238, skrivelse af 1. juli 1957, p. 240, skri-

velse af 16. august 1957, p. 241, skrivelse af 23. september 1957, p. 243, skrivelse af 18. november 1957, p. 248, skrivelse af 11. marts 1958, p. 253, skrivelse af 21. maj 1958, p. 255, skrivelse af 8. juli 1958, p. 296.

Aftale mellem kommune og privat eksamensskole, cirkulære af 25. januar 1955, p. 184, skrivelse af 6. maj 1957, p. 238.

Adgang til at afkræve forældre skolepenge, skrivelse af 20. maj 1955, p. 192, skrivelse af 21. maj 1958, p. 254, skrivelse af 17. juli 1958, p. 297.

Forberedende undervisning i 6. og 7. klasse fritager for refusionspligt, skrivelse af 20. juli 1957, p. 240, skrivelse af 13. februar 1958, p. 252.

Forholdet mellem København, Frederiksberg og Gentofte kommuner og landets øvrige kommuner, skrivelse af 28. februar 1958, p. 253.

Vedligeholdelse.

Cirkulære af 11. april 1932, G. VII, p. 29, skrivelse af 19. januar 1953, p. 108.

Tjenestebolig, skrivelse af 13. september 1946, M. 1946-47, p. 19.

Regulativ af 7. juli 1948, M. 1947-48, p. 51.

Week-end.

afkortning af undervisningen om lørdagen, cirkulære af 24. maj 1930, G. VII, p. 9.

Vikarer.

Antagelse og lønning, cirkulære af 15. juli 1955, p. 194.

Betaling for ferie, som falder umiddelbart efter vikariatets ophør, skrivelse af 4. februar 1953, p. 109.

Befordringsgodtgørelse, skrivelse af 31. januar 1958, p. 252.

Vederlag til vikarer for regnskabsførere, skrivelse af 8. januar 1925, G. VI, p. 63.

Rejsegodtgørelse, skrivelse af 4. marts 1936, G. VII, p. 157.

Timebetaling for deltagelse i skolerådsmøde, skrivelse af 28. november 1942, M. 1942-43, p. 13.

Aflønning under sygdom, skrivelse af 7. marts 1932, G. VII, p. 24.

Sygeløn til månedslønnet vikar, skrivelse af 20. april 1956, p. 217.

Lønning til årsvikar under sygdom, skrivelse af 6. november 1947, M. 1947-48, p. 25.

Tuberkuloseattester, cirkulære af 3. juli 1954, p. 164.

X.

Y.

Z.

Æ.

Ø.

Å.

Årsprøver.

Anordning af 4. marts 1922, G. V, p. 192.

Cirkulære af 2. marts 1940, G. VII, p. 326.

Omfanget af opgivelserne til årsprøverne, skrivelse af 4. juni 1942, M. 1941-42, p. 30.

2. gymnasieklases - ikke ligestillet med realeksamen, skrivelse af 26. november 1917, G. V, p. 1.